824

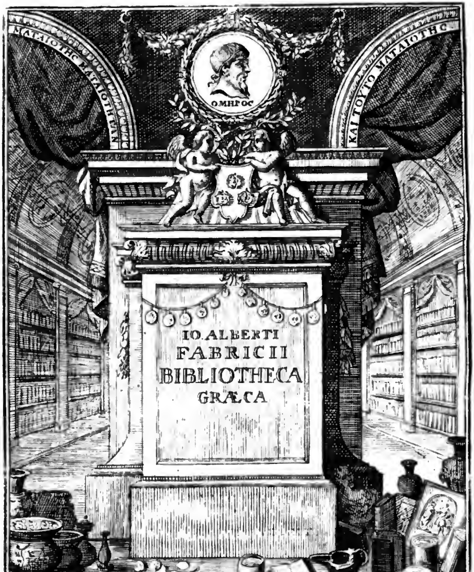
by Google

A

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

JO. ALBERTI FABRICII,

S. S. THEOL. D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ,

LIBRI IV. PARS ALTERA,

QUA PRÆTER SCRIPTORES DE NUMERORUM DOCTRINA ET ALIOS NONNULLOS PHILOSOPHOS, RECENSENTUR RHETORES AC SOPHISTÆ, LEXICORUMQUE VETERUM GRÆCORUM NOTITIA TRADITUR.

ACCEDUNT PRÆTER NONNULLA HACTENUS INEDITA,

DEMOCRITI ET ANATOLII DE SYMPATHIIS ET ANTIPATHIIS,
INTERPRETATIONE ET COMMENTARIO ILLUSTRATA,
ET
PTOLEMÆI ASCALONITÆ DE DIFFERENTIA VOCUM GRÆCARUM,
SPECIMENQUE GLOSSARII MS. νομικοῦ, PORPHYRIUS DE VITA
SCRIPTISQUE PLOTINI, CUM BREVIBUS NOTIS:
LONGINI DE METRIS FRAGMENTUM, ET LUCÆ HOLSTENII V. C.
DISSERTATIO DE VITA ET SCRIPTIS PORPHYRII.

HAMBURGI,
APUD THEODOR. CHRISTOPH. FELGINER.
A. C. MDCCXXIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

NOBILISSIMO, AMPLISSIMO ATQUE
CONSULTISSIMO VIRO

PAULO DRAING,

J. U. L.

ET REIP. HAMBURGENSIS SENATORI,

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Dabis veniam, *VIR AMPLISSIME*, quod præſentem novum hunc librum meum arida modo pumice expolitum ad Te potiſſimum deferre, Tuo ſubmittere patrocinio, & inſcripto Nobiliſſimo Nomine Tuo veluti pulchro auſpicio ornare ac commendare audeo. Ea fuit à

Digitized by Google

longo jam tempore Tua in me tamque inſignita benevolentia, ut omnibus officiis colendam illam mihi eſſe jampridem intelligam, ni velim eſſe ingratus, itaque jamdudum optavi proficiſci à me poſſe perfectius aliquod atque exquiſitius munus, quo meam poſſem in te voluntatem & obſervantiam demonſtrare. At cum nec in me ſit dare majora quam ingenii tenuitas permittit, & in Te certet cum humanitate æquitas, ut animum dantis magis quam muneris exiguitatem Tibi ducas reſpiciendam eſſe, ſperare imo confidere licet in bonam partem à Te iri acceptum, quod à me jam Tibi offertur. Quod ſi nullæ mihi eſſent privatæ rationes obſervandi Tui, attamen fugere me ac præterire non poterat ſingularis virtus Tua & honeſtas, omnium celebrata vocibus, & juſti atque æqui conſtans illud & illibatum ſtudium conſociatum cum ſumma comitate, quod toti Civitati facit ut ſis in oculis & amore, atque commemorato nomine

mine tuo integritatis ipſius jucunda cogitatio menti oboriatur audientis. Unde factum quoque eſt ut fortunam, qvum illa neſcio quomodo nuper vellet innocentiſſimæ dignitati Tuæ inſultare, mox puduerit erroris ſui, ut cum longe majore gloria paulo poſt Te bonis omnibus incredibiliter lætantibus in integrum rurſus reſtituerit, quam ſi affligere auſa nunquam fuiſſet. Neque calumniæ ipſi facile ſit invenire quod de te ſiniſtri fingat ac mentiatur, adeo omnibus conſtat de tua in DEUM pietate, de fide ac manſuetudine in univerſos, nec minus de induſtria in rebus gerendis ac prudentia. His in virtutibus ut veſtigio Tuo inſiſtentes Patriæ ſiſtas etiam filios tuos, par illud fratrum exoptatisſimum, ac probisſimæ indolis, non modo quam diligenter in omni genere ſalutaris ac liberalis doctrinæ, nec, quæ DEI eſt gratia, ſine benedicto ſucceſſu eos curas inſtitui, ſed ipſe potisſimum eis præis hortatione & exemplo, in quod ſi ut

 fa-

faciunt porro intueri pergant, non Tu magis quam Reſp. ſibi de illis olim gratulari, & ex eorum virtute ac ſapientia fructus uberrimus ad publicam utilitatem redundare poterit. Quod ut certisſimum præmium curarum ac meritorum tuorum feras vivens ſpiransque, & felici ſenectuti tuæ integra valetudine rebusque publice ac privatiam lætis hoc veluti corollarium ſuperaddatur, omnibus votis à benignisſimo Numine contendo. Scripſi Hamburgi VII. Cal. April. Anni Chriſtiani cIↄ Iↄ cc xI.

AD LE-

Digitized by Google

AD LECTOREM.

VEreor, Lector optime, promiſſi mei, ſi qua fuit, gratiam expectatione jam triennii conſumtam: cum Auſonio tamen in ſecundis habeo, non feſelliſſe. Ecce igitur partem Tibi alteram libri quarti Bibliothecæ Græcæ, quantam perficere temporis rationes mihi permiſerunt. Hæ ſi tuliſſent, conſtitueram ſane nonnulla adjungere, quæ in librum quintum vel ſextum jam a me rejici oportuit, vel ſeparatim a me edi in lucem erit fortaſſe ſatius. Nimirum Theologumena Arithmeticæ Jamblichi (ut mihi perſuaſi) auctoris, latina verſione mea & notis illuſtrata annectere volebam, quæ ſeorſim nunc vulgaturum me ſpero. Quinto autem vel ſexto libro hæc inſerentur capita, quæ ab hoc quarto divulſa eſſe fateor:

1. *De magno Suidæ Lexico, & de aliis lexicis Hiſtoricis variusque generis, tum deperditis, tum ineditis, ut Photii, Zonaræ, &c.*

):(2.De

2. *De Lexicis Etymologicis, Magno, aliisque. De Jo. Philoponi & aliorum ſyllogis ad calcem theſauri H. Stephani & aliorum Lexicorum Græcolatinorum ſubjici ſolitis. De Gloſſariis Græcis & Græcolatinis editis atque ineditis. De lexico Nucerini Epiſcopi, Varini Phavorini Camertis, & præcipuis recentioribus Lexicis atque Gloſſariis tum Græcis tam Græcobarbaris & hodiernæ Græciæ idiomata illuſtrantibus.*

3. *De Grammaticis Græcis ab Aldo editis, Apollonio Dyſcolo, Herodiano aliisque, tum de Hephæſtione. De Herodiano item Hiſtorico, qui a Grammatico diverſus fuiſſe probatur.*

4. *De Dionyſii Thracis arte Grammatica MS. & commentariis in illam Græcorum ineditis. Catalogus Grammaticorum ineditorum. Ex deperditis Grammaticis quorum infinitus numerus, centuriæ aliquot ordine litterarum recenſitæ.*

5. De

Digitized by Google

6

5. *De ſcriptoribus Græcis usque ad Conſtantinum M. Chriſtianis, & indices ſcriptorum in univerſis illis quotquot editi exſtant, allegatorum.*

In indicibus ſcriptorum, quos in hoc etiam volumine non paucos habes, quædam interdum admiſi, ubi proprie ſcriptum nullum auctoris allegatur, ſed quæ ad notitiam litterariam mihi tamen facere videbantur, licet alioqui fateor rectius ea ad indices rerum ſpectaſſe, ſed quales exhibere a meo inſtituto alienum fuit. Illam igitur qualemcunque, ſive libertatem ſive culpam ut feras, vel condones mihi, ab æquitate tua peto. Equidem omnem opto operam impendere, ut quam primum quæ reſtant operis partes typis exſcriptæ ſubſequantur, & confido intra brevius tempus duos reliquos libros me daturum, quam altera hæc libri quarti pars editionem morata eſt. Tu interim, fave laboribus noſtris, optime Lector, & Vale.

Digitized by Google

INDEX CAPITUM
partis ſecundæ, Libri IV.

Caput 22. *De Nicomacho Geraſeno & auctore Theologumenon Arithmeticæ, de Diophanto atque aliis ſcriptoribus Græcis editis, ineditis ac deperditis, qui diſciplinam numerorum tradiderunt. Indices auctorum a Nicomacho & in Theologumenis Arithmeticæ allegatorum. p.* 1.

23. *De M. Aurelio Antonino, Maximo Tyrio & Alcinoo. Indices ſcriptorum & Virorum illuſtrium quorum Maximus Tyrius & M. Antoninus meminerunt p.* 20.

24. *De Philoſtratis & Calliſtratis variis, itemque de Apollonio Tyanenſi & horum ſcriptis. p.* 43.

25. *De Alexandro Aphrodiſienſi ejusque ſcriptis editis, ineditis, ac deperditis, atque index ſcriptorum in univerſis editis ipſius monumentis laudatorum. p.* 62.

26. *De Plotino, Dexippo & Ammoniis variis. Vita Plotini a Porphyrio ſcripta, Græce & latine, diviſa in ſectiones, notisque brevibus & præmiſſo conſpectu Chronologico illuſtrata. Indices ſcriptorum a Plotino, Dexippo & in omnibus editis Ammonii Hermeæ ſcriptis tum ab Ammonio Grammatico de vocum differentia allegatorum p.* 88.

27. *De Porphyrio ejusque ſcriptis editis, ineditis ac deperditis. Index auctorum in omnibus editis Porphyrii ſcriptis laudatorum. Lucæ Holſtenii V. C. diſſertatio de vita & ſcriptis Porphyrii. p.* 180.

28. *De Jamblicho Chalcidenſi ejusque ſcriptis editis, ineditis ac deperditis, & indices ſcriptorum in Jamblichi editis monumentis laudatorum. De aliis Jamblichis, & Libanii Epiſtola inedita ad juniorem Jamblichum Græce ac latine. p.* 282.

29. *Anatolii & Democriti fragmenta* περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, *nunc primum edita in lucem cum verſione & notis V. C. D. Jo. Rendtorfii, Hamburgenſis. p.* 295.

Caput 30.

Digitized by Google

H

Caput 30. *De Polemone, Herode Attico, Ariſtide, Adriano & Himerio. De Severo Alexandrino, Callinico, Theodoro Baſilaca & aliis ab Allatio vulgatis ſub titulo:* Excerpta Rhetorum ac Sophiſtarum. *De Ariſtidis ſcriptis editis ac deperditis, & index auctorum ab eo laudatorum. De Demade & Lesbonacte, de quibus libri 2. capite ultimo dicere omiſeram.*

31. *De Demetrio, Hermogene, Longino, Aphthonio, Alexandro, Phœbammone, Minuciano & aliis Rhetoribus Græcis quos vel Aldus vel Tho. Galeus aut Laur. Normannus Viri Clariſſimi junctim ediderunt. Indices ſcriptorum in omnibus illis, & in amplis Commentariis Græcis ad Aphthonium atque Hermogenem allegatorum.*

32. *Catalogus Rhetorum & Oratorum ac Sophiſtarum plerorumque apud veteres ſcriptores memoratorum, concinnatus ordine Alphabeti.*

33. *De Julii Pollucis Onomaſtico, & index ſcriptorum in eo allegatorum accuratior Seberiano, à Stephano Berglero compoſitus. Ptolemæi Aſcalonitæ de differentia Græcarum dictionum e MS. Gudiano.*

34. *De Phrynicho atque aliis ſcriptoribus Vocum Atticarum, editis quidem Herodiano, Thoma Magiſtro ac Moſchopulo, tum de ineditis etiam ac deperditis. Index ſcriptorum longe plenior Hoeſcheliano in Phrynichum, & alius in Thomam Magiſtrum, ex editione Blancardi. De lexicis & gloſſariis in alias linguæ Græcæ dialectos & de dialectis ſcriptores.*

35. *De gloſſario Heſychii Alexandrini, & de Lexicis Græcis Biblicis. Index ſcriptorum in Heſychii lexico allegatorum, concinnatus a Jo. Pricæo.*

36. *De Lexicis ad libros ICtorum, Medicorum, Philoſophorum, & Rhetorum intelligendos comparatis. Singillatim de Erotiano ſive Herodiano & Harpocratione. Indices ſcriptorum ab utroque allegatorum.*

Digitized by Google

Indices ſcriptorum, laudatorum

Ab Alexandro Rhetore, p. 461.
In Alexandri Aphrodiſei ſcriptis, p. 78.
Ammonii Hermeæ ſcriptis, p. 165.
Ab Ammonio de differentiis vocabulorum, 175.
M. Antonino, p. 28.
Ariſtide, p. 396.
In Demetrii libro περὶ ἑρμηνείας, p. 426.
Dexippi libris tribus ad Categorias, p. 156.
Ab Erotiano, 574.
Harpocratione, p. 589.
Hermogene, p. 433.
In Heſychii Lexico, p. 554.
Jamblichi Vita Pythag. p. 288. Protreptico, pag. 289.
Commentar. in Nicomachi Geraſeni Arithmet, p. 291.
Ab Longino, p. 441.
Matthæo Camariota, p. 475.
Maximo Tyrio, p. 39.
Minuciano Rhetore, p. 461.
In Nicomachi Geraſeni Arithmetica & Muſica, p. 7.
A Phoebammone Rhetore, p. 461.
Phrynicho de vocibus Atticis p. 525.
Plotino, p. 157.
In Jul. Pollucis Onomaſtico p. 491.
Porphyrii ſcriptis, p. 198.
A Scholiaſtis Aphthonii atque Hermogenis, p. 462.
In Theologumenis Arithmeticæ, p. 11.
Theonis progymnaſmatis, p. 453.
A Thoma Magiſtro de vocibus Atticis, p. 528.

ρὶ αὐτῶν, καὶ πλήρη, * τὸ λεγόμενον συλλογισμῶν διηρθρωμένην καὶ ἐν πλείοσι βιβλίοις, καὶ διὰ τῆ πρωτίστης ἀφορμῆς ἀναπέμψω, ἔνθα ἂν διάγειν ὑμᾶς πυνθανόμεθα. Et p. 13. Τούτων δὲ πάντων τὰς καθ' ἕκαστον φθόγγοι εὑρέσεις καὶ αἰτίας καὶ προαγωγὰς ὡς ἐγένοντο, καὶ πότε, καὶ ἐκ ποίας ἀφορμῆς, ἐν τοῖς κατὰ πλάτος ἀποδώσομέν σοι. ſimiliter p 27. & in extremo libri: προσδέχου δὲ Θεῶν ἐπιτρεπόντων πληρεστάτην τὴν περὶ αὐτῶν τούτων τεχνολογίαν αὐτίκα μάλα σοι ὑπ' ἐμοῦ πεμφθησομένην μετὰ τῆ πρώτης ἀφορμῆς. Ex illo pleniore opere Muſico fragmenta videntur ad nos perveniſſe, quæ ſub titulo libri ſecundi legi monui.

3. Θεολογούμενα ἀριθμητικῆς, *de numeris* ad varias res Theologicas, Phyſicas & morales applicatis ſpeculationum libri II. quorum argumentum perſequitur Photius Codice CLXXXVII. Ex iisdem plura afferuntur in libro ejusdem argumenti & tituli qui Iamblicho vel quocunque alio auctore Græce prodiit Parif. 1543. 4. De hoc mox infra dicturus ſum. Iam lubet obſervare quod Nicomachus ipſe ad illud opus ſuum lectorem remittit lib. 2. Arithmet. p 64. ubi de denario in variis rebus conſpicuo differens, cum illarum quasdam enumeraſſet, addit: καὶ ἕτερα μύρια, ἃ κατ' οἰκεῖον τόπον ἐν ἑτέροις ὀψόμεθα.

4. Τέχνη Ἀριθμητική, *Uberior de numeris doctrina*, quam a Theologumenis Arithmeticæ & ab Iſagoge quæ exſtat diſtinguit Photius loco laudato: οὐχ ὥσπερ ἐν τῇ Ἀριθμητικῇ αὐτοῦ καὶ πρὸ ταύτης εἰσαγωγῇ κ. τ. λ. Ex hac quoque fragmenta in Theologumenis Arithmeticæ extant, & nominatim e libro ſecundo p. 33. 43.

5. *Iſagogen* ſuam *in Geometriam* videtur allegare Nicomachus lib. 2. Arithmeticæ p. 44. ἃ δὴ ἰδίως ἐν τῇ γεωμετρικῇ παραδίδοται εἰσαγωγῇ. Nicomachus ἐν πρώτῳ περὶ ἑορτῶν Αἰγυπτίων laudatur ab Athenæo XI. p. 478. noſter an alius hoc nomine, affirmare non audeo.

VII. Nicomacho non ab re ſubjunxerim Θεολογούμενα Ἀριθμητικῆς ſive librum inſignem incerti ſcriptoris de iis quæ veteres, (Pythagorici maxime, hos enim numeris uſos ad res Phyſicas, Ethicas & Theologicas explicandas uti ſolitos, præter alios docet Jamblichus libro inedito de communi Mathematica ſcientia c. 30. & 31. & Proclus

B lib. 1.

* Senſus horum verborum non eſt, ut doctus interpres vertit: *quæque plena ſit, ut proverbio dicitur, ratiocinationibus membratim disquiſitis.* Quæſo enim quale hoc proverbium? Potius igitur hæc videtur eſſe Nicomachi ſententia: *quæ plenior ſit, & compendio hic dicta ratiocinationibus articulatim explicet.*

Digitized by Google

lib. I. c. 4. Theol. Platon. notat, ὀρφικοὺς διὰ συμβόλων, Πυθαγορείους δὶ ἀριθμῶν, ὡς εἰκόνων τὰ θεῖα μηνύειν inſtituiſſe) Theologice ac Philoſophice de numeris ſpeculati ſunt. *Hoc præclarum Antiquitatis in eo genere monumentum ad manus noſtras perveniſſe, eſt quod nobis gratulemur*, inquit Meurſius p. 7. libri de Denario Pythagorico ** quo libello veſtigiis horum Theologumenon diligenter inſiſtit, & loca non pauca illorum vicisſim erudite illuſtravit. Prodiere hactenus ſemel tantum Græce Pariſ. apud Chriſtianum Wechelum 1543. 4, adeo ut operæpretium eſſet novam illorum editionem dari addita latina verſione & neceſſariis caſtigationibus ac notis, quam operam non negabo fortasſis infra harum litterarum ſtudioſis, ubi otium ſe obtulerit. Nunc moneo illa MSta extare in Regis Chriſtianisſimi Codice 484. teſte Labbeo in Bibl. nova MSS. p. 117. emendationesque in illum librum & fortasſis latinam ejus verſionem fuiſſe in Bibliotheca Renati Moreau, ut ex eodem Labbeo p. 213. conjicio. Equidem Theologumena illa partem e *Nicomachi* libris duobus ejusdem tituli & argumenti quos legit Photius Cod. 187. collecta eſſe, facile mihi perſuaſerim, at Nicomachi ipſius non ſunt, qui nominetenus in illius plus ſimplici vice allegatur, ſed nec *Theonis* ut exiſtimo, etſi Geſnerus teſtatur ſe in Catalogo quodam legiſſe *Theonis Theologumena*, quo titulo ni fallor indicata ſunt ea quæ ad Platonem ex diſciplinis Mathematicis ſcripſit Theo Smnyrnæus, & partem Bullialdus edidit, niſi plane aliud fuit opus non de numeris ſed de Diis & rebus Divinis, qualia extitere Theologumena *Ariſtotelis* de quibus dixi lib. 3. c. 7. Theologumena *Aſclepiadis Mendeſii* de quibus videndus Caſaubonus ad Svetonii Auguſtum c. 94. & *Soſiclis Attici* Theologumena quæ laudantur a Fulgentio lib. 3. Mytholog. Non abſurda de cætero conjectura mihi videtur doctisſimi Viri Thomæ Galei in notis ad Jamblichum de Myſteriis Ægyptiorum p. 201. qui Theologumenorum Arithmeticæ aucto-

** Recuſus eſt Meurſii Denarius Pythagoricus poſt editionem Lugd. B. 1631. 4. in Tomo IX. theſauri antiquitatum Græcarum Gronoviani. Conferendæ etiam Joach Camerarii Symbolæ Arithmeticæ, Petrus Bungus de Myſteriis numerorum, Kircherus T. 2. Oedipi Part. 1. claſſ. 4. p. 331. ſeq. & part. 2 ſub init. Cornel. Agrippa libro 2. occultæ Philoſophiæ. Spectat etiam huc Iſidori Chariſii Logothetæ Philyropolitani h. e. Johannis Chriſtiani Langii, Lipſienſis, Profeſſoris Gieſſenſis Theologia in numeris, Francof. 1702. 4. de quo libro conſulendæ Obſervationes Hallenſes ſelectæ ad rem litterariam ſpectantes T. IV. Obſ. 12. Ex antiquis vide Aphrodiſeum ad 1. Metaphyſ. p. 17. ſeq. Sextum Empiriaum III. 18. Pyrrhon. Hypotypoſ. & IX. adverſus Math. p. 424. ſeq. Porphyr. 2. περὶ ἀποχῆς p. 188.

auctorem magna ex parte eundem *Jamblichum* eſſe ſuſpicatur. Sane conſtat ei ſolenne eſſe ſcripta antiquiorum & ſingillatim Nicomachi delibare, & in commentario ad Nicomachi Arithmeticam p. 167. & 176. diſerte librum ejusmodi de numerorum abditis rationibus, & de nominibus antiquis ab unario ad denarium usque κατὰ τὸν φυσικὸν λόγον καὶ τὸν ἠθικὸν καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὸν θεολογικὸν promittit. Confirmat Galei conjecturam itidem quod in Codice Mediceo pluteo LXXXVI. 3. licet quatuor tantum libri de ſecta Pythagorica ex opere Jamblichi ſuperſunt, tamen ſervati ſunt hi tituli poſteriorum quinque, V. de Phyſicis Arithmeticæ ſcientiæ, VI. de Arithmetica ſcientia quæ eſt in Ethicis, VII. de Arithmetica ſcientia quæ eſt in Divinis, VIII. de Geometria Pythagorica & IX. de Muſica Pythagorica.

VIII. INDEX SCRIPTORUM in Theologumenis Arithmeticæ allegatorum.

Anacreon Xenophanis & Pythagora temporibus clarus. p. 41.
Anatolius, 8. 9. 16. 24. 34. 42. 56. 64.
Anaxagoras Euripidis preceptor. 9.
Androcydes Pythagoricus περὶ τῶν συμβόλων γράψας. 41.
Ariſtæus Pythagoricus. 42.
Ariſtoxenus de Pythagora. 41.
Aſtronomi. 55.
Babyloniorum δοκιμώτατοι Oſtanes & Zoroaſter. 43.
Cadmi uxor Harmonia. 55.
Clinias Tarentinus. 19.
Diocles Caryſtius Medicus 47. perperam Διοκλῆς. 49.
Empedocles. 8. auctor aureorum carminum. 20.
Eubulides Pythagoricus, de Pythagora. 41.
Euripides Anaxagoræ diſcipulus. 9.
Exæretus. 61. vide infra, *Speuſippus.*
Heſiodus. 8.
Hippobotus (opere de ſectis) de Pythagora. 41.
Hippocrates 24. 43. 49. περὶ παιδίου φύσεως. 47.
Homerus. 22. ſeq. 33. & 61. ubi de Atlante cœlum portante humeris.
Linus Theologus ἐν τῷ πρὸς Ὑμέναιον δευτέρῳ θεολογικῷ. 51.
Megillus περὶ ἀριθμῶν. 28.

Neanthes de Pythagora. p. 41.
Nicomachus. 6. ejus *Θεολογέμενα.* 16. *δεύτερον ἀριθμητικῆς* (diverſum opus ab eo quod extat) 33. 43. Iſagoge Arithmetica. 5. 6. *κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀριθμητικῆς.* 5.
Orpheum Pythagorici ſequuntur. 37.
Oſtanes Babyloniorum *δοκιμώτατος.* 43.
Parmenides. 8.
Philolaus. 56. 61. *ἐν τῷ περὶ Φύσεως.* 21. e Philolai *συγγράμμασι* Speuſippus profecit. 61.
Philoſophi. *οἱ πλεῖστοι τῶν σοφῶν* ſtatuerunt *ἑστίας τόπον* in medio univerſi. 9. *κατὰ πολλοὺς τῶν Φιλοσόφων.* 50.
Plato. 26. 24. 43. (e Timæo) in Theæteto 12.
Poeta (Homerus) 22. ſeq. 61.
Prorus Pythagoricus *ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος.* 44.
Pythagoras 9. ejus ætas, aliaque de illo & ſcriptores. 41. definitio juſtitiæ. 29. Symbolum *Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν.* 32. *Φυσικοὶ* & *ἱεροὶ λόγοι.* 44. *ἐν τῷ δηλουμένῳ περὶ Θεῶν συγγράμματι.* 19.
Pythagorici. 8. 9. 20. 44. Orpheum ſequuntur. 37. & Babylonios 43. e Pythagoricis profecit Speuſippus. 61.
Solonis apophthegma, *τέλος ὁρᾶν μακροῦ βίου.* 22.
Speuſippus *ὑπεταίνης* (leg. *ὁ Ποτώνης*) *μὲν υἱὸς τῆς τοῦ Πλάτωνος ἀδελφῆς, διάδος* (leg. *διάδοχος*) *δὲ Ἀκαδημίας πρὸ Ξενοκράτους, ἐκ τῶν ἐξαιρέτου σπουδασθεισῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ τῶν Φιλολάου συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρὸν ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν.* 61. ſeq.
Strato Peripateticus. 47.
Xenocrates Platonis ſucceſſor. 61.
Xenophanes Phyſicus, Anacreontis & Pythagoræ ætate clarus. 41.
Zoroaſter, Babyloniorum *δοκιμώτατος.* 43.

IX. DIOPHANTUS Alexandrinus licet ab aliis ante CHRISTUM natum vixiſſe * ab aliis Neronis vel Antoninorum tempora attigiſſe traditur, tamen quando vixerit incertum reliquit, nullius enim ſcriptoris, nullius rei meminit e quo tempus quod ingenio ſuo illuſtravit colligere poſſis. Annos natum fuiſſe LXXXIV. cum diem obiret, ex hocce gripho ejus Epitaphii cognoſcitur, quod ex Anthologia inedita promit Bachetus in notis ad lib. V. p. 270.

δυτὸς

* Vide Voſſ. de ſcient. Math. p. 27. 341. 432. 464.

Οὗτός τοι Διόφαντον ἔχει τάφος, ὢ μέγα θαῦμα,
    Καὶ τάφος ἐκ τέχνης μέτρα βίοιο λέγει.
Ἕκτην κουρίζειν βιότου Θεὸς ὤπασε μοίρην,
    Δωδεκάτη δὲ ἐπιθεὶς μῆλα πόρεν χλοάειν.
Τῇ δὲ ἄρ᾽ ἐπ᾽ ἑβδομάτῃ τὸ γαμήλιον ἥψατο φέγγος
    Ἐκ δὲ γάμων πέμπτῳ παῖδ᾽ ἐπένευσεν ἔτει.
Αἲ αἲ τηλύγετον δειλὸν τέκος, ἥμισυ πατρὸς
    Τοῦ δὲ καὶ ἡ κρυερὸς μέτρον ἑλὼν βιότου.
Πένθος δὲ αὖ πισύρεσσι παρηγορέων ἐνιαυτοῖς,
    Τῇ δὲ πόσου σοφίῃ τέρμ᾽ ἐπόρησε βίου;

Hic Diophantus habet tumulum, qui tempora vitæ
    Illius mira denotat arte tibi.
Egit ſextantem a) juvenis, lanugine malas
    Veſtire hinc cœpit parte duodecima. b)
Septante c) uxori. poſt hæc ſociatur, & anno
    Formoſus quinto d) naſcitur inde puer.
Semiſſem e) ætatis poſtquam attigit ille paternæ,
    Infelix ſubita morte peremptus obit.
Quatuor f) æſtates genitor lugere ſuperſtes
    Cogitur, hinc annos illius aſſequere.

Fuiſſe videtur idem Diophantus, in cujus Ἀστρονομικὸν κανόνα ſcripſerat olim (Suida teſte) Hypatia Theonis Alexandrini filia. Pythagoræ & Euclidi jungitur a Johanne Hieroſolymitano in vita Johannis Damaſceni, c. 11. ubi Damaſcenum & Coſmam affirmat ita in Arithmeticis profeciſſe, ut Pythagoras & Diophantus; in Geometricis ut Euclides: Ἀναλογίας δὲ ἀριθμητικὰς οὕτως ἐξήσκησας εὐφυῶς, ὡς Πυθαγόραι καὶ Διόφαντοι.

X. Editi ſunt e libris XIII. quos ſcripſerat ad *Dionyſium*, neſcio quem (Τιμιώτατον Diophantus appellat) & quos in Vaticana MStos aſſervari jam pridem teſtatus eſt Joannes Regiomontanus Præf. in Alfraganum,

a) 14. annos.
b) 7.
c) 12.
d) 5.
e) 42.
f) 4.
Summa 84.

num problematum *Arithmeticorum libri VI*, & *de numeris* polygonis ſive *multangulis liber I*. Mira ſubtilitate excogitatas quæſtiones ſubtilius reſolvit nova ratione Analytica, quam ipſe ante ſe ignoratam profitetur, recentiores a Gebro Arabe Algebraicam appellant & Arabibus tanquam inventoribus falſo tribuunt, cum hi illam utique a Græcis, ut alia pleraque acceperint. Libro ſexto Arithmeticas ſuas ſpeculationes etiam ad Geometriam applicare incipit exemplo Enclidis, quem præter rem eo nomine reprehenderunt Viri doctiſſimi. Libri V. quæſtio 23. metro ſive Epigrammate Octaſticho continetur, unde Bachetus anſam illo loco ſumſit ex inedita Anthologia XLV. ejusmodi griphos Arithmeticos producendi atque interpretandi, ut notavi ſupra lib. 3. c. 28 §. 6. ubi etiam feci mentionem LXI. Epigrammatum Græcorum ænigmata jucunda Arithmetica continentium, quæ compoſuit cumque verſione & enodatione ſua edidit & Otii Sorani titulo proſcripſit vir eruditus Joannes Laurenbergius, Hafniæ 1640. 4. Bachetus in notis ad Diophantum p. 196. illuſtrat etiam griphum Arithmethicum latini Epigrammatis, obvii in collectione veterum poematum Pithoeana, quod incipit:

Ut tot emantur aves, bis denis utere numis &c.

Vide & Anthologiam Epigrammatum Græcorum lib. 1. c. 46. f. 97. ſeq. ac *Maximi* Monachi (Planudæ) ſcholia Græca ante H. Stephani annotationes excuſa in edit. Wechel.

XI. Diophanti libri ſex cum Scholiis Græcis *Maximi Planudæ* in duos primores libros, atque liber Diophanti de numeris polygonis, collati cum Vaticanis Codd. & latine verſi a *Joſepho Auria* fuere in Bibliotheca Caroli de Montchall, teſte Labbeo in Bibl. nova MSS. p. 191. Poſt Auriam, cujus verſio adhuc inedita deliteſcit, eosdem Diophanti ſeptem libros, quos ab Andrea Dudithio acceperat, latine vertit, illaque lingua primus edidit, Planudæque ſcholia & ſua ipſius perdocta commentaria adjunxit *Guilelmus Xylander* Baſil. 1575. fol. Hinc præcipua laus eſt *Claudii Caſparis Bacheti g*) Meziriaci Sebuſiani, qui nova verſione & luculentis commentariis explica-

g) Qui non capiuntur libris ſtudiisque niſi quæ ſunt πρὸς τὰ ἄλφιτα, iis utique ſordebit Diophantus, ſordebunt Virorum doctorum in eum labores, quantumvis ingenioſiſſimi, quemadmodum Malherbius ex Bacheto amicis quibusdam comitantibus & opus tanquam utiliſſimum extollentibus Diophantum ſibi offerente rogare non dubitavit *ſ'il feroit amender le pain?* Bælius Dictionar. Hiſtorico Tom. 3. p. 3132. ex Malherbii Vita.

plicatum Diophantum (præmiſſis tribus ſuis poriſmatum libris & ſubjecta de polygonis numeris appendice) Græce & Latine vulgavit Pariſ. 1621. fol. Xylandri obſervationes plerumque non aſpernatus, Scholiaſten vero Græcum nil fere niſi futilia & a Diophanti ſenſu prorſus aliena effutire obſervans. Non prætereundum quod ad lib. 2. qu. 28. notat ſibi videri ſciolum quempiam e tredecim libris Diophanti eas quæ ſibi viderentur in unum colligentem quæſtiones, eos quos habemus ſex Arithmeticorum libros conſarcinaſſe. Verum hæc conjectura parum mihi quidem videtur veriſimilis. Cæterum Bacheti obſervationes verſioque ſervatæ ſunt in editione Græcolatina quæ prodiit Toloſæ 1670. fol. adjunctas habens notas quasdam breves at ſubtiles & ingenioſas *D. Pauli de Fermat*, Senatoris Toloſani, præfixo ejusdem invento novo doctrinæ Analyticæ, quod ex Epiſtolis ejus ad ſe ſcriptis collegit *Jacobus de Billy* S. I. cujus Diophantus redivivus prodiit Lugd. 1670. 8. poſt vulgatum Pariſ. 1660. 4. librum quo rationibus Euclideis enodare problemata Geometria inſtituit quæ Diophantus Algebraicis reſolverat. Inedita *Joannis Pellii*, Britanni Matheſeos in Gymnaſio Bredano Profeſſoris commentaria vehementer laudat Voſſius de ſcientiis Matth. p. 37. Conferre etiam juvabit *Bacheti* ejusdem quem jam dixi librum Gallice vulgatum cui titulus *problemes plaiſans & delectables qui ſe font par les nombres*. Lugd. 1612. 8. *Caroli Renaldini*, Patricii Anconitani Algebram veterem Diophanteam ſive numeroſam, Anconæ 1644. 4. *Raphaelis Bombellii* Algebram Italico ſermone editam Bononiæ 1567. 4. qui ſua problemata Diophanteis admiſcuit: & *Guil. Oughtredi*, Etonenſis Collegii Regal. Cantabrig. Socii Opuſcula Mathematica Oxon. 1677. 8. in quibus libri tres primores Diophanti Algebraico more ſolvuntur. De ingenioſiſſimi *Ozanami* Diophanto vide Iohannis Walliſii Opera T. 3. p. 681. ſeq. Diophantum editum eſſe ab *Iſm. Bullialdo* legi in Kœnigii Bibl. & Hendreichii pandectis Brandeb. ſed nunquam vidi, neque alius quisquam ut puto. Quanquam extat opus Bullialdi ſubtiliſſimum a Diophantei argumento haud abludens de Arithmetica infinitorum libris VI. Pariſ. 1682. fol.

Harmonica Diophanti quæ Geſnerus & alii memorant, intellige de harmonicis numeris, non de ſcripto quodam Muſici argumenti.

XII. Fuere & alii Diophanti veteribus memorati, quorum nonnullos hoc loco referam:

Dio-

Diophantus Amphitropenſis, accuſator Ariſtidis. Plutarch. Ariſtide p 335.

Diophantus Athenienſis, Themiſtoclis, F. qui gloriari ſolitus eſt quod ſibi placeret idem per matrem atque adeo patrem ſuum omnibus probari Athenienſibus, ut refert idem Plutarchus in limine libri de pueris inſtituendis.

Diophantus Archon Athenis Olymp. XCVI. 2. de quo Svid. in δραγμή, Heſychius & Zenobius in δραχμὴ χαλαζῶσα, atque Andreas Schottus ad Proverbia p. 61. Videtur idem fuiſſe auctor στήλης ſive columnæ Diophanti, a Demoſthene memoratæ Orat. in Leptinem, qua jurejurandi fide data eadem præmia promittebantur libertatis civilis futuris vindicibus quæ Harmodio & Ariſtogitoni data erant.

Diophantus Arabs, Sophiſta qui Proæreſium pro funere laudavit. De eo Eunapius. Vide & Holſtenium in Porphyrii vita p. 50.

Cæſius Diophantus, in Veteri Inſcript. apud Gruterum p. 673.

Diophantus Chirurgus, cujus emplaſtra referunt Aſclepiades apud Galenum V. 4. de medicamentis κατὰ γένη. & Andromachus apud eundem II. 7. Aliud contra lichenes, V. 7. κατὰ τόπους.

Diophantus Dux quem Mithridates in Cappadociam miſit teſte Memnone apud Photium Cod CCXXVI.

Diophantus in M. Lepidi numo apud Coos percuſſo, quem exhibet Triſtanus T. I. p. 64.

Diophantus Herodis Regis ſcriba falſarius, atque ideo ſupplicio affectus de quo Tzetzes Chil. VI. hiſt. v. 273. & 461. ex Ioſephi XVI. 16. Antiqu.

Diophantus Lacedæmonius, cujus Antiquitatum libri XIV. Hygino & Fulgentio laudantur. In eodem fortaſſe opere egerat *De ſacris Deorum* quod ſcriptum allegat idem Fulgentius in Nefrendes. In Πολιτικοῖς quæ Stephanus in Λιβυστῖνοι citat in teſtimonium, videtur de variis civitatibus egiſſe, Septentrionis maxime, ut Agatharchides ap. Photium & Stephanus in ἄβιοι confirmant. Dixerunt jam de hoc Diophanto Meurſius IV. 17. Miſc. Lacon. Voſſius de Hiſt. Græc. lib. 3. p. 359. eumque ſecutus Jo. Faës ad Gyraldum de ſepultura p. 698.

Diophantus Lycius, cujus colicum pharmacum memorat Andromachus apud Galenum IX 4. de medicamentis κατὰ τόπους.

Diophantus Mytilenæus Rhetor inter exquiſitos e Græcia Magiſtros quos

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ
LIBRI IV.
PARS ALTERA.

CAPUT XXII.

De NICOMACHO Geraſeno, & Auctore Theologumenon Arithmeticæ, de DIOPHANTO atque aliis Scriptoribus qui diſciplinam numerorum tradiderunt.

Nicomachi Geraſeni ætas. 1. *alii Nicomachi.* 2. *Nicomachi Geraſeni inſtitutio Arithmetica* 3. *Muſica.* 4. *Index Scriptorum a Nicomacho allegatorum.* 5. *Scripta Nicomachi deperdita.* 6. *De Theologumenis Arithmetica.* 7. *Index Scriptorum in illis allegatorum.* 8. *De Diophanto Alex.* 9. *Ejus Arithmeticorum problematum VI. libri.* 10. *Editiones.* 11. *Alii Diophanti.* 12. *Alii ſcriptores de numeris Græci editi,* 13. *Inediti.* 14. *deperditi,* 15.

Digitized by Google

I.

NICOMACHUS e Geraſa Arabiæ urbe *a*) Philoſophus Pythagoricus, *b*) non fuit antiquior Platone, ut viſum Joſepho Blancano in Chronologia Mathematicorum, ſed longe junior, cum nullam ipſius mentionem faciat in Arithmeticis Muſicisque Theon Smyrnæus, qui Plutarchi æqualis fuit, ipſe vero Nicomachus lib. I. Enchiridii Harmonici meminerit non Platonis modo & Eratoſthenis, ſed & Thraſylli *c*) Mathematici, qui Auguſto ac Tiberio

a) Gergaſenum Nicomachum vocare malunt nonnulli. Nimirum eadem urbs dicta *Γέρασα* quæ antea *Γεργασεί*, ut docet Euſebius de locis Hebr. p. 119. edit. Bonfrerianæ: Confer Clariſſ. Grævii lectiones Heſiodeas cap. 16. & H. Valeſium ad Ammianum XIV. 8. Origenes quidem p. 131. in Matth. Gergaſam Palæſtinæ a Geraſa Arabiæ diſtinguit. Sed fuit & altera Geraſa Syriæ Cœles, cujus meminere Stephanus Byz. & Ptolemæus, quamque Nicomachi noſtri fuiſſe patriam omnes unanimiter aſſeverare affirmat Abr. Berkelius ad Stephanum p. 296. Sed neminem certe veterum hoc affirmare video. Itaque malo aſſentire antiquo ſcriptori (non Jamblicho, in cujus commentario per Tennulinum edito nihil tale legitur, ſed Johanni Philopono vel Aſclepio Tralliano) qui patriam Nicomachi ſcribit Geraſam finitimam Boſtræ in Arabia. *Γερασηνὸς δὲ λέγεται ἀπὸ τῆς πόλεως ἣ ὄνομα Γέρασα. Ἔστι δὲ περὶ Βέστραν καὶ Ἀραβίαν* (*Γυψαρίαν* legit Berkelius, forte ſcribendum *Βόστραν τὴν Ἀραβίας.*) Porro in Photii etiam Codicibus *Γερασηνὸς* vocatur Nicomachus, non *Γεργασηνὸς*, quod affirmat Vir præſtantiſſimus p. 81. lect. Heſiod.

b) Porphyrius apud Euſeb. VI. 19. Hiſt. & Nicephorum V. 13. Nicomachum jungit Moderato, & teſtatur Origenem horum aliorumque *ἐν Πυθαγορείοις ἐλλογίμων ἀνδρῶν* lectione delectatum fuiſſe. Pythagoreum quoque vocat Pappus Alex. lib. 3. collect. Matheſ. pag. 19 ubi e libro 2. Iſagoges Arithmeticæ Nicomachi refert medietates proportionum, & Marinus in Vita Procli c. 28 quem ſomnio edoctum narrat Nicomachi Pythagorei animam ſibi contigiſſe.

c) Nicomachus lib. I. Enchirid. Harmon. p. 24. *καὶ προσεκτησόμεθα τὴν τοῦ Πυθαγορικοῦ κανόνος κατατομὴν ἀκριβῶς κατὰ τὸ βούλημα τοῦ διδασκάλου συντετελεσμένην, οὐχ ὡς Ἐρατοσθένης παρήκουσεν ἢ ΘΡΑΣΥΛΛΟΣ, ἀλλ' ὡς ὁ Λοκρὸς Τίμαιος, ᾧ καὶ Πλάτων παρηκολούθησεν ἕως τοῦ ἑπτακαιεικοσιπλασίου.* Diviſionem Muſici Canonis ex mente Thraſylli habes apud Theonem Smyrnæum c. 35. 36. 37. Muſic. p. 137—145. Laudat Thraſyllum iterum c. 2 p. 74. *περὶ τῆς ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς ἁρμονίας.* Equidem Thraſilli cujusdam Muſici ac Poëtæ antiqui patria Phliaſii mentio apud Plutarchum de Muſica p. 1137. atque hunc a Nicomacho laudari putabat doctiſſimus Jonſius p. 224. Sed ſcripſiſſe illum minus conſtat, itaque veriſimilius eſt intelligi Thraſyllum Mendeſium, multarum artium ſcientiam profeſſum & Platonicæ ſectæ addictum, quem Tiberius

Digitized by Google

Tiberio imperante floruit: quin libro altero memorat Claudium Ptolemæum *d*) clarum Antonini Pii temporibus, niſi cum Marco Meibomio V. C. affirmare velis verba illa de Ptolemæo eſſe a recentiore manu, præſertim cum Enchiridion Harmonicum integrum libro primo abſolvatur, & quæ libri ſecundi vice ſubjunguntur, tantum excerpta ſunt ex majore ut videtur opere Muſico, quod pluribus libris Nicomachus poſt Enchiridion concinnarat. Cæterum Claudio Ptolemæo ſuppar fuit *Apulejus* Madaurenſis, qui Nicomachi Arithmeticem latine converterat teſte Caſſiodoro de Arithmet. ex quo idem tradunt Iſidorus Hiſp. lib. 3. Originum c. 2. & Beda libro de computo, aliique. Unde conſtat quoque Nicomachum ſeniorem e cujus ſchedis *Vitam Apollonii* deſcriptam a Taſcio Victoriano memorat Sidonius Apollinaris VIII. 3. Epiſt. diverſum a noſtro eſſe, etiam Philoſtrato cujus Codices emendavit ac recenſuit *e*) juniorem: nec quicquam videtur obſtare quo minus hic Sidonio memoratus idem ſit cum *Virio Nicomacho Flaviano* *f*) præfecto prætorio Italiæ A. C. CCCXCI. ad cujus filium Nicomachum Flavianum totus liber ſecuudus & ad filios totus ſextus Epiſtolarum Symmachi extat.

II. De aliis Nicomachis Svidam, Meurſium, *g*) & Jo. Jonſium *h*) conſulere lector poterit, dum mihi interim ſufficiet brevi-

rius in contubernium adſcivit Aſtrologicis ejus divinationibus uſus, de quo nota loca Svetonii Auguſt. 99. Tiber. 14. & 62. Calig. 19. Taciti VI. Annal. 20. ſeq. Dionis ſive Xiphilini p. 555. ſq. & 638. Zonaræ, Cedreni &c. Schol. Juvenalis VI. 576. Themiſtii Orat. V. p. 63. VIII. p. 108. XI. p. 145. Allegatur etiam Thraſyllus a Porphyrio ad tetrabiblon Ptolemæi p. 189. Achille Latio ad Aratum c. 16. & 19. & Plinio plus uno loco: tum inter eos qui Pythagorica & Platonica dogmata expoſuerunt a Porphyrio in Vita Plotini. Ejus Ægyptiaca allegat præter Stobæum Plutarchus de flum. in Nilo. Ex his petitæ fortaſſis obſervationes Chronologicæ quas Thraſyllo auctore laudato refert Clemens I. Strom. p. 335. Librum III. περὶ λίθων & Τραγικὰ citat Plutarchus de flum. in Strymone. Digeſſit & libros Democriti ac Platonis in tetralogias, de quibus e Laërtio alibi dicere me memini. Ἐν τῷ περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων citatur Thraſyllus a Porphyrio in Ptolemæi Muſic. p. 266. De aliis Thraſyllis vide ſi placet Jonſium III. 3.

d) Nicomachus lib. 2. Harmon. p. 36. ᾧ δὴ καὶ Πτολεμαῖος συναρέσκεται &c. Reſpicit Ptolemæi Muſicor. lib. 2. c. 9.

e) Vide Sirmondum ad Sidon. & quæ infra c. 24. ubi de Vita Apollonii a Philoſtrato ſcripta.

f) Confer de hoc Thomæ Reineſii Inſcriptiones p. 79. & Epiſtolas ad Hofmannum p. 624. Jac. Sponii Miſcellanea eruditæ antiquitatis p. 123.

g) Meurſ. notis ad Nicomachi manuale Harmonic.

h) Jonſ. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. III. 13.

ter perſtrinxiſſe hos tredecim vel quatuordecim a duobus vel tribus, quos jam commemoravi, diverſos, fuit enim

1) Nicomachus Medicus antiquisſimus, Machaonis F. de quo Suidas & in Meſſeniacis Pauſanias p. 287. & 353. ſeq. qui divinis affectum honoribus fuiſſe auctor eſt.

2) Nicomachus Stagirita, ex prioris poſteris, Ariſtotelis parens, Regis Amyntæ Archiater, teſte Ammonio in Philoſophi vita. Hic ἰατρικῶν ſex libros & unum φυσικῶν ſcripſiſſe a Suida traditur.

3) Nicomachus Athenienſis, quo Archonte Olymp. CVIIII. 4. Cometam viſum narrat Ariſtoteles lib. I. cap. 7. Meteorolog.

4) Muſicus antiquisſimus, Nicomachus, Ismeniæ, (atque adeo Platonis ut obſervatum Jonſio) æqualis, de quo adi Plinium XXXVII 1.

5) Nicomachus Ariſtodemi F. pictor, de quo loca Ciceronis, Vitruvii, Plinii, Plutarchi, Serviique ac Stobæi congesſit Franciſcus Junius in Catalogo artificum p, 134. Cæterum dubito fueritne is auctor Elegiæ περὶ ζωγράφων, e qua hos verſus de pictore Apollodoro refert Hephæſtio in Enchiridio p. 14.

Οὗτος δή σοι ὁ κλεινὸς ἀν' Ἑλλάδα πᾶσαν Ἀπολλόδωρος· γινώσκεις τοὔνομα τοῦτο κλύων.

Pictorem certe Nicomachum hunc Hephæſtio non appellat, ſed ejus teſtimonio inter probatisſimos poëtas utitur.

6) & 7) Nicomachi Tragici duo, ex Alexandria Troadis alter, alter Athenienſis. De utroque dixi lib. 2. c. 19.

8) Nicomachus Comicus, quem Rhythmicum Athenæus VIII. p. 364. vocat, & cui dramata quædam Pherecrati ab aliis tributa Eratoſthenes adſcripſit, ut notavi ſupra lib. 2. c. 22.

9) Nicomachus filius Ariſtotelis, cui Pater Ethica ſua inſcripſit. Hunc Suidas ait & ipſum ſcripſiſſe ἠθικῶν libros ſex, & de Patris ſui Phyſica Acroaſi. Dixi de illo ſupra lib. 3. c. 6. §. 29. & c. 11.

10) Nicomachus γραμματεὺς legum Solonis, quæ deſcribendæ ei fuerunt commiſſæ, corruptor, contra quem extat Lyſiæ Oratio XXIX.

11) Nicomachus qui in conjurationem adverſus Alexandrum conſentire recuſavit. Plutarch. Alex. p. 692. Curtius VI. 7. Diodorus Sic. XVII. p. 604.

12) Nicomachus Zenobiæ Reginæ ab Epiſtolis, de quo Vopiſcus in Aureliano c. 27.

13)

Digitized by Google

13) Senator Conſularis Romanus Mænus Falconius Nicomachus, cujus idem Vopiſcus in Tacito Imp. mentionem facit c. 5.

14) Aruntius Nicomachus, Archon primus ſecundum apud Temenothyrenſes, in veteri numiſmate apud illuſtrem Virum Ezech. Spanhemium Tom. I. p. 258. de V. & P. Numiſm.

III. Ut ad Nicomachum Geraſenum revertamur, extant ejus ἈΡΙΘΜΗΤΙΚΗ͂Σ i) ΕἸΣΑΓΩΓΗ͂Σ, *Arithmetices inſtitutionum* ſive *introductionis in numerorum diſciplinam libri II.* quos Græce excudit Chriſtianus Wechelus Pariſ. 1538. 4. Latine olim verterat *Apulejus*, cujus verſio intercidit: Et *Boëthius*, quem laudat Caſſiodorus lib. 1. Variar. Epiſt. 45. Extantque adhuc libri duo Arithmetices *Boëthii*, quæ pro liberiore verſione Nicomachi haberi poſſunt, quem nominetenus laudat p. 1323. & 1341. quanquam non hanc Iſagogen ſolum ſed & alterum majus Nicomachi opus Arithmeticum, quod temporum injuria amiſimus, ſimul conſuluiſſe & in compendium miſiſſe videtur. *Ea*, inquit in præf. *quæ de numeris a Nicomacho diffuſius diſputata ſunt, moderata brevitate collegi. Et quæ tranſcurſa velocius anguſtiorem intelligentiæ præſtabant aditum, mediocri adjectione reſeravi, ut aliquando ad evidentiam rerum noſtris etiam formulis ac deſcriptionibus uteremur.* E Græcis certatim hanc Nicomachi Iſagogen illuſtrarunt *Heronas*, cujus ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν laudatur ab Eutocio in Archimedis 2. de ſphæra & cylindio p. 28. *Proclus* Laodicenus, quem Suidas auctor eſt ſcripſiſſe εἰς τὴν Νικομάχου εἰσαγωγὴν τῆς ἀριθμητικῆς. *Aſclepius Philoſophus Trallianus*, Ammonii diſcipulus (male *Trojanus* dicitur in Catalogo Codd. MSS. Bibl. Auguſtanæ p. 81.) & *Joannes Philoponus*, quorum commentaria ſcholiaque adhuc ſuperſunt in variis Bibliothecis Angliæ, Italiæ, Galliæ, Belgii, Germaniæ: manu exarata etiam Lucæ Holſtenii beneficio habentur in Johannea hujus Urbis Hamburgenſis. Editionem utriusque promiſit Jo. Fellus Oxonienſis Epiſcopus notis ad Eratoſthenis Cribrum a Nicomacho ſervatum p. 42. Loca quædam ex Aſclepii Commentariis Græce produxere Iſmael Bullialdus ad Theonem pagin. 293. & Marcus Meibomius in Dialogo de proportionibus p. 82. & 186. qui p. 80. etiam ſpecimen ſcholiorum Græcorum interlinearium profert. De Johannis Philoponi ἐξηγήσει vide Reineſii Epiſtolas ad Boſium p. 262. 266. *Jamblichus* denique, cæteris quos memoravi antiquior, cujus

i) Εἰσαγωγὴν videtur appellare Nicomachus ipſe p. 30. 35. 44. 62. 64. 76. Photio quoque εἰσαγωγὴ dicitur Cod. 187. ubi tria diverſa Nicomachi opera memorat, Theologumena Arithmetices, Arithmeticen uberiorem, & introductionem,

jus commentarius, libri quarti locum inter decem libros de ſecta Pythagorica olim occupans, Græce ex Codice Memmiano Regio Romanoque ſive Vaticano & Claramontano editus eſt cum Latina verſione & notis *Sam. Tennulii*, Arnhemiæ & Daventriæ A. 1668. 4. additis etiam *Joach. Camerarii* ad Nicomachi librum utrumque obſervationibus, ſymbolisque Arithmeticis, quæ una cum ejus libro de logiſtica & Græcis Latinisque numerorum notis lucem viderant Lipſiæ 1569. 8. Jamblichi judicium de Nicomacho quod p. 4. extat, quia præclarum eſt, non videtur omittendum: *Εὑρίσκομεν δὴ πάντα κατὰ γνώμην τοῦ Πυθαγόρου τὸν Νικόμαχον περὶ Ἀριθμητικῆς ἀποδεδωκότα ἐν τῇ Ἀριθμητικῇ τέχνῃ. Ὅ, τε γὰρ ἀνὴρ μέγας ἐστὶν ἐν τοῖς μαθήμασι, καὶ καθηγεμόνας ἔσχε περὶ αὐτὸν τοὺς ἐμπειροτάτους ἐν τοῖς μαθήμασι. Καὶ ἄνευ τούτων τάξιν θαυμαστὴν καὶ θεωρίαν μετ' ἀποδείξεώς τε θαυμαστῆς τῶν ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν ἐπιστήμην ἀκριβῶς παραδίδωσι.* Omitto alia quæ in ejus laudem à Jamblicho ſcripta ſunt. Nam in Arithmeticis certe Nicomachus adeo omne punctum tulit, ut in proverbium etiam res abierit. Autor dialogi inter Luciani opera qui Philopatris inſcribitur p. 468. *καὶ γὰρ ἀριθμέεις ὡς Νικόμαχος ὁ Γερασηνός.* Itaque tanquam princeps auctor hujus diſciplinæ celebratur a Caſſiodoro, Iſidoro, Beda: Meminit & Boëthius Geometr. lib. 2. p. 1528. 1542. & Auctor altercationis Synagogæ & Eccleſiæ cap. 1. *Arithmeticam Samius Pythagoras invenit, Nicomachus ſcripſit.* Caſſiodorus in Pſal. I. *quicquid ab uno plus eſt, ſicut ait Nicomachus, jam ſit numerabile.* Alanus Anti Claudiani libro 3. p. 74.

Hic pictura docet autores qui numerandi
Invenere vias, artem docuere, latentem
Produxere foras, fama coluere jacentem.
Illic Nicomachus prædicta ludit in arte
Et quaſi per numeros rerum ſecreta prophetat.

Ex Nicomachi Arithmeticis pleraque in opus ſuum de expetendis & fugiendis transtulit, atque adeo in libris tribus de Arithmetica latine interpretatus eſt *Georgius Valla* Placentinus Venet. 1501. fol. In Actis Eruditorum Lipſ. A. 1691. p. 200. & T. 1. Supplementi p. 341. ſpes facta eſt *Johannem Baptiſtam Lantinum* V. C. ad præla paraſſe verſionem latinam Pappi Alexandrini de numeris & Arithmeticæ Nicomachi cum notis, in quibus Analyſin veterum Græcorum reſtituere eſt aggreſſus.

IV. ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ἉΡΜΟΝΙΚΗΣ *Manuale Harmonices* libris II. editum eſt e Joſ. Scaligeri Codice *Græce* primum a *Johanne Meurſio*, Lugd. Bat. 1616. 4. una cum aliis Muſicis Ariſtoxeno & Alypio, & brevi-

brevibus notis. Deinde emendatius a *Marco Meibomio* V. C. qui uſus fuit Codice per *Gerardum Langbainium* cum duobus MSS. Oxonienſibus collato, & latinam verſionem notasque addidit, Amſtelod. 1652. 4. Junctus eſt Nicomachus in hac quoque editione aliis Muſicis Græcis, Ariſtoxeno, Euclidi, Alypio, Gaudentio, Bacchio & Ariſtidi Quintiliano de quibus jam dixi lib. 3. c. 10. Cæterum licet Voſſius lib. de ſcientiis Mathemat. p. 94. Nicomachi manuale ab Antonio Hermanno Gongava latine translatum ſcripſit, ſecutus Geſnerum in Bibl. nunquam tamen illa verſio lucem vidit. Prolixum ex hoc Nicomachi Enchiridio locum diſſimulato ejus nomine ad verbum repetit Jamblichus lib. I. de vita Pythagoræ cap. 26. Secuti quoque Nicomachum ſunt Boëthius libris de Muſica, qui eum laudat p. 1383. 1392. 1406. 1418. tum Michael Bryennius p. 364.

V. INDICULUS SCRIPTORUM aliorumque Virorum Clarorum, a Nicomacho memoratorum.

M. paginas editionis Græcolat. Enchiridii Harmonici, & A. paginas editionis Græcæ Arithmetices indicat.

Androcydes Pythagoricus A. lib. I. p. 5.

Archytas Tarentinus ἀρχόμενος τῆς ἁρμονικῆς A. lib. I. p. 5.

Ariſtoteles A. lib. 1. p. 36. lib. 2. p. 75.

Cadmus Agenoris F. lyræ repertor. M. lib. 2. p. 30.

Eratoſthenes M. lib. 1. p. 25. Ejus κόσκινον ſive cribrum A. lib. 1. p. 17. ſeq. Vide quæ de hoc Cribro Arithmetico dixi ſupra lib. 3. c. 18. §. 14.

Hiſtiæus Muſicus. M. lib. 2. p. 35.

Linus M. lib. 2. p. 29.

Mathematici & Phyſici. A. lib. 2. p. 58. οἱ νεώτεροι, p. 64. ὑπομνηματογράφοι καὶ αἱρετισταί. p. 75. οἱ παλαιοὶ φυσιολογεῖν ἀρχόμενοι, p. 59. 74. 76.

Muſici canonis Pythagorici κατατομή. A. lib. 2. p. 72. M. lib. 1. p. 24.

Orphei lyra a Mercurio accepta M. lib. 2. p. 29.

Περσῶν πρόβλησις A. lib. 1. p. 31.

Pherecrates Comicus in Chirone. M. lib. 2. p. 35.

Phi-

quos Tiberius Gracchus, laudatus a Cicerone in Bruto c. 27. quanquam Codices plerique vocant Diophanem, etiam apud Plutarchum in Gracchis p. 827. 834. Fuit & Diophanes quidam Nicænus, de quo infra in Geoponicis & veterinariis ſcriptoribus libro VI.

Diophantus Rhetor antiquus, Demoſthenis æqualis, memoratus Harpocrationi ac Suidæ in Μελάνωπος.

Diophantus Syracuſanus, Philoſophus Pythagoreus, cujus de mundi originibus ſententiam refert Theodoritus lib. 4. de curatione Græcar. affectionum.

Diophantus ad quem Theocritus Idyllio XXI.

Ἁ πενία, Διόφαντε, μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει.

Paupertas, Diophante, una eſt quæ ſuſcitat artes.

Diophantus cujus parviſſimam ſtaturam lepide ridet Lucilius Poëta ſub extremum ſæculi quarti poſt natum CHRISTUM clarus, in Epigrammate Græco p. 279. quod cum Metaphraſi ſua exhibet Caſaubonus ad Suetonii Auguſt. c. 43. tum ex altero hoc p. 230. Anthologiæ edit. Wechel.

Βουλόμενος ποθ' ὁ λεπτὸς ἀπάγξασθαι Διόφαντος,
Νῆμα λαβὼν ἀράχνης αὐτὸν ἀπηγχόνισεν.

Cum parvus vellet laqueo Diophantus obire,
Penſilis eſt filo factus araneoli.

Nomine Diophanti idem Lucilius p. 216. utitur, naſo ſuſpenſurus Hermogenem Medicum; dicit enim illo tantummodo per ſomnium conſpecto Diophantum obiiſſe.

Ἑρμογένη τὸν ἰατρὸν ἰδὼν Διόφαντος ἐν ὕπνοις,
Οὐκ ἔτ' ἀνηγέρθη, καὶ περίαμμα φέρων.

Viderat Hermogenem Medicum in ſomnis Diophantus,
Amuleta licet corpore ferret, obit.

Omitto M. Pilium, Marci libertum, Diophantum in veteri inſcriptione Narbonenſi, & Diophantum ornatorem glabrorum Tiberii Cæſaris, ap. Gruterum p. 988. & 578.

XIII. Qui præterea doctrinam numerorum e veteribus Græcis illuſtrarunt, & quorum ſcripta edita feruntur, ne de latinis Marciano Capella, Caſſiodoro, Boethio, Iſidoro Hiſp. & Beda memorem, hi fere ſunt: *Euclides* libris ſeptimo, octavo & nono elemento-

rum de quo vide ſi placet quæ notavi ſupra lib. III. c. 14. §. 10. *Archimedes* de cujus Pſammite vide lib. III. cap. 22. *Theo Smyrnæus*, de quo dixi in eodem libro III. cap. 5. §. 21. *Sextus Empiricus* libro IV. contra Mathematicos, de quo libri IV. cap. 17. *Michael Pſellus* in ſyntagmate ſynoptico quatuor diſciplinarum Mathematicarum, Arithmeticæ, Muſicæ, Geometriæ & Aſtronomiæ, ſcripto anno Græcorum 6516. hoc eſt CHRISTI 1008. & Græce atque Latine vulgato Baſileæ 1554. 8. cum Guil. Xylandri verſione & notis, & Latine Lugd. Bat. 1647. 8. Prodierat etiam Pſelli compendium Arithmeticæ ſeparatim Græce Pariſ. 1538. 4. 1545. 8. *Barlaam* denique Calaber, Monachus S. Baſilii, medio ſæculo decimo quarto poſt CHRISTUM natum clarus, & τὰ Εὐκλείδου καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος ἐκμελετήσας καὶ διαβόητος περὶ ταῦτα ὢν celebrante Jo. Cantacuzeno II. 39. Hiſt. p. 329. Hujus Barlaami ἀριθμητικὴ ἀπόδειξις τῶν γραμμικῶς ἐν δευτέρῳ τῶν στοιχείων ἀποδειχθέντων *Arithmetica demonſtratio eorum quæ Euclides libro ſecundo ſuorum elementorum* (in lineis & figuris planis) *demonſtravit*, edita eſt Græce & Latine addita Conradi Daſypodii verſione, una cum primo & ſecundo Euclidis libro Theonis commentariis illuſtrato. Argentorat. 1564. 8. Ejuſdem Barlaami Λογιστική, *Logiſtica* ſive Arithmetica Algebraica *libris ſex* cum verſione & ſcholiis Joannis Chamberi, Collegii Etonenſis apud Anglos Socii prodiit Pariſ. 1599. 4. & Reginæ Anglorum Eliſabethæ ab interprete eſt inſcripta. Barlaamus in præfatione etiam γραμμικῆς στοιχειώσεως meminit, Euclidis puto, non ſuæ. Barlaami Logiſticen nonnulli Græce & Latine editam prius narrant a Daſypodio Argent. 1572. 8. quam editionem non vidi. De *Nic. Smyrnæi* numerorum notatione per geſtum digitorum, ſive δακτύλων κάμψεως, dixi Bibl. latinæ IV. 6. 12.

XIV. Scriptores inediti de diſciplina numerorum.

E Nicolai Artabasdæ Arithmeticis MSS. locum Græce producit Gilbertus Gaulminus ad Euſtathii amores p. 37.

Aſclepii Tralliani in Arithmeticen Nicomachi, de quo dictum ſupra, §. 3.

Arithmetica Indica. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 117.

Johannis Pediaſimi Arithmeticarum quæſtionum expoſitio.

Iſaaci Monachi Arithmetica. Labbe Bibl. nov. MSS. p. 201.

Τοῦ Σκηπίωνος τοῦ Ματαράκτου (Μαλαράγγου) ἀπομνημονεύματα, de quibus Lambecius VII. p. 263.

Georgii

Georgii Pachymeris de quatuor diſciplinis Mathemat. MS. idemne ſit cum Pſelliano edito an diverſum dubitat Allatius de Georgiis p. 373. Diverſum eſſe docet Iſmaël Bullialdus p. 192. ad Theonem, ubi notat utrumque Theonis veſtigiis inſtitiſſe.

Nicetæ Gregorii Synopſis quatuor diſciplinarum MS. in Bibl. Medicea, LXXXVII. 10.

Palladii de Arithmetica, MS. in Bibl. Renati Moreau, teſte Labbeo p. 217. Bibl. novæ. MSS.

Pſelli de Methodo Arithmetica Ægyptiorum. MS. in Bibl. Medicea LVIII. 29.

Johannis Philoponi *ἐξήγησις* Arithmeticæ Nicomacheæ, de qua ſupra dixi. §. 3.

Omitto Anonymos de numeris ſcriptores, quos in Bibliotheca Regis Chriſtianisſimi extare teſtatur Labbeus p. 217. Ex Codice Regio περὶ λιτρισμῶν, *de librarum ſupputationibus*, notas numerales myriadum Græcis uſitatas, profert Montfauconus præf. ad Palæographiam Græcam pag. XII. ſeq. laudans etiam Georgii Heniſchii opuſculum de numeratione multiplici. Videas autem ibi notari myriadem unam non accentu gravi ſub jota poſito, ſed duobus literæ alpha impoſitis punctis: ſic myriades duas impoſitis duobus punctis litteræ beta, atque ita porro. Mille myriades ſignantur poſito uno puncto infra litteram alpha & duobus ſuperpoſitis, & ſic deinceps.

XV. Scriptores Arithmetici deperditi.

Inprimis dolendum eſt ad nos haud perveniſſe Eudemi *ἱστορίαν ἀριθμητικὴν*, cujus librum primum allegat Porphyrius ad Harmonica Ptolemæi p. 288.

Anatolium Alexandrinum Epiſcopum Laodicenum, cujus fragmenta quædam in Theologumenis Arithmeticæ leguntur, *decem libros* ſcripſiſſe *de Arithmetica inſtitutionibus* ſive ἀριθμητικῆς συντάξεως, ut eſt apud Græcum interpretem, teſtatur S. Hieronymus in Catalogo c. 73. Apud Honorium Auguſtod. legas ſcripſiſſe *decem libros de Arithmetica, Geometria, Aſtronomia, Grammatica, Rhetorica. Dialectica*, ſed error hic inde eſt, quod paulo ante dixerat Hieronymus Anatolium in diſciplinis his omnibus miræ doctrinæ fuiſſe. Et aliis quoque exemplis docuit Jo. Pearſonius in Vindiciis

diciis Ignatii f. 256. malum ſæpe Hieronymi interpretem eſſe Honorium. Sane Euſebius quoque, quem Hieronymus ſequitur, Auctor eſt Anatolium reliquiſſe *ἀριθμητικὰς εἰσαγωγὰς ἐν δέκα συγγράμμασιν.*

Megillus *περὶ ἀριθμῶν* laudatur in iisdem Theologumenis Arithmeticæ p. 28.

De Nicomachi, Diophanti & Jamblichi ſcriptis perditis ſupra dixi.

Speuſippus *περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν.* Theologum. Arithmeticæ p. 62.

Pythagoras quoque Arithmeticen ſcripſerat, ſi credimus Johanni Malalæ & aliis quibusdam, ut notavi lib. 2. c. 12. Sed verius eſt ipſum voce diſcipulis ſuis plura de numeris tradidiſſe, quæ illi deinde litteris conſignarunt, ut Archytas, Ariſtæus, Eudoxus, Hippaſus, Philolaus & Thymaridas à Jamblicho ad Nicomachum laudati. Dixi ibidem etiam de *tetracty Pythagorica*, & de tabula multiplicandorum numerorum, quam *abacum Pythagoricum* vocant, & de ludo Pythagorico *Rhythmomachia*, qui poſt Gallicam Bosſierii editionem vidit quoque lucem Italice hoc titulo: il giuco Pythagorico nominato Rythmomachia, per Franciſco Barozzi, Venet. 1572. 4.

CAPUT XXIII.
DE M. AURELIO ANTONINO, Maximo Tyrio & Alcinoo.

M. Aurelii Antonini ætas & Præceptores. Scriptores de ejus vita præcipui. 1. *Diverſus à Theoſebio Suida memorato.* ibid. *Ejus libri XII. ad ſeipſum non excerpta è majore opere.* 2. *Editiones.* 3. *Index ſcriptorum & virorum illuſtrium ab eo memoratorum.* 4. *Verſiones vernaculæ.* 5. *Editiones promiſſæ.* 6. *Alia M. Antonini ſcripta.* 7. *Maximi Tyrii ætas. Alii quidam Maximi.* 8. *Utrum ſe ipſum inſolentius laudaverit.* 9. *Ejus* Διαλέξεις. 10. *Editiones & verſiones.* 11. *Index Scriptorum à Maximo Tyrio laudatorum.* 12. *De Alcinoo.* 13. *Ejus Iſagoge in Platonis Dogmata.* 14. *Editiones & verſiones.* 15.

I, Na-

I.

NAtus eſt M. Aurelius Antoninus VI. Cal. Maji A. C. 121. L. Annio Vero ipſius avo, & Aurelio Augurino COSS. Deinde adoptatus a T. Antonino Pio V. Cal. Martii A. C. 138. in Imperio eidem (cujus filiam Anniam Galeriam Fauſtinam duxit, defunctam poſtea A. 175.) ſucceſſit mortuo Nonis Martii A. C. 161. collegamque adſcivit L. Verum itidem ab Antonino Pio adoptatum, defunctumque in extremo anni 169. Inde ſolus M. Antoninus rebus præfuit, donec & ipſe eſt extinctus Sirmii, ſive ut Victor uterque auctor eſt, Vendobonæ Auſtriæ, filio Commodo ſucceſſore pravo relicto, XVI. Cal. April. A. C. 178. *Philoſophi a*) cognomen vetus Hiſtoria ignorat, neque inſcriptiones vel numi eidem tribuunt, ſed elogium id res ipſa jampridem incredibili ſcriptorum conſenſu vindicavit huic, ut vere de illo Iulius Capitolinus, *in omni vita philoſophanti viro, & qui ſanctitate vitæ omnibus Principibus anteceſſit.* Vitam & res geſtas laudatiſſimi iſtius & deploratiſſimis temporibus velut in ſolatium divinitus dati Imperatoris, ex numis egregie illuſtravit & libro ſingulari (neſcio an edito) perſecutus eſt Theodoricus Bignonius, in ſummo Regis Galliæ Conſilio tum præſes, teſte Nicaſio diſſ. de Numo Pantheo p. 47. & in diſſ. Gallice edita de Sirenibus p. 12. Nolo & ipſe in præſenti plura de M. Antonino commemorare, ſed lectorem remitto ad ea quæ viri docti ad Capitolinum, quæ item Xiphilinus e Dione, Ariſtides Oratione IX. Tomi I. Herodianus, Victores, Eutropius, Ioannes Antiochenus, Zonaras, Suidas & alii, atque e recentioribus præter editores librorum M. Antonini, Thomam Gatakerum & Andream Dacerium, doctiſſimi Viri Triſtanus in Commentariis Hiſtoricis ad Numos Imperator. T. 1. p. 617. ſeq. Tillemontius tomo ſecundo Hiſtoriæ Imperatorum Gallice editæ, & Guilelmus Wotton in Hiſtoria Romana ab exceſſu Antonini Pii ad mortem Severi Alexandri, Anglice vulgata *b*) commentati ſunt. Præceptores tamen ejus referre ab inſtituto meo non alienum duxi, ipſe enim laudat Diognetum, Bacchium, Tandaſidem, Marcianum, & Philoſophos Stoicos Ruſticum, Apollonium, Maximum, Sextum, Catulum: tum Severum (Peripateticum) Grammaticumque Alexandrum, Frontonem (Rhetorem) & Alexandrum Platonicum. *Uſus eſt*

C 3 *Magi-*

a) Avidio Caſſio per contemtum *Philoſopha anicula.* Vulcatius in Caſſi vita c. 1.
b) Londini 1701. 8.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Magiſtris, inquit Capitolinus, *ad prima elementa Euphorione litteratore & Gemino Comœdo, Muſico Androne eodemque Geometra, quibus omnibus ut diſciplinarum auctoribus plurimum detulit. Uſus præterea Grammaticis, Græco, Alexandro: quotidianis latinis Troſio* (al. Croſio) *Apro, & Pollione & Eutychio Proculo Siccenſi. Oratoribus uſus eſt Græcis Annio Marco, Caninio Celere, & Herode Attico: Latino, Frontone Cornelio. —— Uſus eſt etiam Commodo Magiſtro, c) cujus ei affinitas fuerat deſtinata: Uſus eſt & Apollonio Chalcedonio, Stoico Philoſopho. Tantum autem ſtudium in eo philoſophiæ fuit, ut adſcitus jam in Imperatoriam dignitatem, tamen ad domum Apollonii diſcendi cauſa veniret. Audivit & Sextum Chæronenſem, Plutarchi nepotem, Junium Ruſticum, Claudium Maximum & Cinnam Catulum Stoicos. Peripateticæ vero ſtudioſos audivit Claudium Severum & præcipue Junium Ruſticum. —— Studuit & juri, audiens L. Voluſium Metianum — Frequentavit & declamatorum Scholas publicas, amavitque ex condiſcipulis præcipuos Senatorii Ordinis Sejum Fuſcianum & Aufidium Victorinum, ex equeſtri Bæbium Longum & Calenum, in quos maxime liberalis fuit.* Cæterum minime aſſentior viro inſigni Merico Caſaubono, qui apud Suidam in ἐπίκτητος de Marco Antonino intelligenda eſſe putabat quæ ibi referuntur de Theoſebio Philoſopho. Nam ex Damaſcio in vita Iſidori apud Photium p. 551. ſeq. conſtat revera fuiſſe quendam Philoſophum Iſidori illius ætate, hoc eſt trecentis amplius poſt M. Antoninum annis, Theoſebium nomine, Platonicæ quidem diſciplinæ addictum, cæterum ætatis ſuæ Epictetum, qui & νυθετήσεις ſcripto complexus fuit, & præterea libellum compoſuerat περὶ τῶν ἐν πολιτείᾳ τῇ μεγάλῃ κεκομψευμένων ſive *de egregie dictis in Politia Platonis.*

II. Bene eſt quod in tot bonorum librorum naufragio ſervati ad nos pervenerunt duodecim ejus, aurei certe & toti ediſcendi libelli *d)* ταῖς εἰς ἑαυτὸν (ſcil. ὑποθηκῶν, præceptorum) quibus ſe ipſe monuit & ſecum illa agitando, ad aſſiduam virtutis ſectationem animum ſuum accendit. *De officio ſuo* inſcriptionem illam reddit Caſpar Barthius ſecutus Guil. Canterum VII. 1. novarum lectionum. Τῦ ἰδίυ βίυ διαγωγὴν h. e. *vitæ ſuæ inſtitutionem*, vocat Suidas in Μάρκος. Ti-

c) Vir doctus apud Triſtanum T. I. p. 622. legit: *quo uſus eſt etiam Commodus Magiſtro*, non abſurde.

d) Clariſſ. Dacerius M. Antonini inſtitutum in his libris confert illi Horatiano I. Sat. IV. 133. —— *neque enim cum lectulus aut me porticus excepit, deſum mihi. Rectius hoc eſt: Hoc faciens vivam melius: ſic dulcis amicis occurram. Hoc quidam non belle. Numquid ego illi Imprudens olim faciam ſimile? Hæc ego mecum compreſſis agito labris.* ——

Titulum vero *τῶν εἰς ἑαυτὸν e)* mutuatus videtur Antoninus a Solone, cujus *εἰς ἑαυτὸν ὑποθήκας* memorat Laërtius II. 61. *De ſeipſo & ad ſe ipſum*, vertit Mericus Caſaubonus, qui etiam *ſoliloquia* appellat p. 73. libri de quatuor linguis. Gatakerus *de rebus ſuis, ſive de eis quæ ad ſe pertinere cenſebat.* Menagius: *delle conſiderationi di ſe ſteſſo*, in prælectionibus Italice editis ad carmen lyricum ſeptimum Petrarchæ p. 22. Melius certe illi quam qui *de vita ſua* inſcribunt, ambiguo nimis, & prout verba ſonare videntur falſo ſenſu, unde factum ut Hiſtoricis ſcriptis per quosdam male accenſeretur. Quanquam vero Caſpar Barthius libro LX. Adverſariorum p. 2931. *non ſine Chriſtianiſmi aliqua cognitione* hæc *πραγγίλματα* (ut vocat Themiſtius Orat. VI. p. 81.) M. Antoninum ſcripſiſſe judicat, tamen ſatis etiam ex his libris patet, a Chriſti doctrina fuiſſe alienum, quin imo Chriſtianis conſtantiam in fide ſua velut meram pertinaciam nullo ex judicio profectam vitio vertit XI. 3. perinde ut a Plinio tanquam inflexibilis obſtinatio reprehenditur X. Epiſt. 97. Itaque permiſit etiam perſecutionem in Chriſtianos non ſane tam levem, ut contendit doctisſimus Dodwellus, *f)* ſed in qua Lugdunenſes & alii *innumerabiles prope*, ut ſcriptum Euſebio, *g) Martyres per univerſum orbem enituerunt.* In eo etiam falli mihi doctisſimus Barthius videtur, quod lib. I. cap. 11. lib. LI. Adverſar. cap. 16. & LXII. 5. XLIX. 3. atque alibi putat non integros Antonini libros ſed tantum florida atque eclogas ex illis ad nos, excerptasque ſententias inſigniores perveniſſe: Quanquam enim hæc opinio placuit etiam Xylandro, & Joh. Jonſio lib. 3. c. 10. p. 262. de Hiſtoriæ Philoſophicæ Scriptoribus, atque adeo non valde improbatur Voſſio II. 14. de Hiſtoricis Græcis; tamen nullo argumento confirmari poteſt, & levisſima

e) Diverſum adeo videtur quod memorat Nicephorus III. 31. Hiſt. Eccleſ. βιβλίον παιδείας dicatum filio Marco Commodo, πάσης κοσμικῆς ἐμπειρίας καὶ παιδείας μεστόν. Etiam *dialogorum* quos puer ſuaſore Diogneto ſcripſit meminit Antoninus ipſe libro I. ſect. 6. Inde *Dialogiſta* dicitur apud Vulcatium Gallicanum in vita Avidii Caſſii c. 3. ubi narrat Antoninum *tantum enituiſſe in Philoſophia, ut iturus ad bellum Marcomannicum timentibus cunctis ne quid fatale proveniret, rogatus ſit non adulatione ſed ſerio, ut præcepta Philoſophiæ ederet* (Aurel. Victor: *Sectarum ardua & occulta explanaret*) *nec ille timuit, ſed per ordinem paræneſeon hoc eſt præceptionum, per triduum diſputavit.*

f) Dodwell. Diſſ. XI. Cyprianic. §. 53. ſeq.

g) Euſebius in limine libri V. Hiſt. Eccleſ. Confer Theorici Ruinarti præfat. ad Acta Martyrum ſelecta: D. Chriſtiani Kortholti librum de perſecutionibus Eccleſiæ cap. V. & Samuelis Basnagii, Antonii Pagi & Cæſaris Baronii Annales ad poſtremos annos M. Aurelii, ac Tillemont. Hiſt. des Empereurs T. 2. p. 737. ſeq.

ma ſuſpicione nititur, quam non ſatis intellectus vel expenſus libellorum horum apud Suidam titulus injecit. Quod vero Geſnerus teſtatur in Codice MSto qui Romæ eſt, inſcribi *ἐκ τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν*, & Lilius Gyraldus in Poëtarum Hiſtoria dialogo V. p. 277. eodem titulo librum Antonini Græce ſcriptum legiſſe ſe refert, *ex quo*, inquit, *variam & multiplicem illius ſapientiam facile colligere poſſumus*: veriſimiliter prorſus Mericus Caſaubonus conjicit non libros duodecim Gyraldum vidiſſe, ſed excerpta duntaxat vix unius ex illis libris magnitudinem æquantia, qualia ex MS. Auguſtano David Hoeſchelius deſcripſit & diſtincta capitibus 43. inſcriptaque *Epicteti Enchiridion ſecundum*, Theoſebii nomine (antequam de Antonino auctore conſtaret) edere voluit. Johannis vero Henrici Bœcleri acerbiori cenſuræ, qui hos libros tanquam ſcopas diſſolutas contemnit & Antonino indignos *b*) judicat (in Hiſtoria univerſali poſt fata auctoris edita p. 78.) pauci, ut mihi perſuadeo, qui illos legerint, aſſentientur. Abrahamum porro Scultetum memoriæ vel calami errore lapſum eſſe patet, quando parte I. Medullæ Patrum p 57. ſcripſit Athenagoram libros duodecim *τῶν εἰς ἑαυτὸν* compoſuiſſe, quæ in Bibliotheca Gesneri deliteſcant, id quod mirum videbatur Johanni Hornbeeckio in Miſcellaneis, ſed neutiquam mirum eſt, ſi pro Athenagora Antonini nomen reponatur, qui horum librorum quædam ſcripſit *ἐν χνάδοις πρὸς*

τῷ

b) Verba Bœcleri hæc ſunt, quæ viro præſtantiſſimo nollem excidiſſe: *Judicium de M. Antonini opere duplex eſt, vulgi & eruditorum, & inter eruditos ipſos paucorum. Vulgo nimis magnifice de hoc opere ſentiunt, præſertim propter Philoſophiam Stoicam. Eruditi autem non tam magnifice de eo judicant, ſunt enim revera ſcopæ diſſolutæ, calx ſine arena, nihilque contexti ineſt, & videntur mera excerpta & fortaſſe ſub ejus nomine edita, ego certe nunquam crediderim eſſe ipſius Antonini. Reperiuntur quidem aliqua etiam præclara, ſed ſine contextu omnia dicuntur. In ſinu ridentur illi qui tam magnifice hoc ſcriptum extollunt, cum ne in mediocri ſcriptore iſtiusmodi negligentia toleretur.* Quaſi vero eam ob cauſam aſpernendæ ſint Paſchalii v. g. cogitationes, vel characteres Bruyerii, vel Rupefucaldi meditationes, vel ex antiquis Epicteti Enchiridion, quod ſcripta ſint per Aphoriſmos. Senecæ quoque libros propter crebritatem meditationum arenam ſine calce appellabat Caligula apud Sueton. c. 53. Aliud in Φιλοσοφωτάτῳ Imperatore criminatur Caſpar Sagittarius ὁ μακαρίτης introductione in Hiſt. Eccleſiaſticam p. 607. *quod multa arroganter jactet ſe feciſſe, quæ nemo unquam poteſt præſtare ex Philoſophia Stoica.* Simili Barthii cenſuræ ſuffragatur auctor Dialogi de moribus Philoſophorum, Jenæ 1695. 12. editi p. 122. ſeq. Verum ſi commune Stoicis περὶ τῶν ἐφ᾽ ἡμῖν δόγμα excipias, nihil forte jactantius in his libris reperies, quibus monet potius ſe Antoninus quid facere debeat, quam feciſſe ſe gloriatur.

Digitized by Google

τῶ Γρανύα, in expeditione adverſus Quados prope Granuam amnem, ut ſubſcriptio habet libri primi calci adjecta: Alia *ἐν καρνύντω* Carnunti, (Pannoniæ opido, ad quod in bello Marcomannico per triennium hæſit) ut ad extremum libri ſecundi legitur. Cæteri nihil ejuſmodi annotatum de loco in quo ſcripti ſunt habent. Spirantis adhuc & gravidæ uxoris mentio I. 17. IX. 3.

III. EDITIONES LIBRORUM XII.
M. ANTONINI.

Primus e Codice Palatino Græce edidit, & ſuadente Conrado Geſnero Latine vertit etſi non prorſus feliciter, vir doctus *Guilelmus Xylander* Auguſtanus additis brevibus notis, & vita Procli a Marino ſcripta, (quæ ante hoc decennium dimidia parte auctior a me e MSto Codice Gudiano vulgata fuit:) Tiguri apud Andreas Geſnerum 1558. 8 Latine hæc editio recuſa eſt Lugd. apud Joh. Tornæſium 1559. 12. Hinc Antonini libros paullo emendatiores idem Xylander recudi fecit Græce & Latine Baſileæ A. 1568. 8. una cum Phlegontis Tralliani, Apolloniique Dyſcoli & Antigoni Caryſtii mirabilibus narrationibus & ejuſdem Phlegontis de longævis atque Olympiis. Editionem Argentoratenſem Anni 1590. 8. quam memorat Hendreichius, haud vidi.

A. 1626. 12. lucem vidit editio Græcolatina Lugdunenſis, quæ Tigurinam primam ſequitur, Procli etiam vita adjuncta: neque ejus errores deterſit ſed auxit, additis notis quibuſdam, *ſi nota dicenda ſunt hominis audaciſſimi mera deliria, nec admittenda emendationes*, ut Merici Caſauboni verbis utar.

Hic *Mericus*, Codice *Iſaaci Caſauboni* parentis ſui manu paſſim notato uſus, *ex cujus unius*, inquit p. 26. *elaboratiſſimis lucubrationibus plus auxilii ad hoc penſum pertexendum, quam ex omnibus aliorum quorumcunque muſicis operibus, (abſit invidia verbo) mihi comparavi*, poſtquam Anglice Antonini libros vertiſſet edidiſſetque, quos aſſidua repetitaque lectione familiares ſibi reddiderat, etiam Græcolatinam illorum editionem meliorem curavit, Græcis ad Baſileenſem expreſſis, & libris ſingulis in certas ſectiones diviſis, interpolataque & emendata paſſim Xylandri verſione, & notis denique eruditis & emendationibus ad calcem libelli adjectis

quibus Xylandrinæ etiam ſubnectuntur. Prodiit hæc editio Johanni Seldeno inſcripta Londini A. 1643. 8. *Cum a ſacris libris diſceſſi*, inquit Mericus Caſaubonus Epiſtola VII. ad Tho. Gatakerum, *non alium temere librum reperio in quo magis animus meus ſive in rebus lætis componendus, ſive in triſtibus erigendus acquieſcat.* Multis ibi in eadem Epiſtola, quæ una cum aliis ad calcem luculentæ novæ editionis Epiſtolarum If. Caſauboni a Clariſſimo Almeloveenio publicata eſt, Mericus cum Gatakero expoſtulat, quod in ſuis ille ad Antoninum notis paſſim verſionem ipſius Anglicam reprehendat, nulla mentione facta Græcolatinæ editionis notarumque illi ſubjunctarum, in quibus ipſe pleraque omnia illa rectius poſuiſſet atque emendaſſet. Vide etiam librum Merici Caſauboni Anglice vulgatum de credulitate & incredulitate, p. 20. ſeqq. ubi loci Antoniniani reprehenſam á Gatakero interpretationem tuetur.

Caſaubono prior manum Antonini libris admoverat præclarus & eruditiſſimus vir *Thomas Gatakerus* a) licet decennio ferme poſt demum lucem vidit illius fœtus quadraginta annorum, Cantabrigiæ A. 1652. 4. M Antoninus ſcilicet nova verſione donatus, diſtinctus ſectionibus, prolegomenis luculentis de Philoſophiæ Moralis Stoicæ præ Epicureorum dogmatis præſtantia, teſtimoniis de auctore copioſis & ſelectis, locorum parallelorum ſive conſimilium & Variarum Lectionum diligenti ad oram notatione, & uberrimo atque elaboratiſſimo commentario illuſtratus, qui Stoicorum de moribus præceptorum ſcitorumque quoddam veluti copiæ cornu præſtare lectori poteſt, & acutis in omne genus ſcriptorum etiam ſacrorum obſervationibus veluti gemmis eſt diſtinctus, nonnullas quoque notas atque emendationes locorum Antonini a Viris Clariſſimis Salmaſio, Bootio & Patricio Junio cum Gatakero communicatas offert. Hæc editio Londini recuſa eſt A. 1699. 4. & 1707. 4. cura egregii Viri *Georgii Stanhopii* Collegii Reginæ apud Cantabrigienſis Socii, qui præcipuas Andreæ Dacerii obſervationes e Gallico Latine converſas ad calcem voluminis ſubjunxit, & Vitam Antonini

a) *Subit me certe ſubinde*, inquit Gatakerus in præloqu. *ita iſta dum lego affectum me ſentio & ingenue agnoſco, non ſtupor duntaxat ſed horror etiam, cum arcani divini admiratione vehementiſſima conjunctus, ſerio apud me reputantem quam longe in multis ab eo abſim, quod de ſe Vir iſte, veri ad ſalutem perducentis tramitis ignarus de ſe profitetur, nec quin vere & ingenue, ambigi poſſe videtur.*

Antonini ab eodem Dacerio ſcriptam præmiſit itidem tranſlatam a ſe & auctam firmatamque veterum teſtimoniis. Cum vero in his editionibus commentarius Gatakeri non ſingulis ſubſtratus paginis ſed toti Antonini operi ſubjunctus legatur, extat etiam quarta eaque luculentisſima editio Trajectina A. 1697 fol. in qua commentarius quavis pagina verbis Antonini ſubjectus eſt mira legentium opportunitate, & ad calcem voluminis, Merici Caſauboni etiam & Guil. Xylandri notæ occurrunt. Habet hæc editio curante Hermanno Witſio Clarisſimi nominis viro vulgata præterea adjunctas ejusdem Gatakeri de ſtylo Novi Teſt. Diatribas Sebaſt. Pſochemio oppoſitas, tum Cinnum ſive Adverſariorum Miſcellaneorum libros duos & adverſariorum poſthumorum opus exquiſitisſimum, quibus inſignis prorſus innumeris ſacrorum & aliorum ſcriptorum locis lux affertur. Denique diſſertationes ejus tres, una qua diphthongos dari nullas contendit, altera qua ſuperſtitionis arguit Judaicæ eorum ſententiam qui nomen DEI tetragrammaton efferre ducunt ſibi religioni, tertia qua cum Samuele Wardo diſceptat de vi & efficacia baptiſmatis infantilis. Obſervatum eſt a multis iconem æri incifam quam Gatakerus Antonini libris præmiſit non referre os & faciem M. Aurelii Antonini, ſed Commodi: itaque Andreas Dacerius cum ſecutus Gatakerum eandem effigiem Gallicæ ſuæ verſioni præpoſuiſſet, atque id datum ipſi eſſet vitio in Ephemeridibus litterariis Pariſienſibus A. 1694. p. 221. feſtive reſpondit ſibi magis cordi fuiſſe animum cognoſcere mentemque & ſenſa Imperatoris Philoſophi penetrare *b*) quam vultum ediſcere: præfat. ad vitas Plutarchi Gallice a ſe redditas.

A. 1680. 12. Oxoniæ vulgati ſunt Antonini libri e theatro Sheldoniano typis elegantibus & nitidis, Græca hinc inde emendata, latina

D 2 fere

b) Verba ejus hæc ſunt: *Il y en a qui vient de nous accuſer d' avoir mis dans la traduction des reflexions de Marc Antonin, la tête de Commode pour celle de l' Empereur. Je ne ſçay ſi cela eſt vray & je m' en mets tres peu en peine. Je m' étonne ſeulement qu' un ſi ſçavant homme qui pourroit faire de meilleures choſes, ſe ſoit amuſé a une critique, qui ſeroit indigne de lui, quand même elle ſeroit juſte. Voila une decouverte bien importante pour le public. Aparemment il a peu lû les reflexions de Marc Antonin, car s' il les avoit lues, il auroit connû Gataker ce ſavant Anglois qui les a commentées, & il auroit vû que c' eſt la même tête qu' il avoit miſe dans ſon edition. C' eſt de là qu' on l' a priſe, ſans aller chercher plus loin, car nous n' avons point des medailles, & j' avoüe que nous avons plus travaillé à connoître l' eſprit que le viſage d' Antonin.*

ſere deprompta ex editione Merici Caſauboni. Notæ quædam perbreves paucis in locis ima pagina adjectæ. In calce voluminis reperies etiam Græce & Latine *Epiſtolam ad Senatum c)* quæ Juſtini Martyris Apologiæ ſubjicitur, hinc Latine *litteras ad Fauſtinam* Auguſtam, ex Vulcatio Gallicano in Vita Caſſii cap. XI. tum Græce & Latine *Orationem de Commodo* ex Herodiani lib. I. Hiſtor. cap. 4. ac denique Græce Δημηγορίαν περὶ τῆς Κασσίου ἐπαναστάσεως, ex Xiphilino ſive Dionis lib. LXXI. p. 811.

Denique Vir doctus ſub literis R. I. latens ſuadente Viro Cl. Joh. Hudſono Antoninum edidit Oxoniæ e Theatro Scheldoniano Græce & Latine cum ſelectis & brevibus notis A. D. 1704. 8. *Textum,* inquit, *exhibendum curavi prout editus eſt a Gatakero, cujus & diſtinctionem in ſectiones retinui, ut & ejus verſionem, licet nonnunquam paululum à me immutatam, cum vel Antonini mens vel perſpicuitatis aut latinitatis ratio poſtulare viſa eſt; Latinitati autem non adeo ſtudui ut omnia quæ non eſſent Ciceroniani ævi vocabula repudiarem, modo auctoris ſenſum bene exprimerent. Ex Gatakero autem & cæteris omnibus notas quæ mihi maxime placuerunt excerpſi, quibus & meas, parcius licet, addidi. In variantibus lectionibus & doctorum conjecturis, de quibus nonnulli majore quam par eſt ſtudio decertare ſolent, modum adhibendum cenſui --- -- Epiſtolas etiam quaſdam M. Antonini nomen præferentes* Græce & Latine quidem ex Euſebii IV. 13. Hiſt. & Nicephor. III. 28. Hiſt. *ad Commune Aſiæ*, quam ab Euſebio & Halloixio male ad Antoninum Pium referri docet Valeſius: & ſuppoſititiam illam *ad Senatum* quæ in Codicibus occurrit Juſtini Martyris ad calcem Apologetici II. tum Latine *ad præfectum ſuum & ad Verum, ad Fauſtinam*, & *ad Senatum* ex Avidio Caſſio Vulcatii Gallicani c. 1. 2. 5. 11. 12. cum notis *imprimendas curavi, ut nonnullas aliorum ad Antoninum datas, quo clarior eſſet illius in ſingulis ſcopus: quamvis de iis omnibus, utrum genuinæ ſint, inter doctos non ſatis conveniat, lectoris tamen judicio ſubmittendas cenſui, ne quid Antonini à me prætermiſſum quereretur. Orationes vero duas ex Herodiano & Dione Caſſio, quæ tamen*

c Epiſtola ejusmodi M. Antonini memoratur Tertulliano c. 5. Apologetici, Euſebio V. 5. Hiſt Eccleſ & Oroſio VII. 15. Quæ tamen Græce hodie in Juſtini Codicibus extat & latine è Cod. Bibl. Vaticanæ ab Angelo Roccha eſt edita, ſemi Græculi commentitius fœtus videtur Scaligero ad Euſebii Chron. num. MMCLXXXIX p. 222. Salmaſio ad Jul Capitolinum in M Antonini vita c. 24. & Samueli Basnagio Annal. ad A. C. 174. n. 9. Huetio demonſtrat. Evangel. propoſit. 3. p. 66. aliisque.

tamen exſtant in priore editione Oxonienſi, utpote ab Hiſtoricis ipſis confictas conſulto omiſi. *Duas etiam indices*, unum vocum & locutionum memorabilium, alterum hominum illuſtrium, *quo nihil huic noſtra editioni deeſſet, adjeci.* Poſteriorem indicem, qualem in aliis editionibus fruſtra quæras, integrum huc apponere operæ pretium eſſe & inſtituto meo congruens exiſtimavi.

IV. Hominum illuſtrium, quorum M. Antoninus in libris ſuis mentionem facit, indiculus.

Adrianus IV, 33. VIII, 5. 21. 37. X. 27.
Agrippa XIII. 31.
Alciphron X. 31.
Alexander *Grammaticus* I, 10.
Alexander *Magnus* III. 3. VI. 24. VIII. 3. IX. 29. X. 27.
Alexander *Platonicus* I. 12.
Andro I. 6.
Antoninus IV, 33. VI. 30. VIII. 21. X. 27.
Apollonius I. 8. 17.
Archimedes VI. 47.
Arius VIII. 31.
Auguſtus IV. 33. VIII. 5. 31.
Bacchius I. 6.
Benedicta I. 17.
Brutus I. 14.
Cadicianus ſive Cæcilianus IV. 50.
C. Cæſar III. 3, VIII. 3.
Cæſo IV. 33.
Camillus IV. 33.
Cato IV. 33.
Catulus I. 13.
Celer VIII. 25.
Chabrias VIII. 37.
Chiarax vel Charax VIII. 25.
Chryſippus VI. 42. VII. 19.
Crates VI. 13.
Crito X. 31.
Crœſus X. 27. (29.
Demetrius Platonicus VIII. 25. IX.
Democritus III. 3.
Diogenes VIII. 3.
Diognetus I. 6.
Dio I. 14.
Diotimus VIII. 25. 37.
Epictetus VII. 19. XI. 34. 36.
Epicurus IX. 41.
Epitynchanus VIII. 25.
Evdæmon VIII. 25.
Euphrates X. 31.
Eutyches X. 31.
Eutychion X, 31.
Eutychius I, 6.
Fabius IV, 20. XII, 27.
Fauſtina VIII, 25.
Fronto I, 11.
Helvidius I. 14.
Heraclitus III, 3. VI, 42. 48. VIII, 3.
Hipparchus VI. 47.
Hippocrates III, 3.

Hymen X, 31.
Julianus IV. 50.
Leonnatus IV. 33.
Lepidus IV. 40.
Lucilla VIII. 27.
Lupus XII. 37.
Mæcenas VIII. 31.
Marcianus vel Mœtianus I. 6.
Maximus I. 17. VIII. 25.
Menippus VI. 47.
Monimus *Cynicus* II. 15.
Nero III. 16.
Origanio VI. 47.
Panthea VIII. 37.
Perdiccas II. 25.
Pergamus VIII. 37.
Phalaris III. 16.
Philippus IX. 29. X. 27.
Philiſtio VI. 47.
Phocion II. 13.
Phœbus VI. 47.
Plato VII. 48. IX. 29. X. 23.
Pompejus III. 3. VIII. 3.
Pythagoras VI. 47.
Ruſticus I. 7. 17.
Satyrio *Socraticus* X. 31.
Scipio IV. 33.
Secunda VIII. 25.
Severus I, 14. X. 31.
Sextus I. 9.
Socrates III, 3. 6. VI, 47. VII, 19. 66. VIII, 3. XI, 23 25. 28. 29.
Stertinius XII, 27.
Sylvanus X, 31.
Tandaſides I, 7.
Telavges VII. 66.
Theodotus I, 17.
Theophraſtus II, 10.
Thraſeas I. 14.
Tiberius XII. 27.
Trajanus IV, 32.
Tropæophorus X, 31.
Velius Rufus XII. 27.
Verus, Marci avus I. 1. VIII. 37.
Verus Marci frater adoptione VIII. 25.
Veſpaſianus IV, 32.
Voleſus IV, 33.
Xanthippe XI, 28.
Xenocrates VI, 13.
Xenophon X, 31.

V. VERSIONES VERNACULÆ LIBRORUM XII. M. ANTONINI.

Gallice poſt verſionem Auctore B. I. K. Pariſ. 1651. 12. interpretati ſunt perquam eleganter par conjugum præclarisſimum, qui cum matrimonio ſe ſociarent, Græcæ & Latinæ litteræ connubio jungi ſibi dicebantur, *Andreas Dacerius* & *Anna Tan. Fabri* filia, additis etiam notis tam utili atque eximio ſcriptore dignis, & vita Imperatoris præmiſſa, quam Angli deinde in ſuam & Latinam linguam verterunt. *Reflexions Morales de l' Empereur Marc Antonin* &c. Poſt Pariſienſem hujus verſionis editionem A. 1691. factam jam quartum recuſa eſt Amſtelod. 1710. 8. (*Gal-*

[*Gallica verſio M. Antonini per S. B. ex Hiſpanico facta Pariſ.* 1573. 1588. 8. *non eſt librorum Imperatoris de quibus hactenus dixi, ſed Horologii Principum quod ſub Marci Antonini nomine ſcripſit Antonius de Guevarra* * (*Relox de Principes o Marco Aurelio*) editum *Hiſpanice Pinciæ* 1529. *Hiſpali* 1532. *tum Italice interprete Mambrino Roſſeo A.* 1548. 8. *Venet.* 1581. 4. & *Latine cum commentario Joh. Wankelii, Torgæ* 1601. *fol. Lipſiæ* 1606. 1615. 1624. 1632. *Torgæ* 1611. *Cracov.* 1615. 4. *Francof.* 1664. & *Anglice per Tho. North. Lond.* 1619. 4. *ubi binas Germanicas verſiones & alteram Gallicam prætercam.*]

Italice neſcio quo auctore ex Græco tranſlati, cum variis lectionibus e Codd. Græcis & M. Antonini vita prodierunt Romæ 1675. 12. Dodici libri *di ſe ſteſſo & a ſe ſteſſo* &c.

Anglice vertit Mericus Caſaubonus, Lond. 1634. 4. cujus verſio deinde poſt paucos menſes emendatius recuſa, & brevibus illuſtrata notulis, quas vix centeſimam eſſe partem eorum quæ in divinum hunc ſcriptorem notarit, teſtatur Epiſtola 3. ad Gerardum Voſſium. Quinta editio hujus verſionis A. 1692. & ſexta quæ A. 1694. lucem vidit. præmiſſam habet Antonini vitam ex Gallica Daceriana Anglice tranſlatam.

Poſt Caſaubonianam elegantior meliorque *Cl. Collierii* tranſlatio prodiit A. 1701. *the Emperor Marcus Antoninus his converſations with him ſelf, or Moral Meditations* &c. Addita Gatakeri prolegomena, & vita Antonini Daceriana cum locis Scriptorum veterum a Stanhopio additis, & Cebetis Tabula Anglice tranſlata.

VI. EDITIONES PROMISSÆ.

Novam verſionem capitibus & capitum ſummis diſtinctam edere paravit *Caſpar Barthius*, XLIX. 4. Adverſar. una cum commentario cujus ſpecimem exhibet lib. LI. cap. 16.

Scipionem Sgambatum S. I. libros M. Antonini Latine vertiſſe legas in Bibliotheca Jeſuitica Philippi Alegambe.

Dionyſius Petavius lib. III. Epiſtola 56. refert libros M. Antonini recenſere voluiſſe *Caſparum Gevartium*, & alium quendam Hamburgenſem ex Lutherano Catholicum, (*Lucam Holſtenium* opinor.) Atque de Gevartii inſtituto etiam mentio in Gaſſendi Epiſtolis, com-

* Confer Wankelii præf. ad Horolog. Principum, Nic. Antonii Bibl. Hiſpanam T. I. p. 99. Baelii Lexicon in *Guevarra*, & Voſſium de Hiſt. Græcis p. 255.

commentariumque illius ſibi a Gevartio oſtenſum narrat Paulus Colomeſius in opuſculis p. 101. Neque tenuis ſed ponderoſus comentarius ille, fuit apud Johannem Baptiſtam Steenbergium, ſupremi tribunalis quod Mechliniæ eſt Senatorem. Sed & ipſe editurus non potuit fidem datam liberare immatura morte occupatus, ut ſcriptum præſtantisſimo Grævio præfat. ad tomum ſextum theſauri Antiquitatum Romanarum.

VII. De perditis M. Antonini *Dialogis*, tum de *Epiſtolis* * quæ ſub illius nomine etiamnum feruntur, jam ſupra §. 2. & 3. mentio a me facta eſt. De variis ejus *legibus* & *conſtitutionibus* videndus Tillemontius in Marci Antonini vita capite 28. T. 2. Hiſt Imperator. p. 702. ſeqq. De *Itinerario* quod Latine legitur & ad hunc Antoninum Codices quidam referunt, vide ſi placet quæ annotavi in Bibl. Latina. Manifeſtus vero error Hendreichii, qui in pandectis Brandenburgicis Marco Antonino Imp. tribuit Marci triumviri Epiſtolam ad Hircanum, & edicta duo ad Tyrios quorum meminit Flavius Joſephus XIV. 23.

VIII. MAXIMUS patria Tyrius, in Codice Caroli de Montchal, cujus mentionem facit Labbeus Bibl. nova MSS. p. 194. *Sophiſta* appellatur, ex eo ſcilicet genere qualem fuiſſe Dionem Chryſoſtomum ſupra obſervabamus, qui cum dicendi ſtudio Philoſophiam conjunxerunt, itaque & Suidas Maximum *Philoſophum* vocat, & alii MSS. Codices quos viri docti conſuluerunt, *Platonicum Philoſophum.* Sane Platonicæ ſtudium Philoſophiæ ex omnibus ejus diſputationibus elucet, unde Caſaubono ad Perſium *mellitisſimus Platonicorum* dicitur. Ipſe etiam de ſe diſſ. XI. Ἐγὼ γάρ τοι, inquit, τά τε ἄλλα, καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων ἐλευθερίᾳ πείθομαι Πλάτωνι. Federicus quidem Morellus ſuſpicatur hunc ipſum eſſe Τύριον Σοφιστὴν cujus *orationem funebrem in Paridem Sophiſtam Antiochenum* celebrat Libanius Orat. XIX. pro ſaltatoribus T. 2. p. 486. Σοφιστὴς Τύριος ὃς τῇ γλώττῃ τὰ τοῦ Ποσειδῶνος ἴσχυε, σείων τε καὶ τινάσσων

* Inter Imperatorias, Epiſtolis M. Antonini præcipuum locum tribuit Philoſtratus Epiſt. I. ad Aſpaſium. Τὸν ἐπιστολικὸν χαρακτῆρα τοῦ λόγου μετὰ τοὺς παλαιοὺς ἄριστά μοι διεσκέφθαι δοκοῦσι, φιλοσόφων μὲν ὁ Τυανεὺς καὶ Δίων, στρατηγῶν δὲ Βροῦτον ἢ ὅτῳ ἐς τὸ ἐπιστέλλειν ἐχρῆτο. Βασιλέων δὲ ὁ θεσπέσιος Μάρκος, ἐν οἷς αὐτὸς ἐπέστελλε, πρὸς γὰρ τῷ κεκριμμένῳ τοῦ λόγου καὶ τὸ ἑδραῖον τοῦ ἤθους ἐντετύπωται τοῖς γράμμασι. Ῥητόρων δὲ ἄριστα μὲν Ἡρώδης ὁ Ἀθηναῖος ἐπέστελλεν &c. Confer Photium Epiſt. 248. cujus verba dedi ſupra lib. 2. c. 10. §. 48.

Digitized by Google

τναόσων ἅπαντα, τοῦτον οὕτως ἐθρήνησε κείμενον ϗ μεγαλοπρεπὲς ἐπιτάφιον αὐτῷ τὸν λόγον ἔδωκεν. Saltim ex Euſebii, Syncelli & Svidæ teſtimoniis certum eſt Antoninorum & Commodi ætate vixiſſe (paullo ut videtur juniorem Rhetore Maximo Plutarchi æquali qui ejus meminit IX. 4. Sympoſ. antiquiorem autem Maximo quem natali Platonis celebrato per Dionyſium Longinum cum aliis interfuiſſe teſtatur Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat.) Et verſatum per aliquod temporis Romæ, in quam urbem iterato venit, cæterum ut credibile eſt ætatem in Græcia commoratus. Utrum Verisſimi Imperatoris præceptor fuerit, haud plane conſtat ex Euſebii in Chronico verbis, ita ut Interpres Hieronymus Maximum Tyrium etiam diſtinxerit à Præceptoribus Verisſimi quos fuiſſe ait Philoſophos illuſtres Apollonium Stoicum patria Chalcedonium & Baſilidem Scythopolitanum. Libenter etiam aſſentior Tho. Gatakero & Merico Caſaubono qui in notis ad Marci Antonini lib. I. ſect. 15. errare putant eos qui Claudium Maximum Stoicum Marci Antonini Præceptorem cum Maximo Tyrio Platonico confundunt, ut præter Scaligerum ad Euſeb. Jonſium p. 256. Jac. Capellum in Hiſt. Eccleſ. Dan. Heinſium & T. 2. Hiſt. Imperator. Tillemontium facit Caſpar Barthius cujus hæc ſunt verba lib. I. Adverſar. cap. XI. *De Maximo quod ait Antoninus Philoſophus in Eclogis, eum gratioſum dictis factiſque ab omnibus fuiſſe amabilem, id ſane hodie quoque ex ejus diſſertationibus clarum eſt, quibus nihil gratius fingi poteſt, præſertim talem nactis interpretem.* Vehementius etiam lapſus eſt Federicus Morellus qui in lemmatibus quæ marginibus Libanii ſui adſperſit T. 2. ad Orat. IV. p. 175. & VII. p. 218. Maximum Tyrium eundem facit cum longe juniore Maximo Epheſio, doctore Juliani τῦ παραβάτυ, recte reprehenſus eo nomine à clarisſimo Daviſio. De illo Maximo cujus Poema Aſtrologicum περὶ καταρχῶν è MSto Mediceo editurum me recepi lib. III. c. 20. plura dicendi locus erit ad Eunapium. Nunc alios quosdam Maximos addere juvat, ut Maximum Byzantium Euclidis parentem Juliano familiarem, quem ab Epheſio diſtinguit Socrates III. 1. Hiſt. Eccleſ. & Nicephorus X. 1. Maximum Romanum in Veteri marmore apud Fulvium Urſinum p. 71. elog. ΜΑΞΙΜΟΣ ΣΕΟΥΗΡΟΥ ΡΩΜΑΙΟΣ. Maximum Philoſophum de quo inſcriptio Athenis reperta quæ exſtat apud Jac. Sponium p. 127. Miſc. ΜΑΞΙΜΩ - - - - ΤΙΑΝΩ, ΦΙΛΟΣΟΦΩ. Maximum Alexandrinum Philoſophum Cynicum de quo dixi lib. III. cap. 12. Maximum Sophiſtam Alexandrinum, cujus μελέτας legiſſe ſe refert Photius in Bibl.

Codice CXXXV. Maximum item Ægienſem qui Apollonii Tyanenſis vitam ſcripſit teſte Philoſtrato lib. I. c. 3. & Hierocle apud Euſebium c. 2. Meminit quoque Tzetzes chil. 2. hiſt. 60. 61. ſed & Chil. 9. hiſt. 291. ut pulchre ad Philoſtratum notis obſervatum Rev. ac doctisſimo amico noſtro Godfrido Oleario.

IX. Verum ut misſis infinitis aliis Maximis, quorum in veterum ſcriptis ac monumentis fit mentio, ad Tyrium noſtrum revertar, *auctorem inprimis elegantem in Philoſophia, ac diſertum*, ut cum Petro Petito lib. 1. Miſc. Obſervationum cap. 20. habebunt eum omnes qui legerunt, Vitio ei verti video a nupero eruditisſimo editore quod diſſ. XXXVII. p. 386. nimis putide nec ea qua par eſt modeſtia eloquentiam ſuam ac multiplicem eruditionem jactet & efferat, velut eo conſilio ut plures diſcipulos ad ſe pertraheret, xeniaque ab iis quos jam nactus erat largiora ferret. Attentius tamen legenti illam præclaram diſſertationem apparebit longe aliud eo in loco fuiſſe Maximi inſtitutum, nempe hoc, veram Philoſophiam, licet multa & præclara in auditoriis doceantur à ſe & aliis, excipianturque ab audientibus cum plauſu, tamen alio adhuc indigere Magiſtro, & auditoribus qui vita & moribus illum exprimunt. Ait igitur id demum pulchrum fore certamen, illam victoriam præſtantisſimam, ſi auditores ſuos habeat in virtutis ſtadio ſecum certantes; ſi in illo vinci ſe contingat. *Hoc enim uno modo ſummam cum laude coronam auferam, victorque ſpectante tota Gracia à pracone deſignabor.* Ἕως γὰρ νῦν ἀστεφάνωτος εἶναι ὁμολογῶ καὶ ἀκήρυκτος, κἂν ὑμεῖς βοᾶτε. *Hactenus enim, licet clamor non deſit veſter, nec coronam conſecutus ſum, nec vocem praconis audivi.* Τί γὰρ ἐμοὶ ὄφελος τῶν πολλῶν λόγων καὶ τῆς συνεχοῦς ταύτης ἀγωνίας; ἔπαινοι; ἅλις τούτων ἔχω. δόξα; διακορής εἰμι τοῦ χρήματος. *Quo enim mihi tam multa verba & aſſidua illa decertatio? ut laudem conſequar? Satis habeo. Ut gloriam? Satias me tenet. Sed tota res huc redit, eſt qui laudet ſermonem, non eſt ſermone uti qui velit, licet & vocem habeat & aures. Laudas Philoſophiam nec eam amplecteris, qui & animum habeas & Magiſtrum.* Ἐπαινοῦσι πάντες, μιμεῖται δὲ οὐδείς. *Omnes laudant, nemo imitatur.* Inde aliquibus interjectis, ὥστε ἔγωγε, inquit, τέως μὲν καὶ πρὸς ἅπαντας ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων σιγὴν ἔχων, καὶ μηδὲν σεμνὸν μηδὲ ὑπέραυχον μήτε ἰδίᾳ μήτε εἰς κοινὸν εἰπών, νῦν μοι δοκῶ ΥΜΩΝ ἙΝΕΚΕΝ ΓΑΥΡΟΤΑΤΑ ἊΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑΥΧΟΤΑΤΑ ΕἸΠΕῖΝ. *Mihi qui de rationibus noſtris & ſtudio hactenus tacuerim, nihil grande, nihil jactabundum publice aut privatim dixerim, VESTRA LIBET CAUSA IN PRÆSENS CUM MAXIME GLORIARI*

RIARI ET MAGNIFICA JACTARE. Poſtquam deinde Scholas Rhetoricas & Politicas, & contentioſæ ac verboſæ Philoſophiæ prædicaſſet, non ſuas ipſius adeo, certe non ſolius ſed & aliorum, ut ex toto contextu orationis patet & manifeſtiſſime conſtat ex verbis p. 388. πάντα γὰρ μεστὰ τῶν σοφιστῶν. εὔπορον τὸ χρῆμα, καὶ ταχὺ ἀναφαινόμενον· θαῤῥήσαιμι δὲ ἂν ἔγωγε εἰπεῖν ὅτι τῆς τοιαύτης φιλοσοφίας πλείους οἱ διδάσκαλοι τῶν μαθητῶν. *Sophiſtarum plena ſunt omnia. Res hac ubique obvia ac in oculos paſſim incurrit. Quin etiam dicere non verear plures eſſe qui doceant EJUSMODI Philoſophiam quam qui diſcant.* Deinceps concludit: Τὸ δὲ ἐν φιλοσοφίᾳ κεφάλαιον καὶ ἡ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁδὸς δεῖται διδασκάλου, τὰς τῶν νέων ψυχὰς συνεπαίροντος καὶ διαπαιδαγωγοῦντος αὐτῶν τὰς φιλοτιμίας καὶ οὐδὲν ἀλλ᾽ ἢ λύπαις καὶ ἡδοναῖς τὰς ὀρέξεις αὐτῶν συμμετρουμένου. *Præcipua autem Philoſophiæ pars, & quæ eo ducit ſemita præceptore indiget qui animos juniorum erigat, ſtudia eorum & deſideria non aliter quam pædagogus aliquis gubernet, eorum appetitiones voluptatibus doloribusque attemperet.*

X. Extant hujus Maximi Tyrii Διαλέξεις ſive λόγοι, *Diſſertationes* Varii argumenti *XLI.* quæ in Codice Regis Chriſtianiſſimi alio ordine quam in MStis aliis, editisque leguntur. Editorum ſeriem minoribus, Codicis MSti Regii vero majoribus numeris ſignificavi; Heinſius qui in notis, Platonicorum dialogorum more, in decem tetralogias (præmiſſa proœmii loco diſſertatione Maximi 37.) illas diſtribuit, teſtatur eidem Codici MSto hunc præfixum fuiſſe titulum: Μαξίμου Τυρίου Πλατωνικοῦ φιλοσόφου τῶν ἐν Ῥώμῃ διαλέξεων τῆς πρώτης ἐπιδημίας Α, Β, Γ, Δ΄, Τοῦ αὐτοῦ φιλοσοφουμένα. Inde ſuſpicio eſt non omnes iſtas diſſertationes à Maximo dictas quando prima vice Romæ verſabatur, ſed nonnullas etiam quando altera. Quin in Græcia habitas aliquas Clariſſ. Daviſius colligit ex verbis ſupra etiam à me ex diſſ. XXXVII. adductis: Τότε κηρύττομαι ἐν τοῖς Πανέλλησιν. *Metaphora,* inquit, *ducta eſt à ludis Græcorum publicis, in quibus poſtquam ſententiam de victore tulerunt judices, is præconum voce renunciabatur, ut populus è tota Græcia collectus ſciret cui palma eſſet debita. Manifeſtum igitur eſt, ſi non in Græcia ſed Romæ fuerit noſter, cum hæc verba faceret, eum non ἐν τοῖς πανέλλησι ſed ἐν τοῖς ῥωμαίοις fuiſſe prædicandum. Et ſane ne quid diſſimulem, Græcia diutius quam Roma Maximum videtur cepiſſe, quod in unaquaque fere Diſſertatione ſummam rerum Græcarum oſtendat peritiam, cum res Romanas calluiſſe nullo indicio conſtet; certe, quod memini, ad eorum hiſtoriam ne ſemel quidem reſpexit* Hæc ille.

Digitized by Google

Diſſertationum argumenta hæc ſunt:

1. XIV. περὶ τοῦ τίς ὁ Θεὸς κατὰ Πλάτωνα; *Quid ſit DEus ſecundum Platonem?*

2. XV. περὶ τοῦ εἰ τὸν ἀδικήσαντα ἀνταδικητέον; *Utrum referenda ſit injuria?* Sermo *tam ſanctus, tam pius, tam Chriſtianus,* judice Beato Rhenano præf. ad Max. Tyrium, *ut ſi hic auribus vulgo crebrius inculcetur, facile futurum ſperem, ut inſanis iſtis bellorum tumultibus quibus Chriſtiani inter nos concurrimus, aliquando finis imponatur.*

3. XVI. περὶ τοῦ εἰ μαντικῆς ὄσης ἐστί τι ἐφ' ἡμῖν; *Utrum exiſtente divinatione aliqua ſit in noſtra poteſtate?*

4. XVII. τίσι χωριστέον τὸν κόλακα φίλου; *Quomodo ab adulatione amicus diſtingui poſſit?* Hanc diſſ. Latine vertit *Jo. Caſelius*, ediditque Roſtochii 1587. 4. Ejuſdem argumenti librum habemus inter ſcripta Plutarchi.

5. XVIII. ὅτι ὁ πρακτικὸς βίος ἀμείνων τοῦ θεωρητικοῦ. *Vitam activam contemplativa praeferendam eſſe.* Hanc diſſ. & eam quæ proxime ſequitur, latine tranſtulit *Joh. Rainoldus*, Lond. 1619. 12.

6. XIX. ὅτι ὁ θεωρητικὸς βίος ἀμείνων τοῦ πρακτικοῦ. *Vitam activam praeferendam eſſe contemplativa.*

7. XX. εἰ καλῶς ὁ Πλάτων Ὅμηρον τῆς πολιτείας παρῃτήσατο; *Utrum recte Homerum Plato è Rep. ſua ejecerit?* De hoc argumento vide ſi placet quos laudavi lib. 2. c. 3. ſect. 10.

8. XXI. α. Τίς ἡ Σωκράτους ἐρωτική; *Qualis fuerit amor Socratis?*

9. 10. 11. XXI. β', γ', δ', περὶ τῆς Σωκράτους ἐρωτικῆς, ἢ περὶ ἔρωτος, *De eodem Socratis amore.* Confer Dan. Heinſii diſſ. de pulchro Socratico, quam notis ad Max. Tyrium ſubjunxit.

12. XXII. ὅτι πάσης τῆς διὰ λόγων εὐφροσύνης ἡ διὰ φιλοσόφων λόγων ἀμείνων. *Omni ſermonum ac litterarum voluptate majorem eſſe eam quæ ex Philoſophia percipitur.*

13. XXIII. Τίνες λυσιτελέστεροι πόλει, οἱ προπολεμοῦντες ἢ οἱ γεωργοῦντες. ὅτι οἱ προπολεμοῦντες. *Utri in Rep. utiliores ſint, milites an agricolæ? & primo pro militibus.*

14. XXIV. ὅτι γεωργοὶ τῶν προπολεμούντων λυσιτελέστεροι. *Agricolas utiliores eſſe quam milites in Rep.*

15. XXV. ὅτι οἱ σύμφωνοι τοῖς ἔργοις λόγοι ἄριστοι. *Solos ſermones quibus opera reſpondent eſſe optimos.*

16. XXVI. εἰ ἔστι καθ' Ὅμηρον αἵρεσις; *An ſit ſecundum Homerum definita in Philoſophia opinio, ſive ſecta?* Hanc. diſſ. reſpicit Suidas cum Maximum Tyrium ait ſcripſiſſe περὶ Ὁμήρου καὶ τίς παρ' αὐτῷ ἀρχαία φιλοσοφία;

17.

Digitized by Google

17. XXVII. Εἰ τέχνη ἡ ἀρετή; *An virtus ſit ars ſive num doceri queat?*

18. XXVIII. Πῶς ἄν τις ἄλυπος εἴη, *quomodo quis doloris vivere expers poſſit?*

19. XXXIX. Τί τέλος φιλοσοφίας; *Quis Philoſophiæ finis?* Confer infra diſſ. 34.

20. XXX. Εἰ προηγούμενος ὁ τοῦ Κυνικοῦ βίος; *Cynici vitam potiorem eſſe.*

21. XXXI. Εἰ συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα; *Num artes liberales aliquid in virtutem conferant?*

22. XXXII. Εἰ γένοιτό τις Θεία μοίρα ἀγαθός; *An aliquis divina ſorte bonus fiat?* Confer Dionem Chryſoſt. Diſſ. LV. & Petrum Petitum lib. I. Miſc. Obſervationum capite 20.

23. XXXIII. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἀγαθοῦ μεῖζον. *Bonum bono majus non eſſe.*

24. XXXIV. Ὅτι ἐστὶν ἀγαθὸν ἀγαθοῦ μεῖζον. *Bonum bono majus eſſe.* Contra Stoicos. Adde Lipſium III. 4. manuduct.

25. XXXV. Τοῦ Θεοῦ τὰ ἀγαθὰ ποιοῦντος πόθεν τὰ κακά; *Cum DEUS bona faciat, unde ſint mala?*

26. XII. α΄, Τί τὸ δαιμόνιον Σωκράτους; *Quid ſit Socratis DEus ſive Dæmonium?*

27. *XII.* β΄, ἔτι περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου. *De eodem argumento*, de quo vide ſis quæ dicta a me ſupra lib. IV. c. II. num. 93. & in Bibl. Latina ubi Apuleji librum de Deo Socratis retuli.

28. *XIII.* Εἰ αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις; *Utrum diſciplina ſint reminiſcentiæ?*

29. *VIII.* Τίνες ἄμεινον περὶ Θεῶν διέλαβον, ποιηταὶ ἢ φιλόσοφοι; *Utri melius de Diis ſenſerint, Poëtæ an Philoſophi?*

30. *IX.* Περὶ Μίδου τοῦ Φρυγός. *De Mida Phryge.* In aliis Codicibus (ut illo quo interpres Latinus Coſmus Paccius uſus fuit) rectius hæc Diſſertatio inſcribitur: πότερον εὔχεσθαι δεῖ τῷ Θεῷ, *An orandus ſit DEUS?* ſive ut eſt in Codice Regio Pariſ. εἰ δεῖ εὔχεσθαι;

31. 32. 33. *I.* α΄, β΄, γ΄. Περὶ ἡδονῆς ὅτι εἰ καὶ ἀγαθὸν, ἀλλ᾽ οὐ βέβαιον. *Voluptatem etſi bonum, non tamen eſſe ſtabile.* Hæ tres diſſertationes una cum tribus proxime ſequentibus manu exaratæ exſtant in Bibliotheca Cæſarea Vindobonenſi.

34. *II.* Τί τέλος φιλοσοφίας; *Quis ſit Philoſophiæ finis?* Similis argumenti fuit ſupra diſſ. 19.

35. *III.* Ὅτι ἐστὶ καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων ὠφελεῖσθαι. *Ex adverſa fortuna etiam poſſe utilitatem percipi.* De eodem argumento Plutarchus lib. de utilitate ex inimicis. Vide ſi lubet quæ dixi ſupra lib. IV. c. II. num. 55.

36\. *IV.* Πῶς ἄν τις πρὸς φίλον παρασκευάσαιτο. *Quomodo quis ad amicum ſe parare debeat.*

37\. *V.* Ὅτι πρὸς πᾶσαν ὑπόθεσιν ἁρμόσεται ὁ τοῦ φιλοσόφου λόγος. *Omni ſubjecto Philoſophiam convenire.*

38\. *VI.* Εἰ θεοῖς ἀγάλματα ἱδρυτέον. *Utrum Diis ſint dicandæ imagines.*

39\. *VII.* Εἰ καλῶς ἐποίησε Σωκράτης μὴ ἀπολογησάμενος; *An recte fecerit Socrates quod ſe non defenderit reſpondendo.* Memorat & Svidas è Max. Tyrii diſſertationibus hoc titulo, *εἰ καλῶς Σωκράτης οὐκ ἀπελογήσατο.*

40\. *XI.* Τί ἐστιν ἐπιστήμη; *Quid ſit ſcientia?*

41\. *XII.* Πότερα χαλεπώτερα νοσήματα, τὰ τοῦ σώματος ἢ τὰ τῆς ψυχῆς; *Corporisne an animi morbi graviores ſint?* Hanc diſſ. cum libello Plutarchi, ejusdem argumenti (de quo ſupra lib. IV. c. 11. num. 84.) latine vertit *Jo. Rainoldus*, Lond. 1619. 12.

XI. EDITIONES MAXIMI TYRII.

Latine tranſtulit primus *Coſmus Paccius* Archi Epiſcopus Florentinus è MSto Codice quem ad Laur. Medicem cum aliis *Janus Laſcaris* è Græcia attulerat. Coſmi frater *Petrus Paccius*, poſt mortem auctoris interpretationem edidit dicatam Julio II. Pontifici Max. præfixa *Beati Rhenani* ad Joh. Grolierium Lugdunenſem Regis Chriſtianiſſ. à ſecretis ac Inſubriæ quæſtorem primarium Epiſtola, qua teſtatur ad Græca quædam excerpta Latinam Tyrii verſionem ſe recognoviſſe. Baſil. 1519. fol. tum ex caſtigatione *G. Alberti Picti*, Pariſ. 1554. forma minore.

Græce primus ex Codice Arnoldi Arlenii, & altero minus emendato Joannis Stracelii vulgavit *H. Stephanus* Pariſ. 1557. 8. una cum caſtigationibus ad calcem libri ſubjectis, & ſeparatim edita *latina* Paccii interpretatione, ſed quam plurimis locis inter excudendum emendata.

Græce & Latine prodiit cum interpretatione & notis *Danielis Heinſii* (qui Codice MS. Regis Galliæ, beneficio Iſ. Caſauboni & excerptis Sixti Arcerii, Codice item Palatino uſum ſe profitetur) Henricique Stephani caſtigationibus Lugd. Bat. 1607. & 1614. 8. In priore editione latina ad calcem libri ſeparatim exhibentur, & præter Alcinoi introductionem adjuncta ſunt Pythagoreorum fragmenta cum verſione Guil. Canteri & Apuleji liber de Deo Socratis.

cratis. In altera editione emendatiore, interpretatio latina Græcis per ſingulas paginas Maximi Tyrii ſtatim adſcripta, ſed Apuleji liber una cum Pythagoreorum fragmentis omiſſus.

Recuſus eſt ex Heinſii editione Maximus Tyrius Græce & Latine ſed ſine notis Lugd. ex officina Claudii Lariot, 1630. 8. & ita ut caſtigationes Stephani Heinſiique quæ editori probarentur ſtatim in contextum receptæ ſint, Oxonii 1677. 12.

Denique Vir Doctiſſ. *Jo. Daviſius* Collegiæ Reginæ apud Cantabrigienſes Socius Maximi Tyrii diſſertationes cum interpretatione Dan. Heinſii hinc inde a ſe emendata, & notis brevibus in ora cujusque paginæ ſubjectis recudi curavit Cantabrigiæ A. 1703. 8. Jure merito laudatur hæc editio à clariſſimo Viro Jo. Clerico T. XI. Bibl. ſelectæ p. 287. ſeq. etſi dolendum videtur Heinſii notas non integras adjectas eſſe. Cæterum binos indices Daviſius addidit, unum auctorum à Tyrio laudatorum, alterum per quam locupletem rerum. Priorem aliquot locis auctum mox infra ſubjungam.

Gallice, per *Federicum Morellum* Pariſ. 1607. 12. Rothomagi. 1617. 4.

Italice interprete. *Petro de Bardi*, Comite Vernii, & Academico Florentino. Venet. 1642. 4.

XII. INDEX SCRIPTORUM & illuſtrium ingenii laude virorum à MAXIMO TYRIO laudatorum.

Æſchylus diſſ. 41.
Æſopus. 33.
Alcæus. 21.
Anacharſis. 15.
Anacreon. 8. 10. 11.
Aratus, 14.
Archilochus, 8.
Ariphron Sicyonius, 41.
Ariſteas, 22. 28.
Ariſtophanes, 15.
Diogenes Cynicus, 16. 20. 33.
Draconis leges, 39.

Epicu-

damantem, Iſocratem, Iſæum, Eubulidem principe loco Calliſtratum laudat. Cujus adverſarius Menalopus memoratur Plutarcho vit. parallel. p. 851. unde certum eſt non alterius Calliſtrati eſſe *Menalopi κατηγορίαν* memoratam Ariſtoteli lib. I. Rhet. c. 14. & *Meſſeniacam* Orationem lib. 3. c. 17. Ejusdem Calliſtrati accuſatorem lib. 1. c. 7. Ariſtoteles refert Leodamantem, & ex Demoſthenis Orat. in Polyclem. p. 812. conſtat Calliſtratum in exilium miſſum & bis capitis fuiſſe damnatam ab Athenienſibus. Seneca VI. 37. de benefic. *Calliſtratum ajunt, ita certe Hecaton auctor eſt, cum in exilium iret, in quod multos ſimul cum ipſo ſeditioſa civitas & intemperanter libera expulerat; optante quodam ut Athenienſibus necesſitas reſtituendi exules eſſet, abominatum talem reditum.* Hunc ipſum Calliſtratum Demagogum Diodorus Siculus ad Olymp. CI. 2. libro XV. p. 355. narrat pro Athenienſibus verba feciſſe: reſpondente Epaminonda pro Thebanis, unde eſt quod Plutarchus in Apophthegmatis p. 193. & in præceptis gerendæ Reip. p. 810. refert Epaminondam Calliſtrato Oratori exprobanti Thebanis Οἰδίποδος πατροκτονίαν & Argivis Ὀρέστου μητροκτονίαν reſpondiſſe: *atqui hos ipſos à nobis rejectos* (vos Athenienſes) *recepiſtis.* Xenophon quoque lib. VI. Hiſtor. Græcor. p. 589. ab Iphicrate adjunctum ſibi ſcribit Καλλίστρατόν τε τὸν δημήγορον ὡς μάλα ἐπιτήδειον ὄντα, ita enim legendum, non οὐ μάλα, ea quæ ſtatim ſequuntur demonſtrant. Orationem Calliſtrati *ad Lacedæmonios* deinde refert p. 592. 593. Fueritne idem Archon Athenis Diodoro Sic. ad Olymp. CVI. 1. & Dionyſio Halic. in Dinarcho memoratus, non affirmarim, tempora certe non repugnant, ac fortasſis idem quoque, an Parnytes potius)? Calliſtratus auctor fuerit conſilii quo ſummam ἐλλιμένιον ſive portorii Macedonici duplam deinceps Athenienſes acceperunt, ut traditum Ariſtoteli lib. 2. Oeconomic. c. 2. §. 22. Obiit ex vulnere (Olympiade CVIII. 4. ut videtur) cum in Sicilia Equitum Athenienſium alæ præfectus rem fortiter geſſit, teſte Pauſania in Achaicis p. 561. Tum triginta amplius annos habebat Demoſthenes, quem duodevigeſimo jam ætatis anno orationes habere cœpiſſe conſtat: Vix tamen ac ne vix quidem mihi perſuadeo ab illo Calliſtrato ſcripta eſſe quibus in ſecunda ecphraſi Scopæ ſtatuarii in Bacchæ imagine artificium cum Demoſthenis eloquentia confertur. Itaq; haſce ecphraſes libentius tribuerim Calliſtrato Sophiſtæ, Leonis filio, Amphictyonum in Pythiis procuratori, æquali Plutarchi, qui ejus meminit Sympoſiac. quæſt.

IV. 4. ubi interpreti latino male Calliſthenes, & VII. 5. ubi male Callias p. 705. interpreti dicitur.

XIV. Fuere & alii Calliſtrati, eruditisſimo Oleario memorati, cujus obſervatis mea addere licebit.

1) Calliſtratus ſtatuarius Inſignis Olymp. CLV. Plin. XXXIV. c. 8. p. 110. edit. Harduini. *τέχνην* ejus memorat etiam Tatianus orat. contra Græcos p. 183. viderenturque huic potius tribuendæ ecphraſes, ſi non tam exigua ſculptoris, longe inſignitiora autem Rhetoris veſtigia in illis apparerent.

2) Domitius Calliſtratus, librorum (VII. ad minimum) *περὶ Ἡρακλείας* auctor, laudatus Stephano Byz. Scholiaſtæ Apollonii & Æſchyli. Reſpicit & Schol. Pindari ad Nemea VII. 150. ac Suidas in *Φιλόξενος*. Videndumque an diverſus Calliſtratus *ὁ περὶ Σαμοθρᾴκης συνταξάμενος ἱστορίαν* quam laudat Dionyſius Halicarnaſſ. lib. 1. Antiqu. Rom. p. 55.

3) Calliſtratus Grammatici Ariſtophanis diſcipulus; Ariſtarchi æqualis, & Heſychio, Suidæ, Euſtathio ad Homer. atque Scholiaſtis ad Pindarum, Euripidem, & Ariſtophanem laudatus. Jo. Tzetzes Chil. XI. v. 61 narrat Samios literarum quatuor & viginti uſum primum accepiſſe â Grammatico Calliſtrato, neſcio an antiquiore:

Παρὰ Σαμίοις εὕρηκα πρῶτον ἀναγνωσθῆναι
Διὰ Γραμματικοῦ τινος τὴν κλῆσιν Καλλιστράτου,

Ariſtophanei etiam videntur Commentaria in Cratini Comici *Θρᾴττας*, & *περὶ ἑταιρῶν* opus, quæ utraque laudantur ab Athenæo, quemadmodum ſextum *συμμίκτων* librum in teſtimonium citat Erotianus in *Χεῖαι*, ſeptimum idem Athenæus. Libentius etiam huic adſcripſerim opus *περὶ Ἀθηνῶν* quod ad Menaclem alii olim retulerunt & ſub Calliſtrati nomine allegant Harpocratio, Suidas & Ariſtophanis Scholiaſtes: ægre enim aſſentior Meurſio qui in Bibliotheca Attica & in Athenis Atticis libro & capite primo hæc ad Calliſtratum Rhetorem antiquum refert. Videndus etiam de Calliſtrato Grammatico Reineſius p. 356. Var. Lect.

4) Calliſtratus auctor *μέλους σκολιοῦ* in Harmodium qui Piſiſtratidarum tyrannidem evertit. Heſychius: *Ἁρμοδίου μέλος, τὸ ἐπὶ Ἁρμοδίῳ ποιηθὲν σκολιὸν ὑπὸ Καλλιστράτου, οὕτω ἔλεγον.* Initium ejus: *Φίλταθ᾽ Ἁρμόδι᾽ οὔπω τέθνηκας,* legitur apud Suidam in *παροίνιος*

&

& ὑδεκοῦ ἐγὼ, atque in ſcholiis ad Comici Acharnenſ. v. 956. integrum apud Athenæum XV. p. 695. & Meurſium in Piſiſtrato c. 14.

5) Calliſtratus Tenedius, qui inter interpretes phænomenon Arati refertur in Catalogo antiquo quem edidit Petrus Victorius.

6) Calliſtratus ICtus Romanus, de cujus ſcriptis dicere me memini in Bibliotheca Latina.

7) Calliſtratus de quo Martialis XII. 82.

Ne laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes,
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

9) Calliſtratus hiſtrio qui Ariſtophanis Acharnenſes, Aves & Veſpas egit, ut ex Græco Comici Scholiaſte intelligas.

10) Calliſtratus Mithridati Regi à ſecretis. Plutarch. Lucullo p. 502.

11) Calliſtratus Parnytes qui judicibus mercedem conſtituit, unde proverbium, ὀβολὸν εὗρε Παρνύτης Appendix Vaticana Centur. III. proverb. 35. Antiquiorem hunc oportet eſſe Calliſtrato qui Archon fuit Olymp. CVI. 1. nam oboli judicibus dati jam mentio in ἐκκλησιαζούσαις Ariſtophanis, quæ actæ Olymp. XCVI. 4.

12) Calliſtratus verna in veteri inſcriptione apud Gruterum p. MCVIII. 4. ut omittam alium Calliſtratum p. MCXLVI. 2.

XV. Supereſt ut de APOLLONIO Tyanenſi Cappadoce etiam pauca quædam ſubjungam, quoniam ejus Epiſtolæ Philoſtrati libris de Apollonii vita in nova luculenta clariſſ. Olearii editione ſunt adjunctæ. Ac de Epiſtolis quidem non repetam quæ libro ſecundo c. X. §. 11. jam dicta à me ſunt. Sed ætatem ejus atque alia ſcripta, deperdita licet, eodem Oleario præeunte, tum de vita & rebus ipſius ſcriptores breviter perſtringere licebit. Ætatem produxiſſe traditur Apollonius Apollonii F. ab Anno Auguſti Imp. 42. ad primum Nervæ: ut adeo vixerit annos circiter XCVI. Præceptorem habuit Euthydemum Rhetorem Tarſenſem, Philoſophos omnium ſectarum audivit, ſed maxime probavit diſciplinam Pythagoricam, licet Euxenus Heracleenſis quo uſus eſt magiſtro non aliter philoſophabatur quam pſittacus voces repetit, homo ventri deditus & ignava opera, philoſopha ſententia. Quadragenario major Apollonius Babylonem atque hinc Indiam petiit, ibique cum viris ſapientibus eſt

verſatus, Claudio imperante. Reverſus inde in Græciam diuque ibi commoratus Romam venit anno Neronis nono, ætatis ſecundo & ſexageſimo. Per varias deinde regiones peregrinatus, in Ægypto verſatus cum Gymnoſophiſtis, magna paſſim nominis celebritate comparata, apud Domitianum cui Imperium prædixerat, ab Euphrate Ægyptio defertur, Romæque in carcerem conjectus dicta Apologia evadit, atque non multis annis poſt ſtatim a nece Domitiani ad Nervam ſcribit ſe cum illo una victurum longisſimo tempore, quo neque aliis ipſi neque ſibi alii imperaturi ſint, quibus verbis & ſe & Nervam rebus humanis brevi eximendum ſignificavit. Poſt fata imaginibus, ſtatuis, templis velut Deus quidam inter homines ἐπιδημήσας cultus eſt, qua de re videndæ notæ ad Philoſtratum p. 369. & Triſtanus T. 3 p. 737. ad numum Juliani Imp. imagine Apollonii inſignem. De Magicis ejus τελέσματι adeundus Iuſtinus quæſt. 24. ad Orthodoxos. Scripta ejus; præter Epiſtolas quarum & ipſæ longe plurimæ perierunt, hæc memorantur:

1) Ὕμνος εἰς Μνημοσύνην. Philoſtrat. lib. I. c. 14. τό τοι μνημονικὸν ἑκατοντούτης γενόμενος καὶ ὑπὲρ τὸν Σιμωνίδην &c. *Memoria etiam centenarius magis quam Simonides valuit, & hymnus ab eo eſt aliquis in Memoriam decantatus, in quo omnia tempore marceſcere ſcribit, ipſum vero tempus ut nec corrumpatur, a memoria habere.* Suid. in Ἀπολλώνιος.

2) Πυθαγόρου δόξαι. Philoſtr. VIII, 19. ſeq. Confer V. C. Franciſci Blanchini Veronenſis *, Bibliothecæ Ottobonianæ præfecti Epiſtolam de lapide Antiate, in qua agitur de Villa Hadriani Auguſti in Antiati Colonia ſita, Oraculo Fortunarum, ac templis in ea celebratis, collectis Apollonii Epiſtolis & libro oraculorum Apollonii Tyanei ibi dicato, & ejusdem aſſeclis eo confluentibus, nec non de ſignis celeberrimis ibidem effosſis, Apolline prælertim Vaticano & Gladiatore Burgheſiano. Rom. 1698. 4. Πυθαγόρου βίον ab Apollonio ſcriptum Suidas auctor eſt.

3 Διαθήκη ſive Teſtamentum. Svid. Philoſtr. lib. I. c. 3. & lib. 7. c. 35. ubi teſtatur ſolum hoc ex Apollonii ſcriptis Ionica fuiſſe Dialecto compoſitum. Nam alioqui Attica uſum notaverat etiam lib. I. c. 7.

4) Ἀπολογία adverſus ψευδῆ γράμματα Euphratis Ægyptii Philoſophi, ad Domitianum Imp. exſtat apud Philoſtratum VIII. 7.

5) περὶ

* Galeria di Minerva T. 4. p. 85.

5) *περὶ μαντείας ἀστέρων de arcaniore ex aſtris divinatione libri IV.* ex conſuetudine familiari cum Jarcha & aliis ſapientibus Indis. Philoſtr. III. 41.

6) *Τελεταὶ ἢ περὶ θυσιῶν, καὶ ὡς ἄν τις ἑκάστῳ θεῷ προσφόρως τε καὶ κεχαρισμένως θύοι ἢ σπένδοι ἢ εὔχοιτο. De ſacrificiis, & quomodo quis unicuique Deo convenientia & accepta ſacrificia vel libamina aut preces offerre posſit.* Euſeb. IV. 13. de præparat. Svid. Philoſtrat. III. 41. & IV. 19. ubi *τῇ ἑαυτοῦ φωνῇ* malim de Attica quam Cappadocum dialecto intelligere. Nam lib. 1. c. 7. Philoſtrato teſte *ἡ γλῶττα Ἀττικῶς εἶχεν, οὐδ᾽ ἀπήχθη τὴν φωνὴν ὑπὸ τοῦ ἔθνους.* Confer fragmentum Euſebii loco laudato obvium.

7) Oracula columnis æneis Byzantii inſculpta, de quibus Codinus in Originibus CPol. p. 30. *κατ᾽ ἐξαίρετον εἰς τὰς χαλκὰς πύλας* (lege cum Clariſſ. Oleario *στήλας*) *τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τῶν μελλόντων εἰσὶ πᾶσαι αἱ ἱστορίαι, ἃς ἐστυλώσατο Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, εἰς μνήμην τῶν ἐντυγχανόντων, διὰ τὸ ἀνεξάλειπτον εἶναι.* Memorat *χρησμοὺς* Apollonii etiam Suidas.

Omitto Apollonii colloquia cum ſapientibus Babyloniorum, Indorum & Ægyptiorum quæ à Damide excerpta & Philoſtrati operi pasſim inſerta leguntur.

Fuit & Apollonius Tyaneus junior ſub Hadriano Imp. ut ex Agreſphontis libro de Homonymis notavit Suidas. Sed apud Iſ. Caſaubonum p. 56. Epiſt. ad Bongarſium, ubi memoratur *Narratio eorum quæ acciderunt Apollonio Tyaneo, ex vetuſtis membranis,* pro Tyaneo haud dubie legendum Tyrio, intelligitur enim fabularis illa & erotica narratio quam latine edidit Marcus Velſerus A. 1595. 4. teſtatus ante multa ſæcula è Græco verſam, fortasſis (ut Barthius ſuſpicabatur) à Sympoſio ænigmatum ſcriptore. Verſibus latinis Hexametris leoninis etiam Gotfridus Viterbienſis in Pantheo ſuo perſtrinxit, & Græcis verſibus politicis expresſit Conſtantinus ſive Gabriel Contianus quidam circa A. C. 1500, cujus Metaphraſis vidit lucem Venet. 1603. 4. Denique Gallice prodierunt *les Avantures d' Apollonius de Tyr*, par Mr. le Br. Roterodami hoc ipſo anno 1710. 8. Latine recuſa etiam in Velſeri Operibus p. 681.

Apollonii Tyanei vitam præter Philoſtratum ſcripſerant etiam *Damis* Aſſyrius, ex Nino civitate, unde *Νίνιος* Philoſtrato dicitur: *Maximus* Ægienſis & *Maragenes* eidem Philoſtrato memorati. Tum *Sotericbus* Oaſites, de quo Suidas. *Vopiſcus* etiam ejusdem

 Apol-

Apollonii facta in litteras miſſurum ſe ſcripſit in Aureliano c. 24. ubi refert Imperatorem Tyanæ civitati iratum negaſſe canem ſe in illo opido relicturum, ſed apparuiſſe Imperatori Apollonium latinisque verbis dixiſſe: *Aureliane ſi vis vincere nihil eſt quod de civium meorum nece cogites. Aureliane, ſi vis imperare, a cruore innocentium abſtine, Aureliane clementer te age, ſi vis vincere.* Imperatorem itaque agnito vultu Philoſophi cujus imaginem in multis viderat templis, attonitum, & imaginem & ſtatuas & templum ei promiſiſſe, atque in meliorem rediiſſe menten Denique *Sidonius Apollinaris* Vitam Apollonii e Græco in latinum vertit, verſionemq; ſuam miſit ad Leonem Evarigis & ſucceſſoris Alarici Conſiliarium, VIII. 3. Epiſt. uſus Codice Græco Philoſtrati, quem e Nicomachi exemplari deſcripſerat Taſcius Victorianus, ut notavi ſupra §. 3. Sed jam pridem eſt quod interpretatio illa intercidit, quam auctor ipſe feſtinatam adeoque turbidam & opicam appellat.

CAPUT XXV.

DE ALEXANDRO

Aphrodiſienſi.

Alexandri Aphrodiſienſis ætas, Præceptores & dogmata quædam. 1. *Scriptorum editorum recenſio cum obſervationibus Criticis.* 2. *Scripta inedita atque deperdita.* 3. *Index auctorum in ſcriptis Aphrodiſei editis univerſis allegatorum.* 4.

I.

ALEXANDER ex Aphrodiſiade *a*) Cariæ urbe *Aphrodiſienſis* Ἀφροδισιεὺς, Philoſophiam Ariſtotelicam (non Romæ *b*), ſed

a) De Aphrodiſiade Cariæ urbe vide Stephanum in Ἀφροδισιὰς, in μεγάλη πόλις & Νιόη. Xenocratis Aphrodiſienſis mentio apud Artemidorum IV. 24. p. 214. De Adraſto Aphrodiſienſi dixi lib. 3. c. 11.

b) ſed Athenis vel Alexandriæ ut ſuſpicor) ab Impp. Septimio Severo & Antonino Caracalla docere juſſus, primitias laborum ſuorum eisdem inſcripſit libellum de fato, adeoque poſt A. C. 199. & ante annum 211. quo Severus diem obiit ſupremum. Quoniam vero primitias ingenii *c*) tunc ei obtulit Alexander, hinc poſtea adhuc per pluſculum temporis floruiſſe illum colligas, tot & tantorum commentariorum auctorem. Laudat etiam alibi Athenæi Dipnoſophiſtica edita poſt Oppiani mortem, qui carmina ſua iisdem Imperatoribus obtulit. Audivit Aphrodiſeus Herminum & Ariſtoclem Meſſenium Peripateticos, de quibus dixi lib. 3. c. 11. Soſigenem item, juniorem Peripateticum. De Deo ſatis pie ſentit & loquitur, quem ſolum habere immortalitatem ſcribit in V. Topic. p. 178. *omni honore digniſſimum cunctis votis expetendum atq; omnium parentem* vocat in VII. Metaphyſ. p. 282. & in IX. p. 320. *Proprie ens & ſimplex, ac ut ita loquar ſubſtantialis ſubſtantia, & quæ immobilis movet, hoc eſt DEus optimus Maximus, non gignitur neque interit.* adde in XII. p. 381. 382. 388. 395. 398. & lib. 2. quæſtion. & ſolut. c. 21. ubi ait providentiam ſi quis DEO auferat, idem eſſe ac ſi quis demat nivi alborem frigusque, calorem igni, melli dulcedinem. Ἐπεὶ τί τὸ καταλειπόμενον, εἴ τις χίονος ἀναφέληται τὸ λευκὸν καὶ ψυχρὸν τί. ἢ πυρὸς ἂν τὸ θερμὸν σβέσῃς, μέλιτος ἢ τὸ γλυκύ, καὶ ψυχῆς τὸ κινεῖσθαι, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ προνοεῖν; Animæ vero immortalitatem & ſeparabilitatem a corpore aperte negat ad lib. 2. Topicor. p. 77. 81. & alibi, atque ita quidem ut p. 72. temere dicat eos qui illam animæ tribuunt, perinde mentiri ac ſi quis bis duo agat eſſe quinque. Tum lib. 2. quæſtionum & ſolut. c. 8. ſeq. & in libro utroque de anima pluribus diſputat animam

b) Negat enim Imperatores præſenti adire ſibi licuiſſe, ſub init. libri de fato: ἦ μὴν δι' εὐχῆς μοι &c. *Erat quidem mihi in votis, maximi Imperatores, Severe & Antonine, ut ipſi apud vos eſſe mihi contingeret & conſpicari & alloqui vos, & gratias agere pro beneficiis ſæpenumero a vobis acceptis, ut qui omnia ſemper quæ poſtulaverim obtinuerim ſimulque teſtimonium acceperim, dignum me eſſe qui quæ poſtulaveram obtinerem.* Athenis fuiſſe colligas ex Commentar. in Metaphyſ. librum V. p. 206. ubi de ſtatua Ariſtotelis, quæ fuit in Lyceo.

c) Ibid. Ἐθάῤῥησα πρὸς ὑμᾶς τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἐξουσίᾳ καί τινας ἀπαρχὰς ὑμῖν τῶν ἡμετέρων καρπῶν ἀνάθημα πέμψαι -- βιβλίον ὑπισχνούμενον θεωρίαν φιλόσοφον περιέχειν καὶ τὴν δόξαν τὴν Ἀριστοτέλους ἣν ἔχει περί τε εἱμαρμένης τε καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν, οὗ τῆς φιλοσοφίας προέσταμαι, ὑπὸ τῆς ὑμετέρας μαρτυρίας διδάσκαλος αὐτῆς κεκηρυγμένος. *Ea libertate qua erga Numen uti licet, auſus ſum aliquas vobis fructuum noſtrorum primitias mittere, —— librum qui contemplationem continet ad Philoſophiam pertinentem & qui de fato deque eo quod in noſtra poteſtate eſt explicet ſententiam Ariſtotelis, cujus ego Philoſophiæ Profeſſor & Magiſter publico teſtimonii veſtri præconio conſtitutus ſum.*

mam eſſe εἶδός τι τοῦ σώματος ὀργανικοῦ, καὶ οὐκ οὐσίαν τινὰ αὐτὴν καθ' αὑτήν, profeſſus Ariſtotelis *d*) ſe ſententiam tradere, atque ut in aliis, ita in hoc quoque capite de anima ſequi. Ut vel hinc appareat alium Alexandrum auctorem eſſe problematum quæ ſub Aphrodiſei nomine circumferuntur, in illis enim libri 2. præfat. & problemate LXIII. LXVII. anima immortalis eſſe diſerte affirmatur. Etiam problemate LXXXVIII. ex illis quæ in ſola Gazæ verſione leguntur, plus fato Aſtrologico quam Aphrodiſienſis ſolet facere tribuitur. Cæterum lib. 1. de anima pag. 138. b. fatetur Aphrodiſienſis animum μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὀργάνῳ τινὶ σωματικῷ προσχρῆσθαι πρὸς τὴν λῆψιν τῶν νοουμένων, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι αὐτὸν αὑτῷ πρὸς τὸ γνῶναι τὸ νοούμενον, *omnino non indigere inſtrumento corporeo ad res intelligibiles capiendas, ſed ſufficere ſibimetipſi illorum ad rerum intelligibilium perceptionem.* Quam in ſententiam plura legas libro 2. p. 144. a. ſeq. ubi ait ſe à quodam accepiſſe ſententiam Ariſtotelis ita expoſitam, quod mens divina extrinſecus adveniens per humanum corpus velut organum operetur: atque ea ratione immortalem illum & incorruptibilem dici poſſe. Ἤκουσα δὲ περὶ νοῦ τοῦ θύραθεν παρὰ Ἀριστοτέλους, ἃ διεσωσάμην &c. usque ad illa p. 145. ἔλεγε δὴ ὅτι εἰ ὅλως ὑπολαμβάνειν χρὴ κατὰ Ἀριστοτέλην, θεῖον καὶ ἄφθαρτον εἶναι τὸν νοῦν, οὕτως ἡγεῖσθαι δεῖν, οὐκ ἄλλως.

Melius cæteris Peripateticis ſenſum Ariſtotelis interpretari, ſed Platoni eſſe iniquiorem judicat Simplicius in 2. de cœlo p. 91 b. edit. Græcæ. Atque Poſteriores plerique omnes libenter eum ſequuntur, non Græci modo ut Themiſtius, Ammonius, Philoponus, Olympiodorus, Simplicius, Michael Epheſius, & Latini ut Boëthius, ſed Arabes quoque ut Averroës. Peculiari veluti nomine illis vocatur ἐξηγητής, *explanator, ſeu quod omnes Ariſtotelicos libros expoſuerit, ſeu quod excellentiſſime, ſeu quod utrumque*, ut Franciſci Patritii verbis utar T. I. diſcuſſ. Peripatet p. 138. Atque hic eſt Alexander, cujus ſcripta perinde ut Peripateticorum celeberrimorum, Aſpaſii & Adraſti ἐν ταῖς συνουσίαις lecta teſtatur Porphyrius in vita Plotini. Commentarios quoſdam Aphrodiſei Arabice verſos etiamnum extare, teſtantur Hottingerus p. 253. ſeq. Analect. & Bartholomæus Herbelotus Bibl. Oriental. in *Eſcander al Afrodiſſi*. De aliis Alexandris

d) Præf. lib. 1. de anima: Ἐπεὶ δὲ ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, τὰ Ἀριστοτέλους πρεσβεύομεν, ἀληθεστέρας ἡγούμενοι τὰς αὐτοῦ παραδεδομένας δόξας τῶν ἄλλοις εἰρημένων, οὕτω δὲ καὶ ἃ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς δόγματι φρονοῦμεν.

alia Photius Cod. XLVIII. *δείκνυσι δὲ ἐν αὐτοῖς πρὸς ἑαυτὸν στασιάζοντα Πλάτωνα, ἐλέγχει δὲ καὶ περὶ ψυχῆς καὶ ὕλης καὶ ἀναστάσεως Ἀλκίνου ἀλόγως τε καὶ ψευδῶς εἰπόντα.* Quæ de noſtro Alcinoo accipienda eſſe libenter mihi perſuaſerim. Nam illum quidem longe antiquioris Alcinoi Apologum omitto Odyſſ. ϑ. ſeqq. Ælian. XIII. 14. Hiſt. qui ob longitudinem in proverbium abiit Platoni X. de Rep. Ariſtoteli III. 16. * Rhetor. & Poëtic. c. 16. Polluci ſect. 118 & VI. 120. Diogeniano ac Suidæ memoratum. At non omittendum eſt quod Euſebius XI. 23. præparationis Evangelicæ locum ex Alcinoo (qui in hujus libello iisdem verbis capite 12. hodie legitur) producens ait eum ſe ex Didymo Alexandrino proferre, unde ſuſpicio eſt Didymum ex Alcinoo, ut Voſſius libro de Philoſophorum ſectis c. 16. §. 5. exiſtimabat, ſive potius ut cum Lambecio lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 18. malim, Alcinoum è Didymo quædam mutuatum fuiſſe. Fuit & Albinus quidam Platonicus, cujus nomen ab Alcinoo non longe abludit, & cujus *εἰσαγωγὴν εἰς τοὺς Πλάτωνος διαλόγους* primus Græce & Latine ex Codice Holſteniano vulgavi ſupra libro III. capite 2. Illiusque Albini mentio quoque inter Philoſophos quibus ad concinnandum florilegium uſus eſt Jo. Stobæus, apud Photium Codice CLXVII. Cæterum nihil impedit quo minus circa eadem tempora vel deinceps fuerit etiam Alcinous quidam, qui ſimiliter compendium quoddam dogmatum Platonicorum compoſuerit.

XIV. Extat certe ſub Alcinoi nomine *ἐπιτομὴ* ſive *Διδασκαλικὸν τῶν Πλάτωνος δογμάτων*, hi enim tituli in duobus Codicibus Cæſareis occurrunt: ſive ut in editis inſcribitur, *εἰσαγωγὴ τῶν δογμάτων Πλάτωνος*, *in Platonis doctrinam introductio*, perſpicua & elegans. Auctor ipſe in calce libri *εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Πλάτωνος δογματοποιΐαν* appellat. Diſtinctionem in capita non eſſe ab auctore, & in antiquisſimo Codice Cæſareo hunc librum Alcinoi ſine diſtinctione ejusmodi reperiri teſtatur Lambecius lib. VII. p. 125. Quod vero Geſnerus in Bibl. notat Ficini verſionem auctiorem eſſe tribus capitibus XXVI. XXVII. & XXVIII.

F idque

* Verba ejus ſunt: *παράδειγμα ὁ Ἀλκίνου ἀπόλογος, ὅτι πρὸς τὴν Πηνελόπην ἐν ἑξήκοντα ἔπεσι πεποίηται*, ubi recte *ἔτεσι* pro *ἔπεσι*, in adagiis ſuis legit magnus Eraſmus, licet alteram lectionem amplectitur Joach. Camerarius commentarius utriusque linguæ p. 153. Sed in numero annorum vitium eſt, atque *εἴκοσι* pro *ἑξήκοντα* legit idem Eraſmus. Novum exemplum ejusmodi Apologi infiniti nobis offert fabula Arabica quæ à mille & una noctibus inſcribitur, licet alioqui nec amœnitate deſtituitur nec ingenio. De Alcinoi pometo ſive hortis, videndus Cerda ad Tertull. de pallio c. 2.

idque repetens Labbeus in Bibliotheca nova MSS. p. 112. addit ſe ſperare quod Græca è quatuor Codicibus Regiis reſtitui poſſint, conferenti patebit in Græcis editionibus illa non deſiderari, ſed alio tantum ordine poſita legi, hoc nempe:

apud Ficinum capita 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32.

in Græcis & Græcolat. 25. 29. 30. 31. 26. 27. 28. 32.

In uno Codicum Bibliothecæ Cæſareæ A. C. 925. ſcripto à *Joanne*, Nicolai cognomine Myſtici Patriarchæ CPolitani Grammatico ſive notario occurrunt etiam antiqua Græca ſcholia, atque ubi opus eſt (capite præcipue decimo tertio) ſchemata ſive diagrammata Mathematica, quæ adeo opere pretium fuerit in nova ubi curabitur Alcinoi editione adjungi. Scriptores laudat nullos præter Platonem & c. 14. Pythagoreos, atque Heraclitum, & c. 24. Medeam Euripidis Oraculumque Laio redditum, ibid. & c. 26.

XV. EDITIONES ALCINOI.

Græce, Romana, Geſnero memorata.

Veneta A. 1521. 8. apud Aldum, una cum Apulëjo.

Veneta altera 1532. 8. quæ extat Romæ in Bibl. Barberina.

Latine vertit *Petrus Balbus*, Piſanus, Epiſcopus Tropienſis; æqualis temporum Pii II. Pontificis Max. Vide Gaddium de ſcriptoribus non Eccleſiaſticis p. 132. Hujus ineptam verſionem excudere ſe noluiſſe teſtatur Aldus in titulo Græcæ ſuæ editionis. At extabat tum jam typis exſcripta interpretatio latina altera non contemnenda *Marſilii Ficini* licet adhuc ut notat Dan. Heinſius adoleſcentis, quæ cum Speuſippi definitionibus Platonicis aliisque variorum opuſculis per eundem translatis lucem vidit jam A. 1472. 1497. Venet. ac deinde ſæpius recuſa eſt, etiam inter Ficini opera ut dixi lib. 1. c. 7. §. 4. Prodiit etiam Baſil. 1532. 8. cum Speuſippi definitionibus & Xenocrate de morte, atque brevi Platonicæ Philoſophiæ compendio. Tum ſeparatim Roſtoch. 1582. 8. ſed & Pariſ. 1562. 4. cum ſcholiis *Matthæi Frigdiani* ſive *Frigiliani*.

Ex *Ficini* verſione per *Jacobum Carpentarium* recognita, cum ejusdem commentariis & Platonis cum Ariſtotele comparatione. Pariſ. 1573. 4. ex officina Iacobi de Puys, duobus Voluminibus.

Græce

Græce & Latine cum Ficini verſione, Pariſ. apud Vaſcoſanum, 1532. 8. Venet. 1535. 8. apud 8. Ald.

Cum verſione & ſcholiis *Dionyſii Lambini*, Pariſ. 1567. 4.

Cum verſione Ficini paſſim interpolata à *Dan. Heinſio* ad calcem Maximi Tyrii, Lugd. Bat. 1607. 8. ita ut Græca ſeorſim & Latina ſeorſim exhibeantur. Sed in editione altera ibid. 1617. 8. Græca & Latina juxta poſita ſunt, & verſio paſſim emendatior. Narrat Heinſius MStum Græcum Codicem quem contulit, Maximi Tyrii diſſertationibus Alcinoi libellum junctum habuiſſe.

Ex hac Heinſii editione Alcinous ſeparatim recuſus Oxon. 1667. 8. ſubjuncto per *Joh. Langbanium* & *Joh. Fellum*, Oxonienſem poſtea Epiſcopum Catalogo Platonicorum.

Gallice verſum Alcinoum à virgine teſtatur A. Verderius Bibliothecæ Gallicæ p. 21.

Anglice interpretatus eſt *Thomas Stanleius*, & vitæ Platonis in Hiſtoria Philoſophica ſua ſubjunxit, Londini 1655. 1687. fol. & ſæpius illo idiomate vulgata.

IX. Memoratur etiam tanquam editus *Alcinous de phantaſia & intellectu*, quod ſcriptum num diverſum ſit ab iis quæ capite quarto Iſagoges diſputantur, non poſſum dicere, nunquam enim illud vidi. Etiam Epigrammata quædam vetera Latina in Virgilium, quæ in Pithoeana collectione leguntur, Alcinoo neſcio cui antiquo Poetæ latino tribuit Barthius XXXII. 9. Adverſar. alii Alcimo.

CAPUT XXIV.

De PHILOSTRATIS & CALLISTRATIS variis, itemque de APOLLONIO Tyanenſi.

Flavius Philoſtratus. 1. Auctor vitæ Apollonii, 2. à Nicomacho & Victoriano quodam recenſita 3. Heroicorum 4. duplicis imaginum libri, Epiſtolarum & Epigrammatum. 5. & duorum librorum de Sophiſtis 6. Scripta ejus deperdita, 7. Philoſtratus Lemnius junior 8. auctor libri Imaginum. 9. Et aliorum deperditorum ſcriptorum. 10. Operum Philoſtrati editiones promiſſæ, & recens vulgata præſtantiſſima Lipſien-

 ſis.

ſis. 11. *Alii Philoſtrati tredecim.* 12. *Calliſtrati ecphraſes ſive deſcriptiones ſtatuarum* 13. *Alii Calliſtrati,* 14. *De ſcriptis Apollonii Tyanenſis,* 15.

I.

ANtequam alios Philoſtratos perſtringam, dicendum prius eſt de duobus illis quorum ſcripta nonnulla ad nos pervenerunt. Sunt itaque

α) FL. PHILOSTRATUS, *Philoſtrati F. Veri Nepos, Lemnius, auctor Vitæ Apollonii, Iconum (libris 2.) Librorum totidem de* * *Sophiſtis, Heroicorum & Epiſtolarum, (plerarumque ſaltim) & Epigrammatum.*

Flavium appellat Tzetzes ad Lycophronis v. 323. & Chiliad. VI. hiſt. 45. & Varini Lexicon in Πολυξένη, ubi male Φάλιος pro Φλάυϊος legitur. Ab Euſebio contra Hieroclem, Syncello & aliis *Athenienſis* vocatur, quia docuit Athenis. At Eunapio, Heſychio Illuſtri & Suidæ conſtanter dicitur *Lemnius*, in qua inſula verſatum ſe juvenem innuit VI. 27. Vitæ Apollonii. Sane qui cum Photio Cod. XLIV. & CL. ac Tzetza Chil. VI. hiſt. 45. Tyrium vocant, cum antiquiore Philoſtrato quem de Tyri obſidione ſcripſiſſe Flavius Joſephus l. in Apionem p. 1045. auctor eſt, confundere videntur. Ipſe quidem lib. 2. de Sophiſt. c. XXI. 1. XXIII. 2. 3. XXVII. 3. Proclum Naucratitam, Damianum Epheſium & Hippodromum Lariſſæum Sophiſtas audiviſſe ſe innuit, claros circa Imperii Severi initia, qui præfuit ab Ao. C. 193. ad 212. & lib. 2. de Vitis Sophiſt. cap. XXIV. narrat ſe fuiſſe inter eos qui Antipatro Severi Imp. filiorum Antonini Caracallæ & Getæ Præceptori applaudentes illum Θεῶν διδάσκαλον appellarent. Innotuit deinde Juliæ Auguſtæ, Imperatoris Severi conjugi μετέχων τοῦ περὶ αὐτὴν κύκλου ut ſcribit lib. 1. de vita Apollonii c. 3. h. e. inter eruditorum virorum coronam quam Julia litterarum cupidiſſima ſecum quotidie habebat adſcitus, εἰς τοῦ χοροῦ ῥητόρων τε καὶ τῶν γραμματευόντων, ut illum locum interpretatur Tzetzes Chiliad. IV. v. 306.

* Libros de Sophiſtis fateor tribuiſſe me pridem, neque ut videbar mihi ſine veriſimilitudine Philoſtrato alteri juniori, ſed nunc perſuaſus argumentis eruditis præclariſſimi nuperi Operum Philoſtrateorum illuſtratoris, Godfridi Olearii, non dubito eundem fuiſſe qui vitam Apollonii & qui de Sophiſtis ſcripſit. Etiam ipſe alteri Philoſtrato tribuerat Olearius in notis p. 391.

v. 306. Hujus Juliæ βασιλίδος juſſu adeoque ſuperſtite adhuc Severo vitam Apollonii ex *Damidis* potiſſimum commentariis *Maximique* Ægienſis conſcripſiſſe ſe eodem loco teſtatur Philoſtratus, & libro 2. de Sophiſt. c. V. in vita Alexandri Peloplatonis lectorem ad illam remittens, εἴρηται, inquit, σαφῶς ἐν τοῖς εἰς Ἀπολλώνιον. Ad eandem Juliam quam in vita Philiſci Philoſopham vocat, (defunctam A. C. 217.) Epiſtola Philoſtrati decima tertia exſtat. Docuit autem Heſychio illuſtri ac Svida teſte, oratoriam primum Athenis, tum Romæ ſub Severo Imperatore usque ad Philippum qui Imperium obtinuit A. C. 244. Nam Romæ etiam thronum ſive Cathedram Sophiſticam Græcorum Rhetorum illa ætate fuiſſe, Philoſtratus in vita Evodiani, Æliani & Aſpaſii teſtatur.

II. Inter Scripta ejus præcipuum haud dubie eſt de quo jam nonnulla dixi, ἈΠΟΛΛΩΝΊΟΥ ΤΟΥ͂ ΤΥΑΝΈΩΣ ΒΊΟΣ, *Apollonii Tyanenſis Vita, libris VIII.* Plane enim hos fugit ratio, qui Luciani eſſe exiſtimarunt, ut auctor eſt Philander * ad Vitruvii VIII. 2. forte propterea, quia Philoſtrati quædam cum Luciani Operibus Græce ſunt excuſa. Cæterum iſthoc in opere ut ait Cyrillus 3. contra Julian. pag. 88. ἐξευλογημέναις καλλιεπείαις conatus eſt Philoſtratus Apollonium veluti Deum quendam venerabilem omnibus & admirandum reddere, unde Eunapius in prooemio ad Vitas Sophiſtarum monet juſtiorem operis titulum fuiſſe futurum ἐπιδημίαν εἰς ἀνθρώπους Θεοῦ, & *Hierocles* in ſuo Philalethe ſive opere adverſus Chriſtianos inter alia Servatorem noſtrum cum Apollonio conferre non dubitavit, cujus impietatem ſingulari volumine quod etiamnum exſtat, refellit *Euſebius* Cæſareenſis. Porro Philoſtrati opus, peſſima fide & data opera ad elevandam Evangeliorum Auctorumque Apoſtolicorum fidem ab eo ſcriptum eſſe, multis diſputant illuſtris Huetius in demonſtratione Evangelica & Robertus ** Jenkinus in obſervationibus ad vitam Apollonii ex tomo ſecundo Hiſtoriæ Imperatorum Tillemontianæ excerptam & Anglice redditam, Artus Thomas notis ad Gallicum Vigenerii Philoſtratum, & Prideauſius in Apollonii vita Anglice ſcripta, quos ſi placet vide.

Lucem vidit Philoſtrati opus *Græce* primum Venet. ex. Aldi officina 1502. fol. cum Euſebio adverſus Hieroclem, atque iterum 1535. 8. MStus Græcus Codex membranaceus ſervatur Uratislaviæ in

 Biblio-

* Vide ſupra lib. 4. Bibl. Græcæ c. 16 §. ult.

** Acta Eruditor. A. 1704. p. 36. ſeq.

Bibliotheca Gymnaſii Eliſabethani, teſte Gotlobo Krantzio V. C. in memorabilibus illius Bibliothecæ p. 86.

Latine prodiit ex verſione *Alemanni Rinuccini*, edente Philippo Beroaldo, Bononiæ, typis Benedicti Hectoris, 1501. fol. cum præfat. Beroaldi ad diſcipulum ſuum Baptiſtam de Comite, Mediolanenſem. Deinde Venet apud Aldum 1502 fol. & ex *Giberti Longolii* recognitione cum adjectis ad margines ſcholiis Colon. 1532. 8. Editionem quoque Beroaldinam in 8. ſine loci & temporis notatione memorat laudatus Olearius, quam haud vidi, nec minus Pariſienſem 1555. 12. apud Begvinum, in qua pauca quædam reddita commodius, & cujus ſphalmata nonnulla emendantur in Latini Latinii Bibliotheca ſacroproſana T. 2. p 39. 40.

Græce & Latine cum Rinuccini verſione per *Fed. Morellum* recognita Pariſ. 1608. fol. adjunctis Euſebii libro adverſus Hieroclem cum verſione Zenobii Acciajoli Florentini, & reliquis Philoſtrati utriusque ſcriptis & Calliſtrati Ecphraſibus. In Græcis Aldinam fere exprimit, uſus præterea Codd. Bibl. Regiæ & Pauli Petavii cum gloſſis Græcis, nec minus caſtigationibus quas Codici ſuo doctiſſimus Vir. Adr. Turnebus adſcripſerat.

Gallice ex verſione *Blaſii Vigenerii* Borbonii, A. 1596. quam cum Iacobo Amioto oſtendiſſet Henricus III. Galliæ Rex, miratus dixit ſe hactenus ſemper ita exiſtimaſſe, quod hoc opus in linguam Gallicam transferri commode non poſſet. Sane Regi eidem verſionem Gallicam Philoſtrati à ſe pridem flagitanti, hoc Amiotus reſponderat, & quod fieri bona translatio libri illius non poſſet prætenderat. Vide Bælii Lex. in Amioto T. 1. p. 234. Prodiit ex verſione ejusdem *Vigenerii* per *Fed. Morellum* recognita additis notis *Arti Thomæ* Domini de Embry, Pariſienſis. Pariſ. 1611. 4.

Italice Venet. 1549. 8. *Franſciſco Baldello* interprete.

Anglice libri duo primores cum notis ſatis copioſis ad ſingula capita auctore *Carolo Blount*. Lond. 1680. fol. Notæ feruntur partem excerptæ è ſchedis Baronis Herberty de Cherbury: Auctor vero nec ingenio alioqui nec deſtitutus eruditione, paſſim in illis præ ſe fert animum à Chriſtianiſmo abhorrentem, quem Oraculis rationis quoque & aliis diatribis pridem teſtatus miſer denique necem ipſe ſibi conſcivit A. 1693. ob negatum ut ajunt gloris conjugium; quod licitum eſſe ſingulari ſcripto contenderat.

III. Locus

Digitized by Google

III. Locus Sidonii VIII. Epiſt. 3. quo ait ſe Apollonii Pythagorici Vitam ad Leonem Evarigis & Alarici Regis Conſiliarium mittere, *non ut Nicomachus ſenior è Philoſtrati, ſed ut Taſcius Victorianus è Nicomachi ſchedio exſcripſit*, cum Sirmundo eruditiſſimo Viro ita videtur eſſe intelligendus, ut Nicomachus & Victorianus non ſint nomina auctorum qui poſt Philoſtratum Apollonii vitam ſcripſerunt, neque ſcribarum antiquariorum, ſed virorum clariſſimorum qui ab antiquariis mendoſe ſcripta per otium & animi gratia caſtigabant. Idem enim Sirmondus teſtatur exſtare Codices MSS. T. Livii in quibus Nicomachum & Victorianum eandem operam illi quoque impendiſſe annotatum eſt his verbis: *Nicomachus Dexter V. C. emendavi ad exemplum Parentis mei Clementiani, ab urbe condita - - - - Victorianus V. C. emendabam Dominis Symmachis.* Et alio loco: *Emendavi Nicomachus Flavianus V. C Præfectus urbi apud Hennam, ab urbe condita - - - - Victorinus V. C. emendabam Dominis Symmachis.* Laudatur Philoſtratus ab Iſidoro Peluſiota lib. 1. Epiſt. 389. Ἔχεις τὸν Φιλόστρατον, ἀκριβῶς τὰ ἐκείνου (Ἀπολλωνίου) ἐκθέμενον. Καὶ μάνθανε ὡς σαφῆ συκοφαντίαν μαγγανειῶν ἐχθροὶ τοῦ ἀνδρὸς, ὡς εἰκὸς, κατεσκεύασαν. Vide & Photium Cod. XLIV. & CCXLI. ubi prolixa è Philoſtrato excerpta, è quibus aliquando emendare codices editos licet. De dictione Philoſtrati judicium exſtat p. 13. edit. Hœſchelii & p. 540. Mirum eſt à Photio bis idem opus recenſeri: itaque H. Valeſius vir doctiſſimus magnam Bibliothecæ Photianæ partem alteri auctori tribuebat.

IV. ἩΡΩΪΚΆ. *Heroica* ſive Dialogus Vinitoris cum Phœnice in prædio quodam ut fingitur, non longe ab Eleunte Thraciæ opido habitus quo Heroës XXI. qui bello Trojano interfuere deſcribuntur & celebrantur. Prodiit *Græce* ad calcem ſcriptorum Luciani Venet. apud Aldum 1503. & 1522 fol. etiam apud Juntas, Florentiæ fol. & Venet. 1550. 8. *Latine* vertit *Stephanus Niger* Mediolani 1517. fol. & 1521. 4. & Baſil. 1532. 4. *Græce & Latine* cum Nigri verſione habetur in editione Operum Philoſtrati Morelliana Pariſ. 1608. fol. p. 631. —— 729. Meminit hujus ſcripti Suidas qui vocat Ἡρωϊκόν. Nonnulla Heroicorum uti Iconum quoque Philoſtrati loca illuſtrat Jo. Fridericus Gronovius Diatribis ad Statium. Diviſio in capita titulique capitum non ſunt ab ipſo Auctore, qui hoc opere cum Homericis deſcriptionibus certare voluit, ut doctiſſimo Oleario pulchre animadverſum.

V. ΕἸΚΌΝΕΣ *Imagines* LXVI. porticus Neapolitani libris duobus diſerte & eleganter deſcriptæ, quas his verbis laudat Philoſtratus

tus junior in præfatione ſuarum imaginum p. 832. *ἐσπουδάσθαί τις γραφικῶν ἔργων ἔκφρασις τῷ ἐμῷ ὁμωνύμῳ καὶ μητροπάτορι λίαν ἀττικῶς τῆς γλώσσης ἔχουσα ξὺν ὥρᾳ τε προηγμένη καὶ τόνῳ. Ταύτης καθ' ἴχνη χωρῆσαι θελήσαντες* &c. In Codicibus quibuſdam MSS. ut Vaticanis & Gudiano (qui nunc inſertus eſt Bibliothecæ Sereniſſ. Ducis Guelpherbytani) ſcholia *Manuelis Moſchopuli* adjuncta leguntur, hactenus perinde ut *Maximi Planudæ* Technologia in easdem imagines adhuc inedita. Editæ tamen ſunt una cum Phrynicho & qui ſæpe ad Philoſtratum velut Atticiſmi eximium auctorem provocat Thomæ Magiſtri eclogis dictionum Atticarum, voces Atticæ ab eodem Moſchopulo ex Imaginibus Philoſtrati ordine litterarum notatæ, *τῶν ὀνομάτων Ἀττικῶν συλλογὴ ἐκλεγεῖσα ἀπὸ τῆς τεχνολογίας τῶν εἰκόνων τοῦ Φιλοστράτου, ἣν ἐξέδοτο ὁ σοφώτατος κύριος μανουὴλ ὁ Μοσχόπουλος, καὶ ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν ποιητῶν.* Venet. 1524. fol. apud Aldum & Pariſ. apud Vaſcoſan. 1532. 8. Has imagines Meurſius antiquiori cuidam tribuit Philoſtrato, ſed nullum video argumentum firmum quo demonſtret falſam eſſe ſententiam Suidæ, qui vitam Apolonii & Imaginum libros ad unum eundemque auctorem refert, licet fateor eum alioqui ubi de Philoſtratis agit, non eſſe per omnia valde accuratum. Idem Suidas libros quatuor memorat *εἰκόνων* ſive *ἐκφράσεων*, ſed duo tantum exſtant, qui cum verſione *Stephani Nigri* Mediolanenſis leguntur in editione operum Philoſtrati Morelliana p. 730. ----- 831. Sæpius antea cum Heroicis lucem Græce viderant, quorum jam editiones recenſui. Nigri autem interpretatio prodierat Mediolan. 1521. 4. per Jo. de Caſtelliano & Baſil. 1532. 4. una cum verſione aureorum carminum Pythagoræ, Muſonii Oratione de optimo principe, Iſocratis Oratione de Regiis muneribus, collectaneis quibuſdam ex Athenæo, & ipſius Nigri commentariis in aurea carmina & præfationibus ad Homerum, Pindarum & T. Livium. *Antonini Bonfinii* verſionem Latinam quia inedita eſt prætereo. At *Blaſii Vigenerii* verſio non omittenda, qui cum figuris in æs inciſis, argumentis & commentario erudito Imagines utriusque Philoſtrati & Calliſtrati Ecphraſes Gallice edidit Pariſ. 1578. recuſas 1596. 1615. 1629. 1637. fol. Ex Latina potius verſione quam ex Græco contextu interpretationem ſuam adornaſſe obſervat Franciſcus Vavaſſor de vi & uſu quorundam verborum latinorum: *Blaſium Vigenerium Philoſtrati Gallicum interpretem recordor multum vel potius nimium in citandis & proferendis undiq; ſcriptis Græcorum fuiſſe, qui Græca tamen non ex Græcis ἀμέσως ſed ex latinis Gallice*

lice reddidiſſe videatur. Eundem animadverto in biſce latinis quæ ſola conſuluit vertendi cauſſa, vel negligenter ſe vel parum intelligentem prabuiſſe, virum alioqui acrem & ſtudioſum. Addamne quod Philoſtrati Icones à Patre ſuo latinis redditas verſibus teſtatur & loca quædam exinde profert *Mauſſacus* ad Ariſtotelis hiſtoriam animalium pag. 1247. ſeq. Ariſtænetum deſcriptionum Philoſtrati imitatorem notat Joſias Mercerus.

De EPISTOLIS Philoſtrati dixi lib. 2. c. 10. §. 26. Suidæ appellantur Ἐπιςολαὶ ἐρωτικαί. Sed non omnes ſunt illius argumenti. Itaque cæteras alteri Philoſtrato tribuit doctiſſimus Olearius, quod de prima ſaltim certum eſt.

Ex EPIGRAMMATIBUS quæ à Philoſtrato ſcripta notat Suidas, unicum exſtat libro VI. Anthologiæ p. 452. in Telephum vulneratum.

VI. ΒΙΟΙ ΣΟΦΙΣΤΩ͂Ν *Vitæ Sophiſtarum libris II.* quos inſcripſit *Antonio Gordiano* Conſuli (ita enim diſerte legit MS. Codex meus qui olim fuit præſtantiſſimi Putſchii) qui primum Conſul fuit Anno Chriſti 239. & ſecundum Anno 241. Itaque alterutro horum annorum editas ab eo has vitas eſt neceſſe, quo tempore jam ætatë provectus (*ἱκανῶς γηραίσκων*) docebat Romæ Aſpaſius Hippodromi, quem auctor etiam auſcultaverat, auditor. Unde nec Philoſtratum cum iſta ſcriberet admodum juvenem fuiſſe conſtat. Dividit autem Sophiſtas in duo genera, unum Philoſophiam ſimul profeſſorum & alterum mere Rhetorum, itaque de illis primo, de his ſecundo loco agit. Qui porro ab illo ſervato temporis ordine * celebrantur, hi ſunt: LIBRO PRIORE: *Eudoxus*, *Leo* Byzantius, *Dias* Epheſius, *Carneades* Athenienſis, *Philoſtratus* Ægyptius, *Theomneſtus* Naucratites, *Dio* Pruſæus cognomento Chryſoſtomus, *Phavorinus* Arelatenſis. *Gorgias* (qui familiam ducit inter Rhetores ſive Sophiſtas antiquiores proprie dictos) Leontinus, *Protagoras* Abderites, *Hippias* Eleus, *Prodicus* Chius, *Polus* Agrigentinus, *Thraſymachus* Carthaginienſis, *Antiphon* Rhamnuſius, *Critias* Athenienſis, & *Iſocrates*. Tum *Æſchines* (τῆς δευτέρας, ut Philoſtrati verbis utar, σοφιςικῆς ἀρξάμενος) *Nicetes* Smyrnæus (ad quem omiſſis Aribarzane Cilice, Xenophrone Siculo & Pythagora Cyreniaco tanquam ineptis Sophiſtis properare ſe ait) *Iſæus* Aſſyrius, *Scopelianus* Herodis Attici præceptor, *Dionyſius* Mileſius, *Lollia-*

* Confer Jac. Prizonii V.C. Præf. ad Æliani Varias Hiſtorias.

Digitized by Google

nus Epheſius, *Marcus* Byzantius, *Polemo* Laodicenus & *Secundus* Athenienſis. LIBRO POSTERIORE *Herodes* Athenienſis, *Theodotus*, *Ariſtocles* Pergamenus. *Antiochus* Ægæus, *Alexander* Seleucienſis cognomine πηλοπλάτων quaſi luteum Platonem dicas, *Varus* Pergæus, *Hermogenes* Tarſenſis *Philager* Cilix, *Ariſtides* Adrianenſis, *Adrianus* Phœnicius, *Chreſtus* Byzantius, *Pollux* Naucratites, *Pauſanias* Cappadox, *Athenodorus* Ænenſis, *Ptolemeus* Naucratites, *Evodianus* Smyrnæus, *Rufus* Perinthius, *Oenomarchus* Andrius, *Apollonius* Naucratites: *Apollonius* Athenienſis, *Proclus* Naucratites, *Phœnix* Theſſalus, *Damianus* Epheſius, (omiſſis tanquam indignis illo cenſu Sotero, Soſo, Nicandro, Phædro, Cyro & Phylace) *Antipater* Hieropolitanus, *Hermocrates* Phocenſis, *Heraclides* Lycius, *Hippodromus* Theſſalus, *Varus* Laodicenſis, *Quirinus* Nicomedienſis, *Philiſcus* Theſſalus, *Ælianus* (male bis in Codice meo MS. Philinus) Romanus, *Heliodorus* Gallus, & *Aſpaſius* Ravennas.

Apud Salmaſium ad Spartiani Hadrianum c. 15. ubi Philoſtratus in Antenoris Sophiſtæ vita laudatur, pro *Antenoris* legendum *anterioris*, Philiſci nimirum, quæ vitam Heliodori, de quo ibi Salmaſius, præcedit. Corrupti quoque ſunt Suidæ codices in quibus memorantur libri quatuor de Sophiſtarum vitis, non plures enim ſcripſiſſe duobus qui exſtant, & ipſe Philoſtratus profitetur, & ſatis apparet ex libri poſterioris clauſula, qua teſtatur ſe in ſuis temporibus deſinere. Meminit hujus operis Eunapius in procem. Φιλόστρατος μὲν ὁ Λήμνιος τοὺς τῶν ἀρίστων (φιλοσοφούντων ἀνδρῶν καὶ σοφιστῶν) ἐξ ἐπιδρομῆς μετὰ χάριτος παρέπτησε βίους. *Philoſtratus Lemnius præcipuorum Sophiſtarum vitas jucundo dicendi genere obiter delibavit.* Syneſius Dione: Φιλόστρατος μὲν ὁ Λήμνιος ἀναγράφων τοὺς βίους τῶν μέχρις αὐτοῦ σοφιστῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου δύο μερίδας ποιεῖ &c. Prodierunt *Græce* cum Heroicis & imaginibus, Venetiis ac Florentiæ in fol. tum caſtigatius Venet. 1550. 8. In Latinam linguam perinde ut Heroica, imagines & Epiſtolas convertit dicavitque Matthiæ Corvino Hungariæ R. *Antonius Bonfinius* teſte Lambecio II. de Bibl. Vindob. pag. 995. Vitæ Sophiſtarum ſolæ ex ejus verſione editæ ſunt ex ædibus Schurerianis A. 1516. 4. cum præfatione Nicolai Gerbelii: tum Baſileæ A. 1563. Hinc cum eadem interpretatione ſed ſexcentis a ſe ut ait mendis purgata has vitas exhibet *Federicus Morellus* in Græcolatina ſua Philoſtrati editione. Nihilominus tamen ſat multa reliquiſſe caſtiganda, conſtat eruditis. Falſa interpunctione lapſum creberrime in Philoſtrato vertendo Bonfinium notavit Gatakerus Adverſar.

Adverſar. Miſcell. c. 16. Aliam ſed hactenus ineditam *Jodoci Kimedoncii* interpretationem cum ejus notis habuit Gothofredus Iungermannus, ita enim ille in literis ad Eliam Putſchium datis 16. Febr. Ao. 1603. *De Philoſtrati editione an cogitatis? ſcribe. Nam hic plura auxilia. Habeo enim apud me a Grutero Philoſtrati* εἰκόνας, ἡρωϊκὰ, βίους σοφιστῶν item Φιλοστράτου νεωτέρου εἰκόνας, Καλλιστράτου εἰκόνας, *omnia olim edita Venetiis Græce libello in 8. Habeo denique doctisſimi juvenis Kimedoncii verſionem horum libellorum, ut & Philoſtrati Epiſtolas ex MS. Palatino auctiores, & in omnia hæc notas copioſas Kimedoncii, quas morte præventus edere non potuit.*

VII. SCRIPTA DEPERDITA ejusdem Philoſtrati hæc porro obſervabis. Suos λόγους Κορινθιακοὺς memorat ipſe lib. IV. cap. 14. de Vita Apollonii p. 202. Λεξικὸν ῥητορικὸν Photius cod. 150. ait enim ejusdem eſſe qui Vitam Apollonii ſcripſit, etſi eum non Lemnium vocat ſed Tyrium, perperam quidem ut exiſtimo. Svidas refert ejus μελέτας ſive *declamationes*, διαλέξεις* ſive λόγους h. e. *diſſertationes*, quarum VI. 36. vitæ Apollonii etiam mentio, tum Αἶγας ἢ περὶ αὐλοῦ *Capras* ſive *de tibiis*, & ἀγορὰν *Forum*. Porro notandum quod idem Suidas huic Philoſtrato tribuit vitas Sophiſtarum, licet juniori ab aliis adſcribi Philoſtrato poſtea ſcriptum reliquit. At λόγοι πρὸς Εὐφράτην ad quos libro prima de Vita Apollonii cap. 14. lector remittitur, & ψευδῆ Euphratis γράμματα ſunt Euphratis in Apollonium criminationes, & Apollonii Apologia quæ libro octavo vitæ continetur, ut ab eruditisſimo Oleario recte notatum.

β) PHILOSTRATUS *Nerbiani F. Lemnius, junior & prioris ſororis filius, Auctor libri Iconum ſingularis, & quarundam Epiſtolarum.*

VIII. De hoc Svidas: Φιλόστρατος Νερβιανοῦ, ἀδελφόπαις Φιλοστράτου τοῦ δευτέρου, Λήμνιος καὶ αὐτὸς, σοφιστὴς, καὶ παιδεύσας ἐν Ἀθήναις. τελευτήσας δὲ καὶ ταφεὶς ἐν Λήμνῳ, ἀκουστής τε καὶ γαμβρὸς γεγονὼς τοῦ δευτέρου Φιλοστράτου. De hoc intelligenda quæ de Philoſtrato Lemnio in vitis Sophiſtarum ſcribuntur, ut quod annos viginti duos natus ſub

* Fragmentum διαλέξεως de naturæ & νόμου ſive artis inter ſe comparatione atque concordia quod inter Epiſtolas Philoſtrati in Codice Vaticano reperit Græce cum verſione ſua exhibet Godfridus Olearius V. C. præfat. ad Epiſtolas Philoſtrati p. 912. — — 914.

Hippodromo periculum extemporalis orationis fecerit lib. 2. cap. XXVII. n. 3. & quod anno ætatis vigeſimo quarto *λειτουργιῶν ἀτέλειαν* immunitatis beneficium, pro declamatione acceperit ab Antonino (Caracalla qui Imperii habenas gerere cœpit A. C. 212.) in vita Philiſci lib. c. XXX. tum quod Ælianum qui in Imperatorem jam defunctum Elegabalum ut probe obſervatum V. C. Jacobo Perizonio eſt) invectivam ſcripſerat, cui fecerat titulum *κατηγορία Γύννιδος*, reprehendit mortuo inſultantem quem vivum extimuiſſet, *ἐγώ σε*, inquit, *ἐθαύμαζον ἄν, εἰ ζῶντος κατηγόρησας· ἔστι γὰρ δὴ τὸ μὲν ζῶντα τὸν Τύραννον ἐπικόπτειν ἀνδρὸς, τὸ δὲ ἐπεμβαίνειν κειμένῳ παντός.* in Æliani vita lib. 2. c. XXXI. (Periit Elegabalus A. C. 221.) Denique quod in extremo ejusdem ſecundi libri cum Philoſtrati Lemnii diſſidium cum Aſpaſio & Epiſtolam *περὶ τοῦ πῶς χρὴ ἐπιστέλλειν* (primam ex Epiſtolis Philoſtrati quæ hodie exſtant) memoraſſet, elogium ejus prætereundo texit his verbis: *περὶ δὲ Φιλοστράτου τοῦ Λημνίου, καὶ τίς μὲν ἐν δικαστηρίοις ὁ ἀνὴρ οὗτος, τίς δὲ ἐν δημηγορίαις, τίς δὲ ἐν μελέταις, ὅσος δὲ ἐν σχεδίῳ λόγῳ, οὐκ πρὸς αὐτὸν ἦν.* *De Philoſtrato Lemnio quis in foro vir iſte, qualis in concione, qualis in ſcriptis, qualis in declamationibus, quantus denique in extemporali genere dicendi, meum non eſt exponere, neque enim fidem eſſem inventurus, qui gratiæ id dare poſſim videri, quandoquidem amicitia cum eo mihi intercesſit.* Quoniam ſcribit *φιλία ἦν*, ſuſpiceris eum tunc jam obiiſſe (juniorem licet, at non multis adeo annis) cum Philoſtratus alter ætate jam provectus libris de Sophiſtis colophonem imponëret. Extant hujus.

IX. ΕἸΚΌΝΕΣ, *Imaginum liber ſingularis* ſive deſcriptio peramœma imaginum duo deviginti, quam imitatione ſenioris Philoſtrati, ſui *μητροπάτορος* hoc eſt avunculi compoſuiſſe ſe teſtatur in loco quem ſupra de illius imaginibus cum agerem produxi. Prodierunt cum iisdem *Græce*: & *Gallice* quoque interprete *Vigenerio.* Sed Latine vertit *Federicus Morellus*, cum cujus interpretatione exſtant in editione Philoſtrati Morelliana p. 832 ----863. Pariſ. 1608. fol. Nam *Antonii Bonfinii* verſio inedita adhuc deliteſcit.

X. Perdita hujus Philoſtrati ſcripta ſunt quorum Suidas mentionem facit, *Παναθηναϊκὸς*, *Τρωϊκὸς* (niſi Heroica alterius Philoſtrati per hunc intelligenda ſint, cui ſententiæ favet ipſe Auctor *Τρωϊκὸν λόγον* illa apellans, & Homerum ſcribens *λόγον ὑποθέσθαι τὴν Τρωϊ-*

κὸν

κὸν p. 692. & 694.) παράφρασις τῆς ὁμήρου ἀσπίδος (Iliad. Σ.) & Μελέται ſive declamationes quinque.

XI. Operum Philoſtrati utriusque editiones promiſſæ, & recens vulgata Lipſienſis, Rev. & clariſſ. Viri GODFRIDI OLEARII.

Illuſtris doctrinæ Virum *Jo. Georgium Grævium* quem Annus 1703. elegantioribus literis abſtulit, novam molitum eſſe Philoſtrati editionem didici ex Merici Caſauboni Epiſtola 15. & ex præfatione qua ei diſſertationem ſuam de novi Homeri editione inſcripſit Lond. 1658. 8. Ante annos non ita multos *Richardus Bentleius* vir eruditisſimus luculentam Philoſtrati editionem parare cœpit, diligentisſime caſtigatam & nova inſtructam verſione & notis. Hujus primum folium Lipſiæ excuſum vidi Anno 1691. ſed neſcio quomodo inſtitutum mox iterum omiſſum eſt. Confer W. E. Tenzelii menſtruos dialogos A. 1691. p. 521. Ab eo tempore Rev. *Henricus Muhlius* Superintendens hodie Generalis Holſatiæ, & Celsisſimi Ducis a Sacris, eundem in ſe laborem ſuſceperat, & eo nomine literas dederat ad Neſſelium, ut ex theſauro librario Auguſtisſimi Cæſaris MStorum in illa Bibliotheca Codicum Philoſtrateorum copia ſibi fieret. Verum & hæc ſpes paulo poſt decollavit. Literas illas dialogis ſuis idem clariſſ. Tenzelius inſeruit, quas vide ſi placet Anno 1693. p. 882. ſeq.

Novisſime *Huguetani* novam curaturos ſe polliciti ſunt Philoſtrati editionem in Belgio, Morelliana longe meliorem, idque ſignificari fecerunt publice in Memoriis Trevultinis Anni 1701. parte priore p. 273. ſeq. edit. Amſtelod. ubi nonnulli errores in Philoſtrato Pariſiis excuſo notantur. Sed ut audio illa quoque cura jam pridem eſt abjecta ac depoſita.

Reliquum itaque fuit ut eruditorum expectationi tandem ſatis faceret (quod ex aſſe fecit, præſtare majora quam promittere ſolitus) felicis ingenii & doctrinæ exquiſitæ vir *Godfridus Olearius* utriusque nuper linguæ & jam S. Theologiæ in Academia patria Lipſienſi Doctor publicus longe dignisſimus, præbente ſumtus *Thoma Fritſchio*, Bibliopola, cui non magis cordi eſt lucrum vile quam literarum ſplendor ac decus. Vere affirmari poteſt, vix ullum noſtra ætate Græcum auctorem tam diligenter & docte expolitum prodiiſſe ſive Græca ad MSS. codices Vaticanos, Anglicos, Uratislav. & in vitis So-

philſtarum ad Putſchianum meum caſtigate edita, ſive verſionem perſpicuam atque accuratam quæ tota fere nova addita eſt, ſive adjunctas notas præclaras & prolegomena doctiſſima præmiſſa reſpicias. Tabulæ quoque Chronologicæ & indices adjecti Lectorum commodis bene conſulunt, & chartæ typorumque nitor eximius oculos delectat. Lucem vidit opus decori utique auctori ſuo ſemper futurum Lipſiæ 1709. fol. de cujus apparatu & rationibus operæ pretium eſt videre Acta Eruditorum illius Anni p. 433. ſeq. ubi obiter etiam p. 439. ſeq. reſpondetur ad obſervatiunculas è Bibl. Schurtzfleiſchiana editas ſub titulo *Spicilegii aliquot in Philoſtratum animadverſionum*, Witebergæ 1709. pagina unica. fol.

XII. Alii Philoſtrati.

1) Philoſtratus Ægyptius Sophiſta, Philoſophis ſe ingerens Academicis, qui Cleopatræ adſuit in Ægypto & in Sicilia verſatus eſt tempore Cæſaris. Vide Plutarchum in Antonio pag. 947. & in Catone minore pag. 787. Epigramma Crinagoræ lib. 3. Anthologiæ pag. 310. & Philoſtrati vitas Sophiſtar. lib. 1. p. 490. ſeq. verum apud quem *εἶδα* non reddendum eſt *vidi* (unde caſtigandus Voſſii error p. 236. de Hiſt. Græcis) ſed *novi*. In antiquis Plutarchi verſionibus pro Philoſtrato male legitur *Soſtratus*, ut notatum Leopardo XIV. 17. emendat.

2) Philoſtratus, Veri F. patria Lemnius, Sophiſta eximius qui docuit Athenis, Flavii Philoſtrati qui vitam Apollonii ſcripſit Pater ſcripſit teſte Suida λόγους πανηγυρικοὺς πλείστους, λόγους Ἐλευσινιακοὺς δ', μελέτας, ζητήματα παρὰ τοῖς ῥήτορσι, ῥητορικὰς ἀφορμάς, περὶ τοῦ ὀνόματος πρὸς τὸν σοφιστὴν Ἀντίπατρον. περὶ τραγῳδίας βιβλία γ'. γυμναστικὸν περὶ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐπιτελουμένων. Λιθογνωμικόν, Πρωτέα, Κύνα ἢ Σοφιστήν, Νέρωνα θεατήν, unde Suidas præter rem tradidit eum vixiſſe ſub Nerone, cum longe juniorem fuiſſe oporteat qui ſcripſit contra Sophiſtam Antipatrum liberorum Severi Præceptorem) Τραγῳδίας μγ', καὶ Κωμῳδίας ιδ'. Ait præterea eum ſcripſiſſe, ἕτερα πλεῖστα καὶ λόγου ἄξια. Ab utroque horum diverſus ut videtur fuit.

3) Philoſtratus Hiſtoricus quem laudat Joſephus X. 11. Antiqu. καὶ Φιλόστρατος ἐν ταῖς Ἰνδικαῖς αὐτοῦ καὶ Φοινικικαῖς ἱστορίαις. Et lib. 1. contra Apionem p. 1045. περὶ τούτων γοῦν συμφωνεῖ Φιλόστρατος ἐν

ταῖς

ταῖς ἱστορίαις μεμνημένος τῆς Τύρου πολιορκίας. Eaſdem hiſtorias laudat Syncellus p. 221.

4) Philoſtratus Euboënſis quem naturæ piſcium gnarum celebrat Plutarchus de ſolertia animalium p. 965.

5) Philoſtratus Athenienſis Hiſtoricus ſub Imp. Aureliano clarus, de quo Syncellus in Chronographia p. 384.

Philoſtrati Peripatetici mentio apud Macrobium lib. 1. Saturnal. c. 11. ſed legendum *Theophraſti*, ut pridem obſervarunt viri doctiſſimi.

In Gyraldi dialogo III. de hiſtoria Poetarum p. 143. & ex eo apud Voſſium de Poëtis Græcis p. 94. laudatur *Philoſtratus Athenienſis* qui Epaminondæ & Pelopidæ vitas literarum monumentis commendavit & qui Theſeida compoſuit. Sed ex Laërtii Xenophonte II. 59. legendum Πυθοστράτου vel potius Νικοστράτου, neque hic compoſuit vitam Epaminondæ & Pelopidæ ſed Xenophon hujus frater. Similiter Tzetzes ad Lycophronem non Philoſtrati librum de Cypro laudat, ut ſcribit Voſſius de Hiſt. Græcis, ſed Philoſtephani.

φιλόστρατος φάλιος in Varini Camertis Lexico, ubi de Polyxena agit, puto male excuſum eſſe pro φιλόστρατος ὁ φλάϊος. Videtur enim reſpicere Philoſtrati ſenioris Icones, in quibus de Polyxena in eam ſententiam differit p. 713. ſeq. edit. Morelli.

Fuit & 6) Philoſtratus Pellenenſis, quem cognitioni de ſupplicio Antiphonis Rhetoris præfuiſſe Athenis Olymp. XLII. teſtatur Plutarchus in vitis decem Rhetorum p. 833. Idem forte quem perſtringit Ariſtophanes equitibus, & cujus meminit Demoſthenes Orat. in Neæram.

7) Philoſtratus Epirotarum dux Anno U. C. 585. memorante Livio XLIII. 23.

8) Philoſtratus Athenienſis è tribu Oeënſi, pater Polemonis Philoſophi. Laërt. IV. 16.

9) Philoſtratus Rhodius Athleta circa Olymp. CLXXXVIII. Pauſan. Eliacis prioribus p. 432.

10) Philoſtratus quem ebrium Sinueſſæ in Campania per gradus delapſum ridet Martialis XI. 83.

11) Philoſtratus in Inſcriptione * Veteri obſervata Meurſio:

L. CO-

* Apud Graterum p. DCCCCLXIX. 13.

dris tribus Peripateticis, Craſſi præceptore, & Ægæo atque Damaſceno dixi lib. III. cap. XI. de aliis Alexandris qui Græce ſcripſerunt, cap. VIII. §. ult. ejusdem libri. Fuit & circa A. C. 1330. Peripateticus quidam Alexander de S. Elpidio, Italus qui in libros quosdam Ariſtotelis latine eſt commentatus, quemq; cum Aphrodiſeo confundi a nonnullis notat Jonſius p. 352. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. De illo Alexandro videndus Poſſevinus in Apparatu Sacro.

II. SCRIPTA e) ALEXANDRI APHRODISIENSIS EDITA.

1. *Περὶ εἱμαρμένης* f) *καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν.* Ad Imperatores Severum & Antoninum Caracallam *de fato, deque eo quod in noſtra poteſtate eſt,* ex mente Ariſtotelis; *liber* eximius, e quo prolixum locum, quo fatum impugnatur, adducit Euſebius VI. 9. de præparat. Evangel. Pleraque breviter repetit iisdem fere verbis Aphrodiſeus ipſe poſtremis capitibus libri poſterioris de anima. Apud Euſebium quidem male Vigerus verba *ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης* vertit *in libris iis quos de fato edidit*, parum quoq; accurate omittit inſigne elogium quod Aphrodiſeo ibi tribuit Euſebius, vocans eum *ἄνδρα εὖ μάλα διαφανῆ ἐν τοῖς κατὰ φιλοσοφίαν λόγοις.* Hoc libro Alexander videtur Severi Imp. animum (ut ſuſpicatur Joh. Picus pag. 282. Opp.) a ſuperſtitione Aſtrologica revocare voluiſſe. Cæterum non ſatisfecit noſter olim Hierocli, qui in libro ſuo de fato & providentia inter alios Alexandrum oppugnavit, teſte Photio Cod. 214. Cardanus quoque in libro de ſcriptis propriis ait *Ciceronem de fato ornatius quam verius, Aphrodiſeum male, Pomponatium tenuiter, neminem ſufficienter ſcripſiſſe. Græce* prodiit (ſine capitum diſtinctione) edente Victore Trincavello Medico, Venetiis 1534. fol. ex Aldi officina, ad calcem commentariorum Themiſtii, quibus libros duos Alexandri Aphrodiſ. de anima adjunxit Trincavellus, in Epiſtola ad Caſparem Con-

I tarenum

e) In hoc Catalogo videbis me non pauca addidiſſe laudatisſimæ Philippi Labbei induſtriæ, qui in conſpectu Ariſtotelis & Platonis Græcorum Interpretum typis editorum Pariſiis 1657. 4. vulgato, p. 3. & 4. Aphrodiſei ſcripta edita recenſet.

f) Fragmentum Alexandri de eodem argumento adhuc ineditum Græce habere ſe teſtatus eſt Thomas Galeus V. C. notis ad Salluſtium de Diis c. 9. Vide & lib. 1. Alexandri quæſtionum & ſolutionum cap. 4.

Digitized by Google

tarenum obſervans Alexandrum hunc eſſe quem Themiſtius ſæpisſime ſectetur & imitetur. Biennio poſt itidem Venetiis A. 1536. ſed minus nitido typorum charactere hunc de fato librum ſubjecit Trincavellus libris quatuor quæſtionum Alexandri Aphrod. in fol. editis, & Petro Daneſio inſcriptis, cujus ſtudium in emendandis illis celebrat. Promittit titulus etiam Metaphraſin ex Damaſcio in primum librum de cœlo & mundo, Epitomen per modum commentarii in quatuor primos & octavum Phyſices libros, Theophraſti librum de ſenſu & Priſcani Lydi Metaphraſin in libros Theophraſti de ſenſu & phantaſia: Sed in volumine ipſo fruſtra illa quæſivi, licet plura illius editionis exempla viderim. Ab eo tempore recenſitus & emendatius editus Græce ſeparatim eſt liber de fato a Joh. Caſelio, Roſtoch. 1588. 4.

Latine vertit *Hieronymus Bagolinus*, qui diviſit in capita unde viginti, & libris quatuor quæſtionum Alexandri ſubjecit. Venet. 1541. apud Hieron Scotum fol. atque inde 1549. 1555. 1559.

Hugonis Grotii interpretatio extat in Philoſophorum ſententiis de fato a magno illo viro collectis partim, partim de Græco verſis Pariſ. 1648 4. & Amſterd. 1648. 12. teſtaturque Grotius ſe ad verſionem ſuam concinnandam Græca & cum Euſebio & cum MSto Codice contuliſſe. Extant etiam in ejus Operibus Theolog. T. 3. p. 409.

Denique *Græce & Latine* cum nova verſione prodiit hic Alexandri liber in ſectiones tributus 39. neſcio quo editore, Londini 1688. 8. addito ad calcem, Ammonii loco ejusdem argumenti ex commentario ejus in Ariſtotelem περὶ ἑρμηνείας.

2. Ὑπόμνημα ſive Commentarius *in primum priorum Analyticorum* Ariſtotelis, *Græce* Venet. 1489. apud Aldum, fol. & Venetiis 1520. atque 1536. fol. cum Philopono & Magentino in prima Analytica, & Anonymi tractatu de Syllogiſmo, tum Florentiæ A. 1521. 4. cum Alexandri Commentariis in Elenchos Sophiſticos. *Latine* interprete *Johanne Bernardo Feliciano*, qui verſionem ſuam Diogeni Hurtado Mendozæ inſcripſit. Venet. 1542. 1546. & 1560. fol.

3. Commentarius *in VIII. Topicorum libros*, quos a Marco Muſuro recognitos *Græce* edidit & Alberto Pio Carporum Principi dedicavit Aldus, teſtatus ſe Franciſci Victorii Bergomatis commen-

mentarios Græcos in eadem Topica addere voluiſſe, ni ſubito incendio Victorii in Ariſtotelem, Platonem & Galenum aliosque Medicos ſcripta conflagraſſent. Prodiere Venetiis 1514. & 1526. fol. *Latine* interprete *Guilelmo Dorotheo* Veneto, ibid. 1524. 1541. 1554. Pariſ. 1542. fol. & ex accurratiore verſione *Joannis Baptiſtæ Raſarii* Novarienſis, Medici Venet. A. 1563. fol. apud Hieron. Scotum (licet hæc editio nomen Raſarii præfixum non habet) & 1573. fol. Librum *tertium* vertit quoque *Petrus Gerardius* Burgenſis, Florent. 1569 fol. & *ſeptimum* elegantisſimus *Muretus*, cujus interpretatio dicata L. Memmio Fremioto Patritio Divionenſi, poſt auctoris fata vidit lucem Ingolſtad. 1602, 8 cum Mureti notis in Ethica & Oeconomica Ariſtotelis, Platonis 1. & 2. de Rep. atque Xenophontis Cyropædiam & anabaſin, notisque & variis lectionibus (Jacobi Gretſeri ut ſuſpicor) in Codinum de officiis Palatii CPolitani. Σφάλματα γραφικὰ quandoque in Codicibus Ariſtotelis emendat Alexander ut lib. V. p. 190. & ex variis lectionibus g) dijudicat quæ probabilior ipſi videtur, ut lib. VIII. pag. 272. Alexandro Aphrodiſienſi hunc commentarium diſerte tribuit etiam Suidas, verba quædam ex illo (quod ſæpius alibi nomine ejus disſimulato facit) allegans in διεξοδικός. Neque audiendus Franciſcus Patricius qui ad longe juniorem auctorem refert. Quod attinet ad duplicem Patricii objectionem quæ ex libro quinto petitur, reſpondendum *quinque voces* ſive prædicabilia non a Porphyrio primum reperta ſed jam in Topicis, ut Vivi etiam 3. de corrupt. art. pulchre notatum eſt, ab Ariſtotele tradi. *Angelorum* vero vocabulum quo p. 186. Alexander utitur pro bonis ſpiritibus, occurit etiam apud Ariſtidem (Aphrodienſi antiquiorem) tum apud Porphyrium, Simplicium, Heroclem, Schol. Hermogenis p. 8. (& 11. ubi δαιμόνων ἀγγελικῶν mentio) Capellam, aliosque. Animas vero immortales eo loco ſcribit, exempli cauſa hanc aliorum ſententiam referens, non propriam exponens. Librum primum & ſextum extare Arabice refert Herbelotus Bibl. Oriental. p. 966.

I 2 4.) Com-

g) Idem etiam in aliis commentariis facit, ut in 1. Analytic p. 9. 79. in Sophiſt. Elench. p. 7. b. 35. b. in Metaphyſ. p. 21. 26. 33. 76. 81. 224. de ſenſu pag. 109. 120. b. 123. b. &c.

Digitized by Google

4. Commentaria ſive *ἀποσημειώσεις in Elenchos Sophiſticos*, primus *Græce* edidit Hercules Gyrlandus, ad Hieronymum Canoſium Abbatem, Venetiis apud Aldum 1520. fol. Additæ ad calcem Variæ lect. e quatuor Codicibus. Mox recuſum hoc opus Florentiæ una cum commentariis jam memoratis in 1. Analyticor. Florentiæ A. 1521. 4. *Latinæ* verſiones mihi innotuerunt tres, prima *Guilelmi Dorothei* Veneti, quæ poſt editionem Venetam Marco Mauroceno Senatori Veneto inſcriptam, ex *Johannis Nabaſenenſis* recognitione lucem vidit Pariſ. apud Simonem Colineum 1542. fol. Altera melior *Joh. Baptiſtæ Raſarii*, ad Matth. Donatum Aloyſii F. Venetiis apud Ludovicum Avancinum A. 1557. fol. Tertia *Gaſpardi Marcelli*, ibid. 1559. fol. Paſſim innuit Alexander alios ante ſe eosdem Ariſtotelis libros expoſuiſſe, quorum ſententias expendit. Ex his nominat Galenum p. 8. b. Miratus ſum quod p. 17. b. legi: *εἰσὶ γὰρ τινα ἀρχὴν μὲν ἔχοντα, μὴ γεγονότα δὲ καθ' ἕλληνας, ὡς τὰ οὐράνια καὶ θεῖα σώματα*. Numquid verba *καθ' ἕλληνας* ſunt ab aliena manu? ita certe mihi videntur. Diſtinctionis in libros duos nullum eſt in Alexandro veſtigium p. 38. b.

5. Commentarii *in libros XII. Metaphyſicorum*, latine tantum hactenus prodierunt ex verſione *Joh. Geneſii Sepulvedæ* Cordubenſis, ad Clementem VII. Pontificem Max. Romæ 1527. Pariſ. 1536. Venetiis 1544. & 1561. fol. Uſus eſt Sepulveda, ut in Epiſtola libro ſexto præmiſſa teſtatur, Codicibus quatuor, in quibus præfatio operi præmiſſa defuit, quam e Codice alio MS. Græce & Latine dedit Antonius Poſſevinus Libro XII. Bibl. Selectæ c. 29. Deſideratur quoque extrema pars in librum X. *Cæterum ejusdem Aphrodiſei ſive Scholia ſive Paraphraſis Græca MSta in XIII. & XIV. librum Metaphyſices Ariſtotelis, nondum quod ſciam prodiit in lucem, quamvis earum exempla tum apud Petrum Fonſecam noſtrum, tum apud Fredericum Pendaſium publicum Philoſophiæ in Gymnaſio Bononienſi profeſſorem, cui probata ſunt, quique in exemplari quædam emendavit, quæ extant apud me.* Hæc Poſſevinus loco laudato T. 2. p. 74. Quamvis vero idem cap. 25. ſcholia iſta Aphrodiſei dictionem & ſtylum ſapere contendit, quæ manu exarata fuere etiam in aliis Bibliothecis, ut in illa Ioh. Vincentii Pinelli teſte Andrea Schotto in Vita Ariſtotelis p. 160. tamen Commentaria hæc in Metaphyſicorum libros *Alexandro*

dro Ægeo vel alteri cuicunque, aut *Michaële Epheſio*, tribuere maluerunt Franciſcus Patricius & Antonius Scaynus. Sed Alexandro Aphrodiſienſi tribuuntur etiam a Syriano, qui ſæpe illa allegat & ab Averroë. Theologiam Aleskenderi Al Afrodis quam Arabice extare teſtatur Herbelottus in Bibl. Orientali p. 966. ſuſpicor eſſe hos in Metaphyſica Commentarios.

6. *Ὑπόμνημα εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν*, *Commentarius in librum Ariſtotelis de ſenſu & iis quæ ſub ſenſum cadunt.* Meminit Aphrodiſeus ipſe lib. I. de anima p. 133. *ἐπὶ πλέον δ᾽ εἴρηται περὶ τούτων (ὀσφραντῶν) ἐν τῷ περὶ αἰσθητῶν καὶ αἰσθήσεων.* & lib. I. quæſtionum & ſolutionum cap. 2. *ἄμεινον δ᾽ ἐτέτακται τοῦτο τὸ πρόβλημα* (de coloribus) *ἐν τῷ ἐπιγεγραμμένῳ λέξεων τινῶν ἐκ τοῦ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητοῦ ἐξήγησις καὶ ἐπιδρομή.* Lucem vidit *Græce* ad calcem Simplicii in libros de anima, ſubjectis Michaëlis Epheſii in Ariſtotelis quæ vulgo vocant parva naturalia ſcholiis. Venet. apud Aldum 1527. fol. Præmittitur Franciſci Aſulani Epiſtola ad Alexandrum Campegium, Bononis Epiſcopum deſignatum. *Latine* Alexandri commentarium una cum Michaelis Epheſii quæ dixi ſcholiis convertit ediditque *Lucillus Philalthæus*, Venetiis apud Hieron. Scotum, 1544. 1549. 1559. ejusque hæredes 1573. fol. Ex iis qui ante Aphrodiſeum in librum eundem ſcripſere laudatur p. 94. edit Græcæ *Aſpaſius.*

7. *Ὑπόμνημα εἰς τὰ Μετεωρολογικά*, *in quatuor libros Ariſtotelis de Meteoris Commentarius*, *Græce* editus a Franciſco Aſulano una cum libro de miſtione & Joh. Philoponi commentariis ad libros de generatione & interitu. Venet. 1527. fol. *Latine* vertit *Alexander Piccolomineus*, Venet. 1540. 1548. 1573. 1561. fol. *Johannes* item *Camotius*, Venet. 1556. fol. Aphrodiſienſem auctorem agnoſcere negat G. Voſſius libro de ſectis c. 17. §. 17. & ante eum Petrus Victorius XXV. 22. Var. Lect. Andreas Schottus in Vita Ariſtotelis p. 157. & Franciſcus Patricius T. I. diſcuſſ. Peripatet. p. 32. his uſus argumentis, quod lib. 3. dubitationum & ſolutionum cap. 10. & 14 atque in Olympiodoro ad libros Meteorologicos quædam ex Alexandri Aphrod. commentario allegantur quæ in his non occurrunt: tum quod

I 3 auctor

auctor hujus commentarii *b*) præceptorem ſuum laudat Soſigenem, qui Julii Cæſaris tempore clarus fuerit, adeoque non potuerit eſſe Aphrodiſei præceptor, ſed Alexandri forte Ægæi itidem Peripatetici. De Soſigene inprimis res manifeſta eſſet, ni forte fuerit aliquis Peripateticus Soſigenes junior, & Soſigenem præceptorem citat etiam Alexander ad Metaphyſica p. 239. & 325. Alexandri in Meteorologica commentarios laudat præter Olympiodorum & Philoponum Nicephorus Chumnus in Epiſtola ad Theodorum Protoveſtiarium quam edidit Joannes Boivinus V. C. notis ad Nicephori Gregoræ Hiſt. p. 755.

8. Περὶ μίξεως, *de miſtione* & temperatione corporum liber, quo Stoicorum præcipue ſententiam de penetratione corporum & DEO mundi anima refellit, *Græce* editus ad calcem commentariorum Alexandri in libros Meteorologicos de quibus jam dixi, Venet. 1527. fol. apud Aldum, *Latine* vero interprete *Angelo Caninio*, ad calcem quæſtionum naturalium & librorum de anima Venet. 1555. 1559. fol. apud Hieron. Scotum. Verterat & *Jacobus Schegkius* Tubingæ 1540. 8. apud Morhardum. Si Geſnerum audimus, in Vaticana Bibl. extat etiam Aphrodiſei liber περὶ κράσεως καὶ αὐξήσεως ab illo περὶ μίξεως diverſus, ac nondum editus. Conferenda etiam quæ ad librum IV. Meteorolog. & de ſenſu p. 104 b. ſeq. & in Quæſtionum ac ſolut. lib. 3. c. 14. Alexander diſputat.

9. Περὶ ψυχῆς, *libri duo de anima*, non liber primus & ſecundus ejusdem operis, ſed ut legenti apparebit duo diverſi libri ejusdem argumenti, niſi quod libro poſteriori *i*) diſſertationes lucu-

b) Alex. ad lib. 3. Meteorolog. p. 116. Ἀλλ᾽ ὅτι μὲν αἱ τοιαῦται δόξαι περὶ τῆς ἅλω ψευδεῖς, ἱκανῶς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Σωσιγένης ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ τῆς ὄψεως ἔδειξεν. Philoponus libro 2. ad lib. 1. priorum Analyt. p. 33. b. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ φιλοσόφου ἐξηγητὴς ἔν τινι μονοβίβλῳ καὶ τὸν αὐτοῦ διδάσκαλον Σωσιγένην ταύτης εἶναι τῆς δόξης, ὡς ὅτι τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον συνάγει ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης.

i) Ex hoc libro ſecundo (maxime p. 144. ſeq. edit. Græcæ) petitum breve ſcriptum latine ſub titulo: *Alexandri Aphrodiſei de intellectu*, occurrens in opere ſeptiſegmentato quod Alexander Achillinus edidit Bononiæ 1501. 1516. fol. & præter libellum iſtum (ex Arabico ut videtur verſum & Pariſiis etiam A. 1520. 8. excuſum in quo *Iſaac* quidem allegatur) complectitur Ariſtoteli tributum ſecretum ſecretorum, 2. de ſignis tempeſtatum 3. de muneribus, Averrois de animæ beatitudine, Alexandrum de mirabilibus Indiæ & Alexandrum Achillinum de univerſalibus. Cæterum Alexandri Aphrodiſienſis ſcripta Arabibus etiam non ignota fuiſſe, vel ex Averroë patet.

Digitized by Google

luculentæ de aliis etiam rebus variis anneĉtuntur, ut de natura quatuor elementorum, de viſu & luce, *k*) quid ſit ſecundum Ariſtotelem quod tanquam bonum maxime homo appetat ac deſideret: de indiſſolubili nexu ac vinculo virtutum, de Jure naturæ ὅτι φύσει τὸ δίκαιον, & diſſertatio *l*) quæ argumentis duodequadraginta contra Stoicos probat virtutem non ſufficere ad beatitatem. Item quod fœmina a mari ſpecie non differat: & denique de libero arbitrio, fortuna, & fato ex Ariſtotelis ſententia, eandem fere in ſententiam ut peculiari libro quem hac de re ab Aphrodiſeo editum, paullo ante monui. Neſcio ſcripſeritne etiam Aphrodiſeus diſtinĉtum ab his ὑπόμνημα ſive commentarium in libros Ariſtotelis de anima, quem allegat libro I. dubitationum & ſolution. c. II. ubi aliquid ex libro primo Philoſophi περὶ ψυχῆς afferens addit: ὡς εἴρηταί μοι ἐν τῷ εἰς ἐκεῖνο ὑπομνήματι. Etiam in librum VI. Metaphyſicor. p. 223. *Principia Geometriæ Aſtronomiæ principiis exactiora ſunt, quanquam hujus ſubjectum Geometriæ materia longe præferatur, ut dictum eſt a nobis in libro de anima.* Cæterum duo illi quos dixi libri lecti etiam Avenroi, *Græce* prodierunt ad calcem Operum Themiſtii, ſubjunĉto libro Alexandri de fato. Venetiis, editore Victore Trincavello, 1534. fol. ex officina Aldi. Librum primum *Latine* interpretatus eſt *Hieronymus Donatus* Patricius Venetus, Venet. 1502. 1514. fol. & 1538. 8. Baſil. 1535. 8. atque Pariſiis ad calcem Themiſtii 1528. fol. Alterum librum vertit *Angelus Caninius* Anglarienſis, cujus interpretatio cum priore libro per Donatum verſo, prodiit latine ad calcem quæſtionum naturalium Venet. 1555. 1559. fol. apud Hieronymum Scotum, addito libro Alexandri de miſtione.

(10.

k) Videtur hanc diſſ. reſpicere Alexander 3. Meteorolog. p. 115. ἐδείχθη ἐν τοῖς περὶ ψ. πῶς ὁρῶμεν.

l) Hanc Fridericus Sylburgius Francof. 1584. 4. in luculenta ſua operum Ariſtotelis editione ac calcem Ethicorum magnorum & Eudemiorum Græce edidit tanquam peculiare ſcriptum hoc titulo: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιέως, ὅτι οὐκ αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν. Subjecta etiam Ariſtotelis & Xenophontis Ethicis Politicis & Oeconomicis Græce excuſis Baſileæ apud Joannem Walderum ſine temporis nota, in 8. Cæterum tota illa diſputatio parum abfuit a logomachia, ut patet ex his Senecæ Epiſt. IX. *Se contentus eſt ſapiens ad beate vivendum, non ad vivendum.*

Digitized by Google

10. φυσικῶν σχολίων ἀποριῶν καὶ λύσεων βιβλία δ', *Phyſicorum ſcholiorum per dubitationes, & ſolutiones* ad varia Ariſtotelis loca *libri quatuor*. Politianus *quæſtiones naturales* vocat, de his enim non de problematibus intelligenda hæc ejus verba Capite 1. Miſcell. *Quod & Alexander Aphrodiſieus Peripateticorum omnium etiam ab Averrhoë laudatiſſimus, in egregie ſubtilibus illis naturalium quæſtionum libris oſtendit, quos a ſe lectos divus Hieronymus gloriatur*. S. Hieronymi verba ſunt 1. in Rufin. *Revolve Ariſtotelem & Alexandrum Ariſtotelis volumina differentem, & quanta ambiguorum ſit copia, eorum lectione cognoſces.* Quanquam in his ambiguorum eſt mentio, tamen commentarios potius cæteros Alexandri in Ariſtotelem, quam illos quæſtionum libros innuere his verbis Hieronymus videtur, quibus non raro Alexander de brevitate obſcuritate & ambiguitate verborum Ariſtotelis conqueritur. Quatuor iſti libri quæſtionum Græce primum editi ſunt ab Victore Trincavello, Venet. 1536. fol. atque additus liber de fato, de quo jam ſupra dixi. Latine vertit *Hieronymus Bagolinus* Veronenſis cum filio *Johanne Baptiſta*, inſcripſitque quæſtiones naturales & Morales. Venet. 1541. 1549. 1555. 1559. 1563. fol. adjuncto vel libro de fato, vel duobus de anima libris. Extat & Latina interpretatio *Gentiani Herveti* Baſil. 1548. 8. apud Jo. Oporinum. *Quæſtiones Alexandri Aphrodiſei naturales, de anima, Morales: ſive difficilium dubitationum & ſolutionum libri IV. nunc primum in lucem editi.* Quod additur tunc primum in lucem editos, niſi de Herveti verſione intelligas, id refellunt quæ diximus. Græca parum vel accurate vel nitide excuſa ſunt, unde Jo. Baptiſta Bagolinus in Epiſtola ad Vincentium Modium: *Alexander optime noſti quam corruptus Græce circumferretur, admirabilis auctor in Philoſophia, miſerabilem in modum mendoſus. Sed ut ſcis veteribus adhibitis manuſcriptis exemplaribus Græcis multo melioribus, locis collatis vel in Alexandro ipſo, vel Themiſtio, Johanne Grammatico, Simplicio, Ariſtotele plurimum, mea ſumma induſtria, doctis conſulendis, & te, inprimis, Vincenti, effeci, ut plurimis in locis antea obſcurum nunc clarum fecerim Alexandrum, quantum ejus propria brevitas, obſcura & conciſa quædam oratio hactenus a me fieri dilucidior potuit.*

11. ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν προβλημάτων βιβλία β' *Problematum Medicorum & naturalium libri duo*, lectu digni, ſed qui alium ut videtur

Digitized by Google

detur Alexandrum quam Aphrodiſienſem noſtrum auctorem habent. Medicorum & Philoſophorum ſententias ſubinde conſulit, ut lib. 1. problem. 99. & 141. ipſeque auctor Medicus videtur, tum propter Medicæ artis elogium, quod libro ſecundo præmittitur, tum quod lib. 2. problem. 11. ut Medicus ait προσφερόμενα τὰ βοηθήματα, & præterea totum opus virum indicat Medicæ artis peritiorem: præterea & libros ſuos allegoriarum in confictas de Diis narrationes laudat lib. 1. problem. 87. Itaque Theodorus Gaza qui juſſu Nicolai V. Pontificis primus illa latine vertit, *Alexandri*, inquit, *illius hæc viri fæcunda ſapientia præditi & veri atque germani opinionum Ariſtotelis ſpeculatoris, nullo pacto equidem credere poſſum. Nam & doctrina auctoris illius cum in pleriſque aliis, tum in iis quæ de animo m) iſthæc differunt problemata, omnino deſiderantur, & ab elocutione illius adeo longe hæc diſſonant, ut facile quiſque lectione veterum literarum Græcarum exercitatus intelligere poſſit, non id opus ad Alexandrum Aphrodiſeum ſed ad aliquem multo recentiorem auctorem referri opertere.* Non defuere igitur qui auctorem eſſe ſuſpicarentur *Alexandrum Trallianum* Medicum, Juſtiniani Imp. ætate clarum, de cujus ſcriptis infra lib. VI. dicendi locus dabitur. Ità viſum veriſimile Hieronymo Mercuriali lib. 1. c. 11. & 22. Var. lect. & lib. 1. artis Gymnaſticæ c. 11. atque Thomæ Gatakero pag. 424. Adverſar. & ad M. Antoninum p. 34. Fuere & alii Alexandri Medici, ut Laodicenſis ille Aſclepiadeus, cognomento Philalethes, de quo dixi lib. 3. c. 8. §. ult. Alexander item Medicus, Luciani æqualis, qui ejus meminit lib. de morte Peregrini p. 305. Theophylactus Simocatta in extremo ſuorum problematum, inter ἀπορίων φυσικῶν ſcriptores etiam Alexandrum laudat. Prodierunt *Græce* problemata Alexandri a Friderico Sylburgio recenſita & caſtigata in præclara quam adornavit Ariſtotelis editione, Francof. apud Wechel. 1585. 8. adjunctis Ariſtotelis & Caſſii problematis, de quibus dixi lib. 3. c. 6. §. 25. &. 38. Teſtatur Sylburgius ſe præter editionem Venetam Camotii atque Pariſienſem Conradi Neobarii, minore forma Jacobi Tuſſani auſpiciis A. 1541. publicatam, uſum eſſe libro amici, in quo plurimorum locorum correctiones, quædam hiantia & mutila e vetere Italicæ

m) Confer quæ dixi ſupra §. 1. hujus capitis.

licæ cujusdam Bibl. Codice expleta erant & interpolata. In *Latinâ* verſione *Theodori Gazæ*, præfatio libri ſecundi, & unum hinc inde alterumque problema vel alio ordine ponitur vel omittitur, vicisſim liber ſecundus longe pluribus problematis eſt auctior, nam cum Græca editio libro priore CLII. poſteriore LXXVI. abſolvatur, in Gazæ verſione liber primus habet problemata CXLVII. ſecundus CXXX. in quibus omnia quæ poſt ſeptuageſimum ſecundum ſequuntur in Græco deſiderantur. Sæpius excuſa eſt Gazæ verſio cum problematis Ariſtotelis ab eodem translatis, ut Venetiis 1501. 1524. 1552. fol. & cum copioſo indice Baſil. apud Andream Cratandrum 1537. fol. Etiam in editionibus operum Ariſtotelis Latinis quæ Averrois commentarios junctos habent, ut Venet. 1560. 8. Tomo nono. Poſt Gazam vertit *Georgius Valla*, Placentinus cujus verſio lucem vidit Venet. 1488. 1519. fol. Librum priorem etiam *Angelus Politianus*, cujus interpretationem poſt ejus fata inventam in lucem Petrus Crinitus edidit & Johanni Franciſco Pico Mirandulano Principi dicavit, inter Politiani Opera Florent. 1497. fol. recuſa Venet. 1498. fol. & Lugd. apud Gryphium 1537. 8. &c. Hæc verſio problemata CLI. & alio ſubinde quam cæteræ editiones ordine, atque in illis duo vel tria etiam poſterioris libri exhibet. Ab his omnibus differt *Georgii Merulæ* interpretatio, qui non in duos libros ſed in ſectiones quinque diviſit, quarum ſecundam inſcribit Medicinalium & naturalium ambiguitatum, tertiam de quadrupedibus, cæteras reliquit ἀνεπιγράφους: problemata plura etiam numero, nimirum CCCL. exhibet, adſperſis paſſim ſcholiis & teſtimoniis aliorum auctorum. Pariſ. 1520. fol. cum Petri de Apono commentariis in Ariſtotelis problemata.

12. *Libellus de febribus* ad Apollonium Medicum, ejusdem ut videtur, cujus problemata ſunt auctoris. Græce extat MS. in Bibliotheca Cæſarea, teſte Lambecio, hac inſcriptione: Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιέως ἰατροῦ περὶ πυρετῶν, πρὸς Ἀπολλώνιον. Incipit: ἤτησας ἡμᾶς, Ἀσκληπιαδῶν ἄριστε Ἀπολλώνιε, περὶ πυρετῶν σοι τοσαῦτα διὰ γραφῆς παραδοῦναι, ὅσα σχεδὸν παρ᾽ ἡμῖν φοιτῶντι διὰ γλώττης παρεδηλώσαμεν, ἵν᾽ ὥσπερ &c. Hactenus Latine tantum prodiit *Georgio Valla* interprete, primum quidem in volumine excuſ. Venetiis A. 1489. fol. & non usque quaque obvio, quo hæc ſcripta Veterum

Digitized by Google

rum ex Vallæ verſione exhibentur: *Nicephori* Blemmidæ *Logica, Euclidis lib.* 14. *elementorum, Hypſiclis Anaphoricus, Nicephorus de Aſtrolabio, Ariſtarchi de magnitudinibus & diſtantia Solis & Lunæ. Timæus de Mundo. Cleonidæ* (hæc eſt quam ad Euclidem alii referunt) *Muſica. Euſebius de Theologicis ambiguitatibus. Cleomedes. Athenagoras de reſurrectione. Ariſtotelis de Cœlo, Magna Moralia. Poetica: Rhazis de peſte. Galenus de inæquali diſtemperantia, De bono corporis habitu, de confirmatione corporis humani, de præſagitura, de præſagio, de ſuccidaneis. Alexander Aphrodiſeus de cauſis febrium. Pſellus de victu humano.* In ſyntagmate quidem ſcriptorum veterum Græcorum Arabum & Latinorum de febribus Venet. A. 1576. fol. quod miror, omiſſus eſt iſte Alexandri de febribus libellus, in capita undecim diſtributus, & naturam genera differentias & cauſas febrium ſuccincte perſequens: at lucem vidit etiam Genevæ ſive Coloniæ Allobrogum 1612. & ſeparatim Baſil. 1542. 8. apud Robertum Winter, atque in Symphoriani Campegii libro poſteriore de claris Medicinæ ſcriptoribus Lugd. 1506. 8. Fallit doctiſſimus Tiraquellus qui capite XXXI. de Nobilitate pag. 298. Alexandri Aphrodiſei *libros de febribus* hodie habere nos affirmat. *In catalogo cujusdam bibliopolii*, inquit Geſnerus, *Alexandri Aphrodiſei* practica *nominatur, quod nomen ipſius libro de febribus ab imperito aliquo impoſitum ſuſpicor, cum & alii quidam barbari ſcriptores ſua ſcripta de febribus practicas appellent. Hoc autem Aphrodiſei opus non actum curandi febres, ſed earum naturæ ſpeculationem continet.*

13. Idem præclarus Vir Conradus Geſnerus in partitionibus Rhetoricis titulo 2. Aphrodiſeo tribuit Commentarium ſive ſcholia Græca in libros tres Rhetorices Ariſtotelis, quæ initio mutila ſine auctoris nomine prodierint Græce Pariſ. per Conradum Neoburium 1538. minoris folii forma. Sed longe juniorem illa & Chriſtianum auctorem agnoſcunt, ut notare me memini ſupra lib. III. c. 6. §. 6. Quanquam Aphrodiſeum etiam in libros Ariſtotelis Rhetoricos ſcripſiſſe inficiari nolim, Arabicam enim commentarii Alexandri in Rhetorica verſionem ab Iſaaco benHomin concinnatam memorat Herbelotus Bibl. Oriental. p. 970.

Libros duos de figuris ſenſus & dictionis inter ſcripta Aphrodiſei idem Geſnerus male refert, cum ſint Alexandri Rhetoris, Nu-

 menii

Digitized by Google

menii F. ut ex Julio Rufiniano pulchre obſervavit Laurentius Normannus, Upſaliæ ſuæ nuper decus. Dixi de illis infra in Rhetoribus. Alexandrum Aphrodiſeum ſcriptoribus Muſices practicæ ac ſpeculativæ accenſet Poſſevinus XV. 6. Bibl. ſelectæ, ſed nihil ejus extat hoc argumento, quod ſciam.

III. Scripta Alexandri Aphrodiſei deperdita, vel quæ inedita adhuc deliteſcere feruntur.

Ineditis præfixus Aſteriſcus.

1. *Commentarius in Ariſtotelis κατηγορίας.* Meminit Simplicius in Categ. & in 1. de Cœlo pag. 38. b. edit. Græcæ. & Alexander ipſe in Topic. VII. p. 225. atque in Elenchos Sophiſt. pag 13. b. & 58.

2. *In librum περὶ ἑρμηνείας.* Alexander in Metaphyſ. p. 319. *in libri de enunciatione lectione ſecunda declaratur.* Mentio & p. 14. in Elenchos Sophiſt. & apud Boëthium paſſim in ſuis ad eundem Ariſtotelis librum commentariis: inter alia p. 291. *Aſpaſius quoque & Alexander ſicut in alios Ariſtotelis libros, in hunc quoque commentarios ediderunt.*

3. *In librum ſecundum Analyticorum priorum.* Alexander ipſe in Sophiſticos Elenchos p 16. b. & clariſſime p. 20. Johannes Philoponus in 2. Analytic. prior p. 94. b. p. 108. b.

5. * *In libros Analyticorum poſteriorum.* Alexander ipſe ſub init. commentarii in Sophiſticos Elenchos: ἤδη φθάσαντες εἴπομεν ἐν οἷς τε περὶ τοῦ ἁπλῶς συλλογισμοῦ διελέγετο ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ἐν οἷς τὴν ἀποδεικτικὴν ἀπεδίδου μέθοδον. Et p. 31. b. ὡς ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ δέδεικται. Meminit & Philoponus III. 3. contra Proclum de Mundi æternitate. Extant Græce in Bibl. Vaticana teſte Gesnero. & Arabice adhuc ſupereſſe notat Hottingerus p 253. Analect. Hiſtorico Theolog: Etiam commentarium Alexandri in librum ſecundum poſteriorum Analyticorum una cum Euſtratio & Anonymo in eundem librum latine editum eſſe ſcribit Hendreichius in pandectis Brandenburgicis. Sed ſcribit præter rem.

Hos Alexandri commentarios (neſcio an omnes) latine vertiſſe ſe teſtatus eſt S. Hieronymus Epiſtola XXXII. ad Domnionem, cujus

cujus verba affert etiam Rufinus contra Hieronymum diſputans: *Fruſtra ergo Alexandri verti commentarios, nequidquam me doctus Magiſter, per εἰσαγωγὴν duxit in Logicam.* Idem Rufinus: *Sic tibi Alexandri tui commentarii profuere, ſic Porphyrii εἰσαγωγή?*

5. * *In libros Phyſica Acroaſeos.* Alexander in Sophiſticos Elench. p. 51. b. καὶ ὅσα ἄλλα αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ζ´ τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως εἴρηκεν, καὶ ἡμεῖς ταῦτα ἐξηγούμενοι τεθεωρήκαμεν. & p. 56. καὶ ἐν τοῖς εἰς τὰ Φυσικὰ ἡμετέροις εἰρήκαμεν θεωρήμασιν. Ad eadem remittit lectorem in lib. V. Metaphyſ. p. 165. & in lib. XI. p. 364. 389. & ad IV. Meteorolog. p. 128. b. ὡς ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει ἐδείχθη. Cæterum accenſeo hos in Phyſica commentarios libris Alexandri deperditis, licet Græce illa in neſcio qua Veneta Bibliotheca ſupereſſe ſcripſit Geſnerus, Arabice Hottingerus pag. 254. Analector.

6.&7. *In libros Ariſtotelis de animâ, & Rhetoricos.* Vide ſupra in recenſione editorum Aphrodiſei ſcriptorum, num. 9. & 13.

8. * ὑπόμνημα *in libros de generatione & corruptione.* Meminit Alexander ipſe libro 2. dubitationum & ſolutionum cap. 22. & Arabice exſtare Hottingerus loco laudato auctor eſt.

9. * *In libros de cælo.* Etiam in hos ſcripſiſſe Aphrodiſeum vel e Simplicio ſatis conſtat. Et meminit Philoponus VI. 27. adverſus Proclum. Atque Alexander ipſe in 1. Meteorolog. p. 76. & in XII. Metaphyſ. p. 391. Sed & Arabice extare Hottingerus loco jam memorato ſcripſit.

10. Μονόβιβλος, cujus meminit Philoponus in 1. Analytic. prior. loco quem adduxi paullo ante in nota ad catalogum editorum Alexandri ſcriptorum, num. 7.

11. * *Diſputatio de virtutibus*, ἐπιδρομὴ πόθεν ἡ τῶν ἀρετῶν εὕρεσις καὶ σύστασις. Exſtat Lambecio teſte manu exarata Græce in Codice Cæſareo Philoſophico CCCXI. & paginas viginti duas circiter in quarto implens, incipit: ἐπεὶ ἡ εὐδαιμονία τοῖς ἀνθρώποις σκοπός, καὶ δεῖ πάντα πράττειν ὅπως ταύτην κτησαίμεθα ὡς τέλος τε καὶ μέγιστον τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, ἀδύνατον δὲ &c.

12. Πρὸς Ζηνόβιον τὸν Ἐπικούρειον. *Adverſus Zenobium Epicureum*, Simplicius in Phyſica Ariſtotelis p. 113. b.

13. Περὶ δαιμόνων λόγος. *Liber de Dæmonibus.* Michael Epheſius p. 148. in Ariſtotelem de divinatione per ſomnium: πῶς δὲ κινεῖται καὶ σχηματίζεται

Digitized by Google

τίζεται (τὰ εἴδωλα) εἴρηται Ἀλεξάνδρῳ ἐν τῷ περὶ δαιμόνων λόγῳ. Thomas Galeus V. C. notis ad Jamblichum de Myſteriis Ægypt. p. 204. *Si extarent quæ Poſidonius fertur conſignaſſe litteris de Dæmonibus & Heroibus, aut quæ περὶ δαιμόνων ſcripſit Alexander Aphrodiſeus, quem in eo argumento Michael Epheſius ubi de divinitione agit, nec non Camotius collaudant, certiora de his comperiremus.*

14. *De lapidum natura & viribus.* Michael Pſellus extremo libri de lapidibus, cum laudaſſet de hoc argumento Anaxagoram, Empedoclem & Democritum, τῶν γὰρ, inquit, ὁ πολὺ πρὸ ἡμῶν ὁ ἐκ τῆς Ἀφροδισιάς Ἀλέξανδρος, ἄνθρωπος περὶ πάντων ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ τῶν ἀπορρήτων τῆς φύσεως προχειρότατος.

15. *Libri Allegoriarum in confictas de Diis narrationes*, quorum ſecundus allegatur in Alexandri problemate LXXXVII. libri primi, ὥσπερ μοι, inquit, δέδεικται κατὰ τὸ δεύτερον βιβλίον ἀλληγοριῶν τῶν εἰς Θεοὺς ἀναπλαττομένων πιθανῶν ἱστοριῶν. Sed incertum eſt num problemata illa Alexandrum Aphrodiſeum habeant auctorem. Ex eodem opere petita ſunt quæ de Pane. Endymione & Prometheo leguntur lib. 1. problemate CXXXIV. tum quæ de Baccho lib. 2. problem. LXXXIX. ex iis quæ ſola Gazæ verſio nobis ſervavit. Niſi diverſus ſit auctor, poſſint etiam ex hoc opere petita videri quæ diſputat Alexander in XII. Metaphyſ. p. 395. Aliud plane opus & alterius Alexandri eſt Θαυμασίων συναγωγή, de qua Photius Cod. CLXXXIX.

IV. INDEX SCRIPTORUM in univerſis quæ edita exſtant Aphrodiſei ſcriptis laudatorum, per otium a me concinnatus.

De anima uſus ſum editione Græca Venet. 1534. fol. In 1. *Analyticor.* Latina Venet. 1542. fol. In *Elenchos Sophiſticos* Græca Venet. 1520. fol. *De fato* allego ſectiones edit. Græcolatinæ Lond. 1658. 8. *De febribus* Latine Venet. 1488. fol. *De intellectu*, itidem Latine in opere ſeptiſegmentato, Bononiæ 1516. fol. In *Metaphyſica* edit. latina Pariſ. 1536. fol. In *Meteorologica* Græc. Venet. 1527. fol. *De Mixtione*, Græce ad calcem commentarii in Meteorol. *Problemata* ex edit. Græca Frid. Sylburgii, & ubi hæc deficit, Latina verſione Theodori Gazæ. *Quatuor quæſtionum libri*, Græce Venet.

Digitized by Google

Venet. 1536. fol. *De ſenſu & ſenſilibus* Græce Venet. 1527. fol. *In Topica* Græce Venet. 1513.

Academici. *de anima* p. 154.

Ælius. *Meteor.* p. 118.

Ægyptii. *Meteor.* p. 79. Ægyptiorum ſapientes. id. p. 395.

Æſchylus Hippocratis Chii diſcipulus. *Meteor*, p. 78. a. b. 79.

Æſculapii donum, ars Medica laudatur *Proœm. libri 2. problem.*

Æſopi fabula, de mari. *Meteor.* p. 95.

[Ἀγαθὸς nomen proprium Olympionicæ *Sophiſt. Elench.* p. 53.

Alcmæon Crotoniata. *Metaphyſ.* p. 19.

Alexander ſui ipſius meminit *Metaphyſ.* p. 227. 239. 261. 267. 273. 274. 276. 308. 362. inprimis p. 278. *Alexander gracilis, Philoſophus, albus, Aphrodiſeus.*

Anaxagoras Clazomenius. *Metaphyſ.* p. 12. 13. 14. 15. 16. 20. 21. 27. 28. 31. 41. 134. 135. 141. 144. 158. 159. 160. 235. 339. 359. 372. 373. 383. 384. 399. 400. *de mixtione* pag. 141. b. *de ſenſu* p. 105. b. *Meteor.* p. 73. 78. a. b. 79. b. 81. b. 85. b. 86. 106. b. 107. 111. b. 112. *de anima* p. 148.

In Phyſicis non contemnendus, fatum dixit inane eſſe nomen, *de fato* ſect. 2. *de anima* p. 161.

Anaximander. *Metaphyſ.* p. 20. 26. 27. 328. *Meteor.* p. 91. 93. b.

Anaximenes Mileſius. *Metaphyſ.* pag. 12. 20. 98. *Meteor.* pag. 106. b. 107. a. b.

Andronicus librum περὶ ἑρμηνείας negans Ariſtotelis eſſe refellitur 1. *Analytic.* p. 88. adde 233.

Antipatri ſyllogiſmi μονολήμματοι. *Topic.* p. 6. Antipatri diſcipulus Soſigenes. *de mixtione* p. 142.

Antiphontis ſententia de natura. *Metaphyſ.* p. 171. τετραγωνισμὸς κύκλου διὰ μηνίσκων. *Sophiſt. Elench.* p. 30. a. b.

Antiſthenes. *Topic.* p. 24. docebat ὅτι οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν. id. 39. 43. ubi refellitur *Metaphyſ.* p. 217. ſeq. 292.

Apollonius Medicus, cui liber inſcribitur de febribus.

Aratus. *Meteor.* p. 38. 103.

Οἱ ἀρχαῖοι *Meteor.* p. 115. 84. Platonici veteres *Metaphyſ.* p. 82. Pythagorici, *de anima* p. 140. Phyſici *Metaphyſ.* p. 72. *de ſenſu* p. 106.

Archelaus. *de mixtione* p. 141. b.

Archimedes Geometra. *Topic.* p. 49.

Archy-

Archytas, Metaphyſ. p. 290.
Ariſtarchi γραμματική. *Topic.* p. 39. Ariſtarchus Grammaticus. *Metaphyſ.* p. 228.
Ariſtippus Mathematicis diſciplinis detrahens *Metaphyſ.* p. 74.
Ariſtoteles, in libris περὶ τἀγαθοῦ *Metaphyſ.* p. 25. 26. 119. 386. 330. 349.
περὶ ἀποδείξεως *Metaphyſ.* p. 242. 270.
Ἐν τῷ περὶ ἰδίου λόγῳ *Topic.* pag. 246. reſpicit librum quartum Topicorum.
περὶ κινήσεως ſunt libri ultimi de Phyſica auſcultatione *de ſenſu* pag. 114. b.
Liber primus minor Metaphyſicorum Ariſtoteli non abjudicandus. *Metaphyſ.* p. 82. 55.
Liber quartus Meteorologicorum revera eſt de generatione & corruptione. *Quæſt. & ſolut.* lib. 3. c. 14.
ἐν τοῖς περὶ τῆς Νείλου ἀναβάσεως. *Meteor.* p. 68. b.
ἐν τῷ περὶ προβλημάτων. *Topic.* p. 34. reſpicit. & I. *problem.* 141. II. 47.
Libro ſecundo de opinionibus Pythagoricorum. *Metaphyſ.* p. 2. 18.
ἐν τοῖς περὶ στοιχείων, i. e. de generatione & corruptione. *de ſenſu* p. 106. b.
Liber Octavus Topicorum a quibusdam inſcribitur περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, ab aliis περὶ τάξεως καὶ ἀποκρίσεως *Topic.* p. 249.
περὶ ὑγείας καὶ νόσου εἰ ἐγένετο, οὐ σώζεται. *de ſenſu* p. 94.
Ariſtotelis περὶ Φυτῶν πραγματεία οὐ Φέρεται ſed Theophraſti. *de ſenſu* pag. 109.
Hyperbaton notatur VII. *Metaphyſ.* p. 258. Obſcuritas id. p. 271. 357. &c. verba ab aliena manu inſerta id. p. 329. 393.
Solet ob veritatis confirmationem bis de iisdem rebus meminiſſe. id. p. 383. Ejus ſententia de providentia. *lib.* 1. *quæſt. & ſolut.* c. 25. & lib. 2. c. 21.
Ariſtoxenus Muſicus. *Topic.* p. 49.
Ἁρμονικοί, *de ſenſu* p. 120. b.
Arithmetici. *problem.* II. 47. *Metaphyſ.* p. 120.
Aſpaſius. *Metaphyſ.* p. 19. 26. *de ſenſu* p. 94. b.
Aſtrologi. *de anima* p. 159. *Metaphyſ.* p. 84.
Athenæus ἐν τῷ δειπνοσοφιστῇ. *Sophiſt. Elench.* p. 4. b.
Athenienſium lex, ratum eſſe debere quod judices ſtatuiſſent. *Sophiſt. Elench.* p. 55.

Atlas

Atlas Olympum ſuſtentans. *Metaphyſ.* p. 210.
Boëthus. *de anima* p. 154.
Bryſonis Geometræ τετραγωνισμὸς κύκλου. *Sophiſt. Elench.* p. 25. b. 30. a. b.
Cæneus. *Elench. Sophiſt.* p. 29. b.
Callias Muſicus & Grammaticus *Metaphyſ.* p. 362.
Callicles (apud Platon.) *Sophiſt. Elench.* p. 38. 60. b. *Topic.* p. 269. &c.
Callippus Aſtrologus. *Metaphyſ.* p. 390. 391. 392. 393.
Cenſorinus Academicus, *lib. 1. quæſt. & ſolut.* c. 13.
Choerili inepta ſimilia. *Topic.* p. 255.
Chryſippus, 1. *Analytic.* p. 98. *Topic.* p. 43. *de mixtione* p. 141. b. 142. a. b.
Clidemus (Κλείδημος) *Meteor.* p. 112. a. b.
Corax Rhetor. *Topic.* p. 61.
Coriſcus Muſicus. *Sophiſt. Elench.* p. 40. 50. 53. 56. b. *Metaphyſ.* p. 174. ſq. 228. &c.
Cratylus Heracliti auditor. *Metaphyſ.* p. 144. Platonis familiaris. id. p. 22.
Cyclus Epicus. *Sophiſt. Elench.* p. 27. b.
Democritus. *Metaphyſ.* p. 16. 20. 26. 27. 141. 143. 144. 147. 172. 235. 279. 288. 372. *de mixtione* p. 141. b. *lib. 2. quæſt. & ſolut.* c. 23. *Topic.* p. 13. *de ſenſu* p. 97. a. b. 98. 103. 105. b. ſeq. 108. b. 109. 116. b. *de anima* p. 128. *Meteor.* p. 78. a. b. 79. b. 81. b. 91. b. 95. a. b. 106. b. 107. Ex duabus atomis unam fieri poſſe negavit. *Metaphyſ.* p. 274.
Demoſthenes. *Topic.* p. 84. ſeq.
Dialectici. *Metaphyſ.* p. 117.
[Dio pro quolibet homine *lib. 1. quæſt. & ſolut.* c. 18. 1. *Analyt.* p. 98. *Topic.* p. 101. & paſſim. Sic Theo, Callias, Coriſcus, Socrates &c. Calippus *Metaphyſ.* p. 264.
Diodorus (Cronus ut opinor) *de ſenſu* p. 116. 125. b. Ejus ſententia περὶ τοῦ δυνατοῦ. 1. *Analyt.* p. 101.
Διόδοτος (latino interpreti Diodorus) ὁ Ἀστρολόγος, ἐν τούτοις οὐδενὸς δεύτερος τῶν καθ᾽ ἡμᾶς. *Meteor.* p. 78. b.
Diogenes Apolloniates, *Metaphyſ.* p. 12. 20. *Meteor.* p. 91. 93. b. *lib. 2. quæſt. & ſolut.* c. 23.
Empedocles. *Metaphyſic.* p. 12. 13. 14. 15. 16. 20. 21. 27. 28. 30. 86. 95. 96. 97. 98. 119. 143. 144. 169. 172. 328. 372. 383. 384. 400. *Topic.* p. 179. *de ſenſu* p. 96. b. 97. 99. 103. 105. b. 116. b. *Meteor.* p. 91. b. 96. 111. b. 112. 131. *lib. 2. quæſt. & ſolut.* cap. 23. ubi de magnete.
Inter Phyſicos ſibi maxime conſtans. Metaphyſ. p. 95.

Endymion lunæ periodi primus obſervator. *Problem.* l. 134.
Epicharmi Comici in Xenophanem maledicta. *Metaphyſ.* p. 144.
Epicurus 1. *Analytic.* p. 204. *Topic.* p. 9. 12. 75. *de fato* ſect. 31. *de anima* p. 127. b. *de ſenſu* p. 97. *de anima* p. 154. 156. b. *de mixtione* p. 141. b. *lib.* 1. *quæſtion.* & *ſolut.* c. 13.
Epicurei. *Metaphyſ.* p. 236. Illorum ſententia de infinita rerum naturâ & infinitis mundis confutatur lib. 3. quæſt. & ſolut. c. 12.
Euclidis elementa 1. *Analyt.* p. 15. 149. 153. 212. *Topic.* p. 11. *Metaphyſ.* p 86. 318.
ψευδογραφήματα. *Sophiſt. Elench.* p. 25. b.
Eudemus 1. *Analytic.* p. 20. 68. 123. Ariſtotelis ἑταῖρος p. 68. 69. 70. 96. 228.
αἱ περὶ λέξεως. 1. *Analytic.* p. 12. ἐν τοῖς περὶ λέξεως *Topic.* p. 38.
ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιγραφομένων Εὐδημείων Ἀναλυτικῶν, ἐπιγράφεται γὰρ αὐτὸ καὶ Εὐδήμου ὑπὲρ τῶν Ἀναλυτικῶν. *Topic.* p. 70.
Eudorus & Harmoſtus mutarunt loca quædam in Codicibus Ariſtotelis *Metaphyſ.* p. 26.
Eudoxus. *Metaphyſ.* p. 85. 390. 391. 392. 393. Platonis familiaris id. p. 41. 42. bonum ſummum dixit voluptatem, quam omnes animantes appetant. *Topic.* p. 119.
Evenus Poëta. *Metaphyſ.* p. 173.
Euripides *Topic.* p. 117. ejus ἀκαιρία a Strattide Comico notata. *de ſenſu* p. 111 b.
Τῶν ἐξηγητῶν τινες 1. *Analyt.* p. 77. &c.
Galenus, *Sophiſt. Elench.* p. 8. b. *Topic.* p. 262.
Geminus (Aſtrologus) Meteor. p. 118.
Geometræ 1. *Analytic.* p. 20. *Topic.* p. 260. *Metaphyſ.* p. 81. 84. &c.
Glauco Platonis frater. *Sophiſt. Elench.* p. 51.
Harmoſtus. vide ſupra in Eudoro.
Heraclitus Epheſius *Metaphyſ.* p. 12. 20. 98. 370.
Ejus ſententia de ἐκπυρώσει Mundi, *Meteor.* p. 90.
Sol νέος ἐφ' ἡμέρῃ. *Meteor.* p. 92. b.
τὰ ἐναντία ταυτά. *Topic.* p. 39. 263. *Metaphyſ.* p. 106 122. 123. 138. 147. 158. 159. 160. 354. 355. 359. Non credidit idem ſimul eſſe & non eſſe, licet hoc affirmare videatur id. p. 122.
Πάντα ῥεῖ ποταμοῦ δίκην *Metaphyſ.* p. 144. 160. *Topic.* p. 43.
ἦθος ἀνθρώπῳ δαίμων h. e. φύσις. *de fato* ſect. 6. *de anima* p. 162. b.

Her-

Herminus, *l. Analytic.* p. 41. 50. *Topic.* p. 271. 274.

Hermotimus, *Metaphyſ.* p. 14. 15.

Heſiodus & Homerus antiquiſſimi Theologorum. *Metaphyſ.* p. 11. 95.

Heſiodus *Topic.* p. 33. *Metaphyſ.* p. 11, 14, 15, 27, 29, 95. 383. ἐξ οὐκ ὄντων cuncta generari 401.

περὶ θεῶν. *Meteor.* p. 91.

Hippaſus Metapontinus, *Metaphyſ.* p. 12.

Hippias Thaſius ἐν τῷ περὶ ποιητικῆς. *Sophiſt. Elench.* p. 20.

Hippo Atheus *Metaphyſ.* p. 12, 236, 370. ejus Epitaphium, id p. 12.

Hippocrates Chius Mathematicus. *Meteor.* p. 78 a. b. 79. a. b. 81.

ejus τετραγωνισμὸς κύκλου, *Sophiſt. Elench.* p. 30.

Hippocrates Medicus. *Problem. l.* 1. 9. & *in Gaza verſione* II. 76. *Metaphyſ.* p. 264. *Meteor.* p. 86. b. *Topic.* p. 49.

ἐν ἀφορισμοῖς *Problem* II. 5. *Topic.* pag. 40.

ἐν τῇ περὶ πτισάνης *Problem.* II. 9.

Homerus *problem.* I. 1. 26. 79. 102. II. 66. *de anima* p. 161. b. 162. b. *Meteor.* p. 87. 89. b. *Metaphyſ.* p. 144.

Antiquiſſimus Theologorum *Metaphyſ.* p. 11. *Meteor.* p. 91. Iliados libri. *Metaphyſ.* p. 233. 210. ſeq. 242. 296.

Homeri verſus quidam. *Elench. Sophiſt.* p. 11. b. 12. a. b. 59. *Topic.* p. 118. ſeq. *de ſenſu* p. 97. *Meteor.* p. 90.

Similitudines quibus Homerus utitur laudantur *Topic.* p. 155. Ejus ποίησις, κύκλος. *Sophiſt. Elench.* p. 27. b. Da mihi μῆνιν ἄειδε θεά, i. e. Iliadem. id. p. 52.

Iſaacus quidam allegatur in brevi ſcripto de intellectu qui ex Arabico verſus latine fertur ſub Alexandri Aphrodiſei nomine.

Iſocratis laus Helenæ. *Elench. Sophiſt.* p. 38.

Leucippus *Metaphyſ.* p. 16, 20, 26, 27, 383. *de ſenſu* p. 97. 103. *de mixtione* p. 141. b.

Lycophron. *Topic.* p. 209, 222.

Sophiſta, *Metaphyſ.* p. 298. Lyricos & Lyram laudans. *Sophiſt. Elench.* p. 38.

Lycurgi leges. *Topic.* p. 118.

Οἱ ἀπὸ μαθημάτων. *de ſenſu* p 97. b. *Meteor.* p. 115, 117. Οἱ Μαθηματικοί, *Metaphyſ.* p. 83. *Meteor.* p. 115. b. *de ſenſu* p. 98. &c.

Medici. *problem.* I. 99. 138. 141. *Meteor.* p. 135. *de ſenſu* p. 113. *Metaphyſ.* p. 108, 253. &c.

Megarici, *de anima* p. 154. Zenonis Eleatæ ſequaces. *Metaphyſ.* p. 303.

Meliſſus, *Metaph.* p. 13, 19. *Sophiſt Elench.* p. 17. ſeq. 21. b. 56, 60, 61, *Topic.* p. 61, 64, 102, 271.
Metrodorus. *Meteor.* p. 91. b.
Miccalus Muſicus, 1. *Analytic.* p. 208. *Metaph.* p. 261. &c.
Muſici. *problem* II. 47. &c.
Oraculum Laio datum, *de fato* ſect. 31.
γνῶθι σεαυτὸν, de anima p. 123.
Orpheus Θεογονίαν ἔγραψε, *Meteor.* p. 91.
Pan vir ſapiens, qui primus Echus naturam inveſtigavit, *problem.* I. 134.
Parmenides Eleates, 1. *Analytic.* p. 204. *Metaphyſ.* p. 13. (Xenophani ſucceſſit p. 14.) 15, 19, 20, 27, 99, 118, 401. ſeq. 144. in libro quem in * ſententiam ſcripſit, id. p. 370. *Topic.* p. 39, 43, 61, 46, 271. *Sophiſt. Elench.* p. 26. b. 60. 61.
[Paſonis Statuarii Mercurius, *Metaphyſ.* p. 313.
Peripatetici *Metaphyſ.* p. 343. 369.
Phanias libro in Diodorum. *Metaphyſ.* p. 36.
Philippus (Medmæus) ἑταῖρος πλάτωνος, *Meteor.* p. 87.
Philonis (Academici) ſententia περὶ τοῦ δυνατοῦ, 1. *Analyt.* p. 101.
Phrynis Muſicus, *Metaphyſ.* p. 58.
Phyſici, *Meteor.* p. 91 *Quæſt. & ſolut.* lib. 3. c. 10. *Metaphyſ.* p. 72. 98, 322, 328, 355, 356, 383, 401. &c. Phyſiologi, id. 235. *de ſenſu* pag. 108. b.
Pittacus σοφὸς σπουδαῖος, *Sophiſt. Elench.* p. 29. b. ejus lex duplicem pœnam infligens ebriis. *Quæſt. & ſolut.* lib. 4. c. 29.
Plato 1. *Analyt.* p. 196. *Metaphyſ.* p. 8, 13, 16, 26, 27, 31, 33, 49, 50, 51, 71, 73, 82, 86, 91, 98, 100, 102, 182, 189, 228, 235, 236, 238, 247, 250, 264, 293, 295, 298, 316, 317, 362, 370, 371, 381, 383, 399, 400, 401, 402. *Topic.* p. 3, 12, 75, 111, 118, 119, 153, 162, 170, 209, 253, 254, 258, 262. *Problem.* I. 87, 121. *quæſt. & ſolut.* lib. 1. c. 21. *de ſenſu* p. 95, 98, 99. (ubi ſententiam Platonis de viſu refellit) 106. b.
Pythagoricos ſecutus, *Metaphyſ.* p. 22, 24, 328.
Et Socratem, id. p. 22. Socrates junior, id. p. 267.
Ideæ ad examen revocatæ *Metaphyſ.* p. 34. ſeq. 71, 72, 82, 83, 103, ſq. *Topic.* 100, 219.
Alcibiade, *Metaphyſ.* p. 121.
Critone, *Sophiſt. Elench.* p. 55.

Epiſtolis *Metaphyſ.* p. 28.
Enthydemo, *Sophiſt. Elench.* p. 2. b. 3; 9, 10. b. 13. 46.
Euthyphrone, *Sophiſt. Elench.* p. 7. b.
Gorgia, *Topic.* p. 85, 269. *Sophiſt. Elench.* p. 5. b. 18. b. 23, 33. b. 37. a. b. 54. b. 60. b. 61. b. 62.
Hippia *Sophiſt. Elench.* p. 6. b. *Metaphyſ.* p. 218.
Menone *Topic.* p. 89.
Minoë *Elench. Sophiſt.* p. 51.
Parmenide *Metaphyſ.* p. 23. 322. *Topic.* p. 17.
Phædone *Topic.* p. 89. 168. *Meteor.* p. 94. a. b. *Metaphyſ.* p. 15. 43. *Sophiſt. Elench.* p. 42. b.
Phædro *Sophiſt. Elench.* p. 20. b. *Topic.* p. 77, 211. ubi leg. Phædone.
Philebo *Topic.* p. 153. 264.
Politia ſ. de Republica, 1. *Analytic.* p. 15, 157. *Topic.* p. 89. *Elench. Sophiſt.* p. 37. b.
Protagora *Sophiſt. Elench.* p. 2. b. 6. b. 23, 38. *Metaphyſ.* p. 147. infra in Protagora.
Sophiſta *Topic.* p. 234.
Theage *Topic.* p. 122.
Theæteto 1. *Analytic.* pag. 16. *Metaphyſ.* p. 161. *lib.* 1. *quæſt. & ſolut.* c. 18.
Timæo, *de ſenſu* pag. 95. b. 96. b. ſeq. *de anima* p. 127. b. *Metaphyſ.* pag. 181.
Platonici 1. *Analytic.* p. 196. *Metaphyſ.* p. 82, 89. *lib.* 2. *quæſt. & ſolut.* c. 13. οἱ τὰ πλάτωνος ὑπισχνούμενοι id. c. 21.
Εἰ φιλοπλάτων τις εἴη, *Topic.* p. 253.
Poëtæ. *de fato* ſect. 2. *Meteor.* p. 114. *Metaphyſ.* p. 210.
Polus (apud Platon.) *Sophyſt. Elench.* p. 60. b.
[Polycleti ſtatua. *Metaphyſ.* p. 107. 227, 168.
Polyxenus Sophiſta, *Metaphyſ.* p. 36.
Polyzelus ἐν τῷ περὶ εἱμαρμένης συγγράμματι, *de anima* p. 162. b.
Poſidonius, *Meteor.* p. 116.
Proclus (diverſus a Lycio & antiquior) ἐν τῇ τῶν ἑορτῶν ἀπαριθμήσει, *Sophiſt. Elench.* p. 4. b.
Prodicus, *Sophiſt. Elench.* p. 6. b. *Topic.* p. 96.
Protagoras (apud Platon.) *Sophiſt. Elench.* p. 22. b. 34. b. *Topic.* p. 90. *Metaphyſ.* p. 84, 106, 123, 134, 140, 141. 148. 303.
Hominem menſuram omnium eſſe dixit, *Metaphyſ.* p. 327. 355.

Protarchus (in Platonis Philebo) *Topic* p. 264.

Pythagoras, *problem* II. 47. Democrito & Leucippo ætate ſuperior. *Metaphyſ.* p. 17. Tarenti in Italia docuit, id. p. 20.

Pythagoricos ſequitur Plato, *Metaphyſ.* p. 22. 24. & Ariſtoteles, 1. *Analyt.* p. 47.

Pythagorici *Metaphyſ.* p. 16, 17, 19, 21, 23, 27, 32, 51, 73, 98, 100, 102, 118, 182, 201, 266, 328, 371, 385, 389, 400, 401, 402. *Topic.* p. 238. *de ſenſu* p. 95. b. 101. b. 102. 113. *Meteor.* p. 78. a. b.

οἱ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἁρμονικοί, οἱ μάλιστα περὶ τὰ μαθήματα γεγυμνασμένοι. Topic. p. 57. 60. ſeq.

Socrates. *de anima* p. 154. b. Muſicus, *Metaphyſ.* p. 131, 133, 228. 239, 240, &c. nihil ſcire ſe profeſſus, *Sophiſt. Elench.* p. 6. b. ad Calliclem (apud Platon) *Topic.* p. 253. Sophroniſci F. *de fato* ſect. 24. *Metaphyſ.* p. 251. &c. uxor ejus Xanthippe, id. p. 257.

Socrates Junior Geræneniſs, *Metaphyſ.* p. 267.

Solonis leges, *Topic.* p. 118. Lex ne quis neutrarum partium ſit in Rep. id. p. 77.

Sophiſtæ, *Metaphyſ.* p. 116, 117, 312. &c.

Sophocles, *Metaphyſ.* p. 173.

Soſigenes *Metaphyſ.* p. 393. *ἑταῖρος Ἀντιπάτρου*, *de mixtione* p. 142. *ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Σωσιγένης ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ τῆς ὄψεως.* *Meteor.* p. 116. Soſigenes ex iis quæ Alexandro erant ignota ipſi nota reddidit. *Metaphyſ.* p. 239. adde. p. 362. ubi legendum : *Soſigene enim poſterior tempore eſt Alexander.*

Sotionis definitio ſomni. *Topic.* p. 213.

Speuſippus Platonis auditor. *Metaphyſ.* p. 236, 389, 400.

Stoici, 1. *Analyt.* p. 14. 15. *Topic.* p. 24. 75. 107. *de anima* pag. 154. 156. b. *Metaphyſ.* p. 72, 140. *de mixtione* p. 142. *de ſenſu* p. 106. b. 124. b.

Hi innuuntur per recentiores, 1. *Analytic.* p. 204. 220.

Eorum doctrina de fato impugnatur, *de fato* ſect. 7. ſeqq. etſi per totum librum Stoicos non nominat.

Παράδοξα. *Topic.* p. 79. ad eadem reſpicit p. 72. *ἐκπύρωσις* univerſi. *Meteor.* p. 90.

λόγοι *διαφερόμενοι* 1. *Analytic.* p. 14. *διαφόρως περαίνειν λεγόμενοι.* *Topic.* p. 7. ſeq.

Ratiocinationes abſque methodo concludentes, 1. *Analytic.* p. 204. *Topic.* p. 10.

Stoi-

Stoicorum Quæſtiones *περὶ καθηκόντων. Topic.* p. 46. Differentia inter *χαρὰν ἡδονὴν, τέρψιν.* id. p. 96. Male *τὶ* ponunt genus entis. id. p. 155. phantaſiam definiunt *τύπωσιν ἐν ἡγεμονικῷ, de anima* pag. 135. b. Male pro corporibus habent formas, id. p. 126. & lumen p. 147. b. 151. & qualitates p. 147. & virtutes atque artes p. 145. b. animum ex igne & aëre componi, p. 127. b. virtutem ſufficere ad beatitatem, p. 156. ſeq. ſolum honeſtum bonum *lib. 1. quæſt. & ſolut.* c. 14. dari penetrationes corporum. De *mixtione* p. 151. b. ſeq. Deum eſſe animam univerſi, id. pag. 144.

Strato, *de ſenſu* p. 117.

Stratis Comicus, *de ſenſu* p. 111. b.

Thales, *Metaphyſ.* p. 11. 235. 289. 370. nullum ejus ſcriptum, id. p. 12. *Θάλης Θαλῆς Sophiſt. Elench.* p. 22. b.

Theagenes Poëta (an Theognis) *problem.* II. 89. *in Gaza verſione.*

[Themiſtocles exheredatus. *Topic.* p. 96.

Theodorus (ap. Platon.) *lib. 1. quæſt. & ſolut.* c. 18.

Theologi, *Meteor.* p. 91. *Metaphyſ.* p. 95. 361. 383. *Quæſt. & ſolut.* lib. 3. c. 1.

Theophraſtus Ariſtotelis *ἑταῖρος* 1. *Analytic.* p. 68, 69, 70, 96, 228. *de anima* p. 155. b. *Metaphyſ.* p. 391.

περὶ ἀνέμων Meteor. p. 100. b. 101. b. 104. b. 106.

αἱ ἀναλυτικῶν 1. *Analytic.* p. 68, 86, 191, 192, 227, reſpicit & pag. 70, 73, 141.

περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν, 1. *Analytic.* p. 201.

Libri duo *ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα.* 1. *Analytic.* p. 201.

ἐν τοῖς ὑστέροις ἀναλυτικοῖς, *lib. 1. quæſt. & ſolut.* c. 26.

Καλλισθένης, *de anima* p. 162. b.

περὶ καταφάσεως de affirmatione, 1. *Analytic.* p. 10, 37, 217, 223. *Topic.* p. 150. *Meteor.* p. 91. *Metaphyſ.* p. 124. reſpicit & 1. *Analyt.* p. 20. 21. 22, 25, 39, 61, 87, 109, 123, 223, 233.

ἐν τῷ περὶ τῶν μεταλλευομένων Meteor. p. 126.

περὶ τοῦ πολλαχῶς, *Topic.* p. 189.

ἐν τῷ περὶ τῶν ποσαχῶς, *Topic.* p. 83.

Τοπικὰ Metaphyſ. p. 186. 202. *Topic.* p. 31. reſpicit & p. 5, 25, 68, 72.

ἐν τοῖς περὶ ὕδατος, *de ſenſu* p. 106.

αἱ φυσικῶν, *Metaphyſ.* p. 14.

περὶ φυτῶν. de ſenſu p. 109. *Sophiſt. Elench.* p. 20.

Libri

Libri Ariſtotelis & Theophraſti habentes *τὴν εἰς τὰ ἀντικείμενα δι' ἐνδόξων ἐπιχείρησιν*, *Topic.* p. 16.
Thraſymachus (apud Platon.) *Sophiſt. Elench.* pag. 22. b. 37. b. *Topic.* p. 166. 181.
Thucydides Athenienſes incitans contra Mytylenæos. *Topic.* p. 85.
Thucydides (Hiſtoricus) *Topic.* p. 118.
Timotheus Muſicus, *Metaphyſ.* p. 58.
Tragici, *de fato* ſect. 31.
Virginius Rufus, *de anima* p. 154. b.
Xenarchus, *de anima* p. 154.
Xenocrates, *Metaphyſ.* p. 49. *Topic.* 94. 211. 213. 238.
Xenophanes, *Metaphyſ.* p. 13. 19. 20.
Zaleuci leges, *Topic.* p. 118,
Zeno Eleates. *Topic.* p. 18. *Sophiſt. Elench.* p. 26. b. 60. docuit Megaris, auctor Megaricorum, *Metaphyſ.* p. 303. Parmenidis ζηλώτης. ibid. & *Metaphyſ.* p. 100. ens unum eſſe docuit, *Sophiſt. Elench.* p. 60. & 36. b. motum dari negavit. id. p. 30. b. 37. 51. b. *Topic.* p. 43. 266. *de fato* ſect. 26. *Metaphyſ.* p. 100. 157.
[Zethus & Amphion, Dioſcuri. *Metaphyſ.* p. 184.]
Zopyrus Phyſiognomon, *de fato* ſect. 6.

CAPUT XXVI.

DE PLOTINO Philoſopho, ejusque Præceptore AMMONIO, & de variis Ammoniis.

Conſpectus Chronologicus Vitæ Plotini.

A. C.	*Imp. Severi*	*Vitæ Plotini*
205	13	1 Natus Plotinus. *Porphyr.* c. 12. Lycopoli in Ægypto. *Eunap.* & *Suid.* in Πλωτῖνος.
6	14	2
7	15	3

A. C.	*Imperatoris*		*Vitæ Plotini.*	
208	Severi.	16	4	
9		17	5	
210		18	6	
1		19	7	
2		20	8	Γραμματοδιδάσκαλον Alexandriæ frequentat, adhuc avidus lactis nutricis. *Porphyr.* c. 3.
3	Caracallæ	1	9	
4		2	10	
5		3	11	
6		4	12	
7	Macrini.	1	13	
8	Helogabali	1	14	
9		2	15	
220		3	16	
1		4	27	
2	Alex. Severi.	1	18	
3		2	19	
4		3	20	
5		4	21	
6		5	22	
7		6	23	
8		7	24	
9		8	25	
230		9	26	
1		10	27	
2		11	28	Ammonium Saccam Philoſophum audire cœpit Plotinus Alexandriæ, c. 3.
3		12	29	Natus Porphyrius.
4		13	30	
5	Maximini.	1	31	
6		2	32	
7		3	33	
8	Godiani	1	34	
9		2	35	
240		3	36	

Digitized by Google

A.C.	*Imperatoris*		*Vita Plotini*	
241	Gordiani	4	37	
2		5	38	Ammonii ſchola relicta cum Imp. Gordiano proficiſcitur in Perſiam. c. 3.
3		6	39	
4	Philippi	1	40	Gordiano circa Meſopotamiam intercempto, Antiochiam evadit atque inde venit Romam, & docere cœpit. c. 3. in ædibus Geminæ cujusdam commoratus. c. 9.
5		2	41	
6		3	42	Amelius Plotinum frequentare incipit, cum Lyſimachum hactenus auſcultaſſet & Numenii dogmata imbibiſſet. c. 3.
7		4	43	
8		5	44	
9	Deci.	1	45	
250		2	46	
1		3	47	
2	Galli.	1	48	Ad ſcribendum ſe confert Plotinus. c. 4.
3		2	49	Porphyrius viginti natus annos prima vice Romæ fuit. c. 5.
4	Valeriani. & Gallieni.	1	50	
5		2	51	Origenes Plotini condiſcipulus ſcripſit librum ὅτι μόνος ποιητὴς ὁ βασιλεύς. c. 3.
6		3	52	
7	Gallieni.	1	53	
8		2	54	
9		3	55	
260		4	56	
1	Gallieni.	5	57	
2		6	58	Gravis peſtilentia Romæ, qua Plotinus laboravit. c. 2.
3		7	59	Porphyrius triginta annos natus, cum Antonio Rhodio e Græcia venit Romam, atque inde Plotino per ſexennium adhæret. Tunc jam libros XXI. Plotinus ſcripſe-

rat.

A. C.	*Imperatoris*		*Vita Plotini.*	
				rat. c. 4. ſeq. Gallienum rogat Plotinus incaſſum, ut Platonopolin condat. c. 12.
264	Gallieni	8	60	
5		9	61	Longinus librum περὶ τέλους ſcribit contra Plotinum & Amelium. *Porphyr.* c. 20.
6		10	62	
7		11	63	
8		12	64	In Siciliam ſe contulit Porphyrius, poſtquam per ſex annos fuerat moratus cum Plotino, quibus libros XXIV. Plotinus compoſuit. c. 5. 6. & 11.
9	Claudii	1	65	Amelius Plotinum frequentare deſiit, c. 3. & Apameam Syriæ ſe contulit. c. 2. Libros quinque a ſe ſcriptos Plotinus miſit ad Porphyrium in Siciliam. c. 6. Plotinus in Campaniam ſe contulit, c. 2. cum ad XXVI. annos Romæ verſatus fuiſſet. c. 9.
270		2	66	Plotinus obiit in Campania, præſente Euſtochio. c. 2. & 7. cum libros alios quatuor ad Porphyrium in Siciliam miſiſſet. c. 6. & diſcipuli ejus Paulinus & Zoticus jam obiiſſent. c. 7.

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ
τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ.

Plotini vita, ejuſque librorum ſeries, Porphyrio auctore: Marſilio Ficino interprete.

PLOTINUS Philoſophus noſtro ſeculo ſingularis, pudore quodam affici videbatur quod anima

ΠΛΩΤΙ͂ΝΟΣ ὁ καθ᾽ ἡμᾶς *Cap. I.* γεγονὼς φιλόσοφος, ἐῴκει μὲν αἰσχυνομένῳ *a*) ὅτι ἐν σώματι εἴη.

M 2

a) Scholæ Platonicæ Philoſophi διαβέβληνται μὲν πανταχῆ τῷ σώματι, ut Socratis

εἴη. ἀπὸ δὲ τῆς τοιαύτης διαθέσεως οὔτε περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ διηγεῖσθαι ἠνείχετο, οὔτε περὶ τῆς πατρίδος. b) ζωγράφου δὲ ἀνασχέσθαι ἢ πλάστου c) τοσοῦτον ἀπηξίου, ὥστε καὶ λέγειν πρὸς Ἀμέλιον δεόμενον εἰκόνα αὐτοῦ γενέσθαι ἐπιτρέψαι. Οὐ γὰρ ἀρκεῖ φέρειν ὃ ἡ φύσις εἴδωλον ἡμῖν περιτέθεικεν, ἀλλὰ καὶ εἰδώλου εἴδωλον συγχωρεῖν αὐτὸν ἀξιοῦν πολυχρονιώτερον καταλιπεῖν, ὡς δή τι τῶν ἀξιοθεάτων ἔργων; ὅθεν ἀπαγορεύοντος καὶ καθεδεῖσθαι ἕνεκα τούτου ἀρνουμένου, ἔχων φίλον

ma ejus in corpore eſſet. Quum igitur ſic eſſet affectus, nimirum neque unde genus duceret, neque quibus eſſet ortus parentibus, neque etiam qua patria oriundus æquo animo narrabat. Idem tantopere indignabatur effigiem corporis tradere pictoribus & plaſtis exprimendam, ut cum Amelius obſecraret ut imaginem ſuam permitteret effingi, Quaſi vero, inquit, non ſatis hanc imaginem ferre ſit quam natura nobis ab initio circumdedit; etiam cenſes imaginis hujus imaginem diuturniorem inſuper poſteris, ut opus ſpectaculo dignum relinquendum? Cum igitur id ſedulo denegaret, renueretque ſedendo pictoris operam expectare,

tis verbis ex Phædone utar. Ex eadem fuit qui ſub Mercurii Triſmegiſti nomine ſcripſit: *ἐὰν μὴ πρῶτον τὸ σῶμα σου μισήσῃς ὦ τέκνον, σεαυτὸν φιλῆσαι οὐ δύνασαι.* De Porphyrio Ennapius: *τότε σῶμα καὶ ἄνθρωπος εἶναι ἐμίσησε* Idem in Maximo: *κἂν τύχῃς τῶν μυστηρίων, αἰσχυνθήσῃ πάντως ὅτι ἐκλήθης ἄνθρωπος.*

b) Pátriam Plotini commemoravit Suidas, *Lycopolin* Ægypti. Habuit Suidas ab Eunapio cui illa *Λυκὼ* dicitur, eadem forma ut Κυνὼ, Ἀντινὼ, Λεοντὼ; Ἡρω, Ἀνρδὼ & ſimilia Vide ſi placet Holſtenium ad Ortelii theſaurum, Africam Clariſſ. Cellarii & Salmaſium p. 55. ad Solin. Suidæ etiam Παῦλος Αἰγύπτιος ἐκ τῆς Λυκῶ. Ita enim legendum. Duæ autem fuere Lycopoles civitates in Ægypto, una in Thebaide, cujus præter Macrobium lib. I. Saturnal. c. 17. meminit Agatharchides apud Photium p. 726. Et primus Thebaidis *νόμος* Λυκοπολίτης fuit teſte Ptolemæo. Mentio illius *νόμου* etiam apud Porphyrium IV. de abſtinentia ab animatis p. 373. Altera Lycopolis Stephano Byz. teſte fuit in *νόμῳ* Sebennytico. Sed priorem illam Plotini patriam fuiſſe libenter mihi perſuadeo.

c) Idem de Ageſilao narrant Cicero V. 11. Epiſt. Plutarchus p. 596 & Suidas in *μήτε πλαστάν.* Similiter neque fingi neque pingi ſe voluit Accius Poëta & recenti ætate Augerius Busbequius, Gabriel Palæotus, Marcus Velſerus, Joh. Vincentius Pinellus, Jacobus Gretſerus, Thomas Gatakerus, Antonius Varillaſius, Valerius Herbergerus, Caſpar Scioppius, Vincentius Placcius noſter & Vir ſummus Jo. Mabillonius.

re, Amelius amicum nomine Craterium pictorem ſuis temporibus optimum, Plotini ſcholas ingredi juſſit, licebat enim cuilibet cœtibus ibi diſputantium intereſſe. Pictorem igitur aſſueſecit Amelius longa quadam attentione concitatiores ex intuitu imagines mente concipere. Deinde dum & Carterius ex imagine memoriæ commendata ſimilitudinem rite referret, & Amelius ſimul lineamenta ad conſequendam ſimilitudinem emendaret, pictoris hujus ingenio ſimulachrum reddidit (Plotino neſciente) ſimillimum.

λον ὁ Ἀμέλιος Καρτέριον τὸν ἄριστον τῶν τότε γεγονότων ζωγράφων, εἰσιέναι καὶ ἀπαντᾶν εἰς τὰς συνουσίας ποιήσας, (ἐξῆν γὰρ τῷ βουλομένῳ φοιτᾶν εἰς τὰς συνουσίας) τὰς ἐκ τοῦ ὁρᾶν φαντασίας πληκτικωτέρας λαμβάνειν διὰ τῆς ἐπὶ πλέον προσοχῆς, συνείθισεν. ἔπειτα γράφοντος ἐκ τοῦ τῇ μνήμῃ ἐναποκειμένου ἰνδάλματος τὸ εἴκασμα, καὶ συνδιορθοῦντος εἰς ὁμοιότητα τὸ ἴχνος τοῦ Ἀμελίου, εἰκόνα αὐτοῦ γενέσθαι ἡ εὐφυΐα τοῦ Καρτερίου παρέσχεν, (ἀγνοοῦντος τοῦ Πλωτίνου) ὁμοιοτάτην.

Proinde cum ſæpe cœliaco vexaretur morbo, ſemper clyſteres renuit, negans decere ſenem curationes ejusmodi. Neque theriaca antidota unquam accepit, cum nec ex animalium quoque manſuetorum corporibus capere ſe eſcam diceret. Abſtinebat & balneis: frictionibus autem domi quotidie utebatur. cum vero ingraveſcente ſupra modum peſtilentia *d*), qui perfricabant eum è vita jam deceſſiſſent: ipſe autem curationes id genus omnia neglexiſſet, paulatim in anginam incidit. Quod ſane

Κοιλιακῇ δὲ νόσῳ πολλάκις καταπονούμενος, οὔτε κλυστῆρος ἐνέσχετο, οὐκ εἶναι πρὸς τοῦ πρεσβυτέρου λέγων ὑπομένειν τὰς τοιαύτας θεραπείας, οὔτε τὰς θηριακὰς ἀντιδότους λαβεῖν ὑπέμεινε, μηδὲ τῶν ἡμέρων ζώων τὰς ἐκ τοῦ σώματος τροφὰς προσίεσθαι λέγων. Λουτροῦ δὲ ἀπεχόμενος, καὶ τρίψεσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν χρώμενος ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ τοῦ λοιμοῦ ἐπιβρίσαντος συνέβη τοὺς τρίβοντας αὐτὸν ἀποθανεῖν, ἀμελήσας τῆς τοιαύτης θεραπείας, κατ' ὀλίγον τὴν τοῦ κυνάγχου ἀγριότητα κατα- C. II.

d) Gravis illa peſtilentia intelligitur quæ Gallieno imperante graſſata Romæ eſt teſte Victore, tamque vehementer, quemadmodum ſcribit Trebellius Pollio, ut uno die quinque millia hominum pari morbo perirent. Accidit hoc anno CHRISTI 262, Gallieni 9. 10. nec diu poſt Porphyrius ad Plotinum ſe contulit.

σκευαζομένην ἔσχε. Καμοῦ μὲν παρόντος, οὐδέν πω τοιοῦτον ὑπεφαίνετο. ἀποπλεύσαντος δέ, εἰς τοσοῦτον ἠγριώθη τὸ πάθος, ὡς ἔλεγεν ἐπανελθόντι Εὐστόχιος ὁ ἑταῖρος, ὁ καὶ παραμείνας αὐτῷ ἄχρι θανάτου, ὡς καὶ τῆς φωνῆς περιαιρεθῆναι τὸ τορὸν καὶ εὔηχον, βραγχῶντος αὐτοῦ, καὶ τὴν ὄψιν συγχυθῆναι, καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἑλκωθῆναι. Ὅθεν ἐκτρεπομένων αὐτοῦ τὰς συναντήσεις τῶν φίλων, διὰ τὸ ἀπὸ στόματος πάντας προσαγορεύειν ἔθος ἔχειν, τῆς μὲν πόλεως ἀπαλλάττεται. Εἰς δὲ τὴν Καμπανίαν ἐλθών, εἰς Ζήθου e) χωρίον, ἑταίρου παλαιοῦ αὐτῷ γεγονότος, καὶ τεθνηκότος, κατάγεται. Τὰ δ' ἀναγκαῖα αὐτῷ ἔκ τε τῶν τοῦ Ζήθου ἐτελεῖτο, καὶ ἐκ Μιντούρνων ἐκομίζετο ἐκ τῶν Καστρικίου (ἐν Μιντούρναις γὰρ ὁ Καστρίκιος f) τὰς κτήσεις εἶχε.) Μέλλων δὲ τελευτᾶν, ὡς ὁ Εὐστόχιος διηγεῖτο, ἐπειδὴ ἐν Ποτιόλοις κατοικῶν ὁ Εὐστόχιος βραδέως πρὸς αὐτὸν ἀφίκετο, εἰπὼν ὅτι σὲ ἔτι περιμένω, καὶ φήσας πειρᾶσθαι τὸν ἐν ὑμῖν Θεὸν g) ἀνάγειν πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ Θεῖον, δράκοντος ὑπὸ τὴν κλίνην διελθόντος ἐν ᾗ κατέκειτο, καὶ

ſane malum olim me præſente nullum ſui unquam dedit indicium. Quum vero diſceſſiſſem usque adeo morbi hujus peſtis invaluit (quemadmodum poſtea redeunti mihi amicus Euſtochius retulit, qui Plotinum usque ad obitum non deſeruit) ut raucedine nimia clarus atque canorus ille vocis rotundæ vigor omnis abiret: caligaret & viſus, manusque & pedes ulcerarentur. Quamobrem cum amici eum non amplius ſalutarent propterea quod ipſe omnes ore proprio appellare conſueverat, ex urbe diſceſſit. Profectus in Campaniam deductus eſt in agrum Zethi veteris amici ſui vita jam functi. Neceſſaria vero illi ex rebus hæredibusque Zethi ſuppeditabantur, atque etiam ex Minturnis a Caſtricii agris afferebantur. (Caſtricius enim prædia Minturnis habebat.) Quum vero morti Plotinus appropinquaret, quemadmodum nobis Euſtochius retulit, qui Puteolis habitabat; ac ferme tardius ad eum acceſſerat, adhuc te, inquit, expecto, atque equidem jam annitor, quod in nobis divinum eſt ad divinum ipſum quod viget in univerſo redigere, ſpiritumque his verbis emiſit. Interea draco ſub lecto in quo jacebat ille, pererrans mox in parietis foramen ſe prorſus

e) Infra c. 7.

f) ib. Hic eſt Firmus Caſtricius cui Porphyrius libros ſuos περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων inſcripſit.

g) al. τὸ ἐν ἡμῖν Θεῖον.

ſus occuluit. Agebat vero tunc Plotinus annos (ut Euſtochius retulit) ſex atque ſexaginta, ſecundo Claudii Imperatoris anno jam peracto. Quo vero tempore Plotinus ex hac vita migravit, ego quidem Porphyrius in Lilybæo verſabar: Amelius autem in Apamea Syriæ, ſed Caſtricius erat Romæ, ſolus denique Euſtochius aderat. Jam vero ſi computemus a ſecundo Claudii Imperatoris anno, exactos jam annos ſex atque ſexaginta; nativitatis ejus tempus, cum tertiodecimo Severi Imperatoris anno concurrit. Ipſe vero neque quo menſe neque quo die natus eſſet cuiquam declaravit: quippe cum nequaquam decere putaret natalem ejus conviviis ſacrificiisque celebrari. Quamvis ipſe in Platonis, Socratisque quæ traduntur natalibus, & ſacris operaretur & convivio amicos exciperet, ubi ſane oportebat amicos omnes quicunque poſſent, orationem quandam rite conſcriptam in cœtu omnium qui concurrerant recitare. Quæ vero de vita ſua ipſemet in confabulationibus noſtris ſæpe narravit, talia ſunt:

Refe-

καὶ εἰς ὀπὴν ἐν τῷ τοίχῳ ὑπάρχουσαν ὑποδεδυκότος, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα, ἔτη γεγονὼς (ὡς ὁ Εὐστόχιος ἔλεγεν,) ἕξ τε καὶ ἑξήκοντα, τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς Κλαυδίου βασιλείας πληρουμένου. *b*) Τελευτῶντι δὲ αὐτῷ ἐγὼ μὲν ὁ Πορφύριος ἐτύγχανον ἐν Λιλυβαίῳ *i*) διατρίβων, Ἀμέλιος δὲ ἐν Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας, Καστρίκιος δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ, μόνος δὲ παρῆν ὁ Εὐστόχιος. Ἀναψηφίζουσι δὲ ἡμῖν ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς Κλαυδίου βασιλείας εἰς τοὐπίσω, ἔτη ἕξ τε καὶ ἑξήκοντα, ὁ χρόνος αὐτῷ τῆς γενέσεως εἰς τὸ τρισκαιδέκατον ἔτος τῆς Σευήρου βασιλείας πίπτει. Οὔτε δὲ τὸν μῆνα δεδήλωκέ τινι καθ' ὃν γεγέννηται, οὔτε τὴν γενέθλιον ἡμέραν. Ἐπεὶ οὐδὲ θύειν ἢ ἑστιᾶν τινα τοῖς αὐτοῦ γενεθλίοις ἠξίου. καίπερ ἐν τοῖς Πλάτωνος καὶ Σωκράτους παραδεδομένοις γενεθλίοις *k*) θύων τε καὶ ἑστιῶν τοὺς ἑταίρους, ὅτε καὶ λόγον ἔδει τῶν ἑταίρων τοὺς δυνατοὺς ἐπὶ τῶν συνελθόντων ἀναγνῶναι. Ἃ μέντοι ἡμῖν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐν ταῖς ὁμιλίαις πολλάκις διηγεῖτο. ἦν τοιαῦτα.

Προσ-

b) Natus igitur Plotinus A. C. 205. mortuus A. 270 Anni 66 non exacti.

i) In Lilybæo Siciliæ promontorio verſatum Porphyrius etiam ſe ſcribit infra c. II. & ex eo Eunapius.

k) Notum eſt Philoſophorum inſignium natales a diſcipulis poſt illorum fata feriatos habitos ſolennibus conviviis. Sic de Platonis Natalitiis apud Plutarchum VIII. 1. ſympoſ. De Epicuro, vide ſi juvat quæ viri docti ad Laertii X. 28. Etiam πλωτίνεια Athenis celebrata, e Longino teſtis Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat. niſi πλατώνεια ibi legendum, ut infra c. 15.

C. III. Προσφοιτᾷν μὲν γὰρ τῇ τροφῷ, καίπερ εἰς γραμματοδιδασκάλου ἀπιόντα, ἄχρις ὀγδόου ἔτους ἀπὸ γεννέσεως ὄντα, καὶ τοὺς μασθοὺς γυμνοῦντα, θηλάζειν προθυμεῖσθαι· ἀκούσαντα δέ ποτε ὅτι ἀτηρόν ἐστι παιδίον, ἀποσχέσθαι αἰδεσθέντα. Εἰκοστὸν δὲ καὶ ὄγδοον ἔτος, αὐτὸν ἄγοντα, ὁρμῆσαι ἐπὶ φιλοσοφίαν, καὶ τοῖς τότε κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εὐδοκιμοῦσι συσταθέντα, κατιέναι ἐκ τῆς ἀκροάσεως αὐτῶν κατηφῆ καὶ λύπης πλήρη, ὡς καί τινι τῶν φίλων διηγεῖσθαι ἃ πάσχει. Τὸν δὲ συνέντα αὐτοῦ τῆς ψυχῆς τὸ βούλημα, ἀπενέγκαι πρὸς Ἀμμώνιον, *l*) οὗ μηδέπω πεπείρατο. τὸν δὲ εἰσελθόντα καὶ ἀκούσαντα, φάναι πρὸς τὸν ἑταῖρον· τοῦτον ἐζήτουν. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, συνεχῶς τῷ Ἀμμωνίῳ παραμένοντα, τοσαύτην ἕξιν ἐν φιλοσοφίᾳ κτήσασθαι, ὡς καὶ τῆς παρὰ τοῖς Πέρσαις ἐπιτηδευομένης, πεῖραν λαβεῖν σπεῦσαι, καὶ τῆς παρ' Ἰνδοῖς κατορθουμένης. Γορδιανοῦ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοὺς Πέρσας παριέναι μέλλοντος, δοὺς ἑαυτὸν τῷ στρατοπέδῳ *m*) συνεισῄει, ἔτος

Referebat igitur, ſe dum octavum ageret ætatis annum ac jam ad literarum accederet præceptorem, adhuc tamen ſolitum ad nutricem divertere, ſugendique lactis aviditate nutricis nudare papillas; Cum vero quandoque ſibi objiceretur quod puer eſſet moleſtus, pudore cohibitum deſtitiſſe. Poſt hæc cum octavum atque vigeſimum ætatis annum jam impleret, ſe Philoſophiæ amore vehementer accenſum commendatum fuiſſe iis qui tum Alexandriæ excellentiores habebantur, ſed tandem ex eorum ſcholis triſtem admodum mœſtumq; diſceſſiſſe, & amico cuidam mœroris ſui cauſſam declaraſſe, qui ſuæ mentis affectum plane cognoſcens ad Ammonium, cujus nullum adhuc periculum feciſſet, adduxerit. Deinde cum Ammonii *b*) ſcholas ingreſſus audiviſſet illum, amico dixiſſe: Hunc ipſum, o amice, quærebam. Ex eo igitur die annos undecim ſedulus audivit Ammonium, tantumque in ea Philoſophia profecit, ut Philoſophiæ inſuper in qua Perſæ ſe exercebant facere periculum affectaverit, atque etiam ſapientiam præcipue apud Indos probatam proſequi conſtituerit. Igitur cum Gordianus Imperator profecturus eſſet in Perſidem, bellum populis illaturus,

l) Ammonium intellige Saccam, de quo ad calcem hujus vitæ a me dictum.
m) Anno CHRISTI, 241. & Gordiani Imp. quinto.

rus, Plotinus exercitui ſe adjunxit, quaſi annos jam ætatis agens novem atque triginta: ſed poſtquam Gordianus circa Meſopotamiam interemptus eſſet, Plotinus vix effugiens in Antiochiam ſoſpes evaſit, deinde imperante Philippo Romam venit quadrageſimum jam natus ætatis annum. Cum vero Erennius & Origenes & Plotinus olim inter ſe conſtituiſſent ne Ammonii dogmata ederent, quæ audita ab eo tanquam inprimis purgata præcipue comprobaverant: Plotinus quidem ſtetit promiſſis, familiariter quidem excipiens ſalutantes, inſtituta vero Ammonii ſecreta integraque conſervans. Erennius autem primus pacta diſſolvit, & Origenes anticipantem Erennium *n*) eſt deinde ſecutus. Scripſit vero nihil præter quendam de Dæmonibus librum: atque ſub Galieno *o*) librum, in quo Regem ſolum effectorem

ἔτος ἤδη τριακοστὸν ἄγων καὶ ἔνατον. Ἕνδεκα γὰρ ὅλων ἐτῶν, παραμείνας τῷ Ἀμμωνίῳ συνεσχόλασε. Τοῦ δὲ Γορδιανοῦ περὶ τὴν Μεσοποταμίαν ἀναιρεθέντος, μόλις φεύγων, εἰς τὴν Ἀτιόχειαν διεσώθη. Καὶ Φιλίππου τὴν βασιλείαν κρατήσαντος τεσσαράκοντα γεγονὼς ἔτη, εἰς τὴν Ῥώμην ἄνεισιν. Ἐρεννίῳ δὲ καὶ Ὠριγένει καὶ Πλωτίνῳ συνθηκῶν γεγονυιῶν μηδὲν ἐκκαλύπτειν τῶν Ἀμμωνίου δογμάτων, ἃ δὴ ἐν ταῖς ἀκροάσεσιν αὐτοῖς ἀνεκεκάθαρτο, ἔμενε δὲ καὶ ὁ Πλωτῖνος, συνὼν μέν τισι τῶν προσιόντων, τηρῶν δὲ ἀνέκπυστα τὰ παρὰ τοῦ Ἀμμωνίου δόγματα. Ἐρεννίου δὲ πρώτου τὰς συνθήκας παραβάντος, Ὠριγένης μὲν ἠκολούθει τῷ φθάσαντι Ἐρεννίῳ. Ἔγραψε δὲ οὐδὲν, πλὴν τὸ περὶ τῶν δαιμόνων σύγγραμμα, καὶ ἐπὶ Γαλιήνου, ὅτι μόνος

N ποιη

n) Herennius iſte junior & diverſus ab Herennio Philone, de quo præclarus Voſſius in Hiſt. Græcis, & ab Herennio Severo de quo meminit Suidas in ἕρμιππος Βηρύττιος.

o) Ex hoc ſolo patere facile puto, alium eſſe omnino hunc Origenem ab Adamantio. Cæterum ſcriptum illius Origenis de Dæmonibus memoratur etiam infra c. 20. Alterius libri titulum non ſatis intelligere me fateor. Neſcio quippe an lectori ſe probatura ſit Viri docti H. Valeſii expoſitio, qui in notis ad Euſebium p. 121. putat, eum conſcriptum in laudem Gallieni Imperatoris, ut Poëticam ejus facultatem prædicaret. Quanquam enim Poëtice deditus fuerit Gallienus & verſus ejus aliquot latini nuptiales extant inter fragmenta Petronii Arbitri, tamen non credibile mihi videtur, Philoſophum eumque Græcum ideo librum editurum fuiſſe hoc titulo, quo ſolus Imperator Poëtæ nomine dignus jactaretur. Sed non minus vel frigidus vel obſcurus ſenſus eſt, quem in Ficini verſione vides. Igitur judicent ſagaciores.

Digitized by Google

ποιητὴς ὁ βασιλεύς. Πλωτῖνος δὲ ἄχρι μὲν πολλοῦ γράφων οὐδὲν διετέλεσεν, ἐκ δὲ τῆς Ἀμμωνίου συνουσίας ποιούμενος τὰς διατριβὰς, καὶ οὕτως ὅλων ἐτῶν δέκα διετέλεσε, συνὼν μέν τισι, γράφων δὲ οὐδέν. ἦν δὲ ἡ διατριβὴ, ὡς ἂν αὐτοῦ ζητεῖν προτρεπομένου τοὺς συνόντας, ἀταξίας πλήρης καὶ πολλῆς φλυαρίας, ὡς Ἀμέλιος ἡμῖν διηγεῖτο. προσῆλθε δὲ αὐτῷ ὁ Ἀμέλιος, τρίτον ἔτος ἄγοντι ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ τρίτον τῆς Φιλίππου βασιλείας ἔτος, καὶ ἄχρι τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Κλαυδίου βασιλείας παραμείνας, ἔτη ὅλα συγγέγονεν εἴκοσι καὶ τέσσαρα, ἕξιν μὲν ἔχων, ὅτε προσῆλθεν, ἀπὸ τῆς Λυσιμάχου συνουσίας, φιλοπονίᾳ δὲ ὑπερβαλλόμενος τῶν καθ' αὐτὸν πάντων, διὰ τὸ καὶ σχεδὸν πάντα τοῦ Νουμηνίου, καὶ γράψαι καὶ συναγαγεῖν, καὶ σχεδὸν τὰ πλεῖστα ἐκμαθεῖν. σχόλια δὲ ἐκ τῶν συνουσιῶν ποιούμενος ἑκατόν που βιβλία συνέταξε τῶν σχολίων, ἃ Ἰουστίνῳ Ἡσυχίῳ τῷ Ἀπαμεῖ, ὃν υἱὸν ἔθετο, κεχάρισται.

ctorem eſſe probabat. Plotinus autem a ſcribendi ſtudio diutius ſe continuit: Solum vero quod ex Ammonii conſuetudine olim acceperat ſuis colloquiis inſerebat, atque ita decem annos integros perſeveravit, colloquio quidem nonnullos admittens, ſcribens vero nihil. Sed quoniam permiſerat vel invitaverat familiares ſuos pro arbitrio eum interrogare, idcirco Amelius ait, Ludum illum confuſionis cujusdam fuiſſe plenum atque nugarum. Hic ſane Amelius acceſſit ad eum Romæ triennium jam agentem, anno Philippi Imperatoris tertio, perſeveravitque apud eum usque ad primum Claudii Imperatoris annum, atque ita integros cum eo vixit annos quatuor atque viginti. Hic cum primum ſe contulit ad Plotinum, eo duntaxat habitu præditus erat, quam ex Lyſimachi familiaritate conceperat, tolerantia vero laboris omnes condiſcipulos ſuperabat, propterea quod omnia ferme Numenii dogmata ſcripſerit atque attulerit, plurimaque memoriæ commendaverit, qui ex ipſo audiendi ſtudio, commentariola quædam ſcholaſtica congerens, centum ferme ex his libros compoſuit, quos Juſtiniano cuidam Heſychio Apamenſi adoptivo filio dono dedit.

Cap. Decimo

Decimo autem Galieni Imperatoris anno, ego Porphyrius è Græcia una cum Antonio Rhodio Romam veniens Amelium reperi, octo & decem jam annos Plotino familiariter uſum, nihil tamen adhuc auſum ſcribere, præter quædam ut dixi commentariola, quæ nondum in numerum creverant centenarium. Proinde Plotinus decimo Galieni Imperatoris anno ferme jam novem & quinquaginta annos agebat, ego vero Porphyrius cum primum huic adhæſi, triginta tunc annos impleveram. Plotinus quidem primo Galieni Imperatoris anno, ſe ad ſcribendas convertit qualeſcunque inciderint quæſtiones, ac decimo ejusdem anno, quando ego Porphyrius Plotino ſum cognitus, ſcripſerat jam unum vigintique libros, quos quidem traditos paucis deprehendi. Nondum enim facilis erat editio, neque quivis ejus conſcius erat, neque enim facile neque temere aliquid edebatur, ſed illi duntaxat accipiebant, qui eſſent maturo quodam judicio comprobati. Scripta vero hæc jam erant quæ dicam, quæ cum ipſe nequaquam certis titulis inſcripſiſſet, alius aliter libros inſcripſerat. Inſcriptiones igitur quæ magis obtinuerunt, ejusmodi ſunt:

1. *De pulchro* Ennead. I. lib. 6.
2. *De animi immortalitate.* IV. 7.

Τῷ δεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας ἐγὼ Πορφύριος, ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετὰ Ἀντωνίου τοῦ Ῥοδίου γεγονὼς καταλαμβάνω μὲν τὸν Ἀμέλιον, ὀκτοκαιδέκατον ἔτος ἔχοντα τῆς πρὸς Πλωτῖνον συνουσίας, μηδὲν δέπω γράφειν τολμήσαντα, πλὴν τῶν σχολίων ἃ οὐδέπω εἰς ἑκατὸν τὸ πλῆθος αὐτῷ συνῆκτο. Ἦν δὲ ὁ Πλωτῖνος τῷ δεκάτῳ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη καὶ ἐννέα. Ἐγὼ δὲ Πορφύριος τὸ πρῶτον αὐτῷ συγγέγονα, αὐτὸς ὢν τότε ἐτῶν τριάκοντα. Ἀπὸ μέντοι τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Γαλιήνου ἀρχῆς προτραπεὶς ὁ Πλωτῖνος γράφειν τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις. Τὸ δέκατον ἔτος τῆς Γαλιήνου ἀρχῆς, ὅτε τὸ πρῶτον αὐτῷ ἐγὼ ὁ Πορφύριος ἐγνωρίσθην, γράψας εὑρίσκεται εἴκοσι καὶ ἓν βιβλίον, ἃ καὶ κατείληφα ἐκδεδομένα ὀλίγοις. Οὐ δὲ γὰρ ἦν πω ῥᾳδία ἡ ἔκδοσις οὐδὲ εὐσυνειδήτως ἐγίγνετο, οὐδ' ἁπλῶς καὶ τοῦ ῥᾴστου, ἀλλὰ μετὰ πάσης κρίσεως τῶν λαμβανόντων. Ἦν δὲ καὶ τὰ γεγραμμένα ταῦτα, ἃ διὰ τὸ μὴ αὐτὸν ἐπιγράφειν, ἄλλος ἄλλο ἑκάστῳ τοὐπίγραμμα ἐτίθει. Αἱ δ' οὖν κρατήσασαι ἐπιγραφαί εἰσιν αἵδε. C IV.

περὶ τοῦ καλοῦ,
περὶ ψυχῆς ἀθανασίας.

3. περὶ εἱμαρμένης.	*De fato*, III. 1.
4. περὶ οὐσίας τῆς ψυχῆς.	*De eſſentia animæ*, IV. 1.
5. περὶ νοῦ, καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ ὄντος.	*De intellectu & ideis & ente*, V. 9.
6 περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς.	*De animi deſcenſu in corpora*, IV. 8.
7. πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου τὰ μετὰ τὸ πρῶτον καὶ περὶ τοῦ ἑνός.	*Quomodo a primo ſit quod eſt poſt primum, atque de uno*, V. 4.
8. Εἰ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ μία;	*Utrum omnes animæ una ſint*, IV. 9.
9. περὶ τἀγαθοῦ, ἢ τοῦ ἑνός.	*De ipſo bono vel uno*, VI. 9.
10. περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων.	*De tribus principialibus ſubſtantiis*. V. 1.
11. περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον.	*De generatione & ordine eorum quæ ſunt poſt primum*, V. 2.
12. περὶ τῶν δύο ὑλῶν.	*De duabus materiis*, II. 4.
13. ἐπισκέψεις διάφοροι.	*Conſiderationes variæ*, III. 9.
14. περὶ τῆς κυκλοφορίας.	*De circulari motu cæli*. II. 2.
15. περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος.	*De ſuo cujusque noſtrum Dæmone*, III. 4.
16. περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς.	*De rationali exitu*. I. 9.
17. περὶ ποιότητος.	*De qualitate*. II. 6.
18. εἰ καὶ τῶν καθέκαστά εἰσιν ἰδέαι.	*Utrum ſingularium ſint etiam ideæ*. V. 7.
19. περὶ ἀρετῶν.	*De virtutibus*. I. 2.
20. περὶ διαλεκτικῆς.	*De dialectica*. I. 3.
21. πῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀμερίστου καὶ μεριστῆς οὐσίας μέση εἶναι λέγεται.	*Quomodo anima inter eſſentiam individuam & dividuam media eſſe dicatur*. IV. 2.

Ταῦτα μὲν οὖν εἴκοσι καὶ ἓν ὄντα, ὅτε τὸ πρῶτον αὐτῷ προσῆλθον ἐγὼ ὁ Πορφύριος, εὕρηται γεγραμμένα, πεντηκοστὸν δὲ καὶ ἔνατον ἔτος ἦγε τότε ὁ Πλωτῖνος.

Hi ergo libri unus atque viginti, quando eum primo conveni, ſcripti jam erant, quando & Plotinus nonum & quinquageſimum ætatis annum agebat.

Cap. V. Συγγεγονὼς δὲ αὐτῷ τοῦτό τε τὸ ἔτος, καὶ ἐφεξῆς ἄλλα ἔτη πέν-

Ego autem & hunc ipſum annum, & inſuper quinque deinceps

ceps cum Plotino verſatus ſum. Quin etiam alias paulo ſupra decennium Romam veneram, quo tempore Plotinus otioſas ducebat æſtates: quamvis confabulantium conſuetudinem minime devitaret. In his autem ſex quos modo dicebam annis, quæſtiones multæ in diſputando diſcuſſæ ſunt diligenter. Ideoque Amelio meque ſimul hortantibus ſcripſit libros de eadem quæſtione duos, probans *unum & idem ubique totum ſimul adeſſe.* (Ennead. VI. lib. 4. 5.) Scripſit deinceps duos inſuper alios, quorum alter quidem aſſerit (Ennead. V. 6.) *quod eſt ſuperius ente, non intelligere.* Alter vero diſtinguit *quid primo intelligat, quidve ſecundo.* Scripſit etiam Librum: *De eo quod eſt in potentia, quodve exiſtit in actu.* II. 5.

πέντε, ὀλίγον γὰρ ἔτι πρότερον τῆς δεκαετίας ἐγεγόνειν ὁ Πορφύριος ἐν τῇ Ῥώμῃ τοῦ Πλωτίνου τὰς θερινὰς μὲν ἄγοντος ἀργούς, συνόντος δὲ ἄλλως ἐν ταῖς ὁμιλίαις· ἐν δὲ τοῖς ἓξ ἔτεσι τούτοις, πολλῶν ἐξετάσεων ἐν ταῖς συνουσίαις γιγνομένων, καὶ γράφειν αὐτὸν ἀξιούντων Ἀμελίου τε καὶ ἐμοῦ, γράφει μὲν (22. 23.) περὶ τοῦ, τὸ ὂν πανταχοῦ ὅλον εἶναι ἓν καὶ ταυτὸ, βιβλία δύο. γράφει δὲ ἐφεξῆς ἄλλα δύο, ὧν (24.) τὸ μὲν, περὶ τοῦ τὸ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νοεῖν, καὶ τί τὸ πρώτως νοοῦν καὶ τί τὸ δευτέρως. ρ) (25) τὸ δὲ περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ. Γράφει δὲ καὶ τὸ βιβλίον

26	*Item quomodo incorporea minime patiantur.* III. 6.	περὶ τῆς τῶν ἀσωμάτων ἀπαθείας.
27	*Primum de anima.* IV. 3.	περὶ ψυχῆς πρῶτον.
28	*Rurſus de anima ſecundum,* IV. 4.	περὶ ψυχῆς δεύτερον.
29	*Denique de anima tertium, vel quomodo videamus.* IV. 5.	περὶ ψυχῆς τρίτον, ἢ περὶ τοῦ πῶς ὁρῶμεν.
30	*De contemplatione.* III. 8.	περὶ Θεωρίας.
31	*De intelligibili pulchritudine.* V. 8.	περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους.

ρ) Male hoc loco Ficinus ex titulo unius libri duos facit, ut patet ex inſcriptione Ennead. V. libri 6. & ex numero librorum Plotini, qui ita eſſent 55. Cæterum ut hoc loco Porphyrius Plotini ſcripta recenſet eo ordine quo ab auctore compoſita ſunt, ita in Enneades digeſta, qualia hodie extant, argumenti affinis habita utcunque ratione, recenſentur infra c. 24. ſeq. Numeros vero libro cuique adſcripſi, ut facilius evolvi poſſint.

Digitized by Google

32 ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὰ νοητὰ καὶ περὶ νοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ.	*Quod intelligibilia non ſint extra intellectum & de intellectu atque bono.* V. 5.
33 πρὸς τοὺς Γνωστικούς.	*Contra Gnoſticos.* II. 9.
34 περὶ ἀριθμῶν.	*De numeris.* VI. 6.
35 πῶς τὰ πόῤῥω ὁρώμενα μικρὰ φαίνεται.	*Cur quæ procul videntur exigua videantur.* II. 8.
36 εἰ ἐν παρατάσει χρόνου τὸ εὐδαιμονεῖν.	*Utrum in longitudine temporis felicitas conſiſtat.* I. 5.
37 περὶ τῆς δι' ὅλων κράσεως.	*De mixtione per omnia.* II. 7.
38 πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη, καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ.	*Quomodo idearum extitit multitudo, atque de bono.* VI. 7.
39 περὶ τοῦ ἑκουσίου.	*De voluntario.* VI. 8.
40 περὶ τοῦ κόσμου.	*De mundo.* II. 1.
41 περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης.	*De ſenſu atque memoria.* IV. 6.
42 περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν πρῶτον.	*De generibus entis primum.* VI. 1.
43 περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν δεύτερον.	*De generibus entis ſecundum.* VI. 2.
44 περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν τρίτον.	*De generibus entis tertium.* VI. 3.
45 περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου.	*De æternitate & tempore.* III. 7.

Ταῦτα τὰ εἴκοσι καὶ τέτταρα ὄντα, ὅσα ἐν τῷ ἑξαέτει χρόνῳ τῆς παρουσίας ἐμοῦ Πορφυρίου ἔγραψεν, ἐκ προσκαίρων προβλημάτων τὰς ὑποθέσεις λαβόντα, ὡς ἐκ τῶν κεφαλαίων ἑκάστου τῶν βιβλίων ἐδηλώσαμεν, μετὰ τῶν πρὸ τῆς ἐπιδημίας ἡμῶν εἴκοσι καὶ ἑνὸς, τὰ πάντα γίνεται τεσσαράκοντα πέντε.

Hi ergo libri quatuor & viginti, quos in ſex illis annis, quos cum eo vixi, conſcripſit, aſſumens videlicet ex occurrentibus quæſtionibus occaſionem oportunitatemque ſcribendi, quemadmodum ex capitibus uniuscujusque libri ſignificavimus. Hi inquam libri una cum viginti & uno, quos antequam accederem, compoſuerat: ſummatim quinque ſuper quadraginta conficiunt.

Cap. VI. Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ διατρίβοντός μου (ἐκεῖ γὰρ ἀνεχώρη-

Quo, vero tempore in Sicilia vitam agebam quo perveneram

Digitized by Google

ram circa quintum decimumque Galieni Imperatoris annum, Plotinus libros quinque compoſuit, & ad me in Siciliam miſit:

46 *De beatitudine*, Ennead. I. lib. 4.
47 *De providentia primum.* III. 2.
48 *De providentia ſecundum.* III. 3.
49 *De ſubſtantiis cognoſcentibus, atque illis ſuperiore.* IV. 3.
50 *De amore.* III. 5.

Hos itaque libros miſit ad me primo Claudii Imperatoris anno. Inter initia vero anni ſecundi, quando & paulo poſt ex hac vita migravit, hos præterea miſit:

51 *Quæ ſint mala.* Ennead. I. lib. 8.
52 *Utrum ſtella aliquid agant?* II. 3.
53 *Quid homo, quid animal?* I. 1.
54 *De primo bono, cæteriſque bonis.* I. 7.

Hi vero libri una cum quinque & quadraginta, primo tempore ſcriptis, atque ſecundo, quinquaginta & quatuor computantur. Quemadmodum vero conſcripti ſunt, alii quidem in ætate prima, alii vero in ipſo vigore vitæ, alii denique defeſſo jam corpore, ſic ferme libri vim ſimilem ipſi declarant. Primi namque unus & viginti, ſi cum proxime ſequentibus conferantur, leviorem vim habere videntur, nondum ſatis conſtans robur habentem: qui vero medio tempore compoſiti ſunt, virtutis florem præferunt

χώρησα περὶ τὸ πεντεκαιδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας Γαλιήνου) ὁ Πλωτῖνος γράψας πέντε βιβλία ἀπέστειλέ μοι ταῦτα.

περὶ εὐδαιμονίας.
περὶ προνοίας πρῶτον.
περὶ προνοίας δεύτερον.
περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων καὶ τῶν ἐπέκεινα.
περὶ ἔρωτος.

Ταῦτα μὲν οὖν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς Κλαυδίου πέμπει βασιλείας. ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου, ὅτε καὶ μετ' ὀλίγον θνήσκει, πέμπει ταῦτα.

τίνα τὰ κακά.
εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα.
τί ὁ ἄνθρωπος, τί τὸ ζῶον;
περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ, ἢ περὶ εὐδαιμονίας.

Ταῦτα μετὰ τῶν τετταράκοντα πέντε τῶν πρώτων καὶ δευτέρων γραφέντων γίνεται τέτταρα καὶ πεντήκοντα, ὥσπερ δὲ ἐγράφη τὰ μὲν κατὰ πρώτην ἡλικίαν, τὰ δὲ ἀκμάζοντος, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ σώματος καταπονουμένου· οὕτω καὶ τῆς δυνάμεως ἔχει τὰ βιβλία, τὰ μὲν γὰρ πρῶτα εἴκοσι καὶ ἕν, ἐλαφροτέρας ἐστὶ δυνάμεως, καὶ οὔπω πρὸς εὐτονίαν ἀρκοῦν μέγεθος ἐχούσης. τὰ δὲ τῆς μέσης ἐκδόσεως τυχόντα, τὸ ἀκμαῖον τῆς δυνάμεως ἐμφαί-

Digitized by Google

φαίνει, καὶ ἔστι τὰ εἰκοσιτέσσαρα πλὴν τῶν βραχέων τελειότατα. τὰ μέν τοι τελευταῖα ἐννέα, ὑφειμένης ἤδη τῆς δυνάμεως γέγραπται. καὶ μᾶλλον μετὰ τελευταῖα τέσσαρα, ἢ τὰ πρὸ τούτων πέντε.

ferunt ad ſummum usque vigentem. Taleſque ſunt quatuor & viginti, exceptis quibusdam paucis, perfectiſſimi. Ultimi denique novem remiſſiorem jam referunt facultatem, idque poſtremi quatuor magis quam antecedentes quinque declarant.

C.VII. Ἔσχε δὲ ἀκροατὰς μὲν πλείους: ζηλωτὰς δὲ καὶ διὰ φιλοσοφίαν συνιόντας, Ἀμέλιόν τε ἀπὸ τῆς Τυσκίας, οὗ τὸ ὄνομα ἦν Γεντιλιανὸς τὸ κύριον, αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ Ρ. Ἀμέριον αὐτὸν καλεῖν ἠξίου, ἀπὸ τῆς ἀμερίας ἢ τῆς ἀμελείας q) πρέπειν αὐτῷ καλεῖσθαι λέγων. ἔσχε δὲ καὶ ἰατρικόν τινα Σκυθοπολίτην Παυλῖνον, ὃν ὁ Ἀμέλιος Μίκκαλον r) προσηγόρευε, παρακουσμάτων πλήρη γεγονότα. ἀλλὰ μὲν καὶ Ἀλεξανδρέα Εὐστόχιον ἰατρικὸν ἔσχεν ἕτερον, ὃς περὶ τὰ τελευταῖα τῆς ἡλικίας γνωρισθεὶς αὐτῷ διέμεινε θεραπεύων ἄχρι τοῦ θανάτου, καὶ μόνοις τοῖς Πλωτίνου σχολάζων, ἕξιν περιεβάλετο γνησίου φιλοσόφου. συνῆν δὲ καὶ Ζωτικὸς, κριτικός τε καὶ ποιητικὸς, ὃς καὶ τὰ Ἀντιμάχου διορθωτικὰ πεποίηται, καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν s) εἰς ποίησιν μετέβαλε πα-

Auditores quidem multos habuit, imitatores autem & gratia Philoſophiæ valde familiares, Amelium Tuſcum & alios. Sed Amelio huic proprium nomen Gentilianus extiterat, ipſe vero ſe per literam R. Amerium nominari maluit ab Ameria, quam Amelium ab Amelia. Item Paulinum Scythopoliten medicinæ admodum ſtudioſum, quem diſciplinarum & (ut ita dixerim) auditionum plenum Amelius Miccalum appellabat. Præterea Euſtochium Alexandrinum etiam medicum, qui ſane prope poſtremum ætatis tempus Plotino notus perſeveravit, diligenterque Plotinum ad mortem usque curavit, ſolisque Plotini inſtitutis incumbens legitimi Philoſophi habitum induit. Verſabatur quoque cum eo Zoticus, Criticus homo & poëticus, qui & Antimachi opera emendavit, Atlanticamque Hiſtoriam ritu valde poëtico in carmina

q) Amelius refugit nomen ἀπὸ τῆς ἀμελείας ſive negligentia ductum, & ἀπὸ τῆς ἀμερίας æque integritate appellari maluit.

r) Μίκκαλος Muſici nomen apud Ariſtotelem I. Analytic. ab exilitate ductum videri poteſt, perinde ut Paulinus, veluti qui ſolas minutias cunſectetur. Παρακούσματα Gellius ſcite dixit V. 21. rudes inchoataſque & non probas inauditiunculas.

s) Ἀτλαντικὸν λόγον de inſula Atlandide, de qua Plato in Critica.

carmina transtulit, poſthæc in caliginem incidit oculorum, & paulo ante Plotini obitum deceſſit e vita, Paulinus quoque diem obiit ante Plotinum. Præterea familiaris admodum Plotino erat Zethus genus ex Arabia ducens, qui & uxorem duxerat filiam Theodoſii quondam familiaris Ammonii. Erat & hic medicinæ peritus Plotinoque dilectiſſimus, quem Plotinus civilium gubernaculorum momenta gerentem inde revocare admodum contendebat eoque familiariter utebatur, adeo ut in agros ejus ſecederet ad ſextum lapidem ante Minturnas, quos Caſtricius poſſederat cognominatus Firmus, vir profecto omnium ætatis noſtræ bonarum artium ſtudioſiſſimus, obſervatorque Plotini, & Amelii ſervili etiam obſequio cultor, mihique Porphyrio cunctis in rebus non aliter quam legitimo fratri deditus, hic etſi civilem elegit vitam Plotinum tamen inprimis venerabatur. Senatores quin etiam non pauci Plotinum ſedulo audiebant, inter quos Marcellus Orontius, Philoſophiæ diligentiſſime incu-
buit

πάνυ ποιητικῶς, συγχυθεὶς δὲ τὰς ὄψεις, πρὸ ὀλίγου τῆς Πλωτίνου τελευτῆς ἀπέθανεν. ἔφθασε δὲ καὶ ὁ Παυλῖνος προαποθανὼν τοῦ Πλωτίνου. ἔσχε δὲ καὶ Ζῆθον e) ἑταῖρον Ἀῤῥάβιον τὸ γένος, Θεοδοσίου τοῦ Ἀμμωνίου γενομένου ἑταίρου εἰς γάμον λαβόντα θυγατέρα, ἦν δὲ καὶ οὗτος ἰατρικὸς, καὶ σφόδρα πεφίλητο τῷ Πλωτίνῳ. Πολιτικὸν δὲ ὄντα καὶ ῥοπὰς ἔχοντα πολιτικὰς, ἀναστέλλειν ὁ Πλωτῖνος ἐπειρᾶτο, ἐχρῆτο δὲ αὐτῷ οἰκείως, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς πρὸς αὐτὸν ἀναχωρεῖν, πρὸ ἓξ σημείων μιτούρνων ὑπάρχοντας, οὓς Καστρίκιος u) ἐκέκτητο ὁ Φίρμος καλούμενος, ἀνδρῶν τῶν καθ' ἡμᾶς φιλοκαλώτατος γεγονὼς, καὶ τόν τε Πλωτῖνον σεβόμενος, καὶ Ἀμελίῳ οἷα οἰκέτης ἀγαθὸς ἐν πᾶσιν ὑπηρετούμενος, καὶ Πορφυρίῳ ἐμοὶ, οἷα γνησίῳ ἀδελφῷ ἐν πᾶσι προσεσχηκώς, καὶ οὗτος οὖν ἐσέβετο Πλωτῖνον, τὸν πολιτικὸν ᾑρημένος βίον. Ἠκροῶντο δὲ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου οὐκ ὀλίγοι. ὧν ἔργον ἐν φιλοσοφίᾳ μάλιστα ἐποιοῦν Μάρ-
κελ-

e) Alius Zetus de quo Alanus lib. 2. Anti Claudiani pag. 49. ſecutus Sidonium IV. 3. Epiſt.

Temporis excurſus ut Cæſar cogit, ut Atlas
Sidera perquirit, ut Zetus pondera librat.

Sic Zoticus etiam alius de quo Lampridius in Helogabalo c. 10.

u) De Caſtricio confer ſupra c. 2.

κέλλος Ὀρρόντιος x) καὶ Σαβινῖλλος. ἦν δὲ καὶ Ῥογατιανός y) ἐκ τῆς συγκλήτου, ὃς εἰς τοσοῦτον ἀποστροφῆς τοῦ βίου τούτου προκεχωρήκει, ὡς πάσης μὲν κτήσεως ἀποστῆναι, πάντα δὲ οἰκέτην ἀποπέμψασθαι, ἀποστῆναι δὲ καὶ τοῦ ἀξιώματος, καὶ πραίτωρ προϊέναι μέλλων παρόντων τῶν ὑπηρετῶν μήτε προελθεῖν, μήτε φροντίσαι τῆς λειτουργίας, ἀλλὰ μηδὲ οἰκίαν ἑαυτοῦ ἑλέσθαι κατοικεῖν, ἀλλὰ πρός τινας τῶν φίλων καὶ συνήθων φοιτῶντα, ἐκεῖ τε δειπνεῖν κἀκεῖ καθεύδειν, σιτεῖσθαι δὲ παρὰ μίαν *, ἀφ' ἧς δὴ ἀποστάσεως καὶ ἀφροντιστίας τοῦ βίου ποδαγρῶντα μὲν οὕτως, ὡς καὶ δίφρῳ βαστάζεσθαι, ἀναρρωσθῆναι, τὰς χεῖρας δὲ ἐκτείναι μὴ οἷον τε ὄντα, χρῆσθαι ταύταις πολὺ μᾶλλον εὐμαρῶς ἢ οἱ τὰς τέχνας διὰ τῶν χειρῶν μετιόντες. Τοῦτον ἀπεδέχετο ὁ Πλωτῖνος, καὶ ἐν τοῖς μάλιστα ἐπαινῶν διετέλει, εἰς ἀγαθὸν παράδειγμα τοῖς φιλοσοφοῦσι προβαλλόμενος. Συνῆν δὲ καὶ Σεραπίων Ἀλεξανδρεύς, z) ῥητορικὸς μὲν τὰ πρῶτα, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ φιλοσόφοις συνὼν

buit maximeque profecit, ſimiliterque Sabinillus ac pariter ex eodem Senatu Rogatianus, qui usque adeo ab hac vita animum ſegregavit, ut & bonorum ſuorum curam neglexerit & ſervos omnes expulerit, reſpueritque dignitates. Jam vero prætor proditurus, lictoribus jam adſtantibus neque prodit, neque ullam habuit publici muneris rationem, neque lares proprios habitabat, ſed quosdam amicorum familiariumq; conveniens apud eos cœnabat, & dormiebat, cibumque indies unicum aſſumebat, qua quidem negligentia vitæ extremaque incuria factum eſt, ut cum acriter podagris antea vexaretur neque progredi poſſet niſi vectus ſella, robur tandem inde reſumſerit: Item cum manus ante extendere non valeret, tamen adeo convaluerit, ut his expeditius uteretur, quam qui artificia manibus quotidie tractant. Hunc ergo Plotinus inprimis complectebatur miriſq; laudibus extollebat, proponebatq; tanquam inſigne philoſophaturis exemplum. Aderat & Alexandrinus Serapion, hactenus quidem Rhetor, deinde vero diſputationibus quoque deditus phi-

x) Hic eſt Marcellus cui Longinus librum περὶ τέλους inſcripſit, infra c. 20.

y) Rogatiani hujus meminit Porphyrius I. de abſtinentia ab eſu animantium, pag. 106.

* Hoc eſt altero quolibet die. Vide Palladii Lauſiac p. 149. S. Nili narrationes III. p. 34.

z) Alius & antiquior fuit Serapion Rhetor Alexandrinus Hadriano Imperante clarus, de quo Suidas in Σαραπ.

Digitized by Google

philoſophicis, nec dum tamen avaritiæ fœnoriſque vitio ſe abſolvens. Habuit præterea me Porphyrium, patria Tyrium, inter amiciſſimos numeratum, quem inſtituit ſua ſcripta corrigere.

Cum enim aliquid ille ſcripſiſſet, quod ſcripſerat reſpicere bis minime tolerabat, ſed neque etiam ſemel legere atque percurrere, propterea quod viſus ei non ſatis ſufficere ad legendum. Dum vero ſcribebat, neque belle quidem literas figurabat, neque exacte ſyllabas diſtinguebat, neque ullam orthographiæ diligentiam adhibebat, ſoli videlicet intelligentiæ ſtudens, atque id quod omnes admirabamur agere ad finem usque vitæ perſeveravit. Quum enim totam quandam a principio ad finem diſpoſitionem intelligentiæ ſemel penes ſe concepiſſet, deinde ſcriptis quæ conceperat jam mandaret, connectebat prorſus ita ſcribens quod in animo diſpoſuerat, ut ex libro quodam ante oculos poſito ſcripta traducere videretur, nempe nonnunquam cum ſuorum quopiam verba faciens, & quæ ad commercia pertinent humana compo-

συνὼν λόγοις, τοῦ δὲ περὶ χρήματα καὶ τὸ δανείζειν μὴ δυνηθεὶς ἀποστῆναι ἐλαττώματος. ἔσχε δὲ καὶ ἐμὲ Πορφύριον Τύριον ὄντα, ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖρον, ὃν καὶ διορθοῦν αὐτοῦ τὰ συγγράμματα ἠξίου.

Γράψας γὰρ ἐκεῖνος, *C. VIII.* δὶς τὸ γραφὲν μεταβαλεῖν οὐδέποτ᾽ ἂν ἠνέσχετο. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἅπαξ γοῦν ἀναγνῶναι καὶ διελθεῖν, a) διὰ τὸ τὴν ὅρασιν μὴ ὑπηρετεῖσθαι αὐτῷ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν. ἔγραφε δὲ οὔτε εἰς κάλλος ἀποτυπούμενος τὰ γράμματα, οὔτε εὐσήμως τὰς συλλαβὰς διαιρῶν, οὔτε τῆς ὀρθογραφίας φροντίζων, ἀλλὰ μόνον τοῦ νοῦ ἐχόμενος, καὶ (ὃ πάντες ἐθαυμάζομεν) ἐκεῖνο ποιῶν ἄχρι τελευτῆς διετέλεσε. συντελέσας γὰρ παρ᾽ ἑαυτῷ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὸ σκέμμα, ἔπειτα εἰς γραφὴν παραδιδοὺς ἃ ἐσκέπτετο, συνεῖρεν οὕτως γράφων ἃ ἐν τῇ ψυχῇ συνδιέθηκεν, ὡς ἀπὸ βιβλίου δοκεῖν μεταβάλλειν τὰ γραφόμενα, ἐπεὶ καὶ διαλεγόμενος πρός τινα, καὶ συνείρων τὰς ὁμιλίας πρὸς τῷ σκέμματι ἦν, ὡς ἅμα τε ἀποπληροῦν τὸ ἀναγκαῖον τῆς ὁμιλίας, b) καὶ

a) De Plotini negligentia in hujusmodi minutiis vide & infra c. 13.

b) Ὁμιλίαι ſunt ſermones & diſputationes à Plotino cum familiaribus & auditoribus ſuis inſtitutæ, inter quas non deſiiſſe defixum interea ad meditationes ſuas animum habere, ſcribit hoc loco Porphyrius.

τῶν ἐν σκέψει προκειμένων ἀδιάκοπον τηρεῖν τὴν διάνοιαν· ἀποστάντος γοῦν τοῦ πρὸς διαλεγομένου, οὐδ' ἐπαναλαβὼν τὰ γεγραμμένα, διὰ τὸ μὴ ἐπαρκεῖν αὐτῷ πρὸς ἀνάληψιν, ὡς εἰρήκαμεν, τὴν ὅρασιν, τὰ ἑξῆς ἂν ἐπισυνῆψεν, ὡς μηδένα διαστήσας χρόνον μεταξὺ ὅτε τὴν ὁμιλίαν ἐποιεῖτο. συνῆν οὖν καὶ ἑαυτῷ ἅμα, καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τήν γε πρὸς ἑαυτὸν προσοχὴν, οὐκ ἄν ποτε ἐχόλασεν, ἢ μόνον ἐν τοῖς ὕπνοις, ὃν ἂν ἀπέκρουε ἥτε τῆς τροφῆς ὀλιγότης, (οὐδὲ γὰρ ἄρτου πολλάκις ἂν ἥψατο) καὶ ἡ πρὸς τὸν νοῦν αὐτοῦ διαρκὴς ἐπιστροφή.

ponens, interea tamen ab inſtituto mentis actu minime diſcedebat: ut ſimul & neceſſarium curaret amici negotium, & cunctorum quæ in excogitatione conceperat intelligentiam perpetuam conſervaret. Quum igitur qui allocutus eum fuerat jam abiiſſet, non repetebat ſcripta, quoniam ad repetendum viſus (ut diximus) minime ſuppetebat, ſic tamen deinceps ſequentia contexebat, quaſi ne minimum quidem temporis, inſtitutum prius intermiſiſſet, dum audiret & tractaret humana. Simul igitur ſecum erat atque cum aliis, intentionemque mentis ad ſe converſæ nunquam intermittebat, niſi forſan dum dormiret: quamvis & ſomnum ab eo procul excuſſerit tum cibi parcitas (ſæpe enim pane etiam abſtinebat) tum aſſidua quædam converſio ejus ad mentem.

Cap. IX. Εἶχε δὲ καὶ γυναῖκας σφόδρα προσκειμένας. Γεμίναν τε, ἧς καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ κατῴκει, καὶ τὴν ταύτης θυγατέρα, Γεμίναν ὁμοίως τῇ μητρὶ καλουμένην. Ἀμφίκλειάν τε τὸν Ἀρίστωνος, τοῦ Ἰαμβλίχου υἱοῦ γεγονυῖαν γυναῖκα, c) σφόδρα φιλοσοφίᾳ προσκειμένας. πολλοὶ δὲ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀποθνήσκειν μελ-

Audiebant Plotinum etiam mulieres nonnullæ admodum ſuæ ſapientiæ deditæ; quarum in numero erat Gemina, in cujus etiam laribus habitabat, item Geminæ hujus filia, nomine ſimiliter Gemina, Amphiclia quoque Ariſtonis filia & filii Jamblichi uxor, multi quin etiam viri, multæ & mulieres generis nobilitate pollentes, cum morti jam propinquarent

c) Hæc ita reddi debent: *Amphiclea quoque Ariſtonis, qui Jamblichi filius erat, uxor.* Jamblichum hunc antiquiorem ac diverſum intellige a celebri Philoſopho Porphyrii diſcipulo, de quo infra a me dicetur.

quarent, filios ſuos tum mares tum fœminas una cum omni eorum ſubſtantia Plotino tanquam ſacro cuidam divinoq; cuſtodi tradebant atque commendabant. Quo circa Plotini domum plenam jam puerorum virginumque videres, inter quos erat & Potamon, quem Plotinus diligenter educans etiam quotiens aliquid foret commutaturus, auſcultabat attentus. Neque tædebat eum pupillorum procuratores audire, adminiſtrationis rationes ſæpe reddentes, diligentemque adhibebat parſimoniæ curam, affirmans quamdiu nondum philoſopharentur, ſua illos bona poſſidere & proventus accipere absque detrimento debere. Et quamvis tot pupillis neceſſaria vitæ, ſumma cum diligentia procuraret, nunquam tamen dum vigilaret intentionem animi in mentem converſi vel paululum remittebat. Erat & manſuetus admodum, & omnibus pro arbitrio qui ei quoquo modo adhærerent expoſitus. Quamobrem cum Romæ annos ſex & viginti integros habitaſſet, plurimorumque arbiter mutuas controverſias diremiſſet nullum ta-

μέλλοντες, τῶν εὐγενεστάτων, φέροντες τὰ ἑαυτῶν τέκνα, ἄῤῥενάς τε ὁμοῦ καὶ θηλείας, ἐκείνῳ παρεδίδοσαν μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, ὡς ἱερῷ τινι καὶ θείῳ φύλακι. διὸ καὶ ἐπεπλήρωτο αὐτῷ ἡ οἰκία παίδων καὶ παρθένων, ἐν τούτοις δὲ ἦν καὶ Ποτάμων, *d*) οὗ τῆς παιδεύσεως φροντίζων, πολλάκις ἂν καὶ μεταποιοῦντος *e*) ἠκροάσατο. Ἠνείχετο δὲ καὶ τοὺς λογισμοὺς ἀναφερόντων τῶν ἐκείνοις παραμενόντων, καὶ τῆς ἀκριβείας ἐπεμελεῖτο, λέγων, ἕως ἂν μὴ φιλοσοφῶσιν, ἔχειν αὐτοὺς δεῖν τὰς κτήσεις καὶ τὰς προσόδους ἀνεπαφοὺς τε καὶ σωζομένας, καὶ ὅμως τοσούτοις ἐπαρκῶν τὰς εἰς τὸν βίον φροντίδας τε καὶ ἐπιμελείας, τὴν πρὸς τὸν νοῦν τάσιν οὐδέποτ᾽ ἂν ἐγρηγορότος ἐχόλασεν. ἦν δὲ καὶ πρᾶος καὶ πᾶσιν ἐκκείμενος τοῖς ὁπωσοῦν πρὸς αὐτὸν σύνηθειαν ἐσχηκόσι· διὸ εἴκοσι καὶ ἓξ ἐτῶν ὅλων *f*) ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίψας καὶ πλείστοις διαιτήσας τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητήσεις

d) Non confundendus cum aliis duobus Potamonibus Mytilenæo Rhetore & Alexandrino Philoſophiæ Eclecticæ auctore præcipuo, de quibus Suidas & ad Laërtium viri docti.

e) Auſcultavit illum unam eandemque rem variis modis exercendi ingenii cauſſa differentem.

f) Ab A. C. 244. ad A. 269.

σειν, οὐδένα τῶν πολιτικῶν g) ἐχθρὸν ποτε ἔσχε.

Cap. X. Τῶν δὲ φιλοσοφεῖν προσποιουμένων Ὀλύμπιος Ἀλεξανδρεὺς b) Ἀμμωνίου ἐπ᾽ ὀλίγον μαθητὴς γενόμενος, καταφρονητικῶς πρὸς αὐτὸν ἔσχε διὰ φιλοπρωτείαν. ὃς καὶ οὕτως αὐτῷ ἐπέθετο ὥστε καὶ ἀστροβολῆσαι αὐτὸν μαγεύσας ἐπεχείρησεν. ἐπεὶ δὲ εἰς ἑαυτὸν στρεφομένην ᾔσθετο τὴν ἐπιχείρησιν, ἔλεγε πρὸς τοὺς συνήθεις, μεγάλην εἶναι τὴν τῆς ψυχῆς τοῦ Πλωτίνου δύναμιν ὡς ἀποκρούειν δύνασθαι τὰς εἰς ἑαυτὸν ἐπιφορὰς εἰς τοὺς κακοῦν αὐτὸν ἐπιχειροῦντας. Πλωτῖνος μέντοι τοῦ Ὀλυμπίου ἐγχειροῦντος ἀντελαμβάνετο, λέγων αὐτῷ τὸ σῶμα τότε ὡς τὰ σύσπαστα βαλάντια ἕλκεσθαι, τῶν μελῶν αὐτῷ πρὸς ἄλληλα συνθλιβομένων. Κινδυνεύσας δὲ ὁ Ὀλύμπιος πολλάκις αὐτός τι παθεῖν ἢ δρᾶσαι τὸν Πλωτῖνον, ἐπαύσατο. Ἦν γὰρ καὶ κατὰ γένεσιν πλέον τι ἔχων παρὰ τοὺς ἄλλους ὁ Πλωτῖνος, Αἰγύπτιος γάρ τις ἱερεὺς

tamen civium unquam habuit inimicum.

Ex eorum vero numero qui ſibi philoſophiæ ſtudium vindicabant Alexandrinus Olympius Ammonii ad breve diſcipulus, utpote qui principatum in Philoſophia ſibi cuperet arrogare, & ipſe deſpiciebat Plotinum & deſpectum reddere apud omnes moliebatur, animoque tam infenſo maleficiis Plotinum invaſit, ut magicis quibusdam incantamentis ſiderare eum contenderet. At poſtquam ſuos in ſe ipſum conatus reflecti perſenſit, contubernalibus inquit, Plotini animam tam ingentem habere potentiam, ut ictus directos in eum ſtatim in maleficos retorqueret. Jam vero Plotinus cum primum maleficia Olympius ille machinaretur, animadvertit, aitque ſuis: Nunc Olympio corpus marſupiorum more contrahitur, membraque inter ſe corporis omnia conteruntur. Quamobrem poſtquam Olympius ſæpe ſuo diſcrimine eſſet expertus ſe ictus ſuos, Plotino in illum repellente, recipere, tandem a maleficio deſtitit. Et profecto Plotinus ipſa quoque natura* ab initio majus aliquid præter cæteros poſſidebat

g) Πολιτικοὶ non ſunt cives, ſed viri qui Rempublicam gerunt, Magiſtratus & Senatores. Eodem ſenſu ſupra c. 7. τὸν πολιτικὸν ᾑρημένος βίον.

b) Ex ejus forte poſteris Olympius ἐν φιλοσόφου σχήματι, de quo Sozomenus VII. 15.

* Genitura.

Digitized by Google

ſidebat, Ægyptius enim quidam ſacerdos Romam profectus perque amicum quendam Plotino ſubito notus, quum exoptaret ſuam Romæ ſapientiam oſtentare, ſuaſit Plotino ut ſecum accederet familiarem ſibi dæmonem eo advocante protinus inſpectaturus, cui facile Plotinus eſt obſecutus. Acta vero eſt in æde Iſidis Dæmonis invocatio: ſolum namque hunc locum purum ait Ægyptium inveniſſe, ſed quum in aſpectum proprium ipſe Dæmon accerſeretur, pro Dæmone Deus acceſſit, qui ſane non eſſet in genere Dæmonum. Sic ergo repente Egyptius exclamavit: Beatus es o Plotine, qui habeas pro Dæmone Deum, neque ex inferiori genere ſis ducem ſortitus familiarem. Narrabat vero non licuiſſe tunc quicquam interrogare, neque diutius videre præſentem, quippe cum communis quidam ibi contemplator amicus aves, quas manu tenebat cuſtodiæ gratia, ſuffocaſſet, ſive invidia ductus ſive metu perterritus. Quum igitur ex divinorum ordine Dæmonum familiarem ſibi Plotinus haberet, merito & ipſe ſemper divinum ſuæ mentis oculum ad illum ſublimius erigebat. Quam etiam ob cauſam, de ſuo cujusque familiari Dæmone librum deinde compoſuit, ubi ſane conatur cauſas

ρεὺς * ἀνελθὼν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ διά τινος φίλου αὐτῷ γνωρισθεὶς θέλων τε τῆς ἑαυτοῦ σοφίας ἀπόδειξιν δοῦναι, ἠξίωσε τὸν Πλωτῖνον ἐπὶ θέαν ἀναφικέσθαι τοῦ συνόντος αὐτῷ οἰκείου δαίμονος καλουμένου, τοῦ δὲ ἑτοίμως ὑπακούσαντος γίνεται μὲν ἐν τῷ Ἰσίῳ ἡ κλῆσις, μόνον γὰρ ἐκεῖνον τὸν τόπον καθαρόν φησιν εὑρεῖν ἐν τῇ Ῥώμῃ τὸν Αἰγύπτιον, κληθέντα δὲ εἰς αὐτοψίαν τὸν δαίμονα, θεὸν ἐλθεῖν, καὶ μὴ τοῦ δαιμόνων εἶναι γένους, ὅθεν τὸν Αἰγύπτιον εἰπεῖν, μακάριος εἶ θεὸν ἔχων τὸν δαίμονα, καὶ οὐ τοῦ ὑφειμένου γένους τὸν συνόντα. μήτε δὲ ἐρέσθαι τι ἐκγενέσθαι μήτε ἐπιπλέον ἰδεῖν παρόντα τοῦ συνθεωροῦντος φίλου τὰς ὄρνεις ἃς κατεῖχε φυλακῆς ἕνεκα, πνίξαντος εἴτε διὰ φθόνον εἴτε καὶ διὰ φόβον τινά. τῶν οὖν θειοτέρων δαιμόνων ἔχων τὸν συνόντα καὶ αὐτὸς διετέλει ἀνάγων αὐτοῦ τὸ θεῖον ὄμμα πρὸς ἐκεῖνον, ἐστὶ γοῦν αὐτῷ ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας καὶ βιβλίον γραφὲν, περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος i) ὅπου πειρᾶται αἰτίας φέρειν περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν συνόντων. φιλοθύτου δὲ γεγονότος τοῦ Ἀμελίου, καὶ τὰ ἱερὰ

* Forſan Anebo ille ad quem Porphyrii Epiſtola.

i) Eſt Enneadis tertiæ liber quartus.

ἱερὰ κατὰ νουμηνίαν k) καὶ τὰς ἑορτὰς ἐκπεριιόντος, καί ποτε ἀξιοῦντος τὸν Πλωτῖνον σὺν αὐτῷ παραλαβεῖν, ἔφη· ἐκείνους δεῖ πρὸς ἐμὲ ἔρχεσθαι, οὐκ ἐμὲ πρὸς ἐκείνους. τοῦτο δὲ ἐκ ποίας διανοίας οὕτως ἐμεγαληγόρησεν, οὔτ᾽ αὐτοὶ συνεῖναι δεδυνήμεθα, οὔτ᾽ αὐτὸν ἐρέσθαι ἐτολμήσαμεν.

ſas de familiarium numinum differentia diligenter afferre. Præterea cum Amelius ſacrorum obſervator eſſet, atque per calendas ſacra faceret, & quandoque Plotinum rogaret illuc ſecum accedere, illos, inquit, Plotinus, decet ad me, non me ad illos accedere. Qua vero mente tam excelſa de ſe loqueretur, neque intelligere ipſi potuimus, neque auſi ſumus interrogare.

C. XI. Περιῆν δὲ αὐτῷ τοσαύτη περιουσία ἠθῶν κατανοήσεως, ὡς κατενόει τὰ ἀνθρώπινα ἤθη, καὶ τὰ κλεπτόμενα ηὕρισκε, καὶ ποῖός τις ἕκαστος τῶν συνόντων ἀποβήσεται προὔλεγεν. ὡς κλοπῆς ποτε γεγονυίας πολυτελοῦς περιδεῤῥαίου Χιόνης, ἥτις αὐτῷ συνῴκει μετὰ τῶν τέκνων σεμνῶς τὴν χηρείαν διεξάγουσα, καὶ ὑπ᾽ ὄψιν τοῦ Πλωτίνου συνηγμένων τῶν οἰκετῶν, ἐμβλέψας ἅπασιν, οὗτος ἔφη ἐστὶν ὁ κεκλοφώς, δείξας ἕνα τινά. μαστιζόμενος δὲ ἐκεῖνος καὶ ἐπὶ πλεῖον ἀρνούμενος τὰ πρῶτα, ὕστερον ὡμολόγησε καὶ φέρων τὸ κλαπὲν ἀπέδωκε. προεῖπε δὲ ἂν καὶ τῶν συνόντων παίδων περὶ ἑκάστου οἷος ἀποβήσεται,

Erat in cognoſcendis moribus ſagaciſſimus, & indolem hominum tam clare perſpiciebat, ut & facta detegeret, & familiarium unuſquiſque qualis evaſurus eſſet prædiceret. Itaque cum mulieri nomine Chione penes ipſum una cum filiis habitanti caſtamque agenti viduitatem pretioſum monile furto ſubreptum fuiſſet, omneſque ſervi atque domeſtici in Plotini conſpectum accerſiti veniſſent, ſingulos Plotinus intuitus ſe legit quendam, aitque, hic monile ſubripuit. Verberatus ille, diu quidem negat, ſed denique confitetur, furtumque reſtituit. Similiter quales ſinguli apud illum verſati pueri futuri eſſent mirifice prædicebat. Velut de Polemone prædixit, ad amorem hic proclivior erit, nec ad ætatem maturam perveniet, atque ita

k) Neomenias non tantum Judæis ſed & Græcis ſacras fuiſſe, docuit Jo. Meurſius in Græcia feriata. Etiam de Proclo Marinus in ejus vita c. 19. inter alia refert quod τὰς νουμηνίας λαμπρῶς ἐπετέλει καὶ ἱεροπρεπῶς.

ita contigit. Ego quandoque me ipſum interimere cogitabam, quod mirabiliter ille perſenſit, mihiq; domi deambulanti protinus adſtitit, aitque, ſtudium nunc iſtud o Porphyri tuum non ſanæ mentis eſt, ſed animi potius atra bile furentis, itaque Roma abire me juſſit. Huic ergo parens, in Siciliam ſum profectus, præcipue cum audirem, Probum quendam elegantem virum circa Lilybæum tunc habitare. Quo quidem factum eſt, ut hac perturbatione animi liberarer, ſed interea impedirer cum Plotino usque ad ejus obitum vitam ducere.

στῆσαι. ὡς καὶ περὶ τοῦ Πολέμωνος οἷος ἔσται, ὅτι ἐρωτικὸς ἔσται καὶ ὀλιγοχρόνιος, ὅπερ καὶ ἀπέβη. Καὶ ποτὲ ἐμοῦ Πορφυρίου ᾔσθετο, ἐξάγειν ἐμαυτὸν l) διανοουμένου τοῦ βίου, καὶ ἐξαίφνης ἐπιστάς μοι ἐν τῷ οἴκῳ διατρίβοντι, καὶ εἰπὼν, μὴ εἶναι ταύτην τὴν προθυμίαν ἐκ νοερᾶς καταστάσεως, ἀλλ' ἐκ μελαγχολικῆς τινος νόσου, ἀποδημῆσαι ἐκέλευσε. Πειθεὶς δὲ αὐτῷ ἐγὼ εἰς τὴν Σικελίαν ἀφικόμην, Πρόβον τινὰ ἀκούων, ἐλλόγιμον ἄνδρα, περὶ τὸ Λιλύβαιον διατρίβειν, καὶ αὐτός τε τῆς τοιαύτης προθυμίας ἀπεχόμην, τοῦτε παρεῖναι ἄχρι θανάτου τῷ Πλωτίνῳ ἐνεποδίσθην.

Proinde Galienus Imperator, uxorque ejus Salonina Plotinum honorabant, maximeque colebant. Hic igitur benevolentia eorum fretus oravit, ut dirutam quandam olim in Campania

Ἐτίμησαν δὲ τὸν Πλωτῖνον *Cap. XII.* *μάλιστα καὶ ἐσέφθησαν Γαλιηνός τε ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Σαλωνίνα. ὁ τῇ φιλίᾳ τῇ τούτων καταχρώμενος, φιλοσόφων τινὰ πόλιν m)*

P *κατὰ*

l) Idem narrat Eunapius in Porphyrii vita, additque Plotinum ea quæ Porphyrio fuerat locutus libro complexum fuiſſe. *καὶ ὁ μὲν (Πορφύριος) εὔπνους τε ἦν, καὶ ἀνίστατο, ὁ δὲ (Πλωτῖνος) τοὺς ῥηθέντας λόγους εἰς βιβλίον κατέθετο γεγραμμένον.* Is ni fallor fuit de providentia, quem ad Porphyrium in Siciliam miſit (Ennead. III. lib. 2.) in quo diſputat animis licere in hoc quoque mundo eſſe felicibus; & calamitatibus non eſſe ſuccumbendum, ſed decertandum adverſus illas ſtrenue, ut præmia virtuti propoſita aſſequaris. Diſceſſit Porphyrius Româ in Siciliam Anno Galieni decimoquinto ut dictum ſupra c. 6. triennio circiter ante Plotini obitum. Liber *περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς* diu ante à Plotino ſcriptus fuerat.

m) Antonius Pagi vir doctiſſ. in Critica Baroniana T. I. p. 278. non abſurde ſuſpicabatur hoc ab Galieno petiiſſe Plotinum in Imperatoris illius decennalibus A. C. 263.

κατὰ τὴν Καμπανίαν γεγενῆσθαι λεγομένην, ἄλλως δὲ καταρηριπωμένην, ἠξίου ἀνεγείρειν, καὶ τὴν πέριξ χώραν χαρίσασθαι, οἰκισθείσῃ τῇ πόλει, νόμοις δὲ χρῆσθαι τοὺς κατοικεῖν μέλλοντας τοῖς Πλάτωνος, καὶ τὴν προσηγορίαν αὐτῇ Πλατωνόπολιν θέσθαι, ἐκεῖ τε αὐτὸς μετὰ τῶν ἑταίρων ἀναχωρήσειν ὑπισχνεῖτο. καὶ ἐγένετ' ἂν τὸ βούλημα ἐκ ῥᾶστου τῷ φιλοσόφῳ, εἰ μή τινες τῶν συνόντων τῷ βασιλεῖ, φθονοῦντες ἢ νεμεσῶντες, ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν μοχθηρὰν ἐνεπόδισαν.

C. XIII. Γέγονε δὲ ἐν ταῖς συνουσίαις, φράσαι μὲν ἱκανὸς, καὶ εὑρεῖν καὶ νοῆσαι τὰ πρόσφορα δυνατώτατος. ἐν δέ τισι λέξεσιν ἁμαρτάνων, n) οὐ γὰρ ἂν εἶπεν ἀναμιμνήσκεται, ἀλλ' ἀναμνημίσκεται, καὶ ἄλλα τινὰ παράσημα ὀνόματα, ἃ καὶ ἐν τῷ γράφειν ἐτήρει. ἦν δ' ἐν τῷ λέγειν ἡ ἔνδειξις τοῦ νοῦ, ἄχρι τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὸ φῶς ἐπιλάμποντος, ἐράσμιος μὲν ὀφθῆναι. καλλίων δὲ τότε μάλιστα ὁρώμενος, καὶ λεπτός τις ἱδρὼς ἐπέθει, καὶ ἡ πραότης διέλαμπε, καὶ τὸ προσηνὲς πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἐδείκνυτο, καὶ τὸ εὔτονον. τριῶν γοῦν ἡμερῶν ἐμοῦ Πορφυρίου ἐρωτήσαντος, πῶς ἡ

pania civitatem philoſophis aptam inſtaurarent, regionemque circumfuſam cultæ civitati donarent, concederentque civitatem habitaturis Platonis legibus gubernari, atque ipſam civitatem Platonopolim appellari: pollicebatur ſe illuc habitatum, una cum amicis omnibus profecturum. Quod facile Philoſophus ad votum impetraviſſet, niſi quidam Imperatoris familiares invidia, vel indignatione, vel alia quadam iniqua de cauſa acriter obſtitiſſent.

Erat in diſputationibus ſtrenuus ad dicendum, ad inventionem ſolers, ad opportuna percipienda promptiſſimus, ſed forte in non nullis dictionibus aberrabat: non enim pronunciabat meminiſſe, ſed meminiſſe, ſimiliterque aliis quibusdam dictionibus abutebatur, quod quidem vitium in ſcribendo etiam ſequebatur. Præterea interloquendum mens emicabat foras, lumen intimum ad vultum usque diffundens. Amabilis quidam erat adſpectu; ſed dum diſputaret, pulchrior admodum videbatur: tunc ſane tenuis quidam ſudor velut ros e facie diſtillabat: tunc benigna manſuetudo fulgebat, tunc ad quæſtiones & excipiendas placida lenitas

n) Confer de hac negligentia Plotini ſuprà c. 8.

tas apparebat, & diſſolvendas robuſtus admodum vigor demonſtrabatur. Jam vero cum ego Porphyrius triduo eum interrogarem, qua conditione potiſſimum anima cum corpore conjungatur, ille in demonſtrando perſeveravit. Quando etiam quidam nomine Thaumaſius ſcholas ingreſſus, communia tractaturus, præfatus eſt, optare ſe Plotini ſententias in ſcriptis exponendis audire, Porphyrio vero interrogante atque reſpondente, diſputationem ejuſmodi minime tolerare. Sed Plotinus objecit: Niſi dubitationes interrogante Porphyrio diſſolvamus, commentari oratione perpetua quicquam in librum aliquem non valebimus.

ἡ ψυχὴ σύνεστι τῷ σώματι, o) παρέτεινεν ἀποδεικνύς, ὥστε καὶ Θαυμασίου τινὸς τοὔνομα ἐπεισελθόντος, τοὺς καθόλου λόγους πράττοντος καὶ εἰς βιβλία ἀκοῦσαι αὐτοῦ λέγοντος θέλειν, Πορφυρίου δὲ ἀποκρινομένου καὶ ἐρωτῶντος μὴ ἀνασχέσθαι, ὁ δὲ ἔφη, ἀλλὰ ἂν μὴ Πορφυρίου ἐρωτῶντος λύσωμεν τὰς ἀπορίας, εἰπεῖν τι καθάπαξ εἰς τὸ βιβλίον οὐ δυνησόμεθα.

Scribit autem intentiſſimo quodam acumine & intellectu multiplici. Eſt quidem brevis, ſed ſenſibus ubique pluribus quam verbis abundans, multa numine afflatus effundit, ſæpe ex ipſa re qua de agit mirifice patitur: neque tam ſimplici diſciplina loquitur, quam animo ad rem ipſam ardenter affecto. Inſerta ſunt libris ejus latentia dogmata Stoicorum, Peripateticorumque ſimiliter: præſertim vero ſententiæ Ariſtotelis poſt Phyſica * congeſtæ illic frequentius inſunt. Latuit enim nihil omnino, quod ad geometriam, arithmeticam, machinariam, perſpectivam, muſicam

Ἐν δὲ τῷ γράφειν σύντομος γέγονε καὶ πολύνους, βραχύς τε καὶ νοήμασι πλεονάζων ἢ λέξεσι, τὰ πολλὰ ἐνθουσιῶν καὶ ἐκ πάθους φράζων, καὶ τὸ συμπαθείας ἢ παραδόσεως. ἐμμέμικται δ' ἐν τοῖς συγγράμμασι καὶ τὰ Στωϊκὰ λανθάνοντα δόγματα, καὶ τὰ Περιπατητικά. καταπεπύκνωται δὲ καὶ ἡ μετὰ τὰ Φυσικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους πραγματεία, ἔλαθε δὲ αὐτὸν, οὔτε γεωμετρικόν τι θεώρημα, οὐκ ἀριθμητικὸν, οὐ μηχανικὸν, οὐκ ὀπτι- Cap. XIV.

o) De hoc argumento Plotinus Ennead. IV, lib. 2. &c.

* Metaphyſica.

κὸν, οὐ μουσικόν· αὐτὸς δὲ ταῦτα ἐξεργάζεσθαι οὐ παρεσκεύαστο. ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις ἀνεγινώσκετο μὲν αὐτῷ τὰ ὑπομνήματα, εἴτε Σεβήρου p) εἴη, εἴτε Κρονίου, ἢ Νουμηνίου, ἢ Γαΐου, ἢ Ἀττικοῦ. Κἀν τοῖς Περιπατητικοῖς, τά τε Ἀσπασίου καὶ Ἀλεξάνδρου, Ἀδράστου τε καὶ τῶν ἐμπεσόντων. ἐλέγετο δὲ ἐκ τούτων οὐδὲν, καθάπαξ, ἀλλ' ἴδιος ἦν καὶ ἐξηλλαγμένος ἐν τῇ θεωρίᾳ, καὶ τὸν Ἀμμωνίου φέρων νοῦν ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν. ἐπληροῦτο δὲ ταχέως, καὶ δι' ὀλίγων δοὺς νοῦν βαθίος θεωρήματος, ἀνίστατο. ἀναγνωσθέντος δὲ αὐτῷ τοῦ τε περὶ ἀρχῶν Λογγίνου, καὶ τοῦ Φιλαρχαίου q) Φιλόλογος μὲν ἔφη ὁ Λογγῖνος, φιλόσοφος δὲ οὐδαμῶς. Ὠριγένους r) δὲ ἀπαντήσαντός ποτε εἰς τὴν συνουσίαν, πληρωθεὶς ἐρυθήματος, ἀνίστασθαι μὲν ἐβούλετο. λέγειν δὲ ὑπὸ Ὠριγένους ἀξιούμενος ἔφη, ἀνίλλεσθαι τὰς προθυμίας ὅταν εἰδῇ ὁ λέγων ὅτι πρὸς εἰδότας ἐρεῖ ἃ αὐτὸς μέλλει λέγειν, καὶ οὕτως

ſicam pertineret, quamvis nunquam ſe promptum ad hæc opere exequenda reddiderit. Legebantur in ſcholis ipſi commentaria Severi, Cronii, Numenii, Gaji, Attici Philoſophorum Platonicorum: item Peripateticorum Aſpaſii, Alexandri, Adraſti, & quotcunque ſorte inciderint commentaria: ſed nihil ex his tractu continuo dicebatur. Erat enim proprius ſuique juris, & ab his in contemplatione diverſus. In rebus vero diſcutiendis intellectum ferebat Ammonii. Lectione quamprimum evadebat imbutus, paucisque profundæ contemplationis intelligentiam afferens exſurgebat. Quum liber Longini & Phylarchei de principiis lectus eſſet: literarum quidem, inquit, ſtudioſus eſt Longinus, philoſophus vero nequaquam. Quum Origenes aliquando veniſſet in ſcholas, Plotinus ſtatim genas rubore ſuffuſus aſſurgere voluit, ſermonem vero ab Origene continuare rogatus, reſpondit: ſtudium loquendi ceſſare, quando qui loquitur, advertit ſe ad illos qui idem ipſi noverint verba facturum;

p) De Platonicis hiſce Philoſophis plerisque dictum a me ſupra lib. III. c. 3. uti de Peripateticis c. II.

q) Phylarchæus non eſt nomen proprium viri, ſed Longinus dicitur a Porphyrio Φιλαρχαῖος hoc eſt antiquarum literarum & priſcæ ſapientiæ ſtudioſus. Quod vero Plotinus de eo judicavit, Philologi laudem ei relinquens, Philoſophi eripiens, probatur etiam Proclo lib. I. in Timæum Platonis p. 27.

r) Origenes non Adamantius ſed eo paullo junior, Plotini condiſcipulus de quo ſupra c. 3.

Digitized by Google

ctorum: atque ita, cum pauca quædam diſſeruiſſet, inde ſurrexit.

Cum in Platonis natalibus poëma de connubio ſacro recenſuiſſem, & quidam præſens objiceret porphyrium inſanire, quippe quum multa illis divino quodam afflatu ſecretoque myſterio dicta fuiſſent, Plotinus palam cunctis audientibus ait: Demonſtraſti ſimul poëtam, philoſophum, ſacerdotem. Legit quandoque ibidem orator Diophanes defenſionem pro Alcibiade in Platonis Sympoſio debacchante, decere probans virtutis addiſcendæ gratia amatori ſe ipſum exponere hanc ipſam demonſtraturo, etiam ſi congreſſum venereum affectaverit. Inter legendum vero Plotinus ſurrexit ſæpius tanquam ex eo cœtu ſubito diſceſſurus, veruntamen ſe continuit: mox vero cœtu ſoluto mihi mandavit imprimis ut refellerem oratorem. At cum Diophanes ille librum mihi legendum concedere nollet, memoriæ viribus argumenta recolui, ſcripſi contra, eisdem mox audientibus retuli: tanta Plotinum affeci lætitia, ut in ipſo conventu continuo ſæpe repeteret: *Sic feri, ſiquidem ita viris lumen eris.* Eubulus Platonis ſectator ſcripſit Athenis, ſcriptaque

οὕτως ὀλίγα διαλεχθεὶς ἐξανέστη.

Ἐμοῦ δὲ ἐν Πλατωνείοις *Cap. XV.* πόιημα ἀναγνόντος τὸν ἱερὸν γάμον, καί τινος, διὰ τὸ μυστικῶς πολλὰ μετ᾽ ἐνθουσιασμοῦ ἐπικεκρυμμένως, εἰρῆσθαι, εἰπόντος μαίνεσθαι τὸν Πορφύριον, ἐκεῖνος εἰς ἐπήκοον ἔφη πάντων· ἔδειξας ὁμοῦ καὶ τὸν ποιητὸν. καὶ τὸν φιλόσοφον καὶ τὸν ἱεροφάντην. ὅτε δὲ ὁ ῥήτωρ Διοφάνης ἀνέγνω ὑπὲρ Ἀλκιβιάδου τοῦ ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος ἀπολογίαν, δογματίζων χρῆναι ἀρετῆς ἕνεκα μαθήσεως εἰς συνουσίαν αὐτὸν παρέχειν ἐρῶντι ἀφροδισίου μίξεως τῷ καθηγεμόνι ἧξε μὲν πολλάκις ἀναστὰς ἀπαλλαγῆναι τοῦ συνεδρίου, ἐπισχὼν δὲ αὐτὸν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἀκροατηρίου, ἐμοὶ Πορφυρίῳ ἀντιγράψαι προσέταξε. μὴ θέλοντος δὲ τοῦ Διοφάνους τὸ βιβλίον δοῦναι, διὰ τῆς μνήμης ἀναληφθέντων τῶν ἐπιχειρημάτων ἀντιγράψας ἐγὼ καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀκροατῶν συνηγμένων ἀναγνοὺς τοσοῦτον τὸν Πλωτῖνον ηὔφρανα ὡς καὶ ἐν ταῖς συνουσίαις συνεχῶς ἐπιλέγειν, βάλλ᾽ οὕτως, αἴκέν τι φόως r) ἄνδρεσσι γένηαι. Γράφοντος δὲ Εὐβούλου Ἀθήνηθεν τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου s) καὶ πέμ-

r) Ex Iliad θ. 282.

s) Διάδοχος ſcholæ Platonicæ publicus Doctor Athenis, atque adeo Platonis cathedram ut ita dicam διαδεξάμενος. infra c. 20.

πέμποντος συγγράμματα ὑπὲρ τινῶν Πλατωνικῶν ζητημάτων, ἐμοὶ Πορφυρίῳ ταῦτα δίδοσθαι ἐποίει, καὶ σκοπεῖν καὶ ἀναφέρειν αὐτὰ τὰ γεγραμμένα ἠξίου. προσεῖχε δὲ τοῖς μὲν περὶ τῶν ἀστέρων κανόσιν οὐ πάνυ τι μαθηματικῶς. u) τοῖς δὲ τῶν γενεθλιαλόγων ἀποτελεστικοῖς ἀκριβέστερον, καὶ φωράσας τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀνέχεγγυον, ἐλέγχειν πολλαχοῦ καὶ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασιν οὐκ ὤκνησε.

que miſit Romam de quibusdam Platonicis quæſtionibus. Plotinus autem hæc mihi tradi jusſit, meque conſiderare ſingula, eique referre. Operam dedit aſtronomiæ regulis, quamvis more non admodum Mathematico: Aſtrologorum vero judiciis incubuit diligentius. Cumque eorum prædictiones non eſſe fide dignas deprehendiſſet, non piguit eum ſæpe in ſcriptis ſuis illorum præſagia confutare.

C.XVI. Γεγόνασι δὲ κατ᾽ αὐτὸν τῶν Χριστιανῶν πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι. αἱρετικοὶ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ἀνηγμένοι, οἱ περὶ τὸν Ἀδέλφιον καὶ Ἀκυλῖνον, x) οἳ τὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Λίβυος καὶ Φιλοκώμου, καὶ Δημοστράτου, καὶ Λυδοῦ συγγράμματα πλεῖστα κεκτημένοι, ἀποκαλύψεις τε προφέροντες Ζωροάστρου, y) καὶ Ζωστριανοῦ, καὶ Νικοθέου, καὶ Ἀλλογενοῦς, καὶ Μέσου, καὶ ἄλλων τοιούτων, πολλοὺς ἐξηπάτων, καὶ αὐτοὶ ἠπατημένοι, ὡς δὴ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ βάθος,

Erant Chriſtiani eo tempore multi, tum alii, tum ex antiqua Philoſophia egreſſi hæretici, Adelphii, Acyliniq; ſectatores, qui Alexandri Libyci, Philocomi, Demoſtrati, Lydi plurimos libros circumferebant, & revelationes quasdam Zoroaſtris, Zoſtriani, Nicothei, Allogenis, Meſi, aliorumque ejusmodi palam oſtendentes, & deceperunt multos, & ipſi decepti jam fuerant: aſſerentes Platonem intelligibilis eſſentiæ profundum mini-

u) Aſtrologorum divinationes, præcipue quibus animos ſubjiciunt, paſſim impugnat Plotinus Enneadis II. libro 3. & Enneadis III. lib. 1. c. 5. & lib. 2. ac 3. Vide p. 211. ſeq. 232. 263. 275. 245. &c.

x) Rectius ni fallor οἱ περὶ τὸν Ἀδέλφιον καὶ Ἀκυλῖνον latine dicentur *Adelphius & Aquilinus.* Atque Aquilini etiam inter Porphyrii συμφοιτητὰς Amenium & Origenem apud Eunapium mentio. Sed niſi Eunapium fefellit memoria, omnino Paulinus ibi pro Aquilino legendum, ut magnus Pearſonius probe obſervavit.

y) Zoroaſtris Apocrypha volumina a Prodicianis jactata memorat Clemens Alex. I. Strom. p. 304.

minime penetraſſe. Quamobrem Plotinus multas in diſputationibus ſuis in eos argumentationes intulit: ſcripſitque contra eos librum, quem contra Gnoſticos nos inſcripſimus, nobisque reliqua diſcutere & judicare commiſit, Amelius autem libros quadraginta compoſuit contra librum Zoſtriani. Ego vero Porphyrius argumentationibus multis oſtendi, librum Zoroaſtri ab illis inſcriptum, adulterinum novumque eſſe, & ab eis confictum, qui ſtruebant hæreſin, ut inſtitutionis ſuæ eſſe Zoroaſtris veteris crederentur.

Plerique Græcorum Plotinum falſo criminabantur, quaſi inventa Numenii ſibi clam uſurparet: quam ſane calumniam Tryphon Stoicus & Platonicus Amelio nunciavit. Hinc librum ſcripſit Amelius quem nos inſcripſimus de differentia doctrinæ Plotini ad Numenii diſciplinam. Amelius autem librum mihi dicavit, meque ipſa inſcriptione *Baſilea*, id eſt regem cognomina-

βάθος τῆς νοητῆς οὐσίας, οὐ πελάσαντος. ὅθεν αὐτὸς μὲν πολλοὺς ἐλέγχους ποιούμενος ἐν ταῖς συνουσίαις, γράψας δὲ καὶ βιβλίον, ὅπερ πρὸς τοὺς Γνωστικοὺς z) ἐπεγράψαμεν, ἡμῖν τὰ λοιπὰ κρίνειν καταλέλοιπεν. Ἀμέλιος δὲ ἄχρι τεσσαράκοντα βιβλίων προκεχώρηκε, πρὸς τὸ Ζωστριανοῦ βιβλίον ἀντιγράφων. Πορφύριος δὲ ἐγὼ πρὸς τὸ Ζωροάστρου συχνοὺς πεποίημαι ἐλέγχους, ὅπως νόθον τε καὶ νέον τὸ βιβλίον παραδεικνὺς, πεπλασμένον τε δὲ ὑπὸ τῶν τὴν αἵρεσιν συστησαμένων, εἰς δόξαν εἶναι τοῦ παλαιοῦ Ζωροάστρου τὰ δόγματα ἃ αὐτοὶ εἵλοντο πρεσβεύειν.

Τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ἑλ- C. XVII. λάδος τὰ Νουμηνίου αὐτὸν ὑποβάλλεσθαι λεγόντων, καὶ τοῦτο πρὸς Ἀμέλιον ἀγγέλλοντος Τρύφωνος τοῦ Στωϊκοῦ τε καὶ Πλατωνικοῦ, γέγραφεν ὁ Ἀμέλιος βιβλίον ὃ ἐπεγράψαμεν, περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα τοῦ Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς. προσεφώνησε δὲ αὐτὸ, βασιλεῖ ἐμοὶ, βασιλεὺς δὲ τὸ ὄνομα a) τῷ Πορφυ-

z) Eſt Enneadis ſecundæ liber nonus, licet in toto illo ne ſemel quidem vel Gnoſticorum nomen vel cujusquam ex his Porphyrio nominatis mentio occurrit.

a) Eunapius: Μάλχος δὲ (מלך) κατὰ τὴν Σύρων πόλιν ἐκαλεῖτο τὰ πρῶτα, τοῦτο δὲ δύναται, βασιλέα λέγειν, Πορφύριον δὲ αὐτὸν ὠνόμασε Λογγῖνος ἐς τὸ βασιλικὸν τῆς ἐσθῆτος παράσημον τὴν προσηγορίαν ἐπιτρέψας.

Πορφυρίῳ ἐμοὶ προσῆν, κατὰ μὲν πάτριον διάλεκτον Μάλχῳ κεκλημένῳ, ὅπερ μοι καὶ ὅπερ ὁ πατὴρ ὄνομα κέκλητο, τοῦ δὲ Μάλχου ἑρμηνείαν ἔχοντος βασιλεύς, εἴ τις εἰς ἑλληνίδα διάλεκτον μεταβάλλειν ἐθέλοι. ὅθεν ὁ Λογγῖνος μὲν προσφωνῶν τὰ περὶ ὁρμῆς Κλεοδάμῳ τε κἀμοὶ Πορφυρίῳ, Κλεόδαμέ τε καὶ Μάλχε προὔγραψεν. ὁ δὲ Ἀμέλιος ἑρμηνεύσας τοὔνομα, ὡς ὁ Νουμήνιος τὸν Μάξιμον εἰς τὸν Μεγάλον, οὕτως τὸν Μάλχον οὗτος εἰς τὸν βασιλέα γράφει:

Ἀμέλιος βασιλεῖ εὖ πράττειν:

Αὐτῶν μὲν ἕνεκα τῶν πανευφήμων ἀνδρῶν, οὓς διατεθρυλληκέναι ἐς ἑαυτὸν φῄς, τὰ τοῦ ἑταίρου ἡμῶν δόγματα εἰς τὸν Ἀπαμέα Νουμήνιον ἀναγόντων, οὐκ ἂν προήκα μὴν φωνήν, σαφῶς ἐπίστασο. δῆλον γὰρ ὅτι καὶ τοῦτο ἐκ τῆς παρ᾽ αὐτοῖς ἀγαλλομένης προελήλυθεν εὐστομίας τε καὶ εὐγλωττίας, νῦν μὲν ὅτι πλατὺς φλήναφος, αὖθις δὲ, ὅτι ὑποβολιμαῖος, ἐκτρίτων δὲ ὅτι καὶ τὰ φαυλότατα τῶν ὄντων ὑποβαλλόμενος, τοῦ διασιλλαίνειν αὐτὸν δηλαδὴ κατ᾽ αὐτοῦ λεγόντων. σοῦ δὲ τῇ προφάσει ταύτῃ οἰομένου δεῖν ἀποχρήσασθαι, πρὸς τὸ καὶ τὰ

τὰ

navit: id enim mihi nomen erat, & patria quidem lingua nominabar Malcus, quo nomine vocabatur & Pater. Malcus autem in Græcam translatus linguam rex appellatur. Quocirca Longinus, ubi dicavit ſcripta *de Conatu* Cleodamo, mihique Porphyrio, ſic eſt exorſus: *O Cleodame atque Malce.* Amelius autem nomen ipſum interpretatus, ſicut Numenius Maximum appellavit Megalum, ſic Malcum cognominavit regem:

Amelius Baſileo id eſt Regi ſalutem.

Certo ſcito me nunquam vocem fuiſſe emiſſurum inclytorum virorum cauſa, qui, ut jam divulgatum eſſe ais, amici noſtri dogmata in Apameum Numenium referunt. Conſtat enim id ex dicendi loquendique propria apud ipſos & qua gloriantur modeſtia proficiſci, nunc quidem meras nugas, nunc vero ſuppoſititium vocantibus: rurſus quaſi viliſſima quadam ſupponat, accuſant, & mendaci duntaxat dicacitate in eum perpetuum invehuntur. Quum vero tu occaſione hac utendum cenſeas, cum videlicet ut quæ nobis videntur ad reminiſcendum promptiora reddamus, tum etiam ut in amici gloriam, præſer-

tim

tim qualis eſt magnus admirandusque Plotinus, quamvis olim decantata myſteria plenius cognoſcantur, morem tibi gerendum exiſtimavi, jamque tibi reddo promiſſa, triduo quod ſcis a nobis elaborata. Decet vero te noſtris ſcriptis ignoſcere, utpote quæ non ſint compoſitionum illarum comparatione vel compoſita vel electa, ſed ex veteri congreſſu repetita, & ut quæque prima ſuccurrebant, ſic in præſentia diſpoſita ſunt. Eoque magis danda mihi venia eſt, quod viri illius conſilium, qui a nonnullis in judicii noſtri conſenſione eſt adductus, haud facile deprehendi poteſt: propterea quod alias aliter de rebus eiſdem, utcumque placuerit, verba faciat. Ego autem certo ſcio, te benigne prorſus emendaturum, ſi quid præter familiarem Plotini noſtri characterem hic a nobis fuerit obſignatum. Jam vero compulſus videor ut eſt in tragædiis tanquam negotioſus homo, ideoque ab ipſa noſtri ducis doctrina diſtantior, emendatoris ſubire judicium, atque retractare. Tantum videlicet apud me potuit ardens tibi gratificandi voluntas. Vale.

Hanc

τὰ ἡμῖν ἀπεσκοπῆα ἔχειν προχειρότερα εἰς ἀνάμνησιν καὶ τὸ ἐπ' ὀνόματι ἑταίρου ἀνδρὸς εἶναι τοῦ Πλωτίνου μεγάλου, εἰ καὶ πάλαι διαβεβοημένα, ἐλοχεςέστερον γνῶναι ὑπήκουσα, καὶ οὖν ἥκω ἀποδιδοὺς σοι τὰ ἐπηγγελμένα, ἐν τρισὶν ἡμέραις ὡς καὶ αὐτὸς οἶσθα πεπονημένα. χρὴ δὲ αὐτὰ ὡς ἂν μὴ ἐκ τῆς τῶν συνταγμάτων ἐκείνων παραθέσεως, οὔτ' οὖν συντεταγμένα οὔτ' ἐξειλεγμένα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ἐντεύξεως ἀναπεπολημένα, καὶ ὡς πρῶτα προὔπεσεν ἕκαστα, οὕτω ταχθέντα ἐνταῦθα νῦν, συγγνώμης δικαίας παρὰ σοῦ τυχεῖν. Ἄλλως τε καὶ τοῦ βουλήματος τοῦ ὑπὸ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν ὑπαγομένου πρός τινων, ἀνδρὸς οὐ μάλα προχείρου ἑλεῖν ὑπάρχοντος, διὰ τὴν ἄλλο τε ἄλλως περὶ τῶν αὐτῶν ὡς ἂν δόξεις φοράν. ὅτι δὲ εἴ τι τῶν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἑστίας παραχαράττοιτο, διορθώσῃ εὐμενῶς, εὖ οἶδα. ἠνάγκασμαι δ' ὡς ἔοικεν, ὥς πού φησιν ἡ τραγῳδία, ἂν φιλοπράγμων, τῇ ἀπὸ τῶν τοῦ καθηγεμόνος ἡμῶν δογμάτων διαστάσει, εὐθύνειν τε καὶ ἀποποιεῖσθαι. τοιοῦτον ἄρα ἦν τὸ σοὶ χαρίζεσθαι ἐξάπαντος βούλεσθαι. ἔρρωσο.

Cap.

Digitized by Google

C. XIIX. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν θεῖναι προήχθην, οὐ μόνον πίστεως χάριν τοῦ τοὺς τότε καὶ ἐπ' αὐτοῦ γεγονότας τοῦ Νουμηνίου οἴεσθαι ὑποβαλλόμενον κομπάζειν, ἀλλὰ καὶ ὅτι πλατὸν αὐτὸν φλήναφον εἶναι ἡγοῦντο καὶ κατεφρόνουν τῷ μὴ νοεῖν ἃ λέγει, καὶ τῷ πάσης σοφιστικῆς αὐτὸν σκηνῆς καθαρεύειν καὶ τύφου, ὁμιλοῦντι δ' ἐοικέναι ἐν ταῖς συνουσίαις, καὶ μηδενὶ ταχέως ἐπιφαίνειν τὰς συλλογιστικὰς ἀνάγκας αὐτοῦ τὰς ἐν τῷ λόγῳ b) λαμβανομένας. ἔπαθον δὲ οὖν τὰ ὅμοια ἐγὼ Πορφύριος, ὅτε πρῶτον αὐτοῦ ἠκροασάμην, διὸ καὶ ἀντιγράψας προσήγαγον, δεικνῦναι πειρώμενος ὅτι ἔξω τοῦ νοῦ ὑφέστηκε τὸ νόημα. c) Ἀμέλιον δὲ ποιήσας ταῦτ' ἀναγνῶναι, ἐπειδὴ ἀνέγνω μειδιάσας· σὸν ἂν εἴη, ἔφη, ὦ Ἀμέλιε, λῦσαι τὰς ἀπορίας, εἰς ἃς δι' ἄγνοιαν τῶν ἡμῖν δοκούντων ἐμπέπτωκε. γράψαντος δὲ βιβλίον οὐ μικρὸν τοῦ Ἀμελίου πρὸς τὰς τοῦ Πορφυρίου

Hanc equidem epiſtolam afferre ſum adductus, non ſolum ut fidem faciam, nonnullos illius temporis illo etiam vivente, ſuſpicatos fuiſſe, Plotinum inventis Numenii ſuperbiſſe: verum etiam quia nugatorem amplum exiſtimaverint, atque contempſerint, ob eam ſcilicet cauſam, quoniam ejus dicta nequaquam intelligebant, Ipſeque Plotinus ab omni Sophiſtica oſtentatione faſtuque erat alienus: in ipſisque diſputantium cœtibus non aliter quam in familiaribus colloquiis ſe gerere videbatur, neque propere cuiquam neceſſarias argumentationum vires aperiebat in ejus ſermone latentes. Mihi quoque Porphyrio idem contigit cum primum audivi Plotinum, quapropter eum contra ſcribendo provocare tentavi, conatus oſtendere ea quæ intelliguntur extra intellectum exiſtere. Ille vero quum Amelio mea ſcripta legere præcepiſſet, illeque jam perlegiſſet, ſubridens ait: Tuum eſſet Ameli dubitationes iſtas diſſolvere, in quas ille ob quandam noſtræ ſententiæ ignorantiam incidit. Poſtquam igitur Amelius librum non parvum adver-

b) Nobiliſſimus vir Dietericus Doblerus Hamburgenſis cum interprete legebat λανθανομένας. Atque infra in fine capitis πρόθυμον ἐποίησα pro ἐποίησε.

c) Contra Plotini Ennead. V. lib. 5. cujus titulus: ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὸ νοητά. At enim Porphyrii illa & Amelii adverſus Porphyrium ſcripta, & Porphyrii retractatio jam diu eſt quod interciderunt.

Digitized by Google

verſus objectiones meas compoſuit, egoque ſcriptis ejus iterum contradixi, rurſusque mihi reſcripſit Amelius: tertio jam gradu vix tandem Plotini mentem conſpicatus mutavi ſententiam, ideoque palinodiam reſcribens in conventu omnium recitavi, atque in poſterum Plotini libros fide dignisſimos judicavi, & præceptorem ipſum omni ſtudio provocavi, ut ſententiam ſuam articulatim diſtingueret, latiusque deſcriberet. Quin etiam hinc factum eſt, ut ille Amelium quoque ad conſcribendum valde propenſum effecerit.

Quid vero Longinus ſenſerit de Plotino per ea maxime quæ ego ad eum ſcribens ſignificaveram, declarabit pars epiſtolæ hoc ad me tenore perſcriptæ. Cum enim operæ pretium judicaret me e Sicilia ad eum in Phœniciam proficiſci, libroſque Plotini mecum afferre, ſic ait:

Tu quidem iſta quando tibi placu-

ρίου ἀπορίας, καὶ πάλιν πρὸς τὰ γραφέντα ἀντιγράψαντός μου, τοῦ δὲ Ἀμελίου καὶ πρὸς ταῦτα ἀντειπόντος, ἐκ τρίτων μόλις συνεὶς τὰ λεγόμενα ἐγὼ ὁ Πορφύριος μετεθέμην, καὶ παλινῳδίαν γράψας ἐν τῇ διατριβῇ ἀνέγνων. κἀκεῖθεν λοιπὸν τά τε βιβλία τὰ Πλωτίνου ἐπιστεύθην, d) καὶ αὐτὸν τὸν διδάσκαλον εἰς φιλοτιμίαν προήγαγον τοῦ διαρθροῦν καὶ διὰ πλειόνων γράφειν τὰ δοκοῦντα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἀμέλιον εἰς τὸ συγγράφειν πρόθυμον ἐποίησεν.

C.XIX. Ἣν δὲ ἔσχε καὶ Λογγῖνος περὶ τοῦ Πλωτίνου δόξαν, ἐξ ὧν μάλιστα πρὸς αὐτὸν ἐγὼ γράφων ἐσήμαινον, δηλώσει μέρος ἐπιστολῆς e) γραφείσης πρός με, ἔχον τοῦτον τὸν τρόπον. ἀξιῶν γάρ με ἀπὸ τῆς Σικελίας κατιέναι πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν Φοινίκην, καὶ κομίζειν τὰ βιβλία τοῦ Πλωτίνου, φησί. f)

Καὶ σὺ μὲν ταῦτά γε πίμ-

d) Idem loquendi genus Rom. III. 2. ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Erotianus ſive Herodianus præf. Lexici Hippocratici: αἱ πεπιστευμέναι τὴν ἑρμηνείαν λέξεις. Porphyrius de abſtinentia ab eſu animant. lib. 4. p. 359. οἱ τὴν εὐσέβειαν (πόλεων) τὴν πρὸς τοὺς Θεοὺς πεπιστευμένοι.

e) Scriptæ ut videtur poſt Plotini mortem.

f) Hoc fragmentum paullo elegantiore veſte latina induit Jacobus Tollius V. C. in præclara ſua Longini editione p. 251. ſeq. Cæterum nolui verſionem Ficini mutilare aut interpolare.

πέμπειν, g) ὅταν σοι δοκῇ. μᾶλλον δὲ κομίζειν. οὐ γὰρ ἂν ἀποσταίην τοῦ πολλάκις δεῖσθαί σου τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁδὸν τῆς ἑτέρωσε προκρῖναι, κἂν εἰ μηδὲν δεῖ ἄλλο (τί γὰρ ἂν καὶ σοφὸν παρ' ἡμῶν προσδοκῶν ἀφίκοιο); τήν τε παλαιὰν συνήθειαν, καὶ τὸν ἀέρα μετριώτατον ὄντα, πρὸς ἣν λέγεις σώματος ἀσθένειαν, h) κἂν ἄλλο τι τύχῃς οἰηθεὶς, παρ' ἐμοῦ δὲ μηδὲν προσδοκῶν καινότερον, μηδὲ οὖν τῶν παλαιῶν, i) ὅσα φῂς ἀπολωλεκέναι. Τῶν γὰρ γραφόντων τοσαύτη σπάνις ἐνταῦθα καθέστηκεν, ὥστε νὴ τοὺς θεοὺς πάντα τὸν χρόνον τοῦτον τὰ λειπόμενα τῶν Πλωτίνου κατασκευάζων, μόλις αὐτῶν ἐπεκράτησα τὸν ὑπογραφέα, k) τῶν μὲν εἰωθότων ἀπάγων ἔργων, πρὸς ἑνὶ δὲ τούτῳ τάξας γενέσθαι. καὶ κέκτημαι μὲν ὅσα δοκεῖν πάντα καὶ τὰ νῦν ἀπό σου πεμφθέντα. κέκτημαι δὲ ἡμιτελῶς, οὐ γὰρ μετρίως ἦν διημαρτημένα. Καί τοι τὸν ἑται-

placuerit ad nos mittito, imo vero ferto tecum. Equidem non facile obſecrare te deſinam ut iter ad nos omni prorſus itineri anteponas, & ſi non ob aliam cauſam (quid enim novæ apud nos ſapientiæ ſperans venias, neſcio) ſaltem propter antiquam conſuetudinem aërisque ſalubritatem imbecillitati corporis, de qua quereris conferentem. Quod ſi forte aliud quiddam putes aſſequi, apud me tamen ne nova quidem ſperes, nedum antiqua, quæ plurimum periiſſe dicis. Jam vero transſcriptorum tanta hic eſt penuria, ut per Deos totum id tempus quæ deerant Plotini inſtaurans, vix horum invenerim ſubſcriptorem, dum a miniſteriis eum conſuetis abduco, huic autem uni incumbere jubeo. Tot equidem libros illius jam habeo, ut videar jam omnes habere poſtquam nunc abs te miſſos accepi, ſed non perfecte me habere profiteor, hi namque libri non mediocriter ſunt mendoſi, etſi Amelium amicum noſtrum

g) πέμπειν & κομίζειν ſcil. ἀξιῶ.

h) Ob quam ipſam Plotinus Romam ut relinqueret & Siciliam adiret, Porphyrio ſuaſerat ſupra c. II.

i) De ſcriptis ipſius Longini hoc accipit Tollius, quod potius de aliorum Philoſophorum monumentis videtur eſſe intelligendum.

k) Recte Tollius e Suida obſervat ὑπογραφέα eſſe librarium, qui libros deſcribit.

Digitized by Google

ſtrum putaveram errata paſſim exſcriptorum emendaviſſe: illi tamen alia magis curæ fuerunt quam ſedulitas emendandi, quamobrem qua ratione his libris utar minime habeo, quamvis ſupra modum affectem, quæ Plotinus de anima atque de Ente ſcribit conſiderare, ſed hi potiſſimum libri ſunt exſcriptorum vitio depravati, quocirca percupio libros abs te eosdem ſumma diligentia ſcriptos accipere, ut tantum perlegam, inde meos emendans: mox vero reſtituam. Sed rurſus idem quod dixi ab initio, repetam. Ne mittas quidem, ſed ipſe tecum afferrens huc accedas, neque hos tantum afferas, ſed ſi quid inſuper reliquum eſt, quod Amelium aufugerit, quæ enim ille huc advexit, ſummo ſtudio exquiſita poſſideo. Cur enim non ſumma cum diligentia viri illius ſcripta omni prorſus honore ac veneratione digna perquiram? Hoc equidem tibi tum præſenti, tum procul abſenti, tum habitanti Tyrum ſemper ſignificavi, me ſcilicet non multa admodum Plotini librorum argumenta capere, ipſam vero ſcribendi formam intelligentiarumque frequentiam & quæſtionum diſpoſitionem admodum Philoſophicam me amare ſupra modum atque venerari, atque etiam judico debere veritatis indagatores Plotini libros cum præſtantiſſimo-

ἑταῖρον Ἀμέλιον ᾤμην ἀναλήψασθαι τὰ τῶν γραφέων πταίσματα, τῷ δὲ ἦν ἄλλα πρεργιαίτερα τῆς τοιαύτης προσεδρείας. Οὐκ οὖν ἔχω τίνα χρὴ τρόπον αὐτοῖς ὁμιλῆσαι, καίπερ ὑπερεπιθυμῶν τά τε περὶ ψυχῆς καὶ τὰ περὶ τοῦ ὄντος *l*) ἐπισκέψασθαι. Ταῦτα γὰρ οὖν καὶ μάλιστα διημάρτηται, καὶ πάνυ βουλοίμην ἂν ἐλθεῖν μοι παρά σου τὰ μετ' ἀκριβείας γεγραμμένα, τοῦ παραναγνῶναι μόνον, εἶτα ἀποπέμψαι πάλιν. Αὖθις δὲ τὸν αὐτὸν ἐρῶ λόγον, ὅτι μὴ πέμπειν ἀλλ' αὐτὸν ἥκειν ἔχοντα μᾶλλον ἀξιῶ, ταῦτα τέ καὶ λοιπῶν εἴ τι διαπέφευγε τὸν Ἀμέλιον. Ἃ μὲν γὰρ ἤγαγην ἅπαντα διὰ σπουδῆς ἐκτησάμεθα. Πῶς δ' οὐκ ἔμελλον ἀνδρὸς ὑπομνήματα πάσης αἰδοῦς ἄξια καὶ τιμῆς κλήσασθαι; Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ παρόντι σοι, καὶ μακρὰν ἀπόντι, καὶ περὶ τὴν Τύρον διατρίβοντι τυγχάνω δήπουθεν ἐπεσταλκώς, ὅτι τῶν μὲν ὑποθέσεων οὐ πάνυ με τὰς πολλὰς προσίεσθαι συμβέβηκε, τὸν δὲ τύπον τῆς γραφῆς, καὶ τῶν ἐννοιῶν τοῦ ἀνδρὸς τὴν πυκνότητα, καὶ τὸ φιλόσοφον τῆς τῶν ζητημάτων διαθέσεως ὑπερβαλλόντως ἄγαμαι καὶ φιλῶ. καὶ μετὰ τῶν ἐλλογιμωτάτων

l) *De anima* libri Plotini extant Enneade quarta: *de ente*, Enneade ſexta.

Digitized by Google

τάτων ἄγειν τὰ τούτου βιβλία φαίην ἂν δεῖν τοὺς ζητητικούς.

tiſſimorum duntaxat operibus comparandos adducere.

C.XX. Ταῦτα ἐπιπλέον παρατέθεικα τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς κριτικωτάτου γενομένου, m) καὶ τὰ τῶν ἄλλων σχεδὸν πάντα τῶν καθ᾽ αὐτὸν διελέγξαντος, δεικνὺς οἵα γέγονεν ἡ περὶ Πλωτίνου κρίσις, καίτοι τὰ πρῶτα ἐκ τῆς τῶν ἄλλων ἀμαθίας καταφρονητικὸς n) ἔχων πρὸς αὐτὸν διετέλει. ἐδόκει δὲ ἃ ἐκτήσατο ἐκ τῶν Ἀμελίου λαβὼν ἡμαρτῆσθαι, διὰ τὸ μὴ νοεῖν τοῦ ἀνδρὸς τὴν συνήθη ἑρμηνείαν. o) εἰ γάρ τινα καὶ ἄλλα καὶ τὰ παρ᾽ Ἀμελίῳ διώρθωτο, ὡς ἂν ἐκ τῶν αὐτογράφων μετειλημμένα. ἔτι δὲ τοῦ Λογγίνου ἃ ἐν τῷ συγγράμματι γέγραφε περὶ Πλωτίνου τε καὶ Ἀμελίου καὶ τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν γεγονότων φιλοσόφων, ἀναγκαῖον παραθεῖναι, ἵνα καὶ πλήρης γένηται ἡ περὶ αὐτῶν κρίσις οἵα γέγονε τοῦ ἐλλογιμωτάτου ἀνδρὸς καὶ ἐλεγκτικωτάτου. ἐπιγράφεται δὲ τὸ βιβλίον Λογγίνου πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν

In ſuperioribus enarrandis idcirco fui prolixior, ut demonſtrarem quid judicaverit de Plotino vir ille judicio ſeculis noſtris accerimo, qui ferme ſui temporis omnia ſcriptorum opera diſcusſit atque redarguit, quamvis & hic ab initio aliorum adductus inſcitia Plotinum diu contempſerit. Putavit autem Plotini opera quæ acceperat ab Amelio fuiſſe transſcriptorum vitio depravata, propterea quod conſuetam viri illius elocutionem nequaquam intelligebat. Si qua enim alia, certe quæ penes Amelium erant, emendatisſima erant, quippe cum ex libris ipſa Plotini manu ſcriptis exſcripta fuiſſent. Proinde operæ pretium eſt referre quæ in opere ipſo Longinus ſcripſit de Plotino Amelioque & cæteris ſua tempeſtate philoſophis, ut certius nobis conſtet quam potisſimum de illis ſententiam tulerit vir elegantisſimus atque ad ingenia arguenda promtisſimus. Inſcribitur ſane liber *de fine* ad Plotinum, Gentilianumque cogno-

m) Confer Eunapium in Porphyrii vita, & quæ viri docti ad librum Longini de ſublimitate dictionis, e quo velut ex ungue Leonem agnoſcere licet Criticum acutisſimum, licet ſcripta ejus alia longe plurima abolevit tempus.

n) Doblerus legit καταφρονητικῶς.

o) De hac negligentia dictum cap. 8. & 13.

gnomento Amelium, cujus quidem Procœmium eſt ejusmodi:

Cum multi temporibus noſtris Philoſophi extiterint, o Marcelle, major profecto eorum numerus inprimis extitit noſtræ ætatis annis. Præſens namque tempus quam paucos habeat, dicere minime licet: ſed dum eſſemus adoleſcentuli, non pauci Philoſophiæ ſtudiis excellebant, quos quidem omnes videre nobis contigit, quoniam a teneris annis multas paſſim regiones una cum parentibus peragravimus, ubi profecto data mihi occaſio fuit, qua illos qui adhuc in vita ſupererant convenirem, cum apud multas gentes & urbes in eundem cum illis locum ſæpe concurrerem. Sed ex eorum numero alii quidem ſententias ſuas literis commendarunt, ſcribendo poſteris profuturi: alii

νὸν Ἀμέλιον περὶ τέλους, p) ἔχει δὲ τοῖ ὀνδὲ Προοίμιον·

Πολλῶν καθ' ἡμᾶς, 1
ὦ Μάρκελλε, q) γεγενημένων Φιλοσόφων, οὐχ ἥκιστα περὶ τοὺς πρώτους τῆς ἡλικίας ἡμῶν χρόνους r) ὁ μὲν γὰρ νῦν καιρὸς οὐδ' εἰπεῖν ἐστιν ὅσην σπάνιν ἔσχηκε τοῦ πράγματος) ἔτι γὰρ μειρακίων ὄντων ἡμῶν, οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν Φιλοσοφίᾳ λόγων προέστησαν, οὓς ἅπαντας μὲν ὑπῆρξεν ἰδεῖν ἡμῖν, διὰ τὴν ἐκ παίδων ἐπὶ πολλοὺς τόπους ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν, συγγενέσθαι δὲ αὐ- 2
τῶν τοῖς ἐπιβιώσασι κατὰ τὸ αὐτὸ συχνοῖς ἔθνεσι καὶ πόλεσιν ἐπιμίξαντας, οἱ μὲν καὶ διὰ γραφῆς ἐπεχείρησαν τὰ δοκοῦντα σφίσι πραγματεύεσθαι, καταλιπόντες τοῖς ἐπιγιγνομένοις τῆς παρ' αὐτῶν ὠφελείας μεταχεῖν· οἱ δὲ ἀποχρῆναι

p) Hoc eſt *de finibus bonorum & malorum*, quo titulo extant præclari Ciceronis libri. Scripſit autem volumen Longinus Plotino adhuc ſuperſtite, cum Porphyrius nuper demum illi adhærere cœpiſſet, ut diſerte traditur infra c. 21. Inſigne iſtud Longini quod Porphyrius hoc loco nobis ſervavit procemium, e quo plurima ad hiſtoriam litterariam illius ætatis diſcas licet, vertit itidem laudatus jam nobis doctiſſimus Vir Jacobus Tollius in Longino ſuo, p. 245. Sed Ficini verſionem interpolare mihi religio fuit, monituro interim ubi a ſenſu ſcriptoris interpretatio ejus receſſerit. Sectionum etiam minorum numeros, quibus Tollius procemium iſtud diſtinxit, in paginæ ora adſcripſi.

q) Marcellum Orontium Senatorem, Plotini diſcipulum alloquitur, ejus mentio ſupra c 7.

r) Rectius Tollius hæc ita cum prioribus jungit: *Quum permulti memoria noſtra extiterint, Marcelle, Philoſophi, præſertim autem primis pueritiæ noſtræ temporibus, ——— ——— tum vero non paucis ex his quum jam Adoleſcentuli eſſemus &c.*

Digitized by Google

χρῆναι σφίσιν ἡγήσαντο τοὺς
συνόντας προβιβάζειν, εἰς τὸν
τῶν ἀρεσκόντων ἑαυτοῖς κατά-
3 ληψιν. ὧν τοῦ μὲν προτέρου
γεγόνασι τρόπου, Πλατωνικοὶ
μὲν Εὐκλείδης, καὶ Δημόκρι-
τος καὶ Προκλῖνος, ὁ περὶ
τὴν Τρωάδα διατρίψας, οἵτε
μέχρι νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ δημο-
σιεύοντες Πλωτῖνος καὶ Γεντι-
λιανὸς Ἀμέλιος ὁ τούτου γνώ-
ριμος. Στωϊκῶν δὲ Θεμιστο-
κλῆς καὶ Φοιβίων, οἵτε μέχρι
4 πρώην * ἀκμάσαντες Ἄννιός τε
καὶ Μήδιος. Περιπατητικῶν δὲ
ὁ Ἀλεξανδρεὺς Ἡλιόδωρος. Τοῦ
δὲ δευτέρου, Πλατωνικοὶ μὲν Ἀμ-
μώνιος r) καὶ Ὠριγένης, οἷς ἡμεῖς
τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου προσεφοι-
τήσαμεν ἀνδράσιν, οὐκ ὀλίγῳ
τῶν καθ᾽ ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διε-
5 νεγκοῦσιν. Οἵτε Ἀθήνησι διάδο-
χοι Θεόδοτος καὶ Εὔβουλος. καὶ
γὰρ εἴ τι τούτων γέγραπταί τισιν,
ὥσπερ Ὠριγένει μὲν τὸ περὶ δαιμό-
νων, Εὐβούλῳ δὲ τὸ περὶ τοῦ Φιλή-
βου καὶ τοῦ Γοργίου, καὶ τῶν Ἀρι-
στοτέλει πρὸς τὴν Πλάτωνος
πολιτείαν ἀντειρημένων, οὐκ
ἐχέγγυα s) πρὸς πατρὸς, τὸ
μετ-

alii vero ſatis ſibi factum exiſtimarunt, ſi præſentes familiaresque conſilii ſui participes effeciſſent. In primo igitur genere fuerunt Platonici quidem Euclides & Democritus & Proclinus, qui in Troade habitavit. Praterea & qui etiam nunc Romæ vivunt, Plotinus & Gentilianus Amelius, Plotini familiaris. Stoicorum vero Themiſtocles atque Phœbion, & qui usque ad heſternum diem florebant, Annius atque Medius. Ex Peripateticis autem Heliodorus Alexandrinus. Sed in ſecundo genere Platonici quidem Ammonius atque Origenes, quibuscum diu verſati ſumus, viris profecto intervallo non parvo ſui ſeculi philoſophos intelligentia ſuperantibus. Item qui Athenis ſucceſſores Theodotus atque Eubulus. Jam vero ſi quid ab aliquo eorum ſcriptum eſt, quemadmodum Origine ab liber aliquis de Dæmonibus atq; ab Eubulo expoſitio quædam in Philebum atque Gorgiam, atque de his quæ Ariſtoteles Reipublicæ Platonis opponit, & quibus hæc rationibus confutentur, hæc ſane parvi momenti ſunt, ſi cum rationibus

r) Plotini Præceptor, a Peripatetico Ammonio (de quo mox & de quo apud Philoſtratum in Sophiſtarum vitis) diverſus.

* *Nuper admodum*. Toll.

s) Tollius rectius; *Non illa tanti ſunt, ut ea propter inter illos referri merentur qui dedita opera literis Philoſophiæ dogmata explicuerunt, quum hæc ipſis opuſcula velut parerga ſeu fortuita fuerint* &c. Legit porro: οὐχὶ ἐχέγγυα πρὸς

nibus quas illi voce exactius aſſignare ſolebant, conferre volueris. Neque enim ſerio quodam ſtudio ſcripſiſſe videntur, neque ſcribendi munus tanquam præcipuum apud ſe officium elegiſſe. Præterea e Stoicorum numero Herminus atque Lyſimachus & qui Athenis egerunt Athenæus atque Muſonius. Sed inter Peripateticos Ammonius atque Ptolemæus diſciplinarum ambo profecto maxime omnium ſuo tempore pleni, præſertim Ammonius, nullus enim ad diſciplinarum illius copiam prope acceſſiſſe videtur: nihil tamen artificioſum admodum conſtruxerunt, ſed poëmata quædam demonſtrativosque ſermones, quæ quidem ſcripta nolentibus auctoribus ſervata apud poſteros arbitror. Neque enim exiſtimo illos exoptaviſſe per libros ejuſmodi poſteris innoteſcere, cum neglexerint ſcriptis exactioribus ſuam commendare ſententiam. Eorum igitur qui ſcripſerunt, alii quidem nihil ulterius compoſuerunt quam collectionem aut tranſcriptionem quandam eorum quæ antiquiores jam compoſuerant, ſicut Euclides & Democritus & Pro-

μετὰ τῶν ἐξειργασμένων τὸν
λόγον αὐτοῖς ἀριθμεῖν ἂν γέ-
νοιτο, πάρεργον τῇ τοιαύτῃ
χρησαμένων σπουδῇ καὶ μὴ προ-
ηγουμένην περὶ τοῦ γράφειν
ὁρμὴν λαβόντων. Τῶν δὲ Στωϊ- 6
κῶν Ἑρμῖνος καὶ Λυσίμαχος,
οἵ τε ἐν ἄστει καταβιώσαντες
Ἀθηναῖος καὶ Μουσώνιος, καὶ
Περιπατητικῶν Ἀμμώνιος καὶ
Πτολεμαῖος, φιλολογώτα-
τοι μὲν τῶν καθ᾽ ἑαυτοὺς ἄμ-
φω γενόμενοι, καὶ μάλιστα ὁ
Ἀμμώνιος, οὐ γάρ ἐστιν ὅς τις
ἐκείνῳ γέγονεν εἰς πολυμαθεί-
αν παραπλήσιος, οὐ μὴν καὶ
γράψαντές γε τεχνικὸν * οὐδέν, 7
ἀλλὰ ποιήματα καὶ λόγους
ἐπιδεικτικοὺς, ἅπερ οὖν καὶ
σωθῆναι τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐχ
ἑκόντων οἶμαι, μὴ γὰρ ἂν αὐτοὺς
δέξασθαι διὰ τοιούτων βιβλίων
ὕστερον γενέσθαι γνωρίμους, ἀφέν-
τας σπουδαιοτέροις συγγράμμα-
σι τὴν ἑαυτῶν ἀποθησαυρίσαι
διάνοιαν. Τῶν δ᾽ οὖν γραψάντων,
a) οἱ μὲν οὐδὲν πλέον ἢ συναγω-
γὴν καὶ μεταγραφὴν τῶν τοῖς
πρεσβυτέροις συντεθέντων ἐποιή-
σαντο, b) καθάπερ Εὐκλείδης καὶ
Δημό-

πρὸς τὸ μετὰ κ. τ. λ. deinde putat χρησαμένων αὐτῶν vel χρησαμένους & poſtea λαβόντας eſſe legendum. Ὁ λόγος, eodem notante, hoc loco ſermo eſt dogmata Philoſophica exponens ut paulo eſt: εἰς τὴν τοῦ λόγου διάρθρωσιν. De Platonicis, Peripateticis & Stoicis qui a Longino laudantur, alibi a me dictum.

* Nullum de arte vel diſciplina quadam ſcriptum.

a) Τῶν δ᾽ αὖ γραψάντων *Toll.* pro quo male al. τῶν δ᾽ οὐκ. &c.

b) Toll. ἐποίησαν.

Δημόκριτος καὶ Προκλῖνος.
8 οἱ δὲ μικρὰ c) κομιδῆ πράγ-
ματα τὰ τῶν παλαιῶν ἱστορίας
ἀπομνημονεύσαντες, εἰς τὰς
αὐτὰς τόπους ἐκείνοις ἐπεχεί-
ρησαν συντιθέναι βιβλία, κα-
θάπερ Ἄννιός τε καὶ Μήδιος καὶ
Φοιβίων. οὗτος μὲν ἀπὸ τῆς
ἐν τῇ λέξει κατασκευῆς** γνω-
ρίζεσθαι μᾶλλον, ἢ τῆς ἐν τῇ
9 διανοίᾳ συνθέσεως* ἀξιῶν. Οἷς
καὶ τὸν Ἡλιόδωρον συγκατα-
νεμοίη τις ἄν, οὐδ' ἐκεῖνον
παρὰ τὰ τοῖς πρεσβυτέροις ἐν
ταῖς ἀκροάσεσιν εἰρημένα
πλέον τι συμβαλλόμενον εἰς
τὴν τοῦ λόγου d) διάρθρωσιν.
οἱ δὲ καὶ πλήθει προβλημά-
των ἃ μετεχειρήσαντο τὴν
σπουδὴν τοῦ γράφειν ἀποδεξά-
μενοι, καὶ τρόπῳ ἰδίῳ χρη-
σάμενοι Πλωτῖνος εἰσὶ, καὶ
Γεντιλιανὸς Ἀμέλιος, ὃς μὲν τὰς
Πυθαγορείους ἀρχὰς καὶ Πλα-
τωνικὰς, ὡς ἐδόκει, πρὸς σαφε-
στέραν τῶν πρὸ αὐτοῦ καταστησά-
μενος ἐξήγησιν, οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἐγ-
10 γύς τι e) τὰ Νουμηνίου καὶ Κρονίου
καὶ Μοδεράτου καὶ Θρασύλλου, τοῖς
Πλωτίνου περὶ τῶν αὐτῶν συ-
γράμμασιν εἰς ἀκρίβειαν. Ὁ δὲ
Ἀμέλιος κατ' ἴχνη μὲν τούτου
βαδίζειν προαιρούμενος, καὶ
τὰ πολλὰ μὲν τῶν αὐτῶν δογ-
μάτων

Proclinus. Alii vero exigua valde ex antiquorum hiſtoria memoriæ commendantes, ſecundum eosdem locos atque illi libros componere ſunt aggreſſi, velut Annius & Medius atque Phœbion. Hic ſane ex ipſa orationis diſpoſitione magis quam ex ſolo mentis conceptu gloriam ſibi cenſuit comparandam, quibus Heliodorum quoque annumerare licet, qui & ipſe prater illa quæ ab antiquioribus audita fuerant nihil plus omnino ad diſtinctam orationis ſtructuram contuliſſe videtur. Plotinus autem & Gentilianus Amelius propoſitionum copia referti ſunt, quas ſtudioſe pertractant, ſcribendique munus ſerio elegerunt, proprio quodam more contemplationis utentes. Et Plotinus quidem ut videtur principia Pythagorica ſimul atque Platonica certius quam priores expoſuit, & profecto Numenii, Cronii, Moderati, Thraſylli ſcripta, ubi Plotinus de eisdem ſcribit, nulla ex parte prope ad exactam diligentiam ejus accedunt: Amelius autem veſtigia Plotini quidem obſervare conſtituit, multaque illius inventa ſectatur, verum dum in rebus explicandis prolixior eſt, & interpretationis ambitu latiore vagatur, contrariam

c) Male al. μακρά.
* al. συντάξεως.
d Rectius Toll. *ad diſtinctam Philoſophiæ dogmatum explicationem;*
e) Idem legit: οὐ δὲ γὰρ οὐδ' ἐγγύς τι &c.
** Elocutionis elegantia, ut recte Toll.

Digitized by Google

trariam Plotini induit formam. Horum vero duntaxat libros conſideratione dignos exiſtimamus, cur enim cæteros quiſpiam ſectari contendat, dimittens interea illos inveſtigare a quibus hi accipientes hæc ſuis literis mandaverunt, ipſique nihil his adjunxerunt, ac nedum præcipua rerum capita, ſed nec argumentum quidem ullum: nihil igitur ulterius curaverunt quam quæ plurimorum fuerunt congregare, vel multa diſcutiendo eligere meliora. Jam vero per alia etiam effecimus idem, quemadmodum ubi Gentiliano quidem de juſtitia apud Platonem poſita contradiximus, & ubi Plotini Librum de Ideis tractantem conſideravimus: communem profecto noſtri illorumque amicum, Syrium dico Baſilium, qui & ipſe non pauca Plotinum imitando tractavit, atque Plotinum ipſum magis quam viam regulamque noſtram probans, libri cujusdam compoſitione conatus eſt opinionem de Ideis Platonicam veriorem eſſe quam noſtram, hunc inquam reſcriptione quadam oppoſita mediocriter arguiſſe videmur, ut qui non recte ſcilicet recantaverat. Nos profecto in his opiniones

μάτων ἐχόμενος, τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολὺς ὤν, καὶ τῇ τῆς ἑρμηνείας περιβολῇ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐκείνῳ ζῆλον ὑπαγόμενος. ὧν καὶ μόνων ἡμεῖς ἄξιον εἶναι νομίζομεν ἐπισκοπεῖσθαι τὰ συγ-
γράμματα. τοὺς μὲν γὰρ λοιποὺς 11
τί τις ἂν κινεῖν * οἴοιτο δεῖν, ἀφεὶς ἐξετάζειν ἐκείνους παρ' ὧν ταῦτα λαβόντες οὗτοι γεγράφασιν, οὐδὲν αὐτοὶ παρ' αὐτῶν προσθέντες, οὐχ ὅτι τῶν κεφαλαίων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐπιχειρημάτων, οὐδ' οὖν ἡ συναγωγῆς τῶν παρὰ τοῖς πλείοσιν ἢ κρίσεως τοῦ βελτίονος ** ἐπιμεληθέντες.
Ἤδη μὲν οὖν καὶ δι' ἄλλων τοῦτο 12
πεποιήκαμεν, ὥσπερ καὶ τῷ μὲν Γεντιλιανῷ περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης ἀντειπόντες. τοῦ δὲ Πλωτίνου τὸ περὶ τῶν Ἰδεῶν ἐπισκεψάμενοι.
Τὸν μὲν γὰρ κοινὸν ἡμῶν τε κά- 13
κείνων ἑταῖρον ὄντα Βασιλέα τὸν Τύριον οὐδὲ αὐτὸν ὀλίγα πεπραγματευμένον κατὰ τὴν τοῦ Πλωτίνου μίμησιν, ὃν ἀποδεξάμενος μᾶλλον τῆς παρ' ἡμῖν ἀγωγῆς f) ἐπεχείρησε διὰ συγγράμματος ἀποδεῖξαι βελτίω δόξαν περὶ τῶν Ἰδεῶν τῆς ἡμῖν ἀρεσκούσης ἔχοντα, μετρίως ἀντιγραφῇ g) διελέγ-

ξαι

* Excutere, ſollicitare, impugnare.

** Ne colligere quidem, nedum ſeligere meliora.

f) Longini quoque auditor fuit Porphyrius, Suida teſte & Eunapio. De libro autem quem adverſus Plotinum ſcripſit, ejusque retractatione, quam hoc loco Longinus improbat, vide ſupra c. 18.

g) Toll. *μετρίᾳ ἀντιγραφῇ* vel certe *μετρίως τῇ ἀντιγραφῇ.*

ξαι δοκοῦμεν οὐκ εὖ παλινῳδήσαντα. Κἂν τούτοις οὐκ ὀλίγας τῶν ἀνδρῶν τούτων κεκινηκότες δόξας, ὥσπερ κἂν ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολῇ, μέγεθος μὲν ἐχούσῃ συγγράμματος, ἀποκρινομένῃ δὲ πρὸς ἄττα τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀπεσταλμένων, ἣν αὐτὸς μὲν Ἐπιστολὴν περὶ τοῦ τρόπου τῆς Πλωτίνου Φιλοσοφίας
14 ἔγραψεν. Ἡμεῖς δὲ αὐτὸ μόνον προσηρκέσθημεν τῇ κοινῇ τοῦ συγγράμματος ἐπιγραφῇ, πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολὴν b) αὐτὸ προσαγορεύσαντες.

C.XXI. Ἐν δὴ τούτοις τότε ὡμολόγησε μὲν πάντων τῶν ἐπ᾽ αὐτοῦ γεγονότων πλήθει τε προβλημάτων διενεγκεῖν Πλωτῖνόν τε καὶ Ἀμέλιον, i) τρόπῳ δὲ θεωρίας ἰδίῳ μάλιστα τούτους χρήσασθαι. Τὰ Νουμηνίου δὲ οὐχ ὅτι ὑποβάλλεσθαι k) καὶ τὰ ἐκείνου πρεσβεύειν δόγματα, ἀλλὰ τὰ τῶν Πυθαγωρείων αὐτοῦ τε ἐχομένου μετιέναι δόγματα, καὶ οὐδὲ ἐγγὺς εἶναι τὰ Νουμηνίου καὶ Κρονίου καὶ Μοδεράτου καὶ Θρασύλλου

nes horum virorum, non paucas agitavimus, ſicut in Epiſtola etiam ad Amelium in magnitudinem libri producta, reſpondente vero ad nonnulla, quæ ille Roma ad nos miſerat atque ſcripſerat, quam ipſe epiſtolam de more Plotinica Philoſophia inſcripſit. Nos autem communi dumtaxat inſcriptione libri contenti fuimus, Librum ipſum ad Amelium Epiſtolam inſcribentes.

In his ergo Longinus confeſſus eſt omnibus ſui ſeculi ſapientibus Plotinum Ameliumque propoſitionum quæſtionumque copia præponendos, rationeque contemplationis ſibi propria potiſſimum eos uti. Neque inſtituta Numenii vindicare ſibi, eave colere, ſed Pythagoreorum myſteria Plotinum ſectari conſtituiſſe. Sed opera Numenii, Cronii, Moderati, Thraſylli, operibus de rebus eisdem Plotini quantum ad abſo-

b) al. πρὸς τοῦ Ἀμελίου Ἐπιστολήν, minus bene, ut ex præcedentibus patet.

i) Longinus ſupra c. 20. ſect. 9

k) Ibid. ſect. 10. Porro Tollius hæc verba ita legenda eſſe putabat; χρήσασθαι. Τὰ Νουμηνίου δὲ Πλωτῖνος οὐχ ὑποβάλλεσθαι καὶ τὰ ἐκείνου πρεσβεύειν δόγματα (confer ſupra c. 17.) ἀλλὰ τῶν Πυθαγορείων, αὐτοῦ τε Πλάτωνος μετιέναι δόγματα.

abſolutam pertinet rationem, inferiora eſſe cenſenda. Proinde cum dixiſſet, Amelium per Plotini quidem veſtigia progredi, ſed nimia quadam expoſitionis prolixitate in oppoſitum Plotini deduci, mox mei memoriam fecit, Plotini familiaritatem nuper adepti, aitque: *Communis autem noſtri illorumque amicus Tyrius ille Baſilius nec ipſe quidem pauca ad exemplar Plotini tractavit atque compoſuit.* In his ſane verbis re vera Longinus indicat percepiſſe, me diligentisſime devitaſſe Amelianas ambages a Philoſopho nimium alienas, atque in ſcribendo Plotini formam fuiſſe complexum. Satis eſt ergo vir tantus, judicioque primus, hactenus in teſtimonium nobis adductus ſcribens talia de Plotino. Jam vero, ſi tunc ad eum quando me advocavit accedere potuiſſem, profecto nunquam contra reſcripſiſſet illa, quæ ſcribere prius eſt aggreſſus, quam doctrinam ipſam diligenter examinaſſet.

σύλλου τοῖς Πλωτίνου περὶ τῶν αὐτῶν συγγράμμασιν εἰς ἀκρίβειαν. Εἰπὼν δὲ περὶ Ἀμελίου, ὅτι κατ' ἴχνη μὲν τοῦ Πλωτίνου ἐβάδιζε, τῇ δὲ ἐξεργασίᾳ πολὺς ὢν καὶ τῇ τῆς ἑρμηνείας περιβολῇ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐκείνῳ ζῆλον ὑπήγετο. Ὅμως μνησθεὶς ἐμοῦ Πορφυρίου, ἔτι ἀρχὰς ἔχοντος τῆς πρὸς τὸν Πλωτῖνον συνουσίας, φησὶν, l) ὅτι δὲ ὁ κοινὸς ἡμῶν τε κἀκείνων ἑταῖρος Βασιλεὺς ὁ Τύριος, οὐδὲ αὐτὸς ὀλίγα πεπραγματευμένος κατὰ τὴν Πλωτίνου μίμησιν συνέθηκε. Ταῦτα ὄντως κατιδὼν ὅτι τῆς Ἀμηλίου περιβολῆς τὸ ἀφιλόσοφον παντελῶς ἐφυλαξάμην, καὶ πρὸς ζῆλον τὸν Πλωτίνου γράφων ἑώρων. ἀρκεῖ τοίνυν ὁ τοσοῦτος ἀνὴρ καὶ ἐν κρίσει πρῶτος ὢν, καὶ ὑπειλημμένος ἄχρι νῦν τοιαῦτα γράφων περὶ Πλωτίνου, ὡς εἰ * καὶ καλοῦντο με τὸν Πορφύριον συνέβη δεηθῆναι συμμῖξαι αὐτῷ, οὐδ' ἂν ἀντέγραψεν ἃ πρὶν ἀκριβῶσαι τὸ δόγμα γράψαι ἐπεχείρησεν.

Sed quid nam mihi nunc expedit (ut Heſiodi more loquar) *circa quercum petramque loqui?* nem-

Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα περὶ C.XXII. δροῦν ἢ πέτραν, φησὶν ὁ Ἡσίοδος, m) λέγειν; εἰ γὰρ δεῖ ταῖς μαρτυρίαις χρῆσθαι ταῖς παρὰ τῶν

R 3

l) ibid. ſect. 13.
*) Interpres rectius legit: ὅς εἰ.
m) Theogon. V. 35.

τῶν σοφῶν γεγενημέναις, τίς ἂν εἴη σοφώτερος θεοῦ; καὶ θεοῦ τοῦ ἀληθῶς εἰρηκότος, n)

Οἶδα δέ ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν, καὶ μέτρα θαλάσσης,

καὶ κωφοῦ ξυνίημι, καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω.

Ὁ γὰρ δὴ Ἀπόλλων ἐρομένου τοῦ Ἀμελίου, ποῦ ἡ Πλωτίνου ψυχὴ κεχώρηκεν; ὁ τοσοῦτον εἰπὼν περὶ Σωκράτους, o) ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος, ἐπάκουσον ὅσα καὶ οἷα περὶ Πλωτίνου p) ἐθέσπισεν:

Nempe ſi oportet ſapientum teſtimoniis uti, quisnam Deo ſapientior eſſe poteſt? Deo inquam qui vere de ſe ipſo dixit: *Novi equidem arenæ numerum, maris que menſuram: Intelligo mutum, audio non loquentem.* Apollo ſane, cum interrogaſſet Amelius, quonam Plotini animus emigraſſet, qui & *Socratem virorum omnium ſapientiſſimum* judicaverat, quanta rurſus & qualia de Plotino cecinit, audi.

Ἄμβροτα φορμίζειν ἀναβάλλομαι ὕμνον ἀοιδῆς
Ἀμφ' ἀγανοῖο φίλοιο, μελιχρολάταισιν ὑφαίνων
Φωναῖς εὐφήμου κιθάρης χρυσέῳ ὑπὸ πλήκτρῳ.
Κλήζω καὶ Μούσας ξυνὴν ὄπα γηρύσασθαι
Παμφώνοις ἰαχαῖσι, παναρμονίαισί τ' ἐρωαῖς,
Οἷον ἐπ' Αἰακίδῃ στῆσαι χορὸν ἐκλήιξεν
Ἀθανάτων μανίαισιν, Ὁμηρείαισί τ' ἀοιδαῖς.
Ἀλλ' ἄγε, Μουσάων ἱερὸς χορὸς, ἀπύσωμεν
Εἰς ἓν ἐπιπνείοντες ἀοιδῆς τέρματα πάσης,

Immortalem aggredior reſonare carminis hymnum
Ob amicum ſuavem, mellitiſſimos contexens
Vocalis cithara modos, aureo pectine.
Sed & Muſas advoco, ut communi voce concinant
Omniſonis modis, & omnifariis harmonia viribus,
Qualem ſtatuiſſe chorum ob Æacidem feruntur
Immortalium furoribus & Homericis cantibus.
Sed eja Muſarum ſacer Chorus, canamus
In unum conſpirantes univerſi terminos cantus,

n) Herodot. lib. 1. c. 47.
o) Laërt. lib. 2. ſect. 37.
p) Hoc oraculum Johannes Oſopoeus ſuæ Collectioni Oraculorum præfixit, in cujus editione errores quidam typorum, qui in Ficiniana irrepſerant, ſublati, Alios & ipſe ſuſtuli.

In medio autem veſtrum ego Phœbus intonſus,
Genie, vir prius, at nunc genii conſortio
Diviniori accedens, ſolutus humano jam neceſſitatis vinculo.
Et ex membrorum procelloſo turbine,
Mente robuſtus ad exors alluvionis littus
Enatas feſtinans procul a nefariorum turba,
Ut inſiſtas animi puri rectiſſimam viam,
Ubi Dei reſplendet fulgor, ubi fas
Puro in loco procul a nefaſto ſcelere.
Et olim quidem ſalienti ut amaram devitares undam
Sanguiſuga vitæ triſtiumque vertiginum,
Fluctibus in mediis ſurdoque tumultu
Frequenter a Diis apparuit tibi ex proximo ſignum,
Frequenter tuæ mentis conjectus obliquis tramitibus
Ferri cupientes, ſuis immortales viribus.
Ad recti curſus gyros, æternamque viam ſuſtulerunt,
Crebros ſcilicet luminum radios
Tuis oculis inter obſcuriſſimas tenebras oſtendentes
Nec oculos plane tuos fallax occupabat ſopor,
Sed

Ὕμμι καὶ ἐν μέσσαισιν ἐγὼ Φοῖβος βαθυχαίτης.
Δαῖμον, ἄνερ τὸ πάροιθεν, ἀτὰρ νῦν δαίμονος αἴση.
Θειοτέρῃ πελάων, ὅτ' ἐλύσαο δεσμὸν ἀνάγκης
Ἀνδρομέης, ῥεθέων τε πολυφλοίσβοιο κυδοιμοῦ,
Ῥωσάμενος πραπίδεσσιν, ἐς ἠιὸν ἀνηχύτου ἀκτῆς
Νῆχες ἐπειγόμενος δήμου ἄπο νόσφιν ἀλιτρῶν,
στηρίξαι καθαρῆς ψυχῆς εὐκαμπέα οἴμην,
ἧχι θεοῖο σέλας περιλάμπεται. ἧχι θέμιστες
ἐν καθαρῷ ἀπάτερθεν ἀλιτροσύνης ἀθεμίστου.
Καὶ τότε μὲν σκαίροντι, πικρὸν κῦμ' ἐξυπαλύξαι
Αἱμοβότου βιότοιο καὶ ἀσηρῶν ἰλίγγων,
ἐν μεσάτοισι κλύδωνος ἀνοίστου τε κυδοιμοῦ,
Πολλάκις ἐκ μακάρων φάνθη σκοπὸς ἐγγύθι ναίων.
Πολλάκι σοῖο νόοιο βολὰς, λοξῇσιν ἀταρποῖς
Ἱεμένας, φορέεσθαι ἐρωῆσι σφετέρῃσιν.
Ὀρθοπόρου ἀνὰ κύκλα καὶ ἄμβροτον οἶμον ἄειραν
Ἀθάνατοι, θαμινὴν φαέων ἀκτῖνα πορόντες
Ὄσσοισιν δέρκεσθαι ἀπαὶ σκοτίης λυγαίης.
οὐδέ σε παμπήδην βλεφάρων ἔχε νήδυμος ὕπνος.
Ἀλλ'

Ἀλλ᾽ ἄρ ἀπὸ βλεφάρων πετάσας κηλῖδα βαρεῖαν	*Sed a palpebris excuſſa gravi macula*
Ἀχλύος, ἐν δίνῃσι φορεύμενος, ἔδρακες ὄσσοις	*Caliginis, dum fluctibus ferebaris, oculis*
Πολλά τε καὶ χαρίεντα, τά κεν ῥέα ὄυτις ἴδοιτο	*Multa & venuſta contemplatus es, quæ nemo facile vidit*
Ἀνθρώπων ὅσσοι σοφίης μαιήτορες ἔπλευν.	*Eorum hominum, qui ſapientiæ fuerunt indagatores.*
Νῦν δ᾽ ὅτε δὴ σκῆνος μὲν ἐλύσαο, σῆμα q) δὲ ἔλειψας	*At nunc ubi ſolutus involucro es, & ſignum deſeruiſti*
Ψυχῆς δαιμονίης, μεθ᾽ ὁμήγυριν ἔρχεαι ἤδη	*Anima genialis, ad conſilium contendis*
δαιμονίην ἐρατοῖσιν ἀναπνείουσαν ἀήταις,	*Geniale, quod amœnis interſpirat auris:*
Ἔνθ᾽ ἔνι μὲν φιλότης, ἔνι δὲ ἵμερος ἁβρὸς ἰδέσθαι	*Ubi amicitia eſt, ubi Cupido viſu mollis*
Εὐφροσύνης πλείων καθαρῆς, πληρούμενος αἰὲν	*Puræ plenus lætitia & ſempiternis rivis*
Ἀμβροσίων ὀχετῶν θεόθεν, ὅθεν ἐστὶν ἐρώτων	*Ambroſiis irrigatus a Deo, unde ſunt amorum*
Πείσματα, καὶ γλυκερὴ πνοίη, καὶ νήνεμος αἰθὴρ	*Retinacula, & dulcis ſpiritus & tranquillus æther*
Χρυσείης γενεῆς μεγάλου Διὸς, ἧχι νέμονται	*Aurei generis magni Jovis: ubi agitant*
Μίνως καὶ Ῥαδάμανθυς ἀδελφεοὶ, ἧχι δίκαιος	*Minos & Rhadamantus fratres, ubi juſtus*
Αἰακὸς, ἧχι Πλάτων, ἱερὴ ἴς, ἧχι τε καλὸς	*Æacus, ubi Plato, ſacra vis, ubi pulcher*
Πυθαγόρης, ὅσσοι τε χορὸν στήριξαν ἔρωτος	*Pythagoras & quicunque chorum ſtatuerunt amoris*
Ἀθανάτου, ὅσσοι τε γενεὴν ξυνὴν ἐλάχοντο	*Immortalis, quicunque genus commune ſortiti ſunt*
Δαίμοσιν ὀλβίστοις, οἷσιν κέαρ ἐν θαλίῃσιν	*Cum beatiſſimis geniis, ubi animus inter menſas*
αἰὲν εὐφροσύνῃσιν ἰαίνεται. ἀλλὰ καὶ ὅσσοις	*Lætitia ſemper hilareſcit: ah beate quam multis*
Ὀτλή-	*Ex*

q) Platonis σῶμα erat σῆμα hoc eſt loculus animi, in quo veluti ſepultum illum jacere ſibi perſuadebant. Σκῆνος dicitur etiam S. Apoſtolo 2. Cor. V. 1. 4.

Exantlatis laboribus ad caſtos genios
Abiſti ad vitam ſtabiliſſimam profectus.
Siſtamus carmen & orbem chori volubilem
Plotini Muſæ gaudentis. At mea
Aurea Cithara hæc habuit quæ diceret ævum bene agenti.

Ὀτλήσας ἀριθμοὺς ἀέθλων μετὰ δαίμονας ἁγνοὺς
Πωλεῦες ζαμενῆσι κορυσσάμενος ζωῇσι.
Στήσωμεν μολπήν τε χοροῦ τ᾽ εὐδινέα κύκλον
Πλωτίνου, Μοῦσαι, πολυγηθέος αὐτὰρ ἐμοῖο
Χρυσείη κιθάρη τόσσον φράσεν εὐαίωνι.

In hoc oraculo continetur Plotinum fuiſſe bonum & mitem, & manſuetum inprimis atque ſuavem, qualem & nos exſtitiſſe vera experientia comprobavimus. Rurſus vigile ſemper exſtitiſſe, purumque ſemper animo ad divinum ipſum ſurſum erecto, quod quidem animo toto ardenter amavit. Item cunctis viribus ſtuduiſſe ex amara cruentæ hujus vitæ unda prorſus emergere. Hac igitur ratione hoc beato lumine cum ſæpe ſe ipſum attolleret tota mente ad primum Deum mente ſuperiorem, perque gradus omnes a Platone in ſympoſio diſpoſitos aſcenderet ad divina, ipſi protinus coruſcavit Deus ille, nec formam nec ideam aliquam habens, ſed ſuper intellectum univerſumque intelligibile in ſe ipſo conſiſtens. Cui & ego Porphyrius ſemel appropinquavi, ſuique conjunctus, cum annum octavum & ſexageſimum

Ἐν δὴ τούτοις εἴρηται μὲν C. XXIII. ὅτι ἀγαθὸς γέγονε καὶ ἤπιος, καὶ πρᾶός γε μάλιστα καὶ μείλιχος, ἅπερ καὶ ἡμεῖς ὄντως ἔχοντι συνῄδειμεν. Εἴρηται δὲ ὅτι ἄγρυπνος καὶ καθαρὰν τὴν ψυχὴν ἔχων, καὶ ἀεὶ σπεύδων πρὸς τὸ θεῖον, οὗ διὰ πάσης τῆς ψυχῆς ἤρα, ὅτι τε πάντ᾽ ἐποίει ἀπαλλαγῆναι, πικρὸν κῦμ᾽ ἐξυπαλύξαι r) τοῦ αἱμοβότου τῇδε βίου. οὕτως δὲ μάλιστα τούτῳ τῷ δαιμονίῳ φωτὶ, πολλάκις ἐνάγοντι ἑαυτὸν εἰς τὸν πρῶτον καὶ ἐπέκεινα Θεὸν ταῖς ἐννοίαις, καὶ κατὰ τὰς ἐν τῷ συμποσίῳ s) ὑφηγημένας ὁδοὺς τῷ Πλάτωνι, ἐφάνη ἐκεῖνος ὁ μήτε μορφὴν μήτε τινα ἰδέαν ἔχων, ὑπὲρ δὲ νοῦν καὶ πᾶν τὸ νοητὸν ἱδρυμένος, ᾧ δὴ καὶ ἐγὼ ὁ Πορφύριος ἅπαξ λέγω πλησιάσαι καὶ ἑνωθῆναι, ἔτος ἄγων ἑξηκο-

S σὸν

r) verſ. 19.
s) P. 331. edit. Ficini.

στόν τε καὶ ὄγδοον. t) ἐφάνη γοῦν τῷ Πλωτίνῳ σκοπὸς ἐγγύθι ναίων, τέλος γὰρ αὐτῷ καὶ σκοπὸς ἦν τὸ ἑνωθῆναι καὶ πελάσαι τῷ ἐπὶ πᾶσι Θεῷ, u) ἔτυχε δὲ τετράκις που, ὅτε συνήμην αὐτῷ, τοῦ σκοποῦ τούτου, ἐνεργείᾳ ἀῤῥήτῳ καὶ οὐ δυνάμει. καὶ ὅτι λοξῶς φερόμενον πολλάκις οἱ θεοὶ κατηύθυναν, θαμινὴν φαέων ἀκτῖνα πορόντες, * ὡς ἐπισκέψει τῇ παρ' ἐκείνων καὶ ἐπιβλέψει γραφῆναι τὰ γραφέντα εἴρηται. ἐκ δὲ τῆς ἀγρύπνου ἔπιθέν τε ** καὶ ἔξωθεν θέας, ἔδρακές φησιν ὄσσοις πολλά τε καὶ χαρίεντα, x) τά κεν ῥέα οὔτις ἴδοιτο ἀνθρώπων τῶν φιλοσοφίᾳ προσεχόντων. Ἡ γὰρ δὴ τῶν ἀνθρώπων θεωρία, ἀνθρωπίνης μὲν ἂν γένοιτο ἀμείνων· ὡς δὲ πρὸς τὴν θείαν γνῶσιν, χαρίεσσα μὲν ἂν εἴη, οὐ μὴν ὥστε τὸ βάθος ἑλεῖν ἂν δυνηθῆναι ὥσπερ αἱροῦσιν οἱ Θεοί, ταῦτα μὲν οὖν ὅτι ἔτι σῶμα περικείμενος ἐνήργει, καὶ τίνων ἐτύγχανε, δεδήλωκε. μετὰ δὲ

mum ætatis jam implerem. Apparuit ergo Plotini finis ille quam proximus. Finis namque Plotino ſignumque erat, quo aciem mentis intenderet appropinquare, conjungique ipſi Deo omnibus ubique præſenti. Quater autem dum cum ipſo verſarer, hunc finem eſt aſſecutus, non potentia duntaxat, inquam, ſed actu quodam ineffabili conſecutus. Præterea ſubdit oraculum, Deos ſæpe Plotinum circumvagantem apprehendentes in rectum tramitem direxiſſe, dum uberrimos divini luminis radios, oculorum ejus luminibus benigne porrigerent: ut vere dictum ſit Plotinum contemplatione intuituque divinitus rutilante libros ſuos compoſuiſſe. Jam vero ex intuitu intrinſecus & extrinſecus vigilante inſpexiſſe dicitur ab oraculo multa ſuis oculis atque pulcherrima, quæ quidem non facile ullus Philoſophiæ profeſſor inſpexerit. Contemplatio namque hominum humana quidem rurſum contemplatione præſtantior eſſe poteſt, ſed ad divinam comparata notitiam gratioſa quidem eſſe poteſt, non tamen valet penetrare profundum, quo ſuperi

t) Hinc conſtat vitam hanc a Porphyrio ſcriptam, cum circiter ſeptuageſimum annum ageret ætatis.

u) Confer Ennead. VI. lib. ultimum.

* verſ. 27. ** al. ἔσωθέν τε.

x) verſ. 31.

ſuperi penetrant. Hactenus oſtendit oraculum qualia Plotinus, dum eſſet corpore circumſeptus, peregit, & quæ fuerit conſecutus Poſt hæc vaticinatur Plotinum ſolutum corpore ad coetum perveniſſe beatum, ubi regnat charitas, ſuave deſiderium, lætitiaq; & amor, Deo conjunctus. Præterea conſtitutos eſſe judices animorum Minoem, Rhadamanthum, Æacum Dei filios: ad quos ire Plotinum non quidem ut judicaretur, ſed ut converſaretur: ubi etiam Plato & Pythagoras cæterique vitam agunt, quicunque firmiter immortalis amoris chorum conſtituerunt: Ibidem Dæmones felicisſimam ſuam habere progeniem. Item vitam illic agere feſtiva viriditate gaudioque plenisſimam, talemque perſeverare, factum divina largitate beatum.

δὲ τὸ λυθῆναι ἐκ τοῦ σώματος ἐλθεῖν μὲν αὐτὸν, φησιν, εἰς τὴν δαιμονίαν ὁμήγυριν. πολιτεύεσθαι δὲ ἐκεῖ Φιλότητα, ἵμερον, εὐφροσύνην, ἔρωτα ἐξημμένον τοῦ Θεοῦ. τετάχθαι δὲ καὶ τοὺς λεγομένους δικαστὰς τῶν ψυχῶν, παῖδας τοῦ Θεοῦ, Μίνω, καὶ Ῥαδάμανθυν καὶ Αἰακὸν, πρὸς οὓς οὐ δικασθησόμενον οἴχεσθαι, συνεπόμενον δὲ τούτοις, οἷς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἄριστοι. Σύνεισι δὲ οὗτοι, Πλάτων, Πυθαγόρας καὶ ὁ πόσοι τε ἄλλοι χορὸν ἐστήριξαν ἔρωτος ἀθανάτου, y) ἐκεῖ δὲ τοὺς ὀλβίστους δαίμονας ἔχειν, βίον τε μετιέναι τὸν ἐν θαλίαις καὶ εὐφροσύναις καταπεπυκνωμένον, καὶ τοῦτον διατελεῖν καὶ ὑπὸ θεῶν μακαριζόμενον.

Hactenus hiſtorico more de vita Plotini ſit dictum. Quoniam vero Plotinus nobis commiſit, ut ordinem emendationemque librorum ſuorum curaremus, ego autem & illi viventi promiſi, & cæteris familiaribus pollicitus ſum efficere: inprimis quidem operæ pretium fore cenſui, ne libros permitterem ita jacere permiſtim, ſicut deinceps ſunt tempo-

Τοιοῦτος μὲν οὖν ὁ C. XXIV. Πλωτίνου ἡμῖν ἱστόρηται βίος. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς τὴν διάταξιν καὶ τὴν διόρθωσιν τῶν βιβλίων ποιεῖσθαι ἡμῖν ἐπέτρεψεν, z) ἐγὼ δὲ κἀκείνῳ ζῶντι ὑπεσχόμην καὶ τοῖς ἄλλοις ἑταίροις ἐπηγγειλάμην ποιῆσαι τοῦτο, πρῶτον μὲν τὰ βιβλία οὐ κατὰ χρόνους ἐᾶσαι φύρδην ἐκδεδομένα ἐδικαίωσα. μιμησάμενος δὲ Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀθηναῖον,

 καὶ

y) verſ. 34.
z) Supra cap. 7.

καὶ Ἀνδρόνικον τὸν Περιπατητικόν, ὧν ὁ μὲν Ἐπίχαρμον τὸν κωμῳδογράφον εἰς δέκα τόμους φέρων συνήγαγεν, ὁ δὲ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου εἰς πραγματείας διεῖλε, τὰς οἰκείας ὑποθέσεις a) εἰς ταυτὸν συναγαγών. οὕτω δὴ καὶ ἐγὼ πεντήκοντα τέσσαρα ὄντα ἔχων τὰ τοῦ Πλωτίνου βιβλία, διεῖλον μὲν εἰς ἓξ ἐννεάδας, τῇ τελειότητι τοῦ ἓξ ἀριθμοῦ καὶ ταῖς ἐννεάσιν ἀσμένως ἐπιτυχών, ἑκάστῃ δὲ ἐννεάδι τὰ οἰκεῖα φέρων συνεφόρησα, δοὺς καὶ τάξιν πρώτην τοῖς ἐλαφροτέροις προβλήμασιν.

temporis ſucceſſione compoſiti, ſed quemadmodum Apollodorus Athenienſis Epicharmi comœdias in volumina decem collegit, & Andronicus Peripateticus Ariſtotelis & Theophraſti libros diſtribuit in tractatus, ſuppoſitiones in unum proprias colligens: ſic & ego quinquaginta quatuor Plotini libros in ſex Enneadas ſum partitus, occaſione perfecti numeri, ſenarii ſcilicet & novenariis gaudens, unicuique vero Enneadi, id eſt novenario propria tribuens, ita ſimul cognata congreſſi, priora ſemper in ordine numeri propoſita, quæ ſunt leviora, conſtituens.

Η μὲν γὰρ πρώτη Ἐννεὰς ἔχει τὰ ἠθικώτερα τάδε.

53 Τί τὸ ζῶον b) καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος,

19 περὶ ἀρετῶν,

20 περὶ διαλεκτικῆς, c)

46

Prima igitur *Enneas* materias præcipue morales continet.

I. *Quid animal, quid homo.*

II. *De virtutibus;*

III. *De dialectica,*

IV.

a) i. e. Scripta affinis argumenti in unum conjungens. Cæterum de Apollodoro vide ſi placet quæ dixi lib 3. c. 27. & de Andronico Rhodio lib. 3. c. 11. Similiter Democriti ac Platonis ſcripta in tetralogias digeſſit Thraſyllus.

b) Numeri minores ſive cifræ ſingulorum librorum titulis a me præfixæ deſignant locum quem iidem libri occupant inter Plotini ſcripta ordine chronologico ſupra c. 4. ſeq. a Porphyrio recenſita. Ibi liber primus Enneadis primæ inſcribitur τί ὁ ἄνθρωπος, τί το ζῶον, recte, nam ita & apud Macrobium II. 12. in ſomnium Scip. *quid animal, quid homo?* Ab eodem Macrobio lib. I. cap. 2. affertur locus ex Plotini de virtutibus libro, cui adde ſi placet quæ de gradibus virtutum ſcripſi in prolegomenis ad vitam Procli compoſitam a Marino.

c) Per Dialecticam Plotinus perinde ut Plato Metaphyſicam intelligit, itaque p. 22. illam definit ἐπιστήμην περὶ πάντων, οὐ δόξην, παύσασαν δὲ τῆς περὶ τὸ αἰσθητὸν πλάνης, ἐνιδρύουσαν τῷ νοητῷ καὶ ἐκεῖ τὴν πραγματείαν ἔχουσαν.

Digitized by Google

IV. *De beatitudine,*	46 περὶ εὐδαιμονίας.
V. *Utrum beatitudo in temporis productione conſiſtat,*	36 εἰ ἐν παρατάσει χρόνου τὸ εὐδαιμονεῖν; d)
VI. *De pulchro.*	1 περὶ τοῦ καλοῦ.
VII. *De primo bono cæteriſque bonis.*	54 περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν. e)
VIII. *Unde mala,*	51 πόθεν τὰ κακά; f)
IX. *De rationali exitu ex hac vita.*	16 περὶ τῆς ἐκ τοῦ βίου εὐλόγου ἐξαγωγῆς. g)

Prima igitur, ut dixi, Enneas hæc continet, morales poſitiones potius comprehendens. *Secunda* vero naturalia colligit, quæ mundi ſunt, quæve ad mundum attinent, in ſe complectens. Hæc vero ſunt:

Ἡ μὲν οὖν πρώτη Ἐννεὰς τάδε περιέχει, ἠθικωτέρας ὑποθέσεις περιλαβοῦσα. ἡ δὲ δευτέρα τῶν φυσικῶν συναγωγὴν ἔχουσα, τὰ περὶ κόσμου καὶ τὰ τῷ κόσμῳ ἀνήκοντα περιέχει, ἔστι δὲ ταῦτα,

I. *De mundo,*	40 περὶ τοῦ κόσμου. h)
II. *De circulari motu,*	2 περὶ τῆς κυκλοφορίας, i)
III. *Utrum ſtellæ aliquid agant,*	52 εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα; k)
IV. *De duobus materiis,*	12 περὶ τῶν δύο ὑλῶν, l)

d) Titulus qui libro ipſi inter Plotini opera præfigitur, ita ſe habet: εἰ εὐδαιμονεῖν ἐπίδοσιν (al. ἐπίτασιν) χρόνου λαμβάνει; Novam hujus libri verſionem latinam exhibet Barthius lib. 50. c. 8. Adverſar. quam ait duodecenni ſibi puero excidiſſe.

e) Supra c. 6. περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ, ἢ περὶ εὐδαιμονίας.

f) In Plotino ipſo titulus eſt: περὶ τοῦ, τίνα καὶ πόθεν τὰ κακά.

g) Supra c. 4. περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς. In hoc libro diſputat, non temere ſibi quenquam necem debere conſciſcere. Prius autem hunc librum compoſuit Plotinus, quam ad eum Porphyrius accederet, itaque de alio ejus ſcripto intelligenda ſunt quæ ſupra c. 11. leguntur.

h) Allegat Philoponus XIII. 15. contra Proclum de mundi æternitate.

i) In Plotino ipſo hic liber inſcribitur περὶ κινήσεως οὐρανοῦ.

k) Confer ſupra c. 15. & Firmicum lib. I. Matheſ. ubi Plotinum notat quod vim ſtellarum agnoſcere noluerit incolumis, quam ſentire coactus fuerit ægrotus. Meminit hujus libri Plotini *ſi faciunt aſtra*, etiam Macrobius lib. I. cap. 19. in ſomnium Scipionis.

l) In Plotini Enneadibus titulus hujus libri eſt περὶ ὕλης. Contendit vero rerum incorporearum quoque eſſe ὕλην quandam. Confer Alcinoum cap. 8. & Petavium

25 περὶ τοῦ δυνάμει m) καὶ ἐνεργείᾳ.	V. *De eo quod in potentia eſt, & quod in actu,*
17 περὶ ποιότητος καὶ εἴδους, n)	VI. *De qualitate & ſpecie,*
37 περὶ τῆς δι᾽ ὅλων κράσεως.	VII. *De mixtione per omnia,*
35 πῶς τὰ πόῤῥω ὁρώμενα μικρὰ φαίνεται, o)	VIII. *Cur quæ videntur procul, exigua videantur.*
33 πρὸς τοὺς κακὸν τὸν δημιουργὸν τοῦ κόσμου, καὶ τὸν κόσμον κακὸν εἶναι λέγοντας. p)	IX. *Contra putantes mundi opificem eſſe malum, mundumque malum.*
Ἡ δὲ τρίτη Ἐννεὰς, ἔτι τὰ περὶ κόσμου ἔχουσα, περιείληφε τὰ περὶ τῶν κατὰ κόσμον θεωρουμένων ταῦτα.	*Tertia* quoque Enneas quæ mundi ſunt continens, comprehendit ea quæ circa mundum conſiderantur.
3 περὶ εἱμαρμένης. q)	I. *De fato,*
47 περὶ προνοίας πρῶτον,	II. *De providentia primum,*
48 περὶ προνοίας δεύτερον.	III. *De providentia ſecundum,*
15 περὶ τοῦ r) εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος,	IV. *De eo qui nos ſortitus eſt Dæmone,*

50 V.

tavium lib. 1. de Angelis cap. 4. Hunc Plotini librum pluribus illuſtraverat Porphyrius libris ſex περὶ ὕλης Suidæ memoratis, τὸ Πλωτίνου διαγνόντων βιβλίον, inquit Æneas Gazæus in Theophraſto p. 56.

m) In Plotino ipſo: περὶ τοῦ ὃ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ.

n) Supra c. 4. tantum περὶ ποιότητος, & in Plotino: περὶ οὐσίας καὶ ποιότητος.

o) In Plotino: περὶ ὁράσεως, ἢ πῶς τὰ πόῤῥω μικρὰ φαίνεται.

p) Hunc librum Porphyrius ipſe ſupra c. 16. teſtatur ſe inſcripſiſſe πρὸς τοὺς Γνωστικοὺς, atque ita etiam legitur hic titulus c. 5. & in ipſo Plotino. Gnoſticorum in Græcis Plotini nulla mentio, ſed in Ficini verſione p. 213. ubi Magiam & ἐπαοιδὰς illorum Philoſophus explodit.

q) Fatum in hoc libro impugnavit Plotinus, quemadmodum in duobus qui ſequuntur egregie diſſerit de providentia, & in vita quæ poſſint videri moleſta atque mala per ſimilitudinem dramatis, picturæ & harmonici concentus eleganter illuſtrat. Loca exinde producit Theodoritus VI. Therapevt p. 96. ſq.

r) In hoc libro, cujus itidem ſupra c. 10. & apud Ammianum Marcellinum XXI. 14. mentio, Plotinus tuetur etiam dogma de animorum recidivatu ſive reciproco diſcurſu, ut Tertulliani vocibus utar. Contra illam Plotini ſententiam Anonymi ἀντιθετικὸς πρὸς Πλωτῖνον, ὅτι μήτε τῶν σωμάτων προϋπάρχουσιν αἱ ψυχαὶ, μήτε ἐξ ἑτέρων μεταχωροῦσι. MS. in Bibl. Cæſarea, teſte Lambecio lib. VII. p. 259.

Digitized by Google

V. *De amore,*	50 περὶ ἔρωτος.
VI. *Quod incorporea minime patiantur,*	26 περὶ τῆς ἀπαθείας τῶν σωμάτων, *s*)
VII. *De æternitate ac tempore,*	45 περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου.
VIII. *De natura contemplationeque & uno.*	30 περὶ φύσεως καὶ θεωρίας καὶ τοῦ ἑνός, *t*)
IX. *De diverſis conſiderationibus.*	13 ἐπισκέψεις διάφοροι

Has utique tres Enneades in uno corpore nobis placuit collocare. Jam vero in tertia Enneade connumeravimus materiam de Dæmone nos ſortito, quoniam de eo comuniter pertractatur. Atque eſt ejusmodi propoſitio, ſive quæſtio illi conſiderationi conveniens, quæ hominum genituras inquirit, ſimiliter & de amore locus hic quoque patet. Tractatum vero de æternitate & tempore propter illa quæ de tempore diſputantur, hic rite poſuimus. Præterea diſputationem de natura & contemplatione & uno, propter ipſam de natura inſcriptionem hic placuit numerare.

Ταύτας τὰς τρεῖς ἐννεάδας, ἡμεῖς ἐν ἑνὶ σωματίῳ τάξαντες κατεσκευάσαμεν. C.XXV.

Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ Ἐννεάδι ἐτάξαμεν καὶ τὸ περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος, ὅτι καθόλου θεωρεῖται τὰ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἔστι τὸ πρόβλημα καὶ παρ' αὐτοῖς τὰ κατὰ τὰς γενέσεις τῶν ἀνθρώπων σκεπτομένοις. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ περὶ ἔρωτος τόπος. τὸ δὲ περὶ αἰῶνος καὶ χρόνου, διὰ τὰ περὶ τοῦ χρόνου ἐνταῦθα ἐτάξαμεν. τὸ δὲ περὶ φύσεως καὶ θεωρίας, καὶ τοῦ ἑνός, διὰ τὸ περὶ φύσεως κεφάλαιον ἐνταῦθα τέτακται.

Quarta vero Enneas poſt libros de mundo, libros de anima comprehendit. Hi vero ſunt:

Ἡ δὲ τετάρτη Ἐννεὰς μετὰ τὰ περὶ κόσμου τὰ περὶ ψυχῆς εἴληχε συγγράμματα. ἔχει δὲ τάδε,

I. *De eſſentia animæ primus,*	4 περὶ οὐσίας ψυχῆς, πρῶτον.

II. 21.

s) Ficinus legit ἀσωμάτων, ut ſupra c. 5. & in ipſo Plotino. Ac mentem certe paſſionis expertem in hoc libro Plotinus diſputat. Sed tamen materiam quoque negat pati p. 312. atque eo nomine reprehenditur non ab re a Petro Petito lib. 2. c. 11. Miſcellanearum obſervationum.

t) Supra c. 5. tantum inſcribitur περὶ θεωρίας.

21 περὶ οὐσίας ψυχῆς δεύτερον. u)	II. *De eſſentia animæ ſecundus,*
27 περὶ ψυχῆς ἀποριῶν x) πρῶτον,	III. *De dubiis animæ primus,*
28 περὶ ψυχῆς ἀποριῶν δεύτερον,	IV. *De dubiis animæ ſecundus,*
29 περὶ ψυχῆς ἀποριῶν τρίτον, ἢ περὶ ὄψεως,	V. *De dubiis animæ tertius, vel de viſu,*
41 περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης.	VI. *De ſenſu atque memoria,*
2 περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, y)	VII. *De immortalitate animæ,*
6 περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς.	VIII. *De animæ deſcenſu in corpora,*
8 εἰ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ, μία;	IX. *Utrum omnes animæ una ſint.*
Ἡ μὲν οὖν τετάρτη Ἐννεὰς τὰς περὶ ψυχῆς αὐτῆς ὑποθέσεις ἔχει πάσας. ἡ δὲ πέμπτη ἔχει μὲν τὰς περὶ νοῦ, περιέχει δὲ ἕκαστον τῶν βιβλίων ἔν τισι καὶ περὶ τοῦ ἐπέκεινα, καὶ περὶ τοῦ ἐν ψυχῇ νοῦ, καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν, ἔστι δὲ τάδε·	Quarta igitur Enneas omnes de anima ſuas materias habuit. *Quinta* vero habet quidem de intellectu. Habet etiam unusquisque liber nonnihil de eo quod eſt intellectu ſuperius, ac etiam de intellectu qui animæ ineſt, atque de ideis. Hæc igitur habet:
10 περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων. z)	I. *De tribus ſubſtantiis principalibus, ſive principii rationem habentibus.*
II	II.

u) Supra c. 4. πῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀμερίστου καὶ μεριστῆς οὐσίας μέση εἶναι λέγεται, & in Plotino ipſo notatur hunc præ aliis ejus Philoſophi de anima ſcriptis primo loco eſſe legendum, ὃν πρὸ πάντων τῶν περὶ ψυχῆς λόγων ὀφείλει ἀναγινώσκεσθαι. In hujus libri limine verbo tangitur ſententia Ariſtotelis, qui animam pro entelechia ſive forma actuali corporis habuit, ſed prolixam diſputationem opinioni illi oppoſitam Euſebius XV. 10. præparationis Evangelicæ affert ex Plotini περὶ ἀθανασίας ψυχῆς ſecundo libro. Eam unde habuerit Euſebius mirum eſt, nam in iis quidem quæ exſtant Plotini ſcriptis incaſſum illam quæres.

x) Vocabulum ἀποριῶν in omnibus tribus libris ſupra c. 5. deſideratur. Ex hoc tertio libro Enneadis quartæ locum allegat Auguſtinus VIII. 10. de Civitate DEI.

y) Confer Euſebii præparat. lib XV. c. 22.

z) Ex hoc libro loca afferunt Euſebius XI. 17. præparat. Cyrillus I. contra Julian. p. 67. IV. p. 145. VIII. pag. 273. 275. 276. 280. Theodoritus 2. Therapeut. pag. 33.

II. *De generatione & ordine eorum quæ ſunt poſt primum.*	11 περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον.
III. *De ſubſtantiis cognoſcentibus, atque ſuperiore.*	49 περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων καὶ τοῦ ἐπέκεινα.
IV. *Quomodo a primo fiat quod eſt poſt primum, atque de uno.*	7 πῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου τὸ μετὰ τὸ πρῶτον *a)* καὶ περὶ τοῦ ἑνός.
V. *Quod intelligibilia non ſint extra intellectum, atque de bono.*	32 ὅτι οὐκ ἔξω τοῦ νοῦ τὰ νοητὰ *b)* καὶ περὶ τ' ἀγαθοῦ.
VI. *Quomodo quod eſt ſuperius ente non intelligat, quidve primo ſit intelligens, quidve ſecundo.*	24 περὶ τοῦ τὸ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νοεῖν, καὶ τί τὸ πρώτως νοοῦν, καὶ τί τὸ δευτέρως.
VII. *Utrum ſingularium ſint etiam ideæ.*	18 περὶ τοῦ, εἰ καὶ τῶν καθέκαστά ἐστιν εἴδη. *c)*
VIII. *De intelligibili pulchritudine.*	31 περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους.
IX. *De intellectu, ideisque & ente.*	5 περὶ νοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ ὄντος. *d)*

Quartam igitur atque quintam Enneadem in corpus unum redegimus: *Sextam* vero Enneadem in unum aliud corpus cogere placuit, ut ſcripta Plotini omnia in tria corpora redigantur, quorum primum quidem tres continet Enneades, ſecundum vero duas, tertium denique unam. Libri vero tertii

Καὶ τὸν τέταρτον οὖν καὶ τὸν πέμπτην Ἐννεάδα εἰς ἓν σωμάτιον κατετάξαμεν, λοιπὴν δὲ τὴν ἕκτην Ἐννεάδα εἰς ἓν ἄλλο σωμάτιον, ὡς διὰ τριῶν σωματίων γεγράφθαι τὰ Πλωτίνου πάντα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον σωμάτιον, ἔχει τρεῖς Ἐννεάδας, τὸ δὲ δεύτερον δύο, τὸ δε τρίτον, μίαν. C. XXVI.

T ἔστι

a) Rectius ſupra c. 4. τὰ μετὰ τὸ πρῶτον. Nam poſt unum illud non unum tantum ſed plura & infinita deinceps ſequuntur, unde & Enneadis V. liber 2. jam fuit περὶ γενέσεως καὶ τάξεως τῶν μετὰ τὸ πρῶτον.

b) De hoc libro & Porphyrii qui contra ſcripſerat retractatione ſupra c. 18. & c. 20. in Longini fragmento ſect. 13. Ex Plotini περὶ νοητῶν ἢ περὶ τἀγαθοῦ locum producit Philoponus contra Proclum de mundi æternitate II, 5. & IV. 16.

c) Supra c. 4. pro εἴδη legitur ἰδέαι, eodem ſenſu.

d) Vide ſupra c. 19.

ἔστι δὲ τὰ τοῦ τρίτου σωματίου, Ἐννεάδος δὲ ἕκτης, ταῦτα.

tertii corporis, ſed Enneados Sextæ ita ſequuntur:

42 περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, πρῶτον.	I. *De generibus Entis, primus,*
43 περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, δεύτερον.	II. *De generibus Entis, ſecundus,*
44 περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος, τρίτον.	III. *De generibus Entis, tertius.*
22 περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸ ὂν ἅμα, πανταχοῦ εἶναι ὅλον, πρῶτον.	IV. *Quod unum idemque ſimul ubique ſit totum, primus.*
23 περὶ τοῦ τὸ ὂν ἓν καὶ ταὐτὸ ὂν ἅμα, πανταχοῦ εἶναι ὅλον, δεύτερον,	V. *Quod unum idemque ſimul ubique ſit totum ſecundus.*
34 περὶ ἀριθμῶν, e)	VI. *De numeris.*
38 πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη, καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ.	VII. *Quomodo idearum extitit multitudo, atque de bono.*
39 περὶ, τοῦ ἑκουσίου καὶ θελήματος τοῦ ἑνός. f)	VIII. *De libertate voluntateque unius.*
9. περὶ τἀγαθοῦ ἢ τοῦ ἑνός.	IX. *De bono vel uno.*

Τὰ μὲν οὖν βιβλία εἰς ἓξ Ἐννεάδας τοῦτον τὸν τρόπον κατετάξαμεν, τέσσαρα καὶ πεντήκοντα ὄντα. κατεβεβλήμεθα δὲ καὶ εἴς τινα αὐτῶν ὑπομνήματα ἀτάκτως, διὰ τοὺς ἐπείξαντας ἡμᾶς ἑταίρους γράφειν, εἰς ἅπερ αὐτοὶ τὴν σαφήνειαν αὐτῶν γενέσθαι ἠξίουν. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κεφάλαια αὐτῶν πάντων, πλὴν τοῦ περὶ

Libros igitur quatuor & quinquaginta in ſex novenarios ita diſpoſuimus, inſeruimus autem in libros quoſdam abſque certo ordine commentaria, quoniam amici qui nos urgebant ad commentandum, ea potisſimum a nobis exigebant exponi, quæ maxime declaratione apud illos egebant: quin etiam capitula omnium ſecun-

e) Allegat Proclus lib. I. Theologiæ Platonicæ c. II. p. 27. reſpicit & IV. 32.

f) Titulus generalior ſupra c. 5. περὶ τοῦ ἑκουσίου.

cundum editionis librorum tempora fecimus, præterquam de pulchro. Nam deerat hic nobis notitia temporis. Verum in his non capitula ſolum ſecundum uniuscujusque libri modum expoſita ſunt, verum etiam argumenta, quæ ſunt capitulorum more connumerata. Nunc vero libros ſingulos percurrentes puncta etiam ſignaque adhibere conabimur, & ſi quid usquam in dictionibus erratum fuerit, emendare, ac ſi quid aliud nos moveat, opus ipſum ſignificare poteſt.

περὶ τοῦ καλοῦ g) διὰ τὸ λεῖψαι ἡμῖν, πεποιήμεθα κατὰ τὴν χρονικὴν ἔκδοσιν τῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρήματα, ἃ ὡς κεφάλαια συναριθμεῖται. νυνὶ δὲ πειρασόμεθα ἕκαστον τῶν βιβλίων διερχόμενοι, τάς τε στιγμὰς h) αὐτῶν προσθεῖναι, καὶ εἴ τι ἡμαρτημένον εἴη κατὰ λέξιν, διορθοῦν, καὶ ὅτι ἂν ἡμᾶς ἄλλο κινήσῃ, αὐτὸ σημαίνει τὸ ἔργον.

g) Ennead. I. liber 6. Cæterum commentarii Porphyrii, quibus ſcripta Plotini illuſtravit interciderunt, ſcripta Plotini ipſa ex ejus recenſione habemus, quæ chronologico etiam quo ſcripta ſunt ordine ſupra c. 4. ſeq. recenſuit. Illam capitum, quam hic commemorat, temporis ordine factam deſcriptionem itidem amiſimus. Porro ἀφορμὰς Porphyrii πρὸς τὰ νοητὰ Holſtenius qui eas auctiores è Codice Vaticano edidit, pridem obſervavit nihil aliud eſſe, quam introductionem quandam in Plotini ſcripta.

h) Criticorum munus, interpungere colis & punctis celebrium ſcriptorum monumenta, quod interdum facere non eſt cujusvis, ut de Heracliti ſcriptis Ariſtoteles III. 6. Rhetor. τὰ Ἡρακλείτου διαστίξαι ἔργον.

De Plotino. 1. *Ejus obſcuritas.* 2. *Genius. ibid. num Spinoſiſmo faveat.* 3. *Dogma ejus de Divina Trinitate.* 4. *Julii Firmici & Petri Petiti de Plotino cenſura.* 5. *Scripta ejus ab Euſtochio, Porphyrio, Proclo recenſita vel illuſtrata.* 6. *Dexippus contra Plotinum de decem prædicamentis.* 7. *Indiculus ſcriptorum a Dexippo allegatorum.* 8. *Anonymus Græcus adverſus Plotinum de Anima, ibid. Plotini Operum a Porphyrio in Enneades diſtributorum editiones.* 9. *Scripta Plotino tributa quæ in Enneadibus non exſtant, ibid. Indiculus ſcriptorum a Plotino laudatorum.* 10. *Ammonius Saccas Plotini Præceptor.* 11. *Cum Ammonio Peripatetico ejus-*

ejuſdem ætatis & cum Ammonio Hermea non confundendus, nec cum Ammonio Chriſtiano ſeculi tertii ſcriptore ibid. De Ammonio Hermea, 12. Ejus ſcripta. 13. Index ſcriptorum in univerſis Ammonii hujus commentariis allegatorum. 14. Alii decem Ammonii ſcriptis clari. 15. Index ſcriptorum quos laudat Ammonius Grammaticus in libro de differentiis vocabulorum. ibid.

I.

HÆc de Plotino diſcipulus celebris Porphyrius, cujus libellum integrum huic capiti Bibliothecæ meæ cum bona ut ſpero lectoris gratia præfixi, quia lectu non indignus eſt raroque jampridem conſpicitur, & aliquot a me locis datus eſt melior, inque capita diviſus & notis (brevibus licet) illuſtratus, nec vitæ tantum Plotini ſed & ſcriptorum ejus perſequitur hiſtoriam. Conſtat vero aliorum etiam teſtimoniis auctorum, quanta fuerit Plotini inter Philoſophos auctoritas, quantum etiam poſt fata nomen, ut velut alterum Platonem reddidiſſe ætati ſuæ videretur. Unde Proclus in Theologia Platonica libro & capite primo, Τούτους δὴ, inquit, τοὺς τῆς Πλατωνικῆς ἐποπτείας ἐξηγητὰς καὶ τὰς παναγεστάτας ἡμῖν περὶ τῶν θείων ὑφηγήσεις ἀναπλώσαντας καὶ τῷ σφετέρῳ καθηγεμόνι (τῷ Πλάτωνι) παραπλησίαν τὴν φύσιν λαχόντας εἶναι θείην ἂν ἔγωγε ΠΛΩΤΙΝΟΝ τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτου παραδεξαμένους τὴν θεωρίαν, ἈΜΕΛΙΟΝ τε καὶ ΠΟΡΦΥΡΙΟΝ, καὶ τρίτους οἶμαι τοὺς ἀπὸ τούτων ὥσπερ ἀνδριάντας ἡμῖν ἀποτεχθέντας, ἸΑΜΒΛΙΧΟΝ τε καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΝ, a) καὶ εἰ δή τινες ἄλλοι μετὰ τούτους ἑπόμενοι τῷ θείῳ τούτῳ χορῷ περὶ τῶν τοῦ Πλάτωνος τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν ἀνεβάκχευσαν. Eunapius: Πλωτίνου θερμοὶ βωμοὶ νῦν, καὶ τὰ βιβλία οὐ μόνον τοῖς πεπαιδευμένοις διὰ χειρὸς ὑπὲρ τοὺς Πλατωνικοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ τὸ πολὺ πλῆθος ἐάν τι παρακούσῃ δογμάτων, εἰς αὐτὰ κάμπτεται. S. Auguſtinus IX. 10. de Civitate DEI: *Plotinus certe noſtra memoria vicinus temporibus, Platonem cæteris excellentius intellexiſſe laudatur.* Et VIII. 12. *Ex Platonicis ſunt valde nobilitati Græci, Plotinus, Jamblichus, Porphyrius.* Idem III. 18. contra Academicos: *osque illud Platonis, quod in Philoſophia purgatiſſimum eſt & lucidiſſimum, dimotis nubibus*

a) Theodorum Aſinæum puto a Proclo innui, quem ſæpe laudat Commentariis in Timæum. Etiam *Sopatrum* Apamenſem προεστῶτα τῆς Πλωτίνου διαδοχῆς vocat Sozomenus lib. I. cap. 5. Hiſt. Jamblichi nempe diſcipulum a Conſtantino M. interemptum, teſte Eunapio in Ædeſii vita, Zoſimo lib. 2. & Suida in Σώπατρος.

bus erroris emicuit maxime in Plotino, qui Platonicus Philoſophus ita ejus ſimilis judicatus eſt, ut ſimul eos vixiſſe: tantum autem intereſſe temporis, ut in hoc ille revixiſſe putandus ſit. φιλοζήτητης ὢν ἄγαν, καὶ διὰ πάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν ἰσχνομυθίας ἐληλακώς, quod S. Cyrilli de eo Elogium eſt VIII. contra Julian. p. 273. *Inter Philoſophiæ Præceptores cum Platone princeps*, judice Macrobio lib. I. in ſomnium Scipionis c. 8. Laudant Plotinum præterea Euſebius, Julianus Imperator, Theodoritus, Æneas Gazæus in Theophraſto, Syrianus, Sidonius III. Epiſt. 6. ad Eutropium quem Plotini conſectaneum vocat, & alii infiniti. E recentioribus unum memorabo Joannem Picum Mirandulanum, cujus Hexameron cum legiſſet Hermolaus Barbarus, ita ad eum ſcripſit A. 1499. Venetiis pridie Non. Septembr. (inter Epiſtolas Politiani XII, 36.) *Omitto quam multa ex Plotino egregia, quam curſim & eleganter attigeris, ut quicquid fere quatuor ejus & quinquaginta volumina in ſex novenarios a Porphyrio digeſta continent, non plus legiſſe quam edidiſſe videaris.*

II. Obſcuritatem in eo præter Longinum ipſe notat Porphyrius c. 18. & Eunapius Porphyrium Plotino defuncto ait tanto magis Romæ communiter fuiſſe probatum, quod cuncta aperte ac dilucide traderet, cum Plotinus τῶτε τ̀ ψυχῆς οὐρανίῳ καὶ τῷ λοξῷ καὶ αἰνιγματώδει τῶν λόγων βαρὺς ἐδόκει καὶ δυσήκοος. Cauſæ obſcuritatis, quod *magis quam quisquam verborum parcus* fuerit, ut de illo eſt apud Macrobiun II. 12: in ſomnium Scipionis, cui rei acceſſit ſubtilitas abſtruſarum profundarumque cogitationem, non habentium ſemper ubi conſiſtant, & de rebus a captu non minus hominis quam ſenſu remotis, cum dubitatione quadam audax & præfidens diſputatio, & myſtico interdum atque allegorico velo obducta. Interim Socratis exemplo genium ſe habere jactavit, neque aliquod e vulgo Dæmonium, ſed Deum *b*) quempiam majorem Dæmonibus, quin imo ad ſummi DEI *c*) coram fruendi contemplationem procul forma & idea quacunque, actu ipſo aliquoties admiſſum ſe gloriatus eſt. Itaque & Ammianus Marcellinus *d*) inter eos quibuscum familiares genii verſati ſunt refert Plotinum, *auſum quadam*

T 3

b) Porphyr. in Plotini vita c. 10.

c) id. c. 23.

d) Lib. XXI. Hiſtor. cap. 14.

dam ſuper hac re diſſerere myſtica, alteque monſtrare e) quibus primordiis hi genii animis connexi mortalium, eas tanquam gremiis ſuis ſuſceptas tuentur quoad licitum eſt, docentque majora, ſi ſenſerint puras, & a colluvione peccandi immaculata corporis ſocietate diſcretas.

III. Petrus Bælius V. C. qui vitæ Plotini a Porphyrio ſcriptæ compendium amœno ſtylo Gallico condidit, inſeruitque Dictionario ſuo Hiſtorico, inter alia pag. 2455. D. notat Plotini Philoſophiam non longe diſtare a Spinoſiſmo: nec diffiteor quædam ejus dogmata propius ad eum accedere videri, tamen ſi attentius conſideraveris plurimum diſtant. Nam DEum concipit ſibi Plotinus primam cauſam omnium rerum, ut luminis ſolem: *f*) providere omnibus rebus, adeo diverſam *g*) ab illis omnibus quarum cauſam voluntate & ratione *h*) illum eſſe agnoſcit, ut quicquid in his vel ſenſibus vel intelligendo etiam concipitur, locum tempusq; Deo inferius eſſe putet, adeoque ab illo removeat: at ita removeat ut tamen habere illum aliquid omni ſenſu & intelligentia ſublimius, pulchrius, perfectiusque & amabilius profiteatur, ad cujus contemplationem beatiſſimam unionemque ſenſu omni & intelligentia ſuperiorem puritate mentis, hujusq; acie in ipſum demerſa atque in illo acquieſcente accedatur. Quod vero Ennead. VI. 4. ſeq. diſputat *ens unum idemque exiſtens ſimul eſſe ubique totum*, non ad Spinoſæ impietatem

e) Reſpicit Ennead. III. librum 4. περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαιμονίου. Sic Heroibus ſuis aſſignat Homerus primi plerumque ordinis Deos, *Ulyſſi Minervam*, *Achilli Thetidem*, *Paridi Venerem*, *Hectori Apollinem*, & ſic de aliis, quæ Henrici Dodwelli obſervatio eſt prælect. 2. Cambdenian. §. 3. ubi de Dæmonibus ſive geniis non protrita.

f) Ennead. VI. lib. 9. p. 761. & lib. 7. p. 709.

g) Ennead. III. lib. 2. p. 263. Ennead. VI. lib. 7. p. 733. &c. Nolo enim plura loca adſcribere, quia eam quam dixi mentem Plotini eſſe, evolutio ejus librorum, præcipue trium poſtremorum Enneadis ultimæ lectorem attentum ſatis edocebit.

h) Ennead. VI lib 8. p. 753. de DEO inter alia quod ſit cauſa omnium cauſarum, μειζόνως ἄρα οἷον αἰτιώτατον καὶ ἀληθέστερον αἰτία, ὁμοῦ πάσας ἔχον τὰς μελλούσας ἀπ᾽ αὐτοῦ ἔσεσθαι νοερὰς αἰτίας, καὶ γεννητικὸν τοῦ οὐχ ὡς ἔτυχεν ἀλλ᾽ ὡς ἠθέλησεν αὐτός. (adde p. 751.) ἡ δὲ θέλησις οὐκ ἄλογος ἦν οὐδὲ τῶν εἰκῆ, οὐδ᾽ ὡς ἐπῆλθεν αὐτῷ, ἀλλ᾽ ὡς ἔδει κ. τ. λ. Neque cum hoc pugnat quód lib. 7. p. 729 negat DEUM ποιεῖν, aut ullam ejus eſſe ἔργον, ipſum enim ſufficere ſibi & rebus omnibus. Nam nec Solem dixerit aliquis radios facere, quibus tamen emittendis ſufficit. Eo autem Deus cauſſa præſtantior, quod illum voluntate & ratione omnium cauſſam eſſe jam faſſus eſt Plotinus.

tem pertinet, ſed ne Deum magnitudine corporea menſuremus aut loco includamus, *i)* verum pariter perſuaſi ſimus in ipſo nos vivere eſſe ac moveri, quam ipſum adeſſe unicuique noſtrum, ut adeo in DEO unum ſimus & iterum diverſa ab eo ut a Sole radii. Similiter quod VI. 5. & IV. 9. animam unam ubique & vitam unam unamque rationem per univerſum ſparſam contendit, ſic ipſe explicat *k)* ut una ſcientia dici poteſt pluribus ineſſe: unde patet unitatem hanc originis, exempli & ſpeciei, eum multitudini & varietati individuorum opponere, vel iſtam negare certe haud voluiſſe. Neque huic adverſatur, quod moriturus Plotinus ad Euſtochium dixit ſe in eo eſſe, ut quod in ſe haberet divinum *πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ θεῖον* adduceret, quam ejus vocem litteris aureis, vel ſi quid etiam auro reperitur pretioſius, perſcribendam affirmavit Coelius Rhodiginus XXI. 10. Antiquar. Lectionum.

IV. Alii ab Ammonio præceptore arcana *l)* Chriſtianiſmi edoctum ſub ſilentii fide, & ad ſacra dogmata propius accedere Plotinum ſibi perſuaſerunt, nimis & illi in alteram partem faciles, licet S. Auguſtinus Epiſtola 56. ad Dioſcorum *m)* aliquos Plotini condiſcipulos in CHRISTI militiam tranſiiſſe ſcribit, Origenem fortaſſe in animo habens, & Adamantium adeo cum Plotini *συμφοιτητῇ* confundens: & Theodoritus lib, VI. Therapevt. p. 96. tradit *ὡς οὐ μόνον τὰ τῶν Ἑβραίων* &c. *quod non modo Hebraeorum, ut Plato, ſed piſcatorum quoque* (Petri & aliorum Apoſtolorum) *καὶ τὰ τοῦ σκυτοτόμου* & *Pauli perdoctus dogmata, ab iis didicerit, ex Mente Verboque quod ex Mente gignitur & emanat, omnia conſtare & digeſta, congruentemque harmoniam conſecuta eſſe.* Nam Ammonium Plotini præceptorem a Chriſtiano ſcriptore hujus nominis diſtinguendum, & cum Plotinum inſtitueret alieniſſimum jam a CHRISTI ſacris fuiſſe, Porphyrius diſerte docet, & infra pluribus argumentis a me confirmabitur. Quæ de Trinitate

i) Hinc p. 750. ait Deum eſſe *πανταχοῦ καὶ αὖ οὐδαμοῦ.* Confer quæ Carteſii ſectatores diſputant de nullibitate (ſic verbo venia) ſpirituum.

k) pag. 480. ſeq.

l) Holſten. de vita Porphyrii c. 6. Labbeus de S. E. T. 1. p. 58. Baron ad A. C. 234.

m) T. 2. p. 269. *Tunc Plotini Schola Romæ floruit, habuitque condiſcipulos multos acutiſſimos & ſolertiſſimos viros. Sed aliqui eorum Magicarum artium curioſitate depravati ſunt, aliquid Dominum JESUM CHRISTUM ipſius veritatis atque ſapientiæ incommutabilis quam conabantur attingere, cognoſcentes geſtare perſonam, in ejus militiam tranſierunt.*

nitate divina a Plotino & aliis Platonicis agnita jactantur, a ſacris literis & Catholicæ Eccleſiæ Chriſtianæ ſcitis longiſſime diſtant. Nam Platonis & Plotini ſacra Triga nihil aliud eſt quam ſub DEO ſummo *mens* ſive mundus intelligibilis, & *anima* ſive ſpiritus mundi hujus aſpectabilis, unde Plotinum tritheiſmi arguit Rev. Johannes Henricus Feuſtkingius diſp. ſingulari de tribus hypoſtaſibus Plotini edita Witebergæ 1694. & B. Albertus Chriſtianus Rothius in exercitatione de Trinitate Platonica Lipſ. 1693. Certe gravi de cauſſa Cardinalis Beſſarion lib. 2. in Calumniatorem Platonis c. 4. monet ne quis ſive Platonem ſive Ariſtotelem ideo laudandum cenſeat, quod Trinitatem divinam aut coluerint aut ſcripſerint. Uterque enim veræ opinionis exors fuit, & noſtræ pietatis ignarus. Confer eundem lib. 3. c. 15——19.

V. Gravis eſt cenſura ſive criminatio Petri Petiti viri doctiſſimi, qui lib. 1. de Sybilla c. 6. p. 23. Plotinum refert inter eos quos vocat ſapientiæ Antiſtites, *qui modo aliquid quod ad propoſitum alludat dicant, parum id verum an falſum ſit curant.* Sane ſerium veritatis ſtudium ubique præ ſe fert Plotinus, ſed abſtruſiſſima quæque ſectantem ſe a rerum ſublimitate vinci quandoque, ipſe non obſcure paſſim innuit, & quod verbis æquari magnitudo rerum divinarum non poſſit neque cogitatione humana ſatis attingi, diſerte præ ſe fert ac profitetur. Eſt etiam ubi Platonicis dogmatis innutritum abripit vel ſuperſtructa illis ſubtilior meditatio, vel imaginationis fœcunditas ſpecioſam phantaſmatum nubem obducit veritati.

Aliud in Plotino reprehendit Julius Firmicus Maternus, quod in eo laudandum potius multis videbitur: vitio enim vertit illi quod Aſtrologorum divinationibus non nimium tribuerit. Neque tamen hoc temere fecit Plotinus, ſed cum plurimum ſtudii illi diſciplinæ impendiſſet, & vanitatem ejus agnoviſſet, ut a Porphyrio obſervatum in ejus vita c. 14. Firmici tamen locum integrum adſcribam, quia præter inſigne de Plotino teſtimonium, etiam alia de ejus morbo & extrema vitæ parte continent, quibus Porphyrii narratio illuſtratur. Ita vero ille libro primo ſive proœmio Matheſeos pag. VI. *Ad te nunc, ſingularem virum, Plotine, veniemus, ut allegationes noſtras recentium exemplorum patrociniis muniamus. Quas ille Philoſophia non attigit partes, cum doctrina ejus vita ſequeretur inſignia, cum id quod docebat non alieno ſed proprio virtutis oſtenderetur exemplo, cujus ex*

ore

*ore tanquam ex adyto quodam divinæ ſententiæ proferebantur. Fuit namque ille vir ad omnia virtutis ornamenta compoſitus, & omni divinarum diſpoſitionum ſtudio firmatus: Juſtus, fortis, providus, temperatus, m) & qui ſe crederet fortunæ impetus providentiæ poſſe ratione ſuperare. Primum itaque locum ſibi quietæ ſedis elegit, ut ab omni humanæ converſationis ſtrepitu ſeparatus, fortunæ ſe liberaret invidia, ſolis divinæ inſtitutionis vacaturus inſignibus: ut contra fortunæ omnes minas integro ſe & incorrupto præſidio virtutis amaret. Iſta itaque confidentia mentis erectus, etiam corporis ſui n) curam tuitionemque ſuſcepit, ut nihil vacuum ac nudum relinqueret, ubi ſe poſſet licentia fortunæ ſævientis exercere, in ſalubri ſe ac pura regionis parte conſtituit. Nam ad collocandam ſedem amœnum ſibi Campaniæ * civitatis ſolum elegiſſe narratur, ubi ſemper aëris quieta moderatio cunctos incolas ſalubri vegetatione ſuſtentat, ubi nec vis hyemis nec flagrantis ſolis acceſſio, ſed compoſita temperies ex utroque moderatur, ubi ægritudine aliqua laborantibus hominibus ingentium fontium calore, & ferveſcentium aquarum ſalutari fomento conciliata ſanitas irrigatur. Illic conſtitutus, honorum primo contemſit inſignia, illos veros honores putans, quoscunque illi divinum prudentiæ magiſterium contuliſſet. Nulla illum divitiarum deſideria ceperant, ſed has putabat eſſe divitias, quibus animus ornatus auctorem poſſet propriæ originis invenire. Hicce in quadam parte orationis ſuæ p) (ſicut mihi videtur, improvidus & incautus) vim fatalis neceſſitatis aggreditur; & homines fortunæ decreta metuentes ſeveræ orationis objurgatione caſtigat, nihil poteſtati ſtellarum tribuens, nihil fatorum neceſſitatibus reſervans, ſed totum dicens in noſtra poſitum eſſe poteſtate. Longum eſt enarrare quid de rebus ſingulis ſenſerit, qua ſe ratione fatali ſorti ſubtraxerit, qua vim iſtam, id eſt ſtellarum, atque fati, ſententiarum argumentatione turbaverit. Sed hæc adhuc integer incolumisque narabat. Nunquam ille ad Socratis finem, Platonisve exitum contorſit oculos vel mentem, utique ſicuti ſu-*

V *ſpicari*

m) Laudat Firmicus Plotinum a quaternario virtutum numero, ut Ammianus Marcellinus XXV. 4. Julianum Imp. M. Antoninum Ariſtides T. 1. Oratione 10. Trajanum Dio Chryſoſtomus diſſ. 3. de regno p. 37. ſeq. Pythagoram Jamblichus in ejus vita c. 29——32. Marinus Proclum &c. Deum Amorem Agatho apud Platonem in Convivio p. 325. edit. Ficini.

n) Corporis ſui adeo nullam alioqui curam geſſit Plotinus ut illius etiam eum puderet, quamobrem ne εἴδωλον εἰδώλου exſtaret, ne pingi ſe nec fingi voluit, ut narrat Porphyrius cap. I. vitæ, cujus exemplo Æneas etiam Gazæus Epiſt. 12. ἐμοὶ γὰρ ἦν δεδογμένον μηκέτι τοῦ εἰδώλου τὸ εἴδωλον ἐγκαταγράφειν.

* Confer Porphyrium in Plotini vita c. 2. & 7.

p) Ennead. 2. lib. 3. & alibi, ut dixi ſupra ad Porphyrii c. 15.

ſpicari datur, multa illorum mentibus, multa vitiis abſcribens. Ecce ſe illi in iſta confidentia animoſitate ſecuro, tota fatorum poteſtas impoſuit, q) & primum membra ejus frigido ſanguinis torpore riguerunt, & oculorum acies ſplendorem paulatim extenuati luminis perdidit, poſtea per totam ejus cutem magnis humoribus nutrita peſtis erupit, ut putre corpus deficientibus membris, corrupti ſanguinis morte tabeſceret, per omnes dies ac per omnes horas ſerpente morbo, minuta partes viſcerum defluebant, & quicquid paulo ante integrum videras, ſtatim confecti corporis exulceratio deformabat, ſic corrupta ac diſſipata facie, tota ab illo figura corporis recedebat, & in mortuo, ut ita dicam, corpore ſolus ſuperſtes retinebatur animus, ut iſta gravis morbi continuatione confectus & tormentis propriis coactus, ac vera rationis auctoritate convictus vim fati poteſtatemque ſentiret, & ut confecti corporis laceratione quaſſatus ſententiam fortunæ pronunciantis exciperet. Quid nunc de hujus famoſa dicemus morte, cur eum non potuere virtutes, id eſt prudentia, temperantia, fortitudo, juſtitia ab iſtis fortunæ animadverſionibus liberare? Senſit itaque iſte etiam vim fati & excepit finem, quem illi ſtellarum ignita judicia decreverant: & iſtius valetudinis acerbitate confectus proprio exemplo, non ſermonis licentia, cunctos homines docuit, vim poteſtamque fatorum nulla poſſe ratione contemni.

VI. Opera Plotini præter *Porphyrium*, ex cujus emendatione & recenſione illa ad nos pervenerunt, digeſſerat etiam *Euſtochius* Alexandrinus, Medicus, Plotini diſcipulus, Porphyrio in Plotini vita c. 2. & 7. memoratus, cujus ἔκδοσιν aliquando diverſam fuiſſe a Porphyriana in diſtinctione librorum, docemur Ennead IV. lib. 4. p. 413. ubi hæc verba annotata reperies: ἕως τούτου ἐν τοῖς Εὐστοχίου τὸ δεύτερον περὶ ψυχῆς, καὶ ἤρχετο τὸ τρίτον. Ἐν δὲ τοῖς Πορφυρίου συνάπτεται τὰ ἑξῆς τῷ δευτέρῳ. *Proclum* quoque commentariis illuſtraſſe Plotini Enneades, teſtatur Anonymus ſcholii auctor, quod Jamblichi libro de Myſteriis Ægyptiorum in Codd. MSS. præfixum invenerunt Viri docti. Ἰστέον ὅτι ὁ φιλόσοφος Πρόκλος ὑπομνηματίζων τὰς τοῦ μεγάλου Πλωτίνου Ἐννεάδας, λέγει ὅτι ὁ ἀντιγράφων εἰς τὴν προκειμένην τοῦ Πορφυρίου Ἐπι-

q) De ægrotatione Plotini, Porphyrius c. 2. Morbo ſacro laboraſſe ſcribit neſcio quo auctore Suidas in Πλωτῖνος. Fuit autem Firmicum ratio, quod fato tribuit & aſtris, quæ non poteſt negare ex aliis cauſis accidere homini poſſe. Et Ptolemæus ipſi Aſtrologorum princeps fatetur genituræ ſpeciali ſingulorum hominum prævalere mala epidemica, τὰ διὰ καθολικωτέρας περιστάσεις τοῖς ἀνθρώποις συμβαίνοντα κατὰ μεγάλας καὶ δυσφυλάκτους· οὓς περιέχοντος τροπὰς ἐκ πυρώσεων ἢ λοιμῶν, ἢ κατακλυσμῶν lib. 1. Tetrabibl. c. 3.) quale tunc fuit peſtilentiæ quæ Plotinum corrupit.

Digitized by Google

ἐπιστολὴν, ὁ θεσπέσιός ἐστι Ἰάμβλιχος. *Horum Commentariorum*, inquit præſtantisſimus Galeus, *quæ in Plotinum ſcripſit Proclus, præter Anonymum hunc qui meminerit, vix reperio. Niſi forte ea intelligat Damaſcius quodam loco περὶ ἀρχῶν. Nam Ficinus aliique poſt eum*, (ut Lilius Gyraldus dialogo 2. de Hiſt. Poëtar. Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 286 & Bullialdus ad Theonem p. 224.) *Anonymum ſequuntur.* Fallitur tamen Colomeſius, qui in notis ad Gyraldum p. 77. pro Plotino Platonem legere jubet, ſiquidem non Plotinum tantum ſed Plotini etian Enneades diſerte Anonymus memorat. *Utinam* vero, inquit Ficinus, *in myſteriis Plotini interpretandis adminiculum Porphyrii aut Euſtochii aut Procli qui Plotini libros diſpoſuerunt atque expoſuerunt, nobis adeſſet.* Nam Porphyrius quoque non modo digesſit libros Plotini in Enneades, & ita ut hodie extant emendavit Plotino rogante, (vide vitam ejus c. 7.) ſed etiam ipſe cap. ultimo vitæ innuit ſe argumenta & capitum conſignationes obſcurisque locis commentaria illuſtrandi cauſa addidiſſe in gratiam amicorum. Meminit & cap. 20 Amelium Plotini præceptoris ſui monumenta ex ejus autographis exſcripta habuiſſe, & cum Longino communicaſſe.

VII. Cum Plotinus Ennead. VI. lib. 1. doctrinam Ariſtotelis de prædicamentis examini ſuo ſubjeciſſet, hæc enim eſt Simplicio in Categor. p. 4. b. memorata Πλωτίνου πρὸς τὰς κατηγορίας ἀντιλογία, dubitationibus ejus & objectionibus occurrit *Dexippus* libris tribus quæſtionum in prædicamenta Ariſtotelis, libro maxime ſecundo & (cujus major pars videtur intercidiſſe) tertio. Conſtat ex eodem Simplicio p. 1. Dexippum hunc * Jamblichi fuiſſe diſcipulum, adeoque juniorem Dexippo Herennio, Athenienſi, cujus χρονικὴν ἱστορίαν continuavit teſte Photio cod. 77. Eunapius, qui eum in Porphyrii vita teſtatur vixiſſe temporibus Galieni, Flavii, Claudii, Taciti, Aureliani & Probi. Idem docet Suidas: neque exſcribere placet quæ de iſthoc Dexippo Hiſtorico erudite Voſſius in Hiſt. Græcis & Meurſius in Bibl. Attica, atque H. Valeſius ad Evagrii librum quintum extremum, & ad excerpta e Dexippo quæ de legationibus inter hiſtoriæ Byzantinæ ſcriptores extant. Recte autem Jonſius p. 299. reprehendit Voſſium, quod Tzetzam ſecutus, Dexippum qui in Categorias ſcripſit, cum eo qui Scythica & Chronicorum libros

bros

* Verba Simplicii ſunt: Καὶ Δέξιππος δὲ ὁ Ἰαμβλίχου, καὶ αὐτὸς μὲν τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους βιβλίον συντόμως ἐξηγήσατο, προηγουμένως δὲ τὰς Πλωτίνου ἀπορίας ὡς ἐν διαλόγῳ προτεινομένας αὐτῷ διαλύειν προτίθεται. Tzetzes Chil. IX. v. 498. Δέξιππος φιλόσοφος μύστης ὢν Ἰαμβλίχου.

Digitized by Google

bros, eundem putat, a quo certe non minus quam a Dexippo Coo Medico, diſcipulo Hippocratis oportet diſtingui. Neque Franciſco Patricio aſſentior, qui verba Simplicii ita intellexit, ut Dexippum Philoſophum Jamblichi filium eſſe putaret, diſcuſſ. Peripatet. p. 140. Dexippi libri tres quæſtionum in Categorias, dialogi more conſcripti ſunt, quærente *Seleuco* diſcipulo, & Dexippo Magiſtro reſpondente. Prodierunt latine tantum hactenus, *Joanne Bernardo Feliciano* interprete, Venet. apud Hieron. Scotum 1546. 1566. fol. ad calcem Porphyrii in prædicamenta, & ſeparatim Pariſiis apud Vaſcoſanum 1549. 8. Græce illos ex Italiæ vel Galliæ ubi deliteſcunt Bibliothecis nemo adhuc protulit.

VIII. Indiculus Scriptorum in Dexippi libris tribus ad Categorias allegatorum.

Alexander in Categorias lib. I. c. 2. Peripateticus II. 12.
Andronicus I. 17.
Archytas I. 6. Pythagoricus III. 1.
Ariſtoteles undecimo Metaphyſ. II. 3. 12.
Boëthus I. 17. Peripateticus II. 12.
Heſiodus I. præf. & III. præf.
Homerus I. præf.
Jamblichus in Categorias I. Præf.
Pindarus III præf.
Plotinus Platonicus Philoſophus I. Præf. & lib. ſecundo ſingulis capitibus, & III. 1. 2. 4. 5. 7.
Porphyrius in Categorias I. Præf. &. c. 2.
Pythagorici I. 6. 7. III. 1. (Veteres I. 19. 21. II. 21)
Soſigenes Peripateticus I. 3.
Stoici, I. 19. 21. 24 35. II. 22.

Scripſit etiam adverſus Plotini dogmata de Animæ περιαγωγῇ & transnigratione Anonymus quidam Græcus, qui in Cæſarea Bibl. ſupereſt MS. ut dixi ſupra ad Plotini vitam c. 24. nota, r.

IX.

IX. Editiones Plotini Operum.

Græco Latina unica hactenus prodiit cum verſione & argumentis atque Analyſi *Marſilii Ficini*, Baſil. 1580. fol. ad Perneam Lecythum, hoc eſt ex officina Petri Pernæ, qui codicem Græcum utendum accepit a Joh. Sambuco. Is Codex hodie extat in Bibl. Cæſarea, teſte Lambecio VII. p. 21. ubi memorat in eodem MS. duas inſuper extare diſſertationes extraordinarias Porphyrio non memoratas, * nec tamen Plotino indignas. Una inſcribitur: Πλωτίνου περὶ τοῦ πῶς ὁρᾷ ἡ οὐρανία διάθεσις εἰς τὸν περίγειον κόσμον. Incipit: ἐπειδὴ πεπίστευται ὡς διὰ τῶν ἄστρων πολλὰ τελεῖται. Altera: Πλωτίνου περὶ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῶν πάντων, ἤτοι περὶ τοῦ ἑνός. Incipit: ἐπειδήπερ δεῖ εἶναι τὸ ἐπέκεινα τοῦ νοός &c. adde p. 36. ſeq. ubi Lambecius meminit alterius Codicis operum Plotinianorum mutili in eadem Bibliotheca obvii, quem Perna non vidit. Nonnullis exemplis Baſileenſis editionis novus titulus præfixus præfert Annum 1615. impenſis Ludovici Regis.

Latine ex verſione Ficini, qui poſt Platonem etiam Plotinum in Coſmi Medicis gratiam tranſtulit una cum ejus commentariis ſive argumentis lucem viderunt Plotini Enneades, Florentiæ 1492. fol. & Saligniaci Anno 1540. fol. apud Jo. Soterem, & Baſil. apud Petrum Pernam 1559. fol. Argumenta ſive Commentarii Ficini extant etiam in Tomo ſecundo operum Marſilii, plus ſimplici vice excuſorum.

X. INDICULUS Scriptorum & Virorum Illuſtrium a Plotino memoratorum, concinnatus a me.

Ad paginas editionis Græco Latinæ.

Ægyptiorum ſapientes & Hieroglyphica. p. 547.
Anaxagoras 162. 450.

* Etiam quæ ex libro ſecundo Plotini περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς profert Euſebius XV. 10. præparat. in Plotini novenariis editis non exſtant, ut jam ſupra monui.

Ariſtoteles, p. 97. 174. 490. entelechia. 361. (& apud Euſeb. XV. 10. præparat.) doctrina de decem prædicamentis. 566. ſq.
[Διονύσου κάτοπτρον. 381.
Empedocles. 162. 468. 469. 473. 490.
Epicurus 213. perſtringitur & ſuppreſſo nomine 230. 457. ſq.
Fabula Ulyſſis. 57. de Helena, Paride & Idomeneo. 274. Therſite. 257. Πριαμικαὶ Τύχαι. 32. de Prometheo & Epimetheo. 383. de Penia & Poro. (ex Platonis Convivio p. 328.) 317. 290. ſeq. de Hercule apud inferos reminiſcente. 392. 396. de Saturno ligato. 554. de ἀναβάσεσι animarum ex ſpelæo. 203. τὰ μυστήρια καὶ οἱ μῦθοι περὶ θεῶν αἰνίττονται. 489.
ὁ Γεωμέτρης. (Euclides) 481.
Heraclitus. 97. 468. 473. 490.
Hippocrates. 738.
Homerus (ὁ ποιητής) 7. 527.
Lex, σώζεσθαι ἐκ πολέμων φησὶ δεῖν ὁ νόμος ἀνδριζομένους ἀλλ' οὐκ ἀν-χομένους. 261.
[Lynceus. 545.
Magi. δυνάμεις Μάγων 382. 479. & γοητεῖαι 434. ſeq. ἡ θεωρία ἀγοή-τευτος. 438.
Minos ὀαριστὴς Διός. 763. ſeq.
Myſteria, οἱ πάλαι σοφοὶ ἐν τελεταῖς, 321. 380. 547.
Oraculum, Θεοῦ παρακέλευσμα αὐτὸν γινώσκειν 371. 733. ἀναπόδραστος ὁ θεῖος νόμος. 389. Θεία φήμη Ἀδράστεια. 262.
Parmenides 489. ſeq. & nomine diſſimulato, 648.
[Phalaridis taurus. 37.
Pherecydes, 491.
[Phidiæ. Jupiter. 542.
Τινὲς τῶν ἀρχαίων καὶ μακαρίων φιλοσόφων. 325.
Plato. 6. 21. 38. 97. 99. 100. 101. 102. 109. 145. 164. 203. 204. 215. 292. 296. 313. 329. 338. 357. 364. 372. 414. 473. 489. 491. 546. 594. 595. 614. 616. 674. 698. 717. 729. 753. & omiſſo nomine 7. 8. 74. 75. 76. 77. 144. 259. 283. 284. 285. 287. 315. 337. 347. 356. 385. 417. 470. 615. 688. 690. 708. 721. 727. 732. 739. ὁ θεῖος Πλάτων πολλὰ πολλαχῆ περὶ ἔρωτος γράψας 291. πολλά τε καὶ καλὰ περὶ ψυχῆς εἶπε 469. οἱ πάλαι περὶ ψυχῆς ἄριστα φιλοσοφήσαντες 658. Μῦθος Platonicus de Penia & Poro 295. ſeq. 317. Plato ἐν Θεαιτήτῳ 491.

Digitized by Google

491. *Ἐν Φαίδρῳ.* 298. *Φαίδωνι.* 491. *Φιλήβῳ.* 298. 376. 717. *συμποσίῳ.* 293. 295. *Τιμαίῳ.* 142. 203. 285. 376. 469. Reſpicitur & Timæus Platonis 77. 285. 286. 326. 330. 337. 356. 361. 376. 491. 562.

Poëtæ verba. 7. 438. 483. 527.

Τοῖς σοφοῖς τῶν προφητῶν αἰνίττεται. 770. *ὑπὸ Θεοῦ κατασχεθεὶς, φοιβόληπτος ἢ ὑπό τινος Μούσης.* 552. *θείᾳ φήμῃ καὶ φύσει ἀπομαντευόμενοι,* 419.

Pythagoras 468. 491.

Pythagorici 491. 525. 674. Ex aureis carminibus locus 465.

Contra Stoicos τὶ genus entis ponentes, & ſub eo quatuor claſſes rerum ſtatuentes. 588. ſeq.

Theologi 291. 298.

Timæus. 100.

XI. Plotini præceptor a Porphyrio in vita ipſius; Ammiano Marcellino XXII. 16. & aliis dicitur AMMONIUS, Alexandrinus cognomento *Saccas*, *a*) (Σακκᾶς) quod prius fuiſſet *ſaccarius* (*σακκοφόρος*) ut notat Suidas in Πλωτῖνος, ſive ſaccis frumenta transportando, antea victum quæſiviſſet, donec eis relictis ad Philoſophiam acceſſit, ut ſcribit Theodoritus VI. Therapevt. p. 96. Ad hunc plura referre ſolent viri docti, quæ ad alios Ammonios pertinere mihi perſuadeo. Ex Porphyrio quidem & Longino, qui res ejus ignorare non potuerunt, hactenus de Ammonio iſto Plotini Magiſtro nobis conſtat, quod Chriſtianis natus parentibus, ſimulac adolevit, ad Ethnicos acceſſit, *b*) conſtanterque apud eos manſit. Deinde quod alios Philoſophos longe cum vinceret ingenio ac doctrina, Platonicam *c*) Philoſophiam docuit Alexandriæ, multosque habuit diſcipulos, in his *Origenem* utrumque, Adamantium nempe illum qui ex Ethnicis natus, *d*) Chriſtianæ deinde Eccleſiæ tantum nomen evaſit,

a) Valeſ. ad Ammian. p. 344. Burmann. ad Petron. p. 234. Jac. Gothofredus ad Cod. Theodoſ. XIV. 22. de ſaccariis portus Romæ T. V. p. 261. Kuſterus ad Suidam in Ἀμμώνιος. Aliud nomen Σάκας pro Barbaro, Thrace vel Scytha uſurpatum, quod cum Sacca male confundit Colomeſius, quem ſi placet vide p. 163. ad Gyraldi dialogos de poëtis.

b) Porphyrius apud Euſeb. VI. 19. Hiſt. *Ἀμμώνιος μὲν γὰρ χριστιανὸς ἐν χριστιανοῖς ἀνατραφεὶς τοῖς γονεῦσιν, ὅτε τοῦ φρονεῖν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἥψατο, εὐθὺς πρὸς τὴν κατὰ νόμους πολιτείαν μετεβάλετο.* Suid. in Ἀμμώνιος.

c) Longinus apud Porphyr. vita Plotini c. 20. ſect. 4.

d) Porphyr. apud Euſeb. loco laudato.

evaſit, tum juniorem alterum *e*) qui nihil quicquam ſcripſit præter librum quo expoſuit Magiſtri ſui ſententiam de Dæmonibus, & aliud ſcriptum ad Imperatorem Galienum. Præterea *Longinum*, * *Herennium*, *Olympium* Alexandrinum *f*) *Antonium*, atque inprimis *Plotinum* qui ei adhæſit ab Anno ætatis ſuæ duodetrigeſimo inchoato usque ad finem duodequadrageſimi hoc eſt annum CHRISTI 241, Gordiani Imp. 6. *g*) morte tunc fortasſis extincto & plusquam ** octogenario. Nihil porro ſcripſit Ammonius iſte, *h*) ſed ſatis ipſi fuit Auditores ſuos viva voce inſtituere, inter quos ipſos etiam initio convenerat dogmata ab Ammonio accepta habere ἐν ἀποῤῥήτοις, & cum familiaribus quidem communicare, neutiquam vero in vulgus edere: *i*) at Herennius primus promiſſo non ſtetit, inde Origenes librum vulgavit de Dæmonibus, ac denique Plotinus plurima ſcriptis expoſuit. Igitur quod S. Gregorius Nyſſenus de anima T. 2. p. 91. & 109. ſive potius Nemeſius *k*) libro de homine cap. 2 p. 41. & 94. edit. Oxon. Ammonii placita de animæ natura & conjunctione profert, non ex ſcripto ipſius ſed ex ejus diſcipulorum aliquo hauſiſſe exiſtimandus eſt, neque ſcriptum ullum Ammonii laudat, Plotini tamen Magiſtrum utroque loco appellat, non etiam Numenii, ut Johannes Cono *l*) Nyſſeni interpres male accepit

e) Vita Plotini c. 3. hunc enim Origenem ab altero diſtinguendum eſſe argumentis clariſſimis evicerunt Valeſius ad Euſeb. p. 120. Huetius in Origenianis lib. 1. c 1 ſect. 7. Pearſon Vindic. Ignatii II. pag. 10. Tillemontius Memor. Hiſt. Eccleſ. T. 3. parte 2. p. 86.

* Longinus ipſe loco laudato.

f) De Olympio vide Vitam Plotini c. 10. de Antonio Proclum p. 187. lib. 3. ad Timæum Platonis.

g) Vita Plotini c. 3.

** Jonſius III. 13. p. 282.

h) Longinus loco laudato, ubi Ammonium primum memorat inter Platonicos Philoſophos ſuæ ætatis, qui nihil ſcripſerunt.

i) Vita Plotini c. 3.

k) Multi jam notarunt libellum de anima inter Greg. Nyſſeni Opera T. 2. Græce & Lat. editum nihil aliud eſſe quam caput ſecundum & tertium è libro Nemeſii Emeſeni de homine. Et jam pridem totum illum Nemeſii librum plus ſimplici vice editum & latine verſum a Johanne Conone Norimontano conſtat ſub falſo titulo librorum octo Greg. Nyſſeni Philoſophiæ de homine.

l) Ante Cononem Gotfridus Viterbienſis in Chron. *Contra omnes animam corpus eſſe dicentes ſufficiant quæ ab Hammonio Magiſtro Plotini & Mummii* (recte Jonſius p. 265. legit Numenii, ſed locus unde hæc hauſerat Viterbienſis, eum fugit) *Pythagorici dicta ſunt.*

Digitized by Google

cepit verba: *τὰ περὶ Ἀμμωνίου τοῦ διδασκάλου Πλωτίνου καὶ Νουμηνίου τοῦ Πυθαγορικοῦ εἰρημένα.* Rectius enim Nemeſii interpres: *quæ ab Ammonio doctore Plotini & Numenio Pythagoreo diſputata ſunt*, Numenius enim Ammonio ipſo fuit antiquior, & ad Antoninorum tempora a Jonſio III. 10. non abſurde refertur. Quod autem Hierocles lib. de providentia (apud Photium Cod. CCXIV. p 283. & Cod. CCLI. p. 570.) Ammonii hujus, quem *θεοδίδακτον* appellat, ſapientia ait primum Philoſophorum illuſtrium, Platonis maxime & Ariſtotelis ſententias, quæ inter ſe disſidere hactenus videbantur, purgatas & in concordiam revocatas fuiſſe, hoc etiam ex ejus diſciplina tenuit Plotinus, licet unum alterumve Ariſtotelis dogma impugnat, nam ut de illo notatum Porphyrio in ejus vita. c. 14. in Porphyrii ſcriptis obſerves Stoicorum, Peripateticorumque dogmata, præſertim vero frequentes ex Metaphyſicis Ariſtotelis ſententias. Et Porphyrius Plotini diſcipulus inter alia ſeptem libros teſte Suida ſcripſerat, quibus probavit unam ſectam eſſe Platonis atque Ariſtotelis. Apud eundem Photium p. 285. Hierocles hunc Ammonium Alexandrinum vocat, laudatque *γνωρίμους* ejus *ἐπιφανεστάτους* Plotinum & Origenem, ne putes eum loqui de Ammonio antiquiore, Plutarchi Magiſtro, quem inter Eclecticos Philoſophos a doctisſimo Vosſio c. 21. de ſectis Philoſophor. §. 6. poni, noſtrô omisſô, miror.

Ex his quæ de Ammonio Sacca dicta jam a me ſunt, non obſcure apparere puto, illum diverſum eſſe ab Ammonio Chriſtiano Sæculi III. Scriptore, & ab Ammonio Peripatetico, de quo Philoſtratus: tum ab Ammonio Hermeæ F. & ab aliis hujus nominis, quos deinceps ordine temporis ſervato ſtrictim recenſebo, cum prius de Ammonio Hermeæ, licet multo juniore dixero, quoniam ſcripta ejus quædam ad nos pervenerunt.

XII. AMMONIUS Hermeæ F. & Syriani propinquus Alexandriæ docuit, ipſe antea Athenis una cum Heliodoro fratre ſuo diſcipulus *Procli*, *a*) defuncti A. C. 484. præceptor vero *Simplicii*, *Aſclepii* Tralliani, *Johannes* Philoponi Grammatici Alexandrini &

X *Dama-*

a) Ammonius ipſe in limine commentarii ad librum *περὶ ἑρμηνείας· ἀπομνημονεύσαντες τῶν ἐξηγήσεων τοῦ θείου ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου, τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου.* Confer Zachariam Mytilenæum ſub initium Dialogi de Mundi æternitate.

Digitized by Google

Damaſcii b) qui eum non parum cæteris ſuæ ætatis Philoſophis præſtitiſſe ſcripſit, ac præcipue Mathematicarum diſciplinarum peritia enituiſſe, cujus rei paſſim veſtigia in ejus quæ ſuperſunt commentariis *c*) occurrunt. Qualem oporteat eſſe eum qui Ariſtotelis libros interpretari velit, ipſe deſcribit his verbis Commentario in Categorias p. 5. Ὁ δὲ τούτων ἐξηγούμενος ὀφείλει μήτε κατ' εὔνοιαν ἐπιχειρεῖν τὰ κακῶς λεγόμενα συνιστᾶν, καὶ ὡς ἀπὸ τρίποδος ταῦτα δέχεσθαι, μήτε τὰ καλὰ κακοτρόπως δέχεσθαι κατ' ἀπέχθειαν, ἀλλὰ κριτὴς ἀπαθὴς τῶν λεγομένων ὑπάρχειν, καὶ πρῶτα μὲν τὴν διάνοιαν τοῦ ἀρχαίου σαφηνίζειν καὶ ἑρμηνεύειν τὰ αὐτῷ δοκοῦντα, ἔπειτα τὴν παρ' ἑαυτοῦ ἐπιφέρειν κρίσιν. *Qui explicare Ariſtotelis libros velit, eum decet neque benevolentia adductum dare operam ut falſas ſententias defendat, neque eas perinde accipere ac ſi ab Apollinis tripode manarent: neque ut quæ vere ac recte dicta ſunt pro perverſis per odium capiat, ſed incorruptum eſſe eorum quæ dicuntur judicem, ac primum quidem auctoris debet explicare ſententiam, & quæ illi probantur interpretari, deinde de eiſdem ferre judicium.* Non contemnendum monitum, omnibus qui veteres ſcriptores interpretantur diligenter obſervandum. Neque vero Ariſtoteli adeo ἀπρὶξ Ammonius iſte adhæſit, ut non Platonem in plurimis etiam probaverit (exemplo antiquioris Ammonii Saccæ & ex ejus Schola profectorum Philoſophorum, Plotini, Porphyrii, Jamblichi & ipſius Procli) atque dogmata utriusque inter ſe conciliare *d*) fuerit conatus, unde ὁ τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους δοξασμάτων ἐξηγητὴς ὁ τὰς Ἀθήνας μὲν καταλιπὼν, ἥκων δὲ παρὰ τοῦ Πρόκλου, dicitur Zachariæ Scholaſtico ſub init. dialogi quo Ammonii hujus, Ethnici videlicet Philoſophi placitum de æternitate mundi oppugnat. Nihihil tamen ex ejus ſcriptis quibus Platonem vel Ptolemæum ex inſtituto illuſtravit, pervenit ad nos, & ex illis quoque quæ Ariſtotelicis operibus illuſtrandis impendit, plurima perierunt, ut quæ in πραγματείαν Stagiritæ de Ethicis virtutibus, memorat idem Zacharias p. 107. Quæ autem ipſius monumenta in lucem edita exſtant (ne de his quæ ex ore ejus excerpta in variis Johannis Philoponi editis

b) Photius Cod CLXXXI. p. 213. de Damaſcio: Τῆς δὲ φιλοσόφου θεωρίας ὅ τε Ζηνόδοτος αὐτῷ καθηγεμὼν Ἀθήνησι καὶ αὐτὸς ἐγεγόνει (διάδοχος δὲ καὶ οὗτος Πρόκλου, τὰ δεύτερα Μαρίνου φέρων) Καὶ Ἀμμώνιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ Ἑρμείου, ὃν οὐ μικρῷ μέτρῳ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ φησὶ διαφέρειν, καὶ μάλιστα τοῖς μαθήμασι.

c) Vide loca in indice ſcriptorum infra allegata, vocabulo *Geometræ*.

d) Confer Zachariam Scholaſticum p. 208. edit. Caſp. Barthii.

tis & Aſclepii Tralliani ad ſex libros Metaphyſicorum ineditis Commentariis leguntur, in præſenti dicam) hæc ſunt:

XIII. Ammonii, Hermeæ F. ſcripta edita.

1. Commentarius *in Iſagogen Porphyrii de quinque prædicabilibus.* Græce editus ab Aldo, ſeparatim, Venet. 1500. fol. minore & a Jo. Bernardo Feliciano, qui Aloiſio Cornelio, Magno Cypri Commendatario inſcripſit, Venet. 1545. 8. Præter ἐκδόσιν hanc utramque Græcam verſiones Latinas poſſideo tres, unam *Joh. Baptiſtæ Raſarii*, Medici Novarienſis, qui omnia Ammonii tranſtulit, Venet. 1569. fol. apud Vincentium Valguſium. Prodierat etiam antea A. 1558. Nam Labbeo memoratas editiones Lugd. A. 1547. & 1555. non vidi.

Alteram *Petri Roſetini* Medici Phyſici, qui itidem omnia Ammonii eſt interpretatus, Venet. apud hæredem Hieron. Scoti, 1581. fol. Labbeus etiam editionem Anni 1559. commemorat.

Tertiam *Anonymi* ſeparatim editam Pariſ. apud Joh. Roingy, 1542 fol. hoc titulo: *Porphyrii Phœnicis de quinque vocibus Inſtitutio, Boëthio interprete, una cum Ammonii Hermæi in eandem commentario. Addita ſunt ex Boëthio quorundam locorum enodationes, quibus acceſſerunt luculenta viri cujusdam ut docti ita acuti Philoſophi ſcholia* &c. Labbeus præterea meminit editionis Venetæ A. 1539. & verſionis elucubratæ ab amicis Nicolai Martimboſii, Pariſ. 1542. 4.

2. *In Categorias Ariſtotelis* ὑπόμνημα ſive commentarius, cui *Vita Ariſtotelis* e) præfigitur, quam *Ammonio Saccæ* quidam præter rem tribuunt, at MSti Codices nonnulli, ut Vindobonenſis, rectius referunt ad *Johannem Philoponum.* f) In eodem præ-
ſtan-

e) Hæc vita Græce & Latine cum veteri translatione & *Petri Joh. Nunneſii* erudito commentario prodiit Lugd. Bat. 1631. 8. & Helmſtadii 1666. 4. una cum ejusdem Nunneſii inſtitutione Peripateticæ Philoſophiæ, & oratione de cauſis obſcuritatis Ariſtotelis, earumque remediis.

f) De hoc Johanne Philopono Ammonii diſcipulo ejusque ſcriptis infra diſſerendi locus erit libro V. In præſenti ſufficiat notaſſe graviter errare Pandectarum Brandenburgicarum ſcriptorem, qui p. 153. Ammonium cum Johanne Philopono eundem facit.

ſtantisſimo Vindobonenſi Codice ab Ammonii *ἀποσημειώσεσι* probe diſtinguntur Philoponi ejusdem *ἴδιαι ἐπιστάσεις*, quæ in editis confuſa omnia exhibentur ſuo uno Ammonii nomine, additurque *Κατηγοριῶν σύνοψις* adhuc inedita, *Photio* auctore. Titulus ibi eſt: *Ἰωάννου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως τοῦ Φιλοπόνου ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου τοῦ Ἑρμείου σχολικαὶ ἀποσημειώσεις εἰς τὰς Ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας.* Vide Neſſelium parte IV. p. 7. ſeq. Erudita quoque ſunt & jucunda lectu, quæ commentariis hiſce præfiguntur de variis hæreſibus philoſophorum, de diverſis generibus ſcriptorum Ariſtotelis, ordine ea legendi, de cauſis obſcuritatis ejus & qualem auditorem qualem interpretem poſcat, denique unde factum ſit ut jampridem plura ſcripta ad eum relata tanquam auctorem ſint quæ non ſunt ipſius, & quomodo genuina a ſpuriis oporteat dignoſcere. Operæ pretium quoque eſt videre quomodo immortales eſſe animos & per providentiam divinam omnia regi probat f. 60. ſq. (edit. Gr. in 8. p. 113. b.) Græce edidit Aldus & Alberto Pio Carporum principi inſcripſit Venet. 1503. fol. una cum Commentario Ammonii, Magentinique Metropolitæ Mytilenæi in librum Ariſtotelis de interpretatione, & Mich. Pſelli paraphraſi ejusdem libri. Poſt editionem hanc quam habeo manu Henrici Stephani paſſim notatam, Ammonii commentarius vulgatus a Feliciano Græce eſt ſeparatim, perinde ut ejus commentarius in Porphyrii Iſagogen, Venet. 1545. 8. Præter Latinam verſionem *Raſarii* & alteram *Roſetini*, teneo & tertiam *Bartholomæi Sylvanii* Salonenſis, recognitam a *Gaſtono Sala.* Pariſ. 1542. fol. apud Simonem Colinæum. Hac omiſſa alias duas verſionis hujus editiones Labbeus memorat, Venet. 1541. fol. & Pariſ. 1554. fol.

3. *In librum Ariſtotelis περὶ ἑρμηνείας*, ſive *de interpretatione*, Commentarius in quinque *Τμήματα* g) diviſus, in quorum ſecundo inter

g) Itaque p. 98 pro verbis: *ἐν τῷ συμπεράσματι τοῦ πρώτου σχήματος τοῦδε τοῦ βιβλίου* pro *σχήματος* legendum *τμήματος*. Cæterum *τμῆμα* quintum a Porphyrio non fuiſſe illuſtratum, & poſt Ariſtotelem ab alio additum ſibi videri ſcribit p. 108. *τὰ γὰρ ἐφεξῆς ὑποπτεύω ἤτοι μὴ εἶναι γνήσια τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀλλὰ προστεθεῖσθαι ὑπό τινος τῶν μετ' αὐτόν, — διὸ καὶ τὸν φιλόσοφον Πορφύριον ὑπολαμβάνω παραιτήσασθαι τὴν ἐξήγησιν τοῦδε τοῦ θεωρήματος.*

Digitized by Google

ter alia p. 57. ſeqq. editionis Aldinæ occurrit luculenta diſputatio de providentia & *προγνώσει* DEI atque libero hominis arbitrio, qua fatum impugnatur. Hanc latine vertit & in ſententiis Philoſophorum de fato edidit magnus Grotius, Pariſ. 1648. 4. & Amſtelod. anno eodem, forma minore, & inter opera Theologica, Tomo tertio, ibid. 1679. fol. Subjicitur etiam Græce & Latine editioni Londinenſi libelli Alexandri Aphrodiſei de fato, 1688. 8. vulgati. Commentarius Ammonii integer prodiit Græce una cum commentario in Categorias, Venet. apud Aldum 1503. fol. & ſeparatim, Feliciano edente, Venet. 1545. 8. Latine vertit præter Raſarium, Roſetinumque, Bartholomæus Sylvanius ibid. 1549. 8. nam duas Labbeo memoratas editiones Venet. 1543. & Pariſ. 1544. non vidi.

4. Scholia *in Metaphyſicorum libros ſeptem* primores, MSta in Codice Bavarico 156.

XIV. INDEX SCRIPTORUM

In Ammonii Hermeæ F. Commentariis memoratorum, concinnatus a me ad paginas.

Vita Ariſtotelis, edit. Græcolatinæ Helmſt. 1667. 4.
In Porphyrii Iſagogen, edit. Græcæ Venet. 1545. 8.
In Categor. edit. Græcæ Aldi fol. 1503.
In librum de Interpretat. id cui numeris paginarum deſtitutæ, adſcribi illos oportuit.

[Accentibus deſtituti veteres Græci libri. *de interpret.* p. 10. 43. 50. 52.
Accentu differentia vocabula. *in Categor.* p. 9.

ὁ Ἀκραγαντῖνος σοφὸς (Empedocles) *ἐπιῤῥαπίζων τοὺς περὶ Θεῶν ὡς ἀνθρωπειδῶν ὄντων παρὰ τοῖς ποιηταῖς λεγομένους μύθους. de interpret.* p. 107. ejus verſus ibid. (adde Tzetz Chil. 13. hiſt. 464.)

[Apud Ægyptios luna generis maſculini. *de interpret.* p. 15.

Alexander *in Categor.* p. 6. *ὁ ἀπὸ τῆς Ἀφροδισιάδος ἐξηγητής. de interpret.* p. 6 7. 12. 17. 25. 29. 44. 67. 87. 104. 114.

Ammonius ipſe *ὡς ἐν τοῖς προοιμίοις ῥηθήσεται τῶν Ἀναλυτικῶν, de interpret.* p. 4. *ὡς δέδεικται ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ. ad Iſagog.* p. 57. *ὥσπερ ἐν ταῖς εἰσαγω-*

ἀγωγαῖς ἐμαθομένων. in Categor. p. 8. *ὡς ἐν εἰσαγωγαῖς ἀπεδόθη.* id. p. 47. *κατὰ παραδεδομένην ἐν τῇ εἰσαγωγῇ μέθοδον.* id. p. 83.

Andronicus Rhodius *ἑνδέκατος ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους. de interpretat.* p. 2. non recte librum *περὶ ἑρμηνείας* Ariſtoteli ſuppoſitum eſſe exiſtimavit, p. 3. Boethi Sidonii præceptor. *in Categor.* p. 5.

Antiſthenis dictum *ἵππον μὲν ὁρῶ, ἱππότητα δὲ οὐχ ὁρῶ. ad Iſagog.* pag. 29. a. b.

Οἱ κατὰ Ἀπολλώνιον τὸν ποιητὴν Γίγαντες. *ad Iſagog.* p. 14.

Archilochus. *ad Iſagog.* p. 9.

Archimedes *μόνος τὸ σύνεγγυς ἀνεῦρε τοῦ τοῦ κύκλου τετραγωνισμοῦ. in categ.* p. 58.

Archytæ *καληγορίαι, ad Iſagog.* p. 20. 23. b.

Ariſtarchus Grammaticus, *de interpret.* p. 91. Ariſtarchi Grammatica *in Categor.* p. 22.

Ariſtotelis *λέξις συνεστραμμένη, ἐμφάσεως καὶ πολυνοίας γέμουσα, καὶ ὑπὸ βραχείας παραλλαγῆς ἅπαν ἐνίοτε τὸ νόημα ἐξαλλάττουσα, καὶ ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων τούτων πεπονθυῖα. de interpretat.* p. 4. *συντομίας* ſive brevitatis ſemper amans. *in Categor.* p. 8. *τὴν ἀσάφειαν ἐπιτηδεύων id.* p. 17. delectatur vocibus uſu parum tritis nec vulgo cognitis. *id.* p. 19.

De ordine legendorum librorum ejus, eorumque claſſibus & generibus: de ſcriptis exotericis ſive per dialogos compoſitis & acroamaticis &c. *in Categor.* p. 5. de cauſis obſcuritatis, ib.

Ariſtotelis definitio Philoſophiæ, *ad Iſagog.* p. 7. b.

Ariſtoteles *Θεολογῶν. de interpret.* p. 58. Ejus *Θεολογικὴ πραγματεία. id.* p. 12. *Θεολογικὰ in Categor* p. 4.

κατ᾽ ἀρχὰς τῶν Ἀναλυτικῶν ἐν τῷ περὶ τῶν ἀντιστρεφόντων λόγῳ, de interpretat. p. 105.

ἐν τῇ ἀποδεικτικῇ (Analytic. poſter.) *in Categor.* p. 35.

ὅπως δεῖ τὰς ἀποικίας ποιεῖσθαι, ad Alexandrum Regem, *id.* p. 4.

περὶ βασιλείας liber ad eundem Regem, *id.* pag. 4. & *Vita Ariſtot.* p. 7.

ἔγραψε καὶ γραμμάς τινας, in Categor. p. 4.

Epigramma in Platonis laudem. *Vita Ariſtot.* p. 5.

Epiſtolæ, *in Categor.* p. 4. *συστατικαὶ* ad Alexandrum Regem, *vita Ariſtot.* p. 6.

Digitized by Google

Liber περὶ ἑρμηνείας, non ſatis elaboratus, *ὑπομνηματικώτερον* b) *βιβλίον*, *de interpretat.* p. 92.

ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν Ἀριστοτέλους ἑταίρων (Eudemus, Phanias, Theophraſtus; *in Categor.* p. 5.) κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου ἔγραψαν κατηγορίας, καὶ περὶ ἑρμηνείας, καὶ ἀναλυτικά, *ad Iſagog.* p. 20.

Liber κατηγορίαι, περὶ τῶν γενῶν τῶν μόνως κατηγορουμένων; *in Categor.* p. 8. ſcopus & uſus libri p. 7.

In Ptolemæi Philadelphi Bibliotheca reperti XL: libri Ἀναλυτικῶν *in Categor.* p. 6. & duo κατηγοριῶν, *ibid.* in omnibus fere iidem, *id.* p. 8.

Ariſtotelis Ὁμήρου προβλήματα, *Vita Ariſtot.* p. 4.

Phyſicæ Acroaſeos libros quatuor poſtremos doctrinæ de motu impendit Ariſtoteles, *in Categor.* p. 89.

Ariſtotelis περὶ τῆς ποιητικῆς, *in Categor.* p. 4. περὶ ποιητικῶν καὶ πρὸς ποιητάς, *Vita Ariſtot.* p. 4.

Πολιτεῖαι σνέ. *id.* p. 7.

Ariſtotelis ſcripta undique diligenter & curioſe conquirens largeque remunerans Ptolemæus Philadelphus Rex fecit ut ſub illius nomine multa falſo ſint obtruſa, *in Categor.* p. 5.

Ariſtotelis domus, domus Ἀναγνώστου dicta a Platone. *Vita Ariſtot.* p. 4.

Ἀριστοτελεία ἑορτή celebrata a Stagiritis, *id.* p. 6.

Οἱ Ἀριστοτελικοί, *ad Iſagog.* p. 32. b.

Alii Ariſtoteles, quorum συγγράμματα ad Stagiritam male relata, *in Categor.* p. 5.

Arius Patrenſis, infra in Duſarius.

[Atticus mos εἰς δῆμον πλείονα ἅμα ψηφίσματα εἰσφέρειν, *de interpretat.* pag. 21.

Βόηθος καὶ Σιδώνιος (leg. ὁ Σιδώνιος) *in Categor.* p. 4. Andronici Rhodii diſcipulus, id. p. 5.

Callimachi Epigramma in Cleombrotum, qui lecto Phædonis Platone ſe interemit. *ad Iſagog.* p. 6. Vide & infra, Cyrenæus.

[Cnemone & Timone μισανθρωπότεροι, *de interpret.* p. 50.

Cynici, *in Categor.* p. 3.

Ὁ Κυρηναῖος (Callimachus) *de interpret.* p. 16.

Cyrenaici ab Ariſtippo *in Categor.* p. 3.

Οἱ Κωμῳδοποιοί, *de interpret.* p. 11.

(ὁ

b) Ammonius in Categor. P. 4. ὑπομνηματικὰ ἐκεῖνα καλοῦσιν, ὅσα πρὸς οἰκείαν ἀπεσημειώσατο ὑπόμνησιν.

[ὁ μῦθος ὁ περὶ Δαιδάλου ὅτι πτερῶσαι ἐπινενόηκεν ἑαυτὸν καὶ τὸν υἱὸν Ἴκαρον, *in Categor.* p. 57.

ὁ Δημήτριος τὸ περὶ λογογραφικῆς ἰδέας βιβλίον συγγράψας καὶ αὐτὸ ἐπιγράψας περὶ ἑρμηνείας, *de interpret.* p. 2.

Demoſthenes. *de interpret.* pag. 21. 28. 115. ejus ἐννέα λόγοι τῶν δημοσίων & ἕνδεκα κατὰ Φιλίππου, *in Categor.* p. 49.

Diodorus Dialecticus, *de interpret.* p. 16.

Dionyſius (Thrax, Grammaticus) *de interpret.* p. 10. οἱ τὴν γραμματικὴν μετιόντες τέχνην, p. 19.

ὁ παλαιὸς Λυσάρειος (interpreti Raſario Arius Patrenſis) *de interpret.* p. 17.

ὁ Ἐλεάτης ξένος (apud Platonem Sophiſta) *de interpret.* p. 80. ὁ Ἐλεάτης σοφός, p. 81.

Epicurus (haud nominatus) perſtringitur. *de interpretat.* p. 58.

Epicurei ἡδονικοί. *in Categor.* p. 3.

Epigramma in Ariſtotelem, *vita Ariſtot.* p. 3.

Euclides ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἕκτῳ αὐτοῦ θεωρήματι, *ad Iſagog.* p. 48. b.

Eudemus, *in Categor.* p. 5. vide ſupra in Ariſtotele.

Euripides, (Phœniſſis v. 1386.) *de interpret.* p. 8.

Euſtathius (Ariſtotelis interpres) *in Categor.* p. 6.

Geometræ. *in Categor.* p. 43. 58. 87. 90. ὁ Γεωμέτρης (Euclides) id. p. 43. 66.

Heraclitus, *de interpret.* p. 415. 16. *in Categor.* p. 37. Pyrrhonis diſcipulus *in Categor.* p. 3.

Herminus, *de interpret.* p. 10. 23.

Herodianus *in Categor.* f. 82. ubi Etymologia τοῦ σκότους, παρὰ τὸ σχέθειν, *a cobibendo*,

Heſiodi verſus, Αἰεὶ δὲ ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει, *in Categor.* p. 67.

Hippocrates. *ad Iſagog.* p. 76. b.

Homerus *de interpret.* p. 57. 80. 89. 115. *Vita Ariſtot.* pag. 7. *in Categor.* p 62.

Homeri verſus reſpiciuntur: *de interpret.* p. 1. 5. 19. 26. 34. 42. 43. 50. 58. 64. *ad Iſagog.* p. 9. 64. 67. b. *in Categor.* p. 11. 16. 38. 82. ἡ μυθολογία πατέρα ἀνδρῶντε καὶ θεῶν καλεῖ τὸν Δία, id. 54. b.

ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος *de interpret.* p. 87. ὁ μέγας Ἰάμβλιχος ibid οἱ γὰρ ἀκριβέστερον λέγοντες, ὧν εἷς ἐστι καὶ Ἰάμβλιχος, in Categor. p. 6.

ejus ὑφήγησις oraculorum, *de interpret.* p. 59.

Iſocrates *ad Iſagog.* p. 13. b.

Megarici ab Euclide, *in Categor.* p. 3.

Digitized by Google

Νικοκλῆς ἢ Λυσίμαχος (titulus Orationis credo Iſocratis) *de interpret.* p. 89.

Nicomachus Amyntæ Regis Medicus, Ariſtotelis Pater. *vita Ariſtot.* pag. 3.

Nicomachus Ariſtotelis filius, ad quem Nicomachea Pater ſcripſit, *id.*

Oracula, *de interpret.* p. 59. ὅτι καὶ τοῦ συμφέροντος ἕνεκεν τῶν ἀκουόντων πολλάκις ἀμφίβολοι δίδονται χρησμοί, τὴν διάνοιαν αὐτῶν γυμνάζοντες, p. 60. Oraculo monitus Ariſtoteles ut ſe Philoſophiæ daret *Vita Ariſtot.* p. 4. Aliud Oraculum, οἶδα δὲ ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν, *ad Iſagog.* p. 58. ὑπερβάθμιον πόδα μὴ πέμπειν, *in Categor.* p. 5.

Parmenides, *de interpret.* p. 4. οὐχ ὁ παρὰ Πλάτωνι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν τοῖς οἰκείοις ἔπεσιν, p. 58. ὁ μέγας Παρμενίδης, p. 59. ejus verſus οὐ γὰρ ἔην οὐδὲ ἔσται ὁμοῦ πᾶν, ἔστι δὲ μοῦνον, ibid.

Peripatetici, *in Categor.* p. 2. 3. 38. *de interpret.* p. 19. *ad Iſagog.* p. 32. illorum ἀξιώματα, id. p. 69. Ariſtotelis diſcipuli Peripatetici e Lyceo, Xenocratis vero auditores Peripatetici ex Academia, p. 32. b. Πλάτων γυμνασίας ἕνεκεν περιπατῶν ἐποιεῖτο τὰς πρὸς τοὺς ἑταίρους συνουσίας, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης διαδεξάμενος ἔσχε τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας, ἤτοι τὴν ἐκ τοῦ συμβεβηκότος ἐπωνυμίαν, *in Categor.* p. 4.

Pindarus Thebanus. *ad Iſagog.* p. 35.

Plato antea dictus Ariſtocles *de interpret.* p. 9. ab Ariſtotele per viginti annos auditus. *Vita Ariſtot.* p. 4. 5. 9.

Dialectica ejus ab Ariſtotelis longe diverſa, *ad Iſagog.* p. 25. b.

Plato citatur, *de interpret.* p. 12. 47. 66. *ad Iſagog.* p. 5. 6. 12. b. 18. 26. 30. a. b. 31. 32. b. 36. b. *in Categor.* p. 3. 4. 11. 18. 21. 37. 39. 66. 78. 85.

Convivio, *de interpret.* p. 15.

Cratylo, *id.* p. 14. 15. 16. 18. 26. *ad Iſagog.* p. 40.

Gorgia, *de interpret.* p. 21. 87. 88. 96. *in Categor.* p. 2. 4. 54.

De Legibus, *de interpret.* p. 4. 58.

Parmenide, *ad Iſagog.* p. 32. *de interpret.* p. 38. *in Categor.* p. 2.

Phædone, ἢ περὶ ψυχῆς, *de interpret.* p. 87. 89. Supra in Callimacho.

Phædro, *de interpret.* p. 28. 112. *in Categor.* p. 2.

Philebo, *de interpret.* p. 28. 113.

De Rep. *id.* p. 6. 92. 109.

Sophiſta, *de interpret.* p. 18. 20. 21. 80. 81. 109. 113. *ad Iſagog.* p. 57.

Theæteto, *in Categor.* p. 51.

Timæo, *id.* p. 28. *de interpret.* p. 34. 58. 59. *ad Iſagog.* p. 48. b.
In Platonis laudem, Epigramma Ariſtotelis, *vita Ariſtot.* p. 5.
Οἱ Πλατωνικοί, *ad Iſagog.* p. 30. *in Categor.* p. 38.
ὁ θεῖος Πλωτῖνος. *ad Iſagog.* p. 11. b. *in Categor.* p. 5. 21.
Porphyrius Philoſophus, *in Categor.* pag. 6. 20. *de interpret.* pag. 7. 14. 19. 21. 22. 24. 30. 32. 41. 42. 43. 48. 74. *ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς. In Categor.* p. 19. Platonicus *ad Iſagog.* p. 32. b. tamen in Iſagoge de quinque vocibus non Platonica ſed Ariſtotelica placita ſequitur, *id.* p. 72. *in Categor.* p. 35. quia debet eſſe introductio ad Ariſtotelis Categorias. *ad Iſagog.* p. 18. b. 32. b. 36. b. 70. 71. b. ſcripta ad diſcipulum Chryſaorium, & genuina eſſe cognoſcitur διὰ τὸ φράσεως σαφὲς &c. *id* p. 16. b. 17. b.
Τμῆμα quintum libri Ariſtotelis *περὶ ἑρμηνείας* interpretari omiſit. *de interpret.* p. 108.
ἀπομνημονεύσαντες τῶν ἐξηγήσεων τοῦ θείου ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου τοῦ Πλατωνικοῦ διαδόχου. de interpret. p. 5.
Protagoras Sophiſta, *in Categor.* p. 51.
Pyrrho, * auctor hæreſeos *ἐφεκτικῆς. in Categor.* p. 3.
Pythagoras, *ad Iſagog.* p. 9. a. b. 12. b.
ὁ Σίμων ὁ τῷ Σωκράτει γνώριμος. de interpret. p. 88.
Socratis per tres annos diſcipulus Ariſtoteles, *vita Ariſtot.* p. 4. annos XVII. natus ad eum acceſſit, *id.* p. 9. Dictum ejus *Amicus Socrates, ſed φιλτάτη ἡ ἀλήθεια, amica maxime veritas,* id. p. 5. *Σωκράτης υἱὸς Σωφρονίσκου, Ἀθηναῖος, φιλόσοφος, προγάστωρ, φαλακρός, γρυπός, ad Iſagog.* p. 39. b. 61.
Speuſippus Platonis ſucceſſor, filius Potonæ, Platonis ſororis, *Vita Ariſtot.* p. 6.
Stoici, *de interpret.* p. 1. 7. 19. contra eos diſputatur Logicam non eſſe partem Philoſophiæ, *in Categor.* p. 2.
ὁ μέγας Συριανός, de interpret. p. 6 :. 109.
Thales rationem eclipſeos lunaris primus reperit. *in Categor.* p. 57. 59.
Theophraſtus antea Tyrtamus, *de interpret.* p. 9. *ἑταῖρος* Ariſtotelis p. 69. citatur p. 28. 39. 69. 70. *in Categor.* p. 5. vide ſupra in Ariſtotele. Ejus patria Ereſſus ab Ariſtotele exemta periculo. *Vita Ariſtot.* p. 6.
Timæus, *de interpret.* p. 94. Vide ſupra in Platone.

ὡς

* Miror Pyrrhonis diſcipulum ab Ammonio ibidem dici Heraclitum, qui eum longe ætate anteceſſit.

ὡς ὁ Τιμαῖος ἡμᾶς ἐδίδαξε, *de interpret.* p. 58. ὡς ἐν Τιμαίῳ παρειλήφαμεν. p. 59.

Xenocrates Platonis poſt Speuſippum ſucceſſor, *vita Ariſtot.* p. 6. ejus diſcipuli Ἀκαδημαϊκοί, *in Categor.* p. 3. περιπατητικοὶ ἐξ Ἀκαδημίας. *ad Iſagog.* p 32. b.

ἐξηγητῶν οἱ ἀκριβέστεροι, *de interpret.* p. 72. τινὲς τῶν ἐξηγησαμένων, p. 76. οἱ πλεῖστοι ἐξηγητῶν τοῦ Ἀριστοτέλους, p. 93.

οἱ διὰ μυθολογίας παραδόντες ἡμῖν τὰς Θεολογίας. *de interpret.* p. 16.

Verſus Poëtæ, ἄλλη γὰρ ἄλλων γλῶσσα, *de interpret.* p. 8. ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ, *in Categor.* p. 22. πάντες γὰρ σείοντο πόδες πολυπιδακος Ἴδης. *in Categor.* p. 60. κείνου γὰρ ποίη κεφαλὴ τοιαί δέ τε χεῖρες, ibid.

οἱ παλαιοί. *de interpret.* p. 8. 86. 89. *in Categor.* p. 52. 54. &c. οὐδὲ ἐν ὀνείρου ἴχνει τοῦ ἐναρέτου (ἀπὸ τῆς ἀρετῆς) οἱ παλαιοὶ μέμνηνται, *in Categor.* p. 16.

οἱ ποιηταί *ad Iſagog.* p. 5. a b.

οἱ Φιλόσοφοι *in Categor.* p. 34.

De Philoſophorum ſectis locus inſignis *in Categor.* p. 3. ſeq. de ſcientiarum generibus & diſciplinarum p. 4.

XV. ALII, decem amplius, AMMONII ſcriptis clari,

1. Ammonius Ammonii F. Grammaticus, Alexandri diſcipulus, Alexandrinus & in Schola Ariſtarchi, paullo ante Auguſti Imperium, ſucceſſor, teſte Suida. Hic videtur qui plus ſimplici vice allegatur in ſcholiis ad Pindarum & Ariſtophanem.

2. Ammonius λιθοτόμος laudatus Celſo VII. 26. neſcio an diverſus ab Ammonio Chirurgo apud Aëtium plus ſemel allegato, & ab Ammonio cujus apud Paulum Æginetam mentio.

3. Ammonius Λαμπρεὺς ſive ut rectius in Scholiis ad Hermogenem p. 407. Λαμπτρεὺς, e Lampris Atticæ pago, allegatur ab altero de quo mox dicam Ammonio (qui de differentiis verborum ſcripſit) in βωμός, Ἀμμώνιος ὁ Λαμπτρεὺς ἐν πρώτῳ περὶ θυσιῶν. Inſcriptio integra operis fuit περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν, ut patet ex Harpocratione in Ἀμαζόνιον, & Athenæo XI. p. 476. Sed ab eodem Harpocratione in ἐσχάρα & in Θολὸς (ubi quartum librum allegari videas) & laudato ſcholiorum ad Hermogenem loco tantum altera pars tituli extat περὶ βωμῶν.

μῶν. Idem Ammonius intelligitur a Suida in ἐσχάρα, Harpocrationis veſtigiis inſiſtente. Idem quoque videtur qui ſcripſit περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων teſte Athenæo XIII. p. 567. licet res non plane eſt explorata.

4. Ammonius Plutarchi præceptor, Athenis defunctus, de quo vide ſi placet ſupra hoc libro IV. c. XI. §. 1. & Jo. Rualdum in Plutarchi vita cap. 7. Hunc ſæculo integro antiquiorem, male cum Ammonio Sacca confundunt Hadrianus Iunius ad Eunapium, Hendreichius in pandectis Brandenburgicis aliique.

5. Ammonius Peripateticus qui (φιλολογώτατος licet) nihil ſcripſit niſi quod amici cauſa poëmata quædam & declamationes miſit in literas, teſte Longino apud Porphyrium in Plotini vita c. 20. Idem eſt Ammonius ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, quo πολυγραμματώτερον neminem noviſſe ſe teſtatur Philoſtratus in Hippodromi vita lib. 2. Sophiſt. c. 27. §. 4. Sed diverſus haud dubie ab Ammonio Plotini præceptore, quem Platonicis adſcribit, & a Peripatetico clarisſime diſtinguit Longinus loco laudato, ut Bælius V. C. in Lexico Hiſtorico pulchre etiam obſervavit, & Tillemontius T. 3. Memor. Eccleſiaſt. parte 2. p. 391. ſeq.

6. Ammonius Chriſtianus Scriptor Monoteſſari Evangelici, (de quo dixi in Codice Apocrypho Novi Teſt. p. 378. ſeq.) & libri deperditi περὶ τῆς Μωϋσέως καὶ Ἰησοῦ συμφωνίας, quem memorat Euſebius VI. 19. Hiſt. atque *elegans opus* vocat Hieronymus de Script. Eccleſ. c. 55. diverſus mihi videtur ab Ammonio Sacca Plotini præceptore. Nam Porphyrius apud Euſebium p. 220. diſerte teſtatur hunc natum quidem & educatum a Chriſtianis, ſimul ac autem Philoſophiæ limen attingere potuit, ſtatim πρὸς τὴν κατὰ νόμους πολιτείαν hoc eſt ad Ethnicisſmum ſe contuliſſe. Huic accedit, quod non videtur credibile Plotinum per annos undecim Chriſtiano homini tam familiariter fuiſſe adhæſurum, neque Chriſtianum ei traditurum fuiſſe veluti arcana & ἀπόῤῥητα de dæmonibus dogmata, quæ

Heren-

Digitized by Google

Herennius deinde & Origenes (diverſus ab Adamantio) libro de dæmonibus vulgarunt. Certe qui vitam Plotini a Porphyrio ſcriptam attente legerit, neutiquam aſſentietur Viris doctis qui Ammonium diſcipulis ſuis Plotino, Herennio, Origeni Religionis Chriſtianæ arcana ſub ſilentii fide communicaſſe *t*) ſcribunt, aut eos edocuiſſe, quod quicquid præclari in Græcorum Philoſophis continetur, multo prius traditum ſit a Prophetis, & longe pulchrius in ſacris Chriſtianorum libris contineatur. Itaque Euſebius duos Ammonios inter ſe confudit, & ſcriptoris Chriſtiani libros Ammonio Plotini præceptori, quem nihil ſcripſiſſe Longinus teſtatur, præter rem tribuit. Euſebii veſtigia non mirabitur lector, quod S. Hieronymus & alii magno numero ſunt inſecuti.

7. Ammonius Monachus Alexandrinus, qui ad Epiſcopatum cum trahi ſe videret, aurem ſibi amputavit teſte Socrate IV. 23. & Palladio in Hiſtoria Lauſiaca p. 27. ſeq. Huic Guil. Caveus V. C. veriſimili prorſus conjectura tribuit hiſtoriam de exciſione Monachorum Montis Sinai & Raithu A. C. 377. a Saracenis facta, quam ex Ægyptiaco verſam Græce a Johanne quodam presbytero, cum latina verſione & notis edidit Franciſcus Combefiſius in Actis Martyrum antiquis Pariſ. 1660. 8.

8. AMMONIUS Grammaticus, cujus & Helladii itidem Grammatici auditorem fuiſſe ſe (Ammonium vero πιθήκυ *Simiæ* ſacerdotem) teſtatur Socrates Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſcriptor. V. 16. narratque Alexandria eos profugiſſe in gravi illo tumultu qui accidit A. C. 389. ob everſa Theodoſii Imp. juſſu Ethnicorum templa. Extat hujus, ut ſuſpicor, Ammonii περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων, ſive de diſtinguendis vocabulis affinem ſignificationem habentibus liber Lexici more conſcriptus ordine Alphabetico, & primum Græce editus Venet. 1497. & cum Phrynicho, Moſchopulo & Thoma Magiſtro de Vocibus Atticis ad calcem dictionarii Græco Latini & Latino-Græci Venet. 1524. fol. apud Aldum: etiam Pariſ. 1521. Baſil. 1532. &c. deinde theſauro Græcæ linguæ H. Stephani ſubjectus A. 1572. ſubjunctusque itidem Scapulæ Lexico ſæpius edito, & a Bonav. Vulcanio inſertus theſauro utriusque linguæ, quo gloſſaria & veteres Grammatici de proprietate & diffe-

t) Vide ſupra hoc capite § VII.

differentiis Vocabulorum utriusque linguæ continentur. Lugd. Bat. 1600. fol. Etiamnum ope MSS. vel maxime indigere hunc librum notavit Io. Pearſonius parte 2. Vindiciarum Ignatii p. 151. ubi ex Codice Regis Angliæ bina loca ſupplet. Similem libellum *Ptolemæi Aſcalonitæ* Ammonio etiam laudati, dabo infra ubi de Lexicis Græcis diſſeram. *Herennii Philonis* περὶ διαφόρων σημαινομένων ſive de differentiis vocabulorum per Alphabetum, in Codice 901. Regis Chriſtianiſſimi extare ſcribit Labbeus Bibl. nova MSS. p. 103. & hoc ipſum quod Ammonio tribuitur, ad Herennium Philonem potius veluti auctorem referendum eſſe, Euſtathii ſuffragio quibusdam videtur apud Leopardum IX. 19. & X. 6. emendationum. Idem audacter tanquam rem certam affirmat Menagius ad Laertii Anaximenem p. 72. Sed pleraque omnia Ptolemæi Aſcalonitæ etiam, in iſto Ammonii libello iisdem verbis leguntur, & veriſimile eſt plures Grammaticos in hoc genere elaboraſſe, quanquam adhuc dum jejuna & tenuis admodum collectio iſta eſſe videtur Giſberto Voëtio in Bibliotheca ſtudioſi Theologiæ p 373. adeoque perfectius quiddam in hoc genere ab aliquo viro docto exſpectandum. Ammonii obſervationem de differentia inter κύριον & δεσπότην exhiberi ab Euſtathio ad Odyſſ. Ξ. notat idem Pearſonius Commentario ad Symbolum Apoſtol. p. 257. ſed Ammonii nomen apud Euſtathium diſſimulatur, qui illam forte in Herennii Philonis libro legerat. Ammonio Hermeæ F. (de quo jam dixi) adſcribere aliquando libellum iſtum non dubitavit Jonſius p. 300. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. quoniam ſcilicet ille Photio teſte Cod. CCXLII. ἠγάπα τὴν ἐπὶ ποιητῶν ἐξηγήσει καὶ διορθώσει τ̃ Ἑλληνικῆς λέξεως καθημένην τέχνην. Sed de Ammoniano quodam Grammatico Syriani propinquo id ſcribit pag. 552. Photius, ex quo repetit illud etiàm Suidas in Ἀμμωνιανός, neque audiendus Langbænius qui Ammonium in Suidæ Codicibus reponere jubet. pag. 100. ad Longinum: videtur enim Ammonius Hermeæ ab Ammoniano illo diverſus eſſe. Ammonii libello περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων in Codice 24. Regis Galliæ jungi teſtatur Labbeus ejusdem περὶ ἀκυρολογίας. Ammonius iſte in voce σταφυλὴν Heraclidem in teſtimonium citans, vocat ἡμέτερον.

Digitized by Google

τερον. Sed age aliorum etiam ſcriptorum Catalogum in hoc Ammonii libello allegatorum, cum doctiſſimi Viri, qui eum concinnavit, Bonav. Vulcanii & noſtris emendationibus quibusdam ſubjungamus.

INDEX AUTORUM QUI AB AMMONIO GRAMMATICO CITANTUR, ET INTERDUM REPREHENDUNTUR.

Inſerta ſunt variorum locorum Emendationes.

Æſchylus ἐν Ἀμυμώνῃ. Voce γῆμαι. & voce θεωρός.
Æſchines ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. Voce Κέλης. & voce κιθαριστής. Voce μάγος.
Alexion ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Διδύμου συμμίκτων. Voce γέρων.
Alcman. Voce ἶπες.
Ammonius ὁ λαμπρεύς, ἐν πρώτῳ περὶ θυσιῶν. Voce βωμός.
Anacreon. Voce γῆμαι. & voce διαβόητος.
Antiphanes, ἐν Ἀφροδίτης γοναῖς. Voce λυχνίον.
Antiphon, ἐν τοῖς Φοινικοῖς. * Voce ἐνθύμημα.
Idem ἐν τῇ τέχνῃ. Voce σημεῖον.
Apollodorus ἐν ἐφήβοις. Voce χιτός.
Apollonides ὁ νικαεὺς, ἐν ὑπομνήματι περὶ τῆς παραπρεσβείας Δημοσθένους Voce ὄφλειν.
Idem ἐν τῷ τρίτῳ περὶ καταψευσμένων. Voce κατοίκησις.
Archilochus, voce αἶνος. & voce ῥοδῆ.
Ariſtocles ὁ ῥόδιος, ἐν τῷ περὶ ποιητικῆς. Voce ἐπικήδειος.
Ariſtonicus ἐν ὑπομνήματι. Voce ὀλίγον.
Ariſton, περὶ ἀνθρώπου γενέσεως καὶ αὐξήσεως ἄχρι γήρως. Voce γέρων.
Ariſtophanes Βαβυλωνίοις. Voce χόλικες.
Idem, voce ἀλοᾶν, & ἀῤῥωστῶν.
Idem, κόραις. Voce, διέφθαρται.
Idem, νεφέλαις, voce ἐδίδαξε. & voce καταχύσματα. & voce κυπτάζειν.

Idem

* Lege Φοινικοῖς.

Idem *Λημνίαις*. Voce *τύραννος*, & voce *ὑπάγειν*.
Idem *Ἀχαρνεῦσιν*. Voce *χόας*.
Ariſtoteles, voce *βίος*. & voce *χλαμύς*.
Idem *ἐν δικαιώμασι τῶν* * *πολέμων*. Voce *νῆες*.
Ariſtoxenus, *ἐν τῷ περὶ ὀργάνων*. Voce *Κίθαρις*.
Idem *ἐν τῷ πρώτῳ τραγῳδοποιῶν περὶ νεωτέρων*. Voce *ῥύεσθαι* & *ἐρύεσθαι*.
Ariſtoxenus *ὁ μουσικός*. (idem cum ſuperiore) Voce *Αἰδώς*.
Aſclepiades, voce *ἅμα*.
Callimachus, voce *αἶνος*; reprehenſus.
Idem voce, *αὖθι*. Voce *γῆμαι*. Voce *γράμμα*. Voce *ἡμέρα*, & *ἠὼς* reprehenſus.
Idem *ἐν Ἑκάλῃ* bis reprehenſus. Voce *τοὔνεκα*.
Idem voce *τοὔνεκα* & *οὕνεκα* reprehenſus. Voce *Φθῖοι*.
Callimachi verſus emendatus, voce *αἶνος*.
Demoſthenes, voce *αἰκίαι*. Voce *βασκαίνειν*. Voce *καταχύματα*. Voce *ξενίζειν*. Voce *ὅσιον*. Voce *παρέχεσθαι*. Voce *παῖς*. Voce *πομπεία*. Voce *ποτός*.
Didymus, *ἐν ὑπομνήματι τῷ πρώτῳ τῶν παιάνων Πινδάρου*. Voce *Θηβαῖος*. Voce *συμμαχεῖν*.
Idem *ἐν δεκάτῳ ῥητορικῶν ὑπομνημάτων*. Voce *νῆες*.
Idem *ὑπομνήματι δευτέρῳ Ἰλιάδος*. Voce *χλαμύς*, & *χλαῖνα*. & voce *λειτουργεῖν*.
Idem *ἐν ὑπομνήματι Βακχυλίδου ἐπινικίων*. Voce *Νηρεΐδες*. & voce *συμμαχεῖν*.
Dinarchus, *ἐν τῷ κατὰ Κλεομέδοντος*. Voce *ἐκμαρτυρία*.
Diphilus, *ἐν Πύῤῥᾳ*. Voce *εὑρεῖν*.
Ejus verſus emendatus. ibid.
Ephorus, voce *Θηβαῖοι*.
Ejus locus emendatus. ibid.
Eubulus, *ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιητὴς*, *ἐν Καλαθηφόροις*. Voce *ἔνδον*.
*Idem, reprehenſus. ibid.
Eupolis, *ἐν Ταξιάρχοις*. Voce *ἀμυγδαλῆ*. Ejus locus ibi emendatus.
Idem, *Φίλοις*. Voce *χισταί*.
Idem, *ἐν Δήμοις*. Voce *τύραννος*.

Euphe-

* Leg. *πόλεων*.

Euphemus, voce ἴσθι.
Idem, ἐν βάπταις. Voce ὑπάγειν.
Euripides, voce τροχοί. & voce ὀρρωδεῖν.
Idem, ἐν πλεισθένει. Voce βωμός.
Idem, ἐν ἡρακλείδῃ, voce ἔνδον. Reprehenſus.
Idem, voce κύσον.
Idem, voce μεταβάλλεσθαι. Reprehenſus.
Idem, voce πρόξενος.
Euripidis locus correctus. Voce τροχοί.
Heraclides, ἐν πρώτῃ περὶ καθολικῆς προσῳδίας. Voce νῦν & νυνί.
Idem, Heraclides * ὁ ἡμέτερος, Voce σταφύλη.
Idem, voce ἱκέσθαι.
Herodotus, voce δῖος, & voce ἱερεῖον. Voce ἱστοριογράφος. Voce μάγος. Voce τύραννος. Voce ξυστός.
Heſiodus, voce Αἶνος. Voce ἑστία. Voce ζῆλος. Voce μετρεῖσθαι. Voce ὀψαρότης. Voce ἔτος. Voce πρωΐ.
Homerus. Voce ἀλλοίωσις. Voce ἄστυ.
Idem, vóce ἔρως. Voce ἑταῖρος. Voce ἕτερος & ἄλλος. Voce ἧς & ᾗ. Voce ἱκέσθαι. Voce ἵστασθαι. Voce ἰσοδόκη. Voce κωφός. Voce λαγχάνειν. Voce λέχος. Voce λεῖαι. Voce λειτουργεῖν. Voce μαστός. Voce οἰκῆες. Voce ὀλίγον. Voce οὐδέν. Voce οὕνεκα & εἵνεκα. Voce ἔτος. Voce οὐλή, & ὠτειλή. Voce οὖρος. Voce ὀψέ. Voce παραβολὴ & παράδειγμα. Voce πατέρες. Voce πόλις. Voce ποῦ. Voce πρότερος & πρῶτος. Voce πρωΐ. Voce σταφύλη. Voce σεῖο, & σέο. Voce σφάξαι & θῦσαι. Voce τρίετες. Voce ὑπάγειν Voce Φθῖοι & Φθία. Voce φράσαι. Voce χλαῖνα & χλανίς. Voce χαλάδες. Voce ψάμαθος & ἄμαθος.
Hyperides, ἐν τῷ κατ᾽ ἀρχιστρατίδου. Voce ἱερά.
Οἱ ἱστορικοί. Voce ἔκγονος.
Lucius Tarrhæus, ἐν τῷ πρώτῳ παροιμιῶν. Voce Αἶνος.
Lyſimachides, ἐν τῷ πρὸς Καικίλιον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων. Voce θεωρός.
Idem, voce θεωρικόν.
Menander, ἐν τῷ ὑμνίδι. Voce Αἰτῶ, & voce ἁρπάγη.
Idem, ἐν ἡνιόχῳ. Ibid.
Idem, ἐν πέμπτῳ. Voce δικαστής.
Idem, ἀδελφοῖς. Voce διέφθαρται.

* Id eſt, ex Ariſtarchi Schola Grammaticus.

Idem; δυσκόλῳ. Voce εὐθύς, & εὑρεῖν.
Idem, ψευδηρακλεῖ. Voce ἧς.
Idem, ἐν παρακαταθήκῃ. Voce θύρα.
Idem, ἐν ἥρωϊ. Voce ἴσθι,
Idem, voce ἀποκηρύττω.
Idem, ὑποβολιμαίοις. Voce λέμφος.
Idem, ἐν νομοθέταις. Voce λυχνίον.
Idem, ἐν δακτυλίῳ. Voce παιδισκη, & voce πότος.
Idem, ἐν ἡνιόχῳ. Voce χειμάζειν.
Menandri locus emendatus, voce εὐθύς.
Ejusdem verſus correctus, voce αἰτῶ & αἴτημαι.
Ejusdem locus ἐν δακτυλίῳ correctus. Voce παιδίσκη.
Menarchus, ** ἐν τῷ κατὰ Κλεομέδοντος. Voce ἐκμαρτυρία.
Mnaſeon, * ἐν τοῖς περὶ τῆς Εὐρώπης. Voce Νηρεΐδες.
Neanthes, ὁ Κυζικηνὸς, ἐν τρίτῳ τῶν κατὰ πόλιν. Voce βωμός.
Nilus, voce πειρατής.
Philarchus, voce χλαμύς.
Philemon, ὁ ἀγξωνεύς. Voce πονηρόν.
Pindarus, voce δίσκος.
Plato, ἐν πρωταγόρᾳ. Voce δύναμις.
Idem, voce εὐφραίνεσθαι. Voce ἴσοι. Voce λαλεῖν. Voce πρώτως.
Idem, ἐν ὅροις. Voce παίδευσις.
Pliſthenis verſus emendatus, voce βωμός.
Polemon, voce χλαμύς.
Ptolemæus, ἐν πρώτῳ περὶ ἡρώδου βασιλέως.
Ptolemæus Aſcalonites, voce τρίετες.
Ptolemæus, ἐν δευτέρᾳ περὶ τῶν ἐν ὀδυσσείᾳ προσῳδιῶν. Voce σταφυλή.
Sappho, voce ἀρτίως. & voce χλαῖνα & χλαμύς.
Sapphus verſus emendatus, voce ἀρτιώς.
Solon, ἐν τοις ἄξοσιν. Voce οἰκεύς.
Sophocles, ἐν χρύσῃ. Voce βωμός.
Idem, τραχινίαις. Voce ἔνδον, reprehenſus.
Idem, ἐν ἠλέκτρᾳ. Voce ἐνταυθοῖ.
Sophron, voce πῦς.
Theopompus, voce διαπολιτεύεσθαι, & voce ἱερά.

Thu-

** Lege *Dinarchus.*
* Lege *Mnaſeas.*

Thucydides, voce *ἄγγελος*, & voce *συγγραφεύς*, & voce *πρόξενος*, & voce *φάκελος*.

Tryphon, *ἐν πέμπτῳ περὶ ἑλληνισμοῦ*. Voce *δίσκος*. Voce *χλαῖνα*.

Idem, *ἐν δευτέρῳ περὶ ἀττικῆς προσῳδίας*. Voce *ἐξανέψιοι*.

Idem, voce *θαλαμάς*. Voce *μισήτη*.

Idem, voce *πόνηρον* reprehenſus.

Idem, voce *τρίετες*.

Idem, voce *ψιλὴ προσῳδία*.

Xenophon, *ἐν τῇ ἀναβάσει*. Voce *ἀποδρᾶναι*.

Idem, *ἐν οἰκονομικῷ*. Voce *ξυστός*. Voce *χλαῖνα*.

Zenodotus reprehenſus, voce *οὐθέν*.

AMMONII VARII,

9. Ammonius Poëta, qui de Gainæ Gothi tyrannide ab Arcadio Imp. oppreſſa carmen compoſuit & A. C. 438. recitavit coram Theodoſio juniore, & ipſi vehementer eſt probatus teſte Socrate VI. 6. Hiſt. tripartita X. 6. Nicephor. XIII. 6.

10. Ammonius Eccleſiæ Alexandrinæ presbyter & Oeconomus; qui A. C. 458. ſubſcripſit Epiſtolæ Epiſcoporum Ægypti ad Leonem Imp. pro defenſione Concilii Chalcedonenſis. Hic eſt Ammonius presbyter de quo hæc ex Mich. Glycæ Epiſtola 56. affert Allatius de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 325. *ἐπιβεβαιοῖ δὲ ταῦτα καὶ ὁ πρεσβύτερος Ἀμμώνιος λέγων ὅτι τοῦ Χριστοῦ κατελθόντος εἰς ᾅδην αἱ ψυχαὶ πᾶσαι αὐτὴ ἡ τοῦ Ἰούδα τῶν δεσμῶν ἀπελύθησαν.* Idem eſſe videtur Franciſco Combefiſio in Bibl. Concionatoria, cujus multæ in Catenis ad N. T. (Johannem præſertim) occurrunt ſymbolæ, in quibus Cyrillum ac Chryſoſtomum videtur ſublegiſſe. Confer etiam Rich. Simonis lib. 3. Hiſt. Criticæ N. T. p. 410. Anaſtaſio Sinaitæ in Hodego p. 278. dicitur *ὁ περὶ πάντα πολυπειρότατος τῶν ἐξηγητῶν Ἀμμώνιος ὁ Ἀλεξανδρεύς*, & contra Julianum Halicarnaſſeum Eutychianæ hæreſeos anteſignanum ſcripſiſſe cognoſcitur etiam ex p. 266. Atque p. 284. ante verba *ἔστι γοῦν τὸ παρ' αὐτοῖς τοῖς τῆς συνόδου Χαλκηδόνος ἐπιμεμφομένοις*, in MS. Cæſareo CCCVI. teſte Neſſelio legitur: *Ἀμμωνίου πρεσβυτέρου Ἀλεξανδρείας ἐκ τοῦ πρὸς τῆς αἱρέσεως Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου.* Eundem eſſe putat doctiſſimus Caveus, qui in Nicetæ Catena in Pſal-

 mos

mos citatur ſub nomine Ammonii junioris, & ex cujus *ἑρμηνεία τῶν πράξεων* fragmentum MS. memorat Lambecius lib. V. p. 154. Commentarium hujus Ammonii, probatisſimi Eccleſiæ Alexandrinæ ἐξηγητοῦ, in Hexaëmeron e SS. Patrum & Cyrilli maxime ſcriptis concinnatum laudat idem Anaſtaſius præfatione Anagogicarum ſuarum in Hexaëmeron contemplationum.

Fuere & alii quidam Ammonii, ut:

Ammonius Anaſtaſius, Grammaticus Pictaviorum, ab Auſonio celebratus.

Ammonius Epiſcopus ab Arianis in exilium pulſus teſte S. Athanaſio in Apologia ab Imp. Conſtantium Tom. 1. p. 705.

Ammonius Epiſcopus *k*) ab Heracla Patriarcha Alexandrino conſtitutus, ſed religionis deſertor, cujus mentio apud Eutychium T. 1. Annal. p. 332.

Ammonius Martyr ſub Diocletiano, memoratus Euſebio VIII. 13. Hiſt. p. 308. ut alios hujus nominis in Martyrologiis laudatos omittam. Acta paſſionis Ammonii ſpuria eſſe docet Jac. Baſnage V. C. in Epiſtola de ſyntagmate fidei S. Athanaſio tributa pag. 142.

k) Seldenus in Originibus Eccleſiæ Alexandrinæ pag. 147. hunc Ammonium eundem facit cum Ammonio Sacca Plotini præceptore, ſed merito diverſus ab illa ſententia abit Tillemontius, Memor. Hiſtor. Eccleſ. Tom. 3. part. 2. pag. 392.

CAPUT XXVII.

DE PORPHYRIO Philoſopho.

Porphyrii ætas. 1. *Scripta edita.* 2. *inedita.* 3. *deperdita.* 4. *Index Autorum in ſcriptis Porphyrii editis allegatorum.* 5. *Lucæ Hoſtenii libellus de Vita & ſcriptis Porphyrii.*

I. POR-

I.

PORPHYRIUS Bataneotes Tyrius *a*) fuit, patrio nomine *Malchus* Syrorum lingua appellatus, diſcipulus Longini primum Athenis, eruditiſſimi uſque quaque viri: tum triginta annos natus ab A. C. 263. Romæ auditor Philoſophi Plotini, cujus vitam ſcripſit, ſed & de ſeipſo multa ſimul in eadem retulit. Porphyrii vitam compoſuit e veteribus *Eunapius*, ad quem nonnulla annotavi: e recentibus præter *Lucam Holſtenium* libello de vita & ſcriptis Porphyrii (qui integer huic capiti ſubjunctus eſt) Sam. Basnagius V. C. T. 2. Annalium ad A. C. 278. & Tillemontius T. IV. Hiſtoriæ Imperatorum p. 107. ſeq. Natus eſt Anno 12. Alex. Severi, Imp. CHRISTI 233. Obiit Romæ ſeptuagenario ut videtur major, poſtremis annis Diocletiani Imp. Nam in vita Plotini c. 23. memorat quid ſibi duodeſeptuaginta annos nato acciderit, quomodo ſcilicet divinam lucem ſibi modo quodam ſenſum omnem & intellectum ſupergrediente perceperit affulgentem. Multa ejus loca præparationi ſuæ Evangelicæ inſeruit ſuppar illi Euſebius, qui III. 6. ita de eo ſcribit: *Μάλιστα φιλοσόφων οὗτος τῶν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καὶ δαίμοσι καὶ οἷς φησι θεοῖς ὡμιληκέναι, ὑπὲρ τε τούτων πρεσβεῦσαι, καὶ πολλῷ μᾶλλον τὰ παρ' ἑαυτῶν ἀκριβέστερον διηρευνηκέναι.* & V. 14. *ὁ γενναῖος Ἑλλήνων φιλόσοφος, ὁ θαυμαστὸς θεολόγος, ὁ τῶν ἀπορρήτων μύστης* &c. Cyrillo 1. in Julian.

a) Quoniam Porphyrius diſerte Bataneotes dicitur non modo a S Hieronymo præf. Epiſtolæ ad Galatas, ſed etiam a S. Chryſoſtomo homil. VI. in 1. ad Corinth. p. 58. ſuſpicor patriam veram ejus fuiſſe Bataneam opidum Syriæ de quo Stephanus Byz. Tyriorum fortaſſe Coloniam, unde Porphyrius maluit Tyrium ſe appellare, ut in vita Plotini c. 7. Novi quidem viros doctos eſſe qui Bataneoten dictum putant, quod inſtar taurorum *Βατανεωτῶν* Pſal. XXII. 22. petulco impetu nomen CHRISTI & ſacra noſtra invaſerit. Confer ſi placet Steph. Lemonium ad Varia ſacra p. 607. Tan. Fabrum lib. 1. Epiſt. p. 216. Jonſium III. 15. & Joachimum Kühnium *τὸν μακαρίτην*, Argentinæ ſuæ nuper decus in pentade 1. quæſt. philolog. 5. Sic Julianus Imperator *κεροσίταυρος* dicitur Tzetzæ Chil. XIII. v. 546. Paullo coactius tamen id mihi videtur, perinde ut altera, erudita licet Sirmondi conjectura, qui *Βαλανεώτην* legebat, hoc eſt *περίεργον* & *πολυπράγμονα*, in Epiſtola ad Holſtenium T. 4. Opp. p. 656. Itaque nec Holſtenio ipſi illa ſatis ſe probavit, ut teſtatum reliquit c. 5. vitæ Porphyrii. Cui Græco nomini quod pro Syrorum Malcho ipſi impoſitum a Longino eſt, apud Latinos reſpondet *Purpureonis* appellatio, quo nomine apud Livium eſt L. Furius Purpureo XXVII. 2. &c.

Julian. pag. 19. dicitur *ἐπὶ παιδαίᾳ κοσμικῇ δόξαν ἔχων παρ' ἕλλησι οὐκ ἀγεννῆ.* Quam eruditus vero diſertusque fuit, tam parum ſibi conſtans, ut Georgius Piſides de eo canit v. 1045.

> Τῷ Πορφυρίῳ γλῶσσα μὲν τεθηγμένη,
> Γνώμης δὲ φύσις ἀστατεῖν εἰθισμένη.

Sane in poſterioribus ſcriptis ſuis multa tradidit (teſte *b*) Eunapio) prioribus ſuis ingenii monumentis repugnantia. Licet quoque fuiſſet primitus Chriſtianus, ut Socrates III. 23. pag. 200. teſtatur, & Auguſtinus X. 28. de C. D. innuit: acerbus tamen poſtea ac vehemens ſacræ religionis noſtræ evaſit hoſtis & inſectator, unde τῆς *καθ' ἡμῶν ἀθυροστομίας παλῆς* eidem Cyrillo audit lib. 3. p. 87. Ex diſcipulis ejus celeberrimus fuit Jamblichus, de quo infra dicturus ſum. De Theodoro Aſinenſi & aliis qui ex Porphyrii ſchola prodiere, vide ſi placet Holſtenium capite VI. De Optatiano Porphyrio, quem cum noſtro quidam male confuderunt, dixi in Bibliotheca Latina.

II. SCRIPTA PORPHYRII, quæ exſtant.

Πυθαγόρου βίος *Pythagoræ vita*, ſed initio & extrema parte mutila; & forte fragmentum ex Porphyrii libro 1. Hiſtoriæ Philoſoph. in quo de Pythagora egiſſe Porphyrium teſtatur Cyrillus IX. contra Julian. p. 300. ubi locus de Pythagoræ ſymbolis, qui in vita non extat. Vide & lib. III. pag. 87. Ex hac Jamblichus pleraque ad verbum in ſuam Pythagoræ vitam transtulit. Editionem libri Porphyrii meditatus fuerat *Joh. Wowerenus*, ut teſtatur c. 28. Polymathiæ p. 335. MStum Codicem ad Velſerum miſerat Joh. Vincentius Pinellus, teſte Hœſchelio p. 985. ad Photium. Primus edidit Græce, duobus ante obitum Wowerii annis *Conradus Rittershuſius*, Altdorfii 1610. 8. ſine verſione at cum notis, in quibus accuratam diligentiam laudat Holſtenius p. 77. etſi leves illæ vocantur Jonſio p. 287. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ. *Malchi* nomen in MSto

b) Eunapius p. 21. *Φαίνεται δὲ ἀφικόμενος εἰς γῆρας βαθύ. Πολλὰς γοῦν τοῖς ἤδη πεπραγματευμένοις θεωρίας ἐναντίας καταλέλοιπε, περὶ ὧν οὐκ ἔστιν ἕτερόν τι δοξάζειν, ἢ ὅτι προϊὼν ἕτερα ἐδόξαζεν.*

MSto Codice ſuo reperit Rittershuſius, & ſub *Malchi* nomine libellum edidit, non ſane Malchi Philadelphienſis, cui e Rittershuſii conjectura tribuitur in Hydei Catalogo Bibl. Bodlejanæ, ſed Malchi Tyrii, quem Græco nomine βασιλέα & Πορφύριον dictum eſſe jam obſervavi. Non adſpernenda autem mihi videtur viri docti conjectura, qui Malchi nomen a librariis præfixum exiſtimat, ut eo magis liber in manus hominum iret, cum Porphyrii ſcripta Chriſtianorum Imperatorum edictis gravisſime prohibita eſſent. Latine vertit vitam Pythagoræ a Porphyrio ſcriptam *Johannes Donatus Ferrarius*, Mediolani 1629. 8. Anno poſt, vir doctisſimus *Lucas Holſtenius* Græce a ſe recenſitam cum Latina ſua verſione & notis pereruditis, ſed exiguam duntaxat partem libri illuſtrantibus (in pagina 17. enim ſubſiſtunt, auctore per iter in ultimam usque ut ait Sarmatiam ſuſcipiendum impedito) vulgavit Romæ 1630. 8. Repetita dehinc editio iſta Græcolat. Cantabrig. 1655. 8. adjunctis Arriani diſſertationibus Epicteteis & opere Porphyrii περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων. Etiam Jamblicho de vita Pythagoræ nova cura a ſe expolito erudititisſimus Vir Ludolphus Kuſterus Porphyrium ex Holſtenii editione, adjunctis Rittershuſii notis, ſubjunxit Amſt. 1707. 4. Transtulit etiam Vitam Pythagoræ a Porphyrio ſcriptam *Andreas Schottus*, cujus verſio latina MS. fuit in Bibliotheca Nic. Heinſii. Vide Catalogum ejus Bibl. parte 1. p. 253.

2. Περὶ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ, *De vita Plotini, & ordine Scriptorum ejus* liber, ſcriptus a Porphyrio circa annum ætatis LXX. ut e capite 32. colligas. Eunapio memoratus & Theodulo ſive Thomæ Magiſtro in Epiſtola ad Johannem Philoſophum ap. Cangium Appendice ad gloſſar. Græc. p. 5. in ἀγγελικὸς βίος. Plotini Enneadibus præmittitur, in Latinis & GræcoLatinis editionibus, quas ſi placet ſuperiore capite recenſitas vide, ubi & illam ipſam vitam integram cum Marſilii Ficini verſione & notis meis brevibus exhibui. MSta extat in Bibl. Auguſtæ Vindelicorum. Nam in Antonii Reiſeri τοῦ μακαρίτου Catalogo librorum illius Bibliothecæ pag. 73. ubi memoratur Porphyrii Oratio de Vita Platonis & diſpoſitione librorum ejus, legendum Λόγος ſive liber de vita Plotini.

3. Περὶ

3. Περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων, *de abſtinentia ab eſu animantium* ad Firmum Caſtritium * condiſcipulum & amicum ſuum, libri IV. quibus excutit rationes Heraclidis Pontici, Hermachi Epicurei, aliorumque Peripateticorum, Stoicorum & Epicureorum, ſingillatim Claudii Neapolitani in libro quem adverſus eos qui a carnium eſu abſtinent ſcripſerat. Primus illos *Græce* e Codice Mediceo edidit *Petrus Victorius*, præmiſſos Michaelis Epheſii Scholiis in IV. libros Ariſtotelis de partibus animalium & ſubjecta Porphyrii vita ab Eunapio ſcripta. Florent. 1548. fol. *Latine* primus circa idem tempus nec infeliciter vertit vir doctus *Jo. Bernardus Felicianus*, & præmiſſa ad Aloiſium Michaëlium præfatione latine edidit Venet. 1547. 4. apud Johannem Gryphium. Rarius obvia eſt hæc interpretatio, & neutri interpretum qui poſtea libros hos latine verterunt viſa, non *Franciſco de Fogerolles* conſiliario & Medico Regio, qui cum verſione ſua longe infra priorem ſubſidente, illos Græce & Latine edidit Lugd. 1620. 8. Neque *Johanni Valentino* cujus melior interpretatio & emendationes adjunctæ ſunt in editione GræcoLatina librorum Porphyrianorum Cantàbrigienſi A. 1655. 8. Argumenta autem quæ libris & ſectionibus ſingulis ibi præmittuntur, Fogerolleſii ſunt, qui etiam ſuæ ἐκδόσει carmen Heroicum de Apoche Pythagorica, & diſſertationes quaſdam de Virtutum mediocritate, Virtutibus Heroicis & abſtinentia Chriſtiana præmiſit. *Gallice* libros Porphyrii vertit *Philippus Jaccobus Mauſſacus*. Pariſ. 1622. 8. Editionem Porphyrii περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων ad MSS. Codices paravit olim etiam David Hœſchelius, ut cognoſcitur ex ejus litteris ad Joh. Kirchmannum, poſt Gudianas p. 187. Codex MS. hujus operis, Euſebio IX. præparat. Theodorito VII. & IX. Therapevt. Cyrillo contra Julian.

* Eum Porphyrius in vita Plotini cap. 7. laudat his verbis, ubi Plotinum in ejus prædio ad ſextum lapidem ante Minturnas in Campania, verſatum refert: Καστρίκιος ὁ Φίρμος καλούμενος, ἀνδρῶν τῶν καθ᾽ ἡμᾶς φιλοκαλώτατος γεγονώς, καὶ τόν τε Πλωτῖνον σεβόμενος, καὶ τῷ Ἀμελίῳ οἷα οἰκέτης ἀγαθὸς ἐν πᾶσιν ὑπηρετούμενος, καὶ Πορφυρίῳ ἐμοὶ οἷα γνησίῳ ἀδελφῷ ἐν πᾶσι προσεσχηκώς. Ibidem politicam vitam amplexum ſive ad Remp. acceſſiſſe teſtatur.

Julian. IV. & IX. p. 310. X. p. 348. Hieronymo, Stobæo & aliis veteribus lecti, extat quoque Lipſiæ in Bibl. Paulina.

4. *Epiſtola ad Anebonem Ægyptium*, πρὸς Ἀνεβὼ τὸν Αἰγύπτιον, ex qua loca ampla ſervavit Euſebius in præparat. Evangelica lib. 3. p. 92. 97. 98. & lib. V. p. 192. 197—199. XIV. p. 741. & Theodoritus I. Therapevt. p. 11. & lib. 3. p. 47. 48. Vide & S. Auguſtinum X. 11. de Civ. DEI. Quæſtiones & dubia continet de Diis, dæmonibus eorumque natura & colendi eos atque illos accedendi ratione, ad quam reſpondet, & Porphyrii ſæpe ipſius ſcitis dubitationes ſolvit ſub *Abammonis* nomine deliteſcens *Jamblichus*, de cujus libro de myſteriis Ægyptiorum dicturus infra ſum c. XXVIII. §. 2. Huic Epiſtolam iſtam cum Latina verſione ſua præmittens Vir præſtantisſimus Thomas Galeus, Oxon 1678. fol. negat ſe illam ſatis integram potuiſſe in lucem proferre, ſed *ſcio me*, inquit, *non Porphyrium ſed Abſyrtum aut Hippolytum aliquem tibi ponere.*

5. Πρὸς τὰ νοητὰ ἀφορμαί, *Sententiæ ad intelligibilia ducentes*, magnam partem è Plotino excerptæ, ac velut introductio quæpiam ad Plotini ſcripta. *Latine* ex *Marſilii Ficini* verſione ſæpius prodierunt cum Jamblicho de Myſteriis Ægyptior. & aliis ſcriptis pluribus, etiam inter Ficini opera T. 2. p. 870. ſeq. Pariſ. 1641. fol. Græce viderunt lucem ſubjectæ libris Porphyrii περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων, Florent. 1548. fol. *Græce* vero & *Latine* ad calcem eorundem librorum, cum verſione Franciſci de Fogerolles Lugd. 1620. 8. & cum verſione meliori, *Lucæ Holſtenii*, auctiores ſex capitibus è Bibl. Vaticanæ Codicibus poſt vitam Pythagoræ à Porphyrio ſcriptam, Rom. 1630. 8. & Cantabrig. 1655. 8. In hac Holſteniana editione pro XXXIX. ſunt capita ſententiarum XLV.

6. Ὁμηρικὰ ζητήματα, *Homericæ quæſtiones XXXII.* ad Anatolium, quas cum libello de antro Nympharum Græce poſt editionem Rom. 1517. 4. Leoni X. dicatam, edidit Andreas Aſulanus Venet. 1521. 8. qui in præfat. *hunc*, inquit, *ex antiquis excerptum exemplaribus & ſolerti noſtra, ut vides, repurgatum opera, tibi Lector nunc damus, daturi propediem & Didymum & Ariſtarchum, & quosquos alios Homeri optimos interpretes eximiis librorum ſepulchris eximere poterimus.* Uterque Porphyrii libellus ſubjunctus ſcholiis minoribus in Homerum (quæ Didymo vulgo tribuuntur) in edit. Argentoratenſi 1539. 8. & ad calcem

 Home-

Digitized by Google

Homeri cum iisdem ſcholiis excuſi Græce Baſil. 1551. 4. edente Joach. Camerario & Jacobo Micyllo. Has quæſtiones latine vertiſſe ſe teſtatur Geſnerus epiſtola de ſcriptis à ſe editis p. 22. Sed edita non eſt, ejus, quod ſciam, interpretatio.

7. *Moralis interpretatio errorum Ulyſſis*, ἐπίτομος διήγησις εἰς τὰς καθ' Ὅμηρον πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως μετὰ τινος θεωρίας ἠθικωτέρας φιλοπονηθεῖσα ſine nomine auctoris edita Græce Hagenoæ per Obſopœum An. 1531. 8. & latine *Conrado Geſnero* interprete, Tiguri 1542. 8. ac denique Græce & Latine cum notis *Jo. Columbi*, Aboæ A. 1678. 8. ad Porphyrium auctorem à quibusdam refertur.

8. *De Antro Nympharum* * (Odyſſ. XIII.) περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ, τῶν Νυμφῶν ἄντρου, allegorica & Philoſophica commentatio, Græce ſæpius edita cum Homericis Porphyrii quæſtionibus, & cum Latina verſione *Lucæ Holſtenii*, ſubjuncta vitæ Pythagoræ ab eodem Porphyrio ſcriptæ, cujus utriusque libri editiones jam recenſui. Vertit etiam *Geſnerus* & Latine edidit Tiguri 1542. 8.

9. Fragmentum ex libro *de Styge*, (ad illuſtranda loca Homeri Iliad. ό & Odyſſ. έ) ſervatum à Stobæo in Eclog. Phyſ. p. 129. ſeq. Antwerp. 1575. fol. & ex integriore Codice Antonii Auguſtini deſcriptum ab Andrea Schotto lib. V. humanar. Obſervationum Hanov. 1615. 4. Holſtenius inde Rom. 1630. 8. ex MS. Vaticano emendatum ac ſuppletum cum ſua verſione ſubjunxit Porphyrii ſcripto de antro Nympharum, de quo jam dixi, atque inde A. 1655. 8. recuſum etiam Cantabrigiæ eſt ex editione Holſteniana, cujus immemor Jacobus Tollius V. C. idem fragmentum ex Schotti editione etſi multis mendis inquinata vertit, & latine cum obſervationibus ſuis inſeruit capiti duodetrigeſimo Fortuitorum, Amſt. 1687. 8. p. 230. ſeq.

10. Εἰσαγωγὴ * ſive libellus περὶ τῶν πέντε φωνῶν. De quinque vocibus ſive Prædicabilibus *Iſagoge* in Sicilia à Porphyrio compoſita ad *Chryſaorium* diſcipulum, quæ cum Organo Ariſtotelis ſæpiſſime edita eſt Græce & Latine, eidemque præmittitur

* Confer præter interpretes Homeri Macrobium lib. I. in ſomnium Scipionis c. 12. Petrum Petitum de Sybilla II. 10. Mottanum Vayerum in Hexaemero ruſtico die IV.

* Qui εἰσαγωγὴν εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας inſcribunt, verum quidem dicunt, ſed alium quam auctor apponunt titulum. Vide Ammonium p. 18.

Digitized by Google

tur, ut dixi lib. III. c. IV. poſt num. 5. E Græcis veteribus exſtant in hanc Iſagogen Commentarius *Ammonii Hermeæ* quibus permixta *Joh. Philoponi* Scholia. Vide Holſtenium in Porphyrii vita c. 7. & quæ ſupra de Ammonio dixi. Præterea Epitomas editas *Georgii Pachymeris* & *Mich. Pſelli*, & ineditam *Neophyti*, de qua Lambecius lib. VII. pag. 256. tum *Georgii Scholarii* ac *Davidis* cujusdam ſcholia, nondum credo in lucem edita, & *Nicephori Blemmidæ* disquiſitionem plus ſimplici vice vulgatam, quod nec plura ** nec pauciora ſint prædicabilia quam quinque.

Latine vertit Iſagogen Porphyrii, *Victorinus* Rhetor & Menantio inſcripſit. Memorat Iſidorus II. 25. Origg. In Victorini interpretationem exſtat commentarius *Boethii* ad Fabium, in libros 2. diviſus, quo ſubinde Victorinum reprehendit. Exſtat & alter Boëthii commentarius in ſuam ipſius verſionem libri Porphyriani, quam ſimplicem magis & verbum verbo expreſſam compoſuit, libris quinque. Ex Arabibus eundem Porphyrii librum *Averroës* illuſtravit. Memorat & Herbelotus in Bibl. Orientali p. 501. voce *iſſagogi* extare Arabice proſa & verſibus, & commentario illuſtratum. E recentioribus *Janutius Manettus* Florentinus, ut alios quamplurimos in præſenti mittam. Primus Græce edidit Aldus una cum Ariſtotelis libris Logicis Venet. 1495. fol.

II. *In Categorias* Ariſtotelis explanationem κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, *per interrogationem & reſponſionem*, memorat Simplicius in Categorias pag. 3. *Latine* vertit *Johannes Bernardus Felicianus*, cujus interpretatio Johanni Caſæ Archi-Epiſcopo Beneventano, Pontificis Max. apud Venetos Legato inſcripta lucem vidit Venet. 1546. fol. apud Hieron. Scotum, & 1566. fol. ſubjunctis itidem Latine *Dexippi* * qui Jamblichi diſcipulus fuit, in prædicamenta libris tribus quæſtionum. *Græca* hujus explanationis Porphyrianæ editio prodiit Pariſiis apud Jacobum Bogardum A. 1543. 4. Aliud quoddam breve de decem prædicamentis apoſpaſmation ſub Porphyrii nomine editum eſt Latine ex *Antonii Gogavini* Gravienſis verſione ad calcem Harmonicorum Ariſtoxeni & Ptolemæi, Venet. 1563.

** Contra diſputat Voſſius de Logicæ Natura p. 64. ſeq.

* De hoc dixi ſuperiore capite §. 7. ſeq.

1563. 4. p. 162. ad 165. Incipit: *Jam vero de rebus agendum quas nonnulli ſane decem categorias* &c.

12. *In naturalis* etiam *audientiæ libros* (Ariſtotelis Φυσικῆς ἀκροάσεως) explanationes edidit Porphyrius, ex quibus extant nonnulla. Hæc Felicianus Præf. ad Porphyrium in Categorias. Ipſe enim nunquam vidi.

13. *In Harmonica Ptolemai*, commentarius (definens in capite VII. libri ſecundi) Græce & Latine cum *Joh. Walliſii* verſione prodiit in Tomo tertio, operum viri hujus clariſsimi. Oxoniæ 1699. f. Confer ſi placet quæ dixi ſupra libro hoc IV. cap. 14. §. 12. *Eudoxio* hic commentarius a Porphyrio inſcribitur, & quæ Porphyrius non abſolvit, dicitur continuaſſe *Pappus* Alexandrinus. Porphyrii Commentarius antequam in lucem ederetur laudatus eſt a Patricio diſcuſſ. Peripatet. T. 1. p. 85. Bullialdo ad Theonem Smyrnæum, M. Meibomio ad Muſicos veteres, & lib. de proportionibus p. 190. &c. Tho. Galeo ad Jamblichum de Myſteriis Ægypt. p. 182 Iſ. Voſſio de viribus rhythmi, Holſtenio Vita Porphyr. c. 6. aliisque.

14. Tribuitur etiam Porphyrio *Iſagoge in Ptolemai tetrabiblon*, quam alii ad *Antiochum* referunt ut Petrus Petitus p. 133. Obſervationum & Tho. Gale ad Jamblichum de Myſteriis Ægypt. p. 304. Codicem MS. allegans, *e quo corruptiſſima*, inquit, *multa in editis emendare liceret.* Illum intellige Antiochum Aſtrologum, qui in Demophili ad idem tetrabiblon ſcholiis p. 194. allegatur, & cujus Apoteleſmatica ſive theſauri Apoteleſmatum in variis occurrunt Bibliothecis manu exarati. Prodiit illa Iſagoge Græce & Latine cum Hieron. Wolfii verſione. Baſil. 1559. fol. ante ſcholia Demophili & Hermetem de revolutionibus nativitatum.

II. SCRIPTA PORPHYRII INEDITA.

1. *Iſagoge* MS. præmiſſa *Grammatica* Dionyſii Thracis, citatur a Tho. Galeo p. 198. ad Jamblichum de Myſteriis Ægyptior. *De Proſodia*, MS. Venetiis, Geſnero teſte, & in Codice Vaticano cujus prima verba dat Holſtenius c. 7.

De Grammatica & regulis ſpirituum e MS. Colbertino laudatur a Cangio

gio in gloſſario Mediæ & infimæ Græcitatis. Memini etiam Lipſiæ illa me videre MSS. apud Rev. & clariſſimum Virum D. Godfridum Olearium.

2. De *ſcholiis* ineditis Porphyrii *ad Homerum* dixi ſupra lib. 2. c. 3. §. 13. loca ex illis profert Ezech. Spanhemius * deſideratiſſimum omnibus doctis nomen, commentario eruditiſſimo ad Callimachum p. 193. 233. &c.

3. In *Platonis Philoſophiam libros duos* Geſnerus ſcripſit ſuo tempore extare in Carpenſi Bibliotheca.

4. *De Virtutibus* : & *Philoſophia prolegomena*, & alia in Organum Ariſtotelis, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 114.

IV. SCRIPTA PORPHYRII DEPERDITA.

1. Περὶ ἀγαλμάτων de ſtatuis ſive imaginibus Deorum. Euſebius III. 7. præp. Stobæus I. Eclog. Phyſ. MS. vide Holſtenium c. 9. de Porphyrii Vita, & Galearum ad Phornuti cap. 2.

2. περὶ ἀνόδου ψυχῆς. *De regreſſu animæ*, libri Auguſtin. de C. D. X, 9. 10. 24. 26. 28. 29. 32. adde Holſtenium c. 8. & quæ notavi ad Porphyrium Eunapii.

3. περὶ τοῦ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους αἵρεσιν, *de Philoſophia Ariſtotelis & Platonis conſenſu libri VII.* Svid. Alio ſpectat quod Proclus 1. in Timæum p. 18. ait Porphyrium περὶ τὰς ἠθικὰς ἀποδόσεις παρεκφέροντα λύειν τὰς Πλατωνικὰς ἀπορίας.

4. *Expoſitio libri Ariſtotelis de Interpretatione.* Boëthius 2. in Ariſt. de interpretat.

5. πρὸς Ἀριστοτέλην, περὶ τοῦ εἶναι τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν. Svid. *Num anima entelechia ſit, adverſus Ariſtotelem.*

6. *In Ariſtotelis Categorias*, ἐξήγησις τῶν κατηγοριῶν, *lib. VII. ad Gedalium.* Simplicius in Categ. teſtatus Jamblichum in Commentario prolixo ad easdem Categorias Porphyrii veſtigiis ſtrenue inſtitiſſe. Porphyrium ἐν τοῖς πρὸς Γεδάλιον laudat Euſtath. ad Iliad. γ. p. 293. laudat & Porphyrium Boëthius in Categor. & Dexippus.

7. περὶ ἀρχῶν, *de Principiis* libri II. Suid. Proclus 1. Theol. Platon. cap. 11.

* Obiit octogenario major, hoc ipſo anno 1710. menſe Novembri, Londini, ubi potentiſſ. Regis Boruſſiæ ad Sereniſſimam Reginam legatum gerebat.

8. περὶ ἀσωμάτων. *De incorporeis.* Svid.
Βίοι φιλοσόφων. Vide infra, φιλοσόφε ἱςορίας.
πρὸς Γεδάλιον ſive Γεδάλειον. Vide paulo ante, *in Ariſtotelis Categorias.*
9. περὶ τȣ͂ γνῶθι σεαυτόν, *de ſui ipſius cognitione* libri IV. Svid. & Stobæus.
10. Γραμματικαὶ ἀπορίαι. *Dubia Grammatica.* Svid.
11. Contra *Diophanis* Rhetoris Apologiam pro Alcibiade in Sympoſio Platonis. Porphyr. in Plotini vita c. 15.
13. Εἰσαγωγὴ (Rhetorica in Hermogenem) Schol. Aphthonii p. XVI.
14. Ἐπιγράμματα. Euſtathius in Homer. non uno loco.
15. περὶ τȣ͂ ἐφ' ἡμῖν, *de eo quod in noſtra eſt poteſtate*, ad Chryſaorium. Stobæus Eclog.
16. Contra ſpurium librum a Gnoſticis falſo ſub Zoroaſtris nomine jactatum. Porphyr. vita Plotini c. 16.
17. περὶ θείων ὀνομάτων, *de divinis nominibus*, Svid.

Librum *de allegoriis Græcæ & Ægyptiacæ Theologiæ* περὶ τ͂ ἀλληγορȣμένης Ἑλλήνων καὶ Αἰγυπτίων Θεολογίας Porphyrium ſcripſiſſe Petavius ad Julianum p. 88. colligit ex Euſebii III. 10 ſq. præparationis & illum ipſum eſſe librum quem ſe legiſſe negat Julianus Orat. V.

18. Εἰς τὸ Θεοφράςȣ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως. *In Theophraſtum de affirmatione & negatione.* Boëthius I. in Ariſtot. de interpretatione.
19. Εἰς τὸ Θȣκυδίδȣ προοίμιον, πρὸς Ἀριςείδην. *In proœmium Thucydidis,* adverſus Ariſtidem (Rhetorem) libri VII. Svid.
20. περὶ ἰδεῶν, πρὸς Λογγῖνον. *De Ideis* adverſus Longinum. Porphyr. vita Plotini.
21. Ὁ ἱερὸς γάμος, *ſacrum connubium.* Poëma in Platonis natali recitatum. Porphyrius ipſe in Plotini vita cap. 15. Confer Holſten. cap. IX.
22. Εἰς τὴν τȣ͂ Ἰȣλιανȣ͂ τȣ͂ χαλδαίȣ φιλοσόφȣ ἱςορίαν. *In hiſtoriam Juliani Philoſophi Chaldæi* libri IV. Svid. De hoc Juliano dixi ſupra lib. I. c. 36. §. 11.
23. περὶ τ͂ ἐκ λογίων φιλοσοφίας. *de Philoſophia ex Oraculis* libri. Euſebius in libris præparat. ſæpiſſime & V. 10. ubi vocatur ἡ τῶν λογίων συναγωγή. Male apud Firmicum de errore profan. relig. c. 14. legitur εὐλογίων, uti apud Auguſtin. XIX. 23. de Civ. Dei Θεολογιῶν φιλοσοφίας. Vide Holſtenium cap. 9. de Vita Porphyrii, & Jonſium p. 289. ſeq. horumque obſervatis adde quod apud Philoponum quoque IV. 20. de creatione ſimi-

ſimiliter male ſcribitur περὶ ἐκλογῶν. Πορφύριος ὁ περὶ πᾶσαν ἀγυρτίαν ἐσπουδακὼς ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ τοῦ περὶ ἐκ λογίων φιλοσοφίας συντάγματος &c. Laudat & hos Porphyrii libros plus ſimplici vice Theodoritus Therapevt. Quare non aſſentior elegantisſimo Fontenello, qui hoc opus Porphyrio ſuppoſitum eſſe ſuſpicatur in Hiſtoria Oraculorum. At nec erudito aſſentior auctori * qui adverſus Fontenellum de Oraculis Gallice ſcripſit (Argentorat. 1707. 8.) & hos Porphyrii libros p. 37. putat innui ab Eunapio, cujus verba longe aliter intelligenda eſſe oſtendi in notis ad Eunapium.

24. πρὸς Μαρκέλλαν γυναῖκα. *Liber ad Marcellam conjugem.* Eunapius in Porphyrii vita. De hac Marcella Cyrillus VI. contra Julian. p. 209. Πορφύριος δὲ τὴν. Μαρκέλλαν ὑπεράγασθαι μὲν τῆς φιλοσοφίας φησὶν, εἰσοικίσασθαι δὲ ἀσμένως, καὶ συμβιωτεύειν ἑλέσθαι γαμικῶς.

25. Εἰς τὴν Μινουκιανοῦ τέχνην. *In Minutiani artem Rhetoricam.* Suid.

26. ὁ πρὸς Νημέρτιον λόγος. Liber ad Nemertium. Cyrill. III. contra Julian. p. 79. 85. 95. V. p. 166. e quo Holſtenius c. 9. colligit egiſſe de DEI providentia.

27. Ὅτι ἔξω τοῦ νοῦ ὑφέστηκε τὸ νόημα, *quod ea quæ intelliguntur extra intellectum conſiſtant*, ad illud Zoroaſtreum: ὄφρα μάθῃς τὸ νοητὸν ἐπεὶ νόου ἔξω ὑπάρχει. Hoc ſcriptum ab Amelio oppugnatum Porphyrius Apologia adverſus Amelium compoſita defendit, quam cum iterato ſcripto Amelius confutaſſet, Porphyrius argumentis ejus motus dedit manus & palinodiam ſcripſit, ut ipſe teſtatur in Plotini Vita, c. 18. Contra Porphyrium deinde de ideis ſcripſit Longinus. id. c. 20.

28. περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας. *De Homeri Philoſophia.* Suid.

29. περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων, *de utilitate quam reges ex Homero capere poſſunt*, *libri X.* Suid.

30. περὶ παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων. *De vocabulis ab Homero omiſſis.* Schol. Homeri ad Iliad. p. 250. & 314.

31. Παραδόξου ἱστορίας libri tres. de differentia Phœniciæ & Græcæ Philoſophiæ, quos inter Porphyrii ſcripta refert Voſſius II. 16. Hiſt. Gr. p. 244. Philonis Byblii ſunt non Porphyrii, ut patebit inſpicienti Euſebium lib. I. cap. 9. præparat. p. 32. Idem dicendum eſt de reliquis duobus, quæ apud Voſſium ſequuntur

* Eſt is Franciſcus Baldus, Collegii S. I. Argentorati Profeſſor.

Digitized by Google

tur libro περὶ ἰυδαίων & ἰϑωδῶν ὑπομνήμασι. Vide Euſebium lib. 2. c. 10. p. 40. & 41.

32. περὶ τῶν κτ Πίνδαρον τ Νείλε πηγῶν. *De fontibus Nili* (ad Pindari Iſthm. VI. Epod. 1. v. 33.) Suid.

33. Multos *Plotini* libros interpretatum eſſe Porphyrium teſtatur Eunapius in hujus vita, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν βιβλίων ἑρμήνευσας αὐτε φαίνεται. Confer infra περὶ ὕλης, & Porphyrium ipſum vita Plotini c. ult.

34. Εἰς τὴν Σοφιςὴν τ Πλάτωνος. *Commentarii in librum Platonis qui Sophiſtes inſcribitur.* Boëth. præfat. libri de diviſione.

35. περὶ συλλογισμῶν κατηγορικῶν *de categoricis ſyllogiſmis liber.* Boëth. I. in Ariſtot. de interpretatione, & dialogo 1. in Porphyrii Iſagogen à Victorino translatam.

36. Συμμίκτων ζητημάτων, *Miſcellanearum quæſtionum* libri VII. Suid. Laudat & Porphyrii σύμμικτα Proclus 2. in primum Euclidis p. 16. & σύμμικτα προβλήματα ad lib. IV. Politic. Platonis p. 415.

37. Τὰ εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνήματα. *Commentarii in Timæum Platonis.* Macrobius II. 3 in ſomnium Scip. Proclus in Timæum paſſim. Johannes Grammaticus contra Proclum de mundi æternitate VI. 10. & 15.

38. περὶ Ὕλης, *de materia prima* libri VI. Suid. Æneas Gazæus in Theophraſto p. 56. edit. Barthii, ubi ait eum in illo opere Plotini διερεῦξαι βιβλίον, librum intellige Plotini περὶ ὕλης. Ennead. 2. lib. IV.

39. Φιλολόγε ἱςορίας *Philologica Hiſtoria libri V.* Suid. & Euſebius X. 3. præparat. qui locum prolixum de furtis ſive plagiis ſcriptorum profert ex libro 1. Porphyrii φιλολογίας ἀκροάσεως. adde Jonſium p. 287.

40. Φιλοσόφε ἱςορίας, *Hiſtoria Philoſophica libri IV.* quibus Philoſophorum dogmata & vitas eſt perſecutus usque ad Platonem. Vide Holſtenium de ſcriptis Porphyrii cap. 7. Voſſium II. 16. de Hiſt. Gr. p. 243. ſeq. & Jonſium p 287. qui perperam affirmat hoc opus diviſum fuiſſe in libros quinque. Fragmentum ex hoc opere videtur quæ exſtat Vita Pythagoræ de qua dictum eſt ante inter edita Porphyrii ſcripta.

41. Κατὰ χριςιανῶν, *Adverſus Chriſtianos libri XV.* quos in Sicilia * à Porphyrio

* Hinc Porphyrius quibusdam veteribus dicitur Siculus, ut S. Auguſtino de conſenſu

phyrio compoſitos teſtatur Euſebius & Hieron. De hoc opere vide Socratem III. 23. Hiſt. Holſtenium in vita cap. 3. & 10. Tillemontii Hiſt. Imperatorum T. IV. p. 118. & Joh. Andreæ Boſii Epiſtolas ad Reineſium p. 66. ſeq. In Pſeudo Dextri Chronicis ad A. C. 310. legas, triginta circiter ſcriptores Catholicos & in his nonnullos Hiſpanos adverſus Porphyrii blaſphemias ſcripſiſſe. Equidem *Apollinaris* Laodicenus triginta libris Porphyrium confutaverat, quem memorat etiam Vincentius Lirinenſis, & Euſebio ac Methodio *ἐπὶ πολυ κρατεῖν* ſive multum præferendum duxit Philoſtorgius VIII. 14. *Euſebius* libris quinque & viginti teſte Hieronymo Epiſt. ad Magnum Oratorem. Vide Socratem III. 23. p. 200. *Methodius* in opere adverſus Porphyrium quod Hieronymo teſte, proceſſit ad decem millia usque verſuum, & cujus pauca quædam fragmenta collegit Combefiſius. Confer Jac. Gothofredi notas p. 347. ſeq. ad *Philoſtorgium*, qui & ipſe ſe adverſus Porphyrium ſcripſiſſe teſtatur X. 10. Cæterum Nicephorus X. 36. ubi ait Origenem adverſus Marcellum & Porphyrium ſcripſiſſe, pro Origene Euſebium nominare debuit, cujus adverſus Marcellum Ancyranum libri etiamnum exſtant. In Conringianis, Helmſtadii A. 1708. 12. editis p. 71. legas Salvium multum laboraſſe ut hos Porphyrii libros ſibi compararet, quos ex If. Voſſio intellexerat clanculum aſſervari hodieque Florentiæ in Bibliotheca magni Ducis. Sed non potuit ſibi perſuadere Conringius, adhuc ſupereſſe opus, quod jampridem undique conquiſitum & auctoritate publica combuſtum conſtet ex edicto Conſtantini & Theodoſij Impp. Philoſophus porro quem Lactantius V. 2. tres libros in Bithynia adverſus Chriſtianos ſcripſiſſe affirmat, alius a Porphyrio eſt, ut notavit Tillemontius T. 4. Hiſt. Imperat. p. 531.

42. *περὶ ψυχῆς de anima, adverſus Boethum* ** *libri V.* Euſebius præ-

 parat.

ſenſu Evangeliſtarum lib. 1. c. 15. In Siciliam profectus eſt anno ætatis 35. CHRISTI 268. Vide vitam Plotini c. 5. 6. & 11. Holſtenium c. 2. Ex Sicilia videtur in Africam trajeciſſe, nam Carthagine verſatum ſe innuit lib. 3. de abſtinentia ab animatis p. 251. Fallitur autem haud dubie Octavius Cajetanus S. I. qui in Iſagoge poſtuma ad hiſtoriam ſacram Siculam (edita Panormi 1707. 4.) c. 34. p. 238. ſeq. Porphyrium Siculum a Tyrio diſtinguit.

** Holſtenius eumque ſecutus Tillemontius T. 4. Hiſt. Imperator. p. 116. intelligit Boëthum Sidonium Peripateticum Auguſti temporibus clarum. Jonſius Boëthum

parat. XIV. 10. p. 812. ſeq. 818. Theodoritus Therapevt. 1. p. 11. Suid. in Πορφύρ. Reſpicit & Nemeſius de anima.

43. *περὶ τῶν ψυχῆς δυνάμεων de facultatibus animæ.* Stobæus Eclog. Vide & ſupra *περὶ ἀνόδυ ψυχῆς*, & *πρὸς Ἀριστοτέλην περὶ τȣ͂ μὴ εἶναι τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν.*

V. Index Scriptorum

In univerſis Porphyrii ſcriptis allegatorum.

De abſtin. de abſtinentia ab animal. paginas allegavi edit. Lugdunenſis.

In Categor. edit. Latinam Feliciani Venet. 1546. fol.

Plotin. Vitam Plotini, in ſectiones diſtributam, qualis ſupra a me exhibetur.

De X. prædicamentis, latine a Gogavino Venet. 1569. 4.

Quæſt. Homer. allegantur numeri quæſtionum Homericarum.

Ptolem. Commentarium in Ptolemæi Muſica, edit. Oxon. 1699. fol.

De Antro. De antro Nympharum, edit. Græcæ Argent. 1539. 8.

Pythag. Vitam Pythagoræ edit. Rom. 1630. 8. *Sententiarum* numeros, & in Fragm. *de ſtyge* paginas edit. Cantabrig. &c.

Adelphius, Chriſtianus. *Plotin.* c. 16.

Adraſtus Peripateticus *ἐν τοῖς εἰς τὸν Τίμαιον*, *Ptolem.* p. 270. ejus ſcripta apud Plotinum lecta. *Plotin.* c. 14.

Ægyptii. *de antro* p. 62. 70. *de abſtin.* lib. 1. p. 41. lib. 2. p. 138. (*πάντων λογιώτατοι*, 168.) 236. lib. 3. p. 284. Eorum prophetæ & ſacerdotes, *ἱεροστολισταὶ*, *ἱερογραμματεῖς*, *ὡρολόγοι*, *παστοφόροι*, *νεωκόροι* &c. lib. 4. p. 371. *ὑμνῳδός* p. 374.

Ab Ægyptio * edoctum ſe profitetur *de abſtin.* lib. 2. p. 212.

Ægyptiorum *μοσχοσφραγιστικὰ βιβλία*. Lib. 4 p. 366. Confer quæ de his dixi lib. 1. c. 11. §. 5.

Ælianus Platonicus *Ptolem.* pag. 266. *ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν εἰς τὸν Τίμαιον ἐξηγητικῶν*. *id.* p. 216. 218. 270.

Æſchi-

Boëthum Platonicum Porphyrii ætati propiorem, quod mihi magis placet. Laudatur is Boëthus una cum Plotino, Harpocratione, Amelio & Porphyrio apud Æneam Gazæum p. 16. Theophraſti.

a Forte hic Ægyptius ſacerdos, de quo & in vita Plotini c. 10. fuerit Anebo ille ut fas eſt ſuſpicari, ad quem Epiſtola Porphyrii, de qua inter ſcripta ejus edita dixi num. 4.

Æſchinis dictum eandem officinam a fabro ærario ærariam, a fullone fulloniam dici, *de X. prædicament.* p. 164.

Æſchyli fratrum pæan in Apollinem, *de abſtin.* lib. 2. p. 152.

Æſchylus. *de abſtin.* lib. 3. p. 292.

Agenoria ſecta Muſicorum ante Ariſtoxenum, *Ptolem.* p. 189.

Agonia ſecta Muſicorum poſt Ariſtoxenum, *Ptolem.* p. 189.

ἀλκμανικὸν σχῆμα. quæſt. Homer. 7.

Alexandri Peripatetici ſcripta apud Plotinum lecta. *Plotin.* c. 14.

Alexandri Libyci *συγγράμματα Plotin.* c. 16.

Alexander *ὁ Κοτυαεύς quæſt. Homer.* 7. 8. & 25. reprehenſus de Herodotei loci caſtigatione a Philemone, id. *quæſt.* 8.

Allogenis Apocalypſes. *Plotin.* c. 16.

Amelius Tuſcus Plotini diſcipulus cujus ſcripta habuit ex autographo ejus deſcripta. *Plotin.* c. 20. Mentio & c. 1. 2. 3. 7. 10. 19. Longini amicus & Porphyrii.

Ejus ſcripta c. 2. 3. 17. 18. libri quadraginta contra librum Zoſtriani. c. 16. Vide & infra in Longino, Numenio & Porphyrio. Gentilianus cognomine. c. 7. 20. Amerius dici maluit. id. Romæ vixit c. 20.

Amphiclea Ariſtonis filia, Jamblichi filii uxor, diſcipulæ Plotini. *Plotin* c. 9.

Ammonius Alexandrinus Plotini præceptor *Plotin.* c. 3. & Theodoſii. c. 7. Platonicus. c. 20. ubi Longinus teſtatur ſe cum illo & Origene plurimum temporis verſatum eſſe.

Ammonius Peripateticus *φιλολογώτατος* nihil ſcripſit præter *ποιήματα* & *λόγους ἐπιδεικτικούς, Plotin.* c. 20.

Anatolio inſcribit Porphyrius quæſtionum Homericarum librum.

Annius Stoicus. *Plotin.* c. 20.

Antimachi opera emendavit Zoticus Plotini diſcipulus, *Plotin.* c. 7.

Antipater, *de abſtin.* lib. 3. p. 315.

Antiphanes (Comicus) *ἐν μύσιδι. de abſtin.* lib. 2. p. 151.

Antiphon *ἐν τῷ περὶ βίου τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων. Pythag.* p. 5. *& apud Cyrillum X. contra Julian.* p. 340.

Antonius Rhodius Plotini diſcipulus, *Plotin.* c. 4.

Apio. *quæſt. Homer.* 16.

Apis primus leges tuliſſe dicitur Græcis, *de abſtin.* lib. 3. p. 283.

Apollodorus, *de abſtin.* lib. 2. p. 224.
Apollonius ἐν τοῖς περὶ Πυθαγόρου *Pythag.* p. 2.
Ἀπολλώνιος ὁ διδάσκαλος ἡμῶν *Quæſt. Homer.* 25.
Apollonius Molonis *quæſt. Homer.* 4.
Apollonius Tyanenſis. *Pythag.* p. 18. *de abſtin.* lib. 3. p. 246. γράφων τοῖς Βραχμᾶσιν. *de ſtyge* p. 285.
Aquilinus Chriſtianus, *Plotin.* c. 16.
Οἱ ἀρχαῖοι (Pythagorici) *Sentent.* 18. 40.
Archeſtratia Muſicorum ſecta poſt Ariſtoxenum. *Ptolem.* p. 189.
Archilochus, *quæſt. Homer.* XI.
Archippus Πλούτῳ, *quæſt. Homer.* I.
Archytas Tyrentinus. *Ptolem.* p. 210. 267. 269. 277. 280. Pythagoricus p. 313. cujus ſcripta maxime γνήσια in exponendis Pythagoricorum ſcitis. p. 236. ἐν τῷ περὶ μαθηματικῆς. ibid. περὶ μουσικῆς. p. 267.
Ariſtarchus Grammaticus. *in Categor.* p. 5. b. 6. b. 24. b. *quæſt. Homer.* 25.
Οἱ Ἀριςάρχειοι *quæſt. Homer.* 8.
ὁ βέλτιςος Ἀριςοφάνης (Grammaticus) *quæſt. Homer.* 8.
Ariſto *Plotin.* c. 9. Jamblichi ſocer. id.
Ariſtoteles, *Ptolem.* p. 220. 221. 222. 223. 227. *quæſt. Homer.* 25.
σύγγραμμα περὶ ἀκουστῶν. *Ptolem.* p. 231. totum fere inſertum p. 236. — 254.
περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν, *Ptolem.* p. 329.
περὶ ζώων φύσεως *quæſt. Homer.* 8. ad idem opus reſpicit *de abſtin.* lib. 3. p. 257. 259. 265. 270. 276. Ariſtotelem laudans & p. 283. οἱ κατὰ μέρος περὶ τῶν ζώων συγγράψαντες.
Methaphyſica, *in Categor.* p. 23. 25.
περὶ συμβόλων τοῦ Πυθαγόρου *Pythag.* p. 27.
Ex Ariſtotelis Phyſicis plures ſententias petiit Plotinus. *Plotin.* c. 14.
β περὶ ψυχῆς *Ptolem.* p. 228.
Ariſtoxenus Muſicus. *in Categor.* p. 24. b. De differentia ſectæ Muſicorum Ariſtoxeniæ à Pythagorica ſcripſit Didymus. *Ptolem.* p. 209.
α τῶν ἁρμονικῶν στοιχείων, *Ptolem.* p. 297.
δέ περὶ μελοποιΐας. *Ptolem.* p. 298.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Πυθαγόρου βίου. *Pythag.* p. 41. reſpit. & p. 6. 14. 42.
Artemidorus Epheſius. *de antro* p. 58.

Aſcle-

Digitized by Google

Aſclepiades Cyprius. *de abſtin.* lib. 4. p. 395. ἐν τῷ περὶ Κύπρου καὶ Φοινίκης p. 396.

Aſpaſii Peripatetici ſcripta apud Plotinum lecta *Plotin.* c. 14.

Athenæus Stoicus, Athenis, *Plotin* c. 20.

Athenodorus *in Categor.* p. 2. Stoicus, libros adverſus Ariſtotelis prædicamenta ſcripſit, p. 10. Vide & infra Cornutus.

Τὸν Ἀτλαντικὸν (λόγον apud Platon.) εἰς ποίησιν μετέβαλε πάνυ ποιητικῶς Zoticus Plotini diſcipulus. *Plotin.* c. 7.

Atticus, *in Categor.* p. 4. Platonicus cujus ſcripta apud Plotinum lecta. *Plotin.* c. 14.

Bardeſanes ὁ ἐκ Μεσοποταμίας. *de ſtyge* p. 282. Antonino Imperante ſcripſit de lacu probationis apud Brachmanes. id. ſeq. Babylonius, ἐπὶ τῶν πατέρων ἡμῶν γεγονὼς καὶ ἐντυχὼν τοῖς περὶ Δαμάδαμιν (al. Δάνδαμιν) πεπεμμένοις Ἰνδοῖς Πρὸς τὸν Καίσαρα. *de abſtin.* lib. 4. p. 405.

Boëthus in Categorias Ariſtotelis, *in Categor.* p. 2.

Cajus (Γαΐος) Platonicus, cujus ſcripta apud Plotinum lecta. *Plotin.* c. 14

Callimachus ἀκριβέστατος καὶ πολυμαθέστατος. *quaſt. Homer.* 4.

Canonici Muſici *Ptolem.* p. 267.

Carneades. *de abſtin.* lib. 3. p. 296.

Carterius pictor. *Plotin.* c. 1.

Firmo Caſtricio Porphyrius inſcripſit libros quatuor περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων.

Caſtricii mentio *Plotin.* c. 2. ubi male editum in Baſil. Καπρικίου, & c. 7. ubi laudatur, Plotini & Amelii diſcipulus.

Chæremon, Stoicis ἀφηγούμενος οὓς καὶ φιλοσόφους ὑπολῆφθαι φησὶ παρ' Αἰγυπτίοις. *de abſtin.* lib. 4. p. 360. ἀνὴρ φιλαλήθης καὶ ἀκριβὴς ἔν τε τοῖς στωϊκοῖς πραγματικώτατα φιλοσοφήσας, p. 371.

Chione Plotini contubernalis. *Plotin.* c. 11.

Chryſaorio diſcipulo ſuo Porphyrius inſcripſit Iſagogen de quinque prædicabilibus, & librum deperditum περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν.

Chryſippus, *de abſtin.* lib. 3. p. 295.

Claudii Neapolitani liber πρὸς τοὺς ἀπεχομένους τῶν σαρκῶν. *de abſtin.* lib. I. p. 7. (29.) 49.

Cleanthes ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μυθικῶν; *Pythag.* p. 1.

[Cleomenis Regis dictum, *de abſtin.* lib. 3. p. 305.

Cornutus. *in Categor.* p. 2. in Rhethoricis ſuis artibus, & in iis quæ ad Athenodorum ſcribit. p. 10.

Craterus Medicus, *de abſtin.* p. 36.
Cratinus, *quæſt. Homer.* 8.
Cretenſes ſacræ columnæ αἱ ἐν κεδρίνοις ϛῆλαι αἱ τῶν Κρήτηθεν εἰσὶ Κορυβαντικῶν ἱερῶν οἷον ἀντίγραφα, *de abſtin.* lib. 2. p. 157.
Critias, *de abſtin.* lib. 4. p. 352.
Cronius *de antro* p. 57. Numenii ἑταῖρος, *ibid.* p. 67. Platonicus. Ejus ſcripta apud Plotinum lecta. *Plotin.* c. 14.
Cynici. *de abſtin.* p. 84.
Damonia ſecta Muſicorum ante Ariſtoxenum. *Ptolem.* p. 189.
Darii, Hyſtaſpis F. monumentum quo ſe Magorum diſcipulum eſt profeſſus. *de abſtin.* lib. 4. p. 399.
Demetrius *Ptolem.* p. 269. Mathematicus p. 267. ἐν τῷ περὶ λόγου συναφῆς contra Diodorum, p. 267.
Democrates, *de abſtin.* lib. 4. p 430.
Democritus. *de abſtin.* lib. 3. p 259.
Democritus Platonicus. *Plotin.* c. 20.
Demoſtrati συγγράμματα, *id.* c. 16.
Dicæarchus. *Pythag.* p. 11. accuratioribus accenſetur p. 38. Peripateticus τῶν συντόμως τε ὁμοῦ καὶ ἀκριβῶς τὰ Ἑλληνικὰ συναγαγόντων. ὃς τὸν ἀρχαῖον βίον τῆς Ἑλλάδος ἀφηγούμενος. *de abſtin.* lib. 4. pag. 343. 344. 347.
Didymus. *Ptolem.* p. 280. Muſicus. Ejus σύγγραμμα περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριστοξενείων καὶ Πυθαγορείων, 209. 189. 210.
Diodorus. Vide ſupra in Cornutus.
Diogenes, *Pythag.* p. 21. ἐν τοῖς ὑπὲρ Θούλην ἀπίστοις. p. 6.
Diogenes (Cynicus) *de abſtin.* lib. 1. p. 94.
Dionyſiphanes *Pythag.* p. 9.
Dionyſius *Ptolem.* p. 269 277. Muſicus ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοιοτήτων. p. 219. Halicarnaſſenſis, p 267.
Diophanis Rhetoris Apologia pro Alcibiade in Sympoſio Platonis debacchante. *Plotin.* c. 15.
Draconis Lex, *de abſtin.* lib. 4. p. 433.
Duris Samius ἐν δευτέρᾳ τῶν ὡρῶν (ita & Schol. Euripid. ad Hecub. v. 934. ſed Voſſius de Hiſt. Græcis p. 97. malit ὅρων (*de finibus Samiorum*) *Pythag.* p. 3.
[Eleuſinia ſacra. *de abſtin.* lib. 4. p. 402. ὅστις τῶν φασμάτων φύσιν ἱστόρησεν i. e. qui ſpectacula in illis Myſteriis vidit id.

Empe-

Digitized by Google

Empedocles *de abſtin.* lib. I. p. 3. 7. 8. lib. 3. p. 259. verſiculi ſex de Pythagora. *Pythag.* p. 20. alii ejus verſiculi, *de abſtin.* lib. 2. p. 157. 158. 172. (Euſeb. IV. 14. præparat.) 181.
Empedoclis quoque verba ſunt *ſentent.* 41. φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης.
Epicharmi dictum νῦς ὁρᾷ, νῦς ἀκύει. *de abſtin.* lib. 3. p. 105.
Epicurus, *de abſtin.* lib. 1. p. 107.
Epicurei, *Ptolem.* p. 216. *de abſtin.* lib. 1. p. 7. 12. 28. 95.
Epidaurii templi inſcriptio ἁγνὸν χρὴ ναοῖο θυώδεος ἐντὸς ἰόντα ἔμμεναι. *de abſtin.* lib. 2. p. 155.
Epigonia ſecta Muſicorum ante Ariſtoxenum, *Ptolem.* p. 189.
Eratoſthenes, *Ptolem.* p. 267.
Eubulus, *de antro* p. 59. Athenis, Platonicus διάδοχος c. 15. ejus συγγράμματα ὑπὲρ τινων Πλατωνικῶν ζητημάτων, *Plotin.* c. 15. Expoſitio in Philebum & Gorgiam, & de his quæ Ariſtoteles Platonis Reip. opponit. c. 20. Vide & infra *Symbulus.*
Euclidis στοιχειωτὴ ἡ τοῦ κανόνος κατατομή. *Ptolem.* p. 267. 269. 272.
Euclides Platonicus. *Plotin.* c. 20.
Eudemus, ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἀριθμητικῆς ἱστορίας, *Ptolem.* p. 288.
Eudoxio inſcribit Porphyrius ſuos in Ptolemæi Muſica commentarios.
Eudoxus ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς γῆς περιόδου *Pythag.* p. 5.
Evelpis Caryſtius, *de abſtin.* lib. 2. p. 224. (Euſeb. IV. 16. præparat.)
Euphantus ex Ægyptio idiomate in Græcum interpretatus orationem ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ. *de abſtin.* lib. 4. p. 379.
Euripidis verſus: πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. *de quinque voc.* alii, de animantium cognatione cum hominibus, *de abſtin.* lib. 3. p. 324. de Jovis Prophetis in Creta. lib. 4. p. 416. ſeq.
Euſtochius, *Plotin.* c. 2. Alexandrinus Medicus c. 7.
Firmicus Caſtricius. ſupra in Caſtricius.
Ad Gedalium Porphyrius ſcripſerat libros VII. exegeſeos τῶν κατηγοριῶν qui interciderunt.
Gentilianus, vide ſupra in Ameſio.
Gemina mater & filia, Plotini diſcipulæ. *Plotin.* c. 7.
Hebræi. *de abſtin.* lib. 2. p. 236.
Heliodorus Alexandrinus Peripateticus. *Plotin.* c. 20.
Heraclidis εἰσαγωγὴ Μυσική. *Ptolem.* p. 213.
Heraclides Ponticus. *de abſtin.* lib. 1. p. (8.) 49.
Heraclitus, *de antro.* p. 62. 63.

Heræ-

Heratoclea ſecta Muſicorum ante Ariſtoxenum. *Ptolem.* p. 189.
Herennius Plotini condiſcipulus, Ammonii dogmata prodit, *Plotin.* c. 3.
Hermachus Epicureus. *de abſtin.* lib. 1. p. (12.) 49.
Herminus, *in Categor.* p. 2. 16. Stoicus, *Plotin.* c. 20.
Hermippus *ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν νομοθετῶν de abſtin.* lib. 4. p. 431.
Hermippea ſecta Muſicorum poſt Ariſtoxenum. *Ptolem.* p. 189.
Herodotus. *quæſt. Homer.* 8. Αἰγυπτιακὴ βίβλος liber ſecundus, ibid. ubi de Alexandro Cotyaenſi & Philemone ſuper ſcriptione loci Herodotei diſceptantibus.
Heſiodus, *Pythag.* p. 21. *de antro* p. 71. *de abſtin.* lib. 1. p. 10. lib. 2. p. 153. lib. 3. p. 338. (ex 1. Ἔργ. v. 118. ſeq.) lib. 4. p. 421.
Hippobotus. *Pythag.* p. 42.
Hippocrates Medicus, *in Categor.* p. 24. b.
Homerus *de abſtin.* lib. 2. p. 231. (ex Iliad. α΄. 315.) lib. 3. p. 297. lib. 4. p. 342. 425. *Pythag.* p. 17. *in Categor.* p. 4. b. *quæſt. Homer.* & *de antro.*
Ἐν ταῖς παραποταμίαις. *quæſt. Homer.* 8.
Hymnus in Apollinem. *de antro* p. 60.
Hyperides *ἐν τῷ κατὰ Δημάδου. quæſt. Homer.* 1.
Jamblichi filii uxor Amphiclea, Ariſtonis filia. *Plotin.* c. 9.
Indorum Gymnoſophiſtæ. *de abſtin.* lib. 4. p. 404. Brachmanes & Samanæi ib. ſeq.
Joſephus *ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας ἣν δι᾽ ἑπτὰ βιβλίων συνεπλήρωσε, de abſtin.* lib. 4. p. 381. *Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς ἀρχαιολογίας ἣν διὰ εἴκοσι βιβλίων ἐπραγματεύσατο,* p. 382. *καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εἰσὶ δὲ δύο τὰ βιβλία.* ibid.
Iſter (Ἴστρος) *ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Κρητικῶν de abſtin.* lib. 2. p. 225. (Euſeb. IV. 16. præparat.
Judæi, *de abſtin.* lib. 2. p. 167. lib. 4 p. 380. ſeq. *τριτταὶ ἰδέαι φιλοσοφιῶν* apud Judæos. p. 381. de Eſæis illorum p. 382.——393. quem locum reſpicit Cyrillus Porphyrium laudans V. contra Julian. p. 180. Sacri Judæorum libri & Prophetarum apophthegmata p. 393.
Latini *τῇ σφῶν διαλέκτῳ. de abſtin.* lib. 4. p. 401.
Longinus *φιλαρχαῖος, Plotin.* c. 14. *κριτικώτατος, ἐλλογιμώτατος, ἐλεγκτικώτατος* c. 20. *φιλόλογος* non *φιλόσοφος* Plotini judicio, ibid.

Ejus

Ejus liber περὶ ἀρχῶν apud Plotinum lectus, ibid. librum περὶ ὁρμῆς Cleodamo & Porphyrio dicavit. c. 17. Epiſtola ad Porphyrium, qua ex Sicilia ad ſe venire in Phœniciam & Plotini ſcripta emendata ad ſe afferre rogat c. 19. libri ſuperſtite adhuc Plotino ſcripti πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν Ἀμέλιον περὶ τέλους procemium, c. 20.

Lycurgus Lacædemonius. *de abſtin.* p. 348. 353.

Lycus ἐν τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν, *Pythag.* p. 4.

Λυδοῦ συγγράμματα. *Plotin.* c. 16.

Lyſimachus Amelii Præceptor, *Plotin.* c. 3. Stoicus c. 20.

Ad Maccabæorum Hiſtoriam reſpicere videtur, *de abſtin.* lib 1. p 5. ſeq. lib. 2. p. 236. ſeq. lib. 3. p. 391.

Magi Perſarum, *de abſtin.* lib. 4. p. 398. Darius Hyſtaſpis Magorum diſcipulus. p. 399.

Manethos Μανεθὼς ἐν τῷ περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας, *de abſtin.* lib. 2. p. 22. (Euſeb. IV. 16. præparat.)

Marcellus Orontius Senator, Plotini diſcipulus. *Plotin.* c. 7. Huic Longinus librum περὶ τέλους inſcripſit, c. 20.

Maximum Μεγάλον vocavit Numenius. *Plotin.* c. 17.

Μῆδος Stoicus. *Plotin.* c. 20.

Melampus *de abſtin.* lib. 3. p. 246.

Menander Comicus ἐν δυσκόλῳ. *de abſtin.* lib. 2. p. 151. ejus verſus de Syrorum intemperantia, lib. 4. p. 398.

Meſi Apocalypſes, *Plotin.* c. 16.

[Mithræ Myſteria, *de abſtin.* lib. 4. p. 399. infra in Symbluus, & Pallas.

Moderatus Gaditanus Μοδέρατος ὁ ἐκ Γαδείρων πάνυ συνετῶς ἐν ἕνδεκα βιβλίοις συναγαγὼν τὸ ἀρέσκον τοῖς ἀνδράσι (τοῖς Πυθαγορείοις). *Pythag.* p. 32.

Moſes. *de antro.* p. 62.

Muſonius Stoicus, Athenis, *Plotin.* c. 20.

Neanthes *Pythag.* p. 4. 38. Cyzicenus, *de abſtin.* lib. 4. p. 395.

Nicander. *quæſt. Homer.* 8.

Nicomachus *Pythag.* p. 13. 41.

Nicothei Apocalypſes, *Plotin.* c. 16.

Numenius. *de antro* p. 62. 67. 73. ſcripta ejus apud Plotinum lecta. *Plotin.* c. 14. Apameenſis. *id.* c. 17. dogmata ejus ſcripſit & collegit Amelius, *id.* c. 3. Tryphon Plotinum plagii in Numenii ſcripta commiſſi arguit, itaque Amelius ſcripſit ad Porphyrium *περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς*, *id.* c. 17.

Olympius Alexandrinus, Ammonii diſcipulus, æmulus Plotini. *Plotin.* c. 10.

Oraculum. *de abſtin.* lib. 2. p. 230. ſeq. Clymeni redditum. *id.* p. 135. aliud Hermioni p. 145. Magneſio cuidam p. 147. ſeq. de Docimi libris. p. 150. aliud de Diomo. p. 175.

Origenes Plotini condiſcipulus *Plotin.* c. 3. 14. 20. ejus liber *περὶ δαιμόνων* *id.* c. 3. & 14. ad Gallienum Imp. *ὅτι μόνος ποιητὴς ὁ βασιλεύς.* *id.* c. 3.

Marcellus Orontius. Vide ſupra Marcellus.

Orpheus. *de antro* p. 64. 65.

Οἱ παλαιοὶ ἐν τοῖς περὶ ζώων φρονήσεως, *de abſtin.* lib. 3. p. 270.

Pallas *ὁ ἄριστα τὰ περὶ τῶν τοῦ Μίθρα συναγαγὼν μυστηρίων ἐφ' Ἀδριανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος.* *de abſtin.* lib. 2. p. 225. (Euſeb. IV. 16. præparat.) lib. 4. p. 400.

Panætius, *Ptolem.* p. 269. junior *ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν λόγων καὶ διαστημάτων*, *id.* p. 244. Mathematicus, p. 267.

Parmenides *ἐν τῷ φυσικῷ*, *de antro* p. 68.

Parmeniſcus (Grammaticus) *quæſt. Homer.* 7.

Paulinus Scythopolitanus, Medicus, Plotini diſcipulus, *Plotin.* c. 7.

οἱ τὰς περιηγήσεις τῆς νήσου (Ἰθάκης) γράψαντες, *de antro* p. 56.

Peripatetici *de abſtin.* p. 7. 12. Peripatetica dogmata, Plotini ſcriptis inſperſa, *Plotin.* c. 14.

Pherecydes Syrius, *de antro* p. 71.

ἐν τοῖς Φιλήμονος συμμίκτοις περὶ Ἡροδοτείου διορθώματος ὁ Γραμματικὸς διαλεγόμενος, *quæſt. Homer.* 8.

Philetas

Philetas, *quæſt. Homer.* 8.
Philiſcia ſecta Muſicorum poſt Ariſtoxenum, *Ptolem.* p. 189.
Philiſtus, *quæſt. Homer.* 8.
Philo Byblius. Vide infra in Sanchoniathon.
Philocomi *συγγράμματα*, *Plotin.* c. 36
Philolaus, *Ptolem.* p. 266.
Philoſophorum vulgus, *de abſtin.* lib. 2. p. 200.
Philoſophus *Θεȣ̃ τȣ̃ ἐπὶ πᾶσιν ἱερεύς*, *de abſtin.* lib. 2. p. 214.
Phœbion Stoicus. *Plotin.* c. 20.
Phœnices, *de abſtin.* lib. 2. p. 138. 224.
Phylarchus *ἱςορεῖ*, *de abſtin.* lib. 2. p. 226. (Euſeb. IV, 16. præparat.)
Phyſici, *de abſtin.* lib. 1. p. 35.
Pindarus, *de abſtin.* lib. 1. p. 73. *ἐν προσῳδίοις*, lib. 3. p. 285.
Plato, *in Categor.* p. 17. *Ptolem.* p. 220. *de antro* p. 67. *quæſt. Homer.* 9. *de abſtin.* lib. 1. p. 77. 78. lib. 2. p. 192. 194. 201. 234. 235. lib. 3. p. 259. 311.
  Gorgia, *de antro* p. 71.
  νόμων α´. *quæſt. Homer.* 1.
  Philebo, *Ptolem.* p. 255.
  (Theæteto) *de abſtin.* lib. 1. p. 71 -- 73.
  Timæo, *Ptolem.* p. 227. ſeq. 267.
Platonici, *in Categor.* p. 24. *Ptolem.* p. 228. *de abſtin.* p. 190.
Plutarchus, *de abſtin.* lib. 3. p. 289. *ἐν πολλοῖς βιβλίοις* contra Stoicos & Peripateticos docens mutas animantes ratione non deſtitui, 321. lib. 4. p. 353 ubi Lycurgi vitam reſpicit.
Poëtæ verſus, *de abſtin.* lib. 2. p. 234. lib. 4. p. 420.
Poëtæ verſiculi de Thoibus Gente Athea Thracum, *de abſtin.* lib. 1. p. 30. lib. 2. p. 132.
Poëtæ Samii diſtichon de Pythagora. *Pythag.* p. 2.
Poëtarum dicta, Deos ſacrificia non curare niſi pura mente offerantur, *de abſtin.* lib. 2. p. 230.
Poëtæ *δρακεῖν* dicunt pro *βλέπειν*, ab acie viſus quæ eſt in dracone, *de abſtin.* lib. 3. p. 264.
Polemo. *Plotin.* c. 11.
Polyclitus Πολύκλειτος (Grammaticus ut videtur) *quæſt. Homer.* 8.

Digitized by Google

Porphyrius (Βασιλεὺς & Μάλχος *Plotin.* c. 17.) Tyrium ſe & a Plotino ad ſcripta ejus emendanda adſcitum teſtatur *Plotin.* c. 7. poëma ejus in Platonis natalitiis prælectum cui titulus ἱερὸς γάμος c. 15. Apologiæ Alcibiadis a Diophane Rhetore ſcriptæ confutatio. ibid. contra Plotinum liber & ab Amelio confutati ejusdem libri palinodia, c. 18.

Potamo, *Plotin.* c. 9.

Proclinus Platonicus ὁ περὶ τὴν Τρῳάδα διατρίψας, *Plotin.* c. 20.

Propheta (Moſes) *de antro* p. 62. ex Numenio.

Ptolemais Cyrenæa Pythagorica ἐν τῇ Μυσικῇ στοιχειώσει, *Ptolem.* p. 207 208. 209.

Ptolemæus Peripateticus, nihil ſcripſit præter ποιήματα καὶ λόγους ἐπιδεικτικοὺς, *Plotin.* c. 20.

[Pygmalion Phœnix Cypri Rex *de abſtin.* lib. 4. p. 395. ſq.

Pythagoras, *de antro* p. 70. *quæſt. Homer.* 25. *de abſtin.* lib. 1. p. 35. 42. ſeq. 48. lib. 3. p. 259. 325. lib. 4. p. 412.

ejus Epigramma in ſepulchrum Jovis, *Pythag.* p. 11. *& apud Cyrillum p. 342. lib. X. in Julian.* in ſepulchrum Apollinis ἐλεγεῖον. p. 10. Verſiculi ex aureis carminibus, p. 26. πυθαγόρειος δόξα, omnes animas ſenſu præditas rationabiles eſſe, *de abſtin.* lib. 3. p. 240. ὄψον τροφῆς. τὸ μηδένα ἀδικεῖν, p. 328.

Pythagorei, *de antro* p. 70. *de abſtin.* lib. 1. pag. 49. 70. lib. 2. p. 172. 188. lib. 3. p. 299.

Pythagoricos plurimum ſequitur in Muſicis Ptolemæus, *Ptolem.* p. 193. De Pythagoricorum ab Ariſtoxeniis differentia Didymus ſcripſit. id. p. 209.

Rhadamantus per animantes jurans, *de abſtin.* l. 3. p. 284. 285.

[Rogatianus Senator, Porphyrii æqualis, *de abſtin.* lib. 1. p. 106. Plotini diſcipulus. *Plotin.* c. 7.

Sabinillus, Senator, Plotini diſcipulus, *Plotin.* c. 7.

Sanchuniathonis Φοινικικὴ ἱστορία quam Phœnicum ille lingua ſcripſit & Philo Byblius Græce vertit, *de abſtin.* lib. 2. p. 225. (Euſeb. IV. 16. præpar.)

Sandales, *de Styge.* 283. 285.

Scythæ,

Scythæ, *de abſtin.* lib. 3. p. 283. 287. lib. 4. p. 429.
Seleucus Theologus, *de abſtin.* lib. 2. pag. 223. (Euſeb. IV. 16. præparat.)
Septem Sapientes, *de abſtin.* lib. 1. p. 35.
Serapion Alexandrinus Rhetor, auditor Plotini. *Plotin.* c. 7.
Severi Platonici ſcripta apud Plotinum lecta, *Plotin.* c. 14.
ὥς τις ἀνὴρ σοφὸς ἔφη, lib. 2. p. 185. (apud Euſeb. IV. 11. præpar.) *ὥς ἔφη τις λέγων ὀρθῶς*, lib. 3. p. 278.
Sextus. *quæſt. Homer.* 28.
Simonides, *quæſt. Homer.* 8.
Socrates *de abſtin.* lib. 1. p. 35. lib. 3. p. 239. 284. 286. 311. 328.
Sophiſta, *de abſtin.* lib. 4. p. 411. apud Lacedæmonios nullus, id. p. 351.
Sophocles *ἀλκμαίωνι quæſt. Homer.* 1.
πολυειδῳ, *de abſtin.* lib. 2. p. 153.
Stoici, *in Categor.* p. 19. b. 24. *de antro* p. 62. *de abſtin.* lib. 1. p. 7. 12. lib. 3. p. 241. Stoica dogmata libris Plotini inſperſa, *Plotin.* c. 14.
Stratonis Phyſici *λόγος* ſive liber quo probavit ſenſum non poſſe eſſe ſine intelligentia, *de abſtin.* lib. 3. p. 304.
Παρ᾽ ἐνίοις δὲ ἱςόρηται τῶν συγγραφέων de abſtin. lib 2. p. 149.
Symbulus *Σύμβυλος ὅπερ τὴν τοῦ Μίθρα ἱςορίαν ἐν πολλοῖς βιβλίοις ἀναγράψας*, *de abſtin.* lib. 4. p. 399. lege *Εὔβυλος*.
Syri, *de abſtin.* lib. 2. p. 236. lib. 4. p. 395.
Thaletis *παιᾶνες ἀρχαῖοι*, *Pythag.* p. 21.
Thaumaſius Plotini auditor, *Plotin.* c. 13.
Themiſtocles Stoicus, *Plotin.* c. 20.
Theodoſius Ammonii diſcipulus, *Plotin.* c. 7.
Theodotus *Ἀθήνησιν διάδοχος*, *Plotin.* c. 20.
Theologi, *de abſtin.* lib. 2 p. 206. 207, 212, 229. *de antro.* p. 67. *Θεόσοφοι*, *de abſtin.* lib. 2. p. 187. *ἅτε φησὶν ὁ Θεολόγος*, p. 189.
Theophraſtus, *de abſtin.* lib. 2. p. 124. 131. 139. lib. 2. p. 167. 183. 206, 221. lib. 3. p. 321. lib. 4. p. 354. 426. *β΄ περὶ Μυσικῆς*, *Ptolem.* pag. 240. ſeq. *διὰ πολλῶν ταῖς παρ᾽ ἑκάςοις πατρίων ἐπιδείξας* &c. *de abſtin.* lib. 2. p. 156.
Theopompus *ἱςόρηκεν*, *de abſtin.* lib. 2. p. 146.
Thraſyllus *ἐν τῷ περὶ τῶν ἑπτὰ τόνων* (ita leg.) *Ptolem.* p. 266.

Thucydides, *quæſt. Homer.* 8.
Timæus, *Pythag.* p. 4.
Tireſias, *de abſtin*, lib. 3, p. 246.
Tragœdia, *Plotin.* c. 17.
Triptolemus antiquiſſ. legislator Athenienſium, *de abſtin*, lib. 4. p. 431. ejus tres leges Eleuſine, ibid.
Tryphon Stoicus & Platonicus, *Plotin.* c. 17.
Tynnichi pæan in Apollinem, *de abſtin*, lib. 2. p. 152.
Xenocrates *de abſtin.* lib. 4. p. 431. 432 Dialecticam tractaturus, a voce incipit, quod ei vitio vertitur, *Ptolem.* p. 193.
Zeno, 3. *de abſtin.* p. 311.
Οἱ *ἀπὸ Ζήνωνος* (Stoici) *de abſtin.* lib. 3. p. 294. *ſentent.* 44.
Zenodotus, *quæſt. Homer.* 25. 30.
Zethus, *Plotin.* c. 2. Arabs, Plotini diſcipulus, Medicus, c. 7.
Zoroaſter, *de antro* pag. 59.
Zoroaſtris Apocalypſes, *Plotin.* c. 16. ſuppoſitas eſſe Porphyrius *συχνοῖς ἐλέγχοις* demonſtravit. ibid.
Zoſtriani liber, libris quadraginta ab Amelio confutatus, *Plotin.* cap. 16.
Zoticus, Criticus & Poeta, Plotini diſcipulus, *Plotin.* c. 7. Vide & ſupra in Antimachus, atque Ἀτλαντικόν.

LUCÆ

Digitized by Google

LUCÆ HOLSTENII
de Vita & Scriptis
PORPHYRII PHILOSOPHI
DISSERTATIO.

CAP. I.

Hiſtoria pars βιογραφία. Vita Philoſophorum quot modis & a quibus ſcripta. Suidas explicatus. Hæreſes ex Philoſophia ortæ. SS. Patrum teſtimonia de Porphyrii eruditione.

QUi vitæ magiſtram, & actionum humanarum ſpeculum hiſtoriam dixere, omnium optime naturam, & dignitatem ejus perſpexiſſe videntur. Nam cum duo ſunt quæ vitam humanam gubernant, ſapientia ac prudentia: quarum illa divinarum, ac humanarum rerum cognitione animum ſupra ſe ad DEUM & cœleſtia erigit; altera vero conſiliorum, actionumque moderatricem in hoc vitæ ſtadio ſeſe præbet: utraque ſane hiſtoriarum beneficio comparatur. Cum enim propria perveſtigatio difficilis ſit, & αυτοπειρία periculi plena, nec niſi longo itinere ad propoſitum finem perducat hiſtoria unum ſub aſpectum exhibet, quicquid à præclaris ingeniis ſubtiliter inveſtigatum, & multo cum labore repertum fuit: tum egregia virtutum exempla, & varios conſiliorum eventus, caſusque ancipites proponi: ut, quod Comicus ait, inſpicere tanquam in ſpeculum in vitas præſtantium virorum liceat, atque ex aliis ſumere exemplum ſibi, & quid faciendum ac fugiendum, ſui ſine parte pericli cognoſcere. Nec ſolum tutior ea, ſed brevior quoque, faciliorque via eſt, quæ per exempla ducit: nihil enim efficacius illuſtri exemplo magni viri: ad cujus memoriam animus conſilia factaque omnia, velut ad regulam, exigat: cujus virtute ad laudis & gloriæ ſtudium concitetur. Atque ut ingens quædam pictura, magnam hominum actionumque varietatem artificis ingenio mire confuſam exhi-

Digitized by Google

exhibens, illa ipſa varietate ſpectantium quidem oculos animoſque maxime oblectat: ſi tamen una præ cæteris luculenta effigies emineat, revocat ea ſpectatorem, & peculiari quadam voluptate detinet. Ita etiam integra quædam, & καθολικῶς ſcripta hiſtoria magna quidem præceptorum, atque exemplorum copia animum legentis inſtruit; ſed ſi unius cujusdam præſtantis viri virtutem & præclaras actiones accuratiori ſtudio præ cætero opere expreſſam offendat, hæret animus conſiliorum, factorumque admiratione, & vehementiori affectu ad pulcherrimi exempli imitationem excitatur. Quocirca duplicem ferme ſcribendi rationem ab iis ſervatam videmus, qui aliorum res geſtas ingenii monumentis ad poſteritatis memoriam transmiſere; ut vel integram alicujus gentis hiſtoriam continuo filo detexerent; aut præſtantis cujusdam hominis vitam peculiari opere narrarent, & virtutes, vel vitia ejus vivis, quod ajunt, coloribus depingerent: ut ſeorſim poſita rectius ſingula perſpicerentur. Et hujus quoque, ni fallor, inſtituti principem auctoremque Homerum recte dixerimus: qui utriusque ſcribendi generis exemplar duplici opere propoſuit: quorum altero expeditionem Trojanam communibus omnium Græcorum conſiliis armisque ſuſceptam, & colliſas inter ſe Europæ Aſiæque vires deſcribit: Altero autem unius Ulysſis prudentiam per varios periculorum caſus exercitatam omnibus artis, atque ingenii coloribus depictam exhibet. Niſi quis forte altius originem a Moyſe vetuſtisſimo omnium hiſtorico, adeoque ab ipſo Dei ſpiritu repetere malit: cujus inſtinctu ſacram hiſtoriam literis conſignatam credimus. Divinus enim Moyſes cum generis humani primordia, ſeriemque Patriarcharum, & Judaicæ gentis hiſtoriam, ſacra, ac leges quinque libris expoſuiſſet, peculiari quoque opere Jobi vitam, atque egregiam in extremis calamitatibus animæ conſtantiam, & pietatem ergaDeum edidit: ut Judæorum animos longa ſervitute, & diuturnis erroribus afflictos tam inſigni potentiæ Divinæ exemplo confirmaret: Nam & hujus libri autorem, vel interpretem Moyſen doctisſimi quiq; credunt, eamq; ſcribendi rationem infiniti dein ſacri ac profani autores imitati fuere. Sed cum duplex vitæ genus ſit: alterum quidem quod in publicis rebus adminiſtrandis, & in belli pacisque artibus excolendis verſatur, quod activum vocant: alterum vero quod omiſſa publicorum negotiorum cura, ſapientiæ ſtudiis, rerumque divinarum atque humanarum perveſtigationi impenditur, & contemplativum appellatur: primum quidem illud totum ad civilem ſocietatem ſpectat, quæ conjunctis multorum conſiliis, operisque regitur: ideoque qui eam vivendi

vendi rationem ſequuntur, haud disſimiles videntur hiſtrionibus, quorum quisque ſuam perſonam ita ſuſtinet, ut omnium actiones ſimul conjunctæ unum drama exhibeant: alterum vero umbraticis ſcholarum porticibus aut Muſei parietibus incluſum deliteſcit, & procul à fori ſtrepitu in privato otio ita degitur, ut ejus ſectatores μονῳδοῖς tragicis recte compares, qui ſinguli per ſe ſuas partes abſolvunt: ac proinde autores, qui de claris in utroque genere hominibus ſcripſere, in duas claſſes recte diſtingui exiſtimo: ut altera quidem virorum belli, aut pacis artibus illuſtrium vitas complectatur: altera vero eorum qui ſapientiæ & doctrinæ laude claruerunt. Sed ut magnæ continentis regio aliarum provinciarum confiniis undique cincta, ob permixtos, confuſosque vicinorum limites ægre diſtinguitur: inſula autem, quam apertum mare circumluit, aut regio continuo montium tractu, vel deſerta arenarum ſolitudine definita, nullo negotio deſcribitur: ſi politicorum hominum vitæ, & res geſtæ ſeorſim difficilius explicantur; quod aliena multa iis permixta ſunt: quæ cum nec plene narrari, nec omitti prorſus posſint, minus facilem hiſtoriam reddunt. Contra vero qui ſapientiæ ſtudia in privato otio conſectantur, eorum quoque vita peculiari opere, rectius narratur: quæ ferme in præceptorum ac diſcipulorum enumeratione, tum in dogmatibus, operumque titulis recenſendis conſiſtat. Et extant egregii in utroque genere ſcriptores, quos ſi hoc loco recenſerem poſt eruditisſimos viros, qui de Græcis, Latinisque hiſtoricis nuper tractarunt, actum agerem. Sed paucis duntaxat de illis exponam, qui vitas virorum ſapientiæ aut literarum ſtudiis illuſtrium, quos Græci communi φιλοσόφων aut σοφιστῶν nomine complectuntur, ſcripſere: quod ad præſens noſtrum inſtitutum ea tractatio ſpectet. Hos ſcriptores in duo genera Theodoretus diſtinguit ſerm. 2. Θεραπ. quorum alii dogmata tantum & ſententias Philoſophorum recenſent: alii vitas quoque ſingulorum dogmatis adjungunt: quibus tertium puto addendum eſſe eorum, qui vitas tantum, ſeu elogia ſcripſere: quales nunc exſtant Philoſtrati Βίοι σοφιστῶν, duobus libris comprehenſi: & Philoſopharum ac Sophiſtarum vitæ ab Eunapio ſcriptæ: quibus etiam accenſeo Marini Neapolitani librum de vita Procli, quem alio nomine περὶ εὐδαιμονίας inſcripſit: & Choricii orationem funebrem à Photio laudatam, qua Procopii Gazæi vitam elegantisſime narrat: quam brevi cum integra Procli vita ex Vaticano manuſc. publici juris faciam. Ad primum vero genus pertinent Plutarchi περὶ ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις, h. e. *de placitis Philoſophorum* libri quinque: eorumque epitome:

quæ nomine *φιλοσόφου ἱστορίας* inter Galeni opera extat: rectius autem Aetio Theodoreti teſtimonio tribuitur. eodem quoque referendi Xenophontis *ἀπομνημονευμάτων*, ſive *Socraticarum diſſertationum* libri quinque, & octo libri *διατριβῶν* Epicteti ab Arriano ad Xenophontis imitationem ſcripti: & ejusdem *ὁμιλιῶν* ſive *διαλέξεων* libri XII. quos Photius in Biblioth. & A. Gellius l. I. cap. 2. & l. XIX. c. I. tum Simplicius principio commentarii in Enchiridion Epicteti laudat: quorum quatuor tantum hoc tempore ſuperſunt. Ejusdem generis fuit Ariſtotelis *συλλογὴ τῶν τοῖς Πυθαγορείοις ἀρεσκόντων*, cujus teſtimonio Simplicius lib. 2. de Cœlo bis terve utitur, & Alexandri Polyhiſtoris liber de Symbolis Pythagoreorum, citatus a Cyrillo libro v. c. Julianum, & Xenocratis *Πυθαγόρεια*, quæ Laertius commemorat. Item Eudemi *ἀστρολογικὴ ἱστορία* qua expoſuit quid quisque in ea ſcientia inveniſſet: quam præter alios Simplicius ad 2. de Cœlo aliquoties citat; aliorumque ſimilia opera, quorum nunc non eſt commemorandi tempus. Illi vero qui de vita & dogmatibus clarorum virorum, eorumque operibus tractarunt, longe plurimi ab antiquis recenſentur: & ſuperſunt etiam nunc præſtantes aliquot in hoc genere ſcriptores, inter quos Herodotus, edito de genere & vita Homeri libro, principem locum meretur, extat etiam Plutarchi liber, quo decem oratorum Græciæ vitas complexus eſt. Longe autem celeberrimi ſunt Diogenis Laertii libri X. *περὶ βίων, καὶ δογμάτων, καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων*, & Heſychii Mileſii liber *περὶ τῶν ἐν παιδείᾳ διαλαμψάντων σοφῶν*, quem Suidas vocat *ὀνοματολόγον ἢ πίνακα τῶν ἐν παιδείᾳ ὀνομαστῶν*, & epitomen ejus ſuo operi inſeruit: id enim volunt ſequentia verba, *οὗ ἐπιτομή ἐστι τοῦτο τὸ βιβλίον*, cui loco ſaniſſimo & integerrimo fruſtra Cl. Meurſius medicinam facere conatur: neque enim Heſychii librum recte Diogenis Laertii epitomen dixeris, cum ille non ſolum Philoſophos, ſed Grammaticos quoque & Rhetores, item poetas & hiſtoricos commemoret. Sed Suidam ea quæ illuſtrium virorum vitis ſuo operi inſeruit, magnam partem ex Heſychio tranſcripſiſſe non dubitabit, qui utrumque contulerit. Et oſtendit mihi ejusmodi *πίνακας* veteres manuſc. ex Suida collectos, aut potius a Suida tranſcriptos, Jacobus Sirmondus, vir ingenio & omnis eruditionis laude maximus. Extant præterea in hoc genere Philoſtrati libri VIII. *de vita Apollonii*, & Jamblichi libri duo priores *de vita & ſecta Pythagoræ*: quos brevi cum aliis duobus edam. quatuor enim duntaxat ex VII. ad nos pervenere. Et pertinent huc Porphyrii *de vitis Philoſophorum* libri IV. quorum primum nunc iterum in lu-

lucem profero; de quo opere paulo poſt accuratius agendum erit. Hujus quoque generis ſunt Suetonii libri duo *de Illuſtrium Grammaticorum, Rhetorumque vitis*: tum D. Hieronymi, & qui Hieronymum exceperunt, Gennadii, Iſidori, Ildefonſi, atque Sigiberti *Illuſtrium Scriptorum Catalogi*: quo etiam ſpectant XII. *Prophetarum vitæ* ab Epiphanio ſcriptæ: ut & Euthalii diaconi libellus *de vita & peregrinationibus B. Pauli*: aliique ſimiles, quos ſtudio omitto: cum mihi non niſi de Philoſophorum vitis tractare propoſitum ſit. *Iſidori Philoſophi vitam* à Damaſcio ſcriptam legit Photius, & Suidas: qui plurima inde excerpſerunt: & incerti auctoris fragmenta de vita Pythagoræ ex eodem Phothio Porphyrii libello ſubjunxi. Ariſtotelis quoque vitam incogniti autoris, cum J. Nunneſii commentario, ante aliquot annos in Belgio edidi. Eos vero Illuſtrium vitarum autores quos Athenæus, Diogenes, Suidas, aliique laudant, quosque temporum injuria nobis invidit, prolixum eſſet hic commemorare: ex quibus maxime celebrantur Ariſtoxenus, Callimachus, Hermippus, Ariſtocles Meſſenius, Sotion, atque ejus abbreviator Heraclides: tum citati à Porphyrio hoc libro Antiphon, Hippobotus, Neanthes Cyzicenus, ſimileſque alii. Cæterum ſi quis tria illa ſcriptorum genera inter ſe contendat, apparebit haud dubie, primum illud quod vitas tantum aut elogia complectitur, non tam ad narrationem fidemq; hiſtoricam, quam ad ſophiſticam *ἐπίδειξιν* comparatum eſſe: alterum quoque quod dogmata & placita tantum recenſet, cum nihil fere *πρακτικὸν* contineat, philoſophicum potius quam hiſtoricum eſſe dicendum: tertium vero illud proprie ad particularem hiſtoriam pertinere: quod & multo plus utilitatis ad ſolidam rerum cognitionem affert; cum non dogmata ſolum commemoret: ſed id quoq; præcipue oſtendat, unde & a quibus Græcorum ſapientes doctrinam ſuam hauſerint: dum peregrinationes eorum ad barbaras nationes, & longiorem cum iis conſuetudinem narrat: inde enim manifeſte apparet *τὸ βαρβάρου φιλοσοφίας* Ἑλληνικὴ *κλοπή*· & univerſam gentilium ſapientiam ex Hebræorum & Chaldæorum fontibus derivatam fuiſſe, liquido perſpicitur: quod Cl. Alexandrinus Strom. V. & VI. & Euſebius præp.evang.lib X prolatis Græcorum teſtimoniis abunde comprobarunt: quo ipſo Græcorum *σεμνοφανεῖς καὶ σοφιστικὴ τερθρεία*, ut Euſebius vocat, & blaſphemæ adverſus religionem noſtram calumniæ prorſus convelluntur: & ſacrarum literarum fides atq; autoritas adſtruitur: tum vero plurimorum errorum fontes ac principia, quos hæretici in Dei Eccleſiam invehere ſtuduerunt, deteguntur. Philoſophos enim

plerorumque hæreticorum patriarchas non injuria à Tertulliano appellatos fuiſſe, non uno exemplo ex hoc Porphyrii libello probari poteſt: Nam duplex Pythagoreorum συστοιχία, quæ τὰς ἀντικειμένας τῶν ἐμποιῶν καὶ διαφθερτικῶν δυνάμεων συζυγίας complectitur, duo illa contraria Manichæorum principia haud dubie nobis peperit: quos alia multa à Pythagora mutuatos eſſe unius Epiphanii lectione ſatis ſuperque conſtat: nam quod ille hær. 66. c. 9. Manetem docuiſſe ſcribit, carnibus veſcentem, animam quoque devorare, & in animal illud mutari quod comederat nonne id ex Pythagoræ ἀποχῇ derivatum: qui animantium eſu abſtinendum præcipiebat, διὰ τὴν τοῦ συγγενοῦς τιμὴν, & quod omnes animas ὁμοειδεῖς crederet? cumque idem Pythagoras docuiſſet, animam divinæ auræ particulam ad inferiora pro lapſam corpori velut carceri includi, & corporeæ affectionis vinculis captivam detineri: ex qvibus niſi purgata receſſerit, recidere eam in alia corpora: purgatam vero tandem ad cognata ſydera, & cœleſtem animarum chorum reverti: Manes eadem illa dogmata ſua fecit, ut ex citato Epiphanii loco videre eſt. Aſſerebat enim animam Dei particulam, avulſam a Deo a principibus contrarii principii, captivam in corpus detrudi: & poſt transmigrationem ſive transfuſionem in quinque corpora, tandem per lunam atque ſolem ad beatorem regionem transmitti; quam μεταγγισμὸν καὶ διαπόρθμευσιν animæ vocabant: quæ deliria Epiphanius c. 28. & 55. abunde refutat. Quibus affines ſunt Origenis errores περὶ προϋπάρξεως τῆς ψυχῆς, quorum ἀφορμὰς atque anſam ex Pythagoræ & Platonis doctrina eum ſumpſiſſe nemo philoſophicæ hiſtoriæ peritus dubitat. Præterea, quod Porphyrius mare lacrymam appellatum a Pythagora prodidit, id omnino convenit cum Judæorum fabulis, qui Deum quotiescunque calamitatum Judaicæ gentis reminiſcitur, duas lacrymas in mare oceanum effundere docent. Cumque Ægyptios Nilum, & Empedoclem mare terræ ſudorem appellaſſe Proclus lib. 1. in Timæum, & Ariſtoteles Meteor. lib. 2. c. 3. teſtentur: quis non videt ex qua officina eorundem Manichæorum & Valentinianorum dogma prodierit: quos imbres principum materiæ ſudores dixiſſe Irenæus & Titus Boſtrenſis lib. 1. atque Epiphanius hæreſi 66. affirmant? quæ profana deliria a ruſtici illius Comici opinione parum differunt, qui cœlo pluente Jovem per cribrum, mingere credebat: aut Poëtarum fabulis, qui thermas Himerenſium ex eo ortas finxere, quod Hercules devictis gigantibus ſudorem iſthic abluiſſet. Taceo enim de incantationibus, aliisque magicis præſtigiis, quas cum Pythagora Baſilidis atque Manetis ſectatores

res

Digitized by Google

res communes habuere: ut & illa quæ de ſymbolica & myſtica docendi ratione de ſilentio & exploratione diſcipulorum: tum quæ de ὀνειροκριτικοῖς Hebræorum hoc opuſculo traduntur. De quibus nonnulla in notis hiſce attigi: alia ad uberiores in Jamblichum obſervationes ſervo.

Cæterum cum integrum Porphyrii opus, quod temporum injuria nobis invidit, proferre non licuerit: ut jacturam, quam res literaria tam luculentæ hiſtoriæ interitu fecit, aliqua parte ſupplerem, placuit ea quæ de ipſius Porphyrii vita ſcriptisque hactenus apud varios auctores obſervavi, in unum colligere: & accuratius nonnulla ad examen revocare, quæ minus recte a clarisſimis noſtri ſæculi ſcriptoribus prodita videntur. Qua in re cum unicum illud mihi propoſitum habuerim, ut noſtro ſtudio ad ſacræ ac profanæ hiſtoriæ cognitionem, tum ad Pythagoræ ac Platonis Philoſophiam illuſtrandam nonnihil utilitatis accederet: facilem ab æquis judicibus veniam ſpero, ſiqua ab recepta magnorum virorum ſententia diſcedam: nec quisquam exiſtimaverit me vitio αὐθολκῆς, aut contradicendi ſtudio adverſus publicum totius orbis præjudicium, Chriſti hoſtem, & veritatis calumniatorem defendendum ſuſcepiſſe: cujus blaſphemias & ipſe toto animo deteſtor, & viro cætera maximo excidiſſe nollem: ingenii vero præſtantiam & philoſophandi ſubtilitatem cum ſanctiſſimis Eccleſiæ ſcriptoribus ſummopere me admirari fateor. Et ſi forte eorum auctoritate hujus ſcriptis invidiam declinare liceat, producam hoc loco aliquot ipſorum teſtimonia, quibus Porphyrii ingenium ac doctrinæ magnitudinem, tum operum ejus præſtantiam deprædicarunt: ut dum cum ipſis loquor, non niſi cum ipſis reprehendi & damnari posſim. Et Euſebius quidem, qui Porphyrii blaſphemias XXX. libris refutavit, lib. 3. & 9. de præpar. Evang. in clarisſimorum philoſophorum numero eum ponit, ſive ut ipſe loquitur, τῶν μάλιστα διαφανῶν καὶ πᾶσι γνωρίμων, κλέος τε οὐ μικρὸν φιλοσοφίας παρ᾽ Ἕλλησιν ἀπενηνεγμένων. Eodemque modo Cyrillus, libro primo contra Julianum ait illum ob profanam eruditionem δόξαν οὐκ ἀγεννῆ, hoc eſt famam egregiam inter ſuos obtinere. Unde & Divus Auguſtinus libro ſeptimo de Civitate Dei, c. 25. *Philoſophum nobilem* illum appellat. quem libro 10. cap. 10. *doctiorem Platonicum*: & cap. 32. *hominem non mediocri ingenio praditum*. alibi, *magnum gentilium Philoſophum*. libro autem 19. c. 22. *doctisſimum Philoſophorum* vocat *quamvis* (inquit) *Chriſtianorum acerrimus inimicus*. Adeo ſanctisſimi viri judicium nullo affectu præpediri potuit, quin eximiæ eruditionis laudem juratisſimo hoſti tribueret. Boethius autem non minus ſan-

Digitized by Google

ctitatis & martyrii gloria, quam omnis ſacræ ac profanæ philoſophiæ cognitione celebris, quanti Porphyrium fecerit id vel ex eo apparet, quod libros ejus non ſolum legerit, ſed Latine translatos iteratis commentariis illuſtraverit, ut ab aliis quoque iidem legerentur, tum quod in explicatione Ariſtotelis & univerſa philoſophandi ratione unum Porphyrium cæteris omnibus ſe præferre, ac ſequi teſtetur: ut eum maxime Porphyrii exemplo Platonicam doctrinam cum Ariſtotelica conjunxiſſe exiſtimem, quod honorifica de ejus eruditione ſcriptisque teſtimonia, quæ paſſim apud Boethium exſtant, clarisſime oſtendunt. Libro in categor. ait ſe in exponendo Porphyrii ſententiam ſecutum, *quod videbatur expeditior planiorque eſſe.* ita & lib. I. majorum commentariorum in librum de interpretatione teſtatur ſe expoſitionem maxime à Porphyrio transtuliſſe. *hic enim*, inquit, *nobis expoſitor & intellectus acumine, & ſententiarum diſpoſitione videtur excellere.* & ad text. 2. *ſed Porphyrius de utriuque acute ſubtiliterque judicat, & Alexandri ſententiam magis probat.* & mox addit: *quocirca Alexander vel propria ſententia, vel Porphyrii auctoritate probandus eſt.* lib. 2. text. 14. *multas confuſiones multosque in orationibus errores hic locus optime intellectus, veraciterque perceptus ſuſtulit: & hac eſt expoſitio, quam nullus ante Porphyrium expoſitorum vidit.* & text. 21. ait Alexandri ſententiam non quidem abhorrere à ratione, *ſed Porphyrii eſſe meliorem*: additque eum *locum à Porphyrio diligenter eſſe expoſitum.* lib. IV. ad text. 46. improbata Hermini expoſitione ut nimis obſcura, ſubjungit; *nos autem Porphyrium ſequentes, eique doctisſimo viro conſentientes dicimus, &c.* & lib. v. textu 58. qui eſt de unitate enunciationum, cum dixiſſet multos ejus loci caligine confundi, ut digne exequi, & quod ab Ariſtotele dicebatur expedire non poſſent, allatis variorum explicationibus addit tandem: *Sed omnes hi nihil omnino intelligunt, ſed eſt melior expoſitio quam Porphyrius dedit.* Atque hæc Sanctorum hominum teſtimonia adduxi, ne opera, quam Porphyrii ſcriptis reſtituendis atque illuſtrandis impendi, mihi fraudi ſit apud eos qui contra veterum auctoritatem omnes ipſius libros, & imprimis quidem illos quibus vertendis & exponendis Boethius jam olim laborem impendit, à ſcholis ablegari, & ex manibus ſtudioſorum excuti volunt; ut ſuppreſſa & deleta veterum memoria novas ſuas merces majori pretio venditent. Quibus ſaltem ſufficere debebant clades illæ quas Gothorum & Saracenorum aliorumque barbarorum inundationes rei literariæ intulerunt. Sed nunc de vita ſcriptisque Porphyrii narrare aggrediar.

CAP.

CAP. II.

Porphyrii patria & genus: nomen vernaculum Malchus: ætas per annos digeſta: Sicula commoratio. D. Auguſtini ſententia de Porphyrio Siculo.

PORphyrius, ut quidem ipſe in Plotini vita de ſe ſcriptum reliquit, patriam habuit Tyrium, nobiliſſimam & principem Phœniciæ civitatem. Idemque Eunapius & Suidas, ſive ipſius fidem, ſive publicum omnium conſenſum ſecuti, prodiderunt. Parentes illi haud ignobiles fuiſſe Eunapius affirmat. Et ipſe in Plotini vita patris ſui meminit, cum quo commune ſibi Malchi nomen fuiſſe ait patria Syro-Phœnicum lingua: quod Græca *βασιλέα*, Latina regem ſignificat, unde ex purpura, regiæ dignitatis inſignibus, Porphyrii nomen Longinus præceptor ipſi fecit: quod Græcis auribus Malchi nomen inſolens ac barbarum videbatur. Verba ipſius Porphyrii in Plotini vita hæc ſunt: γέγραφεν ὁ Ἀμέλιος βιβλίον, ὃ ἐπέγραψε μὲν (ita iſthic eſt legendum) περὶ τῆς κατὰ τὰ δόγματα τοῦ Πλωτίνου πρὸς τὸν Νουμήνιον διαφορᾶς· προσπεφώνησε δὲ αὐτὸ Βασιλεῖ ἐμοί. Βασιλεὺς δὲ τοὔνομα τῷ Πορφυρίῳ ἐμοὶ προσῆν, κατὰ μὲν πάτριον διάλεκτον Μάλχῳ κεκλημένῳ. ὅπερ μοι καὶ ὁ πατὴρ ὄνομα κέκλητο. τοῦ δὲ Μάλχου ἑρμηνείαν ἔχοντος Βασιλεὺς, εἴτις εἰς Ἑλληνίδα διάλεκτον μεταβάλλειν ἐθέλοι, &c. *Amelius librum compoſuit, quem inſcripſit de differentia doctrinæ Plotini & Numenii: hunc librum mihi* Βασιλεῖ *hoc eſt, Regi nuncupavit. Nam id nomen mihi Porphyrio erat: qui patria dialecto Malchus vocabar. quod nomen & patri meo fuit. at Malchi nomen, ſi quis in Græcam linguam transferre velit,* Βασιλέα *ſive Regem ſignificat.* & ſubjungit; Longinum ſibi ſub vernaculo nomine Malchi librum inſcripſiſſe: Amelium Græca voce Βασιλέως uti maluiſſe. Idemque Eunapius hiſce verbis in ejus vita refert: Μάλχος δὲ κατὰ τὴν Σύρων πόλιν ὁ Πορφύριος ἐκαλεῖτο τὰ πρῶτα. τοῦτο δὲ δύναται βασιλέα λέγειν. Πορφύριον δὲ αὐτὸν ὀνόμασε Λογγῖνος, ἐς τὸ βασιλικὸν τῆς ἐσθῆτος παράσημον τὴν προσηγορίαν ἐπιτρέψας. *Porphyrio nomen initio fuerat Malchus, quod Syrorum lingua regem ſonat, ſed detorta ſignificatione ad purpuram, regium in veſtimento inſigne, Porphyrium, veluti purpureum nominavit Longinus.* Atque hinc intelligendus Suidas, qui omiſſo Malchi nomine, de ſolo illo Græco meminit: Πορφύριος, ὁς

κυρίως

κυρίως ἐκαλεῖτο Βασιλεύς, Τύριος φιλόσοφος. *Porphyrius qui proprio nomine vocabatur Rex, Tyrius Philoſophus.* Item Heſychius: apud quem hodie legitur, Μάκχος, βασιλεύς· cum olim haud dubie ſcriptum fuerit, Μάλχος. Nam Malchum regem ſignificare Hebræorum, & Syrorum dialecto, præter quam quod notisſimum eſt, teſtatur & D. Hieronymus in vita Malchi Eremitæ. *Erat illic quidam ſenex nomine Malchus, quem nos Latine Regem poſſumus dicere, Syrus natione & lingua,* & Ammianus Marcellinus l. 24. Aſſyriorum fluvium *Naar-malcha* commemorat, qui βασίλειος ποταμός Straboni & Ptolemæo, inter Tigrin & Euphraten. *Alia,* inquit, *fluminis pars Naar-Malcha nomine, quod fluvius regum interpretatur, Cteſiphonta prætermeat.* Et Plinius lib. 6. cap. 26. *Ab Aſſyriis univerſis appellatum Armilchar* (potius Naar-Malcha) *quod ſignificat regium flumen.* Cæterum Malchi nomen non infrequens fuiſſe Syris vel ſacræ literæ teſtantur, quæ ſummi ſacerdotis ſervum hoc nomine commemorant: Et Cleodemum neſcio quem prophetam, cui & Malchi nomen fuit, ex Alexandro Polyhiſtore laudat Fl. Joſephus, antiq. Judaic. lib. 1. cap. 16. qui Judæorum hiſtoriam ad exemplum Moyſis conſcripſerat. Et Malchi ducis apud eundem mentio extat, lib. 1. de bell. Judaic. cap. 6. & 9. Et Euſebius lib. 7. cap. 2. Malchum Martyrem Cæſareæ Palæſtinæ paſſum refert. Malchum quoque Philadelphenſem ſophiſtam, rerum Byzantinarum ſcriptorem legit Photius, codice 78. quem falſo idcirco Suidas Byzantinum credidit. Et Malchi Eremitæ vitam ſcripſit D. Hieronymus, cujus modo memini: ne infinita Hebræorum nomina ex veteris teſtamenti hiſtoriis proferam, quæ ex eadem voce deducta fuerunt.

Quod autem Malchi nomen Longinus cum altero illo Porphyrii commutavit, illi geminum gemellum eſt, quod narrat Julius Capitolinus, Clodio Albino, cum forte purpurea matris illigatus eſſet faſcia, joco nutricis Porphyrii nomen inditum fuiſſe. Nec disſimile eſt illud, quod Græcorum Imperatorum liberis Πορφυρογεννήτων cognomen tribuebant: eo quod recens in lucem editi, velut paterni imperii hæredes, regia purpura involverentur. Quamvis alii id nomen iis impoſitum ſcribant à regia domo, quam Porphyram vulgo vocabant: qua de re ad ſecundam partem ſyntagmatis noſtri Geographici uberius diſſerendi locus erit. De ætate Porphyrii ſtrictim Suidas refert, vixiſſe eum ſub Aureliano, & perveniſſe ad tempora Diocletiani, Quod ex Eunapio hauſit: qui Porphyrii vitam in Galienum, Claudium,

dium, Tacitum, Aurelianum & Probum Imperatores incidiſſe teſtatur. Verum cum ipſe in Plotini vita diligenter annos ætatis ſuæ notet, & accuratam temporum ſervet rationem, operæ pretium fuerit preſſius ſingula perſequi, quæ uſui nobis futura ſint ad ea, quæ poſtea dicentur. Primum ergo de ſuo ad urbem & Plotini ſcholam adventu ſic ſcribit: Τῷ δεκάτῳ δὲ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας ἐγὼ Πορφύριος ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετὰ Ἀντωνίου τοῦ Ῥοδίου γεγονώς, καταλαμβάνω μὲν τὸν Ἀμέλιον ὀκτωκαιδέκατον ἔτος ἔχοντα τῆς πρὸς Πλωτῖνον συνουσίας. ἦν δὲ Πλωτῖνος τῷ δεκάτῳ ἔτει τῆς Γαλιήνου βασιλείας ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη καὶ ἐννέα. Ἐγὼ δὲ Πορφύριος τὸ πρῶτον αὐτῷ συγγέγονα αὐτὸς ὢν τότε ἐτῶν τριάκοντα. *Decimo Galieni Imperatoris anno ego Porphyrius è Gracia una cum Antonio Rhodio Romam veniens, Amelium reperi XVIII. jam annos familiariter Plotino uſum. Plotinus autem decimo Galieni Imperatoris anno quinquageſimum nonum circiter ætatis annum agebat. Ego vero Porphyrius, cum primum huic adhæſi, triginta tunc annos impleveram.* Cum ergo decimus Galieni annus in CCLXIV. Chriſti incidat: ſubducta temporum ratione conſtat, Porphyrium natum fuiſſe anno decimo Alexandri, qui eſt annus Chriſti CCXXXIII. Cæterum cum decennio ante, h. e. vigeſimo circiter ætatis anno prima vice Romam veniſſet, exiguum temporis ſpatium ibidem commoratus fuit, feriante tum a docendi munere Plotino. Cui cum ſecundo hoc adventu ſeſe adjunxiſſet, integros quinque annos operam dedit: ſexto demum ad Lilybæum Siciliæ profectus; ut Probum, virum inſignem iſthic degentem accederet. Fuit is XV. ſeu poſtremus Galieni annus, qui eſt a Chriſto nato CCLXIX. utrumque ipſe his verbis teſtatur: *Plotinus nonum & quinquageſimum ætatis annum tum agebat. Ego autem & hunc ipſum annum & inſuper quinque alios cum ipſo verſatus ſum, quin etiam decennio ante Romam veneram, &c.* de profectione Sicula paulo poſt ſubjungit: *quo tempore in Sicilia degebam, quo perveneram circa decimum quintum Galieni Imperatoris annum, Plotinus libros V. compoſuit.* Hæc eo diligentius ipſius Porphyrii verbis confirmanda duxi, quod Illuſt. Card. Baronius eum decem & octo annos Romæ Plotinum audiviſſe referat: id Porphyrio adſcribens, quod Amelio tribuendum, ex loco ſuperius producto apparet. Profectus autem fuit in Siciliam de conſilio Plotini, qui atra bile laborantem eo ab urbe ablegavit. Hoc enim morbo adeo ſe percitum fuiſſe ſcribit, ut manus ſibimetipſi inferre aliquando fuerit conatus, niſi amens propoſitum Plotinus ſua prudentia impediiſſet. Qua de re ipſum loquentem præſtat au-

dire: *Ego*, inquit, *quandoque me ipſum interimere cogitabam: quod mirabiliter ille perſenſit, mihique domi deambulanti protinus adſtitit, aitque: ſtudium iſtud propoſitumque meum nequaquam ſanæ mentis eſſe, ſed animi potius atra bile furentis, itaque Roma abire me juſſit. Huic ego obtemperans in Siciliam ſum profectus, quod audirem Probum quendam, egregium virum circa Lilybæum tunc degere. Quo quidem factum eſt, ut ab hoc animi propoſito deſiſterem; ſed interea impedirer, quo minus Plotino usque ad obitum ejus adeſſem.* Mortuus enim eſt Plotinus in Campania, triennio poſt Porphyrii diſceſſum, ætatis anno LXVI. poſt ſecundum Claudii Imperatoris annum; qui eſt annus Chriſtus CCLXI. quo tempore Porphyrius ad Lilybæum vivebat: ut ipſe ſub principium vitæ Plotini teſtatur. Atque hæc ſunt quæ ſecundum diſtinctam annorum rationem ex ipſius Porphyrii ſcriptis colligere licuit. De reliquo vitæ tempore vix quidquam certi ſtatuere poſſumus: quamdiu in Sicilia fuerit commoratus; quibus poſtea locis vixerit: nec quando vivere deſierit. Proferam tamen quæ ſparſim hinc inde collegi, atque unum ſub adſpectum ea proponam, quibus Porphyrii vita illuſtrari poterit. Ubi id quidem principio dicendum, quod Vicentius Lirinenſis, & Euſebius ipſius Porphyrii teſtimonio prodiderunt, eum fere puerum Alexandriam ad Origenem audiendum profectum fuiſſe. Vincentii verba hæc ſunt de Origene, cap. 1. 23. *De cujus incredibili quadam ſcientia ſi quis referentibus nobis Chriſtianum non accipit teſtimonium, ſaltem teſtificantibus Philoſophis gentilem recipiat confeſſionem. Ait namque impius ille Porphyrius, excitum ſe fama ipſius Alexandriam fere puerum perrexiſſe, ibique eum vidiſſe jam ſenem; ſed plane talem tantumque virum, qui arcem totius ſcientiæ condidiſſet.* Euſebius vero ſimilem locum ex tertio libro contra Chriſtianos adducit, libro ſexto hiſtor. Eccleſiaſt. cap. 19. *ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀτοπίας ἐξ ἀνδρὸς, ᾧ κἀγὼ κομιδῇ νέος ὢν ἔτι ἐντετύχηκα, σφόδρα εὐδοκιμήσαντος, καὶ ἔτι δεῖ ὧν καταλέλοιπε συγγραμμάτων εὐδοκιμοῦντος παρειλήφθω Ὠριγένους. Hujus autem abſurditatis exemplum ab Origene ſumatur, viro qui cum mihi admodum adoleſcenti familiaritas interceſſit*, &c. Unde miror Eunapium Origenem Porphyrii συμφοιτητὴν; ſive condiſcipulum vocaſſe, idque ipſius Porphyrii verbis, cum conſtet Origenem LXIX. annos natum, anno Chriſti CCLVI. qui fuit Galli & Voluſiani XXII. vel XXIII. Cæterum cum Origenem, Philippo imperante, à ſedente Fabiano Pontifice, Romam veniſſe Eccleſiaſtici annales teſtentur; puto non male colligi Porphyrium Alexandriam profectum fuiſſe, aut ſub extremum Gordiani imperium

perium, vel primis Philippi annis, qui Gordianum imperio exuit: circa ætatis annum XIII. vel XIV. Id enim ea verba, *κομιδῆ νέος ὢν ἔτι*, indicare videntur. Carthagini quoque ſe vixiſſe teſtatur, lib. 3. de Abſtinentia, ubi perdicem ab ſe educatum refert, adeo cicuratum, ut vocem humanam intelligeret, eidemque reſpondere conaretur. Atque eo ex Lilybæo ipſum trajeciſſe veroſimile eſt. Athenis etiam aliquandiu verſatum eſſe, ubi omnia ſapientiæ ſtudia, maxime autem divini Platonis doctrina tum florebat, ex alio ejus loco apparet, quem Euſebius lib. X. de præparatione inſeruit, ex primo libro Philologicæ auſcultationis: ubi Plotini natalem apud Longinum epulis celebratum refert, & ſermones de autorum furtis inter convivas habitos commemorat. *τὰ Πλωτίνεια* (inquit) *ἑστιῶν ἡμᾶς Λογγῖνος Ἀθήνησι κέκληκεν ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ Νικαγόραν τὸν σοφιστὴν*, &c. Unde videre eſt Porphyrium poſt obitum Plotini ex Sicilia eo commigraſſe. Eunapius quoque poſt Siculam commorationem Romam eum rediiſſe, ac dicendi facultatem ſumma cum laude exercuiſſe teſtatur: ita ut Senatus populusque Romanus magno eum in pretio atque honore haberet. Ubi tandem in profunda ſenectute deceſſiſſe dicitur. Quibus & hoc addo, editam ab eo Plotini vitam circa ſeptuageſimum ætatis annum: cum ibidem referat, ſe anno ſexageſimo octavo ecſtaſi divina ſive exceſſu mentis correptum fuiſſe: niſi ea melancholici cerebri potius commotio, aut dæmonis in angelum lucis transfigurati ludicrum phantaſma, cum D. Auguſtino lib. 10. de Civ. Dei c. X. cenſenda ſit. Fuit is annos Chriſti CCCI, Diocletiani Imperatoris XVIII. qui triennio poſt imperio ſeſe abdicans Conſtantium habuit ſucceſſorem. Sed cum Porphyrius dicto loco anni illius LXVIII. ut pridem elapſi meminerit; veriſimile videtur, ſcriptam ab eo Plotini vitam in extrema ſenectute, & ſub finem imperii Diocletiani. Nam illius tempora non exceſſiſſe Porphyrium recte ex Eunapio affirmat Suidas. Cujus autoritate neglecta, Illuſtriſſ. Eccleſiaſticorum annalium autor multo longius, ad annum ſcilicet Conſtantini XXIII. atque ulterius vitam ejus producit: uti mox videbimus. In Sicilia cum alios libros plurimos, tum ſceleratos illos contra Chriſtianam religionem a Porphyrio ſcriptos teſtatur Euſebius lib. 6. Hiſt. Eccleſ. cap. 19. & poſt ipſum D. Hieronymus in catalogo illuſtr. ſcript. ubi Euſebii opera recenſet. Id ſane non obſcure colligi poteſt, vixiſſe eum aliquot annos in Sicilia, & quidem fama maxima. Nam & Longinus poſt Plotini obitum inde illum in

Digitized by Google

patriam evocat, & Plotini libros ad ſe mitti petit: tum D. Auguſtinus retractat. lib. 2. cap. 31. ob longiorem in inſula commorationem alium ab hoc noſtro Philoſopho credidit fuiſſe *Porphyrium Siculum illum*, ut ait, *cujus celeberrima eſt fama*.. Qua in re ſimilis fere error eſt, neſcio an Nicephori Calliſti, an ejus interpretis, lib. V. cap. 13. ubi dictus Euſebii locus transſcribitur. Nam cum Euſebius dicat, ὁ καθ' ἡμᾶς ἐν Σικελίᾳ καταστὰς Πορφύριος, pro eo apud Nicephorum Porphyrius Siculus nunc legitur. Unde videre eſt eum in Siculo receſſu magnum ſibi & illuſtre ſcribendo nomen paraſſe: quod unius alteriusve anni ſpatio vix fieri potuit. Quin & Iſagogen de quinque vocibus ad Chryſaorium in Sicilia ab eo ſcriptam affirmat Ammonius: cujus verba inferius ſuo loco à me producentur; quamvis ille aliam, & meo quidem judicio ſatis ineptam Siculæ profectionis cauſam afferat.

CAP. III.

Porphyrium in Sicilia contra Chriſtianos ſcripſiſſe. Baronii ſententia ex Lactantio perpenditur. S. Methodius quando paſſus.

VErum Illuſtrisſimus annalium conditor, contra quam Euſebius & Hieronymus, non in Sicilia. ſed in Bithynia eum impiis ſuis libris Chriſtianam religionem oppugnaſſe contendit: cujus ſententiæ fundum habet Lactantii verba lib. V. de juſtitia, c. 2. quæ presſius conſiderare operæ pretium fuerit. Refert ille, eo tempore quo Diocletianus crudelisſima perſecutione contra Chriſtianos ſæviret, & Eccleſias veri Dei funditus ſubverſas demoliretur, duos extitiſſe, qui blaſphemam linguam Imperatorum furori commodarent, ſcripto religionem Chriſtianam oppugnare aggresſi: alter quidem Philoſophus, alter judex. Neutrum tamen nominat: credo ne ſuis ſcriptis ad poſteritatis memoriam illorum nomina transmitteret, qui ſalutare JESU Chriſti nomen impiis ſuis libris oppugnare & extinguere ſtuduerant. *Ego*, inquit, Lactantius, *cum in Bythinia literas oratorias accitus docerem, contigiſſetque eodem tempore ut Dei templum everteretur, duo extiterunt ibidem qui jacenti atque abjectæ veritati, neſcio utrum ſuperbius an importunius, inſultarent: quorum alter antiſtitem ſe philoſophiæ profitebatur: verum ita vitioſus, ut continentiæ magiſter non minus avaritiæ quam*

quam libidinibus arderet: in victu tam ſumptuoſus, ut in ſchola virtutis aſſertor, parſimoniæ paupertatiſque laudator, in palatio pejus cœnaret quam domi; tamen vitia ſua capillis & pallio, & quod eſt maximum velamentum, divitiis prætegebat: quas ut augeret, ad amicitias judicum miro ambitu penetrabat. eoſque ſibi repente autoritati falſi nominis obligabat; non modo ut eorum ſententiam venderet, verum etiam ut confines ſuos, quos ædibus agriſque pellebat, à ſuo repetendo hac potentia retardaret. Hic vero qui ſuas diſputationes moribus deſtruebat, vel mores ſuos diſputationibus arguebat, ipſe adverſus ſe gravis cenſor, & accuſator acerrimus, eodem ipſo tempore, quo juſtus populus nefarie lacerabatur, tres libros evomuit contra religionem nomenque Chriſtianum. Profeſſus ante omnia Philoſophi officium eſſe erroribus hominum ſubvenire, atque illos adveram viam revocare, id eſt, ad cultus Deorum, quorum numine ac majeſtate, ut ille dicebat, mundus gubernaretur: nec pati homines imperitos quorundam fraudibus illici: ne ſimplicitas eorum præda ac pabulo ſit hominibus aſtutis. Quibus multa de totius operis inſtituto atque argumento ſubjungit, quæ apud ipſum legi malo. Quinam ille fuerit, ait Illuſtriſſimus annalium autor, quem Lactantius inter Philoſophos hujus temporis ſibi locum principem vindicaſſe dicit, nullus alius quem opinari poſſimus occurit, niſi Porphyrius: qui inter Platonicos horum temporum excellebat; quem & adverſus Chriſtianam religionem commentarios edidiſſe exploratiſſimum eſt. Quamobrem ut quæ Lactantius tradit alicui alii adſcribamus potius quam Porphyrio, nulla, inquit, eſt ratio. Sane cum cogito quam immani odio apud Chriſtianos laborarint ii, qui bello adverſus Chriſtum ſuſcepto inclareſcere voluerunt, & quam deteſtabile iſtorum nomen Chriſtianorum ſcriptis atque execrationibus evaſerit: vix memoriam nomenque hujus Philoſophi, quiſque demum fuerit, intercidere potuiſſe arbitror: præſertim cum nudo & aperto, quod ajunt, capite, in infauſtum hoc certamen deſcenderit. Tum vero quod omnium graviſſime Chriſtianos id tuliſſe teſtetur Lactantius, quod illo potiſſimum tempore id operis eſſet aggreſſus, quo furebat odioſa crudelitas, nec quiſquam diræ perſecutionis metu veritatis afflictæ patrocinium ſuſcipere auderet. Quæ odium haud dubie auxerunt, ut mox reſpirante Eccleſia eo acrioribus animis in Chriſti hoſtem inſurgerent; cum nullum in principum favore præſidium, nullum in aperto jam atque æquo certamine effugium reliquum eſſet. Exoſum fuit Celſi nomen, quod primus ille Epicuri de grege porcus adverſus exorientem veritatis lucem grunnire ſordido ore auſus fuiſſet. Nec minor

Digitized by Google

invidia excepit alterum Chriſti hoſtem Hieroclem, qui ignorantiæ ſuæ deliramenta φιλαλήθεις titulo inſcripſit: ut fallaci illicio incautos irretiret. Julianus quoque Cæſar cum deſertis religionis noſtræ ſacris, erroribus paganorum turgens τὴν Ἑλληνικὴν ὀφρὺν ſtulte & arroganter adverſus Chriſtum ſuſtuliſſet; & ne temere a veritate deſeciſſe videretur, ſtylo eam ſuſcepiſſet oppugnandam, quam gladio exſcindi non poſſe retro ſeculorum experientia didicerat; impii & θεομάχου nomine æternum infamis evaſit. Sed longe graviſſima fuerunt odia adverſus Porphyrium, contra quem univerſa Eccleſia Chriſti junctis viribus arma cepit. Triginta enim circiter ſcriptores Catholici blaſphemias ejus refutarunt: ſi qua fides Fl. Lucii Dextri Chronicis. Et ipſi Imperatores ſuis edictis nomen ejus perpetuum infame eſſe voluerunt.

Hæc omnia dum cogito, pedibus in illuſtriſſimi Baronii ſententiam diſcedere lubet: ſunt tamen quæ non leviter me retrahunt. Primum quidem Euſebii & D. Hieronymi autoritas, qui eum in Siculo ſeceſſu adverſus Chriſtianos ſcripſiſſe diſertim teſtantur. Euſebius enim dicto loco ait, ὁ καθ᾽ ἡμᾶς ἐν Σικελίᾳ καταστὰς Πορφύριος συγγράμματα καθ᾽ ἡμῶν ἐνστησάμενος. & D. Hieron. refert Euſebium edidiſſe *contra Porphyrium, qui eodem tempore ſcribebat in Sicilia*, libros XXX. Tum librorum numerus non convenit: XV. enim, non ſolum III. edidit, ut Hieronymus & Suidas teſtantur: tum vero inprimis temporum vitæque ratio: nam nec ætas, nec vitæ Pythagoricæ inſtitutum cum iis convenire videntur, quæ Lactantius de Aſiatico illo Philoſopho prodidit: nam cum ἀκμὴ perſecutionis Diocletiani, & Eccleſiarum demolitio, cujus Lactantius dicto loco meminit, in annum Chriſti CCCII. incidat, qui fuit XIX. imperii Diocletiani, LXIX. ætatis Porphyrii; aliorum ego judicii facio, an ea quæ de libidinibus, de luxu, de aſſentatione & paraſitiſmo aulico Aſiatici illius Philoſophi Lactantius refert, ſeni decrepito conveniant: ei præſertim qui ſiccum & ſobrium Pythagoricæ vitæ inſtitutum ſemper fuerat ſectatus, quod diligentiſſime ab ipſo ſervatum libri περὶ ἀποχῆς ad Firmum Caſtricium ſcripti, abunde probant: neque enim amico intimo, & fraternæ neceſſitudinis vinculo ſibi conjuncto eam vitæ & Philoſophandi rationem tam operoſo volumine ſuaſurum fuiſſe exiſtimo, ſi ipſe eam neglexiſſet: nec quiſquam veterum, quod quidem ego obſervarim, hujuſmodi quid Porphyrio objicit: quem rabidum, furioſum, impium, blaſphemum, veritatis & DEI hoſtem Euſebius, Hieronymus, Auguſtinus, aliique perpetuo cognominant: qui nullam

nullam ejus exagitandi materiam anſamque prætermiſerunt. Et quamvis non ignorem pleroſque Philoſophos aliter diſſeruiſſe in ſchola, aliter domi vixiſſe: de Porphyrio tamen cur ſecus exiſtimem, cauſam hanc potisſimum habeo, quod eo ipſo tempore, quo Lactantius Aſiaticum illum Philoſophum luxu & libidine obrutum contra Chriſtianos ſcripſiſſe ait, Porphyrius parco & ſobrio victu animum à corporis contagione purum, & à ſenſuum communione abductum, ad vitam ſecundum mentem extollere ſtuduerit: quod quidem ea manifeſte teſtantur quæ ſexageſimo octavo ætatis anno ſibi contigiſſe in Plotini vita retulit. Accedit ingens ille librorum atque commentariorum numerus, quibus procudendis vitam omnem impendit: adeo ut extrema adhuc ſenectute Plotini ſcripta emendata, & concinno ordine digeſta publicarit. Taceo quod ipſa ætas haud exiguam reſpondendi materiam præbere, & delirii ſuſpicione irrideri potuiſſet. Sed illud mihi argumentum omnium gravisſimum videtur, quod Methodius Patarenſis Epiſcopus Tyrius, qui nitidi compoſitique ſermonis libros adverſus Porphyrium confecit, ad extremum perſecutionis Diocletiani, ſive ut alii affirmant ſub Decio & Valeriano, martyrio coronatus ſit: hæc enim D. Hieronymi verba ſunt de ſanctisſimo viro. Atque ut poſterior illa opinio, de conſummato martyrio ſub Decio, manifeſte falſitatis convinci poteſt ex eo, quod Decio imperante Porphyrius, quem Methodius refutavit, vix viceſimum ætatis annum attigiſſet, & poſt XVI. integros annos demum in Siciliam profectus fuerit; ita poſterior illa aperte oſtendit, ante prædictum XIX. annum Diocletiani, & Porphyrium ſuas blaſphemias edidiſſe, & Methodium iisdem reſpondiſſe: cum Lactantius Chriſtianos temporis gratia conticuiſſe diſertim affirmet: quod nemo illum dicturum fuiſſe exiſtimaverit, ſi Methodius tum ſolus communem Eccleſiæ cauſſam defendendam ſuſcepiſſet. Nec reticuiſſent Euſebius atque Hieronymus, diligentisſimi harum rerum obſervatores. Quis vero D. Auguſtinum rerum Eccleſiaſticarum adeo vel imperitum vel immemorem fuiſſe exiſtimet; ut cum lib. X. Civit. Dei cap. 32. Porphyrium eo tempore vixiſſe dixiſſet, quo Diocletianus crudelisſima perſecutione Eccleſiam Chriſti oppugnabat; nec tot martyrum conſtantia ad veritatis viam agnoſcendam permotum doleret; id tam opportuno loco omitteret, Porphyrium eo ipſo tempore furentem imperatoris animum impiis ſuis libris adverſus innocentes Chriſtianos vehementius concitaſſe, & veritati armis oppreſſæ importuna inſultaſſe protervia: quo nomine Lactantius Aſiaticum illum Philoſophum maxime

Digitized by Google

ximè accuſat? Ego D. Auguſtini verba apponam, ut eo facilius quisque judicare posſit. Ille enim cum ſub principium capitis ſcripſiſſet, Porphyrium libro I. de regreſſu animæ dixiſſe: *Nondam receptam unam quandam ſectam quæ univerſalem viam animæ contineat liberandæ:* ſubjungit deinde. *Quanam iſta eſt univerſalis via, niſi quæ non ſuæ cuique genti propria, ſed univerſis gentibus quæ communis eſſet, divinitus impertita eſt? quam certe iſte homo non mediocri ingenio præditus, eſſe non dubitat: providentiam quippe divinam ſine iſta univerſali via liberandæ animæ genus humanum relinquere potuiſſe non credit. Neque enim ait non eſſe; ſed hoc tantum bonum, tantumque adjutorium nondum receptum, nondum in ſuam notitiam eſſe perlatum. Nec mirum, tunc enim Porphyrius erat in rebus humanis, quando iſta liberandæ animæ univerſalis via, quæ non eſt alia quam religio Chriſtiana, oppugnari permittebatur ab idolorum dæmonumque cultoribus, regibusque terrenis, propter aſſerendum & conſecrandum martyrum numerum, hoc eſt, teſtium veritatis: per quos oſtenderetur omnia corporalia mala pro fide pietatis & commendatione veritatis eſſe toleranda. Videbat ergo iſta Porphyrius, & per hujusmodi perſecutiones cito iſtam viam perituram, & propterea non eſſe ipſam animæ liberandæ univerſalem putabat: non intelligens hoc quod eum movebat, & quod in ejus electione perpeti metuebat, ad ejus confirmationem, robuſtioremque commendationem potius pertinere.* Nonne certisſimis rationibus ex hoc loco colligitur, vel Porphyrium poſtremæ illius perſecutionis tempore non ſcripſiſſe: vel ſupinam D. Auguſtini fuiſſe ignorantiam aut oblivionem, qui tali loco rem tantam præteriret?

CAP. IV.

Porphyrii vitam non recte produci ad Conſtantinum. M. Publius Optatianus Porphyrius Poëta cum Porphyrio Philoſopho confuſus. Britannia fertilis tyrannorum provincia. Conſtantini edictum explicatum.

VErum de hiſce libera cuique per me ſentiendi poteſtas eſto, donec veritas aliorum ſtudio diligentius limata, ex antiquitatis tenebris clarior eluceſcat. Sed in eo ſummo viro non temere aſſentiendum exiſtimo, quod contra Eunapii atque Suidæ fidem Porphyrii vitam usque ad XXIII. annum Conſtantini Magni producit; tum in iis quæ de exilio

exilio & palinodia ejus prodidit: quæ eruditiſſimorum hominum animadverſiones ac cenſuras non effugere. Sed præſtat ea hic apponere, quæ ad annum Chriſti CCCXXV. eccleſiaſticæ hiſtoriæ princeps ſcribit. *Quod ad Porphyrium ſpectat, qui adverſus Chriſtianam religionem tot tantasque blaſphemias effutiſſet, & ipſum Imperatorem contumeliis proſcidiſſet, cum inter alia, quod teſtatur Gildas, dixerit in ipſius odium, Britanniam fertilem tyrannorum provinciam eſſe; dignam laboribus mercedem eum recepiſſe Conſtantinus cum tradat: non tantum quod libri ejus fuerint incendio condemnati; ſed & quod exilio mulctatus ſit: id affirmaſſe videtur, ac plane inſinuat, eundem Porphyrium adhuc, eo tempore quo hæc contra Arium ſcribebat, fuiſſe ſuperſtitem: quem ex teſtificatione S. Hieronymi abhinc poſt triennium, nempe anno XXIII. ejusdem Conſtantini Imperatoris, miſſo ad eum inſigni, ut ait, volumine, ab exilio liberatum apparet.* In quibus verbis docti viri jam pridem monuerunt Porphyrium philoſophum confundi cum Publio Optatiano Porphyrio Poëta, Chriſtiano quidem, ſed cætera nugaciſſimo: nam de illo D. Hieronymum loqui teſtatur panegyricus ad Conſtantinum Auguſtum, qui adhuc ſupereſt. Et ne quis dubitandi locus relinquatur, apponam Poëtæ exulantis verſus, quibus Thaliam ſuam in præfatione alloquitur.

Hic trepido pede tecta petis venerabilis aulæ;
Horrida quo nimium ſit tua mundicies;
Hos habitus vatis præſentia fata merentur;
Vix locus hoc ſaltem præbuit unde venis.
Suppliciter tamen ire potes, dominumque precari:
Squalor & hæ ſordes conveniunt miſeris.
Cum dederit clemens veniam, natumque laremque
Reddiderit, comptis ibis & ipſa comis.

Nec minus in eo hallucinari videtur, quod ex Gilda Britanno Porphyrium de Conſtantino Imperatore contumelioſe locutum, atque eam ob cauſam exilio damnatum fuiſſe colligit; cum potius contrarium ex Gildæ verbis evincatur. *Igitur nunc omittens,* inquit, *priſcos communesque omnibus gentibus errores, nec enumerans patriæ portenta ipſa diabolica pene numero Ægyptiaca vincentia, & tacens vetuſtas immanium tyrannorum annos, qui aliis longe poſitis regionibus vulgati ſunt: ita ut Porphyrius rabidus orientalis adverſus Eccleſiam canis dementiæ ſuæ ac vanitatis ſtylo hoc etiam adnecteret; Britannia,* inquit, *fertilis provincia tyrannorum.* Quid quæſo

Ff hic

hic de Conſtantino, aut Conſtantini ævo? cum diſertim de iis temporibus loquatur, quibus Britanni nec Romani Imperii potentiam, nec Chriſtianæ religionis veritatem agnoverant. Atque aliter haud dubie ſenſiſſet Vir judicii maximi, ſi D. Hieronymi locum, unde Gildas Porphyrii verba transſcripſit, obſervaſſet: quem ex libro ad Cteſiphontem adverſus Pelagianos adſcribendum duxi. *Et ad extremum, quod ſolet nobis objicere contubernalis veſter Porphyrius: qua ratione clemens & miſericors DEus ab Adam usque ad Moyſen, & à Moyſe usque ad Chriſti adventum, paſſus ſit univerſas gentes perire ignorantia legis & mandatorum DEI. Neque enim Britannia fertilis provincia tyrannorum, & Stoicæ gentes, omnesque usque ad Oceanum per circuitum barbaræ nationes Moyſen Prophetasque cognoverunt.* Annon luce meridiana clarius, nihil hic in Conſtantinum dici: ſed ea deſignari tempora, quæ Chriſti adventum, & Romani Imperii propagationem ad Britannos præceſſerunt? Nec de Porphyrii mente dubitare nos ſinit, quod eadem quæſtio ex Porphyrii libris contra Chriſtianos deſumpta D. Auguſtino inter alias propoſita fuit: cui ille fuſe reſpondet Epiſt. XLIX. ad Deo gratias.

Cur autem Britanniam fertilem tyrannorum provinciam Porphyrius appellarit, id C. Taciti graviſſimi autoris verba de Britannis in Julii Agricolæ vita docent: *Olim*, inquit, *regibus parebant; nunc per principes factionibus & ſtudiis trahuntur, nec aliud adverſus validiſſimas gentes pro nobis utilius, quam quod id communi non conſulunt.* Et Strabo libro IV. autor eſt, apud Britannos *δυναςείας* fuiſſe: & pleroſque Dynaſtarum Cæſarem legationibus officiisque coluiſſe, quæ ex IV. libro commentariorum de bello Gallico cognoſci poterunt: ubi Cæſar ipſe expeditionem ſuam Britannicam narrat. Neque hoc ſæculo tyrannicæ familiarum factiones, apud Scotos præſertim & Hibernos exoleverunt; ſed ut quisque nobilium vel genere illuſtrior eſt, vel manu promptior, ita facilius ſubditos ac clientes plurimos in ſtudia partesque ſuas, ſæpe etiam regibus ipſis periculoſas, pertrahit. Ex hiſce jam ſatis apparet quid de Conſtantiniani edicti explicatione ſentiendum: quo Illuſtriſſimi ſcriptoris ſententiam minime ſtabiliri facile agnoſcet, quisquis edictum ipſum inſpexerit. Nam cum principio Imperator ſcripſiſſet; *Porphyrium religionis hoſtem pravis quibusdam commentariis contra pietatem editis dignam inveniſſe mercedem*; ne quis de exilio aliove ſupplicii genere explicaret, ipſe ſubjungit: *ac talem; ut ipſe quidem infamis apud omnem poſteritatem maximo opprobrio & dedecore compleretur: impia autem ejus ſcripta plane delerentur.* annon manifeſtum eſt, nihil aliud Imperatori

peratori propoſitum fuiſſe, quam ut publico edicto eandem probroſi nominis infamiam Ario ejusque ſectatoribus inureret, qua Porphyrium flagrare videbat; & pari exemplo, quo Porphyrii libros extinxerat, impia eorum ſcripta ſupprimeret? Quod egregium piisſimi Imperatoris factum dein Theodoſius imitandum ſibi duxit: qui ſimili lege Neſtorii ſectatores invidioſo nomine Simonianos, à Simone mago appellari voluit; ut cujus ſcelus fuerant in deſerendo Deum imitati, ejus vocabulum jure viderentur ſortiri, l. 6. C. de hæret. & Manich. Hæc accuratius explicare volui, quod nonnullos temere & *ἀμβασανίςως* Baronianam ſententiam amplectentes affirmare videam, Porphyrium Dei ſpiritu afflatum, tandemque ad fidem converſum, inſtar Sauli Tarſenſis Jeſum verum Deum agnoviſſe. *Quem utinam cognoviſſet*, (utar enim D. Auguſtini voto) *eique ſe potius quam vel ſuæ virtuti, quæ humana, fragilis & infirma eſt: vel pernicioſisſimæ curioſitati ſanandum tutius commiſiſſet.* Quæ ſanctisſimi Patris de hoc Philoſopho verba ſunt libro X. de Civ. DEI. cap. 27.

CAP. V.

Porphyrium non Judæum, ſed Phœnicem fuiſſe: cur Batanæotem D. Hieronymus vocarit; variæ in eum locum conjecturæ.

NEc forte abs re fuerit, aliam maximi ſcriptoris ſententiam de Porphyrii patria & genere hoc loco expendere: novam quoque illam, & adverſus conſtantem omnium autorum fidem deductam ex obſcuro quodam D. Hieronymi loco. In quo tamen facilius quid falſum ſit convincere poſſum, quam quid verum affirmare. D. Hieronymi verba ſunt in præfatione commentariorum in epiſtolam ad Galatas: ***quod nequaquam intelligens Batanæotes & ſceleratus ille Porphyrius in primo operis ſui adverſus nos libro, Petrum à Paulo objecit eſſe reprehenſum.*** Ex quibus Illuſtriſſ. Cardinalis contendit Porphyrium non Phœnicem, ſed Judæum; non Tyrium, ſed Batanæotem fuiſſe; natum Batanææ, quæ Judææ civitas eſt, XV. miliaribus à Cæſarea Palæſtinæ, aquarum calidarum celeberrimis fontibus celebris. Sed quod patriæ generisque eum tæderet, falſo & impudenter mentitum fuiſſe Phœnicium, quo & olim & nunc quoque vulgo cenſetur.

Digitized by Google

Nec forſan à vero abhorrere hæc ſententia videbitur ei qui cogitet, D. Hieronymum complures annos in intima Judæa cum Judæis eruditis familiariſſime vixiſſe, eorumque opera multa ab ipſo perquiſita, multa cognita fuiſſe, quæ ab aliis nullo modo ſciri potuere, διὰ τὸ ἀκοινώνητον, καὶ ἄξενον ejus nationis. addo & illud, quod Socrates ex Euſebio prodidit, Porphyrium principio Chriſtianum, odio Chriſtianorum, à quibus Cæſareæ Palæſtinæ gravius fuerat reprehenſus, quam impotenti animo ferre poſſet, religionem noſtram deſeruiſſe. Id enim leve ac deſultorium ingenium arguit, cui ἀποστασία & παράβασις non inſolens fuerit. Quibus & tertia ratio accedit, quod Moyſen Prophetam citet in libello de antro Nympharum, & libro 2. & 4. de abſtinentia, de Judæorum inſtitutis ſectiſque ex Theophraſto & Flavio Joſepho multa referat. Verum multo plura ſunt & validiora quibus contrarium evinci videtur. Nihil enim dico, quam effrons illa fuerit impudentia hominem genus patriamque mentiri. Facile conceſſerim potuiſſe id fieri ab eo, qui animum frontemque adverſus Deum & veritatem ipſam obduraverat; metus ſaltem infamiæ eum deterruiſſet, cum mendacium nequaquam poſſet latere: quod ex maxima Phœniciæ civitate plurimi & Alexandriam & Romam quotidie commigrarent, quorum indicio fraus facile detegeretur. Idque eo magis, quod & ipſe patrem Tyrium nominet; & Eunapius eum non ignobili genere apud ſuos ortum teſtetur. Et quomodo latere potuit, qui tanta eruditionis & ſapientiæ fama inclaruerat? & ut alios latuerit; qui potuit Longinum, Jamblichum, aliosque Syros, qui cum eo verſabantur? Ipſe Longini epiſtolam vitæ Plotini inſeruit, ex Phœnicia ad ſe ſcriptam, qua ex Sicilia evocatur: ubi Longinus Tyri patriæ ejus meminit. Vivebat eodem tempore in Phœnicia Amelius condiſcipulus Porphyrii. An eos & patriæ & genus amici ementitum latere potuit? quem tamen ipſi conſtanter in ſuis ſcriptis Tyrium vocarunt. Et cum Libanius Sophiſta Syrus, oratione funebri in Julianum Imperatorem, Porphyrium *Tyrium ſenem* honoris cauſa appellaſſet; Socrates tamen qui lib. 3. hiſt. Eccleſ. cap. 23. ea Sophiſtæ verba conquiſitis rationibus verbiſque operoſe confutat, de patria nullam ei litem movet. Et quis credat, eum in tanto contradicendi ſtudio prætermiſſurum fuiſſe illud, unde Tyrii ſenis nomen gravi infamia aſpergi poterat: ſi quid tale vel ſcripto vel fando proditum accepiſſet? nec neglexiſſet Suidas, qui ea quæ ad gentilium Philoſophorum irriſionem ſpectant, diligenter undique transſcripſit; taceo enim quod Euſebius non uno loco in libris de præparatione & demonſtratione

tione Evangelica, eum gentilem & gentilium magiſtrum ac Theologum appellat. Cæterique Patres cum Porphyrii calumnias ſæpe cum Judæorum blaſphemiis comparent, nemo tamen commune cum illis genus ipſi fuiſſe ſcribit. Quod invidiæ augendæ, & impiis contra Chriſtum objectionibus refutandis maxime profuiſſet. Chriſtianam religionem eum vel ſerio amplexum fuiſſe, vel ſaltem non averſatum facile crediderim, qui puer Originem Alexandriæ audierat, clariſſimum Chriſtianæ religionis lumen. Præſertim cum præter Socratis atque Nicephori autoritatem, D. Auguſtinus lib. 10. de Civ. Dei c. 28. diſertim affirmet, illum vanæ ſcientiæ tumore inflatum a ſaluberrima Chriſti humilitate reſiliiſſe. Atque eſto. Quis vero hinc oſtendet eum a Judaiſmo ad Chriſtianiſmum tranſiiſſe? Nec majoris momenti ſunt illa de petitis ex Moyſe & Fl. Joſepho teſtimoniis. Cum quidem eo loco Moyſen non ſuis, ſed Numenii verbis citet: quem in Prophetæ lectione verſatiſſimum fuiſſe, teſtantur cum alia plurima ejus loca, apud Euſebium de præparatione Evang. & Theodoretum in Θεραπ. tum præſertim nobile illud dictum τί γάρ ἐςι Πλάτων, ἢ Μωσῆς ἀττικίζων; Et demus Moyſen προηγουμένως ab ipſo citatum: quid inde huic opinioni probandæ effici poterit? cum in confeſſo ſit ejus ſæculi Philoſophos ferme omnes ſacras literas legiſſe. Nam & Longinus Porphyrii præceptor, libro περὶ ὕψους, ex eodem principio Geneſeos locum adducit cum honorificentiſſima Prophetæ mentione. Sed fruſtra hujusmodi ratiunculis pugnamus, cum certum ſit, Porphyrium non Moyſen ſolum, ſed univerſam ſacram ſcripturam legiſſe, & quidem diligentiſſime: eo fine, ut falſam & incertam oſtenderet divinorum oraculorum fidem: quod Euſebius in libris de præparatione non uno loco, & Theodoretus ſerm. 7. Θεραπ. teſtantur. Ea verò quæ in libris de abſtinentia de Judæis affert, liquido oſtendunt, ipſum nihil proprio uſu & experientia de eorum rebus compertum habuiſſe. Ita enim aliena fide nititur, ut hoſpitem in peregrino ſolo verſari nemo non videat. Et Euſebius id agnoſcit, qui prolatis inde Porphyrii locis lib. 9. προπαρ. ſubjungit: ταῦτα μὲν ὁ Πορφύριος ἐκ παλαιῶν, ὡς εἰκὸς, ἀναγνωσμάτων τῇ τῶν δηλουμένων ἀνδρῶν εὐσεβείᾳ τε ὁμοῦ καὶ φιλοσοφίᾳ ἐμαρτύρησεν. *Hæc Judæorum religioni ac ſapientiæ teſtimonia Porphyrius ex antiquorum lectione, ut apparet, hauſta perbibuit.* Ecquis Euſebium tam commodo loco tale quid præteriturum fuiſſe exiſtimet? ſed quam medicinam D. Hieronymi verbis faciam non facile perſpicio. Equidem haud temere in veterum ſcriptis quidquam mutandum exiſtimo, ſi ſenſus ut-

cunque erui poſſit. Ideoque animum in varias partes vertenti id primum occurrebat, inter loca quæ in diviſione terræ ſanctæ in ſortem tribus Aſer ceciderunt, Joſuæ 19. v. 25. recenſeri Beten, ſive vicum, ſive oppidum: quod recentiores Palæſtinæ deſcriptores inter Ptolemaidem & Tyrum collocant. Hanc forte Porphyrii patriam a D. Hieronymo creditam fuiſſe ſuſpicabar, & maluiſſe Porphyrium a vicina urbe celeberrima potius quam ab ignobili loco cognomen patrium aſſumere: quod Virgilium & Livium clariſſimos autores feciſſe ſcimus. Nullas tamen rationes excogitare potui, quibus id mihi perſuaderem. Nam Euſebius libro de nominibus locorum in ſacra ſcriptura, brevi a nobis edendo, ſic ſcribit: Βατναὶ (ita enim ille hunc locum vocat, non Baten, ut Hebræorum fontes, & vulgata editio) *φυλῆς Ἀσήρ. καὶ νῦν καλεῖται κώμη Βεβετὲν, ἀπὸ ὀγδόου σημείου Πτολεμαΐδος εἰς ἀνατολήν*, & D. Hieronymus ejus interpres: *Batna: in tribu Aſer. Et nunc appellatur vicus Bethbeten in octavo milliario Ptolemaidis contra Orientem.* Unde Euſebii & ipſius Hieronymi autoritate cognoſcimus, locum priſtinum nomen eo tempore perdidiſſe: nec potuiſſe Porphyrium a Batnis, vel Βεβετὲν, ſeu Bethbeten, Batanæotem appellari. Taceo enim quod locus obſcurus fuerit, quem Sacræ literæ unico tantum loco commemorant, cæteris omnibus ignotum. Et ſi patriam Porphyrii fuiſſe demus: quid quæſo probri ex ejus commemoratione? aut ſi Hieronymus probri loco objiciat: cur non pluribus verbis exagitavit rem paucis aut nulli cognitam? Inde aliud mihi incidit, quod ſenſus loci ultro ſuggerere videtur. Batanæotam per convicium atque opprobrium fuiſſe appellatum: & licet hactenus nihil tale obſervarim, nomen hoc forte aliqua infamiæ nota ex gentili probroſum apud antiquos evaſiſſe: ut Sodomitarum, ac Capernaitarum, aliaque in ſacris literis: adeo quidem ut nemini dubium ſit, ſi quem dictis nominibus appellem, non patriam me exprobare, ſed vel impietatis, vel *ἀλογίας* crimen. Nec deſunt exempla apud profanos autores, qui ſtolidos ac ſtipites Abderitas, fabuloſos nugatores Bergæos, impios Melios, impoſtores Ægyptios, mendaces Cretenſes appellarunt, Sed cum neutrum mihi ſatisfaceret, tandem manuſc. Vaticanos conſului, ut Sibyllæ folia; quæ tamen ex incerto incertiorem me dimiſerunt. Cum alii eo loco *Bethaniotes* alii *Biothaniotes* legant: neque ulla ſit major varietas, quam quod alii adſpiratam literam addant, alii omittant. Hic ad conjecturas confugienti nihil commodius occurrebat, quam ut levi mutatione legeretur; *βιοθάνατος & ſceleratus ille*

Por-

Digitized by Google

Porphyrius. Cum nec D. Hieronymum à Græcorum vocabulorum uſu abhorrere conſtet; & ipſe Porphyrius in Plotini vita teſtetur, ſe animum furore & atra bile percitum violenta morte ex corpore educere voluiſſe. Hoc enim maximum impiæ temeritatis argumentum, & plane furioſæ mentis ſignum: quod non ſolum ſanctior noſtra religio, ſed ipſa quoque illa Philoſophia quam profitebatur, & rectæ rationis uſus damnat atque averſatur. Quod ſi minus hæ conjecturæ cuiquam arriſerint; addam & tertiam Cl. Jacobi Sirmondi S. J. Theologi, viri eruditione & judicio maximi: qui peramanter ſuam de hoc loco ſententiam mihi expoſuit: ita tamen ut haud invitum ſe cum meliori eam commutaturum oſtendat. Is forte βαλανεώτης ab Hieronymo ſcriptum fuiſſe conjicit: hoc eſt, ut Suidas exponit, περίεργος καὶ πολυπράγμων. Sed licet non abs re id ἐπώνυμον Porphyrio tribui poſſe videatur, & cum ſcelerato quod ſequitur non inepte congruere, ego tamen, inquit, Porphyrium, etſi dæmonem e balneo fugaſſe dicitur, βαλανεώτην dictum, niſi veteres libri doceant, non facile credam. Hæc fuſius de loco obſcuro expoſui, non quod ſummæ eruditionis viro contradicere ſtuduerim, aut maximis ejus in Eccleſiam DEI meritis quidquam detractum velim: cujus piiſſimos manes toto animo veneror: ſed ut acutioribus ingeniis cogitandi materiam proponerem. Et ſane magno me beneficio ſibi habebit devinctum, qui in re obſcura certam aliquam lucem extulerit. Verum longius me à propoſito abduxit ſingula excutiendi amor. Nunc cætera ordine perſequar.

CAP. VI.

Veri Philoſophi notæ. Porphyrius proprie φιλόσοφος dictus. Ejus ingenium, & Philoſophandi ratio. Platonis atque Ariſtotelis doctrina ab Ammonio expurgata. Porphyrii præceptores & diſcipuli. Suidæ hac de re errores.

THemiſtius ea oratione, quam βασανιστὴν, ſive *exploratorem* vocant, philoſophum ex Platonis mente deſcripturus, notas aliquas poſuit, quam typos, ſymbola, γνωρίσματα, & βασανιστήρια appellat: quod illarum beneficio verum ac genuinum philoſophum explorare, & à ficto atque adulterino diſcernere liceat: quas Alcinous quoque ex libro VI. de rep. introductioni ſuæ Platonicæ præmiſit. Hoc Platonico examine adhibito nos quoque deſpiciemus, quid de Porphyrii ingenio

&

& philoſophandi ratione ſentiendum: & utrum jure merito antiquitas eum in principum philoſophorum numero collocarit. Et primo quidem Plato philoſophos non minus quam Homerus reges, Διογενεῖς καὶ διοτρεφεῖς eſſe voluit: nec niſi ex ſacro connubio, hoc eſt, ex parentibus optimis & legitimo genere natos ad arcana ſapientiæ myſteria admittendos cenſuit: ut ſua illis reverentia ac majeſtas conſtaret: ne in vulgus profanum propalata vileſcerent, & ſordidis ingeniis, tanquam vaſis impuris commiſſa, inquinarentur. Hanc probi ac legitimi generis notam Porphyrio, quantum licuit, ſuperiore diſputatione vindicavimus. Quamvis parum de ingenii ac ſapientiæ laude decederet, etiamſi aliena illa deeſſent: cum Pythagoras & Socrates, atque ipſe etiam Plato, ſervos & barbaros, ingenio præſtantes, ad philoſophiæ adyta admiſerint. Verum ingenii acumen ac docilis ſolertia, & memoria depoſiti tenax, cæteræque animi dotes, quas εὐφυΐας ſive εὐμοιρίας nomine Platonici complectuntur, adeo ſunt neceſſariæ; ut fruſtra quis ad præclaram ſapientiæ laudem adſpiret, & ambitioſum Philoſophi nomen affectet, ſi hiſce deſtituatur adminiculis: ſine quibus animus nequaquam ad cœleſtium rerum perveſtigationem, & ad ſupremi ac beatiſſimi illius entis contemplationem elevari poteſt: quod ab erroneo materiæ fluxu ſecretum, ſubductumq; à ſenſibus ſolo intellectu cognoſcitur. Atque hac ingenii præſtantia neſcio an quiſquam veterum (Principes illos philoſophorum ſolos excipio) cum Porphyrio comparari queat. Et ſcripta, quæ ex plurimis pauca ſuperſunt, ſublimis ingenii acumen, & egregiam philoſophandi rationem teſtantur. Et conſentiens antiquitatis judicium id confirmat: quæ in tanta philoſophantium turba Philoſophi cognomen uni Porphyrio proprium ac peculiare tribuit. Neque enim noſtro duntaxat, aut patrum noſtrorum ſeculo curioſa hominum ambitio in doctorum titulis excogitandis cœpit luxuriari: ſed melior antiquitas unumquemque Philoſophorum illuſtri aliquo cognomine diſtinxit. Nam ut Pythagoram Philoſophum, ſapientem Socratem, divinum Platonem, Ariſtotelem dæmonium, magnum Hippocratem, alioſque majorum gentium ſapientes taceam; aurea illa recentiorum Platonicorum catena, ut Damaſcius eam vocat, ſimili nominum varietate a Proclo aliiſque poſterioribus ornatur: qui Ammonium θεοδίδακτον, Plotinum μέγαν, Longinum κριτικώτατον, Amelium γενναῖον, Theodorum θαυμαστὸν, Jamblichum θεῖον, ſolum vero Porphyrium φιλόσοφον religioſa quadam obſervatione ubique appellant. Quæ quidem non minor inter τοὺς ἔξω Porphyrii

phyrii laus eſt, qui poſt Pythagoram illud cognomen meruit; quam inter noſtros Gregorii Nazianzeni, qui in tanto Theologorum numero ſolus poſt D. Joannem proprium Theologi nomen obtinuit. Ut B. Auguſtinus, Latinorum Theologorum princeps, Porphyrium *doctiſſimum Philoſophorum, & non mediocris ingenii hominem* dixerit: & Proclus Platonicorum ſubtiliſſimus τὰ ἱεροπρεπῆ νοήματα Porphyrii non uno loco admiretur; quem & Iſidorus Philoſophus, magnum divinioris ſcientiæ theſaurum collegiſſe affirmabat. Et ſane preſſius rem conſideranti facile apparebit, veterum de Porphyrio judicium nequicquam a vero aberraſſe. Si enim ſapientiam ex ipſorum mente definiamus, τὴν τοῦ ὄντος ἐπιστήμην καὶ κατάληψιν, καὶ μόνην τὴν ἐν τούτῳ γνῶσιν τῆς ἀληθείας, hoc eſt, *veri entis ſcientiam & unicam veritatis, quæ in hoc ente latet, cognitionem*; negari certe non poteſt, Porphyrium recte Philoſophum, hoc eſt, ſapientiæ illius ſtudioſum appellari: cujus ſcripta omnia in hoc verſantur, ut offuſum tenebris animum, vel humaniorum literarum artium cognitione, velut προπαιδεία quadam ad diviniorem illam ſcientiam præparent: vel moralis Philoſophiæ præceptis à corporis ac mortalitatis expurgent contagio; aut purgatum ſolutumque ſublimiori quadam doctrina ad veri entis perveſtigationem conjunctionemque elevent: quod ex librorum argumentis, quos ordine deinceps commemorabo facile perſpicietur. Accedit, & alia ratio: quod pleraque omnia Platonis atque Ariſtotelis opera luculentis commentariis illuſtrarit: & ad certiorem illorum cognitionem introductionibus quibusdam, quas εἰσαγωγὰς & στοιχειώσεις vocant, planam facilemque aliis ſtraverit viam. Cum in vero interprete non ſolum exactiſſima requiratur cognitio eorum quæ explicanda ſuſcipit; ſed & facultas quædam, ut obſcurius dicta clara & perſpicua oratione illuſtret; dubia ſtabiliat, corrigat falſa; & diſſidentes ſententias aut conciliet, aut redarguat. Quæ Philoſophiæ illuſtrandæ ratio quo ſtudio, & quanta cum felicitate a Porphyrio tractata fuerit, ex ſequentibus etiam clarius cognoſcetur. Aliam deinde notam Plato poſuit, ut Philoſophus natura ſit temperans, atque ea animi parte, quæ affectionum perturbationibus commovetur, remiſſa & bene compoſita; ne inferiores facultates intellectum in ſupremæ veritatis inquiſitione præpediant. Qui ſuapte natura, dum terrenæ huic, & corporeæ moli immerſus eſt, ad divinam illam & beatam lucem caliget. Cumque bruta ſive irrationalis pars animæ duabus conſtet facultatibus; quarum altera illa effervescit; altera ventris

 partium-

partiumque ventri adhærentium ingluvie atque libidine diſtenditur: poſteriorem illam Porphyrius ſicco & ſobrio vivendi genere, ex Pythagoreorum præceptis inſtituto, ita compreſſit, ne a ſeriis cogitationibus animum avocaret, aut rationis fræna excuteret. Iram vero & bilioſi animi furorem non tam facile compeſcuit. Sive quod minus iſthic curæ adhiberet: ſive potius *ira mentis ſanitatem vicerit*, quod Medea apud Tragicum ſibi uſu veniſſe affirmat; quodque in bilioſo corporis temperamento ſæpius accidere ſolet. Porphyrio enim non ſolum ſublime ac validum ingenium fuiſſe, ſed & vehemens atque aliquo furore admixtum, ex eis apparet, quæ de violenta animi eductione ex corpore in Plotini vita de ſeſe prodidit. Quales ferme omnes eos videmus quorum præcordiis Saturnus multum atræ bilis affudit. Quæ acrius ebullit, ſi præter ſiccum & deparcum vitæ genus lucubrationes etiam ac longiores vigiliæ cum continua contemplatione accedant. Neque aliam ego cauſam fuiſſe dixerim rabidi illius odii, quo adverſus Chriſtianam religionem præ cæteris furebat: quam quod animus atræ bilis fermento turgens, & nimia eruditionis copia inflatus, ſemet ipſum non caperet. Ita & hujus exemplo patuit, mundi ſapientiam inſipientiam eſſe apud Deum; & incarnatæ ſapientiæ humilitatem Græcorum faſtui ſtultitiæ opinione diſplicuiſſe. Quapropter minus mirandum, ſi Porphyrius in tanto ſapientiæ amore, quam non poſtremam Philoſophi notam Plato conſtituit, atque in tam anxia rerum perveſtigatione, nihilominus in cogitationibus ſuis evanuerit: nec ſcopum potuerit attingere, qui ab ipſa janua aberrarat. Nec poſſum quin præſtantisſimorum ingeniorum ſortem miſerer, quæ in ea tempora inciderunt, cum religio Chriſtiana novam & inivetam mortalium animis lucem extolleret: Numenii, inquam, Plotini, Porphyrii, Amelii, Hieroclis & ſimilium. Qui cum divinæ veritatis guſtum ex ſacris literis, & naſcentis Eccleſiæ doctoribus, aut præceptorum Chriſtianorum ore percepiſſent, puriſſimos veritatis rivulos in Pythagoræ ac Platonis derivarunt lacunas: & igniculos divinæ lucis mendaciorum fumo ac tenebris obſcurarunt. Quid enim non præſtitiſſent in ſolidæ veritatis defenſione, qui tenues aliquot illius ſtricturas admirabili ingenii felicitate, atque uberrima dicendi elegantia in tantum excoluerunt, ut doctisſimos Chriſtianæ Religionis antiſtites in ſui admirationem pertraxerint? Sed & illud veritatis ſtudium in Porphyrio non leve oſtendit: quo cum animum ad philoſophiam adjunxiſſet, non temere, ut fieri ſolet, ad unam aliquam ſectam velut ad ſcopulum

lum

Digitized by Google

lum adhæſerit, nec juraverit in cujusquam magiſtri verba. Ea enim προλήψει animus, tanquam objecto glaucomate, in veritatis perveſtigatione plurimum impeditur: ubi ſemel aliorum opinionibus defendendis velut nexu ac mancupio ſe obſtrinxit. Duos tamen potisſimum ſibi elegit duces, quorum veſtigia premeret, Platonem atque Ariſtotelem; quos in præcipuis doctrinæ capitibus inter ſe conſentire prolixo opere probandum ſuſcepit: de quo plura ſuo loco dicentur. Cauto tamen pede eosdem ſecutus eſt: ut libere ab illorum ſententia melioribus perſpectis diſcederet. Quo nomine D. Auguſtinus eum laudat, libro X. de Civit. Dei, cap. 30. & 31. Quod reprobata Platonis opinione, de circuitu animæ per orbem necesſitatis, ſaniorem eſſet amplexus, *Ecce*, inquit, *Platonicus in melius a Platone diſſentit. Ecce vidit hic, quod ille non vidit: nec poſt talem ac tantum magiſtrum refugit correctionem; ſed homini præpoſuit veritatem.* Nec majori religione Ariſtoteli ſe addixit: cujus ſententiam de animi natura integro libro Porphyrium refutaſſe poſtea oſtendemus. Atque hoc liberrimum philoſophandi genus maxime probavit, quod paulo ante ab Ammonio in Alexandrinam ſcholam fuerat introductum. Nam poſteriores Academici variis ſectarum atque opinionum disſidiis diviſi, dum in ſuam quique partem Platonis verba trahere ſtudebant, magna expoſitionum diverſitate in ſubtiles & difficiles nugas philoſophiam diduxerunt: & ut ſuas ſinguli ſententias vel deliria potius fucarent, varia, teſte Euſebio, lib. III. de præp. excogitarunt καλλωπίσματα καὶ σοφίσματα μηδὲ ὄναρ τῶν παλαιῶν εἰς ἐνθύμησιν ἐλθόντα. *Figmenta & ſophiſmata, quæ antiquis, ne per ſomnium quidem in mentem venerant.* Accedebant etiam controverſiæ adverſus Ariſtotelem velut pro aris & focis ſuſceptæ, quæ magna utrinque animorum contentione, ſed exigua veritatis cura agitabantur. Unde philoſophandi genus exortum fuit perpetuis allegoriis, & monſtroſis verborum ac ſententiarum chimæris perplexum ac confuſum, Donec tandem Ammonii Alexandrini ſapientia orbi illuxit; qui veterum Philoſophorum opinionibus perpurgatis, nugisque reſectis, quæ utrinque lolii inſtar ſuccreverant, puram & nativam philoſophiæ ſpeciem reſtituit, oſtenditque, teſte Hierocle, duos illos principes philoſophorum ἐν τοῖς ἐπικαίροις τε καὶ ἀναγκαιοτάτοις τῶν δογμάτων minime inter ſe disſidere. Hanc perpurgatam philoſophiam ex Ammonii ore hauſerunt Herennius, Origenes, & Plotinus: quos deinde Porphyrius, Iamblichus & Hierocles, cæteri-

que *τὰς ἱερὰς γενεάς* Philoſophi exceperunt. Cumque eandem philoſophandi rationem ex Jamblicho perceptam Plutarchus Athenienſis in patriam retuliſſet, reſtauratæ ibidem Platonis Academiæ continua ſerie deinde præfuerunt homines Aſiatici, Syrianus, Proclus, Marinus, Iſidorus, Damaſcius, qui non contenti luxuriantis ingenii argutiis, magnam veterum opinionum farraginem ſuis commentis iterum admiſcuerunt: & dum creſcentis longe lateque eo tempore Chriſtianiſmi æmulatione Platonicam Theologiam phaleris nimium ornare ſtuderent, veritatem paulo ante Ammonii opera in lucem retractam, *πολυλογίᾳ καὶ ἀλλοτρίων δογμάτων ἱστορίᾳ* rurſus obruerunt. Atque hæc commemoravi, ut oſtenderem, ex quibus fontibus pleraque Porphyrii dogmata promanarint: ea præſertim quæ de corporis & ſenſuum fuga, de cura animi, mentiſque cultu & elevatione in Deum præclare ſcripſit, & quo in pretio ſint habenda: cum aquæ eo ſolent eſſe puriores, quanto propius a ſuo origine abſunt. Hinc enim ni fallor, perſpicitur, qui factum fuerit, quod in poſteriorum Platonicorum ſcriptis, præſertim Plotini, Jamblichi & Procli, tam multa paſſim reperiantur, quæ non ex obviis & communibus quibusdam religionis noſtræ dogmatibus, ſed ex intimis & reconditiſſimis myſticæ Theologiæ penetralibus videntur deprompta: neque ea obiter tantum ſtrictimque verbis adumbrata, ſed proprio & efficaciſſimo orationis genere adeo luculenter ab iis expreſſa, ut magnis ingeniis, non levem dubitandi materiam præbuerint: alios in eum impluerint errorem, ut quæ apud vetuſtiſſimos Eccleſiæ ſcriptores divina prorſus in hoc genere extant, ea inverſo ordine a Platonicis, quos dixi, mutuata, & velut Ægyptiorum ſpolia in pios uſus converſa aſſererent: atque iſto etiam argumento præclariſſimorum operum fidem autoritatemque convellere aggrederentur. Cum certum ſit Ammonium religionis noſtræ arcana diſcipulis ſub ſilentii religione communicaſſe. De quibus non divulgandis Herennium, Origenem, & Plotinum fidem ſibi invicem obſtrinxiſſe ipſe Porphyrius teſtatur. Cumque Herennius primus eam fregiſſet, nec Origenes nec Plotinus promiſſis ſtetere: ſed qua ſcriptis, qua viva voce in publicum ea protulerunt, quæ ab Ammonio Philoſopho Chriſtiano acceperant. Neque enim alia de cauſa Ammonium *θεοδίδακτον* cognomine ab iis celebratum exiſtimo, ut Hierocles apud Photium teſtatur; quam quod divinioris ſcientiæ arcana, ante id tempus Philoſophorum ſcholis inuſitata nec audita, diſcipulis tradidiſſet. Unde & Plotini animum prima auſcultatione adeo cepit, ut cum

cum ex cæterorum philoſophorum ſcholis mœſtus exceſſiſſet, audito Ammonio ſtatim amicis dixerit: *τοῦτον ἐζήτουν, hunc ipſum quærebam.* Quamvis Porphyrius certo quodam & præcipiti religionis Chriſtianæ odio Ammonium ex Chriſtiano gentilem factum manifeſta calumnia affirmarit. quam Euſebius iis temporibus proximus abunde refutat, lib. VI. hiſtor. Eccleſ. c. XIX. ut non parum hac parte eam boni Philoſophi notam in Porphyrio deſiderem, quæ ſapientiæ ſtudioſos æquos & veraces, minimeque maledicos eſſe voluit. Nec in Origenem præceptorem æquiori animo fuit, quem ab ethniciſmo ad Chriſtianorum ſacra tranſiiſſe non minus impudenter calumniabatur: cujus etiam ſtudium ſacrarum literarum interpretationi impenſum, tanquam fabuloſum malevole traducebat. Eidemque calumniæ Euſebius dicto loco reſpondet. Sed utinam hoc fine effrænis linguæ audacia ſtetiſſet, neque adverſus Chriſtum ipſum atque univerſam ejus ſeſe exeruiſſet Eccleſiam: de quo capite ultimo uberius diſſeremus.

Nunc cum oratio huc devenerit, de præceptoribus ejus agendum: præcedentes enim *εὐφυΐαι* tum demum perfectum reddunt Philoſophum, ſi magiſtros bonos, rectamque inſtitutionem nactæ fuerint. Porphyrius ergo, cum prima literarum ac ſapientiæ fundamenta percepiſſet, puer ferme adhuc Origenis fama excitus, Alexandriam ad doctrinam ejus percipiendam profectus fuit; quod ex Euſebio & Vincentio Lirinenſe Porphyrii autoritate ſuperius oſtendi: nihil enim eo tempore Origene celebrius, ad quem ingens auditorum turba confluebat: nec ſolum Chriſtiani, teſte Euſebio, ſed infiniti etiam hæretici, & non pauci clariſſimi philoſophi eidem ſeſe in diſciplinam dedere: quos cum ſacræ, tum profanæ philoſophiæ dogmatibus imbuebat. Quantum vero temporis Porphyrius eidem adhæſerit, affirmare non licet. Hoc ſolum dixero, illum ex Origenis ore Platonis explicationem percepiſſe: quod non obſcure ex Procli verbis lib. I. in Timæum pag. 20. colligitur: *Ἀπορεῖται δὲ ὑπὸ Λογγίνου καὶ Ὠριγένους ὁ τόπος. Ὥστε, φησὶν ὁ Πορφύριος, τριῶν ὅλων ἡμερῶν διατελέσαι τὸν Ὠριγένην, βοῶντα καὶ ἐρυθριῶντα, καὶ ἱδρῶτι πολλῷ κατεχόμενον, μεγάλην εἶναι λέγοντα τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν ἀπορίαν, καὶ δεικνῦναι φιλοτιμούμενον, ὅτι πρὸς τὰς κατ' ἀρετὴν πράξεις ἀρκοῦσα ἡ παρ' Ὁμήρῳ μίμησις. Dubitant*, inquit, *de hoc loco Longinus & Origenes: adeo etiam ut Porphyrius affirmet, Origenem triduum integrum in eo hæſiſſe, & clamantem ac rubore ſuffuſum multum ſudaſſe, quod magnum dubitandi argumentum eſſe diceret, atque oſtendere conaretur, Homeri imita-*

Digitized by Google

imitationem ad recte agendum ſufficere. Tum etiam quæ p. 47. ejusdem libri, de Archangelis eorumque ordine ex Porphyrio adducuntur, manifeſte præceptoris Chriſtiani dogmata ſapiunt: propriam vero Origenis hæreſin, quæ ibidem ſequuntur de animarum lapſu in corpora, poſt excitatam in cœlo pugnam: & de dæmonibus qui animas venantur, atque in corpora detrudunt. Unde etiam Proclus hoc philoſophandi genus ab Jamblicho reprehenſum fuiſſe ait, quod Plato nusquam Archangelorum meminerit: additque *οὐδὲ φιλόσοφος ὁ τρόπος οὗτος τῆς θεωρίας, ἀλλὰ βαρβαρικῆς ἀλαζονείας μεστός.* Quibus verbis quid innuat non ignorant, qui D. Joannem Theologum ab Amelio Barbarum appellatum fuiſſe meminerunt: quique ipſum Porphyrium Chriſtianæ vitæ inſtitutum *βάρβαρον τόλμημα* vocaſſe ex Euſebio, loco paulo ante citato, obſervarunt. Habuit etiam præceptorem Dionyſium Longinum Casſium, à quo in Grammaticis, Rhetoricis & Philoſophia eruditus fuit: è cujus ludo deinde Romam ad Plotinum audiendum diſceſſit. Dubito tamen, utrum Longino prius, an Origeni operam dederit: cum Eunapius illud innuere videatur; dum Porphyrius *τὴν πρώτην παιδείαν*, ſive prima doctrinæ fundamenta a Longino hauſiſſe affirmat: ſine quibus ſubtiliores Origenis diſputationes percipere non potuiſſet. Longini ingenium accuratum, limatum judicium atque eruditionis copiam ſatis oſtendit libellus de ſublimi genere orationis, tum quædam *ἀνέκδοτα περὶ μέτρων*, quæ ex Vaticana Bibliotheca deprompta mihi oſtendit Leo Alatius, vir apprime eruditus: & Porphyrius in Plotini vitam cum *κριτικώτατον, ἐλλογιμώτατον καὶ ἐλεγκτικώτατον* appellat. Eunapii enim elogium illud elegantisſimum, quo virum *βιβλιοθήκην τινὰ ἔμψυχον καὶ περιπατοῦν μουσεῖον* appellat, omnium ore tritum eſt. Quo loco & hoc addit, publico omnium doctorum ſuffragio cenſuram, & judicandi auctoritatem de omnibus, qua antiquis, qua ſui ſeculi ſcriptoribus Longino decretam conceſſamque fuiſſe. Ex diſertisſimo magiſtro, dicendi potisſimum virtutes hauſit Porphyrius: quarum præcipuas in ejus vita Eunapius commendat, *τὴν σαφήνειαν, τὴν καθαρότητα, καὶ τὴν χάριν·* de quibus perſpicuitatem quidem his verbis prædicat: *Τῶν δὲ φιλοσόφων τὰ ἀπόρρητα κλεπτόντων ἀσαφείᾳ, καθάπερ τῶν ποιητῶν τοῖς μύθοις, ὁ Πορφύριος τὸ φάρμακον τῆς σαφηνείας ἐπαινέσας, καὶ διὰ πείρας γευσάμενος ὑπόμνημα γράψας εἰς φῶς ἤγαγεν.* *Cum Philoſophi*, inquit, *arcana ſua obſcuritate obtegerent, ut Poëtæ fabulis: Porphyrius probatum perſpicuitatis remedium, cujus guſtum ipſa experientia perceperat, ſcriptis commentariis in lucem protulit.* Atque hoc dilucido orationis genere, quod omnis elegantioris

gantioris doctrinæ condimentis temperarat, non ſolum propria ſcripta illuſtravit; ſed aliorum quoque præſtantium virorum operibus lucem à ſuo ingenio accendit: quod commentaria & introductiones in Platonem, Ariſtotelem, Ptolemæum, aliosque teſtantur; maxime autem omnium in Plotinum: qui conciſo & confragoſo dicendi genere ſublimes animi cogitationes adeo involvit, ut pleraque ipſius ſcripta ænigmata aut oracula videantur: ut Eunapius non injuria eum τῷ λοξῷ καὶ αἰνιγματώδει τῶν λόγων βαρὺν καὶ δυσήκοον pronunciat: & Porphyrius ipſe, σύντομον καὶ πολύνουν, βραχύντε, καὶ νοήμασι πλεονάζοντα μᾶλλον ἢ λέξεσι. De orationis puritate non minus elegans locus apud Eunapium ſequitur: ὁ δὲ Πορφύριος ὥσπερ Ἑρμαϊκή τις σειρὰ καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἐπινεύουσα, διὰ ποικίλης παιδείας πάντα εἰς τὸ εὔγνωστον καὶ καθαρὸν ἐξήγγελλεν. *Porphyrius velut Mercurialis quadam catena ad homines demiſſa, multiplicis eruditionis beneficio, omnia dilucide clareque explicabat.* Venuſtate etiam ac dicendi elegantia Porphyrium omnibus ſui ſeculi Philoſophis præfert: ac nominatim quidem ſummis viris Origeni, Amelio & Aquilino: in quorum oratione ſcriptisque τὸ ἀκύθηρον, ſive venuſtatis neglectum damnabat Porphyrius, licet dogmata & ingenii δεινότητα imprimis probaret; πάσαν μὲν αὐτὸς ἀνατρέχων χάριν, μόνος δὲ ἀναδεικνὺς καὶ ἀνακηρύττων τὸν διδάσκαλον, ut ait Eunapius: *Cum ipſe omnibus Gratiis ac Veneri litaſſet, atque ea laude præceptorem ſuum referret.* Easdem virtutes Porphyrianæ orationis in Jamblichi quoque vita recenſet, quibus ſolis diſcipulum præceptori inferiorem fuiſſe affirmat: οὐκ ἔστιν ὅ, τι καὶ Πορφυρίῳ διήνεγκεν, πλὴν ὅσον κατὰ τὴν συνθήκην καὶ δύναμιν τοῦ λόγου. οὔτε γὰρ εἰς ἀφροδίτην αὐτῷ καὶ χάριν τὰ λεγόμενα βέβαπται, οὔτε ἔχει λευκότητά τινα, καὶ τῷ καθαρῷ καλλωπίζεται. *Nec Porphyrio*, inquit, *ulla in re fuit inferior, præterquam orationis ſtructura, & dicendi facultate. Neque enim pari Venere & gratia orationem tinxit, nec candorem habet, nec puritate ſcripta ſua exornavit.* Verum ut elegantioris doctrinæ copia ac dicendi virtute proxime Longini veſtigia premebat Porphyrius, ita in philoſophando multum ab ejus placitis, & nonnunquam in contrarium abiit. Quod potior apud ipſum eſſet recta ratio & veritas, quam autoritas magiſtrorum: quorum verbis vulgus philoſophantium, ut paulo ante dixi, adeo religioſe adhærere ſolet, ut, quod de Stoicis dixit Galenus, patriam quam præceptorum dogma prodere malint: cum ingenui ſit animi, non ſolum alienam, ſed & propriam potius ſententiam prodere, quam veritatem: Unde & ipſe Porphyrius in Plotini vita Longini verba adducit, quibus deſertæ ac mutatæ rationis

tionis philoſophandi accuſatur. *Quin & communis*, inquit Longinus, *noſtri illorumque amicus Baſilius Tyrius non pauca ad Plotini imitationem tractavit; & ipſum potius quam viam rationemque noſtram probans, libro quodam conatus eſt oſtendere, Plotini ſententiam de Ideis veriorem eſſe noſtra: quam oppoſito contra reſponſo ſic ſatis ſuperque refutaſſe videmus, atque oſtendiſſe, eum male priorem ſententiam recantaſſe.* Sane Longinum Philologum magis quam Philoſophum fuiſſe, ut Porphyrio teſte Plotinus de eo pronunciavit, ſatis oſtendunt ea quæ Proclus non uno loco ſuis in Timæum commentariis inſeruit. Ubi illum verborum ſenſui enucleando nimium inhærere affirmat. καὶ τὴν λέξιν θεωρεῖν, ut ait lib. I. p. 21. atque in primis pag 27. ubi & Plotini de eo judicium addit. Λογγῖνος μὲν ἐν τούτοις ἐπισημαίνεται πάλιν, ὅτι φροντίζει καὶ ὀνομάτων ὥρας καὶ ποικιλίας ὁ Πλάτων, ἀπαγγέλλων ἄλλως τὰ αὐτά, &c. οὗτος μὲν οὖν φιλόλογος, ὥσπερ Πλωτῖνον εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ λέγεται, καὶ οὐ φιλόσοφος. *Longinus*, inquit, *rurſum hoc loco notat, Platonem orationis elegantiæ & varietati ſtudere, cum unam atque eandem rem diverſis modis efferat*, &c. *atque ille, quod Plotinus de eo dixiſſe fertur, Philologus eſt, non Philoſophus.* Alia ſimilia omitto, quæ paſſim apud eundem philoſophum occurrunt. Deinde cum ad Plotinum ſeſe applicaſſet Porphyrius, tantum ejus converſatione profecit, ut διδασκαλείου princeps brevi tempore haberetur: Ἀκορέστως τῆς παιδείας ἐμφορούμενος, καὶ τῶν πηγαίων ἐκείνων καὶ τεθειασμένων λόγων, ut ait Eunapius: *Avidiſſimo pectore ex Plotini ore, tanquam largiſſimo fonte, doctrinæ copiam ac divinam plane ſcientiam hauriens.* Hinc adeo apud eum gratia & autoritate valuit, ut ſoli diſcipulorum ſcribendi & reſpondendi partes committeret. Neque id ſolum, ſed & divinos ingenii ſui fœtus eidem relinqueret expoliendos ac publicandos. Taceo quod Roma in Siciliam ipſum ſecutus fuerit, ut animi morbo laborantem ſua præſentia ſolaretur: aliaque non exigui amoris atque affectus argumenta, quæ ex Plotini vita ab ipſo Porphyrio conſcripta, & Eunapio colligere quivis poterit. Suidas neſcio cujus autoritate Porphyrium Amelii diſcipulum vocat; Πορφύριος, inquit, ὁ κατὰ Χριστιανῶν γράψας, ὃς κυρίως ἐκαλεῖτο Βασιλεύς, Τύριος φιλόσοφος, μαθητὴς Ἀμελίου τοῦ Πλωτίνου μαθητοῦ, διδάσκαλος δὲ Ἰαμβλίχου. *Porphyrius qui contra Chriſtianos ſcripſit, cui proprie nomen Baſilius, Tyrius Philoſophus, diſcipulus Amelii, diſcipuli Plotini, præceptor Jamblichi*, &c. & alio loco. Ἀμέλιος, Ἀπαμεὺς φιλόσοφος, μαθητὴς Πλωτίνου, διδάσκαλος Πορφυρίου, συγχρονίσας Ἀμμωνίῳ καὶ Ὠριγένῃ. *Amelius, Apamenſis Philoſophus, diſcipulus Plotini, præceptor Porphyrii, coætaneus Ammonii & Origenis.*

nis,

Digitized by Google

nis. Mirum quam ſupinus hominis error, quem nec Porphyrium nec Eunapium unquam inſpexiſſe jures: cum in Plotini vita diſertim ſcriptum reliquerit, ſe Amelium Romæ condiſcipulum habuiſſe ſexennium integrum. Acceſſerat enim Amelius Plotinum tertio anno Philippi, qui fuit ſalutis noſtræ CCXLVI. vixitque cum eo ad primum annum Claudii, qui fuit Chriſti CCLXX, XXIV. annos ſolidos, ut teſtatur Porphyrius. At ipſe ſcholam Plotini ingreſſus eſt anno X. Galieni, qui fuit a Chriſto nato CCLXIV. unde ad prædictum annum I. Claudii ſexennium eſt integrum. Quo ipſo anno uterque relicto Plotino, Amelius quidem Apameam, Porphyrius autem in Siciliam diſceſſerunt: ubi triennio poſt vixere, cum Plotinus in Campania e vivis excederet. Nec puto Porphyrium expleto jam XXXVIII. ætatis anno Amelio in diſciplinam ſe tradidiſſe, quem jam Romæ doctrinæ & ſapientiæ laude ſuperabat: adeo quidem ut Amelius ſua ſcripta cum venia ab eo legi petat atque emendari. Sed non eſt quod in re manifeſtiſſima prolixius oſtendenda laboremus: monendum tamen, non minus erraſſe Suidam, dum Amelium Syrum Apamenſem nobis facit ex Italo, Hetruſco, Amerino: nam & hoc clare a Porphyrio in Plotini vita perſcriptum. Ἔσχε δὲ ἀκροατὰς μὲν πλείους Ἀμέλιόν τε ἀπὸ τῆς Τυσκίας, οὗ τὸ ὄνομα ἦν Γεντιλιανὸς τὸ κύριον. αὐτὸς δὲ διὰ τοῦ ρ Ἀμέριον αὐτὸν καλεῖν ἠξίου. ἀπὸ τῆς Ἀμερίας ἢ (puto rectius οὐ) τῆς ἀμελείας πρέπειν αὐτῷ καλεῖσθαι λέγων. *Auditores quidem multos habuit, at inter cæteros Amelium ex Tuſcia: cui proprium nomen erat Gentilianus, at ipſe Amerius per literam r nominari volebat, quod ſibi nomen ab Ameria potius, quam ab Amelia ſive negligentia inditum eſſe diceret.* Sed facilis hac in re lapſus, cum Apameæ ut plurimum vixerit Amelius atque docuerit: & Juſtinum Heſychium Apamenſem, filium adoptivum reliquerit. Verum nec id ſatis recte affirmat Suidas, coætaneum fuiſſe Ammonio & Origeni Amelium: cum ætas ejus in extremam utriusque ſenectutem inciderit: Nam Plotinus ætatis ſuæ anno XXIX. Ammonium Alexandriæ audire cœpit, qui XL. demum ætatis anno Romam venit, ubi triennio poſt Amelium habuit diſcipulum: & Origenes ultima ſenectute obiit, cum Amelius Romæ IX. circiter annum Plotinum audiret. Sed contrarium errorem errant, qui Amelium Porphyrii diſcipulum fuiſſe credunt: atque ea in re interpretem potius Theodoreti, quam Theodoretum ipſum autorem habeant: qui verba ejus ſerm. 2. Therapeut. δηλοῖ δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ἀμέλιος, τῆς Πορφυρίου πρωτεύσας διατριβῆς, ſic vertit: *quod Amelius, qui Porphyrii ſcholis præfuit; manifeſte oſtendit.* Quæ meo judicio

ſic reddi debebant: *Amelius qui in Porphyrii contubernio princeps fuit*: vel, *Amelius præcipuus Porphyrii contubernalis*. Cæteros quoque condiſcipulos in Plotini vita commemorat, Paulinum Scythopolitam; Euſtochium Alexandrinum medicos, Zothicum & Zethum, & Caſtricium Firmum, cujus cauſa libros de abſtinentia ab eſu animantium ſcripſit: item Marcellum Orontium & Sabinillum atque Rogatianum Senatores Romanos: & Serapionem Alexandrinum rhetorem, poſtea etiam philoſophum. Diſcipulos quoque nec pauciores nec obſcuriores habuit: ex quibus maxime incluruit Jamblichus Chalcidenſis Syrus, cujus vitam Eunapius ſcripſit: & mihi brevi uberius de illo agendum erit, cum omnia ejus ſcripta ſimul in lucem producam. Jamblicho & fama & eruditione proximus fuit Theodorus Aſinenſis, cujus crebro meminit Proclus in Timæum: qui eum γενναῖον, hoc eſt, virum egregium, & magnum, ſæpius autem θαυμαστὸν, ſive admirandum veluti peculiari cognomine appellat. Porphyrii diſcipulum fuiſſe ex Damaſcio didici: qui in Iſidori vita de admirando ejus profectu ſic ſcribit: οὐ γὰρ ἐπιδιδόναι ῥᾳδίως, οὐδὲ ἦν αὔξεσθαι κατὰ πῆχυν ὥσπερ Θεόδωρος ὁ Ἀσιναῖος ηὐξήθη ὑπὸ τοῦ Πορφυρίου. *Neque facile erat creſcere, & ad cubitos proficere: quemadmodum Theodorus Aſinenſis ſub Porphyrio profecit.* De Chryſaorio, Nemertio & Gedalio nihil affirmare poſſum, niſi quod librorum inſcriptiones eos de Porphyrii contubernio fuiſſe oſtendunt. Chryſaorium vero operam illi dediſſe Ammonius quoque teſtatur, cujus verba inferius producam: ex quibus & illud apparet Porphyrium fuiſſe κοινωνικὸν καὶ ἥμερον πρὸς τοὺς παιδείας ἐπιθυμοῦντας: quem characterem vero in Philoſopho Themiſtius quoque requirit: Nam quod ſtudia ſua diſcentium ingeniis tam facile & tam apte adtemperavit, id vero oſtendit, eum longiſſime ab omni mala invidia abfuiſſe.

CAP. VII.

Porphyrii ſcripta Grammatica, Philologica, Rhetorica, Dialectica, & Mathematica. Liber de Proſodia & commentaria harmonica ἀνέκδοτα indicantur: atq; ut quidam volunt, ſcholia Homerica.

Atque hæc ferme ſunt, quæ de vita Porphyrii certa ac comperta ex antiquitatis tenebris producere potui. Nunc ſcripta ejus ordine in omni doctrinarum genere recenſebo, quantum quidem hactenus mihi

mihi obſervare & colligere licuit. Nam, ut Suidas refert, ſcripſit libros quam plurimos de Philoſophia, Rhetorica ac Grammatica. Idem Eunapius in ejus vita teſtatur, qui eum nullum diſciplinæ genus intactum reliquiſſe ait. Adeo ut dubium ſit quam partem diligentius excoluerit: *οὕτω πάντεμιγές τι πρὸς ἅπασαν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ αὐτὸς χρῆμα γέγονε. Adeo*, inquit, *omni virtutum genere promiſcue excellebat.* In Grammaticis pauciſſima ejus ſcripta ex plurimis nobis ſuperſunt. Ex quibus ad Grammaticam *τεχνικὴν* ſive *ἱστορικὴν* ſpectat liber *Περὶ Προσῳδίας, de Proſodia*, qui ſub ejus nomine extat in Vaticana bibl. cod. CCXL. elegantiſſima, ſed recenti manu ſcriptus. Cujus principium adſcribam, ut ſcopum atque inſtitutum autoris eo facilius lector perſpiciat.

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΔΙΑΣ.

Ἰστέον ὅτι ὡς ὁ Θρᾷξ Διονύσιος, ὁ περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου διδάξας ἡμᾶς, καὶ ἔτι πρὸ τούτων περὶ στοιχείου, καὶ συλλαβῆς, καὶ λέξεως, οὐκ ἀπὸ τῆς προσῳδίας ἤρξατο, ἀλλ᾽ ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς γραμματικῆς. τὰ δὲ περὶ προσῳδίας ἕτερός τις τούτου μεταγενέστερος διὰ τοὺς ἄρτι τῆς γραμματικῆς ἀρχομένους ἀναγκαίως ἐδίδαξε. Δεῖ οὖν ἡμᾶς μὴ ἀπὸ τῆς τοῦ Διονυσίου τεχνολογίας τῆς ἐξηγήσεως ἄρξασθαι, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς προσῳδίας. καὶ πρῶτον μὲν ἐκθεμένους τὸν ὅρον τῆς προσῳδίας διασαφῆσαι τοῦτον, εἶτα καὶ περὶ πάντων εἰπεῖν εἰς ἃ διαιρεῖται, τόνων τε καὶ χρόνων, καὶ πνευμάτων, ἔτι δὲ καὶ παθῶν· μετὰ ταῦτα δὲ περὶ τέχνης καὶ τῶν ἑξῆς ὅλων.

Verum & genuinum eſſe Porphyrii fœtum equidem credo, cum omnium ferme artium atque ſcientiarum *εἰσαγωγὰς* tradiderit, ut ex ſequentibus apparebit: quod & hoc libello præſtare voluit, cum ea *προδιδάγματα* ordine pertractet, quæ ab antiquioribus grammaticis neglecta videbat, veluti prima *τῆς παιδικῆς κατηχήσεως* rudimenta. Nec quidquam continet indignum tanti viri ingenio; niſi quis interpolatum a ſequiorum temporum Grammaticis forte ſuſcicetur, ex eo, quod pleraque capita ab illis eclogariorum verbis, *ἰστέον ὅτι*, incipiant. Nec enim facile adduci potero ut credam, ea a Porphyrii manu eſſe. Sed de his rectius quiſque judicabit, ubi vel noſtra, vel alterius opera ipſe tandem liber in lucem proferetur. Pertinent huc *Γραμματικαὶ Ἀπορίαι. Dubia Grammatica.* Quæ inter alia Suidas ſolo nomine commemorat: nec alibi hactenus citata vidi. Ad Grammaticam *ἐξηγητικὴν* referri debent;

Digitized by Google

ὁμηρικὰ ζητήματα λβʹ. πρὸς Ἀνατόλιον
Homerica quæſtiones XXXII. ad Anatolium.

Is Libellus Homero in melioribus editionibus adjungi ſolet. Quo probare conatur ὡς αὐτὸς μὲν ἑαυτὸν τὰ πολλὰ Ὅμηρος ἐξηγεῖται, *Homerum ſemetipſum ut plurimum explicare*: ut in principio libri affirmat. Atque hæc præludia quædam eſſe voluit juſti commentarii in principem poetarum, vel ut ipſius verbis utar, οἷον προγύμνασμα τῶν εἰς Ὅμηρον ἀγώνων. Quem & poſtea abſolvit. Citatur enim ab Euſtathio Homeri interprete ad Iliad. βʹ. pag. 285.

Πορφύριος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον.
Porphyrius in Commentariis in Homerum.

Cujus autoritate etiam alibi utitur: ut videre eſt Iliad. αʹ, pag. 33. & 62. Iliad. βʹ. p. 196. & 225. tum ad catalogum navium pag. 263. aliiſque plurimis locis, quos recenſere longum eſſet. Laudat etiam Macrobius lib. 1. ſomn. Scip. cap. 3. verba ejus hæc ſunt: *Si quis forte quærere velit, cur porta ex ebore falſis, & e cornu veris ſit deputata; inſtruetur autore Porphyrio, qui in Commentariis ſuis hæc in eundem locum dicit ab Homero ſub eadem diviſione deſcriptum: Latet, inquit, omne verum, hoc tamen anima, cum ab officiis corporis ſomno ejus paululum libera eſt, interdum adſpicit nonnunquam tendit aciem, nec tamen pervenit: & cum adſpicit, tamen non libero & directo lumine videt, ſed interjecto velamine, quod nexus naturæ caligantis obducit.* Ex hiſce commentariis puto & illa deſumpta fuiſſe, quæ Etymologus voce Κνίσα adducit. Et Græcum Scholiaſten Homeri, qui in Vaticana Bibliotheca primo loco extat, ſæpius Porphyrii autoritate uſum obſervavi. Tum & illud hoc loco monendum, extare Florentiæ apud Ducem Salviatum Scholia antiqua in Poetam, ἀδέσποτα, & multis in locis vetuſtate exeſa; quæ nonnulli Porphyrio, alii etiam antiquioribus autoribus tribuunt. Ego ut Porphyrii non eſſe certo credo, ita de autoris ætate nihil temere pronuncio; Guſtum præbebit eruditis principium operis, quod eruditiſſimus antiquitatis perveſtigator Joannes Bapt. Donius mecum communicavit.

Μῆνιν ἄειδε θεὰ] Ζητοῦσι διὰ τί ἀπὸ τῆς μήνιδος ἤρξατο οὕτω δυσφήμου ὀνόματος; διὰ δύο ταῦτα. πρῶτον μὲν, ἵν' ἐκ τοῦ πάθους ἀποκαθαρεύσῃ τὸ τοιοῦτον μόριον τῆς μάχης, καὶ προσεκτικωτέρους τοὺς ἀκροατὰς ἐπὶ τοῦ μεγέθους ποιήσῃ, καὶ προσεθίσῃ φέρειν γενναίως ἡμᾶς τὰ πάθη, μέλλων

μέλλων πολέμους ἀπαγγέλλειν· δεύτερον δὲ, ἵνα τὰ ἐγκώμια τῶν Ἑλλήνων πιθανώτερα ποιήσῃ. ἐπεὶ δὲ ἔμελλε νικῶντας ἀποφαίνειν τοὺς Ἕλληνας, εἰκότως οὐ καταλέγχει ἀξιοπιστότερον ἐκ τοῦ μὴ πάντα χαρίζεσθαι τοῖς ἐκείνων ἐπαίνοις. ἤρξατο μὲν ἀπὸ μηνίδος, ἐπείπερ αὕτη τοῖς πρακτικοῖς ὑποθέσεις γέγονεν. ἄλλως τε καὶ τραγῳδίαις τραγικὸν ἐξεῦρε προοίμιον. καὶ γὰρ προσεκτικοὺς ἡμᾶς ἡ τῶν σχημάτων διήγησις ἠργάζετο. καὶ ὡς ἰατρὸς ἄριστος πρῶτον ἀναστέλλων τὰ νοσήματα τῆς ψυχῆς, ὕστερον τὴν ἴασιν ἐπάγειν. Ἑλληνικὸν δὲ τὸ πρὸ τέλει τὰς ἡδονὰς ἐπάγειν. ἰστέον δὲ ὥσπερ ἐπὶ συκῆς πρῶτον μὲν φύλλα, ὄλυνθος, εἶτα φύλλης σῦκον ἰσχάς. οὕτω πρῶτον ὀργή, θυμός, χόλος, κότος, μῆνις, ὅμως ὁ ποιητὴς ὡς συνωνύμοις ὀνόμασιν ἐπὶ Ἀχιλλεῖ χρῆται. Ἠὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν. Οὐδὲ ἔθομαι κοτέοντος. Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος. Μῆνις] ἀπὸ τοῦ μένω μηνῖς, ὡς ἑνὸς ἧνις. οἱ δὲ περὶ Γλαύκωνα τὸν Ταρσέα ἠξίουν ὀξύνειν τὸ ὄνομα, οὐκ ὀρθῶς.

Deinde ad verſum 3. πολλὰς] πόσον. ἰφθίμους] ποῖον. ψυχὰς] οὐσίαν. ἀΐδι] τόπον. προΐαψεν] χρόνον.

Poſtea ad verſum 5. Διὸς βουλὴ] λέγει νῦν ὁ ποιητὴς τὴν ἐπαγγελίαν τὴν πρὸς Θέτιδα. Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην.

Εὐκλείδης δὲ φησὶν, ὅτι οὐχ ὡς ἑπόμενον τοῖς πρώτοις τοῦτο εἴρηται, ἀλλ᾽ ὡς κεχωρισμένον, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸ λεγόμενον, ἡ δὲ τοῦ Διὸς ἐτελείετο βουλή. τῷ τοὺς ἠδικηκότας ἀξίαν δοῦναι δίκην, ὧν ἠδίκησαν, ὅπερ ἐστὶ τέλος τῇ Ἰλιάδι. Plura adſcribere piget. Facile enim ex hoc ungue leonem agnoſcent, quibus aliquid in hoc ſtudiorum genere judicii eſt. Id certo affirmare poſſum, eſſe συλλογὴν ex variis antiquis expoſitionibus collectam: cum unus idemque locus paucis mutatis ſubinde repetatur, aut diverſæ eorundem verborum afferantur explicationes, præmiſſa voce, ἄλλως· quæ propria nota eſt collectaneorum.

Cæterum Porphyrius alia diverſa in eundem Poëtam ſcripſit, quorum nonnulla ad Philoſophica rejeci. Ad Grammaticam ſpectat libellus, quem nunc græcolatinum exhibeo:

Περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῶν Νυμφῶν ἄντρου.

De antro Nympharum apud Homerum, Odyſſea lib. 13.

Qui licet varia naturalis & ſymbolicæ gentilium Theologiæ arcana complectatur, recte tamen à me hoc loco ponitur, quod tota illa antiquorum fabuloſa de Diis rebusque divinis doctrina, καὶ τὰ ποιητικῶς θεολογούμενα ad latisſimum Grammaticæ partem ſpectent, quæ in autorum explicatione verſatur. Tum Plato ipſe totum hoc Theologiæ genus una cum ſuis autoribus damnavit, & a Republica ſua proſcripſit. Qui

 ſolam

Digitized by Google

ſolam illam ſcientiam tam auguſto nomine dignatur, quæ de DEO, rebusque divinis, hoc eſt, περὶ τῶν ὄντως ὄντων ea ratione modoque tractat, quam lib. 2. de Republica præſcripſit: quos typos theologicos Platonici vocant. De quibus Proclus diſſert. 2. in Polit. 1. & lib. 1. c. 16. Theol. Platonicæ prolixe & luculenter agit.

Ejusdem quoque generis fuit liber Περὶ Στυγός. *De Styge.* Quem Stobæus non uno loco citat: & quod ſciam ſolus. Ea autem quæ capite 1. libri 2. ἐκλογῶν inde adducit, perſpicue oſtendunt, Porphyrium hoc quoque libro locum aliquem Homericum de Styge, adverſus Chronii Pythagorei mentem explicaſſe: idque partim Phyſice & Theologice, partim Hiſtorice: ut qui loca omnia inſpiciat haud dubitet, quin ſimillimus liber fuerit illi de antro Nympharum. Scripſerat autem ni fallor in verſus iſtos, qui Iliad. ό. & Odyſſ. έ. apud Poëtam extant:

> Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
> Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ· ὅστε μέγιστος
> Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι.

Quem Homeri locum Virgilius expreſſit Æneid. 12.

> *Adjuro Stygii caput implacabile fontis:*
> *Una ſuperſtitio ſuperis quæ reddita Divis.*

Hujus libri fragmentum, quod hactenus apud Stobæum lib. 1. ἐκλογῶν cap. 8. truncatum legebatur, integrum ex Vaticano codice edidi.

Ejusdem generis cum ſuperioribus fuiſſe exiſtimo librum à Suida commemoratum,

Περὶ τῶν κατὰ Πίνδαρον τοῦ Νείλου πηγῶν.
De fontibus Nili ſecundum Pindarum.

Quo libro explicatum ab eo fuiſſe exiſtimo illum Pindari locum Iſthmior. Oda 6. Epod. 1. καὶ πέραν Νείλοιο παγᾶν, καὶ δι' ὑπερβορέους. Idemque Suidas recenſet

Συμμίκτων ζητημάτων ζ.
Miſcellanearum quæſtionem libros 7.

Quas Proclus in nobiliſſima illa diſſertatione ad 4. librum Politicor. Platonis, de animæ partibus virtutibusque συμμίκτων προβλημάτων nomine laudat. Οἶδα δὲ ἔγωγε τὸν Πορφύριον ἐν τοῖς συμμίκτοις ἱστοροῦντα προβλήμασι Μηδίου πρὸς Λογγῖνον συνουσίαν τινὰ, περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς. Atque eosdem lib. 2. cap. 1. Comment. in Euclidem, ſolo

συμμί-

συμμίκτων, ſeu *Miſcellaneorum* nomine citat. Περὶ μὲν οὖν τῆς γεωμετρικῆς ὕλης ταῦτα ἔχομεν λέγειν, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅσα καὶ ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐν τοῖς συμμίκτοις γέγραφε, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν Πλατωνικῶν διατάττονται. *Hæc de materia Geometrica nobis erant dicenda, cum haud ignoremus, quæ Porphyrius Philoſophus in miſcellaneis conſcripſit: & quæcunque quam plurimi Platonicorum ſtatuant.* Unde apparet non philologica ſolum ab eo fuiſſe pertractata hoc opere ſed & Mathematica, & Philoſophica.

φιλολόγου ἱστορίας βιβλία ε.

Rerum Philologicarum libri 5.

Commemorantur a Suida. Et Euſebius lib. 10. cap. 3. προπαρασκ. prolixum Porphyrii locum de furtis autorum adducit ex lib. 1. τῆς φιλολογίας ἀκροάσεως· quod haud dubie idem opus eſt, licet titulus nonnihil variet. Pertinent eodem

Εἰς τὸ Θουκυδίδου προοίμιον πρὸς Ἀριστείδην, ζ.

In proœmium Thucydidis ad Ariſtidem, libri 7.

Nominati a ſolo Suida, quod ſciam. Hoc opere omnem Græciæ antiquitatem copioſius a Porphyrio pertractatam fuiſſe arbitror: quam Thucydides egregio illo hiſtoriæ ſuæ exordio ſtrictim percenſendo delibat.

In Rhetoricis unicum ejus opuſculum commendat idem Suidas, Εἰς τὴν Μινουκιανοῦ τέχνην. *In Minuciani artem.* Neſcio utrum introductionem, an commentarium dicam. Quis Minucianus ille fuerit ex eodem Suida diſces. Μινουκιανὸς Νικαγόρου τοῦ σοφιστοῦ, Ἀθηναῖος σοφιστής, γεγονὼς ἐπὶ Γαλιήνου· τέχνην ῥητορικὴν, καὶ προγυμνάσματα, καὶ λόγους διαφόρους. *Menucianus Nicagoræ ſophiſtæ filius, ſophiſta Athenienſis, ſub Galieno Imp. edidit artem rhetoricam, & progymnaſmata, ac diverſas orationes.* Et extat ejuſdem libellus περὶ ἐπιχειρημάτων inter reliquos artis Rhetoricæ ſcriptores ab Aldo ante CXX. annos Venetiis publicatus.

Inter ea ſcripta quæ ad dialecticam ſpectant, recte & filo quodam (ut Boethii verbis utar) primus legentibus ſtudiorum prægustator, & quodammodo initiator occurrit liber Porphyrii, qui organo Ariſtotelico ubique præmittitur, περὶ γένους, καὶ εἴδους, καὶ διαφορᾶς, καὶ ἰδίου, καὶ συμβεβηκότος. Ita enim Suidas eum commemorat; & Boethius in commentariis ſuis aliquoties vocat tractatum ſive librum *De generibus, ſpeciebus, differentiis, propriis & accidentibus.*

Unde

Unde vulgo vocatur Περὶ τῶν πέντε φωνῶν. *De quinque vocibus.* Sive *de quinque prædicabilibus*, vel *univerſalibus*, ut in ſcholis loqui malunt. In Græcis codicibus inſcribitur. Εἰσαγωγὴ πρὸς Χρυσαόριον. *Introductio ad Chryſaorium*: Quam inſcriptionem Boethius quoque agnoſcit, & Ammonius Græcus hujus libelli commentator. Ex cujus προτεχνολογουμένοις locum apponere placuit, quo ſcriptionis occaſio ac tempus, cujus ſupra memini, oſtenditur, & Porphyrii vita nonnihil illuſtratur: τὸ δὲ γνήσιον δηλοῖ μὲν ἡ φράσις, σαφὴς οὖσα, καὶ τὸ ἐν ἄλλοις αὐτοῦ βιβλίοις τῶν ἐν τῷδε τῷ βιβλίῳ θεωρημάτων μεμνῆσθαι. ἔτι δὲ καὶ τὸ προσφωνεῖν αὐτὸ Χρυσαορίῳ. τούτῳ γὰρ καὶ ἄλλα τινὰ προσφωνήσας βιβλία, καὶ τοῦτο προσφωνεῖ, διὰ τοιαύτην αἰτίαν. διδάσκαλος ἦν Χρυσαορίου, καὶ ἐξηγουμένου αὐτῷ τὰ μαθήματα, ἐδέησεν ἱστορῆσαι τὸ πῦρ τῆς Αἴτνης, καὶ ἐξεδήμησε. τούτῳ τῷ χρόνῳ εὑρίσκει ὁ Χρυσαόριος τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας, καὶ οὐδὲ ὅλως παρηκολούθει ἐγκύπτων. δηλοῖ οὖν τῷ Πορφυρίῳ ἐκεῖ ὄντι, γράψας τὸ συμβάν. καὶ εἰ μὲν ἱστόρησε τὸ πῦρ, ἐλθεῖν· εἰ δὲ μὴ ἱστόρησεν, εἰσαγωγήν τινα γράψαι, δι' ἧς ἂν μέλλοι παρακολουθεῖν τῷ βιβλίῳ. ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πορφύριος οὐκ ἠδύνατο τέως ὑποστρέψαι, γράφει αὐτῷ τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ Πλάτωνι. καὶ ταυτὶ συλλέξας σχεδὸν, καὶ δι' αὐτῶν τῶν ῥημάτων ἐλθών. *Verum autem & genuinum hoc opus eſſe, dictionis perſpicuitas oſtendit. Et quod in aliis libris eorum quæ hoc libro tractavit meminerit: tum etiam quod Chryſaorio illum nuncuparit: cui & alios quosdam libros inſcripſit. Dedicat autem illi hujusmodi de cauſa. Præceptor Chryſaorii erat, cumque eum diſciplinis imbueret, petiit, ut incendium Ætnæ coram cognoſceret: atque eo profectus fuit. Reperit interea temporis Chryſaorius categorias Ariſtotelis, quarum mentem nequaquam aſſequi poterat. Quapropter Porphyrio literis rem ſignificat, peregre tum degenti: rogatque ſi incendii naturam exploraſſet domum redeat: ſin minus, ut introductionem aliquam ſcribat, cujus ope libri ſenſum aſſequeretur: cumque Porphyrius nec dum redire poſſet, ſcripſit ei hunc libellum, quem ferme à verbo ad verbum ex Platonis dictis collegit.*

Εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας ἐξήγησις κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. *In Ariſtotelis Categorias expoſitio per interrogationem & reſponſionem.* Græce edita fuit Pariſiis anno 1543. Quam Bernardus Felicianus latine convertit. Meminit hujus libelli Simplicius in præfatione commentariorum in easdem categorias. οἱ δὲ καὶ τὰς ἐννοίας μὲν αὐτὰς δὲ μόνας ψιλὰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους προτεινομένας συντόμως ἀποκαλύπτειν ἐσπούδασαν, ὥσπερ ἐν τῷ κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν βιβλίῳ πεποίηκεν ὁ Πορφύριος. *Alii nudam duntaxat ſolamque Ariſtotelis mentem breviter explicare volue-*

voluerunt: quod Porphyrius præſtitit libro illo per interrogationem & reſponſionem.

Mox ab eodem commemoratur Porphyrii ἐξήγησις τῶν κατηγοριῶν ἐν ἑπτὰ βιβλίοις, πρὸς Γεδάλιον *Commentariorum in Categorias libri VII. ad Gedalium.* Simplicii verba ſunt: μετὰ δὲ τούτους ὁ πάντων ἡμῖν τῶν καλῶν αἴτιος Πορφύριος ἐξήγησιν τε ἐντελῆ τοῦ βιβλίου, καὶ τῶν ἐνστάσεων πασῶν λύσεις οὐκ ἀπόνως ἐν ἑπτὰ βιβλίοις ἐποιήσατο, τοῖς Γεδαλίῳ προσφωνηθεῖσι, πολλὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκεῖ δογμάτων κατὰ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου προσιστορῶν. Libros hoſce ferme ad verbum transſcripſit Jamblichus in ſuos commentarios in easdem Categorias, quod Simplicius mox ſequentibus verbis teſtatur. μετὰ τοῦτον δὲ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος πολύστιχον καὶ αὐτὸς εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον κατεβάλετο πραγματείαν· τὰ μὲν πολλὰ τοῖς Πορφυρίου καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως κατακολουθῶν, τινὰ δὲ ἐπικρίνων ἐκείνων καὶ διαρθρῶν ἀκριβέστερον μετὰ τοῦ συστέλλειν τὴν ὡς ἐν σχολαῖς πρὸς τὰς ἐνστάσεις μακρολογίαν. Et ſæpius deinde utrumque librum citat. Ex hoc Simplicii loco apparet non inſolens fuiſſe Jamblicho Porphyrii libros transſcribere, aut additis mutatisque quibusdam interpolare: quod & in commentariis in Platonis Timæum eum feciſſe apparet ex iis, quæ Proclus ex utroque paſſim citat. Ita enim ferme ubique eos conjungit, ut unam eandemque utriusque ſententiam referat. Idem in Pythagoræ vita ab eo commiſſum videmus, cum totum Porphyrii libellum in ſuos commentarios Pythagoricos transſcripſerit, absque ulla ejus mentione. Pari ratione ex Ocelli Lucani, Platonis, Nicomachi, aliorumque ſcriptis capita integra transtulit, ut brevi ad ipſum Jamblichum copioſius oſtendemus. Cæterum hujus commentarii in Categorias Boethius quoque mentionem feciſſe videtur lib. I. expoſitionis in Categorias: ubi in ejus operis intentione explicanda ſe Porphyrium ſequi teſtatur. Idemq; opus ab Euſtathio intelligi credo ad Iliad. γ. pag. 387. ubi ſimpliciter citatur Porphyrius ἐν τοῖς πρὸς Γεδάλιον.

Expoſitio libri Ariſtotelis de Interpretatione citatur a Boethio principio commentariorum, quos ſecundo in eum librum edidit, his verbis: *Cujus libri expoſitionem nos ſcilicet quam maxime à Porphyrio, quanquam etiam a cæteris transferentes, Latina oratione digeſſimus. Hic enim nobis diſpoſitor & intellectus acumine, & ſententiarum diſpoſitione videtur excellere.* Et occurrit ibidem frequentisſima ejus mentio cum aliquo elogio: ita ut dubium non ſit, quin Boethius Porphyrii commentarios maximam partem in ſuos transtulerit.

His affines fuere ob argumenti ſimilitudinem, quos Boethius

thius eodem lib. 1. citat, *Commentarii in Theophraſti librum de affirmatione & negatione.* Eidem Boethio aliorum quoque ſcriptorum Porphyrii memoriam debemus. Nam dialogo primo in Porphyrium a Victorino translatum laudatur: *Introductio ad ſyllogiſmos categoricos. Mos*, inquit, *hic Porphyrio eſt, ut in his rebus quæ ſunt obſcuriſſima, introducenda quædam & prægustanda præcurrat, ut in alio quodam libro de categoricis ſyllogiſmis fecit, & de multis aliis, quæ in Philoſophia gravia illuſtriaque verſantur.* Ejuſdem in fine lib. 2. de ſyllogiſmo categorico meminit. Recte etiam huc, niſallor, referuntur laudati ab eodem Boethio *Commentarii in Sophiſtam Platonis.* Neque enim ignoro Platonis διαλεκτικὴν aliam eſſe ab Ariſtotelica, ac multo ſublimiorem; quippe quæ circa conſiderationem τοῦ ὄντος verſatur: locum tamen hic tribuo illis commentariis, quod in iis logica multa, in primis autem doctrinam dividendi pertractatam fuiſſe, Boethius teſtetur in præfatione libri de diviſione. *Andronici*, inquit, *diligentiſſimi ſenis de diviſione liber editus, & hic idem a Plotino graviſſimo Philoſopho comprobatus, & in libri Platonis, qui Sophiſtes inſcribitur, commentariis a Porphyrio repetitus.* Proclus quoque prima diſſertatione in Platonis Politiam affirmat, hunc dialogum nomen accepiſſe ἀπὸ τοῦ προηγουμένου προβλήματος, a refutatione ſcilicet, atque exagitatione Sophiſtarum: cætera illa quæ obiter de ente & non ente diſputantur, eſſe τῶν ἕνεκά του, atque alterius gratia aſſumi. τὸν γοῦν Σοφιστὴν οὕτως ἐπέγραψεν, ἐπειδὴ τοῦτ' ἦν το προκειμενον εἰς τὴν ἐν ἐκείνῳ τῷ διαλόγῳ σκέψιν ὁ σοφιστής, καὶ τοι καὶ περὶ τοῦ ὄντος εἴρηται μυρία, καὶ περὶ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλὰ ταῦτα συνέωσται πρὸς τὸν περὶ τοῦ σοφιστοῦ λόγον.

Sequuntur deinde artes Mathematicæ, in quibus multa ſcripſit, præſertim Aſtronomica, teſte Suida. Et licet nihil in Arithmeticis, & Geometria, vel ſolius nominis indicio ſuperſit, non pauca tamen ab eo in utroque genere edita fuiſſe, ἢ ὅσα τῶν ἀριθμῶν ἤρτηται, ἢ ὅσα νεύει πρὸς γεωμετρίαν, *vel quæ ex numeris dependent, vel quæ ad Geometriam ſpectant*, teſtatur Eunapius. Πορφυρίου εἰς τὰ ἁρμονικὰ Πτολεμαίου ὑπόμνημα. *Porphyrii commentarius in Harmonica Ptolemæi.* Habetur bis terve in Bibliotheca Vaticana: idemque in Chriſtianiſſimi Galliarum Regis Bibliotheca Pariſienſi aſſervatur. Principium ejus hoc eſt: Πολλῶν αἱρέσεων οὐσῶν ἐν μουσικῇ περὶ τοῦ ἡρμοσμένου, ὦ Εὐδόξιε, δύο πρωτεύειν ἄν τις ὑπολάβοι, τήν τε Πυθαγόρειον καὶ τὴν Ἀριστοξένειον, ὧν καὶ τὰ δόγματα εἰσέτι καὶ νῦν σωζόμενα φαίνεται. Totus ferme commentarius contextus eſt ex antiquiorum autorum locis, præ-

ſertim

ſertim Didymi *περὶ διαφορᾶς τῆς Πυθαγορείου μουσικῆς πρὸς τὴν Ἀριστοξενείων τε καὶ Πυθαγορείων*: tum ex Ptolemaide Cyrenæa, *ἐν τῇ Πυθαγορικῇ τῆς μουσικῆς στοιχειώσει.* Ex Æliani & Adraſti Commentariis in Platonis Timæum, ac ſimilibus. Et edidit inde jam olim Franciſcus Patricius, ſedulus hujusmodi rerum conquiſitor, ingens illud fragmentum Ariſtotelis *περὶ ἀκουστῶν*, *de audibilibus*: diſcusſionum Peripateticar. tom. 1. lib. III. Neque tamen in univerſum *ἁρμονικῶν* opus ſcripſit Porphyrius, ſed in quatuor duntaxat prima capita: cætera dein Pappus pertexuit. Ita enim in alio manuſcripto Vaticano titulus indicat. *Πορφυρίου ἐξήγησις εἰς δ' πρῶτα κεφάλαια τοῦ πρώτου τῶν ἁρμονικῶν Πτολεμαίου.* Sequitur deinde, *Πάππου ὑπόμνημα εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ ε' κεφαλαίου, καὶ ἑφεξῆς.*

Aſtronomicum opuſculum unum nobis ſupereſt, *Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν Πτολεμαίου. Introductio in Cl. Ptolemæi opus de effectibus aſtrorum.* Edita ante LXX. annos Baſileæ, cum anonymi ſcholiis in tetrabiblum Ptolemæi ex Demophilo collectis, & Hermetis libro de revolutione nativitatum: ſed adeo corrupta, ut nullum legentibus uſum præſtet. Eam Vincentius Richardus, Clericus Regularis, ex optimo & integerrimo codice a ſe translatum mihi affirmavit, vir bene haſce literas doctus.

CAP. VIII.

Porphyrii hiſtoria philoſophica. Fragmenta ejus collecta. Socratis hiſtorici de eadem judicium expenditur.

Hiſtorica ejus hoc loco ſubjungenda: in quibus primum ſibi locum jure merito vindicant *φιλοσόφου ἱστορίας βιβλία δ'. Hiſtoriæ philoſophicæ*, ſive *De Vitis Philoſophorum, libri IV.* Meminit hujus operis Eunapius principio ejus libri, quem de Sophiſtarum vitis ſcripſit; cujus verba operæ pretium eſt cognoſcere. *τὴν φιλόσοφον ἱστορίαν, καὶ τοὺς τῶν φιλοσόφων βίους Πορφύριος καὶ Σωτίων ἀνελέξαντο. ἀλλ' ὁ μὲν Πορφύριος, οὕτω συμβὰν, εἰς Πλάτωνα ἐτελεύτα καὶ τοὺς ἐκείνου χρόνους. Hiſtoriam vitasque Philoſophorum collegerunt Porphyrius & Sotion. Sed Porphyrius, neſcio quo caſu, in Platonem ejusque tempora deſiit.* Et Theodoretus ſerm. II. *θεραπ.* de eodem ſic ſcribit: *Πλούταρχος ἢ καὶ Ἀέτιος τὰς τῶν φιλοσόφων ἐκπαιδεύουσι δόξας, τὸν αὐτὸν ἢ καὶ ὁ Πορφύριος ἀνεδέξατο πόνον, τὸν ἑκάστου βίον ταῖς δόξαις προστεθεικώς. Plutarchus vero atque Aetius Philoſophorum opiniones expoſuere: quem laborem & Porphyrius ſibi*

ſumſit,

ſumſit, qui & unius cujusque vitam ſingulorum opinionibus adjunxit. Meminit ejusdem ſermone IV. & V. Quin & Johannes Tzetzes Grammaticus Byzantinus Chiliadis XI. hiſtoria CCCLXXVII. idem opus laudat: ubi encyclicas diſciplinas vocari docet univerſum bonarum artium ac ſcientiarum orbem, *ὡς ἔγραψε Πορφύριος ἐν βίοις φιλοσόφων*, hoc eſt, *teſte Porphyrio in vitis Philoſophorum.* Verum cum hujus operis cauſa tota hæc diſſertatio a nobis inſtituta fuerit, diſtinctius nonnihil de eo & per partes agendum. Fuit ergo *Liber primus, De Vita Pythagoræ.* Et quidem ille ipſe quem hic a me editum, habes Græce & Latine: cum eum in Germania Conrad. Rittershuſius eruditisſimus I. C. Græce tantum Malchi nomine publicaſſet. Nam præter illa quæ ſuperius de gemino Porphyrii nomine diſſerui, non ſinit nos de autore dubitare Cyrillus Alexandrinus, qui hoc opus paſſim citat in X. illis libris, adverſus Julianum apoſtatam editis, quos Lutetiæ Pariſiorum R. & Cl. P. Jacobus Sirmondus Græce mihi legendos dedit; cum hactenus non niſi mala Oecolampadii verſio prodierit. Hujus Manuſcripti ope plurimum adjutus fui ad primæ editionis lacunas ſupplendas: quo & Vaticani codicis autoritas deinde acceſſit. Indicabo nunc ordine ſingula Cyrilli loca, ſi quis conferre ea cum noſtra hac editione velit. Libro primo. *Πορφύριος γοῦν ἐπὶ παιδείᾳ κοσμικῇ δόξαν ἔχων παρ' ἐκείνοις οὐκ ἀγεννῆ, ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τῆς Φιλοσόφου ἱστορίας τοιοῦτόν τι φησὶ περὶ τῶν ὀνομασμένων σοφῶν, ἤτοι δοκησισόφους ἐπίληψιν ἐσχηκότων. μὴ δυνάμενοι γάρ φησι τὰ πρῶτα εἴδη* &c. Eſt locus ille Moderati Gaditani, qui extat pag. 32. v. 22. hujus editionis. Et rurſum libro III. *Πορφύριος τοίνυν ὁ αὐτοῦ κοινωνὸς, ὁ τῆς καθ' ἡμῶν ἀθυροστομίας πατὴρ, τὸν Πυθαγόρου βίον ἐξηγούμενος ὧδέ πη φησί. Τὰ γὰρ ἱστορούμενα περὶ τοῦ ἐν Μυκήναις*, &c. quæ extant pag. 18. verſ. 1. hujus edit. addit paulo poſt: *Γράφει δὲ πάλιν ὁ Πορφύριος ὧδε περὶ αὐτοῦ· Τοὺς δὲ περὶ πάτους*, &c. quæ hinc extant in fine pag. 21. Deinde libro VI *Γράφει δὲ ἔτι καὶ τὸν Πυθαγόρου βίον ἐξηγούμενος, οὕτω διαθεῖναι τὴν Κροτωνιατῶν πόλιν*, &c. quæ habentur p. 12. verſ. 4. Item libro IX. *Πυθαγόρας δὲ τὴν αἰνιγματώδη δήλωσιν οὐκ ἀτιμήσας ἔχει, ἀλλ' ἦν ἐν λόγῳ τὸ χρῆμα αὐτῷ. γέγραφε γὰρ ὧδε περὶ αὐτοῦ Πορφύριος ἐν βιβλίῳ πρώτῳ Φιλοσόφου ἱστορίας. ἦν δὲ καὶ ἄλλο εἶδος*, &c. quæ leguntur in hoc libello, p 27. v. 34 Denique libro X. *Καὶ γοῦν ὁ Πορφύριος τὸν Πυθαγόρου βίον ἐν χορηγῇ καθιστὰς ὧδέ πη φησίν. Ἀντιφῶν δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου*, &c. quæ habentur p. 5. v. 13. proferuntur ibidem alia loca quæ in notis indicabo. Quæ quidem omnia nequaquam nos de hu-

jus

jus libri autore dubitare ſinunt: cujus nomen cur in MSS. codicibus ſupprimatur, poſtea dicam.

Secundum librum à nemine citatum obſervavi, neque temere dixerim cujus vitam is complexus fuerit.

Liber tertius de vita Socratis laudatur à Cyrillo contra Julianum, lib. 6. paulo poſt principium. Φέρε γὰρ ἴδωμεν, καὶ πρόγε τῶν ἄλλων ὁποῖος ἦν ὁ διαβόητος παρ' αὐτοῖς Σωκράτης. καὶ ἀπιστήσεις μὲν ἴσως ἀπασι σῦν τοῖς περὶ τούτου λόγοις, οὐ μὴν ἔτι καὶ τοῖς Πορφυρίου γράμμασιν ἀντερεῖ, ὃς τὸν ἑκάστου τῶν ἀρχαιοτέρων ἀπεσημήνατο βίον. σκοπὸς γὰρ οὗτος γέγονεν αὐτῷ, καὶ πολλῆς ἠξίωσε τὸ χρῆμα σπουδῆς. ἔφη τοίνυν ὧδε περὶ αὐτοῦ. λέγει δὲ ὁ Ἀριστόξενος ἀφηγούμενος βίον τοῦ Σωκράτους, ἀκηκοέναι Σπινθάρου τὰ περὶ αὐτοῦ, ὃς ἦν εἷς τῶν τούτῳ ἐντυχόντων· τοῦτον λέγειν, ὅτι οὐ πολλοῖς αὐτός γε πιθανωτέροις ἐντετυχηκὼς εἴη, τοιαύτην εἶναι τήν τε φωνὴν, καὶ τὸ στόμα, καὶ τὸ ἐπιφαινόμενον ἦθος. καὶ πρὸς πᾶσι δὲ τοῖς εἰρημένοις τὴν τοῦ εἴδους ἰδιότητα. γίνεσθαι δέ που τοῦτο, ὅτε μὴ ὀργίζοιτο. ὅτε δὲ φλεχθείη ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου, δεινὴν εἶναι τὴν ἀσχημοσύνην. οὐδενὸς γὰρ οὔτε ὀνόματος ἀποσχέσθαι, οὔτε πράγματος. & paulo poſt, γέγραφε γὰρ ὧδε πάλιν περὶ αὐτοῦ Πορφύριος. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν βίον τὰ μὲν ἄλλα εὔκολον, καὶ μικρᾶς δεόμενον παρασκευῆς εἰς τὰ καθ' ἡμέραν γεγενῆσθαι· πρὸς δὲ τὴν τῶν ἀφροδισίων χρῆσιν σφοδρότερον μὲν εἶναι, ἀδικίαν δὲ μὴ προσεῖναι. ἢ γὰρ ταῖς γαμεταῖς, ἢ ταῖς κοιναῖς χρῆσθαι μόναις· δύο δὲ σχεῖν γυναῖκας ἅμα, Ξανθίππην μὲν πολῖτιν καὶ κοινοτέραν πως· Μυρτὼ δὲ Ἀριστείδου, θυγατριδῆν τοῦ Λυσιμάχου· καὶ τὴν μὲν Ξανθίππην περιπλακεῖσαν λαβεῖν, ἐξ ἧς ἑαυτῷ Λαμπροκλῆς ἐγένετο. τὴν δὲ Μυρτὼ γάμῳ ἐξ ἧς Σωφρονίσκος καὶ Μενέξενος. *Videamus ergo qualis præ cæteris celebris ille Socrates fuerit. Nec forte temere quis fidem omnibus adhibebit, quæ de illo narrantur: Porphyrii tamen ſcriptis contradicere non poterunt, qui de antiquorum vitis ſigillatim expoſuit, atque eum in finem ſtudii quamplurimum impendit. Is hæc de eo refert: Ariſtoxenus dum Socratis vitam narrat, ait ſeſe Spintharum Socratis familiarem audiviſſe affirmantem, quod in nullum unquam incidiſſet, cui major fuerit vis perſuadendi: & ad hoc vocem ac vultum, moreſque ejus fuiſſe compoſitos, & geſtus ſingulis dictis accommodatos. Atque id eum feciſſe ait, cum non iraſceretur: ſed hoc affectu ſuccenſum nullum omnino ſervaſſe decorem, nec ab ulla tum voce vel facto abſtinuiſſe.* Paulo poſt: *Idem Porphyrius de eodem ſic ſcribit: in reliqua omni vita eum frugi fuiſſe, nec magno apparatu vixiſſe in diem: in rebus autem venereis vehementiorem quidem fuiſſe, abſtinuiſſe ta-*

men ab omni injuria: quod vel uxoribus, vel proſtitutis tantum uteretur. Duas eodem tempore habuiſſe conjuges, Xanthippen ſive Atticam, ſed paulo communiorem; & Myrto Ariſtidis filiam, Lyſimachi neptim. Et Xanthippen quidem clanculum ſibi adjunxiſſe, ex qua Lamproclem filium ſuſcepit: Myrto autem nuptam domum duxiſſe, & ex illa Sophroniſcum & Menexenum natos fuiſſe. Citatur etiam a Theodoreto ſerm. I. θεραπ. ubi de Socrate loquitur, καὶ τοῦτο πολλοὶ μὲν εἰρήκασι καὶ ἄλλοι, καὶ ὁ Πορφύριος δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς φιλοσόφου τοῦ ἱστορίας ξυνέγραψεν. ἔφη δὲ οὕτως. Λέγωμεν περὶ τοῦ Σωκράτους, &c. Iterum ſub principium ſermonis IV. & ſermone XII. licet libri numerum iſthic non exprimat. Meminit ejuſdem vitæ Socratis Socrates hiſtoriæ Eccleſiaſticæ lib. III. c. 23. his verbis, Ἔτι μὲν οὖν καὶ Πορφύριος, ὃν Τύριον καλεῖ γέροντα, ἄμφω φιλοσκώπτες ἦσαν, ὑπὸ τῶν οἰκείων λόγων ἐλέγχονται. Πορφύριος μὲν γὰρ τοῦ κορυφαιοτάτου τῶν φιλοσόφων Σωκράτους τὸν βίον διέσυρεν ἐν τῇ γεγραμμένῃ αὐτῷ φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ, καὶ τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ γράψας καταλέλοιπεν, οἷα ἂν μήτε Μέλιτος μήτε Ἄνυτος οἱ γραψάμενοι Σωκράτην εἰπεῖν ἐπεχείρησαν. *Quod autem Julianus,* inquit, *atque Porphyrius, quem Tyrium ſenem vocat Libanius, detractores ambo fuerint, ſuis ipſorum ſermonibus arguuntur. Nam Porphyrius ſummi philoſophorum Socratis vitam laceravit in hiſtoria philoſophica, quam ipſe conſcripſit: & talia de eo retulit, qualia nec Melitus, nec Anytus Socratis accuſatores dicere conati fuiſſent.* Eademque illa ex Socrate transſcripſit Nicephorus Call. lib. 10. c. 36. & hiſt. trip. lib. 7. c. 2. quam cenſuram paulo poſt expendemus. Meminit etiam tertii hujus libri Stephanus ἐθνικογράφος voce Γάδαρα.

Liber quartus, de vita Platonis.

Citatur a Cyrillo libro 8. ſæpius jam laudati operis adverſus Julianum: Διαμεμνήσομαι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ῥήσεων, καὶ εἰς μέσον οἴσω τὰ παρ' αὐτῶν, ὡς ἂν εἰδεῖεν οἱ ἐντευξόμενοι τῶν χριστιανῶν περὶ θεοῦ δόξης τὸ ἀπεξεσμένον εἰς τὸ εὐθύ· καὶ ὅτι τῶν παρ' ἐκείνοις οἱ πανάριστοί τε καὶ σοφοί, λαμπρόν τε καὶ διαβόητον ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ λαχόντες ὄνομα τῆς μὲν παρ' ἡμῖν δογματικῆς ἀκριβείας καλόπιν ἰόντες ἁλοῖεν ἄν, οὐ μὲν ἔτι καὶ εἰσάπαν ἡμαρτηκότες τοῦ ταῖς ἡμετέραις ἕπεσθαι δόξαις. Γράφει τοίνυν Πορφύριος ἐν βιβλίῳ τετάρτῳ φιλοσόφου ἱστορίας. ἄχρι γὰρ τριῶν ὑποστάσεων, ἔφη Πλάτων, τὴν τοῦ θεοῦ προελθεῖν οὐσίαν. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἀνώτατον θεόν, τἀγαθόν. μετ' αὐτὸν δὲ καὶ δεύτερον τὸν δημιουργόν. τρίτην δὲ τὴν τοῦ κόσμου ψυχήν. ἄχρι γὰρ ψυχῆς τὴν θεότητα προελθεῖν. λοιπὸν δὲ τὸ ἄθεον ἀπὸ τῆς σωματικῆς

ἐνῆρχ

ἐνῆρχθαι διαφορᾶς. Ἀλλ' οἵγε προειρημένοι καὶ πρὸς τοῦτο ἀντιλέγουσι, φάσκοντες μὴ δεῖν τἀγαθὸν συναριθμεῖν τοῖς ἀπ' αὐτοῦ. ἐξῃρῆσθαι γὰρ ἀπὸ πάσης κοινωνίας, διὰ τὸ εἶναι ἁπλοῦν πάντη, καὶ ἄδεκτον τινὸς συμβάσεως. ἀπὸ δὲ τοῦ νοῦ (ἀρχὴ γὰρ οὗτος) τὴν τριάδα μίαν σωθῆναι. Hoc eſt: *Commemorabo ad verbum, atque ea quæ apud ipſos leguntur in medium proferam, ut lectores Chriſtianorum de Deo ſententiam rectiſſime limatam cognoſcant. Atque ut optimos & ſapientiſſimos quosque illorum, quique clarum hac re & celebre nomen obtinuerunt, noſtrorum dogmatum certitudinem ſecutos manifeſte appareat; nec omnino à vero aberraſſe, dum noſtram ſequuntur ſententiam. Scribit igitur Porphyrius libro 4. hiſtoriæ Philoſophicæ in hæc verba: Plato usque ad tres ſubſiſtentias Dei eſſentiam procedere dicebat. Et ſupremum quidem Deum eſſe bonum ipſum: poſt hunc ſecundo loco eſſe rerum omnium creatorem: tertiam vero eſſe animam mundi. Divinitatem enim usque ad animam progredi. Illud autem quod Deitate caret à differentia corporea incipere. Verum illi, quos ante dixi, hiſce quoque contradicunt: aſſerentes Deum nequaquam rebus ipſo inferioribus eſſe accenſendum: exemtum ſcilicet ab omni ſocietatis communione, nec ullius rei capacem quæ pari gradu conſtituatur. Sed ducto à mente principio unam deinde trinitatem ſervari.*

Citatur etiam *Porphyrius in Philoſophia hiſtoria* a barbaro interprete Chronicorum Euſebii, cujus excerpta in magno opere Euſebiano leguntur: ubi nonnulla de tempore, quod inter Ilii expugnationem & primam Olympiadem interceſſit, ex eo afferuntur. Tum alio loco ejusdem ſententia de Homeri & Heſiodi ætate adducitur. Et forſan ex eodem opere fuere illa quæ a Simplicio in lib. 2. Ariſt. de cœlo citantur, de Babyloniorum obſervationibus aſtronomicis a Calliſthene in Græciam miſſis, ἅς τινας διηγεῖται ὁ Πορφύριος χιλίων ἐτῶν εἶναι καὶ ἐννεακοσίων τριῶν, μέχρι τῶν χρόνων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος σωζομένας. *Quas Porphyrius, mille nongentorum & trium annorum fuiſſe, & usque ad Alexandri Macedonis tempora ſervatas narrat.* Niſi potius ex opere aliquo Aſtronomico fuerint, quæ plurima, teſte Suida, Porphyrius ſcripſerat. Pauca hæc magni operis fragmenta, ut diſperſas naufragio tabulas collegi, quæ ſpecimen aliquod exhiberent eorum librorum, quos incuria mortalium & temporis injuria nobis invidit; vel potius Porphyriani nominis invidia extinxit: ſi tamen tam præclarum opus in rebus humanis eſſe deſierit, quod Joannes Tzetzes ante 400. adhuc annos legit. Utinam vero integrum alicunde proferatur! cum ex primo hoc libro, licet mutilo, ſatis appareat, quam jacturam res literaria ejus ſcripti interitu fecerit: quod Cyrillus ſummo ſtudio confectum

fectum fuiſſe affirmat. Idque eo magis, quod plurimorum inſignium autorum teſtimonia de Socratis & Platonis vita, ac philoſophandi ratione una perierunt. Porphyrius enim cum eorum vitas ſcriberet, a quorum temporibus longiori intervallo erat remotus, & de quibus propria fide nihil poterat affirmare, hiſtoriam ſuam ex aliorum autorum locis centonis inſtar concinnavit: qui ut tempore fuerant propinquiores, ita fidem majorem merebantur. Qua quidem in re diligentiam ejus miror & laudo: qui ne illa quidem diſſimulare voluit, quæ ſequiora de clariſſimis hominibus, ſive vera fide, ſive invidia quorundam atque obtrectandi ſtudio, prodita fuerant. Atque utinam tam facile nobis eſſet in cæteris Porphyrii cauſam tueri, quam nullo negotio hujus hiſtoriæ fides contra Socratis objectionem a calumniæ ac detrectationis crimine defenditur. Ea enim quæ malevole contra Socratem Philoſophum ſcripta fuiſſe reprehendit lib. 3. cap. 23. hiſt. Eccleſ. nequaquam de ſuo confinxit Porphyrius, nec propria fide aſſeruit; ſed Ariſtoxeni, graviſſimi ac celeberrimi ſcriptoris autoritate. Quod videre eſt Theodoreti ſermone XII. Græcar. affect. ubi ea leguntur, quæ Porphyrius ex dicto autore de Socratis iracundia ac libidine in tertio hujus operis libero retulerat. Taceo enim quod Socrates ipſe Zopyri de ſe judicium proprio teſtimonio comprobarit.

Seorſim ſcriptus fuit liber, Περὶ Πλωτίνου βίου, καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ. *De vita Plotini, & ejus librorum ſerie.* Qui Enneadibus ipſius ſemper præfigitur. Illas enim emendandas ſibi a præceptore relictas fuiſſe ipſe teſtatur: quod in propriis libris conficiendis ac recenſendis paulo negligentior eſſet. Nec ſolum Plotini ſcripta recognovit, ſed & introductionibus atque commentariis eadem illuſtravit, quod ex libello ἀφορμῶν & Æneæ Gazæi loco, quem inferius apponam, manifeſte apparet.

CAP. IX.

Porphyrii ſcripta quæ ad practicam Philoſophiam ſpectant.

VEnio nunc ad ea quæ longe plurima in omnibus Philoſophiæ partibus ſcripſit. Atque in genere quidem de univerſa Philoſophia agebat liber a Suida laudatus, Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας. *De Homeri Philoſophia.* Quo id haud dubie probare voluit, Homerum non

minus

minus philoſophum quam poetam fuiſſe. Idque fortaſſis in Longini præceptoris gratiam, quem peculiare opus de hac quæſtione edidiſſe conſtat, Suidæ teſtimonio, εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος. *Num Homerus philoſophus ſit.* Quem non ſolum philoſophum, ſed principem philoſophorum eſſe Maximus Tyrius affirmat, diſſert. XVI. qua diſquirit, *utrum ſit ſecta Philoſophiæ ſecundum Homerum.* Ubi eleganter Homericam poeſin παναρμόνιόν τι ὄργανον appellat, quod omni vitæ generi atque inſtituto convenit. Atque unum illum omnium artium ſcientiarumque ſemina, principia, atque exempla continere affirmat. Qui & Horatio teſte, *quid ſit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non, Plenius ac melius Chryſippo ac Crantore dicit.* Ex hoc ingeniorum fonte omnes poſtea ſapientes animum irrigaſſe, rivuloſque in ſuos deduxiſſe uſus teſtatur Euſtathius, οὐδεὶς οὔτε τῶν τὰ ἄνω περιεργαζομένων, οὔτε τῶν περὶ φύσιν, οὔτε τῶν περὶ ἦθος, οὔθ' ἁπλῶς τῶν περὶ λόγους ἐξωτερικούς, ὁποίους ἂν εἴποι τις, παρῆλθε τὴν Ὁμηρικὴν σκηνὴν ἀξεναγώγητος, ἀλλὰ πάντες παρ' αὐτῷ κατέλυσαν. Unde Philoſophorum præſtantiſſimi Democritus, Zeno Cittienſis, Antiſthenes, Heraclides Ponticus, Poſidonius, Panætius, & Platonici recentiores ſere omnes ſuis ſcriptis Homerum illuſtrarunt. Atque exſtant duo præclara in hoc genere opuſcula: alterum quidem Heracliti cujuſdam, de Homericis allegoriis. Quod neſcio qua de cauſa Heraclidi Pontico adſcribitur, reclamantibus præter temporis rationem quinque manuſcriptis, quos in variis Bibliothecis vidi, & Euſtathio ad Homeri Iliad. *α.* pag. 40. Alterum vero Procli Diadochi, quo Poëtam adverſus Platonis accuſationes defendendum ſuſcepit. Quibus forte addi debet Strabonis diſſertatio principio operis Geographici. Ex hiſce enim conjicere licet, cujus generis fuerit hoc Porphyrii opus.

Laudantur ab eodem Suida Περὶ τοῦ μίαν εἶναι τὴν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους αἵρεσιν, βιβλία ζ'. *De Platonis atque Ariſtotelis conſenſu, libri* 7. fuit enim Porphyrius utriusque Philoſophiæ æque peritus, ut ſupra diximus, ideoque Ariſtotelica ubique Platonicis admiſcuit. Quod & Proclus lib. I. in Timæum, p. 18. teſtatur: ubi ait Porphyrium περιπατητικὰς ἀποδόσεις παρεσφέροντα λύειν τὰς Πλατωνικὰς ἀπορίας. Hoc philoſophandi genus ab Ammonio introductum fuiſſe ex Hierocle ſuperius oſtendi: cujus exemplo plerique omnes poſteriores philoſophi cœperunt ἐπαμφοτερίζειν, & Academiam cum Lyceo conjungere: exploſa priorum Academicorum ſuperſtitione, qui unum Platonem nimis religioſe ſectabantur; atque ejus

 dogma-

dogmata adeo ab Ariſtotelicis differre exiſtimabant, ut nulla ratione conciliari poſſent. Hoſce ab utriusque Philoſophi mente, & ab ipſa veritate longius aberraſſe affirmat Hierocles τοὺς μὲν ἑκόντας ἔριδι καὶ ἀπονοίᾳ σφᾶς αὐτοὺς προσαναθέντας· τοὺς δὲ καὶ προλήψει καὶ ἀμαθίᾳ δεδουλωμένους· Quod & Porphyrius hoc opere demonſtrandum ſuſceperat. Nam Taurus Berytius, ut ex Suida diſcimus, ſcripſerat περὶ τῆς τῶν δογμάτων διαφορᾶς Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους. Et Attici Platonici liber *contra Ariſtotelem à Moyſe & Platone disſidentem* citatur ſæpius ab Euſebio, libro XV. præpar. Evang. idemque nunc in Bavarica Bibliotheca extare dicitur. Quin etiam inter Latinos Boethius, principio libri 2. de interpretatione, ſe Porphyrii exemplo *Ariſtotelis Platonisque ſententias in unam quoddammodo revocaturum concordiam & in his eos non ut plerique diſſentire in omnibus, ſed in plerisque quæ ſunt in philoſophia maxima, conſentire demonſtraturum promiſit.* Optandumque eſſet ut vel ipſe eam conciliationem abſolviſſet, vel ſi abſolverit, ut ad noſtram perveniſſet ætatem: ita facilius Porphyriani operis jacturam ferremus. Sed veterem inter hos philoſophos litem renovare voluit Georgius Gemiſtus Pletho Beſſarionis præceptor, & Trapezuntius Platonis calumniator: & nuper adeo Franciſcus Patricius. In quibus conciliandis veterum exemplo Picus, Foxius, Carpentarius, Mazzonius, Buratellus & alii laborarunt.

Ad moralem Philoſophiam ſpectant laudati a Stobæo & Suida περὶ τοῦ γνῶθι σεαυτόν, δ. *De ſui ipſius cognitione libri* 4. hanc enim ſui cognitionem Pythagoræ, ac Platonis ſchola, ut principium atque fundamentum totius Philoſophiæ ſtatuebat, ad purgandum a vitiis animum, & virtutibus ac veritatis cognitione excolendum. Qua de re Plato in Alcibiade priore abunde tractat, & Proclus atque Olympiodorus divinis illis commentariis, quibus eundem dialogum explicarunt. Hiſce recte ſubjungitur ejusdem argumenti liber, Περὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν, πρὸς Χρυσαόριον. *De eo quod eſt in noſtra poteſtate, ad Chryſaorium.* Cujus partem non exiguam Stobæus nobis conſervavit lib. 2. ἐκλογῶν. Nam ubi homo ſeipſum recte cognoverit, nimirum ſe animam eſſe rationalem, quæ corpore ut inſtrumento utitur; ſciet etiam quæ propria ſibi bona adſint, quæ nec alterius beneficio posſidet, nec impediri ab alio queunt. Videlicet τὰ κινήματα τῆς ψυχῆς, τὰ ἔνδοθεν ἀπ' αὐτῆς κατὰ τὴν αὐτῆς κρίσιν καὶ αἵρεσιν γενόμενα, ut Simplicius ait. Hoc eſt: *internos animi motus, qui libero ejus judicio propoſitoque fiunt.* Quo circa is qui propriæ perfectioni

ſtudet,

Digitized by Google

ſtudet, animam ipſam & propria ejus bona excolat neceſſum eſt. Corpus autem ut animi inſtrumentum curet: cæteraque externa, quatenus ad inſtrumenti conſervationem faciunt: ne vel nimio neglectu uſui ſevitioque animæ ineptum reddatur: vel immodico cultu adverſus animæ imperium ſeſe extollat, atque inſtar luxuriantis equi rationis frænum excutiat. Quem in finem ſcripti fuere à Porphyrio Περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων, πρὸς Φίρμον Καστρίκιον, βιβλία δ'. *De abſtinentia ab eſu animalium, ad Firmum Caſtricium, libri IV.* Opus nunquam ſatis laudatum, quod magnum Italiæ decus Petrus Victorius in lucem protulit, & Bernard. Felicianus egregie expreſſit Latino ſermone: quo neglecto, nuper in Galliis neſcio quis ineptiſſima verſione vel delirio potius perpetuo optimum opus peſſime contaminavit: ut inter omnes malorum ſpecies, quibus iratum numen Porphyrianos manes nomenque hactenus preſſit, hanc facile principem ducam; quod in tam mali medici manus inciderit. Laudatur autem hoc opus ab Euſebio, lib. 9. de præparat. Evang. & à Theodoreto, Therapeut. ſerm. VII. & X. qui ea loca adducunt, quibus profana gentilium ſacrificia ſubvertuntur: cum Porphyrius diſertim affirmet, eos nequaquam pro diis habendos, qui ſanguinis effuſione atque animantium cæde gaudent. Qua ratio cum typica Hebræorum ſacrificia, quæ vero nomini offerebantur, pariter impugnare videretur; reſpondit hac parte Porphyrio Diodorus Epiſc. Tarſenſis: cujus libri κατὰ Πορφυρίου, περὶ ζώων καὶ θυσιῶν, à Suida commemorantur.

Hiſce ob argumenti ſimilitudinem adjungendi ſunt libri aliquot *De regreſſu animæ.* Quos D. Auguſtinus lib. X. de Civit. Dei cap. 29. laudat his verbis: *Hoc fortaſſis credere recuſatis, intuentes Porphyrium in his ipſis libris, ex quibus multa poſui, quos de regreſſu animæ ſcripſit, tam crebro præcipere, omne corpus eſſe fugiendum, ut anima poſſit beata permanere cum DEO.* Capite autem 32. primum ejusdem operis librum citat: *Dicit Porphyrius in primo juxta finem de regreſſu animæ libro, nondum receptam unam quandam ſectam, quæ univerſalem viam animæ contineat liberandæ.* Græce fuerat titulus: περὶ ἀνόδου τῆς ψυχῆς. Platonici enim τὴν ἄνοδον, hoc eſt, aſcenſum ſive reverſionem animæ τῇ εἰς τὰ σώματα καθόδῳ opponunt. Ea autem quæ D. Auguſtinus ſe ex iis libris poſuiſſe ait, extant capp. 9. & 10. tum 24. 26. & 28. ejusdem libri X. ubi Porphyrii ſententiam de purgatione animæ per artem theurgicam fuſe refert, & ut impiam merito exagitat: quo dæmones malos in cœlum

elatos

elatos collocaret inter Deos, & ſydera ipſa hiſce opprobriis infamaret: atque ad falſas malignorum ſpirituum poteſtates & ſuperſtitioſas purgationes; hoc eſt, ut ipſe ait, in errorem certisſimum ſua quoque autoritate homines mitteret. Et haſce malæ curioſitatis præſtigias eum non a Platone, ſed Chaldæis magiſtris ſuis didiciſſe affirmat: ut immundisſimorum dæmonum prædicatorem & angelum eum vocare non dubitet: quamvis, teſte eodem D. Auguſtino cap. 9. cunctanter & pudibunda quodammodo diſputatione quandam quaſi purgationem animæ per theurgiam Porphyrius promitteret; reverſionem vero ad Deum hanc artem præſtare cuiquam negaret. *Ut videas*, inquit, *cum inter vitium ſacrilegæ curioſitatis & Philoſophiæ profesſionem ſententiis alternantibus fluctuare: Nunc enim hanc artem tanquam fallacem & in ipſa actione periculoſam, & legibus probibitam cavendam monet: nunc autem velut ejus laudatoribus cedens, utilem dicit eſſe mundandæ parti animæ, non quidem intellectuali, qua rerum intelligibilium percipitur veritas, nullas habentium ſimilitudines corporum: ſed ſpirituali, qua corporalium rerum capiuntur imagines: hanc enim dicit per quaſdam conſecrationes theurgicas, quas teletas vocant, idoneam fieri atque aptam ſuſceptioni ſpirituum & angelorum, ad videndum Deos. Ex quibus tamen theurgicis teletis fatetur intellectuali animæ nihil purgationis accedere; quod eam faciat idoneam ad videndum Deum ſuum, & perſpicienda ea quæ vere ſunt.* Unde idem Auguſtinus cap. 24. Porphyrium invidis dæmonum poteſtatibus ſubditum, de iisdem & erubuiſſe, & eas libere redarguere formidaſſe affirmat, & cap. 26. teſtatur ipſum theurgorum fallaces præſtigias utcunque habuiſſe perſpectas; ſed contra multorum Deorum cultum Deum verum non libere defendiſſe. Omitto enim alia plurima, quæ iisdem libris Porphyrio nimis quam vere impinguntur. Cæterum quæ de duplici animæ purgatione Porphyrius hoc opere tractarat, rectius poterunt intelligi, ſi quis ea adhibeat quæ ab Hierocle ad poſtremam partem Pythagorici carminis περὶ καθαρμῶν καὶ λύσεως τῆς ψυχῆς diſputantur. Ita enim Pythagoras ejusque ſectator Plato ſenſerunt: animam humanam divinæ auræ particulam, dum relicta cœleſti ſtatione ex univerſo animarum choro ad mortalem vitam & terreni corporis commercium per ætheriam regionem deſcendit, ibidem quandam corporis ſpeciem aſſumere, quo ſpiritualis ejus eſſentia tanquam vehiculo ad inferiora hæc deferatur & elementorum regiones paragrantem varias inſuper induere tunicas, ordine ex elementis conflatas; quibus circumamicta ita demum

demum corpori ſe inſinuet. De vehiculi illius natura variæ fuere Platonicorum ſententiæ, ut ex Proclo lib. V. in Timæum pag. 311. & 320. videre eſt: quorum alii univerſi naturam animæ currum eſſe voluerunt; alii aſtrum aliquod animæ congenitum: alii mixtum quid ex cœleſtibus ſphæris: alii concretum aliquid ex univerſo æthere. Sed cum animam ad inferiora vergentem eo fine corpori immergi crederent, ut à terreno affectu purgata, ad Deum autorem & originem ſuam reverteretur, varias ſtatuerunt purgationum ſpecies, quarum beneficio mortalitatis vinculis exſoluta, pura ac libera ad priſtinam εὐζωΐαν rediret. Et de iis quidem quæ terreni corporis molem leviorem reddunt, quas in ſobria & moderata victus ratione conſiſtere exiſtimabant, Porphyrius luculenter agit quatuor illis libris de abſtinentia ab eſu animalium: de reliquis autem duabus operæ precium eſt videre Hieroclem pag. 305. ubi animam rationalem mathematicis diſciplinis purgari ait; de quibus in notis nonnulla dicenda erunt: ſolvi autem atque elevari τῇ διαλεκτικῇ τῶν ὄντων ἐποπτείᾳ, ſive contemplatione eorum quæ vere ſunt: quam λύσιν ἀναγωγὸν appellat. Spiritalem vero animæ partem, ut D. Auguſtinus Porphyrii verbis vocat; ſive τὸ πνευματικὸν καὶ λεπτὸν τῆς ψυχῆς ὄχημα, & ut iidem Platonici appellant, τὸ αὐγοειδὲς τῆς ψυχῆς σῶμα, ſive τὸ ψυχικὸν σῶμα, ſuam quoque purgationem, ſuamque exſolutionem habere affirmant. Et mathematicis quidem purgationibus reſpondere τὰς τελεστικὰς καθαρμὰς contemplationi autem mentali, τὴν ἱερατικὴν ἀναγωγήν. *Hæc enim*, ait, *proprie purgant perficiuntque animæ rationalis ſpirituale vehiculum: & ſeparant illud à mortalitatis contagio, & ad mundorum ſpirituum congreſſus idoneum aptumque reddunt.* Sed operæ pretium erit utriusque Philoſophi verba diligenter inter ſe contendere: cum non ſolum alter alteri facem alluceat, ſed id quoque manifeſte eorundem comparatione appareat, non unum Porphyrium eo ſeculo illud ſuperſtitioſæ impietatis genus probaſſe; quod & antiquisſimis quibusque ante natum Porphyrium, & poſt eum recentioribus Academicis omnibus in uſu fuit: qui longe lateque terrarum orbem peragrabant, ut omnibus omnium Deorum ſacris initiarentur: quod animum tot luſtrationibus à mortalium rerum contagione defæcatiorem reddi, & ad DEI rerumque divinarum contemplationem magis aptum atque expeditum effici crederent. Addo etiam, Hierocli non minus quam Porphyrio perſpectas fuiſſe Theurgicarum, ſive, ut ipſe vocat, ſacrarum artium præſtigias. Cum ita demum id purgationum genus probet, ſi θεοπρεπῶς,

 hoc

hoc eſt, ſacro ritu, non tralatitio agyrtarum more fiant. Id vero mirari ſubit, D. Auguſtinum, quo nemo veterum Platonis doctrinam aut rectius intellexit, aut æquius de ea judicavit, illud tanquam proprium ac ſuum Porphyrio objicere, quod *omne corpus fugiendum eſſe*, dicto opere pronunciaſſet: cum ea in re nihil a Platonis ſententia diverſum affirmarit: qui in Phædone, & in VII. libro de rep. prolixa diſputatione, & luculenta antri ſubterranei ſimilitudine oſtendit, animum corpori tanquam cœco carceri incluſum, mole atque paſſionibus ejus in veritatis contemplatione quam maxime præpediri. Id circa abducendum eum a ſenſibus, & corporis, domeſtici hoſtis, familiaritatem ſedulo ei cavendam ac fugiendam eſſe: & circa hanc fugam omne Philoſopho ſtudium operamque collocandam: quam & Plato dictis locis & Porphyrius mortem philoſophicam, ſive mortis meditationem, aut vitam ſecundum mentem, aut animæ abductionem converſionemq; vocant: ita tamen ut vinculum illud, quo natura corpus animamque colligavit, violenter abrumpendum negarint, nec animæ a mortalis vitæ ſtatione absque ſupremi imperatoris juſſu decedendum: quod Cleombrotum Ambraciotam non recte intellecta Platonis disputatione feciſſe ajunt: quodque ſevera porticus probavit, quæ paſſim occinit, ἤνοικται ἡ θύρα & ad laqueos & præcipitia homines mittit. Socrates enim in Phædone multis rationibus αὐτοχειρίαν diſſuadet: Cujus ſententiam Porphyrium quoque ſecutum videmus lib. I. de abſtin. qui cum duplicem diſceſſum animæ a corpore dixiſſet, unum quidem violentum, alterum vero qui fit πειθοῖ καὶ κατὰ λόγον, quam in Plotini vita εὔλογον ἐξαγωγὴν appellat: primum illum, cum univerſa Platonis ſchola ut impium & animæ noxium his verbis damnat: Βίᾳ μὲν τοίνυν ἑαυτὸν ὁ φιλοσοφῶν οὐκ ἐξάξει. βιαζόμενος γὰρ οὐδὲν ἧττον ἐκεῖ μένει, ὅθεν ἀπελθεῖν βιάζεται. h. e. *Philoſophus nequaquam vi ſemet ipſum è vita educet; nam qui nolens cogitur excedere, nihilominus ibi permanet, unde vi expellitur.* Sed illud aliquis objiciet, non eo nomine Porphyrium reprehendi, quod fugam a corpore ſuaſerit, ſed quod omne corpus fugiendum præceperit. Illo enim affato reſurrectionis myſterium tolli: cum Sanctorum animas unitas corpori ad beatitudinis gloriam elevatum iri Catholica fide credamus: eodemque argumento lib. 22. c. 26. D. Auguſtinus Porphyrium urget. Cui id reſponderi poſſet, Platonici Philoſophi verba nequaquam præter Platonis mentem, ac rem ipſam de qua agitur, trahenda eſſe: cumque Porphyrius, ut Platonicorum verbis utar, τὴν θνητὴν

καὶ

καὶ αἰσθητικὴν τοῦ θνητοειδοῦς σώματος ἐμπάθειαν fugiendam præceperit animo ad Dei rerumque divinarum contemplationem contendenti, minus commode de cœleſtium ſyderum aut beatorum glorioſis corporibus ea explicari: quandoquidem illa nullis cum animo humano vinculis conjunguntur: hæc autem depoſita mortalitatis ſarcina ſpiritualia & corruptibilia evaſere, ut officere amplius nequeant. Veruntamen ne quid temere ſanctiſſimo pariter ac ſapientiſſimo viro reprehenſum credam, Eunapii autoritate moveor; qui neſcio quod corporis humanitatisque odium Porphyrium inceſſiſſe tradit, cum Plotini ſapientiam largius imbibiſſet, quam animus atræ bilis vehementia æſtuans concoquere valeret. Verba ipſa cognoſcere operæ pretium eſt: Εἶτα, ὑπὸ τοῦ μεγέθους τῶν λόγων νικώμενος, τό, τε ἄνθρωπος εἶναι ἐμίσησεν, καὶ διαπλεύσας εἰς Σικελίαν ἔκειτο καταστένων καὶ ἀποκαρτερῶν, τροφήν τε οὐ προσιέμενος, καὶ ἀνθρώπων ἀλεείνων πάτον. *Victus dein rationum magnitudine concepto corporeæ molis humanitatisque odio trajecit in Siciliam: ubi jacuit ſuſpiriis, animi deliquio & inedia prope confectus: neque tamen cibum admittens, & hominum veſtigia vitans.* Tum vero inprimis me movet, quod Origenes ſuum illum errorem ex Platonica philoſophia hauſerit, quo veram carnis reſurrectionem negans, neſcio quam ſpiritualis corporis ſpeciem reſurrecturam ſomniabat. Quem etiam confirmare ſtudebat verbis D Pauli, negantis carnem & ſanguinem poſſe regnum Dei poſſidere, 1. Cor. 15. v. 50. in quem ſenſum & alterum Apoſtoli locum trahebat, 2. Cor. 5. v. 1. ubi aſſerit, nos *terreſtri domo noſtræ hujus habitationis diſſoluta habituros ædificationem ex Deo, domum non manufactam æternam in cælis*, ut videre eſt ex S. Methodii libro de reſurrectione apud Photium: quo hunc Origenis errorem ſolide confutat. Quocirca non eſt quod miremur hominem gentilem ad illum ſcopulum impegiſſe, ad quem Origenes ipſe jam ante fidei navem fregerat. Cæterum quod D. Auguſtinus libr. 10. cap. 29. aſſerit Porphyrium hoc libro dixiſſe, ad Deum per virtutem intelligentiæ pervenire, paucis eſſe conceſſum: ad eundem locum, ni fallor, reſpexit Tzetzes Chil. VII. hiſt. 143. dum ait:

ὀλίγοις δὲ νοῦ μέτεστιν, ὀλίγοις ἐξ ἀνθρώπων,
Ἰάμβλιχος, Πορφύριος, καὶ πᾶς σοφὸς ὡς λέγει.

Ubi voce monſtroſe compoſita ἰαμβλιχοπορφύριος nunc legitur. Commemoranda etiam hoc loco *Refutatio apologiæ Diophanis Rhetoris*, cujus

cujus ipſe in Plotini vita meminit. Rhetor enim ille Socraticus cinædus inſtituta Alcibiadis defenſione probare ſtuduerat, juvenem virtutis addiſcendæ gratia etiam corporis ſui turpem uſum docenti concedere debere. Quod perverſum dogma Porphyrius Plotini juſſu refutavit: ubi multa adverſus nefandum vitium de animi ſanctitate, atque integritate corporis, tanta vi argumentorum verborumque diſſeruit, ut Plotinus præ magna lætitia recitanti ſæpius acclamaret Homericum illud;

βάλλ᾽ οὕτως· αἴκεν τι φόως ἄνδρεσσι γένηαι,
Sic ferias, & lumen eris mortalibus olim.

Ad civilem ſapientiam referri debent libri X. quos Suidas recenſet, *Περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων. De fructu quem reges capere poſſint ex Homero.* Quibus perfecta boni regis inſtitutio ex Homero continebatur. Ita enim Alexander Macedo regum maximus apud Dionem, orat. 2. de regno, pronunciat: reliquorum omnium poëtarum ſcripta ut convivialia, aut amatoria, vel ridicula, vel popularia eſſe: ſolam Homeri poëſin revera generoſam, magnificam, & regiam, *ἣ πρέπει τὸν νῦν προσέχειν τῶν ἀνδρῶν μάλιστα μὴν ἄρξειν μέλλοντα τῶν ὅποι ποτὲ ἀνθρώπων·* Et quicunque animum ei adverterit, eum regem fore & feliciſſimum & optimum; cum duas potiſſimum virtutes maxime regias Homerus inculcet, fortitudinem & juſtitiam. Ideoque Homeri Iliadem *τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς ἐφόδιον* ubique ſecum circumgeſtaſſe, & noctu una cum enſe pulvino ſuppoſuiſſe refert Plutarchus. Tum vero illud non obſcure oſtendit quanto in pretio Homerum habuerit, quod *νάρθηκα* ſive ſcrinium inter Darii ſpolia pretio non poſtremum illius cuſtodiæ aſſignarit: ut pretioſiſſimum humani animi opus maxime diviti opere ſervaretur. Sed Porphyriani operis guſtum ex Dionis oratione haurire licet, unde & ſcribendi *ἀφορμὰς* eum ſumpſiſſe arbitror.

CAP. X.

Porphyrii ſcripta phyſica, theologica, & theurgica.

RECenſebo nunc quæ *ad naturalem philoſophiæ partem* ſpectant, tum etiam quæ ad diviniorem illam pertinent, quam alii Metaphyſicam,

cam, Platonici auguſtiore nomine Theologiam dixere: de qua & ipſa phyſiologia eorum multum adjunctum habet. Quippe cum maxima ejus pars in perveſtigatione τῆς πρωτίστης ἀρχῆς, δημιουργικῆς αἰτίας conſiſtat. Unde, Proclo teſte, τὰ φυσικὰ οὐ φυσικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ θεολογικῶς pertractant. Nam ex Pythagoreorum inſtituto τὸ ὑψηλόνουν, τὸ νοερὸν, τὸ ἔνθεον, τὸ ἀπὸ τῶν νοητῶν πάντα ἐξάπτειν, τὸ μυστικῶς τὰ πράγματα καὶ συμβολικῶς ἐνδεικνύμενον, τὸ ἀναγωγὸν ubique adhibent. Unde ob diviniorem philoſophandi rationem cæteris non immerito fama atque gloria prælatos fuiſſe præter alios SS. Patres D. Auguſtinus teſtatur lib. 8. de civit. Dei: & Proclus principio theologiæ Platonicæ; & lib. 2. in Timæum p. 105. Nam cum cæteri animo in inferioribus defixo ad naturales & proximas cauſas omnia revocarent; illi mentis oculos ſupra omnia quæ corporis ſenſibus uſurpantur extollere auſi fuerunt: & Deum infinito intervallo mentem ipſam exſuperantem, in rebus quidem creatis, ut creatorem patremque omnium: in theologicis ut ſummum verumque ens, proprium intellectus objectum & omnis veritatis lumen: in mortalibus vero ut ſummum bonum, ſive τὸ αὐταγαθὸν ſedula inquiſitione perveſtigarunt: Quod in uno illo naturæ principium cauſamque rerum omnium, tum intelligendi veritatem, & vitæ felicitatem omniumque actionum finem conſiſtere exiſtimarent. Et in hac quidem claſſe principe loco ponendi Περὶ ἀρχῶν βιβλία β΄. *De rerum principiis libri II.* quos Suidas commemorat, laudatque Proclus lib. 1. Theologiæ Platonicæ cap. XI. Πορφύριος δὲ αὖ μετ' ἐκεῖνον ἐν τῇ περὶ ἀρχῶν πραγματείᾳ τὸν νοῦν εἶναι μὲν αἰώνιον, ἐν πολλοῖς καὶ καλοῖς ἀποδείκνυσι λόγοις· ἔχειν δὲ ὅμως ἐν ἑαυτῷ καὶ προαιώνιον τὸν νοῦν τῷ ἑνὶ συνάπτειν. *Porphyrius vero poſt hunc in tractatione de principiis, mentem quidem æternam eſſe, multis preclarisque rationibus demonſtrat: habere tamen in ſe aliquid mente antiquius, quod cum ipſo uno conjungatur.* Scripſerat autem Porphyrius haud dubie ad Origenis atque Longini præceptorum ſuorum imitationem: quod utriusque libros περὶ ἀρχῶν non ſatis probari videret. Et extat de iisdem paſſim in bibliothecis magnum opus Damaſcii Philoſophi, plenum ſubtilisſimis diſputationibus. Referendi quoque ad hanc claſſem alii ejus libri ab uno quod ſciam, Suida commemorati. Quales ſunt Περὶ ὕλης, ϛ΄. *De materia prima libri VI.* Niſi fortaſsis hoc opus innuat Æneas Gazæus in Theophraſto ſuo; cujus verba paulo poſt producam. Item Περὶ ἀσωμάτων. *De incorporeis.* Tum etiam Περὶ ψυχῆς

Digitized by Google

πρὸς Βοηθὸν, ε. *De anima adverſus Boethum Libri V.* Sed poſtremum hoſce præter Suidam citat Euſebius non uno loco in libris de præparatione, & Theodoretus therapeut. ſerm. I. Propugnaſſe Porphyrium hoc opere Platonis de anima ſententiam adverſus Boethum Sidonium Peripateticum, Andronici Rhodii diſcipulum, celebrem Auguſtei ſeculi Philoſophum, certius eſſe credo quam ut probari egeat. Idque vel unius Euſebii auctoritate manifeſtisſime liquet. Qui cum lib. XI. præp. Evang. cap. 25. & lib. XV. cap. 9. ſimpliciter hos libros citet titulo τῶν πρὸς Βοηθὸν περὶ ψυχῆς· laudat eosdem lib. XIV. cap. 10. & lib. XV. cap. 13. nomine τῶν πρὸς Βοηθὸν ἀντιγραφέντων περὶ ψυχῆς. vel τῶν πρὸς Βοηθὸν διενεχθέντα τῷ Πλάτωνι ἐν τῷ περὶ τῆς ψυχῆς λόγῳ. Diverſum ab hiſce opus fuiſſe exiſtimo Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων. *De facultatibus animæ.* Unde Stobæus eclogarum phyſicarum libro I. multa excerpſit: nec facile aliter judicaverit quisquis prolixum illum locum recte expenderit a Stobæo nobis conſervatum. Refert præterea Suidas Porphyrium ſcripſiſſe: Πρὸς Ἀριστοτέλην, περὶ τοῦ εἶναι τὴν ψυχὴν ἐντελέχειαν, *Adverſus Ariſtotelem, qui animam entelechiam eſſe ſtatuit.* Et pari modo hic errant qui vertunt *ad Ariſtotelem*: reclamante aliquot ſeculorum intervallo: quod & F. Patricius in diſcusſionibus Peripateticis jampridem monuit. Cæterum Porphyrius Ariſtotelicam illam entelechiam etiam in libris de anima contra Boethum impugnarat, ut ex Euſebio videre eſt lib. XV. præpar. Evang. cap. 9. ubi Porphyrii locum ea de re contra Ariſtotelem adducit. Hiſce tandem addo Τὰ εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνήματα. *Commentaria in Timæum Platonis.* Laudantur a Macrobio lib. 2. cap. 3. in ſomn. Scip. *Hanc Platonicorum perſuaſionem Porphyrius libris ſuis inſeruit, quibus Timæi obſcuritatibus nonnihil lucis infudit.* Et à Johanne Grammatico contra Proclum de mundi æternitate, lib. VI. cap. X. Καὶ τούτῳ γε μάλιστα τῷ σημαινομένῳ τοῦ γενητοῦ καὶ ὁ Πορφύριος συγκατατίθεται. λέγει γοῦν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνημάτων ἐπὶ λέξεως τάδε, &c. Unde apparet id opus in plures libros diviſum fuiſſe. Idemque Grammaticus alia inde loca adducit dicti libri VI. cap. 15. Atque ut Porphyrius poſt Crantorem, Taurum, Numenium, Severum; tum vero in primis poſt præceptores ſuos Origenem & Longinum in hunc dialogum ſcripſit, ita poſt Porphyrium Jamblichus, & Syrianus: & poſt omnes Proclus ſua in eundem librum commentaria edidit: in quibus ſæpisſime Porphyrii autoritate utitur. Atque id ex pluribus locis apparet,

Digitized by Google

ret, Porphyrium in hoc commentario Origenis & Longini dubitationibus potisſimum reſpondiſſe. Et licet Proclus nonnunquam a Porphyrii expoſitione recedat; probat tamen ſæpius, & propriam opinionem ejus autoritate confirmat.

In *Theologicis* primo loco conſtituo libellum Τῶν πρὸς τὰ νοητὰ ἀφορμῶν. *Sententiarum quæ ad intelligibilia perducunt.* Vel ut Marſilius Ficinus vertit: *De occaſionibus ſive cauſis ad intelligibilia nos ducentibus.* In Manuſc. Loliniano inſcribitur ἔφοδος εἰς τὰ νοητά. Hoc eſt, *aditus ſive acceſſus ad intelligibilia.* Illum triplo nunc auctiorem habes ex Vaticana Bibliotheca, ubi hactenus delituit. Sed ne ſic quidem integrum eſſe, arguunt ea quæ Stobæus in eclogas ſuas inde retulit, & a me primæ parti ſuo quæque loco inſeruntur. Quorum tamen pleraque in Lolini codice poſtea reperi. Eſt autem hic libellus ςοιχείωσις θεολογικὴ, ſeu prima quædam inſtitutio Theologica, brevibus aliquot aphoriſmis animum ad pleniorem rerum divinarum contemplationem excitans. Et ut Arrianus ex prolixioribus Epicteti diſſertationibus enchiridium ſuum compoſuit, κυριώτατα καὶ ἀναγκαιότατα vitæ præcepta continens: ita Porphyrius haſce ſententias ex Plotini ferme libris excerpſit, quibus non male, mea quidem ſententia, εἰσαγωγῆς loco præfigerentur. Nam quod nuperrimus interpres Gallus hoc opuſculum cum libris de abſtinentia cohærere putavit, facile ejus ἀκριϐίᾳ ignoſco, qui nihil minus quam hoc ſtudiorum genus intellexit. Theologicus etiam fuit, quem Suidas primo loco recenſet, Περὶ θείων ὀνομάτων, α΄. *De divinis nominibus liber* I. Item ἡ πρὸς Ἀνεβὼ τὸν Αἰγύπτιον ἐπιςολή. *Epiſtola ad Anebonem Ægyptium*: ſive *Anebuntem* cum D. Auguſtino vocare malis: qui libro X. de Civ. Dei, cap. XI. hujus epiſtolæ argumentum prolixe recenſet. Continebat enim varias quæſtiones de dæmonum natura ac generibus: tum etiam de magicis ſacris & divinationibus atque oraculis eorundem. Quibus ſub perſonato Abammonis nomine Jamblichus integro libro de myſteriis Ægyptiorum reſpondit. Cui Procli teſtimonium præfixum eſt, ubi epiſtolæ hujus meminit. Eadem quoque ab Euſebio laudatur lib III. præp. Evang. cap. 3. & lib. IV. cap. 10 tum lib. V. cap. 7. Item à Theodoreto lib. I. θεραπευ. Cæterum Euſebius libro XIV. prædicti operis Ægyptium illum Philoſophum non Ἀνεβὼ, ſed Νεκτανεβὼ vocat. Quo loco librariorum vitium irrepſiſſe puto, quibus Ægyptii regis nomen ex Platone notius erat, quam obſcuri ſacerdotis.

Ll 2 Refe-

Referendus ad eandem claſſem liber Περὶ ἀγαλμάτων. *De ſtatuu ſive imaginibus Deorum*: quem Stobæus in ipſo principio eclogarum phyſicarum citat, ut quidem illæ nunc turbato ordine vulgo habentur. Primus enim ille locus capitis περὶ θεῶν· Ζεὺς ἦν ὁ πᾶς κόσμος, &c. qui in Canteriana editione ἀδέσποτος habetur, in Manuſcript. Vaticano citatur nomine Porphyrii ἐκ τῶν περὶ ἀγαλμάτων. Atque hujus loci indicio cognovi ejusdem libri principium eſſe, quod Euſebius adducit libro III. præparat. cap. 7. ex quo totius operis inſtitutum perſpicere licet. Promittebat enim *ſe divina ſapientia ſenſus & conſilia expoſiturum, quibus DEum, Deique poteſtates imaginibus ſenſui congruentibus indicarunt ii, qui res inviſibiles viſibilibus ſimulacbris expreſſerunt, in eorum gratiam, qui ex ſtatuis tanquam ex libris Deorum hiſtorias recenſere didicerant.* Deinde cap. 7. eundem locum affert, quem apud Stobæum extare dixi. Et multa ex hoc ipſo Porphyrii opere ſubjungens tandem addit: ταῦτά μοι ἐκ τῆς τοῦ προειρημένου ἀνδρὸς γραφῆς ἐπιτετμήσθω, ὡς ἂν μηδὲν ἡμᾶς λάθοι τῶν ἀποῤῥήτων τῆς Ἑλληνικῆς ὁμοῦ καὶ Αἰγυπτιακῆς θεολογίας. Simile Euemeri Meſſenii opus vidit antiquitas: titulo ἱερᾶς ἀναγραφῆς, quod Euſebius lib. III. ex Diodoro Siculo, & Athenæus citant. In eo ex ſtatuis & ſacris inſcriptionibus de natura Deorum tractabat theologice ſimul & hiſtorice. Jamblichus etiam librum περὶ ἀγαλμάτων ſcripſerat, cujus refutationem à Joanne Philoponio editam legit Photius, cod. CCXV. quam vidiſſe operæpretium erit, ut materiam & tractandi modum Porphyriani operis cognoſcas. Cum certum ſit Jamblichum præceptoris veſtigia hac etiam in parte presſiſſe.

Ejusdem generis fuit ὁ πρὸς Νημέρτιον λόγος. *Liber ad Nemertium, De divina providentia*, ni quid fallor. Id enim manifeſte teſtari videntur ea loca quæ apud Cyrillum libro III. contra Julianum inde nobis ſuperſunt. Sed cum multa etiam in iis de humanæ voluntatis libertate diſputentur, haud temere quidquam pronuncio. Ideoque niſi lectori id tædio futurum vererer, loca ſingula apponerem; præſertim cum hactenus præſtantisſimi illi libri Græce necdum prodierint. Addo ea, quorum ipſe & quidem ſolus, in Plotini vita meminit: & in primis poëma in Platonis natali recitatum: cui titulus erat, ὁ ἱερὸς γάμος, *Sacrum Connubium*. In quo, ut ipſe teſtatur, multa myſtice cum enthuſiaſmo, & arcano modo ſcripta fuere. Eo carmine ajebat Plotinus Porphyrium oſtendiſſe, *ſe & Poetam, & Philoſophum, & ſacerdotem eſſe.* Verum cum Heſychius, ἱερὸν γάμον Jovis & Junonis feſtum apud antiquos

quos fuiſſe ſcribat, non male fortasſis quis exiſtimet, carminis ſacri materiem inde a Philoſopho deſumptam fuiſſe. Præſertim ſi cogitet, veteres Jovis nomine aerem, Junonis terram intellexiſſe, & ſub hujusmodi fabularum involucris pertractaſſe abditisſima naturæ arcana. Niſi quis tamen ex ipſo potius Platone argumentum eum hauſiſſe velit. Cum enim ille lib. VIII, polit. Philoſophus ſuæ reip. moderatorem *ἐξ ἱερῶν γάμων*, hoc eſt, ex ſacris nuptiis natum velit, quid rectius Philoſophi natali celebrando conveniat, quam poëtica ac philoſophica ſacri illius connubii explicatio? ubi multa *μυστικῶς καὶ ἐπικεκρυμμένως* de mentis aſcenſu in Deum atque ejusdem conjunctione cum Deo explicari potuerunt. Quæ cum ardentisſimi amoris vi concilietur, connubii & nuptiarum nomine non minus à Platonicis, quam noſtris Theologis expreſſa fuit. Cætera autem quorum ibidem meminit Porphyrius, vel ipſe ſuppresſit, aut certe cum autore interiere: videlicet liber adverſus Plotinum, *ὅτι ἔξω τοῦ νοῦ ὑφέστηκε τὸ νόημα.* *Quod ea quæ intelliguntur extra intellectum conſiſtant.* Et ejusdem *defenſio contra Amelium*: qui & prius illud ſcriptum oppugnarat, & Apologiæ deinde reſpondit, eo argumentorum pondere, ut Porphyrius *palinodiam* ediderit, percepta & probata tandem Plotini ſententia.

Quin & alterius operis mentio ibidem exſtat, *De Ideis, adverſus Longinum.* Quo Platonis ac Plotini ſententiam adverſus dictum philoſophum defendendam ſuſcepit. Cui & Longinus ſe reſpondiſſe teſtatur, & Porphyrium refutaſſe, *ὡς οὐκ εὖ παλινῳδήσαντα.* Theologicis tandem addo *magica & theurgica.* Ita enim honorabiliore nomine, ut ait D. Auguſtinus, nefariæ curioſitatis artes, ſive ut Euſebius vocat, *τὴν κακότεχνον γοητείαν* fucare, ac vulgo venditare conabantur; quam eo ſeculo Platonici & Pythagorici ferme omnes exercuerunt, vel affectarunt: & in primis Plotini diſcipuli. Quorum aliquos magicarum artium curioſitate depravatos fuiſſe D. Auguſtinus affirmat, epiſt. LVI. ad Dioſcurum. Et teſtantur plerorumque vitæ ab Eunapio ſcriptæ. Idemque de Proclo Marinus refert in ejus vita: cujus pars poſterior, quæ prolixe *περὶ θεουργικῶν* agit, hactenus non fuit edita. Et ne quid de Apuleio & Apollonio Tyaneo dicam, ipſum Pythagoram ab Ægyptiis vanas haſce artes didiciſſe, non ſolum Porphyrius teſtatur: ſed & præſtigiis hujusmodi excelluiſſe, miracula iſta arguunt, quæ ab ipſo perpetrata præter noſtrum autorem alii plurimi narrant.

rant. Quæ ſi vera ſint, nemo eum a magiæ crimine facile excuſabit. Et quamvis Porphyrius totum hoc nefandæ ſuperſtitionis genus improbaſſe videatur locis ſuperius ex D. Auguſtino prolatis: diſertis tamen verbis hujus criminis accuſatur ab Euſebio, lib. IV. præparat. cap. 6. *Inter Philoſophos*, inquit, *noſtri ſeculi hic potisſimum dæmonibus, quos ipſe Deos vocat, familiarisſime uſus videtur, & eorum cauſam defendendam ſuſcepiſſe, atque arcana ipſorum præ cæteris majori ſtudio perveſtigaſſe.* Et alio ejusdem libri loco ait illum, ὐ παρέργως ὁμιλῆσαι τῇ ἦς πολλὰς λανθανύσῃ δεισιδαιμονίᾳ. & libro V. cap. 6. ipſum τὰ ἀῤῥητότερα τῶν ἀῤῥήτων perſcrutatum fuiſſe dicit. Unde & dæmonum amicum & patronum illum appellat. Verum hac in re non tantum ethnicæ coecitatis, ſed vindictæ divinæ exemplum nimis quam manifeſtum in Porphyrio agnoſcere videor. Qui cum divinam veritatem repudiaſſet, & ſacras literas inexhauſtum veræ ſapientiæ fontem a veritatis ſpiritu promanantem turbare & conviciis fœdare fruſtra ſtuduisſet, non ſolum ex fabulis, quas humana libido ſibi finxit, ſed ex ſaxis aliisque vilioribus materiis numinis majeſtatem confirmare voluit. Quinimo quod multo deteſtabilius eſt, ancipites dæmonum voces, & perplexas oraculorum ambages anxie conquiſivit, ut ex ſpisſis mendaciorum tenebris veritatis lucem eliceret. Fuit enim haud poſtremum inter ejus opera, Περὶ τῆ ἐκ λογίων φιλοσοφίας. *De Philoſophia ex oraculis.* Quod cum alibi tum ſæpisſime ab Euſebio libro IV. de præpar. & Theodoreto ſerm. X. therap. citatur. Ubi uterque dæmonum oracula impugnans Porphyrii potisſimum autoritate ad ea evertenda utitur. Sed cum Euſebius lib. III. demonſt. cap. 6. tertium ejus operis librum citet, perſpicue apparet, id ipſum in plures libros diſtinctum fuiſſe. Interpres autem hoc loco hallucinatur, qui de Philoſophia Selectorum vertit. Quem errorem & in Theodoreto pasſim commisſum video. Quin etiam apud D. Auguſtinum lib. XIX. de Civitate DEI cap. 23. ejusdem operis titulus corruptus legitur. Verba ejus hæc ſunt: *Poſtremo ipſe eſt DEus, quem doctisſimus Philoſophorum, quamvis Chriſtianorum acerrimus inimicus, etiam per oracula quos Deos putat, Deum magnum Porphyrius confitetur. Nam in libris quos* θεολογίων φιλοσοφίας *appellat, in quibus exſequitur, atque conſcribit rerum ad Philoſophiam pertinentium velut divina reſponſa, &c.* Ita in omnibus editis legitur, niſi quod recentiores θεολογίαν φιλοσοφίας commodiori fortasſis ſenſu ſcribere maluerunt. Sed in vetuſtis Manuſc. Vaticanis ſcriptum deprehendi.

hendi, *eglogion Philoſophias*: quod in recentioribus aliquot in *elogion* detorqueri cœpit. Sed ſine dubio ἐκ λογίων φιλοσοφίας reponendum. Quod cum ex ipſis Auguſtini verbis appareat; tum vero multo maxime ex eo, quod totius hic locus ex III. libro Euſebii de demonſtratione Evang. transſcriptus eſt. Sed & apud Julium Firmicum de error. prof. rel. εὐλογίων alicubi editum obſervavi. Idem vero opus ab Euſebio lib. V. præpar. cap. X. & alibi vocatur ἡ τῶν λογίων συναγωγή. *Collectio oraculorum.* Utriusque inſcriptionis rationem, ut & operis univerſi argumentum lib. IV. dicti operis cap. 6. Euſebius refert. οὗτος τοιγαροῦν (ὁ Πορφύριος) ἐν οἷς ἐπέγραψε περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας, συναγωγὴν ἐποιήσατο χρησμῶν τοῦ τε Ἀπόλλωνος, καὶ τῶν λοιπῶν θεῶν τε καὶ ἀγαθῶν δαιμόνων. οὓς καὶ μάλιστα ἐκλεξάμενος αὐτῷ ἡγήσατο ἱκανοὺς εἶναι, εἴς τε ἀπόδειξιν τῆς τῶν θεολογουμένων ἀρετῆς, εἴς τε προτροπὴν τῆς, ὡς αὐτῷ φίλον ὀνομάζειν, θεοσοφίας. *Porphyrius*, inquit, *in iis quæ de Philoſophia ex oraculis hauſta conſcripſit, pleraque tum Apollinis, tum cæterorum quoque Deorum ac bonorum dæmonum reſponſa collegit. Quæ potiſſimum ſeligens ſufficere ſibi exiſtimabat ad theologiæ virtutem probandam, & ad theoſophiam, ut ipſe vocare amat, ſive divinæ ſapientiæ ſtudium promovendum.*

Nec temere dixerim eodemne an diverſo opere complexus fuerit τὰ τῶν Χαλδαίων λόγια, *Chaldæorum Oracula.* Cujus Æneas Sophiſta Chriſtianus in Theophraſto ſuo meminit. Inclinat tamen animus ut credam, cum totum illud oraculorum opus diverſis libris fuerit diſtinctum, unum aliquem ſeorſim Chaldæorum oracula continuiſſe. Æneæ verba hæc ſunt: οὐ γὰρ ἀγέννητος οὐδὲ ἄναρχος ἡ ὕλη, τοῦτό σε καὶ Χαλδαῖοι διδάσκουσι, καὶ ὁ Πορφύριος. ἐπιγράφει γὰρ καθ' ὅλου τὸ βιβλίον ὃ εἰς μέσον προάγει τῶν Χαλδαίων τὰ λόγια, ἐν οἷς γεγονέναι τὴν ὕλην ἰσχυρίζεται. Quo loco non poſſum aſſentiri interpreti, qui καθ' ὅλου libri titulum fuiſſe exiſtimavit. Rectius puto ſic verti: *neque materia generationis & principii expers, quod & Chaldæi & Porphyrius te docent. Ille enim integrum librum conſcripſit, quo Chaldæorum oracula producit, quibus materiam genitam eſſe confirmatur.* Niſi quis credat fuiſſe hunc librum è ſex illi περὶ ὕλης, quos ſuperius commemoravi. Quod & ſequentia Æneæ verba videntur probare: dum Porphyrium Plotini hac de re librum explicaſſe ſcribit. Et in hanc ſententiam potius diſcedo. Hiſce addenda *Refutatio libri, qui falſo Zoroaſtri inſcribitur, adverſus Gnoſticos*: cujus ipſe in Plotini vita meminit: *Ego vero Porphyrius*, inquit, *multis argumentis oſtendi librum Zoroaſtris nomine inſcriptum adulterinum & recen-*

Digitized by Google

recentem eſſe & ab iſtius hæreſis autoribus confictum: ut dogmata quæ ipſi amplectuntur veteris illius Zoroaſtris eſſe crederentur. Sed & aliorum antiquorum nominibus Gnoſticos ſpurios ſuos fœtus ſuppoſuiſſe Porphyrius dicto loco affirmat, & SS. Patres, qui ſceleſtas illorum & nefandas opiniones refutarunt, paſſim teſtantur. Cæterum duo hæc opera quæ recenſui, theologicis forte rectius annumerari potuiſſent. Cum & Euſebius præfat. libri IV. præpar. fabuloſam & fallacem oraculorum doctrinam ad tertium ethnicæ theologiæ genus referat, quod πολιτικὸν vocabatur. Sed & haud dubie mere magica fuere quæ Suidas Porphyrium ſcripſiſſe affirmat: Εἰς τὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ Χαλδαίου φιλοσόφου ἱστορίαν ἐν βιβλίοις δʹ. *In Juliani Chaldæi Philoſophi hiſtoriam libris IV.* De Juliano Chaldæo Suidas alio loco: Ἰουλιανὸς Χαλδαῖος, φιλόσοφος, πατὴρ τοῦ κληθέντος θεουργοῦ Ἰουλιανοῦ. ἔγραψε περὶ δαιμόνων βιβλία δʹ. ἀνθρώπων δέ ἐστι φυλακτήριον πρὸς ἕκαστον μόριον, ὁποῖα τὰ τελεσιουργικὰ Χαλδαϊκά. *Julianus Chaldæus philoſophus: pater Juliani illius, quem Theurgum vulgo vocant. Scripſit de dæmonibus libros 4. continent autem phylacteria ſive amuleta pro ſingulis corporis humani membris: quales ſunt operationes ſive incantationes Chaldaicæ.* Nihil mihi hactenus lectum de hujus Juliani ſcriptis: ut dictu difficile ſit, utrum libri de dæmonibus iidem fuerint cum hiſtoria. Quamvis idem utrobique librorum numerus id potius ſuadeat, ut unum idemque opus fuiſſe credam. De præſtigiis magicis Juliani Chaldæi extat Sozomeni teſtimonium hiſtor. Eccleſ. lib. I. cap. 7. ubi vi carminis magici lapidem manu diviſiſſe dicitur. Et forte hunc Chaldæum intelligit D. Auguſtinus, quem ſacris precibus potentias adjuraſſe ex Porphyrio refert lib. 10. de Civit. Dei cap. 9. Julianum juniorem ſive Theurgum ſub M. Antonino Imp. vixiſſe teſtatur idem Suidas: eundemque verſibus θεουργικὰ τελεστικὰ λόγια, atque alia ejuſdem artis ſecreta ediſſe refert: & Romanis cœli ſiccitate laborantibus pluvias magica arte produxiſſe affirmat. Meminit ejuſdem Proclus libro IV. in Timæum p. 246. ὅθεν οἶμαι καὶ οἱ τῶν θεουργῶν ἀκρότατοι θεὸν καὶ τοῦτον, (τὸν νοῦν) ὑμνησαν ὡς Ἰουλιανὸς ἐν ἑβδόμῳ τῶν ζωνῶν. Meminit etiam Juliani inter celebriores magos Arnobius lib. I. *Age nunc veniat quis ſuper igneam zonam magus interiore ab orbe Zoroaſtres &c. & Dardanus, Velus, Julianus & Babulus, & ſi quis eſt alius, qui principatum & nomen fertur in talibus habuiſſe præſtigiis.* Quo in loco nimium ſibi indulget quorundam criticorum audacia.

CAP.

CAP. XI.

De Porphyrii libris contra Chriſtianos.

TOt præſtantis ingenii monumenta, & eruditisſima in omni artium, ac ſcientiarum genere ſcripta uno infelicisſimo opere proſcripſit Porphyrius. Edidit enim Κατὰ Χριστιανῶν λόγους ιέ. *Contra Chriſtianos libros* 15. quos nemo antiquorum non citat & deteſtatur. In Sicilia eum fœtum hunc nefandum parturiiſſe ſupra oſtendi. Scriptionis cauſas facile eſt colligere ex Tertulliano, Arnobio, Lactantio, aliisque qui contra gentes eo ſeculo ſcripſerunt. Dolebant enim homines à vero Dei cultu averſi majorum ſuorum ſacra ac religionem, quæ tot annis obtinuerat, invaleſcenti ubique Chriſtianiſmo locum cedere: quem nullis jam legibus prohiberi, nullis ſuppliciorum exemplis extirpari poſſe videbant: ſed preſſum latius ſe diffundere, & civitates ac provincias omnes pervadere: jamque nûminum ſuorum templa pasſim vel deſeri, vel dirui, vel in Eccleſias transmutari. Hinc Chriſtianos publicos hoſtes ſacra, profana omnia convellere, καὶ τὰ ἀκίνητα κινεῖν clamabant. His publicæ calamitates velut ab irato numine immiſſæ tribuebantur: quod Chriſti adventus reliquam numinum turbam terris expuliſſet. Neque id ſolum, ſed omnem humanitatis cultum eorum doctrina extingui, & ſpiſſam quandam barbariem induci aſſerebant. Hinc ad ſacræ Scripturæ autoritatem convellendam omni conatu ſeſe accingentes, ſtyli ſimplicitatem ridebant, elevabant oracula prophetarum, hiſtorias ſacras in dubium vocabant, miracula, quæ fidei firmandæ edebantur, ut dæmonum præſtigias eludebant: conſtantiam in oppetenda morte pro Chriſto, obduratam exiſtimabant animi pertinaciam, vel ἀναισθησίαν. Hæc vulgi conviciis, hæc principum edictis nusquam non Chriſtianis objiciebantur. Nec moderatiores fuere Philoſophi, qui cum ſapientiam hujus mundi quærerent, ut Apoſtolus ait, *Stultitia prædicationis offenſi, Deum per ſapientiam non cognoverunt.* Hinc Celſi, Hieroclis, Juliani, & inprimis Porphyrii cæcus erga Chriſtianam religionem furor & θεομαχία. Atque hujus quidem eo acrior & vehementior fuit impetus, quo majorem ingenii vim & eruditionis copiam ad infauſtum hoc certamen attulit. Nam quod præclare à Platone dictum eſt, αἱ μεγάλαι φύσεις μεγάλας ἐκφέρουσι καὶ τὰς κακίας. Præſertim animus odii & impietatis furiis

Mm exagi-

exagitatus, violentos impetus, & ut Epicteti verbis utar, μανικοὺς τόνους exerit. De totius operis argumento difficile eſt diſtincte quid & per partes pronunciare: cum omnia S S. Patrum ſcripta, quæ calumniis hiſce oppoſuerant, interierint. Ex pauculis tamen locis, quæ hinc inde ex ſacro & horribili opere proferuntur ab Euſebio, Hieronymo, & aliis, conjicere licet, præcipuum Porphyrii laborem in eo verſatum fuiſſe, ut ſacræ Scripturæ autoritatem, hoc eſt, fundamentum cui religio Chriſtiana innitebatur, ſubverteret. Id cum ex cæteris locis mox producendis appareat, tum ex hiſce Euſebii verbis lib. X. præp. cap. 9. *Nunc quidem confirmandæ Moyſis antiquitati unum hominis cum Hebræis tum etiam nobis longe inimicisſimi atque infenſisſimi teſtimonium libet adjungere: Philoſophum illum æqualem noſtrum intelligo qui eo in opere quod adverſus nos ex odii vi & magnitudine vulgavit, non modo nos, ſed Hebræos etiam, & ipſum Moyſem, cæterosque poſt illum Prophetas iisdem contumeliis oneravit.*

Et *primo* quidem *libro* ipſum de contrarietate ſacrarum literarum egiſſe apparet, atque id conatum fuiſſe probare, non a Deo ſed ab hominibus eas profectas: quod contradictiones & ἐναντιώσεις in iis occurrant, quæ ſcilicet a Deo ſumma & ſimplicisſima veritate promanare non potuerint. Quem in finem maxime adducebat, quod Paulus ad Galatas cap. 2. ſcribit, ſe Petro in faciem reſtituiſſe: unde colligebat Apoſtolos, & quidem principes illorum, non publicæ omnium ſaluti, ſed ſuæ quemque gloriæ privatim ſtuduiſſe. Id SS. Patres non uno loco teſtantur. D. Hieronymus in prooemio commentar. in dictam Epiſt. *Quod nequaquam intelligens Bataneotes & ſceleratus ille Porphyrius in primo operis ſui adverſum nos libro Petrum a Paulo objecit eſſe reprehenſum, quod non recto pede incederet ad Evangelizandum: volens & illi maculam erroris inurere, & huic procacitatis: & in commune ficti dogmatis accuſare mendacium, dum inter ſe eccleſiarum principes disſident.* Similia ad ipſum locum capitis 2. repetit. Idem Epiſtola 89. ad D. Auguſtinum: *Hanc autem explanationem, quam primus Origenes in decimo Stromateon libro, ubi epiſtolam Pauli ad Galatas interpretatur, & cæteri deinceps interpretes ſunt ſecuti, illa vel maxime cauſa ſubintroducunt, ut Porphyrio reſpondeant blaſphemanti: qui Pauli arguit procacitatem, quod principem apoſtolorum Petrum auſus eſt reprehendere, & arguere in faciem, ac ratione conſtringere, quod male fecerit: id eſt, in eo errore fuerit, in quo fuit ipſe qui alium arguit delinquentem.* Et ibidem paulo poſt: *Ego, imo alii ante me expoſuerunt cauſam, oſtendentes honeſtam diſpenſationem; ut & Apoſtolorum prudentiam*

tiam demonſtrarent, & blaſphemantis Porphyrii impudentiam coercerent, qui Petrum & Paulum puerili dicit inter ſe pugnaſſe certamine: imo exarſiſſe Paulum in invidiam virtutum Petri, &c. ſimilia ſub finem libri 14. commentariorum in Eſaiam apud eundem extant.

Libro tertio de Scripturæ interpretatione agebat: & cum ipſas Sacras literas convellere non poſſet, damnabat exponendi modum: præſertim Origenis allegorias. Quod perſpicue apparet ex prolixo loco quem Euſebius Hiſt. Eccleſ. libro 6. cap. 19. inde producit, & inprimis ex præmiſsis Euſebii verbis: *ὁ καθ᾽ ἡμᾶς ἐν Σικελίᾳ καταστὰς Πορφύριος, συγγράμματα καθ᾽ ἡμῶν ἐνστησάμενος, καὶ διὰ αὐτῶν τὰς θείας γραφὰς διαβάλλειν πεπειρασμένος, τῶν τε εἰς αὐτὰς ἐξηγησαμένων μνημονεύσας, μηδὲν μηδαμῶς φαῦλον ἔγκλημα τοῖς δόγμασιν ἐπιβαλεῖν δυνηθεὶς, ἀπορίᾳ λόγων ἐπὶ τὸ λοιδορεῖν τρέπεται, καὶ τοὺς ἐξηγητὰς διαβάλλειν. ὧν μάλιστα τὸν Ὠριγένην, ὃν κατὰ τὴν νέαν ἡλικίαν ἐγνωκέναι φήσας, διαβάλλειν πειρᾶται. Porphyrius*, inquit, *noſtra memoria in Sicilia libros adverſus nos edens, quibus divinas ſcripturas calumniis inſectari conatus eſt, cum ad earum expoſitores veniſſet, nihilque in dogmatibus reprehendendum reperiiſſet; rationum inopia ad calumniandum & interpretes perſtringendum convertitur. Origenem autem omnium maxime, quem in adoleſcentia ſe cognoviſſe ait, traducere conatur.* Ipſa Porphyrii verba adſcribere nimis longum foret: quæ indicaſſe ſufficit. Ex eodem libro depromptum fuit teſtimonium illud de eruditione Origenis, quod Vincentius Lirinenſis in commonitorio adducit, ut ex citato Euſebii loco videre eſt.

Librum quartum de hiſtoria Moſaica & Judæorum antiquitatibus tractaſſe cognoſcimus ex loco quem idem Euſebius libro 1. præp. cap. 9. adducit: ubi de Sanchuniatonis Phœnicia hiſtoria agit: idemque libro 10. cap. 9. & a Theodoreto ſerm. 2. therap. repetitur. Ex cæteris deinde nihil nominatim citatum obſervavi. *Duodecimus* omnium celeberrimus eſt: quo Danielis Prophetiam fortiter oppugnavit. Hac de re operæ pretium eſt D. Hieronymum loquentem audire in prooemio commentariorum in eum Prophetam. *Contra Prophetam Danielem*, inquit, *duodecimum librum ſcribit Porphyrius, nolens eum ab ipſo, cujus inſcriptus eſt nomine, eſſe compoſitum, ſed a quodam qui temporibus Antiochi, qui appellatus eſt Epiphanes, fuerit in Judæa, & non tam Danielem ventura dixiſſe, quam illum narraſſe præterita, denique quicquid uſque ad Antiochum dixerit, veram hiſtoriam continere: ſi quid autem ultra opinatus ſit, quia futura neſcierit, eſſe mentitum. Cui ſolertiſſime reſponderunt*

Euſebius Cæſareenſis epiſcopus tribus voluminibus, id eſt, octavodecimo & nonodecimo, & viceſimo. Apollinarius quoque uno grandi libro, hoc eſt, viceſimo ſexto: & ante hos ex parte Methodius. Multa deinde toto hoc commentario ex eodem libro affert, & refutat: cujus etiam in apologia adverſus Rufinum, atque alibi meminit. Sed quam varia eruditione hic liber refertus fuerit, haud obſcure innuit ſub finem ejusdem proœmii; dum ex variis & reconditis autoribus compoſitum fuiſſe teſtatur. *Ad intelligendas autem extremas partes Danielis multiplex Græcorum hiſtoria neceſſaria eſt; Sutorii videlicet Callinici, Diodori, Hieronymi, Polybii, Poſidonii, Claudii, Theonis, & Andronici cognomento Alypii: quos & Porphyrius eſſe ſecutum ſe dicit.*

Verum & *decimus tertius* liber adverſus eundem prophetam ſcriptus fuit, teſte Hieronymo in XXIV. caput Matth. commentariorum lib. IV. *De hoc loco*, inquit, *id eſt de abominatione deſolationis, quæ dicta eſt à Daniele propheta, ſtante in loco ſancto, multa Porphyrius tertiodecimo operis ſui volumine contra nos blaſphemavit. Cui Euſebius Cæſareenſis Epiſcopus tribus reſpondit voluminibus*, &c. Nec magis a ſacra Evangeliorum hiſtoria ſibi temperavit. Nam & hanc falſitatis eum arguiſſe idem Hieronymus epiſtola CI. ad Pammachium teſtatur. Idemque libro II. adverſus Pelagianos, cum dixiſſet, Chriſtum, poſtquam negarat ſe ad ſcenopegiam iturum, Joan. VII. poſtea tamen aſcendiſſe, addit: *latrat Porphyrius: inconſtantiæ, ac mutationis accuſat, neſciens omnia ſcandala ad carnem eſſe referenda.* Et libro quæſt. Hebraic. in Geneſin: *Fruſtra*, inquit, *Porphyrius Evangeliſtas, ad faciendum ignorantibus miraculum, & quod Dominus ſuper mare ambulaverit, pro lacu Genezareth mare appellaſſe calumniatur.* Ad Apoſtolorum actus ſpectat illud in epiſt. ad Demetriadem de virginitate ſervanda: *denique & Apoſtolus Petrus nequaquam eis imprecatur mortem*, (Ananiæ ſcilicet & Sapphiræ) *ut ſtultus Porphyrius calumniatur ſed DEI judicium prophetico ſpiritu annunciat.* Ex eodem quoque opere hauſtum exiſtimo, quod libro adverſus Vigilantium ait Porphyrium miracula ad SS. martyrum ſepulturas edita dæmonum præſtigias vocaſſe: ut & tres illas quæſtiones D. Auguſtino propoſitas ab amico pagano, quibus ſanctisſimus Pater epiſtola XLIX. reſpondet; quam de ſex quæſtionibus paganorum vulgo vocant, ſecundam ſcilicet, tertiam & quartam. Quærebant enim, ſi Chriſtus ſe ſalutis viam dicat, & gratiam & veritatem, & in ſe ſolo ponat animis ſibi credentibus reditum, quid egerint tot ſeculorum homines ante Chriſtum?

Digitized by Google

ſtum? deinde, cur Chriſtus veteris teſtamenti ſacrificia repudiari cum DEus illa inſtituerit, tum etiam, quæ proportio ſit inter peccatum & æternum ſupplicium, cum Chriſtus dicat: *in quacunque menſura menſi fueritis, metietur vobis.* Earundem libro II. retractat. cap. 31. meminit. Verum cum D. Auguſtinus diſertim affirmet, hæc de Porphyrio contra Chriſtianos tanquam validiora decerpta fuiſſe, ſatis apparet quo loco gentiles hoſce Porphyrii libros habuerint: quippe quorum objectiones vix reſponſum admittere exiſtimarent. Et ſane δεινότητα ac ſubtilitatem δυσκατάλυτον haud obſcure fatetur D. Hieronymus hiſce verbis præfatione in Danielem: *qua autem ex hoc propheta, imo contra hunc librum Porphyrius objiciat, teſtes ſunt Methodius, Euſebius, & Apollinaris, qui multis verſuum millibus ejus veſaniæ reſpondentes neſcio an curioſo lectori ſatisfecerint.* Et in Apologia ad Pammachium pro libris adverſus Jovinanum: *Origenes*, inquit, *Methodius, Euſebius, Apollinaris qui multis verſuum millibus ſcribunt adverſus Celſum & Porphyrium. Conſiderate quibus argumentis, & quam lubricis problematibus diaboli ſpiritu contexta ſubvertant. Et quia interdum coguntur loqui, non quod ſentiant, ſed quod neceſſe eſt; dicunt adverſus ea quæ dicunt gentiles.* Atque hinc factum exiſtimo, ut cum ipſe acriori quodam veneno tela ſua tinxerit, quibus religionem Chriſtianam impetebat, quam reliqui manifeſti Eccleſiæ hoſtes, Celſus, Hierocles, Julianus atque alii, vehementius quoque odium ſibi paraverit. Quod quidem ſatis ſuperque colligere eſt ex frequentisſimis SS. Patrum convitiis & δυσφημίαις, quibus Dei & veritatis hoſtem pasſim proſcindunt & juſtisſime exagitant. Adeo ut mihi bene longum centonem contexere liceret, præſertim ex Euſebio, Theodoreto, & Hieronymo: quibus religio fuiſſe videtur nomen Porphyrii absque exſecratione proponere. Ab illo enim lib. I. de præp. cap. 9. & lib. IV. cap. 6. ὁ ταῖς καθ' ἡμῶν λαμπρυνόμενος δυσφημίαις καὶ ψευδηγορίαις· Item: ὁ τῶν δαιμόνων φίλος καὶ προσήγορος appellatur. Libro autem X. cap. 9. ὁ πάντων δυσμενέστατος καὶ πολεμιώτατος Ἑβραίων τε καὶ ὑμῶν. Nec minori elogiorum varietate à Theodoreto ornatur, ſerm. 1. ὁ κατὰ τῆς ἀληθείας λυττήσας. ſerm. 2. ὁ τῆς ἀσεβείας γενόμενος πρόμαχος κατὰ θεοῦ τῶν ὅλων τὴν ἀκόλαστον ἐκίνησε γλῶτταν. ſerm. 3. ὁ τῆς ἀληθείας ἀντίπαλος. ſerm. 10. ὁ ἄσπονδος ἡμῶν πολέμιος, τὴν προφανῆ κατὰ τῆς εὐσεβείας ἀναδεξάμενος μάχην. ſerm. 12. ὁ πάντων ἡμῶν ἔχθιστος. Ita etiam D. Hieronymus, *ſtultum, impium, blaſphemum, veſanum, impudentem, ſycophantam, calumniatorem Eccleſiæ,*

leſiæ, rabidum adverſus Chriſtum canem paſſim] vocat: ut cæteros taceam, apud quos nec pauciora, nec leviora reperias. Sed ne conviтiis tantum Chriſti & veritatis hoſtem quis oppugnatum exiſtimet, prodierunt adverſus ipſum in arenam præcipui aliquot Eccleſiæ doctores, & manu conſerta calumnias veritatis gladio jugularunt. Nam ut Fl. Lucius Dexter in Chronicis ad annum Chriſti CCCX. prodidit; (ſi modo autor tot aſſumentis adulteratus ad teſtimonium citari debeat:) *Triginta circiter ſcriptores Catholici contra blaſphemias Porphyrii philoſophi ſcripſerunt, & in his nonnulli Hiſpani* ſi interpolatoribus credendum. Iſtiusmodi enim affanias larga manu adſcripſerunt, qui ſuæ nationis laudem ſeſe aucturos hac ratione ſperabant. Trium tamen clarisſimorum hominum opera potisſimum in hoc certamine eluxit, Methodii Patarenſis, Euſebii Cæſareenſis, & Apollinaris Laodiceni. Sed nullius opus ad noſtram ætatem pervenit. Credo quod Porphyrianis libris extinctis, & recepto per univerſum orbem Chriſtianiſmo, iſtiusmodi ſcriptis Eccleſia Dei non amplius indigeret. Horum ſæpenumero meminit D. Hieronymus: præfatione in Danielem, & ſub finem cap. XII. in apologia ad Pammachium; tum potisſimum epiſtola LXXXIV. ad Magnum Oratorem Romanum. *Scripſerunt*, inquit, *contra nos Celſus atque Porphyrius. Priori Origenes, alteri Methodius, Euſebius & Apollinaris fortisſime reſponderunt. Quorum Origenes octo ſcripſit libros: Methodius usque ad decem millia procedit verſuum: Euſebius & Apollinaris vigintiquinque & triginta volumina condiderunt.* Methodius primus omnium ad veritatis defenſionem ſignum ſuſtulit, ante Diocletiani perſecutionem, ut ſupra oſtendi. Hunc *nitidi compoſitique ſermonis libros* adverſus Porphyrium confeciſſe ſcribit Hieronymus in Catal. ill. ſcript. & *diſſertisſimum martyrem* vocat cap. 12. in Daniel. neſcio tamen utrum κατὰ πόδα ſingulis reſponderit: cum eum ex parte tantum reſpondiſſe D. Hieronymus dicto loco, & alibi teſtetur. Sane elegantiam copiamque dicendi præter Photii, hominis κριτικωτάτου teſtimonium, & eclogas prolixas ab eo conſervatas, abunde probat opuſculum de humani arbitrii libertate, cujus maxima pars publice extat: tum etiam convivium decem virginum, περὶ τῆς ἀγγελομιμήτου παρθενίας liber, & homiliæ nonnullæ, quæ in Vaticana bibliotheca non ſine publico damno latitant. Euſebii quoque opus contra Porphyrium Romæ adhuc ſervari nimis temere multi credunt. Hujus tres integros libros blaſphemiis contra

Da-

Danielem Prophetam oppoſitos fuiſſe paulo ante ex D. Hieronymo vidimus. De cæteris nihil diſtincte licet affirmare. Apollinaris libros 30. contra Porphyrium idem Hieronymus epiſt. 65. *ad* Pammach. *fortiſſimos* appellat, *& egregia volumina*: & in Catal. ill. Script. *inter cætera ejus opera vel maxime probari* ait. Extat de iisdem præclarum teſtimonium Vincentii Lirinenſis: *Nam quid Apollinare præſtantius, acumine, exercitatione, doctrina? quam multas ille hæreſes multis voluminibus oppreſſit? quot inimicos fidei confutavit errores? indicio eſt opus illud 30. non minus librorum; nobiliſſimum & maximum, quo inſanas Porphyrii calumnias magna probationum mole confudit.* Hinc merito tantum virum in hæreſin prolapſum dolet.

De Imperatorum edictis, quibus impios hoſce Porphyrii libros ſuppreſſerunt, jam ſuperius egi. Quamvis concitatis vulgi animis promiſcue in omnia ſcripta ſævitum, quæ infauſtum Chriſtianis nomen præferebant. Et hæc, niſi fallor, cauſa eſt, cur Philoſophicæ hiſtoriæ Malchi nomen fuerit præfixum, non ab ipſo quidem autore, verum ab iis qui communi Porphyrianorum librorum cladi hoc opus ſubtractum cupiebant: ut quaſi ſignis commutatis inquirentium oculos animumque falleret. Sed ut nullum tam noxium venenum eſt, unde non ſalubris aliqua medicina arte extrahi poſſit: ita ex peſſimis hiſce libris veritatis propugnatores ſcorpiacum confecere, quo non ipſius ſolum Porphyrii, ſed & reliquorum omnium Eccleſiæ hoſtium ictus noxios & virulentas calumnias perſanarent. Quinimo nullus omnino τῶν ἔξω plura aut fortiora tela Doctoribus Eccleſiæ ſuppeditavit, quibus multiplicem gentilium errorem facilius feliciusque jugularent. Cujus quidem rei argumenta abunde peti poſſunt ex Euſebio, lib. 3. & 4. de præpar. Theodoreto therap. ſerm. 3. 7. & 10. D. Auguſtino de Civ. Dei lib. 10. aliisque Sanctorum Patrum locis quam plurimis. Ubi Porphyrii teſtimoniis perſpicue probatur, univerſam illam fabuloſam & πολύθεον gentilium Theologiam μηδὲν ἱερὸν, καὶ μηδὲν θεοπρεπὲς continere. Dæmones, quibus divinitatis honorem cœca mortalitas tribuebat, infeſtos & malignos humani generis hoſtes eſſe: oracula ab iisdem edita meras eſſe impoſturas, & credulæ hominum ſimplicitati lubricis & obſcuris verborum ambagibus illuſiſſe. Sacrificia & mactationes a vera pietate abhorrere: & craſſos ac materiales dæmones eſſe, qui hoſtiarum vaporem fœtidumque nidorem expetant: aliaque hujus generis plura, quibus ἑλληνικὴ θρησκεία a fundamentis evertitur. Unde

de veriſſime de hoc philoſopho Theodoretus ſerm. 3. græc. aff. dixit: *Videtur hoc miraculum Samſonis ænigmati perſimile : ex ore comedentis exivit cibus, & ex forti dulcedo. Hæc enim ad refellendum mendacium a mendacii patrono ſcripta ſunt : & veritatis accuſator præter animi ſententiam veritatis defenſor evaſit. Deus enim qui linguam vatis Balaam imprecari paratam benedictionem proferre coegit, is & hujus linguam rabido furore adverſus veritatem concitatam, invitam contra mendacium convertit.* Neque id ſolum: ſed noſtræ quoque religioni luculentum non uno in loco teſtimonium perhibuit, & Chriſti divinitatem, quamvis inſcius & invitus, comprobavit. Non ſecus ac dæmon ipſe in Evangeliis Chriſtum Dei filium confeſſus eſt. Tale enim illud eſt quod Euſeb. lib. 5. præpar. cap. 1. ex opere adverſus Chriſtianos, & Theodoretus in ipſo fine Therapeuticon proferunt: Chriſti adventu dæmonum poteſtates atque operationes ceſſaſſe. Tum quod libro 3. demonſtr. ex libro 3. de philoſophia ex oraculis ab eodem Euſebio, & D. Auguſt. lib. 19. cap. 23. adducitur. Ubi dæmones ipſos de Chriſti pietate, paſſione, & immortali gloria εὐφήμως reſpondiſſe teſtabatur, quem & ipſe propterea nequaquam blaſphemandum pronunciabat. Atque utinam vel dæmonum, magiſtrorum ſuorum modeſtiam homo effrænis linguæ & impotentis animi fuiſſet imitatus: nec blaſphemiarum, conviciorum, calumniarum & mendaciorum plauſtra in Chriſtum effudiſſet: rectius ſane ſi non ſaluti, ſaltem famæ ac nomini ſuo conſuluiſſet. Ut hic potiſſimum variam ac mutabilem animi inconſtantiam, & dogmatum contrarietatem ipſi exprobare liceat: quam in reliquis ſcriptis jam olim animadvertit Eunapius, & III. annalium ſacrorum autor ad palinodiam ſub Conſtantino M. factam argute magis quam vere pertrahit.

Cæterum quæ de opere adverſus Chriſtianos SS. Patrum teſtimoniis confirmata hactenus propoſui, id quoque manifeſte videntur evincere, quæ Lactantius lib. 5. de juſt. c. 2. de Philoſopho Chriſtianæ religionis oppugnatore ſcripſit nequaquam de Porphyrio intelligenda eſſe. Nam præter rationes ſuperius a me adductas, diverſi autoris opus fuiſſe apparet non ſolum ex diverſo librorum numero, ſed ex materia & apparatu diverſo. Cum enim Lactantius Hieroclis judicis accuratum & ſubtile ſacræ Scripturæ examen miretur, quod *ejus falſitatem arguere conatus, tanquam ſibi eſſet tota contraria, adeo multa adeo intima enumeraſſet, ut aliquando ex eadem diſciplina fuiſſe videretur*; fatetur haud obſcure,

obſcure, alterum Philoſophiæ antiſtitem nihil ſimile ad Chriſtianæ religionis oppugnationem attuliſſe. Quin etiam in perſequendo inſtituto ſuo *ineptum*, *vanum*, *ridiculum*, *& pro inanitate ſua contemptum* fuiſſe ſcribit. Adeo quidem ut Hieroclis φιλαλήθη argumentorum robore & vehementia, ſive ut ipſe ait, mordacitate ei præferre non dubitet. Quæ profectò de Porphyrii libris nullo modo accipere licet: niſi hominem dicendi peritisſimum, & in diſputando apprime exercitatum ἀκρισίας manifeſtæ convincere velis. Nemo enim non videt, quantopere hæc a reliquorum Patrum judicio diſcrepent. Cæteri enim omnes Hieroclem vel ignorarunt omnino, vel præ Porphyrio adeo contempſerunt, ut nec nomen ejus nunc ſciretur, niſi Euſebius operis particulam, qua Apollonium Chriſto comparabat, refutaſſet. Sed contemptum potius quam ignotum fuiſſe, ex Euſebii libro apparet, qui cætera ejus Scriptoris tanti fuiſſe negat, ut iis refellendis operam impenderet: quippe quæ non illius propria, ſed ex aliorum ſcriptis, non ſententiis modo, verum dictionibus quoque iisdem, ac totidem pene ſyllabis impudenter ſublecta erant. Quibus verbis Hieroclem ea quæ de ſacrarum literarum repugnantia ſcripſerat, cum ex aliis Chriſtianiſmi oppugnatoribus, tum præcipue ex Porphyrio ſuffuratum fuiſſe manifeſte indicat. Et dum alibi iis reſponſum oppoſitum iri ſcribit, ad Porphyrii refutationem, quam animo jam moliebatur, haud dubie lectorem rejicit. Hunc enim divina oracula asſidua lectione triviſſe, & in iisdem ſubvertendis vehementer exercuiſſe ingenium, præter ſuperiora SS. Patrum loca, teſtatur Theodoretus therap. ſerm. 7. ubi de ſacrificiis lege divina conſtitutis agit. Τούτοις ἀκριβῶς ἐντυχὼν ὁ Πορφύριος, μάλα γὰρ ἐνδιέτριψε τὴν καθ' ἡμῶν τυρεύων γραφήν· ἀλλότριον εὐσεβείας καὶ αὐτὸς ἀποφαίνει τὸ θύειν. *Hæc*, inquit, *cum diligenter Porphyrius perlegiſſet, (plurimum namque temporis in iis contrivit, dum ſuum adverſus nos opus procuderet;) ipſe etiam ſacrificia à pietate aliena eſſe pronunciavit.* Sed ut ſimiæ humanos geſtus imitantur, naturam tamen ſuam cum humana non permutant: ita Porphyrium è ſacris literis quædam pro lubitu ſublegentem veritatem imitando utcunque expresſiſſe, ipſam vero minime perdidiciſſe ait. Ἀλλὰ μεμίμηκε πίθηκος, μᾶλλον δὲ κολοιὸς ἀλλοτρίοις πτίλοις καλλυνόμενος.

Hæc de Porphyrii vita & ſcriptis ad antiquitatis illuſtrationem hactenus diſſeruiſſe ſufficiat.

Nn CAPUT

CAPUT XXVIII.
DE JAMBLICHO
Chalcidenſi.

Jamblichi ætas. 1. *Alius junior hoc nomine; ad quem Juliani & Libanii Epiſtolæ.* 2. *Jamblichi liber de Myſteriis Ægyptiorum* 3. *De vita Pythagorica liber.* 4. *Index ſcriptorum in illo libro laudatorum.* 5. *Hortationes ad Philoſophiam.* 6. *Index ſcriptorum in Protreptico Jamblichi allegatorum.* 7. *Liber ineditus περὶ κοινῆς μαθηματικῆς.* 8. *Commentarius in Nicomachi Geraſeni Arithmetica.* 9. *Index ſcriptorum in illo Commentario allegatorum.* 10. *Theologumena Arithmetica & Jamblichi Scripta deperdita.* 11. *Alii Jamblichi.* 12.

I.

DE JAMBLICHO nolim in præſenti recoquere ea, quæ ad vitam ejus ſcriptam ab Eunapio pridem annotavi. Patria ei fuit Chalcis, Cœles Syriæ civitas, cujus cives Chalcidenos appellatos (non ut à Chalcide Euboeæ Chalcidenſes) Stephanus auctor eſt. Nihilominus χαλκιδέα vocant non modo inſcriptiones librorum ejus, ſed etiam Euſtathius ad Iliad. β'. verſ. 537. & Julianus Imp. Orat. IV. p. 146. Genus duxit fortasſis a Jamblicho itidem Syro *a*) Babyloniorum ſcriptore, qui ſub Trajano atque deinceps usque ad Antoninos vixit. Noſter longe junior, hunc enim Conſtantini M. ætate claruiſſe haud dubium eſt. Præceptor ei Anatolius primum, deinde Porphyrius *b*) de quo jam dictum, & quo *moribus atque ingenio melior* fuiſſe videtur Ludovici Vivi commentario ad S. Auguſtini VIII. 12. de civitate DEI, ubi Jamblichum una cum Plotino & Porphyrio *nobilioribus Platonicis* præſul Hipponenſis annumerat. Atque Cardi-

a) De hoc dicturus ſum infra, libro VI. ubi de ſcriptoribus Eroticis.
b) Eunapius in Jamblichi vita, ſub init.

Cardinali Beſſarioni etiam Jamblichus hic *eorum qui Platonem ſequuntur decus* audit, libro ſecundo contra calumniatorem Platonis capite IX. Quin ipſo Platone *tempore fuit non re inferior*, judice Juliano. *c)* Sed in ſcriptis ſuis ita Platonem ſectari ſe innuit, ut alios etiam Philoſophos conſuleret, Pythagoricos maxime, neque Græcorum modo ſapientes, ſed quoque Ægyptios & Chaldæos & alios quoscunque, atque ex cunctis excerpens quæ ipſi placebant pulchrum corpus efformaret doctrinæ admirandæ & ſingularis, ſive ut ejusdem Juliani de altero Jamblicho *d)* verbis utar, tanquam in lyræ variis è ſonis concentu ad perfectam Muſicam conjungeret. Verſatus eſt ad extremum usque in Syria, quotannis ſolitus in thermas Gadarenas *e)* excurrere. Incertum enim num tandem Alexandriam conceſſerit, ibique *f)* poſt Alypium obierit. Hoc certe conſtat, regnante adhuc Conſtantino M. atque ut videtur ante A. C. 333. è vita diſceſſiſſe, nam poſt Jamblichi mortem Sopater ejus diſcipulus in Conſtantini M. ſe aulam contulit teſte Eunapio in Ædeſio p. 34.

II. Quod itaque Zonaras & Cedrenus Jamblicho huic tribuunt oraculum proditarum (circa A. C. 371.) per Alectryomantiam primarum literarum nominis Θεοδ. quo appellaretur is qui Valenti eſſet ſucceſſurus, nec temporis ratio fert, & Ammiani Marcellini, *g)* Socratis aliorumque ſilentio refellitur. Similiter patet Juliani Imp. (A C. 331. demum atque adeo vix ante Jamblichi mortem nati) Epiſtolas, haud quaquam poſſe eſſe datas ad noſtrum Jamblichum

c) Julianus Orat. IV. p. 146.

d) Julianus Epiſtola XXXIV. ad Jamblichum: *Καίτοι σύγε οὐ Πίνδαρον μόνον, οὐδὲ Δημόκριτον ἢ Ὀρφέα τὸν παλαιότατον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ὁμοῦ τὸ Ἑλληνικὸν ὁπόσον εἰς ἄκρον φιλοσοφίας ἐλθὸν μνημονεύεται καθάπερ ἐν λύρας ποικίλων φθόγγων ἐναρμονίῳ συστάσει, πρὸς τὸ ἐντελὲς τῆς μουσικῆς πέρας ἔχεις.* Epiſtola XL. idem Julianus Jamblichum illum vocat *παντὸς Ἑλληνικοῦ Σωτῆρα*, aitque malle ſe Epiſtolam Jamblichi unam quam Lydium aurum poſſidere.

e) Eunapius p. 26.

f) Ita licet interpretari verba Eunapii p. 31.

g) Ammian. lib. XXIX. c. I. Socrates IV. 19. Sozom. VI. 35. Tripartita VII. 35. Niceph. Hiſt. Eccleſ. XI. 45. oraculum illud memorantes, de Jamblicho & divinatione per Gallum ne γρύ. Cæterum de Alectryomantia illa exſtat ſingularis libellus Jo. Prætorii Lipſ. 1681. 4. quam tangunt etiam Athanaſ. Kircherus T. 2. Oedipi Ægypt. parte 2. p. 472. ſeq. & Jul. Cæſar Bulengerus III. 40. de divinatione.

chum, ſed ad alterum juniorem itidem Syrum & doctum Apameæ *b*) commorantem, niſi (quod nolim) cum clariſſimo Dodwello *i*) prorſus ſuppoſitas illas Juliano Epiſtolas, & ab Sophiſta quodam, Chronologia in conſulta effictas dicere velimus: Sopatrum vero Epiſtola XL. memoratum diverſum eſſe oportere à Sopatro quem interfici juſſit Conſtantinus, & idem Julianus Epiſt. XXVII. Ἰαμβλίχου τοῦ θεολάτου θρέμμα vocat, & jam mortuum innuit. Quod porro Julianum nonnulli putant à Jamblicho Chalcidenſi Philoſophicis diſciplinis imbutum eſſe, veterum fide dignorum teſtium ſuffragio deſtituitur, neque apud Nazianzenum reperias quod Tennulius pag. 62. ad Commentarium in Nicomachi Geraſeni Arithmeticam affirmat, Julianum Jamblichi Chalcidenſis diſcipulum à Nazianzeno appellari. Locus autem Juliani Orat. IV. p. 146. noſtrum ſane Jamblichum ſpectat, ſed non obſcure teſtatur ex ſcriptis illius, non viva inſtitutione Julianum profeciſſe. Verba hæc ſunt: Οἶδα μὲν οὖν καὶ Πλάτωνα τὸν μέγαν, καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἄνδρα τοῖς χρόνοις μὲν, οὔτι μὴν φύσει καταδεέστερον. Τὸν χαλκιδέα φημὶ τὸν Ἰαμβλίχον, ὃς ἡμᾶς τά τε ἄλλα περὶ τὴν φιλοσοφίαν, καὶ δὴ καὶ ταῦτα ΔΙᾺ ΤΩ͂Ν ΛΟΓΩΝ ἐμύησεν. Ille vero junior ad quem extant Juliani Epiſtolæ, idem eſt ad quem etiam Libanius Epiſtolas ſcripſit, quarum unam è MSto Codice Barocciano, cujus apographum Rev. amicus noſter D. Gotfridus Olearius mecum communicavit cum verſione mea ſubjiciam. Ἰαμβλίχῳ· Οὐδὲν δεινὸν εἰ τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἦρξας βασιλεύτερος ὤν· πρέπει γὰρ ὑμῖν τοῖς φιλοσόφοις τὸ ῥῆμα μᾶλλον, ἢ ὅτῳ ἐν τῷ ἐπεισδέδοται. Γράμματα δὲ παρ᾽ ἡμῶν εἰ μὴ πολλὰ λαμβάνοις, μὴ θαυμάσῃς, τῶν γὰρ σῶν οὐδεὶς ἔτ. μοι προσέρχεται. Τὴν δὲ αἰτίαν εἰδὼς οὐκ ἐρῶ, εἰ μὲν γὰρ κατηγόρουν, εἶπον ἄν, ἀπολογουμένῳ δὲ ἀρκεῖ κἀκεῖνο. Τὸν δὲ ἐρῶντά σου τὸν περὶ τὸν ἀγρὸν, διότι μὲν οὐχ ὁρῶ σε, μέμφομαι· διότι δέ σε ποιεῖ θορύβων ἔξω, μάλ᾽ ἐπαινῶ. Ἔπρεπε δὲ ἄρα ἄνδρα φιλόμουσον τὰ Μουσῶν μιμεῖσθαι. Τῶν Μουσῶν δὲ ἦν ἄρα ἐν ὄρει τὰ αὐτῶν ποιεῖν καθ᾽ ἡσυχίαν πολλήν, εἰ δὲ ἐν ἀγορᾷ τὰ ᾄσματα ὕφαινον, ἴσως ἂν καὶ ἐξεκρούσθησαν, νῦν δὲ ἐν ὄρει μὲν ἦσαν, ἐν ἐρημίᾳ δὲ οὐδαμῶς, ὥσπερ οὐδὲ σύ. Αἱ μὲν γὰρ ἀλλήλας εἶχον, σὺ δὲ ὧν ἥψαντο ἐκεῖναι, τὸν Πυθαγόραν, τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλην, ΤΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΝ ΘΕΙΟΝ. Πῶς οὖν ἂν εἴη ἐρημένα, οὗ χορὸς τοιούτων ἕστηκεν; *Jamblicho S. Non adeo grave eſt, ſi nobis imperes, qui magis Rex es: hoc enim nomen nis Philoſophis vobis majore jure competit, quam cui apud Poëtam tribuitur. Si vero*

b) Hunc Apameenſem Jamblichum à Chalcidenſi diſtinguit etiam Tillemontius T. IV. Hiſt. Imperatorum p. 481. 926.

i) H. Dodwellus diſſ. de ætate Pythagoreæ p. 187.

vero literæ tibi a nobis non multæ redduntur, noli mirari, ex tuis enim nullus ad me accedit. Cauſam licet norim, non dico, dicerem ſi accuſarem, ſed excuſanti jam hoc ſufficit. Interim quod te non video, tuum ruſtica vitæ amorem reprehendo, eundem laudo vehementer quod turbis te & ſollicitudine liberat. Nimirum virum Muſas amantem Muſarum exemplo inſiſtere fas erat. Muſæ enim conſueverunt in monte ſua multo otio & quiete agere, quæ ſi in foro texere cantus inſtituiſſent forte fuiſſent protruſæ & exploſæ, itaque in monte inſtituerunt canere, nec tamen propterea in ſolitudine verſantur, perinde ut nec tu. Nam illæ mutuo ſe tenent, tu vero Muſis contactos Pythagoram, Platonem, Ariſtotelem, & cognominem tibi patruum tuum. Quo modo autem ibi ſolitudo fuerit, ubi ejuscemodi exiſtit chorus? Hic luce clarius eſt per τὸν ὁμώνυμον θεῖον, cognominem Jamblicho, ad quem ſcribit Libanius, Philoſophum celebratisſimum Chalcidenſem intelligi, Epiſtolam vero ipſam dirigi a Libanio ad Jamblichum quendam juniorem, Philoſophiæ & ipſum ſtrenue deditum, qui θεῖυ hoc eſt patrui ſui & Pythagoræ & Platonis & Ariſtotelis dogmata diligenter meditatus eſt, iisque ſolitudinis ſuæ tædium diſpunxit. Incertum eſt idemne cum hoc juniore Jamblichus Himerii F. Sopatri ἀδελφιδοῦς quem juvenem Ariſtæneto commendat Libanius alia Epiſtola quam edidit Lambecius lib. VI. de Bibl. Vindob. p. 254.

III. Exſtat liber qui vulgo inſcribitur *de Myſteriis Ægyptiorum*, Chaldæorum, Aſſyriorum: ſive reſponſio ad Porphyrii Epiſtolam ad Anebonem Prophetam (de qua ſupra cap. 27. §. 2. num. 3. dictum eſt) & ſolutiones dubitationum de Diis & dæmonibus horumque cultu & commercio, atque adeo Theurgia ſive animæ cum DEO conjunctione ex mente Ægyptiorum, Chaldæorum & Græcorum Philoſophorum, ſcriptæ a Jamblicho *k*) ſub nomine Abammonis Magiſtri. Ἀβάμμωνος διδασκάλου πρὸς τὴν Πορφυρίου πρὸς Ἀνεβὼ Ἐπιστολὴν ἀπόκρισις καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀπορημάτων λύσεις. In egregio hoc opere, quod *compendium Theurgiæ gentilis* B. Morhofius *l*), appellat, pasſim etiam, illuſtri

 Hue-

k) Hoc primus ſubodoratus eſt Proclus, cum Jamblichus ipſe latere voluiſſet. Ita enim ſcholion Codicibus MSS hujus libri præfixum: Ἰστέον ὅτι ὁ φιλόσοφος Πρόκλος ὑπομνηματίζων τὰς τοῦ μεγάλου Πλωτίνου Ἐννεάδας, λέγει ὅτι ὁ ἀντιγράφων εἰς τὴν προκειμένην τοῦ Πορφυρίου ἐπιστολὴν ὁ θεσπέσιός ἐστιν Ἰάμβλιχος καὶ διὰ τὸ τῆς ὑποθέσεως οἰκεῖον καὶ ἀκόλουθον, ὑποκρίνεται πρόσωπον Αἰγυπτίου τινὸς Ἀβάμμωνος. ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς λέξεως κομματικὸν (al. σημαντικὸν) καὶ ἀφοριστικόν, καὶ τὸ τῶν ἐννοιῶν πραγματικὸν καὶ γλαφυρὸν καὶ ἔνθεον μαρτυρεῖ τὸν Πρόκλον καλῶς κρίναντα καὶ ἱστορήσαντα.

l) Lib. I. Polyhiſt. p. 89. 93.

Huetio *m*) judice *micant lucidiſſimæ veritatis ſcintillæ & ſtricturæ quædam Chriſtianiſmi. Poſtquam enim fulgere cœpit CHRISTI Philoſophia, jam inde Ethnicam philoſophiam lucis ſuæ radiis late perfudit. Id cum in Porphyrii, Procli aliorumque ſcriptionibus perſpicias, tum maxime in hoc Jamblichi libro.* Fateor tamen ut Theologiæ naturalis inſignita quædam magnoque numero, ita Chriſtianiſmi proprie dicti veſtigia me reperire in illo nulla potuiſſe. Prodiit hic liber, nequaquam integer tamen, ſed tantum ampliora & ſelecta ex illo excerpta, latine *Marſilio Ficino* interprete, Venet. 1483. & deinde ſæpius *n*) una cum Hermetis Pœmandro, & Aſclepio, Epiſtola Porphyrii, excerptis ex Proclo in Alcibiadem, Pſello de Dæmonibus &c. Librum integrum latine vertit *Nicolaus Scutellius* Tridentinus, Ord. Eremitarum S. Auguſtini Theologus, ſed admodum infeliciter, & Petavii judicio (p. 275. ad Julianum) tam imperite & abſurde, nulla ut periodus veram ſententiam exprimat. Prodiit Romæ 1556. 4. adjunctis amplius excerptis per eundem Scutellium latine redditis non modo ex vita Pythagoræ à Jamblicho ſcripta & protrepticis ejus orationibus, ſed etiam ex libro tertio de communi Mathematica diſciplina, qui Græce nondum adſpexit lucem. Denique liber de Myſteriis bene editus eſt a Viro doctiſſimo *Thoma Galeo o*) Græce quidem ex MSto Codice Iſaaci Voſſii, collatis variis lectionibus Codicum Bibl. Regiæ Pariſienſis, & Baſileenſis Sebaſtiani Feſchii, latine vero ex nova & accurata ipſius Galei verſione, additis notis perquam eruditis. Oxoniæ è theatro Scheldoniano 1678. fol. Hic p. 239. ſuſpicatur Scutellium plura aliquando in ſuis exemplaribus reperiſſe, quam ipſe in ſuis.

IV. *De Vita Pythagorica*, περὶ τοῦ Πυθαγορικοῦ βίου liber ſive primus λόγων περὶ τῆς Πυθαγορείου αἱρέσεως, ut hoc opus inſcribitur in Codice Cæſareo, & Regio Pariſ. quem titulum etiam eidem tribuit verba quædam è ſect. 112. allegans vetus Chriſtianus Scholiaſtes Hermogenis περὶ ἰδεῶν p. 383. Hunc librum è Bibl. Cardinalis Antonii Perrenoti Granvellani primus Græce in lucem edidit *Johannes Arcerius Theodoretus* ſive Theodori F. Friſius, addita verſione ſua & notis, Franekeræ 1598. apud Ægidium Radæum 4. Sed Codice admodum mendoſo

m) Demonſtrat. Evang. p. 23.

n) Vide editiones à me memoratas ſupra lib. I. cap. 7. §. 4.

o) In Vincentii Placcii τοῦ μακαρίτου Conſilio de ſtudio Philoſophiæ Practicæ p. 56. Jamblichi editor perperam vocatur Theophilus Galeus.

mendoſo uſus vir optimus, in interpretando etiam ſæpius lapſus eſt, ut Reineſio in var. lect. p. 416. Rich. Montacutio T. I. Originum Eccleſ. p. 167. Marco Meibomio & aliis viris doctis pridem animadverſum. Loca quædam haud infeliciter emendavit Theodorus Canterus è Vaticano Codice & eruditus Anonymus, cujus caſtigationes notis ſuis Arcerius ſubjunxit: Deſiderius item Heraldus Animadverſionum libro in Jamblichum de vita Pythagoræ, ſubjecto ejus adverſariis Pariſ. 1599. 8. Marcus Meibomius ad Nicomachi Geraſeni Muſicam p. 46. ſeq. Conr. Rittershuſius notis ad Malchum ſive Porphyrium de Pythagoræ Vita: Jo. Scheferus libro de natura Philoſophiæ Pythagoricæ, Ægidius Menagius ad Diogenem Laertium & Vir Ampliſſimus Gisbertus Cuperus in Variarum obſervationum libris. Meliorem verſionem adornavit atque paullo ante obitum prælis ſubjecit Illuſtris Vir *Ulricus Obrechtus*, Argentorati A. 1700. 8. Pauca vero hujus translationis latinæ exempla ſine Auctoris nomine & loci notatione excuſa cum eſſent, & Lucæ Holſtenii atque Thomæ Galei conatibus, qui libri hujus editionem receperant, cum interceſſiſſent fata, præclaram operam præſtitit harum litterarum ſtudioſis eruditiſſimus Vir *Ludolphus Kuſterus*, qui ope MSti Codicis Regii Pariſienſis, & emendationibus uſus Viri docti (Joſephi Scaligeri ut creditur) quas marginibus Codicis ſui qui jam Berolini eſt inter Ezech. Spanhemii, Illuſtris viri, libros Nic. Rigaltius adſcripſerat, plurimis mendis Jamblichum liberavit (cujus rei jam ſpecimen ediderat notis ad Suidam in ἰάμβλιχος) notisque illuſtravit doctiſſimus, atque ita caſtigatum a ſe & expolitum cum Obrechti verſione edidit Amſtelodami A. 1707. 4. ſubjecta Vita Pythagoræ duplici, una ſcripta a Porphyrio (quem ſequi Jamblichus amat) cum Lucæ Holſtenii verſione ac notis, notisque Rittershuſii: altera compoſita ab Anonymo & ex Photii Bibl. Cod. CXLIX. deprompta, quam idem Holſtenius latine transtulit. Ex antiqua verſione latina Jamblichi non adeo cæteroqui præclara, quæ ex Holſtenii beneficio extat manu exarata in Bibl. Johannea hujus Civitatis Hamburgenſis, nomina quædam Pythagoricorum & Pythagoricarum emendavi ſupra lib. 2. cap. 13.

V. In-

V. Index Auctorum a Jamblicho in Vita Pythagoræ laudatorum, depromtus ex editione Clariſſ. Kuſteri.

Androcydes ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικῶν συμβόλων ſect. 145.
Anonymus quidam Poëta Samius. 5.
Apollonius 254.
Archytas. 160.
Ariſtoteles ἐν τοῖς περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας. 31.
Ariſtoxenus. 251. ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικοῦ βίου. 233.
Empedoclis verſus de Pythagora. 67.
Heraclitus. 173.
Hippobotus. 189.
Hippodamantis Poëtæ Salaminii verſus duo, 82.
Homerus, 245. 255. 260. Ejus verſus de Euphorbo. 63.
Jamblichus librum ſuum de Muſica laudat ſect. 120. Itemque de ſymbolis ſect. 186.
Linus, 139.
Lyſidis Epiſtola ad Hipparchum, 35.
Metrodorus Thyrſi, patris Epicharmi 241.
Neanthes, 189.
Nicomachus, 251.
Plato, 70. 167, ἐν τῇ πολιτείᾳ, 131.
Pythagoræ λόγος ἱερός, 146.

VI. *Hortationes* p) *ad Philoſophiam* ſive Πυθαγορείων ὑπομνημάτων λόγος δεύτερος, περιέχων τοὺς προτρεπτικοὺς λόγους εἰς φιλοσοφίαν. Commentariorum Pythagoricorum *liber ſecundus*, ab eodem Arcerio editus

p) M. Tullii Hortenſium ad exemplum Protreptici ſcriptum notat Trebellius Pollio in Salonino Galieno c. 2. ejusque ſe lectione ad Philoſophiæ ſtudium ſuccenſum ſcribit. 8. Auguſtinus procem. de Vita beata & lib. 1. de Ordine c. 10. Antiſthenem ἐν προτρεπτικῷ laudat Pollux VI. ſect. 98. & X. ſect. 63. *Hortationem ad Philoſophiam* ſcripſerat etiam Auguſtus Imp. teſte Suetonio c. 85. Extat & Auſonii Protrepticon ad Nepotem, Idyll. IV. & Statii ad Criſpinum lib. V. ſilv. 2. Clementis Alexandrini προτρεπτικὸς λόγος πρὸς Ἕλληνας. &c. Jamblichi προτρεπτικοὶ λόγοι ſubinde a Stobæo in Florilegio laudantur.

editus & latine verſus, non ſane magis feliciter. Neque valde probanda eſt interpretatio vetus quæ in Bibl. Johannea hujus urbis MSta extat. Meliorem editionem verſione nova & notis illuſtratam caſtigatamque ad lectiones Codicis Pariſienſis Regii & Spanhemiani expectamus vulgandam proxime a Clariſſimo Viro *Tiberio Hemſterhuſio*, cui lampada hanc, (nam & ipſe fateor, in expoliendo hoc libro poſt Nobiliſſimum Virum Dietericum de Dobbler, Hamburgenſem nonnihil temporis & ſtudii poſueram) ceſſi haud invitus. Majorem hujus libri partem ex variis Platonis locis conſutam eſſe conſtat. Cæterum caput ultimum quo undequadraginta Symbola Pythagorica exponit Jamblichus, reſpicitur ab ipſo in vita Pythag. ſect. 186. *ὡς ἐν τοῖς περὶ συμβόλων διεχθήσεται.* A repetitionibus non abhorret hic ſcriptor, nam & in vita Pythagoræ eadem *q*) ſæpe bis leguntur, & in protreptico repetuntur aliquando quæ iisdem verbis priore libro dixerat.

VII. Index Auctorum in Protreptico Jamblichi laudatorum.

Anaxagoræ ſive Hermotimi dictum, *νοῦς ἡμῶν ὁ θεός.* p. 53. aliud ejus dictum, conditum ſe eſſe ut cœlum & aſtra intueretur, p. 57.
Archytas *ἐν τῷ περὶ σοφίας* p. 12. ſeq. usque ad 21.
Ex Ariſtotele petitus locus p. 53.
Aurea carmina p. 6. ſeq.
Euripides p. 101.
Heracliti dictum *θυμῷ μάχεσθαι χαλεπὸν, ὅ, τί γὰρ ἂν χρήζῃ γίγνεσθαι, ψυχῆς ὠνέεται*, *arduum eſt iræ repugnare, quæ enim cupit fieri, vel vitæ pretio emit.* Ita reddendus ille locus p. 140.
Hermotimus, vide Anaxagoras.
Homerus p. 96. 112.
Μυθολογῶν τις κομψὸς ἀνὴρ ἴσως Σικελικός τις ἢ Ἰταλικός p. 101.
Pindarus p. 85.
Ex Platone p. 22. ad p. 129.

Oo Proverb.

q) Confer ſi placet ſect. 68. & 188. 225. ſect. 69. & 229. ſect. 71. & 94. ſect. 72. 74. & 89. ſect. 86. & 137. ſect. 101. & 230. ſect. 133. & 177. ſect. 139. 140. & 148. Protreptic p. 26. edit. Arcerii & p. 44. Protreptic. p. 130. ſeq. & Vita Pythag. p. 103. (ſect. 104.) &c.

Proverb. πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι p. 77.
Pythagoras p. 57.
Thales p. 85.

VIII. Liber *tertius* Commentariorum Pythagoricorum eſt *περὶ κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης De Mathematica communi diſciplina*, & hactenus ineditus delitescit, exceptis fragmentis quæ tum ex hoc tum ex duobus ſuperioribus libris excerpſit & ex verſione ſua latine edidit *Nicolaus Scutellius* ad calcem libri de Myſteriis Ægyptiorum Rom. 1556. 4. Græce MS. extat in variis Bibliothecis, ut Vaticana, Medicea, Cæſarea, Regia Pariſienſi, Bodlejana. Incipit: *ἡ μὲν πρόθεσις τῆς παρούσης ἐπισκέψεως τὴν κοινὴν βούλεται τῶν μαθημάτων θεωρίαν παραδεῖξαι* &c. Latinæ verſiones antiquæ ex dono Lucæ Holſtenii V. C. ſervantur duæ MStæ in Bibl. Johannea hujus urbis Hamburgenſis. Uni integræ & in XXXV. capita diſtinctæ quæ ex Codice Bibl. Vaticanæ deſcripta eſt, ac ſecundum & quartum librum etiam complectitur hanc cenſuram Holſtenius adſcripſit: *Verſio puerilis, inepta, falſa, quæ Jamblichi mentem ne per nebulam quidem perſpexit, cujus auctor Græcæ & Latinæ linguæ æque ac Philoſophiæ & Mathematicarum diſciplinarum imperitus fuit, unde hoc opus merito ad βιβλιοταφεῖα æternas tenebras fuit damnatum.* Altera nihilo melior excerptorum è libro primo & libri ſecundi atque tertii ſed quibusdam Archytæ, Brontini &c. quos Jamblichus laudat locis truncata incipit: *Propoſitio præſentis conſiderationis* &c. Græce & Latine edere hunc librum conſtituerant Thomas Galeus & Samuel Tennulius, Viri Clarisſimi. Ante hos idem facere recepit Holſtenius p. 4. ad Porphyrium qui p. 5. etiam & in Porphyrii Vita cap. 7. uberiores in vitam Pythagoræ à Jamblicho ſcriptam & omnium notas Jamblichi monumentorum editionem jusſit à ſe exſpectare. At nunc ſpes eſt id quod viros hoſce præſtantisſimos exequi fatum non permiſit, abunde ac brevi penſatum iri erudita clarisſimorum Virorum Kuſteri vel Hemſterhuſii induſtria.

IX. *Liber quartus* ſive *Commentarius in inſtitutiones Arithmeticas Nicomachi Geraſeni*, de quo dixi ſupra cap. XXII. §. 3. Titulus eſt: *περὶ τῆς Νικομάχου ἀριθμητικῆς εἰσαγωγῆς, ἥτις περιέχει τῆς ἁπλῶς μαθηματικῆς διδασκαλικῶς τοὺς ἀρχικοὺς λόγους, λόγος τέταρτος.*

X. Index

Digitized by Google

X. Index Scriptorum in commentario Jamblichi ad Nicomachi Arithmet. allegatorum.

Archytas p. 9. 141. 159. 163. Tarentinus p. 168.

Ariſtæus Crotoniates, Pythagoreus, p. 168.

Οἱ Χρυσίππειοι p. 12.

Eratoſthenes p. 163.

Euclides notatur p. 26. 31. 34. 105. τῷ τρίτῳ τῶν Ἀριθμητικῶν. p. 32.

Eudoxus Pythagoreus, p. 11. 142.

Euphranor Pythagoricus p. 163.

Jamblichus Commentarium in Muſicam εἰσαγωγὴν promittit p. 73. (adde 77.) 172. 176. λόγον περὶ Γεωμετρικῆς p. 141. 176. Iſagogen Sphæricam, ibid. aliud opus de numeris p. 167. Δέκα δὲ τῶν πασῶν ἡμῖν ἀναφανεισῶν &c. *Decem igitur medietatibus ita declaratis non vulgaris hinc laus denarii exſurgit capientis omnium entium rationes, unde à veteribus dictus* πᾶν καὶ ὅλον καὶ οὐρανός, ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς (δεκάδος) λόγῳ πειρασόμεθα δεῖξαι, ὅταν καὶ τῶν ἄλλων ἀπὸ μονάδος μέχρις αὐτῆς ἀριθμῶν ἑκάστου ἐπανθήματα εὐθὺς ἐξῆς μετὰ τήνδε εἰσαγωγὴν δεικνύσομεν. Et p. 176. Καὶ ὅσα δὲ ἄλλα ἐπανθεῖ τοῖς ἀπὸ μονάδος μέχρι δεκάδος ἀριθμοῖς κατὰ τὸν φυσικὸν λόγον καὶ τὸν ἠθικὸν καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὸν Θεολογικὸν καταλάξαντες συμφιλολογήσομεν. ἵνα ἀπ' αὐτῶν εὐμαρεστέρα σοι λοιπὸν καὶ ῥάστη τῶν ἑξῆς τριῶν εἰσαγωγῶν Μουσικῆς λέγω καὶ Γεωμετρικῆς καὶ Σφαιρικῆς ἡ παράδοσις γένηται.

Οἱ περὶ Ἵππασον ἀκουσματικοί. p. 11.

Hippaſus p. 142. 159. 163.

Nicomachus Pythagoreus p. 176. in Ἀριθμητικῇ τέχνῃ omnia ſcripſit κατὰ γνώμην τοῦ Πυθαγόρου, p. 3.

Philolaus p. 7. 11. 25. 109.

Plato p. 9. 111. 117. 147. 154. 163. a Timæo dialogum cognominem mutuatus, p. 148.

ἐν τῇ Πολιτείᾳ p. 116. ἐν Τιμαίῳ p. 168.

Pythagoras, p. 5. 11. 47. 171.

Pythagorici. p. 14. 20. 47. 48. 87. 103. 105. 115. 124. 148. 155. 168. 170. eorum induſtria & accuratio in Mathematicis diſciplinis pag. 102.

Τεμνωνίδης Pythagoricus, p. 163. al. leg. Myonides.
Thales p. 10.
Thymaridas. p. 11. 36. 88. 91. 95.
Timæus Locrus p. 168. *ἐν τῷ περὶ Φύσεως κόσμου* p. 148.
Timon *ὁ τοὺς σίλλους ποιήσας*. p. 148.

XI. Scripta Jamblichi deperdita.

De Phyſicis, Ethicis & Divinis quæ in numerorum doctrina obſervantur, Φυσικὰ, ἠθικὰ καὶ Θεολογούμενα Ἀριθμητικῆς. liber *quintus, ſextus,* & *ſeptimus* collectionis Pythagoricorum dogmatum. Ex his poſtremus ſive ſeptimus de Theologumenis Arithmeticæ videtur adhuc ſupereſſe, ut cap. XXII. notavi. Ille ipſe nempe qui cum verſione & notis infra a me exhibebitur. Librum quintum allegat Syrianus in Metaphyſica Ariſtot. p. 90. librum ſeptimum p 83. b.

Εἰσαγωγὴ Μουσικὴ ſive περὶ Μουσικῆς τῆς παρὰ Πυθαγορείοις, liber *octavus. Inſtitutiones Muſicæ* ad mentem Pythagoreorum. Vita Pythag. ſect. 120. & ad Nicomachi Arithmeticam p. 73. 77. 172. 176.

Εἰσαγωγὴ Γεωμετρικὴ. Liber *nonus. Inſtitutiones Geometricæ*, ad eorundem Pythagoreorum mentem. id. p. 141. 176.

Εἰσαγωγὴ Σφαιρικὴ. Liber *decimus, Inſtitutiones Sphæricæ* ad mentem Pythagoreorum. id. p. 176.

His decem libris univerſum opus Jamblichi περὶ Πυθαγορείου αἱρέσεως ſive collectionis Pythagoricorum dogmatum, ut Syrianus p. 57. b. in Ariſtotelis Metaphyſica appellat, abſolvebatur, facitque Jamblichus horum omnium mentionem in extremo Commentarii ad Nicomachi Arithmeticen. Tituli etiam omnes (excepto poſtremo) ſervati ſunt in Codice Mediceo, ut cap. XXII. §. 7. jam monui. Commentarios *Simplicii* in tres Jamblichi de Pythagorica ſecta libros Romæ ſervari in Bibliotheca Vaticana jam olim ſcripſit Geſnerus in Bibl. Meminit etiam Petrus Johannes Nunneſius de conficiendo curriculo Philoſophico cap. 2. p. 24. Verum nemo fuit hactenus qui in lucem proferret. Opus vero ipſum Jamblichi memoravit etiam S. Hieronymus libro III. in Rufinum p. 469. edit. Joh. Marcianæi: *Cujus enim ſunt illa χρυσᾶ παραγγέλματα? nonne Pythagoræ*

thagoræ, in quibus omnia ejus breviter dogmata continentur, & in qua latiſſimo opere Philoſophus commentatus eſt Jamblichus, imitatus ex parte Moderatum virum eloquentiſſimum, & Archippum ac Lyſidem Pythagoræ auditores.

Περὶ ἀγαλμάτων ſive de divinitate imaginum liber; quem confutavit Joh. Philoponus, teſte Photio quem vide Codice CCXV. Porphyrium quoque de hoc argumento ſcripſiſſe conſtat, quem Jamblichus libenter ſolitus eſt imitari.

Alypii Vita, de qua Eunapius.

Ad *Ariſtotelis* varia, ut *in Categorias* Simplic. Dexippus & Boëth.

in 1. Analytic. Philoponus p. 8. b. οἱ δὲ ἀκριβέστεροι τῶν ἐξηγητῶν, ὡς ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος &c.

Epiſtolæ ad Agrippam, Anatolium, Aphaleum, Aretem, Dexippum, Dyſcolum, Macedonium, Olympium, Sopatrum &c. Fragmenta harum vide apud Stobæum.

Περὶ Θεῶν, è quo opere non pauca mutuatus Julianus Oratione IV.

Περὶ κρίσεως ἀρίστου λόγου. Schol. Hermogenis p. 378.

Ad *Platonis* varia, ut *in Parmenidem*. Syrianus p. 29. b. in Ariſtotelis Metaphyſ.

in Timæum, Proclus in Timæum, paſſim:

in Phædonem, Olympiodorus MS.

Περὶ τῆς τελειοτάτης Χαλδαϊκῆς φιλοσοφίας, librum XXVII. allegat Damaſcius MS. περὶ ἀρχῶν. Vide & Thomam Galeum ad lib. de Myſteriis p. 202. 244. Marinum vita Procli cap. 26. & Ammonium ad lib. de interpretatione p. 59. ubi ὑφήγησιν oraculorum à Jamblicho ſuppeditatam laudat.

Μονόβιβλος ὅτι οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων εἰς ἄλογα οὐδὲ ἀπὸ ζώων ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους αἱ μετενσωματώσεις γίνονται, ἀλλ' ἀπὸ ζώων εἰς ζῶα, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους. Nemeſius cap. 2. de anima p. 85. Reſpicit Æneas Gazæus Jamblichum allegans pag. 16. Theophraſti ſui.

Περὶ ψυχῆς. Priſcianus Lydus ad Theophraſtum de ſenſu p. 276. & Stobæus qui magna ejus fragmenta ſervavit. Hujus operis pars περὶ αποκαταστάσεως a Damaſcio citatur.

Non omittendum quod *Athanaſius* recens ſcriptor ac Rhetor Byzantinus qui A. 1641. opus ſuum Græce & Latine Pariſiis in 4. editum inſcripſit Petro Segvierio Galliæ Cancellario, & Achilli Harlæo Maclovienſium Epiſcopo, libros duos quibus titulus: Ἀριστοτέλης ἑαυτὸν περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς διαλεγόμενος, *Ariſtoteles*

les propriam de animæ immortalitate mentem explicans, teſtatur maximam partem ex Jamblicho ſe collegiſſe. Iisdem ſubjicitur μέθοδος ἢ διαπληκτίζεται τὰ λογικά. *Methodus qua ratione prædita inter ſe certant.* Deinde συνοπτικὴ μέθοδος ἢ τὴν νίκην ἀληθῶς αἱρεῖ ὁ μαχόμενος ἢ ἢ τὰ μέσα πρὸς μάχην καὶ νίκην εὑρίσκεται, καθάπερ ἐκ τῶν φιλοσόφων Ἀδράστου καὶ Μοδεράτου κατ' Ἀριστοτέλην ὁ θαυμαστὸς καὶ μέγας ἱστόρησεν Ἰάμβλιχος. *Brevis methodus obtinendæ victoriæ aut parandorum ad pugnam & victoriam mediorum, ut ex Philoſophis Adraſto & Moderato ſecundum Ariſtotelem, admirandus & magnus expoſuit Jamblichus.* Denique Τρυφὴ ψυχῆς, ἤτοι κῆπος ἐκ τῶν τῷ μεγάλῳ Ἰαμβλίχῳ ποιηθέντων φυτευθείς. *Delitiæ animæ, ſive hortus* (de anima & virtutibus ac vitiis) *ex magni Jamblichi ſcriptis conſitus.*

XII. Plures Jamblichi.

Præter hunc noſtrum Conſtantini M. temporibus defunctum, alii etiam fuere hoc nomine, antiquiores quidem duo Jamblichus *pater* Sampſicerani F. Phylarchus Arabum & *filius* qui in regno Emeſenorum patri per Antonium perempto ſucceſſit atque ab Auguſto reſtitutus eſt. Vide Henrici Noris diſſ. 2. de Epochis Syro Macedonum §. 3. p. 93. ſeq. 3) Babylonicorum ſcriptor, Trajani jam ætate clarus, de quo infra libro VI. inter ſcriptores Eroticos. Deinde juniores 4) Jamblichus ad quem Juliani Imp. & Libanii Epiſtolæ, de quo ſupra §. 2. 5.) Diverſus ab hoc, ut videtur, & paulo junior Jamblichus Himerii F. cujus itidem in Libanii Epiſtolis mentio. 6) Jamblichus Medicus CPolitanus, in quem Leontii Epigramma lib. IV. Anthologiæ c. 12. Etiam Jamblichum Procli διδάσκαλον memorat Zonaras T. 3. p. 28. & Cedrenus p. 313. ubi eum cum Libanio per alectryomantiam referunt inquiſiviſſe de ſucceſſore Valentis Imp. Atque de hoc etiam capies quod apud Marinum in vita Procli c. 32. in ſomnio Numen ipſi viſum eſt dicere: Τί δαί, Ἰαμβλίχου οὐκ ἀκήκοας λέγοντος τίνες οἱ δύο, καὶ ὑμνοῦντος Μαχάονά τε καὶ Ποδαλείριον;

A nomine Jamblichi etiam non longe alludit ימלך 1. Paral. IV. 34.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XXIX.

ANATOLII fragmentum inſigne, hactenus ineditum, περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, una cum apoſpaſmatio ejuſdem argumenti ſub DEMOCRITI nomine, quod itidem nunc primum vulgatur: ambo verſione atque notis illuſtrata a CL. V. D. JO. RENDTORFIO, Hamburgenſi.

ANatolii nomen, quem Jamblichi Magiſtrum * fuiſſe ex Eunapio obſervavi, me monet, ut hoc loco cum venia, ut confido, Lectoris inſeram fragmentum quod ad manus mihi eſt non contemnendum de mirabilibus quibusdam ſympathiis & anthipathiis, quas amicitias & odia rerum, ſive conjunctionem & repugnantiam naturæ Ciceronis & Plinii verbis dicere poſſumus. Nactus illud ſum beneficio Conſultisſimi & Amplisſimi Viri D. GODFR. CHRISTIANI GOEZII, Senatoris Lipſienſis, & Bibliothecæ Senatoriæ poſt Magnificum Grævium profecti dignisſimi, qui pro ſingulari ſua in me benevolentia & illud & alterum ejuſdem argumenti ſub *Democriti* nomine, quod itidem infra ſubjecturus ſum, in Italiæ quadam Bibliotheca a ſe deſcriptum, liberaliter mecum communicavit. Utrumque exhibeo tibi perſpicua illuſtratum latina verſione & notis eruditis præclari Viri D. JOANNIS RENDTORFII, Hamburgenſis, audeoque ſpondere nec injucundam nec pœnitendam fore lectionem brevium horumce monumentorum, quibus nonnulla etiam alibi vix obvia continentur.

ANATO-

* Ab hoc Jamblichi Magiſtro cui Porphyrius quæſtiones Homericas inſcripſit, diſtinguendus eſt non modo Anatolius Epiſcopus Laodicenus, ſed etiam ille ad quem Libanii Epiſtolæ, ut de aliis jam Anatoliis dicere omittam, de quibus infra cap. ult.

ΑΝΑΤΟΛΙΟΥ περὶ τῶν κατὰ ἀντιπάθειαν καὶ συμπάθειαν.

Ἐπιστάμενός σου τὸ φιλομαθές, καὶ εἰς πάντα φιλότιμον, κράτιστε Σέξτε, ἐσπούδασα συναγαγεῖν, καὶ γράψαι σοι βιβλίον συμπαθειῶν, οὐχ ὥσπερ οἱ πρότερον συγγραψάμενοι πολλὰ ἄπιστα καὶ μηδὲ ὅλως ἀλήθειαν ἐχόμενα, ἀλλ᾽ ὀλίγα, καὶ πάντα ἡμῖν διὰ πείρας ἐληλυθότα, ἵνα ἐκ τούτου ἐπιγνῷς τὴν πολυπειρίαν τὴν ἐμὴν καὶ εὔνοιαν τὴν εἰς σέ. Περισσοῦ δέ μοι δοκεῖ, ἀνδρὶ πάσῃ παιδείᾳ κεκοσμημένῳ φιλοσόφους καὶ ποιητὰς καὶ μάντεις εἰς μαρτυρίαν παρέλκειν, ὅτι τὰ μέγιστα τῶν θεραπευμάτων ἐπῳδαῖς καὶ περιάπτοις καὶ περιχρίστοις κατὰ ἀντιπάθειαν θεραπεύεται. Ἀρξώμεθα δὲ, ἀφ᾽ ὧν τὰ ζῷα νοσοῦντα ἑαυτὰ θεραπεύουσιν. Κύνες νοσοῦντες χλωρὰν ἄγρωστιν ἐσθίουσι, καὶ ἐμοῦσι χολήν. Σύες νοσοῦντες καρκίνους ποταμίους ἐσθίουσιν. Ἔλαφος νοσοῦσα ἐχῖνον ἐσθίει. Λέων νοσῶν πίθηκον ἐσθίει. Ὕαινα νοσοῦσα σκῦλα κυνὸς ἐσθίει. Λύκος νοσῶν γῆν ἐσθίει. Πάνθηρ νοσῶν αἷμα κυνὸς πίνει. Τίγρος

Anatolii (*a*) fragmentum de iis quæ antipathia & ſympathia (*b*) fiunt.

Sciens tuam diſcendi cupiditatem & ad omnia inflammatum ſtudium, præſtantisſime Sexte, componere librum de ſympathiis & antipathiis, & ad te ſcribere conatus ſum: non quidem eo modo, quo auctores nos antecedentes inſcribendo uſi ſunt, multa incredibilia & a veritate remota exhibentes, ſed pauca & omnia experimento nobis probata tradam, ut variam meam experientiam & ſtudium erga te meum cognoſcas.

Supervacuum vero mihi videtur, viro omni diſciplina ornato ſcribens, philoſophos & poëtas ut & vates longa ſerie adducere teſtes, *c*) ſummas morborum curationes carminibus (*d*) amuletis (*e*) & unctionibus (*f*) ratione antipathiæ (*g*) inſtitui.

Incipiamus ergo ab iis quibus ſibi animalia ægrota medentur. (*h*) Canes ægrotantes (*i*) gramen viride (*k*) comedunt & bilem evomunt. Sues morbo laborantes cancros fluviatiles manducant. (*l*)

Cervus æger echinum (*m*) mandit. Leo ægrotans ſimiam (*n*) devorat. Hyæna ægrota exuvias canis (*o*) edit. Lupus æger terra (*p*) veſcitur. Pardus (*h*) hauſtu ſanguinis canini morbo

bo ſuo medetur. Tigris (*r*) ægra excrementum humanum vorat. Camelus (*ſ*) morbo laborans, folia roboris viridia (*t*) comedit, ac bilem nigram evomit. Simia ægra hauſtu propriæ ſuæ urinæ ſibi medetur. Ichneumon (*u*) aſpidum eſu (*x*) auxilium adverſæ valetudinis ſibi affert. Urſus æger formicas (*y*) devorat. Capra (ſilveſtris) ſagitta percuſſa (*z*) paſtu dictamni telum ejicit. Aquila ægrotans teſtudinem (*aa*) mandit. Corvus æger cyperi radices (*bb*) edit. Ardea morbo laborans, cancro (*cc*) veſcitur. Cygnus æger ranas (*dd*) devorat. Pardalis ægrotans ſanguinem capræ ſilveſtris (*ee*) potat. Felis (*ff*) ægra muſcas devorat. Tragelaphus (*gg*) ægrotans virides oleæ ramos manducat. Ibis ægra (*hh*) pota aqua ſalſa vomit & , ut non ægrotet, efficit. Angues viſu obſcurato feniculum (*ii*) edunt - - - - - (*kk*) ægri ſcammoniam ſive tithymalum.

Cornix ægrotans excremento humano veſcitur. Galerita (*ll*) ægrota gramen mandit, & ſimiliter nido ſuo gramen imponit. Milvus (*mm*) rhamnum imponit. Vulpes ſcillæ (*nn*) folia luſtris imponunt, lupi ne noceant. Paiumbi lauri (*oo*) folia nido imponunt, & pullos ſuos (a faſcino) cuſtodiunt. Accipiter (*pp*) circus cæcutiens ſummitates ſilveſtris lactucæ

γρος νοσοῦσα οὖλον ἀνθρωπείαν ἐσθίει. Κάμηλος νοσοῦσα, δρυὸς φύλλα χλωρὰ ἐσθίει, καὶ ἐμεῖ χολὴν μέλαιναν. Πίθηκος νοσῶν τὸ ἴδιον οὖρον πίνει. Ἰχνεύμων νοσῶν ἀσπίδας ἐσθίει. Ἄρκτος νοσοῦσα μυρμίδονας ἐσθίει. Αἴξ τοξευθεῖσα, δίκταμον ἐσθίει καὶ τὸ βέλος ἐκβάλλει. Ἀετὸς νόσων, χελώνην ἐσθίει. Κόραξ νοσῶν κυπείδας ἐσθίει. Ἐρωδιὸς νοσῶν καρκῖνον ἐσθίει. Κύκνος νοσῶν βατράχους ἐσθίει. Πάρδαλις νοσῶν αἰγὸς ἀγρίας αἷμα πίνει. Αἴλουρος νοσῶν μυίας ἐσθίει. Τραγέλαφος νοσῶν ἐλαίας κλάδους χλωροὺς ἐσθίει. Ἴβις νοσοῦσα, ὕδωρ ἁλικὸν πίνει, καὶ ἐμεῖ, καὶ οὐ νοσεῖ. Ὄφεις ἀμβλυωποῦντες μάραθρον ἐσθίουσιν. - - - ες νοσοῦντες σκαμωνίαν ἢ τιθύμαλον. Κορώνη νοσοῦσα ἀνθρωπείαν ἐσθίει κόπρον. Κορυδαλὶς νοσῶν ἄγρωστιν ἐσθίει, καὶ τῇ νοσσιᾷ αὐτοῦ ὁμοίως τὴν ἄγρωστιν ἐντίθησιν. Ἰκτῖνος τὴν ῥάμνον ἐντίθεται. Ἀλώπηξ σκίλλας φύλλον ἐντίθεται τοῖς φωλεοῖς διὰ τοὺς λύκους. Φάσσαι δάφνης φύλλα τῇ νοσσιᾷ τιθέασι, καὶ διαφυλάττουσι τοὺς νεοσσούς. Ἱέραξ κίρκος ἀμβλυωπῶν, ἀγριάς θρίδακος τὰ ἄκρα ἐσθίει, καὶ τῷ ὀπῷ αὐτῆς

τοὺς

lactucæ

τοὺς ὀφθαλμοὺς παρατρίβει. Γὺψ ἀμβλυωπῶν χολὴν ἀνθρώπου ἀναρρήξας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνατρίβει. Ἀκρίδες νοσοῦσαι ἐλαίας φύλλα ἐσθίουσι. Περιστερὰ νοσοῦσα ἀστερίσκον ἐσθίει καὶ τιθύμαλον κίρκος ὅ ἐστιν ἱέραξ. Κορώνη τὴν περιστερεῶνα ἤτοι ἱερὰν βοτάνην. Τρυγόνες ἶριν στραγαλεῶτιν. Πέλαργος ὀστοῦν χελώνης καὶ πλατάνου φύλλα ἐντιθέασι διὰ τὰς νυκτερίδας. Ἱέρακες ἄγνον τιθέασι. Ἔποπες ἀδίαντον τιθέασι. Στρουθοὶ ἕρπυλλον τιθέασι. κύκνοι μελίσσας. Μυγαλὶς - - - - - Ἀσκαλαβώτης διὰ τοὺς κολοιούς. Ἔλαφος δρυὸς - - - - Γλαῦκες νυκτερίδος καρδίαν, ἵνα μὴ μύρμηκες τὰ ὠὰ ἢ τοὺς νεοσσοὺς αὐτῶν ἀφανίζωσι, παρὰ τρώγλην γὰρ μυρμήκων ἐὰν θῇς, νυκτερίδος καρδίαν, οἱ μύρμηκες οὐ προσελεύσονται ἀλλὰ θανοῦνται. Δράκων δρακόντιον βοτάνην νυκτερίδος - - - - - - - Ἀσκαλαβώτης κέντρον σκορπίου, Σπῖνοι μυρίκην, σφῆκας φοβούμενοι. Περιστεραὶ περιστερεῶνα ὀρθήν. Χελιδόνες ἐλάφου τρίχας, καὶ σέλινον, καὶ σίλφιον, ὄφεις φοβούμεναι. Ἀετὸς λίθον ἔγκυον τὸν ἀετίτην λεγόμενον. Κίχλα μυρσίνην. Ἄρκτος λίθον μέλανα ἐγκε-

lactucæ (*qq*) edit, & ſucco ipſius oculos affricat. Vultur obſcurata oculorum acie bilem humanam dirumpit, & ea oculos confricando inungit. Locuſtæ ægræ oleæ folia (*rr*) mandunt. Columba ægra aſteriſcum (*ss*) & tithymalum circus. Cornix verbenacam ſupinam, (*tt*) quam & hieram botanen (ſacram herbam) vocant. Turtures iridem aſtragalitem. (*vv*) Ciconiæ os teſtudinis & platani folia (*xx*) imponunt ob veſpertiliones. Accipitres viticem. Upupæ adiantum, (*yy*) paſſeres ſerpillum imponunt.

Cygni apes. (*zz*) Mus araneus - - - - propter gracculos. Cervus quercina folia Noctua (*aaa*) cor veſpertilionis ne formicæ ova aut pullos eorum extinguant: ſi enim formicarum cavernæ cor veſpertilionis appoſueris, formicæ non accedent, ſed morientur. Draco herbam dracontium. (*bbb*) Stellio aculeum ſcorpii. (*ccc*) Spini (*ddd*) myricen (tamariſcum) veſpas formidantes. Columbæ verbenacam rectam. Hirundines corvi pilos (*eee*) & apium ut & ſilphium, (*fff*) anguium metu. Aquila lapidem prægnantem qui aëties (*ggg*) dicitur: Turdus myrtum. (*hhh*)

Urſa lapidem nigrum inuſtum, ut excitet amorem; ſi vero

ro eum non invenerit, intentis oculis urſum aſpiciens, benevole acquieſcit. Hirundinem ſi excœcaveris, chelidonia (*iii*) herba oculos ejus affricando, eos naturalem in ſtatum reduces. Cor veſpertilionis ſi formicarum luſtro appoſueris, efficies ut neque ingredi neque egredi queant. Tradunt autem formicas ſabbato ceſſare & feriari. (*kkk*) Gallinæ domeſticæ ſeſe luſtrant, (*lll*) ſi cooperiantur * amoris ergo, in ſublime jaciunt. Halcyones quando fetificant, placidum eſt mare ſeptem diebus. Adamas ſanguine hirci ſolvitur. Cranium felis ſi oleo roſato inunxeris, ipſam interficies. Solvitur autem, ſi rutæ ſuccum affuderis. Si creſcente luna ſedum è terra erueris, & cum ſtanno in locum abſconderis, non poteſt in eo accendi ignis. Salamandrum ignis non comburet. (*mmm*) Leo foliis ilicis inſiſtens, obſtupeſcit. Leonis adipi neque mures neque muſcæ appropinquant. Si leonis adipe vas aliquod inunxeris, neque bos neque equus in illud ſalit. Leo gallum timet præſertim album. Gallinacei (*nnn*) pinguedine ſi homo ſe inunxerit, avertet a ſe impetum leonis jam conceptum. Pelecanus (*ooo*) abhorret cadaver, rotam vertentem, & ignem lucentem. Canis

ἐγκεκαυμένον διὰ τὴν εὐδοκίαν, ἐὰν δὲ μὴ εὕρῃ, ἀργῶς ἐνατενίζουσα εὐδοκεῖ. Χελιδόνα ἐὰν πηρώσῃς, χελιδόνιον βοτάνην τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς περιτρίβουσα, καθίστησιν αὐτοὺς πάλιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν. Καρδίαν νυκτερίδος ἐὰν φωλεῷ μυρμήκων παραθῇς, οὔτε εἰσίασιν, οὔτε ἐξίασι. Φασὶ δὲ αὐτοὺς τὸ σάββατον ἡσυχάζειν καὶ σχολὴν ἄγειν. Ὄρνεις κατοικίδιαι καθαίρουσιν ἑαυτὰς ἐὰν καλυφθῇ εἰς τὸ εὐδοκῆσαι ἐπάνωθεν αὐτῷ βάλλουσι. Ἀλκυόνων ὄντων γαλήνη ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ γίνεται ἐν τῇ θαλάσσῃ. Ἀδάμαντα λύει αἷμα τράγου θερμόν. Αἰλούρου τὸ κρανίον ἐὰν ῥοδίνῳ χρίσῃς, ἑαυτὸν διαχρήσεται, λύσις δὲ αὐτοῦ ἐὰν πηγάνου χυλὸν ἐπιβρέξῃς. Ἀείζωον ἐὰν ἐν αὐξηθείσῃ σελήνῃ ἄρῃς ἐκ τῆς γῆς, καὶ μετὰ μολίβδου κρύψῃς εἰς ἑστίαν, πῦρ εἰς αὐτὴν οὐκ ἀναφθήσεται. Σαλαμάνδραν πῦρ οὐ καίει. Λέων ἐπιβὰς πρίνου φύλλοις λευκοῖς, ναρκᾷ. Λέοντος στέατι οὔτε μύες οὔτε μυῖαι προσίασι. Λεοντείῳ στέατι εἴ τι ἂν σκεῦος περιχρίσῃς, οὔθ' ἵππος οὔτε βοῦς ἐν αὐτῷ πηδᾷ. Λέων ἀλέκτορα φοβεῖται μάλιστα λευκόν. Στέατι ἀλεκτρυόνος εἰ χρίσεται ἄνθρωπος, ἀποστρέφει τὴν ὁρμὴν τοῦ λέοντος ἣν ἔχει περὶ αὐτόν. Πελεκᾶνος νεκρὸν ἀποστρέφεται, καὶ τροχὸν στρεφόμενον καὶ πῦρ και-

καιόμενον. Κύων νεφρὸν * ἀλώπεκος ξηρὸν ὀσφραινόμενος, κυλίεται ὡς ὀρχούμενος, καὶ ἐκστρεφόμενος. ὁ δὲ Λακωνικὸς οὐ πάσχει τοῦτο. Κύων μαίνεται καὶ ἀποθνήσκει ὑαίνης στέατι χρισθεὶς, λύσις δὲ, εἰ ἀσφοδέλου χυλὸν χρίσῃς. Κύων κοιμᾶται εἰ ἀμυγδαλῇ πικρᾷ μετ' ἐλαίου καταλείξῃ ἢ καὶ ἀλειφῇ. Κροκοδείλους τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ανάγουσιν ἀσφοδέλου ῥίζαι. Καρκίνῳ πολύπους ἐὰν πλεκτάνην εἰς τὰς χηλὰς ἐπιθῇ, εὐθέως αὐτὰς ἀποβάλλει. Ἴκτιν οὐ προσέρχεται ὅπου φύλλα ῥόδου ἐπιθῇς. Ἵππος ναρκᾷ ἐπιβὰς ἴχνη λύκου πρόσφατα. Ἵππος ἔχοντι ἀνθρώπῳ ἱππομανὲς ἀκολουθήσει ὡς μαινόμενος. Ἐλέφαντος στέαρ ἐὰν ἀλείψῃ, οὐδέν σοι τῶν θηρίων προσελεύσεται, ἀδιάψευστον γάρ ἐστιν. Κάστορες διωκόμενοι ὑπὸ ἀφθόρου γυναικὸς, τοὺς ἰδίους διδύμους ἀποτέμνουσι. Χελιδόνων νεοσσοὺς τοὺς τῆς κεφαλῆς λίθους καταπίοντες ἔτηξαν (leg. ἔμησαν) ἐν χερσὶν ἀνθρώπων ἑαυτοὺς ἰδόντες. Μάγνης λίθος ἕλκει σίδηρον. Λύκος ἀκινητεῖ, σκίλλης αὐτῷ προσενελθούσης. Στρύχνον βοτάνην ὕαινα οὐκ αἴρει. Λύκου δέρμα πρόβατον οὐχ ὑπερβαίνει. Πτερὰ ἴβεως, πάντες ὄφεις δεδοίκασι. Λέων οὐ γεύσεται ἑτέρου προλαβόντος εἰς

* Forte νεκρὸν, pellem.

nis vulpis renem aridum odore percipiens, volutatur quaſi ſaltans & invertit ſe, Laconicus (*ppp*) autem id malum non patitur. Canis inſanit & moritur, adipe hyænæ inunctus: Solvitur vero id impedimentum, ſi ſucco aſphodeli eum inunxeris. Canis moritur ſi amygdala amara cum oleo lamberit, vel eo inunctus fuerit. Aſphodeli radices crocodilos in Ægypto educunt. Cancri forcipibus (*qqq*) ſi polypi cirros (*rrr*) impoſueris, ſtatim eos abjiciet. Milvus non accedet ubi folia roſæ appoſueris. Equus torpet ſi veſtigia lupi recentia ſupergreditur. Equus hominem hippomanes habentem ſequitur ut rabie percitus. Elephanti adipe (*sss*) ſi te inunxeris, a ferarum ** incurſu tutus eris; nam eſt remedium non fallax. Caſtores, ſi eos femina non corrupta perſequitur, teſtes ſibi abſcindunt. Hirundinum pulli (*ttt*) lapides capitis deglutientes, eos evomunt, in manibus hominum quando vident ſe eſſe. Magnes lapis trahit ferrum. Lupus immobilis fit, ſcilla dum ipſi appropinquat. Solanum herbam hyæna non tollit, pellem lupi ovis non tranſgreditur. Ibis *vvv* pennas ſerpentes omnes timent. Leo non guſtat cibum quem aliud animal præguſtav[illegible]

** *Venenatarum* Lisb. Cuperus T. 3. theſauri Antiquitat. Sallengriani p. 169.

ſtaverit. Scarabæi moriuntur unguento perfuſi. (*xxx*) Gallinaceus non incedit fimo aquilæ nutritus. Galli aculeos ſi cera circum liniveris morietur. Locuſtæ congregantur ſimul ſi garum (*yyy*) circa veſperam offuderis.

εἰς βρῶσιν. Κάνθαροι θνήσκουσι μύρῳ χριωθέντες. Ἀλέκτωρ οὐ βαδίσει ἀετοῦ κόπρον ψωμισθείς. Ἀλέκτορος τὰ κέντρα ἐὰν κηρῷ περιπάσῃς, τεθνήξεται. Ἀκρίδες συνέρχονται ὁμοῦ ὅπου ἂν γάρον ἀφ᾽ ἑσπέρας ῥαίνῃς.

NOTÆ
D. JO. RENDTORFII.

(*a*) *Pro* Νεπουαλίου, *nomine nihili, quod in apographo deprehendi (nam Codicem ipſum MS. è quo hoc fragmentum deſcriptum eſt, inſpicere nobis non licuit) reſtitui* Ἀνατολίου *exigua litterarum differentia*: Anatolium *intelligo illum, qui de re ruſtica & phyſica ſcripſerit, cujusque in Geoponicis ſæpe fit mentio. Vide V.* 10.*p.*115.*(edit. Cantabr.* 1704.*) X.* 8.*pag.* 248. *XI.* 20.*p.*315. *XII.* 7.*p.* 328. *XIII.* 17.*p.*373. *XIV.*21.*p.* 392. *& XVIII.*17. *p.*458. *nam quæ ex illo afferuntur, congruunt cum noſtri auctoris, propria ſua experimenta jactantis, paradoxis & portentoſis remediis. Hunc malim eſſe auctorem hujus fragmenti, quam* Apuleium, *quem hic latere poſſet facile alicui in mentem venire, & quidem non incommode: nam minore etiam mutatione ex* Νεπουαλίου *fit* Ἀπουληΐου, *illum nempe, quem Palladius laudat, & cujus fragmenta Geoponicorum auctor citat. Vide XII.*8.*p.*328. *XIII.*5.*p.*360. *ſive ille ſit Apulejus philoſophus Platonicus ex Madaura Africæ civitate oriundus, cujus libri philoſophici adhuc extant, vulgoque ſunt noti: ipſum enim & Phyſices quæſtiones tractaſſe & medicinalia ſcripſiſſe, ex Veterum Grammaticorum, qui titulos & fragmenta exhibent, teſtimoniis liquet. Nam horum ut & aliorum librorum, qui jamdiu perierunt, nobis hominum vel negligentia vel improbitas nihil ferè præter nomen reliquit. Sive alter fuerit Apulejus Celſus, Centuripinus, medicus inſignis, qui ſub Auguſto vel Tiberio Cæſare vixiſſe fertur. Sive alius ab his diverſus, non perinde, ut duo illi celebres, notus.*

(*b*) *Hæc verba*, antipathia & ſympathia, *in verſione retinere malui, utpote omnibus nota, quam verbis Latinis obſcurioribus interpretari.* Conſenſionem & diſſenſionem, concordiam naturæ & repugnantiam, *Latine vertere licet. Antipathiam Solinus C. 52. p. 59.* naturæ occultam diſſenſionem *vocat. Plinius* repugnantiam, *Sympathiam vero* concordiam. *N. H. XXI.* 13. *p.* 174. (*edit. Pariſ. cum Not. Harduini*) *XXII.* 23. *p.* 212. nulla ſatis cuſtodita in mixturis concordia naturæ ac repugnantia, *XXIX.* 4. illa concordia rerum aut repugnantia medicinæ gignuntur. XX*II.* 2. *p.* 840. quod ad repugnantiam rerum attinet quam Græci antipathiam vocant, nihil eſt usquam venenatius, quam in mari paſtinaca, utpote cum radio ejus arbores necari dixerimus. Hanc tamen perſequitur galeos. *Antipathiam retinet* XX. 4. *p.* 14. *Sympathiam bis explicat verbis* XX. *in init. T. IV. p.* 3. Pax ſimul in his aut bellum naturæ dicetur, odia, amicitiæque rerum ſurdarum ac ſenſu carentium: &, quo magis miremur, omnia ea hominum cauſa, quod Græci ſympathiam appellavere: quibus cuncta conſtant, ignes aquis reſtinguentibus, aquas ſole devorante, luna pariente, altero alterius injuria deficiente ſidere. *Ubi Pintianus, quaſi mutilus eſſet hic locus, antipathiam addi oportere exiſtimavit: ſed ſine ulla neceſſitate, ut recte oſtendit Harduinus in Not.*

(*c*) *Antiquorum teſtimonia ad præterita confirmanda valent, ut & ad futurum. Hinc & nobiles poëtæ ut & alii ſcriptores illuſtres, qui manifeſto aliquid dixerint, ad confirmationem rei de qua agitur, ſæpe adducuntur, & non male, ut teſtis eſt Ariſtoteles Rhetoric. l.* 15. (*al.* 32.) *T. II. p.* 308. λέγω δὲ, παλαιοὺς μὲν τούς τε ποιητὰς, καὶ ὅσων ἄλλων γνωρίμων εἰσὶ κρίσεις φανεραί. *Qui & varia addit exempla: Athenienſes, qui in controverſia de Salamine Homerum teſtem adhibuerunt. Tenedios, qui Periandrum adverſus Sigeenſes: ut & Cleophontem adverſus Critiam, qui uſus eſt elegiacis verſibus Solonis. Poëtarum ſententias habere & habuiſſe interdum quaſi teſtimonii auctoritatem, & multos populos Homeri teſtimonio ſtetiſſe, cum de finibus ambigeretur, breviter & pulchre probat vir Græce & Latine doctiſſimus Anton. Muretus, in Not. ad L. c. Ariſt. p.* 206. *Valent ergo & valebunt antiquorum ſcriptorum illuſtrium teſtimonia, ſed cum ratione & judicio adhibenda. Nam ut olim poëtarum & aliorum auctorum teſtimoniis perverſe uſi ſunt multi, aut nefaria lectione pervertendo, aut malitioſa interpretatione corrumpendo; ſic & noſtra ætate non*

non deſunt veterum teſtimoniorum auctoritate maligne qui utantur & turpiter abutantur plurimi. Extra oleas vagantur, qui quod per ſe clarum eſt, argumentis docere & teſtibus confirmare ſtudent, quique res omnibus notas longis veterum teſtimoniis probare malint, quam breviter & curſim attingere. Hi dum in rebus apertisſimis nimium longi ſunt, tædium operoſe adducunt, & faſtidium lectoribus ſine fructu laboris pariunt. His non abſimiles ſunt, qui ſine ullo diſcrimine veros & caſtos, ſuppoſititios & ineptos auctores habent; ex quibus ſine judicio & modo verba infarciunt, & bona malis accumulant. Qui vitia interpretum tanquam auctorum verba producunt, & ut teſtimonia priſcorum adducunt; quod ſane eſt putidum. Non veteres teſtes exhibet, qui ſuppoſita eis, vel ex ignorantia vel improbitate ut genuina admittit: ut & qui vitioſas interpretationes ipſis antiquis ſcriptoribus attribuit, lectorem non erudit, ſed falſa pro veris obtrudit. Omnem autem impudentiam ſuperat, veterum auctorum verba quidem producere, ſed ex partium ſtudio & animi perverſitate, invitis auctoribus in ſuam ſententiam cogere; & quæ ſibi contraria, manifeſto crimine propitia facere, & in ſuam voluntatem trahere. Quod vitium quamvis admodum frequens, eſt omnino turpisſimum, & ab omni probitate ac honeſtate longisſime remotum. Hoc veteribus tribuere, quod illis vel animo conceptum vel ore pronunciatum unquam fuiſſe, nunquam oſtendi poteſt; eſt venerandam antiquitatem injurioſe tractare, lectores lapides & ſtipites exiſtimare, ipſorum ſtupiditate velle abuti, & impudentisſime eis imponere. Ab his & ſimilibus vitiis alieni ſunt viri ſolide docti, probi & omnigena diſciplina eruditi, qui ita in veterum monumentis evolvendis ſtudia inſtituunt, ut ex iis colligant quæ mentem amœnitate paſcant, & optimis monitis ad virtutem & prudentiam inſtruant. Horum ſtudium eſt, antiquorum ſcripta Græca & Latina diligenter evolvere, accurate ſuo momento ponderare, genuina à ſuppoſititiis diſcernere, difficultatem & corruptionem, quæ ſæpe in iis occurrit, tollere, non inferre; nunquam invitis auctoribus verba eorum adducere, ſed emendata & illuſtrata publicæ luci exponere; & ſic de genere humano bene mereri: non teſtimonia accumulare, ſed ſelecta & ad rem facientia excerpere, ſine omni depravatione, ex ipſorum auctorum mente, non pesſimo partium ſtudio, illuſtrationis non oſtentationis gratia.

(*d*) *Carminibus vel incantatione angues rumpi, morſus viperæ ſanari, morbos curari, vulnera conglutinari, exiſtimabant veteres: qui & ſecuritatem itinerum & morborum amolitionem carmine repetito aucupari ſunt ſoliti.*

Plinius

Plinius N. H. XXVIII. 2. T. 4. p. 561. prolixe de incantamentis carminum agens, inter alia de vi carminum & hæc profert: Dixit Homerus, profluviùm ſanguinis vulnerato femine Ulyſſem inhibuiſſe carmine: *(Homerus Od. Γ' v. 457. filios Autolyci Ulyſsis humerum ſanaſſe & ſanguinem inhibuiſſe affirmat:* ἐπαοιδῇ δὲ αἷμα κελαινὸν ἔσχεθον. Carmine vero ſanguinem nigrum inhibuerunt. *Plin. de carmine ab ipſo Ulyſſe pronunciato id intellexit: an ex varia & diverſa lectione, an vero minus accurata conſideratione id provenerit, incertum.)* Theophraſtus Iſchiadicos ſanari. Cato prodidit luxatis membris carmen auxiliari, M. Varro podagris. Cæſarem dictatorem poſt unum ancipitem vehiculi caſum, ferunt ſemper, ut primum conſediſſet, id quod pleroſque nunc facere ſcimus, carmine ter repetito ſecuritatem itinerum aucupari ſolitum. *In fine hujus capitis addit hæc verba obſervatione non indigna:* Carmina quædam exſtant contra grandines. contraque morborum genera, contraque ambuſta, quædam etiam experta: ſed prodendo obſtat ingens verecundia, in tanta animorum varietate. Quapropter de his, ut libitum ſcuique fuerit, opinetur. *Et L. XVII. C. 28 p. 422.* verba carmininis, *inquit*, inſerere, non equidem auſim, quanquam a Catone prodita. *Ælianus Animal. I. 54. præter* πόματα καὶ χρίσματα, *remedia quæ potione aſſumuntur vel illitu adbibentur contra vipera & ſerpentium morſus, prædicat & incantationes,* καὶ ἐπῳδαὶ δὲ ἐπράϋνάν τινων εἰσχρισθέντα ἰόν. quæ etiam impactum nonnullis venenum mitigaverunt. *De his pluribus egit vir multæ & diffuſæ lectionis Sam. Bochartus, Hieroz. III. 6. Part. II. Joſephi opinio de Saulis furore incantatione mitigato meretur hic addi. Nempe vult ipſe, cacodæmones Saulem variis affectibus vexaſſe, cumque medicorum operam fruſtra imploraſſet, tandem ad incantationem, cujus vis in hymnis & carminibus exiſtimabatur ineſſe, confugiſſe, ea adhibita levamen inveniſſe. Davidis enim hymnis & cithara dæmones ad tempus fuiſſe pulſos, morbum, anguſtia ceſſante, mitigatum, & Sauli levamen procuratum. Sive id Joſephus ex propria ſententia, ſive ex opinione ſui ævi dixerit, non conſtat. Verba quæ leguntur Antiquit. VI. 4. hic adſcribere placet:* Τὸν Σαῦλον δὲ περιήρχετο πάθη δεινὰ καὶ δαιμόνια πνιγμοὺς αὐτῷ καὶ στραγγάλας ἐπιφέροντα, ὡς τοὺς ἰατροὺς ἄλλην μὲν αὐτῷ θεραπείαν μὴ ἐπινοεῖν, εἰ δέ τις ἐστὶν ἐξάδειν δυνάμενος, καὶ ψάλλειν ἐπὶ κινύρᾳ, τοῦτον ἐκέλευσαν ζητήσαντες ὁπόταν αὐτῷ προσίῃ τὰ δαιμόνια καὶ ταράττοι, ποιεῖν ὑπὲρ κεφαλῆς ἑστάντα ψάλλειν,

ψάλλειν, καὶ τοὺς ὕμνους ἐπιλέγειν. *Et paulo poſt:* ἐξήδετο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν δαιμόνων ταραχὴν ὁπότε αὐτῷ ταῦτα προσέλθοι, μόνος ἰατρὸς ἦν, λέγων τε τοὺς ὕμνους, καὶ ψάλλων ἐν τῇ κινύρᾳ καὶ ποιῶν ἑαυτοῦ γένεσθαι τὸν Σαῦλον.

(e) Περίαπτα, *quæ &* περιάμματα *&* φυλακτήρια, *dicuntur quæcunque ut arceantur morbi, pericula & omnes noxæ, alicui corporis parti, præſertim collo alligantur, unde cum Budæo* amuleta *interpretatus ſum, qua voce utitur Plin. N. H. XXIX. 4. p. 692. de veſpertilione,* ſi ter circumlatus domui vivus per feneſtram inverſo capite infigatur, amuletum eſſe, *& XXVIII. 4. p. 569.* inter amuleta eſſe. *Græca nomina habes apud Dioſcor. V. 159. p. 388. de lapide ſelenite:* καὶ ἀντὶ φυλακτηρίου δὲ περιάμματι αὐτῷ αἱ γυναῖκες χρῶνται. Eum etiam mulieres ſibi pro amuleto alligant. *& cap. 160. de jaſpide:* λέγονται δὲ πάντες εἶναι φυλακτήρια περίαπτα καὶ ὠκυτόκια, μηρῷ περιαπτόμενα. Omnes pro amuletis geſtari, ac femoribus adalligatæ, partum accelerare traduntur. *Alii* ligaturas *reddunt,* καταδέσεις *Plato uſurpat eo ſenſu XI. de Legib. &* καταδεσμοὺς *Artemidor. I. 79. ut obſervat elegantiſſimus veterum interpres Henr. Valeſius, in Harpocrat. Lex. p. 43. quo nomine Orpheum denotaſſe faſcinum, maligni & invidi oculi defixionem, obſervat Janus Vlitius Comment. ad Grat. Cyneg. p. 266. nempe* ligaturæ καταδέσεως, *præter amuleta, ritus magicos & ſuperſtitioſos, ſacra & auxilia magica denotant, uti* obligamentum magicum *pro nefario & magico ritu dixit Oroſius IV. 13. Superſtitionem ethnicorum in amuletis ſuperſtitioſis adhibendis, imitati ſunt & nonnulli Chriſtiani, quos SS. Patres ſermonibus ſuis corrigere, & in Conciliis canonibus coërcere conati ſunt. Concilium Laodic. Can. 36. Tom. I. Cod. Canonum a Beveregio edit. p. 469. a ſacerdotio arcet* incantatores, ut & eos qui phylacteria, animarum ipſarum vincula quæ ſunt, faciunt; *eos autem qui talia amuleta ferunt, ejici ex eccleſia jubet.* Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς, ἢ κληρικοὺς μάγους ἢ ἐπαοιδοὺς εἶναι, ἢ μαθηματικοὺς, ἢ ἀστρολόγους, ἢ ποιεῖν τὰ λεγόμενα φυλακτήρια, ἅ τινά ἐστι δεσμωτήρια τῶν ψυχῶν αὐτῶν. τοὺς δὲ φοροῦντας, ῥίπτεσθαι ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκελεύσαμεν. *Quæ Alexius Ariſtenus, ſive quisquis epitomes illius auctor, p. 471. contractius his verbis exhibet:* οὐκ ἔσται μάγος, ἢ ἐπαοιδὸς, ἢ μαθηματικὸς, ἢ ἀστρόλογος, ἢ περιάπτης, ὁ ἱερατείαν ἐπαγγελλάμενος. *S. Auguſtin. Tract. VII. in Joann. Tom. III. part. II. edit. Benedict. p. 251.* Usque adeo, fratres mei, ut illi ipſi qui ſeducunt per ligaturas, per præcantationes, per machinamenta

menta inimici, miſceant præcantationibus ſuis nomen Chriſti. *Et L. II. de doctr. Chriſtiana, C. 20. T. 3. P. I. p. 24.* ad hoc genus (*ſuperſtitioſum*) pertinent omnes etiam ligaturæ, atque remedia, quæ medicorum quoque diſciplina condemnat, ſive in præcantationibus, ſive in quibusdam rebus ſuſpendendis, atque illigandis, vel etiam aptandis. (*ut egregie reſtituerunt Monachi Benedictini, pro ſaltandis, quod editiones male exhibent*) quodammodo, non ad temperationem corporum, ſed ad quasdam ſignificationes aut occultas, aut etiam manifeſtas. *Remedia ſacrilega appellat Lib. de catechizandis rudibus, C. 25. Tom. VI. p. 213.* Multos, *inquit*, viſurus es ebrioſos, avaros, fraudatores, aleatores, adulteros, fornicatores, remedia ſacrilega ſibi alligantes. Non enim neſcis multos qui appellantur Chriſtiani, hæc omnia mala operari, quæ breviter commemoravi. *Cum his ſacrilegis & ſuperſtitioſis ligaturis non confundenda ſunt remedia naturalia, quæ amuleta dicuntur, quæ corpori alligata curant, qualia in medicorum libris leguntur & commendantur quam plura. Vide Miſcellanea Curioſa Medico-Phyſica Academ. naturæ curioſorum, ann. 1671. p. 101. Obſerv. 53. ubi habetur amuletum contra hæmorrhagias tam narium quam uteri, & Obſerv. 195. p. 296. extat aliud miræ virtutis quod prædicatur in hæmorrhoidum dolore. Dioſcor. IV. 132. de hippogloſſo:* Δοκεῖ δὲ ἡ κόμη περίαμμα εἶναι χρήσιμον κεφαλαλγοῦσι. Coma caput dolentibus amuletum utile creditur. *Talia remedia ſine ſuperſtitione adhiberi poſſe, nullum eſt dubium, vimque ſuam exercere exterius adhibita, eodem modo ac ſi intus eſſent aſſumpta, certum eſt. Purgantia pedibus vel manibus illita, alvum ſolvere, quis neſcit? Viola capiti impoſita proprium urinæ odorem conferunt, ut Sim. Sethi de alimentorum facultatibus, Lib. I. c. 4.* Ἴα *de violis, p. 42. perhibet.* Τῇ δὲ κεφαλῇ χλωρὸν ἐπιπλαττόμενον, μεταδίδωσι τῷ οὔρῳ παραδόξως τὴν οἰκείαν ὀσμήν. *Qua ratione id fiat, inquirit Martin. Bogdanus in Not. ad Sethi ſyntagma pag. 157. Neque mos ille geſtandi Evangelia vituperandus, niſi ab iis qui omnia, etiam recte facta, quæ non ipſi faciunt, vituperant & ſuperſtitioſos ex ingenio ſuo incompoſito pios temere judicant. Non eſt vituperatione dignum geſtare Evangelia, dummodo in deſcribendo & geſtando abſit ſuperſtitio, ac unice in ſummo Numine, a quo omnia bona & ad quem omnia dirigenda, fiducia ſit poſita. Meminit S. Chryſoſtomus moris ſui temporis ut pueri & mulieres evangelia collo ſuſpenderent, magnam in ſui tutelam. Homil. 72. in Matth. T. 2. Oper. edit.*

edit. Eton. p. 453. φυλακτήρια ἐκάλουν, ὡς πολλαὶ νῦν τῶν γυναικῶν Εὐαγγέλια τῶν τραχήλων ἐξαρτῶσαι ἔχουσι. Phylacteria vocabant, ſicuti multæ mulieres modo faciunt, quæ evangelia de collo ſuſpendunt; *& Homil.* 19. *ad populum Antiochenum*: οὐχ ὁρᾷς, πῶς αἱ γυναῖκες καὶ τὰ μικρὰ παιδία ἀντὶ φυλακῆς μεγάλης Εὐαγγέλια ἐξαρτῶσι τοῦ τραχήλου, καὶ πανταχοῦ περιφέρουσιν, ὅπου περ ἂν ἀπίωσιν. σὺ τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοὺς νόμους ἔγγραψον σου τῇ διανοίᾳ. *Neque id damnat Chryſoſt. ſed quod perfectius & rectius imo ſumme neceſſarium eſt, commendat; inſcribere nempe menti Evangelii leges & præcepta. Non enim in pronunciando ſacra verba, aut geſtando Evangelia, ſed faciendo voluntatem Dei vera ſanctitas, juxta Novi Fœderis effata,* (*Matth. VII.* 21. *Jacob. Epiſt.* I. 22. 25.) *eſt conſtituenda.*

(*f*) *Non tantum paleſtritas certaturos ungebat alipta, ſed & ægrotos unguentis ungebant & cumbant medici, qui & inde* jatraliptæ *ſunt dicti. Prodicum Selymbriæ natum iatralipticen inſtituiſſe, tradit Plin. N. H. XXIX.* I. *iatraliptæ ſui meminit Plin. Jun. X. Epiſt.* 22. *& Ep.* 4. *ſe graviſſima valetudine vexatum iatralipten aſſumſiſſe ſcribit. Fuit ergo aliptice ut in Gymnaſtica ſic & medica arte, cujus olim pars habebantur, uſu frequentiſſima: hinc & iatraliptice, quaſi medicina unguentaria appellata. Veteres non ſolum ad firmam corporis conſtitutionem, viresque acquirendas aliptas adhibebant, ſed & ut ſanitatem deperditam redderent, vires recuperarent. Et quidem recte & facile hoc modo morborum curationes inſtituebant: quandoquidem ſæpe atroces dolores una & altera unctione tolli, morbisque graviſſimis ægros levari, certum eſt. Sed duo, ut iatraliptice ſit ſalutifera, veniunt obſervanda.* (1) *Quod Plin. N. H. XXIIX.* 4. *p.* 575. *de fricatione recte dixerit,* fricari cum ratione, *hic locum habet, ungi cum ratione. Non enim quovis in dolore aut morbo, neque omni tempore corpora ſunt ungenda, ſed cum ratione & judicio, quando & quomodo fieri debeat, unctio eſt inſtituenda.* (2) *Ut ipſa unguenta ad medendum ſint appoſita. Varie enim peccatur compoſitione unguentorum; (quo nomine & aquas, ut vulgo in officinis vocant, compoſitas, balſamos, eſſentias & tincturas comprehendo) circumferuntur, varia noxia non ſalutaria remedia: quæ ſi quisquam abſque ratione adhibet, vulnera exacerbabit, dolores & morborum vires augebit, ac facili negotio perniciem hominibus afferet, ut triſtis experientia ſæpe nos edocet. Si quis eleganti ingenio ac polito judicio præditus, Græce & Latine præclare doctus, & phyſicæ ſcientiæ apprime peritus, ut & in veterum monumen-*

 tis

Digitized by Google

tit bene verſatus; quicquid de hac re in priſcorum libris occurrit, cum recentiorum unguentis & experimentis conferret, errores in unguentorum compoſitione corrigeret, noxia ac innoxia diſcerneret, unguenta ſelecta ratione & experientia probata publico bono exponeret, regulasque ægrotos rite ungendi, & unctione morbos ac dolores tollendi traderet; hic non tantum de Republ. Litteraria, ſed & de hominum genere bene mereri exiſtimandus eſſet. Sed opus eſt magno labore, exacta diligentia & impigra experientia, ut ſyſtema prodeat ſcientia ac eruditione accuratum & utilitate probatum.

(g) *Videtur deeſſe*, ſympathia, *ſubintelligi omnino debet, ſi non exciderit. Plin. XXIX.* 4. Illa concordia rerum, aut repugnantia medicinæ gignuntur: velut cimicum animalis fœdiſſimi & dictu quoque faſtidiendi natura, contra ſerpentium morſus & præcipue aſpidum valere dicitur.

(h) *Animalia noſſe quæ ſint ſalutaria ipſis, ac in morbis ſibi mederi certum eſt. Unde* φάρμακον αὐτοδίδακτον *Oppianus vocat remedium quod cervus adhibet in ſui medelam,* Κυνηγ. *II. v.* 287. & *v.* 284. αὐτὰρ ὁ γινώσκων θεόθεν τόπερ ἔλλαχε δῶρον, at ipſe ſciens, quod divinitus adeptus eſt, donum. *De omnibus animalibus præter hominem Plin. id pronunciavit, pudendumque exclamat, L. XXVII. p.* 504. *imo varia remedia ab animalibus reperta uſui futura & homini, recenſet, VIII.* 27. *p.* 179. *T.* 2. *Vide & Ciceron. N. D. II.* 50. Norunt & beſtiæ remedia ſua, *inquit S. Ambroſ. Hexaem. VI.* 4. *p.* 123. *T.* 1. *praſtantiſſ. edit. Benedict. & pulchre addit*: Ergo feræ norunt expetere ea quæ ſibi proſint, tu ignoras o homo remedia tua? *ignorant homines vitia, quæ ſola mala & ut improba Siren vitanda, fugere, virtutem voluntate atque propoſito colere, eamque ut Lactantii verbis Inſtit.* 1. 20. *utar, comprehendere animo & tenere. Et Cod. Hex. cap. p.* 120. Feræ ſolo, *inquit*, norunt odore noxia & profutura diſcernere: nullo prævio, nullo prægustatore carpitur herba, nec lædit. Melior enim magiſtra veritatis natura eſt. *Plutarch. Quæſt. Nat. q.* 26. *T.* 3. *edit. Steph. p.* 1693. *qua ratione id fiat, ut animalia ſuis morbis remedia quærant, tractat. Craſin ſequi appetitum putat, ac animalia non letaliter ægra tali modo affici, ut appetitu ferantur ad ea quæ ipſis ſint ſalutaria, exiſtimat. Græca ita ſe habent*: διὰ τὸ ταῖς κράσεσι τὰς ὀρέξεις, τὰς δὲ κράσεις τοῖς πάθεσιν ἕπεσθαι πιθανὸν οὖν ἐστι καὶ τῶν θηρίων τὰ μὴ παντελῶς ὀλεθρίοις μηδὲ ἀναιρετικοῖς περιπίπτοντα νοσήμασι, ταύτην τὴν διάθεσιν καὶ κρᾶσιν ἔχειν, ὑφ' ἧς

ἐπὶ

ἐπὶ τὰ σώζοντα φέρεται καὶ ἄγεται ταῖς ὀρέξεσιν ἕκαστον αὐτῶν. Varia hic eſſent notanda, veraque a falſis diſcernenda, quod breviter & in tranſcurſu fieri non poteſt. Ex conſideratione animalium, ut & aliarum rerum naturalium, qua ratione animum debemus excolere, vitia fugere, virtutem exercere, Deum qui omnia ſapienter fecit & ſuo quidque ordine diſpoſuit, pie venerari & colere, pulchre docet S Chryſoſt. Homil. XII. ad Pop. Antioch. qui non obiter legendus. Pauca delibare placet: ἀπὸ μὲν τούτων καὶ τῶν τοιούτων ζώων μάνθανε κατορθοῦν ἀρετήν. ἀπὸ δὲ τῶν ἐναντίων παιδεύου φεύγειν κακίαν. ὥσπερ φιλόκαλον ἡ μέλιττα, οὕτως ὀλέθριον ἡ ἀσπίς —— τῶν ἀλόγων ἐπελθὼν τὸ γένος, εἶτα χρήσιμον παρ' ἐκείνων, λάμβανε. καὶ ἅπερ ἔχουσιν ἐν τῇ φύσει πλεονεκτήματα, ταῦτά συ διὰ τῆς προαιρέσεως κατόρθωσον. καὶ γὰρ καὶ ταύτῃ διὰ τοῦ Θεοῦ τετίμησαι, ὅτι τὰ φυσικὰ αὐτῶν πλεονεκτήματα ἐκ προαιρέσεώς σοι παρέχει κατορθοῦν, ἵνα καὶ βραβεῖα λάβῃς: ἐκείνοις γὰρ οὐκ ἀπὸ προαιρέσεως καὶ λόγου τὰ κατορθώματα, ἀλλ' ἀπὸ φύσεως μόνης. —— θαύμασον αὐτῶν τὴν ποικιλίαν καὶ ἐκπλάγηθι, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἀριστοτέχνην Θεόν, ὅτι οὔτε σοὶ πάντα δῆλα ἐποίησεν, οὔτε πάντα ἀφῆκεν ἄδηλα. Ab his (*turture; hirundine*) & a ſimilibus animalibus diſce virtutem recte exercere: a contrariis vero vitium fugiendi diſciplinam accipe. Sicut enim laborioſa (*vel, boni amans*) apis, ſic pernicioſa aſpis. — brutorum genus percurrens, (*ſicut apis*) ſi quid ineſt utile, ab illis ſume, & quas habent a natura prærogativas, *πλεονεκτήματα h. l. & alibi in bonam partem accipere licet, pro eminentibus proprietatibus, eximiis dotibus, prærogativis aut privilegiis, uti ex Philone & Zoſimo recte probat Fronto Ducæus in Not. ad h. l.*) has tu voluntate & propoſito recte fac & bene exprime: per hoc enim a Deo honoratus es, quod naturales brutorum prærogativas propoſito & voluntate tibi rite exequi conceſſit, ut præmia conſequaris. Illis enim non ex electione & ratione recte facta, ſed a ſola natura. - - admirare rerum, (*herbarum, animalium*) varietatem, & obſtupeſce etiam propter hoc ipſarum creatorem, optimumque opificem Deum, quoniam nec omnia tibi nota fecit, nec omnia incognita.

(*l*) *Canes variis morbis laborare ſolent, tribus præſertim, κυνάγχῃ, λύττῃ, ποδάγρᾳ, angina, quæ & συνάγχη appellatur, quia fauces maxime ſuum ac canum obſidet & angit, Virgil. Georg. III. v.* 496. Hinc canibus blandis rabies venit, & quatit ægros Tuſſis anhela ſues, ac faucibus

cibus angit obeſis: *rabie, podagra. Ælian, Anim, IV, 40. quibus lumbricorum vexationem addit, VIII. 9. ex Ariſtot, qui idem tradit, H A. VIII, 22. & IX. 6. Pollux, Onomaſtic. V. 8. p. 505. noviſſ. edit. Vide Vlitium ad Grat. Cyn. p. 254. ubi Pollucem ex Ariſtot. emendat, quam bene, nunc non placet excutere. Canum tum morbos tum remedia luculenter deſcribit Gratius Cyneg. v. 345. ſeqq.*

(k) *Nodoſum gramen, Belgice* Knoopgras / *apud veteres pro gramine proprie dicto ſeu agroſti habitum, & adverſus calculum & veſicæ morbos commendatum quoque fuiſſe, cenſet Rob. Dodonæus Hiſtor. ſtirp. Pempt. IV. L. 4. C. I. ubi de variis graminibus breviter & lucide tractat. Gramen eſt quod* caninum *vocant Galli,* chien-dent. *ut obſervat Cluſius, rar. plant. Hiſt. VI. 38. p. CCXVII. quodque apud Lobelium in obſervat. eſt depictum, qui* caninum medicatum *appellat, ut notat Harduin. ad Plin. XXIV. p. 364. deſcribit Dioſcor. IV. 30.* Canariam *videtur appellare Plin. XXV. p. 406.* Invenerunt, *inquit*, canariam, quæ faſtidium deducunt eamque in noſtro conſpectu mandunt. Sed ita ut nunquam intelligatur quæ ſit: etenim depaſta cernitur. *Harduin. in N. ad h. l. gramen legitimum a Cluſio Loc. cit. deſcriptum intelligit, quod in inſula Chio nunc quoque* ὠκύνοψ *dici ſimillimumque gramini eſſe, ex Anguillara obſervat. Ariſtot. H. A. VIII, 5.* καθάπερ καὶ αἱ κύνες ὅταν κάμνωσιν, ἐσθίονται (πόας, *quæ vox præcedit*) ἀνεμοῦσι, καὶ καθαίρονται. Quomodo canes herbis comeſtis evomunt, atque ita purgantur. *Plutarch. Quæſt. Nat. q. 26.* αἱ κύνες ἐσθίουσαι πόαν, καὶ χολὴν, ἐξεμῶσιν. *& lib.* Πότερα τῶν ζώων, *p. 1793.* Κύνες δὲ πόᾳ τινὶ καθαίροντες ἑαυτοὺς χολερῶντας. *Notandum hic venit* πόαν *generaliter quidem omnem herbam dici a radice foliata non ramoſa, quæ caule ſemen fert; Theophraſtum tamen certa genera graminum* πόας *nominaſſe, Dodon. L. c. erudite obſervat. Ælian. VIII. 9. H. A.* Κύων ὑπὸ πλήθους ὀχλούμενος, οἶδε πόαν ἐν ταῖς αἱμασιαῖς φυομένην, ἥνπερ οὖν γευσάμενος ἐμεῖ πᾶν τὸ λυποῦν, μετὰ φλέγματος καὶ χολῆς. Canis quum redundantia vexatur, herbam in ſepibus naſcentem novit: qua comeſa, omne id quod illi noxium eſt, cum pituita & bile evomit. *Hoc quoque, addit Ælian, non ignorat canis, fraxini fructum, quo ceu dulci alimento ſe ingurgitant ſues & ſaginantur, dolorem coxendicis ſibi inferre, eo tamen abſtinet ac ſibimet imperat;* ἄνθρωποι δὲ τῶν πεισθέντων ἄκοντας ἐσθίειν, ἡττῶνται πολλάκις πάνυ ἀκρατῶς. Homines vero a cibis qui & nolentes invitant, ſæpe ſuperantur, ac ſervientes gulæ iis immoderate abutun-

utuntur. *Juſte & recte Æliani paucis his verbis intemperantiam hominum reprehendit, quod & Plutarchus Lib. τὰ ἄλογα λόγῳ χρ. p. 1824. pluribus praclare fecit. Sic & Poëtarum princeps de bobus agens, luxuriam communem vitiorum matrem breviter perſtringit, Georg. III. v. 526.*

— — — atqui non Maſſica Bacchi
Munera, non illis epulæ nocuere repoſta.

Ubi Servius dicit, Maronem per tranſitum tangere illa quæ dicunt Phyſici, morbos venire ex cibi & potus, nimietate vel mutatione. Eraſiſtratus luculenter dixit, τὰς νόσους fieri διὰ πλῆθος τροφῆς, καὶ ἀπεψίαν καὶ φθορὰν, τὴν δὲ εὐταξίαν εἶναι ὑγίειαν. Spatioſius autem & uberius Gratius Cynegetico de canibus agens, inde anſam arripit ſpecioſe & ſpatioſe digrediendi: quam digresſionem non ſolum pulchram ſed elegantisſimam & Maronis æmulo dignam cenſet Janus Vlitius in Comment. p. 233. Gratius a canum cura ad luxuriam hominum ita tranſit: Cyneg. v. 308. ſeqq.

Nec luxus alios avidæque impendia vitæ
Noſcant, hæc magno redit indulgentia damno.
Nec mirum: humanos, non & magis altera ſenſus
Tollit, nec ratio vitiis adeuntibus obſtat.
Hæc illa eſt, Pharios quæ fregit noxia reges.
Dum ſervata cavis potant Mareotica gemmis,
Nardiferumque metunt Gangem, vitiisque miniſtrant.
Sic & Achæmonio cecidiſti, Lydia, Cyro.
Atqui dives eras fluvialibus aurea venis,
Scilicet ad ſummum ne quid reſtaret habendum,
Tu quoque luxuriæ fictas dum colligis arteis,
Et ſequeris demens alienam, Græcia, culpam.
O quantum & quoties decoris fruſtrata paterni!
At qualis noſtris, quam ſimplex menſa Camillis?
Qui tibi cultus erat poſt tot, Serrane, triumphos?
Ergo illi ex habitu, virtutisque indole priſcæ,
Impoſuere orti Romam caput, actaque ab illis
Ad cœlum virtus, ſummosque tetendit honores.

Et ut Græcum non ignobilem poëtam addam: Oppianus, Halieut: II. v. 217. ſeqq. de piſce; qui ἡμερόκοιτος νυκτερὶς & χελιδὼν appellatur, eſtque admodum vorax & iners, ſcribens, occaſionem ſibi ſumit homines admonendi

nenda de vitandi in cibo & potu intemperantia, (concionem plane auream vocat Conr. Rittershuſius in Comment. p. 234.) his elegantibus verbis:

Κλῦτε γοναὶ μερόπων, οἷον τέλος ἀφραδίησι
λαιμάργοις, ὅσον ἄλγος ἀδηφαγίῃσιν ὀπηδεῖ.
τῷ τις ἀεργείην δυσεσπέα τῆλε διώκει,
Καὶ κραδίης καὶ χειρὸς, ἔχει δέ τι μέτρον ἐδωδῆς.
Μηδὲ ἐπὶ πανθαίνησι νόον τέρποιτο τραπέζαις.
Πολλοὶ γὰρ τοῖοι καὶ ἐν ἀνδράσιν, οἷσι λέλυνται
Ἡνία, γαστρὶ δὲ πάντας ἐπιτρωπῶσι κάλωας.
Ἀλλά τις εἰσορόων φάγοι τέλος Ἡμεροκοίτου.

Audi genus hominum, qualis exitus homines ſtultos
Gulæ deditos, qualis dolor ad ſatietatem cibum capientes ſequatur.
Quo circa quis inertiam moleſtam procul ejiciat foras
Corde & manu: teneatque aliquam menſuram cibi:
Neque menſis dapibus onuſtis animum oblectet.
Multi enim ſunt tales & inter homines, quibus ſolutæ ſunt
Habenæ; ventrique omnes indulgent funes:
Sed aliquis intuens fugiat exitum noctuæ.

Ut ad Æliani magnam & juſtam exprobrationem redeam, multum in hac parte nocentiores quam canes eſſe homines, nemo eſt qui neget. Hi enim inexplebiles cibo & potu, innumeris modis gulæ litant, ac ſine delectu & modo ſæpius noxia ſibi avide devorant: quinimo ut plus capiant, varia irritamenta inſano labore & magno impendio excogitant, utque devorata concoquant, medicorum opem ſollicitiſſime, ſed ſæpe fruſtra, implorant; & injurias morborum ac acerbiſſimos dolores ſpontaneo crimine ſibi gignunt, vitamque morte amariorem pariunt. Hinc enim vultui pallor, genæ pendulæ, oculorum ulcera, tremulæ manus; pedes vacillantes, virium imbecillitas, faſtidium & nauſea, perpetuus corporis languor & dolor, ingenium hebetatum, aſſiduæ & indomitæ libidines, furens ira, inquies nocturna, nervorum ac totius hominis ſolutio. Nulla juſtiore pœna, quippe cum iis quibus immenſa vivendi cupido, inexſaturabilis ſimul inſit edendi & bibendi, & quod inde neceſſario ſequitur, miſere vivendi & infeliciter moriendi,

endi, libido. Recte Ambroſ. Hexaem. VI. 4. 123. medicamentum quæris, & jejunium fugis, quaſi majus aliud remedium reperire poſſis.

(*l*) ἐσθίουσι, manducant, *quod toties hic repetitur, ſubintellecto*, ad recipiendam ſanitatem, *ut Solin. C. 26. loquitur, aut ſimile quid, id eſt, eſu aut potu hujus vel illius rei ſibi auxiliantur in morbis ſuis, vel, ſibi medentur. Unde idem eſt ac ſi hoc vel illo modo id exprimas, dummodo animalia ſibi hac ratione mederi & morbos ſuos, ſi vera dixerit auctor noſter, curare intelligas. Sues in capitis doloribus cancrorum fluviatilium eſu mederi ſibi, tradit Plutarch. Quæſt. Nat. q. 26.* αἱ γὰρ ὗες ἐπὶ τοὺς ποταμίους καρκίνους φέρονται, βοηθοῦνται γὰρ ἐσθίουσαι πρὸς κεφαλαλγίαν. *Edera apros in morbis ſibi mederi, & cancros veſcendo, maxime mari ejectos, Plin. N. H. VIII. 27. p. 180. affirmat. Ælian. Var. Hiſt. 1. 7. ſues agreſtes narrat, quum hyoſcyamum comederint, ac eo ipſo morbum contraxerint, ad aquas pervenire, & ibi collectos cancros prompte devorare, ac ſic morbi remedium invenire.*

(*m*) *Pro* ἐχῖνον *legendum* καρκῖνον *nullus dubito. Sic ſcribere debuit, an ita ſcripſerit, quis pro certo dixerit: Critici male gerunt ſuas partes, qui omnes errores veterum in Libris extantes Librariis ſemper, & ſæpe ſine ulla ratione, adſcribunt, quum ipſi auctores, non amanuenſes interdum aberraverint. Cervos* (ἡ ἔλαφος *de cervo & cerva dici notum eſt*) *à phalangio aut ſerpente percuſſos, cancrorum eſu ſibi mederi, tradunt veteres. Ariſtot. H. A. IX. 5.* ὅταν δὲ δηχθῶσιν αἱ ἔλαφοι ὑπὸ φαλαγγίου ἤ τινος τοιούτου, τοὺς καρκίνους συλλέγουσαι ἐσθίουσι. *Quæ Plin. VIII. 27. ſic vertit:* Iidem (*cervi*) percuſſi a phalangio, quod eſt aranei genus, aut aliquo ſimili, cancros edendo ſibi medentur. *Oppian.* Κυν. *II. v. 285. ſeqq. de cervo ſerpentum artus dilacerante & remedium noxæ inveniente ſic canit:*

> Πάντη μαστεύει δνοφερὸν ποταμοῖο ῥέεθρον.
> Κεῖθεν καρκινάδας δὲ φίλαις γενύεσσι δαμάσσας
> Φάρμακον αὐτοδίδακτον ἔχει πολυπήμονος ἄτης.

Paſſim inquirit obſcurum fluvii gurgitem:
Et inde cancros (*irreptos*) gratis malis mandens,
Remedium quod a ſemet-ipſo didicit, habet damnoſæ noxæ.

Mich. Glycas Annal, Part. I. p. 76. *Cervos ſerpentes è latebris ſuis extrahere & devorare, veneni autem metu cancris veſci, eaque ratione nihil detrimenti accipere, tradit. Cervis ſi guſtent hederam ſilveſtrem, morſus phalangii nihil afferre damni ſcribit Ælian. Var. Hiſt.* 1. 8.

(n) *Leonem ſimiæ eſu ſibi mederi tradit Ælian. V. H.* 1. 9. λέοντα δὲ νοσοῦντα τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲν ὀνίνησι. φάρμακον δέ ἐς αὐτῶ τῆς νόσου βρωθεὶς πίθηκος. *Et Hiſt. Anim. V.* 39. *narrat Leonem quum nimium ſe compleverit cibo, aut quiete & inedia ſe exonerare, aut ſimiam ſi nactus fuerit, illius carnibus alvum exinanire.* ὅταν δὲ ὑπερπλησθῇ, κενοῖ ἑαυτὸν ἡσυχία καὶ ἀσιτία. ἢ αὖ πάλιν πιθήκῳ περιτυχὼν καὶ τούτου φαγὼν, κενοῦται τὴν γαστέρα ταῖς ἐκείνου λαπάξας σαρξίν. & *XV.* 17. *delphinum comparat leoni, quod ambo ſenectute tabeſcentes & quum alias ægrotent, idem remedium adhibeant: & hic quidem terreſtri ſimia, ille ſibi medetur marina.* ἀλλὰ γάρ τοι καὶ τήκοντας προσιόντες εἰς γῆρας καὶ ἄλλως νοσήσαντες, ὁ μὲν τὸν χερσαῖον πίθηκον ἔχει φάρμακον. ὁ δὲ ἀναζητεῖ τὸν συμφυῆ. *Phile de delphino agens, leonem ſimiæ carnibus revireſcere ſcribit, & Ælianum ſic exprimit; p.* 128.

Λέων μὲν αὖ πίθηκον εἰ γηρῶν φάγοι,
πρὸ τοῦ Γαληνοῦ δεξιοῦται τὴν φύσιν.
καὶ γὰρ ἀνηβᾷ, καὶ σφριγᾷ τῷ φαρμάκῳ,
Καμὼν δὲ δελφὶς ἐξορίζει τὴν νόσον,
ὅταν φάγοι πίθηκον ἰχθὺν ἀφθόνως.

Gregorius Berſmannusmetro latine, ſic vertit:

Leo ſeneſcens ſimiam ſi devoret,
Non hac Galeni malit auxilium ſibi,
Ætate pollens & vigore, hoc pharmaco.
Delphinus ægrotans marinæ ſimiæ
Paſtu, medetur ſanitati perditæ.

Guſtatum ſanguinem (nempe ſimiarum, quod proxime antecedit) Leoni remedio eſſe, affirmat Plin. VIII. 16. *p.* 150. *quo ægritudinem faſtidii curat. S. Ambroſ. Hex. VI.* 4. *p.* 123. Leo æger ſimiam quærit, ut devoret, quo poſſit ſanari. *Horus II.* 72. *de Leone:* ἐὰν πυρέξῃ φαγὼν πίθηκον ὑγιαίνει. febre correptus, ſi ſimiam devoravit, convaleſcit. *Hinc videtur deſumtum illud quod recentiorum in Libris legitur, Leonem quartana laborare, & ſimiæ eſu ſe curare.*

(o) *De*

(o) *De hyæna cum cane inimicitia, res eſt nota, & veterum variis narrationibus celebrata. Ejus umbra canes obmuteſcere facit, ait Ælian. de anim. III, 7. & Solin. c. 27. p. 37. ipſam hyænam falſis ſingultibus ſollicitatos canes ſic devorare, affirmat. Phile, p. 100.* ὕαινα ἣ τήκουσα (*pro quo* τίκ]ουσα *in margine Libri quo uſus ſum, inveni, ex MS. ut puto, exaratum*) τὰς κύνας δόλῳ,

Θηρατικῶν τόθ᾽ (τῶν θηρατικῶν, *ex eod. Libr.*) ἑστιᾶται σαρκίων.

Aſtutia canes hyæna irretiens,
Mox paſcit horum carnibus jejunia.

Unde non eſt mirum, hyænam ſibi ægrotæ, ratione antipathiæ ex Auctoris noſtri ſententia, canis exuviis mederi; ſed de eo remedio altum apud Plin. & Solin. eſt ſilentium.

(p) *Lupum in fame, non vero morbo, terra veſci, ait Plin. VIII. 22. p. 173. & Solin. c. 2. p. 11.* veſcuntur in fame terram. *Certam terram, Ariſtot. H. A. VIII. 5. ex aliorum relatu:* τοὺς λύκους φασὶν, ὅταν πεινῶσιν, ἐσθίειν τινὰ γῆν.

(q) *Panther & pardalis,* πάνθηρ καὶ πάρδαλις, *Græcis ſunt voces utrique ſexui promiſcue communes: Latinis pardi ſunt mares, variæ vocantur feminæ.* Παρδάλεις *&* πανθῆρας *diverſa eſſe animalium genera, ſunt qui acriter contendunt, Allatius Not. ad Euſtath. Hex. p. 158. & 173. Rittershuſ. in Comment. ad Oppiani* Κυν. *II. pag. 82. qui pro certo idem affirmat, & ex Oppian.* Κυν. *III. v. 63. ut ex Xenophont. in Cyneg. probari putat, quorum uterque de his ſeparatim agit. Nollem addidiſſet vir eruditus:* quod notandum contra quorundam imperitiam, qui hæc confundunt. *Bochartus, Hieroz. III. 8. Part. I. p. 800. utrumque nomen idem genus denotare affirmat, idemque animal vel ex ſexu, vel ex mole corporis, vel ex variis maculis &* πανθὴρ *&* πάρδαλις *dici, operoſe defendit. Difficile eſt certi aliquid pronunciare de rebus nunquam viſis, ſolummodo nobis ex variorum, inter ſe diſcordantium auctorum Libris, ſæpe non accurate deſcriptis, tenuiter notis. Hinc malim* ἐπέχειν*, quam incerta pro certis tradere &* θαρσεῖν. *Veteres, ſed non omnes, ut diverſa animalia diſtinxiſſe nullus dubito, ſed quam recte, neſcio. Plinii verba ſunt, VIII. 17. p. 164.* Nunc variis (*ſic leg. non parias, ut varia exhibent edit.*) & pardos qui mares ſunt, appellant in eo omni genere, creberrimo in Africa, Syriaque. Quidam ab iis pantheras candore ſolo diſcernunt: nec adhuc aliam differentiam inveni.

Digitized by Google

(r) *Tigris animal eſt leoni quam ſimillimum, niſi quod habeat virgatam cutem, unde tigris eſt ut leo varius: non confundendum cum pardo aut panthera, tigres longas tænias, pardi rotundas habent maculas. V. Bochart. Hieroz. III. 8. P. 1. qui fruſtra affirmat, Plutarchum in ea ſententia fuiſſe, tigrin idem eſſe animal cum pardo, ex eo quod quæ de pardali refert Ælian. anim. VI. 2. ipſe lib. πότερα τῶν ζώων, de tigri enarret. Nam quod inde colligit, non riti procedit, ſi enim bene procederet, ex diverſæ natura animalibus unum genus efficeret. Quis autem neſcit, ſcriptores easdem hiſtoriarum enarrationes non ex iisdem originibus conquirere, neque eodem modo facta exhibere? accedunt & σφάλματα μνημονικὰ, ut memoria lapſi unum pro alio plane diverſo reponant & lectori obtrudant. Exempla ubique ſunt obvia & vulgo nota. Non mirum ergo ſi Plut. ab Æliano diſſentiens vel alios auctores ſecutus, vel memoria lapſus de trigi narret, quæ Ælian. de pardali tradit. De pantheris id affirmant alii auctores, quod noſter h. l. de tigri: ſed inde non ſequitur, eadem eſſe animalia, nam idem à diverſis & variis auctoribus tribuitur maxime diverſis inter ſe animalibus. Ariſtot. H. A. IX. 6. p. 569.* ἡ δὲ πάρδαλις, ὅταν φάγῃ τὸ φάρμακον τὸ παρδαλιαγχὲς, ζητεῖ τὴν τοῦ ἀνθρώπου κόπρον. Βοηθεῖ γὰρ αὐτῇ *Plin. N. H. VIII. 27.* Pantheras perfricata carne aconito (*venenum eſt*) barbari venantur. Occupat illico fauces earum angor: quare pardalianches id venenum appellavere quidam. At fera contra hoc excrementis hominis ſibi medetur. *A quo non diſſentit Cicero N. D. II.* 50. auditum eſt, *inquit*, pantheras, quæ in barbaria venenata carne caperentur, (*carperentur, quod habent Pall. Codd. non diſplicet Grutero*) remedium quoddam habere quo cum eſſent uſæ non morerentur. *Ariſtotelem ſequitur Ælian. H. Anim. IV.* 49. ἐὰν δὲ γεύσηται ἀγνοοῦσα τοῦ καλουμένου παρδαλιάγχου, πόα δέ ἐστι, ἀποπάτημα ἀνθρώπου ποθὲν ἀνιχνεύσασα, διασώζεται.

(s) *Camelos rabie laborare, obſervat Ariſtot. H. A. VIII. 22. Plin. VIII.* 18. utcunque rabiem & ipſi (*cameli*) ſentiunt. *Quod Solinus male, ut opinor, de veneris rabie intellexit, C.* 49. *p.* 55 genituræ cupidine, *inquit*, efferantur adeo ut ſæviant cum venerem requirunt - - durant in annos centum niſi forte tralati in peregrina, inſolentia mutati aëris morbos contrahant.

(t) *Mich. Glycas Annal. Part.* 1. *p.* 68. Camelus humores peruſtos evomere novit, contactis humidis quercus foliis.

(v) *Ichneu-*

(v) *Ichnevmon. Murem Pharaonis ſive murem Ægyptium Ægyptios vocare, varii tradunt auctores: forma ſimilem eſſe ictidi dicunt qui ex Ægypto allatum viderunt. V. Allatium ad Euſtath. Hex. p. 104. Harduin. ad Plin. VIII. 24. p. 175. qui citat Bellon. Obſ. II. 22.*

(x) *De internecino aſpidis cum ichnevmone bello, V. Ariſt. H. A. IX. 6. Ælian. H. Anim. III. 22. & VI. 38. ubi ichneumon aſpidis ova dicitur abolere, ἀφανίζειν. Plut. Πότερα τῶν ζώων, Plin. VIII. 24. Phile, p. 144. Strabo, XVII. p. 812. ubi narrat ichneumones aſpides capite aut cauda arreptas in flumen trahere & necare.* τὰς ἀσπίδας μὲν ἢ τῆς κεφαλῆς ἢ τῆς οὐρᾶς λαβόμενοι, κατασπῶσιν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ διαφθείρουσι. *V. & Salmas. in Solin. p. 316.*

(y) Μυρμηδὼν, *formicarum congeriem notat ut & formicam, idem quod* μύρμος & μύρμηξ, *& ſic h. l. formicas ſignificat. Urſas formicarum eſu in morbo ſibi mederi, uno ore tradunt, quos de hac re legi, veteres: ſed quo in morbo, nam non una ſed multiplici ægritudinum ſpecie laborare ſolent, id remedium adhibeant, non conſentiunt auctores. Urſum, fructus arborum, legumina & mel, cancros & formicas edere, unde &* παμφάγον *nominant, ſcribit Ariſtot. H. A. VIII. 5. p. 555. morbo laborantem formicarum eſu corroborari, Sext. Empiric. Pyrrh. Hypot. L. I. p. 12.* ἡ δὲ ἄρκτος εἰ ἀῤῥωςίᾳ τινὶ περιπέσῃ, τούτους (μύρμηκας) καταλιχνωμένη ῥώννυται. *Nimiam repletionem hoc modo curare, vult Ælian. H. Anim. VI. 3.* ὅταν δὲ αὖ πάλιν ᾖ πεπληρωμένον, μυρμήκων ἐσθίει, καὶ κενοῦται ῥᾷστα. *Et Plut. Quæſt. Nat. q. 26. p. 1693.* τὴν δὲ ἄρκτον λέγουσιν ἀσωμένην τοὺς μύρμηκας ἀναλαμβάνειν τῇ γλώττῃ, καὶ καταπίνουσαν ἀπαλλάττεσθαι. *noxam ex mandragora eſu incaute devorata hoc remedio urſos advertere, affirmat Solin. C. 26.* Cum guſtavere mandragoræ mala, moriuntur: ſed eunt obviam, ne malum in perniciem convaleſcat, & formicas devorant ad recipiendam ſanitatem. *Sic & Plin. VIII. 27. & quidem paucioribus verbis:* urſi cum mandragoræ mala guſtavere, formicas lambunt. *Et L. XXIX. C. 6. p. 711. urſos ægros hoc cibo ſanari, ait Ambroſ. Hex. VI. 4. p. 123.* Urſus æger formicas devorat. *Novit præterea urſus multiplici remedio naturali inſtinctu comparato ſanitatem ſibi reſtituere. Alvum duram & ſiccam aro curat, Ariſtot. H. A. IX. 6. Ælian. de anim. VI. 3. Vulnera & ictus foliis verbaſci ſanat, ut S. Baſil. Hom. IX. Hex. Euſtath. Hex. pag. 35. Glycas Annal. P. I. pag. 68. obſervant. S. Ambroſ. Hex. VI. 4. p. 119. eleganter id ſic exprimit:* Quid

quod

quod etiam medendi induſtriam non prætermiſit? Siquidem gravi affecta (*urſa*) cæde, & conſauciata vulneribus mederi ſibi novit herbæ cui nomen eſt φλόμος, ut Græci appellant, ulcera ſubjiciens ſua; ut ſolo curentur attactu. *Oculi eorum quum bebetantur, favos expetunt & comedunt. Plin. VIII. 36. p. 195. Rabie urſos aliquando jactari, ex Euſtathio Rudio tradit Aldrovandus, L. 1. de Quadrup. digit. p. 127. remedium vero non indicat.*

(c) *Feras capras telo ictas paſtu idejicere, tradit Ariſtot. H. A. IX. 6. & Auctor Mirab. auſcult. circa init.* Αἱ ἐν Κρήτῃ αἶγες, ὅταν τοξευθῶσι, ζητοῦσιν, ὡς ἔοικε, τὸ δίκταμον τὸ ἐκεῖ φυόμενον. ὅταν γὰρ φάγωσιν, εὐθὺς ἐκβάλλουσι τὰ τοξεύματα. *Plut. Lib.* τὰ ἄλογα λογ. χρ. *p.* 1825. Τὰς Κρητικὰς αἶγας *&c. In Scholiis Arateis, (non unius eſſe Theonis, ſed & aliorum, recte obſervat illuſtris Grotius in Not. p. 24. nam & ſæpe idem iteratur, & contrariæ ſententiæ ſæpe inſeruntur,) ad Phænomen. verſ. 33.* Δίκτῳ ἐν εὐώδει, *pag. 8. & 9. edit. Oxon. narratur Zenodotum Mallotem* δίκτον *pro* δίκταμνον, *per ſyncopen nempe, dictum putaſſe; herbamque eſſe partui facilitando aptam, ideoque ea coronatam Ilithyam (Dianam) fingere Euphorionem, ac capris amiciſſimam. Verba Scholiaſtæ hæc ſunt:* Ζηνόδοτος δὲ ὁ Μαλλώτης, δίκτον ἤκουσε τὸ καλούμενον δίκταμνον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ εὐῶδες τοῦτο εἴρηκε. δοκεῖ δὲ πρὸς εὐτοκίαν συμβάλλεσθαι, διὸ καὶ τὴν Εἰλείθυιαν τούτῳ στέφουσι. καὶ που ἐπ' αὐτοῖς Εὐφορίων φησὶ, Στεψαμένη θαλεροῖσι συνήνθετο δικτάμνοισι. καὶ ταῖς αἰξὶ δὴ προσφιλὴς ἡ βοτάνη. βέλει γὰρ τρωθεῖσαι ὀρύττουσιν αὐτὴν, καὶ ἀποβάλλουσι τὸ βέλος. *Cicero N. D. II. 50. p. 1230.* Capras in Creta feras, cum eſſent confixæ venenatis (*venantium ſunt qui legunt*) ſagittis, herbam quærere quæ dictamnus vocaretur; quam cum guſtaviſſent, ſagittas excidere dicunt è corpore. *Ambroſ. Hex. VI. 4. p. 123.* Caprea vulnerata dictamnum petit, & de vulnere excludit ſagittas. *Cervorum id eſſe inventum, affirmat Plin. VIII. 27.* dictamnum herbam extrahendis ſagittis, cervi monſtravere, percuſſi eo telo, paſtuque ejus herbæ ejecto. *Et Solinus C. 19. p. 29.* dictamnum ipſi prodiderunt, dum ex eo paſti excutiunt accepta tela. Herbam quoque quam cynaren vocant, contra noxia edunt gramina. *Utrique non inepte id tribuit Apulejus de Virt. herb. C. 62. §. 3.* Si caprea vel cervus in venatione telo percuſſus fuerit, quum pervenerit ad herbam dictamnum, & ea paſcitur, mox telum excutitur è plaga & ſanatur, paſcendo dictamnum. *Nam ſunt ambo congeneres, & inter*

Digitized by Google

inter ſe & forma tum moribus valde ſimiles, ut ad Plin. T. II. p. 180. *recte obſervat Harduin.*

(aa) *Aquilam terreſtrem teſtudinem ſaxis allidere, è teſtis vero contritis carnem eximere & comedere, narrat Ælian. H. Anim. VII.* 16.

(bb) *Cyperi radices oblongas, cyperida vocari, magnique in medicina uſus eſſe, ait Plin. N. H. XXI.* 18. *ex quo* κυπερίδας *cyperi radices interpretatus ſum. Galen. VII. Simplic. T.* 1. *p.* 95. *edit. Græc. Baſil.* κυπέρου χρήσιμοι μάλιστά εἰσιν αἱ ῥίζαι. *Radices cyperi eſſe ſubnigras, cohærentes, oblongis oleis ſimiles, aut rotundas, aliquando etiam longas, galangæ modo; quo fit ut hoc genus à nonnullis appelletur ſilveſtris galanga; ſcribit Matthiolus in L.* 1. *Dioſcor. p.* 24. *Cyperus juncus eſt anguloſus: junci trianguli meminit Plin. quadrati Celſus III.* 21. *p.* 163. nam & reperitur cyperus quandoque quadrangulari caule. *De corvorum morbo Plin. X.* 12. ægreſcunt ſexagenis diebus, ſiti maxime, antequam fici coquantur. Cornix ab eo tempore corripitur morbo. *Ea tempeſtate, quando ficus matureſcunt, corvos ſiti laborare, & alii affirmant auctores. Eratoſthenes in lib. qui vocatur* καταστερισμοί, *p.* 14. *edit. Oxon. una cum Arat. impr.* ȣτον τὸν χρόνον διψᾶν. *ubi mythologicam hujus ſitis rationem affert, quam & Ælian. de animal. I.* 47. *exhibet. Ovidius Faſt. II. de hac re ita canit:*

At tibi dum lactens hærebit in arbore ficus,
De nullo gelidæ fonte bibantur aquæ.

Naturalem Ælianus profert H. Anim. II. 31. (*non.* 1. *c.* 47. *ut falſo legitur annotat. in Aſteriſm. Eratoſth. Oxon. edit. p.* 30.) *his verbis*: ἴσασι δὲ διὰ τοῦ θέρους ἐνοχλούμενοι ῥύσει γαστρὸς, καὶ διὰ ταῦτα ἑαυτοὺς ὑγρᾶς τροφῆς ἀγεύστους φυλάττουσι. Æſtivo tempore quod alvi profluvio ſe laborare ſciat, idcirco ab humidis alimentis ſe continet. *Mich. Glycas P. I. Annal. p.* 59. *ex interpret. Leunclavii:* Æſtivo tempore corvi quodam morbo laborant. Is morbus ventris eſt profluvium, quamobrem fluvii, fontes, ſtagna, per æſtatem nulli ſunt corvis uſui: ne per humorem ventris illa fluxio magis etiam augeatur. *Multa remedia ex anſere ut & corvis, morbis obnoxiis deſumi, non immerito miratur Plin. XXIX.* 3. *in fine.* Nam anſer, *inquit*, corvusque ab æſtate in autumnum morbo conflictari dicuntur. & *L. VIII,* 27. Corvus, *inquit*, occiſo chamæleo-

mæleone, qui etiam victori nocet, lauro infectum virus exſtinguit.

(cc) *Ardeam, ut faſcinum avertat, cancrum nido ſuo imponere, narrat Ælian. de anim. l. 35.* καρκῖνον δὲ ὁ ἐρωδιός. *Zoroaſtr. Geopon. XV. 1. p.* 399. Ardeam *eſſe* ἐρώδιον, *certum pronunciat Salmaſ. in Solin. p.* 41. *ſed convenientia Græcæ ac Latinæ vocis id non probat. Ciceronem ut Avienum* ἐρώδιον fulicem *interpretari, obſervat Grotius Not. ad fragment. Arat. pag.* 82.

(dd) *Cygnos ranas devorantes, affectione quadam ſibi moleſta ſeſe liberare, ſcribit Mich. Glycas P. I. Annal. p.* 69.

(ee) *Pardalis cruorem capræ ſibi ſalutarem exiſtimat. Glyc. loc. cit. Ambroſ. Hex. VI. 4. p.* 123. Leopardus, *inquit*, capreæ agreſtis ſanguinem bibit, & vim langoris evitat. Omnis fera ægra canis hauſto curatur ſanguine.

(ff) αἴλουρος, *catus, felis.* περὶ τὸ αἰόλλειν καὶ κινεῖν τὴν οὐράν. *Callimach. Hymn. in Cererem, v.* 111. *p.* 170. *edit. Ultraject. cum Varior. Not. gen. femin.* τὰν αἴλουρον *dixit, ubi ſchol.* τὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κάττον. *Græcam vocem retinet Gellius XX.* 8. *p.* 881. *edit. noviſſ.* ælurorum oculi ad easdem vices lunæ aut ampliores fiunt, aut minores. *Plut.* πότερα τῶν ζώων, *p.* 1767. ὡς γαλαῖ καὶ αἴλουροι: *Significat* αἴλουρος *&* *piſcem, quem* Silurum *vocant, de quo Dioſcor. II.* 19. *Athen. VII.* 9. *p.* 287.

(gg) *Tragelaphus non eſt animal fictum, ſed à viris fide dignis ſæpe viſum. Vidit & Salmaſius Lutetiæ, qui tragelaphum Exercit. in Solin. p.* 162. *ſic deſcribit:* Cornua plane cervina gerebat, mentum promiſſa hirtum barba, & villoſos armos, velociſſimi in primo curſu impetus, ſed cito deficientis, hircum Barbariæ eum nominabant qui circumferebant.

(hh) *Ibes clyſtere, roſtri aduncitate utentes, non vomitu, alvos purgare tradunt Plut.* Πότ. τῶν ζ. *p.* 1793. τῆ ἴβεως τὸν ὑποκλυσμὸν ἅλμῃ καθαιρομένης Αἰγύπτιοι συνιδεῖν καὶ μιμήσασθαι λέγουσιν. *Plin. VIII.* 27. Simile quiddam & volucris in eadem Ægypto monſtravit, quæ vocatur ibis. roſtri aduncitate per eam partem ſe perluens, qua reddi ciborum onera maxime ſalubre eſt. *Cicero N. D. II.* 50. vomitione canes, purgante autem alvos ibes Ægyptiæ curant. *Ægyptios ibes non homines hujus artis magiſtros agnoſcere & prædicare, ait Ælian. de anim. II.* 35. *Vide & Philen, p.* 48.

(ii) Ma-

(ii) *Μάραθρον eſt feniculum*, Fenchel / *& Græcum & Latinum nomen promiſcue adhibet Plin. qui XX.23.* feniculum, *ait*, nobilitavere ſerpentes guſtatu, ſenectam exuendo, oculorum aciem ejus ſucco reficiendo. *& VIII, 27.* anguis hiberno ſitu membrana corporis obducta, feniculi ſucco impedimentum illud exuit, nitidusque vernat -- Idem hiberna latebra viſu obſcurato, (*hebetes oculos natura habere, notat C. 23. ejusd. libr.*) marathro herbæ ſeſe affricans, oculos inungit ac refovet: ſi vero ſquamæ obtorpuere, ſpinis juniperi ſe ſcabit. *Feniculo ergo, ex Plin. ſententia, ſerpentes & ſenectam exuunt, & hebetes oculos curant & refovent. At Ariſtot. quem vide H. Anim. VIII. 17. obſervat ſerpentes ſenectam exuentes, ab oculis incipere: ita ut obcæcari videantur rem non intelligentibus.*

(kk) *Ex relicta ſyllaba ες difficile eſt veram & genuinam eruere lectionem. Varia hinc posſint cogitari nomina in ες deſinentia. ὄρθυγες, coturnices, quibus Plin. X. 23. pag. 415. veneni ſemen gratisſimum eſſe cibum, affirmat: ſive id velis cum Galen. Ther. ad Piſon. interpretari de helleboro, ſive cum Sext. Empir. l. Pyrrh. hyp. p. 12. de cicuta, ſive ex aliorum opinione de napello vel aconito; quo veſci impune coturnices ſunt qui perhibent. Ψᾶρες ſturni, quam vocem hic aliquis forſan reponeret, & non male convenire exiſtimaret. Sturnos cicuta veſci, uti coturnices veratro, ait Alex. Aphrodiſ. Probl. præf. & ſcribunt S. Baſil. & Euſtath. Hex. p. 9. Sed ἄρνες præ aliis placet, & ex hac conjectura vertere licet:* agni ægrotantes ſcammoniam aut tithymalum mandunt. *ἄρνες, agnos, noſtrum auctore ſcripſiſſe, & ſcammoniam edere dixiſſe, non affirmo ſed probabiliter puto. Glycas Annal. P. I. pag. 69.* hirci ſcammoniam cruditatis remedium eſſe ſciunt.

(ll) *Pro ὀλυδαλὶς quod erat in Apographo; emendo κορυδαλὶς, & verisſimam eſſe lectionem nullus dubito. Galeritam gramen imponere nido teſtatur Zoroaſter Geopon. XV. 1. p. 399. & Ælian. de anim. I. 35. προβάλλεται ἡ καὶ κόρυδος ἄγρωστιν. Phile qui fere Ælianum Jambicis verſibus expreſſit, de upupa id narrat. p. 74. ἄγρωστιν ἔποψ, φῦλλα δρυὸς κορυδός.* gramen upupa, galerita frondes querneas. *Sed parvi refert, non enim ſemper accurate incedit, ſed aliquando ab Æliani mente, quam non recte percepit, diſcedit. Ex Æliani verbis VI. 22. de animal. νάρκη γοῦν τὸν σκορπίον καταλαμβάνει, perperam lectis & intellectis, Phile, pag. 74. rem falſisſimam propoſuit, torpedinem infenſum putare ſcorpium; νάρκη apud Ælian. non eſt torpedo piſcis, ut Phile intellexit, ſed*

torpor, qui ſcorpionem ſtellione viſo invadit. Praterea hanc avem gramine valde delectari notum eſt. Eſt autem κορυδαλὶς, (*ſcribitur* κορυδαλὸς, κορυδαλλὶς *&* κόρυδος) *avis vulgo nota & ob delicias menſæ expetita, German.* eine Lerche/ *à* κόρυς Galea *dictà, nempe ab apice quem in capite geſtat, ut Latine galerita & caſſita, (quod nomen extat apud Gellium, II.* 29. *p.* 200.) *a galea vel galero & caſſide ob eandem rationem nomen invenit. Vocatur & alauda, ſed hoc vocabulum, quamvis vulgo magis notum, eſt Gallicum, ut teſtatur Plin. N. H. XI.* 37. *p.* 536. parvæ avi, quæ ab illo (*apice*,) galerita appellatæ quondam, poſtea Gallico vocabulo etiam Legioni nomen dederat alaudæ. *& Greg. Turonenſ. L. IV. Hiſt. Franc. C.* 31. *p.* 172. *noviſſ. edit.* in Eccleſia Arverna, *inquit*, dum matutinæ celebrarentur vigiliæ, in quadam feſtivitate, avis corydalus, quam alaudam vocamus ingreſſa, omnia luminaria quæ lucebant, alis ſuperpoſitis in tanta velocitate exſtinxit, ut putares ea in unius hominis manu poſita, aqua fuiſſe ſubmerſa. *Coli vitium efficaciſſime ſanari ave galerita cibo aſſumta, veterum fuit opinio. v. Plin. XXX. p.* 744. *Galen. de Ther. ad Piſon. C.* 9. *p.* 461. *circa fin. T.* 2. ὁ δὲ κορύδαλος ὀπτὸς τρωγόμενος, θαυμασίως τοὺς κωλικοὺς πολλάκις ὠφέλησεν, *& XI. Simplic. p.* 149. ὅ γε μὴν κόρυδος τὸ πτηνὸν ζῶον τουτὶ τὸ μικρὸν, ὃ καὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς πολλάκις ὁρῶμεν, ἑψόμενον ἐν τῷ ζωμῷ τοὺς κωλικοὺς ὠφελεῖ. χρὴ δὲ συνεχῶς καὶ πολλάκις ἐσθίειν αὐτὸ μετὰ τοῦ ζωμοῦ. ἔχει δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦτο τὸ ζῶον, ὥσπερ τινὰ λόφον ἐκ τῶν τριχῶν αὐτοφυῆ. *Dioſcor. II.* 59. κορυδαλλὸς - - ὀπτὸς κωλικοὺς ὠφελεῖ.

(*mm*) Milvi & ipſi hibernis menſibus latent, non tamen ante hirundines abeuntes. Traduntur autem & à ſolſtitiis affici podagra, *Plin. X.* 10. *Milvum avem* guttoſam *eſſe*, & podagram pati; ideoq; timidam eſſe ac aliquando latere, *ſcribit* (*uti citat ad Plin. Harduin.*) *Albertus Magn. qui & addit*: circa ſolſtitia latet frequentius, quia tunc magis eſt podagricus. Ἰκτῖνες ῥάμνον, *milvos rhamnum, nidis imponere ut avertant faſcinum, ait Ælian. de anim. l.* 35. *at Phile, p.* 74. ἰκτῖνος θρυὸν, *ulvam milvus.*

(*nn*) *Vulpes ſcillam, (veteres ſquillam pro ſcilla ſcripſiſſe, ex Pallad. Mart. de ficu,* diviſa ſquillæ bulbo, *Ambroſ. & aliis conſtat) luſtris ſuis circumponere, ut lupos fugent, qui ſcillæ contactu convelluntur, tradit Zoroaſter Geop. XV.* 1. *p.* 398. *Aliter Ælian. anim. l.* 36. *ubi narrat, lupum, ſi vel calcet, vel propius tantum accedat ad folia ſcillæ, obtorpeſcere: ideoque vulpes cubilibus luporum ea injicere.* πάντων δὲ καὶ ὁ λύκος, εἰ καὶ μόνον προσπελάσειε πετήλοις

λοις σκίλλης. (ναρκᾷ, quod præcedit) ταῦτα τοι καὶ ἀλώπεκες εἰς τὰς εὐνὰς τῶν λύκων ἐμβάλλουσι, καὶ εἰκότως. διὰ γὰρ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπιβουλὴν νοοῦσιν ἔχθιστα αὐτοῖς. Anatolius in Geopon. XVIII. 17. *p.* 458. *λύκοι τοῖς θρέμμασιν οὐκ ἐπελεύσονται, εἰ σκίλλαν τῷ ὁδηγῷ καλουμένῳ περιάψῃς.* Lupi pecora non invadent, ſi ſcillam ei, qui dux gregis appellatur, alligaveris. *Mich. Glycas P. I. Annal. p.* 84. Lupus ſcillam, plantæ ſpeciem vitat, id cum vulpecula norit, apud hanc plantam dormiens cubat, ſi forte ſuas extra latebras degit: ne a lupis devoretur. *Solus Ambroſ. quo argumento vel quo auctore id ſcripſerit non conſtat, turturi id tribuit.* Turtur, *inquit,* nido ſuo, ne pullos ſuos incurſet lupus, ſquillæ folia ſuperiacit. Novit enim quod hujusmodi folia lupi fugere conſuerint. *De ſcilla V. Theophraſt. H. Plant. VII.* 12.

(oo) *φάτται δάφνην, Geop. XV.* 1. *p.* 399. *palumbos ut faſcinum avertant laurinos ramos tenues avellere, & in tutelam pullorum nidis ſuis imponere, ſcribit Ælian. de anim. I.* 35. *his verbis: ἀκούω οὖν βασκανίας ἀμυντήριον τὰς φάττας, δάφνης κλώνια ἀποτραγούσας λεπτά. εἶτα μὴν ταῖς ἑαυτῶν καλιαῖς ἐντιθέναι, τῶν νεοττίων φειδοῖ. Phile, p.* 74. *ἀνθίσταται δὲ πρὸς τὸ βάσκανον πάθος, δάφνην φαγοῦσα φάττα, κίρκος πικρίδα. Palumbos, graculos, merulas, perdices, lauri folio annuum faſtidium purgare, ſcribit Plin. VIII.* 27. *neque enim tentanda eſt lectio, & faſcinum reponendum. Nam de languore annuo & nauſea, non de faſcino, ipſi eſt ſermo. Morbum repellere eo remedio palumbos, tradit Horus Hierogl. II.* 43. *ἐκείνη γὰρ ὅτε ἀῤῥωστεῖ, φύλλον ἐπιτίθησι δάφνης εἰς τὴν νοσσιὰν ἑαυτῆς καὶ ὑγιαίνει.*

(pp) *ἴρηξ κίρκος,* accipiter circus, *Homerus, Od. N. V.* 86. *dixit. Circus accipitris genus eſt, falco, Gallice,* un faucon. *Ariſtot. H. A. IX.* 36. *p.* 576. *decem accipitrum genera commemorat, quorum nomina hæc ſunt: Τριόρχης, αἰσάλων, κίρκος, ἀστερίας, φασσοφόβος, πέρνης, λεῖος, πέρκος, σπιζίας, φρυνολόγος:* buteo, æſalo, circus, aſterias, palumbarius, pernes, lævis, percus, ſpizias, rubetarius. *Plin. X.* 8. *ſedecim genera inveniri obſervat.* Diſtinctio generum ex aviditate. Alii non niſi ex terra rapiunt, avem: alii non niſi circa arbores volitantem: alii ſedentem in ſublimi, aliqui volantem in aperto. Itaque & columbæ novere ex iis pericula, viſoque confidunt, vel ſubvolant, contra naturam ejus auxiliantes ſibi. *De differentiis accipitrum V. Budaum in Annot. ad pandect. p.* 162. *Du Cange in Gloſſ.*

V. falco, quos laudat Harduin. ad Loc. cit. Plin. ut & Bochart. Hieroz. II. 19. P. II. p. 266.

(qq) *Plin. XX. 7. p. 26. varia lactucæ ſponte naſcentis genera enumerans, & hæc profert:* Ex his rotunda folia & brevia habentem ſunt qui hieraciam vocent, quoniam accipitres ſcalpendo eam, ſuccoque oculos tingendo, obſcuritatem, cum ſenſere, diſcutiant. *De ſucco addit:* ſanat omnia oculorum vitia. *Apulejus C.* 30. Græcis thridax agria dicitur, aliis hieracion --- Italis lactuca ſilveſtris. *& tit. I.* dicunt aquilam cum in altum volare voluerit, perſpicere rerum naturas, lactucæ ſilvaticæ folium evellere, & ſucco ejus ſibi oculos tingere, & maximam inde claritudinem accipere, *Glycas Annal. P. I p.* 69. accipiter volucris ſuccum lactucarum, quarum folia ſunt amara, caligantium oculorum ſcit eſſe remedium. *Geopon. X, I. p. 399. κίρκοι ἀγρίαν θριδακίνην. Ælian. de anim. I. 35. πικρίδα habet, ut & Phile, ubi cichorium ſilveſtre, & intybum reddunt; tueri autem ſe hac herba accipitrem à faſcino tradunt. At II. 43. Ælian. noſtro conſentit, ait enim accipitres oculis laborantes lactucam ſilveſtrem evellere, ejusque ſucco oculis inſtillato obſcuritatem diſcutere.*

(rr) *De cervo Ambroſ. Hex. VI. 4. p.* 123. cervus oleæ ramuſculos mandit.

(ss) *Aſteriſcus herba eſt, quæ ἀστὴρ Ἀττικὸς Galen. & Dioſcor. IV.* 120. *dicitur: ab aliis Βουβώνιον, à nonnullis,* aſterion, aſteriſcon & hyophthalmon: *à Latinis* aſter atticus, bubonium & inguinalis *appellatur. Apulejus C.* 60. *German.* Megerkraut/ Bruchkraut/ Schartenkraut/ Sternkraut. *A ſtella nomen habet ob ſtellatum verticem, foliis per ambitum ſtellæ modo diſpoſitis. ἔχει δὲ φυλλάρια ἀστέρι ὅμοια, inquit Dioſcor. Aſteris Attici duæ ſunt ſpecies, una purpurei, alia lutei floris. V. Dodon. Hiſt. ſtirp. Pempt. II. L. 3. Cap. 24. p. 265. qui de purpur. floris ſpecie hæc habet:* flores in ſummo virgularum emicant, forma vero florum chamæmeli, medio lutei, ſed orbiculato ambitu cæruleo purpurei. *Ita is ſit amellus flos, quem tam accurate deſcripſit Virgil. Georg. IV. v. 271. ſeqq. non conſtat. affirmat Matthiolus in Dioſcor. p. 731. negat Junius: proponit non decidit, recte & tute incedens, Dodonæus. Incertiſſima ſunt, quæ de hac re & multis aliis ſimilibus affirmantur, & non recte agunt qui de incertis & dubiis præcipitanter & confidenter tanquam ex tripode pronunciant, in diſſentientes aperte & acriter invehentes & convitia immeritis turpiter ingerentes. Quod ſane non ſolum eſt ſupervacaneum, verum etiam illiberale per ſe atque indecorum, lectoribus non conſen-*

conſentaneum, & ab officio viri probi diſciplinis & ſcientiis eruditi longe remotum. Eſt & alia herba à ſtella nomen adepta, ſtellaria *vulgo vocitata, vulnerariis emplaſtris & remediis valde utilis: extrinſecus enim vulnera conglutinare, intrinſecus vero viſcerum vitia & ſinnoſa ulcera maxime curare, perhibetur.*

(tt) *Zoroaſt. Geop. XV. I. p.* 399. κορῶναι περιστερεῶνα τὸν ὕπτιον. cornices verbenacam ſupinam: *ſubintellige nido imponunt. Pro quo Ælian. de anim. I.* 35. ἀριστερεῶνα, *quod eſt idem nomen paulo mutatum.*

(vv) *Sic & Phile, p.* 74. *at Ælian. L. c.* τὸν τῆς ἴρεως καρπὸν. *quod vertunt:* iridis fructum. *Semen potius videtur intelligendum. Semen rotundum habere iridem affirmat Matthiol. in Dioſcor. p.* 19 *ideoque non audiendi, qui iridem nullum ferre ſemen contendunt.* Iris ſtragaleotis *ſive* aſtragalitis, *cujus meminit & Galen. I.* τῶν κατὰ τόπους, *T. II. p.* 159. *ubi legitur:* ἴρεως ἀστραγάλου, *eſt ſpecies iridis, & ſic videtur dici, quod veluti aſtragali ſive tali, parva, nodoſa, duraque hujus iridis ſint radiculæ. v. Dodon. Pempt.* 3. *L. III. C.* 3. *p.* 246. *German.* Viol-Wurtz.

(xx) *Zoroaſt. Geop. XV. I. p.* 399. Πελαργοὶ πλατάνου φύλλα ταῖς νεοττίαις ἐντιθέασι, διὰ τὰς νυκτερίδας. *Ælian. de anim. VI.* 45. πελαργὸν νυκτερίδα μισεῖν, καὶ ἐκείνην ἀντιμισεῖν ὡς πολέμιον. *& I.* 37. *narrat, ciconias ſapienter arcere veſpertiliones ſolo attactu ovis ſuis perniciem afferentes, foliis platani nidis ſuis illatis, quibus approximantes veſpertiliones torpeſcunt & nocere nequeunt.*

(yy) *Geopon. XV. I. p.* 399. ἔποπες ἀμίαντον, *pro quo videtur leg.* ἀδίαντον, *ut recte habet Ælian. I.* 35. *Phile p.* 74. *male exhibet:* ἄγρωστιν ἔποψ. *Adiantum, quod & dicitur* καλλίτριχον, callitrichum, *ut Ælian. L. c. obſervat, ut &* πολύτριχον, *ab effectu, tingit ſiquidem capillum, ac denſum eum facit; duo habet genera, candidum ac nigrum, Vid. Dodon. Hiſt Stirp. Pempt. III. L. V. C.* 10. *p.* 466. *qui rutam murariam, aut muralem* Mauer-kraut / *adianti genus conſtituit candidum, exiſtimans Plinium, perperam trichomanes inter adianti genera retuliſſe, quod & Apulejus fecit, C.* 47. *de callitricho, & C.* 51, *de polytricho. Matthiolus in Dioſcor. p.* 744, *ejuſdem erroris Plin. cujus verba ex XXII,* 21, *adducit, accuſat, velitq; eum perperam accepiſſe Theophraſti ſententiam, à quo illa mutuatus eſt. Ipſe tamen Matthiol. p.* 745, τριχομανὲς trichomanes, *ab adianto quidem diſtinguit, ſed cum polytricho ac callitricho confundit: quaſi adiantum non eſſet eadem herba quæ & polytrichum & callitrichum appellatur, in officinis capillus Veneris, German.* Frauen-Haar. *Viret adiantum, quod*

Græci ſic appellant, quia folium non madeſcit, aquas enim reſpuit, quovis anni tempore, (quod & Theophraſt. H. PL. VII, 10: pag. 151. obſervat) nunquam tamen vel florem vel ſemen facit, ut Dodon. inquit, & ex Theophraſto, Hiſt Plant. VII, 13 p. 150. duplex illud adianti genus deducit. Verba Theophraſti adſcribere placet: οὐ γὰρ ὑγραίνεται τὸ φύλλον βρεχόμενον, ὅ μὲν ἐπίδηλόν ἐστι, διὰ τὸ τὴν νοτίαν ἐπιμένειν. ὅθεν καὶ ἡ προσηγορία. γένη δ' αὐτοῦ δύο, τὸ μὲν, λευκόν, τὸ δὲ, μέλαν. χρήσιμα δὲ ἀμφότερα πρὸς ἔκφυσιν κεφαλῆς τριχῶν, ἐν ἐλαίῳ τριβόμενα. φύεται δὲ μάλιστα πρὸς τὰ ὑδρηλά. Folium in aqua nunquam madeſcit, nec quicquam adhæreſcere humoris conſtat. Unde & nomen herba accepit. Genera ejus duo; candidum atque nigrum. Ambo ad defluvium capillorum utilia, oleo trita, naſcuntur maxime locis humidis. *Upupam uva paſtu læſam adiantum ori imponere, & bonam valetudinem recipere, tradit Horus II.* 89. ἔποψ γὰρ βλαβεὶς ὑπὸ σταφυλῆς, ἀδίαντον ἀποτιθέμενος εἰς τὸ ἑαυτοῦ στόμα θεραπεύεται.

(zz) *Philochorus apud Athen. Dipnoſ. IX. 2. p. 339. narrat cygnum herbam in ſuum nidum congerere quam Lygæam appellant. Viticis genus eſſe in aquoſis frequens,* λύγος *enim vitex, ſcribit Jac. Dalechampius in Not. ad h. l. p. 763. & exhibet Aldrovandus Ornithol: L: 19. qui & addit: tanquam e parientibus ſit opitulatura. Græca hæc ſunt:* λέγει δὲ καὶ ἐκτιθέναι αὐτὸν τῇ νεοττιᾳ πόαν τὴν λεγομένην λυγαίαν.

(aaa) *Horus, Hierogl. II.* 60. Hominem qui domo non exeat ſignificantes, formamque ſimulque pennas veſpertilionis pingunt, hujus enim pennis ad formicarum nidos admotis, nulla ex ipſis egreditur.

(bbb) *Dracontium ſive draconteum eſt herba quæ dracunculus alias vocatur, & quam Græci recentiores* δρακοντίαν πόαν, *& infimæ Latinitatis ſcriptores draconteam herbam dixere. German.* Schlangen-Kraut / Natter-Drachen-Wurtz. *Theophraſt. H. Plant. VII. 11. p. 127.* ἡ δὲ τοῦ δρακοντίου, καλοῦσι γάρ τι δρακόντιον *(pro quo Salmas: in Solin: p: 684:* δρακόντειον *&* δρακοντείου *exhibet)* ἄρον, διὰ τὸ τὸν καυλὸν ἔχειν τινὰ ποικιλίαν, ἄβρωτος καὶ φαρμακώδης. Dracunculi radix; ſunt enim qui genus quoddam dracunculi arum appellent, quod ejus caulis varietatem habeat quandam, cibo inepta penitus eſt, & medicis tantum commoda. *De dracunculi nomine & vario ejus genere V: Salmaſ: Loc: cit: & de Homonym: hyles Jatrica, C: 47: p: 49: ſeqq.*

(ccc)

(ccc) *Ἀσχαλαβώτης, vocatur & κωλώτης & γαλεώτης, eſt ſtellio, ſcorpionibus maxime contrarius. Plinius XXX. 4. H. N. pag. 695.* Scorpionibus contrarius maxime invicem ſtellio creditur, ut viſu quoque pavorem iis afferat, & torporem frigidi ſudoris. *V: & Ælian: VI: 22.*

(ddd) *Σπῖνον eſſe fringillam, Salmaſ: in Solin: p: 315: ſeqq. putat. ligurinum* zeiſchen / *Aldrovand: Ornithol: XVIII. 4. ubi de ſpino ſive Ligurino tractat. Nomina avium ſæpe confunduntur, & qui hoc non advertunt, ſæpe falluntur.*

(eee) *Fugari ſerpentes caprarum cornu vel pilis accenſis, tradit Plin. N. H. XXVIII, 10. mulierum capillis. C. 7. ejusdem libr. Pallad: XII. 13. Nov:* propter ſerpentes, *inquit*, qui plerumque ſub præſepibus latent cædrum & galbanum, vel mulieris capillos, aut cervina cornua, frequentes uramus. *Cornu cervini odore vel nidore fugari ſerpentes, tradunt uno ore veteres, Plin: X: 70: XXVII: 9: & VIII: 32. Ælian: de anim: IX: 20: ubi id manifeſtum eſſe pronunciat. & II. 9. Scholiaſt: Apollon: in II. Argon: pilis idem tribuit Euſtath. Hexaem: p: 37:* εἰ δὲ καὶ τῶν κεράτων αὐτῆς μικρόν τι ἢ τῶν τριχῶν ἐπ᾽ οἰκίας κατακαῇ, εἴ πȣ ἂν ἐμφωλεύῃ θηρίον, διαδιδράσκει, & ſi vel cornuum fruſtum vel pilorum in domo uratur, ejus nidore animalia ſi quæ latitant, fugantur.

(fff) *Hirundines apio fugare blattas, ut ad pullos earum accedere nequeant, tradunt alii auctores; Zoroaſt: in Geop. XV: I: p. 399.* χελιδόνες διὰ τὰς σίλφας σέλινον ἐντιθέασι. *Ælian: de anim: I: 37.* δῶρον δὲ ἄρα ἡ φύσις καὶ ταῖς χελιδόσιν ἔδωκεν. εἶον αἱ σίλφαι καὶ τȣ́των τὰ ὠὰ ἀδικȣ̃σιν. ȣ̓κȣ̃ν αἱ μητέρες σελίνȣ κόμην προβάλλονται τῶν βρεφῶν, καὶ ἐκείναις τὸ ἐντεῦθεν ἄβατά ἐςι: *Phile, p. 76. Ut ergo noſtro cum aliis conveniat ſcriptoribus, ita locus iſte debet emendari:* χελιδόνες ἐλάφȣ τρίχας καὶ σέλινον διὰ τὰς σίλφας, *vel,* σίλφας φοβȣ́μεναι. Hirundines cervi pilos & apium in nidos ſuos ingerunt anguium metu, vel, angues metuentes, *ut* σίλφιον *pro* σίλφας *errore librarii, quod facile, fit poſitum. Sic reſtituiſſem, ſi noſtrum auctorem ex aliis auctoribus à citatis diverſis ſua non deſumſiſſe, ſcirem; ſed quia ignoro unde iſta acceperit, nihil decido, nihil pro certo affirmo.*

(ggg) Eutocium, *εὐτόκιον λίθον vocat Euſtath: Hex: p: 27. & ὠκυτόκιον λίθον Harpocratio Alex: qui tamen ab aëtite, ſed perperam, diſtinguit ocytocium, ut obſervat Allatius in N. ad Euſtath. p. 122. nam lapidem aëtitem eſſe, nemini dubium eſſe debet; quæ enim de eutocio Euſtath. refert,*
de

de aëtite alii tradunt. Deſcribit hunc lapidem, ſuper quem vulturem, dum doloribus partus cruciatur, ſedere & parere narrat, Euſtathius hunc in modum: ἔστι δὲ ὁ λίθος, περιφερὴς ὡς κάρυον, καὶ κινούμενος ἦχον ἐκπέμπει ὡς κώδων, ἔνδοθεν ἑτέρου λίθου κινουμένου. Eſt autem lapis hic rotundus veluti nux, & cum quatitur, veluti tintinnabulum ſonum edit, alio intus lapide ſonante. *Quæ fideliter deſcripſit Glycas, Annal. P. I. p. 59. Auctor Kiranidum, p. 8.* aquilinus lapis gravidus eſt & reſonat. *Ideo noſter* ἔγκυον *vocat*, gravidum, *i. e. alio plenum. Fruſtra ergo hanc vocem ſollicitavit Andr. Rivinus in Not. ad Kiran: dum ſcribit*: ubi forte legendum: gravis eſt, vel gravidis aptus eſt. *Vid. Aldrovand. L. I. p. 36. ubi de aquila; maxime laborare narrat aquilas fovendis ad excluſionem ovis, & niſi aëtitem in nidum importarent, fruſtrari laborem. Unde orta videtur illa opinio & veterum & recentiorum, partui accelerando aptum eſſe hunc lapidem, parturientibusque eum in finem utiliter admoveri. Miram hujus lapidis vim ad eliciendum fœtum prædicat Aldrov. L. c. addens, lapidem eſſe nobilem, magnitudine vix ovum ſuperare, colore puniceum, vel cinereum. Eodem fere modo Auctor Kiran: p. 115. ſcribit*: Ætites autem lapis, qui ad tactum de intus ſonat, rubens eſt colore, & ut cera: geſtatus ſervat in alvo fœtus, & non ſinit abortivos fieri: eſt enim velocis partus. *Ovorum excludendorum cauſa id fieri tradit & Philoſtrat: Vit: Apollon: II. 14. p. 65. aëtitem ut contra ventos & tempeſtates tuta ſit, aquilam adhibere, ſunt alii qui narrant, & nonnulli ut contra faſcinum ſe tueantur putant. Sic Ælian. de anim. I. 35. & addit, prægnantibus prodeſſe hunc lapidem & abortibus adverſari. Noxam avertere à pullis, Phile, p. 76. Appellatur & alio nomine* gangites, *quam vocem Plinio X. 3. p. 393. egregie reſtituit ductu MSS.* gagiten *pro* gangiten *exhibentium, Harduinus, pro* gagatem, *quam vocem communiter impreſſi libri habent. Nam quod Harduin. in N. ad L. c. Plin. confidenter ſcribit, Libros omnes editos gagatem habere, non eſt omnino verum. Eſt mihi editio Venet. 1496. in Fol. impr. quæ* gagiten *ſat clare exhibet. Plinii verba ſunt:* Tribus primis & quinto aquilarum generi inædificatur *(i. e. aliunde aſportatus inſeritur)* nido lapis aëtites, quem aliqui dixere gangiten: ad multa remedia utilis, nihil igne deperdens. Eſt autem lapis iſte prægnans, intus cum quatitur, alio velut in utero ſonante. Sed vis illa medica non niſi nido direptis. *Solin. C. 37. p. 48.* aëtites & fulvus eſt, & tereti poſitione alterum lapidem intrinſecus cohibens: cujus

Digitized by Google

cujus crepitu ſonorus eſt cum movetur, *&c. de 4. generibus hujus lapidis agit Plin. XXXVI. 21. vultque aëtites omnes gravidis utiliter alligari partumque continere: ſed niſi parturientibus auferantur, eas omnino non parere. Quod non convenire videtur cum illorum opinione, qui partui promovendo hunc lapidem utilem eſſe dixerunt. Duo tantum aëtitis genera agnoſcit Zoroaſt. Geop. XV. 1. pag. 40. unum denſum, alterum rarum & inanem. Conveniunt ergo auctores, aëtitem in nido aquilarum inveniri, & utiliter gravidis alligari. Diſſentiunt de aquilini hujus lapidis uſu, an excludendis ovis, an vero avertendi faſcini gratia aquila eum adhibeat: ut & an ſolum partum alligatus retineat, an vero & promoveat.*

(*bbb*) *Zoroaſt. Geopon. XV. 1. p.* 399. κίχλα μυρσίνην. *Ælian. I.* 35. θαλλὸ ἢ αἱ κίχλαι μυῤῥίνης. μυῤῥίνη *apud Athen. XV. 6. p.* 678. *& alios Attice dicitur pro* μυρσίνη, *& eſt idem quod* μύρτ☉. *Phile, p.* 74. κίχλα μυρσίνης κόμην.

(*iii*) Chelidoniam viſui ſaluberrimam hirundines monſtravere, vexatis pullorum oculis illa medentes. *Plin. N. H. VIII.* 27. *p.* 180. *Ælian. de anim. III.* 3. πηρωθεῖσα τὴν ὄψιν πτερόνας ἐὰν τύχῃ, ὁρᾷ αὖθις, *& XVII.* 20. *Phile, p.* 50.

(*kkk*) *Fabula hinc orta videtur, quod quidam ſcripſerint, formicas interlunio ceſſare. Plin. X.* 30. Operantur & noctu plena luna, eædem interlunio ceſſant. *Cui alii addiderint, eas menſis primo die ceſſare & quiete in caverna ſua ſe tenere. Sic Ælian. de anim. I.* 22. Τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ μηνὸς τῇ νέᾳ, εἴσω τῆς ἑαυτῶν στέγης οἰκουροῦσι, τὴν ὀπὴν οὐχ ὑπερβαίνοντες, ἀλλὰ ἀτρεμοῦντες. *Et quod nonnulli auxerint ſcribendo eas ſabbato & trigeſimo menſis non operari. Tzetzes hæc habet:* ἐν σαββάτῳ καὶ λ' τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης οὐκ ἐργάζεται.

(*lll*) Villaribus gallinis, (*villaticas appellant Varro & Columella*) & religio ineſt. Inhorreſcunt edito ovo, excutiuntque ſeſe, & circumactæ purificant, ac feſtuca aliqua ſeſe, & ova luſtrant. *Plin. X.* 41. *p.* 434. *Ariſtot. H. Anim. VI.* 2. *p.* 529 ὀχευθεῖσαι ἢ αἱ μὲν ὄρνιθες, φρίττουσί τε καὶ ἀποσείονται, καὶ πολλάκις κάρφ☉ περὶ βάλλονται. ποιοῦσι ἢ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ τεκοῦσαι ἐνίοτε. Inhorreſcunt à coitu, ac ſe excutiunt. Sæpe etiam feſtuca aliqua ſeſe luſtrant: quod idem & edito ovo interdum faciunt.

(*nnn*) *Eſt vetus & magnis exagitata doctorum hominum diſſenſionibus quæſtio, an ſalamandra in igne vivat & conſumatur; an vero comburatur & in cinerem redigatur. In igne vivere neque à flamma conſumi, perhibent Zoroaſt.*

 Geopon.

Geopon. XV. l. p. 402. Ælian. de anim. II, 31. Plin. X. 61. p. 461. huic, *inquit*, tantus rigor, ut ignem tactu reſtinguat, non alio modo quam glacies. *Negat autem Sextius Niger id eſſe verum, apud Plin.* XXIX. 4. *pag.* 690. *argumento eſt ſalamandra cinis, cujus & Plin.* XXIX. 6. *p.* 705. *meminit. Media ſi quis cum Aëtio incedat via, facile omnem difficultatem ſuperabit & rem ipſam explicabit; & quidem hoc modo ſi dicat: Salamandram in igne vivere per unam & alteram horam, ut experimentum Romæ Ann.* 1667. *factum evincit, & non extingui, ab igne vero conſumi ſi diutina flamma immoretur.*

(*nnn*) *Plin.* XXIX. 4. *p.* 691. Jus ex iis (*gallinaceis*) potum præclare medetur, pantheræ leonesque non attingunt perunctos eo, præcipue ſi & allium fuerit incoctum.

(*ooo*) *Pro* πελεκᾶνος, *videtur legend.* λέων, *quæ vox hic neceſſario ſupplenda. Sive pelecanum retineas, ſive avolare permittas. Leonem nihil æque timere quam accenſas faces, nullaque magis re domari quam his, teſtatur Horus,* II. 71. *ac veterum fuit conſtans opinio. Plin. VIII.* 16. *p.* 160. *ex eorum ſententia ita ſcribit*: atque hoc tale, tam ſævum animal, rotarum orbes circumacti, currusque inanes, & gallinaceorum criſtæ, cantusque etiam magis terrent, ſed maxime ignes. *Oppian.* Κυνηγ. *IIII. v.* 132. ἔξοχα γὰρ δείδοικε πυρὸς μένος ἠΰκομος λίς. Valde enim metuit ignis vim benejubatus leo. *Ubi, quomodo venatores facibus inſtructi leones perſequantur, fuſius deſcribit. Ælian. de anim. XII.* 7. *Leonem exteriorem ignem ob copiam interioris ægerrime intueri, & fugere, dixit Phile, p.* 60. αὐτὸς τὸ πῦρ δέδοικεν ὡς φύσει ζέων. Ignem paveſcit ipſe, natura flagrans. *At Pelecanus tantum abeſt ut ignem horreſcat, ut etiam in ignem, ſi vera ſunt quæ Horus I.* 51. *narrat, incurrat. Sic ergo emaculandum hunc locum exiſtimo:* λέων ἀποστρέφεται καὶ τρόχ. στρεφομ. *&c.* Leo adverſatur rotas circumactas & ignem accenſum. *Ut ex* λέων *errore librarii* πελεκᾶνος *fuerit factum, &* νεκρὸν *ex ſeq. linea in hanc introductum. Hoc malim quam vocem* νεκρὸν *retinere, &*, Leo cadaver abhorret, *vertere, aut* πελεκᾶνος *retinere, &* λέων *ſuperaddere, & ſic Latine reddere*: Leo pelecanum mortuum abhorret, vel horreſcit, & rotam circumactam, ut & ignem accenſum.

(*ppp*) *Lacedæmonios ſive Spartanos canes primatum antiquitus inter ſagaces obtinuiſſe, paulatim vero exinde mixtis & velocibus cum illis adeo degeneraſſe prolem eorum, ut nihil fere præter nomen ab origine ſervaverint, docet Vlitius ad Nemeſiani Cyneg. p.* 348. *& pag.* 394. *ubi Spartanum canem apud Ammian.*

Digitized by Google

Ammian. non proſagace, ſed veloce poſitum cenſet. Propter nomen ergo cum celebrarentur, factum eſt ut in quocunque genere optimi poſtea & Spartani dicerentur. Gratium Spartanos canes & inter bellicoſos accenſuiſſe, notat Vlitius ad Grat. Cyn. p. 160. Vid. & p. 175. & quia cuivis venationi commendabiles erant, veloces Spartæ catulos vocavit & paſtoribus commendavit Virgilius Georg. III. *quia præter robur & velocitate præſtant, ut adnotat Servius. Duas earum ſpecies agnoſcit Xenoph. Caſtorias & ἀλωπεκίδας. Illæ à caſtore, hæ quia ex vulpe & cane primum progenitæ. Sed Ariſtot. H. Anim. VIII. 28. in genere Laconicos canes ἐξ ἀλώπεκος καὶ κυνὸς mixtos eſſe dicit. V. & Rittershuſ. in Comment. ad Oppian. Cyneg. p. 38.*

(qqq) *Cancrorum nomen latiore ſignificatu locuſtas, ſive καράβους, aſtacos, ſquillasque complectitur. V. Plin. N. H. IX. 31. p. 324.* Cancrorum genera, carabi, aſtaci, majæ, paguri *&c. ſtrictiore vocis uſu καρκῖνοι ſunt cancri, quos Galli cancres, Germani* Krebs *vocant. Habent cancri, præter pedes, duo quaſi brachia, & in iis ungulas bipartitas, quas Græci χηλὰς chelas vocant, nos forcipes vertimus. Non ſunt cornua, ut Plin. videtur dixiſſe, ſed potius brachia, cum cornibus non confundenda. In cirris enim tres ſunt partes, ipſa brachia, forcipes & dentes v. Grotium in Not. ad Arat. p. 34. & 42.*

(rrr) *πλεκτάναι dicuntur polypi cirri, ſeu brachia, quibus τὰ περιλειφθέντα inexplicabili nexu vincit. Vocantur & crines, ut & flagella. v. Harduin. ad Plin. L. IX. p. 322. & 376. De herba polypodio, non de polypo piſce id quod hic narratur, refertur in Geoponic. XV. l. p. 398.* Καρκῖνος προσενεχθείσης αὐτῷ πολύποδος βοτάνης, ἀποβάλλει τὰς χηλάς.

(rrr) *Obtorpeſcere equos calcatis lupi veſtigiis, ſcripſit Pamphilus, Geopon. XV. I. p. 398. Phile, p. 80* ἵππον ταχὺν ἤ τ' ἴχνος ἀμβλύνει λύκου. *Et Ælian. de anim. l. 36. Ulterius progreditur Horus II. 42. dum ſcribit,* non ſolum ſi lupum calcarit, abortum facit equa, ſed & ſi lupi calcarit veſtigium, protinus abortit. *Cum quo convenire videtur Plin. quando XXVIII. Lib p. 650. ſcripſerit,* equos rumpi qui veſtigia luporum ſub equite ſequuntur.

(sss) *Ælian. de anim. l. 37. elephanti adipem vult eſſe remedium contra omnium ferarum venena præſentiſſimum.*

(ttt) *In ventre hirundinum pullis lapillos candido aut rubenti colore, qui chelidonii vocantur, magicis narratos artibus reperiri, dicit Plin. X 37. T. II. p. 574. Conſentiunt veteres, & oſtendunt recentiores. v. Aldrovand. Ornithol. p. 663. T. 2. ubi binos hujusmodi lapillos in muſeo ſe reſervare affirmat,*

mat, quorum alterum ex ventre hirundinis extractum, intus albicantem, extra melinum dono ipſi tranſmiſerat Alex. Panſa: alter ſubrubeus, quare color in iis variaverit. At hos lapillos capitis vocari & eſſe, & quæ de his dicuntur, nemo, quod ſciam, commemorat. Simile quid & de bove narrat Plin. XXX. 5. bovis capiti lapidem tradunt ineſſe: quem ab eo expui ſi necem timeat.

(vvv) *Phile, p. 74.* Τῆς ἴβεως δὲ τὸ πτερὸν μόνον βλέπων,
ἅπας ὄφις δέδοικεν, ὅπερ ἂν θίγοι
ναρκῶν γ' ὄφις ἐκεῖνος.

- - Sed anguis ibium
pennas paveſcit intuens, contactibus
harumque torpet ocius. - - -

Ibis circa Peluſium tantum nigra eſt, cæteris omnibus locis candida. *Plin. X. 30. p. 422. ex Ariſt. H. A. IX. 27. Ibis alba ex Ægypto allata Ciconiæ in multu eſt conſimilis, ſed paulo minor; utraque roſtri parte deorſum inflexa, in illa collum ubique teres. Ita ſcribit vir eximius Du Hamel, Hiſtor. Academ. Scient. L. 2. Sect. XI. C. 2 p. 226. ann. 1683. additque:* Quæ de ibi dicit Cic. 1. N. D. vera eſſe experientia ipſa comprobavit. *Quo fit*, inquit, *ut nec morſu vivæ noceant, nec odore mortuæ.* Nam caro ipſa, & viſcera per XV. dies & amplius ſuavem ſpirabant odorem. Carnibus ſerpentum veſcitur, quas ſalutares eſſe ſatis veriſimile videtur. Ingluvie hæc carebat. *Quæ ultima utpote αὐτοψίᾳ hujus præſtantiſſimi viri probata, non dubito eſſe vera, ſed quæ ex Cic. in teſtimonium adducit, ſunt falſa. Ciceronis verba hæc ſunt l. 1. N. D. c. 36.* Ægyptii nullam belluam niſi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, conſecraverunt: velut ibes maximam vim ſerpentium conficiunt, cum ſint aves excelſæ cruribus rigidis, corneo proceroque roſtro: avertunt peſtem ab Ægypto, cum volucres angues ex vaſtitate Libyæ vento Africo invectas interficiunt atque inſumunt. Ex quo fit ut illæ nec morſu vivæ noceant, nec odore mortuæ. *H. d. illas, nempe angues, non ibes, neque morſu neque odore nocere, ex attenta lectione hujus loci, Ciceronem dicere manifeſtum eſt.*

xxx) *Plin. XI. 19. p. 511. Oleo quidem non apes tantum, ſed omnia inſecta exanimantur, præcipue ſi capite uncto in ſole ponantur. Idem de ſcara-*

ſcarabeis C. 28. pluribus tractat. Vide & L. XI. 53. pag. 607. ut & Philen, pag. 26. qui de vulturibus. οἱ τῷ μύρῳ θνήσκουσι κανθάρων δίκην.

(*yyy*) *Garum eſt liquoris exquiſiti genus, inteſtinis piſcium cæterisque quæ abjicienda eſſent ſale maceratus. Vid. Geopon. XX. 46. pag. 492. & ibi ex Plinio annotata, & ex Dioſcor. ut & Polluce obſervata.*

Fragmentum DEMOCRITI De ſympathiis & antipathiis.

Nuper laborabam naturæ indagando donum, & eam rite conſideratam ac perſpectam aperiendo narrationibus (ſignis perſpicuis.) Oſtendunt hæc argumentis non obſcuris experimentum vitæ humanæ utile ſpondentes, (indicando) nobis ſigna vires, - - - - - - - - - - - - Et quidem non ſine difficultate ad cognitionem, rebus ipſis omni ſtudio incumbendo, pervenitur ad aliorum hominum utilitatem. Fructum oſtendo ad variæ eruditionis contemplationem, germen fructuum variorum, quod terra omnium parens (*a*) enutrivit, ut theſau-

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν.

Ἔναγχος ἐμόχθεον ἐρευνήσας τῆς Φύσεως τὸ δῶρον, καὶ τὴν ἐπισκοπομένην ἀναπλήξας δηλύγεσι * τεκμηρίοισι. Βιωφελῆ πεῖραν ἐνγέοντες - - - σημεῖον ἐμάς τε δυνάμεις δύναμιν ακάματον ψυχὴν δυσπορήσεται καὶ δυσκολύσιες ἐπιγνωσιν ἐγκυρήσας πρήγμασι πρὸς τὴν τῶν πέλας ὠφελίην, καρπὸν ἀποδέδειγμαι πρὸς τὴν τῆς πολυμαθίης ἀποχὴν, ἥτε γῆ παμμήτωρ οὖσα ποικίλων ἐνεθρέψατο καρπῶν ἔρνος εἴτ' ἀπεθησαύρισε μυχῶν ἀνέψασα βολὴν εἴτε ἡσύχιον γῆς διδάξασα μέλεσι μὲν ἀπέσω φθιτίη - - - - ἤγεων ἐστὶ ζωε-

* ſ. ἀναπτύξας τηλαυγέσι vel δήλοισι. Cæterum exordium totum hujus fragmenti parum emendate exaratum, ſine ope melioris Codicis MS. recte conſtituere haud licuit. Itaque & erudito interpreti, ubi à ſcopo forte alicubi aberravit, ab æquo lectore parata venia. Quoniam vero Imperatorem alloquitur auctor, hinc patet fragmentum iſtud licet nomen Democriti & Jonicam Dialectum præ ſe fert, Philoſophi illius antiqui Democriti tamen minime eſſe.

Digitized by Google

ξυνεγέννησαν ἢ λίμναις συγκαλέπηξαν ἐν ψύχοισιν, ὁκόσον τε ἐν ἀμησι σκεύθε τὰ βυθοῦ, ταῦτα εἰς ἐμὴν ἔμολε πειρίην ἄγνωστα μὲν εἰς γνῶσιν καὶ πολυπειρίην, ἀγαθὰ δὲ εἰς ὠφελίην, πάσης ἀπεσκολισμένα φλυαρῶν ὑποψίας. ἵνα Φυτεύσω ταῖς σαῖς ἀκοαῖς, ράτιστε καὶ μέγιστε αὐτοκράτορ, ὧν δίχα πάσης κηλῖδος ἀναγέγραπται, ἐξέταζε τοίνυν τῆς φύσεως καὶ τὴν κατάλληλον αὐτέης δύναμιν, ὁκόσοισί τε ἐπαργάνωται ἐπαρκέσι λόγοισι, ὁκόσατε τὰ προσάλληλα κέκτηται ξυγγενέα γεγενημένα ὁμόστιχα ἀδιάπτωτον ἔχει τὴν τῆς ἐνεργείας δύναμιν, ὁκόσατε κατὰ ἀντιπάθειαν, καὶ κατὰ ἀπόρροιαν ξυμπαθείη, ἢ ἀντιπαθείη, καὶ ὁκόσα ἀναιτιολογήτως ἐπιτετήδευται τοῖς ἐν ψύχοισι, πόσαις τε ἕκαστον ἐμπνοίαις καὶ τέχναις τῶν φθόνῳ φερόμεναι, τῇ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιβουλίους τῇ πρὸς ἀλλήλους δειλίᾳ αὐτέκμιον ἐμισηκάκησεν ὀργήν.

theſaurum aſſervat ex abditis penetralibus accendens jubar: aut tranquille - - - - - - - - - - - Quæ vel generat ſtagnis in frigidis, quotue in fluviis abſcondit profundis: hæc in meam pervenerunt experientiam, ignota ad notitiam & bona in uſum, absque omni ineptiarum ſuſpicione. Ut autem ad aures tuas perveniam, Potentisſime & maxime Imperator, in ea quæ absque omni vitio conſcripta ſunt, inquire, naturæ nempe vim & earum quæ ipſi reſpondeant, quam tibi veluti faſciis involutam verbis ſufficientibus exhibeo, quotquot ejusdem naturæ cognatione aut qualitatis communione inter ſe ſint cognata: quæque habeant certam & magnam efficaciam in iis quæ juxta antipathiam agunt, & ut effluvia ſe habent, vel ſympathiam vel antipathiam exercent, quorum ratio reddi non poteſt: qualia item in animalibus perſpicere licet, quæ invidia aguntur, vel artificiis & ſolertia erga homines inſidiantur, vel ut mutuo inter ſe odio injuriarum memores vindictam exercere ſoleant.

Κάστορες μὲν διωκόμενοι ὑπὸ αὐτοφθόρου γυναικὸς τοὺς διδύμους ἀπεθέρισαν. αὐτὸς δὲ ἀπὸ νοσσιῆς ἐγκύμονα

Caſtores (*b*) ab incorrupta femina eos perſequente dum inſtat periculum, teſticulos ſibi ipſi amputant. (*c*) Aquila è nido

do lapidem alio prægnantem (*d*) matutino tempore abjicit, pullis ſuis vitam quo conſervet (*e*) eundem exponens.

Imbrem prænunciant boves (*f*) ſeptis ſuis ſe includentes: turbidum vero aërem, in dextra latera inclinati. Omne genus aquaticum (*g*) in mediterraneum feſtinans, (*h*) quod & grues faciunt, in eo tempeſtatem denunciant. Equi in paſcuis degentes editis pullis pellem in fronte natam (*i*) demetunt, ut naturalis amor erga pullos obtineatur, antequam aliquis veniens eam præripiat. Muſcæ domeſticæ (*k*) inſilientes ſævam tempeſtatem ſignificant.

Et hæc quidem ex ſolertia proveniunt. Ex mutua antipathia eveniunt ſequentia. Lebetem extinguit (*l*) - - - - lapis qui - - - naſcitur extinguit ignem in ſartagine occultatus. Raphanus (*m*) ſcorpio injectus ipſum perimit.

Et hæc natura ita ordinavit & abdita eſſe voluit, ut ea utpote in arcanis deliteſcentia explorare diligenti indagine, & rationem quomodo fiant dare nequeamus. Mare tranquillum eſt diebus ſeptem quibus halcyones (*n*) incubant ovis. Quadrigam citam ſiſtit lupi talus (*o*) in via poſitus & objectus. Leo folia

να λίθον πρὸς ὄρθριον ἔρριψε αὐτίψυχον νοσσιῶν προθέμενος τὸν λίθον. ὄμβρον τὰς ἰδίας ἀποκλείουσι μάνδρας ἐγκεκλεισμένοι δὲ βόες ἀέρα ἐν χειμῶσι προσημαίνουσι τοῖς δεξιοῖσι πλευροῖσιν ἐπικλιθέντες. πᾶν δὲ ἔνυδρον οἷον ἂν γένασιν. * - - - - πω ἦν γένος ἐς μεσόγειον φευγόντων ἐν αὐτῇ χειμῶνα καταγγέλλει. ἵπποι δὲ νομάδες πώλων γεννηθέντων τὸ ἐπιμετώπιον ἀπεθέρισαν δέρμα, ἵνα τὸ φιλόστοργον τῆς φύσεως ξυναπολεῖται πρὶν ἄλλος ἀφέληται φθάσας. μυῖαι δὲ κατοικίδιοι ἐφαλλόμενοι ἔφοδον σημαίνουσι.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐξ περινοίας ἦσθα. ἐκείνην δέ τις εὕροι τὴν πρὸς ἄλληλα ἀντιπαθίην. λέβητα σβέννυσι φρὴν ὁ δὲ λίθος ὁ ἐπὶ κεραμίσι γενόμενος, σβέννυσι τὸ πῦρ ἐγκρυβεὶς τηγανίᾳ. Σκορπίῳ ῥάφανος ἐπιρριφεῖσα ἀπέκτεινεν αὐτόν.

Καὶ ταῦτα ἀναιτιολόγητα ἡ φύσις ἐσκόπησε. θάλασσα μὲν οὖν ἀπογαληνιοῦται τοῖς ἀλκυόνος ὠοῖς ἐπωαζούσης ἐπὶ ἡμέρας ζ'. καὶ τέτρωρον ἅρμα ἐπέχει λύκου ἀστράγαλος προποδῶν κείμενος. Λέων

* γέρανοι ποιοῦσι.

Λέων δὲ πρίνου πετάλων ἀψάμενος ἀκινητεῖ, καὶ λύκος ἀκίνητος μένει, σκίλλης αὐτῷ προσενεχθείσης. πελαργοὶ πέταλα πλατάνου ταῖς ἰδίαις νοσσιαῖς ἐπιτιθέασι δεδοικότες τὴν τῶν νυκτερίδων πρόσψαυσιν, καὶ αἱ νυκτερίδες ναρκῶσιν ἀψάμεναι πλατάνου. Πολύποσιν ἐπιτεθὲν πήγανον ἀκινήτους ποιεῖ. ὄφις καλάμῳ πληγεὶς ἅπαξ, ναρκᾷ. κινεῖται δὲ, πολλάκις τυπτόμενος. σμυρχίνει * δὲ ναρθήκων πρὸς δύσιν βληθέντων θάλλουσιν. οὖρον λύκου ἐπουρήσασα γυνὴ ἄτοκος γίνεται. ὑπὸ ἀνθρώπου λεπροῦ σῖτος πατούμενος ῥοῦ ἂν ἀφύει. συκῆ εὔκαρπος μένει, εἰ πεντεκαιδεκάτης οὔσης τοῦ θεοῦ ὀλύνθων αὐτὴν περὶ τιθέντων θαλασσίων, ἢ μίλτον τὰ στελέχη περιχριόμενον. θαλλοὶ ἐν αἰγιαλῷ κείμενοι ἐλαίας πολύποδας ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπισπῶνται.

Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένωμεν ὑποδειγμάτων, μέγιστε αὐτοκράτορ, τὸν τῆς ἀντιπαθείας ἐρευνήσομεν λόγον. Κρανίον ἀνθρώπου πάρδαλιν ἐς φυγὴν τρέπει. Σκλόβοδον μετὰ πιμελῆς λέοντος εἴ τις χρίσαι τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, οὐδὲν αὐτῷ προσελεύσεται θηρίον, στρύχνον βοτάνην ὕαινα οὐχ ὑπερβαίνει, οὐδὲ λύκου δέρμα πρόβατον, λυκοβρώτου προβάτου ἔριον ὑφανθὲν χιτώνιον, τὸν φορέοντα πολλὴν κνησμονὴν

folia ilicis ſi tetigerit, ſolo immobilis fit, & lupus immobilis hæret, ſcillæ ſi propior fit. Ciconiæ (p) platani folia in nidos ſuos inferunt, metuentes veſpertilionum acceſſum, veſpertiliones enim tactu platani torpeſcunt. In polypos ruta injecta eos immobiles efficit. Anguis arundine ſemel percuſſa torpeſcit, iterato ſæpius ictu movetur. - - - ferulis ad occaſum projectis, - - - - Urinæ lupi mulier ſuam ingerens ſterilis fit. Frumentum pede leproſi calcatum - - - - - - - Ficus (q) uberiorem fructum fert & fertilis manet, ſi quinta decima die Junii (r) groſſos ei circumponamus aut algam marinam, aut rubrica truncos illiniamus. Polypos è mari attrahit ramus oleæ virens in littore poſitus. (ſ)

Ut autem non maneamus iisdem in exemplis, Imperator maxime, diligenti indagine proſequamur antipathiæ rationem. Cranium hominis pardum in fugam vertit. Si allio (u) ex adipe leonis quis ſe inunxerit, tutus ab omnium ferarum impetu erit. Solanum (x) herbam hyæna non ſupergreditur, neq; lupi pellem ovis. Tunicula è lana ovis à lupo adeſæ texta magnam pruriginem (y) excitat in corpore ejus qui eam induerit. Cor capreæ igne uſtum lites excitat,

* Forte μυρσίνης, myrti ramis.

citat inter eos qui una domi habitant. Quercus marina(*z*) reſiſtit malis medicamentis quæ inſaniam adducunt. Idem & ſtella marina(*aa*) facit, ſub tecto ſuſpenſa. Erucæ moriuntur in horto ſi ablatas de alio horto erucas coxeris aqua & illas per hortum ſparſeris. Taurus vertigine afficitur ſi roſaceo (*bb*) nares ipſius inunxeris, taurus vero agreſtis fune è ſilveſtri ficu facto (*cc*) ſi ligetur. Moritur autem ſtatim, ſi argentum vivum auribus ipſius inflaveris. Veſpertiliones hederæ ſuffitu pereunt. Serpentes non accedunt ſparſo dracontii ſucco. Gagates lapis (*dd*) ſuffitus omnia reptilia fugat. Pennis ibidis reptile fugabis. Formicæ non egrediuntur ex latebris ſuis, ſi veſpertilionem earum cavernis appoſueris. Muſcæ fugantur,(*ee*) ſi chalcanthum continenter ſuffumigaveris. Cimices moriuntur ſuffitu (*ff*) hirundinum. Pediculi ovium(*gg*) necantur, ſi chalcantum in pulverem redigens aqua miſcueris, & per terram ubi cubant ſparſeris. Mulier prægnans ſi ſerpentem qualemcunq; (*hh*) tranſcenderit, abortum facit: incipienti parturire, partum ei accelerat. Lumbricos humanos ſi combuſſeris & in pulverem redegeris, eoque palpebras ac cilia inunxeris; & apponens ſpeculum illud inſpexerit, ſtatim ſine periculo abortum faciet. Qua ratione autem

hæc

μονὴν ἔχειν ποιεῖ. Δόρκου καρδίαν πυρὶ φλεγομένην σήμονας ῥήσσειν τοὺς ὄντας ἐν τῷ δώματι ποιεῖ. δρῦς θαλασσία ἀντιπάχει πάσης μανίας ἀγωγήν. Τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἀστὴρ θαλάσσιος ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ οἴκου κρεμάμενος. Κάμπαι δὲ ἐν κήπῳ τελευτῶσιν, ἐὰν ἑτέρου κήπου κάμπας εἰς ὕδωρ ἑψήσας ῥάνῃς τὸν κῆπον. ταῦρος ἀλισκέται, σκοτώματι ῥοδίνῳ τοὺς μυκτῆρας ἐπιχρισθείς. ἄγριος δὲ ταῦρος ἐνερίῳ χοινίῳ δεθείς, θνήσκει δὲ παρ' αὐτὰ ὑδαργύρου εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμφυσηθέντος. Κίσσου θυμιωμένου νυκτερίδες ἀποθνήσκουσιν. ὄφεις οὐ προσέρχονται ῥαντισθέντος δρακοντίου χυλοῦ. Γαγάτης λίθος θυμιώμενος, πᾶν ἑρπετὸν φυγαδεύει. Ἴβεως πτερὰ πᾶν ἑρπετὸν φυγαδεύει. Μύρμηκες δὲ ἐκ τοῦ φωλεοῦ οὐκ ἐξέρχονται νυκτερίδος περὶ τοῦ φωλεοῦ αὐτῶν κειμένης. Μῦες φυγαδεύονται χαλκάνθου συνεχῶς θυμιωμένου. Κόρεις θνήσκουσι βδελλῶν θυμιωμένων. Φθεῖρες προβάτων θνήσκουσιν, εἰ χάλκανθον μεθ' ὕδατος λειώνας, ῥάνῃς τὴν γῆν, ἔνθα κοιμῶνται. Γυνὴ ἔγκυος ὄφιν οἱονδήποτοῦν ὑπερβᾶσα ἐκτιτρώσκει. ὠδινούσῃς δὲ, ὠκυτόκιον γυναικί. ἕλμινθας ἀνθρώπου εἰ κατακαύσει καὶ λειοτριβήσει καὶ στιμμίσει αὐτοὺς τὰ βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς καὶ παραθεῖσα ἔσοπτρον ἐμβλέψει εἰς αὐτὸ, παραχρῆμα ἀκινδύνως ἐκτιτρώσκει.

Vv

σκει. ᾧ λόγῳ δὲ ταῦτα πέφυκεν ἀντιπάθεσι πρὸς ἀκρίβειαν οὐκ ἄν τις ἐκφράσει. καὶ παραδοξότερον δέ τι μαρτυρήσομεν ἐκ τῆς προνοίας τῆς οὔσης ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις, γλαὺξ οὐκ ἂν νοσσοποιήσει ἑτέρας προλαβούσης τὸ δῶμα. Εὐγενὴς ἵππος σκύβαλον ἑτέρου ἵππου οὐκ ἂν προσενέγκοιτο. Γύπες ὄρεσιν οὐκ ἐπινοσσοποιήσονται ὀρθίοις κλάδοισι βέποντες. Οὐ ταῦρος ἀκωλυτὶ διοδεύεται ἑτέροις καὶ ἀλλοφύλοις τόποις. ἡ δάμαλις παύσεται οἰμώζουσα τὸν ἴδιον μόσχον βωμοῖς καλλιερηθέντα. Γέρανοι σιγηπετόμενοι σημαίνουσι εὐδίαν. Ἡμίονος ναρκᾷ τρυγόνος θαλασσίας κέντρον ὑπερβᾶσα. Πρόβατα γῆν ὀρύσσοντα χειμῶνα σημαίνει, τρόπον τινὰ πόαν σκάπτοντα ἐς διαπόνησιν ὄμβρων. Βόες γῆν ὀσφρανόμενοι τὸν αὐτὸν ὄμβρον ἐπισπῶνται. Σμύραινα ναρκᾷ νάρθηκι πληγεῖσα. Αὐχμὸν δὲ σημαίνουσι κόρακες ἢ κορῶναι ἡσυχῇ φθεγγόμεναι.

hac antipathiis fiant non facile aliquis accurate dixerit. Sed & incredibiliora teſtaturi ſumus ex providentia quæ animalibus ratione carentibus ineſt. Noctua non nidificat ubi alia præoccupaverit domum. Equus generoſus fimo alterius equi non appropinquat. Vultures in montibus non retrorſum faciunt nidum, utpote rectis ramis proſpicientes. Taurus non ſine cunctatione peregrina & aliena loca perambulat. Vacca aſſidue gemere incipit ut nihil intermittat pro vitulo cum aris offertur. Grues (*ii*) quiete volantes ſerenitatem prænunciant. Mulus torpeſcit paſtinacæ (*kk*) aculeum ſupergrediens. Oves terram fodientes (*ll*) tempeſtatem denunciant. Pecora (*mm*) herbas defodientia imbrem indicant. Boves terram olfacientes (*nn*) etiam imbrem nunciant. Muræna torpeſcit (*oo*) ferula percuſſa. Siccitatem vero ſignificant corvi aut graculi aut cornices placide (*pp*) murmurantes.

NOTÆ.

NOTÆ.

(*a*) *Oppianum, poſt Euripidem, Pindarum & alios* γαῖαν μητέρα *ſaepiſſime vocare, notat vir eruditus Conr. Rittershuſius in Comment. ad Lib. I.* Κυνηγ. *v. 536. p. 46.* χθόνα παμμητέραν (*in marg. leg.* παμμήτορα) *terram omnium matrem, Oppianus Hal. I, 414. dixit, &* πολυμήτορα *verſ. 88. ejusdem libri, ubi ita canit:*

οὐ μὲν γὰρ γαίης πολυμήτορος ἔλπομαι ἅλμην
Παυροτέρας ἀγέλας, οὔτ' ἔθνεα μείονα φέρβειν.
Non enim terra multorum-parente puto mare
Pauciores greges, neque genera minora paſcere.

Φίλην θρέπτειραν, *Hal. V. 336. pulchris his verſibus:*

Γαῖα φίλη θρέπτειρα, σὺ μὲν τέκες ἠδὲ ἐκόμισσας
Φορβῇ χερσαίῃ. κόλποις δὲ ἐνὶ σοῖο θάνοιμι,
Ἦμαρ ὅτ' ἀντήσειε τὸ μόρσιμον. - - -

Terra amica nutrix, tu quidem peperiſti atque educaſti (*me*)
Eſca terreſtri, ſinibus autem in tuis moriar,
Dies quando occurrit fatalis. - -

Rationem hujus cognominis reddit Plinius N. H. II. 65. Cui uni rerum naturæ partium, eximia propter merita, cognomen indidimus maternæ venerationis. Sic hominum illa, ut cœlum DEI: quæ nos naſcentes excipit, natos alit, ſemelque editos ſuſtinet ſemper: novisſime complexa gremio jam a reliqua natura abdicatos, tum maxime ut mater operiens. *Lucretius lib. II.* quapropter merito maternum nomen adepta.

(*b*) Κάστωρ, ορος, *caſtor, Latine* fiber, ein Biber / *Gall.* biëure *ou* caſtor. ἀμφίβιον *eſt. Gloſſ. Iſid.* Caſtorinum, Vebrinum. *Lege*, bebrinum *aut* fibrinum, *ut Thom. Munckerus not. ad Hygini Fab. 69. p. 119. emendat, nam analogia poſtulare videtur fibrinum à fiber, ut à caper caprinus: qui & apud Schol. Juvenal. ad Sat. XII. 34. pro bebrum, fibrum reponit. Sed non eſt neceſſe, cum & bever, beber & bebrus, caſtor ſit dictus. Vid. Clar. Gravii Not. ad Gloſſ. Iſidori, p. 14. ubi ex Schol. Juvenal. ad Sat. II. 106. bebrina pelles, quæ alias dicuntur, caſtoreæ pelles, adducit.* Καστόριον, *Euſtath. Hexaem. p. 40. vocat,* ἔστι ζῶον καλούμενον καστόριον, *& facilli-*

σκει. ῳ λόγῳ ἢ]αυτ
]ιπάθεσι πρὸς ἀκρί
ἐκφράσει. καὶ περὶ
μαρτυρήσομεν ἐκ
ὤσης ἐν τοῖς ἀλό-
ὐκ ἂν νοσοποιοί
βύσης τὸ σῶμ
σκύβαλον ἐτέ
συνέγκοιτο.
νοσοποιήσον
ποιῆσ. Οἱ
δύσῃαι ἐτ
χοις. ὦ
ζωσα τ
λιπῆθ
σημα
χῶ
ὑπ
σο
7

... *esse prædicat. Ælian. Anim. VI. 34.* ὁ κά-
... μεθ' ἡμέραν μὲν τοῖς ποταμοῖς καταδὺς,
... γῇ ἀλᾶται. οἷς ἂν περιτύχῃ τούτοις τρέ-
...s in terris & in aqua victus eſt. Et die
...tatem degit, nocte in terra vagatur: ca-
... veſcitur. *Sic tamen eſt amphibium, ut ſit potius*
... ὕδασι, σὺν ἰχθύσι καὶ καρκίνοις, τρεφόμενον,
... plerumque in aquis cum piſcibus & cancris
..., *& pedes natatui potius quam inceſſui aptos,*
... *unde nomen derivant Varro & Feſtus Voc. fi-*
... *xtremum fibrum vocabant. Aliter Salmaſius,*
... 131. animal horrendi morſus, arbores jux-
..., *inquit Plin. N.H. VIII.* 30. morſu potentiſſi-
... Per univerſum Pontum fiber plurimus, quem
... caſtorem. Lytris ſimilis eſt, animal morſu
... eo ut cum hominem invadit, conventum
... laxet, quam concrepuiſſe perſenſerit fracta
... *H. A. VIII. 5. in fine. Solertiam caſtoris in excidendis*
... *ſtruſus; ad Oppian. Hal. I. p. 196. teſtemque, qui*
... *fuit, adducit. Nempe, ſi vera ſunt quæ ipſe narravit, non*
... *cadit arbores caſtor; ſed quoties dentibus ſuis ictum inflixit*
... *ab eadem recedit, viſum an nutet, ne forte opprimatur ejus*
... *ubi nihil periculi eſſe videt, arbore adhuc firma, ictum iterat,*
... *tandem proſternit ut lente ſine periculo non properanter cadat.*
... *addit: ideo eum arbores cadere,* ut in aquis pro lapſæ foliis &
... limo obductis piſces alliciant, quas capiat ac devoret fiber.
... *& valde dubia ac controverſa ſunt. Caſtorem in fluminum ri-*
pis, arbores & virgulta cadendo & mordendo, alimentum potius petere ut
inde ſe paſcat, quam ut piſces alliciat, arbitror. Dioſcor. verba non ſo-
nant id quod volunt Serapio, Marcellus & Cornarius, fibrum ex piſcibus &
cancris victum quæritare, ſed eum una cum piſcibus & cancris vitam in
aquis degere, ut recte vidit vir præclare doctus I. Ant. Saracenus in Not ad
Dioſcor. II. 26. p. 28. accedit, eodem teſte, experientia: ii ipſi qui domi fi-
bros aluerunt, illos piſcibus minime veſci, ſed arborum tantum corticibus,
ramis, foliis ac fructibus victitare obſervarunt. Non confundendus caſtor cum
caſtoride, quod fecit Rittershuſ. not. ad Oppian. l. c. quæ & verſ. 398. Lib.
I. Hal. Καστορίδες τ' ὀλοαὶ δυσπενθέες, *ſic vertit:* fibrique pernicioſi
&

& luctuoſi, *rectius ita vertend.* Caſtorides pernicioſæ & gravis luctus &c. *ἡ καςοϱὶς. animal eſt marinum, ζῶον θαλάττιον, Ælian. Anim. IX. 50. piſcis, non amphibium ut caſtor. hinc Tzetzes: πάντες δὲ ἰχθύες ἄφωνοι. πλὴν σκάϱυ καὶ καςοϱίδος.* Omnes autem piſces muti ſunt, exceptis ſcaro & caſtoride. *Vide Bochart. Hieroz. Part. I. L. IV. C. 2. p. 1067. & ſeq: qui recte aliud animal eſſe caſtorem, aliud caſtoridem probat, fabuloſum eſſe ipſe exiſtimat.* Caſtor eſt, *inquit*, verum animal: caſtoris fabuloſum, ut quidem puto, cum animal in mari nullum noverim, in quod quadret hæc deſcriptio, *Sed hoc argumentum adprobandum non eſt ſatu firmum. Quam multa ſint nobis incognita, veteribus cognita & perſpecta, nemo facile dixerit. Caſtoridem non fabuloſum, ſed verum animal eſſe putem, at fictis fabulis & opinionum commentis nobis deſcriptum. Quod enim tradunt Oppian. L. c. & Ælian. IX. 50. diros caſtoridum rugitus audientibus eſſe ominoſos, & ut Tzetzes paucis id verbis exprimit:*

Rugit caſtoris, & quisquis illam audiverit,
Ex miſera hac vita brevi excedit:

Non credibilis narratu, ſed ficta videtur eſſe fabula.

(*c*) *Caſtores ſe redimere ea parte corporis, propter quam maxime petuntur, præter Ælian. Anim. VI. 34. Juvenal. Sat. XII. 34. etiam alii affirmant. Horus II. 61. καταδιωκόμενος εἰς τὴν ἄγραν τὺς ἰδίυς διδύμυς ἀποσπάσας ῥίπτει. Unde Ægyptios tradit caſtorem pingere, cum hominem ſibi ipſi damnum inferentem adumbrare volunt. Euſtath. Hexaem. p. 40. διωκόμενον ὃν ἐπιζητοῦσιν ὑπὸ τῶν θηρατῶν ἀποκόπτει αὐτῦ τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐφίςησι τὺς διώκοντας. Plin. N. H. VIII. 30.* Easdem partes ſibi ipſi Pontici amputant fibri, periculo urgente, ob hoc ſe peti gnari: caſtoreumque id vocant medici. *Solin. C. 13.* Teſticuli ejus adpetuntur in uſum medelarum: idcirco cum urgeri ſe intelligit, ne captus proſit, ipſe geminos ſuos devorat. *Id quod cum noſtro auctore optime convenit, qui caſtores non tam ſe redimere ea amputatione, ſed invidia, ne capti proſint, partem illam maxime expetitam amputare, videtur innuere & in exemplum adducere. Rex Perſarum Sapor epiſtola ad Conſtantium data, apud Ammian. Marcellinum, XVII. 5. p. 179. idem indicat, quamvis caſtorem non nominet, ita ſcribens:* medelarum quoque artifices urere nonnunquam & ſecare, & partes corporum amputare, ut reliquis uti liceat integris: hocque beſtias factitare; quæ cum advertant cur maximopere capiantur, illud propria ſponte amittunt,

 ut

ut vivere deinde poſſint impavidæ. *Ubi Valeſius in not.* caſtorem vult dicere. qui cum à venatoribus propter teſticulos maxime expetatur, eos ipſe ſibi abſcindit, & venatoribus projicit, ut narrat Scholiaſtes in Nicandri Theriaca & Cicero in Scauriana, juvenalis, aliique. *Negat id verum eſſe Sextius, & qui eum ſequitur ipſe Plinius, N. H. XXXII. 3. p.* 840. *bis verbis:* Spectabilis naturæ potentia in his quoque, quibus & in terris & in aqua victus eſt: ſicut & fibris, quos caſtores vocant, & caſtorea teſtes eorum. Amputari hos ab ipſis cum capiantur, negat Sextius diligentiſſimus medicinæ: quin imo parvos eſſe ſubſtrictosque & adhærentes ſpinæ, nec adimi ſine vita animalis poſſe. *Hinc patet, Plin. VIII. 30. p. 185. ut & pluribus aliis in locis, opinionem vulgi recitare, non aſſenſu approbare. Negat id quoq; Dioſcor. II.* 26. ματὴν ἢ ἱςορεῖται ὅτι διωκόμϑμον τὸ ζῶον ἀποσπᾷ τὰς διδύμους, καὶ ῥίπτει. ἀδύνατον γὸ ἐςιν ἅψαϑζ ἀυτῶν προςύπων ὄντων ὥσπερ ὑός. *Fieri enim nequit ipſos ut attingat; quippe qui ſint, ut in ſue, ſubſtricti; parvi & adhærentes ſpinæ, unde revelli dentibus nulla ratione poſſunt. At habent caſtores, præter teſticulos, in inguine geminos folliculos membrana ſua contectos, quos caſtorium rectius appellari Saracenus una cum Rondeletio affirmat & probat. Ex his humor pinguis exudat, quem caſtor ſæpe admoto ore lambere & exugere, & eo ipſo, corporis partes quas poteſt contingere, oblinere perhibetur. Hinc erroris anſa imperitis videtur data, à vulgo avide arrepta; & ſic pervagato ſermone ac monumentis utriusque Linguæ, vulgi error propagatus & poſteritati mandatus.*

(*d*) *De lapide aëtite Plin. X.* 3. Sed vis illa medica non niſi nido direptis. *Sextus Platonicus, de medicina ex animalibus, Part. 2. C.* 23. *de aquila, num.* 2. Lapis qui in ventre aut in nido ejus invenitur, qui ἀετὸς vocatur Grajis, cujusque vim & nomen etiam habet aëtites, prodeſſe prægnantibus, ut facile pariant, fertur. (quibus etiam phylacterium eſt.) *Hinc lapidem ventris aquilini Conſtantinus Africanus de animal: virtutib: naturalib. vocat, lapis, inquit, ventris ejus vel nidi ſi collo ſuſpenſus mulieris, hac non concipit. Nomen ejus eſt aëtites.*

(*e*) *Phile de animalium proprietate, p.* 76.

Φϑορᾶς δὴ τηρεῖ τὰς γονὰς ὑπερτέρας,
εἰς τὴν καλιὰν αἴετος κρύψας λίϑον,
ὡς ἡ χελιδὼν τῷ σελίνῳ τὴν κόμην,

ἐὰν

ἐὰν δὲ τ' ἐξάψῃ (pro quo in marg. Libr. ſup. memorati legi, ἐξάψασα δὲ τοῦ) τραχήλου τὸν λίθον,
κύουσα γυνὴ, κερδανεῖ ζῶν τὸ βρέφος.

In nidum aquila aëtite congeſto, ſuis
Avertit omnes noxias à liberis,
Sicut apii comis hirundo ſalubribus.
Quod ſi qua lapidem illum gravida collo gerat,
  Vitam ſibi lucratur, atque fœtui.

(f) *Hæc loco eſſe mota, maleque hic inſerta, quivis videt, non enim cum præcedentibus & ſequentibus ullo modo conveniunt, ſed pertinent ad dioſemeia, de quibus in fine hujus fragmenti eſt ſermo. De bobus quæ hic dicuntur, tradunt & alii. Aratus, Διοσημ. vel Prognoſtic. p. 142. & 143. edit. Oxon. cum ſchol. Græc. verſ. 381. ſeq.*

Ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες,
Κινυμένου χειμῶνος. ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
Ἢ κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύσωνται,
Ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
Ἢ δ' ὅτε μυκηθμοῖο βόες περίπλειοι ἀγέρωνται
Ἐρχόμεναι σταθμόνδε βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραὶ λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.

Quæ ſic eleganter Latine vertit vir illuſtris Hugo Grotius: p. 35.

Sæpe etiam inſtantem minitari dira procellam
Ruricolæ docuere boves, cum lingere tentant,
Poſteriora pedum glabris veſtigia linguis,
Aut dextrum in ſtabulo ponunt latus: hiſce magiſtris
Stivæ opus inceptum differt longævus arator.
Sæpe etiam inſolito mugitu paſcua complent,
Cum ſtabula, & notos repetunt armenta penates,
Floridaque invitæ linquentes prata juvencæ
Ante feras cupiunt ventrem ſaturaſſe procellas.

Ubi Scholiaſtes p. 143, ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντο.) Καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν σημειοῦνται οἱ γεωργοὶ γενησόμενον χειμῶνα, ὅταν τὰς χηλὰς τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῇ γλώσσῃ

γλώσσῃ περιλείχωσιν, ἢ κατὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν ἀνακλίνωνται. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος ψυχρὰ ἡ γῆ γίνεται, ὁ βοῦς ψυχομένην τὴν χηλὴν τὴν ἐμπροσθίαν, τῇ περιλιχμήσει πειρᾶται θερμαίνειν. τοῦ γὰρ ὀπισθίου ποδὸς οὐ δυνάται τῇ γλώσσῃ ἐφικέσθαι. Φησὶν οὖν τοῦτο ἀρχὴν χειμῶνος. Ἐπὶ δεξιτερᾶς) Τὸ γὰρ φυσικὸν σχῆμά ἐστιν αὐτῶν, τὰ εὐώνυμα. προθερμαίνουσι δὲ αὐτῶν οἱ βόες τὸ ἧπαρ, ἐν τοῖς δεξιοῖς τόποις καὶ μέρεσι κείμενον, οὕτω κατακείμενοι. *Cum ſciant animalia, fore ut veniente tempeſtate non poſſint commode paſcere, dant operam ut tectum inveniant, & ſe ſeptis ſuis includant, id quod noſter de bobus imbrem prævidentibus tradit; additque eos in dextrum latus ſe projicientes tempeſtatem aëris commutatam præſagire;* ἀέρα ἐν χειμῶνι *videtur vocare quod in Geoponic. Lib. I. lemmate cap. 3. p. 5.* προγνωστικὰ χειμερινοῦ ἀέρος *dicitur* χειμὼν, ῶνος, *hiemem ſignificat, ut & turbulentam ac perfrigidam tempeſtatem, & quia turbidæ tempeſtati & imbres & venti ſolent eſſe conjuncti, interdum imbrem, interdum ventum, aliquando & utrumque denotat. Avienus Paraphraſtes Arati locum ſic* παραφράζει, *p. 124. circa finem:*

> Bubus arator item trahit atræ ſigna procollæ,
> Lambere ſi lingua prima hos veſtigia forte
> Viderit, aut dextrum proſternere corpus in armum,
> Vel ſi prolixis auras mugitibus implent,
> Paſcua linquentes vix veſpere. - -

Conjungit & frigus & tempeſtatem, Verſ. 390. in Prognoſtic. p. 121. tempeſtas, geliduque dies, & frigidus æther. & V. 518. indicium pluvialis frigoris dixit. Inſtante ergo tempeſtate, cum eam beſtia præſentiant, boves priores pedes lingua conantur calefacere, & cum alias ſoleant naturali ſitu in latus ſiniſtrum recumbere, tunc etiam in dextrum ſe projiciunt, ut & hoc calefaciant, & omnia peræque membra à frigore per ſe defendant. Imbrem illo ſitu boves præſagire, ſcribit Ælian. Anim. VII. 8. Ὅτι δὲ βοῦς ἐὰν μέλλῃ ὕσειν ὁ Ζεύς, ἐπὶ τὸ ἰσχίον τὸ δεξιὸν κατακλίνεται. ἐὰν δὲ εὐδία, πάλιν ἐπὶ τὸ λαιόν. *& Aratus Geopon. I. 3. p. 7.* καὶ βόες πρὸς μεσημβρίαν ὁρῶσαι, ἢ τὰς χηλὰς περιλοχμώμεναι *(pro quo MSS. in not. ad Geopon. cit. habent,* περιλειχόμεναι) καὶ μετὰ μυκηθμῶν ἐπὶ τὴν βουστασίαν ἐρχόμεναι, ὄμβρον δηλοῦσι. *De quibus Plin. N. H. XI. 10. p. 494.* Tunc univerſæ provolant, ſi dies mitis futurus eſt. Prædivinant enim

ventos

ventos imbreſque, & ſe continent tectis. Itaque temperie cœli (& hoc inter præſcita habent) cum agmen ad opera proceſſit, &c.

(g) *ἔνυδρον eſt aquaticum, quod in aquis degit & alimentum ex ipſis petit, aliud eſt πάρυδρον, aquas quod amat. Aves aquaticæ & fluviatiles ἔνυδροι, & ποτάμιοι dicuntur, quia ex fluviis & aquis victum petunt, & in ipſis degunt, ut anates & aliæ, uti obſervat Salmaſ. in Solin. p. 316. col. 1. circa fin.*

(h) *Locus hic corruptus eſt & mutilus. Conjecturam afferre libet, ſi non veram & certam lectionem proponere licet. Conjectem corrigendo & transferendo hunc locum ſic eſſe legendum:* πᾶν δὲ ἔνυδρον εἰς μεσόγειον φεύγων, οἷον αἱ γέρανοι (*pro* ἂν γένασιν) ποιοῦσι, (*quæ ipſiſſima ſunt verba Ariſt. H. A. VIII. 12. p. 557.*) ἐν αὐτῇ χειμῶνα καταγγέλλει. *Ariſtot. H. Anim. VIII. 10. p. 571.* εἰς ὕψος πέτονται πρὸς τὸ καθορᾶν τὰ πόρρω. καὶ ἐὰν ἴδωσι νέφη, καὶ χειμέρια, καταπτᾶσαι ἡσυχάζουσι. *grues alte volant ad proſpiciendum à longe. Nam ſi tempeſtatem & nubes viderint, in terram devolant, & quieſcunt. Aratus Prognoſt. Verſ. 299. ſeq. pag. 131. & 132. edit. Oxon.*

> Οὐδ' ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
> Τείνονται στροφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται
> Πιστεύειν χειμῶνι. - - *quæ Avienus ſic interpretatur:*

p. 122. edit. Grot.

> \- - . - Si Threiciæ per aperta
> Sponte grues trepidant, nec ſeſe * audacius æthræ
> Committant, pinnis ut longos ſæpe volatus
> Formavere ſuper. - - -
> Mox tempeſtates, & nubila terra cientur.

* In marg. Grot. aliam lectionem exhibet, quæ magis placet:

- - - Nec ſeſe audacibus æthræ
Committunt pinnis.

Scholiaſt. p. 132. hac annotat: Φασὶν οὖν τὰς γεράνους, ὄμβρων μελλόντων καταφέρεσθαι, οὐ μετεώρους αἴρεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθείας ἐμποδίζεσθαι πλήσεως. αὕτη γὰρ ἡ γέρανος, δυσπαθὲς ἔχει τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἀέρων ὑπερβολὰς ἀντέχειν οὐ δύναται. ὁ δὲ νοῦς, αἱ δὲ τῶν γεράνων μακραὶ τάξεις τὰς αὐτὰς ὁδοὺς τείνουσαι οὐ. (τοῦτο γὰρ ἦν εὐδίας σύμβολον.) ἀλλὰ ἀποστραφεῖσαι τὸ ὑγρὸν πνεῦμα, καὶ ἐξ ὑποστροφῆς πορευόμεναι, τὸ

 αὐτὸ

αὐτὸ σημεῖόν εἰσι. καὶ γέρανοι οὖν μὴ διαιρόμεναι εἰς ὕψος, μηδὲ ἐπ' εὐθείας ποιούμεναι τὴν πτῆσιν, ἀλλ' ὑποστρέφουσαι εἰς τοὺς τόπους, ὅθεν ἐκινήθησαν, τὸ αὐτὸ σημεῖόν ἐστι. *Horus, Hierogl. II.* 93. ſideralis ſcientiæ gnarum cum ſignificant, gruem volantem pingunt. ἐκεῖνος γὰρ ὑψηλῶς πάνυ ἵπταται, ἵνα θεάσηται τὰ νέφη, μὴ ἄρα χειμάζῃ, ἵνα ἐν ἡσυχίᾳ διαμένῃ. Illa enim alte admodum volat, ut nubes è proximo conſpiciat, neque tempeſtate agitetur, atque ita altam agat quietem. *Ælianus Anim. VII.* 7. Ἀριστοτέλους ἀκούω λέγοντος ὅτι ἄρα γέρανοι ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὴν γῆν πετόμεναι, χειμῶνος ἀπειλὴν ἰσχυρὰν ὑποσημαίνουσί τῷ συνιέντι. *Paulo poſt*: ὄρνιθες δὲ ἐκ τοῦ πελάγους, εἰς τὴν γῆν σὺν ὁρμῇ πετόμενοι, μαρτύρονται χειμῶνα. *& in fine ejuſdem cap.* πάλιν τε ὄρνιθες οἱ μὲν θαλάττιοι, καὶ οἱ λιμναῖοι ἐς τὴν γῆν πεσόντες, ὡς ἔσοιτο χειμὼν πολὺς οὐκ ἀγνοοῦσιν. *Plin. N. H. XVIII.* 35. *p.* 456. *circa finem*: *Item mergi anatesque, pennas roſtro purgantes, ventum: cæteraque aquaticæ aves concurſantes: grues in mediterranea feſtinantes.*

(*i*) *Hippomanes intelligit, quod Plinius, N. H. VIII.* 42. *p.* 221. *his verbis deſcribit*: Vixiſſe equum ſeptuaginta quinque annis proditur. In hoc genere gravida ſtans parit, prænterque cæteras fœtum diligit. Et ſane equis amoris innaſci veneficium hippomanis appellatum, in fronte, caricæ magnitudine, colore nigro: quod ſtatim edito partu devorat fera, aut partum ad ubera non admittit. Si quis præreptum habeat, olfactu in rabiem id genus agitur. *Ita Harduin. diſtinxit, & hæc Verba*: ſi ſi quis præreptum habeat, *ſequentibus annexuit, non præcedentibus, ut communiter Plinii editores, & ipſe Solinus Plinium transſcribens, conjunxere: unaque periodo incluſit, Ariſtotelem ſecutus, qui H. A. VI.* 22. *p.* 541. *eodem modo hæc conjunxit, hoc ſi quis præveniens auferat, odore ejus ſolicitata equa, ſurgit: atque ubi olfecit, furit.* ὅταν δὲ τέκῃ ἵππος, τότε χόριον εὐθὺς κατεσθίει, καὶ ἀποδάκνει τοῦ πώλου, ὃ ἐπιφύεται ἐπὶ τοῦ μετώπου τούτων τῶν πώλων, ὃ καλεῖται ἱππομανές. ἔστι δὲ τὸ μέγεθος, ἔλαττον μικρὸν ἰσχάδος. τὴν δὲ ἰδέαν, πλατὺ, περιφερὲς, μέλαν. Τοῦτο ἐάν τις φθῇ λαβὼν, καὶ ὀσφρῆται ἡ ἵππος, ἐξίσταται καὶ μαίνεται πρὸς τὴν ὀσμήν. διὸ καὶ αἱ φαρμακίδες ζητοῦσι καὶ συλλέγουσιν. *Vide Harduini Emendat. ad Plin. T. II. p.* 272. *Veneficium vocat amoris Solin. C.* 45. *p.* 53. In quarum (*equarum*) partu amoris naſcitur veneficium, quod frontibus præferunt recens editi; furvo colore, cicatricis ſimile, hippomanes nominatum

quod

Digitized by Google

quod ſi præreptum ſtatim fuerit, nequaquam mater pullo ubera præbet ſeſitanda. *De veneficio hippomanis agit & Plin. N. H. XXVIII. p. 621.* tantas, *inquit*, in veneficio vires habet, ut affuſum æris mixturæ in effigiem equæ olympiæ admotos mares equos ad rabiem coitus agat. *Meminit & hujus veneficii Ælian. Anim. III. 17. ex aliorum opinione, qui volunt, equam ſtatim edito pullo carunculam illam in fronte innatam devorare, hominibus invidentem, ne remedium vim magnam alliciendi ad amorem & libidinem quod habet, aſſequantur.*

Hippomanes hujusmodi recens à fronte nati pulli avulſum & adhuc calens, Ann. 1676. menſ. Febr. allatum accurate deſcribitur Miſcellan. Medico-Phyſic. Curioſ. Ann. 8. Obſerv. 57. p. 96. ut citat Harduin. Not. ad Plin. L. c. quod Ariſtotelis, Pliniique ſententiam praclare explicat ac comprobat.

(k) *Muſcas ſolito majoribus auſis pungentes, tempeſtatem portendere, ex Arato narratur in Geopon. I. 3. p. 7.* καὶ μυῖαι ἐπὶ πλέον δάκνουσαι,

- - - χειμῶνα ἐσόμενον δηλοῦσι. *Arat. in Prognoſt. verſ. 242.*

- - - - μηδ' εἴ κεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν
Δάκνωσιν μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται,

Avienus, p. 121.

Cum parvæ deſigunt ſpicula muſcæ,
Convenit inſtantes prænoſcere protinus imbres.

Ubi Schol. αἱ μυῖαι τοῖς ὑγροῖς σφόδρα χαίρουσι, καὶ ἀεὶ τὰς ὑγρὰς οὐσίας σιτοῦνται. ὅτε τοίνυν ὑγροῦ ἀέρος αἰσθάνονται χειμῶνος ἐσομένου, καὶ τὸ σῶμα ὑγραίνεται, τότε μᾶλλον καθάπτονται τοῦ αἵματος ὑγραινομένου ἐκ τοῦ περιέχοντος. *Nempe quia eo tempore corpora humida ut ſint neceſſe eſt, muſca quia admodum humidis delectantur, vehementius mordent, utpote ſanguine magis delectata.* Τοῦ χειμῶνος τὸν ἔφοδον, *Euſtath. Hexaem. p. 20. dixit, ſævitiam maris Allatius vertit, & ſic legend. h. l. vocemque* χειμῶνος, *quæ videtur excidiſſe, reſtituendam puto.*

(l) *Locum hunc eſſe mutilum & corruptum quivis qui legerit, perſpicere poterit, at afferre medelam & genuinam reſtituere lectionem, ſine melioris Codicis ope, difficile erit. Conjecturis magis quam dijudicatione uti par erit. Primo loco* Φρῦνος *legi non male convenit, eſt enim lapis quem alii* βάτραχον *appellant, ita auctor Kiranid. p. 58. qui poſtquam dixerat:* Φρύνιον *herba eſt, quæ dicitur* βατράχιον *i. e. rana, mala planta. Species autem ut apium caninum: naſcitur autem in aquis, combuſtiva virtutu exiſtens; Addit:*

σχει. ᾧ λόγῳ δὲ ταῦτα πέφυκεν ἀντιπάθεσι πρὸς ἀκρίβειαν οὐκ ἄν τις ἐκφράσει. καὶ παραδοξότερον δέ τι μαρτυρήσομεν ἐκ τῆς προνοίας τῆς οὔσης ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις, γλαὺξ οὐκ ἂν νοσσοποιήσει ἑτέρας. προλαβούσης τὸ δῶμα. Εὐγενὴς ἵππος σκύβαλον ἑτέρου ἵππου οὐκ ἂν προσενέγκοιτο. Γύπες ὄρεσιν οὐκ ἐπινοσσοποιήσονται ὀρθίοις κλάδοισι βέποντες. Οὐ ταῦρος ἀκωλυτὶ διοδεύονται ἑτέροις καὶ ἀλλοφύλοις τόποις. οὐ δάμαλις παύσεται οἰμώζουσα τὸν ἴδιον μόσχον βωμοῖς καλλιερηθέντα. Γέρανοι σιγηπετόμενοι σημαίνουσι εὐδίαν. Ἡμίονος ναρκᾷ τρυγόνος θαλασσίας κέντρον ὑπερβᾶσα. Πρόβατα γῆν ὀρύσσοντα χειμῶνα σημαίνει, τρόπον τινὰ πόαν σκάπτοντα ἐς διαπόνησιν ὄμβρων. Βόες γῆν ὀσφραινόμενοι τὸν αὐτὸν ὄμβρον ἐπισπῶνται. Σμύραινα ναρκᾷ νάρθηκι πληγεῖσα. Αὐχμὸν δὲ σημαίνουσι κόρακες ἢ κορῶναι ἡσυχῇ φθεγγόμεναι.

hac antipathiis fiant non facile aliquis accurate dixerit. Sed & incredibiliora teſtaturi ſumus ex providentia quæ animalibus ratione carentibus ineſt. Noctua non nidificat ubi alia præoccupaverit domum. Equus generoſus fimo alterius equi non appropinquat. Vultures in montibus non retrorſum faciunt nidum, utpote rectis ramis proſpicientes. Taurus non ſine cunctatione peregrina & aliena loca perambulat. Vacca aſſidue gemere incipit ut nihil intermittat pro vitulo cum aris offertur. Grues (*ii*) quiete volantes ſerenitatem prænunciant. Mulus torpeſcit paſtinacæ (*kk*) aculeum ſupergrediens. Oves terram fodientes (*ll*) tempeſtatem denunciant. Pecora (*mm*) herbas defodientia imbrem indicant. Boves terram olfacientes (*nn*) etiam imbrem nunciant. Muræna torpeſcit (*oo*) ferula percuſſa. Siccitatem vero ſignificant corvi aut graculi aut cornices placide (*pp*) murmurantes.

NOTÆ.

NOTÆ.

(*a*) *Oppianum, poſt Euripidem, Pindarum & alios* γαῖαν μητέρα *ſæpiſſime vocare, notat vir eruditus Conr. Ritterſhuſius in Comment. ad Lib. I.* Κυνηγ. *v. 536. p. 46.* χθόνα παμμητέραν *(in marg. leg.* παμμήτορα*) terram omnium matrem, Oppianus Hal. I, 414. dixit, &* πολυμήτορα *verſ. 88. ejusdem libri, ubi ita canit:*

οὐ μὲν γὰρ γαίης πολυμήτορος ἔλπομαι ἅλμην
Παυροτέρας ἀγέλας, οὔτ' ἔθνεα μείονα φέρβειν.
Non enim terra multorum-parente puto mare
Pauciores greges, neque genera minora paſcere.

φίλην θρέπτειραν, *Hal. V. 336. pulchris his verſibus:*

Γαῖα φίλη θρέπτειρα, σὺ μὲν τέκες ἠδὲ ἐκόμισας
Φορβῇ χερσαίῃ. κόλποις δὲ ἐνὶ σοῖο θάνοιμι,
Ἦμαρ ὅτ' ἀντήσειε τὸ μόρσιμον. - - -

Terra amica nutrix, tu quidem peperiſti atque educaſti (*me*)
Eſca terreſtri, finibus autem in tuis moriar,
Dies quando occurrit fatalis. - -

Rationem hujus cognominis reddit Plinius N. H. II. 65. Cui uni rerum naturæ partium, eximia propter merita, cognomen indidimus maternæ venerationis. Sic hominum illa, ut cœlum DEI: quæ nos naſcentes excipit, natos alit, ſemelque editos ſuſtinet ſemper: noviſſime complexa gremio jam a reliqua natura abdicatos, tum maxime ut mater operiens. *Lucretius lib. II.* quapropter merito maternum nomen adepta.

(*b*) Κάστωρ, ορος, *caſtor, Latine* fiber, ein Biber/ *Gall.* biêure *ou* caſtor. ἀμφίβιον *eſt. Gloſſ. Iſid.* Caſtorinum, Vebrinum. *Lege*, bebrinum *aut* fibrinum, *ut Thom. Munckerus not. ad Hygini Fab. 69. p. 119. emendat, nam analogia poſtulare videtur fibrinum à fiber, ut à caper caprinus: qui & apud Schol. Juvenal. ad Sat. XII. 34. pro bebrum, fibrum reponit. Sed non eſt neceſſe, cum & bever, beber & bebrus, caſtor ſit dictus. Vid. Clar. Gravii Not. ad Gloſſ. Iſidori, p. 14. ubi ex Schol. Juvenal. ad Sat. II.* 106. *bebrina pelles, quæ alias dicuntur, caſtoreæ pelles, adducit.* Καστόριον, *Euſtath. Hexaem. p. 40. vocat,* ἐστὶ ζῷον καλούμενον καστόριον, *& facilli-*

cillimis moribus ac manſuetis eſſe prædicat. Ælian. Anim. VI. 34. ὁ κάστωρ ἀμφίβιόν ἐστι ζῶον, καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν τοῖς ποταμοῖς καταδὺς, διαιτᾶται. νύκτωρ δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἀλᾶται. οἷς ἂν περιτύχῃ τούτοις τρεφόμενος. Fibro geminus in terris & in aqua victus eſt. Et die quidem fluviis abditus ætatem degit, nocte in terra vagatur: caſu & fortuito objectis veſcitur. *Sic tamen eſt amphibium, ut ſit potius aquaticum*, τὸ πλεῖστον ἐν ὕδασι, σὺν ἰχθύσι καὶ καρκίνοις, τρεφόμενον, *ut ſcribit Dioſcor. II. 26. p. 95.* plerumque in aquis cum piſcibus & cancris veſcens. *Piſcis habet caudam, & pedes natatui potius quam inceſſui aptos, degitque in amnium oris, unde nomen derivant Varro & Feſtus Voc. fiber. Nam veteres omne extremum fibrum vocabant. Aliter Salmaſius, quem vide ad Solin. c. 13. p. 131.* animal horrendi morſus, arbores juxta flumina ut ferro cædit, *inquit Plin. N. H. VIII. 30.* morſu potentiſſimum, *Solin. C. 13. p. 24.* Per univerſum Pontum fiber plurimus, quem alio vocabulo dicunt caſtorem. Lytris ſimilis eſt, animal morſu potentisſimum, adeo ut cum hominem invadit, conventum dentium non prius laxet, quam concrepuiſſe perſenſerit fracta oſſa. *Vide & Ariſtot. H. A. VIII. 5. in fine. Solertiam caſtoris in excidendis arboribus deſcribit Rittershuſius; ad Oppian. Hal. I. p. 196. teſtemque, qui ejus rei* αὐτόπτης *fuit, adducit. Nempe, ſi vera ſunt quæ ipſe narravit, non continuo ictu cædit arbores caſtor; ſed quoties dentibus ſuis ictum inflixit arbori, toties ab eadem recedit, viſum an nutet, ne forte opprimatur ejus ruina. Ubi nihil periculi eſſe videt, arbore adhuc firma, ictum iterat, morſuque tandem proſternit ut lente ſine periculo non properanter cadat. Quæ vero addit: ideo eum arbores cadere,* ut in aquis pro lapſæ foliis & ramis limo obductis piſces alliciant, quas capiat ac devoret fiber. *Parum firma & valde dubia ac controverſa ſunt. Caſtorem in fluminum ripis, arbores & virgulta cædendo & mordendo, alimentum potius petere ut inde ſe paſcat, quam ut piſces alliciat, arbitror. Dioſcor. verba non ſonant id quod volunt Serapio, Marcellus & Cornarius, fibrum ex piſcibus & cancris victum quæritare, ſed eum una cum piſcibus & cancris vitam in aquis degere, ut recte vidit vir præclare doctus I. Ant. Saracenus in Not ad Dioſcor. II. 26. p. 28. accedit, eodem teſte, experientia: ii ipſi qui domi fibros aluerunt, illos piſcibus minime veſci, ſed arborum tantum corticibus, ramis, foliis ac fructibus victitare obſervarunt. Non confundendus caſtor cum caſtoride, quod fecit Rittershuſ. not. ad Oppian. l. c. quæ & verſ. 398. Lib. I. Hal.* Καστορίδες τ' ὀλοαὶ δυσπενθέες, *ſic vertit:* fibrique pernicioſi

&

& luctuoſi, *rectius ita vertend.* Caſtorides pernicioſæ & gravis luctus &c. *ἡ καστορὶς. animal eſt marinum,* ζῶον θαλάττιον, *Ælian. Anim. IX. 50. piſcis, non amphibium ut caſtor. hinc Tzetzes:* πάντες δὲ ἰχθύες ἄφωνοι. πλὴν σκάρου καὶ καστορίδος. Omnes autem piſces muti ſunt, exceptis ſcaro & caſtoride. *Vide Bochart. Hieroz. Part. I. L. IV. C. 2. p. 1067. & ſeq. qui recte aliud animal eſſe caſtorem, aliud caſtoridem probat, fabuloſum eſſe ipſe exiſtimat.* Caſtor eſt, *inquit*, verum animal: caſtoris fabuloſum, ut quidem puto, cum animal in mari nullum noverim, in quod quadret hæc deſcriptio, *Sed hoc argumentum adprobandum non eſt ſatu firmum. Quam multa ſint nobis incognita, veteribus cognita & perſpecta, nemo facile dixerit. Caſtoridem non fabuloſum, ſed verum animal eſſe putem, at fictis fabulis & opinionum commentis nobis deſcriptum. Quod enim tradunt Oppian. L. c. & Ælian. IX. 50. diros caſtoridum rugitus audientibus eſſe ominoſos, & ut Tzetzes paucis id verbis exprimit:*

Rugit caſtoris, & quisquis illam audiverit,
Ex miſera hac vita brevi excedit:

Non credibilis narratu, ſed ficta videtur eſſe fabula.

(*c*) *Caſtores ſe redimere ea parte corporis, propter quam maxime petuntur, præter Ælian. Anim. VI. 34. Juvenal. Sat. XII. 34. etiam alii affirmant. Horus II. 61.* καταδιωκόμενος εἰς τὴν ἄγραν τοὺς ἰδίους διδύμους ἀποσπῶν ῥίπτει. *Unde Ægyptios tradit caſtorem pingere, cum hominem ſibi ipſi damnum inferentem adumbrare volunt. Euſtath. Hexaem. p. 40.* διωκόμενον οὖν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῶν θηρατῶν ἀποκόπτει αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐφίστησι τοὺς διώκοντας. *Plin. N. H. VIII. 30.* Easdem partes ſibi ipſi Pontici amputant fibri, periculo urgente, ob hoc ſe peti gnari: caſtoreumque id vocant medici. *Solin. C. 13.* Teſticuli ejus adpetuntur in uſum medelarum: idcirco cum urgeri ſe intelligit, ne captus proſit, ipſe geminos ſuos devorat. *Id quod cum noſtro auctore optime convenit, qui caſtores non tam ſe redimere ea amputatione, ſed invidia, ne capti proſint, partem illam maxime expetitam amputare, videtur innuere & in exemplum adducere. Rex Perſarum Sapor epiſtola ad Conſtantium data, apud Ammian. Marcellinum, XVII. 5. p. 179. idem indicat, quamvis caſtorem non nominet, ita ſcribens:* medelarum quoque artifices urere nonnunquam & ſecare, & partes corporum amputare, ut reliquis uti liceat integris: hocque beſtias factitare; quæ cum advertant cur maximopere capiantur, illud propria ſponte amittunt,

ut vivere deinde poſſint impavidæ. *Ubi Valeſius in not.* caſtorem vult dicere. qui cum à venatoribus propter teſticulos maxime expetatur, eos ipſe ſibi abſcindit, & venatoribus projicit, ut narrat Scholiaſtes in Nicandri Theriaca & Cicero in Scauriana, juvenalis, aliique. *Negat id verum eſſe Sextius, & qui eum ſequitur ipſe Plinius, N. H. XXXII. 3. p. 840. his verbis:* Spectabilis naturæ potentia in his quoque, quibus & in terris & in aqua victus eſt: ſicut & fibris, quos caſtores vocant, & caſtorea teſtes eorum. Amputari hos ab ipſis cum capiantur, negat Sextius diligentiſſimus medicinæ: quin imo parvos eſſe ſubſtrictosque & adhærentes ſpinæ, nec adimi ſine vita animalis poſſe. *Hinc patet, Plin. VIII. 30. p. 185. ut & pluribus aliis in locis, opinionem vulgi recitare, non aſſenſu approbare. Negat id quoq; Dioſcor. II. 26.* μάτην ᾗ ἱστορεῖται ὅτι διωκόμενον τὸ ζῶον ἀποσπᾷ τοὺς διδύμους, καὶ ῥίπτει. ἀδύνατον γὰρ ἐστιν ἅψασθαι αὐτῶν προσύπτων ὄντων ὥσπερ ὑός. *Fieri enim nequit ipſos ut attingat; quippe qui ſint, ut in ſue, ſubſtricti; parvi & adhærentes ſpinæ, unde revelli dentibus nulla ratione poſſunt. At habent caſtores, præter teſticulos, in inguine geminos folliculos membrana ſua contectos, quos caſtorium rectius appellari Saracenus una cum Rondeletio affirmat & probat. Ex his humor pinguis exudat, quem caſtor ſæpe admoto ore lambere & exugere, & eo ipſo, corporis partes quas poteſt contingere, oblinere perhibetur. Hinc erroris anſa imperitis videtur data, à vulgo avide arrepta; & ſic pervagato ſermone ac monumentis utriusque Linguæ, vulgi error propagatus & poſteritati mandatus.*

(*d*) *De lapide aëtite Plin. X. 3.* Sed vis illa medica non niſi nido direptis. *Sextus Platonicus, de medicina ex animalibus, Part. 2. C. 23. de aquila, num. 2.* Lapis qui in ventre aut in nido ejus invenitur, qui ἀετίς vocatur Grajis, cujusque vim & nomen etiam habet aëtites, prodeſſe prægnantibus, ut facile pariant, fertur. (quibus etiam phylacterium eſt.) *Hinc lapidem ventris aquilini Conſtantinus Africanus de animal: virtutib: naturalib. vocat, lapis, inquit, ventris ejus vel nidi ſi collo ſuſpenſus mulieris, hæc non concipit. Nomen ejus eſt aëtites.*

(*e*) *Phile de animalium proprietate, p. 76.*

φθορᾶς δὴ τηρεῖ τὰς γονὰς ὑπερτέρας,
εἰς τὴν καλιὰν αἴθος κρύψας λίθον,
ὡς ἡ χελιδὼν τὸ σελίνου τὴν κόμην,

ἐὰν

ἐὰν δὲ τ' ἐξάψῃ (*pro quo in marg. Libr. ſup. memorati legi*, ἐξάψασα δὲ τοῦ) τραχήλου τὸν λίθον,
κύουσα γυνή, κερδανεῖ ζῶν τὸ βρέφος.

In nidum aquila aëtite congeſto, ſuis
Avertit omnes noxias à liberis,
Sicut apii comis hirundo ſalubribus.
Quod ſi qua lapidem illum gravida collo gerat,
Vitam ſibi lucratur, atque fœtui.

(*f*) *Hac loco eſſe mota, maleque hic inſerta, quivis videt; non enim cum præcedentibus & ſequentibus ullo modo conveniunt, ſed pertinent ad dioſemeia, de quibus in fine hujus fragmenti eſt ſermo. De bobus quæ hic dicuntur, tradunt & alii. Aratus*, Διοσημ. *vel Prognoſtic. p.* 142. & 143. *edit. Oxon. cum ſchol. Græc. verſ.* 381. *ſeq.*

Ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες,
Κινυμένου χειμῶνος. ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
Ἢ κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύσωνται,
Ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
Ἢ δ' ὅτε μυκηθμοῖο βόες περίπλειοι ἀγέρωνται
Ἐρχόμεναι σταθμόνδε βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραὶ λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.

Quæ ſic eleganter Latine vertit vir illuſtris Hugo Grotius: p. 35.

Sæpe etiam inſtantem minitari dira procellam
Ruricolæ docuere boves, cum lingere tentant,
Poſteriora pedum glabris veſtigia linguis,
Aut dextrum in ſtabulo ponunt latus: hiſce magiſtris
Stivæ opus inceptum differt longævus arator.
Sæpe etiam inſolito mugitu paſcua complent,
Cum ſtabula, & notos repetunt armenta penates;
Floridaque invitæ linquentes prata juvencæ
Ante feras cupiunt ventrem ſaturaſſe procellas.

Ubi Scholiaſtes p. 143, ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντο.) Καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν σημειοῦνται οἱ γεωργοὶ γενησόμενον χειμῶνα, ὅταν τὰς χηλὰς τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῇ
γλώσσῃ

γλώσσῃ περιλείχωσιν, ἢ κατὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν ἀνακλίνωνται. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ χειμῶνος ψυχρὰ ἡ γῆ γίνεται, ὁ βοῦς ψυχομένην τὴν χηλὴν τὴν ἐμπροσθίαν, τῇ περιλιχμήσει πειρᾶται θερμαίνειν. τοῦ γὰρ ὀπισθίου ποδὸς οὐ δυνάται τῇ γλώσσῃ ἐφικέσθαι. Φησὶν οὖν τοῦτο ἀρχὴν χειμῶνος. Ἐπὶ δεξιτερᾶς) τὸ γὰρ φυσικὸν σχῆμά ἐστιν αὐτῶν, τὰ εὐώνυμα. προθερμαίνουσι γὰρ αὐτῶν οἱ βόες τὸ ἧπαρ, ἐν τοῖς δεξιοῖς τόποις καὶ μέρεσι κείμενον, οὕτω κατακείμενοι. *Cum ſciant animalia, fore ut veniente tempeſtate non poſſint commode paſcere, dant operam ut tectum inveniant, & ſe ſeptis ſuis includant, id quod noſter de bobus imbrem prævidentibus tradit; additque eos in dextrum latus ſe projicientes tempeſtatem aëris commutatam præſagire;* ἀέρα ἐν χειμῶνι *videtur vocare quod in Geoponic. Lib. I. lemmate cap. 3. p. 5.* προγνωστικὰ χειμερινοῦ ἀέρος *dicitur* χειμὼν, ὠνος, *hiemem ſignificat, ut & turbulentam ac perfrigidam tempeſtatem, & quia turbidæ tempeſtati & imbres & venti ſolent eſſe conjuncti, interdum imbrem, interdum ventum, aliquando & utrumque denotat. Avienus Paraphraſtes Arati locum ſic* παραφράζει, *p. 124. circa finem:*

> Bubus arator item trahit atræ ſigna procollæ,
> Lambere ſi lingua prima hos veſtigia forte
> Viderit, aut dextrum proſternere corpus in armum,
> Vel ſi prolixis auras mugitibus implent,
> Paſcua linquentes vix veſpere. - -

Conjungit & frigus & tempeſtatem, Verſ. 390. *in Prognoſtic. p.* 121. *tempeſtas, gelidusque dies, & frigidus æther. & V.* 518. *indicium pluvialis frigoris dixit. Inſtante ergo tempeſtate, cum eam beſtiæ præſentiant, boves priores pedes lingua conantur calefacere, & cum alias ſoleant naturali ſitu in latus ſiniſtrum recumbere, tunc etiam in dextrum ſe projiciunt, ut & hoc calefaciant, & omnia peræque membra à frigore per ſe defendant. Imbrem illo ſitu boves præſagire, ſcribit Ælian. Anim. VII. 8.* Ὅτι δὲ βοῦς ἐὰν μέλλῃ ὕσειν ὁ Ζεὺς, ἐπὶ τὸ ἰσχίον τὸ δεξιὸν κατακλίνεται. ἐὰν δὲ ἦ εὐδία, πάλιν ἐπὶ τὸ λαιόν. *& Aratus Geopon. I. 3. p. 7.* καὶ βόες πρὸς μεσημβρίαν ὁρῶσαι, ἢ τὰς χηλὰς περιλοχμώμεναι *(pro quo MSS. in not. ad Geopon. cit. habent,* περιλειχόμεναι) καὶ μετὰ μυκηθμῶν ἐπὶ τὴν βουστασίαν ἐρχόμεναι, ὄμβρον δηλοῦσι. *De quibus Plin. N. H. XI. 10. p. 494.* Tunc univerſæ provolant, ſi dies mitis futurus eſt. Prædivinant enim

ventos

ventos imbreſque, & ſe continent tectis. Itaque temperie cœli (& hoc inter præſcita habent) cum agmen ad opera proceſſit, *&c.*

(g) *Ἔνυδρον eſt aquaticum, quod in aquis degit & alimentum ex ipſis petit, aliud eſt πάρυδρον, aquas quod amat. Aves aquaticæ & fluviatiles ἔνυδροι, & ποτάμιοι dicuntur, quia ex fluviis & aquis victum petunt, & in ipſis degunt, ut anates & aliæ, uti obſervat Salmaſ. in Solin. p. 316. col. 1, circa fin.*

(h) *Locus hic corruptus eſt & mutilus. Conjecturam afferre libet, ſi non veram & certam lectionem proponere licet. Conjectem corrigendo & transferendo hunc locum ſic eſſe legendum:* πᾶν δὲ ἔνυδρον εἰς μεσόγειον φεύγων, οἷον αἱ γέρανοι (*pro* ἂν γένασιν) ποιοῦσι, (*quæ ipſiſſima ſunt verba Ariſt. H. A. VIII. 12. p. 557.*) ἐν αὐτῇ χειμῶνα καταγγέλλει. *Ariſtot. H. Anim. VIII. 10. p. 571.* εἰς ὕψος πέτονται πρὸς τὸ καθορᾶν τὰ πόῤῥω. καὶ ἐὰν ἴδωσι νέφη, καὶ χειμέρια, καταπτᾶσαι ἡσυχάζουσι. *grues alte volant ad proſpiciendum à longe. Nam ſi tempeſtatem & nubes viderint, in terram devolant, & quieſcunt. Aratus Prognoſt. Verſ. 299. ſeq. pag. 131. & 132. edit. Oxon.*

Οὐδὲ ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
Τείνονται στροφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται
Πιστεύειν χειμῶνι. - - *quæ Avienus ſic interpretatur:*

p. 122. edit. Grot.

\- - - Si Threiciæ per aperta
Sponte grues trepidant, nec ſeſe * audacius æthræ
Committant, pinnis ut longos ſæpe volatus
Formavere ſuper. - - -
Mox tempeſtates, & nubila terra cientur.

* In marg. Grot. aliam lectionem exhibet, quæ magis placet:
\- - - Nec ſeſe audacibus æthræ
Committunt pinnis.

Scholiaſt. p. 132. hæc annotat: Φασὶν οὖν τὰς γεράνους, ὄμβρων μελλόντων καταφέρεσθαι, οὐ μετεώρους αἴρεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθείας ἐμποδίζεσθαι πλήστος. αὐτὴ γὰρ ἡ γέρανος, δυσπαθὲς ἔχει τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὰς τῶν αἱρῶν ὑπερβολὰς ἀντέχειν οὐ δύναται. ὁ δὲ νοῦς, αἱ δὲ τῶν γεράνων μακραὶ τάξεις τὰς αὐτὰς ὁδοὺς τείνουσαι οὐ. (τοῦτο γὰρ ἦν εὐδίας σύμβολον.) ἀλλὰ ἀποστραφεῖσαι τὸ ὑγρὸν πνεῦμα, καὶ ἐξ ὑποστροφῆς πορευόμεναι, τὸ

Xx αὐτὸ

αὐτὸ σημεῖόν ἐστι. καὶ γέρανοι οὖν μὴ διαιρόμεναι εἰς ὕψος, μηδὲ ἐπ' εὐθείας ποιούμεναι τὴν πτῆσιν, ἀλλ' ὑποστρέφουσαι εἰς τοὺς τόπους, ὅθεν ἐκινήθησαν, τὸ αὐτὸ σημεῖόν ἐστι. *Horus, Hierogl. II.* 93. ſideralis ſcientiæ gnarum cum ſignificant, gruem volantem pingunt. ἐκεῖνος γὰρ ὑψηλῶς πάνυ ἵπταται, ἵνα θεάσηται τὰ νέφη, μὴ ἄρα χειμάζῃ, ἵνα ἐν ἡσυχίᾳ διαμένῃ. Illa enim alte admodum volat, ut nubes è proximo conſpiciat, neque tempeſtate agitetur, atque ita altam agat quietem. *Ælianus Anim. VII. 7.* Ἀριστοτέλους ἀκούω λέγοντος ὅτι ἄρα γέρανοι ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὴν γῆν πετόμεναι, χειμῶνος ἀπειλὴν ἰσχυρὰν ὑποσημαίνουσι τῷ συνιέντι. *Paulo poſt:* ὄρνιθες δὲ ἐκ τοῦ πελάγους, εἰς τὴν γῆν σὺν ὁρμῇ πετόμενοι, μαρτύρονται χειμῶνα. *& in fine ejuſdem cap.* πάλιν τε ὄρνιθες οἱ μὲν θαλάττιοι, καὶ οἱ λιμναῖοι ἐς τὴν γῆν πεσόντες, ὡς ἔσονται χειμὼν πολὺς οὐκ ἀγνοοῦσιν. *Plin. N. H. XVIII. 35. p. 456. circa finem: Item mergi anatesque, pennas roſtro purgantes, ventum: cæteraque aquaticæ aves concurſantes: grues in mediterranea feſtinantes.*

(*l*) *Hippomanes intelligit, quod Plinius, N. H. VIII. 42. p. 221. his verbis deſcribit:* Vixiſſe equum ſeptuaginta quinque annis proditur. In hoc genere gravida ſtans parit, præterque cæteras fœtum diligit. Et ſane equis amoris innaſci veneficium hippomanis appellatum, in fronte, caricæ magnitudine, colore nigro: quod ſtatim edito partu devorat fera, aut partum ad ubera non admittit. Si quis præreptum habeat, olfactu in rabiem id genus agitur. *Ita Harduin. diſtinxit, & hæc Verba: ſi* ſi quis præreptum habeat, *ſequentibus annexuit, non præcedentibus, ut communiter Plinii editores, & ipſe Solinus Plinium transſcribens, conjunxere: unaque periodo incluſit, Ariſtotelem ſecutus, qui H. A. VI. 22. p. 541. eodem modo hæc conjunxit, hoc ſi quis præveniens auferat, odore ejus ſolicitata equa, ſurgit: atque ubi olfecit, furit.* ὅταν δὲ τέκῃ ἵππος, τότε χόριον εὐθὺς κατεσθίει, καὶ ἀπεσθίει τοῦ πώλου, ὃ ἐπιφύεται ἐπὶ τοῦ μετώπου τούτων τῶν πώλων, ὃ καλεῖται ἱππομανές. ἔστι δὲ τὸ μέγεθος, ἔλαττον μικρὸν ἰσχάδος. τὴν δὲ ἰδέαν, πλατὺ, περιφερὲς, μέλαν. Τοῦτο ἐάν τις φθῇ λαβών, καὶ ὀσφραίνηται ἡ ἵππος, ἐξίσταται καὶ μαίνεται πρὸς τὴν ὀσμήν. διὸ καὶ αἱ φαρμακίδες ζητοῦσι καὶ συλλέγουσιν. *Vide Harduini Emendat. ad Plin. T. II. p. 272. Veneficium vocat amoris Solin. C. 45. p. 53.* In quarum (*equarum*) partu amoris naſcitur veneficium, quod frontibus præferunt recens editi, furvo colore, cicatricis ſimile, hippomanes nominatum

quod

quod ſi præreptum ſtatim fuerit, nequaquam mater pullo ubera præbet felitanda. *De veneficio hippomanis agit & Plin. N. H. XXVIII. p. 621.* tantas, *inquit*, in veneficio vires habet, ut affuſum æris mixturæ in effigiem equæ olympiæ admotos mares equos ad rabiem coitus agat. *Meminit & hujus veneficii Ælian. Anim. III. 17. ex aliorum opinione, qui volunt, equam ſtatim edito pullo carunculam illam in fronte innatam devorare, hominibus invidentem, ne remedium vim magnam alliciendi ad amorem & libidinem quod habet, aſſequantur.*

Hippomanes hujusmodi recens à fronte nati pulli avulſum & adhuc calens, Ann. 1676. menſ. Febr. allatum accurate deſcribitur Miſcellan. Medico-Phyſic. Curioſ. Ann. 8. Obſerv. 57. p. 96. ut citat Harduin. Not. ad Plin. L. c. quod Ariſtotelis, Pliniique ſententiam præclare explicat ac comprobat.

(k) *Muſcas ſolito majoribus auſis pungentes, tempeſtatem portendere, ex Arato narratur in Geopon. I. 3. p. 7.* καὶ μυῖαι ἐπὶ πλέον δάκνουσαι,

- - - χειμῶνα ἐσόμενον δηλοῦσι. *Arat. in Prognoſt. verſ. 242.*

- - - - μηδὲ εἰ κεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν

Δάκνωσιν μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται,

Avienus, p. 121.

Cum parvæ defigunt ſpicula muſcæ,

Convenit inſtantes prænoſcere protinus imbres.

Ubi Schol. αἱ μυῖαι τοῖς ὑγροῖς σφόδρα χαίρουσι, καὶ ἀεὶ τὰς ὑγρὰς οὐσίας σιτοῦνται. ὅτε τοίνυν ὑγροῦ ἀέρος αἰσθάνονται χειμῶνος ἐσομένου, καὶ τὸ σῶμα ὑγραίνεται, τότε μᾶλλον καθάπτονται τοῦ αἵματος ὑγραινομένου ἐκ τοῦ περιέχοντος. *Nempe quia eo tempore corpora humida ut ſint neceſſe eſt, muſcæ quia admodum humidis delectantur, vehementius mordent, utpote ſanguine magis delectata.* Τοῦ χειμῶνος τὸν ἔφοδον, *Euſtath. Hexaem. p. 20. dixit, ſævitiam maris Allatius vertit, & ſic legend. h. l. vocemque* χειμῶνος, *quæ videtur excidiſſe, reſtituendam puto.*

(l) *Locum hunc eſſe mutilum & corruptum quivis qui legerit, perſpicere poterit, at afferre medelam & genuinam reſtituere lectionem, ſine melioris Codicis ope, difficile erit. Conjecturis magis quam dijudicatione uti par erit. Primo loco* Φρῦνος *legi non male convenit, eſt enim lapis quem alii* βάτραχον *appellant, ita auctor Kiranid. p. 58. qui poſtquam dixerat:* Φρύνιον *berba eſt, quæ dicitur* βατράχιον *i. e. rana, mala planta. Species autem ut apium caninum: naſcitur autem in aquis, combuſtiva virtute exiſtens: Ad-*

addit: - - Φρῦνος lapis eſt, quidam dicunt βάτραχον. *De ſecundo loco tres conjecturas apponere libet.* (1) *Ut legatur* ἐπὶ ῥινὶ *vel*, ἐπὶ τῇ ῥινὶ κέρας *ut loquitur Pauſan. V. 12. p. 404. noviſſ. edit.* οἱ δὲ Αἰθιοπικοὶ ταῦροι τὰ κέρατα φύουσιν ἐπὶ τῇ ῥινί. *Ut intelligatur Rhinocerotis cornu. Alio nomine lapis dicitur. Kiranid. p. 91. qui ei mirum tribuit virtutem, ſic loquitur:* Ῥινόκερως animal eſt quadrupes, ſimile cervo, unum cornu habens magnum circa nares - - - hujus cornu vel lapis, qui naſcitur in ejus naribus, geſtatus dæmonia ejicit *&c. Quamvis enim non deſint qui duo cornua ei tribuant, tamen ſunt & alii qui unum ſolum memorant. Hinc recte Aldrovand. Quad. biſul. p. 363. col. 1. exiſtimat quibusdam rhinocerotibus duo eſſe cornua, ſed non omnibus.* (2) ἐπὶ κεραυνῷ *ut reſtituatur, in fulmine, nempe qui fit vel naſcitur. Ceraunium Evax de gemmis appellat, & flammas ſpernere narrat.*

Nubibus illiſus cœlo cadit ille lapillus,
Cujus apud Græcos reſtat de fulmine nomen.

(3) *Ut vox* κέρας *retineatur, &* in cornibus *vertatur. Antiquis fuit perſuaſum, ſemina inter ſerendum cornua boum quæ contingant, ab igne conſumi non poſſe* κερασβόλα *dicta v. Geop.* XV. *1.* p. 402. *Plut. Sympoſ. VII. Quæſt. 2. Cur ergo de lapide in cornibus animalium, bovis capiti, (forte & cornu) lapillum ineſſe, & de aliis quæ non? tradunt teſte Plinio; naſcente potuerint ſcribere, & vim extinguendi ignem ei tribuere, non video. Rectene an ſecus nunc non diſcutiam, ſed veterum opinionem ut eruam & clariorem reddam, eſt quod hæc ſcribam.*

(m) *Scorpium raphani attactu perire, tradit & Zoroaſter, Geopon. XV. I. p.* 400. σκορπίον ἀναιρεῖ ῥαφανίς, *(ita pro* ῥάφανος *quod prius legebatur, repoſuit Needhamus ex L. 13. C. 9.* ἐπιτεθεῖσα αὐτῷ. *Loc. cit. p. 364. ex Diophane hæc narrantur,* εἰ δέ τις χυλῷ ῥαφανίδος ἐπιμελῶς τὰς χεῖρας τὰς ἑαυτοῦ χρίει, ἀφόβως καὶ ἀκινδύνως, σκορπίων καὶ τῶν λοιπῶν ἑρπετῶν ἐπιλήψεται *(pro* ἐπιλήψεσθαι *quod prius hunc locum occupabat, idem reſtituit)* αἱ δὲ ῥαφανίδες σκορπίοις ἐπιτιθεῖσαι παραχρῆμα αὐτοὺς διαγρῶνται. *De herba thelyphono Theophraſtus Hiſt. Plant.* IX. 19. *p.* 192. *& ex eo Ælian. Anim. IX. 27. narrat, eam admotam ſcorpionem occidere, aſperſu vero ellebori albi extinctum vita reſtitui poſſe.* Τὸ δὲ θηλύφονον, οἱ δὲ σκορπίον καλοῦσι, διὰ τὸ τὴν ῥίζαν ὁμοίως ἔχειν τῷ σκορπίῳ, ἐπιξυσμένον ἀποκτείνειν τὸν σκορπίον. ἐὰν δέ τις ἐλλεβόρου λευκοῦ καταπάσῃ, πάλιν ἀνίστασθαι φασιν.

(n)

(n) *Halcyones fœtificare bruma, qui dies halcyonides vocantur, placido mari per eos navigabili, Siculo maxime: Facere autem 7. ante brumam diebus nidos, & totidem ſequentibus parere, ſcribit Plin. N. H. X. 32. d. 423. Praivit Ariſtotel. H. Anim. V. 8. p. 516. qui & Simonidis carmen in teſtimonium vocat.* ἡ δὲ ἀλκυὼν, τίκτει περὶ τροπὰς χειμερινάς. διὸ καὶ καλοῦνται, ὅταν εὐδιειναὶ γένωνται αἱ τροπαὶ ἀλκυόνειαι ἡμέραι, ἑπτὰ μὲν πρὸ τροπῶν, ἑπτὰ δὲ μετὰ τροπάς. - - λέγεται δὲ ἐν ἑπτὰ ἡμέραις ποιεῖσθαι τὴν νεοττίαν. ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἑπτὰ ἡμέραις, τίκτειν, καὶ ἐκτρέφειν τὰ νεόττια. *Additque: halcyonem circiter quinque parere ova. Vid. & Ælian. Anim. I. 36. De numero halcyonidum non convenire auctores, jam obſervatum à Bocharto & aliis: ſeptem alii numerant, quos non diſſidere ab iis qui halcyonia ex* 14. *diebus conſtare putant, forte non male dixeris. Nempe potuerint reſpicere ſeptem ſequentes, quibus parit, dies, non præcedentes, quibus nidum extruit. Ovidius id videtur feciſſe, Metamorph. L. XI. Fab.* 10. *v.* 746. *ſcribens:*

> Perque dies placidos hyberno tempore ſeptem
> Incubat Halcyone pendentibus æquore nidis.

De Hygino nollem id affirmare, Fab. 65. *p.* 113. *edit. Munckeri,* hæ aves, *inquit,* nidum, ova, pullos in mari ſeptem diebus faciunt hyberno tempore. Mare his diebus tranquillum eſt, quos dies nautæ alcyonia appellant.

(o) *Equos lupi veſtigium conculcantes torpeſcere; lupi talum currum & equorum gradum ſiſtere; Leonem ilicis, lupum vero ſcillæ foliis, obtorpeſcere, narrat uno eodemque ordine Ælian. Anim. I.* 36. εἰ δὲ ὑπορρίψαις ἀστράγαλον λύκου τεθρώππῳ θέοντι, τόδε ὡς πεπηγὸς ἑστήξεται, τῶν ἵππων τὸν ἀστράγαλον πατησάντων. λέων δὲ φύλλοις πρίνου τὸ ἴχνος ἐπιβάλλει, καὶ ναρκᾷ· πάλιν δὲ καὶ ὁ λύκος, εἰ καὶ μόνον προσπελάσειε πετήλοις σκίλλης *Zoroaſt. Geop. XV.* 1. *p.* 398. λέων ἐπιβὰς πρίνου πετάλοις ναρκᾷ.

(p) *Quæ hic habentur, de ciconiis platani foliis veſpertiliones à ſuis nidis, ovis & nidis abigentibus; de ruta polypum immobilem reddente, ut de ſerpente arundine percuſſa, leguntur apud Ælian. Anim. I.* 37. *eadem ſerie non mutato ordine. Ubi & ſequitur, quod in hoc fragmento male ab h. l. tranſlatum in fine inter dioſemeia collocatur:* καὶ μύραινα δὲ πληγεῖσα νάρθηκι εἰσάπαξ, ἡσυχάζει, εἰ δὲ πλεονάκις, εἰς θυμὸν ἐξάπτεται. *De Polypo Philo, p.* 152.

ἀψάμενος αὖ δὲ πηγάνου τὸ θηρίον
κινήσεως ἔρημον εὐθὺς εὑρέθη.

Idemque rutæ ſternitur contactibus,
Jacetque motionis expers illico.

Rutæ ramulos pluribus locis contra animalia inimica ſuſpendere jubet Palladius L. I. Tit. 24. p. 525. edit. Commel. Rei Ruſticæ Auctorum.

(q) *De morbis arborum Plin. N. H. XVII. 24. p. 407.* Verum ut homini nervorum cruciatus, ſic & arbori, ac duobus æque modis. Aut enim in pedes, hoc eſt, radices, irrumpit vis morbi: aut in articulos, hoc eſt, cacuminum digitos, qui longisſime a toto corpore exeunt. Inareſcunt ergo: & ſunt apud Græcos ſua nomina utrique vitio. Undique primo dolor, mox & macies earum partium fragilis, poſtremo tabes morsque non intrante ſucco, aut non perveniente: maximeque id fici ſentiunt. Caprificus omnibus immunis eſt, quæ adhuc diximus. *pag.* 413. Quædam vel ab ulcere tantum. Ficus hanc injuriam ſpernit, & omnia quæ reſinam gignunt. *De morbis qui ficus infeſtant, Vid. & Theophraſt. H. P. IV.* 16. *p.* 97.

(r) *Menſem Junium hic intelligi, certum eſt; & ex rei ruſticæ ſcriptoribus patet. Palladius Mart. tit.* 10. *de ficu, p.* 580. Menſe Junio, circa ſolſtitium caprificandæ ſunt arbores fici, id eſt, ſuſpendendi grosſi ex caprifico, lino, velut ſerra, pertuſi. Si hoc deſit, abrotani virga ſuſpenditur, aut callum, quod in ulmeis foliis invenitur, aut arietina cornua circa radices arboris obruuntur, vel truncus arboris, quo loco turget, ſcarificandus eſt, ut posſit humor effluere. *Geoponic. III. 6. p.* 80: *Menſe Junio groſſos & caprificos in ficis ſuſpendemus.* Ἰούνῳ τῷ μηνὶ ἐν ταῖς συκαῖς τοὺς ὀλύνθους, καὶ τὰ ἐρινεὰ κρεμάσομεν. *Notandum*, τοῦ θεοῦ, *poni pro menſe à Junone nomen adepti; Junio, quo caprificatio peragenda; & quidem omiſſa voce* μηνὸς, *niſi quis eam excidiſſe hoc loco dixerit, & reſtituendam eſſe putaverit. Vel etiam ἡ Θεὸς dicatur de ipſa Luna.*

(s) ὄλυνθος, *ὁ eſt ficus immatura, groſſus; pomum ſerotinum vel raro vel nunquam matureſcens. Groſſos ergo, ne decidant fici fructus, ex caprifico decerptos & inter ſe colligatos fico injiciunt. Euſtath. Hexaem. p.* 10. τῆς δὲ ἡμέρου συκῆς τὸν καρπὸν ἄρρευστον οἱ γηπόνοι οὕτω φυλάττουσι. τοὺς ὀλύνθους τῆς ἀγρίας συκῆς ἐκδήσαντες ἄπλωντον διαμένειν παρασκευάζουσι. *S. Baſil.*

S. Baſil. Hom. V. in Hexaem. p. 65. οἱ μὲν τὰς ἀχρείας συκᾶς παραφυτεύουσι ταῖς ἡμέραις, οἱ δὲ τοὺς ὀλύνθους ἐκδήσαντες τῶν εὐκάρπων καὶ ἡμέρων συκῶν τὴν ἀτονίαν ἰῶνται ῥέοντα ἤδη καὶ σκεδαννύμενον τὸν καρπὸν τοῖς ὀλύνθοις ἐπέχοντες. *Ariſtot. H. A. V. 32. agricolas ficis appendere caprifici ficus, & juxta easdem caprificos ſerere ſcribit, & cur id fiat, ibi exponit.* περιάπτουσι τά τε ἐρινὰ πρὸς τὰς συκᾶς οἱ γεωργοί, καὶ φυτεύουσι πλησίον ταῖς συκαῖς ἐρινεούς. *ante* θαλασσίων *inſerendi videtur vox non ignota qui de ficu agunt auctoribus, nempe* φυκίων, *alga marina ſeu fucus marinus, v. Dioſcor. IIII. 100. p. 283. Palladius Lib. IV. Mart. tit. 10. p. 580. poſtquam dixerat de ficu.* Aliqui inter ficarias caprifici arborem ſerunt, ut non ſit neceſſe per ſingulas arbores pro remedio eadem poma ſuſpendi. p. 581. *addit:* Si fructus ſuos velut ægra projiciet, vel cancrum fluvialem cum ramo rutæ ſuſpendunt: vel algam marinam, vel faſcem lupinorum, vel radici terebratæ cuneum figunt, vel ſecuri arboris corium ſæpe proſcindunt. & p. 576. *de pomis*, algam marinam nonnullos obruere ad radices, ſi acida naſcantur, *commemorat. De citreo* p. 578. Diligentiores & fimo bubulo adlinunt utrinque, quod ſummum eſt, vel marina alga veſtiunt, vel argilla ſubacta, partis utriusque extrema cooperiunt, atque ita in paſtinato loco deponunt.

(s) *Pro* μέλιτον *leg.* μίλτῳ *rubrica.* Μίλτος, ἡ *rubrica, minium. Plin. XXXIII. 7.* miltum vocant Græci minium, quidam cinnabari. *præcedit: Jam enim Trojanis temporibus rubrica in honore erat, Homero teſte.* Περὶ μίλτου Σινωπικῆς, *de rubra ſinopica, Dioſcor. V. 3. &* περὶ τεκτονικῆς, *cap. ſeq. Rubrica ficum ægram vult eſſe curandam Pallad. IV. Mart. tit. 10. p. 582.* Si fructus ſuos velut ægra projiciet, alii rubrica, aut amurca inſulſa miſta aqua arborem liniunt. *Amurca, eſt ſedimentum vel feces olei, ut ex aliis notum. Plin. XVII. 27. p. 418.* Uberrimas autem ficus rubrica amurca diluta & cum fimo inſuſa radicibus frondere incipientium facit. - - In primis autem cavendum, ne ex remediis vitia fiant, quod evenit nimia aut intempeſtiva medicina. *nempe, ut L. 23. C. 7. ait:* noviſſimæ ficus ſalubriores, quam primæ, medicatæ vero nunquam. *& XVI. 27. (al. 28.) p. 267.* Ficus ſola ex omnium arborum fœtu maturitatis cauſa medicatur: jam quidem ex portentis, quoniam majora ſunt pretia præpoſteris. Omnia autem celerius ſeneſcunt præfecunda. Quin & protinus moriuntur aliqua, cœlo omnem fecunditatem eblandi-

Digitized by Google

to: quod maxime vitibus evenit. *Obſervat ergo Plin.* (1) *Ficum ſolam, ſua ut pote ætate, maturitatis cauſa medicari.* (2) *Non medicatas eſſe ſalubriores medicatis, ut & noviſſimas primis.* (3) *Præfecundas celerius ſeneſcere, & earum radices longiſſimas, ſenectutem ſentire ociſſimam XVI. 31. (al. 32.) Atque in totum omnem curam fertilitatem adjicere, fertilitatem ſeneſtam.* (4) *Reliquis ſub foliis pomum eſſe ut protegatur, excepta fico: cui, inquit, folium maximum umbroſiſſimumque, & ideo ſupra id pomum: ei demum ſeries foliorum naſcitur, quam pomum. XVI. 26. (al. 27.) Tom. 3. p. 265. Columella V. 10. p. 299.* Ac ſemper conveniet, ſimulatque folia agere cœperint ficus, rubricam amurca diluere, & cum ſtercore humano ad radicem infundere. Ea res efficit uberiorem fructum, & farctum fici pleniorem ac meliorem. *Democritus in Geopon. X. 48. p. 273.* Συκῆ ὐκ ἀποβάλλει τὸν καρπὸν ἐὰν συκάμινα λαβὼν χρίσης ταύτης τὸ στέλεχος. ὁμοίως ὐκ ἀποβάλλει, τὸν καρπὸν, ἐὰν τὰς ῥίζας αὐτῆς ἅλατι καὶ φυκίοις θαλαττίοις καταπλάσῃς, ἢ ἐν διχομήνῳ σελήνῃ μίλτῳ τὰ πρίμνα καταχρίσῃς, ἢ ὀλύνθυς αὐτῆς περιάψῃς.

(t) *Ælian. Anim. I. 37. idem ex piſcatorum relatu dicit, nempe polypum in terram progredi olivæ ramo in littore poſito.*

(u) *Allium contra feras remedium eſſe non contemnendum jure gallinaceorum incoctum, ſcribit Plin. XXIV. 4.* Pantheræ leoneſque non attingunt perunctos eo (*jure*) præcipue ſi & allium fuerit incoctum. *XX. 6. p. 22. de allio:* ſerpentes abigit, & ſcorpiones odore: atque ut aliqui tradidere, & beſtiarum omnium ictibus medetur, potu vel cibo vel illitu, quin & ſuffitu.

(x) στρύχνος, ὁ & ἡ, *ut & neutro genere* στρύχνον *eſt ſolanum. Varia ſolani genera deſcribit Ruellius de Nat. Stirp. III. 110. p. 613. & depingit Dodon. Stirp. Hiſt. Pempt. III. L. 4. c. 23. 27. 28.* inter ſolana, *inquit*, unum hortenſe eſt: veſicarium, ſoporiferum, manicum. &c.

(y) *Plin. XI. 33. p. 532. Gignuntur autem (pediculi) & veſtis genere, præcipue lanicio interemptarum à lupis ovium. Ælian. Anim. I. 38. tali veſte indutum moleſtiam & mordacem pruritum pati affirmat.* λυκοσπάδα ὄιν πέξας καὶ ἐριυργήσας, καὶ χιτῶνα ἐργασάμενος, λυπεῖ τὸν ἠσθημένον, ὀδαξησμὸν γὰρ ἐργάζεται, ὡς λόγος. *Lanam ovis à lupo cæſa vel maxime pediculos generare & Plutarch. obſervat & hanc quæſtionem cur talis lana ſit* φθειρώδης, *caro autem ſuavior, inquiſitione ſua non indignam judicat. Sympos. II. Quæſt. 9. qui rem miram & plane abſurdam de Lycopolitis,*

L. do

L. de Iſide & Oſir. p. 677. T. I. commemorat: μόνοι γὰρ ἔτι νῦν Αἰγυπτίων Λυκοπολῖται προβάτων ἐσθίουσι, ἐπεὶ καὶ λύκος, ὃν θεὸν νομίζουσιν. Soli omnium Ægyptiorum Lycopolitæ ovem edunt, quia & Lycos, *i. e. lupus*, quem iidem pro Deo habent. *Ægyptii præter Lycopolitas ovem & bovem venerabantur, unde & Hypſelitæ Hadriano Imper. ſuos nummos dedicantes in iis ovem quam venerantur exhibent, ut videre licet apud diligentiſſ. & eruditiſſimum I. Vaillant, in append. ad Hiſtor. Ptolemæorum pag. 217. Phile, p. 102.*

Χιτῶνα δὲ λαβὼν ἐκ δορᾶς λευκοσπάδος
Οἷός σε, προβατεῦ, μηδαμῶς ἐπενδύσῃς.
Ποιεῖ γὰρ εὐθὺς, κνησμονήν τε καὶ φρίκην,
Παλμοὺς ἀτερπεῖς ἐμβαλὼν τῇ καρδίᾳ.

Ne paſtor illo ne induaris tegmine,
Exuta quod dat oviculæ pellis, lupus
Quam dentibus ſtrinxit: namque hæc pruriginem
Cordiſque palpitationes excitat.

Additque & de lapide à cane demorſo, quæ noſter de capra corde ignibus uſto domi ſuſpenſo tradit, nempe lites & contentiones eum excitare vino injectum:

Οἴνῳ δὲ κυνόδεικτον τις ἐγκρύψας λίθον,
Στάσιν πονηρὰν ἐξεγείρει τοῖς φίλοις.

Quod ſi lapillum quem canis præmorderit,
Vino ingeras, mox concitabis prælia,

Ælianum ſecutus qui idem loc. cit. dixit: ἔστιν δὲ, εἴ τις καὶ στάσιν ἐθέλοι ἐν τῷ συνδείπνῳ ἐργάσασθαι, δηχθέντα ὑπὸ κυνὸς λίθον ἐμβαλὼν τῷ οἴνῳ, λυπεῖ τοὺς συμπότας ἐκμαίνων.

(*aa*) *De ſtella marina, piſce, Plin. IX. 60. ubi claros ſapientia auctores mirari ſtellam in mari, affirmat.* Ea figura eſt parva admodum caro intus, extra duriore callo. Huic tam igneum fervorem eſſe tradunt, ut omnia in mari contactu adurat: omnem cibum ſtatim peragat, *& L. XXXII. 4. al. 5.* Mala medicamenta inferri negant poſſe, aut certe nocere, ſtella marina vulpino ſanguine illita, & affixa limini ſuperiori, aut clavo æreo januæ.

(*bb*) *Erucæ, notum & hortis dirum animal,* Raupen/ *aliæ frondem, aliæ erodunt florem, &, ut Plin. verbis, XVII. 24. utar,* depaſtam arborem turpi facie relinquunt. Naſcitur hoc malum tempore humido & lento. Fit aliud ex eodem, ſi ſol acrior inusſit ipſum vitium, ideoque mutavit. *Quæ ex Theophraſt. H. Pl. IIII. 16. p. 98. deſumta:* αἱ μὲν, τὰ φύλλα, αἱ δὲ (κάμπαι) τὰ ἄνθη, ἕτεραι τῷ γένει. καὶ ψιλοῦσι τὰ δένδρα. γίνονται δὲ, ὅταν ἡ νότια καὶ τὰ ἔνδιεινα. ἐὰν δ' ἐπιλάβῃ καύματα ῥήγνυνται. *Contra erucas varia extant remedia tam veterum quam recentiorum ſcriptis celebrata, inter quæ utramque complet paginam portentoſum illud & dictu prudendum, multorum, ut fertur, experientia tamen approbatum, à Plinio XVII. 28. paucis his verbis enunciatum remedium:* Privatim autem contra erucas, ambiri arbores ſingulas à muliere incitati menſis, nudis pedibus recincta (*jubent.*) *Ab Apuleio in Geopon. XII. 8. p. 329. Columella, L. 10. in Hortulo ſuo, p. 412. & ſub finem Lib. XI. p. 446. ex libri Democriti περὶ ἀντιπαθειῶν, copioſius deſcriptum. Memorat & inter alia Palladius, lib. I. p. 531. tit. 35. de remediis horti vel agri, & his quod hic legitur adjungit remedium:* Contra erucas, ſemina quæ ſpargenda ſunt, ſempervivæ ſucco madefiant, vel erucarum ſanguine. - - Campas fertur evincere, qui faſciculos allii ſine capitibus per horti omne ſpatium comburens, nidorem locis pluribus excitarit. Si contra easdem vitibus voluerimus conſulere, allio trito falces putatoriæ feruntur ungendæ. Naſci quoque prohibentur, ſi circa arborum vel vitium crura bitumen & ſulfur incendas: vel ſi ablatas de horto vicino campas excoquas aqua, & per horti tui ſpatia univerſa diffundas. *Apulejus in Geopon. L. cit. aquam cum anetho & erucis coctam & refrigeratam ut remedium erucas perdens affert, & ea olera irrorare jubet.* εἰ δὲ καὶ ἑτέρου κήπου κάμπας λαβὼν, καὶ ἐν ὕδατι ἑψήσας σὺν ἀνήθῳ, καὶ ψύξας περιῤῥάνῃς τοῖς λαχάνοις, ὀλέσεις τὰς οὔσας κάμπας. *Vide & Franciſci Redi Librum de generatione inſectorum pag. 176. ſeqq. de generatione & mutatione erucarum varia exhibentem experimenta, inter alia & hæc notatu digna afferentem pag. 193.* Sæpius obſervavi in foliis ramisque braſſicæ & vicinarum herbarum à papilionibus magnam ovorum copiam depoſitam eſſe, ex quibus poſtea erucæ, & ex erucis chryſalides ac tandem ex chryſalidibus papiliones naſcuntur.

(*cc*)

(cc) *Geopon. XVI. I. in fine*: Ταῦροι τοὺς μυκτῆρας ῥοδίνῳ χρισθέντες σκοτοῦνται. *Tauri, naribus ipſorum roſaceo illitis, tenebris offuſis vertigine afficiuntur. Græcum nomen retinet Plin. XIII. I. p. 58.* ſed divulgata maxime unguenta crediderim roſæ, quæ plurima utique gignitur. Itaque ſimpliciſſima rhodini mixtura diu fuit. *& XV. 7. p.* 178. *rhodinum è roſis. L' huile roſat*, Roſen-Oel.

(dd) ἐρινεός, *caprificus, figuier ſauvage*, ein wilder Feigen-Baum/ *ejus fructus vocatur* ἐρινόν, *Athen. III. p.* 76. Caprificus è ſilveſtri genere ficus nunquam matureſcens, ſed quod ipſa non habet, aliis tribuens. *Plin. XV.* 19. *& alibi*: XXIII. 7. Caprificus, *inquit*, tauros quamlibet feros collo eorum circumdata, in tantum mirabili natura compeſcit, ut immobiles præſtet. *Qua ratione caprifico ita boves edomentur, ut prope immobiles conſiſtant, Cælius Calcagninus Epiſtolic. Quæſt. II. Epiſt.* 15. *p.* 66. *diligenti indagine explorat, cujusque, utpote viri elegantis ingenii verba non injucunda apponere placet*: Res perquiſita etiam à Plutarcho in libro τῶν συμποσιακῶν, ſed injuria temporum deſiderata. Numquid vero id vi illa propria atque inſita caprifico evenit, quam Græci ναρκωτικὴν, i. e. torporem ſegnitiemque invehentem vocant, qua & echineis & torpedo inter piſces pollet? nam & caprifici cinere, cui ſeptica & ſmectica poteſtas ineſt, i. e. quæ detergere poſſit & erodere, medici pro ſpodio utuntur. An vero odore acri & ſtyptico id contingit, qui vim ferocientis tauri opprimat, compeſcatque, & quaſi obſtupefaciat? nam inter ea quæ ſolent maxime naturam proſternere, odor cenſetur. - - An profecto id magis accidit ob inſuetudinem, & inertiam ponderis? eſt enim caprificus non adeo multæ ſarcinæ: quare ex eo clypei militares faciles admodum & commodi geſtati fiunt: licet alia cauſa potior, quod accepto ictu lignum id ſtatim coaleſcat & plagam contrahat. Eo itaque taurus oppreſſus novitatem levitatis admirans conſiſtit: & qui majori ſarcinæ obluctaretur, ad minimam immobilis manet. *Ad ficum ſimpliciter refert Plutarch. Sympoſ. II. Quæſt. 7. p.* 1138. ἄγριος δὲ ταῦρος ἀτρεμεῖ καὶ πραΰνεται συκῇ προσδεθείς. *& VI. Sympos. Quæſt.* 10. *pag.* 1239. *ubi inquirit cur carnes mactata ſi de ficu ſuſpendantur, mox tenereſcant*; καὶ τὸ περὶ τῶν ταύρων λεγόμενον, ὡς ἄρα συκῇ προσδεθεὶς ὁ χαλεπώτατος, ἡσυχίαν ἄγει καὶ ψαύσεως ἀνέχεται, καὶ ὅλως ἀφίησι τὸν θυμὸν, ὥσπερ ἀπομαραινόμενον. τὴν δὲ πλείστην αἰτίαν καὶ δύνα-

μιν ἡ δριμύτης ἔχει. V. & Aldrovand. Quadrup. Biſulcor. Hiſt. L. I. p. 40. edit. Franc.

(ee) Zoroaſt. Geopon. XVII. γαγάτης λίθος θυμιώμενος τὰ ἑρπετὰ διώκει. Orpheus de lapidibus, p. 210. σὺ δὲ κνίσσῃσιν ἐλαύνων ἑρπετὰ τέρψει, te vero fumo reptilia fugans, delectabit.

(ff) Berytius in Geop. XIII. 12. p. 369. εἰ δὲ διῶξαι αὐτὰς βούλει χαλκάνθον θυμίασον. Si muſcas abigere ſit animus, chalcanthum ſuffumigato. chalcanthum eſt vitriolum, Vitriol/ atramentum ſutorium viride. Plin. XXXIV. 12.

(gg) Βδέλλα, (1) arbor, quæ & βδέλλιον Dioſcor. I. 80. bdellium dicitur, nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici naturamque: (2) gummi ex arbore bdellio quod manet, eſtque duplex: Bactrianum, quod benivinum officinarum, benioio ſive benzoin, odore jucundo gratum, ſunt qui interpretantur, eſtque vel nigrum vel ſubalbidum quod præſtantiſſimum: aliud à Bactriano diverſum, à Dioſcor. deſcriptum, quod gummi anime eſſe a Luſitanis quod appellatur & in officinis proſtat, ſunt qui affirmant. V. Harduin. ad Plin. XII. 9. T. III. p. 16. (3) βδέλλα hirudo, ſanguiſuga eſt, & hanc ſignificationem h. l. obtinere certum eſt. Pallad. L. I. tit. 35. pag. 531. Extinguntur cimices amurca & felle bubulo, lectis aut locis perunctis, vel foliis ederæ tritis ex oleo, vel incenſis ſanguiſugis. Didymus in Geopon. XIII. 14. p. 370. Florentinum teſtem adducit, cimices ſuffitu hirudinum necari, & vice verſa hirudines interfici cimicum ſuffitu. κόρεις ὑποθυμιωμένας βδέλλας ἀναιρεῖν, βδέλλας δὲ τὰς κόρεις. V. & C. 17. p. 373.

(hh) Φθεῖρες προβάτων, Schaf-Läuſe. Recte ut omnem ambiguitatem & cavillandi occaſionem excludat. Oves pediculis laborare certum eſt, & ſæpe hoc malo & his noxiis animalibus ſcatere ex paſtorum narratione conſtat. Hinc Didymus in Geopon. XVIII. 16. p. 457. ἐὰν φθεῖρας ἢ κρότωνας ἔχῃ, σφενδάμνου ῥίζας κοπτέον, καὶ ὕδατος συνεμβληθέντος ἑψητέον, καὶ ἐπειδὰν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἕως τῆς ῥάχεως τὸ ἔριον ἀναξάνῃς, ἐγχυτέον τοῦτο χλιαρὸν, μέχρις ἂν διὰ ὅλου τοῦ σώματος διέλθοι. Si pediculos aut ricinos habeant oves, radices ſphendamni, i. e. aceris contundantur, & aqua addita coquantur: & poſtquam à capite usque ad extremam ſpinæ partem, lanam totonderis, aqua illa tepida infundatur, donec penetret univerſum corpus. Ulyſſes Aldrovandus vir fide digniſſimus, ego, inquit, a paſtoribus Alpigenis non ſemel intellexi ſe ovium pediculos albo detergere helleboro: L. I. d. Quadrup. biſulcis, p. 182. ubi de ovium morbis eorumque cura-

cumtione tradit. Plin. N. H. XI. 33. id omnino non negat, ſed pilos habentium aſinum tantum immunem hoc malo credere, & quaſdam nempe oves pronunciat: & quid ſi errore proprio non aliorum qui praiverint id ſtatuiſſet, nonne propterea fabuloſis hiſtoriis annumerandum eſſet? Variis in rebus recte ne an ſecus ſentiant homines, ſtatuere haud proclive eſt, at in tali re ubi accurata indago facilis, & αὐτοψία non difficilis, paſtores & oves alentes interrogare licet, ſi oves ipſas inſpicere non libet; Plinium aut Ariſt. errantem ſequi non decet. Lectionem Plinii cum Dalechamp. non eſſe ſollicitandum, ſed ut falſam opinionem continentem rejiciendam, arbitror. Ariſtot. H. A. V. 31. boves & pediculis & ricinis infeſtari, oves vero ricinis ſolum affirmat: οἱ γὰρ βόες ἔχουσιν ἄμφω. τὰ δὲ πρόβατα καὶ αἶγες κρότωνας, φθεῖρας δὲ οὐκ ἔχουσι. *Vid. Vlitium ad Nemeſiani Cyneg. p. 388. Plinium ex ingenio emendantem & de ricinis differentem.* Ricini nihil aliud, *inquit*, quam pediculi pecuarii, aut vermes ſaltem ſunt. *citatq; ex Gloſſis*: Ricinus κρότων, & φθείρ. *Item*, φθείρ, ἤγουν κρότων, ricinus φθειράριος, ἐπὶ ἀλόγου ζώου, ricinoſus. *Si ergo κρότων pediculus eſt pecuarius, Ariſtotelis diſtinctio nulla, ſi non eſt, ſed aliquid plane diverſum, falſa. Vide & Clar. Vir. Franciſcum Redi in Libelli de generat. inſector. p. 205.*

(ii) *Idem Albertus Magnus his verbis tradit*: Si ſerpens ſuper occurrit prægnanti, abortit, & ſi occurrit ei dum parit, accelerat partum. *Mulierem ſi amphisbænam tranſcenderit, Galen. de ther. dixit abortum facere, Plin. viperam. XXX. p. 764.* Viperam mulier prægnans ſi transſcenderit, abortum faciet: item amphisbænam, mortuam duntaxat. Nam vivam habentes in pyxide, impune tranſeunt; etiam ſi mortua ſit; atque aſſervata partus faciles præſtat vel mortua. Mirum, ſi non aſſervatam transſcenderit gravida, innoxiam fieri, ſi protinus tranſcendat aſſervatam. *Sed hæc diſtinctio non tantum mira ſed & abſurda videtur ac putida; rectius noſter varia diſtinguens prægnationis & partus tempora, prægnanti abortum, parturienti accelerare partum affirmat, nempe ideo quia partum acceleret, & abortus facere & celeres partus efficere, diverſo & diſtincto tempore, recte dicitur. Ita de cyclamini (panis porcinus alias vocatur,* Erd-Aepffel/Sau-Brodt) *radice, de qua Plin. XXV. 9. tradit, ſi prægnans eam transſcenderit, abortum fieri: at Theophraſt. H. Pl. IX. 10. ad accelerandum partum utilem eſſe alligatam affirmat.* ἀγαθὴ δὲ τὴν ῥίζαν καὶ εἰς ὠκυτόκιον περίαπτον, καὶ εἰς φίλτρα. *Plin. XXVII. 12.* Prægnans ſi edat eam (*onoſma, i. anchuſam degenerem, ut cenſet Harduin. in not.*) aut ſupergrediatur:

tur: abortum facere dicitur. *Idem & Dioſcor. III.* 147. *de eadem herba tradit:* φασὶ δὲ ὅτι κἂν ἔγκυος ὑπερβῇ τὴν πόαν, ἐκτιτρώσκει. *L. XXV. III. Plin.* Carnes, *inquit*, lupi ediſſe parituris prodeſt. aut ſi incipientibus parturire ſit juxta qui ederit. *Et paulo poſt p.* 646. *ungulas aſininas partum quidem evocare, ſed & ſimul necare tradit.* Ungulæ aſininæ, *inquit*, ſuffitæ partum maturant, ut vel abortus evocetur: nec aliter adhibentur, quoniam viventem partum necant.

(kk) *Ælian. Anim. VII. 7. grues quiete volantes ſerenitatem & tranquillitatem præſagire ſcribit:* πετόμεναι δὲ ἄρα ἡσυχῇ ὑπισχνοῦνται εὐημερίας τινὰς, καὶ εἰρήνην ἀέρος. *Aratus Dioſem. de gruibus hæc tradit, v.* 345. *ſeqq. edit. Oxon. p.* 138. *Grotio interprete: p.* 34.

Namque grues venturæ imitantur, tempora brumæ:
Si ſubito veniunt, denſisque per aëra turmis
Immitis feſtinat hyems, ſi tardius illæ
Agmine non uno, non uno tempore tendunt,
Lenis hyems ſerum veniens ſata ſera juvabit.

Nempe quia ſunt impatientes frigoris, ſi ſentiant hiemem inſtare aſperam, magno conatu gravibusque turmis aufugiunt: ſi tardam aut levem fore præſentiant, tarde quoque & parvis turmis migrant. Plin. N. H. XXIIX. 35. Grues ſilentio per ſublime volantes, ſerenitatem (præſagiunt) ſic noctua in imbre garrula: at ſereno tempeſtatem. *Vide & Aldrovand. Ornithol. T.* 3. *L.* XX. *p.* 345. *qui grues turbulenter vociferantes, & turbato ordine volantes tempeſtatis atrocis minas ſignificare notat.*

(ll) Τρυγὼν *& turturem avem & piſcem qui paſtinaca dicitur ſignificat,* τρυγόνες *paſtinacæ apud Ariſtot. H. A. V.* 3. *hinc recte noſter ut & Parthenius Erot.* ἀκάνθῃ θαλασσίας τρυγόνος, *itemque Dioſcor. Theriac. C.* 24. *p.* 435. θαλασσίας *diſtinctionis gratia addunt. Quamvis reipſa inter hanc avem & piſcem ingens interſit diſcrimen, tamen ambiguum vocabulum eruditum Hori interpretem in errorem induxit, ut turturem pro paſtinaca ingereret, & avem loco piſcis in verſ. Lat. reponeret. Ambiguitas vocum, cui accedunt & alia in veterum ſcriptis quæ difficultatem pariunt & obſcuritatem, facit, ut interdum in Græcorum interpretatione tota via errent & miſere impingant homines docti & non vulgariter eruditi. Indicanda ſunt,*

ſunt, occaſione data, eruditorum virorum errata, ſed non aceto abluenda aut contumelia vindicanda. Male ergo agunt & ſibi ut & rei litterariæ peſſime conſulunt vitio ſuo creati cenſores, qui ob voculæ Græcæ aut Latinæ non rectam interpretationem litem intendunt, voces acerbas viris de Rep. Litter. bene merentibus intentant, minantur, eos contumelioſe exagitant, & inſectantur. Ego neminem nomino, nominibus viventium parcens, eorumque injuriis ac maledictis paſſim obviis & toties repetitis onerare ac fœdare chartam nolo; improbitatem & maledicendi conſuetudinem tantum illis exprobro, & ut ſibi parcant, & Reip. Litterariæ conſulant hæc ſcribo. Talis ſcribendi turpitudo & alios contemptim dejiciendi conſuetudo ipſis litteris magnum affert contemtum, ita ut in ore & ſermone fere omnium ſit, litterarum ac honeſtarum artium ſtudia potius eſſe negligenda quam colenda, contemptuque earum ubique creſcat. Neque deſunt qui in culpam convertant ipſas Muſas, quaſi ad inſaniam & furorem ſuos adigerent cultores. Vulgus enim, quod hominum proprie eſt, in ipſam rem transferre, ac vitia litteratorum ipſis litteris ac litterarum ſtudiis ſolet tribuere. Præterea abſterrent viros eruditos à ſcribendo & utilia in publicum proferendo, qui non obſcure indicant præclare ſecum actum ſi latendo & non ſcribendo gloriæ fructu careant, ut ne malevolorum & obtrectatorum aculeos ſentiant. Iniqui in ſe, dum quod pati nolunt, aliis faciunt. Nemo enim, niſi plane inſanus ſit & cum ratione inſanire velit, contumeliis delectantur, & ut ob phraſin aut voculam aliquam non ſatis bene intellectam conviciis proſcindatur operoſe & vulgo riſui exponatur, libenter audit. Aliis ergo id facere non deberet. Neque ea ratione ſibimet conſulunt malevoli illi cenſores, qui omnem eruditionis laudem in vituperandis aliis poſitam eſſe putant; ſuam eo modo non invenient, quamvis alienam obſcurent. Non obtrectatione alienæ ſcientiæ & diligentiæ, ſed demonſtratione ſolida eruditionis, & approbatione virorum vere eruditorum, gravium ac honeſtorum, fama acquiritur æterna & laus non moritura. Rumuſculos imperitorum hominum ac ſtudia vulgi, inanis ac iniquus iudex qui ſoleat eſſe dignitatis, forſan acquiſituri ſunt, nam maledicentia & conviciis delectatur, veræ eruditionis ac probitatis laudem, niſi apud ſui ſimiles, nunquam conſecuturi. Neque idcirco ſunt eruditi quod errores aliorum in ſcriptis inveniant, & interpretationes non recte factas videant, hoc enim & minus docti & non plane eruditi interdum perſpiciunt: ſed ſunt maledici, quod errata ut vulnera exacerbent, & ſæpe invidia, ubi non ſunt, quærant, & ubi non appareant, inveniant. At ſint eruditi, vivi nomenclatores, & omnium

voca-

Digitized by Google

vocabulorum periti, in interpretando ita felices ac elegantes atque omnis labis ſecuri, ut nullus error aut obſcuritas in ipſorum libris inveniatur: niſi accedat probitas & humanitas, nullum ſtudiorum fructum, niſi inanem & in proprium contemtum vergentem eos reportaturos certum eſt. Etſi enim prudentia è libris hauriri non poteſt, librorum tamen pervolutatio ad vitam probe & prudenter inſtituendam & formandam ducere debet, ut caveamus, quantum efficere poſſumus, ne quid in nobis inſigne vitium fuiſſe dici queat, alias omnis eruditio omnisque ſcientiæ ſtudium nihil nobis prodeſt. Sine exceptione enim laudari non poteſt, præclare eruditus, at inſigniter iracundus & vitioſus: neque enim eruditorum convicia deſinent eſſe vitia, ſed ſunt turpiora. Hi enim, *ut recte Lactantius Inſtit. L. 1. C. 21. p.* 80. *ſermocinatur*, potius ſcelerati ſunt habendi, qui, cum liberalium diſciplinarum ſtudiis expoliti, ab humanitate deſciſcunt, quam qui rudes & imperiti ad mala facinora bonorum ignoratione labuntur. *Faciliter iraſci levis animi eſſe ac infimi, negari non poteſt, etiamſi improbitas perverſitasque hominum nos commoveat, ac nobis præter opinionem accidat: ſic animo incitari, ut ab omnibus noſtris deſideretur humanitas, inſignis eſt turpitudo & inhumanitas, quas vehementiores animi concitationes, ſi maledicta & contumeliæ, quæ abhorrent à litteris & ab humanitate abſunt, ſequantur, ſumma eſt acerbitas. At nihil tam deforme, ut recte Romanus ille orator pronunciavit, quam ad ſummum imperium, adde, & ſummam eruditionem, acerbitatem naturæ adjungere: nihil tam pulchrum, tam optandum, quam cæteris virtutibus moderationem animi addere, ac in oculis ac auribus hominum ponere. Turpisſime igitur agunt & acerbitatem animi ſui produnt, qui viros de Rep. Litteraria bene merentes ob errorem in interpretatione commiſſum acerbe exagitant & contumelioſis verbis onerant. Rectius agerent, ſi omnem operam ad hoc adhiberent, ut furorem animi extinguerent, & maledicendi conſuetudinem dediſcerent, & ſic ad ſcribendum erudite & moderate ſine ulla in quenquam contumelia ſe accingerent. Si velint probi eſſe, meditentur reſiſtendum iracundiæ, quæ ut & furor mentem præcipitant; cum jam maxime animum moveat, tum diligentisſime linguam eſſe continendam, non ad pugnam erumpendam. Summum igitur ſtudium ſit ad animi tranquillitatem obtinendam, moderari animo & orationi, cum ſis iratus tacere, non aculeatis dictis ac atrocibus maledictis iracundiam promovere, errores aliorum ſi qui ſint, modeſte indicare, non fingere aut acerbe exaggerare. Extincta iracundia & acerbitate animi evulſa, bello Grammaticali*

maticali ſponte deſiſtent, ſibi ipſis ſilentium imponent; & aliis immerito ſuccenſere & injurias imponere deſinent

(*mm*) *Ælian. Anim.* VII. 8. Πρόβατα δὲ ὀρύττοντα ταῖς ὁπλαῖς τὴν γῆν, ἐοίκασι σημαίνειν χειμῶνα. *Aratus in Prognoſt. v.* 350. *ſeq. edit. Oxon. p.* 138.

> Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετ' βρίθουσαν ὀπώρην
> Γαῖαν ὀρύσσωσι, κεφαλὰς δὲ ἀνέμοιο βορῆος
> Ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τό τε χείμερον αὐταὶ
> Πληϊάδες χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν.

Quæ ita reddit Grotius:

> Si gravido autumno pecudes & bucera ſecla,
> Effodient pedibus glebas, obnixaque vento
> Suſtentant capita, horrendis furibunda procellis
> Surget hyems, noſtros fugiet cum lucida viſus
> Pleias, & miſeros vexabit bruma colonos.

Nempe ob craſſum aërem quia calor naturalis incluſus deorſum vergit, pedes jactant, terramque fodiunt. Scholiaſtis verba hic ſunt transſcribenda: Εἰ δὲ οἱ βόες καὶ τὰ μῆλα, ἤγουν τὰ πρόβατα ἐν τῇ παρακμῇ τοῦ φθινοπώρου τὴν γῆν τοῖς ποσὶν ὀρύσσουσι, τὰς δὲ κεφαλὰς πρὸς βορέαν ἀντιτείνουσι, χειμὼν γενήσεται μέγας κατὰ τὴν τῶν πλειάδων δύσιν. ἐὰν δὲ μᾶλλον ὀρύττωσι, μείζονα δεῖ τὸν χειμῶνα προσδέχεσθαι, καὶ ἀσύμφορον φυτοῖς τε καὶ σιτικῷ καρπῷ. ---- ἐπειδὴ μαντεύονται διὰ ψύξεως, διὰ πλῆθος θερμότητος, ἥτις διὰ τὴν ἔξωθεν πυκνότητα ἐγκλείεται τοῖς ζώοις. *Geoponic. l.* 4. *inter prognoſtica* μακροτέρου χειμῶνος *ponitur*: ἐὰν τὰ βοσκήματα τὴν γῆν κατορύττῃ, καὶ τὰς κεφαλὰς πρὸς Βορρᾶν τείνῃ, χειμῶνα μέγαν προαγορεύουσι. *De canibus Aratus, v.* 430. -- --

> καὶ γὰρ τε κύων ὠρύξατο (*pro quo al.* ὠρέξατο) ποσσίν.
> Ἀμφοτέροις, χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.

i.e. interprete Avieno:

> Protendit tibimet canis id præſentia multam
> Tellurem fodiens - -

Ubi Schol. ὀρύττοντες, καὶ οἱονεὶ βαθεῖαν ἑαυτοῖς κοίτην εὐτρεπίζοντες, χειμῶνα σημαίνουσιν. ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ ἀέρος ὑγρασίας, ὥσπερ καταδύσιν τινα ζητοῦντες, ταῦτα σημαίνουσιν. ἢ ὅτι φιλόψυχρος ὢν ὁ κύων, καὶ χαίρων ἐπὶ τῷ ἐσομένῳ χειμῶνι, σκάπτει τὴν γῆν παίζων.

(nn) *Pro* τροποτικὰ *leg.* προβατικὰ, *vel* προβατηματα, προβάτημα *teſte Heſych. idem quod* πρόβατον. *Aut* προβάτια, *oviculæ, pecora,* προβάτιον, τὸ *enim recte dici notum eſt Vel* βοσκήματα, *pecora, animalia quæ paſcuntur; Avienus Arati Paraphraſt. p.* 123. *edit. Grot.*

- - - Pecudes ſi denique terram
Lanigeræ fodiant, caput aut (*al.* at) tendatur in arcton:
- s - ruet æthra concitus imber.

(oo) *Ælian. Anim.* VII. 8. βοῦν ἐὰν βοᾷ καὶ ὀσφραίνηται τῆς γῆς, ὕειν ἀνάγκη. *Theophraſt. de ſignis pluviarum &c. p.* 418. βοῦς τὴν προσθίαν ὁπλὴν λείξας, χειμῶνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνακύπτων ὀσφραίνηται, ὕδωρ σημαίνει. *Plin.* XVIII. 35. *p.* 347. Et boves cœlum olfactantes, ſeſe que lambentes contra pilum. (*ita & Edit. Venet. an.* 1496. *expreſſit & Harduin. edidit, quamvis MSS. legant;* contra pluviam.) *Aratus, v.* 222. *edit. Oxon. p.* 122.

Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος ἐνδίοιο,
Οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο.

Grotio interprete:

Mollipedesque boves ſpectantes lumina cœli;
Naribus humiſerum duxere ex aëre ſuccum.

Ubi Schol. p. 122. 123. *hæc habet:* οἱ βόες ἠραιωμένους καὶ διαχάσκοντας ἔχοντες τοὺς μυκτῆρας, αἰσθητικώτεροι μᾶλλόν εἰσι --- ὅταν τοίνυν ἀναθυμιάσεών τινων ἐκ τοῦ ἀέρος ἀκρασίας αἰσθωνται, ἀφορῶντες ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν, ὀσφραίνονται τοῦ ἀέρος παχύτητος, πρὶν γενέσθαι τὸν ὄμβρον. --- οἱ βόες ἐπισπῶνται τὸν ἀέρα, καὶ παραπλήσιοι γίνονται ὀσφραινομένοις. Virgil. Georg. I. *inter varia tempeſtatis ac imbris ſigna & hæc recenſet, v.* 374. *ſeq.*

- - - nunquam imprudentibus imber
Obfuit: aut illum ſurgentem vallibus imis
Aëriæ fugere grues: aut bucula cœlum
Suſpiciens, patulis captavit naribus auras.

(pp) Νάρθηξ *ferula, à ferulagine non differre videtur niſi magnitudine; Theophr. H. Pl.* VI. 2. *p.* 120. ἡ δὲ οὖν φανερὰ φύσις ἀμφοῖν ὁμοία, πλὴν κατὰ τὸ μέγεθος. ὁ μὲν γὰρ νάρθηξ γίνεται μέγας σφόδρα. ἡ δὲ ναρθηκία μικρά·

κρά. μονόκαυλα δὲ ἄμφω, καὶ γονατῶδε. ἀφ' ὧν τά τε φύλλα βλαστάνει καὶ καυλοί τινες μικροί. βλαστάνει δὲ παράλλαξ τὰ φύλλα. — καὶ ἡ βλάστησις τοῦ νάρθηκος, πρῶτον μὲν τῶν φύλλων, ἔπειτα τοῦ καυλοῦ, καθάπερ τῶν ἄλλων. ῥίζαν δὲ ἔχει βαθεῖαν, ἔστι δὲ μονόρριζον. Natura ferularum murænis infeſtisſima eſt, tactu ſiquidem ea moriuntur. *Plin.* XX. 23 *&* XXX*II*. 2. *p.* 835. fuſte non interrimi easdem ferula protinus.

(*qq*) *Pro φθεγγόμενοι forte rectius leg. πετόμενοι*, volantes. *Si prius retineatur, placide, quiete ac tenuiter murmurantes aut loquentes, explicandum erit non ſingultu latrantes, vel carptim vocem reſorbentes; luſciniam interdum ſecum murmurare & Plin.* X, 29. 420. *dixit. Ventos enim & ventoſum imbrem tales voces ſignificare perhibet Plin.* XIII. 35. *p.* 546. *his verbis*: Corvique ſingultu quodam latrantes, ſeque concutientes, ſi continuabunt, ventos: ſi vero carptim vocem reſorbebunt, ventoſum imbrem. *&* X. 12. peſſima eorum ſignificatio cum glutiunt vocem velut ſtrangulati. *Qui & c.* 38. *ejusd. libr. obſervat de avibus:* Sine voce non volant multæ, aut è contrario ſemper in volatu ſilent. *Idem fere & in Geopon.* I. 3. *p.* 6. *narratur: καὶ κορώνη ---- νυκτὸς σφοδρότερον κρώζουσα. καὶ κόρακες καὶ κολοιοὶ ἀθρόως ἐπιφαινόμενοι καὶ κρώζοντες, --- ὄμβρον σημαίνουσι. Ex Arato id deſumtum, qui in Prognoſt. v.* 231. *ſeqq. ed. Oxon. p.* 124.

> Δή ποτε καὶ γενεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
> Ὕδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
> Φαινόμενοι ἀγγεληδὰ, καὶ ἰρήκεσσιν ὁμοῖον
> Φθεγξάμενοι. καί που κόρακες δίους σταλαγμοὺς
> Φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο.

Quæ eleganter & feliciter ita Grotius reddit, p. 31.

> Corvus & atratis velata monedula pennis
> Venturo terras madituras imbre monebunt,
> Accipitrum in morem, ſi magnis garrula turmis
> Agmina concelebrent: gravibus vox æmula guttis
> Corvorum: pluvias prædixit ſæpe futuras.

Ubi Schol. hæc annotat: καὶ οἱ κόρακες, καὶ, οἱ κολοιοὶ κατὰ συστροφὴν καὶ ἀγέλας φαινόμενοι, τοῦ ἐκ Διὸς ἐρχομένου ὕδατος, οἷον χειμῶνος ἐσομένου σημεῖόν εἰσι, τοῖς ἱέραξιν ὁμοίως φθεγξάμενοι, δηλονότι ὀξεία φωνῇ

 κραυ-

κραυγάζοντες. Τοιαύτη γὰρ ἡ τῶν ἱεράκων φωνή. ---- καὶ μιμούμενοι τὸν ἀπὸ τῶν σαλαγμῶν ψόφον κόρακες, ὑετὸν προδηλοῦσιν. --- καὶ οἱ κόρακες ὕδατος καὶ ὄμβρου γενησομένου ἐμιμήσαντο τῇ φωνῇ τοὺς μεγάλους σαλαγμοὺς, οὕτω, κλάξ.

Et v. 290.

> Χειμῶνος μέγα σῆμα καὶ ἐννεάγηρα κορώνη
> Νύκτερον ἀείδουσα, καὶ ὀψὲ βοῶντε κολοιοί.
>
> Sæcula paſſa novem cornix tibi ſigna procellæ
> Nocte dabit ſtridens, ſerumque monedula cantans.

Theophraſt. de ſignis pluviar. p. 418. κόραξ πολλὰς μεταβάλλων εἰωθυίας φωνὰς, τούτων ἐὰν ταχὺ δὶς φθέγξηται καὶ ἐπιρροιζήσῃ καὶ τινάξῃ, ὕδωρ σημαίνει. καὶ ἐὰν ὑετῶν ὄντων πολλὰς μεταβάλλῃ φωνὰς, καὶ ἐὰν φθειρίζηται ἐπ' ἐλαίας. καὶ ἐάν τε εὐδίας, ἐάν τε ὕδατος ὄντος, μιμῆται τῇ φωνῇ οἷον σαλαγμοὺς, ὕδωρ σημαίνει. ἐάν τε κόρακες, ἐάν τε κολοιοὶ, ἄνω πέτωνται καὶ ἱερακίζουσιν, ὕδωρ σημαίνουσι, καὶ ἐὰν κόραξ εὐδίας, μὴ τὴν εἰωθυῖαν φωνὴν ἵῃ καὶ ἐπιρροιβδῇ, ὕδωρ σημαίνει. *Ælian. Anim. VII.* 5. Κόραξ δὲ αὖ, καὶ κορώνη, καὶ κολοιοὺς δείλης ὀψίας εἰ φθέγγοιτο, χειμῶνος ἔσεσθαί τινα ἐπιδημίαν διδάσκουσι. Κολοιοὶ δὲ ἱερακίζοντες, --- καὶ πετόμενοι πῇ μὲν ἀνωτέρω, πῇ δὲ κατωτέρω, κρυμνὸν καὶ ὑετὸν δηλοῦσι. Κορώνη δὲ ἐπὶ δείπνῳ ὑποφθεγγομένη ἡσυχῇ, εἰς τὴν ὑστέραν εὐδίαν παρακαλεῖ. *De his & aliis aëris præſagiis quæ ventos denunciant, pluvias portendunt, tempeſtates ſignificant, ſerenitatem promittunt; notandum alia aliis eſſe certiora, & ſi duo vel tria inſimul, firmiora. Aratus, Prognoſt. v.* 410. *edit. Oxon. p.* 145.

> Τῶν μηδὲν καταόκνησο, καλὸν δὲ ἐπὶ σήματι σῆμα
> Σκέπτεσθαι, μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταυτὸν ἰόντοιν,
> Ἐλπωρὴ τελέθοι. τριτάτῳ δέ κε θαρσήσειας.

Vertit Grotius:

> Hæc ne deſpicias; ſed ſignum jungere ſigno
> Eſto memor, geminis rem præſignantibus unam
> Spes ſubeat: ternis rata ſit fiducia ſignis.

Schol. p. 146. *ita Arati mentem explicat:* τὴν γὰρ σημείωσιν εἰ βουλόμεθα βεβαίαν καὶ ἀκριβῆ ἔσεσθαι, οὐκ ὀφείλομεν ἐν ἑνὶ σημείῳ πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ δευτέρῳ. ἐὰν μὲν τοί γε καὶ τρίτον προστεθῇ, βεβαιοτέρα γενήσεται

ται ἡ καταάληψις. *Secundo vel tertio die eventura quæ denunciant*, *Idem v.* 396. *ſeq. p.* 144. *ed. Oxon.*

Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς, χειμῶνα δοκεύειν.
Οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήραιο
Ἐσσομένων ἀνέμων ἢ χείματος, ἢ ὑετοῖο.

Tertius æquoreis cum ſurget Lucifer undis
Horrida tempeſtas inſtat! Sic cætera cuncta
Ventique pluviæque, & ſævæ ſigna procellæ
Ipſa, ſequensque dies, aut tertia perficit - -

Ventorum ut & tempeſtatum præſagia non eſſe contemnenda experientia docet. Tradunt Democritum, *apud Plin.* XXIII. 35. *p.* 541. metente fratre ejus Damaſo ardentisſimo æſtu oraſſe, ut reliquæ ſegeti parceret, raperetque deſecta ſub tectum, paucis mox horis ſævo imbre vaticinatione approbata. *Theophraſtus lib. de ſignis pluv: p.* 416. *ea quæ à ſole & luna deſumuntur cæteris præfert:* ἄλλα δέ ἐστι σημεῖα, ἃ λαμβάνεται ἀπὸ τῶν ζώων καὶ τῶν κατ᾽ οἰκίαν ἑτέρων τινῶν τόπων καὶ παθημάτων. μαλίστα δὲ κυριώτατα ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. ἡ γὰρ σελήνη νυκτὸς οἷον ἥλιός ἐστι. *In Sacris Literis fit & mentio horum præſagiorum cœleſtium, Matth.* XVI. 1. 2. 3. *ubi Chriſtus Judæis exprobrans quod qualitatem cœli quidem dignoſcerent, ac inde quæ immineret tempeſtas animadverterent; at ſigna imminentis adventus Meſsiæ non ſatis diligenter conſiderarent, imo data negligerent, & quaſi nulla eſſent data, nova poſcerent, ait:* τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; Faciem ergo cœli dijudicare noſtis, ſigna autem temporum non poteſtis ſcire? *Præſagiorum pluviæ à pecoribus deſumtorum Job.* XXX*VI*. 33. יגיד עליו רעו מקנה אף על־עולה׃ Indicat de ea, *pluvia*, ſtrepitus ejus, *nubis vel Dei*, pecus etiam de aſcendente, *ſcil. vapore aut nube ex qua fit pluvia*, *indicat. Id eſt, pluviam mox futuram tonitru ſignificat, pecus etiam antequam nubes in ſublime aſcenderint, aſcenſuras præſagit, & inde futuras denunciat pluvias. AbenEzra fere eodem modo, niſi quod* עולה fetum, *exponat, quod non placet: ejus verba in Annotat. ſuper hoc loco, ſic ſe habent:* יגיד על הגשם: רעו׳ כמו תרועתו והוא הרעם כמו וישמע יהושע

את קול העם ברעה' אבילו המקנה והעולה כמו עלות עלו ירגישו בעת שיקרב זמן כואת המטר וסימנים רבים יש לבני אדם בבקר ובצאן וישכיבתם על צד ימין ובשאר החיות: *Judicabit*, pluviam nempe, *ſtrepitus* ejus, vox רעו eandem ſignificationem habet cum תרועה ſonitus ejus, id eſt, tonitru, occurritque *Exod.* XXX*II.* 17. ubi legitur: Et audivit Joſua vocem populi ברעה in vociferatione ſua, i. e. populum vociferantem, ſtrepitum & tumultum excitantem Etiam pecora & quidem feta, nam עולה eo ſignificatu hic ſumitur quo *Geneſ.* XXX*III.* 13. עלות (*at Kimchi & alii, lactantes exponunt*) pecora feta quæ mihi incumbunt: ſentiunt adventum pluviæ tempore quo appropinquat. Suntque multa hominibus ſigna in bubus & ovibus ut & cæteris animalibus, quale eſt quod ad dextram cubantes (*pluviam portendere ſolent.*) *Ambiguitas quinque vocum*, עולה, על, אף, מקנה, רעו *diſcrepantes interpretes fecit & in varias interpretationes induxit, quamvis ut videtur, eodem modo legerint; excepta una voce* עולה *pro qua oi ó.* עולה, περὶ ἀδικίας, *legentes ita hunc verſiculum interpretati ſunt:* ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ, Κυρίου κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. *Vulgatus interpres qui reddit*: annuntiat de ea amico ſuo, quod poſſeſſio ejus ſit, & ad eam poſſit aſcendere; *habet & in Hebræo, unde expoſitionem ſuam tueatur, poteſtque commodius ex ea verſione elici ſenſus. Explicationem tamen noſtram omnium minime coactam eſſe cum Jo. Mercero in Comment. h. l. pag.* 296. *opinor. In his præſagiis ut & aliis rebus divinam providentiam, quæ omnia ſuaviter & ſapienter diſponit & ordinat, venerari & adorare decet; ea quia in homines benigna fuit, tot ſerenitatis, ventorum & pluviæ ſigna præmittere voluit. Piorum eſt eam ubique agnoſcere, ipſi confidere, ac in omni negotio omnique tempore acquieſcere. Improbum vero eſt eam aut omnino negare aut de ea non recte ſentire, diſpoſitioni divinæ contraire, viribus ſuis confidere, fiducia ſui & hominum multa ſibi vane & inaniter promittere. Scholiaſtis Aratei verba, divinam providentiam in omnibus agnoſcentis, hic apponere placet: Cum enim Apoſtolus Paulus ſcribente Luca, Act.* XVII. 28. *Arati dictum ſumma in re citaverit, Scholiaſtius ipſis ſanam ſententiam de providentia divina adducere decet, & in fine apponere libet. Leguntur ea in init.* Διοσημ. *v. I. p.* 90. *ed. Oxon. advoc.* ὀλίγη μὲν) πειρᾶται διὰ πολλῶν παραστῆσαι,

ὅτι

ὅτι πολλὰ τεκμήρια ἡμῖν οἱ θεοὶ παρέχουσι, καὶ οὐ μόνον δι' ἡλίου, καὶ σελήνης, ἀλλ' ἤδη καὶ ζώων, καὶ ἑρπετῶν, καὶ φυτῶν, καὶ ἄλλων παντοίων, δεικνὺς ὅτι διὰ πάντων προνοοῦνται ἡμῶν οἱ θεοί.

CAPUT XXX.

De

Polemone, Herode Attico, ARISTIDE Adrianenſi, Adriano, Himerio, & aliis quibusdam Oratoribus atque Sophiſtis.

Tres Oratorum Græcorum ætates. 1. *Ex tertia ætate Polemo.* 2. *ubi obiter de aliis novem hoc nomine, ibid. Herodes Atticus.* 3. *Ariſtides.* 4. *Ejus ſcripta edita.* 5. *Deperdita.* 6. *editiones.* 7. *Alii Ariſtidæ.* 8. *Index ſcriptorum ab Ariſtide memoratorum.* 9. *Adrianus.* 10. *Severus & Callinicus, ac Theodorus Baſilaca, Excerpta Rhetorum & Sophiſtarum ab Leone Allatio edita.* 11. *Himerius.* 12. *De Demade,* 13. *& Lesbonacte.* 14.

I.

JAm à Philoſophis ad Rhetores divertere placet, atque dicere de Oratoribus tertiæ ætatis, quorum monumenta quædam ad nos pervenerunt. Tres enim Oratorum Græcorum veterum φορὰς ſive proventus potiſſimum enituiſſe, obſervat poſt alios ſcriptor antiquus argumenti in Ariſtidis Panathenaicum, *a*) primam

a) Verba ejus hæc ſunt: Τρεῖς φοραὶ ῥητόρων γεγόνασιν. ὧν ἡ μὲν πρώτη αἰδράφως ἔλεγεν, ἧς ἐστι Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς, καὶ οἱ κατ' ἐκείνους ῥήτορες. ἡ δὲ δευτέρα

mam quidem in qua Pericles, Themiſtocles, Alcibiades, alii, qui dicere cum laude contenti, nihil quicquam ſcriptum poſt ſe reliquerunt. Alteram, qui dicendo quidem ſua ipſorum ætate celeberrimi, tum apud poſteros non minus claruere ſcripto conſignatis orationibus. In hac decem illi eminent Andocides, Antipho, Demoſthenes, Æſchines, cæteriq; de quibus dixi libro 2. capite ultimo. Tertiam deniq; in Aſia nec minus Athenis inclytorum Sophiſtarum, quorum Philoſtratus memoriam celebravit, licet paucorum ex illis ſcripta quædam reſtant, ut Herodis, Polemonis, tum maxime Ariſtidis, de quo igitur paullo diligentius, de cæteris brevius h. l. diſſeram, alios deinde quosdam, licet antiquiores ſupra adhuc mihi indictos, quorum una alterave oratio ad nos pervenit, ſubjuncturus: juniorum vero ut Libanii ac Themiſtii notitiam ſervaturus ſuæ ætati ſuoque loco, quem liber quintus illis aſſignabit.

II. *Antonius* POLEMO *b*) patria Laodicenus, ex conſulari

τέρα ἐγγράφως, ἧς ἐστι Δημοσθένης καὶ Αἰσχίνης καὶ Ἰσοκράτης καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς, ἡ πραττομένη τῶν ῥητόρων δεκάς. καὶ αὗται μὲν αἱ δύο φοραὶ ἐν Ἀθήναις γεγόνασιν. Ἡ δὲ τύχη καὶ τῇ Ἀσίᾳ τούτων δωρεῖται φοράν, τρίτην οὖσαν ἐπισήμην, ἧς ἐστι Πολέμων, Ἡρώδης, Ἀριστείδης καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους γεγόνασι ῥήτορες. Ex his recentioribus Rhetoribus ad exemplum veteris Atticæ decadis itidem decem Oratores ſelegerunt, ſive *δευτέραν δεκάδα*, de qua Suidas in Νικόστρατος. Et quando laudibus & plauſu extollere dicentem aliquem volebant, vocarunt *ἕνα τῶν δέκα*, ut Herodi Attico contigiſſe, refert Philoſtratus lib. 2. de Sophiſtis p. 564. editionis præclaræ G. Olearii.

b) Diverſus eſt hic Polemo, quem prænomine Antonium vocatum docent Marmor Oxonienſe 28. p. 95. edit. Prideauſii, & Epiſtola Hadriani Imp. apud Philoſtratum pag. 533. editionis Lipſienſis: Diverſus inquam eſt hic Polemo 1) à Polemone Platonico Xenocratis, & altero juniore, Plotini diſcipulo de quibus utrisque dixi lib. 3. cap. 3.) 2) à Polemone Phyſiognomicon ſcriptore, quem aliqui cum jam dicto Xenocratis diſcipulo eundem faciunt. De illo lib 3. cap. 6. §. 38. 3) à Polemone Periegete, Panætii Stoici diſcipulo, de quo Suidas & Meurſius c. 2. libri de arce Cecropia, Voſſiusque in Hiſt. Græcis, cui adde quod librum ejus quartum adverſus Timæum laudat etiam Clemens Alex. in Protreptico p. 30. 4) à Polemone Laodiceno, Zenonis Rhetoris filio quem Antonius primum, deinde Auguſtus Regem Ponti Cappadociæ vicini, Agrippa etiam Boſpori fecit, unde Ponti Polemoniaci paſſim mentio, ut Novella 31. & apud Eutropium VII. 9. Vopiſcum aliosque. De illo Polemone Strabo XII. p. 578. & alibi, atque Dio LIV. p. 538. ſeq. &c. 5) à Polemone hujus filio itidem Rege primum, Vide Dionem LIX. p. 649. LX. p. 670, ſed cujus regnum ipſo concedente in

Digitized by Google

ri familia Sophiſta in magna gratia apud Imperatorem Trajanum, Hadrianum, atque Antoninum Pium: & maxima auctoritate fuit apud Smyrnæos, quos magnis affecit beneficiis, & in quorum urbe docuit, erudito licet cœtui c) Muſei Alexandrini ab Hadriano adſcriptus. Vitam ejus tradit Philoſtratus libro priore de Sophiſtis c. 25. quem videre operæ pretium eſt eruditiſſimo Rev. Gotfridi Olearii commentario illuſtratum. Conſulendus etiam Claudius Nicaſius diſſ. de numo Pantheo p. 8, 14, 17, 25, 26. ubi illuſtrat numum Hadriani in cujus averſa facie legitur Πολέμων Σμυρναίοις ἀνέστησε, (al. ἀνέθηκε.) Audivit è Philoſophis Timocratem, è Sophiſtis Scopelianum, Dionemque Chryſoſtomum: & teſte Suida (in Διονυσ. ὁ Ἀρεωπαγ.) Apollophanem Rhetorem. Filius ejus Attalus Sophiſta, cujus apud Philoſtratum p. 609. & in numis Smyrnæorum mentio: E diſcipulis celeberrimus Ariſtides, de quo infra dicturus ſum, ut de Evodiano, aliisque dicere omittam. Æquales & admiratores partim, partim æmuli Marcus Byzantinus, Herodes Atticus, Dionyſius Mileſius, & Favorinus. Inter imitatores præter Hippodromum non prætereundus S. Gregorius Nazianzenus, quem S. Hieronymus in Catalogo Scriptor. Eccleſ. obſervat inſtitiſſe veſtigiis Polemonis, dicendi charactere: ac ne cum Lælio Biſciola T. 2. horar. ſubceſſivar. lib. V. c. 9. de Polemone Rege, Zenonis Rhetoris filio hoc intelligas, Suidas in Γρηγόρ. diſerte: ἠκολούθησε γὰρ τῷ Πολέμωνος χαρακτῆρι τοῦ Λαοδικέως τοῦ σοφιστεύσαντος ἐν Σμύρνῃ, ὃς ἐγεγόνει διδάσκαλος Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος. Ad ſcripta ſua emendanda uſus eſt Secundo Grammatico, ſiquidem hic eſt Polemo ille Jonicus Sophiſta, cujus *Hiſtorias* memorat Phrynichus de di-

 ctionibus

in provinciam à Nerone redactum eſt, teſte Suetonio c. 18. Atque hos Reges genere contingere Polemonem noſtrum ſuſpicari liceret, ni id ſileret Philoſtratus, & ſolorum ὑπάτων non etiam βασιλέων mentionem faceret. Alterutrius ex his Regibus eſt Epigramma in jaſpidem artificioſe ſculptum IV. c. 18. Anthol. p. 489. 6) à Polemone quem Menander in Comœdia quam περικειρομένην inſcripſerat, & alio juniore quam Agathias in Epigrammate perſtrinxit. Vide Salmaſium de Coma p 174. Denique 7) ad Polemone juniore Sophiſta quem Commodo imperante fuiſſe Suidas auctor eſt.

c) Confer notas ad Philoſtratum ſ. 532. & Nicaſii diſſ. de numo Pantheo Hadriani p. 23. Salmaſ. ad Spartiani Hadrian. c. 20. Tillemont. T. 2. Hiſt. Imperator. p. 431. ſeq. De Muſeo illo Alexandrino ſub antiquis etiam Ægypti Regibus claro adi præterea Clariſſ. Eſchenbachium diſſ. de conviviis Sapientum p. 305. ſeq. & quos laudavi ſupra III. 19. ubi inter ſcripta Callimachi deperdita recenſui Μουσεῖον.

ctionibus Atticis. Κεφαλαιωδέςατον. Τοῦτο τοὔνομα ἑδρον ἐν ἀρχῇ τῶν Πολέμωνος τοῦ Ἰωνικοῦ σοφιςοῦ ἱςορικῶν κατὰ προοίμιον. Καὶ θαυμάζω Σεκούνδου τοῦ συγγενομένου αὐτῷ Γραμματικοῦ, πῶς ὢν τὰ ἄλλα δεξιὸς ἐπὶ λέξιν, καὶ ἐπανορθῶν τὰ συγγράμματα τοῦ Σοφιςοῦ, τοῦτο παρεῖδεν, ἀδόκιμον ὄν. Genus dicendi Polemoni robuſtum ac vehemens, & propterea aliquando minus amœnum: mores aſperi atque ſuperbi. Vitam non produxit ultra annum quinquageſimum ſextum ætatis, quo diſceſſit ipſe ſponte de vita, Laodiceæ in patria, Antonino Pio imperante. Non enim ferens diutius dolores articularis morbi, quibus vexatus pridem ſcripſerat ad Herodem: δεῖ ἐσθίειν, χεῖρας οὐκ ἔχω. δεῖ βαδίζειν, πόδες οὐκ εἰσί μοι. Δεῖ ἀλγεῖν, τότε καὶ πόδες εἰσί μοι καὶ χεῖρες. *Cibus capiendus eſt, manus non habeo: incedendum eſt, deſunt mihi pedes. At dolendum eſt, tunc & pedes mihi ſunt & manus.* Itaque vivus in tumulum deſcendit confecturus ſe inedia, amicisque ad monumentum adſtantibus ἔπαγε, ἔπαγε, inquit, μὴ γὰρ ἴδοι μεσιωπῶντα ἥλιος. *Occludite, occludite, ne me ſol ſilentem adſpiciat.* Plangentibusque ejus conditionem, δότε μοι, inquit, σῶμα, καὶ μετεμβήσομαι, *date mihi corpus, & in illud commigrabo*, quæ ultima ipſius verba Suidas quoque è Philoſtrato retulit. Hujus Polemonis dictum quo Romam *orbis Compendium*, οἰκουμένης ἐπιτομὴν pronunciavit, refertur etiam in Actis S. Pionii e) cap. 2. & apud Galenum, libro 1. commentar. in Hippocratem περὶ ἄρθρων T. 5. p. 585.

Extant duo contrarii ἐπιτάφιοι λόγοι, parentum nomine dicti in Cynægirum & Callimachum Athenienſes, qui in pugna Marathonia Olymp. LXXII. 1. pro patria adverſus Medos fortiter pugnantes obierunt, ubi Cynægiri pater filium ſuum Callimacho, viciſſim & pater Callimachi ſuum Cynægiro præfert, virtutemque ejus extollit, ſibique primas pro funere celebrandi filii deberi contendit. Græce has *binas declamationes* edidit H. Stephanus, Huldrichi Fuggeri tunc typographus, una cum Himerii & aliis quibusdam quæ infra recenſebo, A. 1567. 4. Græce & Latine cum notis Petrus Poſſinus S. I. Toloſæ 1636. 8. Quamplurimas alias, quæ perierunt, Polemonis declamationes vel orationes apud Philoſtratum memoratas memorari videas, has nempe:

In dedicatione templi Jovis Olympii Athenis ab Imp. Hadriano facta, pag. 533.

Ad Athenienſes, p. 535.

Demoſthenes juramento negans talenta quinquaginta à Rege Perſarum dono

e) Apud Bollandum in Actis Sanctorum Februarii T. 1. p. 41.

Digitized by Google

dono ſe accepiſſe, ut Demadeſè rationibus Satraparum ei objecerat, p. 538. & 542.

De deſtruendis Græcanicis tropæis poſt pacem à bello Pelloneſiaco initam, p. 538.

Pro libera Reip. forma Athenienſibus poſt res apud Ægos potamos geſtas reſtituenda, ib.

Adulter abditus. p. 542.

Xenophon pro Socrate mori cupiens. ibid.

Solon poſtulans leges aboleri, cum earum Piſiſtratus cuſtodiam in ſe ſuſcepiſſet, ibid.

Demoſthenes poſt pugnam ad Chæroneam ſe ipſum offerens, & morte dignum ducere ſe ſimulans ob ea, quæ cum Harpalo geſſerat, p. 543.

Demoſthenes ſuadens Athenienſibus ut triremibus fugam arripiant, adventante Philippo, p. 543.

Demoſthenes legem Æſchiniis firmans, qua morte dignus cenſetur qui de bello mentionem faceret, ibid.

III. *Tiberius Claudius Atticus* (Suidæ perperam Julius) HERODES, Nobilis Viri Attici F. ex pago Marathonio Athenienſis, apud Imperatores Antoninos Pium & Philoſophum, Verumque cujus etiam præceptor teſte Capitolino fuit, gratioſus, & præfectus ordinando ſtatui liberarum civitatum Aſiæ, ſacrorumque Panathenaicorum & Panelleniorum, tum ſacrorum agonum honoribus M. Antonini & Veri conſecratorum ἀρχιερεύς, atque A. C. 143. cum C. Bellicio Torquato Conſul Romanus, ſed qui ingenio magis & eloquentia quam conſulatu *d*) & dignitate atque opibus quas habebat amplisſimis cenſeri geſtiebat. Audivit juvenis Scopelianum *e*) deinde Favorinum *f*) quoque & Athenienſem Secundum. *g*) Polemonem vero adultus & cum ipſe alios jam doceret *h*) admiratus & donis proſecutus fuit. In Platonica Philoſophia Taurum Tyrium *i*) in Critica arte Theagenem Cnidium & Munatium Trallenſem Magiſtros habuit. Ex antiquis imitatus eſt maxime Critiam. Adverſarios habuit Peregri-

Aaa 2 num

d) Philoſtratus in Polemonis vita p. 536. ἦρα μὲν γὰρ τοῦ αὐτοσχεδιάζειν μᾶλλον ὁ Ἡρώδης, ἢ τοῦ ὕπατός γε καὶ ἐξ ὑπάτων δοκεῖν.

e) Philoſtratus in Scopeliano p. 521. & in Herodis vita p. 564.

f) Svidas in Ἡρώδης, è Philoſtrato,

g) Philoſtratus in Secundo p. 544.

h) id. in Polemone p. 539.

i) Philoſtr. p. 564.

των, ἀλλὰ τῶν ἀκριβούντων. d) Floruit ſub Hadriano jam (vide Orat. IV. ſacr. T. I. p. 616.) & Antonino Pio, ſed quem Ἀντωνῖνον τὸν Αὐτοκράτορα τὸν πρεσβύτερον e) appellat, eſt M. Aurelius Antoninus, cui Athenis, vel ut Philoſtratus, in Jonia circa A.C. 176. innotuit, & ab eo poſtea ea reſtaurationem Smyrnæ A. 178. terræ motu everſæ impetravit f) unde etiam Ariſtidi velut οἰκιστῇ ſuo ſtatuam æneam g) prope Æſculapii ædem poſuere Smyrnenſes. Itinerum * morborumque ſuorum, quibus cum per decennium conflictatus eſt, hiſtoriam, & quomodo per ſomnia ab Æſculapio σωτῆρι & Sarapide Iſideque monitus valetudinem

d) Philoſtratus in Ariſtidis vita lib. 2. de Sophiſtis cap. 9 p. 583. Eunapius in Proæreſio p. 112. & autor ὑποθέσεως in Panathenaicum, (Sopater fortaſſis vel Metrophanes) cujus verba adſcribam: Τοῦ δὲ Μάρκου φοιτήσαντος ταῖς Ἀθήναις ὁ μὲν Ἀδριανὸς σοφιστὴς (Confer Suidam in Ἀδριανός) εἰπὼν παραχρῆμα πάντας ἐξέπληξε, πᾶν γὰρ ὃ ὡρίζετο αὐτοὺς σχεδιάζων ἔλεγε. Πρὸς τοῦτο δὲ εἶπεν ὁ Ἀριστείδης τῷ Μάρκῳ παρὼν καὶ αὐτὸς ἐν Ἀθήναις, ὅτι ἡμεῖς τῶν ἐμούντων οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ τῶν ἀκριβούντων καὶ τῶν ἀρεσκόντων. ἀλλ᾽ ὅμως εἰπὼν καὶ αὐτὸς πλέον ἐξέπληξε, καὶ ἐτιμήθη σφόδρα. Non Athenis ſed Smyrnæ hoc ad Marcum dixiſſe Ariſtidem Philoſtratus ex Damiani Epheſii fide ſcribit, fateturque de argumento orationis quam coram imperatore Ariſtides dixerit, ſibi non conſtare. Auctor tamen ille ὑποθέσεως addit etiam argumentum orationis, itemque alia, quibus hoc Athenis contigiſſe firmat. Nimirum Ariſtidem voluiſſe tunc Panathenaicum dicere, & ab Herode Attico qui ejus ingenio invideret, fuiſſe prohibitum: itaque aliam frigidam orationem hujus argumenti velut à ſe recitandam Herodi exhibuiſſe, veniaque dicendi ita ab illo impetrata, eum quem habemus Panathenaicum cum omnium admiratione & plauſu dixiſſe. Βουλόμενος δὲ τότε εἰπεῖν τὸν Παναθηναϊκὸν ἐκωλύετο παρὰ Ἡρώδου τοῦ σοφιστοῦ τοῦ Ἀθηναίου, ὡς δυνάστου, τοῦτο μὲν ὅτι αὐτὸς ἦν τότε ὁ τὸν θρόνον ἐπέχων τὸν σοφιστικὸν, καὶ ἀπὸ ὑπάτων κατήγετο, τοῦτο δὲ ὅτι καὶ Μάρκος αὐτῷ φίλιος ἦν, ποτὲ γὰρ εὑρὼν θησαυρὸν, ἐδίδου τῷ βασιλεῖ αὐτόν, ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε, κέχρησο αὐτῷ. αὖθις δὲ προσάγων αὐτὸν τῷ βασιλεῖ, ἔφη εἶναι ὑπὲρ ἰδιώτην τὸν θησαυρόν. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν εἶπε πρὸς αὐτὸν, καὶ καταχρῆσο. Μὴ δυνάμενος οὖν διὰ τὸν φθόνον τοῦ Ἡρώδου, μηχανῇ αὐτὸν μετῆλθεν. Ἀναθέμενος γὰρ αὐτῷ ἄλλον Παναθηναϊκὸν εὐτελῆ καὶ ψυχρὸν, ὃς καὶ φέρεται, ἠδυνήθη λαβεῖν τὴν ἄδειαν τοῦ λέγειν παρ᾽ αὐτοῦ, νομίσαντος Ἡρώδου ὅτι αὐτὸν μέλλει λέγειν καὶ ἀσχημονεῖν. Εἰσελθὼν δὲ εἶπε τοῦτον τὸν καὶ ἀναγινωσκόμενον καὶ θαυμαζόμενον, καὶ πάνυ ηὐδοκίμησεν. Λέγεται δὲ παναθηναϊκὸς, διότι ἐν τοῖς παναθηναίοις ἐλέχθη.

e) Orat. I. ſacra T. I. p. 463. 499.

f) Vide quæ infra ad orationem XLI.

g) Philoſtratus p. 582. Ariſtides ipſe Orat. I. ſacra T. I. p. 486.

* Ad Æthiopiam usque profectum, & Ægyptum quater totam perluſtraſſe ſe ſcribit T. 3. p. 552-568. 576. ſeq. T. 2. p. 375.

Digitized by Google

tudinem curaverit, ſuſe narrat ipſe, Dei quidem juſſu *b*) ut ait, in Orationibus ſacris, licet non deeſſent ex amicis *i*) qui nimis deditum ſomniis reprehenderent, & omnia alia ſæpe ſuaderent Medici. *k*) Per eadem ſomnia & voces divinas crebrius repetitas ad eloquentiæ ſtudium *l*) invitatum, ac tantum non coactum ſe ſcribit, tanto cum ſucceſſu, ut omnes oratoris virtutes unum ſe eſſe complexum non diffiteatur ipſe T. 3. p. 706. & Socratis, Platonis, Thucydidis & Demoſthenis facultatem vel æquare *m*) vel ſuperare *n*) multis ſit creditus & ſibi ipſi per ſomnium ἀντίτεχνος περὶ λόγους *o*) & alter viſus fuerit eſſe Demoſthenes. *p*) Nihil ſane videntur auribus ejus dediſſe, qui dixere eum πρωτεύειν περὶ λόγους, habueruntque pro coryphæo ſuæ ætatis ut Phrynichus apud Phot. Cod. CLVIII. p. 172. ac ſummo μελετητῇ, *q*) Libenter tamen ſubſcribo Merici Caſauboni ſententiæ, cui in notis ad M. Antoninum pag. 28. Ariſtides *venuſtiſſimi & cultiſſimi ſermonis Sophiſta, ſed adeo quod ex ſcriptis liquet tum ſuperſtitioſus tum* Φιλόδοξος, *ut fidem illi οἰκόθεν quod ajunt μάρτυρι, multa quæ Θεόθεν ſibi contigerint narranti, arbitrari mihi religio ſit.* Thema ſuum genethliacum promit

b) id. Orat. 2. ſacra p. 512 & 515. ubi etiam titulum ἱερῶν λόγων ex ſomnio ſe accepiſſe refert. Confer quæ infra ad Orat. XXIV. ſeq. Ἐφημερίδας vocat Philoſtratus, cujus loco illuſtrando adde Syneſium de inſomniis. p. 155.

i) Orat. 1 ſacr. p. 505. T. I.

k) id. p. 504. 509. 550. 558.

l) Orat. 4. ſacra T. I. p. 573. ſeq. 579. ſeq. 590.

m) id p. 573. σοὶ πρέπουσι λόγοι σὺν Σωκράτει καὶ Δημοσθένει καὶ Θουκυδίδῃ. Adde p. 595. ubi Platone nihil ſe inferiorem in Epiſtolis ſcribendis innuit. & T. 3. p. 525. ſeq.

n) id p. 576. Ἐπειδὴ ἀλέγειν περὶ τῶν λόγων ἐμῶν εἰς ὅσον προβεβηκότες εἶεν, μνησθῆναι μὲν δὴ Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους. ἐφ' οἷσπερ ἐμνήσθη ἑκατέρου, ἀκροτελεύτιον δ' ἐπιθεῖναι· παρῆλθες ἡμῖν τῷ ἀξιώματι τὸν Δημοσθένη. Adde pag. 596. ſeq.

o) id. p. 590. ſeq. ubi immortalem ſibi apud poſteros promittit gloriam, additque ſe ita in eloquentia, ut Alexandrum M. in bellica virtute ſummum culmen attigiſſe, atque ut Pellam Alexandro ita patriam ſuam ſe in lucem edito eſſe gloriaturam & pag. 592. ſeq. 600. Deum ſe appellatum & Theodorum ac Soſimenem p. 627.

p) Orat. I. ſacr. T. I. p. 485. Ἐδόκουν γὰρ ὡς ἐπὶ τῇ εἰωθυίᾳ μελέτῃ τῶν λόγων Δημοσθένη τινὰ μεταχειρίζεσθαι, καὶ λέγειν δὴ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὡς ἐκεῖνος ὤν.

q) Vide Orat. 4. ſacr. T. I. p. 581. & 604. 608. T. 3. p. 723. ſeq. Ipſe ad Æſculapium T. I. p. 598. Δέσποτα Ἀσκληπιέ· εἰ μὲν καὶ ὑπερέχω τι λόγοις, καὶ παρὰ πολὺ ὑπερέχω, ἐμοὶ μὲν ὑγίειαν, τοῖς βασκάνοις δ' εἶναι ῥήγνυσθαι.

promit Ariſtides Orat. IV. ſacra T. I. p. 595. aitque habuiſſe Leonem in medio cœli & Jovi ſub leone quadratum ſtetiſſe à dextris Mercurium, ambos matutinos. In literis unice ſe acquieſcere teſtatur pasſim, præcipue T. 3. p. 724. Irenarcham ſive *Φύλακα τῆς εἰρήνης* a præfecto Aſiæ Severo creatum ſe narrat T. I. p. 601. per *πόλισμα τῆς Μυσίας* ibi haud dubie patriam ſuam Hadrianopolin intelligens. At ſuſcipere illud conſtanter detrectavit, perinde ut *ἐκλογέως* ſive coactoris officium, de quo p. 611. ſeq. & *ἱερωσύνην κοινὴν τῆς Ἀσίας* p. 613. pro qua ſacerdotium Æſculapii a Smyrnenſibus paſſus eſt ſibi dari. In patria etiam flaminem Dialem fuiſſe Suidas auctor eſt. Ab M. Antonino Imperatore autem & filio ejus *r*) Commodo per litteras oblatam accepit immunitatem, eloquentiæ præmium, quæ illi cum magno honore & *σχήματι* *s*) per omne vitæ tempus fuit confirmata. Quoties diceret auditus eſt maximo cum applauſu (vide T. 3. p. 705. ſeq.) & ſæpe tam frequenti auditorio, *ut nihil præter hominum capita conſpiceres, nec vel manum usquam potuiſſes inſerere, ὥστε οὐδὲν ἦν πλὴν ἀνθρώπων κεφαλὰς ὁρᾶν, καὶ οὐδὲ ἂν τὴν χεῖρα διέσωσας μέσην οὐδαμοῦ*, quæ ipſius verba ſunt Orat. V. ſacra p. 631. itaque auctor vetus *ὑποθέσεως* in Panathenaicum de alio Ariſtide juniore recte accipit illud feſtivum diſtichon, quo auditorum paucitas Rhetori cuidam hujus nominis exprobatur:

> *Χαίρετ' Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος ἑπτὰ μαθηταί,*
> *τέσσαρες οἱ τοῖχοι καὶ τρία συμψέλια.*
>
> *Salvete Ariſtidis Rhetoris ſeptem diſcipuli,*
> *Quaterni parietes, & terna ſubſellia.*

Ælius Ariſtides M. Antonino quem nona celebravit Oratione, ſuperſtes fuit, non item filio ejus Commodo, quo poſt patrem ſolo imperante obiit Smyrnæ (an alibi, incertum) ſexagenarius vel etiam ut eſt apud Philoſtratum ſeptuagenarius. Statuæ ejus qualis in Bibl. Vaticana cernitur, imago ære deſcripta ſedentis & ſenis admodum, exſtat in Jac.

(r) Ἐξ Ἰταλίας ἀφικνοῦνται ἐπιςολαί μοι παρὰ τῶν βασιλέων, τοῦ τε αὐτοκράτορος αὐτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς, ἄλλας τε εὐφημίας ἔχουσαι καὶ τὴν ἀτέλειαν ἐπισφραγιζόμεναι τὴν ἐπὶ τοῖς λόγοις Ubi obſerva dici *βασιλέα* dici Commodum tantummodo adhuc Cæſarem, nondum Imperatorem. T. I. p. 602. Immunitas illa perpetua fuit, ut pater ex p. 604.

s) id. p. 610.

Jac. Gronovii V. C. Theſauro Antiquitatum Græcarum, Volumine tertio.

V. Scripta Ariſtidis edita.

1. *Εἰς Δία, ὕμνος ἄνευ μέτρου*, Oratio Euchariſtica pulcherrima ac plena pietatis ad Jovem ſcripta ex voto, cum ex magna tempeſtate ſervatus fuiſſet. T. 1. p. 1. (Gr. f. 97. lat. f. 1.)

2. *Μαντευθοῖ Ἀθηνᾶ*, * In Minervam divinatricem (quæ *τιμὰς παρ' ἀμφοτέρων βασιλέων*, M. Antonino & Commodo ipſi prædixerat p. 30.) Oratio ex precibus & hymno mixta, qualem per ſomnium dicere ſibi viſus fuerat, T. 1. p. 16. (Gr. f. 70. Lat. f. 5.) Alius fuit hymnus in Minervam, cujus prima verba *ἴκεσθε Περγάμῳ νέοι*, affert Ariſtides oratione IV. ſacra T. 1. p. 516. Quoniam vero in hac Oratione cum Deam celebraſſet ſub extremum de ſe quædam ſubjungit, eam ob rem à neſcio quo reprehenſus purgat ſe recteque ſeſe laudaſſe contendit infra Orat. 49. profeſſus p. 661. ſe *τῇ Θεῷ σὺν τῇ Θεῷ λόγον ποιῆσαι*, & p. 665. *οὐχ ὅδε ἄνευ Θεοῦ τάδε μαίνεσθαι, ἀλλὰ παρούσης τῆς Ἀθηνᾶς.*

3. *Ἰσθμικὸς εἰς Ποσειδῶνα*, Iſthmica in Neptunum Oratio T. 1. p. 31. (Gr. f. 101. Lat. f. 10.) dicta in Iſthmiis Neptuno ſacris, unde Corinthum laudans p. 40. ſeq. Græciæ vocat *ἀγορὰν καὶ κοινὴν πανήγυριν* non *διὰ δυοῖν ἐτοῖν tertio quoque*, ut fieri conſueverat, *anno* ſed ſemper & quotidie frequentandum, urbemque Veneris, cui inter omnes urbes palma pulchritudinis, non minus quam inter Deas Veneri olim tribuenda ſit. De Leucothea & Palæmone quoque ſubjungit nonnulla, felicitatem denique precatus *βασιλεῖ τε τῷ μεγάλῳ καὶ γένει ξύμπαντι τούτου, καὶ γένει τῷ τῶν Ἑλλήνων.*

4. *Διόνυσος*. In Bacchum Oratio, quem laudare a Baccho in ſomnis juſſus fuerat, T. 1. p. 81. (Gr. f. 72. Lat. f. 16.) Nonnulla hujus Orationis loca illuſtrat Jo. Triſtanus in explicatione vaſis antiqui quo Bacchi ſacrorum ſymbola affabre ſculpta exhibentur, T. 2. Hiſtoriæ Imperatorum è numis priſcis illuſtratæ. Meminit Ariſtides

* Hunc titulum reperio in edit. Græca Juntina, licet in Græcolat. vocabulum *Μαντευτοῖ* eſt omiſſum.

Digitized by Google

ſtides *ὕμνων τε καὶ λόγων* in Bacchum ab Orpheo, Muſæo & antiquis legumlatoribus pridem compoſitorum.

5. *Ἡρακλῆς*, Herculis laudes, quas in Apollinis veſtibulo dicere ſomnians ſibi viſus fuerat, T. I. p. 56. (Gr. f. 164. Lat. f. 17.) Pæanis p. 64. memorati cujus initium *ἰὴ παιὰν Ἥρακλες Ἀσκληπιέ*, mentio etiam Orat. IV. ſacra T. I. p. 587. Sed ille intercidit.

6. *Λαλιὰ εἰς Ἀσκληπιόν.* In Æſculapium ſermo. T. I. p. 65. (Gr. f. 97. Lat. f. 20.) Beneficia ſingillatim ſibi ab Æſculapio exhibita prædicat p. 68. ſeq. nec tantum valetudinem ab eo ſibi reſtitutam, ſed etiam ſuppeditatam orationum & carminum materiam & argumenta, ipſaque verba p. 71. effectumque ut in Imperatorum familiaritatem veniret, & in præſentia eorum & Auguſtarum cum applauſu & gratia diceret, p. 72.

7. *Ἀσκληπιάδαι*, in Aſclepiadas Podalirium & Machaonem quos laudare ab Æſculapio per ſomnium juſſus fuerat.

T. I. p. 73. (Gr. f. 71. Lat 23.) Celebrat & Hippocratem p. 79. ex Aſclepiadarum poſteris inclytum, & ſorores illorum p. 82. *Ἰασώ, Πανάκειαν, Αἴγλην* & *Ὑγίειαν.*

8. *Εἰς τὸν Σάραπιν*, ad Sarapim a quo ſervatum è tempeſtate ſe memorat, Oratio ſive hymnus Euchariſticus & voto ſcriptus in Serapidis feſto Alexandriæ celebrato.

T. I p. 48. (Gr. f. 99. Lat f. 27.) Negat Poëtarum ſolorum eſſe Diis hymnos facere, ſed dignam hanc quoque & aptam ſermoni (naturali maxime & antiquisſimo) eſſe materiam. Plura etiam oracula a Diis metro ſoluta edi p. 87. *Τὰ δ' ἔγε πλείω νὴ Δία χωρὶς μέτρου ἡ πρόμαντις αὐτὴ ἡ ἐν Δελφοῖς, αἱ ἐν Δωδώνῃ ἱέρειαι, Τροφώνιος, τὰ ἐξ Ἀσκληπιοῦ καὶ Σαράπιδος ὀνείρατα.*

9. *Εἰς βασιλέα*, Oratio de laudibus Marci Antonini Imp. dicta (Smyrnæ ut opinor) in *ἱερομηνίᾳ.*

T. I. p. I. I. (Gr. f. 88. Lat. f 32.) Cum Antonini pietatem juſtitiam, æquitatemque, temperantiam fortitudinem prudentiam & felicitatem celebraſſet, addit votum ut Commodum filium veſtigiis Parentis inſiſtere contingat. *Σὲ γὰρ ὦ παῖ γενναῖε γενναίων, κατ' ἴχνος εἴη βαίνειν τοῦ πατρός. Τοῦτο γὰρ ὥσγε ἐν βραχεῖ πλεῖστον εἰρήσθω.*

10. *Ἀπελλᾶ γενεθλιακός*, in natalem Apellæ, Frontonis F. Apellæ nepotis, ex Quadrati poſteris, nobilisſimi Pergamenorum, quem unacum tota familia commendat Æſculapio.

T. I.

Digitized by Google

T. I. p. 120. (Gr. f. 62. Lat. f. 38.)

11. Εἰς Ἐτεωνέα ἐπικήδειος, laudatio funebris in Eteoneum nobilem Cyzicenum, diſcipulum ſuum p. 136. in flore ætatis defunctum, ad Cyzicenos.

T. I. p. 133. (Gr. f. 86. Lat. f. 42.) De ſcolio in Harmodium ad quod p. 141. alluditur, dixi ſupra c. 24. §. 14. n. 4.

12. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ ἐπιτάφιος, Epiſtola de obitu & laudibus Alexandri Cotyaenſis ἐν μυχῷ γήρως p. 153. 157. ſuper libris p. 156. extincti. Ad ſenatum populumque Cotyaënſem.

T. I. p. 142. (Gr. f. 86. Lat. f. 45.) Hic eſt Alexander ille ex Aſclepiadæ ſchola Grammaticus πολυμαθέστατος, quem περὶ παντοδαπῆς ὕλης libros 42 ſcripſiſſe Stephanus Byz. teſtatur, ubi de Cotiæo, Phrygiæ civitate Alexandri hujus patria differit. Ariſtides vero illum p. 143. 159. nutricium, præceptorem (adde T. I. p. 489) patrem atque amicum ſuum appellat, & p. 145. ſeq. 158. celebrat tanquam communem quendam præceptorem Græciæ, communeque eruditionis ταμεῖον & promtuarium, & qui omnes diſciplinas calluiſſet, atque alios docuiſſet ſine invidia. Libris quos emendavit, nomen ſemper Alexandri Κοτυαέως adſcripſiſſe teſtatur p. 151. At Ὁμηρικὴν συγγραφὴν p. 153. potius de Homeri ipſius poëmatis intellexerim, quam cum erudito interprete de Homericis Alexandri Commentariis. Rogat denique in hac Epiſtola Ariſtides Senatum populumque Cotyaënſem p. 158. ſeq. ut uxoris & liberorum Alexandri rationem habere, eosque alere de publico velint. Dolens ipſum morte præreptum, unde ſcripta quæ Ariſtides ſua ipſi recognoſcenda tradere volebat ἀναγράψαι ſive recenſere non potuerit, p. 159. Allegatur hic Alexander ὁ Κοτυαεὺς plus ſimplici vice à Porphyrio in quæſtionibus Homericis, ab auctore Etymologici M. & ab Euſtathio ad Iliad. λ. p. 803. Cum hoc Alexandro Cotyaenſi antiquiorem Alexandrum Cornelium Polyhiſtorem, patria Mileſium qui Syllæ temporibus vixit, perperam confundunt viri docti ut Abraham Berkelius ad Stephanum, & quod miror Jonſius II. 15.

13. Παναθηναϊκὸς, Panathenaica Oratio, Iſocratis * imitatione compoſita,

* Tzetzes Chil. XI. v. 662 de Iſocrate;

καὶ τὸν εἰς Παναθήναια τὸν μέγιστον τῶν λόγων.
ὅνπερ τὸν νῦν ἐσύλησεν ὅλον ὁ Ἀριστείδης.

poſita, in qua luculenta Athenarum velut totius Græciæ *προ-ϊανεῖα* p. 312. laus, petito præcipue argumento ex iis quæ de illis Theopompus, Xenophon, Thucydides & Herodotus tradiderant, & quæ ante tempora ab his deſcripta contigerunt. T. 1. p. 160. (Gr. f. 4. Lat. f. 51.) Hanc eximiam orationem ex qua excerpta apud Photium Cod. 246. Aldus Græce edidit ad calcem Iſocratis ſui Venet. 1513. fol. præmiſſa veteris ſcriptoris Græci *ὑποθέσει* ſive argumento, quod varia nos docet quæ alibi fruſtra quæras, & ex quo licet non nominato pleraque hauſit doctisſimus Canterus in ſua ad Ariſtidem præfatione. Illius argumenti pars tantummodo extat in editione Græca Ariſtidis Florentina, ſed in Latina & Græcolatina plane eſt omiſſum. Recudi itaque curavit Græce Laur. Normannus V. C. ad calcem Orationis Ariſtidis in inepte exultantes Sophiſtas Upſal. 1688. 8. Auctor nec ineruditus nec inelegans vocatur ab Allatio de patria Homeri c. 12. Lambecius autem & Neſſelius qui eam repererunt in Codice Cæſareo, tribuunt *Sopatro* Sophiſtæ Apameenſi, ſed non innuunt ex Codicis MS. fide ſe hoc facere. Itaque adhuc licebit dubitare num auctor ſit Sopater ille Jamblichi diſcipulus. Scholiaſten MS. Græcum in Panathenaicum Ariſtidis laudat Fulvius Urſinus ad Simonidis fragmenta p. 331. In illo argumento inter alia legas Ariſtidem, cum Panathenaicum Athenis dicere vellet, prohibitum fuiſſe ex invidia ab Herode Attico, cujus tum magna erat auctoritas, quod & gratia valeret apud Imp. M. Antoninum, & oratorio throno apud Athenienſes præſideret, itaque dolo contra invidiam uſum aliam quandam Panathenaicam exilem & ineptam Herodi tanquam recitandam obtuliſſe, atque eo pacto veniam dicendi conſecutum, præſtantisſimam hanc cum ſumma laude pronunciaſſe. Iſtam addita Canteri verſione H. Stephanus quoque eximiæ ſuæ Iſocratis editioni adjunxit A. 1593. fol. Areopagitici judicii laus occurrit T. 1. p. 185. ſeq.

14. Εἰς Ῥώμην Laus urbis & Imperii Romani diſertisſima, dicta Romæ ex voto, cum ex itinere incolumis evaſiſſet.

T. 1. p. 344. (Gr. f. 79. Lat. p. 108.) Græce hanc quoque Orationem Aldus Iſocrati ſubjecerat, Venet. 1513. fol. & cum Canteri verſione H. Stephanus A. 1593. fol. Latine vertit ante Canterus

rum *Scipio Carteromachus* Florent: 1519: 8: Collatione præcipue Perſici & Græci Imperii Ariſtides oſtendit Romano nihil unquam par fuiſſe, nihil ſecundum: & in extrema oratione p. 398. Imperatorem præſentem (M. Antoninum) ait tantum præſtare aliis ante ipſum Imperatoribus, & Parente (Antonino Pio) quantum cæteros ille anteeat. Et habere Imperii κοινωνοὺς οἰκείους παῖδας ὁμοίους ἑαυτῷ, πλείους ἢ τῶν πρὸ αὐτοῦ τις, quibus verbis ad Verum generum, & filium Commodum reſpicit.

15. Σμυρναϊκὸς πολιτικός in laudem Smyrnæ oratio.

T: 1. p: 400: (Gr: p. 69. Lat: p: 126.) Coram Impp. Antonino & Commodo habita eſt circa A. C. 179. vide T. 2. p. 376. quanquam p. 411. unum tantum alloquitur.

16. Πανηγυρικὸς ἐν Κυζίκῳ περὶ τοῦ ναοῦ, Panegyricus extemporalis in laudem Cyzici, urbis, jubente per ſomnium Æſculapio (ut ipſe refert p. 412. & Orat. quinta ſacra T. 1. p. 623. ſeq.) dictus in dedicatione magnifici templi Cyziceni.

T. 1. p. 412. (Gr. f. 60. Lat: f: 130.) Obiter p. 423 ſeq. laudat M. Antoninum, quod Imperii conſortem ac participem fratrem Verum (A. C. 161.) adſciverit, ὦ θαυμαστοῦ τοῦ μηδὲν δεομένου βασιλεύειν εἰ μὴ σὺν τῷ ἀδελφῷ. p. 424. De itinere ſuo Cyziceno vide ſi placet quæ tradit Ariſtides T. 1. Orat. V. ſacra p: 634. ſeq.

17. Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος in laudem Ægæi maris Oratio, quam cum ex Italia perillud domum reverſus eſſet, compoſuit.

T. 1. p. 432. (Gr. f. 99. Lat. f. 137.)

18. Εἰς τὸ φρέαρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, Laus putei ſacri Pergameni in templo Æſculapii.

T. 1. p: 440. (Gr: f. 64. Lat: f: 139.) Inter alia refert hujus putei aquam cœcis viſum, mutis ſermonis uſum reſtituiſſe, & aliis gravisſimis malis homines levaſſe p. 446. Πολλοὶ μὲν γὰρ τούτῳ λουσάμενοι ὀφθαλμοὺς ἐκομίσαντο, πολλοὶ δὲ πιόντες στέρνον ἰάθησαν καὶ τὸ ἀναγκαῖον πνεῦμα ἀπέλαβον· τῶν δὲ πόδας ἐξώρθωσε, τῶν δὲ ἄλλο τι. Ἤδη δέ τις πιὼν ἐξαίφνης φωνὴν ἀφῆκεν, ὥσπερ οἱ τῶν ἀπορρήτων ὑδάτων πιόντες μαντικοὶ γινόμενοι. Τοῖς δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἀρύσασθαι ἀντ᾽ ἄλλης σωτηρίας καθέστηκε.

19. Ἐλευσίνιος, Querela de templo Cereris in Eleuſine incenſo atque exuſto.

T: 1. p: 448. (Gr: f. 68. Lat. f. 142.)

20.

num Philoſophum Cynicum, *k*) Demoſtratum item *l*) cujus Orationem contra Herodem admirationi fuiſſe teſtatur Philoſtratus p.563. tum affinem Braduam uxoris ſuæ Regillæ fratrem, qui Conſul fuit A. C. 160. *m*) Quintilios q; *n*) & Praxagoram ac Mamertinum. Familiarem Lucium ſapientem virum & facetum, *o*) diſcipulum Muſonii Tyrii, nec diverſum fortaſſis a Lucio Patrenſi, vel ipſo Luciano, qui & ipſe Λύκιος quandoque dicitur. Filiæ fuere Panathenais, & Elpinice quas morte ereptas ſibi incredibiliter luxit, & filius Atticus *p*) tam ſtupidus ut viginti quatuor pueros æquales ipſi adjungendos putaverit pater, litterarum appellatos nominibus, ut per hos tandem litterarum addiſceret rudimentum. E famulis Achilles, Pollux, & Memnon Æthiops *q*) quorum obitum itidem tulit impatientiſſime. Libertus Alcimedon *r*) aliique. Diſcipuli Amphicles Chalcidenſis, *s*) Sceptus, & Adrianus Tyrius (qui ſucceſſor ejus etiam pro funere Herodem laudavit *t*) & auſcultantibus Athenienſibus lacrymas expreſſit,) Chreſtus Byzantinus aliiq; infiniti, atque in his etiam A. Gellius, qui in Noctibus Atticis Herodis cum laude mentionem facit dictaque ejus nonnulla refert. Eloquentia apprime valuit, ita ut unum ex antiquis decem Oratoribus referre diceretur, *u*) & βασιλεὺς λόγων vocatus ſit ab Adriano & Rufo Perinthio *x*) atque Ἑλλήνων γλῶσσα. Docuit Athenis, obiitque ex tabe, Marathone in patria anno ætatis LXXVI. Commodo ut credibile eſt jam imperante, unde natus colligitur primis Trajani Imp. annis. Nam juvenis in Pannonia dicturus coram Imperatore Hadriano, cum excidiſſet & memoria lapſus eſſet, tanto tædio affectus fuerat, ut in Danubium præcipitare ſe *y*) voluerit.

Scripta ejus à Philoſtrato memorantur διαλέξεις ſive *diſſertationes*,

k) id. p. 563.
l) id. p. 555.
m) Confer. Sam. Petitum lib. 1. Var. Obſ. cap. XI.
n) Philoſtr. p. 559.
o) id. p. 556. ſeq.
p) id. p. 558.
q) ibid. & III. 3. de vita Apollonii.
r) id. p. 560. ſeq.
s) id. in vita Philagri p. 578. ſeq.
t) in vita Adriani p. 586.
u) in Herode p. 564.
x) id. in Adriano p. 586. & in Rufo p. 598.
y) in Herode p. 565.

Digitized by Google

tiones, Philoſophici ut mihi perſuadeo argumenti, & Ἐφημερίδες *diaria*, Suidæ etiam tanquam σύγγραμμα πολυμαθὲς laudata, & Ἐγχειρίδια καίρια, τὴν ἀρχαίαν πολυμάθειαν ἐν βραχεῖ ἀπηνθισμένα, *manualia oportuna*, velut florum ex erudita antiquitate delibatorum ſelecti quidam faſciculi. Hiſce omnibus deperditis ne ex Orationibus quidem ejus aliqua neque ex declamationibus quas αὐτοσχεδίους ſive extemporales & meditatus plurimas habuit, ulla tulit ætatem, excepta unica quæ περὶ πολιτείας *de Rep.* inſcribitur, & comparata eſt ad ſuadendum Thebanis ut ſocietatem cum Peloponneſiis ac Lacedæmoniis ineant contra Archelaum Macedoniæ Regem. Græce prodiit cum Lyſia & aliis Atticis Oratoribus Venet. apud Aldum 1513. fol. & Pariſ. ap. H. Stephanum 1575. fol. Latine vertit & ad calcem Ariſtidis edidit Guil. Canterus Baſil. 1566. fol. Græce & Latine cum Canteri verſione recuſa eſt Hanov. 1619. 8. curante Jano Grutero, ad calcem Orationum Dinarchi, Lycurgi, Lesbonactis & Demadis.

Epiſtolas Herodis plurimas fuiſſe teſtatur Philoſtratus p. 565. quarum aliquas memorat, uti ad Julianum p. 552. ad Marcum Imp. p. 562. ad Caſſium novas res molientem p. 563. Ἡρώδης Κασσίῳ, ἐμάνης. *Herodes Caſſio, inſanis.*

Plura de Herode Lectorem docebunt viri doctiſſimi Salmaſius ad inſcriptionem Regillæ, Tillemontius in Vitis Imperatorum Tomo ſecundo & ad Philoſtratum Rev. & doctiſſimus amicus noſter G. Olearius.

IV. Inter Polemonis diſcipulos *a*) celeberrimus facile fuit ÆLIUS *b*) ARISTIDES, Eudæmonis F. Adrianenſis *c*) qui Athenis præterea Herodem Atticum, Pergami Ariſtoclem audivit: præceptorem quoque ac nutricium ſuum T. 1. p. 143. 159. 489. laudat Alexandrum Cotyæenſem. Sophiſta apud Smyrnenſes diſertus, ſuavis & cultus inprimis, Vix unquam ex tempore voluit dicere, ſed ſtudioſe potius præmeditatus, negans ſe eſſe ex iis qui vomunt orationes ſed ex iis qui cum ſtudio elaborare ſolent. οὐ γὰρ, inquit, ἐσμὲν τῶν ἐμούντων,

a) Suidas in Ἀριστείδης, Διονύσιος Ἀρεωπαγ. & Πολέμων. Auctor vetus ὑποθέσεως in Panathenaicum Ariſtidis.

b) Ælium ipſe ſe vocat Ariſtides T. 2. p. 289. T. 1. p. 627.

c) Ex Ἀδριανοῖς ſive Hadrianopli civitate Bithyniæ, quæ regio Joniæ antea Myſia dicta. Confer Holſtenii animadverſiones ad Ortelium p. 89. Fuit ibi Ἀδριανεῖον, hoc eſt Hadriani templum cujus mentio apud Ariſtidem Orat. 1. ſacra T. 1. p. 491. Ἀδριανοῦ θήρας memorat p. 500. de qua urbe Malalas in Chron. p. 366. Μυσίου πεδίου meminit Ariſtides p. 305. Ἀδριανῶν Orat. 3. T. 1, p. 546. 547.

των, ἀλλὰ τῶν ἀκριβούντων. *d)* Floruit ſub Hadriano jam (vide Orat. IV. ſacr. T. I. p. 616.) & Antonino Pio, ſed quem Ἀντωνῖνον τὸν Αὐτοκράτορα τὸν πρεσβύτερον *e)* appellat, eſt M. Aurelius Antoninus, cui Athenis, vel ut Philoſtratus, in Jonia circa A. C. 176. innotuit, & ab eo poſtea ea reſtaurationem Smyrnæ A. 178. terræ motu everſæ impetravit *f)* unde etiam Ariſtidi velut οἰκιστῇ ſuo ſtatuam æneam *g)* prope Æſculapii ædem poſuere Smyrnenſes. Itinerum * morborumque ſuorum, quibus cum per decennium conflictatus eſt, hiſtoriam, & quomodo per ſomnia ab Æſculapio σωτῆρι & Sarapide Iſideque monitus valetudinem

d) Philoſtratus in Ariſtidis vita lib. 2. de Sophiſtis cap. 9 p. 583. Eunapius in Proæreſio p. 112. & autor ὑποθέσεως in Panathenaicum, (Sopater fortasſis vel Metrophanes) cujus verba adſcribam: Τοῦ δὲ Μάρκου φοιτήσαντος ταῖς Ἀθήναις ὁ μὲν Ἀδριανὸς Σοφιστὴς (Confer Suidam in Ἀδριανός) εἰπὼν παραχρῆμα πάντας ἐξέπληξε, πάντα γὰρ ὃ ὡρίζετο αὐτὸς σχεδιάζων ἔλεγε. Πρὸς τοῦτο δὲ εἶπεν ὁ Ἀριστείδης τῷ Μάρκῳ παρὼν καὶ αὐτὸς ἐν Ἀθήναις, ὅτι ἡμεῖς τῶν ἐμούντων οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ τῶν ἀκριβούντων καὶ τῶν ἀρεσκόντων. ἀλλ᾽ ὅμως εἰπὼν καὶ αὐτὸς πλέον ἐξέπληξε, καὶ ἐτιμήθη σφόδρα. Non Athenis ſed Smyrnæ hoc ad Marcum dixiſſe Ariſtidem Philoſtratus ex Damiani Epheſii fide ſcribit, fateturque de argumento orationis quam coram imperatore Ariſtides dixerit, ſibi non conſtare. Auctor tamen ille ὑποθέσεως addit etiam argumentum orationis, itemque alia, quibus hoc Athenis contigiſſe firmat. Nimirum Ariſtidem voluiſſe tunc Panathenaicum dicere, & ab Herode Attico qui ejus ingenio invideret, fuiſſe prohibitum: itaque aliam frigidam orationem hujus argumenti velut à ſe recitandam Herodi exhibuiſſe, veniaque dicendi ita ab illo impetrata, eum quem habemus Panathenaicum cum omnium admiratione & plauſu dixiſſe. Βουλόμενος δὲ τότε εἰπεῖν τὸν Παναθηναϊκὸν ἐκωλύετο παρὰ Ἡρώδου τοῦ σοφιστοῦ τοῦ Ἀθηναίου, ὡς δυνάστου, τοῦτο μὲν ὅτι αὐτὸς ἦν τότε ὁ τὸν θρόνον ἐπέχων τὸν σοφιστικὸν, καὶ ἀπὸ ὑπάτων καθήγετο, τοῦτο δὲ ὅτι καὶ Μάρκος αὐτῷ φίλιος ἦν, ποτὲ γὰρ εὑρὼν θησαυρὸν, ἐδίδου τῷ βασιλεῖ αὐτὸν, ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε, κέχρησο αὐτῷ. αὖθις δὲ προσάγων αὐτὸν τῷ βασιλεῖ, ἔφη εἶναι ὑπὲρ ἰδιώτην τὸν θησαυρόν. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν εἶπε πρὸς αὐτὸν, καὶ καταχρῆσο. Μὴ δυνάμενος οὖν διὰ τὸν φθόνον τοῦ Ἡρώδου, μηχανῇ αὐτὸν μετῆλθεν. Ἀναθέμενος γὰρ αὐτῷ ἄλλον Παναθηναϊκὸν εὐτελῆ καὶ ψυχρὸν, ὃς καὶ φέρεται, ἠδυνήθη λαβεῖν τὴν ἄδειαν τοῦ λέγειν παρ᾽ αὐτοῦ, νομίσαντος Ἡρώδου ὅτι αὐτὸν μέλλει λέγειν καὶ ἀσχημονεῖν. Εἰσελθὼν δὲ εἶπε τοῦτον τὸν καὶ ἀναγινωσκόμενον καὶ θαυμαζόμενον, καὶ πάνυ εὐδοκίμησεν. Λέγεται δὲ Παναθηναϊκὸς, διότι ἐν τοῖς Παναθηναίοις ἐλέχθη.

e) Orat. I. ſacra T. I. p. 463. 499.

f) Vide quæ infra ad orationem XLI.

g) Philoſtratus p. 582. Ariſtides ipſe Orat. I. ſacra T. I. p. 486.

* Ad Æthiopiam usque profectum, & Ægyptum quater totam perluſtraſſe ſe ſcribit T. 3. p. 552. 568. 576. ſeq. T. 2. p. 375.

tudinem curaverit, ſuſe narrat ipſe, Dei quidem juſſu *b*) ut ait, in Orationibus ſacris, licet non deeſſent ex amicis *i*) qui nimis deditum ſomniis reprehenderent, & omnia alia ſæpe ſuaderent Medici. *k*) Per eadem ſomnia & voces divinas crebrius repetitas ad eloquentiæ ſtudium *l*) invitatum, ac tantum non coactum ſe ſcribit, tanto cum ſucceſſu, ut omnes oratoris virtutes unum ſe eſſe complexum non diffiteatur ipſe T. 3. p. 706. & Socratis, Platonis, Thucydidis & Demoſthenis facultatem vel æquare *m*) vel ſuperare *n*) multis ſit creditus & ſibi ipſi per ſomnium *ἀήττητος περὶ λόγους* *o*) & alter viſus fuerit eſſe Demoſthenes. *p*) Nihil ſane videntur auribus ejus dediſſe, qui dixere eum *πρωτεύειν περὶ λόγους*, habueruntque pro coryphæo ſuæ ætatis ut Phrynichus apud Phot. Cod. CLVIII. p. 172. ac ſummo *μελετητῇ*, *q*) Libenter tamen ſubſcribo Merici Caſauboni ſententiæ, cui in notis ad M. Antoninum pag. 28. Ariſtides *venuſtiſſimi & cultiſſimi ſermonis Sophiſta, ſed adeo quod ex ſcriptis liquet tum ſuperſtitioſus tum Φιλόδοξος, ut fidem illi οἰκόθεν quod ajunt μάρτυρι, multa quæ Θεόθεν ſibi contigerint narranti, arbitrari mihi religio ſit.* Thema ſuum genethliacum promit

b) id. Orat. 2. ſacra p. 512 & 515. ubi etiam titulum *ἱερῶν λόγων* ex ſomnio ſe accepiſſe refert. Confer quæ infra ad Orat. XXIV. ſeq. *Ἐφημερίδας* vocat Philoſtratus, cujus loco illuſtrando adde Syneſium de inſomniis. p. 155.

i) Orat. 1 ſacr. p. 505. T. 1.

k) id. p. 504. 509. 550. 558.

l) Orat. 4. ſacra T. 1. p. 573. ſeq. 579. ſeq. 590.

m) id p. 573. *σοὶ πρέπουσι λόγοι σὺν Σωκράτει καὶ Δημοσθένει καὶ Θουκυδίδῃ.* Adde p. 595. ubi Platone nihil ſe inferiorem in Epiſtolis ſcribendis innuit. & T. 3. p. 525. ſeq.

n) id p. 576. *Ἔπειτα λέγειν περὶ τῶν λόγων ἐμῶν εἰς ὅσον προβεβηκότες εἶεν, μνησθῆναι μὲν δὴ Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους. ἐφ' οἷσπερ ἐμνήσθη ἑκατέρου, ἀκροτελεύτιον δ' ἐπιθεῖναι· παρῆλθες ἡμῖν τῷ ἀξιώματι τὸν Δημοσθένη.* Adde pag. 596. ſeq.

o) id. p. 590. ſeq. ubi immortalem ſibi apud poſteros promittit gloriam, additque ſe ita in eloquentia, ut Alexandrum M. in bellica virtute ſummum culmen attigiſſe, atque ut Pellam Alexandro ita patriam ſuam ſe in lucem edito eſſe gloriaturam & pag. 592. ſeq. 600. Deum ſe appellatum & Theodorum ac Soſimenem p. 627.

p) Orat. 1. ſacr. T. 1. p. 485. *Ἐδόκουν δὲ ὡς ἐπὶ τῇ εἰωθυίᾳ μελέτῃ τῶν λόγων Δημοσθένη τινὰ μεταχειρίζεσθαι, καὶ λέγειν δὴ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὡς ἐκεῖνος ὤν.*

q) Vide Orat. 4. ſacr. T. 1. p. 581. & 604. 608. T. 3. p. 723. ſeq. Ipſe ad Æſculapium T. 1. p. 598. *Δέσποτα Ἀσκληπιὲ· εἰ μὲν καὶ ὑπερέχω τι λόγοις, καὶ παρὰ πολὺ ὑπερέχω, ἐμοὶ μὲν ὑγίειαν, τοῖς βασκάνοις δ' εἶναι ῥήγνυσθαι.*

Digitized by Google

promit Ariſtides Orat. IV. ſacra T. I. p. 595. aitque habuiſſe Leonem in medio cœli & Jovi ſub leone quadratum ſtetiſſe à dextris Mercurium, ambos matutinos. In literis unice ſe acquieſcere teſtatur paſſim, præcipue T. 3. p. 724. Irenarcham ſive *φύλακα τ̃ εἰρήνης* a præfecto Aſiæ Severo creatum ſe narrat T. 1. p. 601. per *πόλισμα τ̃ Μυσίας* ibi haud dubie patriam ſuam Hadrianopolin intelligens. At ſuſcipere illud conſtanter detrectavit, perinde ut *ἐκλογέως* ſive coactoris officium, de quo p. 611. ſeq. & *ἱερωσύνην κοινὴν τ̃ Ἀσίας* p. 613. pro qua ſacerdotium Æſculapii a Smyrnenſibus paſſus eſt ſibi dari. In patria etiam flaminem Dialem fuiſſe Suidas auctor eſt. Ab M. Antonino Imperatore autem & filio ejus *r)* Commodo per litteras oblatam accepit immunitatem, eloquentiæ præmium, quæ illi cum magno honore & *χρήματι* *s)* per omne vitæ tempus fuit confirmata. Quoties diceret auditus eſt maximo cum applauſu (vide T. 3. p. 705. ſeq.) & ſæpe tam frequenti auditorio, *ut nihil præter hominum capita conſpiceres, nec vel manum usquam potuiſſes inſerere*, *ὥστε οὐδὲν ἦν πλὴν ἀνθρώπων κεφαλὰς ὁρᾶν, καὶ οὐδὲ ἂν τὴν χεῖρα διέσωσας μέσην οὐδαμοῦ*, quæ ipſius verba ſunt Orat. V. ſacra p. 631. itaque auctor vetus *ὑποθέσεως* in Panathenaicum de alio Ariſtide juniore recte accipit illud feſtivum diſtichon, quo auditorum paucitas Rhetori cuidam hujus nominis exprobatur;

> *Χαίρετ' Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος ἑπτὰ μαθηταί,*
> *τέσσαρες οἱ τοῖχοι καὶ τρία συψέλια.*
>
> *Salvete Ariſtidis Rhetoris ſeptem diſcipuli,*
> *Quaterni parietes, & terna ſubſellia.*

Ælius Ariſtides M. Antonino quem nona celebravit Oratione, ſuperſtes fuit, non item filio ejus Commodo, quo poſt patrem ſolo imperante obiit Smyrnæ (an alibi, incertum) ſexagenarius vel etiam ut eſt apud Philoſtratum ſeptuagenarius. Statuæ ejus qualis in Bibl. Vaticana cernitur, imago ære deſcripta ſedentis & ſenis admodum, exſtat in

Jac.

(r) Ἐξ Ἰταλίας ἀφικνοῦνται ἐπιστολαί μοι παρὰ τῶν βασιλέων, τοῦ τε αὐτοκράτορος αὐτοῦ καὶ τοῦ παιδός, ἄλλας τε εὐφημίας ἔχουσαι καὶ τὴν ἀτέλειαν ἐπισφραγιζόμεναι τὴν ἐπὶ τοῖς λόγοις Ubi obſerva dici *βασιλέα* dici Commodum tantummodo adhuc Cæſarem, nondum Imperatorem. T. 1. p. 602. Immunitas illa perpetua fuit, ut pater ex p. 604.

s) id. p. 610.

Jac. Gronovii V. C. Theſauro Antiquitatum Græcarum, Volumine tertio.

V. Scripta Ariſtidis edita.

1. Εἰς Δία, ὕμνος ἄνευ μέτρου, Oratio Euchariſtica pulcherrima ac plena pietatis ad Jovem ſcripta ex voto, cum ex magna tempeſtate ſervatus fuiſſet. T. 1. p. 1. (Gr. f. 97. lat. f. 1.)

2. Μαντευτοῖ Ἀθηνᾶ, * In Minervam divinatricem (quæ τιμὰς παρ᾽ ἀμφοτέρων βασιλέων, M. Antonino & Commodo ipſi prædixerat p. 30.) Oratio ex precibus & hymno mixta, qualem per ſomnium dicere ſibi viſus fuerat, T. 1. p. 16. (Gr. f. 70. Lat. f. 5.) Alius fuit hymnus in Minervam, cujus prima verba ἴκισθι Περγάμῳ νέοι, affert Ariſtides oratione IV. ſacra T. 1. p. 516. Quoniam vero in hac Oratione cum Deam celebraſſet ſub extremum de ſe quædam ſubjungit, eam ob rem à neſcio quo reprehenſus purgat ſe recteque ſeſe laudaſſe contendit infra Orat. 49. profeſſus p. 661. ſe τῷ Θεῷ σὺν τῷ Θεῷ λόγον ποιῆσαι, & p. 665. οὐχ ὅδ᾽ ἄνευ Θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλὰ παρούσης τῆς Ἀθηνᾶς.

3. Ἰσθμικὸς εἰς Ποσειδῶνα, Iſthmica in Neptunum Oratio T. 1. p. 31. (Gr. f. 101. Lat. f. 10.) dicta in Iſthmiis Neptuno ſacris, unde Corinthum laudans p. 40. ſeq. Græciæ vocat ἀγορὰν καὶ κοινὴν πανήγυριν non διὰ δυοῖν ἐτοῖν *tertio quoque*, ut fieri conſueverat, *anno* ſed ſemper & quotidie frequentandum, urbemque Veneris, cui inter omnes urbes palma pulchritudinis, non minus quam inter Deas Veneri olim tribuenda ſit. De Leucothea & Palæmone quoque ſubjungit nonnulla, felicitatem denique precatus βασιλεῦσι τε τῷ μεγάλῳ καὶ γένει ξύμπαντι τούτου, καὶ γένει τῷ τῶν Ἑλλήνων.

4. Διόνυσος. In Bacchum Oratio, quem laudare a Baccho in ſomnis juſſus fuerat, T. 1. p. 81. (Gr. f. 72. Lat. f. 16.) Nonnulla hujus Orationis loca illuſtrat Jo. Triſtanus in explicatione vaſis antiqui quo Bacchi ſacrorum ſymbola affabre ſculpta exhibentur, T. 2. Hiſtoriæ Imperatorum è numis priſcis illuſtratæ. Meminit Ariſtides

* Hunc titulum reperio in edit. Græca Juntina, licet in Græcolat. vocabulum *Μαντευτοῖ* eſt omiſſum.

Digitized by Google

ſtides ὕμνων τε καὶ λόγων in Bacchum ab Orpheo, Muſæo & antiquis legumlatoribus pridem compoſitorum.

5. Ἡρακλῆς, Herculis laudes, quas in Apollinis veſtibulo dicere ſomnians ſibi viſus fuerat, T. 1. p. 56. (Gr. f. 164. Lat. f. 17.) Pæanis p. 64. memorati cujus initium ἰὴ παιὰν Ἡρακλες Ἀσκληπιέ, mentio etiam Orat. IV. ſacra T. 1. p. 587. Sed ille intercidit.

6. Λαλιὰ εἰς Ἀσκληπιόν. In Æſculapium ſermo. T. 1. p. 65. (Gr. f. 97. Lat. f. 20.) Beneficia ſingillatim ſibi ab Æſculapio exhibita prædicat p. 68. ſeq. nec tantum valetudinem ab eo ſibi reſtitutam, ſed etiam ſuppeditatam orationum & carminum materiam & argumenta, ipſaque verba p. 71. effectumque ut in Imperatorum familiaritatem veniret, & in præſentia eorum & Auguſtarum cum applauſu & gratia diceret, p. 72.

7. Ἀσκληπιάδαι, in Aſclepiadas Podalirium & Machaonem quos laudare ab Æſculapio per ſomnium juſſus fuerat.
T. 1. p. 73. (Gr. f. 71. Lat 23.) Celebrat & Hippocratem p. 79. ex Aſclepiadarum poſteris inclytum, & ſorores illorum p. 82. Ἰασώ, Πανάκειαν, Αἴγλην & Ὑγίειαν.

8. Εἰς τὸν Σάραπιν, ad Sarapim a quo ſervatum è tempeſtate ſe memorat, Oratio ſive hymnus Euchariſticus & voto ſcriptus in Serapidis feſto Alexandriæ celebrato.
T. 1 p. 48. (Gr. f. 99. Lat f. 27.) Negat Poëtarum ſolorum eſſe Diis hymnos facere, ſed dignam hanc quoque & aptam ſermoni (naturali maxime & antiquiſſimo) eſſe materiam. Plura etiam oracula a Diis metro ſoluta edi p. 87. Τὰ δίγε πλείω νὴ Δία χωρὶς μέτρου ἢ πρόμαντις αὐλῇ ἡ ἐν Δελφοῖς, αἱ ἐν Δωδώνῃ ἱέρειαι, Τροφώνιος, τὰ ἐξ Ἀσκληπιοῦ καὶ Σαράπιδος ὀνείρατα.

9. Εἰς βασιλέα, Oratio de laudibus Marci Antonini Imp. dicta (Smyrnæ ut opinor) in ἱερομηνίᾳ.
T. 1. p. 1 . 1. (Gr. f. 88. Lat. f 32.) Cum Antonini pietatem juſtitiam, æquitatemque, temperantiam fortitudinem prudentiam & felicitatem celebraſſet, addit votum ut Commodum filium veſtigiis Parentis inſiſtere contingat. Σὲ δ᾽ ὦ παῖ γενναῖε γενναίαν, κατ᾽ ἴχνος εἴη βαίνειν τοῦ πατρός. Τοῦτο γὰρ ὥσγε ἐν βραχεῖ πλεῖστον εἰρήσθω.

10. Ἀπελλᾶ γενεθλιακός, in natalem Apellæ, Frontonis F. Apellæ nepotis, ex Quadrati poſteris, nobiliſſimi Pergamenorum, quem una cum tota familia commendat Æſculapio.

T. 1.

Digitized by Google

T. 1. p. 120. (Gr. f. 62. Lat. f. 38.)

11. Εἰς Ἐτεωνέα ἐπικήδειος, laudatio funebris in Eteoneum nobilem Cyzicenum, diſcipulum ſuum p. 136. in flore ætatis defunctum, ad Cyzicenos.

T. 1. p. 133. (Gr. f. 86. Lat. f. 42.) De ſcolio in Harmodium ad quod p. 141. alluditur, dixi ſupra c. 24. §. 14. n. 4.

12. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ ἐπιτάφιος, Epiſtola de obitu & laudibus Alexandri Cotyaenſis ἐν μυχῷ γήρως p. 153. 157. ſuper libris p. 156. extincti. Ad ſenatum populumque Cotyaënſem.

T. 1. p. 142. (Gr. f. 86. Lat. f. 45.) Hic eſt Alexander ille ex Aſclepiadæ ſchola Grammaticus πολυμαθέστατος, quem περὶ παντοδαπῆς ὕλης libros 42 ſcripſiſſe Stephanus Byz. teſtatur, ubi de Cotiæo, Phrygiæ civitate Alexandri hujus patria diſſerit. Ariſtides vero illum p. 143. 159. nutricium, præceptorem (adde T. 1. p. 489) patrem atque amicum ſuum appellat, & p. 145. ſeq. 158. celebrat tanquam communem quendam præceptorem Græciæ, communeque eruditionis ταμιεῖον & promtuarium, & qui omnes diſciplinas calluiſſet, atque alios docuiſſet ſine invidia. Libris quos emendavit, nomen ſemper Alexandri Κοτυαέως adſcripſiſſe teſtatur p. 151. At Ὁμηρικὴν συγγραφὴν p. 153. potius de Homeri ipſius poëmatis intellexerim, quam cum erudito interprete de Homericis Alexandri Commentariis. Rogat denique in hac Epiſtola Ariſtides Senatum populumque Cotyaënſem p. 158. ſeq. ut uxoris & liberorum Alexandri rationem habere, eosque alere de publico velint. Dolens ipſum morte præreptum, unde ſcripta quæ Ariſtides ſua ipſi recognoſcenda tradere volebat ἀναγράψαι ſive recenſere non potuerit, p. 159. Allegatur hic Alexander ὁ Κοτυαεύς plus ſimplici vice à Porphyrio in quæſtionibus Homericis, ab auctore Etymologici M. & ab Euſtathio ad Iliad. λ. p. 803. Cum hoc Alexandro Cotyaenſi antiquiorem Alexandrum Cornelium Polyhiſtorem, patria Mileſium qui Syllæ temporibus vixit, perperam confundunt viri docti ut Abraham Berkelius ad Stephanum, & quod miror Jonſius II. 15.

13. Παναθηναϊκὸς, Panathenaica Oratio, Iſocratis * imitatione compoſita,

* Tzetzes Chil. XI. v. 662 de Iſocrate:

καὶ τὸν εἰς Παναθήναια τὸν μέγιστον τῶν λόγων.
ὅνπερ τὸν νῦν ἐσύλησεν ὅλον ὁ Ἀριστείδης.

poſita, in qua luculenta Athenarum velut totius Græciæ *προ-ϛασίας* p. 312. laus, petito præcipue argumento ex iis quæ de illis Theopompus, Xenophon, Thucydides & Herodotus tradiderant, & quæ ante tempora ab his deſcripta contigerunt. T. I. p. 160. (Gr. f. 4. Lat. f. 51.) Hanc eximiam orationem ex qua excerpta apud Photium Cod. 246. Aldus Græce edidit ad calcem Iſocratis ſui Venet. 1513. fol. præmiſſa veteris ſcriptoris Græci ὑποθέσει ſive argumento, quod varia nos docet quæ alibi fruſtra quæras, & ex quo licet non nominato pleraque hauſit doctiſſimus Canterus in ſua ad Ariſtidem præfatione. Illius argumenti pars tantummodo extat in editione Græca Ariſtidis Florentina, ſed in Latina & Græcolatina plane eſt omiſſum. Recudi itaque curavit Græce Laur. Normannus V. C. ad calcem Orationis Ariſtidis in inepte exultantes Sophiſtas Upſal. 1688. 8. Auctor nec ineruditus nec inelegans vocatur ab Allatio de patria Homeri c. 12. Lambecius autem & Neſſelius qui eam repererunt in Codice Cæſareo, tribuunt *Sopatro* Sophiſtæ Apameenſi, ſed non innuunt ex Codicis MS. fide ſe hoc facere. Itaque adhuc licebit dubitare num auctor ſit Sopater ille Jamblichi diſcipulus. Scholiaſten MS. Græcum in Panathenaicum Ariſtidis laudat Fulvius Urſinus ad Simonidis fragmenta p. 331. In illo argumento inter alia legas Ariſtidem, cum Panathenaicum Athenis dicere vellet, prohibitum fuiſſe ex invidia ab Herode Attico, cujus tum magna erat auctoritas, quod & gratia valeret apud Imp. M. Antoninum, & oratorio throno apud Athenienſes præſideret, itaque dolo contra invidiam uſum aliam quandam Panathenaicam exilem & ineptam Herodi tanquam recitandam obtuliſſe, atque eo pacto veniam dicendi conſecutum, præſtantiſſimam hanc cum ſumma laude pronunciaſſe. Iſtam addita Canteri verſione H. Stephanus quoque eximiæ ſuæ Iſocratis editioni adjunxit A. 1593. fol. Areopagitici judicii laus occurrit T. I. p. 185. ſeq.

14. Εἰς Ῥώμην Laus urbis & Imperii Romani diſertiſſima, dicta Romæ ex voto, cum ex itinere incolumis evaſiſſet.

T. I. p. 344. (Gr. f. 79. Lat. p. 108.) Græce hanc quoque Orationem Aldus Iſocrati ſubjecerat, Venet. 1513. fol. & cum Canteri verſione H. Stephanus A. 1593. fol. Latine vertit ante Canterus

rum *Scipio Carteromachus* Florent: 1519: 8: Collatione præcipue Perſici & Græci Imperii Ariſtides oſtendit Romano nihil unquam par fuiſſe, nihil ſecundum: & in extrema oratione p. 398. Imperatorem præſentem (M. Antoninum) ait tantum præſtare aliis ante ipſum Imperatoribus, & Parente (Antonino Pio) quantum cæteros ille anteeat. Et habere Imperii κοινωνοὺς οἰκείους παῖδας ὁμοίους ἑαυτῷ, πλείους ἢ τῶν πρὸ αὐτοῦ τις, quibus verbis ad Verum generum, & filium Commodum reſpicit.

15. Σμυρναϊκὸς πολιτικός in laudem Smyrnæ oratio.

T: 1. p: 400: (Gr: p. 69. Lat: p: 126.) Coram Impp. Antonino & Commodo habita eſt circa A. C. 179. vide T. 2. p. 376. quanquam p. 411. unum tantum alloquitur.

16. Πανηγυρικὸς ἐν Κυζίκῳ περὶ τοῦ ναοῦ, Panegyricus extemporalis in laudem Cyzici, urbis, jubente per ſomnium Æſculapio (ut ipſe refert p. 412. & Orat. quinta ſacra T. 1. p. 623. ſeq.) dictus in dedicatione magnifici templi Cyziceni.

T. 1. p. 412. (Gr. f. 60. Lat: f: 130.) Obiter p. 423 ſeq. laudat M. Antoninum, quod Imperii conſortem ac participem fratrem Verum (A. C. 161.) adſciverit, ὦ θαυμαστοῦ τοῦ μηδὲν δεομένου βασιλεύειν εἰ μὴ σὺν τῷ ἀδελφῷ. p. 424. De itinere ſuo Cyziceno vide ſi placet quæ tradit Ariſtides T. 1. Orat. V. ſacra p: 634. ſeq.

17. Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος in laudem Ægæi maris Oratio, quam cum ex Italia perillud domum reverſus eſſet, compoſuit.

T. 1. p. 432. (Gr. f. 99. Lat. f. 137.)

18. Εἰς τὸ φρέαρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, Laus putei ſacri Pergameni in templo Æſculapii.

T. 1. p: 440. (Gr: f. 64. Lat: f: 139.) Inter alia refert hujus putei aquam cœcis viſum, mutis ſermonis uſum reſtituiſſe, & aliis graviſſimis malis homines levaſſe p. 446. Πολλοὶ μὲν γὰρ τούτῳ λουσάμενοι ὀφθαλμοὺς ἐκομήσαντο, πολλοὶ δὲ πιόντες στέρνον ἰάθησαν καὶ τὸ ἀναγκαῖον πνεῦμα ἀπέλαβον. τῶν δὲ πόδας ἐξωρθωσε, τῶν δὲ ἄλλο τι. Ἤδη δέ τις πιὼν ἐξ ἀφώνου φωνὴν ἀφῆκεν, ὥσπερ οἱ τῶν ἀπορρήτων ὑδάτων πιόντες μαντικοὶ γινόμενοι. Τοῖς δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἀρύσασθαι ἀντ' ἄλλης σωτηρίας καθέστηκε.

19. Ἐλευσίνιος, Querela de templo Cereris in Eleuſine incenſo atque exuſto.

T: 1. p: 448. (Gr: f. 68. Lat. f. 142.)

Digitized by Google

20. Μονῳδία ἐπὶ Σμύρνῃ, Deploratio Smyrnæ, terræ motu A. C. 178. obrutæ.

T. 1. p. 455. (Gr. f. 64. Lat. f. 144.) Ariſtides ipſe Æſculapii monitu illo tempore urbe exceſſerat, ut ſcribit T. 1. p. 462. 562. & T: 2. p: 292. De illo terræ motu confer ſi placet Tillemontii Hiſt. Imperatorum T: 2. p: 686. ſeq: Hoc porro loco ſequi debebat quæ infra num: 41. exſtat Ariſtidis Epiſtola ad Imperatores pro Smyrna inſtauranda, & cujus meminit T: 1. p. 461. 473.

21. Παλινῳδία ἐπὶ Σμύρνῃ καὶ τῷ ταύτης ἀνοικισμῷ, Epiſtola ad Græcos qua reſtaurationem Smyrnæ gratulatur. T: 1. p. 460. (Gr. f: 66. Lat. f: 146.)

22. Προσφωνητικὸς Σμυρναϊκός. Gratulatio de Smyrna poſt terræ motum inſigniter reſtaurata.

T: 1. p: 4 2 (Gr: f: 67. Lat: f. 150.) Scripta ad Commodum Imp. M: Antonino jam defuncto, unde p: 473. Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ μέμνησαι κατὰ τὴν πρώτην ἀκούσας ἀρχὴν, ἣν τῷ Πατρὶ συνῆρχες &c. Hanc quoque p. 478. παλινῳδίαν vocat, τοιαύτη τις ἡμῖν, inquit: τῆς τύχης ἡ περὶ τὴν πόλιν γέγονε παλινῳδία. Quod porro ad Smyrnæ laudem inter alia memorat * Homerum ex ea ortum (confer Allatium de patria Homeri c: 12.) in ejus partem laudis venit & ipſe Ariſtides à Smyrnæis donatus civitate, atque adeo illi velut patriæ, futurus ornamento, unde Æneas Gazæus Epiſt. 18. ἔστω Σμυρναῖος Ὅμηρος, Ἀριστείδης κοινωνείτω τῆς φιλοτιμίας. Et Epigramma Vetus:

Νεῖκος Ἀριστείδης Ἰάδων κατέπαυσε πολήων
Τὸ πρὶν Ὁμηρείης εἶχον ὑπὲρ γενεῆς,
Φασὶ γὰρ πᾶσαι, Σμύρνη τέκε θεῖον Ὅμηρον,
Ἡ καὶ Ἀριστείδην ῥήτορα γειναμένη.

23. Ἱερῶν λόγων ſacrorum ſermonum primus T: 1. p. 479. (Gr. 167. Lat. 154.)

24. Secundus T: 1. p: 511. (Gr. f. 170. Lat. f. 164.)

25. Tertius T: 1. p: 546. (Gr: f: 174. Lat. f: 175.)

26. Quartus T: 1. p. 568. (Gr. f. 176. Lat: f: 183.)

27. Quintus T: 1. p. 617. Gr: f: 180. Lat: f: 199.)

28. Sextus ſive ſexti fragmentum T. 1. p. 646. (Gr. f. 183. Lat. f. 208.) Hunc enim poſtremum ex ſacris ſermonibus inexſpectato

* Hic eſt: Σμυρναῖος ποιητής T. 2. p. 306.

Digitized by Google

to correptus morbo morteque, perficere Ariſtides non potuit. Græcum ſcholion ad Ptolemæi Harmonica III. 14. *ὁποῖον καὶ Ἀριστείδης ὁ Ῥήτωρ ἐπεπόνθει, τὸν γὰρ τελευταῖον τῶν ἱερῶν λόγων αὐτὸς τελειῶσαι οὐκ ἔφθασεν οὐδ᾽ ἐκεῖνος, ἐτελεύτησεν γὰρ πρότερον, νόσῳ χρησάμενος ἀπροσδοκήτῳ.* inſcripſit autem *ſacros* hos ſermones, quia præcipue continent narrationem de ratione qua ante multos annos (vide Orat. 3. Sacram T. 1. p. 565.) per varia ſomnia curam Ariſtides geſſerint Dii, inprimis Æſculapius, in morbo decem annorum. (Orat. 4. ſacra T. 1. p. 568.) Quanquam & itinerum ſuorum hiſtoriam & alia de ſe in iisdem auctor perſtringit, unde Philoſtratus *ἱερὰ* iſthæc *βιβλία* ait eſſe quasdam veluti Ephemerides de Ariſtidis vita, lib. 2. Vit. Sophiſtar. c. 9. n. 1. Meminit Ariſtides ipſe Orat. in Æſculapium T. 1. p. 67. 71. Salvius Conſul qui memoratur Orat. 2. p. 515. faſces geſſit A: C: 175. Anno 15. M. Aurelii Imp. Dicuntur itaque hi libri *λόγοι ἱεροὶ*, quod ſermones cum Deo contineant, ut docet Tom. 3. pag. 670.

29. *Περὶ τοῦ πέμπειν βοηθεῖν τοῖς ἐν Σικελίᾳ*, Suaſoria ad Athenienſes pro auxiliis novis Niciæ mittendis, * cum Syracuſas in Sicilia obſideret, Olymp. XCI. 3. & non revocanda claſſe.

T. 2. p. 1. (Gr. f. 36. Lat. f. 209. Hujus Orationis ſuæ præcipua argumenta repetit Ariſtides, Analyſeos exemplum quoddam traditurus lib. de dictione Civili p. 314. ſeq.

30. *Εἰς τὸ ἐναντίον, Σικελικὸς β΄.* Suaſoria de auxiliis Niciæ miſſis iterum revocandis.

T. 2 p. 27. (Gr. f. 38. Lat. f. 217.) Hæ duæ orationes apud Philoſtratum p. 584. inſcribuntur, *οἱ βουλευόμενοι περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ*, atque referuntur inter eas è quibus imprimis quantus fuerit Orator Ariſtides, appareat. Illas perditis male accenſuit præſtantisſimus Canterus, ut viris eruditis Laur. Normanno ad Orat. in inepte exultantes Sophiſtas, & Godfrido Oleario ad Philoſtrati vitas Sophiſtarum pulchre obſervatum.

31. *Ὑπὲρ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίων εἰρήνης*, Ad Athenienſes pro pace Lacedæmoniis concedenda poſt cladem ad Pylum, ** Spartanorum claſſi & exercitui illatam Olymp. LXXXVIII. 3.

T. 2. 56. (Gr. f. 41. Lat. f. 226.)

32.

* Confer Thucydidem VII. 8 ſeq.

** Vide eundem IV. 15. ſeq.

Digitized by Google

32. *ὑπὲρ τῆς πρὸς Ἀθηναίους εἰρήνης*, Ad Lacedæmonios pro pace Athenienſibus concedenda, neque evertendis ex Thebanorum ac Corinthinorum ſententia Athenis, *** cum a Lacedæmoniis duce Lyſandro devictæ eſſent Olymp. XCIV. 1.

T. 2. p. 72. (Gr. f. 43. Lat. f. 231.)

33. *Λευκτρικὸς ὑπὲρ Λακεδαιμονίων, α΄.* Suaſoria ad Athenienſes pro juvandis Lacedæmoniis, poſtquam in Leuctrica pugna a Thebanis Olymp. CII. 2. graviter victi fuiſſent.

T. 2. p. 85 (Gr. f. 22. Lat. f. 236.) Confer Xenophontem libro VI. rerum Græcarum p. 609.

34. *Λευκτρικὸς ὑπὲρ Θηβαίων, α΄.* Ad eosdem Athenienſes pro juvandis poſt Leuctricam pugnam Thebanis, ad Lacedæmonios funditus delendos.

T. 2. p. 123. (Gr. f. 26. Lat f. 248.)

35. *Λευκτρικὸς ὑπὲρ Λακεδαιμονίων, β΄.* Suaſoria altera pro Lacedæmoniis juvandis.

T. 2. p. 164. (Gr. f. 30. Lat. f. 260.)

36. *Λευκτρικὸς ὑπὲρ Θηβαίων, β΄.* Suaſoria altera pro juvandis Thebanis.

T. 2. p. 182. (Gr. f. 32. Lat. f. 266.)

37. *Λευκτρικὸς ε΄, ὑπὲρ τοῦ μηδετέροις βοηθεῖν*, nec Lacedæmoniis nec Thebanis auxilia mittenda eſſe.

T. 2. p. 199. (Gr. f. 33. Lat. 272.) Auctor antiquus *ὑποθέσεως* in has quinque orationes, admirationi eas fuiſſe teſtatur, *θαυμάζονται ὡς πάνυ ἐπί τε τῇ δεινότητι καὶ τοῖς ἐπιχειρήμασιν.*

38. *Φιλίππου δίοδον αἰτοῦντος διὰ Θηβαίων ἐπ' Ἀθηναίους, ἥκουσιν Ἀθηναῖοι ἑκόντες ἑαυτοὺς εἰς σημμαχίαν διδόντες.* Philippo Olymp. CX. 3. per Bœotiam * tranſitum in Atticam petenti Athenienſes Thebanis ſuadent belli ſocietatem ſecum inire, & auxilia ad Philippum repellendum offerunt.

T. 2. p 220. (Gr. f. 44. Lat. f. 279.)

39. *Πρὸς Θηβαίους περὶ τῆς συμμαχίας.* Ad belli ſocietatem a Thebanis cum Athenienſibus adverſus Philippum Regem ineundam, ſuaſoria altera.

T. 2. p. 247. (Gr f. 47. Lat. f. 287.)

40. *Συμβουλευτικὸς περὶ τοῦ μὴ δεῖν κωμῳδεῖν.* Ad Smyrnenſes ſuaſoria de

*** Vide Xenophontem lib. 2. rerum Græcarum, p. 460. ſeq.

* Diodor. Sic. lib. XVI. p. 475.

de Comœdiis abrogandis, quarum maledicta & in verbis ac geſtibus turpitudinem bonis moribus (juvenum præcipue) ac pietati & ſanæ menti inimicam graviter perſtringit.

T. 2. p. 274. (Gr. f. 84. Lat. f. 296.) Hæc oratio ſeparatim etiam lucem vidit Græce & Latine Lugd. 8. *non decere in feſtis Deorum, conviciis vel infamibus Comœdiis uti.*

41. Ἐπιστολὴ περὶ Σμύρνης, Epiſtola, de Smyrna terræ motu everſa, ad Imperatores Marcum Antoninum & Commodum ſcripta A. C. 178 Αὐτοκράτορι Καίσαρι Μάρκῳ Αὐρηλίῳ Ἀντωνίνῳ Σεβαστῷ, καὶ Αὐτοκράτορι Καίσαρι Αὐρηλίῳ Κομόδῳ Σεβαστῷ, Αἴλιος Ἀριστείδης χαίρειν.

T. 2. p. 289. (Gr. f. 65. Lat. f. 301.) Hæc reponi debebat ſupra poſt num. 20. Cæterum Imperatorem Antoninum usque adeo permovit, ut lacrymas continere non potuerit, & inſtaurationem Smyrnæ ſerio cogitarit curaritque. Vide Philoſtratum f. 582. edit. Lipſ. & auctorem ὑποθέσεως in Panathenaicum.

42. Περὶ ὁμονοίας ταῖς πόλεσιν, Suaſoria ad civitates Aſiæ, Pergamum, Smyrnam, Epheſumque ut concordiam colant, nec de primatu inter ſe contendendo, mutuum ſibi afferant exitium exemplo Athenarum & Lacedæmonis, quæ donec concordes fuere, Perſas valuerunt profligare, ſummaque auctoritate, opibus ac felicitate uſæ ſunt, ſimulac vero inter ſe & cum Thebanis contendere cœperunt de principatu, ſibi & Græciæ ſervitutem contraxere. Præcipue p. 329. monet contentionem eſſe de mera umbra, cum omnes tamen ſubſint Romanis, & Imperator ipſe M. Antoninus p. 335. per edictum concordiam illis commendaverit. Exempli quoque loco illis p. 337. proponit τοὺς πάντα ἀρίστους βασιλέας M. Antoninum & Verum, ſumma concordia tam vaſtum moderantes imperium.

T. 2. p. 297. (Gr. f. 160. Lat. f. 304.) Confer gemini argumenti Dionis Chryſoſtomi Orationes XXXVIII. --- XLI. & Philoſtratum vita Polemonis Sophiſtæ c. 2. p. 531.

43. Ῥοδιακός ad Rhodios poſt Rhodum terræ motu graviſſime afflictam ac tantum non deletam (vide p. 345. 366.) pro urbe reſtauranda.

T. 2. p. 340. (Gr. f. 75. Lat. f. 317.) Perquam diſertam hæc Oratio continet deſcriptionem urbis quam pulchra ante cladem il-

lam fuerit, ac p. 349. ſq. elegantem & graphicam hypotypoſin everſionis per terræ motum factæ. In Imperatoris (Antonini Pii) gratia magnam ſpem ſe habere repoſitam innuit p. 368. quemadmodum & Julii Capitolini & Pauſaniæ teſtimoniis conſtat ab Antonino Pio iterum inſtauratam eſſe. Vide Meurſii Rhodum lib. 2. c. 14.

44. Ῥοδίοις περὶ ὁμονοίας. Ad Rhodios libellus ſive Oratio ab abſente transmiſſa qua ad omittenda disſidia, iram invidiamque deponendam, & colendam concordiam eos graviter hortatur.
T. 2. p. 374--402. (Gr. f. 73. Lat. p. 328.)

45. Πρὸς Πλάτωνα περὶ ῥητορικῆς, λόγος α. Contra Platonis Gorgiam pro Rhetorica, Oratio prima.
T. 3. p. 1. (Gr. f. 106. Lat. f. 345.)

46. Πρὸς Πλάτωνα περὶ ῥητορικῆς, λόγος β΄. adverſus Platonem quem p. 192. τῶν ῥητόρων πατέρα καὶ διδάσκαλον appellat, pro Rhetorica Oratio poſterior.
T: 3, p: 130. a verbis: ἐπεὶ δὲ καὶ Μιλτιάδου &c. (Gr. f. 118. Lat. f. 375.) Hanc diſtinctionem in duas orationes, quam rejicit Canterus, teſtimonio ſuo diſerte comprobat Ariſtides ipſe pag. 183. & Photius p. 680. qui ex quatuor hiſce Platonicis Ariſtidis orationibus ampla excerpta refert Cod. 247. tum Codex Cæſareus teſte Lambecio & Neſſelio In editione Græca Ariſtidis Florentina his orationibus præmittuntur antiqui ſcriptoris Græci ὑποθέσεις ſive argumenta, quæ in editione Latina & Græco Latina deſiderantur. In illis Syneſii, Theonis & Sophiſtæ alterius Athenienſis mentio. Itaque auctor non poteſt eſſe Sopater Apameenſis, Jamblichi diſcipulus, uti Lambecio & Neſſelio perſuaſum.

47. Πλατωνικὸς γ΄, πρὸς Καπίτωνα, ad Capitonem Platoni addictiorem Oratio Platonica tertia, qua injuriam ſe Platoni feciſſe vel eum tractaſſe non ſatis reverenter, aut indignius reprehendiſſe negat, variaque colligit quibus Platonem Pericli, Homero & aliis magnis viris ſine cauſa inſultaſſe oſtendit.
T. 3. p. 524. (Gr. f. 124. Lat. f. 509.)

48. Πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ τῶν τεσσάρων, ** Pro quatuorviris, Pericle,
* Ci-

** Adde T. 3. p. 130. ſeq. 139. ſeq.

Digitized by Google

* Cimone, Miltiade & Themiſtocle, adverſus illa quæ in eodem Gorgia de illis diſſerit Plato.

T:3. p:193. (Gr: f: 127. Lat: p: 405.)

Περικλῆς T:3. p:196. (Gr: f: 128. Lat: f: 407.)

Κίμων T: 3 p:251. (Gr: f: 133. Lat: f: 423.)

Μιλτιάδης T: 3. p: 266. (Gr: f: 134. Lat: f: 427.)

Θεμιστοκλῆς T: 3. p: 293. (Gr: f: 137. Lat: f: 436.)

Κοινὴ ἀπολογία T: 3. p: 368. (Gr: f: 144. Lat: f: 459.) Hanc orationem magnum inprimis Ariſtidi inter Græcos nomen conciliaſſe teſtatur Syneſius in Dione p: 40. Concludit autem illam p: 510. ſeq: gravi invectiva in Sophiſtas ſuæ ætatis melioribus obtrectantes, ipſos omnis veræ virtutis expertes.

49. Αἰγύπτιος. Epiſtola ſive liber lectu dignus de cauſis incrementi Nili, quo opiniones ſive hariolationes aliorum refellit, negatque illud adſcribendum eſſe vel Eteſiis p: 554, 572, 605. aut mari dulci flantibus Eteſiis influenti, quæ Euthymenis Maſſilienſis fuit ſuſpicio p: 596. nivibusve pag: 559. aut aquis ex Africæ & Arabiæ montibus defluentibus, ut Ephoro placuit, p. 586. nec vero imbribus p: 562. nubibusve p. 568. nec Soli (ut Herodotus ſenſit) p: 572, 583, 603. ſed totum eſſe tribuendum magnæ DEI ſapientiæ & providentiæ p: 615. quæ vicarium hunc pluviarum fluvium ſingulari natura donaverit qua inſtar dierum noctiumque vel lunæ creſcat atque iterum minuatur p: 569. cujus rei rationes perinde, ut quod auras non emittit p: 611. & aquæ ejus non facile corrumpuntur p: 612. & πηγαὶ ſive fontes atque origines Nili p: 582. nos lateant.

T: 3. p: 552.—617. (Gr: f: 90. Lat: f: 517.) Obiter reprehendit quæ ſcriptores præſtantisſimi Homerus p: 607. Herodotus p: 575. Pindarus p: 610. De Ægypto † falſa tradidere, teſtatus ſe illam regionem quater totam perluſtraſſe p: 552, 568, 576. & à ſacerdotibus Ægyptiis edoctum p: 615, 608. atque Æthiope quodam τῶν ἐκεῖ δυνατῶν p: 581.

50. Περὶ τοῦ παραφθέγματος. ** De arroganter dicto, ſive Apologia de laude ſui, quam Ariſtidi neſcio quis πεφυκὼς ut p: 687. ait, πρὸς τὸ παιδαγωγεῖν, objecerat, & ille variis argumentis

 præcipue

* Adde de Pericle T. 3. p. 539. ſeq.

† Confer quæ de Platone T. 3. p. 476.

** Vide de hoc vocabulo T. 3. p. 671. 679.

præcipue vero exemplis magnorum virorum tuetur, veluti probaturus ſuffragio illud Horatii III, 30. Od:

- - - *Sume ſuperbiam*
Quæſitam meritis - - -

T: 3. p: 617. (Gr: f: 49. Lat: p: 538.)

51. Κατὰ τῶν ἐξορχουμένων. * in prodentes cauſam ſuam Sophiſtas & Μυστῶν ὄργια χραίνοντας ἐν τῷ δημοσίῳ p: 712. qui auditorum ſuorum gratia ut illis placerent laſcivire ſe & modum excedere dictionemque corrumpere (ἐκβαίνειν τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς ὀρθότητος & ἐξίστασθαι τῆς ἰδέας p. 711. profitebantur. Ita enim titulus hujus Orationis interpretandus, non ut Canterus: contra proditores Myſteriorum.

T: 3. p: 689. (Gr: f: 56. Lat: f: 562.) Hanc Orationem è MSto Codice velut antea ineditam cum verſione ſua & notis doctisſimus Vir, Laurentius Normannus vulgavit Upſaliæ 1688. 8. titulumque fecit: in inepte exultantes Sophiſtas. Locum ex hac oratione affert Ariſtides ipſe lib: de civili dictione p: 312.

52. Πρὸς τοὺς αἰτιωμένους ὅτι μὴ μελετῴη, Apologia ad ignaros auditores à quibus tamen reprehendebatur quod non frequentius declamaret, p: 717. ἀδικεῖν φασί με τὰς μελέτας τῶν λόγων οὐ συνεχεῖς ποιούμενον.

T: 3. p: 715——729. (Gr: f: 59. Lat: f: 571.) Vide inprimis quæ de ſe p: 722. ſeq:

Hactenus editiones Orationum Ariſtidis.

53 Πρεσβευτικὸς πρὸς Ἀχιλλέα, Oratio Ulysſis nomine ad Achillem ab Agamemnone legati, ſumto argumento ex Iliad: ί. 225. ſeq: Hanc à Vincentio Obſopoeo acceptam primus Latine vertit & cum contraria Oratione Libanii (T: 1. f: 228. edit: Morelli) Achillis nomine ad Ulyſſem, ex Iliad: ί. v. 367. ſeq: edidit vir ſummus Joach. Camerarius Hagenoæ A: 1535. 8. addita Græca utriusque loci Homerici paraphraſi. Vertit etiam Canterus f: 337. edit: Latinæ Baſil: licet in Græcolatina & Græca edit: omittitur, unde novisſime hanc Orationem è MS: velut ineditam antea, protulit & cum verſione ac notis ſuis excudi fecit laudatisſimus Normannus, Upſal: 1687. 8. 54.

* Ariſtides T. 3. p. 669. δέδοικα μὲν οὖν μὴ τοῦθ' ὁδὶ κοῦφον λέγω, καί τινα τρόπον ἐξορχοῦμαι, δεικνὺς ἀμυήτοις τὰ ἱερά. & p. 713. Ἀλλὰ καὶ Ἡρακλῆς ἐν Λυδοῖς ὠρχήσατο — μίαν γε ἡμέραν καὶ τῆς παιδιᾶς ἕνεκα — ἀλλ' ὑμᾶς ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις ἁπάσας τὰς ἡμέρας ἐξορχουμένους. p. 676. ὀρχοῦμαι δίπτυχα. Synesius Dione p. 40. οὐ μέντοι τοσοῦτον ὁ Δίων ἐξωρχήσατο τὴν ἀρχαίαν ῥητορικήν.

54. [Τεχνῶν ῥητορικῶν] περὶ πολιτικοῦ καὶ ἀφελοῦς λόγου, βιβλία β΄. Libri duo præclari *de civili & ſimplici dictione*, in quibus civilis dictionis exemplum Demoſthenem, ſimplicis Xenophontem proponit, & præcepta ſua petitis exinde exemplis illuſtrat. Græce primum editi ſunt ab Aldo inter Græcos Rhetores Venet: 1508. fol. Latine verſos edere voluit Canterus, a quo translatum librum de ſimplici dictione vidiſſe ſe teſtatur Leunclavius in Xenophontis vita. Græce caſtigatos a ſe & adnotatis Demoſthenis & Xenophontis locis cum Latina interpretatione ſua & cum animadverſionibus edidit doctiſſimus Normannus Upſal. 1688. 8.

VI. Scripta Ariſtidis deperdita.

1. Δημοσθένους τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Ἰνδοῖς ὄντος συμβουλεύων ἐπιθέσθαι τοῖς πράγμασι, *Demoſthenes Alexandro cum eſſet in India ſuadens curſum victoriarum ſuarum proſequi.* Meminit Ariſtides ipſe Orat: 4. ſacra T: 1. p: 575.
2. Δημοσθένης λέγων περὶ ἡγεμονίας. *Sub Demoſthenis perſona oratio de præfectura habenda.* id: p: 576.
3. Ἐπὶ τῶν μισθοφόρων τῶν ἀπαιτουμένων τὴν γῆν, *in mercenarios milites, agrum dari ſibi petentes.* In hac εὐτελὲς ſive exile exordium a quibusdam reprehenſum Philoſtratus p: 583. teſtatur. Argumentum illuſtrat ſcholiaſtes Hermogenis p: 428. μισθοφόροις τινὲς οὐκ ἔχοντες ἀποδοῦναι μισθὸν, γῆν ἔδοσαν, οἱ δὲ πόλιν ἔκτισαν. Μετὰ ταῦτα χρημάτων εὐπορήσαντες τὸν μισθὸν ἀξιοῦσι δοῦναι, καὶ τὴν γῆν κομίσασθαι.
4. Λόγος παραιτούμενος τὸν τειχισμὸν τῆς Λακεδαίμονος. *oratio munitionem Lacedemonis diſſuadens.* ibid.
5. Ψόγος Ἀλεξάνδρου. *Magni Alexandri vituperatio.* Colligas ex eodem Philoſtrato, p: 584. niſi obiter Alexandrum in alia quapiam Oratione Ariſtides perſtrinxit.
6. Ἰσοκράτης τοὺς Ἀθηναίους ἐξάγων τῆς θαλάττης. *Iſocrates ſuadens Atheniensibus ut ſtudium Imperii maris abjiciant*, ib.
7. Πρὸς Καλλίξενον συμβουλεύοντα μὴ θάπτειν τοὺς δέκα στρατηγοὺς, ἐπειδὴ ἀνῃρέθησαν μιᾷ ψήφῳ. *Contra Callixenum qui ſuaſerat decem duces non ſepeliendos, qui uno decreto damnati & ſupplicio affecti erant*, quod cæſorum ad Arginuſas Athenienſium cadavera reliquerant inſepulta. Hermogenes lib. 1. περὶ ἰδεῶν cap; 6. p. 279. Philoſtra-

tus p: 584. Libanius declamatione 37. T: 1. p: 819. laudans Ariſtidem ἐν Καλλιζίνῳ.

8 Αἰσχίνης μὴ λαβὼν ὑπὲρ τοῦ Κερσοβλέπτου τὸν σῖτον, *Æſchines ad Cerſobleptem* Thraciæ Regulum prodendum *non corruptus* à Philippo. Philoſtratus, ibid: Hæc oratio oppoſita fuit Demoſtheni, à quo Æſchines illius rei arguitur oratione περὶ παραπρεσβείας.

9 Οἱ παραιτούμενοι τὰς σπονδὰς μετὰ τὸ κτεῖναι τὰ γένη, *Fœderum communionem recuſantes poſtquam gentiles paciſcentium trucidaſſent*, id:

10 Λόγος πείθων Λακεδαιμονίους τοὺς ὀρχηστὰς ἐλαύνειν, *Oratio ſuadens Lacedæmoniis, ut ſaltatores expellant.* Libanius Orat. XIX. quæ Ariſtidi eſt oppoſita, ſed cum ſumma laudis ejus præfatione. T: 2. p: 475. ſeq:

11 Παναθηναϊκὸς alter εὐτελὴς καὶ ψυχρὸς, quem loco præſtantisſimi illius qui exſtat, Herodi Attico exhibuit, ut ejus invidiam falleret & ab eo facultatem dicendi de hoc argumento impetraret. Auctor ὑποθέσεως in Panathenaicum Ariſtidis qui exſtat.

12 ὑπὲρ τοῦ δρόμου. *Oratio de curſu*, cum ab Æſculapio per ſomnium juſſus eſſet curſu uti. Ariſtides ipſe Orat: IV: ſacra Tom: 1. pag: 579.

13 *Secunda & tertia in Æſculapium Oratio.* Tertiæ mentio Orat: IV. ſacra T: 1. p: 582.

14 *Laus balnei Cyziceni*, dicta ante ſuum Cyzico diſceſſum. Orat: V. ſacra T: 1. p: 624.

15 Tertia adverſus Leptinem Oratio, Demoſthenis æmulatione ſcripta, ut narrat Ariſtides ipſe Orat. tertia Platonica ad Capitonem T: 2. p: 525. ſeq:

16 Oratio altera tempore peſtilentiæ dicta de eo quod non frequentius declamaret: mentio T: 3 p: 717.

17 Ὑπομνήματα de Pyramidibus, Labyrintho & aliis rebus in Ægypto ſpectatu dignis, quæ in itinere ſuo mitti in litteras fecerat quæque periiſſe queritur T: 3. p: 552.

18 Orationes duæ una brevis altera prolixior, de cædendo Critia Tyranno ad Harmodii & Ariſtogitonis ſtatuas confugiente. Marcellinus ad Hermogenem p: 67. διὸ καὶ Ἀριστείδης λέγων τὸν λόγον τοῦτον διὰ βραχέων ἐπλήρωσεν, ὡς ὁμολογουμένου τοῦ δεῖν ἀνελέσθαι τὸν τύραννον. καὶ σχεδὸν οὐκ ὡς ζήτημα, ἀλλ' ὡς κοινὸν τόπον διεξῆλθεν. Ὁ αὐτὸς δὲ Ἀριστείδης ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἐμήκυνεν, καὶ μὴ θαυ-

θαυμάσης. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὴν ἑαυτοῦ τῶν λόγων περιουσίαν ἐθέλησε δεῖξαι.

19 His adde *ἀπογραφὰς ὀνειράτων* ſive uberiores de ſomniis ſuis ab Æſculapio ſibi ægrotanti immiſſis memorias, de quibus T. 1 Orat 4. ſacra p. 579. & Orat. 2. p. 515. *Εἰ δέ τις τὰ ἀκριβέστατα γνῶναι βουληθήσεται τῶν γεγενημένων ἡμῖν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὥρα τὰς διφθέρας αὐτῷ ζητεῖν καὶ τὰ ὀνείρατα αὐτά. Καὶ γὰρ ἰάματα παντὸς εἴδους, καὶ διαλόγους τινὰς εὑρήσει, καὶ λόγους ἐν μήκει, καὶ φάσματα παντοῖα, καὶ προῤῥήσεις ἁπάσας καὶ χρησμῳδίας περὶ παντοδαπῶν πραγμάτων, τὰς μὲν καταλογάδην, τὰς δὲ ἐν μέτροις γεγονυίας, καὶ χαρίτων πάντα ἄξια τῷ Θεῷ, μειζόνων ἢ τις ἂν εἰκάσαι.* Ex Syneſio de inſomniis p. 155. hoc Ariſtidis opus non abſurde dixeris *ἐπινυκτίδας*, ad quem locum Nicephorus in ſcholiis p. 421. *σὺν γὰρ τοῖς ἄλλοις βιβλίοις Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ συνεγράψατο καὶ βιβλίον ἕτερον περιέχον κατὰ λεπτὸν τοὺς ὀνείρους αὐτοῦ οὓς ἐν νόσῳ ἑώρα αὐτοῦ.*

20 Scripſit etiam *πολλὰ μέλη εἰς τὸν Σωτῆρα Ἀσκληπιὸν, εἰς τὸν Αἴσηπον καὶ Νύμφας καὶ Θερμαίαν Ἄρτεμιν.* *Carmina multa in Æſculapium ſervatorem. in Æſepum Myſiæ fluvium, Nymphas & Dianam thermarum præſidem.* Orat: 4. ſacra T: 1. p. 569. ſeq. *Μυριάδας γε ἐπῶν οὐκ ἔλαττον ἢ τριάκοντα*, tercentena amplius verſuum millia, quibus Æſculapio gratias egit, vide Orat: 2. ſacram T: 1. p: 523. & Orat: 3. p. 548. ubi ſpecimen eorum habes, tum *μέλη* ſive carmina *Γάμον Κορωνίδος* * *καὶ Γένεσιν Θεοῦ*, de Apollinis cum Coronide Phlegyæ filia nuptiis, ex nato ex illa Æſculapio, T. 1. Orat. 1. ſacra p. 509. & Orat. 4. p. 585. & 582. ubi ab Æſculapio ſe *πρὸς τὴν μελῶν ποίησιν* excitatum eſſe ſcribit, & ab Apolline Pæanem in ipſum componere juſſum, cujus initium: *Φορμίγγων ἄνακτα Παιᾶνα κλήσω.* Nec minus p. 586. in Panem, Hecatem, Acheloum, cæteros. In Minervam & Bacchum *λύσιον*, quorum hymnorum itidem initia ibi apponuntur, & in Jovem ipſum & iterum in Bacchum *ὑλοκόμην* Mercuriumque, & Smyrnæas Deas &c. Hymnus in Herculem & Æſculapium, cujus initium: *Ἰὴ παιὰν Ἡρακλες Ἀσκληπιέ.* id. p. 587. & Orat. in Herculem T. 1. p. 64. Epigrammata quoque variis donariis quæ Diis dicavit inſcripta a ſe memorat Orat. 4. ſacra p. 589. ex quibus unum hoc in tripode argenteo qui memoriam decem chororum

rum

* Alius fuit Ariſtides, ex cujus *περὶ Κνίδου συγγράμματι* nonnulla de Coronide profert Scholiaſtes Pindari ad Pythionic. III. f. 196. edit. Oxon.

rum in honorem Æſculapii ab Ariſtide inſtitutorum conſervare debebat, ita ſe habuit:

> Ποιητὴς ἀέθλων τε βραβεὺς, αὐτός τε χορηγὸς
> Σοὶ τόδε ἔθηκεν, ἄναξ, μνῆμα χοροστασίης.
> Οὐκ ἀφανὴς Ἕλλησιν Ἀριστείδης ἀνέθηκε
> Μύθων ἀενάων κύδιμος ἡνίοχος.

21. Omitto quod in ſomnio Ariſtides ſibi viſus eſt dicere *de laudibus Nympharum*, περὶ νυμφῶν ἐπαίνων, ὅτι οὐκ εἶεν Θεαὶ χαριέστεραι, πάντως ἢ εἶναι καὶ τῷ ἐπιεικεῖ ἀπολαύειν αὐτῶν. Orat 1. ſacra T: 1. p. 493. & ἐγκώμιον ὑγιείας, *de laudibus Sanitatis.* ibid. Φιλοστέφανον ſive Φιλησιστέφανον Orat. 3 T. 1. p. 559.

22. Ariſtidis Epiſtolæ variæ, ut ad Alexandrum Cotyaënſem quas memorat T. 1. p. 72. Ad Imperatores. T. 1. p: 72. &c.

Interciderunt etiam *Metrophanis* Phrygii Sophiſtæ ὑπόμνημα in Ariſtidem, *Sergii* Zeugmatenſis adverſus Ariſtidem ὑπὲρ τῶν δικολόγων, & *Porphyrii* libri ſeptem in Thucydidis proœmium, contra Ariſtidem, quæ ſingula commemorat Suidas.

VII. Editiones Orationum Ariſtidis.

Græca Orationum LII. Florentiæ ex officina Philippi Juntæ, A: 1517. fol: In hac præter ὑποθέσεις veteris ſcriptoris in Panathenaicum, Leuctricas & Platonicas Orationes habetur p. 155. Λιβανίου πρὸς τὸν μέγαν Θεοδόσιον περὶ τῆς στάσεως. Libanii de ſeditione Antiochena Oratio, quæ in Morelliana edit. Libanii occurrit T. 2. p. 389. In indice orationum quem huic tomo Morellus præmiſit, ait eam ſe depromſiſſe è Germanica edit: Ariſtidis Adrianenſis. Sed cum nulla extet editio Ariſtidis in Germania excuſa, Græcam ſcribere voluiſſe Morellum mihi perſuadeo.

Latina, Baſileæ apud Petrum Pernam 1566. fol: ex erudita & præclara verſione præſtantiſſimi Viri Guilelmi Canteri, qui verſionem ſuam Maximiliano II. Imperatori inſcripſit, Orationibusque Ariſtidis a ſe translatis ſubjecit itidem Latine a ſe redditas *Gorgiæ* orationem in Helenam, *Thucydidis* funebrem in Periclem. *Lesbonactis* hortationem, *Andocidis* de pace, *Herodis* Attici orationem de Rep: *Antiſthenis* orationes Ajacis atque Ulyſſis, *Lyſiæ* contra Eratoſthe-

Digitized by Google

toſthenem, *Dinarchi* contra Demoſthenem, *Alcidamantis* orationem Ulyſsis contra Palamedem, & *Gorgiæ* Orationem Palamedis. Denique ſubjungitur Canteri libellus de ratione emendandi ſcriptores Græcos, in quo ex Ariſtide potisſimum exempla repetit. Uſus eſt editione Ariſtidis Florentina ab Arlenio cum MS. collata quam a Jo. Oporino accepit.

GræcoLatina cum Latina verſione Guil: Canteri, A. 1608. 8. tribus Voluminibus, oliva Pauli Stephani. In hac nitida nec inemendata editione, cui Gnomologia ſive ſententiæ inſigniores ex Ariſtide collectæ præmittuntur, ſubjectæ ſunt Variæ lectiones quædam ex Canteri & alio quodam Codice excerptæ. Sed vicisſim deſiderantur Ὑποθέσεις Græcæ non contemnendæ veteris ſcriptoris, (Syneſio & Theone tamen quos laudat junioris) in Panathenaicam & orationes Platonicas, in Græca Juntina editione obviæ, & omiſſus eſt præter Guilelmi Canteri notas (quod nollem) marginales, ejusdem libellus de ratione emendandi Græcos auctores, quem Latinæ editioni ſubjunctum eſſe jam dixi, & non minus miror prætermiſſum eſſe a Jano Grutero, cum in face Artium Tomo tertio libros novarum lectionum Guil. Canteri & Theodori Canteri varias lectiones recudendas daret. Omiſſæ denique ſunt aliorum veterum Oratorum a Guil: Cantero Latine redditæ Orationes.

Editiones ſingularum quarundam Ariſtidis Orationum, & librorum de civili ac ſimplici dictione, ſupra in recenſione ſcriptorum editorum Ariſtidis ſuo loco conſignavi. Cæterum opto vehementer ut Clarisſimus Vir *Jo. Guilelmus Bergerus*, humaniorum litterarum in Academia Witebergenſi Profeſſor digniſſ. quæ expoliendo inſigni huic ſcriptori in promtu ut audio habet, felicibus auſpiciis quamprimum in lucem proferat. Plura Ariſtidis loca illuſtrat Ezechiel Spanhemius in Exercitationibus de uſu ac præſtantia numiſmatum, & aliis ſcriptis ſuis eruditisſimis.

VIII. ALII ARISTIDÆ.

Ariſtides Lyſimachi F. Athenienſis, cognomine juſtus, de quo Plato Theæteto, Thucydides, Nepos, Plutarchus, Suidas &c. Ariſtides

des noſter T. 3. p. 146. ſeq. 249, 286, 499. ſeq. 452. ſq. 319. ſeq. Ab eo alii etiam ſingularis juſtitiæ ſtudio inſignes viri Ariſtidis cognomento honorati ſunt, ut de Mara quodam ſcribit idem Suidas in μέτριοι: ex Damaſcio in Iſidori vita.

Ariſtides Xenophili filius, & alter junior hoc nomine, quos cum Ariſtide juſto a quibuſdam confundi notat Plutarchus in illius vita ſub init.

Ariſtides Athenienſis, quem de animalibus, arboribus & agricultura ſcripſiſſe è Plinio colligit Bernhardus a Mallincrot in paralipomenis ad Voſſium de Hiſtoricis Græcis, nullus eſt, ſed Ariſtides Mileſius a Plinio intelligitur, de cujus ſcriptis Voſſius de Hiſtoricis Græcis, Meurſius in Bibl. Græca & Harduinus ad Plinium videri poſſunt. Fuere autem ἱστοριῶν libri, Ἰταλικὰ, Περσικὰ, Σικελικὰ & περὶ Κνίδου. Denique laſcivum opus Μιλησιακὰ quod Siſena olim latine verterat, de quo confer Politian. c. 16. Miſcell. & Nic. Heinſium ad hæc Ovidii 2. Triſt. 443.

Vertit Ariſtidem Siſena, nec obfuit illi
Hiſtoriæ turpes inſeruiſſe jocos.

Ariſtides Eleus Mechanicus, machinæ in hippodromo inventor, cujus meminit Pauſanias in Eliacis poſterioribus p. 504. Idem ut exiſtimo a quo Pythicam & Olympicam palmam reportatam ſcribit p. 490. Sed alius Ariſtides Eleates cujus ſtrategemate Dionyſium deluſum narrat Polyænus VI. c. 11.

Ἀριστείδης νομικὸς, Artemidor. IV. 3.

Ariſtides Quintilianus, de cujus libris de Muſica dixi III, 10, 4.

Ariſtides Samius, ex quo lunæ curriculum confici integris quater ſeptenis diebus ſcribit Varro apud Gellium III 10. ſed ibi pro Ariſtide legendum videtur Ariſtarchus, quemadmodum pro Ariſtotele Ariſtides apud Euſtathium ad Odyſſ. ξ ubi de Dodone. Vide Berkelium ad Stephanum p. 324. Etiam ex Ariſtarcho Tragico Euripidis æquali Ariſtidem affinxit Hendreichius in pandectis Brandenburgicis, & ex Ariſtæneto Ariſtidem Epiſtolarum amatoriarum ſcriptorem.

Ariſtides

Ariſtides Thebanus, pictor antiquus qui *omnium primus animum pinxit & ſenſus omnes expreſſit quos vocant ἤθη id eſt perturbationes, durior paullo in coloribus* &c. Plin: XXXV. 10. Confer Franciſci Junii Catalogum Artificum p: 28.

Ariſtides quem Vitruvius VIII. 4. laudat inter eos qui de locorum fontiumque natura ſcripſere. Idem ni fallor Polemonis periegetæ exſcriptor, de quo Stephanus Byz. de Dodone: προσθετέον ὧν τῷ περιηγητῇ Πολέμωνι ἀκριβῶς τὴν Δωδώνην ἐπισταμένῳ, καὶ Ἀριστείδῃ τὰ τούτου μεταγραφότι, λέγοντι κτλ. τὸ β', Videndum tamen idem ne hic cum Ariſtide Mileſio, de quo ſupra.

Ariſtides ſtatuarius, Polycleti diſcipulus, Plin: XXXIV, 8.

Ariſtides Athenienſis, Philoſophus ſed qui CHRISTO nomen dedit, & Apologeticum pro Chriſtianis, Philoſophorum ſententiis contextum, ſcripſit ad Hadrianum Imperatorem. Laudant Euſebius in Chron. & IV, 3. Hiſt. Eccleſ. S. Hieronymus Epiſtola 84. ad Magnum Oratorem & c. 20. de Script. Eccleſ: Syncellus p. 348. Uſuardus & Ado Martyrolog: 5. Non: Octobr: ex Menologiis Græcor. ubi de paſſione Dionyſii Areopagitæ, & Martyrologiam Rom: prid: Cal: Sept: Confer V. C. Jo. Erneſti Grabe ſpicilegium Patrum T. 2. p. 125. ſeq. & Steph. le Moyne ad Varia ſacra p. 155. ſeq. qui inter alia ex Guilleterii fide refert illam Ariſtidis Apologiam in Græcia adhuc ſupereſſe *Quelques Caloyers ſe vantent d'avoir ceste Apologie dans la Bibliotheque du Monaſtere de Medelli, qui eſt a ſix mille d' Athenes.* Quod non incredibile videtur Paulo Colomeſio. * Sane in Orthodoxographis & Bibliothecis Patrum extare, præter rem ſcripſit Pandectarum Brandenburgicarum auctor p. 271.

Ariſtides junior itidem Chriſtianus, cui Julius Africanus dicavit quæ ſcripſerat de conciliatione genealogiarum CHRISTI apud Matthæum & Lucam. Vide Photium Cod. XXXV.

Omitto Ariſtidem Locrenſem, qui a muſtela Tarteſſia morſus dixit ſe æquo animo laturum eſſe mortem ſi leonis & pardalis dente pereundum ſibi eſſet, ut eſt apud Ælian. XIV, 4. Var.

* In paralipomenis de Scriptoribus Eccleſ.

IX. INDEX SCRIPTORUM & aliorum quorundam ab Ariſtide memoratorum. Concinnatus à me ad paginas editiònis Græco Latinæ Pauli Stephani. Nota *de dict.* libros duos de civili & ſimplici dictione ex edit. Clariſſ. Normanni denotat.

Æacus T. 1. p. 109. quis Æacus aut Minos reprehendat? T. 3. p. 314. velut ſi Phrymondas ille (injuſtus) Æacum ſe faceret, 516. (Mentio illius Phrymondæ etiam 325.)

Ægyptiorum ſacerdotes T. 1. p. 53. 91. T. 3. p. 553. 615. σοφοὶ, T. 1. p. 379. Eorum σοφία T. 3. p. 69. ὧν ἱεραὶ θῆκαι βίβλων ἱερῶν ἀπείρους ἀριθμοὺς ἔχουσι, T. 1. p. 98. πάντα φυλάττουσιν ἐν στήλαις ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀντ' ἄλλων κτημάτων, T. 3. p. 609.

Αἰγυπτίων ἢ Φρυγῶν ᾠδοὶ, T. 1. p. 454.

Αἰγύπτιος ἀνθρωπίσκος, T. 1. p. 629.

Æſchines T. 3. p. 30. 37. 472. 474. Lyſaniæ F. Platonis συμφοιτητής, 31. Socraticus, 35, 363 --- 366, 367. Sophiſta dictus a Lyſia 517.

Æſcines Demoſthenis adverſarius T. 3. p. 438. 653. *de civili dict.* p. 202, 216, ſeq. 256. in Cteſiphontem, reſpicitur *de civili dict.* p. 178. περὶ παραπρεσβείας, ibid. 242. ſeq.

Æſchylus, T. 1. p. 30. 169. T. 3. p. 27, (Myrmidonibus) 220, 485, 528, 560, 562, 580, 703. infra, in Ariſtophanes.

Τίς ἐλευσίνιος Αἰσχύλος πρὸς χορὸν ἀσέλγει, T. 1. p. 454. Verſus ex Septem Thebana T. 1. p. 609. T. 3. p. 527.

Æſopus, T. 1: p. 153: 372.

Agathio, T. 1. p. 497.

Agatho (apud Platonem Convivio) T. 3. p. 475. Comice a Platone traducitur, 488.

Albus ἄρχων τῆς Ἀσίας. T. 2. p. 562.

Alcæus Mytilenæus, T. 1. p. 152. T. 3. p. 192, 339. ad ejus verſus alluditur T. 2. p. 333.

Alcimus, Ariſtidis διοικητὴς, T. 1. p. 611. Philumenes pater 626. ſeq.

Alcinoi apologus, T. 1. p. 536. T. 3. p. 598. Vide & T: 3. p: 38. ſeq.

Alcman

Alcman, infra, Laconicus Poëta.
Alexander Cotyaënſis T. 1. p. 142. ſeqq. Ariſtidis præceptor, T. 1. pag. 489.
Amphion & Zethus, conditores Thebarum, T. 1. p. 425.
Anacharſis Scytha T. 3. p. 547.
Anaxagoras, T. 3. p. 101. 291. 540. Periclis præceptor, 218.
Androtio, T. 3. p. 517.
Annicerus Afer, T. 3. p. 385.
Antiphonti prælata à Platone Aſpaſia, T. 3. p. 217.
Antiſthenis liber περὶ χρήσεως, T. 1. p. 560. de uſu vini.
Antoninus Pythodori, Sophiſta, T. 1. p. 493.
Apellas T. 1. p. 120. ſeqq.
Apellis γράμματα ſive picturæ, T. 3. p 701.
Apollodorus (apud Platon.) T. 3. p. 483.
Archilochus Parius, T. 1. p. 152. T. 3. p. 172. Jamborum Poëta ab oraculo poſt necem honoratus, 487. περὶ τὰς βλασφημίας διατρίβων, ejus adverſarii Lycambes, Chidus (Χειδὸς) vates quidam & Pericles (diverſus ab duce & Oratore Attico) ibid: Conviciatores Ἀρχιλόχου πίθηκοι, 511.
Θρῆνος Ἀργεῖος, T. 1. p. 454.
Arion, T. 3. p. 140. 157.
Ariſtophanes T. 3. p. 221. ubi ad ejus ranas reſpicit, 660. ubi ad veſpas, ſeq. a Platone Comice traducitur, T. 3. p. 488. Ariſtophanis ſingultus apud Platonem in Convivio T. 3. pag. 475. 551. ſeq. ἀλλαντοπώλης (in Equitibus) p. 496. ad verſum in Acharnenſibus alluditur T. 3. p. 29. alius ex eadem Comoedia, 396. ex Veſpis T. 1. p 55. ex raniś T. 1. p. 157. T. 3. p. 520. verſus de Pericle ex ejus Acharnenſibus, T. 3. p. 215, 227. ſeq. de Æſchylo dictum, morte ejus tenebras obortas, σκότον εἶναι τεθνηκότος αὐτοῦ, T. 3. p. 156.
Nebulæ T. 1. p. 624. verſus ex illis, non nominato auctore, p. 268.
Telmiſſenſes, T. 1. p. 486.
Ariſtophon, infra in Iphicrate.
Ariſtotelis apud Philippum & Alexandrum gratia, T. 1. p. 154.
Contra Arithmium Zelitem ψήφισμα Athenienſium, T. 1. p. 332. 357, 504.
Aſpaſia, T. 3. p. 217. Mileſia, 212.

Inſcriptio *ϛήλης* Athenis erectæ in infamiam Arithmii, Pythonactis F: T. 3. p. 357.
Attici Eleuſiniorum Myſteriorum *ἐξηγηταὶ* & *μυσταγωγοὶ*, T. 1. p. 315.
Cum Atticis comparati alii Græci balbutiunt, T. 1. 314. Atticos ſe unice ſequi teſtatur Ariſtides, T. 3. p. 647. *ὡς μὲν καὶ ἡμεῖς ἐκ εἰς ἕτερον τελεῦμεν ἔθν@ τῇ προαιρέσει τῶν λόγων, ἅπασι πρόδηλον.*
Bacis, T. 2. p. 22. T. 3. p. 22.
Baſſus, T. 1. p. 488. 581.
Battus vocis cauſa Delphos profectus, T. 3. p. 516.
Biblus *θεραπευτὴς τῶν παλαιῶν, καὶ τινα τρόπον πρόθυμ@ περὶ λόγους*, T. 1. p. 575.
Boscyptæchmus qui fruſtra putavit nomine mutato ſe feliciorem evaſurum, T. 3. p. 516.
Callitechne Ariſtidis *σύντροφος* T. 1. p. 497. & 628. ubi Callityche legitur.
Capito ad quem ſcribit Ariſtides, T. 3. p. 525. ſeq.
Cei Poëta dictum (Simonidis vel Bacchylidæ) *σιωπῆς ἀκίνδυνον γέρας*, T. 3. p. 238. Athenodoro tribui a Stobæo, Canterus obſervavit.
Celer *γραμματεὺς βασιλικός*, T. 1. p. 595.
Chabriæ dictum, T. 3. p. 686.
Chærephon, T. 3. p. 138.
Charidemus Rhetor Phœnicius, T. 1. p. 493:
Charondas Italiæ & Siciliæ legislator, T. 3. p. 546, 548.
Chiron T. 1. p. 76.
Cimon Orator, T. 3. p 483.
Cineſias Comice a Platone traducitur, T. 3. p. 488, 494.
Cleon & Cleophon, illaudati Oratores, T. 3. p. 291.
Comœdiæ T. 1. p. 61 T. 3. p. 196. agendæ diſſuadentur T. 2. p. 274 ſq. Comœdia accuſatur à Platone, plurimos Comice traducente, T. 3. p. 488.
 κτ τὰς κωμῳδοποιὰς, T. 3. p. 192, 215, 255, 495. Comicus quidam T. 3. p 373, 520. (Ariſtoph.)
 Κωμικὸν ῥῆμα T. 3. p. 222. ex Comœdia *γλυκύτητα* petunt ſimplicis ſtyli ſcriptores *de dict: ſimplici* p. 398.
Corus *μάντις*, T. 1. p. 501.
Cratinus, T. 3. p 33, 709. ejus dictum de Pericle *ἑλλωνίδων μεγίστην τὴν ἐκείνε γλῶσσαν*, 214. *κωμῳδοποιὸς* T. 3. p. 659, ejus *χείρωνες*, 660.
Creophylus, T. 3. p. 544. ſeq. 547.
Critias, *de dict: ſimplici* p. 346, 386.
Cyri *διδάσκαλ@ δικαιοσύνης*, (ex Xenophonte) T. 1. p. 130.

Dæ-

Digitized by Google

Dædalus, T: 3. p: 51.
Damon (Muſicus) T: 3. p: 540.
Demodocus, T: 3. p: 38. ſeq:
Demoſthenes, T: 1. p: 485, 573, 575, 576, 644. T: 3. p: 6, 33, 52, 100, 226, 511, 518, 538, 558, 620, 686, 714, 729. lib: *de civili dict*: ſingulis paginis, & *de ſimplici dict*: p. 368, 408, 410, 420. ὃν ἐγὼ φαίην ἂν Ἑρμοῦ τινος λογίου τύπον εἰς ἀνθρώπους κατελθεῖν, T. 3. p 511. ἱκανὴ φορὰ τοιοῦτος εἰς ὅτις ἦν γενόμενος, 654. βιαίως καὶ Δημοσθενικῶς, *de civili dict*. p. 318.
ad Athenienſes ſcribens de Concordia, T. 2. p. 334. (Epiſtola 3.)
Epiſtolæ, *de civili dict*. p. 428.
Oratio contra Ariſtocratem tria genera cauſarum attingit. *de civili dict*. p. 296.
contra Calliclem, *de ſimplici dict*. p. 428.
ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος, *de civili dict*. p. 226, 238, 248, 270.
de falſa legatione, *de ſimplici dict*. p. 428. reſpicitur p. 424. & T. 3. p. 524.
de Haloneſo, reſpicitur *de dict. ſimplici*, p. 422.
in Leptinem, T. 3. p. 526. reſpicitur *de dict. ſimplici* p. 358.
ex Olynthiaca tertia T. 3. p. 74, 441. ſeq. reſpicitur Olynth. 1. *de dict. ſimplici* p. 392, 422.
pro præconio ὑπὲρ τῆς ἀντιρρήσεως, T. 3. p. 652. ſeq.
ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, T. 1. p. 611. reſpicitur T. 3. p. 226, 438, ſeq. *de dict. ſimplici* p. 437, 442.
κατὰ Στεφάνου, *de civili dict* p. 250.
ἐν τοῖς συμβουλευτικοῖς, id. p. 252, 274.
ἐν τῷ περὶ συμμοριῶν, id. p. 254.
Diagoras T. 3. p. 101.
οἱ τοὺς δικανικοὺς λόγους συνεσκευασμένοι, de dict. ſimplici p. 410.
Dio Platonis amicus, T. 3. p. 111. ſeq. 130, 133. ſeq. 152. 328, 331.
Alius Dio Ariſtidis amicus καὶ πραγμάτων καὶ λόγων ἔμπειρος, T. 3. p. 558.
Dionyſius Corinthi, T. 1. p. 155.
Dionyſodorus, Comice à Platone traducitur, T. 3. p. 488.
Diophanes Ariſtidis familiaris, T. 1 p. 499.
Diotyma T. 3. p. 212. Mantinenſis hoſpita, ib. ex Platonis Sympoſio.
Διθυράμβων ποιηταί, T. 1. p. 399. Διθυραμβοποιοί, T. 3. p. 492 Dithyrambum reprehendit, & imitari ſe tamen ait Plato. T. 3 p. 490.
Δύστηνος Θετταλή, T. 1. p. 134.
Epagathus, Ariſtidis τροφεύς, T. 1. p. 593.
Epaminondæ πρὸς Θηβαίους ἀπολογία, T. 3. p. 658, 685. Epigramma, 686.

Epho-

Ephorus T: 3. p: 586, 589, 590, 591, 595, 596. Lariſſæus, 592. Philoſophus & Sophiſta, 585.
Epicharmus Comicus, T: 3. p: 550.
Epigrammata in Athenienſes & Lacedæmonios qui pro patria fortiter rem geſſerunt, T: 3. p: 646. ſeq:
Eteoneus, T; 1. p: 133. ſeq:
Evareſtus Cretenſis τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ διατριβόντων, ἐλθὼν ἀπὸ Αἰγύπτου, T: 1. p: 578.
Eudoxus, T: 1. p: 645.
De Pericle verſus Eupolidis, non nominato auctore, T: 3. p: 215.
Euripides T: 1. p: 345. (ex Sthenobœa, idem hemiſtichium etiam p: 57.) 384. (Phœniſſ.) 433, 489. (iterum è Phœniſſ.) T: 3. p: 27, 56. 167, 326, (ex ejus Creſphonte) 497, 560, 562, (ex Theſeo) 703. decori non ſatis obſervans, T: 3. p: 221.
Verſus non nominato auctore T: 3. p: 67. reſpicitur & T: 3. p: 512. & T: 1. p: 435. verſus ex initio Troadum, & T: 3. p: 559. ex Helena & *de civili diſſ*: p: 308. ex Oreſte.
Vide & infra, in Sophocles.
Ἀκριβέστερον Εὐρυκλέους T: 1. p: 57.
Euthydemus Comice à Platone traducitur, T: 3. p: 488.
Euthymenes Maſſilienſis, T: 3. p. 596.
ὁ ἐξηγητής, prodigiorum interpres, T: 1. p: 645.
Fronto, T: 1. p: 125.
Glabrion ὁ πάνυ, T: 1. p: 612.
Γοργίειοι λόγοι, T: 3. p. 65. vide infra, Plato Gorgia, Γοργεία κεφαλή 155. Γοργείας κεφαλῆς ἀπόγονοι, 663:
Gorgiam Comice traducit Plato, T: 3. p: 488.
Grammatici, T: 1. p: 583. ἄθλιοι γραμματισταί, T: 3. p: 643,
γραμματιστὴς Σαΐτης, T: 3. p: 576, 579.
σκολιὸν carmen in Harmodium, T: 1. p: 141.
Hecatæus T: 3. p, 649. ὁ λογοποιός, T: 3. p: 608. Mileſius, 609.
Heliodorus ἔπαρχος Ægypti, T: 1. p: 602.
Hellanicus T: 3. p: 649.
Heracleo Medicus, T: 1. p: 520.
Herculis σφαῖραι, T, 1. p. 61. στῆλαι, 59, 314. T. 2. p. 307. cum Theſeo amicitia T. 1. p. 181. 189. T. 2. p. 238. ſeq.
Hermias T. 1. p. 628, τῶν τροφίμων τοῦ Ἀριστείδου ὁ πλεῖστου ἄξιος 530.

Hermo-

Hermocrates *ἐν Συῤῥακέσαις δημηγορῶν*, T. 3. p. 651.
Hermocrates Rhodius, *ποιητὴς μελῶν* T. 1. p. 578.
Herodotus, T. 3. p. 517, 521, 554, 572, 579, 585. Hiſtoriæ ejus inſcriptio, 649. *κάλλιςος λογοποιῶν*, 575. de Ægypto multa falſa prodidit, ib. reprehenſus laudatur, 582. ſeq.
Heſiodus T. 1. p. 66, 122, 147, 351, 363, 398, 420, 464. T. 2. p. 358, 381. T. 3. p. 6, 44, 55, ſeq. 164. ſeq. 166, 184, 223, 249, 284, 626, 627, 628. *ἀρξάμενος τ͂ Θεογονίας* T. 3. p. 627. reſpicitur, T. 1. p. 5. T. 3. p. 536. Boeotius T. 1. p. 152. traducitur a Platone, T. 3. p. 548, 549.
conviciatores, *Ἡσιόδου κηφῆνες*, T. 3. p. 511. Heſiodi fuci.
Hippias Sophiſta, T. 3. p. 483. Comice traducitur a Platone, 448, 549.
Hippocrates, T. 1. p. 79, 637, 638. T. 3. p. 52.
Homerus T. 1. p. 9, 12. 18, 28, 34, 39, 40, 46, 48, 85, 91, 95, 96, 97, 98, 114, 125, 127, 132, 136, 153, 169, 298, 347, 384, 386, 388, 394, 398, 410, 415, 420, 422, 427, 433, 435, 439, 441, 443, 445, 479, 480, 528, 628, 635, 644. T. 2. p. 305, 314, 326, ſeq. 354, 359, 378, ſeq. 396, ſeq. T. 3. p. 6, 7, 43, 57, 70, 77, 147, 149, 159, 162, ſeq. 164, 165, ſeq. 168, 172, 175, ſeq. 177, 180, 210, 250, 251, 282, 295, 314, 336, 351, 371, 387, 402, ſeq. 420 --- 426, 471, 485, 486, 488, 493, 494, 506, 525, 544, 546, 547, 548, 549, 551, 606, 607, 608, 627, 628, ſeq. 630 --- 640, 650, 659, 666, 667, 678, 698, 703, 726, 727, *de civili dict*: p. 290.
Smyrnæus T. 1. p. 152, 304, 408, 456, 474, T. 2 p. 306. T. 3. p. 609. Meletis filius T. 1. p. 476. T. 3. p. 727. Cœcus Chius T. 3. p. 703.
Ex Athenienſium colonia T. 1. p. 38. ſermo ejus Atticus, ibid.
ἀρξάμενός τε καὶ ἀπεργασάμενος ὡς κάλλιςα πόιησιν, T. 3. p. 273. Tragicus dictus a Platone T. 3. p. 550.
Ilias, T. 3. p. 42. Paraphraſis verſuum primorum Iliadis, *de civili dict*: p. 318. ſeq. Verſuum Odyſſeæ *ἰ*. 425. ſeq. id. p. 324.
Odyſſea. T. 1. p. 529. 539. T. 3. p. 42.
ἐν Ἀχαιῶν νοςῳ, T. 1. p. 39.
reprehenditur quod de Ægypto falſa ſcripſerit, T. 3. p. 606. ſeq.
Verſus Homeri, ipſo non nominato, T. 1. p. 13, 33, 72, 115, 124, 132, 334, 335, 542. T. 2. p. 292. T. 3. p. 18 --- 44, 221, 242, 255, 274, 303, 348, 427, 483, 511, 585, 621, 624, ſeq. 652, 665, 669, 670, 673, 695.
Verſus ex hymno in Apollinem, T. 1. p. 13.

Homeridæ T. 3. p. 374. Homerus à Platone ejectus è Rep. 544. ſeq. Comice traductus, 549.
Hymni, *ἐπαίνου* & *ἐγκωμίου* diſcrimen, *de civili dict*: p. 302.
Hyperbolus, illaudatus Orator, T. 3. p. 291.
Iphicrates Orator, T. 3. p. 656. *κινδυνεύων ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ὑπ' Ἀριστοφῶντος* 657. Apologia ipſi tributa *ὑπὲρ τῆς δωρεᾶς* Lyſiam fortasſis potius habet auctorem, 656.
Iſchyron, T. 1. p. 531.
Iſocrates, T. 3. p. 517. & 661. ubi nomine ejus omiſſo ad Panegyricum illius reſpicitur: vide infra, Sophiſta. Oratio de Pace *de civili dict*: p. 234. ſeq. 238. Reſpicitur & p. 310. adducto loco ex Orat. *πρὸς Εὐθύνουν*, & 306. ex laude Helenæ.
Julianus, T. 1. p. 616. Vide infra, Salvius,
Λακωνικὸς ποιητὴς T. 1. p. 53. (Alcman) T. 3. p. 55, 642.
Λακωνικὴ τάξις τῆς δίκης, T. 3. p. 688. *Λακωνικαὶ ὀρχήσεις*, 713.
Legiſlatorum antiquisſimorum hymni in Bacchum, T. 1. p. 51. *οἱ ποιηταὶ νομοθέται καὶ παροιμίαι καὶ ῥήτορες καὶ πάντες κελεύουσιν ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας vim vi repellere* T. 3. p 259.
Βασίλειος νόμος, T. 1. p. 131.
Lex Attica de Oſtraciſmo, T. 3. p 398. præmia à populo donata rata eſſe oportere, *de dict: civili* p. 222. Laconica jubens cedere ſenioribus, 505. Perſarum de non condemnando niſi cujus malefacta benefactis præponderant, 419.
Λογοποιῶν τις (Æſchines Philoſ.) *περὶ τῆς Ἀσίας ἔφη, ὅσην ὁ ἥλιος πορεύεται, ταύτης πάσης ἄρχειν ἄνδρα ἕνα*, T. 1. p. 349.
Lucius, Ariſtidis amicus, eloquentiæ ſtudioſus, T. 1. p. 641, 642.
Lycurgus legiſlator Lacedæm. T. 1. p. 63. T. 2. p. 386. T. 3. p. 19, 272. ſeq. 290, 546. a Deo leges accepit T. 1. p. 336.
Lyſias T. 3. p. 24, 485, 517, 683. ſeq. Orator T. 1. p. 595. Vide & ſupra in Iphicrate.
Margites & Corœbus, T. 3. p. 516.
Machaon, T. 1. p. 74.
Maximus Senator & Orator è primis inter Romanos, T. 3. p. 525.
Meles *κιθαρῳδός*. T. 3. p. 305, 494.
Menandri *βιβλίον*, T. 1. p. 500. *θεράπαιναν ἐποίησε Μένανδρος τὴν Φρυγίαν*, T. 3. p. 312. Ad Menandri dictum *ἀνδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι* alluditur T. 1. p. 192. ſeq. & 470.
Metrodorus Poëta T. 1. p. 495.

Mila-

Milares (*Μιλάτης*) T. 1. p. 564.
Miltiadis eloquentia, T. 3. p. 483.
Minos, T. 1. p. 83. T. 3. p. 314.
Mithæcus coquus, T. 3. p. 144, 180, 203, 248, 251, 327.
ὁ τὴν Σικελικὴν ὀψοποιΐαν συγγεγραφώς, T. 3. p. 317, 376.
Muſæus *οἰκήτωρ Ἐλευσίνιος*, T. 1. p. 449.
Muſæi hymnus in Bacchum, T. 1. p. 51.
Muſonius, T. 1. p. 646.
Neritus Ariſtidis *τροφεύς*, T. 1. p. 552.
Oracula T. 1. p. 62, 131, 182, 249, 414, 541, 561. T. 3. p. 19, 36. ſeq. 298, 306. ſeq. 313, 345, 346. ſeq. 350, 487, 490, 624. 641. Verſibus Jambicis, T. 1. p. 551, 602, 609. plura ſine metro edita, T. 1. p. 87. *πυθόχρηστον*, T. 3. p. 664.
Oracula Amphiarai, Trophonii, Amphilochi, T. 1. p. 82. Delphicum, Dodonæum &c. T. 1. p. 82. T. 3. p 24. quis Calchas vel Mopſus iſta prædixerat? 721.
Bacidis, Amphilyti, T. 2. p. 22. Clarium, Ammonium, T. 3. p. 21.
λογίων ἐξηγήσεις, T. 1. p. 456. *γνῶθι σεαυτόν* T. 3. p. 624.
Οἱ περὶ Ὀρέστην λόγοι, T. 1. p. 24.
Orontis Perſæ dictum. eundem digitum jam unum denotare, jam decem millia, T. 3. p. 423.
Orpheus, T. 1. p. 448. T. 2. p. 400. T. 3 p. 319, 707.
hymnus in Bacchum, T. 1. p. 51.
Οἱ τῶν παλαιῶν ποιηταί, T. 1. p. 399.
Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ δυσσεβεῖς (Judæi) T. 3. p. 514.
Palamedes Græcorum ſapientiſſimus, T. 3. p. 428. ſeq. 430. ſeq.
ὁ Παμφίλου μῦθος, T. 1. p. 377. (de Pamphilo virbio apud Platon. X. de Rep.)
Pardalus, *ὃν ἐγὼ φαίην ἂν ἄκρον τῶν ὑφ' ἡμῶν Ἑλλήνων γενέσθαι γνῶναι λόγους*, T. 1. p. 580. Ariſtidis amicus, 608.
Parrhaſii pictoris Epigramma quo ſe ipſe laudat, T. 3. p. 658
Pauſaniæ Epigramma inſcriptum tripodi quem Apollini conſecravit, T. 3 p. 289.
Periclis eloquentia, T. 3. p. 214. ſeq. Orator. 483. *περίκλειτος τύπος*, T. 3. p. 653.
Alius Pericles Archilochi adverſarius, T. 3. p. 487.

Περσικὴ τάξις τῆς δίκης T. 3. p. 688. Lex Perſica, ſupra in Lex. *ζῶντας κατορύττεσθαι Περσιστί.* 712.

Phemius, T. 3. p. 40.

Phidias, T. 2. p. 51, 52. ejus Minerva, T. 1. p. 528.

Philadelphus *νεωκόρος*, T. 1. p. 524. 526.

Philonis pharmacum, T. 1. p. 558.

οἱ πρῶτοι ταῦτα φιλοσοφήσαντες, T. 1. p. 33.

Philoxenus Dithyramborum Poëta, T. 3. p. 386. Cytherius, 388.

Philumene, Ariſtidis *σύντροφος*, Alcimi filia T. 1. p. 511. 626.

Pindarus, T. 1. p. 16, 19, 53, 134, 138, 156, 412, 447. T. 2. p. 315, 354. T. 3. p. 88, 89, 90, 177. ſeq. 209, 309, 422, 428, 538, 643, 644, 691, 692, 716.

Thebanus, T. 1. p. 152. *μάλιστα ἀληθείας ἀντέχεσθαι δοκεῖ τῶν ποιητῶν περὶ τὰς ἱστορίας*, T. 3. p. 610. ejus pæana Pan ſaltavit, T. 1. p. 71. T. 3. p. 285. Dithyrambi, T. 3. p. 491. Hymni ib.

Verſus Pindari, ipſo non nominato, T. 3. p. 47, 48, 49. (adde 422.)

De rebus Ægyptiacis falſa tradidiſſe arguitur, T. 3. p. 610. in ſe perinde ut in alios compoſuit hymnos *ἐπινίκους*, 645.

Plato T. 1. p. 67, 129, 130, 152, 153, 156, 377, 576, 594, 595, 642, 643, T. 3. p. 6, 7. & deinceps per orationes Platonicas ſingulis paginis, 180, 185, 190, 278, 691, 728. ex Platone *γλυκύτητα* petunt ſimplicis ſtyli ſcriptores, *de dict. ſimplici* p. 398.

Alcibiades I. T. 3. p. 539. ſq. reſpicitur T. 3. p. 471. ſeq.

Amatores reſpiciuntur, T. 3. p. 219.

Apologia Socratis, T. 3. p. 184, 655. reſpicitur 434, 436.

Atlanticus reſpicitur T. 3. p. 197.

Cratylus reſpicitur T. 3. p. 285, 444, 482, 519.

Convivium T. 1. p. 504. T. 3. p. 475. reſpicitur & T. 3. p. 57, 120, 179, 212, 324, 551.

Crito reſpicitur T. 3. p. 249.

Epiſtola, T. 3. p. 333. ad Dionyſium T. 1. p. 594. longa Epiſtola (Septima) T. 3. p. 113. ex Epiſtola octava, T. 3. p. 133. ad Epiſtolæ ſecundæ verba alludit T. 3. p. 477.

Euthydemus reſpicitur T. 3. p. 190.

Gorgias T. 3. p. 8. 11. ——15, 65, 103, 144——146, 149, 154. ſeq. 193. ſeq. 268. ſeq. 532. refellitur, ibid. in orationibus Platonicis.

Laches T. 3. p. 213, 324. reſpicitur T. 3. p. 344. ſeq.

Leges, T. 3. p. 109, 255, 489. libri de legibus reſpiciuntur T. 3. p. 123, 186, 249, 335, 337, 354, 427, 429, 431, 466. ſeq. 728.
Menexenus reſpicitur. T. 3. p. 142. ſeq. 217, 257, 287, 464. ſeq. 474.
Minos, T. 3. p. 156.
Parmenides *σύγγραμμα θεῖον*, T. 3. p. 544.
Phædrus T. 3. p. 24, 638. reſpicitur & T. 1. p. 153. T. 3. p. 49, 58, 190. ſeq. 218, 285, 343, 476, 490.
Politicus, T. 3. p. 184.
Protagoras T. 3. p. 372. reſpicitur T. 3. p. 244, 483, 549.
Reſp. T. 3. p. 241, 255, 489. reſpicitur T. 1. p. 377. T. 2. p. 70. T. 3. p. 99, 188. 237. ſeq. 477, 518, 521, 544. ſeq.
Theages reſpicitur T. 3. p. 477.
Theætetus T. 1. p. 130.
Timæus reſpicitur, T. 3. p. 70, 186.
Plato Ariſtonis F. T. 3. p. 186. Sophiſta dictus à Lyſia, 517. in eum Epigramma ex 2. de Rep. 123. 533. *δεινότατος γεωμετρίαν*, 332. 377, 412, 460. verborum maximam curam habuit licet neget, 225. ejus apud Dionyſium gratia, T. 1. p. 155, T. 3. p. 377. ſeq. ter Siciliam adiit. T. 3. p. 111, 410, 529. ab Pythagorico quodam ſervatus, 381. à Pollide Spartano abductus, 382.
Ejus cum viveret exigua fama, *Πλάτωνές τε οὐ πολὺς ἦν ὁ λόγος ἐπ' αὐτοῦ Πλάτωνος* T. 1. p. 644.
ὁ τῶν Ἑλλήνων ἄριστος καὶ ὁ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐπιστήμων, προσθήσω καὶ τῶν θείων, T. 3. p. 419, 511.
ipſe Remp. non geſſit, 435. *Διθυράμβων ποιητὴς ἄριστος*, 491. Tragicus, 489. Comicus, qui Comice multos traducit, 488, 549.
Platonis Anachroniſmi, T. 3. p. 474. ſeq. 551.
Podalirius, T. 1. p. 73. 80.
οἱ Ποιηταί, T. 1. p. 29. 33. 58. 74. 77. 84, 102. 111. 242. 359. 395. 401. 402. 406. 436. 476. T. 3. p. 37, 259. 344. 610. 669. 670. 705.
quidlibet audendi æqua illis poteſtas, T. 1. p. 90. *Τύραννοι τινὲς τῶν ὀνομάτων*, T. 1. p. 84.
Ποιητικὸς λόγος T. 1. p. 49. 410. 418. Poëtæ verſus, T. 1. p. 57. 344, 542. T. 3. p. 67. 214, 381. *de dict. civili* p. 312.
Verſus in Miltiadis victoriam, T. 3. p. 289. elegiæ in victoriam Cimonis, T. 3 p. 259. ſeq.
οἱ Πολιτικοὶ, Oratores, *de ſimplici dict.* p. 414, 416, 430, 432, 441.

Pollio Aſiarches, T. 1. p. 611. 612.
Pollis Spartanus qui Platonem è Sicilia abduxit, T. 3. p. 382. ſeq.
Polus (apud Platon.) T. 3. p. 482. &c.
Porphyrio Medicus, T, 1. p 622, 627.
Prodicus Sophiſta, T. 3. p 483. Comice traducitur a Platone, 388. 548. ſeq. Ceus, 547. ſeq.
Prometheus Rhetoricæ inventor, T. 3. p. 168.
Προφῆται καὶ ἱερεῖς, T. 1. p. 29. 86. 429. T. 3. p. 553, *προφητῶν σχῆμα καὶ τάξιν ἔχοντες*, T. 3. p. 22.
Protagoras Sophiſta, T. 3. p. 483. 548. *de dict. ſimplici* p. 362. Comice à Platone traducitur, T. 3 p. 388. 549. Abderita, 547.
Pyrallianus T. 1. p. 593. *περὶ τοὺς Πλάτωνος λόγους εὖ γεγυμνασμένος*, 594.
Pythagoras T. 3. p, 522, 547. nihil ſcripſit, T. 3. p. 495. Sophiſta dictus ab Herodoto, 517.
Κοινὰ τὰ φίλων (Pythagoræ dictum) T, 1. p. 422.
Pythagoricorum Italicorum aliquis (Archytas) T. 3. p. 381.
Τῶν Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος χεδὸν ὄντες λόγων, T. 3. p. 519.
Pythoclides, T. 3. p. 540.
Python (Orator) T. 2. p. 237. 272. Byzantinus, 273.
Quadratus, T. 1. p. 123, 489. Rhetor, Aſiarches, T. 1. p. 597, 598. Sophiſta, 613.
Rhadamantus, T. 1. p. 81. 85, 109. T. 3. p. 243. ſeq.
Roſander Philoſophus, T. 1. p. 576, 577, 578.
Rufinus, T. 1. p. 581, 587, 606, 616.
Rufus Phocenſis, T. 1. p. 518.
Salvius (Julianus) Conſul (A. C. 175.) T. 1. p. 515. ſupra, Julianus.
Sappho Mytilenæa T. 1. p. 152, 457. T. 3. p. 642.
Sarambus *ὁ κάπηλος*, T. 3. p. 317. hic eſt ille tertius p. 251.
Satyrus Medicus Pergamenus, T. 1. p. 549. Sophiſta (forte *ἰατροσοφιστὴν* intelligit, licet inter Eunapii Sophiſtas etiam Medici occurrunt) *εἰ τῶν ἀγεννῶν*, ibid. 550.
Σάτυρος τῶν ἐπὶ σκηνῇ καταγεράσατο τῷ Ἡρακλεῖ, εἶτα γ᾽ ἔκυψε προσιόντος κάτω, T. 3. p. 515.
Sedatus Nicænus, T. 1. p. 531. Theophilus antea dictus, ibid. 574. 588.
Septem Sapientes T. 3. p 18. ab Androtione dicti *ἑπτὰ σοφισταί*, 517.
Seſoſtridis *στῆλαι*, T. 1. p. 428.

Severus

Severus Phryx, Aſiæ præfectus, T. 1, p. 572, 600, 603, 604, 609.

Sibylla, T. 3. p. 22, 24.

Simonides Ceus, T. 1. p. 152. ſervatus quod Dioſcuros carmine celebraſſet, T. 1. p. 584.

Ejus *ἐπιγράμματα*, T. 3. p. 266, 646. ſq. *ποῖος ταῦτα Σιμωνίδης θρηνήσει*; T. 1. p. 134. Vide & ſupra Ceus.

Filius Leoprepis octoginta annos natus, T. 3. p. 645. ipſe de ſe: *μνήμην ὔ τινα φημὶ Σιμωνίδῃ ἰσοφαρίζειν*, ib: Simonides & Pindarus ut in alios ita in ſe quoque *ἐπινίκους* compoſuere, ib: *ἀνήρ τις Σιμωνίδειος*, T. 3. p. 648.

Siſyphi *σύνεσις*, T. 1. p. 44.

Socrates T. 1. p. 573. T. 3. p. 103, 120, 121, 223, 243, 246, 247, 282, 291, 319, 324, 656. Sophiſta ab Androtione dictus, 517. nihil ſcripſit, T. 3. p. 495, ſapientisſimus ab oraculo judicatus, T: 3. p. 36, ſeq. 345. *ὐ τῶν Ῥητόρων ὐδείς*, 95, Platonis *διδάσκαλος καὶ ἑταῖρος*, 132, ejus diſcipuli Alcibiades & Critias, 139. 207, 407, ſeq.

Socratis *συμπόσιον* (apud Platon.) T. 1. p. 504. ab Apolline juſſus Muſicam tractare, ut ſtudium acerbitatis (*φιλαπεχθημοσύνην*) in dicendo deponeret, T. 3. p. 493. *Σωκρατικὸς ὁ τρόπος καὶ ἀρχαῖος* omnibus ex rebus quiddam vitæ communi profuturum eruere, *de dict: ſimplici* p. 396, exemplis uti, p. 408.

Solenſis Sophiſta, T. 3. p. 70.

Solon T. 3. p. 284, 461, ſeq. 684. Sophiſta dictus ab Herodoto, 517. *ὁ τῶν νομοθετῶν ἐνδεξότατος*, 679. Ejus *βιβλίον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν*, 680, ejus Leges, T. 3. p. 272, 461. 495, *de civili dict*: p. 202. elegi, T. 2. p. 382, 461, *Τρίμετρα*, ib: & 680, *Ἴαμβοι*, ibid. ſeq. ad 682.

Τὰ ἐς Μεγαρέας ἔχοντα ᾄσαι λέγεται, T. 3. p. 461, Lex vetans maledicere mortuo, etſi quis ab ejus liberis maledicto petatur, T. 3. p. 502.

Τῶν ἐλλογίμων καὶ παλαιῶν σοφιστῶν τις ἐν ἀρχῇ συγγράμματος, T. 2. p. 298, (Iſocrates Panegyrico)

Sophiſtarum nomen ſapientisſimis viris olim tributum, T. 3. p. 517. Plato licet Sophiſtas pasſim inſectetur, DEum ipſum vocat *τέλεον σοφιστήν*. (in Cratylo) T. 3. p. 519. *σοφισταὶ οὓς οἱ προσαγωγεῖς νουθετοῦσι*, 677. *μετεωρολόγοι τῶν σοφιστῶν*, *dict: civil:* p. 168.

Sophocles, T. 1. p. 61, (Philoctete) 596, ſeq. T. 3. p. 173, 180, 220, 380, (ex Oedipo Coloneo) 513, (ex Ajace) 622, 703.

So-

Sophoclis Nauplius, T: 1. p. 454. Σάτυροι, T. 3. p. 512. verſus ex ejus Ajace, non nominato auctore, T. 2. p. 334. T. 3. p. 390. Verſus ex Ajace Locro, perperam Euripidi tributus a Platone (Theage) T. 3. p. 477.

Speuſippus, T. 3. p. 138.

Steſichorus Himeræus, T. 1. p. 152. T. 3. p. 92. ejus παλινῳδία, T. 1. p. 462, T. 3. p. 466, 529. *μέτειμι δ' ἐπὶ ἕτερον προοίμιον κατὰ Στησίχορον*, 716.

Συβαριτικοὶ μῦθοι, T. 3 p. 596.

Templorum picturæ & inſcriptiones abſurdæ reprehenduntur ab Ariſtide T. 1. p. 51. Carthaginenſes inventa ſua & res geſtas deſcriptas in templis ſuſpenderunt, T. 3. p. 601.

Terpander Lesbius, T. 2. p. 376. T. 3 p. 140, 305, 311.

Thales Mileſius, T. 3. p. 547. Threſſæ mulieris dictum ad Thaletem, animum ipſi extra columnas Herculis & Gades fuiſſe, 597.

Thamyris, T. 1. p. 448.

Thearion piſtor, T. 3. p. 144, 180, 203, 248, 251, 327, 495.

Themiſtoclis dictum, periiſſemus niſi periiſſemus, T. 1. p. 465, Orator, T. 3. p. 483.

Theodotus, T. 1. p. 485, 502, 587. Medicus, 525, 577, 585. Athenienſis 641.

Theophilus, ſupra, Sedatus.

Thraſymachi imitatorem Platonem arguit Ariſtides T. 3. p. 489.

Thucydides, T. 1. p. 417, 573, 642. T. 3. p. 183, 217, 441, 651, *de ſimplici dict.* p. 442. *de dictione civili* p. 192, 194, 200, 261, reſpicitur T. 1. p. 387. T. 3. p. 401, 422, 520.

Olori F. *ὃς οὐ μόνον τῇ τῶν λόγων δυνάμει καὶ σεμνότητι, ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν πραγμάτων ἀκριβείᾳ πλεῖστον προέχειν τῶν συγγραφέων δοκεῖ*, T. 3. p. 200, 202, ſeq.

Timocreon, T. 3, p. 487.

Tragœdia, T. 1. p. 61, 139, 461, T. 2. p. 334, 429, 486, Τραγῳδοποιοί, T. 3. p. 492. Τραγικώτερον εἰπεῖν, T. 1. p. 67. ὦ τοῦ τραγικοῦ δαίμονος T. 1. p. 139.

Tragœdiam inſectatur Plato, & ipſe leges ſuas tragœdiam vocat, T. 3. p. 488. ſeq.

Δύο μορφὰς ἔχοντες ἀντίτριῶν τῆς Τραγικῆς βοός, T. 3. p. 511.

ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ὁ τὸν τρικάρανον ποιήσας, T. 1. p. 368.

ὁ νομιζόμενος πρὸ Τριπτολέμου βίος, T. 1. p. 395.

Tyrtæus, T. 2. p. 121. Laconicus Poëta T. 3. p. 55.

Xenophon

Xenophon, T. 3. p. 122, 243, 244. περὶ τοῦ Κύρου μεγάλου διαλεγόμενος, 665.

In *libro de dict. ſimplici* a pag. 336. ſeqq. Xenophon (ἀφελὴς ἀνήρ, p. 372, 378, 412. Πανταχοῦ δὲ ἐν τῇ φράσει ἀφέλειαν μόνος ὁ Ξενοφῶν ἐργάζεται, 408) laudatur ſingulis fere paginis. Ejus εὐρυθμία, p. 350. ἐγκράτεια, 450. τύπος, 444. Convivium p. 371. ἀπομνημονεύματα, p. 372, 374, 410. παιδεία, 372. ſeq. 430. Ageſilaus, 412.

Zeno, T. 1. p. 486.

Zeno Parmenidis παιδικὰ, T. 3. p, 544. Pythodori & Calliæ præceptor, 541.

Zethus, T. 3. p 167.

Zeuxis, T. 3. p. 52. pictor. Epigramma quo ſe ipſe laudat, T. 3. p. 659.

Zoſimus Ariſtidis τροφεὺς, T. 1. p. 491, 495, 506, 507, 508, 509. τέχνην ἀγαθὸς τὴν ἰατρικὴν, 510, 530, 547, 551, 553, 561, 600, 614.

X. Ariſtidis ἀντιχολαστὴς ſive æmulus Athenis in declamando fuiſſe a Suida traditur ADRIANUS, Phœnix a) Tyrius Herodis Attici quem pro funere laudavit b) diſcipulus in throno Sophiſtico Athenis ſucceſſor. Hic Marco Antonino Imperatori itidem admirationi fuit, ampliſque muneribus ab eo donatus eſt, ut narrat Philoſtratus c) in ejus vita. Ex eo tempore τὸν ἄνω θρόνον ſive ſuperiorem Cathedram Rhetoricam etiam Romani Athenæi obtinuit, & Imperatori Commodo ab Epiſtolis fuit d) diſceſſitque è vita Romæ, octoginta circiter annos natus cum eſſet. Diſcipuli Proclus Naucratites, Antipater Hierapolitanus, Heraclides Lycius, Quirinus aliique. Inter Sophiſtas tantum fuit ejus nomen, ut multis γόης ſive Magus e) videretur. Hujus Adriani nonnulla cum verſione ſua edidit Leo Allatius in Excerptis Variis Græcorum Sophiſtarum & Rhetorum Rom. 1641. 8. ſunt au-

Fff tem

a) Hinc orationem ſuam auſpicalem Athenis exorſus fuit his verbis: πάλιν ἐκ Φοινίκης γράμματα. *Iterum è Phœnicia littera.* Philoſtr. pag. 587. edit. præclaræ G. Olearii.

b) id. p. 586.

c) Philoſtr. p. 588. ſeq lib. 2. de Vitis Sophiſt.

d) id. p. 589 ἀντιγραφεὺς τῶν Ἐπιστολῶν Suid in Ἀδριανός.

e) Philoſtr. p. 590.

tem non integræ declamationes, ſed ex illis excerpta ſelecta loca, qualia ex Himerii *μελέταις* apud Photium habemus.

1. Ἀλῦσα φαρμακείας οὐχ οἷα τ' ἦν καυθῆναι. ὑπέσχετό τις γυνὴ καύσειν αὐτὴν καὶ ἔκαυσεν. Ἀξιοῖ Ἀδριανὸς ὁ ῥήτωρ καὶ ταύτην καῆναι, *Veneficii comperta mulier comburi non poterat. Altera eam ſe combuſturam promittit & comburit. Adrianus Orator poſtulat ut & hac ipſa* tanquam veneficæ artis gnara *comburatur*, p. 238.
2. Μισθοφόροι τὸν ποταμὸν τοῖς πολεμίοις ἐπήγαγον, καὶ ἀπαιτοῦσι τὸν μισθὸν παρ' Ἀμφικτύοσι δοκιμαζόμενοι. *Mercenarii milites flumine in hoſtes* quibus illi obruerentur *deducto mercedem exigunt in judicio Amphictyonum*, p. 241.
3. Δεσπότης οὐκ ἀλλὰ κατηγορεῖ ἐπὶ μοιχείᾳ, τῆς οἰκείας γαμετῆς ἐξηγησαμένης, ὡς ὄναρ οὕτω ἐν τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ ἐμίγη. *Dominus audiens ab uxore ſe in ſomnis cum ſervo in Veneris templo concubuiſſe, ſervum adulterii accuſat*, p. 243. Hæc velut ad *βασιλέα* ſive Imperatorem dicta *μελέτη* integra ætatem tuliſſe videtur.
4. Περὶ προόδου τοῦ Βαβυλωνίων βασιλέως. *Deſcriptio pompa & ingreſſus Regis Babyloniorum* p. 250.
5. Breves quædam ſententiæ & dicta ex declamationibus ut videtur ejuſdem Adriani excerpta, p. 254, 255.

Apud Philoſtratum p. 588. mentio declamationis, cujus argumentum à Marco Imperatore ei propoſitum fuit ὑπερίδης ὁ ἐς μόνας ἐπιστρέφων τὰς Δημοσθένους γνώμας, ὅτε δὴ ἐν Ἐλατείᾳ Φίλιππος ἦν. *Hyperides, qui dum in Elatea eſſet Philippus, ad ſola Demoſthenis conſilia mentem advertebat.* Suidas longe plura illius commemorat. Nam præter *μελέτας* & λόγους ἐπιδεικτικοὺς ait eum ſcripſiſſe Μεταμορφώσεις, libris VII. & περὶ ἰδεῶν λόγου de formis orationis libros V. περὶ τῶν ἐν ταῖς στάσεσιν ἰδιωμάτων, de ſtatuum Rhetoricorum proprietatibus libros III. Epiſtolas, Φάλαριν (Orationem de Phalaride, an Epiſtolas quæ exſtant ſub nomine hujus Tyranni?) & παραμυθητικὸν Conſolatorium ad Celerem, illum intellige Rhetorem τεχνογράφον, cujus Philoſtratus in Dionyſio Mileſio meminit p. 524.

XI. Quæ præterea in Excerptis illis Rhetorum ac Sophiſtarum Græcorum primus è Bibliothecarum abditis eruit & ex primo tomo *Variorum antiquorum* (quod opus integrum non vidiſſe lucem dolendum eſt) edidit Allatius, hæc ſunt:

1. *Heracliti* περὶ ἀπίστων de incredibilibus capita XXXIX. p. 1.

2. *Ano-*

2. *Anonymi*, longe Heraclito recentioris; de eodem argumento, capita XXII. p. 26. De utroque vide ſi placet quæ dixi ſupra lib. I. c. 22.

3. *Libanii* Sophiſtæ (de quo infra libro V.) διηγήματα ſive narrationes XXXIX. p. 47. ἐκφράσεις ſive deſcriptiones VII. p. 84. & progymnaſmata totidem, pag. 342—397. omnia hactenus inedita.

4. NICEPHORI τοῦ βασιλάκη BASILACÆ *f*) Scriptoris Chriſtiani, qui ſub Alexio Comneno A. C. 1180. defuncto Rhetorices Profeſſorem geſſit CPoli, & Pauli Epiſtolas interpretatus eſt, *fabulæ* V. p. 125. Leonis & tauri, 2. Equi & cervi 3. Leonis & puellæ, 4. Lupi & Paſtoris, 5. Graculi & avium. Διηγήματα ſive *Narrationes* XV. p. 137. 1. De Achille, 2. Myrrha Thyantis filia, 3. Mida (διήγημα ὃ καὶ Πλούταρχος ἐν τοῖς παραλλήλοις διηγεῖται) 4. Ulyſſe, 5. Dædalo, 6. Paſiphae, 7. Icaro, 8. Excidio Trojæ, 9. Thamyri, 10. Danaë, 11. Hercule, 12. Platano Aloëi filia, 13. Aloidis ſive filiis Aloëi Oto atque Ephialte: 14. De Narciſſo & 15. Polydoro.

Ethopoeiæ g) VI. p. 176. I. Joſephi ab Ægyptio muliere accuſati. II. Ejusdem educti è carcere & poſt dijudicata Regi ſomnia Ægypto præfecti. III. Davidis, cum Saule perſequente ab Allophylis teneretur & neci tradendus eſſet. IV Ejusdem cum filius Abſolon eum perſequeretur. V. Ejusd. cum Saülem incuſtoditum ac ſomno ſepultum in ſpelunca comprehendiſſet. VI. Edeſſenæ puellæ à Gotho milite deluſæ. VII. Olitoris exſpectatione ſua in cupreſſo ob ſpem uberiores fructus translata fruſtrati.

5. SEVERI ALEXANDRINI Ethopoeiæ V. p. 221. I. Achillis apud inferos edocti captam a Pyrrho Trojam eſſe. II. Menelai, rapta a Paride Helena. III. Hectoris cum comperiſſet

Pria-

f) De hoc Baſilica ejusque cum Baſilio Diacono diſſidiis multa Allatius in præf. ad hæc excerpta repetit ex Nicetæ Choniatæ lib. VII. de rebus geſtis Emanuelis Imp. & Johannis Cinnami libro IV. quos vide.

g) Ethopoeiæ ſunt imitationes ſermonis ad mores & ſuppoſitas perſonas accommodatæ, quæ latinis Rhetoribus inferiorum ſeculorum *Ethicæ dictiones*, & non ſatis apte *allocutiones* vocatæ ſunt. Vide Sirmondum ad Ennodium p. 74. & 80. E Græcis præter hunc Nicephorum & Severum, Ethopoeias etiam habemus ſcriptas a Libanio, Latinas ab Ennodio, Epiſcopo poſtea Ticinenſi.

Priamum apud inferos cum Hectore convivatum. IV. Pictoris depictæ a ſe imaginis puellæ amore capti. V. Herculis, Periclymeno in certamine ſeſe commutante, nec propriam formam referente. Has Ethopoeias ſed minus integras ediderat *Federicus Morellus* Græce & Lat. Pariſ. 1616. 8. Poſt Allatii editionem verſionemque denuo auctiores & alio ordine cum nova verſione ſua & caſtigationibus vulgavit V. C. *Thomas Galeus* Oxonii 1676. 8. ad calcem Demetrii Phalerei & aliorum de quibus infra capite proximo. Addidit autem tres haſce Ethopoeias, unam quam ab Allatio ſtatim dicam vulgatam eſſe ſub nomine Theodori Cynopolitæ: Alteram Æſchinis deprehenſa Philippi apud Demoſthenem imagine, & tertiam denique perbrevem Briſeidis, cum à præconibus abduci ſe ſentiret. Cæterum nihil impedire videtur quominus Severus harum Ethopoeiarum auctor ſit Severus ille Sophiſta Romanus, Damaſcio apud Photium cod. 242. (ubi de Severo Imperatore ſermonem eſſe p. 546. 543. 558. 560. perperam ſibi perſuaſit eruditus interpres) & Suidæ memoratus; nam Romanus dicitur κατὰ τὴν τοῦ νόμου ἀξίωσιν, quia jure civitatis Romanæ gaudebat, Alexandriæ vero docuit, ut ex eodem Damaſcio & Suida claret. Floruit Athenio imperante, qui occiſus eſt A. C. 471.

6. THEODORI CYNOPOLITÆ Ethopoeia (quam modo dixi a doctiſſimo Galeo vulgatam fuiſſe Severi Alexandrini nomine:) *Τίνας ἂν εἴποι λόγους Αἰσχίνης, ἡνίκα φεύγοντα καταλαβὼν Δημοσθένης καὶ φιλοφρονησάμενος παρεγγυᾷ φέρειν τὸ συμβεβηκὸς γενναίως. Quid dicere potuerit Æſchines, cum eum exilii cauſa ſolum vertentem Demoſthenes comprehendiſſet, exhibitisque muneribus adhortaretur, ut infortunium fortiter ferret*, p. 235. Ecquis ille Theodorus vel quando vixerit, mihi incompertum. Cynopolis, Ægypti urbs de qua dixi ſupra ad Plotini vitam

7. CALLINICI Sophiſtæ *ἐκ τῶν εἰς τὰ πάτρια Ῥώμης*, fragmentum de laude Romæ, quam qui non viderit, eum non minorem ait pati jacturam quam cœcum, cui ſolem adſpicere non datur, p. 256—258. De Callinico videndus Suidas, qui inter ejus ſcripta memorat *περὶ τῆς Ῥωμαίων ἀνανεώσεως, καὶ ἄλλα τινὰ ἐγκώμια καὶ λόγους.* Syrus vel (ut alii) ex Arabia petræa oriundus docuit Athenis Galieno imperante, cujus imperium deſinit in A. C. 269. Scripta ejus alia fuere: *adverſus Lupum* (Rhetorem)

rem) περὶ κακοζηλίας ῥητορικῆς. *Ad Galienum Imp. b)* προσφωνητικός, (qui forte eſt μέγας ille βασιλικὸς λόγος Menandro Rhetori memoratus.) *Ad Cleopatram. Rerum Alexandrinarum Hiſtoria libris X.* quod opus lectum S. Hieronymo, Suctorium Callinicum laudanti præf. ad Commentar. in Danielem (Σουτώριον enim cognominatum eſſe Suidas annotavit) ut Voſſio etiam pulchre obſervatum. Et denique *adverſus Philoſophorum ſectas.* H. Valeſius ad Ammiani XXIII. 3. ex Epiſtola Libanii ad Ariſtænetum docet Callinicum fuiſſe nomen ſtationis in Meſopotamia circa Euphratem, ita vocatæ ex eo quod Callinicus Sophiſta ibi occiſus eſſet.

8. *Iſaaci* (Comneni) *Porphyrogenneta* περὶ τῶν καταλειφθέντων ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου *de prætermiſſis ab Homero.* p. 259. Ejusdem χαρακτηρίσματα Græcorum & Trojanorum ducum p. 304. Dixi de hoc lib. 2. c. 7. §. 9. Vide & Voſſium de Hiſt. Græcis p. 516. & Labbei Bibl. novam MSS. p. 134. ubi teſtatur manu exaratum occurrere in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi.

9. *Anonymi* (Johannis forte Pediaſimi, Chartophilacis,) περὶ τῶν δώδεκα ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους de duodecim laboribus Herculis, pag. 321—341.

10. *Leonis* Philoſophi καρκῖνοι ſive verſus XXV. retrogradi, p. 398. in quibus & ille quem aquiminario *i)* in templo S. Sophiæ CPoli inſcriptum notat Colomeſius in Opuſculis, p. 101.

Νίψον ἀνομήματα, μὴ μόναν ὄψιν.

Item ille:

Νοσῶ, Σὺ ὅς ἡ ἴαμα, ΙΗΣΟΥ, σῶσον.

11. Epigrammata Græca ſingula in S. Crucem, *Nicolai*, Metropolitæ Corcyrenſis, *Johannis Geometræ* & *Emanuelis Phile.* Nec minus in S. Joh Chryſoſtomum, ejusdem Phile & Nicolai Metropolitæ, atque in Chryſoſtomi depoſitionem, *Pſelli.* pag. 399, 400.

XII. Ariſtidis imitator fuit HIMERIUS ex Pruſiade civitate Bithynus, Aminiæ Rhetoris filius, cujus declamationum Orationumque notitiam & reliquias a Photio Cod. CLXV. & CCXLIII. ſervatas Henricus Stephanus, A. 1567. 4. ſubjunxit duabus Polemoniacis

 Græce

b) Apud doctiſſ. Voſſium de Hiſt. Græcis p. 225. male, *ad Galenum*, unde alio etiam errore colligit, Antonini Pii ætate vixiſſe.

i) Vas ſacrum intellige, aquæ benedictæ ſive luſtrali capiendæ deſtinatum.

Digitized by Google

Græce primum a ſe editis, de quibus ſupra dixi, quamobrem hoc loco illius mentionem facere placuit, licet longe junioris, utpote qui vixit Conſtantii Julianique Imp. temporibus ac deinceps: æmulus Sophiſtarum Anatolii ac Proæreſii, ut narrat Eunapius in Proæreſii vita p. 119. a quo etiam p. 129. docemur Juliano ac Proæreſio fuiſſe ſuperſtitem, & poſt Juliani A. C. 363. occiſi necem ingreſſum eſſe iter, poſtque fata Proæreſii Athenis ſedem fixiſſe, ubi *κατὰ ῥητορείας προὔστη διδασκαλείου*, *Rhetoricæ Scholæ præfuit*, teſte Photio p. 184. a CHRISTI nomine alienus, & ſacris noſtris furtim canum inſtar oblatrans. De dictione ejus ita Eunapius: *εὔκολος δὲ ἀνὴρ εἰπεῖν καὶ συνηρμοσμένος, κρότον δὲ ἔχει καὶ ἦχον ἡ συνθήκη πολιτικόν, καί που σπάνιος καὶ παρὰ τὸν θεῖον Ἀριστείδην ἵσταται.* *Facilis vir in ſermone & concinnus, nec ſono ac plauſu in civili genere dictionis deſtituitur, nonnunquam & licet rarius ad divinum Ariſtidem aſſurgit.* Pluribus etiam encomiis Photius eum mactare cognoſcitur, quem ſi placet vide. Pervenit ad ultimam ſenectutem, filiæque ſuperſtes amiſſis oculis ut ſcribit Suidas, & ſacro ſive comitiali morbo correptus diem obiit. Juliani Imp. *γραμματέα* ſive ab Epiſtolis fuiſſe narrat Joh. Tzetzes Chiliad. VI. v. 328 Filium ejus *Jamblichum* Ariſtæneto commendat Libanius in Epiſtola quam edidit Lambecius VI. de Bibl. Vindob. p. 254. Alterius filii *Rufini* mortem dolet Pater in *μονῳδίᾳ* apud Photium p. 594. Ibidem verba: *ἀφῆκα πολλάκις τὰς τοῦ σοφιστοῦ φωνάς, νῦν τὰς τοῦ Πατρὸς ἀφίημι*, ab erudito interprete male accepta, reddi debent ſic: *Sæpe tanquam Sophiſta verba feci, nunc loquor tanquam Pater.* Alius longe junior fuit Himerius, Chartularius, è quo & Theodoro Lectore hiſtoriam operum publicorum CPolitanorum MStam occurrere in Bibl. Regis Chriſtianiſſimi Cod. 1027. teſtatur Labbeus Bib. nov. MSS. p. 77. ne dicam de Himerio Tricaſſino Epiſcopo, de quo Sidonius VII. 13. Epiſt.

Ex Himerii Bithyni *μελέταις* k) atque *λόγοις* apud Photium Cod. 165. memorantur:

1. Sub Hyperidis nomine, an Demoſthenes Philippo tradendus ſit. Excerpta habes apud eundem Phot. Cod. 243 p. 574 ſq.
2. Sub nomine Demoſthenis, utrum revocandus ab exilio Æſchines. ib. p. 575.
3. Adverſus Epicurum, impietatis reum, ibid. p. 578.

4. Pau-

k) *Μελέτας* ſive declamationes minoribus cifris Arabicis, *λόγους* ſive orationes & *λαλιὰς* majoribus Romanis numeris deſignavi. Nonnullis etiam præfixa apud Photium *προθεωρία* ſive argumentum.

4. Pauperis nomine adverſus divitem cujus ſceleribus totam ſuam domum exhauſtam queritur. Phot. p. 582. edit. Hœſchel. & in H. Stephani Himerio p. 32. à verbis: ἡ δικήσαίτις εἰς παῖδα.

5. Nomine Themiſtoclis adverſus Perſarum Regem qui Athenienſibus poſt Medorum bellum damna reſarcire promittebat ſi bello abſtinerent, id. p. 586.

6. Polemarchicus, ſive laus eorum qui in bello pro patria cum Perſis fortiter pugnando occubuerant. Excerpta apud Phot. p. 591. ſed integra MS. exſtat in Bibl. Auguſtana, *l*) una cum aliis duabus, quarum trium Himerii orationum apographum ab Ehingero ad Tegnagelium miſſum ſervatur etiam in Bibl. Vindobonenſi. Ex Auguſtano Codice locum affert Pricæus ad Apuleji Mileſias pag. 215. & Alex. Morus notis in Novum Fœdus, ad Philipp. I. 21.

VII. Areopagiticus pro libertate Rufini filii. Phot. p. 594.

VIII. Μονῳδία in filium ipſo ætatis flore & ſumma ſpe de ſe facta extinctum, id. ibid.

IX. Epithalamius, in nuptias Severi, amici ſui. Hæc oratio (è qua itidem apud Photium leguntur excerpta p. 596.) integra extat in Bibl. Auguſtana, & ex Eliæ Ehingeri apographo in Bibl. Vindobonenſi.

10. Diogenes ſive propempticus. Dialogus, Phot. p. 598.

XI. συντακτικὴ λαλιὰ ſive λόγος συντακτήριος ſermo Valedictorius ad amicos cum Corinthum proficiſceretur, id. p. 600.

XII. Propempticus ad Flavianum Aſiæ ProCos. id p. 601.

XIII. In Piſonem advenam Ægyptium, id. p. 605.

14. Alius propempticus, ſive Diogenes. Male apud Phot. pag. 604. ἐτέρϑ προτρεπτικῶ cum legendum ſit προπεμπτικϑ.

XV. Extemporalis Oratio in contentionem in ſchola exortam id. p. 606.

XVI. In Cypriorum adventum, id. p. 607.

XVII. In primum ſuum è Cappadocia auditorem, ibid.

XVIII. In illud, ὅτι σπάνια τὰ καλὰ rara, quæ pulchra, cum rogatus declamare diſtuliſſet, ibid.

XIX. In Muſonium Græciæ ProCos. Phot. p. 608.

XX.

l) Vide D. Reiſeri Catalogum MSS. Codicum Bibl. Auguſtanæ p. 80. & Lambec. lib. VI. de Bibl. Vindob. p. 254.

Digitized by Google

XX. In Severum advenam Symplegadi (Ponti Inſulæ) præfectum, ibid.

XXI. Λαλιὰ ex qua locus legitur p. 609.

XXII. In Urſacium Comitem, XXIII. Severum amicum, XXIV. Scylacium Græciæ ProCos. XXV. In Epheſios hoſpites & Myſos, & Leonis cives. XXVI. In amicos è patria Bithynia, XXVII. in Athenæum Comitem, XXVIII. In Privatum domo Romanum qui Ampelii ProCos. filium inſtituebat. XXIX. De ſuo è Corintho reditu. XXX. In Phœbum Alexandri ProCos. filium. Ex his pauca quædam apud Photium excerpta p. 609 – 613.

XXXI. In Arcadium Medicum & Comitem, ibid.

XXXII. Propempticus ad amicos *m)* advenas, Phot. p. 613. ſeq.

XXXIII. Propempticus alter ad Flavianum, id. p. 614.

XXXIV. Epithalamius in Panathenæum.

XXXV. XXXVI. Λαλιαὶ ſive allocutiones duæ.

XXXVII. Διάλεξις Diſputatio habita Philippis in itinere ad Julianum Imp. à quo vocatus fuerat.

XXXVIII. Orationes CPoli dictæ de laudibus illius urbis, & Juliani Imp.

XXXIX In Mithræ ſacra. Confer Reineſii Epiſtolas ad Hofmannum & Rupertum p. 621.

XL. Διάλεξις in Salluſtium præfectum.

XLI. In Flavianum ProCos.

XLII. In natalem diem amici.

XLIII. Λαλιὰ in bonam amici valetudinem.

XLIV. In inſidiantes.

XLV. XLVI In Baſilium ProCos.

XLVII. In Hermogenem Græciæ ProCos.

XLVIII. In Plocianum ProCos.

XLIX. In Ampelium ProCos. Proœmium ἐκ τῆ εἰς Ἀμπέλιον προπεμπτικῆς dat Photius, p 611. ſeq.

L. In Prætextatum Græciæ ProCos & amicos.

LI. Ad Julianum Imp. cum CPoli diſcedere pararet.

LII. Nicomediæ habita Oratio, cum a Pompejano urbis præfecto verba facere rogatus fuiſſet.

LIII.

m) Per ἑταίρους ſive amicos, ſocios, ſodales plerumque auditores Sophiſtæ intelligere licebit.

Digitized by Google

LIII. LIV. In advenas, & alia in advenam:

LV. In Zenonem amicum.

LVI. In Aphobinum advenam.

LVII. In eum qui Neptuni oraculo monitus reverterat.

LVIII. LIX. In eos qui ex Jonia adventaſſent. Et alia in Jonas hoſpites.

LX. Extemporalis ad amicos dicta oratio.

LXI. Oratio quam amico CPolitano tradidit.

LXII. *Διάλεξις* Diſputatio inter amicos poſt reditum è patria.

LXIII. *Διάλεξις* extemporalis de ſuo docendi munere.

LXIV. Objurgatio eorum qui negligenter orationes audirent.

LXV. Extemporalis oratio ad eos è diſcipulis qui frenos reſpuere videbantur.

LXVI. In Cytianum qui petulanter ſe geſſerat cum ſuperiorem orationem Himerius dixiſſet.

LXVII. Hortatio de rerum varietate in dicendo ſectanda.

LXVIII. *Διάλεξις* poſt vulneris medelam.

LXIX. Poſt reditum a Corintho. (niſi eadem cum XXIX.)

LXX. In ſtylum & amicos.

LXXI. In urbem Lacedæmoniorum; cum ſomnio obſequutus Amycleum Deum precaturus acceſſit.

LXXII. *Ἀκροάσεις* & recitationes non omnino publice fieri oportere.

LXXIII. LXXIV. *Λαλιὰ*, oportere in Gymnaſiis verſari. & alia Corinthi edita.

His accedit LXXV. Oratio in Anatolium præfectum, è qua proœmium affert Photius p. 612. ſeq. nam quis ſit *προπεμπτικὸς* è quo excerptum legitur apud eundem p. 605. ſeq. incertum quidem eſt, non dubito tamen eſſe ex uno eorum quos jam è Photii Cod. 165. memorari. Thomas Galeus V. C. in notis ad Demetrium Phalereum pag. 246. ex Himerii *λαλιᾷ* inedita allegat hæc verba: *ἦν δὲ Ἑρμείας Ἀταρνεὺς τὸ γένος, ὁ δὲ Ἀταρνεὺς Μυσῶν πόλις.*

Notabit lector, H. Stephanum, qui excerpta Photiana ex Himerio Græce in lucem edidit diu ante quam Photii Bibliotheca a præſtantiſſimo Hœſchelio Græce vulgaretur & ab Andrea Schotto in Latinum ſermonem converteretur, ejuſdem & Polemonis duabus declamationibus præter caſtigationes ſuas adjunxiſſe etiam alia, hæc nempe:

1. *Ἀνωνύμου τινὸς περὶ δύο ἀνδρῶν ἀριστευσάντων ἐν πολέμῳ καὶ ἀγωνιζομένων περὶ πρωτείων.* Anonymi de Cleonide & Ariſtomene qui ambo in bello fortiter ſe geſſerant, certantque de palma, quæ Ariſtomeni addicitur, p. 20 — 22.
2. *Ῥητορικῶν προγυμνασμάτων παραδείγματα ἐκ διαφόρων σοφιστῶν συλλεγέντα*, Exempla progymnasmatum Rhetoricorum è variis Sophiſtis Aphthonio, Theone, Libanio collecta, p. 76 — 88.

XIII. De antiquioribus Oratoribus ſupra lib. II. cap. ult. diſſerere me memini, quoniam autem tum nihil dixi de Demade cujus una, & Lesbonacte, cujus binæ Orationes ad nos pervenerunt, utriusque illorum ſuccinctam notitiam hoc loco ſubjungere juvat.

DEMADES Athenienſis fuit è Laciadis, *a*) populo Oeneidis tribus, patre obſcuro, Demade, *b*) nec in ſcholis Rhetorum enutritus, ſed qui remigando *c*) victum ſibi comparaſſet, at naturæ beneficio atque exercitationis (quod potentisſimum genus diſcendi Quintilianus appellat) evaſit orator eloquentisſimus, *d*) ac valentisſimus demagogus. Vitæ fuit impuræ ac diſſolutæ, *e*) atque ſi Plutarcho credi-

a) Suid. in *Δημαδ.* (qui locus fugit præſtantisſimum Meurſium lib. de populis Atticæ) ubi duos fingit Demades, certe de altero videtur affirmare, quæ priori Demadi vel Demeæ Demadis filio rectius tribuuntur.

b) Demades ipſe, Orat. de duodecennali: *γεγονὼς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Δημάδου πατρὸς ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι γινώσκουσι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτως ἔζων ὡς ἐδυνάμην, οὔτε κοινῇ τὸν δῆμον ἀδικῶν, οὔτ' ἰδίᾳ λυπῶν οὐδένα τῶν ἐν τῇ πόλει, πειρώμενος δ' ἀεὶ τοῖς ἰδίοις πόνοις τὴν ἀσθένειαν τοῦ βίου διορθώσασθαι.* Parentem Demadis obſcurum fuiſſe notat Ælianus XII, 43. Var.

c) Sextus 2. adverſus Math. p. 67. de Demade: *κωπηλάτης γὰρ ὤν, ὁμολογεῖται ἄριστος γεγονέναι ῥήτωρ.* Syrianus in Hermogenem p. 16. *Τινὲς καὶ τὴν ὅλην ῥητορικὴν τέχνην οὐ βούλονται, ἀλλ' ἐμπειρίαν ἀπὸ τοῦ τῶν μεταχειρισαμένων ἀπαιδευσίας ὡρμημένοι, οἷον Δημάδου τοῦ ἀπὸ τῆς κώπης, ἀνίπτοις, τὸ τοῦ λόγου, χερσὶν ἐπὶ τὸ βῆμα πηδήσαντος, καὶ Ἡγήμονος καὶ Πυθέου καὶ Ἀριστογείτονος.* Quintilianus II. Inſt. cap. 17. *aſſerunt Demadem remigem & Æſchinem hypocritam Oratores fuiſſe.* Confer Suidam in *Δημάδης* & Apoſtolium proverbio *ἀπὸ κώπης ἐπὶ βῆμα* IV. 17.

d) Plutarch. in Demoſthenis vita p. 850. *πλὴν τόν γε Δημάδην πάντες ὡμολόγουν τῇ φύσει χρώμενον ἀνίκητον εἶναι, καὶ παραφέρειν αὐτὸν σχεδιάζοντα τὰς τοῦ Δημοσθένους σκέψεις καὶ παρασκευάς.*

e) Pytheas apud Athenæum II. p. 44. de Demade: *ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην προγάστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακυκλεῖται.* Pytheæ hujus mentio apud Plutarchum Phocione p. 751.

Digitized by Google

credimus, *f*) Reip. Athenienſis naufragium, & qui placeret ſibi in magnis opibus vel per nefas corraſis. *g*) Idem tamen teſte Seneca VI. 38. de benefic. damnavit eum qui neceſſaria funeribus venditabat, cum probaſſet magnum lucrum comparaſſe, quod contingere illi ſine multorum morte non poterat. Plurimum valuit Demades auctoritate apud populum Athenienſem per multum temporis, ſed Regum Macedonum potentiæ cedendum ratus, cum à populo durius acta ſua cenſeri intelligeret, contempſit ipſius judicium his verbis: οὔτε ἑαυτῶν ἐστὲ κύριοι οὔτε ἐμοῦ. *Neque veſtri juris eſtis, neque in me jus habetis.* (Suid. in Δήμαδ.) Philippo itaque bellum Reip. inferenti præ timore ſe tradidit (Lucian. Tom. 2. pag. 257.) cenſuitque ut pacem cum Rege inirent, non exſpectatis, quod Phocion prudenter ſuadebat, conditionibus. (Plutarch. in Phocione p. 748.) quin & Epiſtolam ad Philippum ſcripſit & filium ad eum miſit, & decretum fecit, τῷ Φιλίππῳ τοὺς Ἕλληνας ὑπακούειν, *Græcos Philippo parere.* In pugna ad Chæronæam captus ſed liber paulo poſt dimiſſus legationem ad eundem Regem pro reliquis captivis 3090. & in his 1000. civibus obivit, eorumque libertatem impetravit. (Demades ipſe in Orat. Suid. in Δημάδης. Sextus Empiricus 1. contra Grammaticos p 59.) Alexandro adulatus eum Athenis pro concione ἐψηφίσατο Θεὸν τὸν τρισκαιδέκατον *decrevit tertium decimum adſcribendum inter XII. majores cælites* ſive Olympios Deos, quod non ferens populus ei indixit multam decem (ita Athenæus VI. p. 251.) vel plane centum talentorum (ita Æliani Codices V. 12. Var.) quod merito incredibile viſum viris doctiſſimis. Demades vero de hoc ſimilibusque decretis ſuis ita ſe purgavit: (apud Demetrium §. 301. de elocut.) οὐ τὸ ψήφισμα οὐκ ἐγὼ ἔγραψα ἀλλ᾽ ὁ πόλεμος Ἀλεξάνδρου δόρατι γράφων. *Hanc non ego ſcripſi legem ſed bellum, Alexandri ſpiculo.* Mortuo Rege, Macedonum exercitum Cyclopi excœcato contulit (id. §. 302.) cum vero incertus adhuc de illius obitu rumor increbuiſſet, οὐ τέθνηκεν, inquit, Ἀλέξανδρος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὦζεν γὰρ ἂν ἡ οἰκουμένη τοῦ νεκροῦ. *Non mortuus eſt Alexander, Athenienſes, omnes enim terra odore cada-*

f) Plutarchus in Phocione p. 741. Δημάδης μὲν γὰρ αὐτὸς ἦν ναυάγιον τῆς πόλεως οὕτως ἀσελγῶς βιώσας καὶ πολιτευσάμενος, ὥστε Ἀντίπατρον εἰπεῖν ἐπ᾽ αὐτοῦ γέροντος ἤδη γεγονότος ὅτι καθάπερ ἱερείου διαπεπραγμένου γλῶσσα καὶ κοιλία μόνα ἀπολέλειπται. adde p. 751. a. & Pauſaniam Achaicis, p. 547.

g) Plutarch. p. 755. de muneribus ab Antipatro acceptis meminit & in Apophthegm. p. 188.

cadaveris perfuſæ eſſent) id. §. 300. & Plutarch. in Phocione p. 751.) Dehinc cum regnum Macedoniæ perveniſſet ad Antipatrum, non minus ad nutum hujus Remp. Athenienſem adminiſtravit, ignoſcendum ſibi profeſſus, quoniam ſit *πολιτευόμενος τὰ ναυάγια τῆς πόλεως quod naufragia civitatis ſibi eſſent gubernanda.* (Plutarch. Phocione pag. 741. confer p. 753. & præcepta gerendæ Reip. p. 803.) Denique una cum filio *Demea* b) itidem Oratore interfectus eſt a Caſſandro, cum apud eum reperta eſſet Epiſtola ad Perdiccam (Plutarch. pag. 360. vit. Demoſth.) vel Antigonum exarata, qua eum invitaverat ad invadendam Macedoniam, Græciæque regnum ſibi aſſerendum, quod *ἐκ παλαιοῦ καὶ σαπροῦ στήμονος ex vetere ac marcido ſtamine* ſuſpenſum eſſet, ita enim vocabat Antipatrum ætate confectum & cum morbo jam conflictantem. (Plutarch. in Phocione p. 755.) Contigit hoc Olymp. CXIV. 4. Suidas non a Caſſandro ſed Antipatro ipſo interfectum & in lacu Amphipolitano demerſum refert. Ita quod alii narrant de Demoſthene, decem illum talenta a Rege accepiſſe ut taceret, C. Grachus apud Gellium XI. 10 tribuit Demadi. Quod vero Sidonius VIII. 1. Epiſt. Demadem ait fuiſſe Demoſthenis derogatorem, eo fortaſſe inter alia reſpicit, quod Demoſtheni pro Olynthiis dicenti fortiter reſtitit Demades, Suida teſte. Neque amico animo invicem fuiſſe conſtat, tum ex aliis apud Plutarchum in vita Demoſth. tum ex mutuo dicto, quo Demadi clamanti, *ſcilicet Demoſthenes me vult corrigere, ſus Minervam*, ab eo reſponſum fuit: *iſta quidem Minerva nuper in adulterio eſt deprehenſa.* Plutarch. præcept. gerendæ Reip. p 803. Etiam in Oratione quæ ſub Demadis fertur nomine Demoſthenes arguitur conſilium ſplendidum verbis ſed parum utile dediſſe Athenienſibus, bellum ſuadendo. *Δημοσθένης μὲν ἐκύρωσε πόλεμον, καλὴν μὲν τοῖς ὀνόμασιν, οὐ σωτήριον δὲ τοῖς ἔργοις συμβουλίαν εἰσηγησάμενος τοῖς πολίταις.* Idem Plutarchus in vita Demoſth. p. 850. Demadis extemporalem in dicendo facultatem non dubitat præferre Demoſthenis ſtudio atque apparatui quem ad dicendum attulit, & ibidem ex Ariſtone Chio refert dictum Theophraſti, qui de Demoſthene rogatus *ἄξιος*, inquit, *τῆς πόλεως dignus eſt hac civitate Orator:* Demadem autem, *ὑπὲρ τὴν πόλιν* digniorem civitatis conditione eſſe affirmavit. Demadem præter cæte-

b) Suid. Meminit & Demeæ Oratoris præter Plutarchum in Phocione p. 755. & Athenæum XIII. p. 591. Lucianus in Timone T. 1. p. 149. Alius Demeas gladiatoriæ artis repertor ac Magiſter primus apud Matinæenſes. Athen. IV. p. 154.

Digitized by Google

cæteros Atticos facetum celebrat Cicero in Oratore c. 26. unde & plura apophtegmata ipſius a Plutarcho, Stobæo & aliis feruntur, in quibus & illud quod dicebat Draconem leges non attramento ſed ſanguine ſcripſiſſe, ut præter cæteros narrat Tzetzes Chiliad. V. verſ. 542. ſeq. ubi Demades dicitur *ῥήτωρ ὡραῖος κάλλει, πολὺ δὲ ὡραιότερος ἀποφθεγμάτων λόγοις.* Alia ipſius collegit magnus Eraſmus libro Apophthegmatum ſexto. Sed eodem Cicerone teſte nihil ſcripſit Demades. Ita enim ille in Bruto c. 9. *& is cujus nulla exſtant ſcripta, Demades.* Similiter Quintilianus XII. 10. ait *in agendo clariſſimos quosdam nihil poſteritati manſurisque mox literis reliquiſſe, ut Periclem & Demadem.* Ex hoc ipſo quod de clariſſimo Oratore iſtud affirmat Fabius, eumque Pericli adjungit, ſatis apparet loqui ipſum Tulliumque de Demade illo veterum ſcriptis decantatiſſimo, non ut erudito Viro Joanni Meurſio in Bibl. Attica viſum, de Demade altero oratore Suidæ ſoli memorato, aliis omnibus incognito quem prior adoptaverit. Extat tamen prioris illius Demadis nomine velut poſt mortuum jam Alexandrum dicta Oratio *ὑπὲρ τῆς δωδεκαετίας*, ſive pro ſuis per duodecennium proximum geſtis Apologia ad populum Athenienſem. Athenienſes enim (*ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι*) non *Olympiadem* alloquitur, ad quam a Demade ſcriptam eſſe hanc Orationem Suidas auctor eſt, parum accuratus auctor. Non ab re ſuppoſititia videtur Dionyſio Petavio quem vide lib. 2. Epiſt. 7. etſi in illa ex *nauticis ſalibus*, in forum translatis a Demade, videri poſſit illud quod ait *κρεῖττον ἐπερχόμενον ἐκκλῖναι τὸ νέφος, ἢ φερομένον συναπενεχθῆναι τῷ ῥεύματι.* Itaque & pro genuina Demadis habetur a Nic. Cauſſino lib. 1. de eloquentia ſacra & profana c. 34. Voſſio de natura Rhetoricæ p. 82. aliisque quam plurimis. Græce primum edita fuit ab Aldo Venet. 1513. fol. deinde ab H. Stephano 1575. fol. cum aliis oratoribus, denique Græce & Latine a Jano Grutero; Hanov. 1619. 8. una cum Dinarchi, Lesbonactis, Lycurgi & Herodis orationibus. Fragmentum tantum Orationis non Orationem integram ad nos perveniſſe putabat Clariſſ. Neocors eruditis notis ad Suidam, a quo præterea Demadi eidem (præter rem ut exiſtimo) tribuitur *ἱστορία Δήλου καὶ τῆς γενέσεως τῶν τῆς Λητοῦς παίδων.*

XIV. LESBONAX cujus Orationes XVI. Politicas legiſſe ſe teſtatur Photius Cod. LXXIV. antiquior fuiſſe videtur Viris doctis Lesbonacte Philoſopho, diſcipulo Timocratis Mytilenæo, Po-

tamonis qui Tiberio imperante Romæ Sophiſtam egit patre, de quo vide Lucianum de ſaltatione T. 1. p. 810. Suidam in Λεσβ. & Ποταμ. & inſcriptionem veterem Græcam quam edidit Berkelius ad Stephanum Byz. in ἴδρα. Lesbonactis Rhetoris vix *duæ Orationes* è ſedecim illis Photio lectis exſtant, *una* perbrevis περὶ τοῦ πολέμου Κορινθίων ut habet titulus, etſi per totam orationem ne verbulo quidem mentio Corinthi occurrit, ſed Athenienſes in illa inflammantur, ut de Thebanorum ſe ulciſcantur injuriis. *Altera* προτρεπτικὸς λόγος ſive exhortatio inſignis ad eosdem Athenienſes, ut adverſus Lacedæmonios fortiter rem gerant. Niſi vero à juniore Sophiſta viderentur hæ orationes ſcriptæ eſſe, ad tempus belli Peloponneſiaci A. 413. ante CHRISTUM natum, qua ratione hic Lesbonax æqualis eſſet Antiphontis & antiquisſimorum Græciæ Oratorum. Sed Herodis Attici & aliorum exemplo conſtat Rhetores juniores Atticos (perinde ut de latinis res nota è Seneca & Quintiliano) exercitii cauſſa argumentum ſæpe ex antiqua hiſtoria repetiſſe. Igitur neutiquam neceſſe eſt hunc Lesbonactem antiquiorem haberi illo Mytilenæo, quem πλεῖστα φιλόσοφα ſcripſiſſe Suidas teſtatur, etſi eundem eſſe fateor nullis me poſſe certis argumentis demonſtrare. Primus illas duas Lesbonactis orationes Græce vulgavit Aldus Venet. 1513. fol. Inde Henricus Stephanus A. 1575. fol. uterque cum orationibus Æſchinis, Lyſiæ & aliorum. Protrepticum Latine vertit Guil. Canterus & ad calcem Ariſtidis ſui edidit Baſil. 1566. fol. Utramque Græce & Latine, priorem brevem cum ſua vel Andreæ Schotti ut ſuſpicor, alteram cum Canteri verſione vulgavit Janus Gruterus Hanov. 1619. 8. una cum Orationibus Dinarchi, Lycurgi, Herodis & Demadis. At junior ut exiſtimo fuit Lesbonax Romanus Grammaticus cujus περὶ σχημάτων de figuris Grammaticis ſpiritus & dictionibus exſtat MS. in variis Bibliothecis Galliæ atque Italiæ, & una cum Tiberii, Herodiani, Apoſtoli & aliorum monumentis ſimilis argumenti Græce & Latine A. 1643. vulgare voluit Leo Allatius, neque enim vulgavit, licet edita memorat Labbeus p. 383. Bibl. novæ MSS. qui tamen ipſe vidiſſe ea ſe negat.

CAPUT

CAPUT XXXI.

De Rhetoribus antiquis **DEMETRIO, HERMOGENE, LONGINO** aliisque.

Liber de elocutione ſub Demetrii Phalerei nomine editus; alterius junioris Demetrii Rhetoris eſſe videtur, qui ſub M. Antonino vixit. 1. *ejus editiones & interpretes.* 2. *Index Scriptorum ab eo allegatorum.* 3. *Hermogenes Tarſenſis.* 4. *Opus illius Rhetoricum quinque ſcriptis conſtans.* 5. *Editiones & interpretes atque Scholiaſtæ Græci editi, inediti atque deperditi.* 6. *Hermogenes alii duodecim.* 7. *Index ſcriptorum ab Hermogene laudatorum.* 8. *Longini* περὶ ὕψους *liber.* 9. *Ejus editiones & interpretes.* 10. *Alii Longini, ib. Index ſcriptorum ab eo laudatorum ex Clariſſ. Hudſoni editione.* 11. *Scriptorum Longini deperditorum Catalogus.* 12. *Aphthonii Progymnaſmata.* 13. *Theonis.* 14. *Index Scriptorum ab Theone laudatorum.* 15. *Rhethores ab Aldo editi.* 16. *Index ſcriptorum in Græcis ad Aphthonium & Hermogenem Commentariis allegatorum.* 17. *Thomæ Galei V. C. Rhetores ſelecti.* 18. *Matthæi Camariotæ Compendium Rhetoricæ,* 19.

I.

DEMETRII PHALEREI nomine exſtat libellus inſignis & lectu dignus περὶ ἑρμηνείας, *de elocutione* ejusque formis quatuor, tenui, magnifica, polita & gravi. Sed facile ſuboluit eruditis hominibus * auctorem ejus non eſſe poſſe veterem illum, cujus Laërtius vitam ſcripſit, Theophraſti diſcipulum; *a*) *ultimum ex Atticis qui dici poſſit Orator*, ut Tullius & lib. X. cap. I.

* Franciſco Vavaſſori lib. de ludicra dict. pag. 255. Herm. Conringio præfat. ad Epiſtolas ſuas, Joh. Jonſio aliisque.

a) Dixi de illo Demetrio nonnulla lib. 3. c. 11.

1. Quintilianus de Demetrio Phalereo loquuntur. Nam licet nihil habet elegantia, judicio & eruditione illius indignum, multaque paucis docet, tamen ut H. Valeſius p. 65. ad excerpta Peireſciana & Tho. Galeus in notis ad Demetrium obſervavit, ſect. 231. laudatur Artemo, qui indicem Ariſtotelis Epiſtolarum ſcripſerat, qui quidem longe poſt Demetrii ætatem vixiſſe videtur, Sect. 76. Nicias memoratur pictor, qui vixit ætate Regis Attali, ut docet Plinius lib. XXXV. cap. II. Demoſthenem & Xenophontem, à quibus non multum ætate Demetrius Phalereus afuit, *ἀρχαίους* ſect. 77. vocat. De Comœdia ſect. 181. non modo tanquam quæ jam ſua ætate deſiiſſet loquitur, ſed etiam velut ipſe non natus Athenis, *ἀττικίζον* inquit. Menandri itidem Comœdias quod ſect. 197. ait *ὑποκρίνεσθαι*, Philemonis vero legi, vix poteſt ſcriptum eſſe a Phalereo qui Menandri æqualis erat. Poſtremo ſect. 308. laudatur Demetrii ipſius Phalerei vox, qua Crateri Macedonis ſpiritus contumaciamque notavit. Nec veriſimile eſt ita à ſe ipſo laudatum Demetrium Phalereum, cui tamen velut auctori non heri demum vel nudius tertius, ſed jam ante aliquot ſæcula tributus fuit ille libellus, ut conſtat ex Epiſtola Theophylacti, quam inter illas a Meurſio editas incaſſum quæras, ſed quam cum Petro Victorio *b*) communicavit è Codice Bibl. Vaticanæ Guil. Sirletus: *εἰ δὲ τὰ Περιπάτου σπουδάζεις, καὶ τὸν δαιμόνιον Ἀριστοτέλη αὐχεῖς, τί τὴν γλῶτταν ἐπέχεις καὶ ἀποποιεῖς σου τὰ πάτρια; οὐ γὰρ ἐκείνου τοῦ κορυφαίου θιασῶται Θεόφραστος καὶ Δημήτριος. ὧν ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ θειότερον φράζειν ἔλαχεν, ὁ δὲ Φαληρεὺς καὶ περὶ ἑρμηνείας λόγου συνταγμάτιον σπουδαῖον ἐξήνεγκεν.* Ac certe Demetrium auctorem eſſe non dubito, tot codicum conſenſu & Ammonii auctoritate permotus, qui commentario in Ariſtotelis librum *περὶ ἑρμηνείας* p. 2. ejus meminit his verbis: *οὐ γὰρ δὴ καθάπερ Δημήτριος τὸ περὶ λογογραφικῆς ἰδέας βιβλίον συγγράψας, καὶ οὗτος c) αὐτὸ ἐπιγράψας περὶ ἑρμηνείας, ἀξιοῖ καλεῖν ἑρμηνείαν τὴν λογογραφικὴν ἰδέαν.* Quoniam vero inter Demetrios celeberrimus facile fuit ille Phalereus, quem in mediocri genere dicendi excelluiſſe notavit Cicero in Oratore, c. 27. hinc factum ut qui Demetrii alicujus Rhetoris libellus eſſet, ad Demetrium Phalereum referretur. Igitur aſſentior clariſſimo Viro Johanni Hudſono, qui in præfat. ad T. 2. editionis præclaræ Dionyſii Halicarnaſſei, cum monuiſſet Scholiaſten Ariſtophanis ad Nubes v.

400.

b) P. Victorius præfat. ad Demetrii libellum Florent. 1562.

c) Fortaſſe leg. *οὕτως.*

400. (ſive memoria lapſum, ſive quod Dionyſius etiam librum περὶ ἑρμηνείας ſcripſerat & in illo locum Ariſtophanis adhibuerat, quem Demetrii libellus ſect. 150. ab amœnitate commendat) librum περὶ ἑρμηνείας tribuere Dionyſio Halicarnaſſenſi, καὶ γένιον ἄκρον Ἀθηνῶν] χάρις ἐστιν στίχου ἀλλοτρίου, ὡς ἔφη Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας, hoc judicium ſuum ſubjungit: *Sed utrum Dionyſium noſtrum intelligat an alterum, nam tres fuerunt ex Halicarnaſſo oriundi, (vide Meurſium ad Helladium p. 36.) incertum eſt. Non tamen ignoro librum περὶ ἑρμηνείας ſub Demetrii nomine vulgatum Dionyſio noſtro adſcribi à Menagio* (ad Laërtium p. 59. & 222. edit. Wetſten. & anti Bailleti c. 52.) *Iſ. Voſſio* (ad Catullum p. 153. & libro de poëmatum cantu & viribus rythmi p. 91.) *& H. Valeſio* (notis ad excerpta Peireſciana pag. 65.) *Verum cum Demetrios LII. numeret Jonſius* (lib. 2. c. 18. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſ.) *quibus addi poteſt Demetrius Halicarnaſſeus à Zenobio in proverbiis (VI. 22.) laudatus, eo magis propendet animus, ut credam Demetrium* quem Alexandrinum Galenus lib. ad Epigenem c. 5. vocat & Laërtius lib. 5. cap. 84. teſtatur ſcripſiſſe τέχνας ῥητορικάς, *aureoli hujus libelli auctorem eſſe, iis rationibus adductus, quibus hanc ſententiam adſtruunt G. Joh. Voſſius* (lib. VI. inſtitut. Oratoriar. cap. 2.) *Et Thomas Galeus.* (præf. ad Rhetores ſelectos, qui Marci Antonini ætate vixiſſe obſervat, ita enim ibi legendum pro Antonio.)

II. Editiones libri περὶ ἑρμηνείας.

Græce primum vidit lucem edente *Aldo* inter Græcos Rhetores. Venet. 1508. fol. p. 545—573. itaque fallitur Caſelius qui à *Petro Victorio* primum editum affirmat.

Vulgavit equidem Victorius Demetrium bis, ſed diu poſt Aldum, Florentiæ A. 1552. 8. ex Juntæ officina & una cum verſione ſua & inſignibus commentariis, ibid. 1562. fol.

Prodiit etiam Græce Pariſ. 1555. 8. apud Morell. & Argentor. 1556. 8.

Et ex *Joh. Caſelli* recenſione, Roſtoch. 1584. 8. additis in extremo libri Ariphronis Sicyonii pæane in honorem bonæ valetudinis, & Ariſtotelis pæane in Hermeam Atarni tyrannum, ſcolioque Ticreontis Rhodii in vituperationem Pluti. De his tribus dicere me memini lib. 2. c. 15. Cæterum liber de elocutione qui ab eodem Caſelio, ibid. 1585. 4. editus eſt Latine ſub titulo Phalerei,

non eſt Latina interpretatio libri Demetrii, ſed novum ſcriptum illius argumenti a Caſelio compoſitum.

Ex verſione *Marci Antonii Antimachi*, Baſil. 1540. 4 una cum Dionyſii Halic. præceptis de Orat. panegyrica, nuptiali, natalitia & Epithalamiis, atque cum præfat. librorum Polyæni: ſed in hac editione non integer Demetrii libellus occurrit, ſed tantum excerpta de membris & inciſis, de periodis, de componendis Epiſtolis & characteribus dicendi.

Ex verſione Latina *Natalis Comitis*. Venet. 1557. 8. una cum Alexandro Rhetore.

Cum verſione Latina & notis *Stanislai Ilovii*. Baſil. apud Oporin. 1557. 8. additis Dionyſii Halic. quibusdam Opuſculis ab eodem Ilovio Latine translatis. Falſus igitur fuit præſtantisſimus Caſelius etiam in hoc, quod à nemine ante ſe in Germania Demetrii librum editum exiſtimavit.

Ex verſione & cum ſcholiis *Franciſci Maslovii*, Patav. 1557. 4.

Cum verſione Victorii, & ſectionibus ejuſdem in contextu, & Panigarolæ ad oram libri notatis. Venet. 1645. 4.

Inter Rhetores ſelectos editos à *Thoma Galeo*, Oxon. 1676. 8. primo loco occurrit Demetrii liber cum Victorii interpretatione Græce & Latine, diſtinctus ex ejuſdem Victorii edit. in ſectiones 331. additis notis eruditis, quibus præclarus editor hunc ſcriptorem illuſtravit, uſus Codice MS. Cantabrigienſi, & editionibus Victorii, Morelliana & Maslovii.

Petri Angeli Bargæi commentarii in Demetrium, quorum meminit Rogerus Aſchamus Epiſtola ad Jo. Sturmium, non viderunt lucem quod ſciam.

Italice ex *Petri Segni* interpretatione. Florentiæ 1603. 4. & ex paraphraſi *Franciſci Panigarolæ* Venet. 1609. 4.

III. Index Scriptorum, aliorumque in libro περὶ ἑρμηνείας memoratorum, concinnatus à me ad ſectiones minores editionum Victorii & Galei.

Ægyptii Deum celebrantes ſeptem vocalibus, 71.

Ænigma (Cleobulines) de cucurbitula, ſect. 102. Æſchi-

Æſchines Orator, 211.
Æſchines Socraticus, 310, 319. ejus Telanges. 310. & 172.
Alcidamas, 12, 116.
Μυστήρια ἐν ἀλληγορίαις, 101.
Anacreon, 5.
Anonymus, 97, 115, 121, 162. & paſſim.
Antiphon, 53.
Antiſthenes, 261.
Archidemus, 34.
Archilochus, 5.
Ariſtippus, 317.
Ariſtophanes, 150, 153, 162.
Ariſtoteles, 11, 28, 29, 34, 38, 39, 41, 81, 97, 116, 128, 144, 155, 158.
Ejus Epiſtolæ, 231, 239, 242. ad Alexandrum 243. ad Antipatrum 233.
Artemo *ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἐπιστολὰς ἀναγράψας*, 231.
Attici, 117, 181.
Clitarchus, 330.
Κωμῳδικὰ παίγνια καὶ σατυρικά, 143.
Crates Cynicus, 271. *Κράτητος ποιητική*, 172.
Cteſias 218. ſeq. 222.
Demades, 299. ſeq. 304.
Demetrius Phalereus, 308.
Demoſthenes, 11. 31. 257. 259. 262. 265. 284. 287. 296.
Dicæarchus, 135.
Diogenes Cynicus, 272. 273.
Dionyſius, 99.
Διθυραμβικῶν συγκείμενα, 91.
Dores, 180.
Epicharmus, 24.
Euripides, 199.
Gadarenus (Thodorus forte Rhetor) 246.
Gorgias, 12. 15, 29.
Hecatæus Mileſius 12. in principio Hiſtoriæ, 2.
Heraclitus, 196.
Herodotus 12, 17, 37, 44, 66, 112, 184.
Hippocratis Aphoriſmi, 4, 247.
Hippocrates alius, 225.
Hipponax, 132, 325.
Homerus, 7, 5, 12, 37, 48, 52, 54, 56, 61. ſeq. 84, 107—111, 130, 150, 267, 269, 275.
Iſocrates, 12, 23, 25, 29. 68. 322.
Lacedæmoniorum Epiſtola ad Philippum, 8, 9, 102, 252. Lacones *βραχυλόγοι*, 7.
Lyſias, 128, 194, 279.
Menander, 197. Ejus *Μεσσηνία* 154.
Muſici, 178.
Nicias pictor, 76.
Peripatetici, 184.
φακῆς ἐγκώμιον, 172.
Phidiæ opera ampla ſimul & exquiſita, 14.
Philemon, 197.
Philiſtus, 203.
φρυγίζειν ἢ σκυθίζειν, 96.
Plato, 5, 37, 51, 56, 80, 184, 186. 211, 225, 235, 279, 306, 309, 319. Epiſtola ad Dionem, 237, 243.
Poeta, 79.
Polycrates, 120.

Praxiphanes, 57.
αἱ νῦν ῥήτορες γελοίως ποιοῦσιν, 305.
Sappho, 127, 132. ſeq. 146, 163, 167. ſeq.
Σάτυρος αἴτι τραγῳδίας, 170.
Sophocles.
Sophron, 128, 151. ſeq. 154, 157.
Sotades: 193.
Theognis, 86.
Theophraſtus, 41, 114, 175, 229.
Theopompus, 27, 75, 251, 258 262.
Thucydides, 25, 39, 40, 44, 45, 48, 49, 65, 72, 113, 184, 212. Prælonga ejus Epiſtola, 137.
Τηλαυγῆς θύλακος, 172.
Timandram accuſans, 326.
Xenophon, 3, 6, 19, 37, 80, 85, 90, 93, 98, 103, 121, 131, 134, 137, 139, 156, 184, 204, 318.

IV. HERMOGENES Tarſenſis Rhetor, Callipi F. nepos forte vel propinquus fuit Hermogenis Tarſenſis, quem propter quasdam in Hiſtoria figuras, librariis etiam qui eam deſcripſerant cruci affixis occidit Domitianus teſte Suetonio c. X. Vix quindecim annos natum auſcultavit & admiratus fuit Marcus Antoninus jam Imperator, quem Hermogenes ita allocutus eſſe fertur: a) *ἰδού σοι, βασιλεῦ ῥήτωρ παιδαγωγοῦ δεόμενος ῥήτωρ ἡλικίαν περιμένων. En tibi Imperator Rhetorem qui pædagogo indiget, Oratorem qui annos exſpectat.* Muſonium quoque Philoſophum Hermogenis fuiſſe auditorem Suidas refert, quod de celebri illo Philoſopho Stoico accipere tempus non patitur. Itaque niſi fallit nos Suidas, de alio juniore Muſonio hoc ſit intelligendum, de quo apud Ariſtidem Rhetorem mentio. Anno decimo ſeptimo b) ætatis ſcripſit *τέχνην ῥητορικὴν* & anno vigeſimo librum de ideis, qui jam pridem in omnium fuere manibus: ſed mox anno vigeſimo quinto virum defecit memoria, atque adeo dicendi facultas, neque eam recuperaſſe conſtat, licet diu poſt vixit & ultimam ſenectutem attigit. Itaque contemtui habitus locum dedit Antiochi Sophiſtæ dicterio: *Ἑρμογένης ἐν παισὶ μὲν γέρων, ἐν δὲ γέρουσι παῖς. Inter pueros ſenex, inter ſenes puer.* Mortui in cadavere diſſecto cor pilis obſitum c) eſt repertum

a) Philoſtratus 2. de Sophiſtis p. 575. cujus verba adducit etiam Scholiaſtes Hermog. p. 13.

b) Suid. in Ἑρμογένης & Auctor Vitæ Hermogenis Græce è Codice Barocciano editus à Godfrido Oleario V. C. in eruditiſſimis notis ad Philoſtratum, p. 577.

c) Heſychius illuſtris in Ἑρμογ. Plura exempla hominum quorum cor piloſum eſt repertum, collegit elegantiſſ. Muretus XII. 10. Var. Lect. Pontanus bellar. Attic. p. 301. & Alexander Taſſonus in libro Italice edito cui titulus *penſieri diverſi*, lib. VI.

pertum, & majus etiam quam hominum eſſe ſolet. Cognomine dictus eſt ξυϛὴρ ſive *ſcalptor* neſcio an ideo, quod doceret dictionem ſcalpello quaſi deradere, ut Syneſius in Dione pag. 47. dixit τὸ λέξιν καθῆραί τε καὶ ἀποσμιλεῦσαι.

V. Hermogenis opus Rhetoricum quinque conſtabat ſcriptis, è quibus ad nos pervenerunt poſteriora quatuor. Illud diſerte docet nos Joh. Tzetzes Chil. VI. hiſt. 79. cujus verba adſcribam:

Ῥητορικὴν μὲν γίνωσκε τὴν δικηγόρων τέχνην,
Τὴν βίβλον Ἑρμογένους δὲ σοφιστικήν με d) καλεῖν.
Αὕτη δὲ σοφιστεύουσα ῥητορικῆς ἡ βίβλος
Πεντάβιβλος ὑπάρχει μὲν, εἰς πέντε διαιρεῖται,
Εἴς τε τὰ προγυμνάσματα, στάσεις καὶ τὰς εὑρέσεις
Ἰδέας καὶ πρὸς μέθοδον δεινότητος σὺν τούτοις.

Idem repetit Chiliad. XI. hiſt. 369. atque omnium quinque argumenta copioſe proſequitur. Exſtant igitur:

1. ΤΕ'ΧΝΗ ῬΗΤΟΡΙΚΗ' διαιρετικὴ περὶ στάσεων, *Ars Rhetorica de partitione ſtatuum & quæſtionum Oratoriarum* e) in XIV. genera, quam duodevigeſimo ætatis anno ſcripſit, teſte Suida, apud quem non duo diverſi libri ſunt: τέχνη & περὶ στάσεων ſed verbis interjectis parentheſi incluſis ambo conjungenda videntur hoc modo: ἔτη δὲ γεγονὼς περὶ ὀκτωκαίδεκα γράφει τέχνην ῥητορικὴν (ἣν μετὰ χεῖρας ἔχουσιν ἅπαντες) περὶ στάσεων, βιβλίον ἕν, vel certe τέχνη eſt vocabulum generale, univerſa Hermogenis ſcripta rhetorica complexum. Apud Euſtathium quidem ad Homer. ὁ τῶν στάσεων ἐξηγητὴς eſt Hermogenes. In hanc τέχνην περὶ στάσεων Commentaria *Syriani*, *Sopatri* & *Marcellini*, & ex *Porphyrio* pag. 162. & *Epiphanio* p. 192. & *Anonymo* p. 190. 192. fragmenta edita ſunt Græce ab Aldo 1509. fol. Librum ipſum Hermogenis Græce vulga-

VI. cap. 30. De Ariſtomene Meſſenio idem tradit præter alios Dio Chryſoſt. XXXV. p. 430. de Leonida Plutarchus in parallelis minoribus p. 306. Porro quod ad prægrandem cordis magnitudinem attinet, Ariſtoteli & Plinio obſervatum timidiſſima quæque animalia maximo corde gaudere. Confer Bocharti Hieroz. I. p. 798. & Vignolii Marvillii Miſcellanea Hiſtor. & Litterar. T. 1. p. 61. ſeq.

d) Semper fere in penultimis ſyllabis verſus politici debent habere tonum ſive accentum, quandoque tamen hoc negligit Tzetzes, ut VIII. Chil. verſu 19.

e) Vide Schol. Hermogenis p. 120.

Digitized by Google

vulgarunt præterea Pariſienſes Ao. 1530. 4. & Jo. Caſelius Roſtoch. 1583. 8.

Latine vertit *Natalis Comes*, Baſil. 8.

Paraphraſi interpretatus eſt *Hilarion Monachus* Ven. 1523. & Friburgi Bisgoiæ 1541. 8. Argentor. 1568. 8. Alteri cuidam Hermogeni tributum hunc librum fuiſſe a nonnullis teſtatur Scholiaſtes Græcus Hermogenis, qui illis neutiquam aſſentitur, p. 13. Ex eodem p. 15. & 162. colligo *Porphyrium* quoque Commentario illuſtraſſe hunc Hermogenis libellum. Minucianus vero ante Hermogenem de illo argumento ſcripſerat. Vide p. 77. ubi variæ vocabuli *ςάσις* etymologiæ, & definitio p. 78.

2. ΣΕΡΊ ΕΥΡΈΣΕΩΝ *De inventione Oratoria libri IV.* ad Marcum Julium quem *κράτιςον* appellat. In hos ſcholia Anonymi veteris Chriſtiani idem Aldus edidit, p. 352——376. in quibus ſæpe etiam capitum mentio, ut p. 356, 358, 359. 364. *ἐν τῷ ἐνάτῳ κεφαλαίῳ τοῦ τρίτου τόμου μαθήσῃ*, &c. Gregorius Theologus laudatur p. 364, 395, 399, 401, 416, 417. Hi quatuor Hermogenis libri cum verſione & prælectionibus *Jo. Sturmii*, edente diſcipulo ejus Johanne Cocino Peſecenſi Bohemo prodiere Argentorat. 1570. ſeq. tribus Vol.

3. ΠΕΡῚ ΙΔΕΩ͂Ν *De formis Oratoriis*, non ſingulorum quorundam Oratorum, ſed univerſe de formis & characteribus dicendi omnis generis, licet ex Demoſthene maxime exempla petiit, *Libri II.* in quos & ipſos commentaria Græce ab Aldo edita exſtant neſcio cujus auctoris certe non ineruditi atque itidem Chriſtiani, ut ex p. 385. perſpicue colligitur, ubi legas *Χριςὸς γεννᾶται* & p. 390. allegantur *ἐκ τῆς Θείας γραφῆς* quædam de ſerpente protoplaſtorum ſeductore. p. 376——415. A Marcellino p. 71. *ἰδέα* definitur *ἐξαγγελία τοῦ λόγου καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ὁ χαρακτὴρ* & p. 74. à Sopatro *ποιότης τῆς φράσεως*. Adde p. 76.

Libri Hermogenis *περὶ ἰδεῶν* Græce editi ſeparatim cum libro *περὶ δεινότητος* Pariſ. 1531. 4.

4. ΠΕΡῚ ΜΕΘΌΔΟΥ ΔΕΙΝΌΤΗΤΟΣ *Methodus apti & ponderoſi generis dicendi.* In hunc libellum quem laudat Tzetzes Chil. VIII. hiſt. 169. brevis Commentarius Græce ab Aldo vulgatus exſtat, p. 415—417. Non abſolutum hoc ſcriptum ab Hermogene,

&

Digitized by Google

&Minuciano atque Apſini plurima auctorem debere, notat Matthæus Camariota in compendio Rhetoricæ p. 22.

5. *Priſciani* liber *de XII.* * *praexercitamentis Rhetorica* ex Hermogene, (ipſe enim Hermogenis liber intercidit) exſtat in Grammaticis Latinis Heliæ Putſchii p. 1329. & in Rhetoribus Latinis Franciſci Pithoei p. 322. & in variis Priſciani editionibus quas in Bibl. Latina recenſui. Hermogenis Artis & progymnaſmatum Compendium Græce ſcripſit *Matthæus Camariota*, (qui captæ CPoleos temporibus vixit) MS. in Bibl. Reg. Pariſ. Auctor *συνοπτικῆς παραδόσεως τῆς ῥητορικῆς* quam ſub ejusdem Matthæi nomine Hœſchelius edidit, & Scheferus deinde vertit ac notis illuſtravit: *Τὰ ῥητορικὰ προγυμνάσματα εἰς δώδεκα συνέστησε, πρὶν ὁ Ταρσεὺς Ἑρμογένης, εἰς ὕστερον δὲ ταῦτα εἰς δέκα καὶ τέσσαρα παρεξέτεινεν ὁ Ἀντιοχεὺς* Ἀφθόνιος. Pluribus hoc docet Joh. Tzetzes Chil. XI. hiſt. 369. Ex his patet non accurate Suidam de *Aphthonio* ſophiſta tradere, eum ſcripſiſſe progymnaſmata in Hermogenis artem. Rectius enim dixiſſet eum in Hermogenis progymnaſmata ſcripſiſſe, eaque magis perſpicue explicaſſe & exemplis dilucidaſſe, quo ipſo factum videtur ut ſervato Aphthonii libro, Hermogenis ille perierit. Perierunt etiam Hermogenis (alterius forte, quem occidit Domitianus) libri II. *περὶ κοίλης Συρίας*, eidem Suidæ memorati in Ἑρμογένης.

VI. Editiones Hermogenis.

Græce ſcripta Hermogenis prodiere cum Commentariis Græcis *Syriani*, ** *Sopatri & Marcellini* in *στάσεις* & Anonymi Chriſtiani in reliqua Venet. apud *Aldum* 1508. 1509. fol. inter Græcos Rhetoras, 2. Volum. Syrianus p. 63. etiam in progymnaſmata ſcripſiſſe ſe innuit, *ἔγνωσαν πολλάκις καὶ ἐν προγυμνάσμασι.*

Græce ſine commentariis, adjunctis Aphthonio & Longino, è recenſio-

* Hermogenes in uno progymnaſmate conjunxerat confirmationem & confutationem, in uno quoque vituperationem & laudem. Aphthonius poſtea hæc diviſit, atque ita quatuordecim progymnaſmata propoſuit.

** De *Syriano* hoc qui Procli præceptor fuit, dicam infra lib. V. *Sopatrum* intelligo Sophiſtam ad quem Epiſtola Æneæ Gazæi nona, & cujus eclogas laudat Photius Cod. 161. *Marcellinus* idem mihi videtur cujus vitam Thucydidis habemus.

cenſione *Franciſci Porti* Cretenſis. Genev. 1569. 8. apud Jo. Criſpinum.

Græce & Latine cum verſione Latina & commentariis *Caſparis Laurentii* Genev. 1614. 8.

Editiones & interpretes ſingulorum quorundam Hermogenis librorum ſupra ſubinde indicatos hic nolo repetere. Neque prolixius memorare Rhetores recentiores, ut Georgium Trapezuntium, qui in quinque libris Rhetoricorum ex Hermogene profeciſſe ſe non diſſimulat, & ei viciſſim affundit lucem.

Quæ in Hermogenem ſcripſerunt *Porphyrius*, tum *Metrophanes* Suidæ & Scholiaſtis Hermogenis laudatus, interciderunt: Quemadmodum & Hermogenis ipſius *σύγγραμμα περὶ προοιμίων*, quod jam Marcellini tempore non extabat, ut teſtatur commentario ad Hermogenis *στάσεις* p. 176. In Bibliotheca Auguſtiſſimi Imperatoris ſervatur Syntagma MS. expoſitionum variorum auctorum Græcorum in Hermogenis artem Oratoriam, nempe *τῶν ἔξω Longini, Jamblichi, Syriani & Simplicii*: Chriſtianorumque *Johannis Siculi*, *Johannis Geometræ*, *Gregorii* Metropolitæ Corinthi, (Pardi cognomento vide, Labbei Bibl. MS. pag. 104.) *Johannis Doxopatri*, & *Georgii Diaretæ*, ut teſtatur Lambecius lib. VII. de Bibl. Vindob. pag. 257. ſeq. ubi ex Allatio de Georgiis p. 321. notat Diæretam dictum ob Scholia quæ in *διαιρέσεις στάσεων* dixerat. Idem Allatius memorat p. 369. *Georgii Pachymeris μελέτας* in Progymnaſmata & *στάσεις*, itemque p. 386. *Georgii Gemiſti* Epitomen MS. in Hermogenis artem aliaque ſcripta Rhetorica, qualem etiam elaboravit *Matthæus Camariota*. *Troili* * Sophiſtæ Prolegomena MSS. in Hermogenis (non Ariſtotelis ut Labbeus p. 110. Bibl. nov. MSS.) è quibus locum affert Langbænius ad Longinum p. 17. manu exarata ſunt in variis Bibliothecis. Jam olim ſcriptor ad Herennium libro & capite primo notavit *Rhetores Græcos, ne parum multa ſciſſe viderentur, ea conquiſiviſſe quæ nihil attinebant, ut ars difficilior cognitu putaretur.*

VII.

* Hic Troilus patria Sidetes, Socratis Scholaſtici præceptor floruit ſeculo poſt CHRISTUM natum quinto. Vide Valeſ. ad Socratem VII. 27.

Digitized by Google

VII. Fuere & alii Hermogenes, ut 1) Socraticus Hipponici F. de quo Plato & Xenophon. 2) Clodius Hermogenes, Cic. XIII. ad Attic. Epiſt. 24. 3) M. Tigellius Hermogenes Muſicus & Poëta, quem in ſectatur Horatius lib. 1. ſat. 2. & alibi. 4) Hermogenes Hiſtoricus inter eos qui de Judæis mentionem fecerunt, memoratus à Joſepho 1. contra Apionem p. 1051. cujus locum adduxit etiam Euſebius p. 485. præparat. Forte idem quem ἐν τῷ περὶ Φρυγίας laudat Schol. Apollonii II. 724. 5) Hermogenes quem Vitruvius teſtatur ſcripſiſſe de templo Dianæ, præf. libri VII. 6) Hermogenes Aſpendius, Patrocli ſub Antiocho Seleuci F. legatus, de quo Memnon apud Phot. Cod. 224. 7) Hermogenes derelictor Apoſtoli Pauli 2. Tim. 1. 15. unde Apoſtolicus Hermogenes dicitur a Tertull. c. 1. contra Hermogenem Africanum: *nec ipſe Apoſtolicus Hermogenes in regula perſeveravit.* Hoſtibus divinitatis CHRISTI accenſetur ab Epiphanio hæreſi LI. 6. 8) Hermogenes Africanus auctor Hermogenianorum ſive Materiariorum qui materiam æternam eſſe docebant, confutati a Tertull. libro contra Hermogenem. Aliis Hermogenes iſte videtur dici Hermias. 9) Hermogenes cujus βλάσφημα γράμματα memorat Socrates VII. 12. 10) Hermogenes Rhinocurorum Epiſcopus inter eos qui Neſtorium damnarunt in Concilio Epheſino p. 117. 11) Hermogenes chirurgus & Medicus malus quem perſtringit Lucilius in Græcis Epigrammatibus. 12) Hermogenes Græciæ ProCos. ad quem Himerii λαλιὰ Photio memorata. Omitto alios, ut Hermogenem furis nomen apud Martial XII. 29. & de quibus Reineſ. pag. 640. Epiſtolar. ad Hofmannum.

VIII. Index ſcriptorum ab Hermogene allegatorum, ad Paginas editionis Genev. 1614. 8.

Æſchines Orator, p. 84, 325, 436, 495, 498, 539, 542. ejus contra Timarchum, 131, 132, 133, 439. adverſus Cteſiphontem 542.
Æſchines Socraticus, 396, 506.
Αἰσωπείους μύθους & δραματικοὺς finxit Nicoſtratus, 506.
Anacreon, 389.

Andocides, 501.
Antiphontes duo Oratores, Rhamnaſius cujus ſunt λόγοι φονικοὶ & alter Antiphon τερατοσκόπος καὶ ὀνειροκρίτης cujus ſunt: λόγοι περὶ ἀληθείας; καὶ ὁ περὶ ὁμονοίας καὶ οἱ δημηγορικοὶ καὶ ὁ πολιτικός, 496. ſeq.
Archilochi tetrametri trochaici, 383.
Ariſtidis juſtus, 7. Ex Ariſtidis Rhetoris Oratione contra Callixenum pro decem ducibus ſepeliendis, 279.
Ariſtophanes in Acharnenſibus, 565.
Callixenus, 279.
Comicum dicendi genus, 562. ſeq.
Critias Orator laudatur p. 497.
Demades legatus miſſus ad Philippum, 93.
Demodocus, 481.
Demoſthenes, 3, 22, 52, 63, 70, 193. ſeq. 418, 419. ſeq. 371. & ſingulis fere paginis. Ejus Epiſtola ὑπὲρ τῶν Λυκούργου παίδων & Epiſtola ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου, 444. Oratio contra Ariſtocratem, 128. contra Cononem, 121. pro Corona, 320. contra Leptinem, 216. contra Midiam, 418, 531. in Neæram, 320. περὶ παραπρεσβείας, 129. Philippicæ, 530, 565. contra Timocratem, 131, 196, 442. παρὰ τῷ ῥήτορι apud Demoſth. 442. &c.
Didymus Grammaticus, 496.
Dinarchus, 296, 494. hordeaceus Demoſthenes, 495.
Dionyſius (Halic.) ὃς δοκεῖ περὶ λέξεώς τι πεπραγματεῦσθαι, 371.
Dorica dialectus, 283.
Euripides 226, 227.
Gorgias, 463, 478.
Grammatici, 120.
Hecatæus Mileſius, παρ' οὗ δὴ μάλιστα ὠφέληται ὁ Ἡρόδοτος, 513.
Herodotus, 281, 399, 405, 406, 508, 509, 531. Hecatæo è quo profecit ſuavior, 513.
Homerus Tragicorum parens, 561. poëtarum, Oratorum & λογογράφων præſtantisſimus, 481. in omnibus formis orationis excellentisſimus tum Poëtarum tum Oratorum, 482. ſeq. Allegatur p. 211, 224, 225, 290, 326, 371, 406, 520. 521, 529, 534, 536, 537, 560, 562. &c.
Hyperides, 420, 491, 498.
Iſæus, 490.

Iſocra-

Iſocrates, 270, 333, 353, 355, 357, 361, 396, 464, 490, 492. ſeq. ἐν παραινέσεσι, 536.
Leges quædam, 16, 17, 71.
Lycurgus Orator, 500.
Lyſias, 352, 420, 461, 462, 478, 490.
Menander Comicus, 223, 383, 399.
Nicoſtratus Orator, 507.
Pericles, 4, 29, 34, 61, 66, 86, 142, 144, 147, 227, 228, 230, 457.
Pindarus, 285.
Plato, 278, 282, 283, 406, 418, 476, ſeq. 518, 534, 536. &c.
Polus Orator. 478.
Sappho, 403
Simonides Theocrito laudatus, 452.
Συμπόσια Σωκρατικά, 565. Platonis & Xenoph. 505, 566.
Solon legislator, 74.
Steſichorus σφόδρα ἡδὺς διὰ τὸ πολλοῖς χρῆσθαι ἐπιθέτοις, 409.
Theocritus, 283, 388, 389. ἐν χάρισιν ἢ Ἱέρωνι, 452.
Thucydides, 286, 449, 497, 509, 510, 521, 535, 537, 550, 564.
Xenophon, 404, ſeq. 410, 412, 503. συμπόσιον, 505, 566, ἀπομνημονεύματα, 530.

IX. *Dionyſius* LONGINUS, Suida teſte *Caſſius* etiam dictus, nepos forte Caſſii Longini cujus apud Plutarchum proœmio lib. IX. ſympoſiacon mentio, videtur diverſus fuiſſe a Dionyſio Phaſelite, *a*) licet Suidas Longinum affirmat ſcripſiſſe λέξεις Ἀντιμάχου, & auctor vitæ Nicandri Dionyſium Phaſelitem allegat ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως & περὶ ποιητῶν. Nam ne dicam diverſorum hos eſſe librorum titulos, ſane auctor vitæ & Pindari Scholiaſtes qui itidem Dionyſii Phaſelitæ mentionem facit, potius notiore nomine Longini eum appellaſſent. Interim nec ſatis exploratum eſt fueritne Emeſenus, licet eum Emeſenus Rhetor Cornelius Fronto Plutarchi nepos natum ex ſorore ſua *b*) Frontonide heredem reliquit. Syriaci certe ſermo-

a) Eundem cum illo non dubitat eſſe Vir doctiſſ. Gerardus Langbænius. Video etiam Dionyſium Phaſelitem à Clariſſ. Schurtzfleiſchio eundem haberi cum Dionyſio Charmidæ filio, cujus itidem in ſcholiis ad Pindarum pag. 381. edit. Oxon, mentio. Sed plures potuerunt eſſe Dionyſii Grammatici, qui in Pindarum elaborarunt, & videtur Scholiaſtes diſerte diſtinguere alterum hac προσθήκῃ ab Dionyſio quem modo Phaſelitem, mox omiſſo Dionyſii nomine τοὺς περὶ τὸν Φασηλίτην p. 421. nominat,

b) Suidas in Φρόντων.

niſignarus non fuit, diu verſatus in Phœnicia & Palmyræ apud Zenobiam Reginam, quæ ipſius etiam conſilio ſuperbiorem illam Epiſtolam ad Aurelianum Syriaco idiomate *c*) ſcripſit. Longe maximum autem ſtudium impendit litteris Græcis, & ut omni eruditione pectus imbueret, Athenis, Romæ & ubicunque terrarum, (varia enim loca una cum parentibus ſuis adiiſſe ſe teſtatur) doctisſimos quosque viros auſcultavit, quorum celebriores nominat in Prooemio libri περὶ τέλους apud Porphyrium in Plotini vita c. 20. *d*) Ejusdem Plotini judicium de Longino extat, quo *Philoſophum* eum negavit, *e*) *Philologum* eſſe confeſſus eſt, licet multa etiam philoſophici argumenti Longinus ſcripſit, & non perfunctorie in illo quoque ſtudio verſatum ſe eſſe fuit teſtatus: Platonis ſingillatim cultor, cujus natalem ſive Platonia (Πλατώνεια enim non Πλωτίνεια ibi legendum) celebravit teſte Euſebio X. 3. præparat. At in antiquitate omni & humaniore doctrina excellentisſimus fuit, nec minus judicii exquiſiti atque κριτικώτατος, qua de re nota ſunt Eunapii & aliorum veterum teſtimonia *f*) Longini libro de quo jam dicturus ſum a viris doctis præfixa. Hinc & in Theophylacti Epiſtola XVIII. οὐ κατὰ Λογγῖνον κρίνειν veluti proverbio dicitur pro male judicare, perperam enim Marinerius Theophylacti verba reddidit ſic: *Tu igitur Longini judicia ne mihi imponas, ne videaris ipſe juxta Longini ſenſum aliquid decernere.* Rectius utique Jac. Tollius vir præſtantiſſ. *Ne mihi igitur Longini cenſuras adtribuas, ne & ipſe nonnullis non ſecundum Longinum judicare videaris.* Certe quemadmodum Ariſtarchi ita Longini nomen pro Critico & erudito cenſore uſurpatum obſervare licet, ut in S. Hieronymi ad Ruſticum Epiſtola 95. *Criticum * diceres eſſe Longinum, cenſoremque Romanæ facundiæ.* Inter diſcipulos Porphyrium habuit de quo ſupra dixi, ſed & Zenobia Orientis regina Longino Magiſtro uſa eſſe ad Græcas litteras dicitur, Vopiſco teſte in Aureliani vita c. 27. Hæc Zenobia quæ poſt Odænathum Regem Palmyrenorum maritum ſuum A. C. 267. occiſum, regni molem in ſe ſuſceperat, finesque

adjecta

c) Vopiſcus in Aureliano c. 27.

d) ſupra p. 127. ſeq.

e) Porphyr. vita Plotini c. 14. ſupra p. 116. ubi Longinus etiam à Porphyrio Φιλάρχαιος appellatur, puto enim falli eos qui hoc nomen proprium eſſe putant neſcio cujus Philoſophi.

f) Teſtimoniis veterum de Longino addendus inſignis locus Procli in IV. Platonis de Rep p. 415. ubi ex Porphyrii συμμίκτοις refertur Longini diſputatio quam habuit cum Medio Stoico de partibus animæ.

* Male *Creticum* legit Joh. Marcianæus T. 4. p. 776.

Digitized by Google

adjecta Ægypto & aliis regionibus auxerat, ab Aureliano Imp. victa bello A. C. 273. & capta inter eos quorum uſa conſilio eſſet, Longinum etiam nominavit, itaq; Imperator eum ſtatim occidi juſſit. Sane in morte Longinus ſe geſſit ut *Philoſophum* decuit, non enim modo ipſe ſupplicium ſubiit fortiter, ſed & alios qui iniquius illud patiebantur ſolatus eſt g) Inter ſcripta ejus plurima atque *μέγα τοῖς παιδείας μεταποιουμένοις ὄφελος φέροντα magnam doctrinæ ſtudioſis utilitatem adferentia h)* unicum ætatem tulit, περὶ ὕψους, liber *de ſublimitate* orationis (non integer, quod dolendum) ad Terentianum, quem κράτιστον vocat & φίλτατον, atque ut doctis viris (non plane certa conjectura) videtur, haud diverſum ab illo Terentiano, cujus librum elegantem de metris, Latino carmine legimus.

X. Editiones libri de ſublimi dictione.

GRÆCÆ.

1. Baſil. apud Oporin. 1554. 4. ex *Franciſci Robortelli* editione, cum ejus notis.
2. Venet. 1555. 4. apud Paulum Manutium, qui primus ſe illum vulgare credidit, ex Codice Bibliothecæ quam Venetis legavit Beſſarion Cardinalis. In hac editione verſus Poetarum quos laudat Longinus ab ejus verbis diſtincti ſunt, quod facere Robortellus neglexit.
3. Ad calcem Aphthonii & Hermogenis, Genev. apud Criſpinum 1569. 8. *Adjunximus*, inquit editor, *Dionyſium Longinum, ſummi judicii Rhetorem, quem & ipſum peſſime habitum ipſe* Franciſcus Portus Cretenſis *olim Ferrariæ Venetiisque veluti redivivum curavit judicio & induſtria magis quam ſubſidio librorum, quorum præter unum* (Dudithii, ut viri docti conjiciunt) *vix alterum exemplar MS. nedum tertium reperiretur: in quo plus laboris ſuſcipiendum fuit & ad conjecturas & ad ingenium fugiendum.* Hæc editio cum emendationibus è Codice Iſ. Caſauboni a G. J. Voſſio adſcriptis fuit in Bibl. Petri Francii V. C.

g) Zoſimus lib. 1. c. 56.
h) idem ibid.

LATINÆ.

Ex interpretatione *Petri Pagani*, Venet. 1572. 4.

Verſio elegantisſimi *Mureti* quam promiſit p. 113. ad Catullum, perinde ut illa quam *Andreas Dudithias* paraſſe ſe teſtatur præfat. ad Dionyſii Halic. de Thucydide judicium, nunquam vidit lucem.

GRÆCO LATINÆ.

Cum verſione Latina, ſynopſibus & notis *Gabrielis de Petra* Profeſſoris Græcæ linguæ apud Lauſannenſes. Genev. 1612. 8. apud Jo. Tornæſium.

Cum verſione Petræ & eruditis notis *Gerhardi Langbanii*, Oxon. 1636. 8.

Cum triplici verſione Pagani, *Dominici Pizimentii* Vibonenſis ac meliore Petræ, & prælectionibus *Caroli Manoleſii*, Bononiæ 1644. 4. Hanc ἔκδοσιν omnium poſtremam & tempore & dignitate vocabat Tan. Faber.

Cum verſione Petræ ad calcem deſcripta, notisque *Tanaquilli Fabri* Salmur. 1663. 8. quæ editio cum plurimis notis MSS. poſſeſſoris fuit in Bibliotheca V. C. Petri Francii.

Luculenta & præclarisſima editio *Jacobi Tollii*, qui Codice Is. Voſſii cum Manuſcripto Pariſienſi collato, Veneto item S. Marci, & lectionibus trium Codd. Bibl. Vaticanæ uſus novam præclaram verſionem & notis integris Robortelli, Porti, Gabrielis de Petra, Langbænii, Fabrique ſuas addidit, ſubjunxitque fragmenta Longini (è Plotini vita a Porphyrio ſcripta & Euſebii XV. 21. præparat. Ev.) nec non Gallicam Boilavii verſionem, cum auctoris atq; Andreæ Dacerii ſuisque notis Gallicis. Deniq; ſubjungitur guſtus Criticarum Tollii animadverſionum in Longinium Lugd. Bat. 8. A. 1677. pridem editus & cum inſigni acceſſione hic recuſus, quo veteres ſcriptores inter ſe contenduntur, ut capitibus 3. 13. & 14. fortuitorum Tollius fecerat, editorum Amſt. 1687. 8. Volumen claudunt variæ lectiones ex Codd. Vaticanis 285. 294. & optimi 1417. a V. C. Laurentio Zaccagnio ad Tollium miſſæ, Petræque ſynopſes & hujus item ac Fabri præfationes, & index locupletisſimus. Quæ de Longino ipſo Petra, Langbænius & Faber obſervaverant, libro præmittuntur, qui Sereniſſ. Principi electorali Brandenburgico

Digitized by Google

gico Frid. Wilhelmo ab auctore inſcriptus, & nitide atque emendate excuſus prodiit Trajecti ad Rhen. 1694. 4.

Noviſſime præſtantiſſimus Vir *Jo. Hudſonus* nitidam & inſignem Longini editionem emiſit Oxonii 1710. 8. cum verſione Latina, Græcis emendate excuſis & diligenter recenſitis per ſingulas paginas ſubſtrata, & notis ad intelligendum ſcriptorem undique in oportunam brevitatem contractis. Latina verſio *Jac. Tollii* eſt, verum ab editore hinc inde interpolata, & verbis otioſis amputatis ad Græcum fontem exacta. De Longino ejusque ſcriptis diligentior notitia, & teſtimonia uberiora præmittuntur. Indices etiam utiliſſimi tres, verborum rerumque & ſciptorum à Longino laudatorum, inſertis virorum doctorum obſervationibus. Subjectæ etiam ſunt ad calcem Voluminis Variæ lectiones ex Codice MS. illuſtris Viri Johannis Mori, Elienſis Epiſcopi, & in præfatione Græce inſertum apoſpaſmatiòn ex libro Longini περὶ μέτρων, quod infra cum lectore totum communicabo.

Sub initium præſentis anni 1711. Witebergæ in 4. laudatiſſimo inſtituto *D. Henricus Leonbardus Schurtzfleiſchius*, doctiſſimi Viri *Conradi Samuelis Schurtzfleiſchii* fratris ſui τȣ μακαρίτȣ Obſervationes ad Longinum vulgavit, in quibus Codicem MS. Ambroſianæ Bibliothecæ & editionem Græcam Pauli Manutii ſingulari induſtria conferens, ingenio atque doctrina ſua locis quamplurimis lucem attulit non vulgarem.

Leo Allatius in Euſtathii Hexaëmeron p. 6. *Neque minus fur eſt qui bona aliorum ſurripit, quam qui mentis monumenta & aliorum ſtudia ſuffuratur, & auctorem ſilentio præterit, de quo ſi quis plura deſiderat, adeat noſtros in Longini de ſublimi genere orationis libellum commentarios.* Spectat huc aliquomodo Allatii liber de erroribus magnorum Virorum in dicendo, qui prodiit Romæ 1636. 8. Nam commentarii quidem illi in Longinum editi non ſunt, neque *Antonii Quærengii* diſputatio de judicio Dionyſii Longini in Comparatione Demoſthenis & Ciceronis, memorata eidem Allatio p. 45. Apum urbanarum. Neque quæ *Caſpar Scioppius* contra Longinum ſe ſcripturum minatus eſt, ut ex Caſauboni Epiſt. 665. cognoſcas. Operæ pretium interim fuerit adire quæ de Meteoris orationis, ſive dictis in ſpeciem ſublimibus, re-

vera

Digitized by Google

vera inanibus atque vitioſis ſcripſit Longino ſuffragatus V. C. *Samuel Werenfelſius* ſingulari diatriba, Baſil. 1696. 4. quæ deinde ejusdem libro de logomachiis eruditorum ſubjecta prodiit Amſtelod. 1702. 8.

GALLICÆ.

Ex eleganti verſione *Nicolai Boilavii Deſprai*, cum ejusdem & *Andreæ Dacerii* notis, prodiit ad calcem Satirarum Boilavii, qui omnium manibus teruntur. Pariſ. & Amſt. 1689. 12. atque inde ſæpius. In editione Amſtelod. 1701. 12. accedunt obſervationes Criticæ adverſus ea quæ Claudius Perraultus in invidioſa comparatione veterum cum recentibus, Homero, Pindaro & aliis antiquis ſcriptoribus objecit. Eandem Boilavii verſionem cum ejus Daceriique & Tollii notis jam dixi ſubjunctam quoque legi editioni inſigni Græcolatinæ Longini Trajectinæ.

Varii *MSti Codices* libri Longiniani exſtant, quorum partem jam memoravi, ſed univerſi illi ex uno Codice Regio Pariſienſi profluxiſſe videntur Richardo Simoni libro 2. Epiſtolarum ſelectarum Gallice editarum Epiſt. 24. p. 145. ſeq. quod ex eo colligit, quoniam eædem in omnibus lacunæ occurrunt, ut ſect. 3. duorum, & ſect. 9. octo foliorum.

Alii Longini.

Caſſius Longinus, de quo Plutarchus in proœmio libri IX. convivalium quæſt. Verba *ἐπὶ ξένης* ibi de exilio accepit Nic. Antonius lib. de jure exulum, p. 72.

Cornelius Longinus, cujus Epigrammata quædam Græca leguntur in Anthologia p. 453, 555. edit. Wechel.

Longini, quorum mentio in inſcriptione Ancyrana apud Clariſſ. Montfauconum, p. 165. palæographiæ Græcæ, Γ. Λονγίνῳ a) Παυλείνῳ Γ. Λονγεῖνος Σάραγις καὶ Γ. Λονγεῖνος Κλαυδιανὸς πατρὶ μνήμης χάριν.

Longinus, Monachus, calligraphus circa A. C. 1272. cujus apud eundem Montfauconum mentio p. 65, 102, 322.

Longini Martyres, de quibus Martyrologia 24. April. 2. Maj. 24. Jun. 21. Jul. &c.

Longini

a) Veteres librarii atque ita ſculptores quoque paſſim negligunt Grammaticorum illud ſcitum, γκ, vel, γχ, vel, γγ ponendi pro νκ, νχ, νγ, ut V. C. Jacobo Gronovio etiam obſervatum præfat. ad Harpocrationem.

Longini de quibus Inſcriptionem lapidis in comitatu Ceſtriæ non ita pridem effoſſi affert vir doctiſſimus Joh. Hudſonus: *Flavius Longinus trib. mil. leg. XX. Longinus filius ejus, domo Samoſata.*

Mitto alios hujus nominis in Gruteriano inſcriptionum opere, tum octo vel novem conſules Romanos & duos Anaſtaſio imperante tyrannos, Longinum item exarchum Ravennatenſem ſub Juſtino juniore, & quod militis memoriam qui latus CHRISTI λόγχῃ ſive lancea perfodit, Longini nomine celebrant Martyrologia 15. Martii, quemadmodum Menologia hoc nomen 26. Octobr. tribuunt Centurioni qui ſub cruce ſtans inſigne illud de filio DEI teſtimonium edidit. In Pſeudo-Lino de actis S. Pauli incerta fide traduntur à Nerone ad Apoſtolum miſſi qui nuncium de ſupplicio perferrent Megiſtus, Longinus & Aceſtus, & ſermonibus Pauli, ut CHRISTO nomen darent paſſi fuerint ſe perſuaderi.

XI. Index ſcriptorum in Dionyſii Longini libro περὶ ὕψους memoratorum, ad paginas editionis V. C. Joh. Hudſoni.

Æſchylus, pag. 7, 54, 55.

Ammonius (Platonicus) 48. de locis à Platone ex Homero in Academiam derivatis.

Amphicrates, 9, 13.

Anacreon, 90.

Apollonius Rhodius, 101. Ἀργοναυτικῶν ποιητής, ibid.

Aratus, 39, 80.

Archilochus, 40, 47, 101.

Arimaſpiorum carminum auctor, 37, 38. (Ariſteas ut putant Proconneſius)

Ariſtophanes, 121.

Ariſtoteles, 92.

Bacchylides. 101.

Cæcilius Rhetor libro περὶ ὕψους, 1, 2, 11, 21, 22, 90, 91. ἐν τοῖς ὑπὲρ Λυσίου συγγράμμασιν, 89.

Calliſthenes Rhetor, 9.

Cicero, 44, 45. ex quo loco patet Latinæ quoque linguæ non fuiſſe Longinum imperitum.

Clitarchus Hiſtoricus, 9.

Demoſthenes, 40, 44, 45, 49, 59, 60, 61, 62, 66, 68, 73, 77, 92, 102, 103, 104, 105, 110, 118. ἐν τῷ εἰς τὸν Μειδίαν, 68, 69. —ἐπὶ τοῦ Ἀριστογείτονος, 83.

Eratoſthenes Cyrenæus, 101. ἐν τῇ Ἠριγόνῃ, 101.

Eupolis Comicus, 60.

Euripides, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 121, 122.

Gorgias Leontinus, 8.

Kkk Heca-

Hecatæus Mileſius, 75, 82, 83.
Hegeſias, 9.
Herodotus, 15. 47, 49. 72, 77, 87, 91, 114, 125.
Heſiodus, 25, 48.
ἐν ἀσπίδι, 25.
Homerus, 14, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 49, 52, 67, 80, 81, 82, 84, 100, 110, 132.
ἐν νεκύᾳ, (Odyſſ. λ.) 23.
Hyperides, 57, 102, 104.
Jon Chius, 101.
Iſocrates, 12, 112.
ἐν τῷ λόγῳ πανηγυρικῷ, 113.
Longinus ipſe *ἐν τοῖς περὶ Ξενοφῶντος*, 20. *περὶ συνθέσεως λόγων* commentarii duo, 116. Græcum ſe vocat, 44. (Jonſio Judice Athenienſis.)
ἴδιον σύγγραμμα περὶ παθῶν promittit, 137.
Lyſias, 98, 103 106.
Matris, 9.
Moyſes *ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης οὐχ ὁ τυχὼν ἀνήρ*, 28.
Philiſcus vel Philiſtus, 121.
Phrynichus (Trag.) 77. Ejus *Μιλήτου ἅλωσις*, ibid.
Pindarus. 101.
Plato, 13, 14. 15, 45, 47. 48. 49, 77, 84, 85, 95, ſeq. 106, ſeq. 110.
ἐν τοῖς νόμοις, 87.
ἐν τῇ πολιτείᾳ, p. 45.
Sappho, 33, 34. ſeq.
Simonides, 55.
Sophocles, 9, 55, 102.
τὰ ἐπὶ τοῦ Οἰδίπου, 75, 76.
Steſichorus, 47.
Τεχνογράφοι, 42.
Poſtumius Terentianus, harum litterarum ſtudioſus ac peritus cui librum ſuum Longinus inſcripſit, 1, 4, *φίλτατον* vocat, 1, 17. 44, 46, 130. *ἥδιστον*, 4. 12. *ἑταῖρον*, 80. *ὦ φιλότης*. 16. Græcus, 44, *κράτιστον* vocat 116. unde Remp. geſſiſſe videtur.
Theocritus *ἐν τοῖς βουκολικοῖς ἐπιτυχέστατος*, 101.
Theodorus (Rhetor, forte Gadarenus) 10.
Theophraſtus, 92.
Theopompus, 90, 126, 127.
Thucydides, 49, 73, 79, 114.
Timæus, 11, 12, 13, 14.
Xenophon, 13, 14, 67, 79, 85, 94, 130.
ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, 13.
Longinus *ἐν τοῖς περὶ Ξενοφῶντος*, 20.
Zoilus Homeri reprehenſor, 32.

XII.

Digitized by Google

XII. Scriptorum Longini * deperditorum brevis notitia, à viris doctis Langbænio & Hudſono maximam partem collecta.

1. *Περὶ τοῦ κατὰ Φειδίου.* Ita in impreſſis & manu exaratis Suidæ codicibus reperiri teſtatur Clariſſ. Kuſterus, etſi Langbænius malit *Μειδίου* ut λόγος Demoſthenis intelligatur: celeberrimus Hudſonus *Μηδίου*, ut deſignetur Stoicus Philoſophus hoc nomine, Longini æqualis, cujus apud Porphyrium in Plotini vita & apud Proclum mentio, ita ſubintelligendum vocabulum *ὄντος*, vel *καλοῦ* vel *τέλους*, aut ejuſcemodi aliquid.
2. *Ἀπορήματα Ὁμηρικά.* Suid. atque idem opus vel ex duobus proximis unum reſpicit Euſtathius quando in commentariis ad Homerum Longinus ipſi laudatur. Dionyſius vero *ἐν τῇ ε΄ ἀπόρων*, quem allegat Scholiorum minorum auctor ad Iliad. β. 308. diverſus mihi à Longino videtur.
3. *Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος*, Suid.
4. *Προβλήματα Ὁμήρου καὶ λύσεις, ἐν βιβλίοις β΄.* Suid.
5. *Τίνα παρὰ τὰς ἱστορίας οἱ Γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται.* quænam contra fidem hiſtoriæ tanquam hiſtorica enarrent Grammatici, id.
6. *ἐπὶ τῶν Ὁμήρου πολλὰ σημαινουσῶν λέξεων*, libri quatuor.
7. *Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις β΄. κατὰ στοιχεῖον.* Atticarum dictionum editiones duæ ordine Alphabetico, id. Videtur idem opus eſſe quod in fronte Suidæ memoratur inter ſcriptores quibus ipſe ad condendum lexicon ſuum uſus eſt: *Λογγῖνος ὁ Κάσσιος, λέξεις κατὰ στοιχεῖον.* Etiam Jacobus Tollius teſtatur ſe ex Bibl. illuſtris Ciampini nactum contenta Lexici ſacri inediti, cujus hæc inſcriptio:

Kkk 2

* Plurima ſcripſiſſe Longinum & Suidas teſtatur, & Eunapius in Porphyrii vita confirmat, qui elogium ejus texit his verbis: *Λογγῖνος ἦν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον βιβλιοθήκη τις ἦν ἔμψυχος καὶ περιπατοῦν μουσεῖον - - - μακρῷ τῶν τότε ἀνδρῶν τὰ πάντα ἄριστος. καὶ την βιβλίων τε αὐτοῦ πολὺ πλῆθος φέρεται, καὶ τὸ φερόμενον θαυμάζεται. καὶ εἴ τις κατέγνω τινὸς τῶν παλαιῶν, οὐ τὸ δοξασθὲν ἐκράτει πρότερον, ἀλλ' ἡ Λογγίνου ἐκράτει κρίσις.*

ptio: *Λεξικὸν ἐν διαθέτων γραφῶν ἐκλεχθὲν παρὰ Στεφάνου καὶ Θεοδώρου καὶ ἑτέρων λεξικογράφων, Κασσιανοῦ καὶ Λογγίνου Φιλοσόφου.*

8. *Λέξεις Ἀντιμάχου καὶ Ἡρακλέωνος*, Suid. Ab hoc jam notavi diverſum videri Dionyſii Phaſelitæ *περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως*, quo allegat auctor vitæ Nicandri, a quo etiam idem *περὶ ποιητῶν* laudatur.

9. *περὶ ἀρχῶν*, Porphyr. de vita Plotini c. 14. ſupra p. 116.

10. *περὶ ὁρμῆς* ad Cleodamum & Porphyrium. id. c. 17. p. 120.

11. *περὶ τέλους* contra Plotinum & Gentilianum Amelium, cujus proœmium ſervavit idem Porphyrius c. 20. p. 127. ſeq.

12. Epiſtola ad Amelium, qua refellit ejus Epiſtolam ad magnitudinem libri productam & ad Longinum miſſam *περὶ τοῦ τρόπου τῆς Πλωτίνου φιλοσοφίας*, id. p. 132.

13. *περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης*, adverſus eundem Amelium. id. p. 131.

15. 16. *περὶ τῶν ἰδεῶν*, adverſus Plotinum, & de eodem argumento adverſus Porphyrium *ἀντιγραφή*. ibid. Reſpicit Syrianus Longinum laudans in 12. Metaphyſ. p. 59.

17. Epiſtolæ complures, è quibus fragmentum unius ad Porphyrium, in qua eum rogat ut ad ſe in Phœniciam veniat afferatque ſecum Plotini ſcripta emendata, id. c. 19 p. 123. ſeq.

18. *περὶ ψυχῆς*, è quo opere *ἀντίῤῥησιν* adverſus Stoicos, corpoream animæ ſubſtantiam tribuentes ſervavit Euſebius XV. 3. præparat Evangelicæ. Confer Proclum ad lib. IV. Platonis de Rep. p. 415.

19. Longinum (*ἐν τοῖς φιλολόγοις* (ſcil. *βίβλοις* vel *συγγράμμασι*) allegat auctor vitæ Apollonii Rhodii ut probet Tarrham eſſe Cretæ urbem. Nihil vero ad Longinum, ut exiſtimo, Dionyſius *ἐν Κριτικοῖς*, laudatus Laërtio lib. 1. in Thalete c. 38. nam & Dionyſius Halicarnaſſeus intelligi poteſt, qui *κριτικὰ* ſcripſit, ne dicam viros doctos legendum ſuſpicari in *Κρητικοῖς* vel *χρονικοῖς*.

20. *Ὀδαίναθος*, de Rege Palmyrenorum Odænatho *λόγος* ſive liber, ſcriptus ut videtur poſt ejus necem. Meminit Libanius in Epiſtolis ineditis cujus verba à Bigotio communicata cum T. Fabro. *Ὀδαίναθος ὁ λόγος· Λογγίνου ἐστὶν ὁ λόγος. ἐγὼ μὲν ἀπαιτῶ, σὲ δεῖ δοῦναι καὶ γενέσθαι δίκαιον περὶ τὴν ὑπόσχεσιν.*

21. Neſcio qua fide Geſnerus in Bibl. ſcripſit Longini opuſculum *de aciebus bellicis* (*περὶ τάξεων*, ut Ælius Harpocratio Rhetor Suida teſte ſcripſit *περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων*) Græce ſervari Romæ. *Dionyſii Longini opuſcula de magnitudine orationis & de aciebus bellicis & περὶ ὕψους λόγου ῥητορικὸν liber imperfectus, Græce ſervantur Romæ. Poſtre-*

ſtremum D. Diegus Hurtadus Cæſaris legatus Venetiis habet. Certe liber quem memorat de magnitudine orationis non videtur alius eſſe quam quem deinde vocat περὶ ὕψους, & forte magnificam orationem pro magnitudine orationis dicere voluit.

22. Τὰ περὶ Ξενοφῶντος. Longinus ipſe lib. de ſublimi Oratione ſect. 8. ὡς κἂν τοῖς περὶ Ξενοφῶντος ὡρισάμεθα.

23. In Platonis Timæum an ſcripſerit aliquid, ut ex Proclo colligere quis poſſit, nolo affirmare.

24. Τέχνη ῥητορική. Schol. Hermogenis p. 380. Etiam in ſyntagmate expoſitionum variorum auctorum in Hermogenis artem Rhetoricam quod manu exaratum exſtat in Bibl. Vindobonenſi, teſte Lambecio lib. VII. p. 257. Longini commentarii continentur.

25. περὶ συνθέσεως λόγων. lib. de ſublimi oratione ſect. 39. Longinus ipſe teſtatur ſe de hac ſatis copioſe tractaſſe in duobus commentariis. ὑπὲρ ἧς ἐν δυσὶν ἀποχρώντως ἀποδεδωκότες συντάγμασιν ὅσαγε τῆς θεωρίας ἡμῖν ἐφικτά. Extat & ſimilis argumenti liber inter Dionyſii Halicarnaſſei opera, de quo lib. 3. c. 32. Ex illis Longini petitum videtur teſtimonium de Rhetoribus quod ex Codice MS. Vaticano Evangeliorum, cum Hudſono Zaccagnius communicavit: Λογγῖνος ὁ καὶ Ῥήτωρ τὴν τῶν μεγάλων ῥητόρων ἀπαρίθμησιν συνέταξεν οὕτως· κορωνὶς δὲ ἔσω λόγου παντὸς, καὶ φρονήματος Ἑλληνικοῦ Δημοσθένης, Λυσίας, Αἰσχίνης, Ἀριστείδης, Ἰσαῖος, Τίμαρχος, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης ὁ καὶ ** κρίθινος, Ξενοφῶν. πρὸς τούτοις Παῦλος ὁ Ταρσεὺς, ὅντινα καὶ πρῶτόν φημι προϊστάμενον δόγματος ἀναποδείκτου. Poſtrema de Paulo Apoſtolo a Chriſtiano homine adjecta ſunt.

26. περὶ παθῶν ſingulari volumine ſcripturum ſe recepit ibid. ſect. ult. περὶ ὧν ἰδίᾳ προηγουμένως ὑπεσχόμεθα γράψειν ὑπομνήματι.

27. περὶ μέτρων ſcripſiſſe Longinum ex Scholiis ad Hermogenem pag. 387. colligas, ubi etiam Hephæſtion allegatur, cujus de illo argumento eruditum librum nec minus doctis ſcholiis Græcis illuſtratum habemus. Horum partem e Longino petitam eſſe patet ex hujus libro περὶ μέτρων, quem ex Vaticana Bibliotheca depromtum vidit Holſtenius * apud Allatium, cujusque particulam noviſſime Clariſſ. Hudſonus in præfatione ad Longini περὶ ὕψους li-

 brum

** Dinarchum vocatum eſſe κρίθινον ſive hordeaceum Demoſthenem, teſtatur Hermogenes. Confer Scholia Græca ad Hermog. p. 415.

* Cap. 6. de vita Porphyrii, ſupra p. 238.

Digitized by Google

brum publicavit. Eam, quoniam in cæteris Longini editionibus omnibus deſideratur, non illibenter fortaſſis hoc loco legent ſtudioſi homines. Titulus ſic ſe habet: ἐκ τοῦ Λογγίνου τοῦ Φιλοσόφου. Et mox ſequitur: Τὰ προλεγόμενα εἰς τὸ τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων στίχων. Deinde: Ἀλλ' εἴτε νέα τῶν μέτρων ἡ θεωρία, εἴτε Μούσης εὕρημα παλαιᾶς· ἑκάτερον ἕξει καλῶς. ἀρχαία μὲν γὰρ οὖσα ἐκ τῆς παλαιότητος ἕξει τὴν σεμνότητα· νέα δὲ οὖσα ποθεινοτέρα καθ' * Ὅμηρον· τὴν γὰρ ἀοιδὴν πάντες ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι, ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται. μέτρου δὲ πατὴρ ῥυθμὸς καὶ θεός, ἀπὸ ῥυθμοῦ γὰρ ἔσχεν τὴν ἀρχήν. θεὸς δὲ τὸ μέτρον ἀπεφθέγξατο· τοῦ δὲ περὶ μέτρων λόγου πολλοὶ πολλαχῶς ἤρξαντο. οἱ μὲν ἀπὸ στοιχείων, ὡς Φιλόξενος, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ μέτρων ὅρου, ὡς Ἡλιόδωρος. ἡμεῖς δὲ Ἡφαιστίωνι κατακολουθήσομεν ἀπὸ συλλαβῆς ἀρξάμενοι. πρῶτον δὲ ὀλίγα προειπεῖν δίκαιον. τεκμήριον μέτρου ἀκοή· ἔνιοι γοῦν οὕτως ὡρίσαντο, μέτρον ἐστὶ ποδῶν ἢ βάσεων σύνταξις αἰσθήσει τῇ διὰ ἀκοῆς παραλαμβανομένη. ** εἰ δὲ τὸ κρῖνον ἐστὶν ἀκοή, τὸ κοσμοῦν ἐστι φωνή· ὡς γὰρ τὸν ἦχον τῆς εὐρυθμίας ἐκτείνουσά τε καὶ συστέλλουσα φωνὴ σχηματίζει τὰς συλλαβάς, οὕτως εἰσδεξαμένη κρίνει ἡ ἀκοή. διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν μέτρων συμβέβηκεν ἀποκρύπτεσθαι, σιωπώμενα ἐν τῇ κατὰ πεζὰν ῥήσει. καὶ αὖ πάλιν πολλὰς πλώσεις ἔχει πρὸς ἄλλα μέτρα. εὕροι γοῦν ἄν τις παρὰ Δημοσθένει τῷ ῥήτορι στίχον ἡρωϊκὸν κεκρυμμένον, ὃς ἠδυνήθη λαθεῖν διὰ τὸ πεζὴν οὖσαν τὴν προφορὰν συναρπάσαι τῷ λόγῳ τὴν ἀκοήν. Φησὶ γοῦν. Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος. στίχος ἐστὶν ἡρῷος. ἀλλὰ μὲν καὶ Ἰωνικός, ὅταν λέγῃ, Πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβων γιγνομένων παρ' ὑμῖν. τοῦτο γὰρ ἄντικρυς Ἰωνικόν ἐστιν ἀπὸ μείζονος, ὅμοιον τῷ, Εὐμορφοτέρα Μνασιδίκα τᾶς ἁπαλᾶς Γυριννῶ. τὰς δὲ τῶν μέτρων συνεμπλώσεις ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπιδείξομεν. διαφέρει δὲ μέτρον ῥυθμοῦ. ὕλη δὲ τοῖς μέτροις ἡ συλλαβή, καὶ χωρὶς συλλαβῆς οὐκ ἂν γένοιτο μέτρον· ὁ γὰρ ῥυθμὸς γίνεται μὲν καὶ ἐν συλλαβαῖς. γίνεται δὲ καὶ χωρὶς συλλαβῆς. καὶ γὰρ ἐν κρότῳ, ὅταν μὲν γὰρ τοὺς χαλκέας ἴδωμεν τὰς σφύρας καταφέροντας, ἅμα τινὰ καὶ ῥυθμὸν ἀκούωμεν. καὶ ἵππων δὲ πορεία ῥυθμὸς ἐνομίσθη, καὶ κίνησις δακτύλων, καὶ μελῶν σχήματα, καὶ χορδῶν κινήματα, καὶ τῶν ὀρνίθων τὰ πτερίσματα. μέτρον δὲ οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς λέξεως ποίας καὶ πόσης. ἔτι τοίνυν διαφέρει ῥυθμοῦ τὸ μέτρον. ἢ τὸ μὲν μέτρον πεπηγότας ἔχει τοὺς χρόνους, μακρόν τε καὶ βραχὺν καὶ τὸν μεταξὺ τούτων τὸν κοινὸν καλούμενον, ὃς καὶ αὐτὸς πάντως μακρός

* Il. α. v.350.
** Vide *Hephæſt.* p. 67. *ed. Pariſ.*

ἐστὶ καὶ βραχύς. * ὁ δὲ ῥυθμὸς, ὡς βούλεται, ἕλκει τοὺς χρόνους. πολλάκις γοῦν καὶ τὸν βραχὺν χρόνον ποιεῖ μακρόν. ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει καὶ τὴν διαφορὰν ἴσασιν οἱ ποιηταί. λάβωμεν παραδείγματα παιζούσης κωμῳδίας ἐν σπουδαζούσῃ φιλοσοφίᾳ, ὁ γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Νεφέλαις φησὶν, Σωκράτην εἰ καὶ τωθάζει Ἀριστοφάνης· πότερον περὶ μέτρων ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ περὶ ῥυθμῶν; ἀντιδιέστειλεν γὰρ ἐκεῖνος ἀπὸ ῥυθμῶν τὰ μέτρα. εἰς ἑκάτερον γοῦν τὸ παράδειγμα σημειωτέον ὅτι τε ῥυθμὸς μέτρου διαφέροι, καὶ ὅτι ἴσασιν ἐν διδασκαλίᾳ οἱ παλαιοὶ τὴν τῶν μέτρων θεωρίαν. τὸ δὲ μέτρον λέγεται πολλαχῶς. καὶ γὰρ τὴν συμμετρίαν μέτρον προσαγορεύομεν, ὡς ὁ εἰπὼν, Μέτρον ἄριστον· εἴτε σοφὸν ἀπόφθεγμα, εἴτε θεῖον ἀνάθημα, Ἀπόλλωνι δὲ ἁρμοδιώτατον, ἐπεὶ καὶ μέτρων εὑρετής. λέγεται δὲ μέτρον καὶ αὐτὸ τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον. ὡς ὅταν εἴπωμεν τὸν μέδιμνον μέτρον, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μετρηθὲν μέτρον. ἀμφότερα δὲ καλεῖται μέδιμνος· καὶ αὖ πάλιν εἰ εἴποι χοᾶ τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ μετρῶ ποσότητά τινα, καὶ αὖ πάλιν αὐτὴν τὴν ποσότητα χοᾶ προσαγορεύσομεν· καὶ αὖ πάλιν αὐτὸ τὸ ξύλον, ὃ μόνον ἔχει πῆχυν, πῆχυν προσαγορεύομεν. οὕτω μὲν οὖν καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς θεωρίας πολλαχόθεν λέγεται μέτρον. μέτρον γὰρ καλοῦμεν πᾶν τὸ μὴ πεζόν. ὡς ὅταν εἴπω τὰ μὲν Πλάτωνος πεζὰ, τὰ δὲ Ὁμήρου μέτρα. μέτρον καλεῖται καὶ εἶδος ἕκαστον, ὡς ὅταν εἴπω μέτρον Ἰωνικὸν, καὶ μέτρον Ἰαμβικὸν, καὶ μέτρον Τροχαϊκόν. μέτρον καλεῖται καὶ στίχος ἕκαστος, ὡς ὅταν εἴπω ἡ πρώτη Ὁμήρου ῥαψῳδία μέτρα ἔχει χ. τοῦτο δὲ Ὀδυσσεὺς ὁ μετρικὸς † ἐσημειώσατο. εἶτα τοίνυν μέτρον καλοῦμεν τὴν συζυγίαν, τουτέστι τὴν διποδίαν, ὡς ὅταν τὸ Ἰαμβικὸν τὸ ἀπὸ ἓξ ποδῶν συγκείμενον τρίμετρον καλοῦμεν μέτρον· καὶ τὸν χρόνον, ὃν τινες τῶν ῥυθμικῶν σημεῖον προσαγορεύουσιν. ὅτι δὲ τοῦτό θ' οὕτως ἔχει, παράδειγμα τεθήσεται. ὅ τινες μὲν Ὀρφέως, τινὲς δὲ τῆς Πυθίας παραλαμβάνουσιν· περὶ γὰρ τῶν ἐπῶν λέγων (ἢ λέγουσα) ὄρθιον ἑξαμερὲς τεττάρων καὶ εἴκοσι μέτρων. καὶ ταῦτα οὕτως ἔχει ὥσπερ εἴρηκα. μέτρον δὲ καὶ τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον. οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν προειρημένων αὐτὸ τὸ μέτρον, τουτέστι τὸ ποίημα, μέτρον προσαγορεύεται, καὶ ἕκαστον τῶν μετρούντων τῆς ὁμοίας τετύχηκεν ὀνομασίας. χρόνος γὰρ συλλαβὴν ποιεῖ, συλλαβὴ δὲ πόδα, πούς δὲ συζυγίαν, συζυγία δὲ στίχοι, στίχος δὲ ποίημα. πάντα γοῦν εἰκότως μέτρα προσαγορεύεται. γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ μείρω ῥήματος, ὅ ἐστι μερίζω, ἀφ' οὗ παρὰ τῷ Ποιητῇ, Ἶσον ἐμοὶ βασιλεῦ καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς. ὡς δὲ παρὰ τὸ σείω σεῖστρον γίνεται, καὶ παρὰ τὸ δέρω δέρτρον. καὶ παρὰ τὸ φέρω τὸ φέρτρον, οὕτω καὶ παρὰ τὸ μείρω μέτρον· ὄνομα γὰρ

ἐστι

* Hæc verba usque ad ὅτι aſſert *Scholiaſtes Hermogenis*, p. 387. dein ſubjungit, διὸ καὶ μέτρου πνεῦμα τὸν ῥυθμὸν φησιν ὁ Λογγῖνος.

† leg. Ὁμηρικός.

ἐστὶ καὶ ἐκ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ μερισμοῦ. περὶ δὲ ὅρων μέτρου νῦν εἰπεῖν οὐκ ἀναγκαῖον. αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡφαιστίων αἰτιᾶται τὸν Ἡλιόδωρον ὅτι τοῖς ἐπαρχομένοις γράφει· τοῖς γὰρ ἀπείροις καὶ τοῖς μήπω τῆς μετροποιΐας γεγευμένοις ἀδύνατον νοῆσαι τὸν ὅρον. Ἐπιγέγραπται δὲ ἐγχειρίδιον, οὐχ ὥς τινες ᾠήθησαν διὰ τὸ ξίφος, ἀλλὰ διὰ τὸ ὀξύνειν τῶν μετιόντων τὰς ψυχὰς, καὶ διὰ τὸ ἐν χερσὶν ἔχειν τοὺς βουλομένους τὰ κεφάλαια τῶν μετρικῶν παραγγελμάτων. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, Ἡλιόδωρος τοῦ ἐγχειριδίου ἀρχόμενος οὕτω λέγει. Τοῖς βουλομένοις ἐν χερσὶν ἔχειν τὰ κεφαλαιωδέστερα τῆς μετρικῆς, γέγραπται τὸ βιβλίον τοῦτο. ἤρξατο δὲ αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, ὡς ἔφην, ἀπὸ συλλαβῆς. ὕλη γὰρ τοῖς μέτροις ἡ συλλαβὴ, καὶ ἄνευ ταύτης οὐκ ἂν συσταίη τὸ μέτρον· τὸ ποιοῦν πρὸ τοῦ ποιηθέντος, ὅθεν ἄρξασθαι δίκαιον, οὐκ ἀπὸ τοῦ γένους δὲ ἤρξατο, ἀλλ᾽ ἀπὸ τοῦ εἴδους. διαφέρει δὲ τὸ εἶδος καὶ γένος. ἡ γένος μέν ἐστι τὸ πρωτότυπον εἰς εἴδη διαιρεθῆναι δυνάμενον· εἶδος δὲ ἀπὸ τοῦ γένους διῃρημένον, οἷον εἴ τις λέγοι ζῶον γένος, εἴδη δὲ αὐτοῦ ἄνθρωπον, ἵππον καὶ τὰ λοιπά. οὐκοῦν γένος μέν ἐστι ἡ συλλαβὴ, εἴδη δὲ αὐτῆς βραχεῖα καὶ μακρὰ καὶ κοινὴ καλουμένη. οὐκ ἔδοξεν οὖν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ γένους ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. τεχνικὸς γὰρ οὗτος ὁ λόγος, καὶ οὐ πάνυ τοῖς μέτροις συμβάλλεται, οὔτε ὅρῳ τὴν συλλαβὴν περιλαβεῖν, οὔτε τὸν περὶ αὐτῆς εἰπεῖν λόγον τῆς ἐτυμολογίας, καίτοι ἐν τοῖς τεχνικοῖς ἔλεγχον ἔχει ὁ ὅρος. ἔτι ἡ συλλαβὴ παρὰ τούτῳ ὠνόμασται διὰ τὸ ποσότητα στοιχείων εἰς ταυτὸ συλλαμβάνειν. ὧν οὐκ ἔξεστιν ὑφ᾽ ἕνα τόνον φθόγγον περιλαβεῖν, ἂν εἴποι τις τὰς μονογραμμάτους. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ζητήτωσαν οἱ τεχνικοί. ἐν δὲ τοῖς μετρικοῖς εἰδέναι δεῖ ὅτι πᾶσα βραχεῖα ἴση καὶ πᾶσα μακρὰ ἴση, καθόλου γὰρ αἱ μέν εἰσι δίχρονοι, αἱ δὲ μονόχρονοι. ἐντεῦθεν τὸν μὲν Δάκτυλον καλοῦμεν τετράχρονον, τὸν δὲ Πυῤῥίχιον δίχρονον, οὐ πολυπραγμονοῦντες τῆς ποιητικῆς λέξεως ἢ συλλαβῆς τὰ στοιχεῖα, οὐ δὲ ἐν ποσότητι καταριθμοῦντες τοὺς χρόνους, ἀλλ᾽ ἐν δυνάμει τῆς ποσότητος. ἄρχεται δὲ ἀπὸ βραχείας. οὕτω τοίνυν ὁ Ἡφαιστίων αὐτὴν ὁρίζεται. *Quum hæc quæ attulimus*, inquit clariſſ. Hudſonus, *ut & alia ex* eodem Codice *deſcripta, parum admodum diſcrepent ab impreſſis* Hephæſtionis *Scholiis, plura tibi dare ab inſtituto noſtro alienum viſum eſt. An à* Longino *ſint, illi diſquirendum relinquimus, qui manum medicam* Hephæſtioni *admoturus eſt; cuique ea, quæ in ſcriniis noſtris ſuperſunt, bona fide reſervabimus.*

XIII. APHTHONIUS Sophiſta Antiochenus, Ariſtide cujus Orationem *ὑπὲρ τῶν τεσσάρων* * laudat, & Hermogene (quotannis, vel

* Aphthon. progymnaſm. ubi de Ethopoeia, p. 82. edit. Scobarii.

Digitized by Google

vel ſæculis non dixerim) junior, cujus progymnaſmata Rhetorica * duobus additis auxit, ſive potius, ut paulo ante ex Matthæo Camariota notavi, duo in quatuor diſpeſcendo diſtinctius propoſuit & exemplis illuſtravit. Juniorem etiam atque adeo alium hunc eſſe oportet ab Aphthonio, quem ſine Sophiſtæ elogio addito memorat Suidas in Σέργιος, teſtaturque fuiſſe patrem Sergii Zeugmatenſis & Sabini Sophiſtæ qui Hadriano imperante floruit. Alius quoque Aphthonius, de quo Theodoritus in Hiſt. religioſa, & alii item Aphthonii quinque vel ſex, ad quos S. Nili Epiſtolæ extant. Nec minus Aphthonius Comes, ad quem Heroicum poëma ſcriptum à Panolbio poëta commemorat Suidas in Πανόλβιος. Ælii Feſti Aphthonii fragmentum de carminis apellatione allegatur ab Iſ. Voſſio lib. de viribus rythmi & poêmatum cantu, p. 90.

Aphthonii progymnaſmata primus Græce vulgavit *Aldus*, primumque illis locum inter Græcos Rhetoras dedit excuſos Venet. 1508. fol. Idem Tomo altero A. 1509. exhibet Anonymi veteris (*Doxipatrum* vocat Politianus Miſcell. c. 55.) Græcos commentarios, nunquam ab eo tempore prælis iterum ſubjectos.

Eadem progymnaſmata Græce Pariſ. apud Wechel 4. & cum Hermogene Florent. apud Junt 1515. 8. atque cum Hermogene & Longino, Genev. 1569. 8. apud Jo. Criſpinium, ex recenſione *Franciſci Porti*.

Ex verſione quæ præfert nomen *Rudolphi Agricolæ*, (ſed quam illo prorſus indignam Scobarius judicat) inter alia Agricolæ ſcripta una cum Priſciani præexercitamentis prodiere Colon. 1539. 4. ut alias editiones omittam.

Ex verſione *Natalis Comitis* Hermogenes de Arte Rhetorica & Aphthonii progymnaſmata, excuſa Baſil. 8.

Cum verſione *Jo. Mariæ Catanæi*, Pariſ. 1531. 4. & Latine ex ejuſdem verſione Baſil. 1521. 4. Venet. 1523. &c. Ex *Antonii Bonſinii* interpre-

LII

* Suidas vocat Εἰς τὴν Ἑρμογένους τέχνην προγυμνάσματα, niſi duo diverſa Aphthonii ſcripta his verbis voluit indicare. Progymnaſmata nimirum, & in Hermogenis artem Commentarios. Anonymus auctor Græci in Aphthonium commentarii appellat προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς. Aphthonii μελέτας legiſſe ſe teſtatur Photius Cod. CXXXIII. quæ interciderunt. Laudant præterea Aphthonium Tzetzes, Euſtathius, Thomas Magiſter, Matthæus Camariota qui Antiochenum vocat, & alii. Non meminere, quod miror ſi juniores ſunt, Priſcianus & Theo qui de progymnaſmatis ſcripſerunt.

Digitized by Google

terpretatione, cum Hermogene de arte Rhetor. ad Mathiam Hungariæ Regem. Lugd. apud Gryph. 1538. 4.

Græce cum verſione *Joach. Camerarii.* Lipſ. 1567. 1570. 1588. 8.

Græce cum verſione & commentario D. *Burchardi Harbart,* Lipſ. 1596. 8. & deinde ſæpius, ut 1616. 1629. &c.

Græce & Latine cum explicatione & exemplis *Chriſtophori Prætorii,* Francof. 1655. 8. & cum notis brevibus *Joh. Scheferi.* Upſal. 1670. 8. adjunctis Theonis progymnaſmatis.

Latine ex Agricolæ partim, partim ex Catanæi verſione cum commentariis & exemplis *Reinhardi Lorichii*, Hadamarii. Poſt editionem A. 1546. 8. ſæpius, ut Francof. 1557. 1589. &c. Pariſ. 1621. 8. apud Cramoiſ.

Dominici Macbanei verſionem cujus ipſe in notis ad Aurelium Victorem de viris illuſtribus c. 18. mentionem facit, & *Petri Simonis Aprilei* haud vidi.

Joh. Micrælii progymnaſmata Aphthoniana in uſum ſcholarum & ſtudioſorum eloquentiæ illuſtrata. Stetini 1655. 8. & deinde ſæpius ut 1662. 8. 1691. 12. &c. Ne dicam de commentariis *Philippi Horſt*, *Antonii Burchardi Lubecenſis*, *Jo. Simonii* & aliorum, aut de exercitationibus ad progymnaſmata Priſciani, quas Nathan Chytræus edidit Bardi Pomeraniæ 1592. 8.

Ex melioribus editionibus progymnaſmatum Aphthonii eſt Græcalatina cum *Franciſci Scobarii* ſive *de Eſcobar* verſione & tabellis, decerptisque ex commentario Hadamarii notulis, apud Commelin. 1597. 8. & Lugd. Bat. 1626. 8. Pariſ. 1627. 8. ap. Cramoiſium. Pro Scobario, cujus verſio etiam Barcinone 1611. 8. & Pariſ. 1623. 8. prodiit, male Scotoni nomen excuſum eſt in Bibliotheca Græca Laurentii Lundii p. 22.

In hac Scobarii editione adjunctæ etiam Græce & Latine ſunt ejusdem Aphthonii *fabulæ XL.* nunquam antea editæ, cum verſione *Jacobi Kimendoncii*, filii, & Æſopi vita breviter deſcripta quæ incipit, Αἴσωπος ὁ λογοποιὸς Λυδὸς μὲν ἦν τῷ γένει. Illas fabulas ſæpius deinde prælis iterum ſubjectas referre me memini ſupra lib. 2. c. 9. §. 9.

Proxime Aphthonium, quemadmodum & Theonis de quo ſtatim dicturus ſum progymnaſmata ad MS. Codices recenſita notisque illuſtrata dabit doctisſimus vir *Jo. Henricus Lederlinus*, Linguarum Oriental. Profeſſor in Academia Argentoratenſi.

XIV.

Digitized by Google

XIV. THEON Alexandrinus Sophiſta, *Ælius* cognomine ſcripſit & ipſe Τέχνην περὶ προγυμνασμάτων (unius enim ſcripti hunc titulum eſſe apud Suidam, non duorum mihi perſuadeo) quæ etiamnum exſtat, atque doctrinam de præexercitamentis Rhetoricæ ab Hermogene & Aphthonio traditam (licet neutrius meminit) luculentius explicat atque erudite illuſtrat, ut hic liber tironibus eloquentiæ merito debeat eſſe quam commendatisſimus. Prodiit primum Romæ, 4. minus quidem emendate, Græco idiomate, qua ſola editione uſus vir doctisſimus *Joachimus Camerarius*, Latine vertit, & in Græcis plurima menda ſuſtulit, Baſil. 1541. 8. De ſcriptore ipſo *ſatis quidem* ejus judicio *apparet, & ingenio & doctrina atque etiam uſu bonarum artium egregie inſtructum fuiſſe, ut admodum dolendum ſit, hoc opus ipſius tam depravatum mendoſumque ad nos perveniſſe. Inventio egregia eſt, argumentationes & ea quæ vocant Græci* ἐπιχειρήματα *luculenta. Verba electa, formaque orationis plane Attica; In præceptis autem nemo minus vulgaria ſecutus, nemo illa ab intelligentia & captu communi minus longe abduxiſſe reperitur.* Camerarius Græce primum ſeparatim, & ad calcem voluminis Latine excudi fecit, ſed in editione Leidenſi A. 1620. 8 interpretatio Camerarii à *Dan. Heinſio* recenſita per ſingulas paginas eſt ſtatim Græcis ex adverſo poſita, exemplis tamen progymnaſmatum, * utpote quæ Theonem Auctorem non habent, prætermisſis. Idem de editione Upſalienſi dixeris, A. 1680. 8. quæ Aphthonii & Theonis progymnaſmata exhibet notis *Johannis Scheferi* illuſtrata. Proxime meliorem utriusque editionem cum notis ſuis curabit, jam in Aphthonio laudatus mihi præſtantisſimus vir *Joh. Henr. Lederlinus*, à quo Theonem inprimis ex MSS. Bibliothecæ Regiæ Pariſ. multis in locis correctum & ſcholiis Græcis hactenus ineditis ex eadem & Bodlejana Bibl. illuſtratum exſpectamus.

Alia hujus Theonis ſcripta Suidæ memorata, quæ ætatem non tulere, ſunt ὑπόμνημα εἰς τὸν Ξενοφῶντα, εἰς τὸν Ἰσοκράτην, εἰς Δημοσθένην. ῥητορικὰς ὑποθέσεις, & ζητήματα περὶ συντάξεως λόγου. Plura non nominat, etſi plura longe ſcripſiſſe eum teſtatur.

Dubito valde (licet nihil ambigit Voſſius lib. de Rhetoricæ natura p. 64.) Theonem hunc eſſe eundem cum Theone Sophiſta quem Damaſcius apud Photium p. 552. memorat. Certe à Suida diſtingui

Lll 2 video,

* In Romana & Camerarii editione ſubjiciuntur etiam *Exempla* progymnaſmatum, at illa non Theonem ſed *Libanium* auctorem agnoſcunt, inter cujus opera una cum Camerarii latina verſione leguntur in limine Tomi primi editionis Morellianæ.

video, qui ab illo quoque τέχνην ῥητορικὴν ſcriptam refert: & plures fuere Theones Rhetores ac Sophiſtæ, vel eodem teſte Suida. Sed & hoc minime adeo exploratum eſt, quando vixerit noſter, & num idem auctor ſit ſcholiorum in Aratum, * & qui Apollonium Rhodium teſte Schol. Ariſtoph. aliosque Poëtas ut Lycophronem ac Nicandrum teſte Stephano Byz. commentariis illuſtravit, quod Grammatico potius quam Sophiſtæ convenit.

Theones alii.

Theon Alexandrinus Hypatiæ Pater, qui Theodoſio imperante floruit atque in Euclidem & Ptolemæum ſcripſit. De illo dicendi locus erit infra libro V.

Theo Alexandrinus ſcriptor γυμναστικῶν de quo vide ſupra indicem ſcriptorum à Galeno allegatorum.

Theo Alexandrinus Stoicus Philoſophus Auguſto imperante clarus quem Suidas ait ſcripſiſſe libros tres περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν & commentarium in Apollodori introductionem Phyſiologicam.

Theon Antiochenus, Philoſophus itidem Stoicus qui ſcripſerat Apologiam Socratis. Suid.

Theo Grammaticus Plutarchi ἑταῖρος, qui ejus in Convivalibus quæſtionibus ſæpius mentionem facit, ut dixi lib. 4. c. 11. p. 359.

Theo Grammaticus alius antiquior, qui Romæ Auguſto imperante docuit. Suid. in Ἀπίων.

Theo Lyconis Peripatetici ſervus, Laert. V. 37.

Theo Poeta ſalſus & dicacisſimus, de quo viri docti ad Horatium & Auſonium, atque Eraſmus in proverbio *dente Theonino rodi*.

Theon præco apud Plinium XXXIV. c. 3.

Theo Samius pictor Quintiliano, Plinio, Plutarcho & Æliano celebratus. Vide Franciſci Junii catalogum artificum p. 211.

Theo Sidonius, Gymnaſii Sophiſtæ Fil. imperante Conſtantino clarus. Suid.

Theo Smyrnæus, Platonicus de quo dixi lib. III. c. 5.

Theo Tithoræus, Stoicus, Laert. IX. 82.

Theo Valerius, Sophiſta, cujus commentarius in Andocidem a Suida memoratur.

Notabit

* Vide quæ ſupra lib. 3. cap. 18.

Digitized by Google

Notabit etiam lector Dionem, Theonem & Socratem apud Græcos ſcriptores frequenter poni pro quovis nomine viri, ut apud Latinos ponitur Cajus Titiusque.

XV. Index Scriptorum in Theonis Progymnaſmatis memoratorum, compoſitus à me ad paginas editionis Joachimi Camerarii.

Æſchines p. 7, 20, 71. magna argumenta tractare aptus, 21. contra Timarchum 16. contra Cleſiphontem, 17. περὶ παραπρεσβείας. 17.

Αἰσώπειοι λογοι, 10, 21.

Æſopus *Λίβυς ἀνήρ*, 22. *καταχόρως καὶ δεξιῶς μύθοις χρησάμενος*, 22. *λογοποιος*, 23.

Ἀλκαϊκὸν μέτρον, 22.

Alexandri M. dicta, 53, 55. ſeq.

Antiſthenis Attici dictum, 63.

Apollodorus Socratis diſcipulus, 55.

Apollonii Rhodii dictum *ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως*, 5.

Archilochus, 7, 22.

Ἀρίωνος ἔλεγχοι, 65.

Ἀριστοφάνειον μέτρον, 22.

Ariſtoteles, 100. *οἱ περὶ Ἀριστοτέλην*, 5. (male Camerar. *Peripatetici*) ut 98.

Ariſtotelis & Theophraſti *πολλὰ βιβλία θέσεων ἐπιγραφόμενα*, 16.

Aſiani Rhetores, 19.

Attici *στωμυλοι*, loquaces, 85.

Bionis Sophiſtæ dictum, avaritiam *μητρόπολιν* eſſe vitiorum, 45, 63.

Connis Cilix, *μυθοποιος*, 22.

Τὰ ἐν τῇ Κρήτῃ μυθολογούμενα, 69.

Cybiſſus ex Libya *μηθοποιος*, 22.

Cyprii, 105.

Demoſthenes, 7, 8, 17, 47, 71. Ejus dictum *ὑπόκρισιν εἶναι τὴν ῥητορικήν*, 63.

πολιτικώτατος, 48. Etymon Demoſthenis quaſi *δήμου σθένος*, 77.

κάλλιστοι λόγων δημοσίων ἐν οἷς περὶ νόμου τι ἢ ψηφίσματος ἀμφισβητεῖται, ut de corona, & contra Androtionem & Timocratem & Ariſtocratem, 5. Magna argumenta tractare aptus Æſchines, tenuia Lyſias, Demoſthenes utraque, 12. Sæpe ſeipſum παραφράζει, 8. λόγοι ejus πολιτικώτατοι. 49.
contra Androtionem, 5, 9.
Ariſtocratem, 5, 8, 16, 34.
pro corona, 5, 9, 14, 17.
contra Midiam, 8.
infra in Iſæus, Lycurgus & Lyſias.
in Leptinem, 9, 16.
Olynthiac. 38.
κατ' Ὀνήτορος, ἐξούλης 16.
περὶ παραπρεσβείας, 9, 12, 17.
κατὰ Τιμοκράτους, 16.

Damon pædotriba, 55.
Democritus parvæ urbis civis, 78.
Diogenis Cynici dicta, 51, 53. ſeq. 55, 56, 59.
Draconis lex μὴ ἀποινᾶν, 34.
Epaminondæ dictum, 61.
Ephorus ἐν τῷ περὶ λέξεως, 19. ἐν τῇ α'. 13. ἐν τῇ δ'. 68. ἐν τῇ ζ'. 12. ἐν τῇ ια'. 13.
Epicurus ad Idomeneum ſcribens, 19. ad Polyænum, ibid. ἐκ τῶν περιφερομένων ὡς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ οὐδέπω καὶ νῦν αὐτὰ εὑρίσκομεν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ. ibid.
Euphron, 17.
Euripides reprehenſus quod Hecubam intempeſtive philoſophantem induxit, 4.
Ejus dictum, τὸν νοῦν ἑκάστου εἶναι Θεόν, 60.
Fabulæ Æſopiæ, Libycæ, Sybariticæ, Phrygiæ, Ciliciæ, Caricæ, Ægyptiæ, Cypriæ, 21. ſeq.
Hecatæus.
ἐν τῇ α'. 11. ἐν τῇ ϛ'. 11.
Hegeſias Rhetor, 19.
Hermagoras, 92.
Heracliti obſcuritas ab ambiguitate, 36.
Herodotus, 11, 12, 13, 14, 17, 37, 38, 42, 48, 65, 68. καί περ ἑλληνιστὶ γράφων, βαρ-

βαρβαρικῶς εἰπεῖν πολλάκις, ὅτι τοὺς ἐκείνων λόγους μεμίμηται, 85. Ibis avis ab eo male deſcripta, 91.
Heron σκυτοτόμος, poſtea Philoſophus, 78. ſeq.
Heſiodus, 21, 24, 65.
Homerus, 4, 15, 19, 22, 32, 88, 89, 90, 105. κατ᾽ ἐξοχὴν ποιητής, 51. Odyſſea, 41.
verſus, 35, 36, 60.
verſus quidam ab Archilocho μεταφρασθέντες, 7.
Hyperides, 15, 17. ἐν τῷ κατ᾽ Ἀρισταγόρου, 14. ejus ἐπιτάφιος, 15.
Ex Iſæi orat. κατ᾽ Διοκλέους ὕβρεως, Demoſthenes quædam in Orat. contra Midiam tranſtulit, 8.
Iſocratis dictum εὐφυεῖς θεῶν παῖδες, 51, 57, 58, 63. præceptoribus plus debere nos quam parentibus, 54. diſcipulo opus πινακιδίου καινοῦ, γραφιδίου καινοῦ, 56, 62. panegyricus, 49. vide infra in Lyſias.
Laconis cujuſdam dictum, 45.
Laconum ſermones παῦροι καὶ λιγεῖς, 85.
Legumlatores providentiæ ſuffragantes, 100.
Leontium Philoſopha ex meretrice, 79.
Lycurgus legiſlator, 69, 96.
Ex Lycurgi Oratoris τοῦ ὕβρεως λόγῳ quædam in Orat. contra Midiam tranſtulit Demoſthenes. 8. ἐν τῷ κατ᾽ Λυκόφρονος, 14. Ejus Ἑλένης ἐγκώμιον, 71, 77. Εὐρυβάτου ψόγος, ibid.
Ex Lyſiæ Orat. τοῦ ὕβρεως Demoſthenes quædam in Orat. contra Midiam tranſtulit, 8. Ex ejus Epitaphio & Olympico, Iſocrates in ſuum panegyricum, ibid. Ejus Epitaphios, 15. περὶ ἀνακαλυπτηρίων, 16. περὶ ἀμβλώσεως, ibid. ubi addit de duabus his dubitatum, an ſint Lyſiæ. Πρὸς Διοκλέα ὑπὲρ τοῦ κατὰ τῶν ῥητόρων νόμου, 16. tenuia argumenta tractare aptus, 21.
Medeæ fabula, 66.
Menandri dramata, 15. ἐν ἀρχῇ τοῦ τε Δαρδάνου καὶ τοῦ ξενολόγου, 48. ἐν τῇ χρηστῇ (forte πρώτῃ) ἐπικλήρῳ.
Olympiadis dictum, 55.
τῶν παλαιῶν οἱ ποιηταί, 23. οἱ παλαιοί, 35, 75.
Palæphati Peripatetici ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίστων ἐπιγραφόμενον, 69.
Pericles Olympius dictus, 77.
Phædonis Socratici Zopyrus, 24.
Philiſtus, 11, 89.

Digitized by Google

ἐν τῇ α. 11. ἐν τῇ η. 15. ἐν τῇ ιά. 15.
totum Atticum bellum ex Thucydide in ſua Σικελικὰ transtulit, 8. ab omni abſtinuit digreſſione. 33.
Pittaci Mytilenæi dictum, ne cogitantem quidem Diis latere, 52. 58. ejus lex ambigua, 105. ſeq.
Plato, 100. ἐν ὀλιγαρχίᾳ vivens ἄριςος ἐγένετο, 87. ejus dicta, 53, 56. ἐπιτάφιος, 15.
Phædo, 12. ſive Διάλογος περὶ ψυχῆς, 23.
Phædrus, 18, 68.
de Rep. 11, 12, 18, 98.
Timæus, 14.
Pyrrhi Epirotarum Regis dictum, 56.
Pythagoræ Philoſophi dictum, 54.
Rhadamantus, Minos &c. 69.
Simonides jubens παίζειν ἐν τῷ βίῳ, καὶ περὶ μηδὲν ἁπλῶς σπουδάζειν, 63.
Socratici dialogi, 15. Socratis dictum, 52, 55, 62. ἀνὴρ διαλεκτικός, ibid. Phænareti Majæ & Sophroniſci ſtatuarii F. 78.
Solon, 96.
Sophocles poëta, 11.
Sybaritæ dictum, 63. Sybariticæ fabulæ, 21. Vide & infra, Thurus.
Theanus Pythagoricæ dictum, 52.
Theodorus Gadarenus, 52.
Theophraſtus, vide ſupra, Ariſtoteles.
Theopompus, 7.
Ejus ἑλληνικαὶ ἱςορίαι, 17. tres & plures libros integros digreſſionibus implet, in quibus Philippi ne mentio quidem, 34.
ἐν τῇ ὀγδόῃ, 12. ἐνάτῃ, 15.
ἐν τῇ εἰκοςῇ τῶν Φιλιππικῶν, 11.
ἐκ τῆς πέμπτης καὶ εἰκοςῆς, 13. ſeq.
Philippi ἐγκώμιον, 15, 77. Alexandri ἐγκώμιον, 15.
Thucydides, 7, 12, 13, 14, 17, 38, 39, 42, 44, 65, 76, 89. ejus ἐπιτάφιος, 15.
Vide & Philiſtus. Narrationes per æſtates & hiemes diſcerpſit, 33. hyperbatis uſus frequenter, 36.
Thurus Sybarita, μυθοποιός, 22.
[Tomyris ἡ Μασσαγέτις, 83.
Verſus ambiguus ἐγώ σ' ἔθηκα δοῦλον ὄντ' ἐλεύθερον, 27. Verſus ἄρ' ἐςὶ πάντων ἀγρυπνία λαλίςατον, 45. Menandro tribuitur, p. 49.
Xeno-

Xenophontis Ageſilaus, 15. Ἑλληνικῆς ἱστορίας, 17.
β´ ἀπομνημονευμάτων, 12, 101.
Sympoſium, 15, 84.
Zaleucus, 96.
Zeno, 100.
[Zoroaſter Βάκτριος, 83.

XVI. In ALDI MANUTII Collectione Rhetorum quam Venetiis A. 1508. fol. præfixa Epiſtola Græca Demetrii Ducæ Cretenſis ad Marcum Muſurum (non valde, quod dolendum, emendate) edidit, & Johanni Laſcari inſcripſit, continentur:

1. *Aphthonio*, Sophiſtæ progymnaſmata p. 1—17.
2. *Hermogenis* Ars Rhetorica p. 19—37. Ejusdem περὶ εὑρέσεων, Τόμοι δ´. p. 38—77. περὶ ἰδεῶν τόμος α´. p. 78—112. περὶ γοργότητος, τόμος β´. p. 113—148. περὶ μεθόδου δεινότητος, p 149—160.
3. *Ariſtotelis* Artis Rhetoricæ libri tres p. 161—234. Rhetorica ad Alexandrum p. 235—268. & de Poëtica liber p. 269—286.
4. SOPATRI διαιρέσεις ζητημάτων p. 287—455. Auctor hujus operis, quo prolixa admodum de componendis declamationibus præcepta & diviſiones controverſiarum continentur, Sopater eſt non Plotinianæ ille ſcholæ ſucceſſor celeberrimus, quem Conſtantinus M. occidit, ſed alius, Sophiſta ducentis annis junior, de quo dixi nonnulla ſupra §. 6. pag. 430. Cæterum de iſtis Rhetorum διαιρέσεσι ſive diviſionibus quæſtionum controverſarum conſulenda commentaria ad Hermog. p. 261 & Nicolaus Faber ad Senecæ controverſ. 1. p. 82. ſeq. Sopatri opus uti Orationes quas habemus Antiphontis, Andocidis, Dinarchi, Lycurgi & Iſæi ex Græcia ſecum attulit Johannes Laſcaris, ut Aldus refert.
5. CYRI Sophiſtæ (neſcio an Cyri Theodori Prodromi, qui ſub initia ſæculi duodecimi poſt CHRISTUM natum vixit) περὶ διαφορᾶς στάσεων. p. 456--460. Eidem dubito an auctori tribuenda ſint προβλήματα ῥητορικὰ εἰς στάσεις, ſive argumenta controverſiarum undeſeptuaginta, quæ ſine nomine auctoris ex veteri MS. Frid. Lindenbrogii edidit Græce, verſionemque ſuam addidit Johannes Huswedelius. Hamburg. 1612. 8.
6. *Dionyſii* Halicarnaſſei τέχνη περὶ τῶν πανηγυρικῶν p. 502—507. Ejusdem περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων p. 502—507. & περὶ συνθέσεως ὀνομάτων p. 545—573.
7. Demetrii Phalerei περὶ ἑρμηνείας, ὅ ἐστι περὶ φράσεως, p. 545—573.

8. ALEXANDRI περὶ τῶν τῆς διανοίας σχημάτων, & περὶ τῆς λέξεως σχημάτων, p. 582—588. Alexander hic eſt Numenius ſive Numenii Rhetoris (Adriano imperante clari) filius Sophiſta, Julio Rufiniano in limine libri de figuris ſententiarum, Suidæ, & ſcholiaſtis Græcis Hermogenis laudatus. Librum utrumque Alexandri de figuris ſententiæ & dictionis Latine vertit *Natalis Comes*, cujus interpretatio lucem vidit Venet. 1557. 8. Illam vidiſſe ſe negat *Laurentius Normannus*, qui cum nova verſione ſua & caſtigationibus vulgavit Græce & Latine Upſaliæ 1690. 8. addito Phœbammone atque Minuciano.

9. Scholia περὶ σχημάτων ῥητορικῶν p. 583—593. Nomen auctoris nullum Aldus addidit, ſed laudatus vir doctiſſimus Laur. Normannus poſt Th. Galeum V. C. obſervavit, PHOEBAMMONIS eſſe, ſub cujus nomine habuit Jo. Sambucus & extat in codice Regis Galliæ, ut videre eſt in Labbei Bibl. nova MSS. p. 109. atque MStum evolvit Cangius gloſſar. in Φόρος. Pro inedito perperam habet Carolus Daubuz lib. pro teſtimonio Flavii Joſephi de CHRISTO p. 146. Quæ ex Phœbammone allegat Matthæus Camariota p. 12. in ſynopticis præceptis Rhetorices, in hoc libello p. 98. etiamnum leguntur. Neque forte erravero ſi Phœbammonem hunc Athenæo Naucratita, quem laudat, longe juniorem & non diverſum eſſe duxero ab Phœbammone æquali Syneſii, qui memoratur in Epiſtola Syneſii CXLIII. Chriſtianis adſcribendum probe notavit Thomas Galeus ad Tiberium Rhetorem p. 249. certe Paulum θεῖον Ἀπόστολον p. 114. appellat verba ejus ex 1. Cor. X. 10. afferens. Neque Normanno repugnaverim, qui ex nomine apud Suidam etiam obvio Ægyptium eſſe colligit, & fortaſſe Alexandrinum fuiſſe ſuſpicatur. Prodiit libellus hic cum Normanni verſione & caſtigationibus, Alexandro de quo jam dixi ſubjunctus. Etiam de ſtatibus ſcripſiſſe Phœbammonem innuit Tzetzes Chiliad. VI. v. 793.

Στάσεσι τὸν Φοιβάμμονα καὶ Μινουκιανὸν δέ.

Ex hoc loco puto Voſſium lib. I. Inſtitut. Orator, p. 177. in epilogo doctrinæ de ſtatibus inter alios Rhetores Phœbammonem quoque memorare. *Quin & alii complures partim ante Hermogenem partim poſt eum hanc rem ſunt perſecuti. Iſtiusmodi ſunt Apſines uterque, Ariſtides, Phœbammon: tum item Jo. Doxopater, Gemiſtus, &* *Anonymus*

Anonymus Græcus Rhetorices ſcriptor, quorum trium necdum in lucem editis commentationibus ſe uſum in Rhetoricis ſuis ſcribit melioris notæ Rhetor, Petrus Johannes Nunneſius Valentinus, qui felicius aliquanto nobis Hermogenicam artem tradidit, quam factum à magni nominis Rhetore, Georgio Trapezuntio.

10. MENANDRI Rhetoris περὶ γενεθλίων διηγήσεις & διαίρεσις τῶν ἐπιδεικτικῶν ſive de diviſione cauſarum in genere demonſtrativo p. 594---641. Altera pars hujus libri vindicanda Rhetori Alexandro. Nam ex duobus opuſculis, Menandri ſcilicet & Alexandri unum librum perperam conflatum eſſe in editione Aldina, monet Henricus Valeſius ad Euſebium p. 28. idque alibi ſe demonſtraturum vir eruditiſſimus teſtatus eſt. Latine vertit Natalis Comes, Venet. 1557. 8. Menander ille non dubito is ipſe fuit Sophiſta Laodicenus ad Lycum fluvium, cujus commentaria in artem Hermogenis & Minuciani progymnaſmata Suidas commemorat.

11. *Ariſtidis* περὶ πολιτικῦ λόγυ p. 641—663. Ejusd. τεχνῶν ῥητορικῶν περὶ ἀφελῦς λόγυ, p. 663—682.

12. APSINIS τέχνη ῥητορική. p. 682—726. Ejusd. περὶ τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων, p. 727—730. plures fuere Apſines Rhetores, ſed auctor horum librorum fuit Apſines Phœnix Gadarenus, Baſilici Rhetoris auditor imperante Maximino, cui A. C. 238. Gordianus ſucceſſit, clarus, de quo Tzetzes Chiliad. VIII. v. 696.

> Ἔςι καὶ πόλις Γάδαρα τῇ τῶν Φοινίκων χώρᾳ
> ἐξ ἧς Ἀψίνης Γαδαρεὺς ὁ ῥήτωρ ἐγεγόνει.

Suidas: Ἀψίνης Γαδαρεὺς σοφιςὴς, παρεὶς ὡς λόγος ἐκ Πανὸς, μαθητεύσας ἢ ἐν Σμύρνῃ Ἡρακλείδῃ τῷ Λυκίῳ, εἶτα βασιλικῷ ἐν Νικομηδείᾳ, ἐσοφίςευσεν Ἀθήνησι βασιλεύοντος Μαξιμίνυ, ὑπατικῦ λαβὼν ἀξίωμα. Baſilicum hunc laudat Apſines ſub initium ſtatim libri ὁ δέ τοι θεῖος βασιλικὸς κἀκεῖνο προσέθηκε. Ex hoc Apſine profeciſſe Hermogenem ſcribit Matthæus Camariota p. 20. ſed iniquiorem eo loco ſe prodit adverſus Hermogenem, & Apſinem falſo habuit pro antiquiore, cum fuerit Hermogene junior, & præceptor Cajani Berytii Sophiſtæ, Gordiano imperante clari, de quo Suidas in Γαϊανός. Æqualis vero Majoris Sophiſtæ, de quo Suidas in Μάϊωρ. Hic eſt Apſines Phœnix, Philoſtrati amicus, qui ejus memoriam & accurationem extremo libri poſterioris de Sophiſtis

 laudat

laudat his verbis: καὶ ὁ Ἀψίνης τε ὁ Φοίνιξ ἐφ' ὅσον πρέσβη μνήμης τε καὶ ἀκριβείας, οὐκ ἐμὲ δεῖ γράφειν, καὶ γὰρ ἂν ἀπιστηθείην ὡς χαρισάμενος, ἐπειδὴ φιλία μοι πρὸς αὐτὸν ἦν. Legere me memini prodiiſſe libellum Apſinis Rhetoris *de memoria*, interprete Federico Morello, cum ejus notis, Pariſ. 1618. 8. ſed libellum ipſum nunquam vidi. De aliis Apſinis duobus idem Suidas meminit his verbis: Ἀψίνης Ἀθηναῖος ἀξιόλογος σοφιστής, Ὀνασίμου πατὴρ τοῦ σοφιστοῦ, τοῦ πατρὸς Ἀψίνου. Hic poſterior Apſines Apſinis Athenienſis nepos idem mihi videtur de quo Eunapius in Juliano, Apſines Lacedæmonius, δόξαν ἔχων τεχνικοῦ τινος, ſive qui artis Rhetoricæ Magiſtrum cum laude geſſit. Suidas enim in Ὀνάσιμος teſtatur hunc Onaſimum Apſinis parentem Conſtantino imperante floruiſſe, & fuiſſe Spartiatam. Allegatur Apſines ab Ulpiano in Demoſthenis Orat. contra Leptinem, & Apſinis τέχνην περὶ προοιμίων καὶ πίστεων laudat Scholiaſtes Hermogenis p 14.

13. MINUCIANI ſive NICAGORÆ περὶ ἐπιχειρημάτων *de ſedibus argumentorum* p. 731—734. Hunc quoque libellum ſive τέχνης Minuciani particulam una cum Alexandro & Phœbammone vertit & Græce ac Latine cum caſtigationibus edidit Normannus Upſal. 1690. 8. In Commentariis Græcis ad Hermogenem paſſim legas Minucianum ab illo Tarſenſi Rhetore tacite tangi, Matthæus vero Camariota eum etiam exſcribi ab Hermogene affirmat. Sed quomodo quæſo fieri potuit, ut Nicagoræ Athenienſis Sophiſtæ filium Minucianum vel perſtrinxerit vel exſcripſerit Hermogenes? Nicagoram familiarem ſuum laudat una cum Apſine in extremo libri poſterioris de Sophiſtis Philoſtratus, qui vixit usque ad Philippum Imperatorem, ad quem Nicagoras πρεσβευτικὸν Suida teſte ſcripſit. At Hermogenem Marco Antonino imperante conſtat τέχνην ſuam compoſuiſſe. Itaque aut alius fuerit Minucianus antiquor, aut certe Chronologia inconſulta hoc à Camariota & Scholiaſtis Hermogenis fuit affirmatum. In Minuciani Athenienſis τέχνην ſcripſerat *Porphyrius* & *Pancratius* Sophiſta in progymnaſmata ejusdem *Menander* Laodicenus, Suida teſte. Τέχνην ipſam Minuciani περὶ στάσεων legit adhuc Tzetzes Chil. VI. v. 793. & XII. 570. eoque longe junior Camariota, atque ut Clariſſ. Normanno videtur, etiam Georgius Trapezuntius, cujus hæc ſunt verba V. Rhetoricor. p. 134, *Nam & veteres omnes Rhetores usque ad Iſocraticam illam Scholam multa de formis dixerunt, & Minucianus*

Digitized by Google

cianus quamvis confuſe, multa tamen & præcepta & exempla, partim ab aliis deſignata, partim ſua induſtria ſumta à clariſſimis Oratoribus ſubjicit, Himerius apud Photium laudaturus Rufi filii ſui, cujus obitum dolet, facundiam, ait eum dixiſſe δεινότερον Μινουκιανοῦ, σεμνότερον ἢ Νικαγόρου. Cod. 243. p. 596. Cæterum neſcio quo argumento Scheferus notis ad Camariotam p. 83. hunc Minuciani libellum περὶ ἐπιχειρημάτων vel junioris vel plane alterius alicujus eſſe affirmat. In iisdem notis p. 64. perperam contendit Minucianum vixiſſe tempore Galeni Medici, nam ἐπὶ Γαλλιηνοῦ *ſub Imperatore Galieno* apud Suidam legendum eſſe certisſimum eſt vel ex eo, quod Nicagoras Minuciani Pater interfuit convivio quod in Πλατωνείοις præbuit Longinus Galieni temporibus clarus, apud Euſeb. X. 3. præparat. Itaque Γαλιήνου nomen pro Γαληνοῦ audacter ibi reponunt Viri docti Simlerus, Reineſius, Jonſius & Kuſterus.

Indiculus ſcriptorum ab Alexandro Rhetore, Phœbammone & Minuciano allegatorum.

Ad paginas editionis Clariſſ. Normanni.

Æſchines, *Alex.* p 4. 16, 18, 36, 39, 40, 52, 56, 58, 60, 65, 80, 82, 86. *Phœbam* p. 132. *Minuc.* p. 148.

Alexandrinorum ἀταξία, *Phœbam.* p. 114.

Apollonii Molonis definitio σχήματος, *Phœbam.* p. 89.

Ariſtides, (Atticus ille juſtus cognomento) *Minuc.* p. 136.

Athenæi Naucratitæ definitio σχήματος, *Phœbam* p. 98.

Cæcilius Calactites, *Phœbam.* p. 98.

Carcinus (Καρκῖνος) Rhetor. *Alex* p. 60.

Demoſthenes, ſingulis fere paginis.
περὶ γὰρ τῆς πολιτείας πολλάκις λέγων ἁπλῶς καὶ ποικίλως πλάττειν τὸν λόγον οὐ προΐσταται, Alex. p. 18.

Euripidis verſus. Alex. p. 12, 28, 30, 34, 36, 42. bis.

Herodotus, *Alex.* p. 92.

Homeri verſus *Alex.* p. 4, 26, 38, 46, 66, 68. bis. 76, 86, 88, 94. *Phœbam.* p. 102, 134.

Hyperides in Demoſthenem, *Alex.* p. 52. de Phryne, id.

Iſocrates *Alex.* p. 58, 80, 92. *Phœbam.* p. 100.

Menandri Comici verſus decem, *Alex.* p. 30,

 Oracu-

Oraculum, *Alex.* p 36.
Paulus ὁ θεῖος Ἀποϛόλος, *Phœbam.* p. 124.
Pericles, *Minuc.* p. 136.
Poëtæ, *Alex.* p. 70.
Πολιτικὸς λόγος καὶ συγγραφικός, *Alex.* p. 12.
Sophocles, *Alex.* p. 36. *Phœbam.* p. 134.
Thucydides *Alex.* p. 6, 70, 74, 76, 82, 88. *Minuc.* p. 136, 150, 162.
Xenophon *Alex.* p. 60, 70, bis. 78.
Zoili definitio χήματος. *Phœbam.* p. 98.

14. Commentaria Græca in Aphthonium & Hermogenem, ſupra in utroque mihi memorata, quæ totum volumen poſterius Græcorum Aldi implent, totique operi finem imponunt.

XVII. Index Scriptorum in Commentariis Græcis ad Hermogenem memoratorum, compoſitus à me ad paginas editionis Aldinæ.

Scholia in Aphthonium numeris in editione nullis notata ſunt, quoniam vero non ultra XXIV, paginas aſſurgunt, lector facile illa poterit in Codice ſuo ſignare calamo, & à me majoribus numeris Romanis ſignificabuntur.

[Accentibus deſtituti libri veteres, pag. 110, 350, 351.
[Apud Ægyptios ars Medica reperta ἐκ τῶν κατὰ μέρος νοσούντων τε καὶ τὰς τῶν νόσων ἰάσεις ἀπογραφομένων, 17.
Æoles, 407.
Æſchines, 20, 27, 87, 108, 128, 133, 212, 213, 244, 264, 300, 303, 304, 310, 352, 373, 399, 401. γραμματιστὴς τοῦ δημοσίου, 395. an Cerſobleptem Philippo prodierit, 65. πάθος ἐκτραγωδεῖ 173. Oenomaus dictus 4 0.
κατὰ Κτησιφῶντος, 36, 43, 79, 172, 173, 294, 302, 364.
περὶ τῆς παραπρεσβείας, 127, 256, 257, 357, 362. ſeq. 388. ἀπολογίαν τῆς παραπρεσβείας γεγραφώς, 182, 183, 184.
κατὰ Τιμάρχου, 33, 62, 68, 112, 114, 115, 118, 119, 132, 296, 319, 320, 321, 354, 360, 321, 408.

Δηλι-

Δηλιακός. 390. εἰ καὶ κοθίυεται.
Æſopus, p. VII.
Æſopiæ fabulæ, & Sybariticæ, Phrygiæ, Lydiæ &c. p. III, IV.
[Ætoli, λῃσταί, Thraces ἀνδροφόνοι, Phaſelitæ ſycophantæ &c. 139. 141. Siculi ad motus proni, 309. Theſſali ἄπιστοι, 314, &c. Siphnii & Megarenſes εὐκλείας ſive bonæ famæ nullam gerentes curam, 316.
(Agis Lacedæmonius ἔργῳ καλῷ ἀπολυσάμενος τὴν διαβολήν, 100.
(Alcibiades, 28, 65, 92, 138, 141, 156, 164, 179, 186, 245, 251, 254, 257, 258, 262, 289, 200. ſeq.
Alcman, 400.
Alexander Rex, ἔγραψεν Ἀλέξανδρος, μετὰ τὴν Δαρείου νίκην ὡς εὕρομεν ἐν τοῖς λογισμοῖς Δαρείου πεντήκοντα τάλαντα εἰληφότα Δημοσθένην, 35. 126. Ἀλέξανδρος ὄναρ εἶδεν ὀνείρῳ μὴ πιστεύειν, 55, 59, 61.
Alexander Rhetor. 365. Numenii, F. ejus τέχνη ῥητορική, 14.
Ammonius ὁ Λαμπρεὺς ἐν τῷ περὶ βωμῶν, 407.
Anacreon, 405.
Androtion Iſocratis diſcipulus Τεχνίτης τοῦ λέγειν, 401.
Anonymus in Hermogenis στάσεις commentarius, ἐξ ἀνεπιγράφου, 190, 191. Ἀνωνύμου, 229, 261, 337, 351.
(Antigenides & Satyrus, tibicines, p. VII.
Antiochus Sophiſta, 13.
Antiphontis ἐλευθερολογίαι, p. XII.
Antiſthenis dogma ὅτι οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν, p. XXII.
Aphthonio quædam inſerta, p. XVII. σοφιστὴς τοῖς ῥήτορσι τιμωρῶν, p. XVIII. ejus μέθοδος ſive præcepta progymnaſmatum, & μελέται exempla p. XXIV.
Apſines, 402. Ejus τέχνη περὶ προοιμίων καὶ πίστεων, 14. ἐν τῇ περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου τέχνῃ, 297.
Aquila (Rhetor) ὁ Ἀκύλας 56, 62, 72, 79.
(Archidamus, 95, ſeq. 98, 141, 157, 179, 277, 285.
Archilochus, 404, πρὸς ψόγον δεξιός. p. XVIII.
Archytæ Pythagorei decem prædicamenta, 120.
(In Areopagitico judicio nullis locus proœmiis, 353. nec miſerationi, 413.
(Ariſtarchus, 34, 130. Moſchi F. γραφεὶς ἐπὶ τῷ Νικοδήμου φόνῳ, 190, 192.

Ari-

Ariſtides juſtus, p. VII. 54, 60, 172. Plato fatetur eum ῥήτορα δίκαιον γενέσθαι, 22.

Ariſtides (Hadrianenſis Rhetor) p. XVII. 19, 414. ἐν τῷ περικλεῖ, 304, 305. ἐν τῷ Καλλιξένῳ 306, 307.

Ejus Orationes duæ de Critia tyranno ab Ariſtogitone cæſo, una brevior, altera prolixior, p. 67. ἐν Λευκτρικοῖς, 318. ὁ πέμπτος τῶν Λευκτρικῶν, ibid.

ἐν τῷ περὶ πολιτικῶν λόγων, 415.

Ariſtogiton, 34. 394. Orator αὐτοδίδακτος, 16. Τυραννοφόνος 67. ab Harmodio adjutus Hippiam interfecit. 235. Æſchinem & Demoſthenem arguens Φιλιππισμοῦ (ita leg. pro Φιλιππικοῦ) & μηδισμοῦ, 196. Æſchinem & Timarchum ἀξιῶν κατηγορεῖν, 296.

Ariſtophanes Grammaticus, infra, Menander.

Ariſtophanes Comicus, 72. Ejus Equites 92, 93, 245. εἰρήνη, 390. Νεφέλαι, 391. πλοῦτος, 406.

[Ariſtophon & Cephalus ἀμφισβητοῦντες καλοῦ βίου, 237, 249, 301.

Ariſtoteles Stagirites, p. III, XVI, 10, 15, 24, 168, 174, 301, 366.

Ejus dictum αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ἰσοκράτην δὲ ἐᾶν λέγειν 120.

Categoriæ, 120, 361. Ῥητορικαὶ τέχναι, 120. exotericæ & acroamaticæ lectiones, ibid.

Ariſtoxenus, 381.

Aſpaſia, 61. ἥρα ſive Juno dicta, 72. Epitaphius ſermo ejus nomine apud Platonem Menexeno, 392.

Aſpaſius (Rhetor) 402.

Athanaſius (Rhetor) 146.

Ἀττικοὶ ὑπερθετικοῖς ἀντὶ συγκριτικῶν κεχρῆσθαι, 24. Attici 405. gaudent μακρολογίᾳ, 30. Atticiſtæ παντελῶς ἀποτρέπουσι τοῦ ὀνοματοποιεῖν καὶ μόνοις προτάττουσι χρῆσθαι τοῖς τετριμμένοις ὀνόμασι, 395. Athenis ἄρχοντες ἐξ εὐπατριδῶν, licet Iro pauperiores, Phalaride crudeliores & injuſtiores, ibid. Theſmothetæ Athenienſium, ὑπὲρ ἱερῶν εὐθύνοντες, 320. κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς νόμους ἐξῆν τοῖς ἀνδράσι τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ἑτέροις ἐκκομίζειν, 98. Athenienſes νεωτεροποιοί, 133.

Attici Eleos accuſantes apud Amphictyones, injuriarum, 228, 242. De tribubus, Eccleſiis & prytaniis Athenienſium vide p. 399. ſeq.

[Avtocles, οὐ γὰρ ἂν Σόλων μὲν αὐτὸ παρέλιπεν, Αὐτοκλῆς δὲ εὕροιτο, 366.

Bacchylides Lyricus, 393.

Baſili-

Baſilicus (Rhetor) 311.
Bias p. VI.
ἡ κατὰ Κάδμον καὶ Δαναὸν Γραμματικὴ ἐπί τε τῶν Τρωϊκῶν ἠσκεῖτο, καὶ μέχρι τῶν Εὐκλείδου τοῦ ἄρξαντος μετὰ ταῦτα διέμενε χρόνων, 17.
(Callixenus 147, 259.
(Cephalus, vide ſupra, Ariſtophon.
(Cercops διφυὴς, διὰ τὸ πρῶτον συνάγειν ἄνδρα καὶ γυναῖκα 28.
(Chabrias, Conon, Iphicrates, 318.
(Cleon, 92, 196, 245, 251, 258, 261, 283, 292, 304.
Cliſthenes legislator, 303.
Comici, p. V. ἡ κωμῳδία, 37. ἔμμετρος ῥητορική, 386. Κωμικῶν τις, 391. Κωμῳδεῖν ὀνομαστί, 348, 349.
Corax Rhetoricæ inventor, 5, 6. ὁ τεχνογράφος, 240. τὸ κατὰ Κόρακα καὶ Τισίαν, 59.
Critias, 66, 67, 332, 390, 415. Antiphonte non deterior, 415.
Critici, 401.
(Cylon Theagenis Megarenſium Tyranni gener. 151. κυλώνειον ἄγος 360.
Cynægiro vel Callimacho dicendus à Patre λόγος ἐπιτάφιος, 300.
(Damo pædotriba claudus, p. VI.
(Danaus, ſupra in Cadmus.
Demades, 138, 356. ἀπὸ τῆς κώπης ἀνίπτοις χερσὶ ἐπὶ τὸ βῆμα πηδήσας, 16.
Demoſthenes, Rhetor κατ' ἐξοχήν, p. XXI. 95, 155. ὁ κορυφαῖος τῶν ῥητόρων, p. 11. πολιτικῶν ἄριστος, 378. ſingulis fere paginis. In genere judiciali & deliberativo præclàrus fuit, minus valuit in panegyrico ſive demonſtrativo, 17. μισότεκνος, 363. ejus dictum: οὐδεὶς ὁμολογῶν ἀδικεῖν ἑάλω, 91. Δημοσθενικὴ δεινότης καὶ περιουσία, 170. καὶ βία, 213. καλλίστη καὶ δριμυτάτη ἡ μέθοδος, 256. τίς οὐκ ἂν ὁμολογήσειε κρατίστοις ἐοικέναι ποιήμασί τε καὶ μάλιστα τοὺς Δημοσθενικοὺς λόγους, 378. ποικίλος μάλιστα ὁ ῥήτωρ, 376.
—Ejus Oratio κατ' Αἰσχίνου, 95, 135, 138, 139, 141, 148, 175, 226, 264, 265, 401, 417, 320.
—περὶ τῆς ἁλοννήσου, 401.
—κατ' Ἀνδροτίωνος, p. XII. XVIII. 30, 152, 171, 302, 356, 386, 409, 405, 401. ubi notat hanc orationem ſingulari ſtudio à Demoſthene fuiſſe expolitam & κεκαλλωπισμένην, quod Androtion Iſocratis eſſet diſcipulus & τεχνίτης τοῦ λέγειν.
—ἡ κατ' Ἀριστογείτονος, p. XXV. 102, 390.

—κατ' Ἀριστοκράτους, 74, 89, 110, 170, 172, 175, 213, 215, 315, 408, 351, 323.
—κατ' Ἀριστογείτονος, p. 30.
—περὶ ἀτελείας laudatur, p. 401.
—Δικανικοὶ λόγοι, 378.
—πρὸς Βοιωτὸν περὶ προικὸς, 381.
—περὶ τοῦ Διοπείθους λόγου ἢ τῶν Φιλιππικῶν, 211.
—ἐν τῷ περὶ εἰρήνης, 313.
—ἐπιστολῇ περὶ ἀφίξεως, 394.
περὶ τῆς ἰδίας καθόδου, ibid.
τῷ δήμῳ τὰς ἐπιστολὰς ἐπιστέλλει, 395.
—ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, 22.
—ἐπιτροπικοῖς, 132.
—κατ' Κόνωνος, αἰκίας, 134, 135, 142, 220.
—πρὸς Λεπτίνην, p. XV. 28, 33, 43, 72, 74, 89, 171, 218, 294, 304, 307, 310, 315, 385, 395, 398. Vide & p. 260. ſeq. & 402. ubi videbis ab Aſpaſio & Apſine indignum habitum Demoſthene, ut τραχύτητός τε καὶ σφοδρότητος ἄμοιρον.
—ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν, 318, 413, 401, 351.
—κατ' Μειδίου, p. XIV. 43, 64, 75, 78, 88, 170, 172. bis. 176, 201, 202, 203, 207, 208, 218, 219, 220, 221, 223, 225, 226, 228, 232, 233, 360, 398, 401, 405, 322, 325.
—πρὸς Νικόστρατον, 406.
—Ὀλυνθιακοὶ λόγοι, p. XIV. XXII. 308, 309, 311, 313, 315, 316, 352, 386.
—περὶ τῆς παραπρεσβείας, 29, 33, 79, 110, 127, 144, 148, 154, 163, 166, 169, 170, 171, 174, 175, 357, 364, 384.
—πρὸς Πανταίνετον, 115.
—περὶ στέφανου, p. XV. XVII. 18. 28. 36, 43, 44, 64, 72, 74, 75, 79, 89, 102, 118, 128, 141, 170, 175, 182, 205, 212, 213, 217, 250, 264, 298, 302, 304, 310, 315, 316, 379, 392, 396, 399, 416.
δικανικώτατος τῶν λόγων, 74.
—κατ' Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν, 127.
—συμβουλευτικοῖς, 309.
—κατ' Τιμοκράτους p. 28, 175, 216, 303, 361, 416. ſeq.
—ἐν Φιλιππικοῖς, 45, 142, 211, 297, 309, 312, 313, 379, 385, 386, 411.
συμβουλευτικοί, εἰ χρῆ ἀμφικτύονα Φίλιππον ποιῆσαι, p. 74.
—ὑπὲρ Φορμίωνος, 115, 399.

—κατ'

Digitized by Google

— κατὰ Φρύνωνος, προαγωγείας, 245. 264.

Οἱ Διαλεκτικοὶ, 16, 83, 168, 368. ἀποδείξεις ἔντε Γεωμετρίᾳ καὶ Διαλεκτικῇ καὶ ῥητορικῇ, 308.

Δίκτυς ἐν τοῖς ἐφημερισι, 17.

Diodori definitio Rhetoricæ, p. III.

Διθυραμβοποιοί, 391.

Timocrates a Diodoro κατηγορούμενος, 303.

Dinarchus, κρίθινος Demoſthenes, 415.

Diogenis Cynici dicta, p. VI.

[Dion pro quolibet homine, 366.

Dionyſius (Halicarnaſſ.) 16, 73, 377, 387, 393, 402. ἐν τῷ περὶ μιμήσεως. 378, 379, 411. ἐν πρώτῳ χαρακτήρων, 378, 412. ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, 378, & 383, 387.

Dionyſius ὁ τὴν περιήγησιν γράψας, 379.

Dores p. III.

Draco legislator, 303.

Δράματα καταθῆναι, ἔθος ἐν τοῖς Διονυσίοις, 245. δραματικά τε καὶ ποιητικά, 415.

Empedocles Agrigentinus Pythagoræ diſcip. ὁ κωλυσανέμας, 381.

(Epaminondas p. VII.

Epicurus, 387. λαχὼν δᾳδουχεῖν, δοκιμάζεται, 300. Epicurus ἐν τῷ περὶ Ῥητορικῆς, 377.

Epiphanii (Rhetoris) commentarius in Hermogenem, 192.

Ἐπὶ τῶν χρόνων Εὐαγόρου τοῦ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν ἐπεισφθαρεὶς ἄλογος σοφιστὴς ὅς καί τινα ὅμιλον μαθητῶν ἐπήγετο, φλυαρίαν μὲν στάσεις ἀποκαλῶν, 16.

(Euclides ἄρχων Athenis. ſupra Cadmus.

Euctemon λόγον ἔγραψε κατ' Ἀνδροτίωνος ὡς ἀδικηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, 356.

Euripides, p. IV, 371, 376, 391. ἐν Ἑκάβῃ, p. XX. ἐν Ὀρέστῃ, 404. οἱ ἐξηγηταὶ τὸν Ὀρέστην Εὐριπίδου ἐξηγούμενοι, 3.

Euthias, Phrynes accuſator, 45.

(Euxitheus & Herodes, 126.

ὁ Γεωμέτρης (Nomen proprium Rhetoris, cujus etiam apud Camariotam mentio) p. XV, XIX, XXI.

Gorgias, 378, 396, 401, 412. Tiſiæ diſcipulus, p. 6. Ejus λόγοι λαμπάδες. Rhetoricam Athenas attulit, ibid. Poli præceptor, infra, Polus.

Iſocrates γοργιάζων, 401.

ὁ Θεολόγος Γρηγόριος (Nazianzenus) 364, 390, 399, 401, 416, 417.

Digitized by Google

ἐν τῷ ἐπιταφίῳ εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον, 394. *ἐν τῷ συνταχτηρίῳ*, 401.

Harpocration, 216, 367.

Hegemon, Orator *αὐτοδίδακτος*, 16.

Hephæſtion. 381, 387.

Hermagoras (Rhetor) 25, 87.

De Hermogene vide p. 13, 62. *ὁ τεχνογράφος*, 14, *ὁ τεχνικὸς* 15, &c. *πάνυ ἀκριβῶς*, 340. *καλῶς*, 343. *σκόπει τοῦ τεχνικοῦ τὴν ἀκρίβειαν*, 101, 334, 343. *τῷ Ἑρμογένει περὶ πολιτικοῦ λόγου ἐστὶν ὁ σκοπός*, 16. *οὐ μόνον τὸ τῶν στάσεων βιβλίον διαίρεσιν ὠνόμασεν, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ τὸ τῶν εὑρέσεων*, 262. *σύγγραμμά ἐστιν Ἑρμογένους περὶ προοιμίου, ὃ εὕρηται μὲν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς, οὐ φέρεται δέ*. 176.

Partes ſive capita *τέχνης* Hermogenianæ ſubinde allegantur, ut *ἐν τῷ περὶ τῶν πραγμάτων λόγῳ*, 178. *ἐν τῷ περὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου λόγῳ*, 179. *ἐν τέχνῃ τῇ πραγματικῇ*, 201. *ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν*, 74, 76. *ἐν προγυμνάσμασιν*, 63. *ἐν προοιμίοις τῆς τέχνης*, 280. *ἐν μεθόδῳ*, 293. *ἐν διαιρέσει τῶν κεφαλαίων*, ibid. *ἐν διαιρέσει τῶν στάσεων*, 297. *ἐντυχὼν τῷ ἐνάτῳ (κεφαλαίῳ) τοῦ τρίτου τόμου τοῦ παρόντος βιβλίου (περὶ εὑρέσεων)* 356. *ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου βιβλίου*, 401. ita 358, 359, 364, 370. *περὶ μὲν προδιηγήσεως ἐν ἓξ τόμοις διαλαβὼν, περὶ δὲ διηγήσεως ἐν ἑνί*, 359. *ἐν τῇ περὶ τῶν στάσεων πραγματείᾳ*, 376. *ἐν τῇ διαιρέσει τῶν στάσεων*, 345. *ἐν τῷ περὶ τῶν στάσεων λόγῳ*, 359, 362. *ἐν τῷ περὶ περιόδου τεχνολογήσεται*, 364. *εἴρηται φησὶ παρ᾽ ἐμοῦ ἐν τῇ μελέτῃ*, 376. *οὐ περὶ Πλατωνικῆς ἢ Δημοσθενικῆς ἰδέας γέγραπται τὸ σύγγραμμα, ἀλλὰ περὶ καθολικῆς ἰδέας*, ibid. *ἐν τῷ περὶ σεμνότητος*, 387, 407. *ἐν εἰκοστῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τοῦ περὶ μεθόδου δεινότητος*, 388. *ἐν ταῖς εὑρέσεσι εἴρηκε*, 389. *ἐν τοῖς περὶ εὑρέσεως*, 416. *ἐν τῷ περὶ ῥητοῦ καὶ διανοίας λόγῳ*, 341. *ἐν τῷ περὶ τραχύτητος*, 396. *ἐν τῷ περὶ εὐκρινείας λόγῳ*, 398. *ἐν τῷ περὶ σχημάτων γοργότητος*, 399. *ἐν τῷ περὶ σχημάτων καθαρότητος*, 400. *ἐν τῷ περὶ λέξεως καθαρότητος*, 401. *ἐν τῷ περὶ τῆς ὑπερβολῆς*, 402. *ἐν τῷ περὶ γλυκύτητος καὶ ἀφελείας λόγῳ*, 403. *περὶ δεινότητος*, 404. *ἐν τῷ περὶ μεθόδου γοργότητος*, 406, 407.

πολλῷ Μινουκιανοῦ σαφέστερον διδάσκει, 53. *εὐδιαιρετώτερόν πως καὶ ἀκριβέστερον*, 54. *βέλτιον*, 83. falli qui librum alii Hermogeni tribuunt, 13.

τοὺς

τοὺς περὶ Ἑρμαγόραν ἐλέγχει, 87.

οἱ συνηγοροῦντες Ἑρμογένει, 179. τινὲς δὲ ἐξηγήσαντο, 49. πλάσμα ἀντιγράφων, 351. τὸν τεχνικὸν ἄξιον θαυμάσαι, 336.

τινὲς δὲ μέμφονται τὸν Τεχνικόν 52, 107, 134, 149. ὥς τινες φιλονεικοῦσιν, 57. ἐπισημαίνονταί τινες τῶν χωρίων ὡς οὐκ ὀρθῶς ἔχοντι, 74, 173. οὐ πάνυ ἀκριβῶς, 191. ἀκαίρως, 177. μάτην, οὐκ ἀκριβῶς, 140, 347. ἔπταισεν ὁ τεχνικὸς οὕτω εἰπών, 154. ὁ μέντοι Ἑρμογένης ἀγνοήσας οὕτω 158. ἔλαθε δέ φασί τινες ἑαυτὸν ὁ τεχνικὸς ἐλέγξας, 123, 234. ἐπιπλήξειέ τις τῷ Ἑρμογένει, 91. ἐσφάλται ἐνταῦθα ὁ τεχνικός, 97. δοκεῖ μὲν γνωσιμαχεῖν διὰ τῆς λέξεως, δῆλον ὡς σφόδρα πρὸς φιλονεικίαν ἀπέβλεψεν, 180. Confer infra, Minucianus.

Herodotus, p. V. 62, 385, 386, 390, 396, 406. μύθοις uſus, p. IV.

Heſiodus, 379. Θεογονία, 389. ſeq. Verſus ὄχνη ἐπ' ὄχνῃ γηράσκει &c. 406.

Homerus p. I, V, XV. XVIII, XX. p. 4, 21, 185, 310, 313, 358, 373, 374, 375, 378, 379, 385, 394, 409, 410, 414.

Utitur vocibus Atticis, Doricis &c. 407.

Ad laudem ἀξίως, non ad vituperationem, p. XVIII. Poëta κατ' ἐξοχήν, p. XXI.

Homeri Oratores Neſtor, Palamedes, Ulyſſes, 17.

Ὁμηρικὴ Ἀθηνᾶ, 17. Ὁμηρικὸς Ὀδυσσεύς, 377.

Κακὴν Ἰλιάδα τὴν πόλιν ἐλευθερώσαντες, 215.

Iliad. α. verſ. 173. ſeq. p. 402. verſ. 459. ſeq. p. 369. γ'. verſ. 23. & λ'. verſ. 557. p. 406. γ'. verſ. 33. p. 361. υ'. verſ. 250. p. 52. χ'. verſ. 107. p. 391.

παραχωροῦσι Ὁμήρῳ πάντες ὅσοι τὰς λογικὰς μετῆλθον τέχνας, ἅτε ἐξ αὐτοῦ τὰς ἀρχὰς εἰληφότες καὶ τὰ σπέρματα τῶν ὑποθέσεων, 398.

Hyperides, 174, 295, 296. Æſchinem & Demoſthenem παραπρεσβείας κατηγορῶν, 127, 184. Δηλιακῷ, 183, 389, 390. ἐν τῷ ὑπὲρ Φρύνης τῆς ἑταίρας, 45, 169.

Ἰάλεμος, εἶδος θρήνου, 410.

Jamblichus ἐν τῷ περὶ κρίσεως ἀρίστου λόγου, 378. ἐν τῷ περὶ τῆς Πυθαγορείου αἱρέσεως, 383.

ἰαμβοφάγος pro conviciatore, 395.

Iſocrates p. VI. ter & p. 40, 140, 285, 378, 381, 387, 396, 410. μέλει αὐτῷ διαφερόντως τοῦ κάλλους, 403. οὐ πρὸς ἀγῶνα, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν

δεῖξιν γράφων λόγους καὶ ἀντισοφιστεύων Λυσίᾳ καὶ Γοργιάζων, 401. συμβουλευτικὸν εἶδος λόγου διαπλέκων πανηγυρίζει πανταχοῦ. Ἀττικῶν ἀνδραγαθημάτων μνήμη, 74. apud Iſocratem & Demoſthenem multi jambici & choriambici verſus, 386.
ἐν τῷ Βουσίριδι, p. XVII. πρὸς Δημόνικον, 385. ἐν τῇ Ἑλένῃ p. XVII. Εὐαγόρᾳ, p. XVII. & p. 21, 23. ἐν τῷ Πανηγυρικῷ, p. XVII. & p. 18, 75. πρῶτος νεώτερον ἔγραψε ἐγκώμιον, 413.
ἐν ταῖς παραινέσεσι, 75. ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, 154, 155. κατὰ σοφιστῶν, 379.
ἐν τῇ τέχνῃ, 297, 385. ſeq.

[Lacedæmonii βραχυλογίᾳ gaudent, 30. peregrinis iniquiores, 27. Reges eorum Heraclidæ, 30.

Leges variæ p. XXIV, 65, 84, 85, 89, 93, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 112, 115, 117, 118, 119, 132, 133, 136, 172, 188, 191, 194, 197, 237, 239, 241, 253, 270, 274, 275, 292, 295, 296, 297, 300, 301, 302, 307, 319, 321, 322, 332, 333, 334, 342, 345, 348, 349. ψήφισμα, 339.
Lex εὕρημα καὶ δῶρον Θεῶν, δόγμα δὲ ἀνθρώπων σοφῶν, 390. Æſchinis dictum ἐκ τοῦ δεῖν τινας ἁμαρτάνειν, τοὺς νόμους ἔθεσθε, 87. Legibus non ſcriptis multæ gentes uſæ, 7, 31. Locrenſium lex ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχοντα νομοθετεῖν, 28.
λύσις νόμου, 99, &c. ῥητὸν & διάνοια, 252, 256, ſq 330. ſq. νομοθέτου γνώμην ψηλαφᾷ 246, 259, 296, &c.

Leo Rhetor. 110.

(Ἡ τοῦ λόγου τέχνη (Logica) 87.

Lollianus, 25, 271, ejus τέχνη περὶ ἀφορμῶν ῥητορικῶν, 14.

Longinus 387, ὁ φιλόλογος ἐν ῥητορικῇ τέχνῃ. 380.

Lucianus ἐν τῷ καταπλῷ, p. XX.

Lyſias, 358, 378, 379. κατὰ Διογείτονος, 381, 411. πρὸς Μικρίνην, 165. ἐν τῷ ὑπὲρ Νικομάχης διώκων Ἐκφαντίδην καὶ Διοφάνην, 130. ἐν ταῖς παρασκευαῖς, 142. κατὰ Νικίου, προδοσίας, 416.
Iſocrates ἀντισοφιστεύων Λυσίᾳ, 401. Lyſias ἐρωτικὸς: apud Platonem 406.

Major (Μαίωρ) Rhetor νέος, 130.

Menander (Comicus) p. VI. & p. 37, 405. ὁ κάλλιστα τὸν βίον μιμησάμενος, 38, 39. Ariſtophanis Grammatici de eo dictum, ὦ Μένανδρε καὶ βίε, πότερος ἄρ᾽ ὑμῶν πότερον ἀπεμιμήσατο, 38.
ἐν Γεωργῷ, 404. ἐν περινθίᾳ (ita leg. pro Περινθέᾳ) 391.

Me-

Digitized by Google

Metrophanes (Rhetor) 78, 121, 137, 224, 276, 290, 322. Ἑρμογένους ἐξηγητής, 338.
[Miltiades, 300, 304.
Minucianus, 15, 53, 54, 70, ter. 71, 72, 76, 78, 79, 83, 93, 94, 95, 99, 109, 120, 121, 152, 173, 177, 178, 179, 180, 196, 197, 202, 204, 224, 243, 288. ſeq. 291, 301. ἐν τῇ αὐτοῦ τέχνῃ, 94. τὸ περὶ στάσεων, τέχνην ἐπεγράψατο ῥητορικήν, 287. Μινουκιανὸς καὶ οἱ ἄλλοι τεχνικοί, 126, 270. ὅλως δὲ τοῦτο τέθεικεν Ἑρμογένης πρὸς Μινουκιανὸν ἐπιστάμενος, 48. πολλὴ ἀμφισβήτησις γέγονε Μινουκιανῷ καὶ Ἑρμογένει, 200. εἰς Μινουκιανὸν αἰνίττεται, 26, 71, 77, 287. τοῦτο εἰς Μινουκιανὸν ἀποτείνεται 27. 31. πρὸς Μινουκιανὸν φιλονείκως ἵσταται, 49, 99, 177, 179, 180, 181. ἐπελάβοντό τινες τοῦ τεχνικοῦ ὡς Μινουκιανοῦ συντρέχοντος, 53. μάτην ἐγχειρεῖ πρὸς Μινουκιανὸν ἐνιστάμενος. 71. (*At Minucianus Hermogene longe fuit junior, ut ſupra notavi.*)
Neocles (Rhetor) 362, 365.
[Nicias, 141, 186, 261.
[Nicodemus, 34, 130, 190. Vide ſupra, Ariſtarchus.
Nicolaus Sophiſta, p. XXIII, XXIV.
Oppianus, 379.
[Olympias, 363. ejus dictum p. VI.
Oracula, 90, 111, 195, 238, 360. ambigua 110, 292. λοξίας ὁ Θεός, 116. ὁ ἐν Μιλήτῳ Θεός, 377. τὸν Πύθιον ψεύδεσθαι καὶ τῇ κοινῇ φύσει τῶν πραγμάτων εὑρίσκεται ἐναντίον, οὐ δέποτε γὰρ ὁ Θεὸς ψεύδεται, 61. ſed πρόμαντιν Πυθίαν ψεύδεσθαι & φιλιππίζειν dixit Demoſthenes, 62.
Οἱ παλαιοὶ p. 1, 7, 14, 127, 171, 175, 183, 352, 394, 408. τῶν σοφιστῶν, 13. ῥήτορες, 413. οἱ παλαιότεροι, 353, 379. παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, 184, 353, 372, 373. Δημοσθένει καὶ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀρχαίων, 219.
Pantaleon Medicus, 110.
Paulus (Rhetor) vide infra, Polus.
[Pauſanias 237. Μηδισμοῦ κρινόμενος, 167. ſeq. 177.
Pericles, p. XIV, XVI. 34, 35, 47, 61, 75, 127, 129, 137, 143, 145, 146, 151, 156, 162, 165, 167, 355, 360, 375, 383. Olympius 72, 356. δημοτικώτατος τῶν πολιτῶν 139. ὁ συνέσει ἁπάντων Ἑλλήνων διαφέρων, 304.
Phalaridis crudelitas, p. XVI. proverbium Φαλάριδος ἀδικώτερος καὶ ὠμότερος, 30.
Philippi Regis Epiſtola (apud Demoſthenem περὶ στεφάνου) 213.

[Philo-

[Philocrates, 34, 401. Philocrates & Phrynon *ἐν ταῖς ἱστορίαις κεκωμῳδημένοι*, 36.
Philoſtratus, *ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν*, 13.
(Phrynon, 34, 36, 49, 138, 245, 264, 401. ſupra Philocrates.
Pindarus, p. V. 377, 391.
(Piſiſtratus, 143, 357.
Pittacus Mytilenæus, p. VI.
Plato p. VI. bis. XVII. p. 3. bis, 9, 19, 21, 22, 40, 45, 164, 378, 389, 407, 414, 416.
Apologia Socratis, 16, 128, 174. Convivium, 72, 396. Crito, 211. Euthyphron, 305. Gorgias, p. III. 6, 10, 16, 17. Plato *πραγματείας ἰδίας κατὰ τῆς ῥητορικῆς ποιησάμενος*, 15, 18. Phædo, 10. Phædrus, 16, 120, 169, 173. (ubi male *πλείονα* pro *Πλάτωνα*) 174. *ἐν τοῖς περὶ ἔρωτος λόγοις*, 391, 400. *Πλατωνικὴ ἰδέα καὶ Δημοσθενικὴ*, 376, 383. *Πλατωνική τε καὶ Δημοσθενικὴ φράσις*, 377. in civili dictione præſtat Platone Demoſthenes, 378.
Plato Comicus, 377.
Plutarchus *ἐν τοῖς παραλλήλοις*, p. V.
Poëtarum Fabulæ, p. IV.
Polemo, 45.
Polus Gorgiæ Rhetoris diſcipulus *ἐν τῇ τέχνῃ*, 18. *Πῶλος* (ita leg. pro *Παῦλος*) *καὶ Γοργίας σφόδρα κάλλους πεφροντικότες, παντοδαπῶν παρισώσεων πληροῦσι τοὺς λόγους*, 401.
Porphyrius, 15, 25, 108, 217. *ὁ φιλόσοφος* 385. *ἐν τῇ εἰσαγωγῇ*, p. XVI. Ex ejus commentario in Hermogenem, 162.
Priapea ſive *ἰθυφαλλικά*, 392.
Pythagoreorum, *αὐτὸς ἔφα*. 392.
Rhetores, 109, 122, 168. *οἱ δέκα*, 7, 415. *παρὰ πᾶσι τοῖς ἀρχαίοις ῥήτορσι*, 12. Rhetoresne *ἡγεμόνες* an *οἱ στρατηγοί*, 238 perfecti Rhetores & ſatietatem & ſupinitatem effugiunt, 240. *ῥητορικὸς συλλογισμός*, 209, 344. Vide *Τεχνογράφοι*.
(*Σανίων ὁ τοὺς τραγικοὺς χοροὺς διδάσκων*, 381, 384.
ὁ Σαρδέων (Rhetor, Camariotæ etiam memoratus) p. XXIII.
Simonides, 410. in eum Epigramma, ibid.
Socrates, p. VI. 54, 55, 60, 61, 64, 174. *δημοτικώτατος τῶν πολιτικῶν*, 139.

Solon

Solon, 20, 366. Legislator, 172, 303. *ἀξίως τῶν τοῦ Σόλωνος νόμων τεθραμμένος*, p. VII. Ejus dictum, *οἷος ὁ βίος τοιοῦτος καὶ ὁ λόγος, τοιαῦται καὶ πράξεις*, 33.
[*οἱ σοφιστεύσαντες, οἱ διδασκαλείων ῥητορικῶν προστάντες*, 415.
Sophocles 377. *ἐν Οἰδίποδι*, 389.
Σωτάδεια, 393.
Stoicorum Crocodilites, 66, 59.
Syrianus à Sopatro allegatur, 127, 200, 210.
οἱ τεχνογράφοι, 64, 131, 177, 181, 200, 251, 291, 380. *οἱ τεχνικοὶ*, 148, 184, 241, 276. *οἱ πρὸ Ἑρμογένους τεχνικοὶ πλὴν Μινουκιανοῦ*, 94. *χρῶμα τῶν τεχνικῶν*, 156. *ἀκριβέστερον τεχνολογητέον*, 117, 114. &c. *τινὲς τῶν ἐπιγραψαμένων τέχνην ῥητορικὴν*, 286. Vide ſupra Rhetores.
Terpander, 20.
Theano Pythagorica, p. VI.
[Themiſtocles, 71, 72, 152, 172, 237, 300, 304, 354, 350. Ejus *λέξεις λαμπραί*, 220. *τὸ πρῶτον συνέζησεν ἀσωτίᾳ, σοφίᾳ τὸ τελευταῖον πάντας παρῆλθεν*, 289.
Theocritus, 391. *ἐν βουκολικοῖς*, 405.
Theophraſti *τέχνη ῥητορικὴ περὶ ἐνθυμημάτων*, 14.
ἡ Θεία γραφή, 390.
Thucydides, p. VII, 21, 24, 25, 27, 34, 35, 39, 43, 44, 62, 75, 79, 80, 133, 141, 152, 259, 267, 314, 315, 374, 391, 393, 416. *συγγραφεὺς κατ᾽ ἐξοχήν*, p. XXI. *ἐν τῇ τρίτῃ ἱστορίᾳ*, 23. *ἐπιτάφιος*, p. XX. 21, 23, 416. *δημηγορίαι*, 405. *ἐν δημηγορίαις δριμύτατος*, 309. *ἐν τῇ Κερκυραίων δημηγορίᾳ*, 305, 308. *ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς Κερκυραίων δημηγορίας*, 316. *ἐν τῇ δημηγορίᾳ Κλέωνος καὶ Διοδότου*, 283. *ἐν τῇ Κορινθίων δημηγορίᾳ*, 303, 306, 307. *πρὸς Λακεδαιμονίους*, 312. *ἐν τῇ Περικλέους δημηγορίᾳ*, 265, 318. *ἐν Περικλεῖ λέγων*, 312.
Tiberius (Rhetor) 385, 399, 401.
Timocrates, 28.
Timotheus Muſicus, 20.
Tiſias, 8. Coracis diſcipulus, 6. præceptor Gorgiæ, ibid. *τὸ κατὰ Κόρακα καὶ Τισίαν*, 59.
Τραγικοὶ, 391. *Τραγῳδοί*, p. V.
Ulpianus (Rhetor) 399.
[Xanthippus. 300.

Xenophon, 363. *ἐν ταῖς παιδείαις*, 378. *ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορίᾳ τ̃ Κύρȣ παιδείας*, 405. *ἐν πέμπτῳ*, 409.

Zeno (Rhetor) 362.

XVIII. Vir ſæpe jam laudatus mihi THOMAS GALEUS ſingulare volumen Græce & Latine ſub *Rhetorum ſelectorum* nomine emiſit Oxoniæ è theatro Scheldoniano, 1676. 8. in quo continentur, præter 1. *Demetrii Phalerei* librum de elocutione, de quo ſupra dixi.

2. TIBERIUS Rhetor *de ſchematibus Demoſthenis*, *περὶ τῶν παρὰ Δημοσθένει σχημάτων*. p. 178—197. Videtur hic eſſe Tiberius quem Philoſophum ac Sophiſtam Suidas vocat, teſtaturque ſcripſiſſe *περὶ ἰδεῶν λόγȣ de formis* ſive generibus *orationis* libros tres. *περὶ παρασκευῆς de apparatu* ad dicendum. *περὶ μεταποιήσεως de variatione* ſive commutata ratione dicendi. *περὶ ἱστορίας de Hiſtoria.* *περὶ λόγȣ τάξεως καὶ συνθέσεως. De diſpoſitione & compoſitione orationis.* *περὶ διαιρέσεως λόγȣ de diviſione orationis.* *περὶ μεταβολῆς λόγȣ πολιτικȣ̃. De civilis orationis variatione.* *περὶ λόγων ἐπιδεικτικῶν. De demonſtrativis orationibus.* *περὶ προλαλιῶν καὶ προοιμίων. De præfationibus & proœmiis.* *περὶ ἐπιχειρημάτων. De argumentis.* *περὶ Δημοσθένȣς καὶ Ξενοφῶντος. De Demoſthene & Xenophonte.* *περὶ Ἡροδότȣ καὶ Θȣκυδίδȣ. De Herodoto & Thucydide.* Laudat hunc Tiberium etiam de ſchematibus diſſerens commentator Hermogenis tribus in locis, & Matthæus Camariota p. 12. compendii Rhetoricæ. ubi definitionem *σχήματος* è Tiberio adducit, è quo ipſo patet pro *τὸ μὴ κατὰ φύσιν* apud Camariotam eſſe legendum *μὴ κατὰ φύσιν*. Ex Ariſtide quædam nomine ejus diſſimulatio hauſiſſe Tiberium obſervat Clariſſ. Normannus notis ad lib. de civili dictione p. 466. diverſus igitur atque junior fuerit Tiberius iſte à Tiberio Rhetore Theodoreo ſive Theodori Gadareni diſcipulo, cujus mentio apud Senecam ſuaſoria 3. Fuit & Tiberius Victor Minervius, qui CPoli primum, dein Romæ, denique Burdigalæ Rhetoricam docuit teſte Auſonio in Profeſſoribus Burdegalenſibus, p. 145. edit. Jacobi Tollii V. C. Alius Tiberius Illus, cujus Epigrammata Græca in Anthologia p. 62, 63, 64. edit. Wechel. & Tiberius Medicus, cujus fragmenta obvia ſunt in Hippiatricis Græcis p. 20, 27, 72, 96, 101, 137. &c. Tiberii Rhetoris libellum de figuris Demoſthenis edere voluit Allatius, ſed nunquam lucem vidit ejus editio, Labbeo licet memorata, ſed ut ipſe teſtatur non

non viſa. Primus itaque doctiſſimus Galeus è MS. Codice protulit, & verſione donavit caſtigationesque addidit.

3. ANONYMI περὶ ῥητορικῆς, *Compendium Rhetoricæ*, p. 198—213. itidem è MS. Codice in quo junctus Tiberio erat, à Galeo primum editum & verſione notisque brevibus illuſtratum.

4. *Severi* Alexandrini Ethopoeiæ, auctiores quam Allatius vulgaverat è MS. exhibitæ & nova verſione donatæ, ut dixi ſupra cap. 30. §. 11. p. 412.

XIX. MATTHÆI CAMARIOTÆ nomine David Hœſchelius, cui tot alia præclara monumenta hæ litteræ debent, Græce publici juris fecit συνοπτικὴν παράδοσιν τῆς ῥητορικῆς, ſive *Compendium Rhetoricæ*, Auguſtæ Vindel. 1597, 4. Fortaſſe conjectura de auctore fefellit Margunium, à quo id Hœſchelius accepit, nam in codice Voſſiano Bibl. Leideinſis nullum exſtat auctoris nomen: & diverſam ab edito occurrere in Codice Cæſareo quem p. 182. memoraverat teſtatur Lambecius VII. p. 406. Diverſa etiam eodem Camariota auctore eſt ſynopſis Hermogenis adhuc inedita quæ incipit: ῥητορική ἐστὶ δύναμις τεχνική &c. Epitomen etiam MS. progymnaſmatum memorat Labbeus p. 109. bibl. nov. MSS. & Allatius de Georgiis p. 383. ubi notat per errorem quandoque vocari Georgium Camariotam. Sed illam ab Hœſchelio Græce vulgatam ſynopſin cum Latina verſione ſua & notis recudi fecit Jo. Scheferus Hamb. 1675. 8. in lectionum Academicarum libro, quo animadverſiones in Miltiadem Nepotis, Epiſtolas Plinii, Curtium, Ciceronem de Legibus, Apocolocyntoſin Senecæ & fragmentum Petronii Traguriaṇum continentur. Hujus libri exempla quædam cum adhuc hærerent apud bibliopolam, novus titulus præfixus eſt, Scheferi Miſcellanea, Upſal. 1697. 8. Fuit Camariota ille patria Theſſalonicenſis, profeſſus Philoſophiam CPoli poſtremis Palæologorum temporibus, præceptor Georgii Scholarii, & variis ſcriptis etiam expoſitione in Syneſii Epiſtolas clarus. Vide Allatium de Georgiis p. 399. Obiit paulo poſt exciſam a Turcis CPolin.

Indiculus ſcriptorum à Matthæo Camariota allegatorum.

Aphthonius ex Hermogenis duodecim progymnaſmatis fecit quatuordecim, 2.
Apſines, 20, 22. vide Hermogenes.

 Byzantii

Byzantii, 28—30. ex quo loco auctor Cpoli ſcripſiſſe colligitur.
Demoſthenes, 26.
Dionyſius (Halicarnaſſeus) 24.
Empedocles, 24.
ὁ Γεωμέτρης (Rhetoris nomen) contra Sardeonem Rhetorem ſcribens. 16.
Hermogenis Tarſenſis, 2, 14. *ἐν ταῖς ἰδέαις*, 24. Ejus *ἰδέαι ἑπτά*, ib. ejus XII. progymnaſmata & XIII. ſpecies ſtatuum 2. figuras paucas expoſuit, 10. ex Apſine & Minuciano pleraque transtulit, 20. ſeq. (*Fallitur Camariota, nam utrumque ætate anteceſſit, ut ſupra notavi.*)
Homerus, 6, 24.
Jamblichus, 24.
Iſocrates, 24.
Lyſias, 26.
Minucianus, ὁ τεχνογράφος; 20, 22. Vide ſupra in Hermogene.
Orpheus, 26.
Philoſtratus, 24.
Phœbammon Sophiſta, 12. Ejus definitio σχήματος. ibid.
Sardeon, Rhetor, 16. Κἂν ὁ Γεωμέτρης ἐξ ὧν κατὰ τοῦ Σάρδεων γράφει. (male interpres: *ex qua iis de Sardibus ſcribit.*)
Syrus Rhetor (Libanius) 26.
Theodectes Phaſelites, 20, 22.
Tiberius, 12. Ejus definitio σχήματος. ibid.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XXXII.

Elenchus Oratorum Rhetorumque celebriorum ac Sophiſtarum apud veteres memoratorum.

PRæter ſcriptores libro 2. c. ult. §. 1. à me memoratos de Rhetoribus antiquis, amiſimus etiam *Lyſimachidis* librum ad Cæcilium περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων, Ammonio laudatum in Θεωρός, & *Androclidis* περὶ τῶν ἐμποδὼν τεχνολόγων de Rhetoribus ſuæ ætatis, quem Suidas commemorat: ut *Cæcilium* ipſum Callantianum de Demoſthenis & Lyſiæ Orationibus, aliosque præterea. Jam paucis referre ac litterarum ordine perſtringere juvat Centuriam unam alteramve Oratorum Rhetorumque ac Sophiſtarum Græcorum, quibus facile alias lectoris induſtria adjunget. Eos è quorum monumentis aliquid ad nos pervenit, majoribus litteris exprimendos curavi.

Ablabius, vide Socratem VI. 2. Hiſt. Eccleſ.
Acacius de quo Eunapius.
ADRIANUS Sophiſta de quo ſupra c. 30.
Ædeſius de quo ad Eunapium.
Æmilianus Libanii diſcipulus, quem adi libro III. Epiſt. 32. ſeq.
ÆSCHINES Athenienſis de quo ſupra lib. 2. c. 26. §. 9.
Aëtius, in Anthologia Epigramm. Græcor. p. 413. edit. Wechel.
Agnonides Rhetor. Plutarch. Phocione p. 756.
Agrotas Maſſilienſis. Seneca controverſ. 14.
Alcibiades, vide ſi placet quæ ſupra lib. 2. c. ult. §. 2. nota b.
ALCIDAMAS Eleates, quem Palamedem Plato appellat. Confer ibid. §. 5. ubi de Iſocrate, nota a. Alcidamantis τέχνην ῥητορικὴν memorat Quintil. III, 1.
ALEXANDER Numenii, Sophiſta, de cujus libro duplici περὶ σχημάτων dixi Capite ſuperiore 31, §. 16. p. 458. De aliis *Alexandris* Sophiſtis videndi Philoſtratus ac Suidas.

Byzantii, 28—30. ex quo loco auctor Cpoli ſcripſiſſe colligitur.
Demoſthenes, 26.
Dionyſius (Halicarnaſſeus) 24.
Empedocles, 24.
ὁ *Γεωμέτρης* (Rhetoris nomen) contra Sardeonem Rhetorem ſcribens. 16.
Hermogenis Tarſenſis, 2, 14. *ἐν ταῖς ἰδέαις*, 24. Ejus *ἰδέαι ἑπτά*, ib. ejus XII. progymnaſmata & XIII. ſpecies ſtatuum 2. figuras paucas expoſuit, 10. ex Apſine & Minuciano pleraque transtulit, 20. ſeq. (*Fallitur Camariota, nam utrumque ætate anteceſſit, ut ſupra notavi.*)
Homerus, 6, 24.
Jamblichus, 24.
Iſocrates, 24.
Lyſias, 26.
Minucianus, *ὁ τεχνογράφος*; 20, 22. Vide ſupra in Hermogene.
Orpheus, 26.
Philoſtratus, 24.
Phœbammon Sophiſta, 12. Ejus definitio *σχήματος*. ibid.
Sardeon, Rhetor, 16. *Καὶ ὁ Γεωμέτρης ἐξ ὧν κατὰ τοῦ Σάρδεων γράφει.* (male interpres: *ex qua iis de Sardibus ſcribit.*)
Syrus Rhetor (Libanius) 26.
Theodectes Phaſelites, 20, 22.
Tiberius, 12. Ejus definitio *σχήματος*. ibid.

Digitized by Google

CAPUT XXXII.

Elenchus Oratorum Rhetorumque celebriorum ac Sophiſtarum apud veteres memoratorum.

PRæter ſcriptores libro 2. c. ult. §. 1. à me memoratos de Rhetoribus antiquis, amiſimus etiam *Lyſimachidis* librum ad Cæcilium περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων, Ammonio laudatum in Θεωρός, & *Androclidis* περὶ τῶν ἐμποδῶν τεχνολόγων de Rhetoribus ſuæ ætatis, quem Suidas commemorat: ut *Cæcilium* ipſum Callantianum de Demoſthenis & Lyſiæ Orationibus, aliosque præter eam. Jam paucis referre ac litterarum ordine perſtringere juvat Centuriam unam alteramve Oratorum Rhetorumque ac Sophiſtarum Græcorum, quibus facile alias lectoris induſtria adjunget. Eos è quorum monumentis aliquid ad nos pervenit, majoribus litteris exprimendos curavi.

Ablabius, vide Socratem VI. 2. Hiſt. Eccleſ.

Acacius de quo Eunapius.

ADRIANUS Sophiſta de quo ſupra c. 30.

Ædeſius de quo ad Eunapium.

Æmilianus Libanii diſcipulus, quem adi libro III. Epiſt. 32. ſeq.

ÆSCHINES Athenienſis de quo ſupra lib. 2. c. 26. §. 9.

Aëtius, in Anthologia Epigramm. Græcor. p. 413. edit. Wechel.

Agnonides Rhetor. Plutarch. Phocione p. 756.

Agrotas Masſilienſis. Seneca controverſ. 14.

Alcibiades, vide ſi placet quæ ſupra lib. 2. c. ult. §. 2. nota b.

ALCIDAMAS Eleates, quem Palamedem Plato appellat. Confer ibid. §. 5. ubi de Iſocrate, nota a. Alcidamantis τέχνην ῥητορικὴν memorat Quintil. III, 1.

ALEXANDER Numenii, Sophiſta, de cujus libro duplici περὶ σχημάτων dixi Capite ſuperiore 31, §. 16. p. 458. De aliis *Alexandris* Sophiſtis videndi Philoſtratus ac Suidas.

Amphicrates, Plutarch: Lucullo p. 506.

Anaxagoras, Rhetor Iſocrateus, Laërt. in Anaxagora.

Anaximenes Chius Sophiſta, Lucian: in Aëtione, T. 1. p. 573.

Anaximenes Lampſacenus Rhetor cui Rhetoricam ad Alexandrum quæ inter Ariſtotelis ſcripta exſtat quidam tribuunt. De eo lib. 2. cap. 22. §. 9.

ANDOCIDES, Athenienſis, de quo lib. 2. c. 26, §. 3.

Androcles Demagogus, Plutarch: Alcibiade p. 200.

Andromachus, Suid. in Σιρίκιος.

Androtio, Schol: Hermogenis.

ANONYMI 1) ἐξήγησις in Aphthonii progymnaſmata & Hermogenis quædam: de quo capite ſuperiore. 2) Compendium Rhetoricæ a Tho. Galeo editum, ibid: 3) ἐξήγησις in Ariſtotelis Rhetoricam, de qua lib. 3. cap. 6.

Antiochus Ægæus Philoſtr.

Antipater de quo Anthologia Epigramm: Græcor: p. 413.

ANTIPHO Rhamnuſius & *Orationem teſte Quintiliano III. 1. primus omnium ſcripſit, & nihilominus & artem ipſe compoſuit, & pro ſe dixiſſe optime eſt creditus.* De eo uti de Antiphonte juniore Sophiſta dixi lib. 2. c. ult. §. 2.

ANTISTHENIS Cynicorum principis nomine declamationes binæ exſtant Ajacis una altera Ulyſſis, ut dixi lib. 2. c. 23.

Antoninus Pythodori F. Sophiſta, Ariſtid. T. 1. p. 493.

Anytus Socratis accuſator.

Aphareus, Suid.

Apollodorus Pergamenus qui Apolloniæ Cæſaris Auguſti præceptor fuit. Ab eo dicti *Apollodorei*, ut Dionyſius Pergamenus, cognomento Atticus teſte Strabone, & apud M. Annæum Senecam Brutidius Niger & Atticus Vipſanius. *Sed Apollodori præcepta magis ex diſcipulis cognoſcas, quorum diligentiſſimus in tradendo fuit Latine Cajus Valgius, Græce Atticus. Nam illius ſola videtur* ars *edita* ad Matium, *quia cæteras miſſa ad Domitium Epiſtola non agnoſcit.* Hæc Quintilianus III. 1. vide & quæ dixi ſupra lib. 3. c. 27. ubi de Apollodoris variis, & Nic. Fabrum ad Senecæ Suaſor. 3.

Apollodorus Rhetor quem S. Nilus lib. 1. Epiſt. 75. reprehendit, quod CHRISTO nomen cum dediſſet, ad idola reverſus fuerit.

Apollonius Alabandenſis cognomento *Molon*, quem multa de Rhetorice ſcripſiſſe tradit Quintilianus III. 1. de illo Cæſaris ac Ciceronis Magiſtro dixi lib. 3, c. 20. ubi de variis Apolloniis. *Apollonius*

Digitized by Google

Apollonius Rhetor apud Martialem V. 22. & 55, alius item quem audivit Verus Imperator teſte Capitolino.
Apollophanes Polemonis præceptor, Suid. in Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγ.
APSINES, de quo capite ſuperiore, §. 16.
Archedemus, Quintil. III. 6.
Archilochus Corax, Abulpharajus, p. 44. niſi nomen corruptum. De Corace infra ſuo loco.
Areus quem multa de Rhetorice ſcripſiſſe Quintilianus III. 1. affirmat. Adde Jonſium p. 215.
ARISTIDES Hadrianenſis, de quo ſupra c. 30.
Ariſtogiton, Suid. in ὀφλήσων. Quintilianus XII. 10. Scholiaſtes Hermog.
Ariſtonis τέχναι ῥητορικαί. Laërt. VII. 164.
Ariſtophon, Athen. XIII. p. 577. Caſaub. p. 229. ad Theophraſti Characteres.
ARISTOTELES de cujus Rhetoricis ſcriptis editis dixi lib. 3. c. 6. ubi & de Græco Scholiaſte Anonymo, Pariſ. 1539 fol. edito. Poſtmeridianis ſcholis artem Oratoriam docere conſuevit, vide Quintil. III. 1. Schol. Hermogenis p. 120.
Ariſtoteles alii Rhetores tres apud Laërtium V. 35.
Artemon cujus mentio apud Senecam Rhetorem, & Demetrium περὶ ἑρμηνείας, atque Harpocrationem.
Aſclepius Sophiſta, Marcellin. vita Thucyd. Ulpianus ad Demoſthenis Philippic. 1. Etymol M. in ἄχνη.
Aſiatici Oratores de quibus viri docti ad Strabonem & Sueton. Quintilianus XII. 10. Cicero Bruto c. 13. Oratore c. 8, 18, 63, 69.
Aſpaſia de qua lib. 2. c. 23. §. 31. in notis:
Aſpaſii tres de quibus Suidas, de Aſpaſio Ravennate Demetriani diſcipulo etiam Philoſtratus.
Aſterius Lacharis diſcipulus, Suid. Λαχάρης.
Aſtydamas Iſocratis diſcipulus, de quo dixi in Tragicis ſupra lib. 2. cap. 19.
ATHANASIUS Rhetor Byzantinus recens ſcriptor Græcus quem laudat Baluzius ad Lupum Ferrarienſem, p. 449. edit. novæ Lipſ. Vide quæ de eo dixi ſupra hoc libro c. 28. p. 293.
Athenæus Hermagoræ maxime par atque æmulus. Quintil. III. 1. Etiam Athenæum Naucratitam de arte Rhetorica aliquid ſcripſiſſe

Digitized by Google

pſiſſe ex Phœbammone colligitur, qui definitionem σχήματ☉ ex eo affert.

Athenodorus Sophiſta, de quo Philoſtratus. Alius antiquior Athenodorus Rhodius cujus Rhetoris meminit Quintil. II. 15.

Attalus Sophiſta Polemonis F. Vide Triſtan. T. 1. p. 647.

Atticus Pergamenus σοφιςὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφ☉. Strabo XIII. pag. 625. Supra, *Apollodorus*, cujus diſcipulus fuit.

Baſilicus Apſinis præceptor, à quo laudatur & à Schol. Hermogenis, & Suida in Βασιλικὸς, Ἀψίνης & Παμπρέπι☉.

Baſſus Sophiſta, Lucian. adverſus indoctum.

Βημάρχι☉ Sophiſta, cujus μελέτας & alia Suidas memorat.

Bias Prienenſis, Laërt. I. 84. Suid.

Bion Rhetor. Laërt. IV. 58. Agathias.

Cæcilius Calantianus Siculus, quem multa de Rhetorice ſcripſiſſe teſtatur Quintilianus III. 1. de eo viri docti ad Longinum.

CALLINICUS Sophiſta, de quo ſupra cap. 30.

Callippi Athenienſis τέχνη. Ariſtot. II. 23. Rhetor.

Calliſtratus cujus exemplo Demoſthenes ad eloquentiam ſectandam fuit inflammatus, ut dixi lib. 2. c. 26. §. 8.

CALLISTRATUS Sophiſta, cujus ἐκφράσεις memoravi ſupra hoc libro 3. c. 24.

Carcinus Rhetor, laudatus Alexandro lib. de figuris dict.

Carneades de quo in Platonicis dixi ſupra lib. 3. c. 3.

Caſſianus Sophiſta, cujus apud Philoſtratum mentio.

Caucalus Chius, Rhetor, cujus ἐγκώμιον Ἡρακλέους laudat Athenæus, & forte Καύκαλ☉ legendum apud Suidam in Λήμνιον κακόν.

Celer Caninius τεχνογράφος, M. Aurelii & L. Veri præceptor, de quo meminerunt Julius Capitolinus & Philoſtratus.

Cephalus Rhetor Athenienſis Lyſiæ pater, cujus ἐγκώμιον Λαΐδος ab Athenæo allegatur. Vide Tzetzam Chil. VI. Hiſt. 34. & Suidam in Κέφαλος, qui primum προοίμια & ἐπιλόγους orationum compoſuiſſe teſtatur.

Cephiſodemus Orator λάλος ſive loquax, Periclis adverſarius de quo Suidas & Schol. Ariſtoph.

Cephiſodorus ſive Cephiſodotus Iſocratis diſcipulus, de quo dixi lib. 2. c. ult. poſt ſcripta Iſocratis commemorata. Mentio ejuſdem apud

Digitized by Google

apud eundem Suidam & in Græcis ſcholiis ad Ariſtophanem atque ad Ariſtotelis Rhetorica p. 64. b.

Chares Orator Athenienſis. Suid. Ἀντίπατρος. Et Schol. Gr. ad Rhetorica Ariſtotelis p. 80.

Charidemus, de quo Suidas loco laudato. Ariſtides T. 1. p. 493.

Chariſius Lyſiæ imitator, de quo Cicero. Reineſ. p. 560. Var. lect.

Chiridius, Antholog. Epigrammatum Græcor. p. 412. edit. Wechel.

Chryſippus. Vide mox in Cleanthe.

Cineas Rhetor. Steph. in Ἐφύρα. Male καινεὺς vel κανίας apud Laërtium, & in Schol. Pindari, ut Meurſio in Bibl. Græca obſervatum.

Claudius Sophiſta. Epiphan. T. 1. p. 627.

Cleanthes Stoicus de quo Cicero IV. de finibus: *Scripſit Rhetoricam Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, ut ſi quis obmuteſcere cupierit, nihil aliud legere debeat.*

Clearchus, Rutil. Lupus de figuris ſententiar. p. 1. *Cleochares* id. pag. 3. Myrleanus, Phot. Cod. 176.

Cleon, Demagogus. Cic. Bruto c. 7. Quintil. IX. 3. Maximus Tyrius p. 49. Suid.

Cliſthenes, Cic. Bruto, c. 7.

Cocrus Athenienſis, Iſocratis diſcipulus, Suid.

Codration Sophiſta, Vari Pergæi præceptor. Philoſtrat.

**Concodrii* ſive *Cocondrii* de tropis MS. Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 106.

Corax & Tiſias Siculi, primi artem & præcepta Rhetorica ſcripſerunt, poſt Gelonem & Hieronem extinctos. Schol. Hermog. p. 5. 6. 240. Cic. Bruto c. 12. & 1. de Oratore. Quintil. III. 1. Ariſtot. II. 1. Rhetor. Sextus 2. contra Matth. p. 81. Alius Corax Archilochi interfector ap Heraclidem de politiis c. 8. & Corax θεολόγος apud Ducam p. 101. ſeq. Hiſt. Byz.

Cornuti artem Rhetoricam laudat Porphyr. in Categorias p. 10.

Craterus Rhetor. Anthologia Epigramm. p. 413. edit. Wechel.

Crates Trallianus Iſocratis diſcipulus, Laërt. IV. 23.

Creon in libris ῥητορικῶν citatur à Suida pluribus locis.

Critias Orator. Cic. Dionyſius Halic. Philoſtratus &c. Vide & Cauſſinum lib. 1. de eloqu. c. 19. & dictionarium Hiſtor. clariſſimi Bælii. Meurſium in Bibl. Attica, & quæ ſupra lib. 2. c. 26. §. 2. nota b.

Critolai τέχνη. Quintil. II. 15. & 17.

Digitized by Google

Cteſiphon. Tzetz. Chil. V. hiſt. 35.
Cyrinus ſive *Quirinus* Sophiſta, Nicomedienſis, Philoſtr.
CYRUS Sophiſta ineptus. Philoſtr. in vita Damiani. Videndum ſintne huic tribuenda quæ περὶ διαφορᾶς στάσεων Aldus edidit, an Cyro Theodoro Prodromo, ut ſuſpicatus ſum capite ſuperiore §. 16.
Cytherus Sophiſta, ad quem Epiſtola ſecunda Firmi Cæſareæ Epiſcopi (qui A. C. 439. obiit,) in Anecdotis Græcis Clariſſ. Viri Lud. Antonii Muratorii p. 282.
Damnas Σκόμβρος. Seneca Suaſor, 2. Controverſ. 14. Strabo.
Dardanus Aſſyrius, Antiochi Ægæi præceptor. Philoſtr.
Daphnidius Rutilius Lupus de figuris p. 5.
Decrianus Sophiſta de quo Lucianus in Aſino T. 2. p. 77.
DEMADES, ſupra c. XXX. §. 13.
Demeas Demadis è tibicina filius, ibid. nota *b*.
DEMETRIUS Alexandrinus, de cujus libro περὶ ἑρμηνείας vide quæ cap. ſuperiore.
Demetrii de quibus Jonſ. p. 209, 210. Laërtius V. 38. ſeq & 85.
Demetrius Phalereus ultimus ex Atticis qui dici poſſit Orator, Quintil. X. 1. ex Cic.
Demetrianus Aſpaſii præceptor, εὖ γινώσκων τοὺς ῥητορικοὺς τῶν λόγων, Philoſtrat. II. 33. de vitis Sophiſt.
Demochares, Rutilius Lupus de figuris p. 1. & 6. Cic. Bruto, & 2. de Oratore Seneca III. 23. de ira. Valeſius ad exerpta Peireſc. p. 10. Voſſius de natura Rhetor. p. 84. & de Hiſt. Græcis. Meurſius in Bibl. Attica, Reineſius p. 360. Var. Lect.
Democritus Pergamenus, Laërt. IX. 49.
DEMOSTHENES de quo dixi lib. II. c. 26. §. 8.
Demoſtratus, Plutarch. Alcibiade p. 200.
Dexippus Herennius, Athenienſis, Suid. incertum idemne ſit de cujus ſcriptis alterius argumenti dixi ſupra c. 25.
Dias Epheſius, Sophiſta, Philoſtr.
DINARCHUS de quo lib. II. c. 26. §. 11.
DIO CHRYSOSTOMUS, de quo lib IV. c. 10.
Diocles Caryſtius, Seneca Rhetor in Suaſor. & Controverſ.
Diodotus Cappadox, Sophiſta, Philoſtr.
DIONYSIUS Halicarnaſſeus de quo lib. III. c. 32.
Dionyſius qui Ciceronem docuit, vide ib. ubi varios Dionyſios recenſeo.
Dionyſius hujus filius, elegans magis declamator quam vehemens, Sen. controverſ. 4. *Dionyſius Rhetor* qui in Areopagitæ opera Scholia ſcripſit,

Digitized by Google

ſcripſit, Labbe T. 1. p. 765. de S. E. *ὁ μέγας Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ὁ ἀπὸ ῥητόρων ἐν τοῖς σχολίοις οἷς πεποίηκεν εἰς τὸν μακάριον συνώνυμον αὐτοῦ Διόνυσον.* Anaſtaſius Sinaita c. 22. Hodegi p. 340. DIONYSIUS LONGINUS, de quo cap. ſuperiore. *Dionyſius ὁ χαλκοῦς* Rhetor & Poëta, Athen. XV. 669. *Dionyſodorus*, Lucian. T. 2. p. 636. in Convivio. *Diophanes*, Porphyr. vita Plotini. Alius Diophanes Mytilenæus Rhetor, de quo Cicero Bruto. *Diotimus*, Suid. in *Ἀντίπατρος*. *Dorio* ſive *Durio*, Seneca in ſuaſor. & Controverſ.

Ecebolius Sophiſta CPol. Socrates Hiſt. Eccleſ. III. 13. Suid. Primus moviſſe aliqua circa Rhetoricen *Empedocles* dicitur, præceptor Gorgiæ Leontini, teſte Quintil. III. 1. De illo dixi lib. 2. c. 12. De *Epaminonda* Cicero Bruto c. 13. *Ephialtes*, Suid. in *Ἀντίπατρος*, vide & ſupra lib. 2. c. 26. §. 2. nota b. *Ephorus* Cumanus Iſocratis auditor, cujus *περὶ λέξεως*, Strabo memorat, Confer ſi placet Voſſium de Hiſt. Græcis. *Ephialtes*, Suid. in *Ἀντίπατρος*. *Epicurus ἐν τῷ περὶ ῥητορικῆς* jactavit ſe ſolum inveniſſe veram rationem eloquentiæ civilis. *φύσις γάρ ἐστιν ἡ κατορθοῦσα λόγους, τέχνη δ᾽ οὐδεμία*, Schol. Hermogenis p. 377. *Euctemon*, levis declamator ſed dulcis, Sen Controv 1. *Eriphylus* Rhodius, Quintil. X. 7. è Cic. *Evagoras* Lindius de cujus ſcriptis Suid. *Evathlus*, Vide infra in Protagora. *Eubulus*, Suid. *Eunoius*, Suid. in *Σαλλούστιος*. *Euſebius* Arabius Sophiſta, Suid. Ejus *μελέται*, Photius Cod. 134. *Euſtephius* Aphrodiſienſis, Suid. Lacharis diſcipulus, id. *Λαχάρης*.

Favorinus de quo vide Philoſtr. & quæ ſupra lib. 3. c. 3.

Geometres Rhetor, quem laudant Schol. Hermog. & Matthæus Camariota. *Paulus Germinus* Sophiſta, vide lib. 2. c. 26. §. 4. *Glaucippus* Hyperidis F. de quo memini lib. 2. c. 26. §. 10. Vide & Suidam ubi de Glaucippo Hyperidis patre. *Glaucus* Sophiſta de quo Philoſtratus. *Glyco* Spiridion (al. Scyridicus) Senecæ in controverſiis & ſuaſor. laudatur. GORGIAS Leontinus, de quo dixi lib. 3. c. 26. ante num. VI. *Τέχνην ῥητορικὴν* ſcripſit, & communes tractavit locos, quorum meminit etiam Quintil. III. 1. Alius Gorgias junior Rhetor, qui libros IV. Græce de figuris ſcripſit, æqualis Rutilii Lupi, qui eum laudat p. 10. & in compendium miſit, adde Quintilianum IX. 2. & Nic Fabrum ad Senecæ l. 1. controverſ. 4. p. 113. *Grandaus* Aſianus declamator, Sen. Controverſ. 2.

HARPOCRATIO Alexandrinus de cujus Lexico Rhetorico infra

c. 36. ubi & de aliis Rhetoribus hoc nomine. *Hegemon*, Schol. Hermog. *Hegeſias* Magneſius, de quo viri docti ad Longin. & Agatharchides apud Phot. p. 724. ſeq. Alius Hegeſias Cyrenaicus πεισιθάνατος Cic. I. Tuſc. c. 34. *Heraclides*, Laërt. V. 64. *Heraclides* Lycius, Suid. in Ἀψίνης & Νικήτης. *Hermagoras Carion*, de quo idem Suid. Laudatur in Rhetoribus Pithoei p. 45. 51. 108. 109. 290. ſqq. & in Schol. ad Hermog. Theodori Gadareni diſcipulus, propriam in arte dicendi viam inſtituit quam plurimi ſunt ſecuti, teſte Quintil. III. I. *Raras ſententias dicebat, ſed argutas & quæ auditorem diligentem penitus afficerent, ſecurum & negligentem tranſcurrerent*, Senec. Controverſ. 14. *Hermias* Alexandrinus, Suid. in Παμπρέπιος. HERMOGENES Tarſenſis, de quo capite ſuperiore. *Hero* Athenienſis, Suid. HERODES Atticus, de quo cap. 30. *Hierius* Athenienſis, Suid. in Παμπρέπιος. *Hierocles* Rhetor Aſiaticus, Cic. Oratore c. 69. *Hieronymus*, Rufinus de compoſitione & metris Orat. p 318. *De compoſitione & numeris & pedibus Orationis, ut Cicero dicit, iſti ſcripſerunt apud Græcos: Thraſymachus, Naucrates, Gorgias, Ephorus, Iſocrates, Theodectes, Ariſtoteles, Theodotus Byzantius, Theophraſtus, Hieronymus. Latine de numeris hi: Cicero, Victorinus, Euſebius, Terentianus, Varro, Probus, Chariſius, Diomedes, Quintilianus, Donatus, Victor, Servius.* HIMERIUS Sophiſta, de quo c. 30. *Hippias* Eleus de quo dixi lib. 2. c. 23. §. 19. Meminit inter τέχνης ῥητορικῆς ſcriptores Quintil. III. I. *Hybreas*, Seneca in ſuaſor. & Controverſiis. Hybreæ diſſertiſſimi viri filius, apud M. Tullium Ciceronis filium male cauſſam agens memoratur ab eodem Seneca Suaſoria 8. HYPERIDES, de quo lib. 2. c. 26. §. 10.

* *Joannis Itali* μέθοδος ῥητορικῆς κατὰ σύνοψιν MS. in Bibl. Vindob. Vide Lambecium lib. VII. p. 149. *Iphicrates* Rhetor & dux de cujus ſcriptis Meurſius in Bibl. Attica. ISÆUS, de quo lib. 2. c. 26. §. 6. *Iſidorus* Pergamenus Laërt. VII. 34. ISOCRATES Athenienſis cujus artem Rhetoricam memorat Quintil. III. 1. de illo uti etiam de alio juniore hujus nominis dixi lib. 2. c. 26. §. 5.

Lachares, Euſtephii, Nicolai & Aſterii præceptor. Suid. *Leo* Alabandenſis, id. *Leonas*, id. *Leonidas* Rhetor Chriſtianus, ad quem S. Nilus II. Ep. 291. editionis Allat. *Lesbocles* Mytilenæus, Strabo, Seneca Rhetor &c. LESBONAX, de quo ſupra c. 30. LIBANIUS, de quo infra, lib. 5. *Licymnius*, Schol. Græcus Rhetoricor. Ariſtotelis p. 72 b. *Lollianus*, Suid. Schol Hermogenis. *Lycophron*, Schol. Græcus Rhetoricor. Ariſtote-

ſtotelis p. 62. b. LYCURGUS Athenienſis, de quo lib. 2. c. 26. §. 7. LYSIAS Athenienſis, de quo lib. 2. c. 26. §. 4.

Major Arabius, æqualis Apſinis & Nicagoræ, ſub Cæſare Philippo, Suid. & Schol. Hermogenis. *Manippus* Grammaticæ artis & diſciplinæ Rhetoricæ peritisſimus, in Actis Archelai editis a præſtantisſimo Zaccagnio p. 23. Apud Epiphanium hæreſi Manichæor. LXVI. T. 1. p. 672. eſt *Marſipus*, male ni fallor. MARCELLINUS Rhetor, de quo nonnulla lib. 2 c. 25. *Marcus* Rhetor Byzantinus ſub Hadriano, Syncell. p. 350. *Marpſias*, Suid. *Maternus* Sophiſta, Xiphilin. p. 222. MATTHÆUS CAMARIOTA, de quo cap. ſuperiore. *Maximus* Rhetor, Plutarchi æqualis IX. 4. ſympoſ. *Maximi* Sophiſtæ Alexandrini μελέτας laudat Photius Cod. 135. *Maximi* duo, Byzantius Euclidis Pater, & alter Epheſius, Socrates l. 165 H. E. *Megas* ſive *Magnus* Procopii Gazæi diſcipulus, vide hujus Epiſt. 13. 17, 50. *Melitus* Suid. MENANDER Rhetor, de quo capite ſuperiore. *Menecles*, Rhetor Aſiaticus, Cic. Oratore c. 69 *Metrodorus* Sceptius, Quintil. X. 7. è Cic. *Metrophanes*, Suid & Scholiaſtes Hermog. MINUCIANUS, de quo capite ſuperiore. *Miltiades* Rhetor, cujus mentio apud Senecam controverſ. 25. *Mnaſeas* Berytius, cujus artem Rhetoricam & alia Suidas memorat: *Mnaſeus* Rhetor. id. in Νικαγόρας. *Meneſtheus*, de quo lib. 2. c. 26. §. 2. nota b. *Muſonii*, de quibus ad Eunapium. *Myro* Suid. Rutilius Lupus p. 7. de figuris.

Naucrates Iſocratis diſcipulus, ut notavi lib. 2. c. 26. §. 5. Meminit Quintil. III. 6. *Neocles* Rhetor è quo definitionem ἐπιχειρήματος affert Schol. Hermogenis p. 352, & ἐνθυμήματος p. 365. *Neſtor* de quo Homerus, & Cic. Bruto c. 10. qui de Menelao etiam c. 13 de Ulyſſe c. 10. *Nicagoras* Sophiſta, de quo capite ſuperiore, in Minuciano. *Nicander* Sophiſta ineptus Philoſtrato memoratus in vita Damiani p 605. NICEPHORUS BASILACA, de quo ſupra c. 30. **Nicephori* Calliſti Rhetorica MS. in Codice Regis Galliæ 3271, Montfauconus p. 70. Palæographiæ Græcæ. *Nicias* Lyſiæ adverſarius, Clemens Alex. p. 626. *Nicetes* quem ſuo impetu Græcis valde placuiſſe ſcribit Seneca Suaſoria 3. Conter quæ de Niceta Philoſtratus & viri docti ad Plin. VI. 6. Ep. & Quintil. de cauſis corruptæ eloqu c. 15. *Nicocrates* Lacedæmonius, Seneca ſuaſor. 2. *Nicolaus* è Myris Lyciæ, Lacharis diſcipulus & Procli, vide Marin. vita Procli c 10. Suidam in Νικόλ. & Λαχάρης. *Nicolaus* Damaſcenus de quo Suidas, &

c. 36. ubi & de aliis Rhetoribus hoc nomine. *Hegemon*, Schol. Hermog. *Hegeſias* Magneſius, de quo viri docti ad Longin. & Agatharchides apud Phot. p. 724. ſeq. Alius Hegeſias Cyrenaicus πεισιθάνατος Cic. I. Tuſc. c. 34. *Heraclides*, Laërt. V. 64. *Heraclides* Lycius, Suid. in Ἀψίνης & Νικήτης. *Hermagoras Carion*, de quo idem Suid. Laudatur in Rhetoribus Pithoei p. 45. 51. 108. 109. 290. ſqq. & in Schol. ad Hermog. Theodori Gadareni diſcipulus, propriam in arte dicendi viam inſtituit quam plurimi ſunt ſecuti, teſte Quintil. III. I. *Raras ſententias dicebat, ſed argutas & quæ auditorem diligentem penitus afficerent, ſecurum & negligentem tranſcurrerent*, Senec. Controverſ. 14. *Hermias* Alexandrinus, Suid. in Παμπρέπιος. HERMOGENES Tarſenſis, de quo capite ſuperiore. *Hero* Athenienſis, Suid. HERODES Atticus, de quo cap. 30. *Hierius* Athenienſis, Suid. in Παμπρέπιος. *Hierocles* Rhetor Aſiaticus, Cic. Oratore c. 69. *Hieronymus*, Rufinus de compoſitione & metris Orat. p 318. *De compoſitione & numeris & pedibus Orationis, ut Cicero dicit, iſti ſcripſerunt apud Græcos: Thraſymachus, Naucrates, Gorgias, Ephorus, Iſocrates, Theodectes, Ariſtoteles, Theodotus Byzantius, Theophraſtus, Hieronymus. Latine de numeris hi: Cicero, Victorinus, Euſebius, Terentianus, Varro, Probus, Chariſius, Diomedes, Quintilianus, Donatus, Victor, Servius.* HIMERIUS Sophiſta, de quo c. 30. *Hippias* Eleus de quo dixi lib. 2. c. 23. §. 19. Meminit inter τέχνης ῥητορικῆς ſcriptores Quintil. III. I. *Hybreas*, Seneca in ſuaſor. & Controverſiis. Hybreæ diſſertiſſimi viri filius, apud M. Tullium Ciceronis filium male cauſſam agens memoratur ab eodem Seneca Suaſoria 8. HYPERIDES, de quo lib. 2. c. 26. §. 10.

* *Joannis Itali* μέθοδος ῥητορικῆς κατὰ σύνοψιν MS. in Bibl. Vindob. Vide Lambecium lib. VII. p. 149. *Iphicrates* Rhetor & dux de cujus ſcriptis Meurſius in Bibl. Attica. ISÆUS, de quo lib. 2. c. 26. §. 6. *Iſidorus* Pergamenus Laërt. VII. 34. ISOCRATES Athenienſis cujus artem Rhetoricam memorat Quintil. III. I. de illo uti etiam de alio juniore hujus nominis dixi lib. 2. c. 26. §. 5.

Lacbares, Euſtephii, Nicolai & Aſterii præceptor. Suid. *Leo* Alabandenſis, id. *Leonas*, id. *Leonidas* Rhetor Chriſtianus, ad quem S. Nilus II. Ep. 291. editionis Allat. *Lesbocles* Mytilenæus, Strabo, Seneca Rhetor &c. LESBONAX, de quo ſupra c. 30. LIBANIUS, de quo infra, lib. 5. *Licymnius*, Schol. Græcus Rhetoricor. Ariſtotelis p. 72 b. *Lollianus*, Suid. Schol Hermogenis. *Lycophron*, Schol. Græcus Rhetoricor. Ariſtote-

ſtotelis p. 62. b. LYCURGUS Athenienſis, de quo lib. 2. c. 26. §. 7. LYSIAS Athenienſis, de quo lib. 2. c. 26. §. 4.

Major Arabius, æqualis Apſinis & Nicagoræ, ſub Cæſare Philippo, Suid. & Schol. Hermogenis. *Manippus* Grammaticæ artis & diſciplinæ Rhetoricæ peritisſimus, in Actis Archelai editis a præſtantisſimo Zaccagnio p. 23. Apud Epiphanium hæreſi Manichæor. LXVI. T. 1. p. 672. eſt *Marſipus*, male ni fallor. MARCELLINUS Rhetor. de quo nonnulla lib. 2 c. 25. *Marcus* Rhetor Byzantinus ſub Hadriano, Syncell. p. 350. *Marpſias*, Suid. *Maternus* Sophiſta, Xiphilin. p. 222. MATTHÆUS CAMARIOTA, de quo cap. ſuperiore. *Maximus* Rhetor, Plutarchi æqualis IX. 4. ſympoſ. *Maxim:* Sophiſtæ Alexandrini μελέτας laudat Photius Cod: 135. *Maximi* duo, Byzantius Euclidis Pater, & alter Epheſius, Socrates ſ. 165 H. E. *Megas* ſive *Magnus* Procopii Gazæi diſcipulus, vide hujus Epiſt. 13. 17, 50. *Melitus* Suid. MENANDER Rhetor, de quo capite ſuperiore. *Menecles*, Rhetor Aſiaticus, Cic. Oratore c. 69 *Metrodorus* Sceptius, Quintil. X. 7. è Cic. *Metrophanes*, Suid & Scholiaſtes Hermog. MINUCIANUS, de quo capite ſuperiore. *Miltiades* Rhetor, cujus mentio apud Senecam controverſ. 25. *Mnaſeas* Berytius, cujus artem Rhetoricam & alia Suidas memorat: *Mneſæus* Rhetor. id. in Νικαγόρας. *Meneſtheus*, de quo lib. 2. c. 26. §. 2. nota b. *Muſonii*, de quibus ad Eunapium. *Myro* Suid. Rutilius Lupus p. 7. de figuris.

Naucrates Iſocratis diſcipulus, ut notavi lib. 2. c. 26. §. 5. Meminit Quintil. III. 6. *Neocles* Rhetor è quo definitionem ἐπιχειρήματος affert Schol. Hermogenis p. 352, & ἐνθυμήματος p. 365. *Neſtor* de quo Homerus, & Cic. Bruto c. 10. qui de Menelao etiam c. 13 de Ulyſſe c. 10. *Nicagoras* Sophiſta, de quo capite ſuperiore, in Minuciano. *Nicander* Sophiſta ineptus Philoſtrato memoratus in vita Damiani p 605. NICEPHORUS BASILACA, de quo ſupra c. 30. **Nicephori* Calliſti Rhetorica MS. in Codice Regis Galliæ 3271, Montfauconus p. 70. Palæographiæ Græcæ. *Nicias* Lyſiæ adverſarius, Clemens Alex. p. 626. *Nicetes* quem ſuo impetu Græcis valde placuiſſe ſcribit Seneca Suaſoria 3. Confer quæ de Niceta Philoſtratus & viri docti ad Plin. VI. 6. Ep. & Quintil. de cauſis corruptæ eloqu. c. 15. *Nicocrates* Lacedæmonius, Seneca ſuaſor. 2. *Nicolaus* è Myris Lyciæ, Lacharis diſcipulus & Procli, vide Marin. vita Procli c 10. Suidam in Νικόλ. & Λαχάρης. *Nicolaus* Damaſcenus de quo Suidas, & quæ

Digitized by Google

quæ ſupra l 3. c. 11. in Peripateticis. *Nicomedes* Pergamenus Rhetor, auditor Chreſti Byz. de quo Philoſtr. *Nicoſtratus* Macedo, de quo Suid. *Numenius* de cujus ſcriptis Suidas, pater Alexandri, de quo capite ſuperiore.

Onaſimus Suid. in Ἀψίνης & Ὀνάς.

Palladius Methonæus, de quo Suid. Sophiſta cujus μελέτας laudat Photius Cod. 133. *Pammenes* Demoſthenis ſtudioſiſſimus, Cic. Oratore c. 30. *Pamphili* Τέχνη, Ariſtot. Rhetor. II. 23. Meminit & Quintil. III. 6. *Pancratius* Suid. *Patroclus* Suid. in Ἀντίπατρος. *Paulus Germinus* Sophiſta, vide ſupr. l. 2. c. 26. §. 4. *Pericles* de quo l. 2. c. 26. §. 2. nota b. *Petrus* Rhetor. Anthologia Epigramm. f. 412. *Phæax*, Suid. Plutarch. Alcibiade p. 196. *Phædrus* Sophiſta ineptus, Philoſtrati vita Damiani p. 605. *Philiſcus* Mileſius, Iſocratis diſcipulus, Suid. *Philiſtus* Naucratita, id. PHOEBAMMON, de quo capite ſuperiore. *Phylax* Sophiſta ineptus, Philoſtrat. in vita Damiani p. 605. De *Piſiſtrato* Cicero Bruto c. 7. 10. *Pitholaus*, Schol. Rhetor. Ariſtotelis, p 62. PLATO in Gorgia Rhetoricam ut inutilem traducit, quod fecit etiam Agnon in accuſatione Rhetorices & Athenodorus Rhodius atque in Gryllo Ariſtoteles, Critolaus quoque & Epicurus atque ex iis qui exſtant Sextus Empiricus. De Platone confer Tzetzem Chil. XI. hiſt. 385. & Ariſtidem in Platonicis Orat pro Rhetorica. *Plution*, Seneca ſuaſor. 1. POLEMO, de quo ſupra, c. 30. *Poli* Gorgiæ Diſcipuli τέχνη, Plato Gorgia p. 462. T. 1. edit. Serrani, Syrianus in Hermog. p. 18. &c. *Polycharmus*, Plutarch. VIII. 6. Sympoſ. *Polycrates* Athenienſis qui Socratis accuſationem ſcripſit, Suid. Quintil. III. 1. Ejus encomium in Thraſybulum, Schol. Græcus Rhetor. Ariſtot. p. 48. *Polyeuctus*, Suid. in Ἀντίπατρος. *Proæreſius* Sophiſta, Chriſtianus, Athenis docuit ſed *lege lata à Juliano ne Chriſtiani liberalium artium doctores eſſent, quum ſibi ſpecialiter Imperator concederet ut Chriſtianos doceret, ſcholam ſponte deſeruit* ut narrat S. Hieronymus in Chronico. Præceptore eo uſi ſunt S. Baſilius Cæſar. & Gregorius Nazianzenus teſte Sozomeno VI. 16. Scripſit inter alia *Romæ encomium*, ob quod ſtatua ipſi poſita ex ære cum hac inſcriptione ἡ βασιλεύουσα Ῥώμη τῷ βασιλεύοντι τῶν λόγων. Plura de eo dixi ad Eunapium. Nunc ſolum referre juvat Nazianzeni Epigramma quod defuncti præceptoris ſui honori ſcripſit & nuper admodum in Anecdotorum ſuorum Græcorum limine Clariſſimus Vir

Lud.

Digitized by Google

Lud. Antonius Muratorius vulgavit Patavii 1709. 4. è Codice Ambroſiano & Mediceo.

Μηκέτι Κεκροπίη μεγάλ εὔχεο, ὐ θέμις ἐςὶν
Ηελίυ τυτθὴν ἄντα φέρειν δαΐδα.
Οὐδὲ Προαιρεσίυ ῥήτρη βροτὸν ἄλλον ἐρίζειν
Ὅς πόλε ἀρτιλόχοις κόσμον ἔσεισε λόγοις.
Βροντὴν Ἀτθὶς ἔνεικε νεόκλυπον. ἀλλὰ Σοφιςῶν
Πᾶν γένος ὑψιλόγων εἶκε Προαιρεσίῳ.
Εἶξε μὲν, ἀλλά μιν ἔχε μόρῳ φθόνος· ὐκέτ᾽ Ἀθῆναι
Κύδιμοι· ὦ νεότης, φεύγετε Κεκροπίην.

Prodicus Ceus, quem Iſocrates audivit de quo l. 2. c. 23 §. 41. ſcripſit *τέχνην ῥητορικὴν* ut colligas etiam è Quintiliano III. 1. qui locos communes eum tractaſſe refert. *Protagoras* Abderites, quem Iſocrates audivit. De eo l. 2. c. 23. §. 28. Ab hoc decem millibus denariorum didiciſſe artem quam edidit Rhetoricam dictus eſt Evathlus teſte Quintiliano III. 1. Vide & Gellium V. 3. & 10. *Puton* apud Senecam Controv. 3. an Plution? *Pytheas* Pythias Rutilio Lupo de figuris p. 3. 4. *Python* Byzantinus, Tzetz. Chil. VI hiſt. 38. & ad Suidam Clariſſ. Neocorus.

Quadratus Rhetor. Ariſtid. T. 1. p. 597. ſq.

Sabinus Zeugmatenſis, Suid. in Σαβ. & Σέργιος. *Salluſtius* Athenienſis de quo ex Damaſcio idem Suidas. *Sardeo* (ὁ Σαρδέων) in Schol. ad Hermogenem & à Matthæo Camariota memoratus. *Serapio*, Suid. Σαραπ. Alius Serapio Alexandrinus junior de quo Porphyrius in Plotini vita c. 7. *Sergius* Zeugmatenſis, Aphthonii F. SEVERUS Alexandrinus de quo ſupra c. 30. & 31. *Sextus* de quo Epigramma:

Εἰκὼν ἡ Σέξτυ μελετᾷ, Σέξτος δὲ σιωπᾷ.
Ῥήτωρ ἦν εἰκὼν, ὁ δὲ ῥήτωρ εἰκόνος εἰκών.

Sibyntius Theodectis Phaſelitæ ſervus, primus ſervorum artem oratoriam profeſſus; Suid. *Siricius* Neapolitanus, Sophiſta, Andromachi diſcipulus, Suid. in Σιρίκιος ubi ejus *μελέτας* & *προγυμνάσματα* commemorat. SOPATER qui *διαιρέσεις ζητημάτων* & in Hermogenem ſcripſit, de quo c. ſuperiore. *Sophilus* Rhamnuſius, Sophiſta, Antiphontis pater, Plutarch in vitis decem Rhetorum. *Soſicrates*, Rutilius Lupus de figuris p. 3. & 10. *Soſus* Sophiſta ineptus, Philoſtrat. vita Damiani p. 605. *Soterus* Sophiſta ineptus Philoſtrat. eodem loco. *Simo* Iſocratis diſcipulus Laërt. V. 61. *Stratocles*

Rutil.

Rutil. Lupus p. 3. & 12. de figuris. *Superianus*, Suid. in Μητροφάνης & Σȣπεριανός. SYRIANUS qui in Hermogenem ſcripſit, de quo c. ſuperiore.

THEMISTIUS, de quo infra, libro V. *Themiſtocles*, Cicero Bruto c. 7. 10. Ariſtides, Schol. Hermog. &c. THEO Alexandrinus, de quo capite ſuperiore. *Theodectes* Iſocratis & Ariſtotelis, qui ei Oratoriæ artis libros quos ederet (teſte Valerio Max. VIII. 14. 3) donavit, diſcipulus. Meminit Cicero, Rufinus de compoſitione Orat. p. 316. 318. Quintilianus II. 15. *a quo* (Gorgia) *non diſſentit Theodectes ſive ipſius id opus eſt quod de Rhetorice nomine ejus inſcribitur, ſive ut creditum eſt, Ariſtotelis: in quo eſt, finem eſſe Rhetorices, ducere homines dicendo in id quod actor velit.* Vide Menag ad Laërtii V. 24. & Ariſtotelem ipſum III. 9. Rhetor. & libro Rhetor. ad Alexandrum c. 1. *Theodorus* Byzantius, ſupra in *Hieronymus* Rufin. de compoſit. Ex iis quos Plato λογοδαιδάλȣς appellat. Quintil. III 1. THEODORUS Cynopolita de quo ſupra c. 30. *Theodorus* Gadarenus qui ſe maluit dici Rhodium, in qua inſula Tiberius Cæſar ſtudioſe eum audiſſe dicitur teſte Quintil. III. 1. De illo Nic. Faber ad Senecæ Suaſor. 3. p. 28. ubi Tiberii Theodorei mentio. Auditor quoque ejus Hermagoras de quo ſupra, Vallius item Syriacus, cujus meminit Seneca controverſ. 9. *Theophraſtus* quem de Rhetorice diligenter ſcripſiſſe teſtatur Quintil. III. 1. Vide quæ de illo ſupra lib. 3. c. 9. *Theopompus* Chius, Iſocratis diſcipulus, de quo Voſſius in Hiſt. Græcis. *Theramenes* Vide ſupra l. 2. c. 26. §. 2. nota b. Iſocratis præceptor fuit ut notavi ib. §. 5. *Theſpeſius* Rhetor, quem Cæſareæ audivere Euzoius & Gregorius Naz. teſte Hieron. lib. de Scriptoribus Eccleſ. Illius Nazianzeni Epigramma quo eum defunctum decoravit extat in Anecdotis Græcis Clariſſ. Muratorii p. 3. Sed quod forte utramque diſciplinam profeſſus eſſet, inſcribitur εἰς Θεσπέσιον Γραμματικόν, eſt autem hoc:

Αἴ, αἴ, καὶ σὺ θάνες, φθονερὴ δέ σε μοῖρ' ἐκάλυψεν
Θεσπέσιε φθιμένου δ' ἄφθιτόν ἐστι κλέος.
Ἀρτιτόκοις ἐπέεσσι τόσος βρύσεις, ἡ δ' ἐβόησε
Ἀτθὶς· τίς ποτ' ἐμῆς δόξαν ἔχει σοφίης;

Thraſybulus Suid. in Ἀντίπατρος. *Thraſymachi* Chalcedonii τέχνη. Cic. Oratore c. 12. inter primos qui arte quadam verba vinxerunt, c. 13. adde c. 52. Rufinum de compoſitione Orat. p. 318. 319. Quintil. III. 1. qui communes tractaſſe locos obſervat. ejus ὑπερβάλλοντας memorat Plutarchus l. 1. ſympoſ. c. 2. p. 618. D. *Thucydides* Periclis adverſarius de quo lib. 2. c. 26. §. 2. nota b. uti de aliis hujus nominis l. 2. c. 25. Vide & de utroque Thucydide Ciceronem Bruto c. 7. & 11. TIBERIUS de quo capite ſuperiore. *Timarchus*, Rutil. Lupus p. 12. de figuris. *Tiſias* Syracuſanus, quem Iſocrates audivit Vide ſupra, in Corax. * *Troilus* Sidetes, Socratis Scholaſtici Præceptor, Vide eum lib. 1. c. 12. & lib. 7. c. 27. 37. Valeſ. p. 204. ad Sozom. Ex hujus Troili prolegomenis MSS. Rhetoricæ, locum de Gorgia affert Langbænius ad Longin. p. 17. edit. Tollii.

Varus Laodicenſis Suid. ULPIANUS, Demoſthenis enarrator, de quo infra lib. V.

Xenophontis τέχναι ῥητορικαί Pollux VI. 33.

Zacharias, Evagr. III. 7. *Zeno* Citieus junior a quo Lyſiæ Orationes illuſtratas fuiſſe memorat Suidas. Zenonis præcepta maxime ſecutum ſe teſtatur Sulpitius Victor in inſtitutione Oratoria ad Silonem generum. Laudatur & Zeno Rhetor, a Scholiaſtis Hermog. *Zopyrus* Clazomenius. Quintil. III. 6. *Zoſimus* Gazæus qui in Lyſiæ Orationes ſcripſerat, teſte Suida.

CAPUT

CAPUT XXXIII.
De JULIO POLLUCE & Ptolemæo Aſcalonita.

Julii Pollucis ætas & ſcripta. 1. *MSti Codices & editiones Onomaſtici.* 2. *alii Polluces.* 3. *Index ſcriptorum à Julio Polluce allegatorum.* 4. *Ptolemæus Aſcalonita.* 5. *Ejus* περὶ διαφορᾶς λέξεων, *è MSto Gudiano.* 6.

I.

JULIUS POLLUX Naucratites Ægyptius, a Patre ſuo in Criticis bene eruditus, cæterum diſcipulus Adriani Sophiſtæ, & Antipatri Hierapolitani præceptor a Commodo Imp. cui vocem *a*) & ingenium ſuum probaverat, juſſus Rhetoricam docere Athenis, non caruit detractoribus, ex quibus nota ſunt Luciani *b*) Athenodori *c*) & Philoſtrati in ipſum jacta ſcommata. Annos duodeſexaginta vixit, & ſcriptis pluribus inclaruit, è quibus perierunt Διαλέξεις ſive λαλιαὶ, *Diſſertationes*, & Μελέται *Declamationes*, quarum has ut parum Atticas Philoſtratus, qui fragmenta quædam illarum ſervavit, illas ut pueriles Athenodorus perſtrinxit, Εἰς Κόμοδον Καίσαρα ἐπιθαλάμιος *Oratio in nuptias Commodi Imp.* Ῥωμαϊκὸς λόγος, *Laus urbis Romæ.* Σαλπιγκτὴς ἢ ἀγὼν μυσικός. *Tubicen, ſive certamen Muſicum.* κατὰ Σωκράτους *Accuſatio Socratis.* κατὰ Σινωπέων. *Contra Sinopenſes.* Πανελλήνιος, *Oratio in conventu totius Græciæ habita.* Ἀρκαδικὸς, *ad Arcades* ſive *in laudem Arcadum oratio*, quæ univerſa Suidas commemorat. Ἀρκαδικὸν in Budenſi Bibl. adhuc ſuperfuiſſe Geſnerus annotavit. Sed merito gratulantur ſibi Græcarum litterarum ſtudioſi, quod ætatem tulit eidem Suidæ memoratum Pollucis Ὀνομαστικὸν ſive *Vocabularium* in *decem libros* diſtinctum, & *Commodo* Cæſari, adhuc admodum adoleſcenti (certe patre M. Antonino adhuc ſuperſtite) inſcriptum, quo per rerum claſſes progrediens ex omni ſcriptorum genere ſynonymas voces phraſesque ad delectum & copiam Græcæ dictionis parandam colligit. Laudatur hoc Onomaſticon a Tzetza Chil. VII. hiſt. 145. & Balſamone ad can. 70. Epiſtolæ S. Baſilii, ut alios juniores jam omittam.

 II.

a) Philoſtrat. 2. de Sophiſt. p. 593. Μελιχρᾷ τῇ φωνῇ βασιλέα Κόμμοδον θέλξας τὸν Ἀθήνησι θρόνον παρ' αὐτοῦ εὕρατο.

b) Lucian. in Rhetorum præceptore, confer Scholia Græca ad Lucian. T. 2. p. 33. 34. Sunt etiam viri docti qui Pollucem perſtringi putant in Luciani Lexiphane. Vide Grævium notis ad Lucian. T. 1. p. 999 & Kuhnium præf. ad Pollucem. Sed hoc multis argumentis præf. erudita ad eundem Pollucem refellit clariſſ. Hemſterhuſius.

c) Athenodorus apud Philoſtratum p. 594. & Philoſtratus p. 592.

Digitized by Google

II. Editiones *Græca* tres viderunt lucem, prima Aldi, dicata Heliæ Capreolo Brixiano, Venet. 1502. fol. Altera Bernhardi Juntæ cum præfat. Græca Scipionis Carteromachi, Florent. 1520. fol. adjuncto Stephano Byz. Tertia Baſileenſis ex Jo. Oporini officina A. 1536. 4. cum indice auctorum & præfatione Simonis Grynæi. *Latina* unica prodiit Baſil. 1541. 4. *a Rudolpho Gualthero* Tigurino admodum adhuc adoleſcente compoſita, & abſente illo, neque emendatis Græcis codicibus uſo, non ſatis emendate excuſa. Quare ejus ſæpe puduiſſe ſe ſcribit ipſe in litteris quadrageſimo fere anno poſt exaratis. Ejusdem Gualtheri obſervationes in obſcuriora Pollucis loca ib. 1542. 4. *Græcolatina* extant duæ, una *Wolfgangi Seberi*, qui ad Græca caſtiganda duobus MSS. Palatinis atque Auguſtano & notis Frid. Sylburgii uſum ſe eſſe teſtatur, & Latinam Gualtheri verſionem locis variis emendavit, notas denique eruditas & indices meliores addidit, verſioni accuratius examinandæ peculiarem ſe aliquando operam addicturum pollicitus. Francof. apud Wechel. 1608. 4. Altera luculentisſima illa *Wetſteniana* Amſt. 1706. fol. curantibus præclaris viris *Jo. Henr. Lederlino* & *Tiberio Hemſterhuſio*. In hac 1) Græca longe emendatiora & integriora exhibentur ope variorum Codicum MSS. præcipue illo Demetrii Chalcondylæ, qui jam ſervatur Antwerpiæ in Collegio S. I. deinde præſtantisſimo Iſaaci Voſſii (quem laudat hic notis ad Catull p. 53. ac Var. Obſ. p. 101. 116. & alibi) tum caſtigationibus quas Salmaſius e Codd. Palatinis, H. Valeſius è Strauchii & Falckenburgius ex alio Codice libris ſuis adſcripſerant, & emendationibus Guil. Canteri. 2) Latina verſio ex Seberi editione ſiſtitur, cujus præcipui nævi in notis caſtigantur. 3) Numero capitum ſervato libri ſinguli in minores etiam ſubdividuntur ſectiones. 4) Singulis paginis ſubjiciuntur præter Seberi notas inediti ante commentarii Virorum doctisſimorum *Gothofredi Jungermanni*, *d*) Palatino & Caroli Labbei codice uſi, & cujus eruditum ſpecimen animadverſionum in Pollucem A. 1675. 12. Argentorati prodierat, *Joach. Kuhnii*: tum notæ laudatorum duum virorum Lederlini usque ad ſeptimum & ad tres poſteriores Hemſterhuſii. Præfationes etiam novæ ſuperioribusque editionibus præmiſſæ, & indices longe locu-

d) Hic MS. ſervatur etiam in Bibl. Gymnaſii Schleuſingenſis. Pollucis editiones moliti præterea ſunt Bonav. Vulcanius, ut ipſe teſtatur præf. ad Iſidori Origines, tum Melch. Schmidius Græcarum litterarum Profeſſor in Academia Helmſtadienſi Vide Tenzelii dialogos menſtruos A. 1692. p 982. Henr. Valeſius ſingulari ſtudio illuſtrare inſtituit capita Pollucis quæ Remp. Athenienſem ſpectant, ut diſcas e Jac. Gronovii V. cl. præf. ad Valeſii notas in Harpocrationem.

Digitized by Google

locupletiſſimi vocum Græcarum & ſcriptorum quos Pollux laudat, auctore *Stephano Berglero* Tranſylvano, Græce & Latine inſigniter erudito ſubjuncti ſunt, è quibus alterum illum ſcriptorum hoc loco ſubjungere congruens inſtituto meo ratus ſum.

Codices MStos Pollucis quinque vel plures etiam ſervat Bibliotheca Medicea, quinos etiam Pariſiis in Bibl. Regia inſpexiſſe ſe refert Lederlinus præf. ad Pollucem, ubi ſpecimina quædam Var. lectionum ex illis exhibet, quemadmodum & alias cum Kuſtero communicatas Hemſterhuſius, neque enim iisdem ad editionem ipſam Onomaſtici uti licuit.

III. Fuere & alii Polluces veterum ſcriptis memorati ut 1) Pollux cujus obitum luget Herodes Atticus apud Lucianum in Demonacte T. 1. p. 865. 866 is ipſe videlicet de quo Philoſtratus in Herodis vita p. 557. 2) Julius Pollux Chriſtianus ſcriptor Hiſtoriæ Phyſicæ in Hexaemeron & Chronici ſive Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ ab Adamo usque ad Gratianum Auguſtum, quæ MS. fuit in Bibl. Palatina, & in aliis Bibliothecis etiam Germaniæ occurrit. Vide de Codice Bavarico Gretſerum de cruce pag. 2701. De Schleuſingenſi Ludovicum. Loca Græce producunt Lambecius ad Codinum p. 141. 143. 163. & Fabrottus ad collectionem conſtitutionum Eccleſiaſticarum Balſamonis p. 1379. 3) Pollux Epiſcopus provinciæ Libyæ cujus mentio apud Epiphanium T. 1. p. 874. 4) Pollux ad quem Libanii Epiſtola l. 1. 38. ubi eum ab eloquentia & eruditione celebrat. 5) Pollux ſervus apud Joſephum p. 653. Omitto Pollucem Caſtoris fratrem de quo in fabulis, quem à pollendo vel pollucibilitate dictum ſcribit Fulgentius l. 1. Mytholog c. 2.

IV. AUCTORUM A JULIO POLLUCE IN ONOMASTICO LAUDATORUM INDEX.

Achæus ἐν Ἴριδι x. 157.
Æſchines ll. 82, 126. vi. 20, 37. viii. 72. ix. 42.
Æſchines Rhetor ll. 196. lll. 35, 146, 147, 148. vii. 37.
κατὰ Κτησιφῶντος vii. 202. x. 10.
Τιμάρχου κατηγορῶν vii. 34.
Æſchines Socraticus ll. 56, 84. vii. 150.
ἐν Ἀξιόχῳ vii. 135.
Ῥίνωνι vii. 103.
Æſchylus ll 100, 125, 196. v. 47. vi. 23, 40, 46, 80, 161. vii. 40, 51, 60, 61, 78, 167, 177. ix. 156. x. 44, 46, 132, 180.
ἐν Ἀγαμέμνονι iv. 110.
Δικτυουργικοῖς vii. 35.
ejus Εὐμενίδες iv. 110.
Θαλαμοποιοῖς vii. 122.
ἐν Κερκύονι x. 175.
Κήρυξι ix. 136.
Κήρυξι Σατυρικοῖς x. 186.
Ξαντρίαις x. 117.
ejus Προμηθεὺς πυρκαεὺς ix. 156, x. 64.
Σισύφῳ x. 20. 77.
Φινίδαις vii. 91.
Φρυξὶν ἢ λύτρεις vii. 131.
τοῖς Ψυχαγωγοῖς x. 10.
Ψυχοστασία iv. 130. vid. not.
Agias Comicus lll. 36.
Agloſthenes ix. 83.
Alcæus ll. 157. vi. 107.
ἐν Γανυμήδει vii. 23.
Ἐνδυμίωνι ix. 53.
δευτέρῳ βιβλίῳ μελῶν iv. 169.
δευτέρῳ μελῶν x. 113.

ἐν Πασιφάῃ x. 11.
Alexis II. 14. 23. 64. 112. 149. III. 42. IV. 182. VI. 35, 38, 45. 104, 168. VII. 35. 113, 161. x. 111. Ejus Ἀμφωτὶς VII. 20. x. 175.
ἐν Ἀσκληπιοκλείδῃ x. 107. 108.
Βωμῷ VII. 72.
Γυναικοκρατείᾳ IX. 44.
Διδύμοις IX. 153.
Δρωπίδῃ x. 120.
Ἐκπωματοποιὸς VII. 190.
Καλασίριδι x. 18.
Καυνίοις VII. 166.
Λίβητι VI. 65.
Λευκάδι x. 144.
Λημνίᾳ x. 100.
Ποιητρίᾳ IX. 153.
Τῷ Σπονδοφορικῷ x. 111.
ejusdem Σώρακος x. 130.
Ταραντίνοις x. 21.
Amipſias II. 200. III. 48.
ἐν Κοννῷ x. 171.
Μυχαῖς VII. 100.
Τῇ Σαπφοῖ IX. 138.
Σφενδόνῃ IX. 96. x. 144.
Amphis. ejus δρᾶμα Ἀλείπτρια VII. 17.
Ἀλκμαίωνι x. 170.
Ἀμπελουργῷ VII. 170. IX. 88.
ejus Κονιάτης VII. 125.
Κυβευταῖς VII. 203.
Anacreon II. 103. III. 49. IV. 61. V. 76, 96. VI. 22, 23. 107. VII. 172, 177, x. 70. Ἴων καὶ ποιητὴς ἀνὴρ III. 98.
Ἀναγραφὴ τῶν ἐν Ἀκροπόλει ἀναθημάτων ἐπ' Ἀλκιβιάδου ἄρχοντος x, 126.
Anaxandrides II. 166. V. 16. VI. 43, 161.
ἐν Ἀγχίσῃ IX. 59.
Ζωγραφοῖς ἢ Γεωγράφοις x, 59.
Κιθαριστρίᾳ X. 172.
Anaxilas (& Anaxilaus II. 34.) II. 27. 29. VII. 53. (Anaxilas Rheginus v. 57.)
ἐν Βοτρυδίωνι x. 190.
Γλαύκῳ IX. 29.
Λυτροποιῷ VII. 167. x. 46.
Anaxippus ἐν Κιθαρῳδῷ x. 94.
Andocides II. 58.
Androtion VII. 121.
Anthippus Muſicus IV. 78.
Antileon II. 151.
Antimachus Poëta II. 178.
Antiochus VI. 99.
Antiphanes V. 98. VII. 52. 199. IX. 99.
ἐν Ἀγροίκῳ VI. 54.
Ἀθάμαντι x. 62.
Ἁλιευομένῃ IX. 29.
Ἀποκαρτεροῦντι x. 138.
Αὐτοῦ ἐρῶντι x. 152.
Ἀφροδίτης γοναῖς x 84.
Βοιωτίᾳ x. 88.
Βομβυκίῳ x. 179.
Βουσίριδι x. 65.
Βυζαντίῳ VII. 170.
Εὐθυδίκῳ x. 107.
Κοροπλάθῳ x. 103.
Κυβευταῖς x. 137.
Κύκλωπι IX. 88.
Λευκάδι VI. 66.
Μελεάγρῳ 73.
Μηδείᾳ VII 57.
Μίδωνι x. 152.
τῷ Μύλωνι VII. 211.

ἐν

Digitized by Google

ἐν Μύστιδι x. 67:
Ὀβρίμῳ x. 21.
Ὀρφεῖ x. 172.
Παρασίτῳ x. 106.
Σαπφοῖ VII. 211.
τοῖς Σκύθαις VII. 59:
Σκύθαις ἢ Ταύροις x. 168.
Στρατιώτῃ IX. 48.
Τραυματίᾳ IV. 183. X. 46.
Φάωνι VII. 192. x. 40.
Φιλίσκῳ x. 176.
Antiphon I. 34, 98. II. 7, 13, 41, 57, 58, 76, 109, 119, 120, 123, 128, 129, 196, 214, 223, 224, 228, 230, III. 63, 113. IV. 9, 47, 164, 176. V. 141, 145. VI. 163, 169. 183, 196, VII. 169, 189. VIII. 21, 24, 68, 103. IX. 13, 26, 53. (ἐν τοῖς περὶ ἀληθείας VI. 143. vid. not.)
Antiſthenes v. 65.
ἐν Προτρεπτικῷ VI. 98. x. 68.
Anyte Tegeatis, ejus epigramma v. 48.
Apollodorus Caryſtius ἐν Ἀμφιαράῳ X, 161.
Ἀντευεργετοῦντι x. 138.
ἐν Διαβόλῳ x. 154.
τῇ Ἐνέᾳ x. 152.
Apollodorus Gelous. Ejus Γραμματιδιοποιὸς IV. 19. VII. 190. x. 93.
ἐν Ψευδαίαντι x. 138.
Araros VI. 43.
ἐν Καινεῖ VII. 65.
Aratus ἐν τοῖς Ἰατρικοῖς II, 38.
Archilochus I. 132. II. 27, 34, 193, VI. 80, 187, VII. 41, x. 27, 135, 160. vid. x. 141.
Archippus III. 54, 154: VI. 174. VII. 148:
ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι IX. 72, X. 169:
Ἰχθύσι VII. 16, 28: X. 29:
Πλούτῳ VII. 63: X. 136:
Ῥίνωνι II. 183. VII. 199, X. 177.
Ariſteas ἐν Ὀρφεῖ IX. 43:
Ariſtogiton ὁ ῥήτωρ X. 111.
Ariſtomenes VI. 167.
ἐν Γόησι VII. 211.
Διονύσῳ ἀσκητῇ III. 150.
Ariſtophanes I. 13, 79, 83, II. 5, 6, 13, 18, 20, 28, 32, 34, 39, 41, 42, 56, 57, 59, 65, 67, 75, 76, 79, 89, 94, 100, 108, 109, 111, 125, 150, 154, 160, 180, 189, 199, 212, 228, 231, 233. III. 25, 42, 48, 70, 92, 140, 146, 153. IV. 18, 63, 64, 67, 106, 115, 121, 163, 172, 181, 182. 187, 188, V. 91, 96. VI. 9, 11, 12, 14, 19, 20, 24, 33, 41, 43, 47, 49, 56, 60, 62, 65, 79, 80, 86, 91, 99, 100, 110, 125, 151, 158, 160, 161, 163, 165, 167. VII. 7, 22, 26, 28, 29, 32, 34, 37, 39, 40, 49, 60, 64, 67, 70, 93, 99, 100, 108, 138, 139, 141, 143, 144, 148. 150, 161, 161, 166, 170, 177, 187, 190, 194. 195, 196, 100. 210. V, 11. 28, IX, 25, 52, 153, 154. 161, 162. X. 27, 60, 63, 75, 135, 153, 167, 187.
ἐν Ἀγωνισαῖς VII. 168.
Αἰολοσίκωνι I. 79: IX. 63, 89: x. 24, 25, 104, 116, 118:
Ἀκεστρίαις IV. 125.

ἐν Ἀμφιαράῳ II, 176. VII, 164, 181. X, 40, 92, 180,
Ἀναγύρῳ VII, 164 IX, 64, 72. X, 54, 55, 76, 57, 114.
Ἀσκληπιὸς non eſt Comœdia Ariſtophanis, ut Seberus cum interprete videtur accepiſſe, ſed Plutus ibi dicitur Ἀσκληπιȣ͂ viſum recipiſſe II 59.
Ἀχαρνεῦσι VII, 24, 164. X, 35, 68, 71, 72, 91, 92, 94, 95, 110, 111, 116, 121, 136, 164, 168.
Βαβυλωνίοις IX, 186. IX, 28, X, 38 85, 152, 173.
Βατράχοις VII, 83, 175. IX, 64, 90. X, 14, 17, 38, 48, 120, 148.
Γεωργοῖς VII, 201. IX, 69. X. 69.
Γήρᾳ IV, 180. VI, 69. VII. 125. IX, 39. X, 61, 74, 104, 173.
Γηρυτάδῃ IV, 181. VI, 69. VII, 7, 117, 149, 176, 181. X, 59, 75, 91, 92, 160, 169, 170.
Γλαύκῳ III. 43.
Δαιδάλῳ VII. 100, 117.
Δαιταλεῦσι VII, 153, 168, 176, 181. IX, 88. X, 32, 93. 109, 119, 158, 172.
Δαναΐσι VII, 199. X, 26, 39, 127, 130,
Διονυσάγῳ X. 33.
Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ IX, 36, 53, X, 79, 171, 185. (ſed VII. 24. ἢ Κενταύροις eſt.)
ἐν Δράμασιν ἢ Νιόβῃ X, 119, 166, 185.
Εἰρήνῃ X, 102, 188.
Ἐκκλησιαζȣ́σαις IX, 58, 92. X, 12, 31, 80.
Ἥρωσιν VII, 15, 16, 21, 133, 167. X, 61, 78, 112, 173.
Θεσμοφοριαζȣ́σαις IV, 19, 100. VII, 66, 95. IX, 36, 69, 131. X, 58, 137, 140, 152.
Ἱππεῦσιν II, 175. IX, 154. X. 96, 104.
Κωκάλῳ VII, 162.
Λημνίαις VII, 139, 152, 166. IX, 126. X, 25.
Λυσιστράτῃ VII, 113, IX, 36. X. 32, 37, 59, 159.
Νεφέλαις IX, 136, X. 47, 113, 156, 168.
Νήσοις VI, 45, 104. (dubium an ipſius Ariſtophanis ſit IX, 89.) X, 47.
Ὁλκάσι IX, 60. X. 73, 84, 102, 144, 159, 172, 173.
Ὄρνισι X. 36, 86, 171.
Πελαργοῖς VII, 105. X. 174.
Πλȣ́τῳ VII, 71, 115. IX. 102, 139. X, 48, 103. 155.
Πολυείδῳ IX, 31, 130. X. 45.
Προαγῶνι X, 44.
Σκηνὰς καταλαμβανȣ́σαις VII, 157, 202. X. 28, 67, 106, 114, 144, 147, 172.
Σφηξὶ II, 199. VII, 59, 105, 176, 181. IX. 89. X, 22, 102, 182, 183.
Ταγηνισταῖς VII, 149. X, 47, 88, 93, 98, 101, 119, 151, 173.

ἐν

ἐν Τελμισσεῦσιν VI. 83, X. 72, 80, 82.
Τριφάλητι IX, 90. X. 121, 151, 162.
Φοινίσσαις VII. 199. X. 17, 119. 155.
Ὥραις VII. 13, 187, 160.
Ariſtophon ἐν Διδύμοις ἢ Πυραύλῳ IX. 70.
Ariſtoteles I, 213. II. 68, 86, 93, 94, 95, 99, 135, 144, 220. III. 17. IV. 56. V. 38, 40, 52, 68, 75. VI. 16, 31. VIII. 63. IX. 62, 87.
ἐ τοῖς περὶ ζώων VI. 54.
περὶ ζώων ἱστορίας ἐν τῷ ὀγδόῳ X. 184.
περὶ ζώων ἐν τῷ τρίτῳ X. 139.
ἐν Κυρήνῃ IX. 62.
Πολιτείᾳ Ἀκραγαντίνων IV, 174, IX. 80.
Ἀργείων X. 179.
Ἱμεραίων IV. 174.
Ὀρχομενίων X. 165.
Σικυωνίων IX 77.
Ταραντίνων IX. 80.
Ariſtoteles aut Theophraſtus ἐν τῷ περὶ μετάλλων VII. 99,
Ariſtoteles & Theophraſtus ἐν Φυσικοῖς X. 170.
Arrianus, ejus verſus II. 180.
Axionicus ἐν Χαλκιδικῷ X. 122.
Callias II. 101, 102, 186. II. 25. IV 9.
ἐν Κύκλωψι VII. 105, 116.
Πεδήταις VII. 113.
Callimachus V. 96. IX. 72. X. 153, 156.
Calliſthenes ἐν Ἀποφθέγμασι IX. 93.
Calliſtus Comicus II. 112.
Cantharus IV, 61.
Cebes III. 95.
Cephiſodorus IV. 173, X. 126.
ἐν Τροφωνίῳ VII. 40, 87.
Ὗι X. 110.
Cercidas III. 27.
Chionides ἐν Ἥρωσι X. 43.
Clearchus II. 185. Solenſis Ariſtotelis diſcipulus II. 146. vid. 164.
Cleon ἐν δευτέρῳ μελῶν X. 113.
Clonas, ejus νόμος αὐλητικὸς IV. 79.
Columnæ Atticæ X, 97.
Comici V. 97, 101, & alibi.
Recentiores VI 18.
Siculi IV. 173.
Comœdia Media VII. 162.
Nova III. 74. VI. 90.
Vetus VII. 190.
Coricus & Eraſtus, eorum ad Platonem Epiſt. X. 150.
Craterus ὁ τὰ ψηφίσματα συναγαγών VIII 126.
Crates IV, 183. VI. 79, 161, VIII. 26.
ἐν Γείτοσι VII. 179, 204. X. 118.
Ἑορταῖς VII. 92.
Ἥρωσι III. 155. X. 90, 175.
Θηρίοις VI. 53.
Λαμίᾳ IX. 62.
Παιδιαῖς IX. 114.
(Παρακαταθήκῃ IV, 173. vid. not.)
Σαμίοις VII. 63.
Τόλμαις IX. 53. X. 54.
Cratinus II. 7, 10, 17, 28, 43, 49, 78, 124.

124, 153, 188. III, 14, 64, 75, 80, 92, 106. IV, 184. V, 68. VI. 11, 21, 23, 26, 61, 65, 81, 86, 161, 163, VII, 28, 31, 37, 39, 41, 88, 107, 142, 161, 179, VIII, 31, IX, 98, X, 64, 143, 186.
ἐν Βουσίριδι X. 82.
Διονυσαλεξάνδρῳ VI. 48. VII. 28. 122, 159, 198, X. 25, 34, 140.
Ἥρωσι X. 64.
Θράτταις IX. 91. X. 67. 160.
Κλεοβουλίναις X. 105. Κλεοβουλίνη eſt VII. 41.
Μαλθακοῖς VI. 106. VII, 171, X. 50.
Νεμέσει X. 177. 186.
τοῖς Νόμοις VI. 68. VII. 86.
Ὀδυσσεῦσιν VI. 68, 69, X. 32.
Πανόπταις X, 16.
Πλούτῳ II. 61.
Πυτίνῃ X. 58, 67, 70, 184.
Σεριφίοις VII, 69. Σερίφοις eſt X. 156.
Τροφωνίῳ VII. 103. X. 115.
Χείρωσι VI. 98. VII. 211. X. 186.
Ὥραις VI. 18. VII. 164, IX. 131. X. 40, 76.
Cratinus junior ἐν Ὀμφάλῃ VII. 58.
ἐν Ὑποβολιμαίῳ VII. 211.
Critias II. 58, 148, 122, 196, III. 116. IV. 63, 165, VI. 31, 38, 153, 194, 195. VII. 78, 91, 108, 154, 177, 179, 196, 197, VIII. 25, IX. 17, 161.
ἐν Ἀταλάντῃ VII. 31.
ταῖς Πελιάσιν VII. 59.
Criton ἐν Αἰτωλοῖς IX, 15.
τῇ Μεσσηνίᾳ X. 35.
Cteſias II, 60, V. 41.
Demades VII, 104.
Δημιόπρατα X, 23, 24, 36, 39, 46, 74, 79, 81, 84, 86, 89, 93, 103, 105, 108, 114, 130, 135, 137, 150, 157, 169, 170, 171, 182. Eorum ratio exponitur 96. 97.
Democrius Chius (Muſicus) IV, 65.
Demoſthenes I, 94, 161. II, 14, 33, 54, 58, 59, 64, 111, 119, 121, 122, 124, 128, 129, 151, 200, 207, 234. III. 28, 30, 58, 59, 61, 81, 83, 84, 89, 91, 125, 141, 143. IV, 19, 163, 166, 167, 171. V, 89, 134. VI, 8, 9, 37, 91, 101, 124, 130, 143, 153, 183. VII, 130, 159, 160, 161, 197. VIII, 23, 26, 28, 30, 64, 69, 72, 83, 114, 134, 136, 137, 140. IX, 29, 52, 63, 92, 136, 138, 155, 157. X, 13, 16, 23, 192. συνάγχῃ εἰλημμένος VII, 104.
ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις πρὸς Ἀριστογείτονα X, 155.
τῷ Ἐρωτικῷ III, 144. ubi dubitatur an illius ſit.
τῷ κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου VII, 118.
τῷ κατὰ Κόνωνος X, 62.
τῷ κατὰ Μέδοντος VIII. 53.
(νόμον γράψας) VIII, 100.
τῷ κατὰ Ὀλυμπιοδώρου VII, 191. IX. 39.

ἐν

ἐν τοῖς συμβουλευτικοῖς προοιμίοις VI. 143.
τῷ πρὸς Φαίνιππον X. 71.
πρὸς Φορμίωνα περὶ δανείου IX. 45.
Dinarchus III. 27. 81. IV. 165. 167. VI. 156, 159, 161, 164, 168. VII. 11, 183. VIII. 24, 70, 72, 83, 121, 156. X. 15.
γεωφάνεια ὑπὲρ ὧν λέγει Δεὶν ἀρχος VII. 99.
ἐν τῇ τῆς ἱερείας δοκιμασίᾳ VII. 69.
Dinolochus *ἐν Ἀμαζόσιν* X. 177.
ἐν Μηδείᾳ IV, 174.
Diocles III. 42.
ἐν Βάκχαις X. 78.
Μελίτταις X. 99.
(Diodorus Thebanus IV. 80.)
Dio Tragicus vid. Jon.
Diphilus *ἐν Ἀδελφοῖς* X. 72.
Ἀπολιπούσῃ X. 12.
Ἑκάτῃ X. 72.
Ἐπιδικαζομένῳ X. 137.
Ἐπικλήρῳ X. 99.
Κιθαρῳδῷ X, 38. 62.
Μαινομένῳ X. 18.
Σικελικῷ IX. 81.
Draco VIII. 42, 125.
ἐν τοῖς νόμοις IX. 61.
Ecphantides II. 127.
Empedocles II. 223, 226.
Epæneti & aliorum *ὀψοποιητικὰ συγγράμματα* VI, 70.
Epicharmus II. 141. IV. 56. VI. 35. 90. VII. 183. IX. 26.
ἐν Ἁρπαγαῖς IX. 26. 41. 42. 81.
Βουσίριδι IX. 45.
ἐν Ἐλπίδι X. 161.
Ἥβης γάμῳ X. 86.
Ναυαγῷ X. 86.
Νήσοις X. 62.
Ὀδυσσεῖ Αὐτομόλῳ IX. 41.
Πέρσαις IX. 92.
Πίθωνι X, 179.
Πύῤῥᾳ ἢ Προμηθεῖ X. 82.
Σκίρωνι X. 87.
Φιλοκλέωνι X. 71.
Χύτραις IX. 79.
Epicrates *ὁ κωμῳδιδάσκαλος* IV. 121.
Epigenes *ἐν Ποιητικῷ* VII. 29.
Epigramma de Anthemione VIII. 131.
Hippamone V. 47.
Epiſtola Alexandri ad Matrem VI. 87.
Eraſti & Corici ad Platonem X, 150.
Lyſiæ VII. 131.
Olympiadis VII. 28,
Theanus Pythagoræ conjugis ad Timaretam X. 21.
Eratoſthenes I. 145.
ἐν τῷ Ἑρμῇ VII. 90.
τοῖς περὶ Κωμῳδίας X. 60. 61.
τῷ Σκευογραφικῷ X. 1.
Eubulus II. 28. 96. III. 21. VI. 10. VII. 36. Vid. IX. 93.
ἐν Ἀγχίσῃ VI. 10. IX, 76.
Γλαύκῳ VI. 67,
Ἴωνι X. 106.
Καταχολλῶντι X. 107.
τοῖς Κυβευταῖς VII. 205.

ἐν Παμφίλῳ IX. 91.
Παρμῳμίσκῳ X. 98.
ταῖς Στεφανοπώλισι X. 120.
Euclides VI. 161.
Eudoxus ἐν Ναυκλήρου δράματι VII. 201.
Evii κύκλιοι νόμοι IV. 79.
Eunicus ἐν Ἀντείᾳ X. 100.
Euphorion IV. 95.
Eupolis I. 111. II. 9, 28, 33, 89, 33, 89, 120, 124, 159, 233, 77, 72, 77, 79, 109, 115, 130. IV. 57, 188. VI. 15, 18, 56, 65, 90, 92, 103, 159. VII. 22, 83, 169, 176, 179. VIII. 34. IX. 47, 49. X. 92, 159.
ἐν Αἰξὶν X. 102, 151.
(de Ἁλιεῦσι vid. not. X. 98.)
ἐν Αὐτολύκῳ IX, 30. X. 45, 47, 161.
τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ VII, 202.
Βάπταις VII. 123. X. 91.
Δήμοις VII. 123, 164, IX. 43, 58, 69.
Δυάδι IX. 27.
Εἵλωσι IX. 74, 146, X. 98.
Κόλαξι VII. 192. IX. 37, 59, 90. X. 10, 28, 39, 90, 97.
τῷ Μαρικᾷ X. 73.
Πόλεσι II. 77. VII. 13, 29. X. 192.
Ταξιάρχοις VII. 106, 168, IX. 58, 102. X. 17, 63, 136.
τοῖς Φίλοις VII. 133, X. 85.
Χρυσῷ γένει VII, 86. IX. 26. X, 63, 140.
Eupolis (Junior Anaxila) ἐν Διαιτῶντι VII. 168.
Euripides II. 14, 51, 109, 161. III. 5, 16, 58, 73, 82. IV. 141. VI. 156. VII. 31, 109. IX. 161. X. 27. συνεῤῥεξε τοῖς τετταράκοντα προστᾶσιν Ἀθήνησι IX. 101.
ἐν Ἀλκμήνῃ X. 117.
Αὐτολύκῳ Σατυρικῷ X. 111. 178.
Δαναΐσι IV. 111.
Εὐρυσθεῖ Σατυρικῷ X. 108, 145.
Ἡρακλείδαις III. 51.
Θησεῖ ib.
Ἰνοῖ VII. 178.
Ἰξίωνι IX. 27.
Ἱππολύτῳ καλυπτομένῳ IX. 50.
Ὀρέστῃ VI. 187.
Παλαμήδει X. 145.
Σκίρωνι IX. 75.
Σατυρικῷ X. 35.
Τημενίδαις IX. 27.
Φοινίσσαις IV. 129.
Glaucus Locrenſis ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφιστὴς VI. 71.
Gorgias I. 145. Sophiſta, ejus Ὀνομαστικὸν βιβλίον IX. 1.
Hecatæus I. 50.
Hegeſippi & aliorum ὀψοποιητικὰ συγγράμματα VI. 70.
Heraclides Syracuſanus ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφιστὴς VI. 71.
Heraclitus V. 163.
Hermippus II. 115. III. 125. VII. 194.

ἐν

ἐν Δημόταις VII. 89. IX. 71. X. 165.
τοῖς Θεοῖς IX. 126.
Θεσμοφόροις X. 122.
τοῖς Κοθόρνοις VII. 202.
Μοίραις VII. 200. X. 136.
Στρατιώταις X. 182.
Φορμοφόροις VII. 89. IX. 71.
Hermon Hiſtrio Comicus IV. 88.
Herodotus I, 50, 75, 153, 244, 247. II. 5, 8, 23, 37, 51, 58, 59, 62, 64, 102, 109, 120, 122, 124, 151, 152, 153, 168, 200, 233. III, 7, 25, 30, 42, 49, 58, 74, 106, 109, 126, 144. IV. 18. 19, 168. V. 26, 88. VI. 25, 100, 125. VII. 11, 31, 63, 72, 76, 81, 83, 86, 123, 137, 143, 161, 178, 186, 211. IX. 6, 66, 153. X. 10, 52, 58, 70, 78, 115, 150, 160, 162, 178, 19[illegible].
ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ IX. 56.
ϛ΄. βιβλίῳ X. 22. 23.
Herophilus II. 202.
Heſiodus I. 57. 63. 66. 223. 231. II. 184. III. 19. 93. VI. 83. X. 99.
Heſiodo adſcribuntur οἱ Κεραμεῖς X. 85.
Hierax IV. 79.
Hipparchus ἐν ταῖς Παννυχίσιν X. 108.
Hippocrates II. 4. 54. 78. 131. 140. 141. 144. 189. 211. 222. IX. 69. X. 150. Vid. VIII. 46.
ἐν τῷ πρὸς τὰς Κνιδίας δόξας X. 87.
Hipponax II. 152, 189. IV. 79. VI. 19. X. 75. 87. 184.
ἐν τῷ πρώτῳ Ἰάμβων IV. 169. X, 99, 113.
δευτέρῳ Ἰάμβων X, 19.
Homerus I. 5, 42, 57, 63, 70, 76, 77, 83, 133, 137, 141, 171, 183, 196, 221, 223. II. 26, 31, 33, 34, 40, 43, 50, 53, 64, 88, 89, 98, 100, 129, 130, 144, 149, 168, 173, 175, 179, 188, 206, 209. III. 7, 15, 20, 44. IV. 8, 18, 159, 171, 177, 189. V. 14, 45, 65, 76, 88, 91, 95, 96, 97, 111, 132, 145, 155, 164. VI. 22, 26, 36, 83, 89, 92, 93, 96, 97, 100, 102, 104, 107, 125, 187. VII. 61, 68, 79, 115, 116, 117, 123. IX. 19, 35, 38, 54, 55, 60, 67, 68, 69, 73, 144, 156. X. 38, 57, 77, 79, 81, 83, 90, 123, 124, 128, 134, 146, 165, 170, 173, 175, 188.
ἐν Ὀδυσσείᾳ VI. 18.
Φαίαξιν IX. 106.
Hymni Attici X. 162.
Hyperides I. 101, 162. II. 14, 15, 20, 33, 42, 58, 119, 123, 124, 200. III. 27, 43, 53, 59, 63, 74, 77, 79, 81, 85, 113. IV. 36, 163, 166, 172. V. 89, 93, 107, 142. VI. 14, 24, 25, 37, 39, 144, 169, 183. VII. 8, 18, 44, 121, 125, 132. VIII. 24, 28, 31, 70, 73, 76, 80, 143, 144. IX. 34, 74, 157.
ἐν τῷ περὶ ἀντιδόσεως πρὸς Πασικλέα IX, 36.
πρὸς Ἀπελλαῖον περὶ θησαυροῦ III. 27.

Digitized by Google

κατ' Ἀριστοφῶντος VII. 11.
ὑπὲρ Ἁρπάλου X. 159. ubi additur εἰ μὴ ψευδὴς ὁ λόγος.
πρὸς Δημέαν X. 15.
Ἐπικλέα VII. 149.
ὑπὲρ Λυκόφρονος II. 151. VIII. 52. IX. 137, 156.
(ὑπὲρ Μικάλου VII. 191. ſed vid. not. X. 39.)
ὑπὲρ Νικίας X. 39. vid. not.
ὑπὲρ Ὀχετοῦ X. 30.
ὑπὲρ Πατροκλέους IV. 122.
Συνηγορικῷ III. 125.
ὑπὲρ τοῦ Ταρίχου IX. 34.
πρὸς Χάρητα VIII. 142.
Jobas V. 88.
Jon VI. 99. VII. 60. Chius II. 95. Tragicus II. 88. vid. not.
ἐν Ἀλκμήνῃ X. 92.
τῷ μεγάλῳ δράματι X. 177.
Ὀμφάλῃ V. 101.
Συνεκδημητικῷ II. 88. vid. not.
Φοίνικι IX. 37.
Iſæus II. 8, 18, 20, 57, 58, 61, 64, 127, 229, 230, 231. III. 6, 13, 15, 33, 57, 59, 67, 80, 81, 108. IV. 94, 167, VI. 102. VII 8, 11. VIII. 23, 27, 33, 64, 66, 67, 71, 82, 83, Socraticus II. 109.
ἐν τῷ πρὸς Ἀνδοκίδην VII. 14.
κατ' Ἀριστάρχου II. 61.
περὶ τοῦ Ἀρχεπόλιδος κλήρου X. 15.
τῷ πρὸς Διοκλέα, ὕβρεως VII. 151.
τῷ πρὸς Διοκλέα περὶ χωρίου X. 11.
τῷ πρὸς Εὐκλείδην περὶ χωρίου VIII. 48.
πρὸς Λυσίβιον X. 15.
Iſocrates II. 20, 56, 58, 64, 119, 124, 230, 231. III. 24, 63, 101, 141, 154. IV. 43. VII. 128. VIII. 24. X. 83.
Κεραμεῖ quidam Heſiodo adſcribunt X 85.
(Laciades IX. 38. leg. ἐν Λακιάδαις. vid. X. 37. not.)
Lex Attica VII. 146. IX. 42. Regia VI. 35.
Lycophron II. 38.
Lycurgus III. 34.
ὁ Ῥήτωρ VI. 74.
ἐν τῷ κατὰ Μενεσαίχμου VII. 137.
Lyſias I. 121. II. 7, 20, 55, 57, 78, 159, III. 63, 74, 76, 81, 82. V. 242, VI. 102. VII. 12, 42, 104, 115, 131, 179. VIII. 23, 24, 31, 37, 64, 83, 121. X. 157.
ἐν τῷ περὶ Ἀσπιδοποιοῦ VII 15, 155.
ὁ κατ' Αὐτοκλέους λόγος VII. 200. ubi obſerva addi: Si modo Lyſiæ eſt hæc Oratio.
ἐν τῷ κατ' Αὐτοκράτους VII. 77. IX. 57.
ὑπὲρ Ἀχιλλείδου φόνου IX. 50. 154.
λόγος ὑπὲρ τῶν Δημιοπράτων εἰρημένος πρὸς Εὐθίαν X. 96.

ἐν

ἐν τῷ Διοφάντου περὶ χωρίου VII. 17.
(Ἐλευσῖνι. Seberus non recte cepit x. 96,
τῷ κατὰ Θεοσδοτίδου VIII. 46.
τῷ πρὸς Ἱπποκράτην ib.
τῷ ὑπὲρ Καλλαίσχρου x. 105.
κατὰ Καλλίου ὕβρεως III. 76.
πρὸς Κλέωνα x. 174.
τῇ πρὸς Μελάνειραν ἐπιστολῇ VII. 130.
τῷ κατὰ Πανταλέοντος IV. 23.
πρὸς Πειθόδημον ὑπὲρ ἀποστασίου VII. 17.
περὶ τοῦ τύπου VII. 120.
πρὸς Φίλιππον ἐπιτροπῆς x. 23.
πρὸς Φίλωνα ὑπὲρ Θεοκλείδου φόνου IX. 39.
περὶ χρυσοῦ τρίποδος VII. 103, 170.
πρὸς Χυτρῖνον x. 116.
Lyſippus VII. 37, 41.
ἐν Βάκχαις VII. 77, 89. x. 50, 154.
Magnes Comicus II. 101.
ἐν Λυδοῖς VII. 188.
(Marſyas IV, 78.)
Menander I. 71, 79, 227. II. 78, 82, 149, 194. III. 29. IV. 87, 178, V. 100, VI. 8, 11, 12, 25, 38, 60, 161. VII. 22, 86, 179. VIII. 26, IX. 139, x. 123, 162.
ἐν Ἁλιεῖ x. 132.
Ἁλιεῦσι X. 52, 145.
Ἀρρηφόρῳ X, 176.
ἐν Ἀσπίδι x. 137.
Δημιουργῷ X. 102.
Εὐνούχῳ IX. 45.
Θετταλικῇ x, 115.
Ἱπποκόμῳ x. 80, 98.
Καρχηδονίῳ x. 73.
Μεσσηνίᾳ x. 101.
Μισογύνῃ VII. 79, 87. x. 50, 127, 139.
Μισουμένῳ x. 146.
Ὀλυνθίᾳ x. 170.
Ὀργῇ VI. 102.
τῷ Παιδίῳ x. 187.
ἐκ τῆς Παρακαταθήκης IX. 76.
ἐν τῇ Περινθίᾳ x. 12.
Ῥαπιζομένῃ VII. 51.
Συναριστώσαις VI. 101. x. 18.
Φιλαδέλφαις x. 94, 143.
Metagenes III. 75. VI. 40. X. 115.
ἐν Φιλοθύτῃ x. 88.
Mithæci & aliorum ὀψοποιητικὰ συγγράμματα VI. 70.
Myrtilus Comicus VI. 40.
Nicander Colophonius V. 38.
Nicocharis (Nicochares) II. 19. X. 135.
ἐν τῇ Γαλατείᾳ x. 93.
Ἡρακλεῖ γαμοῦμένῳ VII. 40.
τῷ Ἡρακλεῖ χορηγῷ VII. 45.
Κρησὶ VII. 83. x. 141.
Λημνίαις x. 107.
Nicon ἐν Κιθαρῳδῷ VII. 99.
Nicopheles Thebanus Muſicus IV. 77.
Nicophon VI. 86.
ἐν Ἀφροδίτης γοναῖς x. 156.
ἐν Πανδώρᾳ VII. 32.

ἐν τοῖς Χειρογάστερσι IV. 56.
Nicoſtratus V. 100.
Olympias *ἐν ἀπογραφῇ, τῇ κατ' ὄνομα περὶ τῶν φαμένων ἀφηρῆσθαι τὰς δόσεις* X. 12.
ἐν ἐπιστολῇ VII. 28.
Olympus Muſicus IV. 78. 79.
Orphica Carmina II. 39.
Pantaleon, ejus aliorumque ὀψοποιητικὰ συγγράμματα VI. 70.
Paxami ὀψοποιητικὸν σύγγραμμα ib.
Phædon *ἐν τῷ Ζωπύρῳ* III. 18.
Perſinus Poëta IX. 93.
(Phalereus VIII. 53. 102.)
Pherecrates II. 17. 23. 27. 28. 33. 35. 48. 96. 101. 127. 130. 176. III. 80. V. 26. VI. 45. VII. 90. 94. 178. 195. VIII. 34. verſus pluſculi VI. 58. 59. 60.
ἐν Ἀγαθοῖς VII. 198. X. 47.
Ἀγρίοις VII. 193. X. 150.
Αὐτομόλοις VII. 150.
Γραυσὶ X. 62.
Δουλοδιδασκάλῳ III. 80. X. 54.
Ἴπνῳ X. 181. 183.
Κοριαννοῖ X. 179.
Κραπατάλλοις VII. 152. IX. 83. X. 45. 89.
Λήροις VI. 105. X. 79.
Μεταλλεῦσι X. 75.
Μυρμηκανθρώποις VII. 17. 73. X. 91.
Πέρσαις VII. 15.
Πετάλῃ VII. 163. vid. not. X. 75.
Pherecydes X. 128. 139.
Philemon IV. 61. IX. 67. 70. Novæ Comœdiæ Poëta IV. 175.
ἐν Ἁρπαζομένῃ VII. 28. *Ἁρπαζομένῳ* eſt X. 104.
Γάμῳ X. 176.
Εὐρίπῳ ib.
Θυρωρῷ X. 164.
Πανηγύρει IX. 38.
Πιττοκοπουμένῳ IX. 66.
Ῥοδίαις X. 145.
Τῷ Σαρδίῳ IX. 65.
Σικελικῷ IV. 175.
Philetærus VII. 46.
Philippides III. 148. VI. 188. X. 167.
ἐν Ἀδωνιαζούσαις V. 100.
Αὐλοῖς VI. 54.
Λακιάδαις IX. 38. X. 37. vid. not.
Συνεκπλεούσῃ IX. 30.
Φιλευριπίδῃ IX. 38. 88.
Philippicorum quinto X. 161.
Philippus (videtur Philippides legendum) *ἐν Φιλευριπίδῃ* IX. 88.
Philiſtus II. 111. 154. III. 56. VII. 168.
ἐν δευτέρῳ τῶν βιβλίων X. 116.
τῇ ἕκτῃ X. 42.
Philochorus *ἐν τῇ Ἀτθίδι* X. 71.
Philo *ἐν τῇ τοῦ Νεὼ ποιήσει* X. 188.
Philonides II. 24. 149. III. 18. 101. VI. 168.
ἐν Κοθόρνοις IX. 29. X. 115.
Philoxenus Siphnius Muſicus IV. 65.
Philyllius II. 231. VI. 103. 161. VII. 29. 31. X. 126.
ἐν Δωδεκάτῃ X. 70.

τοῖς

ἐν Πόλεσι VII. 108, 110. X. 58, 126.
Φρεωρύχ⊙ δρᾶμα VII. 192.
Phrynichus II. 17, 34, 56, 82, 96, III. 44, 45, 48. IV. 181, 184. VI. 19. VII. 131.
ἐν Ἐφιάλτῃ VII. 103.
Κρόνῳ VII. 136.
Κωμασταῖς IV. 55.
Μονοτρόπῳ VII. 21, 178.
Μούσαις VII. 203. X. 86.
Ποαστρίαις VII. 23. X. 159.
Σατύροις III. 73.
Τραγῳδοῖς VII. 195.
Phrynis Muſicus IV. 66.
Pindarus III. 17.
Plato I. 5, 42, 64, 141, 181. II. 5, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 34, 36, 41, 43, 56, 57, 63, 64, 65, 73, 77, 82, 83, 101, 102, 114, 120, 121, 123, 124, 127, 128, 129, 149, 155, 159, 162, 193, 194, 195, 211, 214, 220, 226, 230, 231, 236. III. 9, 13, 14, 15, 23, 30, 49, 55, 58, 59, 69, 74, 76, 77, 82, 86, 89, 92, 98, 141, 145, 150, 153, 154. IV. 2, 8, 9, 45, 47, 48, 58, 63, 67, 121, 156, 161, 165, 167, 208. V. 104, 118, 153, 169. VI. 21, 32, 80, 103, 125, 151, 156, 159, 162, 163, 183, 196, 200, 204. VII. 1, 4, 6, 12, 30, 33, 34, 94, 108, 138, 145, 170, 203. 206. VIII. 22, 25, 30, 34, 76, 137, 152. IX. 11. 16, 26, 27, 30, 36, 43, 51, 66, 88, 137, 139, 147, 152. X. 135, 175, 177.
ἐν Ἀλκιβιάδῃ X. 141.
Εὐθυδήμῳ X. 48.
Θεαιτήτῳ II. 19. IX. 16.
τοῖς Νόμοις III. 14, 54, 109; VI. 144. IX. 46, 49. X. 176.
τῷ δευτέρῳ Νόμων IX 134.
Παρμενίδῃ III. 115.
τῇ Πολιτείᾳ X. 141.
τῷ Πολιτείας δευτέρῳ VII. 117. 182.
τῷ Πολιτικῷ VII. 10.
Πρωταγόρᾳ IX. 46.
Συμποσίῳ VI. 187. VII. 172; X. 50, 141.
Τιμαίῳ II. 15, 55, 110, 118; IV. 40. VII. 121.
τῷ Φαίδωνι II. 122.
Φαίδρῳ IX. 138.
τοῖς εἰς τὸν Φαῖδρον ἐρωτικοῖς IX. 111.
τῷ Φιλήβῳ III. 133.
περὶ ψυχῆς II. 118.
Plato Comicus II. 9, 175, 196. III. 70, 126. IV. 56, 64. VI. 25, 31, 49, 75, 103. VII. 30, 31, 134, 210, X. 190.
ἐν Ἀδώνιδι X. 104.
Διὶ κακουμένῳ VII. 132. X. 17.
Ἑλλάδι X. 11, 142, 167.
Ἑορταῖς VII. 121, 186. X. 34, 54, 135.
ταῖς ἀφ' ἱερῶν VII. 57. X. 190.
Κλεοφῶντι X. 56.
Μετοίκοις X. 24.
Νίκαις VII. 40.

ἐν

Digitized by Google

Ναύπλι𝔬ς πυρκαεύς IX. 156.
ἐν τῇ Ναυσικάᾳ X. 52.
Οἰνομάῳ X. 55.
Πανδώρᾳ X. 44.
ἐκ τῶν Πλυντριῶν VII. 45.
Πριάμῳ X. 147.
τῇ Προκρίδι IX. 140.
τῷ Τριπτολέμῳ X. 79.
Τρωΐλῳ X. 165.
Φινεῖ VII. 193.
Sophocles Amphiclidæ F. Sunienſis promulgavit legem Atticam adverſus Philoſophos IX. 42.
Sophonis aliorumque ὀψοποιητικὰ συγγράμματα VI. 70.
Sophron VI. 90. IX. 46.
ἐν Μίμοις ἀνδρείοις IV. 174.
γυναικείοις IV. 174. X. 175.
Νυμφοπόνῳ X. 107.
Soſicrates ἐν τῇ Παρακαταθήκῃ IX. 57.
IV. 173. ita hic legendum pro Crates.
Stagirites (Ariſt.) II. 164.
Steſichori ſepulcrum in Himera IX. 100.
Steſichorus ἐν Κερβέρῳ X. 152.
Strattis II. 173. 184. 226. III. 27. 146. VI. 74. 156.
ἐν τῷ Κινησίᾳ IV. 169 X. 160. 189.
Μυρμιδόσι IX. 78.
τῷ Φιλοκτήτῃ VII. 134.
Φοινίσσαις IX. 123. X. 183.
Χρυσίππῳ X. 55.
Ψυχασταῖς X. 101. 127.
Teleclides II. 41. III. 70. 127. VII. 182.
ἐν Ἀμφικτύοσι X. 164.
Ἀψευδέσι X. 68. 98.
Πρυτάνεσι VII. 135.
Teleſilla II. 23.
Terpander Muſicus IV. 65. 66.
Theano Pythagoræ Conjux ἐν Ἐπιστολῇ πρὸς Τιμαρέταν γραφείσῃ X. 21.
Theodectes Sophiſta in ſolvendis Quæſtionibus convivalibus celebris VI. 108.
Theodoridas X. 187.
Theodorus Colophonius, ejus ποίημα ἡ Ἀλῆτις IV. 55.
Theodorus aut (dubitatur enim) Philo συνέθηκε τὴν τοῦ νεὼ ποίησιν X. 188.
Theophilus ἐν Παγκρατιαστῇ IX. 15.
Theophraſtus VI. 107. VIII. 53.
ἐν τῷ Μεταλλικῷ X. 149.
περὶ Νόμων VIII. 52.
δεκάτῳ Νόμων X. 19.
Theophraſtus & Ariſtoteles ἐν τῷ περὶ μετάλλων VII 99.
Theophraſtus & Ariſtoteles ἐν Φυσικοῖς X. 170.
Theopompus Comicus II. 10. 18. 122. 124. 234. III. 39. 75. V. 98. VI. 25. 85. 103. VII. 190.
ἐν Ἀλθαίᾳ X. 180.
Εἰρήνῃ III. 27. X. 118. 124.
Καλλαίσχρῳ IX. 59.
Καπηλίσι VII. 158.
Ὀδυσσεῦσι VII. 74.

ἐν Παισὶ VII. 66. X. 181.
Παμφίλῃ X. 49.
Παντaλέοντι IX. 16. X. 41. ubi obſ. ἀμφισβητεῖσθαι τὸ δρᾶμα.
Πόλεσι X. 145.
Σειρῆσι VII. 181. X. 109.
Στρατιώτισι IX. 64.
Theopompus ὁ συγγραφεὺς III. 58. IV. 93. V. 42.
Theſpis IV. 123.
ἐν τῷ Πενθεῖ VII. 45.
Thucydides I. 26. 60. 83. 95. 125. 137. 150. 156. II. 5. 13. 14. 77. 119. 120. 121. 126. 149. 154. 161. 231. III. 30. 54. 58. 59. 63. 75. 77. 91. 92. 94. 99. 100. 101. 104. 106. 107. 130. 141. 153. IV. 165. 189. V. 153. 157. 160. VI. 7. 22. 36. 38. 156. 162. 192. VII. 7. 13. 64. 84. 114. 117. 118. 121. 124. 149. 161. 195. VIII. 15. 23. 69. 72. IX. 7. 9. 15. 16. 26. 66. 93. 142. 148. 153. 157. X. 10. 14. 27. 37. 176.
ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ IX. 46.
ἑβδόμῳ βιβλίῳ X. 113.
τῇ Πλαταϊκῇ πολιορκίᾳ X. 182.
Timæus II. 30.
Timareta ad quam Theano epiſtolam ſcripſit X. 21.
Timocles ἐν τῷ Βαλανείῳ X. 154.
Tragici III. 95.
Tyndarichus Sicyonius ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφιστὴς VI. 71.
Tyrtæus IV. 106.
Xenophanes IX. 83.
ἐν τῷ περὶ Φύσεως VI. 46.
Xenophon I. 80. 94. 112. 134. 182. 188. 221. 233. 244. II. 7. 13. 14. 20. 34. 41. 49. 51. 54. 55. 56. 59. 61. 64. 67. 77. 81. 82. 97. 108. 122. 126. 150. 151. 154. 156. 160. 180. 193. 194. III. 25. 59. 62. 75. 77. 89. 100. 108. 124. 127. 134. 152. 153. 154. IV. 14. 167. 168. V. 9. 11. 15. 27. 29. 30. 50. 86. VI. 14. 15. 22. 26. 27. 31. 33. 36. 39. 44. 101. 143. 155. 157. 187. 194. 206. VII. 6. 7. 8. 9. 21. 50. 63. 64. 70. 81. 99. 100. 113. 122. 142. 148. 149. 167. 182. 184. 186. VIII. 28. 68. 134. IX. 7. 35. 49. 82. 151. 153. 161. X. 13. 16. 43.
Grylli F. ejus Canis V. 47.
ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ XI. 43.
τοῖς περὶ Ἀληθείας VI. 134. vid. not.
τῇ Ἀναβάσει X. 80. 138. 174.
τοῖς Ἀπομνημονεύμασι VII. 33.
Ἱππικὰ X. 1.
Λακώνων πολιτείᾳ VI. 142.
Οἰκονομικῷ VII. 118. IX. 43.
τῇ Παιδείᾳ III. 122. VII. 44. 68. X. 52.
τῷ τρίτῳ τῆς Παιδείας VII. 118.
τῷ ἕκτῳ τῆς Παιδείας X. 16.
Zopyrini & aliorum ὀψοποιητικὰ συγγράμματα VI. 70.

V.

V. Cum de libro *περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων*, qui fertur ſub nomine *Ammonii* Grammatici, dixerim ſupra c. XXVI. p. 173. ſeq. juvat hoc loco nonnulla ſubjungere de PTOLEMÆO Aſcalonita, qui ab eodem Ammonio laudatur, & jam ſub Ptolemæi, jam ſub Aſcalonitæ nomine allegatur in ſcholiis minoribus atque ab Euſtathio ad Homerum. Dubito idemne ſit Ptolemæus, à quo definitionem Grammatices quam Dionyſius Thrax dederat, reprehenſam ſcribit Sextus Empiricus lib. 1. contra Matth. p. 13. & 15. atque Scholiaſtes ineditus ad Dionyſium Thracem. Equidem uterque Ptolemæum hunc Peripateticum appellant, diverſum utique a Ptolemæo Peripatetico juniore, de quo apud Porphyrium in Plotini vita c. 20. Longinus: ne dicam de aliis Ptolemæis Grammaticis de quibus Suidas, qui Ptolemæi Aſcalonitæ mentionem facit his verbis: Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης γραμματικὸς ὃς ἐπαίδευσεν ἐν Ῥώμῃ. ἔγραφε προσῳδίαν Ὁμηρικήν. περὶ Ἑλληνισμοῦ ἤτοι ὀρθοεπίας, βιβλία ιέ. περὶ μέτρων. περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως, περὶ διαφορᾶς λέξεων, καὶ ἕτερα γραμματικά. Hoc περὶ διαφορᾶς λέξεων ſcriptum Suidæ memoratum, ſive fragmenta ejus nactus ſum è Bibliotheca Gudiana, cumque Ammonio conferens, obſervavi pleraque omnia apud Ammonium legi iisdem verbis, ita tamen ut ordine litterarum ab eodem digeſta ſint, & in editionibus Ammonii etiam emendatioribus, ut quas H. Stephano & Bonav. Vulcanio debemus, non pauca poſſint ex hoc Aſcalonita vel ſuppleri vel corrigi, ut cuivis patebit ex hoc ſpecimine:

ΠΤΟΛΕΜΑΙΌΥ ΤΟΥ͂ ἈΣΚΑΛΩΝΊΤΟΥ
περὶ διαφορᾶς λέξεων.

1. Διαφέρει αὐχὴν δέρης. Αὐχὴν μὲν γὰρ λέγεται τὸ ὄπισθεν τοῦ τραχήλου. δέρη δὲ τὸ ἔμπροσθεν καθ' ὅ ἐστιν ἡ φάρυγξ.
2. Ῥὶς μὲν λέγεται ἡ ἀπὸ τοῦ μεσοφρύου καταγωγὴ μέχρι τοῦ χείλους, μυκτῆρες δὲ αἱ τῆς ῥινὸς κατατρήσεις, δι' ὧν ἔξεισιν a) ἀπομασσόμενον.
3. Ἑστιάτωρ μὲν ἐστὶν ὁ ἑστιῶν, δαιτυμὼν δὲ ὁ ἑστιώμενος, κατὰ b) Πλάτωνα.

a) Plenius apud Ammon. τὸ ὑγρὸν ἀπομασσόμενον.
b) Verba κατὰ Πλάτωνα apud Ammonium deſiderantur.

Digitized by Google

4. Ἄρνες μὲν λέγονται οἱ νεογνοί. Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσι ἐπέχραον c) ἢ ἐρίφοισιν. Ἀρνειοὶ δὲ οἱ προήκοντες τῇ ἡλικίᾳ.

5. Ἀπονίψασθαι μὲν λέγεται τὸ μετὰ τὸ φαγεῖν, κατὰ χεῖρας δὲ ὕδωρ αἰτῆσαι, πρὸ τοῦ φαγεῖν d) καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν.

6. Φεύγει μὲν δίκην ὁ κατηγορούμενος, ὁ γὰρ κατηγορῶν διώκει· ἀποφεύγει δὲ ὁ νικήσας καὶ λυθεὶς τῆς κατακρίσεως. e)

7. Ἄγροικος f) βαρύτονον ὁ ἐν ἀγροῖς διατρίβων· ἀγροῖκος δὲ προπερισπώμενον. ὁ μὴ ἥμερος.

8 Ἀσφόδελος μὲν προπαροξυτόνως ἡ βοτάνη, ὀξυτόνως δὲ ὁ τόπος.

9. Ἀμυγδαλῆ περισπωμένως τὸ δένδρον, ἀμυγδάλη παροξυτόνως ὁ καρπός.

10. Ἀτελὲς καὶ ἀτέλεστον διαφέρειν φασίν. Ἀτελὲς μὲν γάρ ἐστι τὸ μήποτε τελούμενον, ἀτέλεστον δὲ τὸ ἀδύνατον τελεσθῆναι.

11. Ἀπολογεῖσθαι τοῦ ἀπολογίζεσθαι διαφέρει. Ἀπολογεῖσθαι μὲν γὰρ τὸ ἀποδιδόναι τὸν λόγον, ἀπολογίζεσθαι g) δὲ ἐν τῷ λόγῳ τὴν κατηγορίαν ἀνασκευάζειν.

12. h) Ἀμφὶ, περί. Τὸ δὲ ἀμφὶς, ποτὲ μὲν σημαίνει τὸ περὶ, ποτὲ δὲ χωρίς.

13. Ἄντικρυ μὲν τὸ ἐπ' εὐθείας, ἄντικρυς δὲ τὸ διαῤῥήδην καὶ φανερῶς καὶ τὸ ἐπ' εὐθείας τοπικόν.

14. Ἀκταὶ μέν εἰσιν οἱ πετρώδεις τόποι παρακείμενοι τῇ θαλάσσῃ, i) ἀπὸ τοῦ ἄγνυσθαι τὰ κύματα ταῖς πέτραις προσαρμοσσόμενα. Θῖνες δὲ οἱ ἀμμώδεις αἰγιαλοί.

15. Ἀναβάτης μὲν ἵππου, ἀποβάτης δὲ k) νεώς.

16. Ἀναστῆναι μὲν τὸ ἐπὶ πρᾶξίν τινα ὁρμῆσαι, ἐγερθῆναι δὲ τὸ ἐκ κοίτης.

17. Ἀνάμνησις καὶ ὑπόμνησις διαφέρει. Ἀνάμνησις μὲν γίνεται ὅταν τις l) ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς μνήμην ἔλθῃ τῶν παρελθόντων. Ὑπόμνησις δὲ ὅταν ὑφ' ἑτέρου τινὸς ἐπὶ τοῦτο προαχθῇ.

18. m) Ἀπαράσκευον, καὶ ἀπαρασκεύαστον διαφέρει. Ὁ μὲν γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν χορη-

c) Apud Ammonium deſunt verba ἢ ἐρίφοισιν.
d) Apud Ammonium ſupplenda verba poſtrema, καὶ μετὰ τὸ φαγεῖν.
e) Ammon, τῆς κατηγορίας, eodem ſenſu.
f) Contra prorſus Ammonii Codices: προπερισπωμένως μὲν ὁ ἐν ἀγρῷ κατοικῶν, προπαροξυτόνως δὲ ὁ σκαιὸς τοὺς τρόπους.
g) Aliter Ammonius, quem ſi placet vide.
h) In Ammonio hæc obſervatio tota deeſt.
i) Verba ἀπὸ τοῦ &c. usque ad θῖνες, & deinde vox αἰγιαλοὶ, deeſt in Ammonio.
k) Ammon. νηός.
l) Verba ἀφ' ἑαυτοῦ ſupplenda in Ammonio.
m) Hæc tota obſervatio in Ammonio deſideratur.

Digitized by Google

χορηγίαν ἔχων, ἀπαράσκευος. ὁ δὲ δι' ἑτέρου, ἀπαρασκεύαστος, οἷον οἱ * μοναχοοὶ ἀπαρασκεύαστοι.

19. Ἀνδραγαθία n) ἀνδρείας διαφέρει. Ἀνδρεία μὲν γὰρ δύναμις ἐπαινουμένη. ἀνδραγαθία δὲ καὶ τὴν ψυχικὴν ἀρετὴν ἔχει μαρτυροῦσαν.

20. Ἅμα καὶ ὁμοῦ διαφέρει. Ἅμα μὲν γὰρ ἐστιν χρονικὸν ἐπίῤῥημα, ὁμοῦ δὲ τοπικόν.

21. Ἀποκήρυκτος μὲν ἐστὶν ὁ ἐπὶ ἀδικήματι ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκβληθεὶς τῆς οἰκίας. Ἐκποίητος δὲ ὁ δοθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς υἱοθεσίαν ἄλλῳ, ὃ λέγεται o) εἰσποίητος γεγονέναι.

22. Ἄστρον μὲν ἐστὶν τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων μεμορφωμένον ζώδιον, οἷον Ὠρίων, ἢ ἄρκτος. Ἀστὴρ δὲ ὁ εἷς.

Cætera nolo integra deſcribere, ſed tantum annotabo quæ in Ammonio vel omiſſa ſunt vel, aliter atque rectius apud Ptolemæum leguntur, quod ſi nulla differentia ſit, tantum primum verbum obſervationis cujusque apponam.

23. βλέπειν. 24. διορθοῦν. 25. εὐθὺς ἐπὶ χρόνου καὶ ἐπὶ ὀρθοῦ. ὡς φαμὲν εὐθὺς κανών. εὐθὺ δὲ οὐκ ἔτι ἐπὶ χρόνου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας, οἷον εὐθὺ χωρίων &c. 26. ἆρα. 27. ἐξόσου. 28. Θεατὴς μὲν Ὀλυμπίων καὶ τῶν ὁμοίων λέγεται, θεωρὸς δὲ ὁ εἰς Θεοὺς πεμπόμενος. 29. ἰσθμὸς — ὑπὸ θαλάσσης — θαλάσσης πόρος &c. 30. λυχνοῦχον καὶ λαμπτῆρα τὸν νῦν φανόν, (male apud Ammon. φασὶ τὸν νῦν) & deinde πανόν, non Πανός. 30. λίβανος καὶ τὸ δένδρον καὶ τὸ θυμιώμενον καὶ τὸ ὄρος. 32. μάχη 33. αἰθε ἀπαρέμφατον πρόσωπον. 34. ἑτερόφθαλμος. 35. τὸ μὲν οὐδέποτε καὶ ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος λέγεται, τὸ δὲ οὐδεπώποτε ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος, ὥστε οἱ λέγοντες οὐδεπώποτε γενήσεται, σολοικίζουσιν. 36. σύνεργος, pro ὀξυτόνως quod eſt in Ammonio leg. ex Ptolemæo βαρυτόνως. 37. ὁ δὲ, ὅδε. 38. τιμωρεῖσθαι. 39. ἡ χάραξ — παραδεσμευμένων ῥάβδων. 40. Ἐπίκουροι — ὡς οἱ Λύκιοι τῶν Τρώων. σύμμαχοι — ὡς τοῦ Ἀγαμέμνονος Μυρμιδόνες καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες. 41. ὁ ἕνεκα σύνδεσμος — — ἕνεκα Ἑλλήνων pro quo rectius apud Ammon. ἕνεκα Ἑλένης. 42. ἐμβάδες μὲν

κωμι-

* Sic MS forte legendum οἱ μονομάχοι *gladiatores non inſtructi.*

n) Ammon. ἀνδραγάθημα.

o) Ita legendum apud Ammon pro ὃ λέγεται.

113. & 155. κομᾶν καὶ κυριᾶν ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. 114. ἀποστασίου. 115. ἀτέχνως. 116. ἀτιμοῦται — ὁλοσχερῆ ἀτιμίαν. 117. ἄχρι. 118. βωμὸς μὲν γὰρ ἐστιν ὁ ταῖς προσβάσεσιν ἐξέχων, ἐφ' οὗ τοῖς οὐρανίοις θεοῖς αἱ θυσίαι ποιοῦνται. Ἑστία δέ ἐστι βωμὸς περιφερὴς πρόσβασιν οὐκ ἔχων. Ἐσχάρας δὲ ἔλεγον τοὺς τῶν ἡρώων βωμοὺς, καὶ τὰς ἐν κοινῇ χρείᾳ — διὰ τοῦτο γοῦν τοὺς ἱκέτας ἐπὶ Ἑστίαν καταφεύγειν. 119. γυμνασθῆναι — γυμνάσασθαι. 120. δῆμος. 121. διήγησιν. 122. διπλοῦν μὲν γὰρ ἱμάτιόν φασιν, διπλάσιον δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ μέγεθος διαφερόντων, ἢ διάστημα, οἷον διπλάσιον ἔχει τοσούτου; διπλάσιον ἀφέστηκεν ἥδε ἡ πόλις τῆσδε, οὐχὶ διπλοῦν. 123. δύναμις. 124. ὅτι καὶ διότι. 125. οἴκαδε. 126. πελαστής. 127. πλούσιος — εὔπορος ὁ πρὸς τὰς ἐπιβαλλούσας χρείας ἀνενδεὴς &c. 128. & 219. περὶ 129. ῥάφανον. 130. δώματα. 131. κτήματα — τὰ μὴ ἡμέτερα, ἐπικτήματα, ὡς ἐναλλότρια. τὰ δὲ ἑαυτοῦ, κτήματα, ὡς ἐνοίκια. 132. ἐγχρίσαι —— ἤτοι τοιούτου, ὅταν παλαίξῃ. ἐναλεῖψαι δὲ ἐπὶ ὀφθαλμῶν. 133. εἰκὼν — —— καὶ τῶν ἄλλων θηρίων. 134. ἐκκλησία. 135. ἔνδοξος ὁ ἐπίσημος καὶ εὐκλεὴς &c. 136. τὸ εὐφραίνεσθαι. 137. σταφυλὴ ὀξυτόνως ἡ ὀπώρα. σταφύλη δὲ βαρυτόνως ὡς φαισύλη, ἣ δοκεῖ μία εἶναι τῶν τιθησαμένων τὸν Διόνυσον ἐπὶ τῆς καθιεμένης μολύβδου παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσι τίθεται. 138. σημεῖον. 139. ἤλπισαν. 140. ἱερεῖον — —— χρηστήριον δὲ τὸ ἱερεῖον &c. 141. σκῶμμα — — διασυρμοὺς τινὰς περιέχοντας. 142. στῆναι καὶ σταθῆναι. 143. τὸ ἱππεῖς καὶ ἱππέας διαφέρει. Ἱππεῖς μὲν γὰρ λέγουσιν οἱ Ἀττικοὶ ἐπὶ ὀνομαστικῆς πτώσεως, ἱππέας δὲ ἐπὶ αἰτιατικῆς, ἐπιτεταμένως. Ὁμοίως βασιλεῖς καὶ βασιλέας, καὶ τὰ ἄλλα προσηγορικά. 144. ἴσοι. 145. Ἰταλιῶται μὲν λέγονται Ἕλληνες οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, Ἰταλοὶ δὲ βάρβαροι. καὶ ὁμοίως Σικελοὶ μὲν βάρβαροι οἱ ἐν Σικελίᾳ, Σικελιῶται δὲ Ἕλληνες οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ. 146. τρίετες, quem locum Ammonius nominatim laudat Ptolemæo Aſcalonita auctore allegato. 147. ὑπόσχεσις — — ὁ δίχα παρακλήσεώς τι παρέχων βουλόμενος. 148. Κάλλεια. 149. Κόρδαξ. 150. Κάταγμα. 151. Καταχύματα. 152. Κέλης. 153. Κιβωτός. 154. Κλῆσις. 155. & 133. Κομᾶν. 156. Κόρυδος — — Σωτείρας Κόρες ἱερόν. 157. Κυβεύειν. 158. Κύπτειν —. — κυπτάζειν δὲ τὸ στρατεύεσθαι, pro quo rectius Ammonii Codices, στραγγεύεσθαι. 159. Κωμῳδός. 160. λαλεῖν. 161. λῆμμα. 162. λογογράφος. 163. Μακρολόγος. 164. Μαχαί-

Μαχαίρας. 165. Μινυρίζειν. 166. Μοχθηρός. 167. Ναοί. 168. Νάυκληροι. 169. οἰκίζεται. 170. δυσπειθής. 171. δοῦλοι. 172. διχότομος. 173. οἰκότριψ. 174. οἴνη. 175. ὄκνον. 176. ὄχθη. 177. παιδεία - - ἡ ἐκ παιδὸς ἀγωγῆς ἐπ' ἀρετὴν ὁδηγοῦσα. 178. παιδίσκη. 179. παῖς. 180. μεταβολὴ - - ἀλλοίωσις οὐ μόνον μεταχαρακτηρισμός, ἀλλὰ καὶ τῆς προτέρας ὑπολήψεως οἴησις ἑτέρα. Ἑτεροίωσις δὲ, ὅταν ἀφ' ἑτέρου χρώματος εἰς ἕτερον μεταβάλλει. 181. πρεσβύτης καὶ προβεβηκὼς καὶ γέρων διαφέρουσι. Βρέφος μὲν γάρ ἐστι τὸ γεννηθὲν εὐθέως. παιδίον δὲ τὸ τρεφόμενον ὑπὸ τῆς τιθηνοῦ παιδάριον. παιδάριον δὲ τὸ ἤδη περιπατοῦν καὶ τῆς λέξεως ἀντεχόμενον. παιδίσκον δὲ ἐν τῇ ἐχομένῃ ἡλικίᾳ. παῖς δὲ ὁ διὰ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐρχόμενος. τὸν δὲ ἐχόμενον οἱ μὲν πάλληκα, οἱ δὲ βούπαιδα, οἱ δὲ ἀντίπαιδα, οἱ δὲ μελλέφηβον. ὁ δὲ μετὰ ταῦτα ἔφηβος, ὁ δὲ μετὰ ταῦτα μειράκιον, εἶτα μεῖραξ, εἶτα νεανίσκος, εἶτα νεανίας, εἶτα ἀνὴρ μέσος, εἶτα προβεβηκὼς, ὃν καὶ ὠμογέροντα καλοῦσιν, εἶτα γέρων, εἶτα πρεσβύτης, εἶτα ἐσχατόγερως. 182. ἐπικήδειον. 183. περιβολή. 184. παρειαί. 185. πάσασθαι. 186. πένης — — πτωχὸς δὲ κατεπτωκὼς καὶ προσαιτῶν. ἦλθε δέ ἐπι πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ πτωχεύεσκ' Ἰθάκην. 187. πλημμυρίδες τῶν ποταμῶν, πλῆμναι δὲ μετὰ τοῦ ν αἱ τῶν τροχῶν σύριγγες. 188. διαπολιτεύεσθαι μὲν λέγουσι τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως &c. 189. πομπή. 190. μετρεῖσθαι. 191. νιαρόν. 192. νῆες. 193. πρότερα. 194. ῥίς. 195. πρυτανεῖα. 196. πρῶτος —— —— — Εἰ δέ τις εἴποι, πρώτως ἦλθον εἰς Ἀθήνας, ἁμαρτάνει, ἐχρῆν γὰρ εἰπεῖν, πρῶτον. 197. Νηρηΐδας, 198. ξόανον — — — ἄγαλμα δὲ τό Πάρειον &c. 199. οἰκεῖοι. 200. ὀλίγον. 201. ὄρθρος. 202. ὀψὲ — — ἑσπέρα. ὅτε εἰς πέρας ἦλθεν ἡμέρα δύνοντος ἡλίου. 203. οὕνεκα. 204. παρέχειν —— — pro ἐπιθυμίαν legendum apud Ammon. προθυμίαν. 205, πηδάλιον. 207. πυθῶν. 208. ῥοιαί. 209. ῥόδον. 210. χισταὶ — — χιστὰς ἐνεγκεῖν. 211. τάλαν. 212. τείχη. 213. τέτραχμον μὲν τὸ νόμισμα οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν. &c.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XXXIV.

De PHRYNICHO & aliis ſcriptoribus vocum Atticarum, iisque qui cæterarum dialectorum dictiones interpretati ſunt.

Dialectorum Græcarum varietas. 1. *Qua in re potisſimum conſiſtat.* 2. *Præcipui quidam in nobilioribus dialectis ſcriptores.* 3. *Scriptores de vocibus Atticis deperditi.* 4. *Inedita Mœridis Syllege.* 5. *Phrynichus de vocibus Atticis.* 6. *Herodiani fragmentum. ibid. Audaces Phrynichi cenſuræ.* 7. *Ejus libri* σοφιστικῶν παρασκευῶν 8. *Index ſcriptorum à Phrynicho laudatorum.* 9. *Thomæ Magiſtri de vocibus Atticis.* 10. *Index ſcriptorum ab eo allegatorum.* 11. *Emanuelis Moſchopuli.* 12. *Georgii Lecapeni MS.* 13. *Scriptores vocum Dialecti Doricæ.* 14. *Æolicæ.* 15. *Jonicæ.* 16. *Alexandrinæ.* 17. *Aliarum.* 18. *Editi ſcriptores de dialectis.* 19. ἐθνικῇ ὀνομασίᾳ 20.

I.

QUemadmodum in aliis linguis ſolet fieri, quæ latius patent & per plura ſecula propagantur, ita Græcæ quoque accidit, ut in varias dialectos diviſa á ſe ipſa veluti diverſa abiret, & cum Jones, Attici, Dores, Macedones græce loquerentur, multa tamen aliter efferent Dores quam Attici, atque ita de cæteris. Quid quod hac recenti ætate dialectos Græciæ ſeptuaginta reperiri, & Athenis cum maxime idioma loquendi Græcum omnium peſſimum obtinere ſcripſit Simon Cabaſilas ad Martinum Cruſium, p. 461. Turco Græciæ, & p. 489. Sed & olim in Attica ipſa non tantum ætate diverſa, ſed & locis aliis varias ὑποδιαιρέσεις τοπικὰς fuiſſe, homines que varie locutos fuiſſe conſtat, ut præter alios docet Sextus Empiric. lib. contra Grammaticos, Cap. 3. Hinc multæ Ἀτθίδες, atque ita Δωρίδες quoque & Ἰάδες. Attica ipſa adeo a ſe interjecto tempore defecit (Vide Lyſiam Orat. IX. contra Theomneſtum, ubi quædam profert ex Solonis legibus: & quæ nuper diſſeruit præſtantisſimus Bentlejus in Diſſert. qua Phalaridis epiſtolas ſuppoſitas eſſe evicit adverſus Carolum Boyleum) ut liceat affirmare Atticam novam (de priſca florente Græcia mihi ſermo eſt, hodierna enim Attica longe magis etiam ab illa, quam novam voco, diſtat,) ſimiliorem eſſe communi dialecto, quam Atticam veterem, quæ eadem eſt cum Jonica, (uti Ἰάονας Homeri, Athenienſes eſſe Strabo docet,) Atticæ no-

Ttt væ,

væ, ad quam ſpectare etiam Chalcidicam recte notatum Jano Rutgerſio P. 465. Variarum, atque ita capiendus Thucydides, cum libro ſexto idioma Himerenſium inter Doricam & Chalcidicam dialectos medium fuiſſe teſtatur, Homeri ita ſermonem Atticum eſſe, notat Ariſtides in Panathenaico T. 1. Pag. 315. Dicitur porro Dialectus communis, non quod ex reliquis Dialectis compoſita eſt, ſed quod abſtinet vocibus phraſibusque ſingulari dialecto propriis, illis potius, quæ vel omnibus vel pluribus dialectis communes ſunt, utens. Adeoque hoc genus loquendi, a quo longe diverſa eſt ἰδιῶτις γλῶσσα ſive vulgi lingua, eſt fere proprium iis, qui in Græcia non nati, linguam ex magiſtris vel librorum opera addiſcunt, neque uni certæ dialecto ſe adſtringere profitentur. Hoc ſcribendi genere uſus Polybius nec Jonice ſcripſiſſe dici poteſt nec Dorice nec Æolice, neque Atticas captaſſe elegantias, etſi præterea σύνταξιν quoque ac minus accuratam verborum conſtructionem quandoque in eo reprehendendam monet Dionyſius Halicarnaſſenſis libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. E contrario Poëtæ, quo facilius verba metris complectantur, ex ſingulis dialectis voces decerpunt, permiſcent inter ſe, promiſcueque illis utuntur, prout è re carminis fuiſſe viſum fuerit. Quod primus facere aggreſſus eſt Homerus, teſte Dione Chryſoſtomo, qui Diſſertat. XII. p. 213. de illo refert, quod πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν γλῶτταν διῃρημένην τέως, ἀνέμιξε. Unde *Tryphon* Alexandrinus Grammaticus ſingulari libro egerat περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ διαλέκτων, teſte Suida, & *Plutarchus* in Homeri vita λέξει ποικίλῃ variisque dialectis, maxime vero Attica, uſum Poëtam non paucis exemplis docet. Hoc exemplum Homeri qui imitantur, non poſſunt dici uti dialecto communi, memini enim unquam in Græcia illa communis fuit, nemo ita eſt locutus. Nec mediocrem etiam obſcuritatem affert illa variarum dialectorum miſtura & confuſio, ut in Lycophronis Alexandra, Simmiæ, Doſiadæ & Theocriti poëmatibus ænigmaticis obſervare eſt, & idem Dio Chryſoſtomus Diſſert. X. pag. 149. oracula ideo obſcuriora eſſe queritur, innumeroſque per illa deceptos, quod non certa aliqua dialecto uterentur.

II. Jam ſi quæras, qua potiſſimum in re dialectus conſiſtat, vel ab alia diſtinguatur, recte quidem docuit Salmaſius, quo nemo melius & doctius de hoc argumento ſcripſit, in commentario de lingua Helleniſtica, ſingulis potius vocabulis, quam integro filo orationis integriſque phraſibus dialectos a ſe invicem ſecerni ac ſeparari. Unam

Unam enim rem diverſis nominibus diverſæ dialecti vocant, ut quod Æoles, Iones, Dores πρόβατον, Attici οἶς. Vel una eademque vox diverſas res notat in diverſis dialectis, ut ἀνέκαθεν *à longo tempore* Ionibus, Atticis *deſuper*. Etiam diverſo genere efferuntur nomina, ut Attici dicebant, τὴν στάμνον, τὸ τάριχος; Peloponneſii τὸν στάμνον, τὸν τάριχον, quod notatum Sexto Empirico Libr. contra Grammaticos, Cap. 7. Attici contrahebant ῥεῖ, ἐδεῖτο, ἐπλεῖτο & ſimilia, cum Jones dicerent ἐδέετο, ἐπλέετο, ῥέει. Denique ſcriptio & pronunciatio varia inprimis non parvam mutationem affert, quæ fere præcipua diverſitatis dialectorum & degenerantium linguarum origo eſt. Dores πλατυστομοῦντες, παχεῖα γλῶσσα Cappadocum, ut eſt apud Philoſtratum in vita Pauſaniæ Sophiſtæ pag. 590. Atticis εὐωδίαν tribuit Socrates apud Xenoph. lib. 3. ἀπομνημόνευμ. Vox quippe iisdem ſuavis non deſtituta gravitate, Jonibus mollis & ſoluta, Æolibus aſpera, hinc vocibus modo additæ literæ vel integræ etiam ſyllabæ, modo demtæ vel trajectæ vel permutatæ, atque hoc jam in initio, jam circa medium, jam in extremo, nec ſolum in verbis & nominibus rectis, ſed & in caſibus verborum nominumque, & in particulis & in quibuscunque partibus orationis, de quibus ſingulis forte melius conſtaret, ſi ætatem tuliſſent Theodori Gadarenſis libri duo περὶ διαλέκτων ὁμοιότητος καὶ ἀποδείξεως, quorum meminit Suidas.

III. Nemo non intelligit cum in ſuis quiq; dialectis ſcripſerint optimi quique ſcriptores, *Jonica* Herodotus, Hippocrates, Democritus, Rhianus, Cteſias, Archilochus, Anacreon, & Aretæus Medicus: *Æolica* Sappho, Corinna, Alcæus: *Dorica*, Pindarus, Bacchylides, Simonides, Theocritus, Bion, Ibycus, Callinus, Sophron, Archytas, Timæus Locrus, Ocellus Lucanus & Pythagoricorum plerique. *Attica* denique dialecto Thucydides, Ariſtophanes, Plato, Xenophon, Iſocrates, Demoſthenes, Theophraſtus aliiq; complures. Cum inquam ſcriptores optimi ſuis dialectis ſcripſerint, & alii Poëtæ, exemplo Homeri ex variis dialectis voces mutuati ſint, nemo non intelligit neceſſe fuiſſe illis intelligendis, idiotismos ſingularum in peculiaribus lexicis annotari. Præcipue vero Atticorum voces phraſes Veneresque & elegantiæ a plurimis expoſitæ ſunt, in uſum etiam iliorum qui Attice ſcribere atque adeo quæcunque auribus Atticis non probarentur, in ſcriptis ſuis vitare optarent.

IV. Neque vero huc referendi ſunt ſtatim omnes qui Ἀτθίδος titulum ſcriptis ſuis præfixerunt, ut *Androtio*, *Demus*, *Iſter*, *Hellanicus*, *Philochorus* aliique à Stephano, Harpocratione, Heſychio, aliis laudati. Neque enim illi Lexica Attica concinnarunt ſed hiſtoriam Atticam, etſi tenuiter admodum jejuneque, atque ita ut cito lectorem ſuum ſatiarent, ut de iis ſcribit Dionyſius Halicarnaſſenſis lib. Antiquit. Rom. primo cap. 7. Quædam etiam Ἀτθίδες verſibus ſcriptæ erant ut *Hegeſinoi* illa, cujus meminit Pauſanias in Bœoticis, etſi ibidem innuit eam jam ſua ætate intercidiſſe. Cæterum ex iſtius Dionyſii, nobilis ſub Auguſto hiſtorici Criticique, familia prodiit *Ælius Dionyſius*, itidem Halicarnaſſeus, quem ſub Adriano floruiſſe & Atticiſtam cognomento dictum autor nobis eſt Suidas. Hunc nempe illum ipſum eſſe ſuadet ratio, cujus libros quinque Ἀττικῶν ὀνομάτων Alphabeti ſerie digeſtas laudat Photius in Bibliotheca, codice CLII. ubi illos Scymno cuidam inſcriptos docet, diverſo utique ab antiquiore illo Scymno Chio, autore periegeſeos jambis deſcriptæ ad Nicomedem Bithyniæ Regem. Addit autem Photius loco jam dicto Ælium illum Dionyſium Lexici ſui Attici Scymno inſcripti duas editiones in lucem edidiſſe, quarum altera itidem quinque libris conſtans priorem ſuppleverit locisque ſcriptorum adductis locupletius confirmaverit, quare optat ab aliquo illas conjungi & in unum corpus ordinemque compingi, ita enim fore opus longe utilisſimum. χρησιμώτατος δ' ὁ πόνος τοῖς τε ἀττικίζειν ἔχουσι φροντίδα, καὶ τοῖς τῶν Ἀττικῶν συγγράμμασιν ἐνομιλεῖν προαιρουμένοις. ὅσαις τε γὰρ ἐπιχωριάζουσι λέξεσι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐντεῦθεν ἔστιν ἐκμαθεῖν, καὶ εἴτι ἄλλο ἰδιοτρόπως αὐτοῖς λέγεται, οὐ χαλεπὸν εὑρεῖν. Dionyſius iſte Atticiſta non ſemel laudatur Euſtathio in Homerum, & ad verſum 912. Dionyſii periegetæ. Hujus quoque eſſe putabat Meurſius quod περὶ ἀκλίτων ῥημάτων & ἐγκλινομένων λέξεων vulgatum eſt ab Aldo Manutio in Volumine eximio quod inſcripſit θησαυρὸν, κέρας Ἀμαλθείας, κῆπος Ἀδώνιδος A. 1496. Cæterum illius operis Photio tantopere laudati nihil ad nos pervenit. Porro *Galenus* in libro de ſcriptis propriis meminit ſe compoſuiſſe τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συγγραφεῦσιν ὀνομάτων βίβλους μή, ſive dictionum Atticarum libros XLVIII. ut πολιτικῶν ὀνομάτων libros ab eo ſcriptos omittam, de quibus infra ſum dicturus. Verum teſtatur idem Galenus in calce libri de ordine libro-

brorum ſuorum ad Eugenianum, ſe neutiquam de vocibus Atticis ſcripſiſſe, quod reprehendendos eſſe crederet qui minus Attice ſcribunt, cum præſtet in ſermone quam in vita ſolœciſmum vel barbariſmum committere: ſed ut conſtaret de vero ſenſu vocum apud veteres Atticos ſcriptores, quem recentiores interdum ſusque deque habuiſſent. Etiam *Dionyſius Longinus* Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις β΄ reliquit, ut Suidas autor eſt, Et *Luperci Berytii* Ἀττικὰς λέξεις memorat idem Suidas, ubi ait Grammaticum hunc paulo ante Claudii ſecundi tempora vixiſſe. Citatur etiam Lupercus ſed in aliis opinor ſcriptis ab Euſtathio ad Dionyſii periegetæ v. 492. Et Stephano in Νήρικος. *Theodori* Atticæ gloſſæ Athenæo laudantur, ejusdem forte quem Suidas *Diodorum* vocat, & Alexandrinum patria, cognomine *Valerium*, ſub Imp. Adriano Ἀττικὴν λέξιν ſcripſiſſe teſtatur. Scripſit & Ἀττικῶν λέξεων συναγωγὴν κατὰ στοιχεῖον *Valerius Pollio*, itidem Alexandrinus, cujus Epiſtola ad Sotheridam laudatur à Clemente lib. VI. Stromateon. Niſi forte Diodorus ille Valerius etiam Pollio vocabatur. *Epitherſis* Nicæni (male Θέρσις pro Ἐπιθέρσης legitur apud Erotianum in ἄμβην) voces Atticas allegat Stephanus in Νίκαια, ejusdem ni fallor cujus mentio apud Plutarchum lib. de oraculorum defectu p. 280. edit. Aldinæ, ubi ait eum Æmiliani Rhetoris Patrem fuiſſe, unde eum vixiſſe ſub Tiberio & recte & facile colligere potuit Jonſius p. 238. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ, etſi qua autoritate fretus id affirmet neſcire ſe fatetur Thomas de Pinedo ad Steph. Etiam *Nicandri* Thyatireni (ita legendum pro Theaterini apud Woweranum p. 79. Polymathiæ, & emendandum ſphalma in Actis Eruditor. Lipſ. A. XC. p. 441. ubi male *Ariſtophanis Theaterini* legitur pro *Nicandri Thyatireni*) ἀττικὰς λέξεις laudat Athenæus, quod opus pluribus libris conſtitiſſe diſcas ex Harpocratione, qui ejusdem duodevigeſimum Ἀττικῆς διαλέκτου in teſtimonium citat voce ξηραλοιφεῖν. *Philemonis* Æxonenſis (ex populo Atticæ) Ἀττικὰς λέξεις ſive φωνὰς, Ἀττικὰ ὀνόματα, Ἀττικὰς γλώσσας idem allegat Athenæus, unum, ut opinor, opus diverſis ſed idem ſignificantibus inſigniens titulis. Reſpicit & Tryphon apud Ammonium in πόνηρον. *Orionis* Grammatici Alexandrini συναγωγὴ Ἀττικῶν λέξεων Suidæ memorata uſus eſt auctor magni Etymologici. *Mnaſeæ* quoque Berytii Ἀττικαὶ λέξεις Suidæ laudantur. *Pamphilum*, de cujus Lexico plura dicta ſunt capite ſuperiore, etiam de vocibus Atticis pecu-

 cu-

culiari opere egiſſe, colligas ex Athenæi lib. XI. p. 494. ubi Pamphilus ἐν Ἀττικαῖς λέξεσιν citatur. Idem libro XV. & Erotianus in vocibus ἄμβην, κυνστέρης διοπῶ. *Ariſtophanis* Grammatici Byzantini Ἀττικὰς λέξεις memorat. *Cratetis*, non Philoſophi Thebani vel Comici, ſed quem Criticum & Homericum dictum eſſe Suidas refert, illius inquam Cratetis librum quintum Ἀττικῆς διαλέκτου laudat Athenæus libro XI. pag. 497. *Demetrius* quoque *Ixion* Ἀττικὰς λέξεις collegit, teſte Scholiaſte Ariſtoph. ad Aves, & de Alexandrina dialecto, libro, quem memorat Athenæus lib. 9 ſed & Atticas voces collegere *Pauſanias* atque *Irenæus*, de quibus adhuc pauca ſubjungam. Nam *Pauſaniæ* quidem Lexicon pluribus verbis laudat Photius cod. CLIII. teſtatus, plures etiam exhibuiſſe voces, quam Ælii Dionyſii opus, etſi in hoc teſtimonia ſcriptorum largius pleniusque allata fuerint. Quis vero fuerit ille Pauſanias, Lexici autor, minus exploratum eſſe videtur, nam ut veriſimiliter id referatur ad Cæſareenſem Grammaticum, Æliani præceptorem, cujus doctiſſimum opus, περιήγησις Ἑλλάδος, ſtudioſorum manibus teritur, & de quo plura Philoſtratus ſecundo de Sophiſtarum vitis, mirum tamen ſit in Atticis ne ſemel quidem ejus meminiſſe, & alios præterea fuiſſe hoc nomine certum eſt, ex quibus Pauſanias Spartanus Suidæ celebratur, quem inter alia ſcripſiſſe refert de feſtis Lacedæmoniorum. Sed cujuſcunque demum Pauſaniæ Ἀττικὰς λέξεις conſultas olim à ſe teſtantur Euſtathius ad Homerum non uno in loco, & autor ſcholiorum ad quartum Apollonii Rhodii, & Scholiaſtes ad Thucydidem lib. 6. c. 27. qui Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγὴν appellat. Videtur etiam idem opus reſpicere Pauſaniam laudans Euſtathius ad Dionyſii periegetæ v. 525. De *Irenæo* ita Suidas, in Πάκατος. Πάκατος ὁ Μινούκιος, χρηματίσας καὶ Εἰρηναῖος, Ἀλεξανδρεὺς γραμματικὸς, περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου ἢ περὶ ἑλληνισμοῦ, βιβλία ζ. ἔστι δὲ κατὰ στοιχεῖον. Περὶ Ἀττικῆς συνηθείας τῆς ἐν λέξει καὶ προσῳδίας, βιβλία γ. ἔστι δὲ κατὰ στοιχεῖον. Περὶ ἰδιωμάτων τῆς Ἀττικῆς καὶ Δωρίδος διαλέκτου καὶ ἄλλα πολλά. Idem alibi: Εἰρηναῖος ὁ καὶ Πάκατος κληθεὶς τῇ Ῥωμαίων διαλέκτῳ (idem enim ſonant hæc duo nomina Græcis *Irenæus* & Latinis Pacatus) μαθητὴς Ἡλιοδώρου τοῦ μετρικοῦ (cujus meminere Hephæſtio, Priſcianus, Rufinus & alii) Γραμματικὸς Ἀλεξανδρεὺς, περὶ τῆς Ἀθηναίων προπομπίας, περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου, ὅτι ἐστὶν ἐκ τῆς Ἀτθίδος, βιβλία ζ, Ἀττικῶν ὀνομάτων βίβλια γ, Ἀττικῆς συνηθείας τῆς ἐν λέξει

καὶ

Digitized by Google

καὶ προσῳδία κατὰ στοιχεῖον βιβλία γ΄. Κανόνας ἑλληνισμοῦ βιβλίον α΄. περὶ Ἀττικισμοῦ βιβλίον α΄. καὶ ἄλλα πολλά. Hinc patet falli virum eruditiſſimum ſive potius aliud agentem ſcripſiſſe, cum in diſſertatione de Criticis Harpocrationi adjecta, tanquam duos diſtinctos â ſe ſcriptores commemorat Pacatum & Irenæum, aliis quoque ut fit hanc ejus hallucinationem imitantibus. Frequentius tamen a Græcis ſcriptoribus laudatur ſub nomine *Irenæi* quam latino *Minutii Pacati*, ut a Socrate, qui ex Irenæi Atticiſta nonnulla profert de voce ὑπόστασις lib. 3. Hiſtor. Eccleſ. Cap. 7. Εἰρηναῖος δὲ ὁ Γραμματικὸς ἐν τῷ κατὰ στοιχεῖον Ἀττικιστῇ καὶ βάρβαρον ἀποκαλεῖ τὴν λέξιν, μὴ δὲ γὰρ παρά τισι τῶν παλαιῶν εἰρῆσθαι. Εἰ δὲ που καὶ ηὕρηται μὴ ταῦτα σημαίνειν ἐφ' ὧν νῦν παραλαμβάνεται. Παρὰ μὲν γὰρ Σοφοκλεῖ ἐν Φοίνικι ἐνέδραν σημαίνειν (conf. Jer. XXIII. 18. 22. ubi LXX. interpretes vocem בסוד quæ *conſilium* ſonat, vertunt ὑπόστημα & ὑπόστασιν, quod pridem notatum Petavio p. 320. dogm. Theol. de Trinitate) παρὰ δὲ Μενάνδρῳ τὰ καρυκεύματα, ὡς εἴ τις λέγοι τὴν ἐν τῷ πίθῳ τοῦ οἴνου τρύγα ὑπόστασιν. Etiam ab Etymologici Magni autore citatur Εἰρηναῖος ὁ Ἀττικιστὴς in voce κομψὸς & ὑπηρέσιον. Ejuſdem περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου adducit in πυδαρίζειν. Irenæum in primo Apollonii, hoc eſt, in ſcholiis ad librum primum ejus Poëtæ, laudat vetus ad Apollonii Argonautica ſcholiaſtes.

V. Præterea MOERIDIS (vitioſe *Mœnidis* apud Labbeum Bibl. nov. manuſcr. p. 105.) Ἀττικιστὴς memoratur Photio in Bibl. codice CLVII. ubi libellum illum itidem κατὰ στοιχεῖον ſcriptum eſſe affirmat, uti hodieque apparet, ſupereſt enim in pluribus bibliothecis manu exaratus, in Vaticana, in Vindobonenſi Auguſtiſſimi Imperatoris, in Gallicis Anglicisque, in Voſſiana, quæ nunc eſt Lugduni Batavorum, ut mirum ſit, nondum in lucem exiiſſe. In Biblioth. Regis Galliæ cod. 3502. p. 261. incipit: ἄγαμαι ὑπερβόλου, Ἀττικῶς: ἄγαμαι ὑπέρβολον ἑλληνικῶς. Paſſim ex eo loca producit Salmaſius ad Solinum, in Obſervationibus ad Jus Atticum, in Commentariis de Helleniſtica & in aliis ſcriptis, etiam ad Tertulliani librum de pallio, ubi vocat Mœridis Atticiſtæ περὶ ἑλληνικῶν καὶ ἀττικῶν λέξεων, ſolet enim inter ſe conferre voces, quibus Attici & quibus alii ἕλληνες ſive Græci utuntur. Ex manuſcripto Vindobonenſi deſcriptum habuit Johannes Pricæus, laudant etiam Uſſerius ad Ignatium, Valeſius ad Harpocrationem, Menagius ad Laërtium, Cangius in gloſſario Græco, aliique, quos referre longum

Digitized by Google

gum foret. Quibuſdam *Eumœrides* vocatur, ut Colomeſio p. 120. Obſervationum ſacrarum, quo autore vel quo argumento, ignorare me fateor. Nemo etiam eſt, qui doceat, ubi vel quando vixerit iſte Mœris, ut non multo forte antiquior Photio fuiſſe videatur. Alioqui non obſcurum Mœridis, antiquiſſimi Ægypti Regis nomen vel ex Herodoti Euterpe, & Mœridis, quem procuratorem Virgilii fuiſſe narrat Servius ad Eclogam IX. Sed nihil illi ad Mœridem hunc cujus librum de vocibus Atticis doctiſſimi Küſteri induſtriæ ut ſpero brevi debebunt harum literarum ſtudioſi.

VI. Inter eos, qui jam publice editi extant antiquiſſimus eſt PHRYNICHUS Arabius, Sophiſta Bithynus, M. Antonino & Commodo ejus filio imperante clarus, cujus ἐκλογὴν Ἀττικῶν ῥημάτων καὶ ὀνομάτων *Corneliano* inſcriptam habemus. In Catalogo MStorum Bibl. Baroccianæ nuper edito fol. 9. male excuſum eſt *Phrynichus ad Cornelianum de vocalibus ab uſu remotis.* Legendum *de vocibus.* Hunc porro Cornelianum Rhetorem, & Imperatorum Antonini & Veri vel Commodi ab * Epiſtolis fuiſſe docet Phrynichus in βασιλίσσα, & in τὰ πρόσωπα ubi laudat eum tanquam καθαρὸν καὶ ἀρχαῖον ῥήτορα, καὶ μόνον μετάγ' ἐκείνους, τοὺς ἀμφὶ Δημοσθένην λέγω, ἐπανάγοντα εἰς τὸ ἀρχαῖον σχῆμα καὶ δόκιμον τὴν ῥητορικήν. Nunneſio minus veriſimiliter idem fuiſſe videtur cum *Attidio* ſive *Attilio Corneliano* Syriæ præfecto, quem a Vologeſo fugatum refert Julius Capitolinus in Marci Antonini vita cap. 8. Primus illam Phrynichi συλλογὴν publici juris fecit Zacharias Calliergus Cretenſis, Romæ A. 1517. quem ſecutus Franciſcus Aſulanus Lexico ſuo illam ſubjecit una cum Thoma Magiſtro, Moſchopulo, Ammonio aliiſque, ap. Aldum Venetiis, 1524. in folio. Hinc Michaël Vaſcoſanus excudit Pariſiis Ao. 1532. in octavo cum eodem Thoma Magiſtro & Moſchopulo, Æliani que & Orbicii de vocabulis militaribus ſive Tacticis. In his editionibus literarum ordine procedit Phrynichi collectio, in nullos libros diſtinguitur, neque verſionem latinam adjunctam habet, minuſque plena eſt & perfecta, neque in ea occurrunt quæ ex Phrynicho producit Stephanus ἐθνικογράφος in voce Ἀθῆναι: Et ſive ex Phrynicho ipſo adhuc integro ſive ex Stephano

* Ita reddo vocem ἐπιστολέα cum Nunneſio, etſi Agathiæ & aliis tabellarium notat, ſive γραμματοφόρον, ut veteres Grammatici interpretantur.

no repetit Moſchopulus: ὁ ἢ Φρύνιχος ἀνάττικόν φησιν εἶναι τὴν φωνὴν καὶ θαυμάζει πῶς ὁ Φερεκράτης Ἀττικώτατος ὤν, χρῆται. Longe pleniorem deinde editionem ex MSto codice dedit Petrus Johannes Nunneſius, quamvis nec in illa loci a Stephano memorati veſtigium apparet. Suidas autem opus Phrynichi memorans ait eum Ἀττικιστὴν ſive περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων libros duos conſcripſiſſe, certe in editis Suidæ codicibus binarius tantum librorum Phrynichi numerus extat, cum in MSto Phrynichi quod Nunneſius ſecutus eſt diſtinctum fuerit in libros tres, tertio tamen libro non integro ſed exigua tantum illius parte ſuperſtite. Neque vero in Nunneſii exemplari verba ut in prioribus diſpoſita ſunt κατὰ στοιχεῖον, ſed promiſcue, nullo literarum ordine ſervato. Addidit porro non latinam modo verſionem Nunneſius ſed notas quoque eruditas, Phrynichumque ita a ſe ornatum ſtrenæ loco obtulit Andreæ Schotto Ao. 1586. Inde pervenit in manus viri optimi Davidis Hoeſchelii, qui notis ſuis doctiſſimis adjunctis cum locuplete verborum auctorumque quos laudat Phrynichus vel carpit indice in lucem emiſit Auguſtæ Vindelicorum Ao. 1601. 4. HERODIANI quoque, de quo infra in Grammaticis dicturus ſum, fragmentum de Atticis vocibus Græce & latine ſubjectum legere eſt p. 84. ad 93.

VII. Cæterum paulo audacius ſubinde nec ſine aculeo οἱ νέως Ἀττικίζοντες a Phrynicho perſtringuntur, & quandocunque vel Poëtæ Comicique novi vel Philoſophi vel alii recentiores inſolenti aliquo verbo uſi ſunt, eos ſpernere ac relinquere, è contrario cum antiquis potius & πολιτικοῖς loqui jubet. Ita enim vocare genuinos Atticos Phrynicho in uſu poſitum eſt. Oratores præcipue illos civilem & robuſtam eloquentiam florentium Athenarum temporibus ſectatos, quales fuere Demoſthenes & Æſchines qui πολιτικὸν * ἀσκοῦντες λόγον Rempublicam ſua dicendi facultate perculerunt. Equidem Galeno lib. 3. in Epidem. Hippocratis πολιτικὰ ὀνόματα ſunt voces συνηθέσαται & vulgaris uſus, quo ſenſu ipſe ſcripſit libros tres τῶν παρ' Εὐπόλιδι, libros quinque τῶν παρ' Ἀριστοφάνῃ & libros duos τῶν παρὰ Κρατίνῳ πολιτικῶν ὀνομάτων, ut refert in libro de ſcriptis propriis, quod

* Vide Valeſ. ad Harpocrationem, & quæ viri docti notant ad Longinum, p. 4. edit. Jacobi Tollii. Ariſtidem lib. 1. τεχνῶν ῥητορικῶν, qui eſt περὶ λόγου πολιτικοῦ.

alii, minus recte ni fallor, acceperunt de verbis forenſibus. Sed Phrynichus πολιτικοὺς opponit ἰδιώταις & ψευδαττικοῖς & quibuscunque non pure Attice loquentibus. Hinc tametſi alia Græcorum dialectus vocem aliquam admittat, ſi tamen ab τῶν δοκίμων, claſſicorum & genuinorum Atticorum uſu remota ſit, continuo occinit illud ſuum οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ. Neque maximis viris parcit, ut ſi quis Phrynichum legat jam facile credat Sextum Empiricum non ab re ſuccenſere Grammaticis, ridereque μηδὲ δύο σχεδὸν ῥήματα δεξιῶς εἴρειν δυναμένους, θέλοντας ἕκαστον τῶν μέγα δυνηθέντων ἐν εὐφραδείᾳ καὶ ἑλληνισμῷ παλαιῶν, καθάπερ Θουκυδίδην, Πλάτωνα, Δημοσθένην, ὡς βάρβαρον ἐλέγχειν. Sed viciſſim Phrynichus reprehenſus eſt a Thoma Magiſtro in collectione vocum Atticarum de qua mox dicemus: Nunneſius præterea & Hœſchelius præcipue in notis ad Phrynichum hoc negotii ſibi dederunt, ut voces ab illo rejectas bonorum ſcriptorum autoritate tuerentur. Id quod jam pridem ſingulari opere feciſſe videtur *Orus* Grammaticus Alexandrinus, inter cujus ſcripta Suidas refert librum adverſus Phrynichum κατὰ στοιχεῖον. Ab Thomæ quidem cenſuris Nunneſius interdum Phrynichum defendit, Hœſchelius contra Phrynicho ſæpe etiam Novi Teſt. & LXX. Interpretum ſcriptorumque Eccleſiaſticorum uſum objicit, recte arbitratus horum dictiones non ita protritas eſſe ut quidam opinantur, etſi Salmaſius Phrynicho ſuccinens non minus in ſacris ſcriptoribus quam in novis Comicis Græcis multas voces idioticas & è trivio petitas agnoſcit lib. de Helleniſtica. E contrario Franciſcus Vavaſſor in libro elegantiſſimo de ludicra dictione p. 101. *Phrynichus*, inquit, *à Thoma Magiſtro critico & collectore Atticarum vocum deprehenſus in multis ac magnis erroribus, & à Joſepho Scaligero ob illam ipſam Menandri reprehenſionem & cenſuram improbatus.* Phrynichus, *inquit*, Menandrum malum auctorem Atticiſmi eſſe dicit, cui nos non credimus, & Menandrum plus in Atticiſmo vidiſſe quam Phrynichum, certo ſcimus. *Animadverti ego certe, ab eo male negari σύγκρισιν eſſe probam vocem, quam Dionyſius quidem Halicarnaſſeus haud ignarus opinor bonitatis verborum in illa ſua comparatione Platonis & Demoſthenis ſæpius eademque ſententia uſurpet.* Menandrum tamen non optimis ſemper vocibus uſum ſed interdum de induſtria vulgares & idioticas aut σφόδρα κωμικάς, ut Pollux vocat, in dramata ſua recepiſſe, colligas quoque ex eo, quod idem Pollux negat ſe uſu-

514

uſurum verbis Menandri, niſi cum nullum apud alios probatos ſcriptores vocabulum commodum occurrit. Aliæ quædam Phrynichi acriores cenſuræ quibus non Menandrum modo ſed multos etiam alios autores laudatiſſimos perſtringere veritus haud eſt, reprobantur a Menagio notis ad Laërtium p. 18. 208. 215. & aliis in locis. Naſutus cenſor dicitur Barthio ad Claudianum notis. Præter vero Nunneſii & Hoeſchelii annotata extant etiam ad Phrynichum & ejus interpretem viri illuſtris notæ, ſine autoris nomine ab eodem Hoeſchelio editæ, Auguſtæ Vindel. A. 1603. 4. quibus loca Phrynichi complura emendantur & illuſtrantur, tum Nunneſii verſio pariter & notæ frequenter caſtigantur. Paucis foliis hæ notæ conſtant, ſed doctiſſimum produnt autorem, etſi nomen nullum præfixum ſit. Equidem Caſauboni eſſe putabat Mentelius apud Menagium T. 1. Antibailleti p 173. & ſane in calce harum annotationum, Iſaaci Caſauboni ad Hœſchelium epiſtola occurrit: ſed notas ipſas non Caſaubonum, ſed *Joſephum Scaligerum* autorem agnoſcere diſces ex Hœſchelii literis ad Kirchmannum, quæ leguntur poſt epiſtolas Marquardi Gudii p. 188. Allegatur Phrynichus noſter à Stephano Byz. in Ἀθῆναι, Etymologico Magno, & Thoma Magiſtro, &c.

VIII. Jam non opus eſt, pluribus notare eorum * errorem, a Bœclero, Menagio aliisque pridem caſtigatum, qui librum de vocibus Atticis, quem hodie habemus, epitomen eſſe contendunt σοφιςικῶν παρασκευῶν Phrynichi, de quibus Photius cod. CLVIII. ubi refert, opus illud Commodo Cæſari dicatum (non Marco Aurelio Antonino, ut perperam affirmat Menagius l. c. p. 172.) multis conſtitiſſe libris, quorum ſinguli aliis viris doctis & amicis ab auctore inſcripti fuerint, uti primores tres & decimus, & poſt undecimum aliquot *Ariſtocli* cuidam, quartus & octavus *Juliano* Phrynichi populari, quintus & undecimus *Menodoro*, ſextus *Tiberino*, ſeptimus & plures è poſterioribus *Menophilo*, cæteri *Rhegino*, (Grammatico fortaſſis illi, cujus πολυμνήμονα Socrates III. 23. & Suidas commemorat) & *Baſilidi* Mileſio Sophiſtæ. Nec ſingulas voces modo ſed & phraſes & formulas λόγους κομματικοὺς, nonnullos etiam εἰς κῶλα παρατεινομένους χαρίεντάς τε

* Joh. Scheferi p. 155. libri de ſtylo, Bailleti jugem. des Scavans ſur les Grammairiens Grecs p. 116. Morhofii Lib. 2. Polyhiſt. p. 17. ubi pro Phrynichii Strabii lege Phrynichi Arabii.

τε καὶ καινοπρεπῶς εἰρημένας τε καὶ συντεταγμένας complexum fuiſſe. Ejus vero operis, in quo pauca quæ non in Helladii quoque majore Lexico, ſed ſparſim aliisque permixta legebantur, libros XXXVII. duntaxat viſos ſibi teſtatur Photius, juxta ſeriem literarum vocibus diſpoſitis, etſi autor totidem alios libros ejusdem argumenti promiſerit, unde facile conciliatur Suidas, qui præter *ἀττικιστὴν* Phrynichi memorat ejusdem *καινοπρεπῶς τιθεμένων συναγωγὴν σοφιστικῆς παρασκευῆς βιβλία λζ´, οἱ δὲ οδ´.* ita enim legendus & ſupplendus ille locus, nempe ſi XXXVII. libris Photio viſis totidem alios à Phrynicho promiſſos addas, prodeunt *οδ´.* ſive LXXIV. Laudat & hoc Phrynichi opus Scholiaſtes Comici ad Pacem. Non mediocriter porro hallucinatur autor Bibliographiæ curioſæ, Germanopoli, ut inſcriptio præ ſe fert, in lucem editæ, & propter varias interpolationes truncationesque ac mutationes, Bœclero ad quem autorem refertur indignæ, dum de Phrynicho agens hæc ſubjungit: *Nunneſius in codice ſuo multa egregia annotaverat, quæ Daniel Heinſius pro ſuis poſtea edidit, acerrime propterea traductus à Claudio Salmaſio in præfatione ad Simplicium.* Sane Heinſius in Phrynichum nunquam ſcripſit, uti nec Nunneſius in Simplicium. Sed Franciſci Nanſii emendationes in ſuam Simplicii editionem Heinſium transtuliſſe & pro ſuis venditaſſe Salmaſius contendit, cum Nanſiani codicis in præfatione Typographi Heinſianæ editioni præmiſſa diſerta fiat mentio, atque adeo à plagii culpa Heinſius facile abſolvatur, cui quavis data vel non data occaſione nimis inclementer ſæpe inſultat vir maximus Salmaſius. Bailletum vero qui Bibliographiæ curioſæ errores ſine cenſura ſuis doctorum judiciis inſeruit, pluribus verbis reprehendit Menagius in Anti-Bailleti capite XLVII. Cæterum fuere & alii Phrynichi præter noſtrum, qui de Atticis dictionibus ſcripſit, & ex quo præter rem duos facit Johannes Jacobus Hoffmannus T. I. Lexici univerſalis Part. 2. p. 163. De illis dixi ſupra Lib. 2. Cap 19. Nunc indicem Scriptorum in Phrynichi libris de dictionibus Atticis allegatorum, paulo quam eſt in Hœſcheliana editione vel qualem in diſſertatione de Lexicis Græcis §. 14. olim dare me memini, auctiorem ſubjungam.

IX.

IX.

Index Auctorum, qui in libello Phrynichi citantur, vel reprehenduntur.

Ægyptii. pag. 54. 58.
Æoles. 54. 64.
Alcæus Comicus. 42.
Alexander Syrus, Sophiſta 62.
Ejus epiſtola. 44.
Alexandrini. 58. 72.
Alexis Comicus. 38. 60. 68.
Antiochi Sophiſtæ *βιβλίον, ἀγορὰ ἐπιγραφόμενον.* 32.
Antiphanes Comicus. 58.
Archippus Comicus. 88.
Ariſtophanes. 16. 24. 26. 32. 44. 56. 58. 60. 66. 72. 80.
ἐν γήρᾳ, 68. *Δαιδάλῳ.* 80.
δαιταλεῦσι, 16. *ἱππεῦσι.* 44.
νεφέλαις δευτέραις. 72.
Ariſtoteles. 56. *ἐν τοῖς Ὁμήρου ἀπορήμασιν.* 42.
Aſiani. 46.
Athenienſes. 12. 16. 18. 36. 52. 62. 64. 66. 68. 72. 76. & alibi.
Bithyni. 46.
Balbus Trallianus, Orator. 79.
Cajus Atethuſius Grammaticus. 80.
Chryſippus. 30 56.
Comœdia 38. nova. 25. 27. 62. 64. 70.
vetus. 10. 52. 58.
Corinna. 56.
Cornelianus. 6.
Cratini loc. 18. 22. 24. 42. 66. 80.
Demoſthenes. 20. 34. 54. 56. 70. 74.
ἐν τῷ κατὰ Διονυσιοδώρου 40.
Oratio contra Neæram Demostheni ſuppoſita. 42.
Dio Philoſophus. 10.
Dorienſes. 42. 64.
Epicharmus. 12. 18.
Eretriaci. 18.
Eubuli Com. *κορυδαλίς.* 60.
Eupolis Comic. 24. *κόλακες* 60.
Ejusdem forte *κόλακας* reſpicit in *προσπαλτίοις.* 24.
Euripides 60.
Gagianus (Cajanus) Smyrnæus *ῥήτωρ.* 78.
Græci. 14.
Gymnaſtici. 54.
Hecatæus. 36.
Herodotus. 22. 36. 44. 80. 84.
Heſiodus. 16. bis
Hippias. 56.
Homerus. 62. 66.
ὁ ποιητής. 12.
Hyperides. 58. 60.
Jonici. *Ιων συγγραφεύς.* 56. 64.
Lollianus Sophiſta. 28. 30.
Lyſias. 20. 62.
ἐν τῷ κατ' Αὐτοκράτους. 64.
(interpres *Ἀριστοκράτους.*)
Macedones. 68. 76.
Medici. 8. 26.
Menander. 32. 58. 66. 72. 76. 78. 82. 84.

Boſii obſervationibus Thomas arguitur, non raro damnaſſe locutionas bene Atticas, quod Leopardo etiam Grævioque ad Solœcismum Luciani, Joh. Jenſio in Lucianeis lectionibus, Joh. Barbeyraco in epiſtola ad Jacobum Bernhardum * & aliis viris clarisſimis notatum fuit. Etiam *Martinum Brunnerum*, Profeſſorem Græcæ linguæ Upſalienſem, à quo Palæphatum notis illuſtratum habemus, Lexicon Atticum Thomæ Magiſtri recenſere & prælis ſubjicere molitum didici ex Nicolai Heinſii epiſtola ad Iſaacum Vosſium, quam edidit Colomeſius in obſervationibus ad Lil. Giraldi dialogos de Poëtis pag. 63. *David Hœſchelius* ad Godofredum Jungermannum 8 Cal. Dec. 1606. *De Harpocratione tuum probo conſilium, ſed ſuppetiarum nihil habeo polliceri. Verum ſi res feret moram, ad Thomam illum Magiſtrum non minus feram opis, quam Phrynicho à me præſtitum.* In codice Regis Galliæ 1853. ita inſcribitur teſte Fraxineto: τοῦ σοφωτάτου τοῦ Μοναχοῦ Κυρίου Θεοδούλου Θεσσαλονικέως τοῦ Μαγίστρου ἐκλογαὶ ὀνομάτων Ἀττικῶν οἷς οἱ δοκιμώτατοι χρῶνται τῶν παλαιῶν, καὶ τίνες αὐτῶν παρασημειώσεις καὶ διαφοραὶ τῶν ἀλλήλων. Theſſalonicæ vixit, patria Cretenſis fuit, ſi idem eſt Thomas Hiero-Monachus, cujus epitome Suidæ Lexici, manu exarata exſtat Dresdæ in Bibl. Potentisſimi Saxoniæ Electoris. Ejus ſcholiis MSS. in Ariſtophanis Plutum, nubes & ranas, ex Bibl. Colbertina uſus eſt idem Fraxinetus ſive Du Frenius in gloſſario mediæ græcitatis. In Bibl. Regis Chriſtianisſimi Cod. Gr. MS. 1853. poſt collectionem vocum Atticarum habetur ejus *oratio, qua Cynagiri Pater Euphorion Polemarcho Callimachi Patri præferendum ſe contendit. Oratio qua hortatur Athenienſes ad concordiam. Oratio de laudibus Johannis Baptiſtæ. Oratio vel potius epiſtola ad Philoſophum Joſephum. Oratio Apologetica pro Chandreno, aliaque.* Vide & Labbeum Bibl. Nov. MS. p. 74. ubi codicem Regium 1922. recenſet. Diſertisſimam *laudationem Gregorii Nazianzeni*, & orationem gratulatoriam Magno exercituum Duci Angelo ſcriptam, aliasque binas *ad magnum Logothetam Theodorum Metochitam*, & *ad Patriarcham C. Politanum Niphonem*: (male *Tryphon* hic vocatur a Dufrenio) *laudationem Regis Cypri*, & *epiſtolas ſeptem* cum *Nicephori Gregoræ epiſtola ad Thomam magiſtrum*, primus Græce & latine edidit vir doctisſimus & Sueciæ ſuæ nuper lumen haud vulgare Laurentius Normannus Upſal. 1693. 4. Ex quibus epiſtolis uti etiam ex προσφωνητικῷ ad Niphonem Patriarcham & ex iis, quæ ad Imperatorem Andronicum Palæologum ſcripſiſſe perhibetur, nec dum

* Nouvell. Reip. literar. A. 1702. Novembr. p. 515. ſeq.

dum in lucem emiſſa, recte docet, Thomam floruiſſe ſeculo poſt natum Servatorem quarto decimo ineunte. Suſpicatur quoque, eum Magiſtri ſive officiorum ſive ſcriniorum regiorum & chartophylacis munere functum, eundemque Rhetorem ac cauſarum patronum, ſiquidem hic eſt Thomas ſcholaſticus autor Epigrammatis lib. IV. Antholog. Cap. 31. p. 514. quo Demoſthenem Ariſtidem & Thucydidem veluti τρεῖς ῥητορικῆς ἀστέρας maximi facere ſe teſtatur. Poſtea vero Imperatore Andronico Palæologo ſeniore fortunis opibusque per nepotem exuto inque monaſterium, ſuaſu potisſimum Patriarchæ Niphonis, A. C 1327. detruſo, & Antonii Monachi nomen cum cucullo ſibi imponente, parem cum hero fortunam & alios expertos, & Thomam noſtrum abdicato munere publico rebusque ſeculi repudio miſſo deinceps *Theodulum* appellatum fuiſſe. Quod vero eundem ſub *Demetrii* quoque *Triclinii* nomine latere, nunc *Theodori* Monachi & *Chriſtoduli* appellatione venire affirmat, vellem conjecturas has ſuas argumentis confirmaſſet vir doctus & præſtantisſimus. Cæterum allegatur Thomas Magiſter a Scholiaſte Luciani, ad libellum, qui Phalaris inſcribitur, & verba, ad quæ reſpicit, in hoc libro de vocibus Atticis, voce αὐθέκαστος occurrunt, unde eum Thoma noſtro juniorem eſſe recte nuper in lectionibus Lucianeis obſervavit V. C. Johannes Jenſius. Jam indicem ſcriptorum a Thoma laudatorum e Blancardi editione ſubjungamus.

XI.

Index Auctorum qui a Thoma Magiſtro Citantur, Explicantur, Notantur.

ACHILLES RHETOR. ἐν Λευκίππῃ, voce ἀναβαίνω.

AESCHINES. v. δημόκοινος. δυνάστης. ἐκδοχή. ἔκστασις. ἐπεστραμμένως. ἐπίδειξις. ἐπικαλοῦμαι. ἐπιλείπει. ἐπισταμένως. ἑταίρα. εὐνομεῖσθαι. εὐφημία. καιρός. λογογράφος. μαρτυρία. μισθοφορῶ. οἰκῶ. ὄφλημα. παροινία. προβολή. στρωματεύς. ὑπτιάζειν. φιλανθρωπία. χλανίδιον.

AESCHYLUS. v. αἰτοῦμαι. βασίλεια. γείτων. διαπεπραγμένον. διάστροφοι. διώκω. ἑβδόμη. εἴργω. ἐμποδών. ἐξήρτημαι. ἐπετειλάμην. εὔνοια. ἥκω. θεοπρόπους. θεωρός. ἴκταρ. ἱστορῶ. κατέρχομαι. κέκτημαι. κώμας. λωφᾷ. μάλη. μᾶλλον. μέλλω. μή. ὄρνιθες. πεζὴ στρατιά. σταθεῦσαι. συμφέρον. φερέγγυος. χλιδῶ. ὠφελῶ.

Digitized by Google

ALEXANDER SOPHISTA. v. διδών.

ALEXIS. v. οἰκίας δεσπότης. παλαιστρικός.

ANTIPHO. v. λατόμος.

APHTHONIUS. ἐν τοῖς προγυμνάσμασιν. v. ἀνεβαλόμην.

ΟἹ ἈΡΧΑΪ́ΟΙ v. πορνοκέπος & alibi.

ARISTIDES. v. ἀγάλλω. ἀγωγὸς. ἀεὶ, αἴσχιον. ἀκέστης. ἀμαθῶς. ἀμφηλικέστερα. ἀναβασμὸς. ἀναδησάμενος. ἀναθεῖναι. ἀναλέγομαι. ἀναμιμνήσκομαι. ἀνεβαλόμην. ἀνεῖλεν. ἀνειμένον, ἀνέστησα. ἀνίσχω. ἀνέῳγεν. ἀξιῶ. ἀοίκητον. ἀπείρατος. ἀπήλλαξεν. ἀποκρίνασθαι. Ἀπόλλω. ἀπολύομαι. ἀπόστολος. ἀρύτομαι. ἀτρεμᾶ αὔξειν. αὔξην. αὐτομολία. ἀφαιρῶ. ἀφῆκεν. βαρύνειν. βασκαίνω. βέβαιος. βελόνη. βῆξ. βλάξ. βούλομαι. βουλευτήριον. βρέχει. γάνος. γαργαλισμὸς. γεννηθεὶς. γῆρας. γοῦν. δεδήσομαι. δεκέτες. διαβιβῶν. διεῖναι. διενειμάμην. διέφθορεν. διηλλάγη. διώρυξ. δυοῖν. ἐδίδαξα. ἔθος. εἰ. εἰς. εἴσω. ἑκασταχῆ. ἐκβάλλει. ἐκβολὴ. ἐκεῖ. ἐκοντὴς. ἐκποδὼν. ἑκὼν. ἐλάα. ἐλευθερία. ἐξεῖλε. ἐξ. ἐπιπολῆς. ἐξερῶ. ἐπαγγέλλω. ἐπέκεινα. ἐπίδειξις. ἐπίκειμαι. ἐπινίκιος. ἐπίτιμος. ἐπιτρέπει. εὔκολος. εὔνοια. εὐπρεπὴς. εὔχομαι. ἐφόδια. ἔχω. ζώνιον. ἦθος. ἥμαρτον. θάκος. θεραπεία. θεωρὸς. θόρυβος. θύωμα. ἰδέα. ἰδιαίτατον. ἰσχίω. καθήκοντα. κάθησο. κάλως. καταβολὴ. καταθέω. κάτοπτα. κατορθῶσαι. καττίτερος. κέκλεισμαι. κληρονομῶ. λαγχάνω. λαίλαψ. λάρυγγα. λεπτὸν. λογίους. λοιμὸς. λύτρα. μαίνομαι. Μαραθῶνα. μεγαλοψυχία. μεῖζον. μέλει. μερίτης. μὴ. μηκύνω. ναυαγία. νεῶν. ἐνειμάμην. νενηφότως. Νερηΐς. ξενίζω. ξυρέω. οἶς. ὅποι. ὁρμίζω. οὐκ. ἂν. οὑτωσί. ὄφλημα. παιανίζω. παρὰ. παραιτοῦμαι. παραπλεῖν. παρίσταται. πεντετηρὶς. περιεγένετο. πιθανὸς. πλινθίον. ποῦ. προξενῶ. πρός. προσβάλλω. προσγελῶ. προσείρηκε. προσηγορία. προσήκει. πρόσκρουμα. πρόσοδος. προσοικῶ. πρόσχημα. πρωΐτερον. ῥᾳστώνη. ῥεῖθρον. ῥιγέω. ῥοῦς. σαπρὸς. σκαιὸς. σκηνὴ. στεφανίτης. συλλεχθεὶς. σύμμετρον. συμφορά. σύνοιδα. τέλος. τήμερον. τίθην. τιμῶ. τριήρεος. ὑβριστικώτερος. ὑπάγω. ὑπάρχω. ὑπὲρ. ὑποκορίζομαι. ὑπολογίζομαι. φάκελος. φανθεὶς. φέρε. φυγὴ. φυὴ. χαμαὶ. χθιζὸς. χιτὼν. χοῦν. ψάμμος. ψευδος. ὡς.

ARISTOPHANES. v. ἀγροῖκος. ἀκέστης. ἀλεῖν. ἀληθὲς. ἀναδησάμενος. ἀνέῳγεν. ἀπειλῶ. ἀπολείπει. ἀπόνιπτρον. ἀργὸς. αὐτὸς. ἀφροντιστεῖν. βαβαί. βουλεύομαι. βοῦς. βρέχει. γοῦν. δημότης. διακεχναισμένος. δρῶ. ἐγείρομαι. ἐδίδαξα. εἰ. εἶθ᾽. ὤφελεν. εἰσήρρησε. ἔκδημος. ἐλάω. ἐμβάδες.

ἔνεστιν. ἐξεκόπη. ἔξω. ἐπιτρίβεται. ἐρῶ. εὔκολος. εὐφημία. εὔχομαι. ζηλῶ. ἥρω. θεῶ. θύλακος. καθυφείς. καταῖα. καταγλωττίσματα. καταχύσματα, κλάειν. κλέπτης. κολοκύντη. κόπτει. λάρυγγα. λοπάδιον. μᾶλλον. μάτην. μάττω. μεθύσῃ. μεῖραξ. μελίπηκτον. μή. μιαρός. μονώτατος. νεομηνία. οἰμώζω. ὄξις. ὄρνιθες. ὐδείς. ὀφθαλμιᾶ. παῖσαι. παίω. παραφρονῶ. παρεαλόιας. παραβάλλω. πλεῖν. πλωωεύς. ποδαπός. πολύτιμον. πῦ. πρόβαλον. προσέχω. προστρίβομαι. ῥέγχω. ῥήτωρ. ῥιγέω. σημεῖον. σκίμπυς. σμινύη. στέμφυλα. σιωπῶ. τέμαχος. τεύτλιον. τρέφομαι. ὕαλος. ὑπάγω. ὑπερορῶ. ὑποκορίζομαι. φαρμακός. φασιανοί. φέρε. φθείρου. φθοῖς. χαίρειν. χαιρήσεις. χθές. χιτών. χολή. χοῦν. χρήστης. ψύλαξ. ὡς.

ARISTOTELES. v. βιοῦν. πνεύμων. χαῖρε.

CHARICLEA. (HELIODORI.) v. εὐαγγελίζομαι.

DEMOSTHENES. v. ἀναισθητεύομαι. ἀνέωγεν. ἀποδέχομαι. ἀπόστολος. αὔξειν. βασκαίνω. βούλομαι. γελοῖος. δεδειμένος. διαβέβλημαι. διάγω. δοκῶ. δουλεῦμαι. ἔγγιον. εἴσω. ἐκεῖ. ἔλξαι. ἕνεκα. ἐξεῖλε. ἐπετειλάμην. ἐπιτρίβεται. ἑταῖρα. εὔηθες. εὐθύνη. εὐλαβείας. ζηλῶ. ἦθος. καθάπαξ. κατασκευάζω. κίναιδος. κλάειν. κρύφα. λογογράφος. μεθύσῃ. ξαίνω. ὁ δεῖνα. πανταχόθεν. παρανόμων. πεζῇ. στρατιά. πύνει. πολιτεύομαι. πομπή. προξενῶ. προστρίβομαι. πώματα. ῥάων. σύμβολον. τετυφωμένος. τί διαφέρει. τιμῶ. ὑπερήφανος.

DIO. v. ἡμίσῃ. νενηφότως.

EPICHARMUS. v. λάρυγγα.

EUBULUS v. θηρίκλειον. κόρυδος.

EUPOLIS. ἐν Βάπταις. v. ὑπάγω.

EURIPIDES. v. βλέπειν. βῶλος. Γοργώ. γραφεύς. διαχρῶμαι. δίδωμι. δήρεες. δικάζω. ἐγκαλῶ. εἴθ' ὤφελεν. ἐκεῖ. ἐκπλήττω. ἐκποδών. εὕρημα. ἔχω. ἥκω. θῆλυ ἰδοὺ. ἱστορῶ. καιρός. κηδεσαι. μαστός. μελάγγρως. μεσονύκτιον. νῦν. ὅποι. ὁρμίζω. παραστάδες. πόθεν. πόλις. πομπός. σαίρειν. σκότος. τίθην. τιμωρῶ. ὕποπτος. φάσματα. φύσις. χλανίδιον. χρή. χρῆν. ψάλλιον. ψυχή.

GREGORIUS THEOLOGUS. v. ἀσφόδελος. βύειν. διατίθεμαι. ἑβδόμη. θεωρός. μισθός. ὁδεῖνα. ὄφελον. παρά. πολύ. πειρῶ. προσγελῶ. ὑπέχω. ὑπόγυον.

Η ΘΕΪΑ ΓΡΑΦΗ. v. εὐαγγελίζομαι. infra, Sacræ literæ.

HELIODORUS ſive CHARICLEA. v. εὐαγγελίζομαι.

Digitized by Google

HERMOGENES. v. προβολή.

HERODOTUS. v. ἠγανακτησάμην, ἀθυμία. ἀληθεύω. ἀλογία. ἀμηχανῶ. ἀναγινώσκω. ἀναλέγομαι. ἄνωθεν. ἄπεδος. ἀρά. ἄφθονος. γέγονα. δεσποτεία. διάκορος. διατίθεμαι. διαχρῶμαι. διδώη. διέχει. ἑκών. ἑάλω. ἐμποδών. ἐξ. ἐπίτιμος. ἑταίρα. εὐσομένη. ζευγνύασι. καθάπτομαι. καταστρέφομαι. κατεύχομαι. λογίους. λόγιμον. οἰκέται. ὅμοιον. ὅπλα. οὐδείς. ὄφελον. ὄχλος. παραθήκη. παράλιος. παρεῖδεν. παρέστησαν. περιβάλλω. περιεγένετο. πρεσβεύονται. προεδώκεν. προορῶ. πρόσκειμαι. προσποιοῦμαι. σιγῇ. στόλος. σύνθετον. τέλη. τίθην. τόξευμα. ὑποκρίνομαι. ὑπολαμβάνω. ὑποτίθησι. ὑφίσαμαι. φάρμακα. χρηματίζω. ψυχή. ὠνήσομαι.

HESIODUS. v. ἀράχνη. βραδύτερον. ζηλῶ. θαμά.

HIPPOCLIDES. v. ἐνέχυρα.

HIPPOCRATES. v. φάρμακα.

HOMERUS. v. ἀκέστης. ἀτέλεστον. βέλος. βούλομαι. γράψαι. δεδίττομαι. διδώη. ἐκεῖ. ἐπίκωποι. ἔχω. θυρεός. κάθιστον. Κάρ. μαστός. νῦν. ὄνθος. ὅποι. παρά. παύω. παραπληγώς. πόλις. ῥιγέω. συλῶ. τίκτειν. ὑπάγω. φράσον. φυή χρεία. ὦχρος.

ISOCRATES. v. πλάνος.

JULIANUS. v. ἀπόδοσις.

LIBANIUS. v. ἄγροικος. ἀθέατος. αἰτοῦμαι. ἀκκισμός. ἀλουργόν. ἀναδησάμενος. ἀνακαθαίρομαι. ἀνάλωσα. ἀναμιμνήσκομαι. ἀνανεοῦμαι. ἀνάπαυλα. ἀνεῖλεν. ἀνέραστος. ἀνέωγεν. ἀνίσω. ἀντίγραφα. ἀπαντικρύ. ἀπειλῶ. ἀπολείπει ἀποπέμπω. ἀποφέρεσθαι. ἀργυραμοιβός. ἀρτοπόπος. ἀστεῖος. ἀσύνετος. αὐχήν. βιβλιογράφος. βίον. βουλεύομαι. βουλητήριον. βραδύτερον. βρωμᾶται. γῆμαι. γιγνόμενον. Γοργώ. γοῦν. δάκρυσι. δεκέτες. δεσποτεία. διαχρῶμαι. διδώη. διέπαυσε. δικάζω. δοκός. δυοῖν. ἐδάφων. εἴσω. ἐκτάδην. ἑλληνίζω. ἐλπίς. ἐνταῦθα. ἐπαγγέλλω. ἐπεῖδεν. ἐπὶ κόρρης. ἐπινίκιος. ἔπιπλα. ἐρεχθεῖ. ἐρευνῶμαι. ἐροίην. ἐρῶ. εὐθύνη. ἐφόδια. ζάπλουτος. ἥκω. ἥλιος. θύωμα. καθάπαξ. καρῆναι. κατασκευάζω. κατορθῶσαι. κελεύω. κεντεῖ. κλᾶν. κομίζομαι. κονδυλίζω. λέμφος. λεπτόν. λύζωμα. μεγαλαυχῶ. μεθύση. μεταξύ. μηνυμφεύτρια. οἰμώζω. ὀπτῆρ. ὀπωρῶν. ὁρμίζω. ὀσφρομαι. οὕτως. παιδίσκην. πανοικί. παραβάλλω. περιίσαμαι. Πέρσας. πίνει. ποδαπὸς πρεσβεύονται. πολητήριον. ῥήτωρ. σκίμπους. σμινύη. σταθμοί στύραξ. συμβουλεύω. συνίσταται. συντίθημι. τεθνήξεται. τίθην. τιμῶ. τυγχάναι. ὑπερ-

 ορ-

ὁρῶ. ὑπνώδης. φάσκωλος. φορά. φυγή. φυσᾶν. χλευάζω. χρηματίζω. χρήστης. χρυσίδες. χρῶ. ὥρα.

LUCIANUS. v. ἃ μὲν. ἠγανακτησάμην. αἰεὶ. αἰθέρος. ἀκέστης. ἀλιεύομαι. ἀναλέγομαι. ἀνέραστος. ἀνέῳγεν. ἀποκήρυκτος. ἀποπέμπω. ἀποσοβῶ. ἀπρονόητος. ἀνώμοτος. ἀργός. ἄρτι. ἀτέλεστον. ἀτενής. αὐθέκαστος. ἀωρί. βουκολεῖν. βούλομαι. γαργαλισμός. γράφομαι. διαβόητος. διακονοῦμαι. διατίθεμαι. διδάσκομαι. διέφθορεν. δοκός. ἐγείρομαι. εἰ. εἰσῄει. ἐκπλήττω. ἑκών. ἐλλέβορος. ἐλπίζω. ἐνδεδυκώς. ἐξήτημαι. ἔξω. ἐπέχω. ἐπιδρομή. ἐπιλανθάνομαι. ἑρμογλύφος. εὐμαθής. εὑρίσκομαι. ζωπυρῶ. θερμός. ἰδιόξενος. ἵστημι. κάθοδος. καπνοδόκη. καταγῆναι. κατέσχημαι. Κεγχρεαί. κεραία. κεφαλή. κληρονομῶ. κορυφαῖον. κυνίδιον. μά. μαχλάς. μή. ναυαγία. Νηρηΐς. ὀρθοζεύω. οὐδέποτε. παλαιστρικός. παρά. παραβάλλω. πατραλοίας. περιβάλλω. περιεσπάσθη. πίομαι. προσηγορία. ῥᾳδιουργός. σέες. σίαλον. τεθνήξεται. τίλλω. τριακοντούτης. ὑπερμαζῶ. ὑφίσταμαι. φαῦλος. φωρῶ. χαίρειν. χιτών. χωρίς. ψάλλιον. ὠνήσομαι. ὡς.

LYCOPHRON. v. ἄτερος.

MENANDER. v. κολυμβητής. λήθαργος. πορνοκόπος.

PHAVORINUS. v. ἐπεξελευσόμενος. ἐξιδιάζονται. καθιερῶσαι. προπετῶς.

PHERECRATES. v. ῥυπαίνω.

PHILO. v. ἐξαπιναίως. ξενίζω.

PHILOSTRATUS. v. ἀνάθημα. ἀνθέων. ἀπὸ τοῦ διακειμένου. αὐχήν. ἀφαιρῶ. ἀφανίζεται. Ἀχερουσία. βασίλεια. γεγυμνασμένος. διαβέβλημαι. διάγω. ἐμβριθής. ἐξεκόπη. ἑρμηνεία. εὕρημα. ἥβαν. κατηγορῶ. κέκτημαι. λεπτόν. μεθύσῃ ξένον. δεῖνα. ὁμιλητής. οὕτως. ὄψις. παραγινώσκω. παρὰ πολύ. προσγελῶ. ῥάθυμος. ῥαθυμῶ. συνίσταται. ὑπτιάζειν.

PHRYNICHUS. v. ἀνέῳγεν. διδῴη. δυοῖν. εἴσω. χωρίς.

PINDARUS. v. διάπειρα. ἤτοι. πειρῶ.

PLATO. v. ἄγεται. ἀγών. ἄθυρμα. αἴσχιον. ἀμφιγνοῶ. ἀμφίεσμα. ἀναλέγομαι. ἀνεβίωσα. ἀνεῖλεν. ἀποδέχομαι. ἄτοπον. ἄττα. βούλομαι. γέγονα. γεννᾷ. διαπρέπω. διαφορά. δίκη. δοκῶ. δύναμαι. δυσωποῦμαι. εἰ. εἰσῄει. ἐκεῖ. ἐναρίθμιος. ἕνεκα. ἔξω. ἐπάν. ἐπανορθοῦμαι. ἐπὶ κόρρης. ἐπιστρέφομαι. ἐπιψηφίζω. ἑταιρότερος. εὐκταῖον. εὐπρεπής. εὔχομαι. ζευγνύασι. ζωπυρῶ. θεωρός. θής. ἰδέα. ἰών. καταγῆναι. κατηγοροῦμαι. κατέ-

τόπιν. κατορθῶσαι. κοινῶ. μεθύσῃ. μέλλω. μή. μιμοῦμαι. νῦν. ὀψοποιὸς παιδεία. παρὰ. παρακελεύομαι. περὶ περιεγένετο. πηνίκα. πράττω. πρότερα. πρωΐ. πρῶτος. σφὲ. τεθνήξεται. τιμῶ. ὑπὲρ. ὑπερήφανος. φέρε. φερεφάττα. φοιτᾶν. χαίρειν. χρήσθων. ψάμμος.

PLUTARCHUS. v. ἄνωθεν. ἀτενές. δημόκοινος. διαπεπραγμένον. δυσωποῦμαι. εὐπρόσοδος. ζώνιον. κόρυδος. λαμυρία. ὑπὲρ. ὑποκορίζομαι. φθεὶρ.

POLLUX. v. ναὸς.

Οἱ ῬΗΤΟΡΙΚΟΊ. v. ἐξαπιναίως.

SACRÆ LITERÆ. v. ἀξιῶ. εὐαγγελίζομαι. εὐθὲς. κατάγνυμαι. σκηνὴ.

SOPHOCLES. v. ἀνεῖλεν. ἀπαρκεῖ. ἀποδρὰς. βραβεὺς. βοῦλος. γοῦν διέφθορεν: ἔθος. εἰ. ἔξω. ἐπαγγέλλω. ἐπίσω. ἐσάτω. ζηλῶ. ζῶμα. ἦσθα. ἰδιόξενος. κεντεῖ. κίναιδος. κομπάζω. μάτην. μή. νῦν. ὀπτήρ. οὐκ ἄν. πανοῦργος. προὔχω. προξενῶ. πρόσχημα. συμφορά. τιμωρῶ. ὑφηγοῦμαι. φριμάττεσθαι. χάριν. χλιδῶ. χρεία. χρὴ. χρῆν. ψυχὴ. ὡς.

STOICI Philoſophi. v. περίστασιν.

SYNESIUS. v. ἀγώγιμα. ἀθυμία. ἀκκισμὸς. ἄκνατλον. ἀλεκτρυὼν. ἀναβασμὸς. ἀνακραγεῖν. ἀναπεμπάζομαι. ἀνέῳγεν. ἀπέχω. ἀπηγορευμέναι. ἀποδέχομαι. ἀποσοβῶ. ἀσύνετος. βουλευτήριον. βοῦλος. γράφομαι. δεδήσομαι. δεσποτεία. δευσοποιὸς. διαβόητος. διαπεπραγμένον. διάστροφοι. δικαστήριον. δύναμαι. δυνάστης. ἔζων. εἰς. ἐκνέας. ἐλπὶς. ἐνταῦθα. ἐν χρῷ. ἐξήρτημαι. ἐπαγγέλλω. ἐπιλείπει. ἔφθακα. ἐφ'. ᾧ. ἡβᾶν. ἠχὴ. θαῤῥῶ. θόρυβος θυρεός. κάθοδος. κάλως. καταγλωττίσματα. καταμικρὸν. κελεύω. κεραία. κίναιδος. κόρημα λογεῖον. λογογράφος. μὰ. μάλη. μὴ. νέμω. νομὴ. νυμφεύτρια. ὀνυχίζει. ὀρεικὸν. ὁρμίζω. οὕτως. ὀφθαλμιῶ. παλαμναῖον. παραβάλλω. παραπολὺ. παρήλλαξα. Πέρσας. πολιτεύομαι. πομπὴ. πορνοκόπος. ποτνιῶμαι. πράττω. πρόσβεις. προπετῶς. προσηγορία. προσποιοῦμαι: προτροπὴ. πὺξ. ῥαστώνη. ῥάφανον. σύραξ. συνίσταται. τάπητες. τέλη. τέμαχος. ὕειον. ὑπάρχω. ὑπερμαζῶ. ὑπνομαχεῖν. ὑπόψηφος. φάκελος. χαμαὶ. χανδὸν. χθὲς. χλιδῶ. Epiſtolas Syneſii citat allatis primis earum verbis, ut in ἐξήρτημαι. & alibi.

SYRACUSII. v. ἡ πηλός.

TELECLIDES. v. περίστασιν.

THEOCRITUS. v. κόρυδος. μαστὸς.

THEOPOMPUS COMICUS. v. κυνίδιον.

THU-

THUCYDIDES. v. ἀγάλλω. ἀγωγός. ἀγών. ἀδοξότατος. ἀεί. ἀκρατία. ἀναδησάμενος. ἀνακαλοῦμαι. ἀνακείμενος. ἀναλέγομαι. ἀναλογίζομαι. ἀνεῖλεν. ἀνεῖπον. ἀνέωγεν. ἀντιβόλησις. ἀντίπαλον. ἀξιῶ. ἄπεδος. ἀπεικότως. ἀπήλλαξεν. ἀπόγνωσις. ἀποφέρεσθαι. ἀῤῥωστία. ἄτοπον. ἄχρι. βαρβαρικός. βήξ. βλαφθέντες. βουλεύομαι. βούλομαι. δάπανος. δεδρασμένον. δελφίς. δένδρεσιν. διαβέβλημαι. διαβόλιμον. διαγνώμη. διάγω. διακωχή. διασώζομαι. διαχρῶμαι. δίδωμι. διέχει. διηλλαγή. δουλεία. δυοῖν. δυσπρόσοδος. ἐγκαλῶ. εἰ. εἴσω. ἐκβάλλει. ἐκβολή. ἐκεῖ. ἐκπλήγνυσθαι. ἐκπλήττω. ἐκφροντίζω. ἑκών. ἐλάα. ἐλπίζω. ἐνδέχεται. ἐνδοιάζω. ἕνεκα. ἐνθύμιον. ἐνιαύσιον. ἐνταῦθα. ἐντυγχάνω. ἐξαναχωρῶ. ἐξαπιναίως. ἐξεῖλε. ἐξ. ἐπιπολῆς. ἔξω. ἐπαγωγός. ἐπανάστασις. ἔπαντες. ἐπεῖδεν. ἐπέχον. ἐπετειλάμην. ἐπίδοξος. ἐπιδοχή. ἐπίκλητος. ἐπίμαχον. ἔπιπλα. ἐπίτιμος. ἐπιτρέπει. ἔποικος. ἐσβαίνω. εὔγνωμον. εὐεπίθετος. εὐηθες. εὖ λέγει. εὔνοια. ἐφιέμενος. ἐφολκά. ἐφόρμησις. ἐφ' ᾧ. ἕως. ζῶμα. ἡμίτη. θαρσεῖα. θύειν. ἱδρύθη. ἱκεσία καθίσταμαι. κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ. καταινῶ. καταλύομαι. κατασκοπή. κατάσχεσις. καταφρονῶ. κάτοπτα. Κεγχρεαί. κεραία. κομπάζω. κυκλέω; λαμυρία. λατόμος. λειποτάξιον. λεπτόν. λῃστρικόν. λύζω. μαίνομαι. μαρτύριον. μάττω. μέλει. μενετός. μεταπέμπομαι. μήνυτρα. ναύσταθμος. νέμω. ξενίζω. ξυλισμός. ὀλυμπικός. ὀρθρεύω. ὁρμίζω. ὅσον. ὀστρακίζομαι. ὀψέ. πανοικί. παρά. παραβάλλω. παραθήκη. παρακέλευσις. παρακομίζομαι. παράλιος. παράλογον. πεζῇ. στρατιά. πειρῶ. περαιοῦμαι. περιεγένετο. πειρῶ. πολιτεύομαι. πομπή. πρέπει. πρέσβεις. πρεσβεύονται. προΐσχω. πρὸς προσέχον, πρὸς ἱερεῖς. πρόσκειμαι. πρόσοδος. πρόσοψις. προσποιοῦμαι. προστάττω. προστίθεμαι. πρόσχημα. πρωΐ. πρωΐτερον. ῥᾴων. ῥιπτοῦμαι. σαλπίζω. Σικελὸς συγγραφεύς. συλλαμβάνει. συμφέρων. σύνθημα. συνώμοτον. σφέ. σχολαίτερον. τέλος. τιμωρῶ. τολμητής. υἱέα. ὑπάγω. ὑπερορῶ. ὑπολαμβάνω. ὑπολύω. ὕποπτος. ὑφίσταμαι. φάκελος. φίλιος. φορταγωγόν. φυγή. χάριν οἶδα σοι. χρηματίζω. χρήσθων. ὤνευον. ὡς. ὠφελῶ.

XENOPHON. v. δένδρεσιν. ἔτι. εὐπρεπής. ὀσμή. ῥᾳδιουργός. ὑπνομαχεῖν.

XII. Supereſt MANUEL ſive EMANUEL MOSCHOPULUS Byzantinus, Moſchopuli Cretenſis fratris filius, Thoma Magiſtro paulo junior, & circa tempora captæ C. Poleos clarus, atque una cum aliis Græcis extorribus in Italiam profugus. Ejus perquam utilem *συλλογὴν ὀνομάτων Ἀττικῶν* in calce Lexici ſui primus cum Phrynicho.

Tho-

Thomæ Magiſtro & Ammonio jam antea vulgatis in lucem emiſit Franciſcus Aſulanus Venet. apud Aldum A. 1524. fol. poſtea Pariſiis reducit Michael Vaſcoſanus A. 1532. 8. additis præter Thomæ & Phrynichi collectiones etiam iis, quæ ex Æliano & Orbicio de vocabulis militaribus ſolent ad Suidæ & aliorum Lexicorum calcem ſubjici. Inſcriptio libri in utraque editione hæc eſt: *Τῶν ὀνομάτων Ἀττικῶν συλλογὴ ἐκλεγεῖσα ἀπὸ τῆς τεχνολογίας τῶν εἰκόνων τοῦ Φιλοστράτου ἣν ἐξέδοτο ὁ σοφώτατος κύριος Μανουὴλ ὁ Μοσχόπουλος, καὶ ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν ποιητῶν, συνετέθη δὲ ἐνταῦθα κατὰ στοιχεῖον.* Fraxinetus qui illo libro auctiore MSto uſus eſt, in Bibl. Regia cod. 1853. hanc ſe inſcriptionem inveniſſe refert: *Τοῦ σοφωτάτου Κυρίου Μανουὴλ τοῦ Μοσχοπούλου Βυζαντίου* * (*τοῦ Κρητὸς ἀνεψιοῦ*) *ἐκλογὴ κατὰ στοιχεῖον ὀνομάτων Ἀττικῶν, οἷς οἱ δοκιμώτατοι χρῶνται τῶν παλαιῶν.* Rarius tamen & vix usquam ſcriptores nominetenus laudat Moſchopulus, voces ipſas notaſſe & diſtinxiſſe contentus. Unus locus non eſt omittendus, quo ſacros libros dialecto Alexandrina conſcriptos eſſe notat: *τὸ καθὰ οἱ Ἀττικοὶ χρῶνται, τὸ δὲ καθὼς οὐδέποτε, ἀλλ᾽ ἡ τῶν Ἀλεξανδρέων διάλεκτος, καθ᾽ ἣν ἡ θεία γραφὴ γέγραπται.*

XIII. Atque hæc hactenus de ſcriptoribus, qui voces Atticas peculiaribus libris collegerunt, quibus addes GEORGII LECAPENI circa A. C. 1350. clari Grammaticam, ſive ineditum vocum Atticarum Lexicon, quo in epiſtolis *ἀμοιβαίαις* ipſe & Andronicus Zarides uſi fuere, cujus meminit idem clariſſimus Normannus (in Præfatione ad Ariſtidis *πρεσβευτικόν*) à quo viro doctiſſimo abſolutiſſimi indices in Scriptores Atticos qui exſtant univerſos incredibili induſtria concinnati ſunt, à nobiliſſimo filio ut ſpero publicis uſibus non invidendi. De Lecapeno videndus Allatius libr. de Georgiis pag. 363.

XIV. De *Dorica* Dialecti vocibus ſcripſerat *Artemidorus* Ariſtophanius, teſte Athenæo. Ad Doricam referenda *Laconica*, cujus voces ſingulari opere collegerat *Ariſtophanes* Grammaticus, ut eſt apud eundem Athenæum libro tertio. Quod cum jam pridem deperditum fuerit, ex parte jacturam illam compenſare conatus eſt *Johannes Meurſius*, a quo voces Lacedæmoniis proprias diligenter collectas habemus libro tertio Miſcellan. Laconicorum capite ſexto & proximis. Ad Doricam pertinet etiam *Cretica*, cujus vocabula expoſuerat *Her-*

* Moſchopulus Cretenſis Byzantino antiquior claruit circa A. C. 1392. De utroque dicendi plura locus erit libro quinto.

Hermon ſive *Hermonax* in gloſſis Creticis, ut idem refert Athenæus. Non omittenda hic ubi de Doride Dialecto agimus, *Tryphonis Alexandrini* ſcripta, quem ſub Auguſto Imperatore & ante vixiſſe Suidas teſtatur. περὶ τῶν παρὰ Σιμωνίδῃ διαλέκτων, καὶ Πινδάρῳ, καὶ Ἀλκμᾶνι, καὶ τοῖς ἄλλοις λυρικοῖς, περὶ τῆς ἑλλήνων διαλέκτου, καὶ Ἀργείων, καὶ Ἱμεραίων, καὶ Ῥηγίνων καὶ Δωριέων καὶ Συρακουσίων. Facit huc *Æmilii Porti*, Franciſci Cretenſis filii, recentioris licet Scriptoris Lexicon Pindaricum, Hanov. 1608. 8 & Lexicon Doricum in Theocritum, Moſchum, Bionem, ibid. 1603. 8.

XV. Idem *Tryphon* concinnaverat etiam περὶ πλεονασμοῦ τῶν ἐν Αἰολίδι διαλέκτων βιβλία ζ, teſte Suida, quibus ſeptem libris plurima vocabula *Æolicæ dialecti* expoſita ab illo fuiſſe non dubitamus, quod etiam integris veterum ſcriptis deperditis obiter in Etymologico ſuo latino fecit eruditisſimus Voſſius, ad quem ita ſcribebat Salmaſius Id. Auguſt. A. 1629. p. 32. Epiſtola V. *Audio, te de Etymologico latino ſive Æolico jam ſerio cogitare, quæ dialectus latinam* * *totam antiquam, quanta eſt, paucis exceptis formavit. Quaſdam origines per occaſionem attigi in Exercitationibus Plinianis, & poſſem, ſi tecum una eſſem, nonnulla expedire, quæ certo ſcio nec tibi nec alii cuiquam venire in mentem poſſe; non quod ingenio aut ſagacitate magis valeam, ſed quia bono quodam fato in ea ſcripta Veterum incidi, quæ tibi videre non contigit. Inter alia vidi Apollonii* τεχνικὰ *& Arcadii Grammatici opera, in quibus præcipue in Apollonio multa reperiuntur citata teſtimonia Alcæi, Sapphonis, Corinnæ, Rinthonis, Sophronis & aliorum, qui lingua Æolica aut Dorica mera ſcripſere, ex quibus duabus dialectis non te latet conflatam eſſe Romanam priſcam loquelam.*

XVI. Præter *Philoxenum*, quem περὶ Ἰάδος διαλέκτου ſcripſiſſe ex Etymologico Magno cognoſcimus, Ionicæ dialecti, cujus quatuor χαρακτῆρας innuit Herodotus lib. 1. c. 142. voces non paucas explicaverat *Apollonius* in ἐξηγήσει Ἡροδότου γλωσσῶν, quæ ab Etymologici magni autore citatur in voce κνωφὸς & σοφιστής. Ex hoc Apollonii opere velut ex arbore ſurculum & truncatum & divulſum putabat Mauſſacus brevem illam collectionem τῶν Ἡροδοτείων λέξεων, quæ ex Goldaſti codice recentioribus Herodoti editionibus præfigitur. Exſtat & Lexicon Jonicum *Æmilii Porti*, editum Hanoviæ 1603. 8. Supra quoque ex Suida

* Dionyſius Halicarnaſſeus lib. I. Antiquit. Rom. Adde Thomam Gatakerum Cap. I. de ſtylo N. T. & Colomeſium ad Quintiliani lib. I. Cap. 5. p. 203. ſeqq. Opuſculor. Joh. Rualdum in vita Plutarchi Cap. 14. p. 28.

Digitized by Google

da memoravimus *Callimachi πίνακα τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν*, & inferius iterum locus erit inter Medica Lexica dicendi de gloſſariis in Hippocratem, quem ſimiliter ut Democritum & Herodotum Jonica dialecto uſum fuiſſe conſtat. Nunc tantummodo notare liceat voces Democrito peculiariter uſurpatas *ἀβδηριτικὴν διάλεκτον* dici a Suida in *ῥυσμός*.

XVII. De *Alexandrina* dialecto ſeptem libros ſcripſerat *Irenaus* ſive *Minutius Pacatus*, eamque cum Attica comparaverat, atque ab eadem non pauca accepiſſe oſtenderat, ut autor eſt idem Suidas. Quod Irenæi opus intercidiſſe merito dolet Johannes Crojus Cap. XXXIII. Obſervationum in N. T. ubi de eadem dialecto pluribus diſſerit. *Demetrium* quoque *Ixionem περὶ Ἀλεξανδρέων διαλέκτου* laudat Athenæus. Cum vero Maccabæorum temporibus & poſt Judæi complures ut in aliis Ægypti locis ita potiſſimum Alexandriæ verſati fuerint, ex quibus nihil celebrius eſt Philone, cujus ſcripta eximia etiamnum hodie manibus terimus, hinc factum eſt, ut nonnulli docti viri Helleniſticum quoddam genus loquendi Judæis per græcas provincias diſperſis proprium commenti, idemque eſſe putantes ſcribendi genus, quod in LXX. interpretibus & novi fœderis libris occurrit, male hoc confunderent cum dialecto Alexandrina. Qua ratione *Chriſtianus Schotanus* cum Matthiæ Paſoris clavem N. T. vocibus in LXX. interpretum verſione obviis auctam Franequeræ luci daret, in præfatione affirmavit *ſe plenum Lexicon Helleniſticum ſive Alexandrinum ſtudioſis exhibere*. Ac licet diverſum plane ſcribendi genus eſt, quo utitur Philo, ne de aliis τοῖς ἔξω & vetuſtioribus Scriptoribus Alexandrinis dicam, & quo utuntur Scriptores Novi fœderis vel ſeptuaginta interpretes, tamen voces Alexandrinas in illis notarunt Salmaſius, Heinſius, Grotius & alii viri eruditi. Conſulendus inprimis Humfredus Hody in libr. 2. de Bibliis Originalibus, Cap. 4. cujus Antiquitatibus Alexandrinis fata interceſſiſſe dolendum eſt.

XVIII. *Apionem περὶ Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου* citat Athenæus libro XV. Ab eodem memorantur *Diodori γλῶσσαι Ἰταλικαί*. *Neoptolemum ἐν ταῖς Φρυγίαις φωναῖς* laudatum reperias ab Achille Tatio in Iſagoge ad Aratum. Phrygiam vero linguam Græcæ propaginem ſive dialectum fuiſſe oſtendit Theodorus Ryckius Diſſertat. qua Æneæ in Italiam adventum adverſus Cluverium & Bochartum confirmat, Capite ultimo

p. 465. 466. etſi multa Phrygum vocabula ex Palæſtina deſumta eſſe oſtendit Bochartus I. Hierozoic. lib. 2. Cap. 36. p. 369. & in libro quo Æneam in Italiam unquam veniſſe pernegavit. Moſchi quoque *ἐξήγησιν Ῥοδιακῶν λέξεων* adducit Athenæus. *Arcadicas* quaſdam & *Argivas* voces colligit Mauſſacus in diſſertatione, quam Harpocrationi præfixit vir doctiſſimus.

XIX. Plurium dialectorum rationem explicatam dederant præter *Tryphonem* & *Theodorum Gadarenum*, quarum jam §. 2. memini, *Parmeno*, Rhodius, *περὶ διαλέκτων* quo idem Athenæus uſus eſt, & *Apollonius* Grammaticus, *περὶ ὀνομάτων κατὰ διαλέκτων* memoratus Suidæ, *Dionyſius Jambus περὶ διαλέκτου* iterum citatus ab Athenæo. Exſtat & hodie libellus utilis *περὶ τῶν διαλέκτων τῶν παρὰ Κορίνθου παρεκβληθεισῶν de dialectis à Corintho decerptis*, in quo bene multæ phraſes multaque vocabula dialectis ſingulis Atticæ, Doricæ, Ionicæ & Æolicæ propria exponuntur. In præfatione ait *CORINTHUS* (ſeu potius *GEORGIUS*, ſive *Gregorius*, *Pardus* cognomine, Corinthi Metropolita, cujus Grammatica quædam opuſcula manu exarata occurrunt in Bibl. Vindobonenſ. Vide Allatium libro de Georgiis pag. 416.) & *Tryphonem* Grammaticum & *Johannem Philoponum* aliosque complures in hoc genere elaboraſſe, at neminem ſatis expoſuiſſe, quæ ad ſingulas dialectos pertinerent. Hic Corinthus leviſſima & falſa conjectura à quibusdam habetur autor poëmatis, quod fertur ſub nomine *Cointi Smyrnæi* ſive *Quinti Calabri*. Cæterum liber ille de dialectis Græce ab Aldo editus tum in *κέρατι ἀμαλθείας*, tum ad calcem Lexici Aſulani: latine exhibetur ab Henrico Stephano, Tomo IV. Theſauri Græcæ linguæ, & à Johanne Scapula ad calcem Lexici: græce quoque & latine ſubjectus eſt Grammaticæ Conſtantini Laſcaris ab Aldo Pauli filio excuſæ, Venet. 1558. 8. Ibidem habes etiam libellum de dialectis, decerptum ex technicis *JOHANNIS PHILOPONI*, ſed in hoc ratio potius inflectendi & mutandi voces ſingulis dialectis propria quam voces ipſæ iisdem familiares exponuntur, quod etiam de fragmento ſive excerptis ex *Plutarchi* de vita Homeri (*Euſtathio* quædam editiones male tribuunt,) *περὶ τῶν παρ᾽ Ὁμήρῳ διαλέκτων* intellectum velim. Recentiores de dialectis Græcorum Scriptores, Martinum Rulandum, Eraſmum Schmidium aliosque referre ſuperſedeo.

XX. Non omittendæ porro hoc loco *Callimachi ἐθνικαὶ ὀνομασίας*,

σίας Athenæo memoratæ & Euſtathio ad Odyſſ. ψ. quo in opere de nominibus nationi unicuique peculiaribus egerat. Hujus operis partem fuiſſe librum, quem Suidas Callimacho tribuit *περὶ ὀνομασίας ἰχθύων*, recte ſuſpicatur Rich. Bentlejus in Callimachi fragmentis accuratisſime digeſtis & collectis p. 314. Idem ni fallor recte addidiſſet *μηνῶν προσηγορίας κατὰ ἔθνη καὶ πόλεις*, quarum idem pag. 349. ex Suida meminit, ejusdem operis partem fuiſſe, quæ veriſimillima Meurſii conjectura eſt in notis ad Helladii Chreſtomathiam p. 77. Porro *ἐθνικὰς ὀνομασίας* ſcripſerat etiam *Hippias Delius*, laudatus autori ſcholiorum ad Apollonii Argonauticon librum III. His adde *Hellanici ὀνομασίας ἐθνῶν καὶ πόλεων*, quas laudat Athenæus libro XI. & *Zenodoti λέξεις ἐθνικὰς*, quarum mentio apud Galenum in gloſſis Hippocrateis voce *πέζαι* ac *πέλλα*. Interdum & barbaræ voces occurrunt in Græcorum ſcriptis, quas ex Phœnicum, Scytharum, vel aliarum gentium lingua petitas referunt. Tales hinc inde explicantur in gloſſario *Heſychii*. E recentioribus vir doctisſimus, *Samuel Bochartus* in ſuo Chanaan vocabula *Phœnicia* apud veteres obvia diligentisſime perſequitur. Voces *Scythicas* nonnullas expoſuit *Boxhornius* & *Rudbeckius*, Ægyptiacas *Kircherus*, & in diſſertatione de Criticis *Mauſſacus collegit*. Idem Mauſſacus *Perſicas* quoque eodem loco attingit, de quibus conſulendi inſuper Henricus Valeſius ad Ammianum, Ezechiel Spanhemius epiſtola adverſus hiſtoriam Criticam V. T. Richardi Simonis, Levinus Warnerus ad proverbia Perſica p. 41. Briſſonius de regno Perſarum p. 349. ſed præ cæteris elegantisſimi ingenii vir & exquiſitæ eruditionis Adrianus Relandus Part. 2. miſcellanearum Diſſertationum & Guilielmus Buortonus Anglus, qui ad calcem hiſtoriæ Græcæ linguæ Lond. Anno 1657. 8. editam, ſubjecit *λείψανα* linguæ Perſicæ quam quidem vir ille doctus ex lingua Græca deducere conatur. Sed forte magis linguæ Perſicæ cum noſtra Germanica quam cum Græca convenit ut oſtenſum fuit Juſto Lipſio Cent. 3. ad Belgas Epiſt. 44. Boxhornio in Diſſert. ad Blancardum, quæ adjecta eſt Q. Curtio editionis Blancardi, & Andreæ Müllero Greiffenhagio apud V. C. Ludolphum Küſterum ſive Neocorum in Bibl. novorum librorum A. 1697. p. 461. ſeq. quamvis viro ſummo Samueli Bocharto libr. 1. Phaleg. cap. 15. p. 69. incredibile videtur, in tanta locorum intercapedine linguam Perſicam cum Germanica commune aliquid habere. Integrum quoque

que opus de linguæ Perſicæ ac Germanicæ affinitate molitus fuerat Johannes Elichmannus teſte Salmaſio pag. 108. epiſt. & in præfat. ad Arabicam Paraphraſin Tabulæ Cebetis & carminum aureorum Pythagoræ. Verum hæc quidem facile conciliari inter ſe poſſint, ſi vel Germanica lingua è Græca ceperit originem, ut viſum Michaeli Neandro, Berneggero, Matthiæ Brendelio, ac nuper admodum Georgio Chriſtophoro Peiskero, Joſepho Mariæ * Bellino, & Johanni Petro Erico: vel Græci plura acceperint à Germanis, uti placet Goropio Becano & Vander Mylio in ſyntagmate de lingua Belgica. Vide etiam Boxhornii diſſertationem de linguæ Græcæ, Romanæ & Germanicæ Symphonia, & Mericum Caſaubonum libro de quatuor linguis, ubi Anglicam veterem ſive Saxonicam linguæ Græcæ traducem eſſe contendit p. 189. ſeqq. Quibus adde, quod in Annalibus Friſiorum & plurimis Chronicorum Scriptoribus traditur, Saxones primum dictos Macedones, & militaſſe Alexandro Magno, & eo mortuo veniſſe in Germaniam. Verum hæc credat qui volet, nos ad alia pergimus.

CAPUT XXXV.

De LEXICIS BIBLICIS, & Gloſſario HESYCHII Alexandrini.

Lexica Biblica Philonis, Origenis, Euſebii, Cyrilli &c. 1. *Heſychii Alex. Gloſſarium.* 2. *Ejus editiones, ibid. Heſychius ille diverſus ab Heſychio Mileſio.* 3. *Plura de illo utiliſſimo gloſſographo, ejusque uſu multiplici & defectibus.* 4. 5. 6. *editiones promiſſæ & virorum doctorum in eo emendando induſtria.* 7. *Jo. Viti Pergeri caſtigationes & notæ eruditæ MSS. ibid. Index ſcriptorum ab Heſichio allegatorum concinnatus à Johanne Pricæo, aliquot locis auctior.* 8.

I.

Duplicis generis Lexica Biblica reperio, aut enim nomina propria Hebraicave interpretantur, aut verborum Græcorum ſed obſcurorum vel peculiari ratione acceptorum ſenſum exponunt. Inter prioris generis Dictionaria nihil olim fuit celebrius libro Hebraicorum nominum PHILONIS Judæi, qui etiamnum modo ſub ORIGENIS jam ſub CYRILLI Alex. jam ſub nul-

* Vide Acta Erudit. Lipſ. Anni 1686. p. 419. ſeq.

nullo autoris nomine Græce ſupereſt in variis Bibliothecis & inſcribitur: *Ἑρμηνεία ὀνομάτων καὶ λέξεων ἑβραϊκῶν τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐμφερομένων κατὰ στοιχεῖον.* Latine ſed plurimum mutatus & interpolatus jampridem & frequentisſime excuſus fuit inter opera *S. Hieronymi*, qui in præfatione ita ſcribit: *Philo, vir diſertiſſimus Judæorum, Origenis quoque teſtimonio comprobatur edidiſſe librum Hebraicorum nominum, eorumque etymologiam juxta ordinem literarum è latere copulaſſe. Qui cum vulgo habeatur à Græcis, & bibliothecas orbis impleverit, ſtudii mihi fuit in latinam eum linguam vertere. Verum tam diſſona inter ſe exemplaria reperi, & ſic confuſum ordinem, ut tacere melius judicaverim, quam reprehenſione quid dignum ſcribere. Itaque hortatu fratrum Lupuli & Valeriani, qui me putant aliquid in Hebrææ linguæ notitia profeciſſe, commotus, ſingula per ordinem ſcripturarum volumina percurri, & vetus ædificium nova cura inſtaurans feciſſe me reor, quod à Græcis quoque appetendum ſit.* Neque vero alia fuit ratio mirificæ illius exemplarium libri Philonis diſcrepantiæ, quam quod in omnium manibus cum eſſet, quilibet ſibi putaret integrum pro libitu illud interpolare, addere ac demere, quodcunque viſum fuiſſet. Et quoniam Origenes, uti verſionis ſeptuaginta interpretum, ita hujus quoque Philoniani operis, recenſendi curam in ſe ſuſceperat, præterea, quod Philo in nominibus V. T. hoc Origenes, teſte eodem Hieronymo, in nominibus N. T. fecerat, ſuumque laborem Philoniano ſubnexuerat, hinc factum, ut in quibusdam codicibus integrum Origeni Alexandrino tribueretur, cujus utpote à multis damnato nomini quidam deinde nomen Cyrilli itidem Alexandrini ſubſtituerunt. Quod admodum moleſte fert vir doctus Iſaacus Voſſius Cap. XVI. libri de Sibyllinis oraculis: *Libellos Hieronymi de explicatione nominum Hebraicorum à Judæis concinnatos fuiſſe extra dubium eſt. In multis etiamnum bibliothecis græce ſuperſunt, & conſtat Origenem eos ſuis inſeruiſſe operibus. In Lexico nec dum edito, quod Cyrillo tribuitur*, (in codice MS. Bibl. Bremenſis Κυρίλλου εἰς τὰς ἀπορουμένας λέξεις τῆς ἁγίας γραφῆς) *ad calcem ſubjunguntur iſtæ Hebraicæ expoſitiones. Attamen Lexicon iſtud non eſt Cyrilli, ſed Origenis, ſive potius Judæorum à quibus Origenes accepit. In veteri meo libro, eraſo Origenis nomine, Cyrillo adſcribitur, quod ipſum quoque in aliis factum fuiſſe obſervavimus exemplaribus. Et ſane neſcio, quo fato contigerit, ut tam multa Origenis opera præpoſtero tanti viri odio attributa ſint Cyrillo, homini neque doctrina neque probitate alteri comparando.* Cæterum Origenis ἑρμηνεία τῶν Ἑβραικῶν ὀνομά-

Digitized by Google

μάτων laudatur etiam à Juſtino juniore, quæſt. 82. ad Orthodoxos, qui iterum quæſt. 86. Origenem omnium quæ in ſacris Scripturis occurrunt, Hebraicorum nominum ac menſurarum interpretationem edidiſſe affirmat. Neque vero id negatur à Rufino cum invectiva 2. in Hieron. p. 151. ait, *ſe nec unum locum ex Scripturis divinis de Hebræo ab Origine invenire tranſlatum*, quæ Rufini verba obiter inſpexit præſtantiſſimus Huetius lib. 3. Origenianor. p. 265. Rufinum reprehendens. Nihil autem magis commendat novam Operum Hieronymi editionem à Johanne Marcianæo Benedictino Pariſiis adornatam, quam quod ſecundo tomo A. 1699. vulgato non tantum Hieronymi librum de nominibus Hebraicis longe emendatiorem, ſed & Græca Philonis atque Origenis ex variis MStis codicibus exhibet, ut promiſerat in epiſtola, quæ legitur in Ephemeridibus Eruditorum Gallicis Anni 1696. p. 455. In eodem ſecundo tomo exſtat liber ſive Lexicon de locis Hebraicis, quem de Græco Euſebii Hieronymus tranſtulit, quique latine tantum occurrit in iis, quæ ante vulgatæ erant Hieronymi editionibus. De eo dixi ſupra libri hujus quarti Cap. 2. Nunc tantum addere licet, multa ejus libri poſt Bonfrerii, Marcianæi, & Johannis Clerici curas feliciter & certiſſime emendata atque nova luce perfuſa eſſe à viro clariſſimo Jacobo Rehnferdo, in Exercitationibus Philologicis, Franequeræ A. 1707. editis ad loca deperdita & depravata Euſebii & Hieronymi, de ſitu & nominibus locorum ſacrorum.

II. Alterum genus Lexicorum Biblicorum eſſe dixi, quibus verba LXX. Interpretum vel Novi Inſtrumenti Græca quidem ſed obſcura vel ſingulari ſignificatione accepta explicantur. Talia olim extitere forte complura, & ſub Cyrilli Alex. nomine hodie in Bibliothecis occurrunt. Talibus quoque uſum eſſe conſtat, ipſummet non abſurde illis accenſendum auctorem gloſſarii quod ſub HESYCHII Alexandrini nomine extat. Quamvis enim idem infinita explicet Poëtarum & aliorum τῶν ἔξω ſcriptorum loca, tamen dici non poteſt quam multa etiam Græcæ verſionis librorum ſacrorum V. T. ſcriptorumque Novi fœderis ab eo præclare illuſtrentur. Hujus utiliſſimi ac pene neceſſarii omnibus ſerio græca tractantibus Gloſſarii unicum, etſi non usquequaque emendatiſſimum exemplar fauſto omine pervenit in manus Joh. Jac. Bardelloni, qui in Aldo Manutio excudendum tradidit. Prima itaque Heſychii editio Venetiis, Anno poſt Chriſtum natum, 1513. fol.

Digitized by Google

fol. ex Aldi officina luci publicæ expoſita eſt, quam mox Florentina anni 1520. & anno poſt Hagenoenſis utraque in fol. excepit. Atque hæ omnes Baſileenſem Lexici Heſychiani *ἔκδοσιν* anteverterunt, ut ſalſus fuerit Voetius, cum in Bibliotheca Studioſi Theologiæ p. 373. ſolam editionem Heſychii Baſileenſem exſtare credidit. Denique Patrum noſtrorum ætate Heſychius elegantiſſime Lugduni Batavorum Anno MDCLXVIII. in 4to. eſt typis exſcriptus, cui hortatu & adminiculis viri inſignis Emerici Bigotii, curante & digerente Cornelio Schrevelio, Adriani Junii, Joſephi Scaligeri, Claud. Salmaſii, Jac. Palmerii Grentemenilii, Godfr. Sopingii, Franciſci Guieti & Jo. Cocceji, Joh. Frid. Gronovii, Tan. Fabri & aliorum doctorum hominum emendationes ſingulis ſubjectæ paginis acceſſere.

III. De auctore quis qualisve fuerit, ſolliciti animadvertimus Adrianum Junium in adagio *βυγαῖος* & *βυβάρας* ex loco Euſtathii ex Herodiano citantis, quæ in Heſychio noſtro leguntur, male colligere vel ſuſpicari Herodiani eſſe Lexicon iſtud, quod nos Heſychii appellamus. Sed Heſychius ipſe in præfatione ſe paſſim veſtigia legere Herodiani teſtatur. Cæterum non in veteribus tantum Lexici de quo ſermo nobis eſt, editionibus præfixa eſſe Suidæ verba, quibus de Heſychio Mileſio agit, ſed idem quoque in Schreveliana accidiſſe video, perinde ac ſi Heſychio Lexici Authori aliquid cum Mileſio illo commune eſſet. Quod merito mirum alicui videri queat, etſi Schrevelio forte non eſt imputandum, quem ante abſolutam editionem vita exceſſiſſe accepimus. At enim Autorem Lexici non Mileſium hominem ſed Alexandrinum Grammaticum, codex Bardelloni manu exaratus appellat, ut hunc quærentibus de illo ne cogitandum quidem eſſe & qui utrumque confundit, ſi non toto cœlo, certe totis regionibus aberrare videatur. Quod monere ſuſque deque habuiſſem, niſi viderem, viros doctos aliquando iſthoc errore imprudentes abripi, ex quibus unum jam liceat adducere Martinum Hanckium, qui pag. 145. eximii operis de Byzantinis ſcriptoribus inter judicia de Heſychio Mileſio, doctiſſimi Grammatici encomium repoſuit, quod Lexicographo noſtro tribuerat vir acutus Richardus Montacutius. Ejusdem eſt erroris quod Guil. Budæus in libro de aſſe & poſt eum Georgius Agricola in opere de menſuris & ponderibus Heſychium Lexicographum Anaſtaſii Imperatoris tempore vixiſſe dicit, cum de He-

ſy-

ſychio Mileſio id Suidas affirmaſſet. Nec ex alio fonte eſt, quod ad annum Chriſti 500. refertur Heſychius in cenſura celebrium Auctorum ante paucos annos edita à Baronetto Anglo Thoma Pope Blount.

IV. Ecquis vero Alexandrinus Heſychius ille fuerit, quando vixerit, quæ munera geſſerit, nemo forte eſt hodie, qui nos certò docere poſſit. Equidem Chriſtianis ſacris initiatum fuiſſe tam eſt certisſimum, quam falſum eſt, quod affirmat Suidas, Heſychium Mileſium a Chriſti nomine alienum fuiſſe. Nam & Mileſium iſtum, qui illuſtris etiam compellatione celebrari meruit, fuiſſe Chriſtianum, ex nomine Johannis, quo filium ejus gaviſum eſſe Photius cod. XLIX. auctor eſt, & ex aliis argumentis a Meurſio Hankioque productis facile conſtat, neque firmum eſt, quod pro contraria ſententia rationis loco Suidas adjicit, *ὅτι ἐκκλησιαστικῶν ὐδενὸς μνημονεύει*, cum ipſius quoque Chriſti, honorificam, ubi de Sibylla agit, mentionem faciat. Longe autem eſt liquidius, Lexicographum Heſychium non accenſeri debere paganis, usque adeo ut hunc non minus quam Suidam Monachos fuiſſet conjecerit Eraſmus Chiliad. 3. centur. 6. adag. 58. Ac Suidam quidem Monachum appellavit etiam Scaliger ad Varronem, & Adrianus Bailletus in doctorum judiciis Gallice editis T. 3. pag. 125. Et Johannes Bona Cardinalis in notitia auctorum, quibus in Pſalmodia ſua uſus eſt, Suidam Monachum Byzantinum dicere non dubitat, ſecutus, ni fallor, Demſterum in Antiqu. Rom. etſi, quo veteri autore hoc aſſeratur, incaſſum ſollicitus ſit elegantisſimus Menagius cap. LXXVII. Antibailleti. Heſychium autem, qui excepto Eraſmo Monachum vocaverit, hactenus quidem potui reperire neminem. Chriſtianum tamen eſſe, plurimi jam animadverterunt & argumentis non inficiandis oſtendit Caſaubonis ad Athenæum, lib. I. c. 9. ut Schrevelii præfationem ſilentio præterea. Infinita ſunt non tantum Novi fœderis ſed & LXX. Interpretum loca, quæ illuſtrat explicatque Heſychius, Aquilam quoque *καὶ τὺς τὴν ἑβραικὴν φωνὴν μεταθέντας λοιπὺς* memorat. Præter Patriarcharum, Prophetarumque & Apoſtolorum, CHRISTI denique ipſius nomina, aliquot etiam Philoniæ nominum Hebraicorum etymologiæ ut Abelis, Abdiæ, * Abra-

* Pro Ἀβδιὺ ἐρμῦ δῦλος leg. ex MS. libri nominum Hebr. ὁ δῦλος μυ notante Marcianæo.

Abraami, Adami, Amoſi, Danielis &c. apud eundem occurrunt, de quibus confer, ſi placet Joh. Marcianæum ad S. Hieronymi librum de nominibus Hebraicis T. 2. f. 90. ſeqq. & Richardi Simonis epiſtolas Criticas Baſileæ excuſas, pag. 191. ſeqq. Spiritus Sancti meminit Heſychius his verbis: ἀπφῦς Πατρὸς ἡ διπλασία χάρις. ἀπφῦς ὁ πατὴρ, ἡ πνεύματος ἁγίου διττὴ ἐνέργεια. ubi verba ἀπφῦς ὁ πατὴρ præmittenda ſunt, & deinde conjunctim legendum: ἀπφῶ, πατρὸς ἡ διπλασία χάρις. ἡ πνεύματος ἁγίου διττὴ ἐνέργεια, reſpicitur autem * locus IV. Reg. II, 14. in editione ſeptuaginta interpretum, ad quam emendandam illuſtrandamque porro quantum auxilii afferre Heſychius valeat, docere harum litterarum ſtudioſos vir ſummus Johannes Pearſonius poteſt, cujus luculenta exſtat editioni ſeptuaginta interpretum Londinenſi, Cantabrigienſi, & noviſſimæ Amſtelodamenſi ac Lipſienſi præfixa, quamvis nomen ejus primis tantummodo literis ſubſignatis innuit, præfatio. Docere idem poſſunt Johannes Druſius, Iſaacus Voſſius, Bochartus, & nuper Lambertus Boſius, pluresque alii eruditiſſimi & ſacrarum literarum ſtudioſiſſimi viri, Johannnes denique Pricæus & Henricus Hammondus, qui etiam, quam utiliter Heſychius ad illuſtrandum Novum Fœdus adhiberi poſſit, poſt Danielem Heinſium in ſuis commentariis egregie oſtenderunt. Atque utinam vel Pearſonio vel Pricæo, quorum uterque Heſychii ἔκδοσιν molitus eſt, tam inſignem laborem tamque utilem in litterarum, ſacrarum præſertim, bonum abſolvere licuiſſet.

V. Hæc pridem cogitanti mihi in mentem venit, an forte Heſychius Alexandrinus, cujus editio Græca veteris inſtrumenti Hieronymo aliiſque celebratur, quique tertio poſt Chriſtum natum ſeculo floruit, pro primo ac præcipuo autore hujus Lexici habendus eſſet. Atque hanc ſuſpicionem meam tum in diſſertatione de numero ſeptuagenario §. XVI. tum in diſſertatione, quam A. 1689. de Lexicis Græcis edidi admodum adoleſcens, publice prodidi; quam ita volui intellectam, ut a poſteriore manu non pauca illi acceſſiſſe ſimul exiſtimarem, qualia ſunt Diodori Tarſenſis, Cyrilli, Ambroſii & Epiphanii mentio, item barbara quædam & alia quæ manifeſto, poſteriorem ætatem innuunt. Cujus generis additiones acceſſioneſque tum commune Lexicorum fatum, tum illud magis credibiles reddet hominibus minus pertinacibus, quod gloſſarium Heſychii truncatum

* Vide Dan. Heinſii Prolegom. ad Ariſtarchum S. p. 663. edit. in fol.

Digitized by Google

maleque habitum etiam omnium confeſſione eſt eruditorum. Ac ſi Stephanus Lemonius, vir eruditiſſimus in notis ad varia ſacra pag. 867. non dubitavit affirmare, Origenis Lexicon latere ſub iſto Heſychiano, neſcio, magisne ſit credibile quod à nobis affirmatum eſt, Heſychii Lexicon in Heſychi Lexico reperiri. Quamvis itaque me non fugit, à Grotio ad Gen. XXVI. 33. Stephanum Byzantinum Heſychio Lexicographo tanquam antiquiorem præponi, & virum clariſſimum Wilhelmum Erneſtum Tentzelium τὸν μακαρίτην Part. 2. Diſſ. ſelect. p. 124. eundem Heſychium ſeculo ſexto putare recentiorem: qui proinde in dialogis ſuis menſtruis A. 1689. pag. 1242. immanem Chronologicum errorem commiſiſſe me, totisque adeo ſeculis aberraſſe olim pronunciavit, nullum tamen hic ſeculo ſexto juniorem Heſychium demonſtrare potuit, cui illud gloſſarium probabili opinione, nedum certa ſententia tribuatur. Itaque necdum conjecturæ me meæ pœnitet. Moneo etiam in illa ſententia confirmatum iri, qui cum Heſychii gloſſario diligenter contulerit lectiones MSti codicis Alexandrini ſeptuaginta interpretum, quas Angli ediderunt, ſive quæ illum ex aſſe exprimit, editionem Clariſſimi Grabii. In iſto quippe codice Alexandrino referri ἔκδοσιν græcæ verſionis Heſychianam Iſaaco Voſſio, Ezechieli Spanhemio, aliisque viris doctis obſervatum. Nec miretur aliquis, ad tertium a Chriſto nato ſeculum à me gloſſarii hujus primum autorem reduci, cum vir præſtantiſſimus Thomas Hyde libro ſecundo de ludis Orientalium p. 156. ambiguus hæreat, utrum Pollucem Heſychius, an Heſychium Julius Pollux ſecundi à Chriſto nato ſeculi Grammaticus exſcripſerit.

VI. Non autem ad illuſtrandos LXX. Interpretes tantum, Novique Inſtrumenti libros utiliſſimus eſt Heſychius, ſed & omni generi græcorum autorum, Poetarum potiſſimum perdiſcendo mirifice facit, unde ad intelligendos Poetas inque his Principem inprimis Homerum recte Heſychii gloſſarium commendavit Ludovicus Vives in aureo opere de tradendis diſciplinis. Etiam ad Hippocratem interpretandum maximo adjumento fore Heſychii Lexicon Scaligero viſum eſt. Nec fugit Meurſium ratio, Græcarum literarum, ſi quis alius, callentiſſimum, cum Lexicon iſtud *antiquæ eruditionis penu* pronunciavit Libr. I. Miſcell. Laconic. cap. XIII. Et quis omnia eruditorum hominum encomia atque laudes, quibus Heſychium noſtrum

ſtrum paſſim proſequuntur, ex eorum ſcriptis velit colligere, aut ſi velit propter multitudinem atque frequentiam facile poſſit? Nam ut elogia a Bailleto & Thoma Pope Blount collecta prætercam, nihil certe in Salmaſii, Caſaubonorum, Voſſiorum, Heinſiorum, Canterorum, Brodæi, Scaligerorum, Barthii, Petitorum, Fülleri, Bocharti aliorumque complurium libris eſt frequentius, quam ut Heſychius Gloſſographorum optimus, miræ ac profundæ eruditionis Grammaticus, omniumque doctiſſimus Grammaticorum, ejusque Lexicon eruditionis veteris abyſſus appelletur. Nec Græciæ totius modo, ſed ex parte & Orientis eruditionem in Heſychiano Lexico concluſam jacere Daniel Heinſius in Ariſtarcho ſacro affirmavit, quod vir ſummus Bochartus etiam ivit confirmatum, cum Phœnicia in Heſychio obvia ſingulari capite immortalis operis, quod Chanaan inſcripſit, explicanda ſibi ſumſit. Vide librum ejus ſecundum, cap. XI. cui præter ea, quæ de voce συκοβάλανος Bocharto præterita notavit illuſtris Ezechiel Spanheimius pag. 318. ſeq. de uſu numiſmatum, Mauſſacus in Diſſertatione Critica Harpocrationi ſubjecta p. 390. ſeq. addi poteſt. Thomas vero Reineſius multa etiam Germanis vernacula vocabula in Heſychio notaſſe ſe ait p. 636. Variarum Lectionum, Perſicas voces ab Heſychio explicatas illuſtrat Adrianus Relandus, vir clariſſimus Part. 2. Miſcellanearum diſſertationum. Uſus eſt Heſychius quamplurimis autoribus, Oratoribus, Poëtis, Grammaticis & aliis, quorum index à Johanne Pricæo quondam confectus & ad calcem notarum in Apuleji aſinum aureum Goudæ 1650. 8. editus Schreve lianæ quoque Heſychii editioni deinde ſubjectus fuit, atque infra uno alteroque loco auctior à me exhibebitur. Reineſius in Epiſtolis ad Vorſtium teſtatur, ſe, antequam Pricæi elenchus innotuiſſet, ſimiliter ejusmodi indicem ſcriptorum Heſychio uſurpatorum confeciſſe, quale quid mihi quoque admodum adoleſcenti accidit. Imprimis vero, quod in præfatione ipſe præ ſe fert Heſychius, Apionis, Apollonii, Ariſtarchi, Didymi, Diogeniani, Heliodori ac Theonis laboribus mirifice adjutus fuit, quorum autorum pars, lexica κατὰ ςοιχεῖον, pars, ſcholia in Homerum & alios Poëtas ſcripſerat. Pro Heliodoro Herodorum Homeri interpretem patria Heracleotam reponit vir ſupra laudes Johannes Georgius Grævius: ſed & Heliodori nomen alibi apud Heſychium non ſemel occurrit, Herodori vero

Digitized by Google

nunquam, & fuerunt Heliodori complures etiam Grammatici, & locum Homericum interpretaturus Suidas in τρίγληνα Heliodorum autorem laudat, ut forte minus ſollicitandum illud nomen eſſe videatur. Quod vero ex aliis profeciſſe ſe ait Heſychius, cum ingenuitatis laudem ei conciliare debuiſſet, obſervatum eſt, eruditionis opinionem apud nonnullos detriviſſe, ex quibus Reineſius, *eruditionem.* inquit, *quam ei paſſim tribuunt, potius iis ſcriptoribus, quos excerpſit (eſt enim ſolum συῤῥαπτάδης) tribuerem: cum enim nihil pene ejus ſit, quomodo eruditum ἐξαιρέτως fuiſſe colligam?* Nihilominus ipſum quoque multa addidiſſe extra dubium videtur, & ipſe Heſychius: λέξιν μὲν inquit, ὐδεμίαν παρέλιπον κειμένην παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ὐχ εὑρὼν προστέθεικα. Neque laude defraudandus eſt autor, qui optimos ſcriptores excerpendos delegit, & laborioſe digeſſit, ac ipſe ſua induſtria & doctrina non parum locupletavit. Ait porro Heſychius, ſe omnia accuratiſſime perſcripſiſſe juxta præcepta Grammatici Herodiani: *Ego vero*, addit hiſce verbis recitatis V. C. Richardus Bentlejus, *qui Theodoſii MStam ἐπιτομὴν τ̃ καθόλυ Herodiani lectitavi, teſtificor, parum huic promiſſo vel nullo modo ſatisfactum eſſe.* Sed hoc exſcriptorum & interpolatorum oſcitantiæ potius quam autori tribuerim, quibus & illud, ni fallor, merito adſcripſeris, quod voces infinitæ in alienum translatæ ſint locum, ut notavit Rutgerſius p. 561. Var. Lect. Et quod idem Bentlejus obſervat, literas ι, ει & η item ε & αι paſſim promiſcue uſurpari. Nec minus quod ait Gatakerus p. 460. Adverſar. *familiare eſſe Lexicographis, ut ea ſub eodem vocabulo comprehendant & repræſentent, quæ illud, quod id ipſum peculiariter deſignat vel conſequitur vel antecedit, uti Heſychius in τυπεὶς & τύψον. Τύπτειν enim neque cadere neque domare ſignificat.* Quod præterea Heſychius ipſe autor eſt ſe in Lexico ſuo τᾶις παροιμίαις τὰς ὑποθέσεις ἀποδεδωκέναι, idem quoque in libro ipſo prout hodie quidem in manibus noſtris verſatur rariſſime præſtitum apparet, unde pridem de mutilatorum, truncatorum, interpolatorumque moleſtis manibus conqueſti ſunt viri docti, Eraſmus in adagiis, Mauſſacus Diſſert. Critica ad Harpocrationem, Tanaquillus Faber ad Anacreontis carmina, & complures alii. Henricus Valeſius notis poſthumis ad Harpocrationem pag. 283. putat Heſychium in ſolis duabus ultimis vocibus ὡς & ὠρίων breviatorum ſceleſtas manus effugiſſe, cum in reliquis vocibus fœde truncatus ac muti-

ti-

Digitized by Google

tilatus fuerit. In Scaligeranis ſecundis quoque legas epitomen tantum ſupereſſe Heſychii, & loca autorum deeſſe. Faber contra, quem jam nominavi, ſuſpicatur, multos olim Heſychii purpuræ ſuos pannos auſos fuiſſe aſſuere, & optima quæque corrupiſſe, ſæpe etiam detraxiſſe. Idem Faber, *in illo pretioſiſſimo Hellenismi theſauro carbones ex græco vulgari, quod ῥωμαϊκὸν vocant,* reperiri obſervat. *Quædam paſſim inſerta eſſe ab indoctis, ſatis viri doctiorunt,* inquit Barthius lib. XLII. Cap. 26. Adverſariorum. Idem alibi in notis ad Claudianum p. 1102. *Heſychio qui teſtimonia veterum autorum exſecuit, piaculum inexpiabile fecit. Plurima enim bonorum Scriptorum loca paucis verbis illuſtrat doctisſimus omnium Grammaticorum, quæ niſi coram glosſis ſuis videas, vix ſentias, quam ſint erudita.* Jacobus Palmerius Exercitationibus in optimos autores græcos pag. 526. *In tota literatura germanica nullus autor magis corruptus eſt, & tantis ſcatet erroribus quam Heſychius, & quamvis Athenæi codices in multis locis mendoſi deprehenduntur, non verebor dicere, Heſychium in una pagina plures errores habere, quam Athenæum in quatuor, ideo ex eo non ſemper ſecurum eſt antiquiores auctores emendare.* Neque omnia ab exſcriptoribus ac interpolatoribus, ſed quædam etiam ab Heſychii ipſius negligentia & ignoratione errata in illud Lexicon irrepſiſſe non paucis eruditis viris perſuaſum eſt, quibus ego ſane facile ac lubenter accredo. Plurimum tamen interpolatoribus ſuis hoc debere eum arbitror, quod durius eum interdum accipere Critici quidam ac Philoſophi pæne coacti fuerit. Is, cujus jam aliquoties memini, græcantisſimus & præſtantisſimus vir Richardus Bentlejus in luculenta illa ſua, quam Joannis Malalæ Chronico ſubjecit, ad Joannem Millium ſcripta epiſtola acrius paulo in Heſychium invectus ejus oſcitantiam inter alia his potisſime verbis perſtringit: *Dum Heſychius ex antiquis Lexicis, Scholiaſtis, Grammaticis, quæ non contexebantur κατὰ στοιχεῖον omni ex parte vocabula corradit, quibus hanc ſuam συναγωγὴν locupletet & referciat, ſæpe uſu venit, ut ab imperitis librariis, qui parum accurate ſcripſerant, vel a ſui ſimilibus ὀνοματοθήραις in errorem inductus ſit, quæque nusquam gentium vel lecta vel audita ſunt, lectoribus ſuis obtrudat.* Non eſſe Heſychium autorem multa fide dignum, ait inde Cæſar Scaliger p. 451. Exercitation. ad Cardanum, & p. 455. pluribus in locis futilem autorem ac plane Grammaticum appellat, quam criſin ſeveram, juſtam tamen arbitratur Reineſius epiſtola ad Joh. Vorſtium 26. Atque hæc in iis forte tolerari tanto facilius posſit, quæ ad res naturales ati-

 ti-

Digitized by Google

tinent, quale eſt, ſuper quo Heſychium locis adductis Scaliger caſtigat. Quibus adde ſis & illud ejusdem Scaligeri lib. I. de plantis, p. 64. ſeq. *Heſychius ſideriten lapidem facit alium ab Herculeo - - - Credo, illius ſeculum fuiſſe admodum βαρβαρωδέν. Multis etiam deprehendere licet, eum congeſſiſſe in illud horreum ſimul cum frugibus etiam ſcarabeos cum ſuis tabernaculis, dum omnibus ex areis omnia converrit ſine vanno aut cribro.*

VII. Non obſtantibus autem hiſce ſiniſtris de Heſychio judiciis, eruditisſimus quisque magni tamen illum merito facit, eumque exſtare & emendatiorem exſtare, plurimum è re publica literaria intereſſe arbitratur. Unde plerisque viris doctis familiaris hactenus fuit & asſiduus comes, multos præclara nec alibi obvia docuit, à multis viciſſim lumen accepit, multorum ingenium induſtriamque exercuit. Atque ut de illis tantum, qui Heſychium edere moliti ſunt, pauca quædam addam, ſub initium ſuperioris ſeculi hanc provinciam, Joſepho Scaligero haut dubie autore, exornandam ſibi ſumſerat juvenis tum ſupra ætatem eruditus *Daniel Heinſius*, cujus rei frequens in Caſauboni epiſtolis mentio occurrit. Et in prolegomenis ad Ariſtarchum ſacrum pag. 663. Heinſius ipſe Heſychii mentionem faciens, *qui ante plures*, inquit, *annos adoleſcentes admodum ſcriptorem illum emendavimus, vera ac legitima ab alienis ac ſpuriis diſtinximus.* Idem in litteris ad Putſchium datis A. 1603. *In Heſychio locos quingentos reſtitui, & quotidie numerum augeo cum per gravIora licet.* Equidem Heinſii non paucæ emendationes leguntur in Schreveliana editione, & plures longe nobiſcum communicaturus fuerat Johannes Verwejus, qui Venetam & Hagenoënſem Heſychii editionem Heinſianis caſtigationibus a capite ad calcem refertam a filio illius Nicolao acceperat. Sed Heinſius quidem ab occaſione & ſuo genio ad alia ſtudia vocatus ab Heſychio edendo animum abjecit, qua de re jam anno 1618. publice monuit Janus Rutgerſius. Anno autem 1639. hæc ad *Alexandrum Morum* ſcripſiſſe video Claudium Sarravium Senatorem Pariſienſem: *Ante quadraginta annos ille Heinſius magna tunc, quam non implevit ſpei adoleſcens totum ſe eſſe prædicabat in Heſychio adornando, ejusque editionem, ut opus confectum putares, proxime ſequentibus ſcilicet nundinis, ut moris erat, pollicebatur. Credibile eſt, illum eam provinciam Nicolao filio dudum demandaſſe. Sed nunc hic tantum cogitat de Ovidio emaculando: Itaque occupa. Dignus enim Grammaticorum ille Jupiter, in quo tua induſtria deſudet.* Verum neque Nicolaum Heinſium neque Alexandrum Morum de Heſychio eden-

Digitized by Google

edendo ſerio unquam cogitaſſe accepimus. Cogitavit autem inter Helvetios *Joh. Caſpar Suicerus*, qui Heſychium cum verſione & notis atque emendationibus edere voluit, multis imprimis Reineſii obſervationibus non mediocriter adjutus: Isque opus fere perduxerat ad umbilicum, cum prodeunte in Belgio Schreveliana editione ab inſtituto paſſus eſt ſe deterreri, etſi Baillетus dicat poſt Schrevelianos labores minus accuratos, meliorem Heſychii à Suicero exſpectari editionem T. 3. pag. 122. Ediderat tamen jam ante, lexici Heſychiani ſpecimen quod & ſeorſim excuſum & poſtea ſacris Suiceri obſervationibus ſubjectum fuit. Et illæ quoque Suiceri emendationes maximam partem (pleræque etiam laudato Suiceri nomine) comparent in Schreveliano Heſychio; Etſi quædam, neſcio, qua de cauſa omiſſæ ſunt, quasdam Reineſio potius quam Suicero adſcribi oportebat. Sed & alioqui in Schreveliana illa editione paſſim obſervare eſt emendationes virorum doctorum nunc mutilas, nunc loco motas, jam plane contra Autorum mentem adductas afferri, ſæpe obſervationes maximi momenti prætermitti, quod fere ſolemne eſt in editionibus, quas ſpecioſa inſcriptione cum notis variorum appellant, qua de re pridem nec injuria conqueſti ſunt viri eruditi. Ita pagina ſtatim ſecunda num. 3. *Tanaquillo Fabro* tribuitur, ac ſi pro ἄ: πυς apud Heſychium ἄπυς legere præceperit. Quod etiam Johannes Verwejus in ſpecimen novæ ſuæ editionis recepit, addita hac præmatura epicriſi: *Ineptiſſime. Dignus laude Faber, ſi emendaſſet ἀπ]ώυς* &c. At Fabro tam putidæ correctionis ſeu corruptionis potius nunquam in mentem venit, nam in Epiſtolis Salmurii editis, in quibus emendationes illæ Heſychianæ leguntur, ait ſibi videri ſcribendum ἀάπ]υς ex Homero, quod & Scaligero placuit, & rectum eſt. Eadem pagina num. 15. *Jac. Palmerii* notam mutilam attulit Schrevelius, uti Verwejus teſtatur his verbis: *Schrevelius ex nota Palmeriana detraxerat præcipua, nos ea ſupplevimus ex commentario manuſcripto Palmerii, quem nobiscum pro ſingulari humanitate communicavit vir omni doctrina & elegantia conſummatus Stephanus Morinus, avunculi ſui hæres puto, qui quidem nunc ſanctas literas profitetur apud Amſtelodamenſes. Quam autem familiare ſit Schrevelio, ſummos viros multare iſta capitis deminutione, alibi docebimus* ἐὰν ὁ Θεὸς θελήσῃ, καὶ ἡμεῖς ζήσομεν. *Idem namque fatum Johannis Fungeri & aliorum, ut diſco quotidie ex Heſychiis, quos poſſidet Bibliotheca Franequerana, & mihi permiſſu Senatus ampliſſimi peramanter ſubminiſtravit eruditiſſimus & clariſſimus Jacobus Pe-*

Perizonius, *iſtius Academiæ h. t. Rector Magnificus.* Præter viros doctiſſimos *Johannem Pearſonum* & *Johannem Pricæum*, quorum utrumque Heſychii editionem molitos fuiſſe ſupra commemini, *Ezechiel* quoque *Spanhemius* aliquam in emendando Lexico iſto induſtriam poſuit, ut ipſe refert in egregio libro, quem de uſu & præſtantia numiſmatum inſcripſit, pag 206. *Certe majora lectionum portenta in optimum auctorem Heſychium irrepſiſſe vel nova, quæ modo prodiit* (*Schreveliana*) *editio ſatis evincit, & quæ plura adhuc in eodem reſtant, emaculanda, cujus luculenta liceret hic nobis dare ſpecimina, qui aliquam operam in emendatione Grammaticorum Coryphæi etiam pueri olim poſuimus, favente tum his conatibus eosdemque promovente magno Salmaſio. Sed hæc alterius loci.* In Bibl. Iſaaci Voſſii fuit Aldina Heſychii editio cum emendationibus *Thomæ Brunonis* Windeſorienſis Canonici. In Bibl. Wittiana eadem editio cum notis MSS. *Jani Parrhaſii.* Denique *Johannes Vervey* ſcholæ Hagenſis moderator Heſychium nobis dare voluit, & luculentum ſane dediſſet, niſi tam laudabile inſtitutum fata viri doctiſſimi Anno cIↃ IↃcxcii e vivis evocati intercepiſſent. Nam quantum ex ſpecimine, quod in varia loca tranſmiſſum & Clariſſimi Almelooveenii beneficio ad me quoque pervenit, cognoſci poteſt, magnis ad id opus adminiculis, quorum partem jam memoravimus, uſus fuit: *Henrici Valeſii* quoque & aliorum doctorum virorum codices in promtu habuit, nec ipſe pepercit labori & diligentiæ alios Lexicographos, qui exſtant, & Scholiaſtas, Poetasque ipſos & ſeptuaginta interpretes ac Novum fœdus & omne genus græcorum autorum conferendi, ex quo collationis ſtudio, quantum lucis Heſychio afferri, quot loca ſanari ac reſtitui posſint, nemo paulo humanior ignorat, nemo paulo doctior non eſt expertus. Neque parvum operæ pretium ex ipſius Heſychii locis inter ſe comparatis ferri poteſt, præcipue ubi modo compoſita & derivata, modo ſimplicia ac primitiva interpretatur; modo unum modo plura ſimul verba explicat. Verweyo autem defuncto, optandum eſt, ut apparatus ille certe non contemnendus inciderit in *Küſterum* aliquem, qui dignam tanto opere doctrinam & diligentiam, judiciumque afferre, & ejusmodi qualem optamus Heſychio Rempublicam literariam denique donare poſſit. *Richardus* quoque *Bentlejus* V. C. quantum in Heſychio poſſit, non paucis illius locis præclare ſanatis in iſta, quam dixi ad Joh. Millium præclara epiſtola & in fragmentis Callimachi ſatis aperte nos docuit. Et ipſe quidem

P.

p. 39. epiſtolæ *Habeo*, inquit, *alia ſexcenta, quæ hac vice condonabitur. Verum hercle ſi unquam uſus fuerit, ut nova Heſychii editio procuretur, qui ut in pudendos errores crebro inciderit, utiliſſimus nihilominus & pene neceſſarius eſt omnibus qui ad veram eruditionem viam affectant,*

Id tibi de pleno poſſum promittere, Milli,

Quinque plus milia mendorum me correcturum eſſe, ſi libuerit, quæ aliorum ἐυςοχίαν & laborioſam diligentiam hactenus eluſerunt. Præterea vir cum viveret græce doctiſſimus & cum magna harum literarum jactura nuper denatus *Thomas Galeus* ſe affirmavit quater mille amplius loca in promptu habere, quæ in Heſychio meliora reddere poſſit, ſi nova adornanda ſit editio. Noviſſime *Lambertus Boſius* ſupra mihi laudatus in Monobiblo Obſervationum Criticarum, C. 36. usque ad 50. plura Heſychii loca illuſtravit ſanavitque. Habeo & ineditas notas quantivis pretii in Heſychium auctore *Johanne Vito Pergero*, quibus aliquot millibus locorum lux affunditur, & editio Heſychii Schreveliana emendatur. Antequam de Heſychio dicere omittam noto, editionem Heſychi Hagenoenſem loca nonnulla aliter atque emendatius legere Aldina, quam ſolam ſua in *ἐκδόσει* ſecutus fuiſſe videtur Cornelius Schrevelius: deinde quod non fugit doctos, Varinum Camertem, qui in ſuum Lexicon integrum fere Heſychium transtulit, loca quædam inter transſcribendum correxiſſe, etſi plurima quoque depravata in opus ſuum recepit. Denique locis bene multis Heſychii lucem affundi, ut in Henrici Stephani, Roberti Conſtantini, Martinii & aliis recentium Lexicis, ita & in Theſauro Eccleſiaſtico Suiceri, & in Cangii Gloſſario mediæ Græcitatis.

Lexicis Biblicis prope omiſeram accenſere, non utique prætereundas Græcas quas vulgo appellamus *Concordantias*, * quales habemus in Novum Teſtamentum quidem a Xyſto Betulejo primum Baſil. 1546. fol. deinde ab H. Stephano 1594. 1600. (& longe meliores in tertia editione 1624. Genev.) pleniſſimas denique ab Eraſmo Schmidio editas Witteb. A. 1638. fol. In Græcos veteris Teſtamenti libros Concordantias longe pleniores emendatioresque & aptius digeſtas poſt inſignem Conradi Kircheri Auguſtani operam, cujus opus Francof. 1607. 4. prodiit, expectamus ab erudito & humaniſſimo Viro Abrahamo Trommio, Paſtore Eccleſiæ Groninganæ.

* Sixtus Sen. lib. IV. Bibl. ſ. p. 286. Euthalius Rhodius, monachus S. Baſilii, collegit Græco ſermone opus Concordantiarum totius Bibliæ, ad imitationem Hugonis Carenſis, Anno Domini 1300. Sed nunquam vidit lucem.

VIII.

INDEX SCRIPTORUM,

Qui in Heſychii Græco Vocabulario laudantur,

Confectus & Alphabetico ordine diſpoſitus,

à

JOHANNE PRICÆO.

ACHÆUS. v. *αἰλίβαπτον. δίχολοι. κύτταροι. οἴνη.*

IDEM ἐν Ἀλφεσιβοίᾳ. v. *ἔναστρος.*
ἐν Θησεῖ. v. *σταρωνία.*
ἐν Ἴριδι (ex reſtitutione Caſauboni) v. *ἐκολλώπισε.*
ἐν Μοίραις, (ex emendatione Meurſii,) *νυμφόβας.*
ἐν Οἰδίποδι. v. *ἐκλωπίζεται. ἀκάθαρτον.*
ἐν Ὀμφάλῃ. v. *φαναῖος.*
ἐν Πειρίθῳ. v. *ἀμφερκήπιθον.*
ἐν Φρίξῳ. v. *πελεός.*

ÆSCHINES. v. *αργας. θεοβλαβίαν.*

ÆSCHINES SELLUS. v. *σεισελίδες.*

ÆSCHYLUS. v. *αἰγίζειν. ἄλως. ἀνέδην. αὐλῶνες. αὐριβάτας. αὐτορέγμονος. βουνίς. ἐδανοῖς ἠριγένεια. ἴττυγα. κεχρηματίσθαι. ὀρσολοπεῖται. σαυροβριθές. ὑόσκοπον.*

IDEM ἐν Ἀγαμέμνονι. v. *ἀγρίαθεν. ἀλκή. ἄπληρος. ἀσκεύοις. γονίας δεμνιοτήρη.*
ἐν Ἀθάμαντι. v. *ἀήτους ἀπαρτιᾶ.*
ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ. v. *ἀρῆ.*
ἐν Αἰτνίαις. v. *αἱ μοίδρυμοι* in *ἀναξίαν*, Johanne Meurſio, & in *κρείττονας*, nobis emendantibus.
ἐν Ἀλκμήνῃ. v. *ἀποστάς.*
ἐν Ἀμυμώνῃ. v. *θράσκων.*
ἐν Ἀργείοις. (corrigente Mauſſaco) v. *ἀπόσκημμα.* (reſtituente Meurſio) v. *ἐμμέλεια.*
ἐν Βασσάραις. v. *εἰλλόμενον.*
ἐν Γλαύκῳ ποτνιεῖ. v. *ἀμφίσωπον. εὐφήμοις. ἴτηλον. ξιρίφου.*
ἐν Δανάῃ (Meurſius Δαναΐσι) v. *καθαίρομαι.*
ἐν Δικτυουλκοῖς. v. *δωναδες.*
ἐν Ἐλευσινίαις. v. *ἀοζήσω.*
ἐν Ἐπιγόνοις. v. *τιμαιφής.*
ἐν Ἠδωνοῖς v. *ἄδασμος, αἰγίζειν, ἀμφίδρομος ἄστιστα.*
ἐν Ἡρακλείδαις. v. *ἀμφιμήτερες. ἐπιγλώσσαι.*
ἐν Θεωροῖς ἢ Ἰσθμιασταῖς. v. *ἰαμβίς.*

ἐν

ἐν Θρήσσαις. v. ἀγαῖς. ἀλαιός.
ἐν Ἱερείαις. v. κατωλάβα.
ἐν Ἰξίωνι. v. ἱερεῖον.
ἐν Καλλιστοῖ v. πανίας.
ἐν Κερκύωνι. v. ἄμβωνες. ἀτίσεις.
ἐν Κερκύωνι Σατυρικῷ. v. ἀπεψύχη. εὐλημματεῖ.
ἐν Κίρκῃ. v. αὐτόφορβος.
ἐν Κίρκῃ Σατυρικῇ. v. ζυγώσω.
ἐν Κρήσσαις. v. ἀτίπαστον. ἐπιξενοῦσθαι. κωνῆσαι.
ἐν Λαΐῳ. v. ἀράχνου.
ἐν Λυκούργῳ. v. ἀνούταστος.
ἐν Μυρμιδόσι v. ἄγρεμον. ἐγκουράδες. κουράς.
ἐν Νεανίσκοις. v. ἀρείφατον. ἀφοίβατον.
ἐν Νηρεῖ. v. αἰθήρ.
ἐν Νηρηΐσιν. v. ἐναραφόρος.
ἐν Νιόβῃ. v. ἐπώζειν. ἡμορίς. κάκαλα.
ἐν Ὀμφάλῃ. v. Φαναῖος.
ἐν Περραιβοῖς. v. ἀπαιόλαι.
ἐν Προμηθεῖ. v. ἐπιστολή.
ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ. v. ἀθέτως. ἄρδις. διαμφίδιον. ἐλελεῦ.
ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ. v. εἰσαφάσματα.
ἐν Προπομποῖς. v. δίπολοι.
ἐν Πρωτεῖ. v. ἄελπτοι.
ἐν Πρωτεῖ Σατυρικῷ. v. ἄμαλα. ἐπάπω.
ἐν Σατυρικῷ (Meurſius Κερκύωνι, vel Πρωτεῖ σατυρικῷ) v. ἀποφύλιοι.
ἐν Σαλαμῖνι. v. ἀναριβδοῖ. ἀνήρης. Meurſius legit Σαλαμινίαις. ut & in ἔκλογον. & κανθήλας.
ἐν Σεμέλῃ. v. ἀμφίδρομος. ἀνταία. ἄστερκτα.
ἐν Σισύφῳ. ἴαμβωνες.
ἐν Σισύφῳ πετροκυλιστῇ (ſic emendat Meurſius) v. θώψεις.
ἐν Σφιγγί. v. κνοῦς.
ἐν Τηλέφῳ. v. ἀμφιδεξίοις.
ἐν Τοξότησιν. v. πεζοφόροις.
ἐν Τροφοῖς. v. δίκρα πεδοίκου.
ἐν Ὑψιπύλῃ (ſic enim legendum puto) v. ἀποκορσωσαμέναις.
ἐν Φρυξί (ſic Meurſius) v. ἄγαστα. ἀδίοπον. ἄρστον. διαπεφρούρηται. ἐπιστροφή.
ἐν ψυχαγωγαῖς. v. δρώπτειν.
ἐν ψυχοστασίαις. v. αἰνηκίδοτι. ἀνριβάτας.
AGATHON. v. ἀγαθώνιον.
ALCÆUS. v. ἀδηφάγοι. ἀμ' ἡμέρα. ἐπιπνεύων. τετραβαρῆ. τετράδων.
ALCMAN. v. ἄαυτα. ἀλίβαπτον. κλεψίαμβοι. νηρεύς.
ALEXANDER. ἐν ἐπιστολαῖς. v. ἀροπάνοι. γητακά. σκοῖδος.
AMERIAS. v. βαθάλη. βαβυκῶς. καλαρρυγαί. κάλιθος. καμαστίς. λιτμός. πέχαρις. πιγγανεόστιον. σαυάδαι. σμώγη. χερόν. ὑφαίνειν. & forſan in σαυτορέα, ubi vulgo ἀμερία legitur.
AMPHILOCHUS. v. μύχης.

ANACREON. v. *αἰθιοπαῖδα. ἄμιθα. ἄςυ νυμφέων. αὐτάγγελοι γυναῖκες. ἕρμα.*
ANAXANDRIDES. v. *ἀμφίδυσις.*
ANDROMENIDES. v. *ἐνοδία.*
ANONYMI. *ὁ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφώς.* v. *ἀφρόδιτος.*
ὁ τὴν μικρὰν γράψας Ἰλιάδα. (ſic enim lego) v. *διομήδειος ἀνάγκη.*
ὁ τὰς Ἀταλάντας συνθεὶς. v. *διονυσοκουροπυρόνην.*
Οἱ τὴν Ἑβραϊκὴν φωνὴν μεταθέντες. i. e. *οἱ* LXX.) v. *ὀνοκένταυροι.*
Οἱ περὶ Θεόφραστον. v. *Διὸς ἄνθος.* niſi forte ex uſu linguæ ipſe Theophraſtus deſignetur.
ὁ περὶ τῶν Ἀριστοφάνους. v. *σαμίων.* Sed leg. *φησί τις παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει.* Salmaſ. p. 236. ad inſcript. Herodis.
ὁ τὰ Θηβαϊκὰ γεγραφότες. v. *τευμησία.*
Ἀρχαῖα ποιήματα. v. *δῶροι.*
ANTICLIDES. v. *ἀλευροδοῦντες.*
ANTIGONUS v. *κέρυλος.*
ANTIGONUS CARYSTIUS. *ἐν τῷ περὶ ζώων.* v. *ἴλησι.*
ANTIMACHUS. v. *γαιηΐδα. ἐανηφόρος. εἰσκονιανοὶ. ἐπιήρα ζειροφόρος. κλύμενος. σύςενον. χηρηίον.*
ANTIOCHUS *ὁ Ξενοφάνους. ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας.* v. *χώνην.*
ANTIPATER. v. *δημιάσι.*
ANTIPHANES. v. *αὐχένιοι.*
ANTIPHON. *ἐν Ἀληθείᾳ.* v. *ἄβιος.*
APPOLODORUS. v. *ἄγος. ἀγρεὺς. ἀλίπλοα. γραῦς. σέριφος. παριαμμίδες.*
APOLLONIUS. *ὁ τοῦ Ἀρχιβίου, ὁ τὰς Ὁμηρικὰς λέξεις γράψας.* in Præfatione & v. *ἐλεάτης ἔχετος.*
APOLLOPHANES *ὁ Κωμικὸς.* v. *μυσίκαρφι.*
IDEM *ἐν Κρησί.* v. *θεοὶ ξενικοὶ.*
APPION. *ὁ τὰς Ὁμηρικὰς λέξεις γράψας.* v. *ἀγυρτὸυς. ἄδις. αἰσυμνητῆρι. θαλαμηπόλος. ἰονθάδος. κὴξ. μηονεῖ. μήνιμα. οὐδενόσωρα. πόποι. φοινήεντα, χαμαιευνάδες* & in Præfatione.
AQUILA. v. *ὀνοκένταυροι. σειρῆνες.*
ARCHIAS. v. *ψαυςά.*
ARISTARCHUS. v. *αἰψηρά. ἀμφιμελέη. ἀνθρήνη. ἀντιάνειραι. ἀσφόδελος. ἀρμηστής. δίψιον ἄργος. ἐλαιοῦται. ἐλειοὺς. ἐπὶ φαλινίου. ἐς τὸν λιμθῶνα. ἰωγή. κυσολάκων. λυκοκτόνου θεοῦ. πάλιν. πάντα λίθον. πράκες.* & in Præfatione.
ARISTEAS. v. *πευκαλεῖται.*
ARISTOTELES. v. *ἀμβρυττοι. ἀμμοῦς βατίδες. βυθοὺς βρυττος. δεκάτη θύομεν. δελφικὴ. ἰλιὰς. ἰννὸς. κερκυραία. λογγίαις. μέροπες. πελειοθρέμμονα. σανδαράκη.*
ἐν Ὀπουντίων πολιτείᾳ. v. *ἀπεῖτος.*
ἐν τῇ Πολιτείᾳ (Athenienſium, ut videtur) v. *εὐθύνας.*
ἐν τῷ περὶ Ζώων. v. *πώϋξ.*
ARISTOMENES. *ὁ Κωμικὸς.* (obiter citatus) v. *θυροποιός.*

ARI-

Digitized by Google

ARISTONYMUS. v. *βορρῦ. ψώσματα.*

ARISTOPHANES. v. *αὐτίκα. ἀφορμή. ἄφρον. ἄχνη πυρός. βύθυτον. βυρσαίετον. γρισῶν. γυμνότερος. λεβηρίδος. γυνή δαιδάλεια. δαφνοπώλην. δράκαιναν. δρακοντίδης. ἐμπεδορκεῖν. ἔμπουσα. ἐνδυμιωνάκαρ[...]τνήρυσις. ἰασώ. ἰννός. ἱππάετον. ἱπποκλείδης. κλύμενος. λακρατίδες. λάμια. λοχείαις. μεγάλη θεός. μεσαυχένες. μεταλλεῖον. μολγός. ὀνουπέκαι. οὐπαντός. οὐρανίαν. πηλέως. μάχαιρα. σαμίων. σέριφος.*

IDEM *ἐν Ἀράμασι.* v. *βύρσαν.* ſed ut puto. *δράμασι* legendum.

ἐν Ἀχαρνεῦσι, v. *ἰσκοροδισμένος.*

ἐν Γλώσσαις. v. *ἀάδα.* Grammaticus non Comicus.

ἐν Βαβυλωνίοις. v. *ἐς τὴν λιμνθύαι ἱστρίανα.*

ἐν Βατράχοις. v. *γωνιασμός. ἐκμελίτης.*

ἐν Γηρυτάδῃ. v. *αὐτοὶ θύομεν.*

ἐν Δαιδάλῳ. v. *δορυφόνον.*

ἐν Εἰρήνῃ. v. *ἐλίχνων.*

ἐν Ἐξηγήσει Λακωνικῶν. v. *πυρέακος.* Grammat. non Comicus.

ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. v. *ἔμβολον. καλάσιρις.*

ἐν Ἱππεῦσιν. v. *κοινὸς τῶν ἐγχέλεων. ἀχίλλειον.*

ἐν Κενταύρῳ. v. *κύλλου πήρα.*

ἐν Κιθαρῳδῷ. v. *σπιλίαν.*

ἐν Κωκάλῳ. v. *ἰπνός.*

ἐν Νήσοις. v. *θύρσου κυνῆ.*

ἐν Νεφέλαις. v. *λέσβιος. σιδαρέοι.*

ἐν Ὁλκάσιν. v. *ἀπεσφακέλισεν.*

ἐν Ὄρνισιν. v. *βλιμάζειν. γλαῦκες λαυριωτικαί.*

ἐν Σκηναῖς καταλαμβανούσαις. v. *οὐ γὰρ* &c. *τριτοστάτης.*

ἐν Σφηξί. v. *ὄνου σκιά.*

ἐν Τριφάλητι. v. *ἑρμῆς τρικέφαλος. ἱλάων.*

ἐν Τελμησσεῦσι. v. *πύλαι.*

ἐν Ὥραις v. *ἄρας ἱερόν. δικαστικόν. ζεῦγος.*

IDEM ut videtur, tacito nomine. v. *βαρβός. βοτροιδία.*

ARISTOXENUS. v. *κληψίαμβοι.*

ARTEMIDORUS. v. *κινησός, σκυρία. ταλάντιον.* forſan & in *μίλαξ.* qui locus corruptus videtur.

ASCLEPIADES. v. *κολακοφοροκλείδης. ἐν ἕκτῳ Τραγῳδουμένων.* v. *ῥησίαρχος.*

ATHENION. (ut videtur) v. *ἀνθρίσκιον.*

ATTALUS. *ἐν τῷ περὶ Παροιμιῶν.* v. *κορίννουσι.*

BACCARIS. v. *βρένθιον.* non ſcriptoris nomen ſed unguenti.

BACCHYLIDES v. *δίχολοι.*

BEROSUS. v. *σαραχήρω.*

BLÆSUS. v. *φυλακτός.*

BASTASCHIUS, Hiſtoricus. v. *βάστας.*

BOETHUS. *ἐν τοῖς περὶ Πλάτωνος.* v. *διὰ πάντων κριτής.*

BITON. v. *σαμβύκη.*

CALLIAS. v. *μεγαρικῇ. σκανάς.* &c.

CALLIMACHUS. v. *ἆ. ἀεξοὶ. βουγενέων. θύα. ἴυφ. κάπτα. καταριστὴν. λειριόεντα. νικάδεσσι. σιαλενδρὶς. χρεμέδα.*

IDEM. *ἐν Ἑκάλῃ* v. *γηφάγοι.*

CALLISTRATUS. v. *ἁρμοδίου. ἐλευθὲς. θρώσκω. ἰλλυρὶς.* &c. *παρνόπη.* videndum etiam an in *κυδρὸς.*

CHAMÆLEON. v. *λιβυκά.*

CHARIXENA. *ἐρωτικῶν ποιητρία.* obiter citata v. *ἐπὶ Χαριξένης.*

CHOERILUS COMICUS. obiter citatus, *ἐκκεχοιριλωμένη. χοιρίλον.*

CHRYSIPPUS. v. *φολιά.*

CLEARCHUS v. *ἄδωνις. γλυκὺς. ἀγκὼν. διομήδειος. ἀνάγκη. διὸς ἐγκέφαλος.* & forte in *μητέρα. ἐν τοῖς περὶ Παιδείας.* v. *μανέρως.*

CLETODEMUS. *ἐν τῇ Ἀτθίδι.* v. *ἕβδομος.* ſed legendum CLITODEMUS videtur, vel potius CLIDEMUS, qui *ἐν τῇ Ἀτθίδι* 6. Athenæi citatur. forſan & ſupra in *Ἀγαμεμνόνια φρέατα* idem nomen reſtituendum, ubi vulgo *Δῆμος* legitur.

CLITARCHUS. v. *μητέρα.*

CONON (ut videtur) v. *βερονίκης πλόκαμος.*

CORINNA. v. *τένθων.*

CRATES. v. *ἐνώπια.*

CRATINUS. v. *ἀΐδρυτον. ἀψῶ. βαλανιομφάλους. βρέα. γαληδέα. δεξιῷ. διαλαός. δυσβράκανον. δυθαλὴς. ἰλλόπιδας. ἀνεξικώμη. ἀπέφρησαν. καῦσις. κορσάκις. κυβηλὶς. λέρνη. θεατῶν. ναύσων. σαυνίον. σκυθικὸς. χοιρίλον.*

IDEM *ἐν Βουκόλοις* (reſtituente Caſaubono.) v. *πυρπερέγχει.*
ἐν Δραπέταις. (ſic enim legendum putamus.) v. *ἀγερσικυβήλις.*
ἐν Δηλιάσιν. v. *βοῦς ἐν αὐλίῳ.*
ἐν Θράτταις. v. *δίλογχον. συρβηνεὺς.* & forſan in v. *ἀπέφρησαν.* ubi vulgo *θράσιω.*
ἐν Ἰλιάσι. v. *αἰθρία.*
ἐν Κλεοβούλῳ, (*Κλεοβουλίνη* legendum putamus,) v. *αἴθης.*
ἐν Κρήσσαις. v. *κωνῆσαι.*
ἐν Μαλθακοῖς vel *Μαλακοῖς.* (ut videtur ſcribendum.) *βρυτίνη.*
ἐν Νόμοις. v. *λυκαμβίς.*
ἐν Πυλαίᾳ. v. *γοργῶπις. ζωλύρου.*
ἐν Σεριφίοις. v. *διονυσοκουροπυρώνην.* vide & in *βρίκελοι.*
ἐν Χείρωνι. v. *αὐτόφορτοι.*
ἐν Ὥραις. v. *κήτιον. μυσίκαροι.*

CRATINUS *ὁ νεώτερος, ἐν Γίγασιν.* v. *παμμύλης.*

CTESIAS. v. *σάραπις.*

CYRILLUS. *ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ Ὡσηὲ τοῦ Προφήτου.* v. *μονιός.*

DEMETRIUS. (Hiſtoricus ut ex fragmento adjuncto videtur,) v. *ἐμπήρους.*

DE-

Digitized by Google

DEMOCRITUS. v. *ἀμφιδήτιοι. ἀπαλητόν. ἄσκληρες. βάςας. βροχμώδες. βρόχος. δεξαμθμαὶ. δυσχοῖ. συγγόνη.*

DEMUS. *ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῆς Ἀτθίδος.* v. *ἀγαμεμνόνια. Φρέατα.* Idem eſt qui ſub nomine DEMONIS occurrit. v. *οἰναῖοι*, &c. Vide ſupra in Cletodemus.

DEMOSTHENES. v. *ἀργυραῖοι. εἰθύφαλλον.*

ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους. v. *ὁσίους.*

DICÆARCHUS. v. *ἐν πίθῳ.* &c.

DIDYMUS v. *αὐλὶς. βρίκελοι. ἐπώζειν. κέλετο. κόρσακις. λαπέρσαι. λέαπιν. λιμοδωριεῖς. μοσυνοίκια. μυκερίνα. οἰοπάτη. σαμιακὸς.* &c. *σισύμβριον* &c. *σκινθαρίζειν.*

IDEM *ὁ τὰς Κωμικὰς λέξεις γράψας.* In Præfatione.

DINOLOCHUS. v. *ἄδος. μυρμηκιὰ. ὀλβάχιον.*

DIOCLES. v. *λαπάραι. τίγγα. συγκομιςὲς*, (ubi Medicus vocatur.) unus forte ex veterinariis.

DIODORUS TARSENSIS. v. *διαγόρας.*

DIOGENIANUS. *ἐν περιεργοπενήταις.* In Præfatione.

DION. v. *ςαδιεὶν.*

DIONYSIUS. v. *ἀμβλῶνες. βότρυος. γύης. ἱςρίανα. κλισίαι. σκυρθαλιάς. ὕαλιχος. ὑγιείην.*

DIONYSODORUS. v. *γλαύκου τέχνη.*

DORYLLUS TRAGICUS. obiter citatus. v. *δορυαλλὸς.*

ECPHANTIDES COMICUS (citatur obiter) v. *ἐκκεχοιριλωμένη.* & in v. *καπνίας.* Vide & in *Χοιρίλον*, ubi forte *Χοιρίλον* legendum.

EMPEDOCLES. v. *ἀγέννητα. βαυμῶ.* Idem obiter citatus in *κωλυσανέμας.*

EPHORUS. v. *ταναγραίων.*

EPHORUS. CUMÆUS, obiter citatus, v. *δίφορος.*

EPICHARMUS. v. *ἄγκυρα. ἀπαςτὴν βίμβλινος. βλιτάχεα, καμπισίγγια. καπνοκορτυάζεται. λυκόςρατος.* (vulg. male *ἱπποχάρμω.*) *ῥογκίην. σαμαίνεται. ψύλλα.*

IDEM *ἐν Ἀγρωςίνῳ.* v. *κόλαφος.*

ἐν Βάκχαις. v. *ἀγληχίδων.*

ἐν Κωμαςαῖς. v. *Φρύγιον.*

ἐν τοῖς Μησὶ, (ut videtur) v. *σκυφοκώνακτος.* forſan & in *σκωρυφίαν.*

ἐν Ὀρύα. v. *ὀρύα.*

ἐν Παιδοτρίβαις. v. *κόλαφος.*

ἐν Τριακάσι, forſan v. *σκωρυφίαν.* quod videor ex antitheto *μησὶ* colligere. Vide ſupra in *σκυφοκώνακτος.*

EPIPHANIUS bis (inquit Caſaubon. ad Athenæum p. 31.) Me loca effugerunt iſta.

ERATOSTHENES. v. *αἰγρηνόν, ἀλκεὸν. βασιλίδες. ἐφώδιον. ἠδυμτῆρες. καταλυσσωμένην. ναρθακιῶντες, παρ' αἰγείρου.*

ἐν

ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων v. ῥοῖκου &c.
ESAIAS Propheta. v. ὠρίων.
EUBULUS. ἐν Κυβευταῖς. v. μάνης.
EUCLIDES (Socraticus.) v. ἀνὺξ. ἰών. confer Gellium. VI. 10.
EUCLITUS. v. γάλας. vereor ut corrupte.
EUCRATES ἐν Ῥοδιακοῖς. v. ἔλατρον.
EUDOXUS. v. βοῦς κύπριος.
EUELUS v. κακόρας. κάπατας. (ubi vulgo tamen Εὐήλων legitur.)
EUPHORION. v. ἀλλίξ. ἄνταρ.
EUPHRONIUS. v. λακκοπέδα.
EUPOLIS. v. ἀπ' ὄνου. &c. βοῶπις. γαληψὸς. δάμαρ ἱππέως. δαμασικόνδυλον. θύα. κολυτώ. κριὸς. ὄνου γνάθος σαννίον. & forſan in v. πίσταν (ubi vulgo πέλις.)
ἐν Αἰξίν. v. ἱερεὺς Διονύσου.
ἐν Βάπταις. v. βάστας.
ἐν Μαρικᾷ. v. δούλων πόλις.
EURIPIDES. v. αἰγυπτία ἐμπολὴ. ἄντος. ἄνω ποταμῶν. ἀπαιώνιστον. κορίννουσι.
IDEM ἐν Αἰόλῳ. v. ἀκρατὲς.
ἐν Ἀλεξάνδρᾳ. v. ἄρρητος.
ἐν Ἀλκήστιδι. v. ἄλις.
ἐν Ἀλκμαίωνι. v. ἀργαίνειν. ἀτενὴς.
ἐν Ἀλκμήνῃ. (ut reſtituit Meurſ.) v. ἀμολγὸν.
ἐν Ἀλώπῃ v. ἀπρόστηλος. ſi bene ad Harpocrationem Mauſſacus correxit. Brodæus autem corrigit Μεναλίππῃ.
ἐν Ἀνδρομάχῃ. v. ἀγρεύματα. ἀπήυρον.
ἐν Ἀνδρομέδᾳ. v. ἀμείβεται.
ἐν Ἀντιόπῃ. v. εὐθυδήμονα.
ἐν Αὔγῃ. v. ἀπενήσω. διέφθειρε. κέρας.
ἐν Δίκτυι. v. ἀζοίμην.
ἐν Ἑκάβῃ. v. κάσις.
ἐν Ἐρεχθεῖ. v. ζεῦγος.
ἐν Ἡρακλείδαις. v. ἀμαλὸν.
ἐν Ἱκέτισιν. v. ἀναδρομὴ.
ἐν Ἰνοῖ. v. δὲ ἄρα & vide infra in Οἰνεῖ.
ἐν Ἱππολύτῳ στεφανηφόρῳ. v. ἀναστειράζει.
ἐν Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι. v. ἄθραυστα.
ἐν Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις. v. ἀγχίπους & ἀντιψάλμους.
ἐν Ἴωνι. v. εἰλείθυιαν. ἀντίπηγα. καρφυλαὶ.
ἐν Λικυμνίῳ. v. θριάζειν. λικυμνίοις βολαῖς.
ἐν Μελεάγρῳ. v. ἀντήλιοι. καθωσίωσε.
ἐν Μεναλίππῃ. v. ἀπρόστηλος. Brodæo conjiciente.
ἐν Μηδείᾳ. v. ἀπαιώνιστον. ἀποστέλλεις. αἰσυμνᾷ. ἀεὶ.
ἐν Οἰδίποδι. v. ἀηδόνα ἄναρθρος.
ἐν Οἰνεῖ. v. ἀθράνευτον. ἀκρίζων.
ἐν Ὀρέστῃ. v. ἀφύλλων.
ἐν Παλαμήδῃ. v. ἔμβολα.
ἐν Πειρίθῳ. v. ἐφίξεις. θράξαι.
ἐν Πελιάσιν. (ex reſtitutione Meurſii.) v. ἀντεμμάσασθαι.

&

Digitized by Google

& ἀρταμεῖν, (ex ejusdem reſtitutione) item in καταβολή.
ἐν Πηλεῖ. v. ἀρκεῖ.
ἐν Πληοθένει. v. κότταβος.
ἐν Σισύφῳ. v. ἐλίοσιν.
ἐν Σκυρίαις. (ex reſtit. Caſaubon.) v. ζεύγλας.
ἐν Σκείρωνι. v. ἁμαρτητήν. & in ἔμβολα. Brodæo emendante.
ἐν Ὑψιπύλῃ. v. ἀναδέρομαι.
ἐν Φιλοκτήτῃ. v. αἴρειν. αἰών. ἀκριβείς. γαῦρος.
ἐν Φοίνικι. v. ἀμνήστευτος.
ἐν Φρύξῳ. v. ἰλλάδας.
ἐν χρυσίππῳ. v. εἰάζων.
IDEM obiter citatus, v. σκάνδιξ.
EZECHIEL. v. βεζέκ.
GALENUS. v. σώτειρα.
GLAUCIAS. v. πίαρ & σαμίθη, ubi medicus vocatur.
GORGON Hiſtoricus. v. ἐπιπολιαῖος.
ἐν τῷ περὶ θυσιῶν. v. καταῤῥαπτίτης.
HECATÆUS. v. ὑπ' αὐνήν.
HEGESANDER. v. ἀπόφαρσις.
HEGESIAS. v. ἀγριμίλιοσα.
HEGESIPPUS Rhetor. v. κρώβυλος.
HELIODORUS. v. ἀδευκεῖ. ἀμφινύσσειν. ἀναγωγή. ἀνακτορίζουσι. ἀνάπυστα. & in Præfatione.
HELLANICUS. v. κάδμιοι.
HERACLEON. v. γεφυρίς. ταυληρόντα. τεθήσεται. τίγγα. τριχθάδες.
HERMEAS, ὁ Ἀριστοτέλους γνώριμος, citatus obiter, v. τάρνη.
HERMIPPUS, v. λόγχια.
ἐν Ἀρτοπώλισι. v. δοκικῷ, ubi male ἔρμικτος legitur.
ἐν Δημόταις v. οὐ φροντίς, &c.
ἐν Θεοῖς. v. μίλαξ. meminit hujus Fabulæ etiam Pollux 9. 7.
ἐν Κέρκωψι. v. κολακοφορολλείδης.
ἐν Στρατιώταις. v. πάνικτον.
ἐν Φορμοφόροις. (ex reſtitutione Caſauboni.) v. Διὸς βάλανοι.
HERMODORUS. v. σκυδικαί.
HERODIANUS Grammaticus. in Præfatione.
HERODOTUS. v. ἀγαθοεργοί. βασιλεῦς. ζάλμολξις. ζειρά. θύεστον. κανναμίς. μυκερίνα. πιοσοκωνίας, τιάρα.
HESIODUS. v. ἀμφοῖδις. ἀργεῖν. ἀφροδίσιος. ὅρκος. γοργείην. δίψιον. ἄργος. ἐπ' εὐρυγύη.
ἐν Θεογονίᾳ. v. γάστος. εἰρεῦσαι. ἱπποκρήνης.
ἐν Καταλόγῳ ἠοίων. v. ἠοῖα.
HIPPOCHARMUS. v. λυκόστρατος. niſi legend. (ut ſupra monuimus) Ἐπίχαρμος.
HIPPOCRATES. v. αἰών. ἄλμα. ἀμφιμήτριον. ἀντιλαβαί. ἀπολελαμψαι. ἀρχαία φύσις. ἄχνη πυρός. βαλβίς. βληχώδες. βυβάλιον. βρέγμα. διασαφῶν. δίκαιον. κέδματα.

HIPPONAX. v. ἀβδής. ἀγχαλίη. βασανικόρος. βεβρενθυόμενον. ἐμβάφιον. ἐμπεδής. κυβήκη. κυλλήβην. μαυλιστήριον.

HOMERUS. v. ἆ. ἀγυιαί. αἴ. αἰδοῖος. ἀκτή. ἄμαλλα. ἀμαρτῆ. ἀναβήμεναι. ἀναιδής. ἀναριβδοῖ. ἀνατροπῆς. ἄπτηρος. ἀργέσταο. αὐτίκα. γαμφαί. γλυφίδες. γόνος. δαρδάνιαι. δαρδάπτειν. δεινωπήν. διατρίβοιτε. δοιαί γὰρ τε, &c. ἑανόν. ἔδωκα πολλά. ἐπιμάστακα. ζήγαινα. ἠρρήκεν. θίν. θρύον. κάρα. κατὰ στεφάνης. κνώδαλα. κολόν. κρόσσαι. λύχνος. μά. μαχάλην. ξύει. πελεός. πλατή. προτιβάλλεαι. πύλαι. σέθεν. συμπληγάδες. τειχίον. τρεῖς θεοί. τριάς. ὑποχαλκίς. χειμάμυνα. ὠμοθετεῖν.

IDEM citatus ſub nomine τοῦ Ποιητοῦ. v. ἀγαυοί. ἀκέοντος. ἄριστον. δαί. δέξασθαι. δίδυμοι. δίχαλον. ζυγόν. ἐνοπαλίζειν. εἰληθύας. ἱερόν. ζόφον ἠερόεντα. οὐ πάλιν.

IDEM obiter citatus. v. ῥάβδοι ῥαψωδός.

IBYCUS. v. βρυαλίκται. σειρίου, &c.

JOB. v. ὠρίων. & v. τερέβινθος. In poſteriore autem voce iſta legendum JOBAS crediderim.

JOB. Ἐν πεντεκαιδεκάτῃ περὶ ὁμοιοτήτων. v. κάρη. legendum & hic puto JOBAS. Vide Athenæum pag. 170. edit. Lugd.

JOBAS. v. βλιτύριον. βρίγες. κυλικίας. λυσιφοίτην. σαμβύκη.

IDEM. ἐν τετάρτῳ Θεατρικῶν. v. κλώπεια. Ἐν τετάρτῃ θεατρικῆς ἱστορίας citatur Athenæo lib. 4. Ἰοβᾶς ὁ τὰς θεατρικὰς ἱστορίας γράψας, citatur & ab Ulpiano ad Demoſthenem.

ION. ἐν Ἀλκμήνῃ. (ſic enim legendum) v. αὐτάγγελοι. κατάφρακτοις.
ἐν Ἀγαμέμνονι. v. ἱππικὸν χλῖδος. πεδανῶ.
ἐν Ἀργείοις v. σάρον.
ἐν Εὐρυτίδαις. v. ἰνίος κυδρός. (ex reſtitutione C. V. Rich. Bentleii.)
ἐν Μεγάλῳ δράματι, v. ὀνοταζομένη. & μελαγχαίταν.
ἐν Ὀμφάλῃ. v. ἐρρωπιζομένη. μαγάδεις (ex reſtitut. Caſaub.) μεσομφάλους. πίλον.
ἐν Τεύκρῳ. v. αἴθροι. ἀμφιβώτης.
ἐν Φοίνικι δευτέρῳ. v. τιμαλφής.
ἐν Φρουροῖς. v. κλῆτηρα. νιφόεσσα. citatus & in vocibus πυκνά. & φοινικόλεγνον. videndum an & in νυμφαῖον.

JONAS Propheta obiter citatus. v. Ἰωνᾶς.

ISIDORUS. v. δυσάρεστ.

ISTER. v. ἄμαλλα. forſ. & in σίκυον.

LEO. ὁ Κλαβανδεὺς ἐν τρίτῳ. v. βαιᾶγις.

LEONIDES. v. ἔκτορες πάσσαλοι. &c

LEUCON ἐν Φράτορσιν. v. παιάπης.

LEUCUS ἐν Νόμοις. v. λεπταλέον.

LUCAS Evangeliſta. v. Ἰάκωβος.

LYCOPHRON. v. κατηλυσωμένην. πύππαξ.

IDEM in Κασσάνδρᾳ, ut videtur. v. ἐπαγωγή.

LY-

LYSIAS. v. αἰδηφάγοι. τιμωρία.
LYSICRATES. v. σμυστία.
LYSIMACHUS. v. σκῦρος, &c.
LYSIPPUS. v. βύδιος.
ἐν Βάκχαις. v. ἀγερσικυβῆλις. hujus dramatis ſæpius Pollux meminit.
MARATHONIUS ὁ ποιητής. obiter. v. μαραθών.
MARCUS Evangeliſta. v. Ἰάκωβος.
MARSYAS ἐν τῇ Ἰάδι v. ὑετής.
MATTHÆUS Evangeliſta, v. Ἰάκωβος.
MEGACLIDES. v. ἀθηνᾶ. λιμβία κλυτόν.
MELESAGORAS. v. ἐπ' εὐρυγύῃ ἀγών.
MENANDER. v. ἀλλ' ἄχρι ἔξεστιν. ἔμπυος. καλαθίσκος. ὥς.
IDEM ἐν Λευκάδεσιν. v. λευκάδος.
ἐν Ὀργῇ. v. οὐ μάτην.
ἐν Παρακαταθήκῃ. (emendante Caſaub.) v. ὄφεις.
ἐν Ὑδρίᾳ. v. παρουσία.
ἐν Ὑμνίδι. v. βάκηλος. παρυφίς.
ἐν Φάσματι. v. ἔμβαρος.
METRODORUS. v. ἀγαμεμνόνια φρέατα.
MNASEAS ἐν τοῖς περὶ Λιβύης. v. βρακαίοις.
MORSIMUS, Tragicus ineptus, obiter citatur. κλύμενος.
MOSES. v. δραχμή.
MYLLUS Comicus, obiter citatus v. μύλλων.
MYNDIUS. v. ὑπομέλαθρα. ſic MYNDIUS. ſine adjuncto Arnobio lib. 6. citatur. De Alexandro Myndio ſæpe Athenæus.
NASSANDER. v. αἰδία.
NICANDER. v. ἀγωνοθέτης, ἀθελγεῖν. θιβρήν. κλισίαι. μόσχος. τρεπτοί.
NYMPHODORUS. v. αἰγίς.
OCHLUS ἐν Τροφωνίῳ. ſi non mendoſe.
ORUS. v. νυμφαῖον.
OSEAS Propheta obiter citatus v. μονιός.
PANYASIS. v. ἠοίην.
PAULUS Apoſtolus. v. Παῦλος.
PERIGENES. v. διαπίνειν.
PHANIAS in Κήρυκας.
PHANODEMUS. v. αἰχάνας. γαλεοί. ταῦρος.
PHERECRATES ἐν τυραννίσι. v. γυμνοφυλακεῖν. ἐπίμεστα. μιμάρκυς.
PHERECYDES. v. εὐρύμας. ἰοφῶσα.
PHILEMON. v. ἴσις.
PHILETAS. v. ἄμαλλα. βαβυκῶς. θέοσαλαι. σκεῖρος. σκύζης. ὑπ' αὐνήν. ὑπεζώκασ.
PHILISTUS. v. βυβάρτις. μεσηρεύειν.
PHILOCTETUS. v. δορυφόρον.
PHILOCHORUS. v. ξυμβόλους.

IDEM ἐν τρίτῳ. (fortaſſe Ἀτθίδος intelligendum) v. ἀγοραῖος Ἑρμῆς.

ἐν τετάρτῳ. v. ἱππῆς.

PHILOLAUS. v. πόλισιν. λιχνοφιλάργυρος.

PHILOSTEPHANUS. v. θριπόβρωτος.

PHILOXENUS. ἐν Σύρῳ. v. μεσαύχενες.

PHOENICIDES Comicus Megarenſis. δύνασαι σιωπᾶν.

PHRYNICHUS ἐν Αἰγυπτίοις. v. ἰαίνεται. σεμέλη.

ἐν Ἀλκήστιδι. v. ἀθαμβεί.

ἐν Δάνεσιν. v. ἔγκαρτα.

ἐν Κοννώῃ. v. ἀεί.

ἐν Κωμασταῖς. v. κολακοφορoκλείδης.

ἐν Κρονίῳ. v. σπιλλίσαι.

ἐν Ταντάλῳ. v. ἐφέδρανα.

PINDARUS. v. ἀληθεῖς. διός. κόρινθος.

PISANDER. v. νοῦς καὶ ἄλλα &c.

PISISTRATUS. καταχήνη.

PLATO. v. ἀγανακτεῖν ἀλῆτις. ἀμφιμάσχαλος. ἀρχωνίδας. ἀσελγής. αὐτὸ δείξει. βορᾶς. δευτέρων; ἀμεινόνων. ἐμμέλεια. ἡρακλεία. λίθος. κριός. πῦρ. ἐπὶ πῦρ. ποδοκάκη. σίλλυβον, &c. σαθέριον.

PLATO ἐν τοῖς ἀφ' ἱερῶν. ἀσπαλιεύς.

ἐν Γοργίᾳ. v. τὸ παρόν.

ἐν Ἴωνι. v. ἡρακλεία λίθος.

ἐν Μαμακύθῳ. v. μαμάκυθος.

ἐν Μαμμοθήρᾳ. v. παλινδορία.

ἐν τῷ σοφιστῇ. v. ἐγγαστρίμυθος.

ἐν Σύρφακι v. παλινδορία.

PLUTARCHUS. v. δεκαδώρῳ ἁμάξῃ. ληναίων μήν.

POLEMARCHUS. v. χρυσοῦς.

POLEMON. v. διοσκώλιον. ἐφώδιον. ἠλύσιον. κυλίκρανον.

IDEM ἐν Ἐρατοσθένους ἀποδημίᾳ. v. βίηφι. σκυδικῷ.

ἐν Αἴαντος ὑποκρίσει. v. συμπασχεῖν.

POLYBIUS. v. φρέτοτύπανα.

POLYMNESTUS, Poëta Colophonius, obiter citatus. v. πολυμνήστιον, &c.

PRAXILLA SICYONA. v. βάκχει διώνης.

PRAXIPHANES. v. διατριχαίδες.

PYTHAGORAS. v. γυνή.

RINTHON. v. ἄσκελος. βρυδαλίχα γαλεοί. καλαβρίαν. κάρκαρα. σκαλιᾶ. σάννορος. σαπυλλεῖν. σάρματα. τροχαῖα. ὑδραίνα.

IDEM ἐν Μηδείᾳ. v. κομάκτωρ.

SAPPHO. v. Ἕκτορος πάσσαλοι.

SACRA Pagina ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν βασιλειῶν. v. ὀζειάς. & v. ὠρίων. ſub nomine τῆς γραφῆς.

SELEUCUS. v. βυδίος. διάχεσις. καρβανοί. στήριον τηάλλακτον.

SIMMIAS. v. πτωκάς.

SIMONIDES. v. κάρκαρα. νεαιρῆσιν. οἰκιάδης.

SOLON. v. ἀγχιστίνδην. βείνην. τριταία. obiter etiam in σεισάχθεια.

θεια. χαλεπὰ &c. & τρεῖς θεοί.

SOPHOCLES. v. ἄβαι. ἀδζέπανον. αἴφρουρος. ἀλύβας. ἀναστρέφων. ἀναψύχουσα. ἀπαιόλημα. ἀργυραῖοι. αὐλῶνες. ἀφάρμακον. βάσκανος. βωλόναι. γλίδου χόαναι. γλοιάς. γνώμων. ἐγκυράδες. καθαγίσω. κωχεύουσιν. σειρίου. σιλφίου. τυφῶ.

ἐν Ἀθάμαντι. v. ἀγχιερμήνης. ἐπιστήγματα. ἐχρωματίσθη. καταγνῶναι.

ἐν Ἀθάμαντι δευτέρω. v. ἕρκεσι. ἕψια.

ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ. v. ἄσκοπον. ἄφρακτος. ἐξαλύξωμαι. καταναριστμένα.

ἐν Αἰγεῖ (ex emendatione Caſauboni.) v. ταύρειον πόμα.

ἐν Αἰγίσθῳ. v. Ἀρύθμων.

ἐν Αἰθίοψι. v. ἀνάρκτον. ἀνθοβόσκον. ἀπιστεῖ.

ἐν Αἰχμαλωτίσιν. v. αἰχμόδετος. ἀλιτροσύνη. ἀμφίλινα. ἀνηκές. ἀπειθής. ἐμπλεύρου. εὐστερνομαντίαις. ἐνώταις. ἐπιμάσσεται. ἴαννα.

ἐν Αἰχμαλώτοις. v. ἄσεπτον. ἄχνην. ἱερόλας. ἱκτερεύσομεν

ἐν Ἀκρισίῳ. v. ἄδοξα. ἀκτίης. ἀλοίματα. ἀνταίαν. ἀπόδρομον. ἀποφανθείς. ἀρόματα. ἄστομος. βίδην. ἰλλάδας.

ἐν Ἀλεάδαις. v. ἐφυμνεῖς. ſed legendum Ἀλευάδαις.

ἐν Ἀλεξάνδρῳ. v. δύσαυλος, & θηλάστρια, videtur Ἀλεξάνδρα legendum.

ἐν Ἀλκμαίωνι. v. αἰνῶ. ἀρχαίας.

ἐν Ἀμφιαράῳ. v. ἀλεξιχίθριον.

ἐν Ἀμφιτρύωνι. v. ἀμφιτέρμως. ἀτμησίφρων.

ἐν Ἀμφιτρύωνι δευτέρῳ. (ex reſtitutione Meurſii) v. ἐπενώτισεν.

ἐν Ἀνδρομέδᾳ. v. ἀμβλύσκει. ἀμφιτρύμενον. ζευξιλέως. κυρίον. σαλητόν.

ἐν Ἀντηνορίδαις. v. ἀφεψιασάμην. ἐκβιβάξαι.

ἐν Ἀντιγόνῃ. v. κοινός.

ἐν Ἀτρεῖ. v. ἐπισπάσει.

ἐν Ἀχαιῶν συλλόγῳ. v. ἐπιξενουσθ. ἐπισεισάσης. ξυμβόλους.

ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς. (tacito nomine ejus) v. ὀμματειος πόθος.

ἐν Δανάῃ. v. ἀνθήμερον. ἀφροδίσια ἔργα.

ἐν Δαιδάλῳ. v. γοργάδων. ἰσέφτην. (emendante Caſaubono.)

ἐν Διονυσιακῷ. v. θωχθείς.

ἐν Δόλοψι. v. ἔυναιος.

ἐν Εὐμήλῳ. v. αἵματος, &c.

ἐν Εὐρυσάκῃ. v. ἀδέξαστον.

ἐν Ἑλένης ἀπαιτήσει. v. ἀναχαιτίζει.

ἐν Ἠλέκτρᾳ. v. αἷμα. ἀμήτωρ. ἀντήρεις. ἐπηγγελλόμην. λυκοκτόνου θεοῦ.

ἐν Ἡρακλεῖ. v. κύκλυς.

ἐν Θυέστῃ. v. ἀκήρυκτον. ἄλογα. ἀντερῦσιν. ἀπείρονας. ἀπέθεα. ἀτελῆ.

ἐν Θυέστῃ δευτέρῳ. v. ἡγόμην. ἀφοσιωμένας.

ἐν Θυέστῃ τῷ ἐν Σικυῶνι. v. ἀμόιφωτον. ἀποπλήκτῳ ποδὶ. ἀντομάρος. ἀντόφορτοι. ἐπαίνυς.

ἐν Ἰνοῖ. v. ἄλυτον.

ἐν Ἰοβάτῃ. v. ἀφύλλωτον.

ἐν Ἱππόνῳ. v. ἀπαλέξασθαι. ἀπαρθόνευτος.

ἐν Ἴριδι. v. ἔυωρος.

ἐν Ἴωνι. v. χερσεύει.

ἐν Ἰφιγενίᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι. v. ἀπαρθένευτα.

ἐν Ἰνάχῳ. v. αἰλλότριξ. ἀναιδείας. ἄναντα. ἀλωπός. (ex reſtitutione Caſauboni.) ἀντίπλαστον. ἀρκασκήνη. ἐπιήρεμα. κύαμῳ.

ἐν Κολχοῖσιν. v. ἐπαλλαχθεῖσαι.

ἐν Κρεούσῃ. v. ἀνέκτημαι.

ἐν Κρησὶν. v. βυδοὶ. Hinc corrige 6. 12. Pollucem, & pro χρήσει lege Κρησὶ, vel Κρεούσῃ.

ἐν Κηδαλίωνι. v. ἀντοκτίστυς. δίαιτος. Caſaubono corrigente.

ἐν Κώμῳ. ἄνθρωσκε. (ἴσ. Μώμῳ legendum.)

ἐν Λαοκόωντι. v. καταῤῥαιήτης.

ἐν Λαριωταίοις. v. ὡς.

ἐν Λημνίαις. v. ἀξύμβλητον ἀσάλπικτον ὥραν. vide & in δορυαλλός.

ἐν Μελεάγρῳ. v. ἀντίβοιον. ἰξοφόρυς. κυάμῳ.

ἐν Μυσοῖς. v. ἀπόβραθρα. ἀποσυρθ. ἀπύρκ. ἀστραφής. ἀφθίτυς.

ἐν Μώμῳ. v. ἀλώπηξ. ἀμφίον. ἀναστύψαι. ἀποσκολύπτε. ἄνθρωσκε.

ἐν Ναυπλίῳ. v. ἀνόρειος.

ἐν Ναυπλίῳ πυρκαεῖ. v. πεοσά.

ἐν Ναυπλίῳ καταπλέοντι. ex reſtitutione Meurſii v. ἐπίκοπα. τρίτος. κρατήρ.

ἐν Ὀδυσσεῖ μαινομένῳ. v. ἐμπερής. ἡμαλάψας. θρεκτοῖσι νόμοις. θριάζειν.

ἐν Ὀδυσσεῖ ἀκανθοπλῆγι. v. φθηρόβρωτον. ἐλαιάδιοσα.

ἐν Οἰδίποδι. v. ῥαψωδὸς. ἀπότροπον.

ἐν Οἰδίποδι ἐπὶ κολωνῷ. v. αἰτναῖα. ἀμπυκτήρια. (ubi editur ἐν κολωνῷ) οἰάτιδος.

ἐν Οἰδίποδι τυράννῳ. v. ἀελλάδων. ἄκων. ἀμφιπλήξ. βαιὸν. ἰήυς.

ἐν Οἰνομάῳ, forſan in ἀργυραῖοι.

ἐν Παλαμήδῃ. v. ἀκεστρὸν δροπά.

ἐν Πανδώρᾳ. v. κεχήλωμαι.

ἐν Περιλάῳ. v. καρπομανής.

ἐν Ποιμέσιν. v. βερεκύντα. ἴαννα. Φοινικίοις.

ἐν Πολυείδῳ. v. ἀνταίας. ἀραίας.

ἐν πολυξένῃ. v. περίρρυμα.

ἐν Ῥιζοτόμοις. v. αἰσωθείς.

ἐν Σαλμωνεῖ. v. θῆμα καρυκοί.

ἐν Σατυρίσκῳ. (ἴσ. Σατυρικῷ.) v. ἀῤῥαγὲς ὄμμα.

ἐν

Digitized by Google

ἐν Σίνωνι. v. αἰθύσσειν. ἀναισθήσω. ἀξέστως. ἄρρητον. ἐνθρίακτος.

ἐν Σισύφῳ. v. ζεῦγος.

ἐν Σκύθαις. v. ἀχίλλειον. ἀψάλακτος.

ἐν Σκυρίαις. (ex reſtitutione Caſauboni) v. ἀποστίβης. αὐτόσιτον. (ex ejusdem reſtitutione) εὔωρος ἀχρήματον. ubi vulgo Σκυρίοις legitur.

ἐν Συλλόγῳ. v. ἐκκεκόπηται. vide ſupra in Ἀχαιῶν συλλόγῳ.

ἐν Συνδείπνοις. v. μάσθλη. & v. αἰζηῶται. ubi vulgo Συνδείπνῳ legitur.

ἐν Συνωνύμων ὑστέρῳ (ex reſtitutione Meurſii) v. ἄρητον.

ἐν Ταινάρῳ (vel Ταινάροις, ut emendavit Caſaubonus) v. ἀλαλιάν.

ἐν Ταινάρῳ Σατυρικῷ. v. ἀργείωνας.

ἐν Τηλέφῳ. v. ἀειφόρος.

ἐν Τηρεῖ. v. ἀγληχίδων. ſic & in ἀρρενοβοσκὸς & Θεανή, quo utroque loco male Τυροῖ editur.

ἐν Τραχινίαις. v. ἀειρομύθας αἰόλη νύξ. ἀμφίνεικος. ἀνευφημήσει. ἀντίπρωρα. ἀπλάκητον, βροτοῦς.

ἐν Τρωΐλῳ. v. ἀμάσεται. ἀνδρόπαις. ἀπέσκη. ἄπιστος. ἄσας. ἀσόλοικον. ἐλαιοῦται. ἕρκη ἴαννα. ἰήιος καταρβύλαις.

ἐν Τριπτολέμῳ. v. ἄμαλλα. ἀποθυμιῶ. ἀφράδμων (ubi male Τριπτομέλῳ editur) δαΐς. ubi vulgo male divellitur.) ἐλκηθαιρὸς. ἴαννα. ἰλλυρὶς. γονή.

ἐν Τυμπανισταῖς. v. ἄδημον. ἀνετῶς. ἀντιστρέφω. δράκαυλος. forſan. & in ἀπάνθρωπος, & in κομίζεται. ubi legendum fortaſſe ὥσπερ ἐν Τυμπανισταῖς.

ἐν Τυράννοις. v. ἔχθιμα. Meurſ. Τυράννῳ emendat. Oedipo nimirum. Vide ſupra in Pherecrates.

ἐν Ὑδροφόροις. v. κοινός.

ἐν Φαίδρᾳ. v. ἄγκυραι. ἄγος. ἄκλεκτοι. ἀπέπτησε. εὐτομόλως. ἀψερὲς. κυλαίνων. μᾶλυς.

ἐν Φιλοκτήτῃ. v. ἁμαρτεῖν. ἀμπυκτήρια. δράκοντα. δρυοπαγῆ στόλον.

ἐν Φιλοκτήτῃ ἐν Τροίᾳ. v. ζηλῶ. ῥακτηρίοις. ſed nomine tacito.

ἐν Φινεῖ. ἀπενώτισαν. ἀρτύμασι.

ἐν Φινεῖ δευτέρῳ. v. ἀχάλκευτα. καταρράκτης.

IDEM tacito ut videtur nomine. v. ἀράβῳ. βαιών. βλήρ. (aut ſaltem Euripides, uterque enim Ἀλκμαίωνα ſcripſit) βρυαζούσης λεαίνας. βρυαλίκται. γαλῆς. γάστριον. γελχανός. δορυαλλός. ἐπενώτισεν. ἐπήκοος. ἠρα-

ἡρακλεία. λίθος. &c. ναύκληρον. &c. σεμνά, &c.

SOPHRON. ἀγροπηγή. ἀδανά. ἀλύδιμον. ἀλικαύων. διατελείαν. ἠρύκαλον. κατάστικτον. παραστίζουσα. σάρον.

SOPHRONIUS. v. σκανάς, &c.

SOSIBIUS. v. ἠλακάτια. πέρφιλα. σάνδυξ.

SPEUSIPPUS. v. συβῶτας.

STESICHORUS. v. βρυαλίκται. ἠλίβατον. ναυκληρώσιμοι. & obiter in τριάς.

STRATTIS. v. κάλχας. βοῦς. ἐμβαίνη, &c.

ἐν Ζωπύρῳ περικαιομένῳ. v. οὐ μάλα κικκάς.

ἐν Φορμικῷ δραματίῳ. v. κολεκάνοι.

SVILAS. Σουίλας (niſi corrupte.) v. πυῤῥαία. Suidas Θεσσαλικῶν πρώτῳ citatur ab Apollonii Scholiaſte, p. 122. edit. H. Steph. Idem & pag. 26. videndus.

TELECLIDES. v. βρόμιος. δρεπτόν. εὐτρήτους.

IDEM ἐν Πρυτανεῦσι. v. δορυφόρον.

TELESILLA. v. βελτιώτας.

THEOCRITUS. v. αἰολικόν. βουκολιασμός.

THEOGNIS. (ut videtur) πολυπαίδης.

THEON. ὁ τὰς κωμικὰς λέξεις γράψας, in Præfatione.

THEOPHRASTUS. v. ἀφροδίσιος. ὄρχος. δύσκαπνος. ἐπίπτερον. κολλύρα. κύπαρος. προσφανῆ. σαλακωνίσαι. σίδη. σισύμβριον. σκυρθαλιάς. vide & in διὸς ἄνθος.

THEOPOMPUS. v. βισύρας. δονασάν. ζειρά.

ἐν τρίτῳ αὐτοῦ λόγῳ. ἱππάκη.

THUCYDIDES. v. ἀμφίβολοι. ἀντίπαλον. ἀργυρεία. αὐτοβοεί. βιοτεύειν. ἐννεάκρουνος. ἤντησεν. κυλώνιον. λιμῷ. οὐραδίως. πύθιον.

TIMACHIDAS. v. πυριβρεμέτας.

TIMARCHUS. v. ἀμυστίς.

TIMOCLES. v. ἀποξύνου.

TRYPHON. v. ῥαφανίς.

XANTHUS. v. ἀττάγαθος. βουλεψίη.

XENOPHON. v. ἀποσκαλίδοντα. ζωπιαίνουσι.

ἐν Ἀναβάσει. v. σιγάζοντος.

ἐν ἕκτῃ Ἀναβάσεως. v. σίγλον.

ἐν πρώτῳ Ἀναβάσεως. v. Φοινικιστής.

CAPUT

Digitized by Google

CAPUT XXXVI.

De Lexicis & gloſſariis ad ſcripta Theologorum, Juriſconſultorum, Medicorum, Philoſophorum ac Rhetorum Græcorum intelligenda comparatis.

Gloſſaria in Theologos Græcos. 1. *Gloſſæ verborum Juris à Carolo Labbæo edita.* 2. *λέξις νομικὴ MS.* 3. *Erotiani gloſſarium de vocibus Hippocratis.* 4. *Scriptoris ætas & dicendusne ſit potius Herodianus.* 5. *Index ſcriptorum ab Erotiano laudatorum.* 6. *Alia Lexica & gloſſaria iatrica, Botanica, Phyſica & Chemica.* 7. 8. 9. *Lexica Philoſophica, ut Platonica, Peripatetica, &c.* 10. *Lexica deperdita in Rhetoras.* 11. *De Harpocrationis Lexico.* 12. *Harpocrationes plures.* 13. *Index ſcriptorum ab Harpocratione laudatorum, ex editione Nicolai Blancardi.* 14.

I.

GLoſſariis Biblicis Græcis, quæ in celebrioribus Bibliothecis Europæ complura MSS. exſtare dixi, accenſendum etiam venit dictionarium Eccleſiaſticum optimæ notæ, in Bibliotheca Medicea, quod laudat Alexander Morus in notis ad 2. Tim. I, 6. & Matth. I, 19. Neſcio, an diverſum à *Stephani*, antiqui Gloſſographi (ejusdem Grammatici opinor, qui in Dionyſii Thracis τέχνας ſcripſit) expoſitione MS. ἐνδιαθέτων γραφῶν, quæ allegatur à Johanne Pearſono Præfatione ad ſeptuaginta interpretes. Sed fuerunt præterea, qui doctorum etiam Eccleſiaſticorum ac Theologorum Græcorum ſcripta, ſi qui ſingulari dicendi genere uſi fuiſſent, gloſſariis ejuscemodi illuſtrarent. Talis ἑρμηνεία λέξεων literarum ordine concinnata præfigitur primæ editioni Græcæ operum quæ feruntur ſub nomine *Dionyſii Areopagitæ*, Florent. apud Philippum Juntam A. 1516. 8. Ac fallitur Lambecius, qui id gloſſarium ex cod. MS. Vindobonenſi memorans pro inedito habet, libro III. p. 72. quod eo magis mireris, quoniam ipſe pag. 73. facit illius Juntinæ Dionyſii editionis mentionem. Incipit: ἀγάμμ@, θαυμάσας, ἐκπλαγείς. ἄγαν, πάνυ. ἀγεννῶς, ἀσθενῶς, ἀνάρθρως. ἀγιστεία, ἁγιασμός, κάθαρσις. ἄγκυλον, σκολιὸν, δυσχερὲς, ποικίλον, &c. Simile Lexicon vocum, quibus *Johannes Chryſoſtomus* ſignanter uſus, MS. fuit in Bibl. Scorialenſi, & onomaſticon vocum *Andreæ Cretenſi* propriarum ſubjunxit ejus ope-

ribus à ſe editis Franciſcus Combefiſius. Omnium etiam manibus teritur doctisſimi viri *Johannis Caſparis Suiceri* * Theſaurus Eccleſiaſticus è Patribus Græcis collectus, quo præter inſigniores voces Novi Inſtrumenti multa Græcorum Eccleſiæ Doctorum vocabula docte & diligenter exponuntur, rituumque ſimul & dogmatum atque hæreſium notitia ſubinde perſtringitur. Prodiit opus utilisſimum & viginti annorum labor, Amſtelodami, A. 1682. fol. licet infinita adhuc in Patribus Græcis, quæ ab illo neutiquam attinguntur, ſuperſunt, alterius fortaſſis viri docti induſtria atque ſtylo conſignanda.

II. Vocabula forenſia Juris Attici veteris petere licet ex Harpocratione & virorum doctorum in illum Commentariis (de quo mox infra dicam, ubi Lexica in Græcos Rhetores relaturus ſum) tum ex Guilielmi Budæi Commentariis linguæ Græcæ. At in conſtitutiones Imperatorum, quæ Baſilicorum libris continentur, & in alia monumenta Juris Græco Romani, gloſſaria varia ex codicibus MSS. Regis Galliæ deſcripſit, & ad calcem obſervationum atque emendationum in Synopſin Baſilicon edidit *Carolus Labbæus* Pariſ. 1606. 8. Eadem ſubjecta deinde etiam ſunt gloſſariis latino-græcis & græco-latinis Cyrilli, Philoxeni & aliorum, quæ poſt Henricum Stephanum longe auctiora magisque digeſta & emendata ex Labbæi ejusdem recenſione habemus excuſa Pariſiis 1679. fol. Is in epiſtola ad Jacobum Auguſtum Thuanum, *Veteres*, inquit, *jurisconſulti Græci tot gloſſas ſive* ῥωμαϊκῶν λέξεων συναγωγὰς *ad Imperatoriarum conſtitutionum iis refertarum interpretationem & legum Romanarum intelligentiam ſibi paraverunt, quæ quidem huc usque maximo ſtudioſorum damno in bibliothecarum pulvere ſepultæ jacuerunt, ſepultæ, inquam, integræ fuerunt, particulas enim aliquas eruerunt ampliſſimi doctiſſimique viri, Alciatus, Cujacius, Briſſonius, Pithœi, Fornerius: nunc vero omnes quas nanciſci potui, â me collectæ & in unum Corpus redactæ ac emaculatæ prodeunt in lucem auguſtisſimi nominis tui ſplendorem mutuantes.* Citatur Stephanus, neſcio quis, in his gloſſis voce ὖικη. Paulus ICtus voce ἰν ρεμ Παυλιαίνη. Idem ἐν τῷ ά πεὶ δυσαποσπάσαν voce δετίγυς. Sabbatius voce ἰντεςβάλλυμ. Plutarchus ἐν τῷ Σόλωνι (ita lege pro Σόλῳ) in ἰντερκαπεύο. Labeo (ita lege pro λαβὼν) voce ἰντζεριάρωμ. Papinianus, voce ἰνφάκτεμ. Aquilius Gallus ICtus voce ἐπερώτησις, σπορτίλας, ἀκυϊλιανὴ & ἰνφάκτυμ. Helychius illuſtris

ε

* Obiit Suicerus Anno 1705. 23. Sept. Heidelbergæ, cum antea Tiguri docuiſſet.

ὁ φιλοσοφήσας (ἐπὶ) τ̃ Μιλησίας ἐν τῷ ἑ χρονικῷ διαστήματι τ̃ ἱστορίας voce παλμαϊδας. ἐν τῷ ς' διαστήματι. voce φόλλις. Thalelæus ICtus ibid.

III. Novi plura ejusmodi Lexica juridica ſive gloſſas nomicas exſtare in Bibliothecis variis manu exaratas, ut quibus uſi ſunt Meurſius & Cangius, & quales ſunt illæ è quibus inſigne Dionis fragmentum excerpſit H. Valeſius notis ad Excerpta Peireſciana. Habeo & ipſe gloſſarium ejusmodi ſcriptum in charta ante annos quadringentos (licet parum emendate) latina latinis primum, deinde græcis literis deſcripta exhibens, ſubjuncta græca interpretatione, hoc titulo: Λέξις νομική. Initium ejus una cum librarii aberrationibus adſcribam. *Adet* * ἔχει. *Ad praetium participandum* ἀδ πραετίουμ πάρτικιπάνδουμ, ἑαυτὸν ἠνέχετο πραθῆναι. *Ædiles* (a) ἀεδίλες οἱ ναοί. *Aditevi* (b) ἀδιτέυει, ὑπεισέρχεται. *Alumnus* ἀλοῦμνος, θρεπτός. *Ædiles* αἰδίλες, οἱ ἀγορανόμοι. *Adnatus* (c) ἀδνάτος, ὁ ἐξ ἀῤῥενογονίας συγγενής. *Amita* ἀμίτα, ἡ πρὸς πατρὸς θεῖα. *Adoption* ἀδοπτιὸν, ἡ υἱοθεσία. *Adrogation* ἀδρογατιὸν ἡ ἐκ βασιλέως υἱοθεσία γινομένη διὰ προστάγματος, ἤτοι κατὰ παράκλησιν. *Ædes tuentur* ἄεδες τουέντουρ, οἵτινες τοὺς ναοὺς ἀσφαλίζονται. *Adnatorum* ἀδνατόρουμ, συγγενεῖς. *Alubion* (d) ἀλουβίον, ἡ πρόσκλισις (e) ἡ πρόσχωσις τοῦ ποταμοῦ. *Agturitate* ἀκτουριτάτε αὐθεντία. *Agtor* ἄκτορ, ὁ ἐνάγων. *Alimenta* ἀλιμέντα, διατροφάς. *Adexibendum* ἀδεξιβένδουμ, ἡ παραστατικὴ τοῦ πράγματος ἀγωγή, ἡ περὶ ἐκνικήσεως. *Aditation* (f) ἀδιτατιὸν, δίκαιον τοῦ οἰκεῖν τινα εἰς τὴν ἑτέρου οἰκίαν. *Agtus* ἄκτους, δίκαιον τοῦ βαδίζειν με διὰ τοῦ σοῦ ἀγροῦ μετὰ ὑποζυγίου. *Aquadugtus* ἀκουαεδούκτους, τὸ ἕλκειν με ὕδωρ δι ἀλλοτρίου ἀγροῦ. *Auſtum* (g) ἀβούστουμ, ἀντλεία ὕδατος. *Afeqtum* ἀφέκτουμ, (h) πρόσωπον. *Adſtintenſi* (h) ἀδστινατεύσει, ἀποπέμψει, παραιτήσεται. *Ademptetuon* ἀδεμπτευων, ἀφαιρούμενος. *Aqqepeilation* ἀκεπτιλατίον, εἰκονικὴ πρᾶξις ἢ καταβολή &c. Hæc ſpeciminis loco plus ſatis eſſe poſſunt.

IV. Ad Medicæ artis vocabula deſcendenti occurrit primo loco EROTIANI τῶν παρ' Ἱπποκράτει λέξεων συναγωγή, ſive gloſſarium in voces Hippocratis, ad Andromachum: quod primus ex codice MSS. quem Helvetius quidam ex Bibliotheca Vaticana ſibi commodatum

* Habet, (a) ædes. (b) adit. (c) agnatus. In gloſſis Labbæi ἀδγνάθος, & infra etiam ἀδνάτος, ac poſtea: κοδνάτοι. οἱ ἐκ θηλυγονίας. (d) alluvium. (e) male πρόσκλησις in editione Labbæi. (f) habitatio. (g) hauſtum (h) hinc προσωπολήπτης, qui affectum reſpicit. (h) abſtinet.

ſurripuerat (i) Græce publici juris fecit *Henricus Stephanus* Pariſiis Anno 1564. 8. p. 5-53. una cum eruditis caſtigationibus ſuis p. 113-178. & *Galeni ἐξηγήσει τῶν Ἱπποκράτους γλωσσῶν* ad Theutram, à Petro Gillio emendata, (de quo libello dixi ſupra c. 17. inter Galeni ſcripta num. 64.) atque neſcio cujus Lexico brevi vocum ut habet titulus Herodotearum, & fragmento Corinthi de dialecto Jonica. Addidit denique Stephanus p. 179. 180. paucas Conradi Gesneri in Erotianum caſtigationes, loca Galeni ad ætatem ſtylum & res Hippocratis facientia pag. 181-192. & vocabulorum Medicinalium expoſitiones Græcas ordine Alphabetico deſcriptas ex Hippocrate, Aretæo, Galeno, Oribaſio, Aëtio, Alexandro Tralliano, Paulo Ægineta, cum latina interpretatione, quam ex Celſo vel aliunde adjunxit, p. 193-576. & capita libri ſecundi & quarti ex Onomaſtico Julii Pollucis, quæ rem Medicam & partes corporis humani ſpectant. Latine Erotianum ex alio codice Vaticano vertit & commentario illuſtravit *Bartholomæus Euſtachius* Venet. apud Lucam Antonium Juntam 1566. 4. Cum ejusdem Euſtachii verſione adjunctus etiam eſt Græcolatinæ editioni operum Hippocratis Genev. 1657. fol. & curante Renato Charterio, Vindocinenſi recuſus fuit in tomo primo ſplendidæ editionis Græcolatinæ Pariſienſis A. 1639. operum Hippocratis ac Galeni in tredecim volumina in fol. diviſæ. Euſtachii notas adjectas non eſſe, erunt qui dolebunt, quas laude ſua non indignas duxit Barthius libro XXXIII. c. 1. & libro LIV. cap. 4. Adverſar. Inter opera, quæ ad editionem parare inſtituit Medicus Auguſtanus eruditisſimus, Georgius Hieronymus Welſchius (k) num. XL. fuit Erotianus & Galeni Exegeſis vocum Hippocratis cum verſione latina, & cujus uſum ſingillatim demonſtraturum ſe recepit, Arabica.

V. Venit mihi aliquando in mentem, Erotiani nomen depravatum eſſe ex *Herodiani* nomine, idque cum in diſſertatione de Lexicis Græcis ante hos duos & viginti annos edita ſcripſiſſem, intellexi poſtea, comprobari virorum doctorum ſuffragiis, è quibus Iſaacus Voſſius in pereruditio Commentario ad Catullum, p. 91. *mirum eſt*, inquit, *quod ſcribit Herodianus, qui vulgo dicitur Erotianus.* Quid quod Etymolo-

(i) Lambec. lib. VI. de Bibl. Vindol. p. 154. (k) Vide Welſchii epiſtolam de ſcriptis ſuis ad calcem epiſtolarum Gerhardi Johannis Voſſii, editionis Auguſtanæ Vindelicor. & ad calcem Bibliothecæ promiſſæ ac latentis Almeloveenii.

logici Magni autor in ἄμπωτις, Κυρίως, inquit, λέγεται ἡ ἀναχώρησις τῆς θαλάσσης ἤγουν ἡ ἀναπινομένη θάλασσα --- καταχρηστικῶς ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου σώματος ἡ ἐκ τῆς ἐπιφανείας εἰς τὸ βάθος ὑποχώρησις ὕλης. οὕτως ΗΡΩΔΙΑΝΟΣ ἐν τῷ περὶ ἐξηγήσεως τῶν λέξεων Ἱπποκράτους. Et Philippus Labbeus in Bibliotheca nova MStorum p. 385. *Herotiani* Lexicon vocum Hippocratis per Alphabetum in Bibl. Vaticana & Carpenſi commemorat. Non tamen plane eſt exploratum, pro falſa & corrupta habendam eſſe tot MStorum codicum, H. Stephano, Geſnero, Euſtachio & Lambecio inſpectorum lectionem, qui Erotiani nomen conſtanter repræſentarunt. Regiorum quoque Pariſienſium, quos Labbeus p. 126. jam laudatæ Bibliothecæ, Oribaſii Jatrica, Erotiani Lexicon & Dioſcoridis ac Stephani Athenienſis de re Medicâ libros ordine Alphabetico exhibere teſtatur. Deinde notandum, quod ne vocabulum quidem ἄμπωτις nedum illius explicatio quam ex Herodiani ἐξηγήσει vocum Hippocratis auctor Etymologici affert, in Erotiani ſive ut Hugoni Grotio (l) dicitur, *Erotionis* libro legitur, cui objectioni occurrere nullo modo licet, niſi mutilum illum ad nos veniſſe velis cauſari: contra Galenus in ſua expoſitione gloſſarum Hippocratis voce κάμμορον nominetenus Erotianum laudans ex eo profert, quæ etiamnum in hoc libello leguntur, licet quædam editiones Galeni, perperam ibi pro Erotiano Herophilum ingerant. Facilius etiam fieri potuit, ut ignotius Erotiani nomen in notius Herodiani corripuerint librarii, quam viciſſim. Sed & uterque, Herodianus Grammaticus, quem pelagus ſcriptorum reliquiſſe poſt ſe Priſcianus teſtatur, & Erotianus illo antiquior in eodem argumento induſtriam ſuam exercere potuerunt. Credibile autem, *Andromachum* illum, cui Erotianus gloſſarium ſuum inſcripſit non diverſum eſſe a celebri illo Archiatro Neronis Imperatoris, vel certe ejus filio, itidem Medico, de quibus videri poſſunt Johannes Harduinus ad Plinium, Thomas Bartholinus de Medicis Poëtis & quæ dixi ſupra lib. 3. Cap 26. §. 8. Quanquam Marſilius Cognatus, neſcio quibus argumentis ductus, lib. 2. Obſervationum Cap. 28. vereri ſe, ait, ne recentior aliquis temporum ignarus falſo titulo & ſimulata dedicatione librum Erotiani ediderit, ut opinionem vetuſtatis ei compararet. At certe antiquum & doctum librum eſſe, neque habere, quod illa, quam dixi

Cccc 3 æta-

(l) Vide Thomæ Gatakeri Adverſaria pag. 138. edit. Lond.

ætate ſit indignum, mihi perſuadeo. In Bibl. Iſaaci Voſſii fuit Græca Erotiani editio, quam Stephanus vulgavit, adſcriptas habens Bonaventuræ Vulcanii emendationes, eſtque & mihi aliud ejusdem exemplum, in quo manu ſua pasſim quædam emendavit eruditorum Princeps, Joſephus Scaliger. Sed indicem Scriptorum, quos laudat Erotianus, per otium a me concinnatum, antequam de iſto Gloſſographo dicere omittam, ſubjungere operæ pretium eſt.

VI.

INDEX SCRIPTORUM,
Ab Erotiano laudatorum.

Æſchylus, voce *ἄμβην.*
ἐν Εὐμενίσι. v. *ἴκταρ.*
Ἠδωνοῖς. ibid.
Σισύφῳ. v. *διοπῶ.*
Alcman *ἐν ά μελῶν.* v. *νεαχμόν.*
Andromachus, cui *συναγωγὴν λέξεων* Erotianus inſcripſit. *præfat.*
Antigonus Grammaticus v. *πηνεϱά.*
Alexandrinus. *præfat.*
Antiqui. v. ἀντεόνθεον, κατεφρόνες. σκορδίνημα. ϛλεγγίδα. τὸ τέρθρον. Φολλικώδη. Φρένας.
Apollodorus. v. *χέλωμα.*
ἐν β′ περὶ θεῶν. v. *χάριτες.*
Apollodorus. *ὁ τοὺς ὕμνους γράψας.* v. *τὸ τέρθρον.*
Apollonius Citties v. *κλαγγώδη,* & *præfat.* ubi male al. *Apollodorus.*
ἐν τῷ περὶ ἄρθρων. v. *ἄμβην.*
Apollonius Memphites *ἐν τῷ περὶ ἄρθρων.* ibid.
Apollonius *ὁ ὄφις. præfat.*
Apollonius ſenior. ibid.
Apollonius *ὁ θήρ.* v. *ἄμβην.* idem qui in *præfat.* Apollonius *ὁ ὄφις*, ubi ejus libri XVIII. contra Heraclidem Tarentinum & III. contra Bacchium memorantur.
Archilochus. v. *σκύτα. τράμιν.*
Ariſtarchus Grammaticus. *præfat.*
Ariſtocles Rhodius, Grammaticus. ibid.
Ariſtopeas Rhodius (al. Ariſtobulus) Grammaticus. ibid.
Ariſtophanes Comicus v. *ἀχιλληίδες. βάκχαρις. κενέβρεια. σκορδίνημα.*
ἐν Ἀμφιαράῳ. v. *λεβηρίδες.*
Αὐτολύκῳ. v. *ἄμβην.*
Ἀχαρνεῦσι. v. *κυρδίνημα. κόλλικες. μαριλῆνοι. ϛερίφνους.*
Βατράχοις. v. *οἶνος.*
Γηρυτάδῃ. v. *γαργαλισμοῦ. ἐκλαπήσεται.*

Δαι-

Δαιδάλῳ. v. αἰνεκάς.
Θεσμοφοριαζούσαις. v. οἶνος.
ἱππεῦσι. v. ἡδύμασι.
Κωκάλῳ. v. φῶδες.
Ὄρνισι. v. βλακεύειν. ἶπνυ.

'Ariſtophanes Grammaticus. v. θράσσει. φορινοῦς. χέδροπα.
ἐν ταῖς Ἀττικαῖς λέξεσι. v. ἄμβην. διοπῶ. κηπσέρης.
τοῖς ὑπομνήμασι. v. πικερίῳ.

Ariſtoteles ἐν τοῖς κωμικοῖς. v. ἡρακλείης νόσου.

'Artemidorus Grammaticus ἐν ταῖς λέξεσι. v. λάσιον.

Ἀσκλαπίων. v. ἄμβην.

Aſclepiades. v. πόνοι.
ἐν τῷ ἐξηγητικῷ τοῦ κατ' ἰητρεῖον. v. σκέπαρνος.

Attici. v. ἀκεσίας. διοπῶ. δειμώδεος. ἐπίθημα. ἐμβατευόμενον. ἐπιεικῶς. ἐπηλυγάζονται. ἡδύσμασι. ἴκταρ. καρδαμύσσειν. κόσμου. μυττωτὸν. ὀγκυλωμένη. οἰναρίδες. πῦρ. τετραιμένον. τὰ ἐπιμήνια. φωναί. φθοίσκους. χάριτις χέδροπα.

Bacchius (Βακχεῖος) Tanagræus *præfat.* v. ἀλλοφάσσοντες. ἀραιά. ἀπολελαμμένοι. ἀμφιδέξιος. ἀλάστορες. αἰόνησις. ἀρτίων. ἀθέλγηται. ἀγχάλλεται. βλιχῶδες. ἔκχυμα. ἔμπηροι. θράσσει. κλαγγώδη. κυβιτῶ. λαπάσσει. λελυγισμένα. μᾶσσον. μετεξέτεροι. μιαιρα. ὄγχη. ὄκνις. ὅπλα. πηχέσειν.

Ejus συντάξεις τρεῖς λέξεων Ἱπποκράτους multis Poëtarum teſtimoniis additis. *præfat.* Apollonii Theris libri III. contra Bacchium. ibid. Vide & infra Epicles & Philinus.
ἐν τῷ α' τῶν λέξεων. v. ἀλυσμὸν. ἀτρεκέως. ἀνακώχησις. αὐτίκα. γυῖον. ἐμβατευόμενον. ἔδος. ἀπληνὸς, σκεθροτέραν. τύρσις. φωναί.
ἐν τῷ β'. v. ἄλις. ἀγάλλεται. ἐγχλοιούμεναι. ἐμβατευόμενον. λαπῶδες. ποταίνια. πυθμενόθεν. τρύζειν.
ἐν τῇ τρίτῃ. v. ἀρτίων. ἀνάγκη. ἄμβην. ἑδραίως. ἐξαρύεται. ἐνεφλεβοτόμησε. συχνὸν. στερρωθείη.

Callimachus. v. συναρθμοῦται. τὰ λίγνα τῆς ὑστέρας. Herophilius, ὁ ἀπὸ τῆς ἡροφίλου οἰκίας. *præfat.*

Calliſtratus ἐν ϛ' συμμίκτων. v. χεῖαι.

Cineſias. v. ῥεμβοειδέα.

Οἱ περὶ τὴν ἀρχαίαν κωμῳδίαν καταγινόμενοι. *præfat.*

Cydias Herophileus. *præfat.* Vide & infra in Iſchomachus, & Lyſimachus.

Demetrius Epicureus. v. κλαγγώδη, & *præfat.*

Democritus. v. φλενωδώδη. & *præfat.*

Diagoras Cyprius. v. περόνας.

Di-

Didymus Grammaticus Alexandrinus. *præfat.*

Diocles. v. ἐκτόμου. κοτυλιδόνας. σκαμοειδές.. Caryſtius. v. Φῶδες.
ἐν τῷ κατ' ἰητρεῖον. v. ἄμβην.

Diodorus Grammaticus. v. καμμάρῳ.

Diodotus ἐν β' μυθολογιῶν. v. νίωπον.

Dioſcorides Φακᾶς. v. Φωναὶ, & *præfat.* ubi ejus libri ſeptem memorantur. ἐν τῷ ε' τῶν ὑλικῶν. v. καμμάρῳ.

Diphilus (Comicus) ἐν Δαναΐσι. v. γαργαλισμοῦ.

Dorica. v. ἀνακῶς. κίθαρος. Φῶδες.

Epicles. v. ἀτρεκέως. ἀπολελαμμένοι. ἀρτίων. αἰθέλγηται. ἀνακώχησις. αὐτίκα. βληχῶδες. ἑδραίως, ἵδρυτο. κανονίαι. λελυγισμένα. μεθιῆσιν. ὄμματα. ὑδερῶν. Φαρμακοῖσι. χεῖαι.

Ordine litterarum ſcripſit de vocibus Hippocratis, nimis brevitatis ſtudioſus, ματαίου συντομίας ζηλωτής. *præfat.* Bacchii tres συντάξεις in compendium miſit. ibid. ubi pro παρεπικλέους κρητὸς, legendum παρ' ἐπικλέους τοῦ κρητός.

Epicurus *præfat.*

Epitherſes (male Θέρσις in edit.) ἐν β' τῶν λέξεων v. ἄμβην.

Eraſiſtratus. v. ἄμβην.

Eratoſthenes. v. χεῖαι.

Euphorio v. βληχῶδες. Ejus ſex libri quibus voces Hippocratis explicantur. *præfat.*

Eupolis v. ἐχῖνον.
ἐν Αἰξί. v. πρόμαλον. σελαχίοισι.
κλοταῖς (lege κλοπαῖς) v. ἡδύσμασι.
Λάκωσι. v. μυττωτόν.
Μαρία (leg. μαρικᾷ) v. ψάγδας.

Euripides. v. κομψευόμενος.
ἐν Ἀλκμαίωνι v. σκεθροτέραν.
Ἀντιόπῃ v. κατεφρόνει.
Εὐρυσθεῖ v. τὸ τέρθρον.
ἱππολύτῳ. v. ἀμφιδέξιος. διόπω. διεβλήθησαν.
Κλεισὶ (leg. κρησί) v. * ἀτρεκέως.
Μελανίππῃ. v. ἀλάστορες.
Οἰδίποδι. v. ὑπείλλει.
Οἴνῃ (leg. Οἰνεῖ) v. τιμωρέουσα.
Ὀρέστῃ. v. διεβλήθησαν. σάφα.
πο-

* Verſus Euripidis loco illo citatos ab Erotiano, Joſephus Scaliger in codice ſuo manu ſua emendavit hunc in modum:

Ἥκω ζαθέους ναοὺς προλιπὼν
οὓς αὐθιγενὴς τμηθεῖσα δοκὸς
στεγανοὺς παρέχει χαλύβῳ πελέκει,
καὶ ταυροδέτῳ κρηθεῖς ἀτρεκεῖς
ἁρμοὺς κυπαρίσσῳ,

Digitized by Google

πολυειδῶ v. διεϐλήθησαν.

Φοινίκη (leg. Φοίνικι) v. διϊπετής.

Eurycles. v. πλοώδης, niſi forte legendum ἐπικλῆς pro Εὐρυκλῆς.

Glaucias. v. ἀμφιδέξι☉. ἀνθόλικες. ἀνακώχησις.

Empiricus. *præfat.* de vocibus Hippocratis ordine ſcribens Alphabetico μακρότερ☉ ἰφάνη. ibid. Unus ejus liber ſed πολύστιχ☉ πάνυ. Ita enim legendum pro πολύχιστ☉.

Hecatæus. v. κνήστρυ.

Heraclides Tarentinus. v. θράσσει. μάσσον. ὑπόφρον. & *præfat.*

ἐν β' ἐξηγητικῷ τ᾽ δ' ἐπιδημιῶν. v. στλεγγίδα.

Vide & ſupra, Apollonius ὁ θήρ.

Herodotus. v. ἀμφιδέξι☉. μετεξέτεροι, & *præfat.*

Herophilus. v. ἀλυσμός.

Hippocrates ἴων, ſive Jonice ſcribens. v. τριταιοφυής. adde Galen. T. 5. p. 463. edit. Baſil. Scripta Hippocratis paſſim allegat Erotianus, ſed de dictione ejus atque vocum quibus uſus eſt interpretibus, & ex ſcriptis quæ genuina ejus ſunt, vide *præfat.*

Hipponax. v. ἀμφιδέξι☉. μαριλῆνοι. τράμιν. φῶδες.

ἐν α' ἰάμβων. v. σαιθρά.

Homerus ὁ ποιητής. v. ἀμφιδέξι☉. ἀτρεκέως. ἀραιά. ἀνασμόν. ἄναυδ☉. ἀήρ. ἄλις. γυῖον. εἰρύσ]αι. ἐτιταίνε]ο. ἐπίσαν]αι. θύνων. ἱμείρομαι. ἵδρυ]ο. ἰδνώθη. κεκρίφαλ☉. κατηπεδανόν. κρήγυον. λέγων. μαρμαρυγαί. οὐρεύς. ὁ χιτών. παλύνων. περνάς. ῥινοτυχογραφηθεῖσα. συνοχωκὸς πεδή. τρύζειν. ὤιξα.

ἐν τῷ ε' τ᾽ Ἰλιάδ☉. v. ἀλυσμόν. ἀχλυῶδες.

Homeri verſus, Iliad. ύ. 250. & τ. 183. *præfat.*

Hippocrates ἀνὴρ ὁμηρικὸς τὴν φράσιν. *præfat.*

ὁ περὶ ἰσχόμαχον (lege Λυσίμαχον) καὶ Κυδίαν τὸν μυλασέα (lege μυλασία, ex Mylaſa Cariæ civitate) v. ἴκταρ.

Lacones v. πίλοισι.

Lycus Neapolitanus. v. ἀρτίαν.

ἐν τῷ ϛ' τῶν δὲ τ᾽ συγγράμματ☉ (Hippocratis de locis in homine) ἐξηγητικῷ. v. κάμμορον.

Lyſimachus. v. βληχώδης. τράμιν.

Cous. *præfat* ejus libri III. contra Cydiam Herophileum. ibid.

Menander (Comicus) v. στλεγγίδα.

ἐν ἀσπίδι. v. ἔμυξαν.

Βοιωτία v. ἡμιεκτία.

Δαρδάνῳ v. ἡδύσμασι.

ἐπιτρέπουσι v. ἐχῖνον.

Meneſtheus ὁ Στρατονικεύς. v. ἄμβην.

Metagenes v. πόλφοι.

Nicander v. ἐκθήλυσις. κνήστρου.

ἐν Γεωργικοῖς. v. χέδροπα.

Θηριακοῖς. v. ἄγνυ. τάμισον. χαμαιζήλυ. χηραμίδα.
ὡς καὶ Νίκανδρος ἐξηγεῖται. v. ἀθέλγηται.
Niger. v. Φαρμακοῖσι.
ἐν τῷ περὶ ὕλης. v. λείριον.
Ὠρογράφοι οἱ περὶ χρόνυ γράψαντες. v. ὡρέοντα.
περιγένης ὁ ὀργανικὸς ἐν γ' μηχανικῶν. v. ἄμβην.
τηλέμαχος, vide Telemachus.
Petronius v. σκύτα.
ἐν ὑλικοῖς. v. νίωπον.
Pherecrates (Comicus) ἐν θαλάττῃ. v. ἄρδαλον.
ἐν μεταλλεῦσιν. v. ἀρμῷ.
Philemon (Comicus) ἐν μυρμιδόσιν. v. ἐχῖνον.
ἐν πανηγύρει. v. ἄρδαλον.
Philinus. v. ἀτρεκέως.
Empiricus, Bacchii æqualis contra quem ſcripſit. *præfat.*
Ejus libri ſex de vocibus Hippocratis. ibid.
Philocrates Samius v. καρυκεύειν.
Philonides Siculus v. ἐξέρυθρον. τριταιοφυεῖς.
Phryges. v. πικερίῳ.
Phrynichus (Comicus) ἐν κρόνῳ. v. ὑποτεῖναι.
Pindarus ἐν ὑπορχήμασι. αἰών.
Plato I. de Rep. v. βλακεύειν.
Polyzelus (Comicus) ἐν δήμῳ. v. δεινόν.
Rhodii. v. ἄμβην.
Romani v. ῥίζη ἀλθαίης.
Siculi v. κραμβεῖον.
Sophocles. v. ἀχιλληίδες.
ἐν Ἀχαιάδῃ (legend. Ἀλευάδαις) v. καλεφρόνει.
Ἀμφιαράῳ. ibid. & πέλον.
Ἑλένης ἀπαιτήσει. v. θραύσει.
Σμηριγόνη (legend. ἠριγόνη) v. ὕποφρον.
Ἰφιγενεία v. ὕποφρον.
Κλυταιμνήστρα v. ἀντεόνθεον.
Πελία v. παιδικὸν πάθος.
Ποιμέσι v. πέλον.
ἐν ἐλεγεία v. χάριτες.
Strato Eraſiſtrateus. v. ἄμβην.
Strattis (Comicus) ἐν κυνηγοῖς. v. καμμάρῳ.
ἐν Φοινίσσαις. v. λεβηρίδες.
Tarentinus, vide ſupra, Heraclides.
Telemachus Grammaticus. v. λεβηρίδες.
Theopompus ἐν Ὀδυσσεία. v. λαίσιον.
Therſis, vide ſupra Epitherſes.
Θόας ὁ Ἰθακήσιος, Thoas Ithacenſis. v. πικερίῳ.
Thucydides. v. ἐπηλυγάζονται. τὰ ἐπιμήνια. & *præfat.*
Xenocritus Cous. v. ἀλλοφάσσοντες.
Grammaticus, Hippocratis voces primus interpretatus. *præfat.*
Zeno Herophileus. v. ἄμβην καμμάρῳ.
Zeuxis ἐν τῷ β' τῶν ἐξηγητικῶν τούτου τοῦ βιβλίου. (Hippocratis de locis in homine,) ibid.

VII,

VII. Quam multi ante Erotianum in explicandis Hippocratis vocibus verſati fuerint, docet ille in præfatione his verbis, quæ paulo emendatiora quam ſunt in editis, cum verſione mea adſcripſi.

Πολλοὶ τῶν ἐλλογίμων οὐκ ἰατρῶν μόνον ἀλλὰ καὶ γραμματικῶν ἐσπούδασαν ἐξηγήσασθαι τὸν ἄνδρα, καὶ τὰς λέξεις ἐπὶ τὸ κοινότερον ἀγαγεῖν. Ξενόκριτος γὰρ ὁ κῶος, γραμματικὸς ὤν, ὥς φησιν ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης, πρῶτος ἐξελάβετο τὰς τοιαύτας ἐξαπλοῦν φωνάς. ὡς δὲ καὶ ὁ Κιτιεὺς Ἀπολλώνιος ἱστορεῖ, καὶ Καλλίμαχος ὁ ἀπὸ τοῦ Ἡροφίλου οἰκίας. μεθ᾽ ὅν φασι τὸν Ταναγραῖον Βακχεῖον ἐπιβαλεῖν τῇ πραγματείᾳ καὶ διὰ τριῶν συντάξεων πληρῶσαι τὴν προθεσμίαν. πολλὰς παραθέμενον εἰς τοῦτο μαρτυρίας ποιητῶν. ᾧ δὴ τὸν ἐμπειρικὸν συγχρονήσαντα Φιλῖνον ἐξ ἑξαβίβλου πραγματείας ἀντειπεῖν, καὶ παρ᾽ Ἐπικλέους τοῦ κρητὸς ἐπιθεμένου τὰς Βακχείου λέξεις διὰ γ´ συντάξεων, Ἀπολλωνίου τε τοῦ Ὄφεως τοῦτο ποιήσαντος, καὶ Διοσκορίδου τοῦ Φακᾶ πᾶσι τούτοις ἀντειπόντος δι᾽ ἑπτὰ βιβλίων, Ἀπολλωνίου τε τοῦ Κιτιέως ὀκτωκαίδεκα πρὸς τὰ τοῦ Ταραντίνου τρία πρὸς Βακχεῖον διαγράψαντος, καὶ Γλαυκίου τοῦ Ἐμπειρικοῦ δι᾽ ἑνὸς πολυστίχου πάνυ καὶ κατὰ στοιχεῖον πεποιημένου ταὐτὸ ἐπιτηδεύσαντος. Πρὸς τε τούτοις Λυσιμάχου τοῦ Κῴου κ´ βιβλίων ἐκπονήσαντος πραγματείαν, μετὰ τοῦ τὰ τρία μὲν γράψαι πρὸς Κυδίαν τὸν Ἡροφίλειον, τρία

δὲ

Multi celebrium non Medicorum tantum ſed Grammaticorum quoque ſtuduerunt Hippocratem exponere, & voces ejus vocabulis aliis quibus communiter in conſuetudine utimur, interpretari. Xenocritus *quippe* Cous *Grammaticus, ut ab Heraclide Tarentino traditum eſt, primus ſuſcepit vocabula ejus explanare, atque Apollonio Citieo teſte etiam* Callimachus Herophileus. *Poſt hunc ajunt operi manum admoviſſe* Bacchium Tanagræum, *& tribus libris inſtitutum ſuum perfeciſſe, multis Poëtarum teſtimoniis* (m) *in hoc inſuper adjunctis. Cujus æqualis* Philinus Empiricus *ſex libros contra ſcripſit. In eodem argumento verſati ſunt* Epicles Cretenſis *qui* Bacchii *libros in compendium miſit,* Appollonius *item cognomine* Ophis, & Dioſcorides Phacas *qui adverſus hos omnes ſcripſit libris ſeptem,* Apollonius *item* Cittieus *qui duodeviginti libros compoſuit contra* Heraclidem Tarentinum *& contra* Bacchium *tres: Nec non* Glaucias Empiricus *uno ſed prægrandi libro & ſecundum litterarum ordinem digeſto.* Lyſimachus *præterea* Cous *libros XX. in hoc genere elaboravit, poſtquam tria volumina ſcripſerat contra* Cydiam Hero-

phi-

(m) Galenus præfatione ad gloſſas Hippocratis refert, Ariſtarchum Grammaticum Bacchio τὸ πλῆθος παραδειγμάτων ſive loca ſcriptorum ſuppeditaſſe.

δὲ πρὸς Δημήτριον. Καὶ γὰρ ὁ ἀναδεξάμενος αὐτὸν Εὐφορίων, πᾶσαν ἐσπούδασε λέξιν ἐξηγήσασθαι διὰ βιβλίων ἕξ. Τῶν δὲ γραμματικῶν οὐκ ἔστιν ὅστις ἐλλόγιμος φανεὶς παρῆλθε τὸν ἄνδρα. ἔτι δὲ Ἀρίσταρχος παρ᾽ ὃν γεγράφασι Ἀριστοκλεῖς καὶ Ἀριστοπέας (al. Ἀριστόβουλος) οἱ Ῥόδιοι, καὶ μετὰ πάντας Ἀντίγονος καὶ Δίδυμος οἱ Ἀλεξανδρεῖς.

philеum & *totidem adverſus* Demetrium. *Sed &* Euphorion *Lyſimachum ſecutus voces univerſas libris ſex interpretari inſtituit. Ex Grammaticis vero clariſſimis quibusque rationem Hippocratis nemo non habuit*, Ariſtarchum & *hinc* Ariſtocles *atque* Ariſtopeas (*al.* Ariſtobulus) *Rhodii*, *ac poſt univerſos Alexandrini* Antigonus & Didymus.

VIII. Ab *Herophilo* quoque gloſſas Hippocratis ſcriptas Galenus auctor eſt: *Dioſcoridem* vero juniorem gloſſographum (n) Alexandrinum quem à Dioſcoride Φακᾶ diſtinguit, pluribus libris ἅπασαν Hippocratis λέξιν explicare profeſſum, ne tertiam quidem ejus partem expoſuiſſe, & plurima attuliſſe vulgaria & ex Nigro, Pamphilo, Dioſcoride Anazarbeo, antiquioribusque Cratena, Theophraſto, Heraclide Tarentino & aliis pluribus exſcripſiſſe. Ipſe quidem Galenus in ſua gloſſarum Hippocratis ἐξηγήσει profitetur ſe expoſiturum οὐ μόνον ὅσα τοῖς ἄλλοις παλαιοῖς ὑπάρχοντα συνήθη τῶν ὀνομάτων οὐκ ἔτι ἐστὶν ἐν ἔθει νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅσα κατά τινα τρόπον ἴδιον αὐτὸς ἐποιήσατο ὁ Ἱπποκράτης, ἢ μετενεγκὼν ἀπὸ τοῦ συνήθους, ἢ σχῆμα περιθεὶς ἕτερον, ἢ τὸ σημαινόμενον ὑπαλλάξας. Ab hoc Galeni diverſum MS. gloſſarium in Hippocratem evolvit Cangius. Etiam ſub falſo *Herodoti* nomine Charterius ad Erotiani calcem Lexicon parvum vocum Hippocratis ſubjecit Tomo 2. ed. Op. Hippocratis & Galeni p. 140. ſecutus Hieronymum Mercurialem, qui illud ſuo Hippocrati adjunxerat: Henricus Stephanus vero una cum Erotiani & Galeni gloſſariis pag. 105-109. vulgaverat hoc titulo: Λεξικὸν τῶν Ἡροδοτείων λέξεων, quod neſcio, an veriſimiliter Mauſſacus pag. 389. diſſ. de Criticis habebat pro particula operis Apollonii Grammatici, cujus ἐξήγησιν Ἡροδότου γλωσσῶν laudat auctor Etymologici MS. in σοφιστὴς & κωφός. Ex recentiorum monumentis præſenti loco laudanda eſt *Anutii Foeſii* œconomia Hippocratis ſive Lexicon Hippocrateum Francof. 1588. Genev. 1662. fol. quem librum Reineſius Epiſt. ad Neſteros p. 23. Studioſis Medicinæ Hippocratis utiliſſimum & in omnibus Bibliothecis Medicis ſpectandum appellat. *Johannis* item *Conradi Dieterici* Jatreum Hippocraticum,

(n) Vide ſupra Cap. 3. §. 2. hujus libri IV.

cum, ſive Lexicon Græcum ex vocabulis aphoriſmorum Hippocratis concinnatum, ſpiſſo volumine in 4. Gieſſæ 1656. & Ulmæ 1661.

IX. ὀνομασίας τῶν φαρμάκων teſte Galeno in gloſſis v. ἰνδικὰ, ſcripſerant olim complures, καθάπερ Μνεσθεύς τε καὶ Ἀνδρέας ὁ τοῦ χρυσάορος καὶ Ξενοκράτης καὶ Διοσκουρίδης ὁ Ἀλεξανδρεύς. Huic juniori *Dioſcoridi* fortasſis tribuenda eſt hiſtoria plantarum ordine Alphabetico & Alphabetum Empiricum, quæ utraque ad calcem Dioſcoridis Anazarbei cum verſione & ſcholiis edidit Janus Antonius Saracenus. In *Pauli Æginetæ* libro VII. Cap. 3. virtutes medicamentorum & apud *Aëtium* tetrabibl. 1. lib. 1. ſimplicia pharmaca ex plantis, literarum ordine referuntur. Literarum quoque ordine decurrit, atque adeo Lexici parvi inſtar eſt, de quo dictum libro quinto, *Simeonis Sethi* Syntagma de alimentorum facultate. Paxami quidem ὀψαρτυτικὰ, κατὰ στοιχεῖον, Suidæ memorata, diu eſt quod interciderunt. Omitto gloſſas *Nicolai Myrepſi*, qui ſeculo decimo tertio ſcripſit, & *Nicomedis* Jatroſophiſtæ Lexicon aliaque Lexica & gloſſaria Medica ac Botanica incertorum auctorum in variis obvia Bibliothecis, & Labbeo, Cangio, Lambecio memorata atque inſpecta. Quod vero in indice autorum, quos allegat ad Solinum Salmaſius, memoratur Oſiridis Lexicon Chemicum, error eſt, nam Salmaſius ex Anonymi parvo Lexico χρυσοποιΐας κατὰ στοιχεῖον, quod MS. eſt etiam in Bibliotheca Vindobonenſi, ut teſtatur Lambecius lib. VI. pag. 180. profert tantum hæc verba: Ὄσιρίς ἐστι μόλιβδος καὶ θεῖον, quibus denotatur, plumbum & ſulphur Chemicæ artis ſcriptoribus quandoque venire Oſiridis nomine. Idem Lexicon Chemicum, quod propemodum integrum locis ſuis inſertum video gloſſario græco Cangii, ſervo & ipſe manuſcriptum una cum ſcriptoribus Chemicis Græcis, quorum Apographum benevole mecum communicavit illuſtris vir Paulus Vindingius. De illis fuſius diſſerendi locus infra libro ſexto dabitur, nunc tantum verbo monere juvat in Matthæi quoque Silvatici Mantuani Lexico ſive pandectis, qui circa A.C. 1297. ſcripſit, ut ipſe teſtatur vocabulo *bruas*, præter latinas, Arabicas aliasque exoticas, multæ etiam Græcæ voces jatricæ, ſed fere ſemper inemendatisſime ſcriptæ latinis literis, Alphabetico ordine referri & explicari. Harpocrationis Alexandrini Lexicon ineditum περὶ φυσικῶν δυνάμεων allegat idem Salmaſius, leguntur que Harpocrationis illius nonnulla in Kyranidibus, de quibus dixi Lib. 1. Cap. 9.

X. A Medicis deveniendum ad *Philoſophos*, qui cum & ipſi vocabula ſibi peculiaria habeant, ac pro diverſis diſciplinis & ſectis diverſa, non defuerunt qui & illa ſingularibus Lexicis interpretarentur. Laërtius de Platone lib. 3. c. 63. *ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις, πρὸς τὸ μὴ εὐσύνοπτον εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγματείαν*, ad quem locum apprime huc faciunt quæ annotat Menagius. Scripſerat *Timæus* (junior) Lexicon breve ad Gentianum ordine Alphabetico *περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων*, memoratum Photio in Bibl. Cod. CLI. Laudat idem Photius Cod. CLIV. ſeqq. *Boëthi συναγωγὴν λέξεων πλατωνικῶν* ad Melantum, itidem ordine litterarum compoſitam & longe præſtantiorem utilioremque opuſculo Timæi. Tum ejusdem Boëthi *περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων*, ad Athenagoram. Allegatur Boëthus *ἐν τοῖς περὶ Πλάτωνος* apud Heſychium in *διὰ πάντων κριτάς*. *Harpocration* quoque Argivus Platonicus Philoſophus, Cæſaris convictor, præter amplisſimos in Platonem commentarios, verborum Platonicorum libros duos conſcripſit: Auctor Suidas. Clearchus Solenſis, Peripateticus, *τὰ ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένα* enodavit teſte Athenæo: Dionyſius Halicarnaſſeus Muſicus eodem Suida teſte ſcripſit libros quinque *περὶ τῶν ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτείᾳ μουσικῶς εἰρημένων*. Theodori Solenſis librum de Mathematice dictis in Platone citat Plutarchus libello de animæ procreatione & libello de oraculorum defectu. Philippus Mendæus omnia loca Mathematica quæ in operibus Platonis præceptoris ſui obſervaverat, ſingularia excerpſit & expoſuit. Theon Smyrnæus etiam peculiari opere tractavit quæ Mathematica ad lectionem Platonis utilia ſint, verum & hoc & quæ jam è Menagio commemoravi alia quædam Lexicis anumerare nolim, uti nec Metrophanis Sophiſtæ *περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος*, qui liber à Suida laudatus Rhetorici argumenti fuit potius quam Grammatici: nec quæ Galenus ſcripſerat de iis quæ in Timæo Platonis dicta ſunt *ἰατρικῶς*, aut quæ Plutarchus de variis Platonis locis commentatus fuit. At ſimiliter lexicon vocum Ariſtotelicarum a doctisſimo viro *Petro Petito* exſpectare juſſit Menagius, quod Nicaſio licet etiam memoratum in Epiſtola de Petiti vita & ſcriptis, tamen nondum vidit lucem. Eſt interim in manibus Lexicon eruditi viri & digni vita longiore *D. Martini Fogelii* poſthumum Philoſophum, quo vocabulorum homonymorum præcipue ex Ariſtotele ſignificationes diligenter explicantur. Hamb. 1689. in 4. Omitto latine editam *Joh. Baptiſtæ Bernardini* Patri-

tri-

tricii Veneti ſeminarium ſive Lexicon triplex atque indices in Philoſophiam Platonicam, Peripateticam, Stoicam Venet. 1582. fol. atque inde Lugduni, Genevæ &c. *Philemonis* Grammatici Lexico τεχνολογικῷ MS. ex Bibliotheca Colbertina uſus eſt Cangius.

XI. Rhetorica Lexica non modo ad intelligendos Oratores ſed & ad ornatum dictionis Græcæ & copiam comparandam faciunt cujusmodi *Phrynichi* παρασκευαὶ σοφιστικαὶ de quibus dixi ſupra c. 34. §. 8. *Philonis* Lexicon Rhetoricum ex Etymologico Magno in δέμα laudant viri docti, niſi ibi legendum ὕτως Φίλων εἰς τὸ ῥητὸν pro ῥητορικόν. *Zoſimi* Gazæi Lexicon ῥητορικὸν Suidæ memoratur, nec minus *Julii Veſtini* Sophiſtæ ἐκλογὴ ὀνομάτων ex Demoſthene, Thucydide, Iſæo, Iſocrate & Thraſymacho & aliis Rhetoribus. *Eudemi* Rhetoris Lexicon Rhetoricum ab eodem Suida diligenter tritum extat adhuc MS. in variis Bibliothecis, ut Vindobonenſi, Pariſienſi, Medicea, laudaturque a Jo. Pricæo notis ad Novi Teſtamenti libros ut in 1. Timoth. III, 3. &c. a Cangio in gloſſario Græco aliisque. *Pauſaniæ* Lexicon ῥητορικὸν allegat ad Homer. Euſtathius, cui e Photio Cod. 150. addere licet *Juliani* (illius, ut ſuſpicor, cui Phrynichus librum quartum ſuæ παρασκευῆς inſcripſit) Λεξικὸν τῶν παρὰ τοῖς δέκα ῥήτορσι λέξεων κατὰ στοιχεῖον, quod non dubitat præferre Lexicis Rhetoricis *Diodori* & *Philoſtrati* Tyrii. Diodori illius puta, quem Suidas Valerii Pollionis Alexandrini filium commemorat, & ἐξήγησιν τῶν ζητουμένων παρὰ τοῖς ι ῥήτορσιν ſcripſiſſe tradit in βιβλίον. Ait etiam Photius, ſe evolviſſe, quibus nulla auctorum nomina præfixa fuere, Lexicon καθαρᾶς ἰδέας, ſive puri ac ſimplicis ſermonis, alterum σεμνῆς ἰδέας ſive ſtyli gravis, & tertium denique ἰδίως λόγου πολιτικοῦ, ſive dictionis civilis, quali Rhetores Attici uti conſueverunt, Cod. 146. ſeq.

XII. His ut videtur pridem deperditis, certe in lucem publicam non protractis, exſtat & omnium in manibus verſatur *Valerii HARPOCRATIONIS* περὶ τῶν λέξεων βιβλίον, ſive Lexicon, Rhetoribus potisſimum Atticis intelligendis deſtinatum, unde in quibusdam editionibus λεξικὸν τῶν δέκα ῥητόρων inſcribitur. Sed ab auctore nullum alium titulum, quam λέξεις, præfixum contendit Johannes Meurſius VI. 2. Attic. Lect. cujus ſententiæ etiam in ſua editione ſuffragatus eſt clarisſimus vir Jacobus Gronovius, nam & Suidas diſerte vocat λέξεις τῶν δέκα ῥητόρων, verba enim, quæ ibi ſequuntur, ἀνθηρῶν συναγωγαί, aliud opus floridorum indicant, falluntur que qui illa ad

Le-

Lexicon noſtrum referunt cum Johanne Schefero, libro de ſtylo latino, pag. 151. Harpocrationis Lexicon primus Græce edidit *Aldus*, Venet. 1503. fol una cum Ulpiani Rhetoris commentariis in Demoſthenem. Deinde minus emendate iterum ibidem 1527. fol. Nam quæ ex eadem officina Anno 1534. fol. una cum Iſocrate excuſa ſunt, non integrum Harpocrationem exhibent, ſed tantummodo *ἐκλογὴν Ἁρποκρατίωνος καὶ Σουίδα περὶ τῶν παρ' Ἰσοκράτη λέξεων*, quam videre eſt in aliis etiam Iſocratis editionibus, ut Baſileenſi, 1565. 8. & *Henrici Stephani* Anno 1593. fol. Ab eo tempore Harpocrationem recenſere atque edere voluit *Godofredus Jungermannus*, ut ex ejus ad Wolffgangum Seberum literis didici, tum *Johannes Meurſius*, quem Mauſſacus ſcriptis ad eum literis ab hoc conſilio revocavit. Literæ illæ in præfatione editionis Gronovianæ obviæ ſunt, ſed vidi etiam Mauſſaci epiſtolas ad Andream Schottum, quibus eum etiam atque etiam precatur, ut Meurſium quovis modo ab illo conatu dimoveat, quod tamen Schottus neutiquam fecit, ſed quemadmodum ad maturandum opus initio, ita deinde poſt Mauſſaci Harpocrationem jam vulgatum, ad novam editionem primum (o) hinc ad animadverſiones ſuas ſeparatim edendas ſemel iterumque ipſum hortatus eſt. Meurſio tamen ſatis fuit, deinde in Atticarum lectionum libris VI. Anno 1617. editis, aliisque ſuis ſcriptis hinc inde loca quædam Harpocrationis tangere obiter, ex cujus epiſtola Valerio Flacco *Lamperti Alardi* præmiſſa video etiam Alardo in mentem veniſſe de Harpocratione recenſendo, cujus notas poſthumas præfat. *Græcia in nuce promiſſas* neſcio an valde dignas luce apud filium hactenus delituiſſe ſcribit Johannes Mollerus V. C. in Homonymoſcopia, p. 308. *Thomas* quoque *de Pinedo* ad Stephanum Byzantinum teſtatur, ſe in Harpocratione illuſtrando operam poſuiſſe. Pridem ante hos *Fridericus Sylburgius* Anno 1594. poſt abſolutam Etymologici Magni editionem ſcripſit ad Theodorum Canterum (in epiſtolis clarorum virorum a Gabbema editis) p. 710. *Seorſim deinde ſucceſſurum tomum alterum in quo libri de dialectis, Attici Lexicographi, Harpocration, ſi DEUS inſtitutum proſperaverit.* Sed alter ille tomus nunquam prodiit. *Philippi* vero

Ja-

(o) Andreas Schottus ad Johannem Meurſium 27. Auguſt. 1615. Εὐαγγέλια *tibi debeo de Harpocratione, in quo ſi illam operam ponis quam potes & polliceris, ingenti noſtro gaudio poſteritati oſtendes, te non minus in Atticis & decem Græciæ Oratoribus, quam in Mixobarbaris ætatis mediæ fuiſſe verſatum.*

Jacobi Mauſſaci (p) Morelliano codice uſi, & Vaticano, atque Aldina editione, cui varias lectiones è Vaticano codice Pithoeus adſcripſerat, præclaram Harpocrationis editionem conſtat lucem vidiſſe Pariſiis, Anno 1614. 4. in qua negari nequit, multa loca emendata feliciter (q) illuſtrata eruditisſime. Addita etiam quam accuratiſſimam Meurſius vocat VI. 2. Attic. Lect. Diſſertatio, in qua de arte Critica, Lexicis veterum varii generis & de Harpocrationibus diverſis docte diſputat. Anno poſt, A. 1615. 8. Toloſæ una cum Plutarcho de fluviis edidit Mauſſacus appendicem ad notas ſuas in Harpocrationem, inſcripſitque Salmaſio, paucis conſtantem paginis, à 365. ad 375. Latinam verſionem quare noluerit adjungere, declarat his verbis, quæ Blancardus quidem in ſua editione omiſit: *Verſionem adhibere noluimus, ne ſana mente præditis & literarum ut decet ſcientibus ludibrio eſſemus & contemtui, ad inſtar quorundam è trivio interpretum, qui Pollucem & Suidam & alios id genus autores interpretandos ſuſceperunt.* Forte non minus difficultas rei in cauſa eſt, quæ homines ſanos abſterret, ut non libenter ſuſcipiant, quod luculenter ſatis atque ex voto efficere ſe vident vix poſſe: nam bonam & perſpicuam verſionem Suidæ, v. g. ac Pollucis tum etiam Harpocrationis vel contemnendam eſſe vel inutilem nemo ſanus dixerit. Sed facilia transferre, in difficilibus hærere vel ex fulgore dare fumum, aut in pleriſque omnibus ceſpitare, hoc eſt, quod viri maximi merito in ejusmodi libris contemnendum eſſe duxerunt, præcipue cogitantes de Græcæ linguæ reconditis opibus agi, quas latina lingua omnes nec novit, nec exprimere pro dignitate valet. Traditur à Nicolao Antonio, Harpocrationem vertiſſe latine *Vincentius Marinerus* Valentinus, præfectus cum viveret Bibliothecæ Regiæ Eſcurialenſis, flammis nondum conſumtæ: ſed illa ipſius interpretatio non magis lucem adſpexit, quam tot aliæ quibus Euſtathianos in Homerum & Dionyſium commentarios, aliosq; Scholiaſtas Græcorum poëtarum latine de Græcis reddiderat. *Nicolaus* itaque *Blancardus* primus fuit, qui Harpocrationem cum verſione ſua latina evulgavit Lugd. Batav. 1683. 4. editionemque hanc ſuam ornatisſimam reddidit non modo utilisſimis indicibus, ſed & notis Mauſſaci in qualibet ſtatim pagina ſuo loco ſubſtratis, & ex To-

Eeee lo-

(p) Obiit Mauſſacus Pariſiis, Anno 1650. & cum Græce doctisſimus fuiſſet, ex morbo ita perdiderat illius linguæ uſum atque memoriam, ut nec literas quidem illius noſſet aut legere poſſet.

(q) Confer Colomeſii Bibliothecam ſelectam, num. 50

loſana appendice emendatis auctisque, tum ſubjunctis ad voluminis calcem eruditisſimis, poſtumis licet animadverſionibus ſummi viri, *Henrici Valeſii*, quibus & Harpocrationem & Mauſſaci notas diſſertationemque ejus Criticam, qua emendat qua illuſtrat. Hæ Valeſii notæ ex Bibliotheca Guilielmi Prouſteau Anteceſſoris Aurelianenſis prodierant anno ante ſeparatim, curante V. C. *Jacobo Gronovio* Lugd. Batav. 1682. 4. Novam quoque Græcam (omiſſa verſione) eamque emendatisſimam Harpocrationis editionem eidem doctisſimo viro debemus, qui uſus eſt variis lectionibus, quas frater ejus ex Florentino codice excerpſerat, tum recenti codice, quem in notis pag. 68. elegantem & fidum appellat, teſtaturque inſcripta habuiſſe recentiore manu hæc verba: αὕτη ἡ βίβλος ἐςιν Ἀρμονίου τοῦ Ἀθηναίου. ἔχει φύλλια ζ. Adhibuit præterea editionem Aldinam Anni 1527. notatam manu Xylandri, Fabri, Sylburgii, Marquardi Frcheri, Danielis Heinſii, & Jani Rutgerſii, quam a Guilielmo Goëſio V. C. prædicat ſe nactum eſſe: denique aliud ejusdem editionis exemplum, quod Heinſii fuit, & qui hæc verba adſcripſit: *Præter ea, quæ hic præſtiti, ipſe e libro illuſtris Scaligeri multa ſupplevi, cui Reverendus Theodorus Beza e codice in Italia MS. quædam a ſe deſcripta miniſtrarat.* Prodiit hæc Gronovii editio Lugd. Bat. 1696. 4. quam dicavit illuſtri viro, cognato ſuo magno de Wedderkopff, & in fine adjunxit Henrici Stephani diatribam de nonnullis vocabulis & loquendi generibus ab Harpocratione & Suida apud Iſocratem obſervatis, petitam ex editione Iſocratis, quam a Stephano curatam dixi, Anno 1593. fol. In præfatione & notis bonus Blancardus, quem pasſim Friſicum interpretem appellat, miſere accipitur, & veluti capital admiſiſſet, laceratur mirum in modum, quod fecit quæ potuit, & conatus eſt ſine cujusquam injuria bene mereri de bono publico, quod aliquando non melioris lectionis in mentem ipſi venit MSS. codicibus deſtituto, quod in verſione nonnunquam dormitavit, quod ordinem vocum libri facilius (r) evolvendi cauſa immutavit, quod virorum doctorum obſer-

(r) Verisſimum ſane eſt, quod obſervat vir doctus, Harpocrationem (uti Erotianum quoque & alios veteres) non accurate obſervaſſe in vocibus ordinem literarum, quæ primam cujusque vocabuli literam inſequuntur; cum vero Lexica ad hoc ſcripta ſint, ut prompte reſpondeant conſulentibus, neſcio, an valde reprehendendi ſint ii, qui monitis de ſuo conſilio lectoribus commodiorem illa redigunt in ordinem, atque ita veterum ſcriptorum defectus emendant, quos ipſos qui ita admirantur, ut non posſint ferre meliora, quia recentia ſunt, illis integrum tamen per hoc eſt alias editiones adire.

Digitized by Google

ſervationibus jam exſtantibus, Harpocrationem vertere in latinum auſus ſit, interpretationisque gloriam ſibi arrogaverit, atque id genus alia *infanda*, ut ille quidem fari amat, *inſcitiæ* crimina, ex quibus patere vult ſcilicet, *non Græca, non Harpocrationem non ab eo intelligi, nec Harpocrationem ab eo editum eſſe.* Qualia legenti mihi ſuccurrit illud S. Ambroſii Apologia pro Davide T. I. pag. 709. *Sæpe in judicando majus peccatum judicii eſt, quam peccatum ipſius de quo fuerit judicatum.*

XIII. Cum Harpocrationes plures fuerint etiam Rhetores, & Suidas Lexicon in decem Oratores tribuat *Valerio Harpocrationi*, Rhetori Alexandrino, quo tempore ille vixerit, non plane extra controverſiam poſitum eſſe videtur. Nam Harpocratio, qui inter præceptores Veri Imperatoris a Capitolino refertur, Grammaticus fuit, & quanquam a Grammatici hominis inſtituto neutiquam alienum eſt, Lexica contexere, tamen non video, cur Suidæ teſtimonium ſit rejiciendum, qui Rhetori Alexandrino Lexicon quod habemus Rhetoricum diſerte tribuit. Atque Alexandrinum ſe auctor ipſe prodit in *ἀνακαλυπτήρια*, nam cum ait: *ταῦτα δέ εἰσι τὰ παρ' ἡμῖν θεώρητα*, verba *παρ' ἡμῖν*, Valeſius erudite interpretatur, *apud Alexandrinos.* Idem Valeſius non dubitat, auctorem Lexici eſſe Harpocrationem illum Libanii æqualem, qui in epiſtola eum Ariſtæneto commendat his verbis: *Ἁρποκρατίων γὰρ οὑτοσὶ καὶ ποιητὴς ἀγαθός, καὶ παιδευτὴς ἀμείνων. δεινὸς μὲν ἐνθεῖναι* (forte *ἐκθεῖναι*) *τὰ τῶν παλαιῶν νέοις, δεινὸς δὲ ἐκείνοις παρισωθῆναι. βεβιωκὼς δὲ συνεχῶς ἐν βιβλίοις, ἡδίστην μὲν ἔχει κομψείαν, ἁπλοῦς τις ὢν καὶ γενναῖος, καὶ οὐκ ἂν ἁλοίη φρονῶν μὲν ἕτερα, λέγων δὲ ἄλλα.* *Harpocration iſte & Poëta bonus, & inſtituendi dexteritate præſtantior etiam, idoneusque veterum ſcripta adoleſcentibus inſtillare (interpretari) & qui paria cum antiquis facere poſſit. Hic libris aſſidue innutritus, ſuavi eſt ingenio, ſimplex alioqui & cordatus, & quem nemo unquam deprehenderit alia ſentientem & alia loquentem.* Neque Lambecius, qui eam Libanii epiſtolam Græce edidit Lib. VI. de Bibl. Vindob. p. 245. dubitat hunc ipſum eſſe Harpocrationem illum Romano nomine clientelari Valerium dictum, a quo Lexicon Rhetoricum ſcriptum eſſe Suidas auctor eſt. Fateor tamen, rem minime eſſe exploratam, neque audeo pro certo affirmare, utrum cum Harpocratione iſto commune aliquid habeat *Harpocras, Scholaſticus & Sophiſta*, ad quem complures exſtant epiſtolæ Iſidori Peluſiotæ, ut ſit no-

Digitized by Google

nomen ὑποκοριστικὸν ſive decurtatum, cujusmodi plura paſſim obvia ſunt, & pridem notata viris doctis Alciato lib. 1. Parergon cap. 26. Iſaaco Caſaubono ad Athenæum p. 523. Voſſio inſtit. Orat. lib. IV. Cap. 1. tmemate 5. Reineſio epiſtolis ad Rupertum. p. 461. Buchnero ad Plinii lib. X. epiſt. 5. Valeſio ad Euſebii paginam 278. Gisberto Cupero in Harpocrate p. 2. ſeq. Richardo Bentlejo epiſt. ad Millium, pag. 82. ſeq. Joſuæ Barneſio ad Anacreontem, p. 30. ſeq. aliisque. Hoc conſtat, Harpocrationem Lexici auctorem ex quo multa ad verbum repetunt Suidas, Etymologici Magni auctor & Varinus, juniorem eſſe Athenæo, ex quo eum quædam deſcripſiſſe & inter deſcribendum aberraſſe notat Mauſſacus Diſſertatione Critica pag. 378. ſeq. edit. Blancardi. Sed laudat & Athenæus *Harpocrationem* quendam, *Mendeſium*, qui de placentis ſcripſerat, XIV. p. 648. *Ἁρποκρατίων δ' ὁ Μενδήσιος ἐν τῷ περὶ πλακούντων τὴν παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι καλουμένην παγκαρπίαν καλεῖ.* Incertum de hoc an alio Tertullianus Cap. 7. de corona: *Liberum eundem apud Ægyptios Oſirin*, Harpocration *induſtria hederatum argumentatur, quod hedera natura ſit, cerebrum ab heluco defenſare.* Ad quem locum Pamelius, *Ego eum*, inquit, *auctorem puto intelligi, cujus exſtat Romæ in Vaticana liber περὶ φυσικῶν δυνάμεων, quippe cum ad Phyſicam rationem referatur id quod ſequitur.* Equidem Mauſſacus negat, hunc ſe librum in Vaticana Bibliotheca aut ejus catalogo reperire potuiſſe, ſed Salmaſius quoque ad Solinum teſtatur, ſe evolviſſe Harpocrationis Lexicon, *περὶ φυσικῶν δυνάμεων*, & latinus Kuranidum interpres, de quo lib. 1. cap. 9. dicere me memini, teſtatur, ſe librum Phyſicalium virtutum collegiſſe ex Cœrani Regis Perſarum experimentis *& ex libro Arpocrationis Alexandrini ad propriam filiam.* Fuit & Harpocras ſive Harpocration iatraliptes Ægyptius ex præfectura Memphitica, cui civitatem Romanam a Trajano impetravit Plinius X. 4. & 5. Epiſt. Sed ut ad Rhetores hujus nominis revertar, Suidæ memoratur *Cajus Harpocratio* Sophiſta, qui præter alia ſcripſerat *περὶ τῶν Ἀντιφῶντος σχημάτων, περὶ τῶν Ὑπερίδου καὶ Λυσίου λόγων.* Tum *Ælius Harpocratio* itidem Sophiſta, qui ſcripſerat *περὶ τῶν δοκούντων τοῖς ῥήτορσιν ἀγνοεῖσθαι, ὑποθέσεις λόγων Ὑπερίδου, περὶ τέχνης ῥητορικῆς, περὶ ἰδεῶν.* Præterea *περὶ τοῦ κατεψεῦσθαι τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν* & *περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι τάξεων.* Hic ut videtur Harpocratio laudatur in commentariis Græcis ad Hermogenem pag. 216. & 367. Meminit etiam Suidas *Harpocrationis Argivi, Platonici* Philoſophi, qui Cæſaris convictor ſcri-

ſcripſerat commentarios in Platonem libris XXIV. & Lexicon Platonicum ſive λέξεις Πλάτωνος, ſupra etiam mihi memoratas libris duobus. Hujus Platonici una cum Plotino, Amelio & Boëtho meminit Æneas Gazæus in Theophraſto ſuo pag. 16. & Stobæus apud Photium & in Eclogis Phyſicis: neque audiendus Barthius, cui in notis ad Æneam p. 97. hic Harpocration idem eſt cum Veri Imperatoris præceptore. Omitto alios hoc nomine, Valeſio & Mauſſaco obſervatos, ut Harpocrationem Naucratitem, Epiſcopum Ægyptium, qui interfuit Concilio primo Nicæno. Harpocrationem Epiſcopum in Bubaſto Ægypti, cujus mentio in breviario Meletii apud Athanaſium Apologia ſecunda T. 1. pag. 789. Harpocratem Ægyptium, Ammonii Hermeæ diſcipulum, de quo ex Damaſcio Suidas. Harpocratem Claudii Imperatoris libertum, Sueton. Cap. 28. &c.

XIV.

ELENCHUS VETERUM SCRIPTORUM.

Qui â Valerio Harpocratione laudantur, illuſtrantur, vel notantur.

Ex editione Nicolai Blancardi.

ACHÆUS ἐν Ἀδράστῳ, voce ἀργᾶς.

ACUSILAUS ἐν τρίτῃ, v. Ὁμηρίδαι.

ÆSCHINES v. γοργύρα. Δράκων. δρομοκήρυκες. Χίλων.
 ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, v. ἀγρίους. ἀδύνατοι. ἀμοργός. Ἀνδοκίδου. Ἑρμῆς. Αὐτοκλείδης. δημόσιος. διασείσας, & διαψήφισις. δοκιμασθείς. ἐπαγγελία, & ἐπακτροκέλης. θέμενος τὰ ὅπλα. Θέρσανδρος. καθάρσιον. Κηδωνίδης. Κολυττεύς. ληξιαρχικόν. γραμματεῖον. ξηραλοιφεῖν. οἴκημα. ὅτι νόμος ἐστὶν &c. προφερεῖς. τετρυπημένοι. φιμοί.
 ἐν τῇ περὶ τῆς παραπρεσβείας ἀπολογίᾳ, ſive περὶ τῆς ἀποδόσεως. in ἀντίθεσις. ἀργᾶς. Βάταλος. ἐκκλητεύειν. ἐννέα ὁδοί. Ἐπικράτης. Θερμᾶν. Θρόνιον. ἱκετηρία. Κέ-

Κέκρωψ. Κτησιφῶν. Λαιδίας. Νεμέα χαράδρα. Νίκαια. ὁλοσχοίνους. ὀρικά. ζεύγη. ὅτι ξένους &c. παλίμβολον. περίπολος. προβολάς. προστασία. προστρόπαιον. στρατεία ἐν τοῖς ἐπωνύμοις. Στρέψα.

ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος, v. Ἀζηνία, & ἀζήτητον. Ἀλόννησος. ἀναγεῖς. Ἀναγυράσιος. Ἀναφλύστιοι. ἀντιγραφεύς. ἀτίμητος. ἀγών. αὐλία. ἀφοσιῶ. Γάνος. διαμεμετρημένη ἡμέρα. ἐξάγιστος, & ἐξαράσασθαι. ἐπιλαχών. ἐπιστάτης. Ἐργίσκη. Ἑρμαῖ. Ἐρυβάτην. ζηλοτυπεῖν. & ἡγεμονία δικαστηρίου θεσμοθέται. θεωρικά. Θύστιον. ἴσαι ψῆφοι. Κῆπος. Κηφισόδοτος. Κιρραῖον πεδίον κοτύλαιον ὄρος. Κραυαλλίδαι. Κρώβυλος. Κτησιφῶν Μαργίτης. μεσεγγύημα. ὁμηρεύοντας. παραγγελία. παραβάλλοιτο. Πήληξ. πρόεδροι. Πρόνοια. προστρόπαιον. πυλάγεις. Ταμύναι. τριττύς. Φρυνώνδας.

ÆSCHINES SARDIANUS ἐν Ἰάμβοις, voce Κέκρωψ.

ÆSCHINES SOCRATICUS ἐν Ἀξιόχῳ, voce Ἀξίοχος.

διαλεγόμενος ἐπιγραφομένῳ Ἀσπασία, v. Ἀσπασία.

ÆSCHYLUS. v. Θεοίνιον.

Ἀργείοις, voce χλῆδος.

Ἑλλαδίῳ, voce μαλακιζόμενοι.

ἐν Εὐμενίσιν, voce Εὐμενίδες, θεμιστεύειν.

ἐν Κερκύωνι, voce ὄρον.

ἐν Μυρμιδόσι, voce προπεπωκότες.

ἐν Μύσαις, voce Ὀργεῶνας.

ALCÆUS voce τετύφωμαι.

ἐν τῇ κωμῳδοτραγῳδίᾳ, voce ἀδδηφάγους τριήρεις.

ἐν πεντηκοστῇ ὀγδόῃ. voce σκυθικοί.

ALCMAN ἐν πρώτῃ, voce Θεράπναι.

ALEXIS voce Συνώπη.

AMNONIUS ἐν τῷ περὶ βωμῶν καὶ θυσιῶν, voce Ἀμαζόνειον. ἐσχάρα.

ἐν τετάρτῃ περὶ βωμῶν, v. Θόλος.

AMPHITEUS δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας, v. Σαβοί.

ANACREON v. ἑρμαῖς.

ANAXIMENES voce Ἀρχιδάμιος πόλεμος. Εὐθίας.

ἐν πρώτῃ Ἑλληνικῶν, v. ἀμφικτύονες.

ἐν Φιλιππικῷ, v. Μύρτανον. ὁ κάτωθεν νόμος.

ἐν πρώτῳ Φιλιππικῶν, v. πεζέταιρος.

ἐν τετάρτῳ Φιλιππικῶν, v. Ἀλόννησος.

ἐν ἑβδόμῳ τῶν περὶ Φίλιππον, v. Μάσειρα.

ἐν ὀγδόῳ Φιλιππικῶν, v. Καβύλη.

ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, v. Ἀλκίμαχος.

ANDOCIDES. v. ἀνωρθίαζον.

ἐν τῷ περὶ τῶν μυστηρίων, v. Ἀνδοκίδης. Ἑρμῆς. ἐπισκήψατο. ἑταιρεία. Θημακεύς. λογισταὶ καὶ λογιστήρια.

ἐν τῷ περὶ τῆς ἀδείας, v. ὀρρωδεῖν.

ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης, v. Ἑλληνοταμίαι. νεώρια καὶ νεώσοικοι. Πηγαί.

ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου, v. ἐμποδών. εὐανδρία.

ἐν τῷ περὶ ἐνδείξεως. v. ζητητής.

ANDRON ἐν ὀγδόῃ τῶν συγγενικῶν, v. Φορβάντειον.

ANDROTION. v. ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ.

ἐν τῇ Ἀτθίδι. v. διαψήφισις. συγγραφεῖς.

ἐν πρώτῃ Ἀτθίδος, v. Παναθήναια.

ἐν τῇ δευτέρᾳ, ἀποδέκται. Ἵππαρχος.

ἐν τῇ τρίτῃ Ἀτθίδος, v. δέκα καὶ δεκαδοῦχος. Μόλπις. Ὀφρύνειον.

ἐν πέμπτῃ τῆς Ἀτθίδος, v. Ἀγνίας. Κηφισόδοτος.

ἐν ἕκτῃ Ἀτθίδος, v. ἱερὰ τριήρης. Νεών.

ἐν δωδεκάτῃ Ἀτθίδος, v. Ἀμφίπολις.

ANDROTION aut PHILIPPUS, ἐν τῷ Γεωργικῷ, v. σταφυλοβολεῖον.

ANTICLIDES. v. Καλαύρεια.

ἐν τοῖς ἐξηγητικοῖς, v. ὀξυθύμια. παλαμναῖος. προκώνια.

ANTIMACHUS. v. Ἀδράστειαν. Ὀργεῶνας.

ANTIPHANES ὁ νεώτερος ἐν τῷ περὶ τῶν ἑταιρῶν, v. Ἀντίκυρα. Νάννιον.

ἐν Εὐθυδίκῳ, v. ξενιτευόμενους.

ἐν Εὐπλοίᾳ, v. ξυστίς.

ANTIPHON. v. ἄβιος. ἀδιάστατον. ἀειεστώ. ἀκαρεῖ. ἀναγινωσκόμενος. ἀχαριστεῖν. βάσανος. δυσάνιος. ἐν βραχεῖ.

ἐν τῷ περὶ ἀληθείας, v. ἄγει.

ἐν τῷ ἀληθείας πρώτῳ, v. ἀδέητος, ἀναπαδιζόμενα. ἀνήκει. ἄοπτα., & ἀπαθῆ. δεήσεις. διάθεσις. ἔμβιος. ἐπαλλάξεις. ὀριγνηθῆναι.

ἐν ἀληθείας δευτέρῳ, ἁγνεύετε τὴν πόλιν. ἀειεστώ. γρυπάνιον. δεινῶ. διάστασις. περιφοριῶντας. φορίνης.

ἐν τῷ περὶ τοῦ Σαμοθρακῶν φόρου, v. ἀεὶ. ἀποδιδόμενοι. ἀπόταξις. ἐκλογεῖς συντελεῖς.

ἐν τῷ περὶ ὁμονοίας, v. ἀθεώρητος. ἀναθέντας. αὐλιζόμενοι. βαλβίς. διάθεσις. εὐηνιώτατα. Μακροκέφαλοι. Σκιάποδες. ὑπὸ γῆν οἰκοῦντες. φηλώματα.

ἐν τῷ κατὰ Φιλίνου, v. ἀκροᾶσθαι. ἀπολαχεῖν. διάληξις. θῆτες καὶ θητικόν.

ἐν τῇ πρὸς τὴν Δημοσθένους γραφὴν ἀπολογίᾳ. v. Ἀλκιβιάδης. ἀποτετειχίσθαι. δεκατευτάς. κελεύοντες σκαφίον. συνήγοροι.

ἐν τῷ πρὸς τὴν Δημοσθένους ἀντιγραφήν, v. Ἀνδρῶν.

ὑπὲρ τοῦ εἰς τὸν ἐλεύθερον παῖδα, v. ἀξιοῖ.

περὶ

περὶ τοῦ Αηναίων φόρου, v. Ἀμφίπολις.

ἐν τῷ περὶ τοῦ Ανδίων φόρου, v. ἀπειπεῖν. ἄτλα. δι' ἐνιαυτοῦ. ἐπαγγελία. ἐπίσκοπος. προσφορά. συνήγοροι. τριβωνευόμενοι.

κατὰ Λαισποδίου, v. ἀπιστεῖν. Γαληψός. ἐπίσκοπος. Οἰσύμη

ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα, περὶ ὅρων, v. ἀργυροκοπεῖον. διὰ μέσου τείχους. Ἑρμαῖ. εὐθύωρον. Κεραμεικός. λέσχαι. περίβυστον. πρυτανείας. Στεφανηφόρος. Ὑπέρβολος.

ἐν τῇ πρὸς Φίλιππον ἀπολογίᾳ, v. δημοτευόμενος. alibi ἐν Φιλιππικῷ, v. εἰσφέρειν.

ἐν τῇ πρὸς τὴν Καλλίου ἔνδειξιν ἀπολογίᾳ, v. διάθεσις. ἑρμᾶς. ἥμενον. μοιροδικῆσαι.

ἐν τῷ περὶ τῆς μεταστάσεως, v. διαστῆσαι. ἐμποδών. ἐπεσκήψατο. Ἑστιαιεία. στασιώτης. τετρακόσιοι.

ἐν τῷ περὶ ταώνων, v. ἐνοφθάλμως. Πυριλάμπης.

πολιτικῷ, v. ἐνσύμβολος. ἡμιωλιασμός.

ἐπιτροπικῷ Καλλιστράτου, v. ὅτι οἱ ποιηταὶ &c.

ἐπιτροπικῷ Τιμοκράτους, v. παρτωλός.

ἐν τῷ κατὰ πρυτάνεως, v. ῥητορικὴ γραφή.

ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου, v. διετείνοντο φεῦδος.

ἐν τῷ περὶ τοῦ χορευτοῦ, v. διδάσκαλος. Διϊπόλια.

APOLLODORUS v. χόες.

ἐν τοῖς περὶ θεῶν, v. αὐτόχθονες. κύρβεις. μεῖον καὶ μειαγωγός. πάνδημος Ἀφροδίτη.

ἐν ἕκτῳ περὶ θεῶν, v. ἀποπομπάς.

ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρῶν, v. Νάννιον. Φανοστράτη.

APOLLONIUS NICÆNUS, v. Ἴων.

APOLLONIUS ACHARNENSIS, v. Χαλκεῖα.

ἐν τῷ περὶ τῶν ἑορτῶν, v. πέλανος. Πυανόψια.

APOLLOPHANES ἐν Ἰφιγέροντι, v. ἀδελφίζειν.

ARATUS v. Ἀρκτοῦρος.

ARCHEMACHUS ἐν τρίτῃ Εὐβοεικῶν, v. κοτύλαιον ὄρος.

ἐν τετάρτῃ τῶν Εὐβοεικῶν, v. Ἀλόννησος.

ARCHILOCHUS v. Στρύμη.

Τριμέτροις, v. παλίνσκιον.

ARCHIPPUS ἐν τοῖς ἰχθύσι, v. παλιναίρετος.

Ὄνῳ v. τοπεῖον.

ARIGNOTE, v. εὐοῖ.

ἐν τῷ περὶ τελετῶν, v. νεβρίζων.

ARISTARCHUS v. δερμηστής. διακωδώνισε. ὀξυθυμία.

ARISTIDES ἐν τῇ ἕκτῃ Μιλησιακῶν, v. δερμηστής.

ARISTODEMUS ELIENSIS v. Ἑλλανοδίκαι.

ARI-

Digitized by Google

ARISTOGITON κατὰ Τιμάρχου, v. Αὐτοκλείδης, Θέρσανδρος.

ARISTOMENES COMICUS v. μετοίκιον.

ἐν Γόησι, v. Φορίνης.

ARISTOPHANES COMICUS v. ἄττα. Κεῖοι. κελεύοντες. κίναδος. κρᾶσις. Πέριος.

Ἀμφιαράῳ, v. λαμπρεῖς. ῥόπτρον.

Ἀχαρνεῦσι, v. Ἀσπασία. λάρκος.

Βαβυλωνίοις. v. ἐπιβάτης. στρωτῆρ.

ἐν Βατράχοις, v. γωνιασμός. ὀρικὰ ζεύγη.

Γεωργοῖς, v. κωδία. Σπράγγιον.

ἐν Γήρᾳ, v. σκαφίον. τῆτες.

Γηρυτάδῃ, v. βωμολοχεύεσθαι. ἑρμαῖς. Ναΐς.

Δαιταλεῦσιν, v. Ἀλίπεδον. ἐπίπεμπτον. Θῆτες καὶ θητικόν. κιγκλίς. Ναυτοδίκαι.

Δαναΐσιν, v. ἐχῖνος.

ἐν Εἰρήνῃ. v. γύλιος, χρυσίς.

Ἥρωσιν, v. πυελίδα.

Θεσμοφοριαζούσαις, v. ἀμφιδέαι. βουλεία. Ἰωνικός. Φασκώλιον.

ἐν ταῖς δευτέραις Θεσμοφοριαζούσαις, voce Πύλαι.

Ἱππεῦσιν, v. ἐλεοκόπων. ῥόδιον.

ἐν Κωκάλῳ, v. πώματα.

Λημνίαις, ἀρκτεῦσαι. μέταυλος.

Λυσιστράτῃ, voce ἀμοργός. ἀρκτεῦσαι. Κωλιάς.

ἐν Νεφέλαις, v. ἐπαιρόμενος. ἐσπαθᾶτο. ξυστίς. φελλέα. χρῆσαι.

Ὀλκάσιν, v. ἐπίγυον.

ἐν Ὄρνισι, v. ἀγυιᾶς. αἰετός. κεθεῖα. σπερμολόγος. χερνίβων.

Πελαργοῖς, v. οἰκίσκῳ.

ἐν Πλούτῳ, v. καταχύσματα. Ναΐς. ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ.

ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις, v. δήμαρχος.

ἐν Σφηξί, v. ἀγυιᾶς.

Ταγηνισταῖς, v. ἀπολαχεῖν. κύπασσις.

Τελμισσεῦσιν, v. σιπύα.

ἐν Τριφάλητι, v. διὰ μέσου τείχους.

ARISTOPHANES GRAMMATICUS, v. ἐργαστικῶν, προκώνια.

ARISTOTELES, v. Ἀπόλλων Πατρῷος, ἐμβεβλημένα. ἐπιμελητής. ἐμπορίου. καὶ τὸ &c.

ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ, v. ἀγορανόμοι. ἀδύνατοι. ἀντιγραφεύς. ἀποδέκται. ἀποστασίου. ἀστύνομος. βουλεύσεως. γραμματεύς. δατεῖσθαι. δικάζων. δήμαρχος. διαιτηταί. διαμετρημένη ἡμέρα. δωροξενία. εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. Ἑλληνοταμίαι. ἐπὶ Δελφινίῳ. ἐπιμεληταὶ τῶν μυστηρίων. ἐπὶ Παλλαδίῳ. ἐπιστάτης. εὐθύναι. ἐχῖνος. θεσμοθέται. θῆτες καὶ θητικόν. ἵππαρχος, & ἱππάς. κατὰ δήμους δικασταί. κύρβεις, & κυρία ἐκκλησία. λίθος. λογισταί, καὶ λογιστήρια. μετρονόμοι. ναυκραρικά. ἔτι νόμος &c. πάρεδρος. περίστασις. παν-

Digitized by Google

πενταкοσιομέδιμνοι. περίπολος. πολέμαρχος. πρόεδροι. πρυτανείας. πολῆται, καὶ πολητήριον. σῖτος, & σιτοφύλακες. στρατεία ἐν τοῖς ἐπωνύμοις. στρατηγοί. ταμίαι. τετρακόσιοι. τετρυπημένοι. τριττύς. φύλαρχος.

ἐν τῇ κοινῇ Ἀρκάδων πολιτείᾳ; v. μύριοι ἐν μεγάλῃ πόλει.

ἐν Ἠλείων πολιτείᾳ, v. Ἑλλανοδίκαι.

ἐν τῇ κοινῇ Θετταλῶν πολιτείᾳ. v. τετραρχία.

ἐν τῇ Κυθνέων πολιτείᾳ. v. Κύθνιοι.

ἐν τῇ Κυπρίων πολιτείᾳ, v. ἄνακτες καὶ ἄνασσαι.

ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, voce μόρων.

ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ, voce Μασσαλία.

ἐν τῇ Ὀπουντίων πολιτείᾳ, v. Ἄμφισσα.

ἐν τῇ Πελληνίων πολιτείᾳ, v. μαστῆρες.

ἐν ταῖς Διδασκαλίαις, v. διδάσκαλος.

ἐν τοῖς Δικαιώμασι. v. Δρυμός.

ἐν τινι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐπιστολῶν, v. ὅτι ξένους &c.

ἐν ὀγδόῃ ζώων ἱστορίας, v. κοβαλεία.

ἐν ἐννάτῃ περὶ ζώων ἱστορίας, v. ἑβδομευομένη.

ἐν τῷ Παροιμιῶν, v. ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι.

ARISTOTELES CHALCIDENSIS ἐν τῷ περὶ Εὐβοίας, v. Ἄργουρα.

ARISTOXENUS ἐν τῷ περὶ τῆς τραγικῆς ὀρχήσεως, v. κορδακισμός.

ἐν τοῖς Πραξιδαμαντείοις, v. Μουσαῖος.

ARTEMIDORUS. v. Γάνος.

ARTEMON ἐν τῷ περὶ ζωγράφων. Πολύγνωτος.

ASCLEPIADES Τραγῳδουμένοις, v. Μεναλίππειον.

ἐν τετάρτῳ Τραγῳδουμένων, v. Δυσαύλης.

ATHENÆUS. v. Ναΐς.

CÆCILIUS. v. ἐξούλης.

CANTARUS, vel PLATO, Συμμαχία, v. ὀρνιθευτής.

CALLIMACHUS. v. ἀνεπίσκημμα &c. Ἴων. Μαργίτης.

ἐν τοῖς ὑπομνήμασι, v. Ἄκη.

ἐν τῷ περὶ ἀγώνων, v. Ἄκτια.

CALLISTHENES. v. ἀναγκαῖον.

ἐν τῷ δευτέρῳ Ἑλληνικῶν, v. Σφοδρίας.

CALLISTRATUS. v. ἁπλᾶς.

CALLISTRATUS, aut MENECLES, ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν, v. ἑκατόμπεδον. Ἑρμαῖ. Κεραμεικός.

CALLIXENUS ἐν τετάρτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας. v. ἐγγυθήκη.

CARCINUS TRAGICUS. v. καρκίνος.

CLEANTHES ἐν τῷ περὶ θεῶν. v. λέχαι.

CLI-

CLIDEMUS ἐν πρώτῃ Ἀτθίδος, v. Μελανίππειον.
ἐν τρίτῳ Πρωτογονίας, v. πνυκί.

CLITARCHUS ἐν τῇ πέμπτῃ, v. ὁμηρεύοντας.

CLITARCHUS GLOSSOGRAPHUS. v. ἐπιβλῆτας.

CRATERUS ἐν τῇ τῶν ψηφισμάτων συναγωγῇ, v. ὅτι διαμαρτάνει Δημοσθένης &c.
ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ψηφισμάτων. v. Ναυτοδίκαι.
ἐν τῇ ἐννάτῃ ψηφισμάτων, v. Ἀνδρῶν. Νύμφαιον.

CRATES. v. προκώνια.
Θηρίοις, v. παρουσία

CRATINUS. v. ἀγυιᾶς. Κιθήνη.
ἐν Ἀρχιλόχοις, v. ἰθύφαλλοι.
ἐν Δραπέτισιν, v. ἱερὰ ὁδός.
Θρᾴτταις, v. ἀρκυωρός.
ἐν Τροφωνίῳ, v. ἐπιθέτους ἑορτάς. παρεῖαι ὄφεις.
ἐν τοῖς Ψηφίσμασιν, v. ἀρκτεῦσαι.
ἐν Ὥραις, v. ξυστίς. ῥυτά. Φελλέα.

CRITIAS ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, v. λυκιουργεῖς.

CROBULUS COMICUS, v. ὅτι χιλίας &c.

CTESIAS ἐν περίπλῳ Ἀσίας, v. Σκιάποδες.
ἐν τῇ τρίτῃ, v. ὑποκύδεις.

DAIMACHUS PLATÆENSIS ἐν δευτέρῳ περὶ Ἰνδικῆς. v. ἐγγυθήκη.

DEMETRIUS. v. ἄκη.

DEMETRIUS MAGNES, v. λευκὴ ἀκτή.
ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν, v. Ἰσαῖος.
ἐν τοῖς συνωνύμοις πόλεσι, v. Μεθώνη.

DEMETRIUS PHALEREUS, ἐν τοῖς περὶ τὴν ἐν Ἀθήνησι νομοθεσίαν, v. Ἑρκεῖος Ζεύς. παράστασις.
ἐν τρίτῳ νομοθεσίας, v. σκαφηφόροι.

DEMETRIUS SCEPSIUS, v. Ἀδράστειαν. Ἴων.
ἐν δευτέρᾳ Διακόσμου, v. Θυργωνίδαι.

DEMOCHARES ἐν τοῖς Διαλόγοις, v. Ἴχανδρος.

DEMON ἐν τεσσαρακοστῇ περὶ Παροιμιῶν, v. Μυσῶν λείαν.
ἐν τῷ περὶ Θυσιῶν, v. προκώνια.

DEMOSTHENES, v. Ἀγάθαρχος. ἀντιλογία. ἀμφισβητεῖν, καὶ παρακαταβάλλειν. Ἀρτεμισία. Δάοχος. διάθεσις. ἔμμηνοι. δίκαι. ἐπαιρόμενος. ἐποπτευκότων. Κολωνίτας. Μαργίτης. προπέμπτα. Πτοιόδωρος. χαράκωμα.
ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς, v. ἀγνωμόνας. ἀναβάλλει. ἀνεχαίτισε. Ἀντρῶνες. ἀπόμισθοι. ἀποστροφήν. Ἀρύμβας. ἀρχαίως. ἄτιμος. ἄττα. βάραθρον. Βοηδρόμια. δημόσιος. διοικεῖν. Δρογγίλον. δυσωποῦμαι. ἐκπολεμῶσαι. Ἐρυθραῖοι. ἐφορμεῖν. ἡλικία. Ἥραιον. τεῖχος. κορδακισμός. Μεθώνη. μελίνη. Μενέλαος. μετοίκιον. μόρων. ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ.

θω. ὀλιγωρήσετε. Παγασαί. Παναθήναια. Πανδοσία. πάραλος. παρακρούεται. πεζέταιρος. περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς. περίοδος. περιστοιχίζεται. πινάκια. πολιτεία. Πολύστρατος. προβαλλομένους. πρόβολοι. προπύλαια ταῦτα. πρυτανεύοντα. Πύλαι, &c. ῥαίσας. Σίγειον. Σκίαθος. στρατηγοί. σύνταξις. τετραρχία. τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας. ὑπάγουσιν. Φύλαρχος.

Φιλιππικῷ, v. Ἡγήσιππος. Θεωρικά.

ἐν πρώτῳ Φιλιππικῶν, v. ἀποστολεῖς. Θεωρικά. Ἱέραξ.

ἐν δευτέρῳ Φιλιππικῶν, v. πρυτανεύοντα.

ἐν τετάρτῳ Φιλιππικῶν, v. ἱερὰ τριήρης. Ἵππαρχος.

ἐν πέμπτῳ Φιλιππικῶν, v. ἐκδεξάμενος. ἐπικηρυκεία, ἴχνος.

ἐν ἕκτῳ Φιλιππικῶν, v. Ἀλέξανδρος. δεκαδαρχία.

ἐν ἑβδόμῳ Φιλιππικῶν, v. Ἀλέξανδρος. Βούχετα. Ἐλάτεια. σύμβολα.

ἐν ὀγδόῳ Φιλιππικῶν, v. εἰσφρήσειν. καβύλη. κατάγειν τὰ πλοῖα. κληροῦχοι. Μάσσειρα.

ἐν ἐννάτῳ Φιλιππικῶν, v. ἀπιστεῖν. ἔθνος. Εὐφραῖος. καταβολή. Λευκάς. μαλακιζόμεθα.

ἐν δεκάτῳ Φιλιππικῶν, v. καθήκοντα.

ἐν τῷ περὶ συντάξεως, v. Κύθνιοι. ὀπισθόδομος. ὀργάς. παρουσία.

ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν, v. κληροῦχοι. κοινωνικῶν. ὅτι ἑξακισχίλια &c. συμμορία. τίμημα.

περὶ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας, v. Ἀρτεμισία. Κυπρόθεμις.

ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν Μεγαλοπολιτῶν v. Τρικάρανον.

ἐν τῷ περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν, v. προβολάς.

ἐν τῇ περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου ἐπιστολῇ, v. Καλαύρεια.

ἐν τῇ περὶ τῶν Λυκούργου παίδων ἐπιστολῇ, v. ἐρανίζοντες. Φθόην.

προοιμίοις δημηγορικοῖς, v. ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. ὀρρωδεῖν.

ἐν τῷ ἐπιταφίῳ, v. Αἰγεῖδαι. Κεκροπίς.

ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας, quæ eadem à noſtro appellatur κατ' Αἰσχίνου. voce ἀλαβαστοθῆναι. Ἀλέας. Ἀλέξανδρος. ἀπόκρισις. ἀσταθμητότατον. ἀσυνθετώτατον. ἄττα. αὐτόχθονες. διεκωδώνισε. Δρυμός. ἐξωμοσία. ἐπαγγελία. ἐπικεκηρυκεῦσθαι. Ἐπικράτης. ἐσταθᾶτο. Ἡδύλειον. Ἡράκλεια. Θίασος. Θόλος. Ἱερώνυμος. ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ. Ἴσχανδρος. Κορσίαι. Κτησιφῶν. Κυρηβίων. μύριοι ἐν μεγάλῃ πόλει. Νεώη. ὅτι ξένους &c. παραγγελία. προβαλλομένους. προβούλευμα. προπύλαια

λαια ταῦτα. πώμαλα. στεφανῶν τοὺς νενικηκότας. σύγκλητος ἐκκλησία. Τιλφώσαιον. Φρύνων.

ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, vulgo inſcripta περὶ τοῦ στεφάνου. in Ἀγνοῦς. ἄκριτος. ἀλάστωρ. Ἀμφιοσα. ἀναφορά. Ἀνεμοίτας. ἀντίθεσις. ἀπόρρητα. ἀποστολεῖς. Ἁρμοσταί. Ἀρτεμίσιον. Ἄττις. βασκαίνει. γέρρα. γραμματεύς. Δορίσκος. ἐκδεξάμενος. ἐκμαρτυρία. Ἐλάτεια. Ἔμπουσα. ἐνθρυπτά. ἐπαιρόμενος. ἐπιτείχισμα. Ἐπιχάρης. Εὔβουλος. Εὔδικος. Εὐξίθεος. εὐοῖ. ἑωλοκρασία. ἡγεμὼν συμμορίας. Ἡγήμων. ἠκρωτηριασμένοι. Θεμίσων. Θεογείτων. Θεοκρίνης. Θησεῖον. ἱερομνήμονες. Ἵππαρχος. Κερκίδας. Κοινέας. κίναδος. Κυρσίλον. λαρυγγίζειν. λεύκη. Λεῦκτρα. λικνοφόρος. λογισταί, καὶ λογιστήρια. λόγου τυχεῖν. Μουνυχία. Μύρτανον. Μύρτις. Μυσῶν λείαν. νεβρίζων. νεήλατα. Νεὼν οἰκίσκω. ὀνομάζων. οὐκ ἐπὶ &c. παρεῖαι ὄφεις. παράσημος ῥήτωρ. παρελθεῖν. Πεπάρηθος. Περίλλος πομπείας καὶ πομπεύειν. Πορθμός. προβαλλομένους. προπεπωκότες. Πύλαι, &c. Σαβοί. Σιμύς. Σίμυλος. Σινώπη. σπερμολόγος. στρεπτούς. συντελεῖς. τετύφωμαι. τραγικὸς πίθηκος. Φιλάμμων. Φρεάρριος.

ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν, quæ vulgo inſcribitur, πρὸς Λεπτίνην. v. δεκατευτάς. θέσθαι. Θευδοσίαν. Λυσίμαχος.

ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, v. ἀγυιᾶς. ἀντίθεσις. Ἀργούρα. ἀστράβη. ἀτίμητος ἀγὼν καὶ τιμητός. βιαίων. Βοώνης. γραφεύς. διαιτηταὶ ἐκλώζετε. ἐπὶ κόῤῥης. ἐπιμεληταὶ τῶν μυστηρίων. ἑστιάτωρ. Εὐαίων. θέμενος τὰ ὅπλα. καταχειροτονία. κύμβιον. Πανδιονίς. παρασκήνια. πεντεκοστὴ &c. πληρωτής. προβαλλομένους. ῥυτά. Τηλεφάνης. τίμημα.

ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος, v. ἀνελοῦσα, &c. ἀντιγραφεὺς ἀπὸ τοῦ πράγματος. ἀπροβούλευτον. δεκατεύειν. διαχειροτονία. ἐξετάζεσθαι. ἐξορχησάμενος. ἐπιψηφίζων. θεσμοθέται. Μελανωπός. πομπείας καὶ πομπεύειν. πρόεδροι. Φανοστράτη. χερνίβων. χρυσίς.

ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους, voce Ἀθηνόδωρος. αἰδέσασθαι. Ἀλέξανδρος. Ἀλιῤῥόθιος. ἀλογίαν. ἀνδροληψία. Ἄντισσα. ἄξονες. ἀποκηρύττοντες. ἀπόμισθοι. Ἀργαῖος. διωμοσία. Δρῦς. ἔθνος, ἐκ προσαγωγῆς. ἐν Φρεάττοι. ἐξεγγύησις. Ἐξήκεστος. ἐπὶ Δελφινίῳ. ἐπὶ Παλλαδίῳ. Εὐμενίδες. ἐφέται. ἐφορία. ἡ ἐν ὁδῷ καθελών. θεσμός. καθελών. Κέβρηνα. Κεσοβλέπτης. κλῆσις. Κίτυς. Κριθωτήν. νοθεία. ὁδός. ὁ κάτωθεν νόμος.

ὅτι οἱ ἁλόντες, &c. παράσημος ῥήτωρ. Πενέσται. Σκῆψις. Σμικυθίων. Φάϋλλος.

ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους, v. ἀγορανόμοι. Ἀγύρριος. Αἰνείους. ἀκινάκης. ἀστύνομος. διαχειροτονία. διεγγύησιν. ἐπώνυμοι. ἑτερόφθαλμος. ζητητής. Ἠϊὼν. ἱερομηνία. κακώσεως. κατὰ δήμους δικαστής. Κυνόσαργες. Λύκειον. Μαύσωλος. Ναυκραρικά. ὅσιον. ποδοκάκκη. προστιμήματα.

κατ' Ἀριστογείτονος, v. ἀνασείσας. ἀνίδρυτος. ἀργᾶς. γνῶσις. ἔναγ. ἔνδειξις. Θεωρίς. κιγκλὶς. μετοίκιον. νεαλής. ὁμοῦ. πληρωτής. Φαρμακός.

ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτονος πρώτῳ, v. ἀπεσχοινισμένος. βασίλειος στοά. βουλεύσεως.

ἐν τῷ κατὰ Θεοκρίνου, v. ἀγραφίου. ἐνδεκάζοντας. Θεοκρίνης.

ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, v. Ἁλῶα. ἀποπεφασμένον. Ἀττικοῖς γράμμασι. Βρυτιάδαι. γεραιαί. γέῤῥα. δημοποίητος. διεγγύησιν. Ἵππαρχος. Κωλιάς. ὅτι διαμαρτάνει. &c. πωλῶσι. ψιθυριστὴς Ἑρμῆς.

ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει, v. Ἁλιμούσιοι. ἀποψηφίζονται. γαμηλία. γεννῆται. δοκιμασθείς. ἐξένιζε. ἔφεσις. ξενίζειν. Πλωθεὺς Πόριος.

κατ' Ἀφόβου, v. διακεχειρισμένον ἔκδοσις. Λευκονοιεύς. τίμημα.

ἐν τῷ κατ' Ἀφόβου πρώτῳ, v. ἐπιτροπή. κηκίς. σῖτος. συμμορία.

ἐν τῷ πρὸς Ἄφοβον τρίτῳ, v. ἑταιρόμενος.

ἐν τοῖς πρὸς Ὀνήτορα περὶ τῆς ἐξούλης λόγοις, v. Ὀνήτωρ.

ἐν τῷ κατ' Ὀνήτορος, v. δοκιμασθείς. προστασία.

ἐν τῷ κατ' Ὀνήτορος δευτέρῳ, v. ἀποτιμηταί, &c.

ἐν τῷ πρὸς Ζηνόθεμιν, v. λέμβος. χρῆσαι.

ἐν τῷ πρὸς Ἀπατούριον, v. Ὀφρύνειον.

ἐν τῷ ὑπὲρ Χρυσίππου πρὸς τὴν Φορμίωνος παραγραφὴν, v. ἐπιθέτους. ἑορτάς, ἐφεκτός.

ἐν τῷ εἰς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν, v. διοπτεύων. Μένδη. πεντηκοστή, &c. σύλας.

ἐν τῇ ὑπὲρ Φορμίωνος παραγραφῇ, v. ἀναίνεσθαι. Ἀφεὶς. &c. προθεσμίας νόμος. χρῆσαι.

ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου, v. Ἀνακεῖον. ἀντιγραφή. ἐκμαρτυρία. ἐξετάζεσθαι. ἐπιδιετὲς ἡβῆσαι. ἐπωβελίαν. θέσθαι. καταψευδομαρτυρησάμενος. μάλθη. πρόκλησις. Φαρμακός.

ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου πρώτῳ, v. ἰσαβαίνων Πυθοκλεῖ. καταχύσματα.

ἐν τῇ πρὸς Πανταίνετον παραγραφῇ, v. ἐπὶ Θρασύλλῳ. Μαρώνεια. παρακαταβολή, &c.

ἐν τῇ πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπεί-

πείθην παραγραφῇ, v. αἰδέσασθαι.

ἐν τῷ πρὸς Βοιωτὸν, περὶ τοῦ ὀνόματος, v. Ἀκαμαντὶς. Ἀπατούρια. Δελφίνιον. ἐρανίζοντες. ἑστιάτωρ. πινάκια. σεσημασμένων. Φράτορες. χόες.

ἐν τῷ πρὸς Σπουδίαν. v. ἐνεσκευασμένην. νεμέσεια. ὄξος. σκηνὴν &c.

ἐν τῷ πρὸς Φαίνιππον, v. ἀπηλεημένος. ἀπόφασις. ἐσχατιά. Κριωεὺς. Κυθήριος. σημεῖα.

ἐν τῷ περὶ Ἁγνίου κλήρου, v. ἐξετρέμνιζον. Θῆτες καὶ Θητικόν. κλῆσις. πρόπεμπτα. πρόσκλησις.

ἐν τῷ κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου, v. Ἀλκίμαχος. ἐκαλίστρουν. ἐξηγητής. ἐπενεγκεῖν, δόρυ &c. Ἑρμῆς ὁ πρὸς τῇ πυλίδι, ἠτημένην. κακοτεχνιῶν. πρὸς τῇ &c.

κατ' Ὀλυμπιοδώρου, v. ἀνθυπώμοσαν. ἐπεδίκασε. ὑπωμοσία.

ἐν τῷ πρὸς Τιμόθεον, v. ἀποστησάμενον. ἐνεπίσκημμα &c. ἐχῖνος. Ἱπποδάμεια. κακοτεχνιῶν. λυκιουργεῖς. Μαιμακτηριών.

ἐν τῷ πρὸς Πολυκλέα περὶ τοῦ ἐπιτριηραρχήματος, v. δεῖγμα. ἐπιβάτης. ἐπόγδοον. ἐφ' ἱερόν. Μαρώνεια. πεντηκόνταρχος. Περιθοῖδαι. Σιτωνέσιον. Στρύμη. τριηράρχημα.

περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηραρχίας, v. σύλας.

ἐν τῷ πρὸς Κάλλιππον, v. Ἀκηλαμπρεῖς.

ἐν τῷ πρὸς Νικόστρατον, περὶ τῶν Ἀρεθουσίου ἀνδραπόδων, v. ἀπογραφή. ἐμβεβλημένα. Παμβωτάδης. περίστοιχοι. ῥοδωνιά.

ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος, v. ἄπαγε. ἄπλας. αὐτολήκυθοι. γραφή. δίκη. ἰδίαν. ἰθύφαλλοι. Λεωκόρειον. λίθος. Μελίτη. Πάνακτος.

ἐν τῷ πρὸς Καλλικλέα, περὶ χωρίου βλάβης, v. ἀποικοδομεῖς. ἀπόμισθοι. χλίδος.

ἐν τῷ κατὰ Διονυσοδώρου, v. ἀμφοτερόπλουν.

ἐν τῷ κατὰ Μέδοντα, v. δεκατεύειν.

ἐν τῷ πρὸς Ζηνόθιον, v. ἰδίαν.

πρὸς Κριτίαν περὶ τοῦ ἐνεπιτκήμματος, v. ἐνεπίσκημμα &c.

DIDYMUS GRAMMATICUS

v. ἀπὸ μισθωμάτων. ἐλευθέριος ζεύς. ἐνθρυπτα. ἐξένιζε. ἐπιδίητις. ἡβῆσαι. ἐπαθᾶτο. ἑωλοκρασία. Θέτης. Θύσιον. Κραυαλλίδαι. κύμβιον. λυκιουργεῖς. μαλευλεῖον, ὀκίσκω. ὁ κάτωθεν νόμος. ὀξυθύμια. ὅσιον. Παιανιεῖς, &c. πανδαισία. παρασκήνια. πέλανος. περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς. περίστοιχοι. ποδοκάκκη. Πολύστρατος. προκώνια. πρόπεμπτα προστασία. Πυθαΐα. πωλῶσι. στατήρ. τοὺς ἑτέρους τραγῳδοὺς. ἀγωνιεῖται. φαρμακός.

ἐν τοῖς εἰς Δημοσθένην ὑπομνήμασι, v. γαμηλία.

ἐν

ἐν τοῖς Ἰσαίου ὑπομνήμασι, v. γαμηλία.
ἐν τῷ ὑπομνήματι εἰς τὸν Ὑπερείδου λόγον κατὰ Δημάδου, v. ὀξυθύμια.
ἐν βιβλίῳ περὶ τοῦ ἀρκτεύειν καὶ δεκατεύειν, v. δεκατεύειν.
ἐν ἑβδόμῳ τῆς ἀπορουμένης λέξεως, v. δερμιστής.
ἐν εἰκοστῇ ὀγδόῃ τραγικῆς λέξεως, v. ξηραλοιφεῖν.

DIEUCHIDAS v. Γερανία.
ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Μεγαρικῶν, v. ἀγυιᾶς.

DIODORUS PERIEGETES, ἐν τῷ περὶ δήμων, v. Ἕρμος. Ἐροιάδαι. Ἐρχείαθεν. Εὐώνυμοι. Θημακεύς. Θοραί. Θορικός. Θυμοιτάδαι. Ἰκαριεύς. Ἰτεαῖος. Κειριάδης. Κεραμεῖς. Κεφαλῆθεν. Κηττοί. Κηφισιεύς. Κολωνίτας. Κριωεύς. Λαμπρεῖς. Λευκονοιεύς. Λυσιεύς. Ξυπεταίονες. Οἶηθεν. οἶον. Παιανιεῖς &c. Πήληξ. Τυρμίδαι. Φηγαιεῦσι.

DINARCHUS v. βουλεία. γοργύρα. ἐκαλίστρουν.
κατ' Ἀγασικλέους, v. Ἀγασικλῆς. δόσις. εὐανδρεία. προμετρητής. σκαφηφόροι. alibi eadem oratio, ἐν τῇ κατ' Ἀγασικλέους εἰσαγγελίᾳ, ut in ἀπόταφος.
ἐν τῷ κατὰ Θεοκρίνου, v. ἀγραφίου. Θεοκρίνης.
ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου, v. Αἰγεῖον. ἀρχαιρεσιάζειν. Καρύανδα. παλίμβολον.
κατὰ Πολυεύκτου δωροδοκίας, v. δώρων γραφή.
ἐν τῇ κατὰ Πολυεύκτου ἐκφυλλοφορηθέντος ἐνδείξει, voce ἐκφυλλοφορῆσαι. παλιναίρετος.
ἐν τῇ κατὰ Πολυεύκτου δοκιμασίᾳ, v. ἐπακτροκέλης.
ἐν τῇ κατὰ Πολυεύκτου ἀποφάσει, v. παραγγελία.
ἐν τῷ κατὰ τῶν Πατροκλέους παίδων ἐρανικῷ, v. ἄλογοι ἐρανισταί. πληρωτής.
ἐν τῇ διαδικασίᾳ Φαληρέων, v. Ἀλόπη.
ἐν τῇ κατὰ Πυθέου εἰσαγγελίᾳ, v. ἀντιβληθέντας. ἀπρότων. καταδεδιέναι. κοβαλεία.
κατὰ Πυθέου, v. ἀῤῥηφορεῖν. βασιλική. διαδρομή. ἐπιμελητὴς ἐμπορίου. λαμπάδιον. Μητρῷον. νομοφύλακες. ὑπόλογον. χρυσοχοεῖον. χύτροι.
κατὰ Πυθέου ξενίας, v. δώρων γραφή.
κατὰ Κηφισοκλέους, v. ἀπήχεια.
κατὰ Φορμισίου ἀσεβείας, v. ἀποβάτης &c. προστρόπαιον. ὑποφόνια.
ἐν τῇ πρὸς Ἀντιφάνην ἀπολογίᾳ περὶ τοῦ ἵππου, v. ἀποβάτης &c. ὀχεῖον.
ἐν τῷ πρὸς τοὺς Λυκούργου παῖδας, v. ἀπονομή.
κατὰ Λυκούργου, v. τρίτον ἡμίδραχμον.

ἐν

ἐν τῷ κατ' Ἀρχιστράτου, v. ἀποψηφίζονται.
ἐν τῷ κατὰ Προξένου βλάβης, v. ἀργυροθήκη. βασανίσας. μαρτυρεῖον. ὀρνιθευτὴς. σκιράφια.
ἐν τῷ κατὰ Κλεομέδοντος, v. αὐτοδικεῖν.
ἐν τῷ κατὰ Καλλισθένους, v. μέδιμνος. μετρονόμοι. τριτημόριον. ὑποφόνια.
ἐν τῇ κατὰ Καλλισθένους ἐνδείξει, v. βουλαία.
ἐν τῇ κατὰ Καλλισθένους εἰσαγγελία, v. διάμετρον. ἡμίεκτον. κόμματα καὶ κυρήβια. λουτροφόρος &c. σιτοφύλακες. τεταρτημόριον.
ἐν τῷ κατὰ Πιστίου, v. βουλεύσεως.
ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου, v. γήπεδον. δημοτελῆ &c. Ἐρχιεᾶθεν. Παλληνεὺς. ὑποκύδεις.
ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου, περὶ τοῦ ὀχετοῦ. v. Παιανιεῖς, &c.
ἐν τῷ κατὰ Ἡδύλης, v. διαμαρτυρία &c.
ἐν τῇ περὶ τῆς ἱερείας διαδικασία, v. Δυσαύλης.
ἐν τῇ ὑπὲρ Αἰσχίνου συνηγορία. κατὰ Δεινίου, v. ἐκμαρτυρία. κλιπάζει. πινάκια. Φρυκτωρῶν.
ἐν τῇ κατὰ Δεινίου ἐνδείξει, v. παραφρυκτορεῖν.
ἐν τῇ Κροκωνιδῶν διαδικασία, v. ἐξούλης. ἱεροφάντης.
ἐν διαμαρτυρία περὶ τοῦ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὴν Ἀριστοφῶντος θυγατέρα, v. ἐπίδικος &c.
ἐν τῷ κατὰ Μοσχίωνος, v. Ἑρκεῖος Ζεύς.
Τυῤῥηνικῷ, v. κέρκουρος. Λιπάρα. οἴκημα. περιεστᾶσιν. Στροφάδες νῆσοι.
ἐν τῷ κατὰ Καλλαίσχρου, v. Κηφισόδωρος. κύκλοι.
ἐν τῷ πρὸς Λυσικράτην, v. κρᾶσις.
ἐν τῇ πρώτη κατ' Ἡγελόχου συνηγορία ὑπὲρ ἐπικλήρου, v. ληξιαρχικὸν γραμματεῖον.
ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους, v. λογισταὶ &c.
ἐν τῷ κατὰ Θεοδότου, v. λουτροφόρος.
ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους, v. μεσοιωνίσασθαι. μυλωθρός.
ἐν τῷ κατὰ Ποσιδίππου, v. οἴκημα.
ἐν τῇ πρὸς τὴν Καλλίππου παραγραφῆ, v. ὁμοερκεῖς.
ἐν τῷ κατὰ Καλλίππου, v. ὑπερνομεύοντες.
ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ νεὼς, v. παρουσία.
DIOGENIANUS v. αἰωρῶ.
DIONYSIUS CHALCIDENSIS
ἐν Τρίτη κτίσεων, v. Ἡφαιστία.
ἐν πέμπτη κτίσεων, voce Ἡραῖον τεῖχος.
DIONYSIUS HALICARNASSEUS, v. ἐνεπίσκημμα &c.
DIONYSIUS TRYPHONIS F. ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων, v. Ἔρμος.
ἐν δευτέρῳ ὀνομάτων, v. γρυπάνιον.
DIPHILUS Ἀποβάτη, v. αὐτολήκυθοι.

'Εμπόρῳ, v. ναύκληρος.
Συντρόφοις, δευσοποιός.
Συνωρίδι, v. Φιμοί.
DIYLLUS, v. 'Αριςίων.
DRACO περὶ γενῶν, v. 'Ετεοβουτάδαι.
DURIS, v. 'Ανδοκίδου Ἑρμῆς, 'Απασία.
EPHORUS, v. 'Αρχιδάμιος πόλεμος. Δαῦλος.
ἐν τῇ πρώτῃ, v. καινῶς. Κέβρηνα.
ἐν δευτέρᾳ, v. Ἀπατούρια.
ἐν τρίτῃ, v. Οἰσύμη.
ἐν τῇ τετάρτῃ, v. Αἶνος. Δαῦλος. Κριθώτην. Μαρώνεια. Τορώνην.
ἐν τῇ πέμπτῃ, v. Σέλοι.
ἐν σῇ ὀγδόῃ, v. Εὐρυβάτην.
ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ, Σκῆψις.
ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ, v. Ἱερώνυμος.
ἐν τῇ ἐννάτῃ καὶ δεκάτῃ, v. Ἱερώνυμος.
ἐν τῇ εἰκοστῇ, v. Μαντινέων διῳκισμός.
ἐν εἰκοστῇ τρίτῃ, v. Νεμέα χαράδρα.
περὶ χωρίων, v. γεωφάνιον.
EPIGENES. v. Ἴων.
ERATOSTHENES ἐν τῷ περὶ χρονογραφιῶν, v Εὔηνος.
ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, v. δεκάζων. μεῖον καὶ μειαγωγός.
ἐν ἑβδόμῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, v. μεταλλεῖς.
ἐν τοῖς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, v. Ἁρμοσταί.
EUBULUS ἐν Γλαύκῳ, v. χρυσοχοεῖν.
ἐν τῇ Πλαγκῶνι, v. μετοίκιον.
EUDOXUS ἐν τῇ περιόδου, Λιπάρα.
EUPHORION, v. ὑπολύδεις.
ἐν τῷ Ἀπολλοδώρῳ, v. ὁ κάτωθεν νόμος. περιφοριῶντες.
EUPOLIS v. ἀγγαρ. βάταλος.
Αὐτολύκῳ, v. ἐπιδέκατον.
ἐν Βάπταις, v. παλιναίρετος.
ἐν τοῖς Δήμοις, v Ἀπασία μεῖον καὶ μειαγωγός. ὀξυθύμια.
ἐν Κόλαξι, v. περίςατοι.
ἐν Μαρικᾷ, v. ταμίαι.
Πόλεσιν, v. ἀμοργός. ἀπόκρισις. λογιςαί.
Φίλοις, v. καταςασις.
Χρυσογένει, v. σιπύα.
EURIPIDES. v. Κεῖοι.
ἐν Αἰγίδι, v. Πάνακτος.
ἐν Ἀλόπῃ, v. Ἀλόπη.
ἐν Αὐτιόπῃ, v. Ὑσίαι.
ἐν τῷ Ὀρέςῃ, v. πέλανος.
Παλαμήδει, v. διεκωδώνισε.
Ὑψιπύλῃ, v. ἀρχιτεῦσαι.
GLAUCUS. v. Μυσαῖος.
HECATÆUS MILESIUS, v. ὀξυθύμια.
ἐν β΄ ἡρωελεγείων, v. ἀδελφίζειν.
ἐν περιόδῳ τῆς γῆς, v. Καλαύρεια.
ἐν περιόδῳ Εὐρώπης, v. Κύπασσις. λοιδίας.
ἐν πρώτῳ περιηγήσεως, v. ῥοδωνιά.

HE-

HEGESIPPUS CROBYLUS, v. Ἡγήσιππος.

HELLANICUS, v. αὐτόχθονες.
ἐν Ἀτθίσιν, v. Εὐρυθραῖοι.
ἐν πρώτῃ τ᾽ Ἀτθίδος, v. εἰλωτεύειν, Παναθήναια. Φορβάντειον.
ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος. v. Ἀλόπη. ἱεροφάντης. Μουνυχία. Στεφανηφόρος.
ἐν τετάρτῃ τ᾽ Ἀτθίδος, v. Πηγαί.
ἐν τῇ Ἀγλαυτιάδι, v. Ὁμηρίδαι.
ἐν τοῖς Θετταλικοῖς, v. τετραρχία.
ἐν δευτέρῳ Περσικῶν, v. Στρύψα.
ἐν πρώτῃ Τρωικῶν, v. Κριθωτήν.
ἐν δεκάτῳ Φορωνίδος, v. Στεφανηφόρος.

HELIODORUS PERIEGETES
ἐν τῷ περὶ Ἀκροπόλεως, v. Θετταλός. Νίκη Ἀθηνᾶ.
ἐν πρώτῳ περὶ τ᾽ Ἀθήνησιν Ἀκροπόλεως. v. προπύλαια ταῦτα.
περὶ τῶν ἐν Ἀθήνησι Τριπόδων, v. Ὀνήτωρ.

HERACLEON v. ματρυλεῖον.

HERACLIDES aut PHILOSTEPHANUS, ἐν τῷ περὶ Νήσων, v. Στρύμη.

HERMIPPUS, v. Εὐθίας.
ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν, v. Ἰσαῖος.

HERODICUS ἐν ϛ´ κωμῳδουμένων, v. Σινώπη.

HERODOTUS v. ἀπαρτιλογία. Ἀρτεμισία. γέῤῥα. Δορίσκος. μελίνη. Τιτακίδαι.
ἐν πρώτῃ, v. ἀναγινωσκόμενος. ἐδωλιάσαι.
ἐν τῇ δευτέρᾳ, v. λογοποιός.
ἐν τῇ τρίτῃ, v. γογγύρα.
ἐν τῇ τετάρτῃ, v. Αἰγίς.
ἐν τῇ πέμπτῃ, v. Ναυκραρικά.
ἐν τῇ ἕκτῃ, v. ἀποσάξαντα. Ἀταρνεύς.
ἐν τῇ ἑβδόμῃ, v. Λυκιουργεῖς.
ἐν ὀγδόῃ, v. Νεών. Πρόνοια.

HESIODUS. v. ἔργα νέων. Μελίτη.
ἔργοις, v. Ἀρκτοῦρος.
ἐν τρίτῳ γυναικῶν καταλόγῳ, v. Μακροκέφαλοι. ὑπὸ γῆν οἰκοῦντες.

HIPPOCRATES. v. δυσάνιος.

HIPPONAX v. κύπασις. μάλθη.

HIPPOSTRATUS in ἄβαρις.

HOMERUS in ἄβιος. ἀδδηφάγους τριήρεις. Αἶνος. ἄμιπποι, ἀνωρθιάζον. ἀσωυθέστατον. Βούτης. γναφεύς. ἑλεοκόπων. θέμενος τὰ ὅπλα. λέσχαι. λεύκη. Μαρώνεια. ὁδὸς. ὁρικὰ ζεύγη. ὀρκάνη. πέλανος.
ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις Κέρκωψιν, v Κέρκωψ.
ἐν τῷ εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένῳ Μαργίτῃ, v. Μαργίτης.

HYPERIDES v. Ἀγασικλῆς. Αἰγιλιεύς. ἀμφισβητεῖν &c. ἀντιγραφή. Δρακοντίδης. ἑκατομβαιών. ἐλευθέριος Ζεύς, ἔμμηνοι δίκαι. ἱεροφάντης.
ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου περὶ διαγράμματος, v. ἀγορὰς ἀνασωτάξας. διάγραμμα. ἡγεμὼν συμμορίας. Θαργήλια.

Κυδαντίδης. ὀβολοστατεῖ. συμμορία.

ἐν τῷ περὶ τοῦ Πολύευκτον στρατηγεῖν, v. Ἀκτια. ῥόθιον.

ἐν τῷ Δηλιακῷ, v. ἀγοράσαι. ἄνετον. ἀποικία. Ἀρτεμίσιον. προηροσία. Ἰηναία. σύνταξις.

ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου, v. ἀκμάζεις. Ποσειδεών. σκευοποιοῦντα τὸ πρᾶγμα.

ἐν τῷ ὑπὲρ Χαιρεφίλου περὶ τοῦ ταρίχους. v. Ἀκτή. καταχειροτονία. κεστρῖνοι. ναύκληρος. προμετρητής.

ἐν τῷ ὑπὲρ Χαιρεφίλου περὶ τοῦ ταρίχους πρώτῳ, v. ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας. Πνυκί.

ἐν τῇ ὑπὲρ Χαιρεφίλου ἀπολογίᾳ, v. Παλληνεύς.

ἐν τῷ κατὰ Δημάδου, v. Ἀλκίμαχος. Βουφόνια. δειπνοφόρος. θριπηδέστατον. Λιτή. Μηκυβερνα. ὀξοθύμια. παλαμναῖος. παρεῖαι ὄφεις.

ἐν τῷ κατὰ Δημέου ξενίας, v. κυρία ἐκκλησία. ὀσχοφόροι. χαλκεῖα.

ἐν τῷ πρὸς τὴν Δημέου γραφὴν, v. Λουσιεύς.

ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος. v. ἄνδηρα. ἐν Διομείοις. Ἡράκλειον.

ἐν τῷ ὑπὲρ Φρύνης, v. ἀνεπόπτευτος. ἐπωπτευκότων. Εὐθίας. Ἰσοδαίτης.

ἐν τῷ κατὰ Δημητρίας ἀποστασίου, v. ἀποστασία.

ἐν τῷ κατὰ Ἀθηνογένους πρώτῳ, v. βουλεύσεως. κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν. ὁμόσε. ἰέναι. ποδοστράβη.

ἐν τῷ κατ' Ἀθηνογένους δευτέρῳ, v. ἀπρόσκλητον. τὰ τῶν φώρων κρείττω.

ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας, v. Ἀφύας. ἀφαίρεσις. δωροξενία. μετοίκιον. προστάτης.

ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας. ἀπροστασίου δευτέρᾳ, v. ἀπροστασίου. διαμαρτυρία, &c. νοθεῖα. ὅτι χιλίας &c. πωλῆται. φαλάγγια.

κατὰ Δημοσθένους, in Ἀριστίων. διάθεσις. ἐπιστάτης. καταλομή. Νικάνωρ. παραγραφή.

ἐν τῷ κατὰ Ἀντίου ὀρφανικῷ, v. ἀσήμαντα. βάσανος. σεσησασμένῳ. ὑποστήσας.

ἐν τῷ πρὸς Ἐπικλέα περὶ οἰκίας, v. Γρύλλος. διάγραμμα.

ἐν τῷ κατὰ Πασικλέους, v. ἔκθεσις. συμμορία.

ἐν τῷ ὑπὲρ Καλλίππου πρὸς Ἠλείους, v. ἐλευσίνια. Ἑλλανοδίκαι.

ἐν τῷ πρὸς Ὑγιαίνοντα, v. ἕνη καὶ νέα. θέσθαι.

ἐν τῷ κατ' Ἀρχεστρατίδου, v. ἐν πρεσβύτῳ. εὔβουλος. θεωρικά. ἰθύφαλλοι. ξυπεταίονες. πάραλος. Στειριεύς.

ἐν τῷ πρὸς χάρητα ἐπιτροπικῷ, v. ἐπιδιέτεις. ἡβῆσαι.

ἐν τῷ κατὰ Δωροθέου, v. ἐπὶ κόῤῥης.

ἐν τῷ ὑπὲρ Συμμίου πρὸς Πυθέαν καὶ Λυκοῦργον, v. ἐπιχειροτονία.

ἐν τῷ κατὰ Αὐτοκλέους, v. ἔργα νέων. Εὔηνος. κατέλευσαν. Κολω-

λωνίται. Μηλόβιος. ποδοςράβη. ςρατηγοί.
ἐν τῷ ὑπὲρ δημοποιήτου, v. Ἑρκεῖος Ζεύς.
ἐν τῷ περὶ τῶν Εὐβούλου δωρεῶν, v. Ἑρμαῖ. Εὔβουλος. πεντηκοστή &c.
ἐν τῷ πρὸς Ἀριστογείτονα, v. Εὐρυσάκειον. Κεκροπίς. ναύκληρος. Οἰνηΐς. ὅσιον.
ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀκαδήμου, v. Ἡφαιστία.
ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Πυράνδρου κλήρου, v. κακώσεως.
ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου, v. Μουνυχιών. Τυρμίδαι. Τόσιαι.
ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου πρώτῳ, v. Κεραμεῖς.
ἐν τῷ πρὸς Ἀπελλαῖον περὶ τοῦ θησαυροῦ, v. Κολωνῖται.
ἐν τῷ πρὸς Ἀπελλαῖον, v. Κτησίου Διός. Πυθαεία. πῶλας.
ἐν τῷ περὶ τῆς φυλακῆς τῶν τριηρῶν, v. κομιςικὰ πλοῖα. προβόλιον.
ἐν τῷ τριακοςῷ λόγῳ, v. κομιςικὰ πλοῖα.
ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Ἱππέως κλήρου, v. Κυδαθηναιεὺς τριακάς.
ἐν τῷ περὶ τῆς Ἱππίας κλήρου δευτέρῳ, v. παρακαταβολή &c.
ἐν τῷ πρὸς Παγκαλον, v. μαςῆρες.
ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενίππου, v. Μεταγειτνιών.
ἐν τῷ κατὰ Παντοκλέους, v. Νάννιον. Νεμέα χαράδρα. παίδημος. Ἀφροδίτη. Παράβυςον. Φορβάντειον.
ἐν τῷ ὑπὲρ Φορμισίου, v. Πανδιωνίς.
ἐν τῷ πρὸς Δάμιππον, v. πρόσκλησις.
ἐν ἐπιταφίῳ, v. Πύλαι, &c.
ION ἐν Ὀμφάλῃ, v. θίασος.
ἐν τριαγμῷ, v. Ἴων.
ISÆUS v. ἀντιλογία. ἀναγνωσκόμενος. ἀναδικάσασθαι. γαμηλία. ἐξούλης.
ἐν τῷ ὑπὲρ Μενεκλέους κλήρου, v. ἀγενής.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου. v. γεννῆται. ἱππὰς κοινὸν γραμματεῖον.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου, v. εἰσαγγελία. καδίσκος.
περὶ τοῦ Φιλοκτήμονος κλήρου, v. εἰς ἐμφανῶν καταςασιν.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου, v. εἰς ἕω.
ἐν λίμναις Διόνυσον. ἐξηγητής. Φελλέα. Φλυά. Χολαργεύς.
ἐν τῷ περὶ Ἀςυφίλου κλήρου, v. θίασος.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀριςάρχου κλήρου, v. ὅτι παιδὶ καὶ γυναικὶ &c.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Πύρρου κλήρου, v. παραςάσεις.
ἔν τινι τῶν κληρικῶν, v. ταμίαι.
ἐν τῷ πρὸς Σάτυρον ὑπὲρ ἐπικλήρου, v. ἐπίδικος &c.
ἐν τῷ πρὸς Λυσίβιον περὶ ἐπικλήρου, v. ἐπίδικος, &c. νοθεῖα.
ἐν τῇ ὑπὲρ Εὐμαθοῦς εἰς ἐλευθερίαν ἀφαιρέσει, v. ἄγει. ἐξαιρέσεως δίκη. ἐπεσκήψατο.

Digitized by Google

ἐν τῷ πρὸς Εὐκλείδην περὶ χωρίου, v. Ἀγνίας.

ἐν τῷ πρὸς Εὐκλείδην τὸν Σωκρατικὸν, v. βουλεύσεως. ὅτι τὰ ἐπικηρυττόμενα, &c. ῥητορικὴ γραφή. τρικέφαλος ὁ Ἑρμῆς.

ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα περὶ χωρίου, v. Αἰξωνεῖς. πανδαισία. ψευδεγγραφή.

ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα, v. Θυργωνίδαι. Τιτακίδαι.

ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα περὶ χωρίου, v. κλητῆρες &c. ψευδοκλησία.

ἐν τῷ πρὸς Τιμωνίδην περὶ χωρίου, v. οὐσίας δίκη.

ἐν τῷ πρὸς δημότας περὶ χωρίου, v. Σφηττός.

ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ῥηθέντων, v. Ἀλκέτας. Ἐπικράτης. πέπλος.

ἐν τῷ κατ' Ἐλπαγόρου καὶ Δημοφάνους, v. ἀλουργοπωλική. Ἀραφήνιος. διαμεμετρημένη ἡμέρα. ἐπιδέκατον. ἐπιστάτης. ἐπώνια. Ἰκαριεὺς ἰσοτελὴς &c. κηρυκεῖα. μετοίκιον. Οἴηθεν. πωλῆται &c. σύμβολα. σύνδικοι.

ἐν τῷ κατὰ Διοκλέους ὕβρεως, voce Ἀμαζόνειον. διαγορεύων. ἐκπλινθεύσας. ἔπιπλον. καταδικασάμενος. κατῳκοδόμησεν. ὅρον. προστιμήματα. σταφυλοβολεῖον. τοπεῖον. τριπτῆρα. τεμενικῷ, v. ἄμιπποι.

ἐν τῷ πρὸς Ἕρμωνα περὶ ἐγγύης, v. ἀναγκαῖον. ἀνδραποδοκάπηλος. ἀφοσιῶ. Βόθυνος. διεπιστευσάμην.

ἐν τῷ πρὸς Ἀπολλόδωρον, v. ἀνατεθ. ἀπεργασάμενος.

ἐν ἀπολογίᾳ ἀποστασίου πρὸς Ἀπολλόδωρον, v. ὅτι πρὸς τὴν φυλὴν &c. πολέμαρχος.

ἐν τῷ πρὸς Καλυδῶνα ἐπιτροπῆς, v. Ἀνθεμόκριτος. ἀφ' ἑστίας. ἱππία Ἀθηνᾶ. Κεφαλῆθεν. χρῆσαι.

ἐν τῇ ἐξούλης Καλυδῶνι πρὸς Ἀγνόθεον ἀπολογίᾳ, v. ἐπισημαίνεσθαι.

ἐν τῷ πρὸς Καλλιππίδην, v. ἀντεπιτίθησιν.

ἐν τῇ ὑπὲρ Νικίου συνηγορίᾳ, v. ἀποῤῥέξαντες. χίλιοι. διακόσιοι.

ἐν τῷ ὑπὲρ Μνησιθέου θυγατρὸς, v. ἀπορώτατος.

ἐν τῷ πρὸς Ὀργεῶνας, v. ἀποφορὰν. γειτοσίπους. εἰσεπόδιζον. Ὀργεῶνας. παλίνσκιον.

ἐν τῷ πρὸς Πύθωνα ἀποστασίου, v. διαμαρτυρία, &c.

ἐν τῷ ὑπὲρ Πύθωνος ἀποστασίου, v. κλητῆρες &c.

ἐν τῷ πρὸς Καλλικράτην, v. διασκευάσασθαι. ἐκδικάσασθαι.

ἐν τῷ πρὸς Στρατοκλέα, v. διωλύγιον. μεῖον καὶ μειαγωγός. ὀθνεῖος.

ἐν τῷ πρὸς Ἀριστογείτονα καὶ Ἄρχιππον, v. ἐνεσκευασμένην.

ἐν τῷ δευτέρῳ κατὰ Καλλιφῶντος, v. ἐπιτέταις.

ἐν τῇ πρὸς Τληπόλεμον ἀντωμοσίᾳ, v. ἐπώνια.

ἐν

ἐν τῇ πρὸς Διοφάνην ἐπιτροπῆς ἀπολογίᾳ, v. ἱερὰ ὁδὸς. παρεγγυήσει &c.

ἐν τῇ πρὸς Βοιωτὸν ἐκ δημοτῶν ἐφέσει, v. Κειριάδης. λῆξις.

ἐν τῷ κατὰ Κλεομέδοντος, v. κλητῆρες καὶ κλητεύειν.

ἐν τῷ περὶ τῆς ποιήσεως, v. Οἷον.

ἐν τῷ πρὸς Δωρόθεον ἐξούλης, v. οὐσίας δίκη.

ἐν τῷ κατὰ Θεοτίμου, v. Περγασῆθεν.

ἐν τῷ πρὸς Μενεκράτην, v. περιοίκιον.

ἐν τῷ κατὰ Νικοδήμου, v. προσεποιήσατο.

ἐν τῷ περὶ μετοικισμοῦ, v. συλλογή.

ἐν τῷ κατὰ Μεγαρέων, v. Σφοδρίας.

ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκλέους, v. ὑπερήμεροι.

ἐν τῷ πρὸς Ἰσχίμαχον, v. χίλιοι διακόσιοι.

ISOCRATES. v. αὐθέντες. ἐνσημαινόμενος. ζητητής.

ἐν ταῖς πρὸς Νικοκλέα ὑποθήκαις, v. Θέογνις.

ἐν τῷ Πανηγυρικῷ, v. ἀγωνιᾶν. ἀπολελοιπότες. ἀρχαίως. Ἀταρνεύς. Δράκων. εἱλωτεύειν. ἐπισταθμος. Θερμοπύλαι. Θίμβρων. Καδμεία. καινῶς. Κήρυκες. Κιθήνη. κληροῦχοι. Κυρεῖον. πολιτεία.

Φιλιππικῷ, v. Ἀμάδοκος. ἀναιρεθεὶς. ἀπαριθμῶν. ἀποπομπάς. ἤπειρον. Ἱδριεύς. ξενιτευομένους.

ἐν Ἀρχιδάμῳ, v. ἤπειρον. Μασσαλία. Πεδάριτος. περίσταλοι.

Ἀρεοπαγιτικῷ, v. διεσκαριφησάμεθα. ἐπιθέτους. ἑορτάς. ὅσιον. συγγραφεῖς.

ἐν τῷ περὶ εἰρήνης, v. δεκάζων. κακῶς εἰδότες. Κερσοβλέπτης. Μαντινέων διοικισμός. Φιλοσοφεῖν. Φυλή.

ἐν Εὐαγόρου ἐγκωμίῳ, v. Εὐαγόρας. Σόλοι.

ἐν Ἑλένης ἐγκωμίῳ. v. βομβυλιός. Θεράπνη. Ὁμηρίδαι.

Βουσίριδι, v. διάθεσις. καὶ γὰρ τὸ μηδένα, &c. λογισμός. λογοποιός. παρρησίας.

ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, v. ἀγελαίων, ἀντίθεσις. ἀπολελοιπότες δεκαδαρχία. ἐλαφροτάτους. ἐπισημαίνεσθαι. Παναθήναια. Τορώνην.

ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως, voce ἀγωνιᾶν. Ζεῦξις. Ἴων. κοροπλάθος. Ὀνήτωρ. παραγραφή. Παῤῥάσιος. περίσταλοι.

περὶ τοῦ Ζεύγους, v. παῤῥησίας.

ἐν τῷ Τραπεζιτικῷ, v. δημόκοινος. καρκίνος. Σκηνίτης.

ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παραγραφῇ, v. δέκα καὶ δεκαδοῦχος. πρυτανεῖα. Ῥίνων.

ἐν Αἰγινητικῷ, v. ἀδελφίζειν. Πασῖνος. φθόην.

ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Φίλιππον, v. ἀπιστεῖν. ξενιτευομένους.

ISOCRATES APOLLONIATES ἐν ταῖς πρὸς Δημόνικον

Πα-

Παραινέσεσιν, v. ἐπακτὸς ὅρκος. παράκλησις.

ISTER v. τριτομηνὶς.

ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἀτθίδων, v. Ἀνθεστηριῶν. ἐπενεγκεῖν δόρυ &c. Κοιρωνίδαι.

ἐν πρώτῃ τῶν Ἀτθίδων, v. Θεοίνιον. λαμπάς.

ἐν τρίτῃ τῶν Ἀττικῶν, v. Παναθήναια.

ἐν τῷ ιγ', v. ὀσχοφόροι.

ἐν ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ τῶν Ἀττικῶν συναγωγῶν, v. Τραπεζοφόρος.

ἐν Ἀτάκτῳ, v. Παιανιεῖς.

ἐν πρώτῳ τῶν Ἀπόλλωνος ἐπιφανειῶν, v. Φαρμακός.

JUBA ἐν τοῖς περὶ γραφικῆς, v. Πολύγνωτος.

ἐν ὀγδόῃ περὶ ζωγράφων, v. Παρράσιος.

LYCURGUS ἐν τῷ περὶ διοικήσεως, v. ἀγαθῆς τύχης νεώς. Αἰγίς. δοκιμασθείς. Ἐπικράτης. Λυσίμαχος. ὀχεῖον. σείρινα. στεφανῶν τοὺς νενικηκότας.

ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτονος, voce ἀγραφίου. ἡλικία. Μητρῷον. ὄρυγμα. τρίγωνον δικαστήριον. χιλιωθέντα. ψευδεγγραφή.

ἐν τῷ περὶ τῆς ἱερείας, v. Ἀλόπη. διήλλαξεν. ἐπίβοιον. ἐπιμηνία. ἐπιτελεῖν &c. ἐσχάρα. Ἐτεοβουτάδαι. κύρβεις. Μήκων. Νίκη Ἀθηνᾶ. παράκλησις. πάρεδρος. πέλανος. πλυντήρια. Πολύγνωτος. προτέλεια. σκίρον. Τραπεζοφόρος. τριτομηνὶς Ὑγεία Ἀθηνᾶ.

ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος, v. ἀνδραποδιστής. ἄοικος. Ἵππαρχος. κανηφόροι. Μελανίππειον. πεφασμένης.

ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, v. ἰπνός.

ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος δευτέρῳ, v. ὀρχάστη.

ἐν τῇ κατὰ Λυκόφρονος εἰσαγγελίᾳ, v. Ὑακινθίδαις.

ἐν τῇ πρὸς Δημάδην ἀπολογίᾳ, v. ἀποβάτης &c. τοὺς ἑτέρους τριάκ.

ἐν τῇ κατὰ Μενεσαίχμου εἰσαγγελίᾳ, v. ἀρχυωρός.

κατὰ Μενεσαίχμου, v. Δηλιασταί. Ἑκάτης νῆσος. Κηφισόδωρος. προκώνια. Πυανόψια.

κατ' Αὐτολύκου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, v. Αὐτόλυκος. ἠρίον.

ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους, v. Αὐτόλυκος. Εὐρυμέδων. Ἵππαρχος. καταλέγειν τὰ πλεῖα. Τυρταῖος.

ἐν τῷ ἀπολογισμῷ ὧν πεπολίτευται, v. δερματικόν. ἐδωλιάσαι. ἑκατόμπεδον. νεώρια.

ἐν τῷ κατὰ Λυσικλέους, v. ἐπὶ Δηλίῳ μάχη. Λημβάδεια.

ἐν τῇ διαδικασίᾳ Κροκωνιδῶν πρὸς Κοιρωνίδας, v. Θεοίνιον. Κοιρωνίδαι. Κοιωνίδαι. προχαιρητήρια. Σκαμβωνίδαι.

κατ' Ἰσχυρίου, v. στρωτήρ.

ἐν τῷ κατὰ Δεξίππου, v. σύνδικοι.

ἐν τῷ κατὰ Κηφισοδότου, v. χιλιωθέντα.

LYN-

LYNCEUS ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, v. ἰθύφαλλοι.

LYSIAS in ἄεργλον. ἄνθεια. ἀπόκρισις. δεῖγμα. διαδόσεις. ἑλικτῆρες. ζητητής. καταστάσεις. Χαρικλῆς. Χολλίδαι.

ἐν τῷ πρὸς Ἀλκιβιάδην, v. λευκὴ ἀκτή. Ναυτοδίκαι.

ἐν τῷ πρὸς Ἀλκιβιάδην περὶ οἰκίας, v. παρακαταβολὴ &c.

ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λιποταξίου, v. Ἀλκιβιάδης.

ἐν τῷ κατ' Ἀρισταγόρου ἐνδείξεως, v. ἀμωσγέπως.

ἐν τῷ κατὰ Θεομνήστου, v. ἀπίλλειν. ἀπόρρητα. ἐπιορκήσαντα. πιφασμαθώδης. ποδοκάκκη.

ἐν τῷ κατ' Αὐτάνδρου καὶ Πυθέου ξενίας, v. Ἀρχιδάμιος πόλεμος.

ἐν τῇ ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους φόνου ἀπολογίᾳ, v. μέταυλος.

ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους πρὸς Ἰσόδημον, v. αὐθέντης.

ἐν τῷ κατ' Ἐρατοσθένους ἑνὸς τῶν τριάκοντα, v. Δαρεικός. Θέογνις. Θηραμένης. Πείσων. πολέμαρχος.

ἐν τῷ περὶ στρατιώτου, v. δικαίωσις.

ἐν τῷ κατὰ Μικίνου φόνου, v. ἐπιβλῆτας.

ἐν τῷ κατὰ Νικίου ἀργίας, v. διαγράψασθαι. δωροξενία. εὐθύναι. Θετταλός. Ἰτεαῖος. κηπτοί. ὀβολοστατεῖ. Ποταμός. πτώματα ἐλαιῶν.

ἐν τῇ πρὸς τὴν Μιξιδήμου γραφὴν ἀπολογίᾳ, v. διῆρξα. ἐπιθέτους ἑορτάς. Λίχαιον. Μουσαῖος. πρόπεμπτα. προχειροτονία.

ἐν τῇ τῆς εὐσεβείας περὶ τοῦ Σηκοῦ ἀπολογίᾳ, v. ἐπεγνωμένας. σηκός.

ἐν Ὀλυμπιακῷ, v. Ἴωνος.

ἐν τῷ πρὸς Σώστρατον ὕβρεως, v. ἰσοτελής.

ἐν τῷ κατ' Ἀνδοκίδου ἀσεβείας, v. καταπλήξ. ῥόπτρον. φαρμακός.

ἐν τῷ πρὸς Ἀνδοκίδην ἀποστασίου, v. ἐπίγυον. πλησηριάσαντες.

ἐν τῷ πρὸς Καλλιφάντην ξενίας. v. νοθεῖα.

ἐν τῇ ὑπὲρ Πολυστράτου δήμου καταλύσεως ἀπολογίᾳ, v. Πολύστρατος.

ἐν τῷ περὶ τοῦ Βατράχου φόνου, v. Φηγούσιον.

ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου περὶ τῆς δημεύσεως τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, v. Χύτροι.

ἐν τῷ πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικόν. v. Ἀσπασία. ἄστικτον χωρίον. καταπλήξ.

ἐν τῇ ὑπὲρ Εὐκρίτου διαμαρτυρίᾳ, v. ἀδηφάγους τριήρεις.

ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους ἐπιτροπῆς, v. ἀδόκιμος. αἰδέσασθαι. καρποῦ δίκη. μεῖον καὶ μειαγωγός.

ἐν τῷ δεκάτῳ κατὰ Δημοσθένους ἐπιτροπῆς, v. ἐλεοκόπων. ἐπισίτια.

περὶ τοῦ ἀδυνάτου, v. ἀδύνατοι.

ἐν τῷ πρὸς Νίκαρχον τὸν αὐλητὴν, v. ἀρχαμάζεις Ἀντιγενίδας.

ἐν τῷ πρὸς Ἀσίωνα περὶ τ̃ τῶν βιβλίων κλοπῆς, ἀμφιγνοεῖν.

ἐν τῷ κατ' Εὐθυδίκου, v. ἀμφιδέαι.

ἐν τῷ περὶ τ̃ ἀμβλώσεως, v. ἀμφιδρόμια. θεμιστεύειν. ὑπόλογον.

ἐν τῷ πρὸς Βοιωτὸν, v. ἀνάγειν.

ἐν τῷ κατὰ Θρασυβούλου, v. Ἀνάξιβιος. Δικαιόπολις. ἐπιθέτους ἑορτάς. Ἰσμηνίας. Πολύστρατος. Πυῤῥίας. Σεύθης. Στρούθης.

ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀριστοδήμου γραφὴν διαμαρτυρία, v. Αὐθήνη. ἀποστασίου. διαμαρτυρία &c.

ἐν τῷ πρὸς Μέδοντα, v. Ἀντίκυρα. ἀπήχημα.

ἐν ἐρωτικῷ, v. ἀπαγορεύειν.

ἐν τῷ πρὸς Ἀρέσανδρον, v. ἀπαρτιλογία. ἐκλογεῖς.

κατὰ Ποσιδίππου, v. ἀπολαχεῖν.

ἐν τῷ πρὸς Καλλικλέα, v. ἀπομισθοι &c.

ἐν τῷ πρὸς Διογένην ὑπὲρ μισθώσεως οἴκου, v. ἀποτιμηταὶ &c. ἐπιτιμηταὶ. Σθένελος.

ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην, v. Ἄνδητος.

ἐν τῷ ὑπὲρ Φρυνίχου θυγατρὸς, v. ἀρκτεῦσαι. δεκατεύειν.

ἐν τῇ κατὰ Διοδότου, v. αὐλία.

ἐν τῷ κατ' Εὐθυκλέους, χωρίου ἐξούλης, v. αὐτομαχεῖν.

ἐν τῷ πρὸς Ἱπποθέρσην. v. ἀφανὴς οὐσία, &c. ἱερώνυμος.

ἐν δυσὶ λόγοις πρὸς Κινησίαν, v. βεβαιώσεως. Κινησίας.

ἐν τῇ πρὸς Φιλοκράτην συμβολαίου ἀπολογία, v. Βησηΐς.

ἐν τῷ κατὰ Φιλοκράτους, v. Εὐώνυμοι.

ἐν τοῖς λόγοις βιαίοις, v. βιαίων.

ἐν τῷ κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, v. Ἡλιαία &c. κακώσεως. Ναΐς.

ἐν ἐπιταφίῳ, v. Γεραvία.

ἐν τῷ κατὰ Λυσιθέου, v. γωνιασμός. ὅτι ὁ εἰ. πλινθεῖον. σύραξ. Φανηρόν.

ἐν τῷ πρὸς Ἀλεξίδημον, v. δατεῖσθαι.

ἐν τῷ περὶ τοῦ Διογένους κλήρου, v. δέκα καὶ δεκαδοῦχος. Μόλπις.

ἐν τῷ πρὸς Εὐπείθην, v. δεσμιστής.

ἐν τῷ κατὰ Μόσχου, v. δήμαρχος.

ἐν τῷ κατὰ τῶν ῥητόρων νόμου, v. δώρων γραφή.

ἐν τῷ πρὸς Ἐτεοκλέα περὶ χρημάτων, v. ἑβδομευομένου.

περὶ τ̃ ἐγγυθήκης, in ἐγγυθήκη.

ἐν τῷ περὶ τ̃ ἀντιδόσεως, v. ἐννεάκρουνον.

ἐν τῷ κατὰ Στρατοκλέους ἐξούλης, v. ἐξούλης.

ἐν τῷ πρὸς Χαιρέστρατον, v. ἐπακτὸς ὅρκος.

ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιάρχου, v. ἐπεσκήψατο.

ἐν τῷ κατὰ Νικομαχίδου, ἐπιβολή.

ἐν τῷ περὶ τ̃ εἰσφορᾶς, v. ἐπιγραφεῖς.

ἐν τῷ πρὸς Θεοπείθη ἐπιτροπῆς ἐπιλόγῳ, v. ἐπιδιατίθεσθαι.

ἐν

ἐν τῷ ὑπὲρ Νησοκλέους, v. ἐπιδιατίθεσθαι.
ἐν τῷ πρὸς Κριτόδημον, v. ἐπίπεμπτον.
ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Βοώνου παίδων, v. ἐπιτροπὴ &c.
ἐν τῷ πρὸς Ἀριστοκράτην περὶ ἐγγύης ἐράνου, v. ἐρανίζοντες.
ἐν τῷ κατὰ Τελαμῶνος, v. Εὐνεῖδαι. κάθετος.
ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου ἐπιτροπῆς, v. ζειρά. ὁδὸς. πεδιακά.
ἐν τῷ πρὸς Γλαύκωνα, v. Ἡλιαία, &c.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἡγησάνδρου κλήρου. v. κακώσεως.
ἐν τῇ περὶ τοῦ κυνὸς ἀπολογίᾳ, v. καρκίνος.
ἐν τῷ πρὸς Μνησίμαχον, v. Καρκίνος.
ἐν τῷ περὶ τῶν ἰδίων εὐεργεσιῶν, v. Κεῖοι. μεταπύργιοι. Φηγαιεῦσι.
ἐν τῷ ὑπὲρ Βακχίου καὶ Πυθαγόρου, v. κύπασσις. Πύγελα. σκυθικαί.
ἐν τῷ πρὸς Λαΐδα, v. Λαγίσκα.
ἐν τῷ κατ' Εὐφήμου, v. λαμπάς. πυελίδα.
ἐν τῷ πρὸς Καλλιππίδην, v. λάρκος.
ἐν τῷ πρὸς Διοχάρη, v. μεταλλεῖς.
κατὰ Μαντίου, v. Νότιον.
ἐν τῷ πρὸς Νικόδημον καὶ Κριτόβουλον, v. ξυστίς.
ἐν τῷ πρὸς Λακράτην, v. ὀβολοστατεῖ.
ἐν τῷ περὶ Θεοπόμπου κλήρου, v. ὀργέων.
ἐν τῷ πρὸς Ἀσωπίδωρον περὶ οἰκίας. v. παρακαταβολὴ &c.
ἐν τῷ περὶ τῆς Ὀνομακλέους θυγατρὸς, v. πεντακοσιομέδιμνοι. Τεάδαι.
ἐν τῷ πρὸς Μενέστρατον, v. προθεσμίας νόμος.
ἐν τῷ κατ' Ἀπολλοδώρου, v. πρόπεμπτα.
ἐν τῷ περὶ Μακαρτάτου κλήρου, v. Προσπάλτιοι.
ἐν τῷ περὶ ἡμικληρίου τῶν Μακαρτάτου χρημάτων, v. σιπύα.
ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος, v. Σηράγγιον.
ἐν τῷ ὑπὲρ Δεξίου ἀποστασίου, v. Στρομβιχίδης.
ἐν τῇ πρὸς Πυθόδημον ἀπολογίᾳ. v. τῆτες.
ἐν τῷ ὑπὲρ Καλλίου, v. τίμημα.
ἐν τῷ πρὸς Δίωνα, v. Φασκώλιον.
ἐν τῷ πρὸς Κλίνιαν, v. χίλιοι διακόσιοι.
ἐν τῇ πρὸς Πολυκράτην κατ' Ἐμπέδου ἐπιστολῇ, v. περιφοριῶσθαι.

LYSIMACHIDES ἐν τῷ περὶ ταῖς Ἀθήνησι ἑορτῶν καὶ μηνῶν, v. Μαιμακτηριών. Μεταγειτνιών. σκίρον.

MARSYAS ἐν Μακεδονικοῖς, v. Ἀμφίπολις.

MARSYAS SENIOR ἐν ὀγδόῃ Μακεδονικῶν, v. Μύρτανον.

ἐν πέμπτῳ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον, v. Ἀριςίων. Μαργίτης.

MARSYAS JUNIOR v. Γαληψός.

ἐν ἕκτῃ Μακεδονικῶν, v. Λιτή.

MELANTHIUS ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος, v. γευτάνιον.

MELITO ἐν πρώτῳ περὶ τῶν ἐν Ἀθήνησι γενῶν, v. κάθετος.

MENANDER v. ἀγρίας αἰγάς. αὔλειος. δυσάνιος. ἐλευθέριος. ζεύς. ἴσαι ψῆφοι. ὁμοῦ.

ἐν Ἀνατιθεμένῃ, v. μέτοικιον.

Αὐτοπενθοῦντι, v. στεφανῶν τοὺς νενικηκότας.

ἐν Δακτυλίῳ, v. αὐτολήκυθοι.

ἐν Διδύμαις, v. μετοίκιον. Πολεμός.

Δυσκόλῳ. v. Φυλή.

ἐν δευτέρᾳ Ἐπικλήρῳ, v. ὄρον.

Ἐπιτρέπουσι, v. ἐπιτροπή &c. ματρυλεῖον.

Ἐφεσίῳ, v. κύκλοι.

ἐν Ἡνιόχῳ, v. αὐτολήκυθοι.

Θαΐδι, v. μέταυλος.

Θρασυλέοντι, v. Φιλοσοφεῖν.

ἐν Κανηφόρῳ, v. Αἰξωνεύς.

Λευκαδία, v. Λευκάς.

Μισογύνη, v. παράστασις.

Παρακαταθήκη, v. ὄρος.

Περινθία, v. πομπείας &c.

Πωλουμένοις, v. διαςεῦσαι.

Σικυωνίῳ, v. ἀναίνεσθαι. παλίμβολον.

Τροφωνίῳ, v. αὐτολήκυθοι.

ἐν τῷ Ὑμνίδι, v. ὑπημύνην.

Χαλκείοις, v. Χαλκεῖα.

Χήρα, v. διαςῆσαι.

Ψευδηρακλεῖ, v. Κτησίου Διός.

Ψοφοδεεῖ, v. Παίνακτος.

MENECLES aut CALLISTRATUS ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν, v. ἑκατόμπεδον. Ἑρμαῖ. Κεραμεικός.

METAGENES Αὔραις, v. οἰκίσκοι.

MNASEAS PATRENSIS ἐν πρώτῃ Εὐρώπης, v. ἱππία Ἀθηνᾶ. Σαβοί.

MUSÆUS v. Μελίτη.

NEANTHES v. Ἄτλις.

NICANDER ἐν πρώτῃ τῶν Αἰτωλικῶν, v. Θύςιον.

ἐν ἕκτῳ Κολοφωνιακῶν, v. πάνδημος Ἀφροδίτη.

NICANDER THYATIRENUS ἐν τῷ περὶ τῶν δήμων, v. Θυργωνίδαι. Τιτακίδαι.

ἐν τοῖς ἐξηγητικοῖς τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου, v. μέδιμνος.

ἐν τρίτῃ Ἀττικῆς διαλέκτου, v. Βουλεῶνες.

ἐν ἕκτῳ καὶ δεκάτῳ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου, v. τριπτῆρα.

ἐν ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ Ἀττικῆς διαλέκτου, v. ξηραλοιφεῖν.

NICANOR μετονομασιῶν, v. Ἄκη.

NICOMACHUS vel PHERECRATES, Μεταλλεῦσι, v. μεταλλεῖς.

NICOPHON COMICUS in κορδακισμός.

NICOSTATUS COMICUS ὀρνιθευτῆ v ὀρνιθευτής

NYMPHODORUS in Αἰγίς.

PA-

PALÆPHATUS ἐν πρώτῳ Τρωϊκῶν, v. Δυσαύλης.
ἐν ἑβδόμῃ Τρωϊκῶν, v. Μακροκέφαλοι.

PHANODEMUS in γαμηλία. χαλκεῖα.
ἐννάτῳ Ἀτθίδος, v. Λεωκόρειον.
ἐν πρώτῃ Δηλιακῶν, v. Ἑκάτης νῆσος.

PHERECRATES Αὐτομόλοις, v. καρκίνος.
Ἰπνῷ ἢ Παννυχίδι, v. ἰπνός.
Μεταλλεῦσι, in μεταλλεῖς.
Ἐν Πετάλῃ, v. κολωνίτας.
Τυραννίδι, v. βωμολοχεύεσθαι.
ἐν Χείρωνι, v. ἄττα.

PHILEAS ἐν γῆς περιόδῳ, v. Θερμοπύλαι.

PHILEMON ἐν Σαρδίῳ, v. τριτημόριον.

PHILINUS ἐν τῇ πρὸς Αἰσχύλου, καὶ Σοφοκλέους, καὶ Εὐριπίδου εἰκόνας, v. θεωρικά.
ἐν τῷ κατὰ Δωροθέου, v. ἐπὶ κόρρης.
ἐν Κροκωνιδῶν διαδικασίᾳ πρὸς Κοιρωνίδας. v. Κοιρωνίδαι.

PHILIPPUS vel ANDROTION ἐν τῷ Γεωργικῷ, v. σταφυλοβολεῖον.

PHILISTUS in ἀδδηφάγους τριήρεις.

PHILOCHORUS in Ἀγυιάς. ἀδύνατοι. Ἁλῶα. ἀντιγραφεύς. εὐανδρία. περίστοιχοι. πομπείας &c.
ἐν τῇ Ἀτθίδι, v. συγγραφεῖς.
ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος, v. Βοηδρόμια ἐπίβοιον. κανηφόροι. κοβαλεία. σκίρον.

ἐν τῷ τρίτῳ Ἀτθίδος, v. Ἀλωπεκῇ. θεωρικά. Κεραμεῖς. κολωνίτας. λίθος. Μελίτη. Οἴηθεν. τρικέφαλος. Ἑρμῆς.
ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς Ἀτθίδος, v. γεννῆται. Λύκειον. προπύλαια ταῦτα. στρατεία ἐν τοῖς ἐπωνύμοις.
ἐν τῷ πέμπτῳ Ἀτθίδος, v. Δατός. Ἑρμῆς πρὸς τῇ πυλίδι Στρυμή. συμμορία.
ἐν ἕκτῳ τῆς Ἀτθίδος, v. διαψήφισις. Θεωρίς. ἱερὰ τριήρης. καταλομή. χίλιοι διακόσιοι.
ἐν τῷ ἑβδόμῳ, v. ἀποστολεῖς. νομοφύλακες. φυλή.
ἐν τῷ δεκάτῳ Ἀτθίδος, v. ἀνεπόπτευτος. ἐπωπτευκότων ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ. ὅτι ἑξακισχίλια &c.
ἐν τῷ δωδεκάτῃ, v. ὀσχοφόροι.
ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ, v. Οἶον.
ἐν τῇ ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ, v. ἅμιπποι.
ἐν τῇ πρὸς Δήμωνα ἀντιγραφῇ, v. Ἡλιαία.
ἐν τῷ περὶ ἑορτῶν, v. Ἁλῶα. Χύτροι.

PHILOSTEPHANUS aut HERACLIDES, ἐν τῷ περὶ Νήσων, v. Στρύμη.
ἐν τοῖς Ἠπειρωτικοῖς. v. Βούχετα.

PHRYNICHUS Μούσαις, v. κάδισκος.
ἐν Ποαστρίαις, v. ἐξούλης.
Τραγῳδοῖς, v διάθεσις.

PHYLARCHUS ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ, v πάραλος.

PINDARUS in ἄβαρις. αὐτόχθονες.

Διθυράμβοις, in παλιναίρετος.

PLATO in ἀλογίαν, διωλύγιον.

ἐπίπεμπτον. Εὐνοῦς.

ἐν Ἱππάρχῳ, ἢ Φιλοκερδεῖ, v. ἀναθέσθαι. Ἑρμαῖ.

ἐν Σοφιστῇ, v. Ἀπόληξις.

ἐν τῷ περὶ ἀνδρίας, v. Αἰξωνεῖς.

ἐν Γοργίᾳ, v. διὰ μέσου τείχους.

ἐν Φαίδρῳ, v. πολέμαρχος.

ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ, v. ἀντιγραφή.

ἐν τῷ Μενεξένῳ, v. Ἀσπασία.

ἐν πρώτῳ τῆς πολιτείας, v. λαμπάδιον. πολέμαρχος.

ἐν πέμπτῳ πολιτείας, v. δευσοποιός. χρυσοχοεῖον.

ἐν πρώτῳ νόμων, v. Θέογνις. ἐθνεῖος.

ἐν πέμπτῳ νόμων, v. γήπεδον.

ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν νόμων, v. εὐηνιώτατα.

PLATO COMICUS ἐν Γρυψὶν, v. πληστηριάσαντες.

Λάκωσιν, v. Σθένελος.

Πρέσβεσι, v. ἀποκηρύττοντες. ζητητής.

Συμμαχίᾳ, v. ὀρνιθευτής.

ἐν τῷ Σύρφακι, v. κατάστασις.

Ὑπερβόλῳ, v. ἐπιλαχών.

Φάωνι, v. ἀναίνεσθαι.

POLEMON in ἕνη καὶ νέα.

ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην, v. ἄξονες.

περὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, v. ἱερὰ ὁδός.

ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τοῖς προπυλαίοις πινάκων, v. λαμπάς.

ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀκροπόλεως, v. Νεμέα χαράδρα.

POLYSTEPHANUS ἐν τῷ περὶ κρηνῶν, v. λουτροφόρος. &c.

POSIDIPPUS COMICUS in θῆτες καὶ θητικόν.

PRAXION ἐν δευτέρᾳ Μεγαρικῶν, v. σκίρον.

PYTHEAS ἐν τῇ πρὸς τὴν ἔνδειξιν ἀπολογίᾳ, v. ἀγραφίου.

ἐν τῷ κατ' Ἀδείμαντος, v. ὀξυθύμια.

SANNYRION Γέλωτι, v. ναύκληρος. πέλανος.

SCYLAX ἐν τῷ περίπλῳ, v. ὑπὸ γῆν οἰκοῦντες.

SELEUCUS ἐν δευτέρῳ περὶ βίων, v. Ὁμηρίδαι.

SEMUS ἐν τῇ πρώτῃ, v. Ἑκάτης νῆσος.

SIMONIDES ἐν Ἰάμβοις, v. Μυσῶν λείαν.

ἐν τῷ εἰς Λυσίμαχον τὸν Ἐρετριέα θρήνῳ, v. Ταμύναι.

SOLON ἐν τῷ πρώτῳ, κατὰ τοῦ ἄξονος, v. σῖτος.

ἐν εἰκοστῷ πρώτῳ τῶν νόμων, v. ὅτι οἱ ποιητοὶ &c.

SOPHOCLES in παρακρούεται. Πόρις.

ἐν Αἰχμαλωτίσι, v. ἀπομάττων.

Ἀκάμαντι. v. πιπλον.

ἐν Εὐμήλῳ, v. καθελών.

Ἰνάχῳ, v. παλίνσκιον.

ἐν τῷ Λαοκόωντι, v. ἀγυιᾶς.

ἐν Νιόβῃ, v. δερμιστής.

Πηλεῖ, v. ξηραλοιφεῖν.

Ποιμέσιν, v. Νάννιον.

Πολυξένῃ, v. ἠκρωτηριασμένοι.

Τρι-

Τριπτολέμῳ, v. Μελίνη.
SOPHOCLES ἐν ταῖς ἐλεγείαις, v. ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι.
SOPHRON ἐν τοῖς Ἀνδρείοις. v. πῶλας.
STAPHYLUS ἐν πρώτῃ τῶν περὶ Ἀθηνῶν, v. ἐπίβοιον.
ἐν τῷ περὶ τῶν Αἰολέων, v. Πρόνοια.
ἐν τῇ τρίτῃ περὶ Θετταλῶν, v. Πενέσαι.
STESICHORUS ἐν Ἰλίου πέρσει, v. καττελῶν.
STRABO ἐν ὀγδόῃ γεωγραφουμένων, v. Λέχαιον.
ἐν τῷ δεκάτῳ ταῖς γεωγραφουμένων, v. Λευκάς.
STRATTIS COMICUS v. Λαγίσκα.
ἐν Ἰφιγέροντι, v. ἀδελφίζειν.
ἐν Κινησίᾳ, v. Κινησίας.
Λημνομέδα, v. ἁπλᾶς.
Μακεδόσι, v. τόπειον.
ἐν Μηδείᾳ, v. Μυσῶν λείαν.
TELECLIDES ἐν τοῖς Πρυτανεῦσι, v. δι' ἐνιαυτοῦ.
THEOGNIS MEGARENSIS in Θέογνις.
THEOPHRASTUS ἐν τοῖς περὶ νόμων, v. Ἄρδηττος. δωρεῶν γραφή. κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν.
ἐν τρίτῳ νόμων, v. ἐφορία, Θεσμοθέται.
ἐν τετάρτῃ τῶν νόμων, v. καταχειροτονία.
ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν νόμων, v. σκαφηφόροι.
ἐν ἑνδεκάτῃ τῶν νόμων, v. ἰσοτελής.
ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τῶν νόμων, v. ὅτι οἱ ἁλόντες &c.
ἐν πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ νόμων, v. Φαρμακός.
ἐν τῷ ἕκτῳ καὶ δεκάτῳ τῶν νόμων, v. Φρεαττοῖ. ὑποφόνια.
ἐν ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ περὶ νόμων, v. οὐσίας δίκη.
ἐν τῷ εἰκοστῷ τῶν νόμων, v. ἀποβάτης &c. παρασκήνια.
ἐν πρώτῳ τῶν πολιτικῶν πρὸς καιρούς, v. ἐπίσκοπος.
ἐν τετάρτῳ ταῖς πολιτικῶν, v. Ἀπασία.
ἐν τῷ παροιμιῶν, v. ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι.
ἐν τετάρτῃ περὶ φυτῶν, v. ὁλοχοίνους.
ἐν ἑβδόμῳ περὶ φυτῶν, v. μελίνη.
ἐν τῷ περὶ μετάλλων, v. κεγχρεών.
ἐν διαθήκαις, v. Ὀργεῶνας.
THEOPOMPUS v. Ἀρτεμισίαν. Θρόνιον Μαύσωλος.
ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς, v. Τιλφώσσαιον.
ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Φιλιππικῶν, v. Ἀγαῖος. Κεινέας.
ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν, v. Νεών.
ἐν τρίτῃ Φιλιππικῶν, v. Δατὸς ἱερὰ ὁδός. Πανδοσία.
ἐν τετάρτῳ, v. Ἀλόπησος. Ἠϊών.
ἐν τῇ πέμπτῃ ταῖς Φιλιππικῶν, v. Παγασαί.
ἐν ἕκτῃ, v. Πύγελα.

ἐν

ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, v. Εὔβουλος. σύνταξις.

ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, v. Ἀμάδοκος.

ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν, v. Κερκίδας. Νότιον.

ἐν εἰκοστῇ δευτέρᾳ, v. Θερμαῖν. Λύκειον.

ἐν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τῶν Φιλιππικῶν, v. Ἀττικοῖς γράμμασι. Δρῦς. Ἡδύλειον.

ἐν τῇ τριακοστῇ, v. ἱερομνήμονες. Κορσίαι. Πύλαι &c.

ἐν τεσσαρακοστῇ τρίτῃ, v. Ἐλάτεια.

ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τετάρτῃ, v. τετραρχία.

ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἑβδόμῃ, v. Καβύλη.

ἐν τῇ πεντηκοστῇ, v. σκιράφια.

ἐν τῇ πεντηκοστῇ πρώτῃ, v. Ἱερώνυμος. Μύρτις.

ἐν τῇ πεντηκοστῇ ἑβδόμῃ, v. στεφανῶν τοὺς νενικηκότας.

ἐν δευτέρᾳ Ἑλληνικῶν, v. Πεδάριτος.

THEOPOMPUS COMICUS Τισαμενῷ, v. καταπλήξ.

Ἡδυχάρει, v. καταχύσματα.

THUCYDIDES in ἅμιπποι. ἀποτειχίσαι. Ἀρχιδάμιος πόλεμος. δικαίωσις. ἐκπολεμῶσαι. Ἠϊών. στύραξ.

ἐν τῷ προοιμίῳ, v. ἀεί.

ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν, v. ἀρετή. ἀρχαίως. Εὐρυμέδων, Ἴωνιος. Κρώβυλος.

ἐν τῇ δευτέρᾳ, v. Οἰνόη.

ἐν τῇ τρίτῃ, v. μεταπύργιον.

ἐν τῇ τετάρτῃ, v. ἐπὶ Δηλίῳ μάχη. ῥέεθρον.

ἐν τῇ πέμπτῃ, v. Πάνακτος.

ἐν τῇ ὀγδόῃ, v. Δελφίνιον. Ἠετιώνεια. συγγραφεῖς. Ὑπέρβολος.

TIMACHIDAS in ἐπιβλῆτας. σῖτος.

TIMARCHUS RHODIUS in ἀργᾶς.

TIMOCLES COMICUS ἐν Ὀρεσταυτοκλείδῃ, v. Οαράβυστον.

TIMOSTHENES ἐν τοῖς περὶ λιμένων, v. ἐφ᾽ ἱερόν.

XENAGORAS v. Κέρκωψ.

ἐν τετάρτῳ χρόνων, v. Κραυαλλίδαι.

ἐν ταῖς νήσοις, v. Χύτροι.

XENOPHON v. Ἀγησίλαος.

ἐν τῇ ἀναβάσει, v. ἡμιολεισμός.

ἀναβάσεως πρώτῳ, μελίνη.

ἐν δευτέρᾳ ἀναβάσεως v. εὐθύωρον.

ἐν ἕκτῃ ἀναβάσεως v. μελίνη.

ἐν ἑβδόμῃ ἀναβάσεως, v. ζειρά.

ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς, v. ἅμιπποι. ἀναγκαῖον.

ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν, v. Θέογνις.

ἐν τρίτῳ Ἑλληνικῶν, v. Πενέσται.

ἐν ἕκτῃ ἑλληνικῶν, v. ἐκπολεμῶσαι. Πολύστρατος. ῥόπτρον.

ἐν τῇ Λακώνων πολιτείᾳ, v. μόρων.

ἐν πρώτῳ ἀπομνημονευμάτων, v. ψηφίζων. Φαλάγγια.

ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων, v. δυσωποῦμαι. θίασος.

κυνηγετικῷ, v. ἀρκυωρός. περιστοιχίζεται. ποδοστράβη. προβόλιον.

ZOPYRUS ἐν τοῖς περὶ ποταμῶν, v. Ἑρμος.

F I N I S.

Digitized by Google

Pag. 17. v. 30. *adde*: Idem Lucilius Diophantum hunc alibi vocat Aſtrologum: Ἑρμογένη τὸν ἰατρὸν ὁ ἀστρολόγος Διόφαντος εἶπε μόνους ζωῆς ἐννέα μῆνας ἔχειν.

41. v. 3. *a fine*, *poſt verba*: a mille & una noctibus, *adde*: & Perſica, quæ a totidem diebus.

50. v. 23. *ad verba*: ἐξ ἐπιδρομῆς, *excidit annotatio*: Sic apud Ariſtidem T. 2. p. 514. ὥσπερ ἐπιθέμην ἐξ ἐπιδρομῆς ἔνια διελθεῖν. Cui mox opponit, ὅτις τὰ ἀκριβέστατα γνῶναι βουληθήσεται.

ibid. v. 26. *delenda verba*: Senioris Philoſtrati.

54. variis Philoſtratis adde Philoſtratum Alexandrinum περὶ τῆς τοῦ Σοφοκλέους κλοπῆς, quem laudat Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat.

58. v. *ult.* legendum: Φίλταθ' Ἁρμόδιε οὔπω τέθνηκας. Alludit ad illud Calliſtrati ſcolium Ariſtides T. 1. p. 141.

101. v. 12. *delendum* τί *&* v. 18. *poſt* τὸ βιβλίον, *tollenda* στιγμή.

161. v. 12. *leg.* ut de illo Porphyrius in ejus vita c. 14. notat, in ejus ſcriptis obſerves, &c.

ibid. v. 19. *delenda verba*: & Syriani propinquus.

163. v. 13. *poſt verba* non vidi, *adde*: Illam Lugd. Anni 1547. cumprimis videre exoptem, cui ſubjectus eſt Nili libellus de ratiocinationibus, neſcio an alibi editus, ex ejusdem Raſarii interpretatione.

ibid. v. 7. à *fine poſt verba*: Lugd. Bat. 1631. 8. *adde*: edente Luca Holſtenio, ut ipſe teſtatur, c. 1. de vita Porphyrii.

179. v. 16. *poſt verba* Nicephor XIII. 6. *adde*: ex illo videntur petita, quæ affert Etymologici Magni ſcriptor in μίμαντος.

Digitized by Google

Pag. 183. v. 9. pro *vertiſſe* leg. *vertit*.

197. v. 26. *lege*: ex edicto Conſtantini & Theodoſii Impp.

293. v. 3. *à fine*, *lege*: Seguierio pro Segnierio.

514. v. 11. *poſt verba*: Hoc ſcribendi genere, *adde*: præter Plutarchum aliosque quam plurimos.

526. v. 11. *à fine* poſt 1517. adde 1525. 8.

ibid. v. *ult. lege*: & cui luculentam editionem verſionis Græcæ LXX. Interpretum debemus.

543. v. 3. Baſileenſem ἔκδοσιν A. 1545. fol.

Digitized by Google

362

Digitized by Google

Digitized by Google